

ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA

Knygos rengimas ir leidyba finansuota ES projekto
„Lietuva čia ir ten: kalba, mokslas, kultūra, visuomenė“
(VPI-2.2-ŠMM-08-V-02-005)

Estų-lietuvių kalbų žodynas

Eesti-leedu sõnaraamat

2015
Vilnius

UDK 811.511.113'374.8-022.215=172
Ka596

Autorės:
Tiina Kattel (vadovė)
Giedrė Priks
Reda Šmitaitė

Redaktorės:
dr. Zita Šimėnaitė
Joana Pribušauskaitė
prof. Birutė Klaas-Lang

Žodynas parengtas Estų kalbos instituto integralioje žodynų rengimo sistemoje *EELex*.
„Estų-lietuvių kalbų žodyno“ pagrindas – „Estų kalbos bazinis žodynas“ (2014).
A autoriai: Madis Jürviste, Kristina Koppel, Maria Tuulik, Jelena Kallas, Mai Tiits.
Morfologijos dalį sudarė Ülle Viks. Talinas: Estų kalbos fondas.

Eesti Keele Instituut

 Lex

Tiražas 300 vnt.
Užsakymo Nr. 01601

Išleido UAB „Baltic Printing House“
Šilutės pl. 83, LT-94101 Klaipėda
info@balticprinting.com
www.balticprinting.com

© Tiina Kattel
© Giedrė Priks
© Reda Šmitaitė
© Vilniaus universitetas

ISBN 978-609-460-121-7

Pratarmė

„Estų-lietuvių kalbų žodynas“ pirmiausia skirtas mokytis estų kalbos, tačiau juo galima naudotis ir mokantis lietuvių kalbos.

Estiškosios dalies pagrindas – Estų kalbos instituto parengtas „Estų kalbos bazinis žodynas“ (2014), kurį sudaro 5000 svarbiausių estų kalbos žodžių. Atrenkant žodžius ir pateikiant jų formas buvo atsižvelgiama į žodžių ir jų formų dažnumą estų kalbos tekstyne ir jų reikalingumą kasdienio bendravimo situacijose.

Žodynas ypatingas tuo, kad jame pateikiami dažnai kartu einantys žodžių junginiai (kolokacijos), pvz.: **päike paistab, küsimust esitama** ir **kuu alguses**. Taip pat šiame žodyne nurodomas junglumas – t. y. kokio linksnio ar kitos gramatinės formos turi būti žodžiai, einantys greta tam tikro žodžio. Linksnių valdymas parodomas klausimais, pvz.: **usk kellesse-millesse, sarnane kellaga-millega** ir **armastama mida teha** ir šalia visada pateikiama pavyzdžių.

Žodyne pateikiama tą pačią reikšmę turinčių žodžių (sinonimų), priešingą reikšmę turinčių žodžių (antonimų) ir dūrinių (žymimi ženklų +). Taip pat nurodomi žodžiai, kurie rašomi panašiai, tačiau turi skirtingas reikšmes (paronimai).

Atskirai pateikiama kasdieniam bendravimui reikalingų posakių, pvz.: **Pole tänu väärt!**

O žodyno pabaigoje pridamos estų kalbos gramatikos lentelės, šalių, tautybių, kalbų sąrašai bei santrumpos.

Autorės

Kaip naudotis žodynu

- Žodžiai, kurie rašomi vienodai, tačiau turi skirtingas reikšmes (homonimai), žymimi skaičiais, pvz.: **tulp¹** ja **tulp²**.
- Po estiško antraštinio žodžio sutrumpintai nurodoma kalbos dalis: daiktavardis (*s*), būdvardis (*adj*), skaitvardis (*num*), įvardis (*pron*), veiksmažodis (*v*), prievieksmis (*adv*), prielinksnis arba polinksnis (*adpos*), jungtukas (*konj*) arba jaustukas (*interj*). Kartais žodis gali būti dviejų kalbos dalių, t. y. vienu atveju žodis gali eiti viena kalbos dalimi, kitu atveju – kita.
- Prie daiktavardžių, būdvardžių, skaitvardžių ir įvardžių nurodomos trys vienaskaitos ir daugiskaitos formos: nominatyvas, genityvas ir partityvas. Kaip iš šių formų padaromos kitos formos, parodyta gramatikos lentelėse.
- Po vienaskaitos formų pateikiamos trumposios iliatyvo (vidaus einamojo vietininko) formos, pvz.: **maja** s <maja, maja, maja, m`ajja; *pl* majad, majade, maju = majasid>.
- Jei vartojamos dvejopos tos pačios reikšmės žodžio formos, jos pateikiamos atskiriant kablieliu, pvz.: **teksad** *pl* s <teksad, teksade, teksasid>, **teksased** *pl* s <teksased, teksaste, teksaseid>.
- Jei vartojamos skirtingai rašomos, bet tą patį reiškiančios žodžio formos, tarp jų dedamas lygybės ženklas (=), pvz.: **idee** s <id`ee, id`ee, id`eed; *pl* id`eed, id`eede, id`eid = id`eesid>.
- Jei žodis dažniausiai vartojamas vienaskaita, daugiskaitos formos nepateikiamos, pvz.: **gripp** s <gr`ipp, gripi, gr`ippi, gr`ippi>.
- Jei žodis daugiskaitinis, jis žymimas santrumpa *pl*, o greta pateikiamos tik daugiskaitos formos, pvz.: **käärid** *pl* s <käärid, k`ääride, k`ääre>.
- Būdvardžių atveju pateikiamos ir laipsnių formos, pvz.: **kallis** adj <kallis, k`alli, kallist; *pl* k`allid, kalliste = k`allite, k`al`leid; *laipsn.* k`allim, kōige k`allim>
- Šalia veiksmažodžių pateikiami *-ma* ir *-da* infinityvai, tiesioginės nuosakos esamojo laiko vienaskaitos trečiojo asmens forma ir dažniausiai *-tud* formos dalyvis, pvz.: **kahtlustama** v <kahtlustama, kahtlustada, kahtlustab, kahtlustatud>. Kaip iš šių formų padaromos kitos formos, parodyta gramatikos lentelėse.
- Atskirai pateikiamos tos žodžių formos, kurios labai skiriasi nuo pradinės žodžio formos, pvz.: **jōkke** → **jōgi**. Rodyklė rodo, kurio žodžio forma yra pateiktasis žodis.
- Skaičiai, žymintys lietuviškus atitikmenis, rodo skirtingas žodžio reikšmes.
- Skliaustuose po ženklo = pateikiami paaiškinimai, pvz.: *Piim on hapuks läinud* (= *halvaks läinud*). Pienas surūgo.
- Skliaustuose esanti gramatinė informacija, pateikiama po reikšmę žyminčio skaičiaus pvz.: **huvi 2**. (*ppr. pl*) **interesas** *m*, rodo gramatinį žodžio vartojimą estų kalboje. T. y. rodo, kad žodis **huvi** šia reikšme dažniausiai vartojamas daugiskaita.

- Ženklu ● žymimi dažniausiai kartu einančių žodžių junginiai (kolokacijos), pvz.: ● **huuli värvima** dažytis lūpas.
- Ženklu ■ ir po jo einančiais klausiamaisiais žodžiais žymimas linksnių valdymas, kuris rodo, kokio linksnio ar kitos gramatinės formos turi būti žodžiai, einantys greta tam tikro žodžio, pvz.: **hakkama ■ kellel** *Mul hakkas hirm*. Man pasidarė baisu.
- Šalia veiksmazodžių nurodomi ir dažniausiai vartojami jungtukai, kuriais prijungiamas šalutinis sakinytis, pvz.: **teatama ■ et** *Ajaleht teatab, et homme tuleb ilus ilm*. Laikraštis informuoja, kad rytoj bus geras oras.
- Linksnių valdymo variantai atskiriami ženklu /, pvz.: **hinnang ■ millele / mille kohta** *Komisjon andis hinnangu arsti tööle / töö kohta*. Komisija įvertino gydytojo darbą.
- Po lietuviško atitikmens einantis sutrumpinimas ANT rodo priešingos reikšmės žodį (antonimą), pvz.: **terav** adj <terav, terava, teravat; *pl* teravad, teravate, teravaid; *laipsn.* teravam, kōige teravam = teravaim> **1. aštrjus**, -i; ANT nūri.
- Po lietuviško atitikmens einantis sutrumpinimas SIN rodo tą pačią reikšmę turintį žodį (sinonimą), pvz.: **tervist** interj <tervist> **sveikas**, sveika; SIN tere.
- Ženklu ○ žymimos žodžių formos, turinčios kitą reikšmę, pvz.: **tagajärg ○ mille tagajärjel** (= millegi tōttu) dėl ◦ *Linn hävis tulekahju tagajärjel*. Gaisras sunaikino miestą.
- Ženklas + žymi sudurtinius žodžius, sudarytus iš paties žodžio ir kito žodžio, pvz.: **vahe-tus + nädalavahetus** savaitgalis.
- Po lietuviškų atitikmenų nurodomos žodžių giminės: *f* žymi moteriškąją, *m* – vyriškąją giminę. Po jų pateikiamos santrumpos *sg* arba *pl* rodo, kad žodis dažniausiai vartojamas atitinkamai vienaskaita ar daugiskaita arba tik vienaskaita ar tik daugiskaita, pvz.: **vaikus** s <v`aikus, v`aikuse, v`aikust, v`aikusse> **tyla** *f*; **viik** s <v`iik, viigi, v`iiki, v`iiki> **lygiosios** *fpl*
- Jei lietuviškas atitikmuo turi ir moteriškąją, ir vyriškąją giminę, pateikiamos abi. Žodžio kamienas atskiriamas ženklu |. Visi žodžiai pateikiami vyriškosios giminės, moteriškosios giminės atveju pateikiamos tik moteriškąją giminę žyminčios galūnės, pvz.: **viimane** adj <viimane, viimase, viimast; *pl* viimased, viimaste, viimaseid> **paskutin|is**, -ė
- Pavyzdžiuose dažniausiai vartojamos nežymėtosios vyriškosios giminės formos.
- Jei estiškam žodžiui nėra tikslaus lietuviško atitikmens, pateikiamas žodžio paaiškinimas, pvz.: **võrra** *adpos* <võrra> verčiama įnagininku reiškiant konkretų dydį, ilgį, plotį, aukštį, gylį, kiekį.

Estų kalbos tarimas

- » Ženklas ´ rodo kirtį, esantį ne pirmajame skiemenyje, kaip įprasta, pvz.: **grammatika**
s <gramm´atika, gramm´atika, gramm´atikat>
- » Ženklas ` rodo, kad skiemuo yra trečiojo kokybės laipsnio. Kokybės laipsnis apibrėžia, kaip ilgai tariamas konkretus kurio nors žodžio skiemuo. Estų kalboje skiriami trys kokybės laipsniai: trumpasis (pirmojo laipsnio), ilgasis (antrojo laipsnio) ir labai ilgas (trečiojo laipsnio). Kai kurių žodžių formos skiriamos tik pagal kokybės laipsnį. Pavyzdžiui, žodžio **pann** genityvas yra **panni** (II kokybės laipsnis), o partityvas – **p`anni** (III trečiasis kokybės laipsnis). **pann** s <p`an'n, panni, p`anni; pl pannid, p`annide, p`an'ne>
- » Ženklas ' rodo minkštumą ir reiškia, kad tam tikri priebalsiai (l, n, s, t, d) turi būti tariami minkštai. Estų kalboje nuo priebalsio minkštumo gali priklausyti žodžio reikšmė. Pavyzdžiui, žodžiai **palk** ir **pal'k** reiškia du skirtingus dalykus.
- » Jei žodis tariamas kitaip nei rašomas, tarimas pateikiamas laužtiniuose skliaustuose, pvz.: **CV** [tsee-vee].

Žodyne vartojamos santrumpos

lühend / santrumpa	estii keeles / estiškai	leedu keeles / lietuviškai
<i>adj</i>	adjektiiv, omadussõna	būdvardis
<i>adpos</i>	adpositsioon, kaassõna	prielinksnis, polinksnis
<i>adv</i>	adverb, määrsõna	prieveiksmis
<i>ANT</i>	antonüüm	antonimas
<i>f</i>	feminiinum, naissugu	moteriškoji giminė
<i>interj</i>	interjektsioon, hüüdsõna	jaustukas
<i>konj</i>	konjunktsioon, sidesõna	jungtukas
<i>m</i>	maskuliinum, meessugu	vyriškoji giminė
<i>num</i>	numeraal, arvsõna	skaitvardis
<i>pl</i>	plural, mitmus	daugiskaita
<i>pron</i>	pronoomen, asesõna	įvardis
<i>s</i>	substantiiv, nimisõna	daiktavardis
<i>sg</i>	singular, ainsus	vienaskaita
<i>SIN</i>	sünonüüm	sinonimas
<i>v</i>	verb, tegusõna	veiksmazodis
<i>biol.</i>	bioloogias	biologijoje
<i>laipsn.</i>	võrdlus	laipsnis
<i>lingv.</i>	ingvistikas	lingvistikoje
<i>neig. s.</i>	eitavas lauses	neigiamajame sakinyje
<i>nekait.</i>	ei käändu	nekaitomas žodis
<i>nom. nėra</i>	nominatiiv puudub	nominatyvo nėra
<i>ppr. pl</i>	harilikult mitmus	paprastai daugiskaita
<i>ppr. sg</i>	harilikult ainsus	paprastai vienaskaita
<i>santr.</i>	lühend	santrumpa
<i>sport.</i>	spordis	sporte
<i>žr.</i>	vaata	žiūrėti
<i>teig. s.</i>	jaatavas lauses	teigiamajame sakinyje
<i>t.p. sud. ž.</i>	ka liitsõnades	taip pat ir sudurtiniuose žodžiuose

Eesti tähestik / Estų kalbos abėcėlė

Estų kalbos abėcėlę sudaro 32 raidės:

Aa	(Qq)
Bb	Rr
(Cc)	Ss
Dd	Šš
Ee	Zz
Ff	Žž
Gg	Tt
Hh	Uu
Ii	Vv
Jj	(Ww)
Kk	Õõ
Ll	Ää
Mm	Öö
Nn	Üü
Oo	(Xx)
Pp	(Yy)

Raidės C, Q, W, X, Y vartojamos tik svetimoms kilmės žodžiuose – asmenvardžiuose ir kituose pavadinimuose, pvz., *Spartacus*, *New York*.

A

aabits *s* <aabits, aabitsa, aabitsat; *pl* aabitsad, aabitsate, aabitsaid>
elementorius *m*

address *s* <aadr`es`s, `aadressi, `aadr`essi;
pl `aadressid, `aadr`esside, `aadr`es`se>

1. **adresas** *m* ◦ *Mis su address on?* Koks tavo adresas?

2. (elektroninis) **adresas** *m* ◦ *Mis aadressil ma sulle meili saadan?* Koki adresu atsiųsti tau elektroninį laišką?

aas *s* <aas, aasa, `aasa; *pl* aasad, `aasade, `aasaid>

pieva *f* ◦ *Tüdrukud korjasid aasal karikakraid.* Mergaitės pievoje skynė ramunes.

aasta *s* <aasta, `aasta, `aastat; *pl* `aastad, `aastate, `aastaid>

metai *m pl* ◦ *Mis aastal sa sündinud oled? – 1975. aastal.* Kelintais metais esi gimęs? – 1975 metais. *Ta elas aastaid välismaal.*

Jis metų metus gyveno užsienyje. *Minu tütar on juba 7 aastat vana (= 7-aastane).*

Mano dukrai jau septyneri metai.

• **aasta alguses, lōpus** metų pradžioje, pabaigoje

• **eelmisel, möödunud, järgmisel, tuleval** aastal praeitais, praėjusiais, kitais, ateinančiais metais; **igal aastal** kiekvienais metais

+ **eluaasta** (gyvenimo) metai, **poolaasta** pusmetis, **ōppeaasta** mokslo metai

Head uut aastat! (= soovime aasta alguses)
Laimingų Naujųjų metų!

Head vana aasta lõppu! (= soovime aasta lōpus)
Laimingų Naujųjų metų!

aastaaeg *s* <aasta`aeg, `aastaaja, `aasta`aega;
pl `aastaajad, `aasta`aegade, `aasta`aegu>

metų laikas *m* ◦ *Praegusel aastaajal on vesi ujumiseks liiga külm.* Šiuo metų laiku maudytis dar per šalta.

aastakümme *s* <aastakümme, `aastak`ümne, `aastakümme; *pl* `aastak`ümned, `aastak`ümnete, `aastak`ümneid>

dešimtmetis *m* ◦ *Linn on viimaste aastakümnetega kõvasti laienenud.* Miestas pastaraisiais dešimtmečiais gerokai išsiplėtė.

aastane *adj* <`aastane, `aastase, `aastast;
pl `aastased, `aastaste, `aastasi = `aastaseid>

1. **vienmeļtis, -ē; metu; metinļis, -ē**

◦ *Poiss saab homme aastaseks.* Berniukui rytoj sukaks metai. *Tema aastane sissetulek on keskmisest kõrgem.* Jo metinēs pajamos yra didesnēs už vidutines.

2. (*t. p. sud. ž.*) (2, 3...) **metų**

◦ *Ta on kolmekümne viie aastane.* Jam trisdešimt penkeri metai. *See raamat on kirjaniku kümneaastase töö tulemus.* Ši knyga yra rašytojo dešimties metų darbo rezultatas.

aastapäev *s* <aastap`äev, `aastapäeva, `aastap`äeva; *pl* `aastapäevad, `aastap`äevade, `aastap`äevi>

sukaktis *m; metinēs f pl* ◦ *Eesti Vabariigi aastapäev on 24. veebruaril.* Estijos Respublikos paskelbimo metinēs yra vasario 24 dieną.

• **aastapäeva tāhistama** švēsti sukaktį
◦ *Ūlikool tāhistab oma 100. aastapäeva.* Universitetas švenčia 100 metų sukaktį.

aastavahetus *s* <aastavahetus, `aastavahetuse, `aastavahetust>

Naujųjų metų išvakarēs f pl

◦ *Aastavahetusel oli võimas ilutulestik.*

Naujųjų metų naktį buvo galingas fejerverkas.

• **aastavahetust tāhistama** švēsti Naujuosius metus

Head aastavahetust!

(= soovime ūksteisele detsembri lōpus)

Laimingai sutikti Naujuosius!

abi *s* <abi, abi, abi>

1. **pagalba** *f* ◦ *Sōbra abiga sain töö valmis.* Su draugo pagalba pabaigiau darbą.

• **abi vajama** reikėti pagalbos ◦ *Ta vajab matemaatikas abi.* Jam reikalinga pagalba mokantis matematikos.

• **kellelt / kelle kēest abi paluma** prašyti pagalbos, **abi saama** gauti pagalbą, **abi otsima** ieškoti pagalbos ◦ *Naine palus politseilt abi.* Moteris prašė policijos pagalbos.

• **kellele abi pakkuma** pasiūlyti pagalbą, **abi andma** suteikti pagalbą

+ **esmaabi** pirmoji pagalba

2. **padėjēļjas, -a** ◦ *Ta tōōtab ministri abina.*

Jis dirba ministro padėjēju.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ō

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

abielluma v <abi`elluma, abi`elluda, abi`ellub>
tuoktis, susituokti

■ *kellega Ta abiellus endast palju vanema mehega.* Ji ištekejo už daug vyresnio vyro.

abielu s <abielu, abielu, abielu, abi`ellu;
pl abielud, abielude, abielusid>

santuoka f ◦ *Neil oli pikk ja õnnelik abielu.*
Jų santuoka buvo ilga ir laiminga.

● **abielu sōlmima** sudaryti santuoką, susituokti
◦ *Noored sōlmisid abielu kirikus.* Jaunieji
susituokė bažnyčioje.

● **abielu lahutama** skirtis, nutraukti santuoką
◦ *Mari ja Martin lahutavad abielu.* Marija ir
Martynas skiriasi.

● **abielus olema** būti susituokusiam ◦ *Kas
ta on abielus või vallaline?* Ar jis vedęs, ar
viengungis?

+ **vabaabielu** gyvenimas (kartu) nesusituokus

abielupaar s <abielup`aar, abielupaari,
abielup`aari; pl abielupaarid, abielup`aaride,
abielup`aare>

sutuoktiniai m pl

abikaasa s <abikaasa, abikaasa, abikaasat;
pl abikaasad, abikaasade, abikaasasid>

sutuoktin|jis, -ė ◦ *Mul on väga hea ja
armastav abikaasa.* Mano sutuoktinis labai
geras ir mylintis.

● **seaduslik abikaasa** oficialus sutuoktinis

abil adpos <abil>
(kieno) pagalba

■ *kelle-mille abil Ingliseelset kirjandust
loeb ta sõnaraamatu abil.* Anglų literatūrą
jis skaito naudodamasis žodynu. *Osttime uue
maja laenu abil.* Nusipirkome namą, pasiėmę
paskolą.

abiline s <abiline, abilise, abilist, abilisse;
pl abilised, abiliste, abilisi>

padėjėj|jas, -a, pagalbinink|jas, -ė

abinõu s <abin`õu, abin`õu, abin`õu;
pl abin`õud, abin`õude, abin`õusid>

priemonė f

abistama v <abistama, abistada,
abistab, abistatud>

padėti, pagelbėti; SIN aitama

■ *keda-mida + milles Poeg abistab
mind kodustes töödes.* Sūnus pagelbėja
man atlikti namų ruošos darbus.

abivalmis adj <abiv`al`mis (nekait.)>

arba <abiv`al`mis, abiv`al`mi, abiv`al`mit;

pl abiv`al`mid, abiv`al`mite, abiv`al`meid>

paslaug|jus, -i ◦ *Müüjad olid väga lahked*

ja abivalmid. Pardavėjai buvo labai malonūs
ir paslaugūs.

administraator s <administr`aator,

administr`aatori, administr`aatorit; pl administr`aatorid,

administr`aatorite, administr`aatoreid>

administrator|jus, -ė

advokaat s <advok`aat, advokaadi, advok`aati;

pl advokaadid, advok`aatide, advok`aate>

advokat|jas, -ė

aed s <`aed, aia, `aeda, `aeda; pl aiad, `aedade,
`aedu>

1. **sodas** m ◦ *Aias kasvasid õunapuud.* Sode
augo obelys.

2. **tvora** f ◦ *Maja ümbritseb kõrge aed.* Namas
aptvertas aukšta tvora.

aedvili s <`aedvili, `aedvilja, `aedv`ilja;

pl `aedviljad, `aedv`iljade, `aedv`ilju>

daržovė f; SIN köögivili ◦ *Peab sööma rohkem
värsket aedvilja.* Reikia valgyti daugiau
šviežių daržovių.

aeg s <`aeg, aja, `aega; pl ajad, `aegade, `aegu>

laikas m; periodas m ◦ *Aeg möödub kiiresti.*

Laikas greitai bėga. *Pühade ajal sõidame maale.*

Per šventes važiuosime į kaimą. *Kohtume*

homme, täna ei ole mul aega. Susitikime

rytoj, šiandien aš neturiu laiko.

● **kogu aeg** (= atlati, pidevalt) visą laiką

◦ *Kogu aeg on sul midagi viga.* Tau visą laiką
kas nors negerai.

● **lähemal ajal** (= mōne pāeva jooksul; varsti)

artimiausiu metu, laiku ◦ *Helistan sulle lähemal*

ajal. Paskambinsiu tau artimiausiu metu.

● **viimasel ajal** pastaruoju metu, laiku

◦ *Olen viimasel ajal väsinud.* Pastaruoju metu
esu pavargęs.

● **vabal ajal** laisvu laiku ◦ *Vabal ajal tegelen
spordiga.* Laisvu laiku sportuoju.

● **agea veetma** leisti laiką ◦ *Veetsime pargis*

lõbusalt aega. Parke linksmai leidome laiką.

+ **sünniaeg** gimimo data, **tööaeg** darbo laikas

Head aega! Viso gero!

aeg-ajalt adv <`aeg-ajalt>

retkarčiais; kartais ◻ *Auto teeb aeg-ajalt imelikku häält.* Automobilis kartais skleidžia keistą garsą.

aeglane adj <`aeglane, `aeglase, `aeglast; *pl* `aeglased, `aeglaste, `aeglasi; *laipsn.* `aeglasem, kõige `aeglasem>

lēt|as, -a; ANT kiire ◻ *Lapse areng on aeglane.* Vaikas vystosi lētai. *Küll sa oled aeglane!* Na, tu ir lētas! *Internet on täna aeglane.* Internetas šiandien lētas.

aeglaselt adv <`aeglaselt; *laipsn.*

`aeglasemalt, kõige `aeglasemalt>

lėtai; ANT kiirelt, kiiresti ◻ *Õpetaja räägib aeglaselt ja rahulikult.* Mokytojas kalba lėtai ir ramiai.

aeroobika s <aeroobika, aeroobika, aeroobikat>
aerobika *f*

aetud → ajama

aevastama v <aevastama, aevastada, aevastab>
čiaudėti ◻ *Kui mul on nohu, siis ma aevastan tihti.* Kai sloguoju, dažnai čiaudau.

aga konj <aga>

bet, tačiau; SIN kuid ◻ *Kontserdile tulid enamasti noored, aga oli ka vanemaid inimesi.* Į koncertą susirinko daugiausia jaunimas, bet buvo ir vyresnio amžiaus žmonių.

ah interj <`ah>

oi ◻ *Ah, kui mõnus ilm!* Oi, koks puikus oras!

ahaa interj <ah`aa>

aha ◻ *Ahaa, selge.* Aha, aišku.

ahi s <ahi, ahju, `ahju, `ahju; *pl* ahjud, `ahjude, `ahje = `ahjusid>

krošnis *f* ◻ *Ahi ajab suitsu sisse.* Krošnis leidžia dūmus į vidų.

● **ahju kūtma** kūrenti krošnij

ahju → ahi

ahjukūte s <ahjukūte, ahjuk`ūtite, ahjukūtet>
krošninis šildymas *m* ◻ *Kas teie majas on keskkūte vōi ahjukūte?* Jūsų name yra centrinis ar krošninis šildymas?

ahv s <`ahv, ahvi, `ahvi; *pl* ahvid,

`ahvide, `ahve>

beždžionė *f*

ai interj <`ai>

ai ◻ *Ai, valus on!* Ai, skauda!

aia → aed

aidata → aitama

aim s <`aim, aimu, `aimu>

nuojauta *m*, nuovoka *f* ◻ *Kus asub Tina tänav? – Pole aimugi (= ei tea).* Kur yra Tina gatvė? – Neturiu jokio supratimo.

aina adv <aina>

vis; SIN jārjēst, ūha ◻ *Aina sajab vihma.*

Vis lyja ir lyja.

aine s <aine, `aine, ainet; *pl* `ained, ainete, `aineid>

1. medžiaga *f* ◻ *Toode sisaldab ohtlikke aineid.* Produkto sudėtyje yra pavojingų medžiagų.

2. tema *f* ◻ *Reis andis kirjanikule ainet mitmeks romaaniks.* Kelionėje sukauptos medžiagos rašytojui užteko keliems romanams.

3. dalykas *m* ◻ *Ta sai kõigis ainetes head hindēd.* Jis gavo gerus pažymius iš visų dalykų.

+ **maitseaine** prieskonis, **toiduaine** maisto produktas

ainsus s <`ainsus, `ainsuse, `ainsust>

vienaskaita *f*; ANT mitmus

ainuke = ainukene adj <ainuke =

ainukene, ainukese, ainukest, ainukesse;

pl ainukesed, ainukeste, ainukesi>

vienintelljīs, -ė ◻ *Ta on peres ainuke tūtār.*

Ji vienintelė dukra šeimoje. *See on ainuke vōimalus.* Tai vienintelė galimybė.

ainult adv <ainult>

tik; SIN vaid ◻ *Reis kestis ainult ūhe nādala.*

Kelionė truko tik savaitę. *Ma joon kohvi ainult hommikuti.* Aš geriu kavą tik rytais.

Ta on tark tūdruk, ainult veidi laisk. Ji yra protinga mergaitė, tik truputį tingi.

● **ainult et** (= aga, kuid) tik kad ◻ *Maja on ilus, ainult et väike.* Namas gražus, tik kad mažas.

● **mitte ainult... vaid ka** (= mõlemad samamoodi) ne tik... bet ir ◻ *Ta ei ole mitte ainult tubli töötaja, vaid ka hea inimene.* Jis ne tik šaunus darbuotojas, bet ir geras žmogus.

ainus adj <ainus, `ainsa, `ainsat;

pl `ainsad, `ainsate, `ainsaid>

vienintelljīs, -ė ◻ *Sa pole ainus, kes nii arvab.*

Tu ne vienintelis, kuris taip mano.

● **ainus eesmärk** vienintelis tikslas

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

ainuüksi adv <ainuüksi>tik; vien ^o *Lapse eest hoolitses ainuüksi isa.*

Vaiku rüpinosi tik tévas.

aitama v <`aitama, aidata, `aitab, aidatud>

1. padéti, pagelbėti; SIN abistama

■ **keda-mida** *Kuidas ma sind aidata saaksin?*

Kaip galėčiau tau padėti?

■ **kellel + mida teha** *Aitasin sõbral korterit remontida.* Padėjau draugui remontuoti butą.2. užtekti, pakakti ^o *Aitab küll, ära rohkem soola pane.* Užteks, nebedėk daugiau druskos.■ **millest** *Aitab rääkimisest, hakkame tegutsema!* Mažiau kalbų, daugiau darbų.**aitamine** s <`aitamine, `aitamise, `aitamist>pagalba *f*, padėjimas *m* ^o *Selts tegeleb vaeste aitamisega.* Draugija padeda skurstantiesiems.**aitäh** interj <ait`äh>ačiū, dėkui; SIN tänan ^o *Aitäh, et appi tulid.* Ačiū, kad atėjai į pagalbą. *Suur aitäh!* Labai dėkui!■ **mille eest** *Aitäh abi ja toetuse eest!* Ačiū už pagalbą ir paramą! *Aitäh ilusa kaardi eest.* Ačiū už gražią atvirutę.■ **mida tegemast** *Aitäh nõu andmast.* Ačiū už patarimą.**Aitäh! – Palun! Võta heaks! Pole tänu väärt!**
Ačiū! Prašom! Prašom! Nėra už ką!

aja → aeg

ajakiri s <ajakiri, ajakirja, ajak`irja, ajak`irja;*pl* ajakirjad, ajak`irjade, ajak`irju>žurnalas *m*● **ajakirja** *tellima* prenumeruoti žurnalą^o *Ta tellib välismaalt teaduslikke ajakirju.*

Jis prenumeruoja mokslo žurnalus iš užsienio.

ajakirjandus s <ajakirjandus, ajakirjanduse,

ajakirjandust, ajakirjandusse>

žurnalistika *f*; spauda *f* ^o *Ta töötab**ajakirjanduse alal.* Jis dirba žurnalistikos srityje.● **kohalik ajakirjandus** vietinė spauda,**kollane ajakirjandus** geltonoji spauda,**uuriv ajakirjandus** tiriamoji žurnalistika**ajakirjanik** s <ajakirjan`ik, ajakirjaniku,

ajakirjan`ikku, ajakirjan`ikku;

pl ajakirjanikud, ajakirjanike, ajakirjan`ikke>žurnalist[as, -ė ^o *Ta töötab Eesti Päevalehes ajakirjanikuna.* Jis dirba žurnalistu laikraštyje

„Eesti Päevaleht“.

ajaleht s <ajal`eht, ajalehe, ajal`ehte, ajal`ehte;*pl* ajalehed, ajal`ehtede, ajal`ehiti>**laikraštis** *m* ^o *Ta loeb igal hommikul värsked**ajalehed läbi.* Jis kiekvieną rytą perskaito

šviežius laikraščius.

● **ajalehte tellima** prenumeruoti laikraštį^o *Tellisin endale ajalehe Postimees.*

Užsiprenumeravau laikraštį „Postimees“.

ajaloolane s <ajal`oolane, ajal`oolase,ajal`oolast; *pl* ajal`oolased, ajal`oolaste,

ajal`oolasi>

istorik[as, -ė

ajalooline adj <ajal`ooline, ajal`oolise,ajal`oolist; *pl* ajal`oolised, ajal`ooliste, ajal`oolisi>

istorin[is, -ė

● **ajalooline romaan, sündmus** istorinis

romanas, įvykis

ajalugu s <ajalugu, ajal`oo, ajalugu, ajal`ukku>istorija *f* ^o *See oli maailma ajaloos ouline**hetk.* Tai buvo svarbus momentas pasaulioistorijoje. *Ta õpib ülikoolis ajalugu.*

Jis studijuoja universitete istoriją.

ajama v <ajama, ajada, ajab>

varyti, vyti

■ **kuhu** *Ema ajas lapsed õue.* Mama išvijo vaikus laukan.● **vihaseks ajama** pykdyti, **hulluks ajama**vesti iš proto ^o *See lugu ajas mind vihaseks.* Ta istorija mane supykėdė.● **segadusse ajama** sukloidinti, sutrikdyti,**tülli ajama** pykdyti, kiršinti ^o *Olukord**ajas tüdruku segadusse.* Situacija sutrikdėmergaitę. *Kas sa tahad meid tülli ajada?*

Ar tu nori mus supykdyti?

● **naerma ajama** juokinti ^o *Hea anekdoot**ajab naerma.* Geras anekdotas prajuokina.● **juttu ajama** (= vestlema) kalbėti,šnekučiuotis ^o *Tüdrukud ajasid kohvikus juttu.*

Mergaitės šnekučiovosi kavinėje.

● **asju ajama** (= mingeid ülesandeid täitma)tvarkyti reikalus ^o *Ta läks linna asju ajama.*

Jis išėjo į miestą tvarkyti reikalų.

ajastu s <ajastu, ajastu, ajastut;*pl* ajastud, ajastute, ajastuid>*era f* ^o *Majanduse arengus algas uus ajastu.*

Prasidėjo nauja ekonomikos plėtros era.

ajavahemik s <ajavahem`ik, ajavahemiku, ajavahem`ikku, ajavahem`ikku; *pl* ajavahemikud, ajavahemike, ajavahem`ikke>

laikotarpis m ▫ *Pood on suletud ajavahemikul /ajavahemikus 23. detsembrist 1. jaanuarini.* Parduotuvė uždaryta nuo gruodžio 23 iki sausio 1 dienos.

aju s <aju,aju,aju,`ajju; *pl* ajud, ajude, ajusid> smegenys *f pl*

ajutine adj <ajutine, ajutise, ajutist, ajutisse; *pl* ajutised, ajutiste, ajutisi>
laikin|as, -a; ANT alaline ▫ *Otsin suveks mingit ajutist tööd.* Ieškau kokio nors laikino darbo vasarai.

ajutiselt adv <ajutiselt>
laikiniai ▫ *Ta elab ajutiselt onu juures.* Jis laikiniai gyvena pas dėdę.

aken s <aken,`akna, akent; *pl* `aknad, akende,`aknaid>
langas m

• **akent avama /lahti tegema** atidaryti langą ▫ *Avasin akna, et natuke värsket õhku saada.* Atidariau langą, kad įkvėptčiau šiek tiek šviežio oro.

• **akent sulgema /kinni panema** uždaryti langą ▫ *Kui sul on külm, siis pane aken kinni.* Jei tau šalta, uždaryk langą.

akna → **aken**

aknalaud s <`aknal`aud,`aknalaua,`aknal`auda; *pl* `aknalauad,`aknal`audade,`aknal`audu>
palangė f

aktiivne adj <akt`iivne, akt`iivse, akt`iivset; *pl* akt`iivsed, akt`iivsete, akt`iivseid; *laipsn.* akt`iivsem, kõige akt`iivsem = akt`iivseim>
aktyv|us, -i ▫ *Vanaema on juba 75-aastane, aga ikka veel väga aktiivne.* Močiutei jau 75 metai, bet ji vis dar labai veikli.

aktiivselt adv <akt`iivselt; *laipsn.* akt`iivsemalt, kõige akt`iivsemalt>
aktyviai ▫ *Teen aktiivselt sporti.* Aktyviai sportuoju.

aktiivsus s <akt`iivsus, akt`iivsusė, akt`iivsusut>
aktyvumas m ▫ *Kuidas suurendada õpilaste aktiivsusut?* Kaip padidinti mokinių aktyvumą?

aktsia s <`aktsia,`aktsia,`aktsiat; *pl* `aktsiad,`aktsiate,`aktsiaid>
akcija f

• **aktsiatesse investeerima** investuoti į akcijas

aktsiaselts s <`aktsias`el`ts,`aktsiasel`tsi,`aktsias`el`tsi,`aktsias`el`tsi; *pl* `aktsiasel`tsid,`aktsias`el`tside,`aktsias`el`tse>

akcinė bendrovė f

• **aktsiaseltsi juhatus, nõukogu** akcinės bendrovės valdyba, taryba

aku s <aku,aku,akut; *pl* akud, akude, akusid>
baterija f, akumulatorius m ▫ *Sülearvuti aku sai tühjaks.* Nešiojamojo kompiuterio baterija išsikrovė. *Aku on täis.* Baterija įkrauta. *Unustasin telefoni aku laadima panna.* Pamiršau įkrauti telefono bateriją.

akulaadija s <akul`aadija,akul`aadija,akul`aadijat; *pl* akul`aadijad,akul`aadijate,akul`aadijaid>

(baterijos) kroviklis *m*

• **mobiiltelefoni akulaadija** mobiliojo telefono kroviklis

akvaarium s <akv`aarium,akv`aariumi,akv`aariumi; *pl* akv`aariumid,akv`aariumide,akv`aariume>

akvariumas m

ala s <ala,ala,ala; *pl* alad,alade,alasad>

1. **plotas m; teritorija f** ▫ *Metsa ja mere vahele jääb suur tühi ala.* Tarp miško ir jūros driekiasi didelis tuščias plotas. *Majad asuvad 40 hektari suurusel alal.* Namai stovi 40 hektarų teritorijoje.

2. **sritis f** ▫ *Ta on ajaloo alal asjatundja.*

Jis yra istorijos srities specialistas.

3. (sporto) **šaka f** ▫ *Kui palju alasiid olümpiamängude kavas kokku on?* Kiek iš viso sporto šakų yra olimpinėse žaidynėse?

alaealine s, adj <ala`ealine,ala`ealise,ala`ealist; *pl* ala`ealised,ala`ealiste,ala`ealisi>

nepilnamet|is, -ė ▫ *Alaealistele alkoholi ei müüida.* Nepilnamečiams alkoholis neparduodamas.

alaline adj <alaline,alalise,alalist,alalisse; *pl* alalised,alaliste,alalisi>

nuolatin|is, -ė; pastov|us, -i; ANT ajutine

• **alaline elamisluba** leidimas nuolat gyventi, **alaline elukoht** nuolatinė gyvenamoji vieta

alandama v <alandama,alandada,alandab,alandatud>

1. **mažinti, sumažinti;** SIN langetama

■ **mida Kauplus alandas hindu.** Parduotuvė sumažino kainas.

2. **pažeminti, sumenkinti**

■ **keda Direktor alandas alluvaid.** Direktorius pažemino pavaldinius.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

alarm s <al`arm, alarmi, al`armi; pl alarmid, al`armide, al`arme>

aliarmas *m*; signalizacija *f*

alasti adv <alasti>

nuoglas, -a ◦ *Ta päevitas täiesti alasti*. Jis deginosi visiškai nuogas.

alata → algama

alates adpos <alates>

1. nuo

■ *alates mis ajast Olen puhkusest alates*

1. juulist. Atostogausiu nuo liepos 1 dienos.

■ *mis ajast alates Kella ühest alates võib lõunale minna*. Nuo pirmos valandos galima eiti pietauti.

2. pradendant

■ *alates kellest-millest Ujumine sobib kõigile alates lastest ja lõpetades pensionäridega*.

Plaukimas tinka visiems – tiek vaikams, tiek pensininkams.

alati adv <alati>

visada, visuomet, visą laiką ◦ *Ta jõuab alati esimesena tööle*. Jis visada ateina į darbą pirmas. *Peeter on alati sõbralik ja abivalmis*. Petras visuomet yra draugiškas ir paslaugus.

album s <`album, `albumi, `albumit; pl `albumid, `albumite, `albumeid>

1. (nuotraukų) albumas *m* ◦ *Vaatasime albumist pilte*. Žiūrėjome nuotraukas iš albumo.

2. (muzikos) albumas *m* ◦ *Ansamblil ilmub varsti uus album*. Grupė netrukus išleis naują albumą.

algaja s, adj <`algaja, `algaja, `algajat; pl `algajad, `algajate, `algajaid>

pradedan|tysis, -čioji, nepatyr|ęs, -usi ◦ *Käin soome keele algajate rühmas*. Mokausi suomių kalbos pradedančiųjų grupėje.

● **algaja autojuht** nepatyręs vairuotojas, **algaja kirjanik** pradedantysis rašytojas

algama v <`algama, alata, `algab>

prasidėti; ANT lōppema ◦ *Mul algab neljapäeval puhkus*. Ketvirtadienį man prasideda atostogos.

■ *millega Laul algab väga ilusate sõnadega*.

Daina prasideda labai gražiais žodžiais.

■ *millest Kõik algas väiksest tülist*.

Viskas prasidėjo nuo mažyčio ginčo.

algatama v <algatama, algatada,

algatab, algatatud>

pradėti, inicijuoti ◦ *Koosolekul algatati arutelu hindade tõusu üle*. Susirinkime buvo pradėta diskusija dėl kainų augimo.

algatus s <algatus, algatuse, algatust,

algatusse; pl algatused, algatuste, algatusi>

iniciatyva *f*; sumanymas *m* ◦ *Ta tegutseb omal algatusel*. Jis veikia savo iniciatyva.

algklass s <`algkl`as`s, `algklassi, `algkl`assi, `algkl`assi; pl `algklassid, `algkl`asside, `algkl`as`se>

(ppr. pl) pradinė klasė *f* ◦ *Ta sobib hästi algklasside õpetajaks*. Jis labai tinka būti pradinių klasių mokytoju.

● **algklasside õpilased** pradinių klasių mokiniai, pradinukai

algkool s <`algk`ool`, `algkooli, `algk`ooli, `algk`ooli; pl `algkoolid, `algk`oolide, `algk`ool`e>

pradinė mokykla *f*

algul adv, adpos <`algul>

pradžioje; iš pradžių ◦ *Algul oli mul raske, pärast harjusin ära*. Pradžioje buvo sunku, vėliau pripratau. *Töö polnudki nii väsitav, kui algul tundus*. Darbas nebuvo toks sunkus, kaip atrodė iš pradžių.

■ **mille algul** *Lähen juuli algul reisile*. Liepos pradžioje važiuoju į kelionę.

● **nädala, aasta, sajandi algul** savaitės, metų, amžiaus pradžioje

algus s <`algus, `alguse, `algust, `algusse; pl `algused, `alguste, `algusi>

pradžia *f*; ANT lōpp ◦ *Ootasime kontserdi algust*. Laukėme koncerto pradžios. *Tema sünnipäev on aprilli alguses*. Jo gimtadienis yra balandžio pradžioje. *Apteek asub kohe tänava alguses*. Vaistinė yra pačioje gatvės pradžioje.

● **algust tegema** (= alustama) pradėti

◦ *Kampaaniaga tehakse algust kuu enne valimisi*. Rinkimų kampanija pradinama mėnesį prieš rinkimus.

● **algust saama** (= algama) prasidėti

◦ *Tulekahju sai alguse keldrist*. Gaisras prasidėjo rūsyje.

● **aasta, nädala, hooaja algus** metų, savaitės, sezono pradžia

alkohol s <alkohol, alkoholi, alkoholi>

alkoholis m ◻ *Ta ei suitseta ega joo alkoholi.*

Jis nerūko ir nevartoja alkoholio.

- **kange, lahja alkohol** stiprus, silpnas alkoholis
- **alkoholi tarvitama** vartoti alkoholį

alkoholivaba adj <alkoholivaba,

alkoholivaba, alkoholivaba; pl alkoholivabad, alkoholivabade, alkoholivabu = alkoholivabasis> nealkoholinjis, -ė ◻ *Joon ainult alkoholivaba õlut.* Aš geriu tik nealkoholinį alų.

- **alkoholivabad joogid** nealkoholiniai gėrimai

alkohoolik s <alkohoolik, alkohooliku,

alkohoolikut; pl alkohoolikud, alkohoolikute, alkohoolikuid>

alkoholik[as, -ė

all adpos, adv <all>

1. po (vieta) ◻ *Kartulid on all keldris.*

Bulvės yra rūsyje.

■ **mille all** *Pall on laua all.* Kamuolys yra po stalu. *Teki all hakkas soe.* Po anklode pasidarė šilta.

2. prie (vieta)

■ **mille all** *Laps tahab bussis akna all istuda.* Vaikas nori autobuse sėdėti prie lango.

3. nurodo situaciją, kurioje kas yra ◻ *Need lilled on kaitse all.* Šitos gėlės yra saugomos. *Gaas on surve all.* Dujos yra suslėgtos.

alla adpos, adv <alla>

1. po; žemyn; nuo (kryptis i) ◻ *Mari läks trepist alla.* Marija lipo laiptais žemyn.

Laps kukkus puu otsast alla. Vaikas nukrito nuo medžio.

■ **mille alla** *Kass ronis voodi alla.* Katė palindo po lova. *Lilled jäid lume alla.*

Gėles užklojo sniegas.

2. prie (kryptis i)

■ **mille alla** *Vanaisa istus akna alla.* Senelis sėdėjo prie lango.

3. nurodo situaciją, į kurią kas yra papuoles ◻ *Kannatanu jäi arstide hoole alla.*

Nukentėjusysis buvo prižiūrimas gydytojų. *Artikkel sattus kriitika alla.* Straipsnis buvo kritikuojamas.

4. mažinti, mažiau nei ◻ *Tüdruk tahab kaalust alla võtta.* Mergaitė nori numesti svorio.

■ **alla mille** *Naine kaalub pisut alla 60 kilogrammi.* Moteris sveria truputį mažiau nei 60 kilogramų.

alla andma v <alla `andma, `alla `anda, nnab `alla>

pasiduoti; nusileisti ◻ *Mehed vaidlesid pikalt, kumbki ei andnud alla.* Vyras ilgai ginčijosi, nė vienas nenusileido. *Töö on raske, aga ma ei anna alla.* Darbas – sunkus, bet aš nepasiduosiu.

alla hindama v <alla h`indama, `alla hinnata, h`indab `alla>

nukainoti ◻ *Mõned kaubad hinnati alla.*

Kelios prekės buvo nukainotos.

allahindlus s <`allah`indlus, `allah`indluse, `allah`indlust; pl `allah`indlused, `allah`indluste, `allah`indlusi = `allah`indluseid>

nuolaida f ◻ *Poes olid suured allahindlused.*

Parduotuvėje buvo didelės nuolaidos.

alla kirjutama v <alla kirjutama, `alla kirjutada, kirjutab `alla>

pasirašyti ◻ *Leping on alla kirjutatud.*

Sutartis yra pasirašyta.

■ **millele** *Direktor kirjutas avaldusele alla.* Direktorius pasirašė prašymą.

alla laadima v <`alla l`aadima, `alla l`aadida, laadib `alla>

parsisiųsti, atsisiųsti; ANT ūles laadima

◻ *Laadis in internetist filme alla.* Parsisiunčiau filmą iš interneto.

allapoole adv <`allap`oole>

žemyn; į apačią; ANT ūlespoole ◻ *Vihm voolas mõõda tänavat allapoole.* Lietaus vanduo tekėjo žemyn gatve. *Ma kolin kolm korrust allapoole.* Aš persikraustysiu trimis aukštais žemiau.

allergia s <all`ergia, all`ergia, all`ergiat; pl all`ergiad, all`ergiate, all`ergiaid>

alergija f ◻ *Kassid võivad allergiat tekitada.*

Katės gali sukelti alergiją.

■ **mille vastu** *Tal on apelsinide vastu allergia.* Jis alergiškas apelsinams.

alles adv <alles>

1. likęs, -usi, tebėra, tebesantįs, -i, dar yra ◻ *Pool torti on söödud, aga pool on veel alles.* Pusė torto suvalgyta, bet pusė dar yra.

2. ką tik, neseniai ◻ *Ta alles saabus.* Jis ką tik atvyko. *Mul pole kõht tühi, ma alles sõin.* Aš nesu alkanas, neseniai valgiau.

3. vis dar ◻ *Võistlus alles käib.* Rungtynės vis dar vyksta. *Mul on töö alles pooleli.* Darbą tik įpusėjau.

4. tik ◻ *Kell on alles kaks.* Dar tik antra valanda. *Jõuan koju alles õhtul.* Grįšiu namo tik vakare.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

alles hoidma v <alles h'oidma,

alles h'oida, hoiab alles>

saugoti; **laikyti** ▫ *Hoia pilet filmi lõpuni alles.*

Saugok bilietą iki filmo pabaigos.

alles jätma v <alles j`ätma, alles j`ätta,

jätab alles>

išsaugoti; **laikyti**; **palikti** ▫ *Jätan alati kõik*

postkaardid alles. Visada išsaugau visus

atvirukus.

alles jääma v <alles j`ääma, alles j`ääda,

j`ääb alles>

išlikti ▫ *Vanast lossist on alles jäänud ainult*

varemed. Iš senos pilies liko tik griuvėsiai.

allikas s <allikas, allika, allikat; *pl* allikad,

allikate, allikaid>

1. šaltinis *m* ▫ *Allika vesi on külm ja puhas.*

Šaltinio vanduo yra šaltas ir švarus.

2. šaltinis *m* ▫ *Uurimuse lõpus on kasutatud*

allikate loetelu. Tyrimo pabaigoje yra naudotų

šaltinių sąrašas. *Kuulsin seda uudist kindlast*

allikast. Išgirdau šią naujieną iš patikimo

šaltinio. *Mis on sinu sissetulekute allikas?*

Koks tavo pajamų šaltinis?

allkiri s <allkiri, `allkirja, `allk`irja;

pl `allkirjad, `allk`irjade, `allk`irju>

parašas *m* ▫ *Lepingule on vaja direktori allkirja.*

Sutartyje reikalingas direktoriaus parašas.

• **allkirja andma** pasirašyti

allpool adv <`allp`ool>

žemiau; **ANT** ülalpool ▫ *Jüri elab minust kaks*

korrust allpool. Jurgis gyvena dviem aukštais

žemiau nei aš.

alluma v <`alluma, `alluda, `allub>

1. būti pavaldžiam

▫ *kellele-millele* See asutus allub ministeeriumile.

Ši įstaiga yra pavaldi ministerijai.

2. paklusti

▫ *millele* Kõik peavad alluma seadustele.

Visi privalo paklusti įstatymams.

alluv s <`alluv, `alluva, `alluvat;

pl `alluvad, `alluvate, `alluvaid>

pavaldin|ys, -ė; **ANT** ülemus ▫ *Direktor saab*

alluvatega hästi läbi. Direktorius gerai sutaria

su pavaldiniais.

alt adpos, adv <`alt>

1. iš apačios; po; pro (kryptis iš) ▫ *Soe õhk liigub alt üles.* Šiltas oras juda iš apačios į viršų.

▫ *mille alt* Pühkisin kapi alt tolmu.

Nušluosčiau dulkes po spinta. *Laev sõitis silla*

alt läbi. Laivas praplaukė po tiltu.

2. iš po

▫ *mille alt* Tule teki alt välja! Išlįsk iš po antklodės!

3. po

▫ *mille alt* Trammid sõidavad akna alt mööda.

Tramvajai važinėja po langais.

alternatiiv s <alternat`iiv, alternatiivi, alternat`iivi;

pl alternatiivid, alternat`iivide, alternat`iive>

alternatyva *f*

• **millele alternatiivi leidma** rasti alternatyvą,

alternatiivi otsima ieškoti alternatyvos,

alternatiivi pakkuma pasiūlyti alternatyvą

altpoolt adv <`altp`oolt>

iš apačios; **ANT** ülaltpoolt ▫ *Soe õhk tõuseb*

altpoolt üles. Šiltas oras kyla iš apačios į viršų.

alt vedama v <`alt vedama, `alt vedada, v`eab `alt>

nuvilti

▫ *keda Mees vedas oma sõpru alt.* Vyras

nuvylė savo draugus. *Ilm vedas alt, vihma*

hakkas sadama. Oras nuvylė, pradėjo lyti.

alumine adj <alumine, alumise, alumist,

alumisse; *pl* alumised, alumiste, alumisi>

apatin|is, -ė; **ANT** ülemine ▫ *Maja alumisel*

korrusel on kauplused. Apatiniame namo

aukšte yra parduotuvės.

alus s <alus, aluse, alust; *pl* alused, aluste,

aluseid>

1. (ppr. pl) pagrindas *m*; pagal, remiantis

▫ *Mis on edu alus?* Kas yra sėkmės pagrindas?

Filmi aluseks on ajalooline romaan. Filmas

pastatytas pagal istorinį romaną.

○ **mille alusel** (= millegi põhjal, järgi) *Tasu*

makstakse lepingu alusel. Atlyginimas mokamas

pagal sutartį.

2. padėklas *m* ▫ *Tort toodi klaasist aluse peal.*

Tortas buvo atneštas ant stiklinio padėklo.

aluspesu s <aluspesu, aluspesu, aluspesu>

apatiniai drabužiai *m pl*

aluspüksid *pl s* <aluspüksid, alusp`ükste, alusp`ükse>

kelnaitės *f pl* ◻ *Komplektis olid rinnahoidja ja aluspüksid.* Komplektą sudaro liemenėlė ir kelnaitės.

alustama *v* <alustama, alustada, alustab, alustatud>

pradėti; *ANT* lōpetama ◻ *Alustame tööd esmaspäeval.* Darbą pradėsime pirmadienį.

■ **mida** *Teater alustab uut hooaega.* Teatras pradeda naują sezoną.

■ **millega** *Meeskond alustab treeningutega.* Komanda pradeda treniruotes.

■ **millest** *Alustasin koristamist kõögist.* Pradėjau tvarkytis nuo virtuvės.

alustamine *s* <alustamine, alustamise, alustamist>

pradėjimas *m* ◻ *Ehituse alustamiseks on vaja luba.* Norint pradėti statybas, reikalingas leidimas.

alustass *s* <alust`as`s, alustassi, alust`assi; *pl* alustassid, alust`asside, alust`as`se>
lėkštutė *f*

Ambur *s* <`Ambur, `Amburi, `Amburit; *pl* `Amburid, `Amburite, `Ambureid>
Šaulys *m*

ameeriklane *s* <ameeriklane, ameeriklase, ameeriklast; *pl* ameeriklased, ameeriklaste, ameeriklasi>
amerikiet[is, -ė]

amet *s* <amet, ameti, ametit; *pl* ametid, ametite, ameteid>

1. profesija *f*; **darbas** *m*, **specialybė** *f*, **pareiga** *f* ◻ *Ta on ameti poolest rätsep.* Jo profesija – siuvėjas.

● **ametit vahetama** pakeisti profesiją,
ametit õppima mokytis profesijos,
● **ametsisse astuma** pradėti eiti pareigas,
ametist lahkuma išėiti iš darbo ◻ *Millal uus president ametsisse astub?* Kada naujasis prezidentas pradės eiti pareigas?

2. inspekcija *f*, **tarnyba** *f*

+ **maksuamet** mokesčių inspekcija,
päästeamet gelbėjimo tarnyba

ametikoht *s* <ametik`oht, ametikoha, ametik`ohta; *pl* ametikohad, ametik`ohtade, ametik`ohti>

pareigos *f pl* ◻ *Direktori ametikohale kandideerib neli inimest.* Į direktoriaus pareigas pretenduoja keturi žmonės.

● **juhtiv, kõrge ametikoht**
vadovaujamos, aukštos pareigos

ametiühing *s* <ametiühing, ametiühingu, ametiühingut; *pl* ametiühingud, ametiühingute, ametiühinguid>
profesinė sąjunga *f*

ametlik *adj* <ametl`ik, ametliku, ametl`ikku, ametl`ikku; *pl* ametlikud, ametlike, ametl`ikke>
official|us, -i ◻ *President sõitis ametlikule visiidile Soome.* Prezidentas išvyko į Suomiją su oficialiu vizitu.

ametlikult *adv* <ametlikult>
officialiai ◻ *Kas nad on ametlikult abielus?* Ar jie oficialiai susituokę?

ametnik *s* <ametr`ik, ametniku, ametn`ikku; *pl* ametnikud, ametnike, ametn`ikke>
valdinink|as, -ė ◻ *Kohal olid ministeeriumi ja linnavalitsuse ametnikud.* Dalyvavo ministerijos ir miesto savivaldybės valdininkai.
+ **riigiametnik** pareigūnas

ammu *adv* <`ammu>
seniai ◻ *Ma tundsin teda ammu enne, kui ta kuulsaks sai.* Aš jį pažinojau jau seniai, dar prieš jam išgarsėjant.

analüüs *s* <anal`üüs, analüüsi, anal`üüsi; *pl* analüüsid, anal`üüside, anal`üüse>
analizė *f*

● **andmete, vigade analüüs** duomenų, klaidų analizė
● **teaduslik, majanduslik analüüs** mokslinė, ekonominė analizė; **põhjalik analüüs** išsami analizė
● **analüüsi tegema** analizuoti
+ **vereanalüüs** kraujo tyrimas, analizė

analüüsima *v* <anal`üüsima, anal`üüsida, analüüsiib, analüüsiit>
analizuoti
■ **mida** *Neid andmeid tuleb põhjalikult analüüsida.* Šiuos duomenis reikia išsamiai analizuoti.

ananass *s* <anan`as`s, ananassi, anan`assi; *pl* ananassid, anan`asside, anan`as`se>
ananasas *m*

andekas *adj* <`andekas, `andeka, `andekat; *pl* `andekad, `andekate, `andekaid; *laispsn.* `andekam, kõige `andekam = `andekaim>
talenting|as, -a; gab|us, -i ◻ *Ta on klassi kõige andekam õpilane.* Jis yra pats gabiausias mokinys klaseje.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

andeks andma v <`andeks `andma, `andeks `anda, annab `andeks>
 atleisti, dovanoti; *SIN* andestama ◻ *Andke andeks, et ma hiljaks jäin!* Atleiskite, kad pavëlavau!
 ■ *kellele Poiss andis õele andeks.*
 Berniukas atleido seseriai.

andeks paluma v <`andeks paluma, `andeks paluda, palub `andeks>
 atsiprašyti, prašyti atleidimo ◻ *Palun andeks, et ma sulle haiget tegin!* Atsiprašau, kad tave įskaudinai!
 ■ *kellelt / kelle käest Mees palus naiselt / naisel käest andeks.* Vyras prašë žmonos atleidimo.

andestama v <andestama, andestada, andestab, andestatud>
 atleisti, dovanoti; *SIN* andeks andma
 ◻ *On asju, mida ei saa andestada.* Yra dalykų, kurių negalima atleisti.
 ■ *kellele Ma ei andesta seda tegu sulle kunagi.* Aš niekada tau už tai neatleisiu.

andma v <`andma, `anda, annab, `antud; `an`dis, `andnud>
 1. duoti ◻ *Palun anna mulle pastakas.* Prašom duoti man rašiklį. *Pank andis laenu 15 aastaks.* Bankas davë paskolą 15 metų. *Ta annab oma korteri üürile.* Jis nuomoja savo butą. *Tehas annab tööd paljudele inimestele.* Gamykla suteikia darbo daugybei žmonių.
 ■ *milleks / mida teha Professor andis mulle lugemiseks / lugeda ühe artikli.* Profesorius man davë paskaityti vieną straipsnį.
 ● *soovitusi andma patarti, teavet / infot andma* informuoti ◻ *Arst andis soovitusi, kuidas stressiga toime tulla.* Gydytojas patarë, kaip susidoroti su stresu.
 ● *luba andma* leisti, *käsku andma* įsakyti
 ● *hinnangut andma* įvertinti, *vastust andma* atsakyti ◻ *Ekspertid andsid projekte hinnangu.* Ekspertai įvertino projektą.
 2. atlikti, pasirodyti, koncertuoti
 ◻ *Ansambel annab täna kaks kontserti.* Grupë šiandien koncertuos du kartus.
 3. teikti, suteikti ◻ *Küüslauk annab toidule hea maitse.* Česnakas suteikia maistui gerą skonį. *Arst andis lootust, et haige paraneb.* Gydytojas suteikë vilties, kad ligonis pasveiks.

andmed *pl s* <`andmed, `andmete, `andmeid>
 duomenys *m pl* ◻ *Politsei andmetel mõõdus üritus rahulikult.* Policijos duomenimis, renginys praėjo ramiai.
 ■ *kelle-mille kohta Hukkunute kohta täpsed andmed puuduvad.* Apie žuvusiųosius trūksta tikslių duomenų.
 ● *esialgsed, ametlikud, täpsed andmed* pirminiai, oficialūs, tiksliūs duomenys
 ● *andmeid esitama* pateikti duomenis, *andmeid koguma* rinkti duomenis

andmine s <`andmine, `andmise, `andmist>
 suteikimas *m*; davimas *m* ◻ *Pärast esmaabi andmist saadeti mind haiglast koju.* Suteikus pirmąją pagalbą, iš ligoninės buvau išleistas namo.

ankeet s <`ank`eet, ankeedi, ank`eeti, ank`eeti;
pl ankeedid, ank`eetide, ank`eete>
 anketa *f*
 ● *ankeeti täitma* pildyti anketa

annab → andma

annetus s <annetus, annetuse, annetust;
pl annetused, annetuste, annetusi>
 auka *f* ◻ *Koguti annetusi uue haigla ehitamiseks.* Buvo renkamos aukos naujos ligoninės statybai.
 ● *vabatahtlikud annetused* savanoriškos aukos
 ● *annetusi tegema* aukoti ◻ *Annetusi saab teha telefoni teel.* Aukoti galima telefonu.

annus s <annus, annuse, annust; *pl* annused, annuste, annuseid>
 dozë *f* ◻ *Ärge ületage ravimi ettenähtud annust.* Neviršykite nurodytos vaistų dozës.

ansambel s <ans`ambel, ans`ambli, ans`amblit;
pl ans`amblid, ans`amblite, ans`ambleid>
 ansamblis *m*; grupë *f*

antenn s <ant`en`n, antenni, ant`enni;
pl antennid, ant`ennide, ant`en`ne>
 antena *f*

antud → andma

anum s <anum, anuma, anumate; *pl* anumad, anumate, anumaid>
 indas *m*

aparaat s <apar`aat, aparaaadi, apar`aati;
pl aparaaadid, apar`aatide, apar`aate>
 aparatas *m*
 + *fotoaparaat* fotoaparatas

apelsin s <apelsin, apelsini, apelsini;
pl apelsinid, apelsinide, apelsine>
apelsinas *m*

appi adv <`appi>
į pagalbą

- **appi minema** eiti į pagalbą, padėti,
- appi tulema** ateiti į pagalbą, padėti ◦ *Tule mulle appi diivanit tōstma!* Padėk man pakelti sofą!
- **appi kutsuma** kviesti į pagalbą,
- appi karjuma / hūūdma** šauktis pagalbos
◦ *Keegi hūūab appi.* Kažkas šaukiasi pagalbos.

Appi! Gelbėkit!

april s <apr`il`l, aprilli, apr`illi>
balandis *m* ◦ *Lāhen aprilli lōpus reisile.*
Balandžio pabaigoje vykstu į kelionę.

apteek s <`apt`eek, `apteegi, `apt`eeki,
`apt`eeki; pl `apteegid, `apt`eekide, `apt`eek>
vaistinė *f* ◦ *Ostsin apteegist vitamīne.*
Vaistinėje nusipirkau vitaminų.

ara → arg

arbuus s <arb`uus, arbuusi, arb`uusi;
pl arbuusid, arb`uuside, arb`uuse>
arbūzas *m*

arem → arg

arendama v <arendama, arendada,
arendab, arendatū>
plėtoti, vystyti, ugdyti
■ **mida Ūpilastes tuleb arendada iseseisvat
mōtlemist.** Reikia ugdyti savarankišką
mokinių mąstymą.

arendamine s <arendamine, arendamise,
arendamist>

plėtojimas *m*, vystymas *m*, ugdymas *m*

- **oskuste, vōimete arendamine**
gabumų, gebėjimų ugdymas

arenema v <arenema, areneda, areneb>
vystytis; formuotis; plėtotis ◦ *Laps areneb
iga pāevaga.* Vaikas vystosi kiekvieną dieną.
Sūndmused arenesid aeglaselt. Įvykiai vystėsi lėtai.

areng s <areng, arengu, arengut;
pl arengud, arengute, arenguid>
raida *f*, vystymasis *m*; plėtra *f* ◦ *Laps vajab
normaalseks arenguks ōiget toitu.* Normaliai
vaiko raidai reikalingas tinkamas maistas.
• **majanduse areng** ekonomikos plėtra,
ūhiskonna areng visuomenės raida
• **areng jāt kub** vystymasis tęsiasi, **areng
toimub** vystymasis vyksta

arg adj <`arg, ara, `arga; pl arad, `argade, `argu;
laipsn. arem, kōige arem>

baillus, -i; ANT julge ◦ *Martin on klassi
kōige arem poiss.* Martynas yra pats
bailiausias berniukas klasėje.

argpūks s <`argp`ūks, `argpūksi, `argp`ūksi;
pl `argpūksid, `argp`ūkste = `argp`ūkside, `argp`ūkse>
baillys, -ē ◦ *Ta on tāielik argpūks.* Jis yra
tikras bailys.

arhiiv s <arh`iiv, arhiivi, arh`iivi, arh`iivi;
pl arhiivid, arh`iivide, arh`iive>
archyvas *m*

arhitekt s <arhit`ekt, arhitekti, arhit`ekti;
pl arhitektid, arhit`ektide, arhit`ekte>
architekt[as, -ē

arm¹ s <`arm, armi, `armi; pl armid, `armide, `arme>
randas *m* ◦ *Tal on pōse peal arm.* Jis turi
randą ant skruosto.

arm² s <`arm, armu, `armu>
1. malonė *f*

- **kellele armu andma** suteikti malonę
◦ *Kurjategijale anti armu.* Nusikaltėliui
buvo suteikta malonė.

- **kellelt armu paluma** prašyti malonės
◦ *Vang palus presidendilt armu.* Kalinys
prašė prezidento malonės.

2. meilė *f* ◦ *Alates 1965. aastast on Gustavo
Ernesaksa koorilaul „Mu isamaa on minu
arm“ traditsiooniline laulupidude lõpulaul,
mida lauldakse koos rahvaga.* Nuo 1965
metų Gustavo Ernesakso daina chorui „Mano
tėvynė – tai mano meilė“ yra tradicinė dainų
švenčių baigiamoji daina, dainuojama kartu
su žiūrovais.

armas adj <armas, `armsa, armast = `armsat;
pl `armsad, `armsate, `armsaid; *laipsn.* `armsam,
kōige `armsam = `armsaim>

branglus, -i; miell[as, -a] ◦ *Armsad sõbrad!*
Brangūs draugai! *Oma lapsed on kōige
armsamad.* Savi vaikai patys brangiausi.
Kutsikad on nii armsad. Šuniukai yra
tokie mieli.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

armastama v <armastama, armastada, armastab, armastatud>

1. mylėti

■ **keda** *Vanemad armastavad oma lapsi. Tėvai myli savo vaikus. Henrik armastab Liinat.* Henrikas myli Liną.

2. mėgti, patikti

■ **mida** *Ma armastan muusikat.* Aš mėgstu muziką.

■ **mida teha** *Ta armastab laulda.* Jam labai patinka dainuoti.

armastus s <armastus, armastuse, armastust, armastusse>

meilė f^o *Nad abiellusid armastusest.* Jie susituokė iš meilės.

■ **kelle vastu** *Ema armastus laste vastu on suur.* Motinos meilė vaikams yra labai didelė.

● **armastust avaldama** prisipažinti mylint / prisipažinti, kad myli, **armastust otsima** ieškoti meilės, **armastust vajama** reikėti meilės, **armastust väljendama** išreikšti meilę^o *Noormees avaldas neiule armastust.* Jaunuolis prisipažino panelei ją mylįs.

■ **mille vastu** *Meid ühendab armastus muusika vastu.* Mus sieja meilė muzikai.

armee s <arm`ee, arm`ee, arm`eed>

pl arm`eed, arm`eede, arm`eesid>

armija f

armukade adj <armukade, armukaded, armukadedat>

pl armukadedad, armukadedate, armukadedaid>

laipsn. armukadedam, kõiģe armukadedam>

pavyd|us, -i ^o *Tema abikaasa on väga armukade.* Jos sutuoktinis yra labai pavydus.

■ **kelle peale** *Karl on oma naise sõbra peale armukade.* Karlas pavyduliuoja savo žmonos draugui.

armuke s <armuke, armukese, armukest, armukesse>

pl armukesed, armukeste, armukesi>

meiluž|is, -ė

armuma v <`armuma, `armuda, `armub>

įsimylėti ^o *Ma olen armunud.* Aš esu įsimylėjęs.

■ **kellesse** *Poiss armus tüdrukusse.* Berniukas įsimylėjo mergaitę.

arst s <`arst, arsti, `arsti, `arsti>

pl arstid, `arstide, `arste>

gydyto|jas, -a ^o *Lähen homme polikliinikusse arsti juurde.* Rytoj eisiu į polikliniką pas gydytoją. *Arst võtab patsiente vastu igal hommikul.* Gydytojas kiekvieną rytą priima pacientus.

● **arsti vastuvõtt** gydytojo priėmimas

+ **hambaarst** dantų gydytojas; **perearst** šeimos gydytojas

artikkel s <art`ikkel, art`ikli, art`iklit>

pl art`iklid, art`iklite, art`ikleid>

straipsnis m ^o *Artikkel ilmub homses lehes.*

Straipsnis pasirodys rytojaus laikraštyje.

● **artikli pealkiri, teema, autor** straipsnio pavadinimas, tema, autorius

● **artiklit kirjutama, lugema** rašyti, skaityti straipsnį

aru s <aru, aru, aru>

protas m ^o *Kas sa oled aru kaotanud?* Ar tu iš proto išsikraustei?

● **täie aruga** viso / sveiko proto ^o *Ükski täie aruga inimene ei usu seda juttu.* Nei vienas sveiko proto žmogus nepatikės šia istorija.

aru andma v <aru `andma, aru `anda, annab aru>

pranešti; raportuoti

■ **millest / mille kohta** *Andsin ülemusele oma tegevusest / tegevuse kohta aru.* Pranešiau viršininkui apie savo veiklą.

aruanne s <aruanne, aru`ande, aruannet>

pl aru`anded, aruannete, aru`andeid>

ataskaita f

■ **mille kohta** *Firma esitas aruande eelmise aasta kulude kohta.* Įmonė pateikė praeitų metų išlaidų ataskaitą.

arukas adj <arukas, aruka, arukat>

pl arukad, arukate, arukaid>

laipsn. arukam, kõiģe arukam = arukaim>

1. **proting|as, -a, nuosaik|us, -i, dalykišk|as, -a**

^o *Arukas inimene prügi loodusesse ei jäta.*

Protingas žmogus nešiukšlins gamtos.

2. **teising|as, -a; tinkam|as, -a; tiksling|as, -a**

^o *See on kõiģe arukam lahendus.* Tai pats tinkamiausias sprendimas.

arusaadav adj <arus`aadav, arus`aadava, arus`aadavat; *pl* arus`aadavad, arus`aadavate, arus`aadavaid; *laipsn.* arus`aadavam>
suprantam|as, -a; ANT arusaamatu
▫ *Sinu mure on täiesti arusaadav.* Tavo susirūpinimas visiškai suprantamas.

arusaam s <arus`aam, arusaama, arus`aama; *pl* arusaamad, arus`aamade, arus`aamu>
supratimas *m*; pažiūra *f*; įsitikinimas *m*
■ **millest** *Meil on elust erinevad arusaamad.* Mūsų supratimas apie gyvenimą skiriasi.
● **arusaamu muutma** pakeisti pažiūras, įsitikinimus

aru saama v <aru s`aama, aru s`aada, s`aab aru>
suprasti ▫ *Kas sa said aru, kuidas seda ülesannet teha?* Ar tu supratai, kaip atlikti šią užduotį?
■ **kellest-millest** *Sa said minust valesti aru.* Tu mane klaidingai supratai.

arusaamatu adj <arusaamatu, arusaamatu, arusaamatut; *pl* arusaamatud, arusaamatute, arusaamatuid>
nesuprantam|as, -a, nesuvokiam|as, -a;
ANT arusaadav ▫ *Kas midagi jäi arusaamatuks?* Ar kas nors liko nesuprantama?

arusaamatus s <arusaamatus, arusaamatuse, arusaamatust, arusaamatusse; *pl* arusaamatused, arusaamatuste, arusaamatusi>
1. **nesusipratimas** *m* ▫ *Tegemist on arusaamatusega: ma tellisin kohvi, mitte mahla.* Tai nesusipratimas: aš užsisakiau kavos, o ne sulčių.
2. **nesutarimas** *m*; problema *f*
▫ *Ülemus lahendas alluvate vahel tekkinud arusaamatusi.* Viršininkas išsprendė tarp pavaldinių kilusius nesutarimus.
■ **kellega** *Tal olid mingid arusaamatused politseiga.* Jis turėjo kažkokių nesusipratimų su policija.
■ **mille pärast** *Tegemata tööde pärast tekib vahel arusaamatusi.* Dėl nepadarytų darbų kartais kyla problemų.
● **arusaamatust põhjustama /tekitama** sukelti nesusipratimą ▫ *Kuupäeva muutmine põhjustas arusaamatust.* Datos pakeitimas sukėlė nesusipratimą.
● **arusaamatusi vältima** išvengti nesusipratimų

arutama v <arutama, arutada, arutab, arutatud>
aptarti, apsvarstyti

■ **mida** *Neid probleeme tuleks koosolekul arutada.* Šias problemas reikėtų aptarti susirinkime.

■ **kellega** *Mees arutas küsimust oma naisega.* Vyras apsvarstė klausimą su savo žmona.

arutamine s <arutamine, arutamise, arutamist>
aptarimas *m* ▫ *Asja põhjalikumaks arutamiseks ei jäänud aega.* Dalykui išsamiai aptarti neužteko laiko.

arutelu s <arutelu, arutelu, arutelu, arut`ellu; *pl* arutelud, arutelude, arutelusid>
diskusija *f* ▫ *Ettekandele järgnes elav arutelu.* Po pranešimo vyko gyva diskusija.
■ **mille üle** *Toimus arutelu Euroopa Liidu tuleviku üle.* Diskusija vyko apie Europos Sąjungos ateitį.

arutlema v <arutlema, arutleda, arutleb, arutletud>
diskutuoti, svarstyti ▫ *Arutlesin, kas minna jala või autoga.* Svarstau, ar eiti pėsčiomis, ar važiuoti mašina.

■ **mida** *Neid küsimusi arutleme koosolekul.* Šiuos klausimus apsvarstysime susirinkime.
■ **mille üle** *Arutlesime tervisliku eluviisi üle.* Diskutavome apie sveiką gyvenseną.

arutlus s <arutlus, arutluse, arutlust, arutlusse; *pl* arutlused, arutluste, arutlusi>
aptarimas *m*; svarstymas *m*
■ **mille üle** *Seminaris käis arutlus Eesti kunsti üle.* Seminare buvo aptariamas Estijos menas.

● **arutlusele /arutluse alla tulema, võtma** būti svarstomam ▫ *Millised küsimused koosolekul arutlusele tulevad?* Kokie klausimai bus svarstomi susirinkime?
● **arutlusel /arutluse all olema** svarstomas
▫ *Riigikogus on arutlusel uus seadus.* Parlamente svarstomas naujas įstatymas.

arv s <`arv, arvu, `arvu, `arvu; *pl* arvud, `arvude, `arve = `arvusid>

1. **skaičius** *m* ▫ *Kirjuta tahvlile arv 93.* Parašyk ant lentos skaičių 93.

● **arve jagama** padalyti skaičius, **arve korrutama** padauginti skaičius, **arve lahutama** atimti skaičius, **arve liitma** sudėti skaičius

2. (*sg*) **skaičius** *m* ▫ *Tallinna elanike arv kasvab pidevalt.* Talino gyventojų skaičius nuolat auga.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

arvama v <`arvama, arvata, `arvab, arvatud> manyti

■ **kellest-millest** *Mida te sellest arvate?* Ką jüs apie tai manote?

■ **et Ma arvan, et sa oled väsinud.** Aš manau, kad tu esi pavargęs.

○ **kellegi arvates** *Tema arvates on see raamat igav.* Jo manymu, ši knyga yra nuobodii.

arvamus s <`arvamus, `arvamuse, `arvamust, `arvamusse; pl `arvamused, `arvamuste, `arvamusi> nuomonė f^o *Ta on sinust väga heal arvamusel.* Jo nuomonė apie tave labai gera. *Jään oma arvamuse juurde (= ei muuda arvamust).* Aš savo nuomonės nepakeisiu.

■ **kelle-mille kohta** *Küsisin õpetaja arvamust oma töö kohta.* Paklausiau mokytojo nuomonės apie savo darbą.

● **arvamust avaldama** pareikšti nuomonę
○ *Teadlased on avaldanud arvamust, et liigne päike on inimesele ohtlik.* Mokslininkai pareiškė nuomonę, kad žmogui pavojinga per ilgai būti saulėje.

arvatavasti adv <arvatavasti> tikriausiai, greičiausiai; SIN vist^o *Täna hakkab arvatavasti sadama.* Šiandien tikriausiai pradės lyti.

arve s <arve, `arve, arvet; pl `arved, arvete, `arveid> 1. sąskaita f

● **arvet esitama** pateikti sąskaitą^o *Firma esitas kliendile arve.* Įmonė pateikė klientui sąskaitą.

● **arvet maksuma /tasuma** apmokėti sąskaitą^o *Maksime arve ja lahkusime kohvikust.* Apmokėjome sąskaitą ir išėjome iš kavinės.

2. banko sąskaita f; SIN pangaarve^o *Kui palju sul arvel raha on?* Kiek pinigų yra tavo banko sąskaitoje?

● **arvet avama** atidaryti sąskaitą,

arvet sulgema uždaryti sąskaitą^o *Avasin pangas uue arve.* Atidariau banke naują sąskaitą.

arvesse võtma v <`arvesse v`õtma, `arvesse v`õtta, võtab `arvesse> atsižvelgti^o *Kõik asjaolud võeti arvesse.* Į visas aplinkybes buvo atsižvelgta.

arvestama v <arvestama, arvestada, arvestab, arvestatud>

1. atsižvelgti

■ **keda-mida** *Ma arvestan su nõuandeid.* Aš atsižvelgsiu į tavo patarimus.

2. būti pasiruošusiam, -iai

■ **millega** *Arvestage sellega, et täna hakkab vihma sadama.* Būkite pasiruošę, kad šiandien pradės lyti. *Äris tuleb arvestada riskiga.* Versle reikia būti pasiruošusiam rizikuoti.

3. įskaityti^o *Sain bioloogias eksami arvestatud.* Mano biologijos egzaminas buvo įskaitytas.

4. pasikliauti

■ **kellega** *Temaga võib igas olukorras arvestada.* Juo galima pasikliauti bet kurioje situacijoje.

arvestus s <arvestus, arvestuse, arvestust; pl arvestused, arvestuste, arvestusi>

1. apskaita f; apskaičiavimas m^o *Esialgse arvestuse järgi maksab remont 600 eurot.* Pirminiais apskaičiavimais, remontas kainuos 600 eurų.

● **arvestust pidama** vesti apskaitą
○ *Raamatupidaja peab firma kulude üle täpset arvestust.* Buhalteris veda tikslią įmonės išlaidų apskaitą.

2. įskaita f^o *Mul on homme saksa keele arvestus.* Rytoj man vokiečių kalbos įskaita.

● **arvestust tegema /sooritama** laikyti įskaitą

arvsõna s <`arvsõna, `arvsõna, `arvsõna; pl `arvsõnad, `arvsõnade, `arvsõnu> skaitvardis m

arvustus s <arvustus, arvustuse, arvustust, arvustusse; pl arvustused, arvustuste, arvustusi> recenzija f

■ **mille arvustus** *Lehes ilmusid uute plaatide arvustused.* Laikraštyje pasirodė naujų albumų recenzijos.

■ **mille kohta** *Kontserdi kohta ilmus mitu arvustust.* Pasirodė kelios recenzijos apie koncertą.

arvutama v <arvutama, arvutada, arvutab, arvutatud>

skaičiuoti, apskaičiuoti^o *Kuidas arvutada töötasu?* Kaip apskaičiuoti darbo užmokestį.

● **peast arvutama** skaičiuoti mintinai

○ *Ta oskab hästi peast arvutada.* Jis gerai moka skaičiuoti mintinai.

arvuti s <arvuti, arvuti, arvutit; *pl* arvutid, arvutite, arvuteid>

kompiuteris *m*

● **arvutit sisse lülitama, välja lülitama**

ijungti, išjungti kompiuteri

● **arvutit kasutama** naudotis kompiuteriu

▫ *Ta kasutab arvutit põhiliselt mängimiseks.* Jis naudojami kompiuteriu daugiausia dėl žaidimų.

+ **sülearvuti** nešiojamasis kompiuteris

arvutimäng s <arvutim`äng, arvutimängu, arvutim`ängu, arvutim`ängu; *pl* arvutimängud, arvutim`ängude, arvutim`änge>

kompiuterinis žaidimas *m*

● **arvutimänge mängima** žaisti kompiuterinius žaidimus

asemel adpos <asemel>

rodo, kad kas pakeičia ką, kieno vietoj

■ **kelle-mille asemel** *Mida sina minu asemel teeksid?* Ką tu mano vietoje darytum?

Võtsime kassi asemel koera. Vietoj katės pasiėmėme šunį.

asemele adpos <asemele>

rodo, kad kas ateis vietoj ko, kieno vietoj

■ **kelle-mille asemele** *Endise töötaja asemele otsitakse uut.* Vietoj buvusio darbuotojo ieškomas naujas. *Vanade majade asemele ehitatakse uued.* Vietoj senų namų bus statomi nauji.

asend s <asend, asendi, asendit; *pl* asendid, asendite, asendeid>

1. **padėtis** *m* ▫ *Et selg ei valutaks, tuleb istuda õiges asendis.* Kad neskaudėtų nugara, reikia taisyklingai sėdėti.

2. **vieta** *f*; **pozicija** *f* ▫ *Vanasti määrati aega päikese asendi järgi.* Seniau laikas buvo nustatomas pagal saulės poziciją danguje.

asendama v <asendama, asendada, asendab, asendatud>

1. **pakeisti**

■ **millega** *Vanad masinad asendati uutega.* Senos mašinos buvo pakeistos naujomis.

2. **pavaduoti**

■ **keda** *Ta asendas kuu aega direktorit.*

Jis visą mėnesį pavadavo direktorių.

asesõna s <asesõna, asesõna, asesõna; *pl* asesõnad, asesõnade, asesõnu>

pl asesõnad, asesõnade, asesõnu>

*lv*ardis *m*

asetama v <asetama, asetada, asetab, asetatud> padėti; pastatyti

■ **kuhu** *Asetasin taldrikud lauale.* Padėjau lėkštes ant stalo.

aset leidma v <aset l`eidma, aset l`eida, leiab aset>

įvykti, atsitikti ▫ *See leidis aset kolm aastat tagasi.* Tai įvyko prieš trejus metus.

asfalt s <`asf`alt, `asfaldi, `asf`alti>

asfaltas *m*

asi s <asi, asja, `asja; *pl* asjad, `asjade, `asju>

1. **daiktas** *m* ▫ *Pakkisin asjad kohvrise.*

Susikroviau daiktus į lagaminą.

+ **mänguasi** žaislas

2. **problema** *f*; **dalykas** *m* ▫ *Milles asi on?*

Kokia čia problema? *Seal juhtus igasuguseid asju.* Ten atsitiko visokių dalykų.

3. **reikalas** *m* ▫ *Selle asjaga pole kiiret.* Šis reikalas nėra skubus.

● **asju ajama** tvarkyti reikalus ▫ *Käisin linnas asju ajamas.* Aš mieste tvarkiau reikalus.

asja → asi

asjaajamine s <asjaajamine, asjaajamise, asjaajamist>

reikalų tvarkymas *m* ▫ *Asjaajamine käis eesti keeles.* Reikalus tvarkėme estų kalba.

asjalik adj <asjal`ik, asjaliku, asjal`ikku;

pl asjalikud, asjalike, asjal`ikke; *laipsn.* asjalikum, kõige asjalikum>

dalykišk[as, -a, konkret]us, -i; suprating[as, -a

▫ *Ta on väga asjalik inimene.* Jis labai dalykiškas žmogus.

asjaolu s <asjaolu, asjaolu, asjaolu; *pl* asjaolud, asjaolude, asjaolusid>

aplinkybė *f* ▫ *Tuleb tegutseda nii, nagu asjaolud nõuavad.* Reikia veikti taip, kaip reikalauja aplinkybės.

● **asjaolusid arvestama** atsižvelgti į aplinkybes

asjatundja s <asjat`un`dja, asjat`un`dja,

asjat`un`djat; *pl* asjat`un`djad, asjat`un`djate, asjat`un`djaid>

specialist[as, -ė] ▫ *Ta on arvutite alal asjatundja.*

Jis – kompiuterių srities pėcialistas.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

aste s <aste, `astme, astet; pl `astmed, `astmete, `astmeid>

1. laiptas m; pakopa f ◦ *Kivist astmed viivad aeda.* Akmeniniai laiptai veda į sodą.

• **alumine, ülemine aste** apatinis, viršutinis laiptas; **kõrge, madal aste** aukštas, žemas laiptas

2. laipsnis m ◦ *Mõrv on esimese astme kuritegu.* Žmogžudystė yra pirmojo laipsnio nusikaltimas.

astuma v <`astuma, `astuda, astub, astutud>

1. žengti; eiti ◦ *Astuge edasi! Užeikite! Astusime koos kodu poole.* Kartu eįjome namų link.

2. įstoti

■ **kuhu** *Ta astus ülikooli.* Jis įstojo į universitetą. *Astusin erakonda.* Įstojau į partiją.

• **ametisse astuma** pradėti eiti pareigas ◦ *President astus ametisse.* Prezidentas pradėjo eiti pareigas.

astumine s <`astumine, `astumise, `astumist> įstojimas m ◦ *Ta unistab ülikooli astumisest.* Jis svajuoja įstoti į universitetą.

asukoht s <asuk`oht, asukoha, asuk`ohta, asuk`ohta; pl asukohad, asuk`ohtade, asuk`ohti> vieta f ◦ *Tema praegune asukoht ei ole teada.* Dabartinė jo buvimo vieta nėra žinoma.

• **asukohta määrama** nustatyti vietą

asuma v <asuma, asuda, asub>

1. būti (kur), stovėti

■ **kus** *Maja asub järve ääres.* Namas stovi prie ežero.

2. pradėti kokią veiklą, darbą

■ **mille juurde / mille kallale** *Asusime töö juurde / töö kallale.* Pradėjome darbą.

■ **mida tegema** *Asume kohe sööma.* Tuoįjau pat pradėkime valgyti.

asutama v <asutama, asutada, asutab, asutatud> įkurti, įsteigti ◦ *Tartu ülikool on asutatud 1632. aastal.* Tartu universitetas įkurtas 1632 metais. *Tal on plaan asutada oma firma.* Jis planuoja įsteigti savo įmonę.

asutus s <asutus, asutuse, asutust, asutusse; pl asutused, asutuste, asutusi>

įstaiga f ◦ *Pühapäeval on paljud asutused suletud.* Sekmadienį daug įstaigų yra uždarytos.

+ **riigiasutus** valstybinė įstaiga, **sihtasutus** tikslinė įstaiga (fondas)

atmosfäär s <atmosf`äär, atmosfääri, atmosf`ääri, atmosf`ääri>

1. atmosfera f

• **Maa atmosfäär** Žemės atmosfera

2. atmosfera f, aplinka f; SIN ōhkkond

◦ *Restorani atmosfäär oli meeldiv.* Restorano atmosfera buvo maloni.

au s <`au, `au, `au>

garbė f ◦ *Talle on tähtis au ja kuulsus, mitte raha.* Jam svarbu garbė ir šlovė, o ne pinigai.

• **kellele-millele au tegema** daryti garbė

◦ *Halb õpilane ei tee koolile au.* Blogas mokinyš garbės mokyklai nedaro.

◦ **kelle-mille auks** *Linnapea pidas külaliste auks kõne.* Meras pasakė kalbą svečių garbei.

auaste s <auaste, `au`astme, `auastet;

pl `au`astmed, `au`astmete, `au`astmeid>

laipsnis m, rangas m ◦ *Kindral on Eesti kaitseväes kõige kõrgem auaste.*

Generolo

laipsnis yra aukščiausias karinis laipsnis Estijoje.

augu → auk

august s <`august, `augusti, `augustit>

rugpjūtis m ◦ *Tulen tööle tagasi augusti lõpus.*

Grįšiu į darbą rugpjūčio pabaigoje.

auhind s <`auh`ind, `auhinna, `auh`inda;

pl `auhinnad, `auh`indade, `auh`indu>

prizas m, premija f, apdovanojimas m

◦ *Ta võitis esimese auhinna (= esimese koha).*

Jis laimėjo pirmąją premiją. *Auhinnaks on*

1000 eurot. Prizas – 1000 eurų.

auk s <`auk, augu, `auku, `auku; pl augud,

`aukude, `auke>

skylė f, duobė f ◦ *Tee on auke täis.* Kelias

labai duobėtas. *Soki sees on suur auk.*

Kojinėje yra didelė skylė. *Mul on hambas auk.*

Mano dantyje yra skylutė.

aur s <`aur, auru, `auru; pl aurud, `aurude, `aure>

garas m ◦ *Potist tõusis auru.* Iš puodo kilo

garai. *Pärast duši all käimist oli vannituba*

auru täis. Nusiprausęs po dušu, vonia buvo

pilna garų.

aus adj <`aus, `ausa, `ausat; *pl* `ausad, `ausate, `ausaid; *laipn.* `ausam, kõige `ausam = `ausaim>
sąžiningas, -a ◻ *Ta on väga aus inimene.*

Jis yra labai sąžiningas. *Kui aus olla, siis mulle see kleit ei meeldi.* Nuoširdžiai sakant, man ši suknelė nepatinka. *See pole aus!* Taip nesažininga!

● **aus mäng** sąžiningas žaidimas, **aus konkurents** sąžininga konkurencija

ausalt adv <`ausalt>

sąžiningai, atvirai, nuoširdžiai ◻ *Räägi mulle kõik ausalt ära.* Papasakok man viską atvirai.

austama v <`austama, `austada, `austab, `austatud>

gerbti; *SIN* lugu pidama

■ **keda-mida** *Ta austab oma vanemaid.* Jis gerbia savo tėvus.

austatud adj <`austatud>

gerbiam|as, -a; *SIN* lugupeetud ◻ *Austatud kolleegid!* Gerbiami kolegos!

austus s <`austus, `austuse, `austust>

pagarba *f*

■ **kelle-mille vastu** *Ta tunneb õpetaja vastu sügavat austust.* Jis jaučia mokytojui gilią pagarbą.

● **austus avaldama** pareikšti pagarbą
 ◻ *President avaldas austust hukkunud sõduritele.* Prezidentas pareiškė pagarbą žuvusiems kareiviams.

auto s <auto, auto, autot; *pl* autod, autode, autosid>

automobilis *m*, mašina *f* ◻ *Istusime autosse.* Įsėdome į automobilį.

● **autot juhtima** vairuoti automobilį ◻ *Kes juhtis õnnetuse hetkel autot?* Kas vairavo automobilį avarijos metu?

● **autoga sõitma** važiuoti automobiliu ◻ *Ta sõidab iga päev autoga tööle.* Jis kiekvieną dieną važiuoja į darbą automobiliu.

+ **sõiduauto** lengvasis automobilis, **veoauto** sunkvežimis

autojuht s <autoj`uht, autojuhi, autoj`uhti;

pl autojuhid, autoj`uhtide, autoj`uhte>

vairuotojas, -a

automaat s <autom`aat, automaadi, autom`aati, autom`aati; *pl* automaadid, autom`aatide, autom`aate>

1. **automatas** *m* (prietaisas) ◻ *Kohviautomaat.* Kavos automatas.

2. **automatas** *m* ◻ *Sõduril oli käes Kalašnikovi automaat.* Kareivis laikė Kalašnikovo automata.

+ **pangaautomaat / sularahaautomaat** bankomatas

autor s <`autor, `autori, `autorit; *pl* `autorid, `autorite, `autoreid>

autor|jus, -ė

● **raamatu, maali, muusika autor** knygos, paveikslo, muzikos autorius

autoteenindus s <autoteenindus,

autoteeninduse, autoteenindust, autoteenindusse; *pl* autoteenindused, autoteeninduste, autoteenindusi>

automobilių servisas *m*

avaldama v <avaldama, avaldada, avaldab, avaldatud>

1. pareikšti; išreikšti

■ **mida** *Direktor avaldas lootust, et töö saab õigel ajal valmis.* Direktorius išreiškė viltį, kad darbas bus baigtas laiku.

2. išleisti, išspausdinti, publikuoti ◻ *See kirjanik on avaldanud kaks romaani.* Šis rašytojas yra išleidęs du romanus.

● **kellele muljet avaldama** padaryti įspūdį
 ◻ *Kontsert avaldas kõigile muljet (= meeldis kõigile).* Koncertas visiems padarė gerą įspūdį.

● **kellele survet avaldama** daryti spaudimą
 ◻ *Mulle avaldati survet, et ma lepingule alla kirjutaksin.* Man buvo daromas spaudimas, kad pasirašyčiau sutartį.

avaldamine s <avaldamine, avaldamise, avaldamist>

spausdinimas, publikavimas *m* ◻ *See artikkel avaldamiseks ei sobi.* Šis straipsnis netinka publikuoti.

avalduma v <avalduma, avalduda, avaldub>
 pasireikšti ◻ *Kuidas see haigus avaldub?*

Kaip ši liga pasireiškia?

■ **milles** *Meeste ja naiste sissetulekutes avaldusid suured erinevused.* Vyrų ir moterų pajamose pasireiškė didelių skirtumų.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

avaldus s <avaldus, avalduse, avaldust;

pl avaldused, avalduste, avaldusi>

prašymas *m*, **pareiškimas** *m* ◦ *Kui soovid töölt lahkuda, kirjuta avaldus*. Jei nori išeiti iš darbo, rašyk prašymą.

- **avaldust esitama** pateikti pareiškimą ◦ *Ta esitas politseile varguse kohta avalduse*. Jis pateikė policijai pareiškimą dėl vagystės. *President tegi streigi kohta avalduse*. Prezidentas paskelbė pareiškimą dėl streiko.

avalik adj <aval`ik, avaliku, aval`ikku,

aval`ikku; *pl* avalikud, avalike, aval`ikke>

vieš|as, -a; visuomenin|is, -ė ◦ *Mulle ei meeldi avalik esinemine*. Man nepatinka viešas pasirodymas.

- **avalikuks saama** iškilti į viešumą, **avalikuks tulema** išeiti į viešumą ◦ *Pettus tuli avalikuks*. Apgaulė iškilo į viešumą.

- **avalik konkurss, üritus** viešas konkursas, renginys ◦ *Ta töötav avalike suhete osakonnas*. Jis dirba viešųjų ryšių skyriuje.

- **avalik arvamus** vieša nuomonė

avalikkus s <aval`ikkus, aval`ikkuse,

aval`ikkust, aval`ikkusse>

viešumas *m*; **SIN** üldsus ◦ *Kirjanik ei salli avalikkuse tähelepanu*. Rašytojas nekenčia viešumo.

avalikult adv <avalikult>

viešai, atvirai ◦ *Kõigest ei ole vaja avalikult rääkida*. Nereikia apie viską taip viešai kalbėti.

avalikustama v <avalikustama,

avalikustada, avalikustab, avalikustatud>

paviešinti ◦ *Politsei avalikustas kurjategija foto*. Policija paviešina nusikaltėlio nuotrauką.

avama v <avama, avada, avab, avatud>

atidaryti; atverti; atmerkti; **ANT** sulgema

◦ *Poiss avas ukse*. Berniukas atidarė duris. *Avasin raamatu*. Atverčiau knygą. *Mees avas silmad*. Vyras atmerkė akis. *Pood on avatud kella kümnest kuni kella kuueni*. Parduotuvė atidaryta nuo dešimtos iki šeštos valandos.

avamine s <avamine, avamise, avamist>

atidarymas *m* ◦ *Õhtul toimus näituse pidulik avamine*. Vakare įvyko šventiškas parodos atidarymas.

avanema v <avanema, avaneda, avaneb>

1. atsidaryti ◦ *Uks avanes*. Durys atsidarė. *Aknad avanevad sissepoole*. Langai atsidaro į vidų.

2. atsiverti ◦ *Mäe otsast avaneb ilus vaade ümbrusele*. Nuo kalno atsiveria gražus apylinkių vaizdas.

3. pasitaikyti ◦ *Tal avanes hea võimalus Ameerikasse sõita*. Jam pasitaikė gera proga išvykti į Ameriką.

avar adj <avar, avara, avarat; *pl* avarad, avarate,

avaraid; *laipsn.* avaram, kõige avaram>

erdv|us, -i; plat|us, -i ◦ *Korteris on avar elutuba*. Bute yra erdvi svetainė. *Kleit oli piisavalt avar*. Suknelė buvo gana plati.

Aknast avanes avar vaade merele. Pro langą atsivėrė platus vaizdas į jūrą.

avarii s <avar`ii, avar`ii, avar`iid; *pl* avar`iid,

avar`iide, avar`iisid>

1. avarija *f* ◦ *Avariis sai viga neli inimest*. Avarijoje buvo sužeisti keturi žmonės.

- **avariid põhjustama** sukelti avariją ◦ *Purjus autojuht põhjustas raske avarii*. Neblavus vairuotojas sukėlė sunkią avariją.

2. sutrikimas *m*; **gedimas** *m* ◦ *Muuseum on avarii tõttu suletud*. Muziejus uždarytas dėl gedimo.

avastama v <avastama, avastada, avastab,

avastatud>

1. atrasti; nustatyti ◦ *Arst avastas haiguse liiga hilja*. Gydytojas per vėlai nustatė ligą. *Kolumbus avastas Ameerika 1492. aastal*. Kolumbas atrado Ameriką 1492 metais.

2. pastebėti ◦ *Avastasin alles poes, et rahakott jäi koju*. Tik parduotuvėje pastebėjau, kad piniginę palikau namie.

avastamine s <avastamine, avastamise,

avastamist>

atradimas *m*; **atskleidimas** *m* ◦ *Kuritegude avastamine on politsei ülesanne*. Atskleisti nusikaltimus yra policijos užduotis.

B

baar s <b`aar, baari, b`aari, b`aari; *pl* baarid, b`aaride, b`aare>
baras *m*

bakter s <b`akter, b`akteri, b`akterit; *pl* b`akterid, b`akterite, b`aktereid>
bakterija *f*

• **kasulikud, kahjulikud bakterid**
 naudingos, kenksmingos bakterijos

ballett s <ball`et`t, balleti, ball`etti>
baletas *m* ◦ *Käisime vaatamas balletti „Luikede järv“*. Žiūrėjome baletą „Gulbių ežeras“.

banaan s <ban`aan, banaani, ban`aani; *pl* banaanid, ban`aanide, ban`aane>
bananas *m*

bassein s <bass`ein, basseini, bass`eini, bass`eini; *pl* basseinid, bass`einide, bass`eine>
baseinas *m*

beebi s <beebi, beebi, beebit; *pl* beebid, beebide, beebisid>
kūdikis *m*; *SIN* imik ◦ *Beebi arkas ūles ja hakkas karjuma*. Kūdikis prabudo ir pradėjo rėkti.

beež adj <b`eež, beeži, b`eeži; *pl* beežid, b`eežide, b`eeže>

smėlio spalva ◦ *Seinad värviti beežiks*. Sienos buvo nudažytos smėlio spalva.

bensiin s <bens`iin, bensiiini, bens`iini>
benzinas *m* ◦ *Bensiini hind on tõusnud*. Benzino kaina yra pakilus.

bensiinijaam s <bensiinij`aam, bensiiinijaama, bensiiinij`aama, bensiiinij`aama; *pl* bensiiinijaamad, bensiiinij`aamade, bensiiinij`aamu>

degalinē *f* ◦ *Sõitsime lähimasse bensiiinijaama*. Važiovome į artimiausią degalinę.

betoon s <bet`oon, betooni, bet`ooni>
betonas *m* ◦ *See sild on betoonist*. Šis tiltas iš betono.

bioloogia s <biol`oogia, biol`oogia, biol`oogiat>
biologija *f*

blankett s <blank`et`t, blanketi, blank`etti; *pl* blanketid, blank`ettide, blank`et`te>
blankas *m* ◦ *Selleks, et soodustust saada, peate täitma avalduse blanketi*. Norėdami gauti nuolaidą, turite užpildyti prašymo blanką.

blond adj, s <bl`ond, blondi, bl`ondi; *pl* blondid, bl`ondide, bl`onde>
 šviesiaplaukjis, -ė, blondin|jas, -ė ◦ *Mõnele meeldivad blondid, mõnele brünetid*. Vieniems patinka blondinės, kitiems – brunetės.

broiler s <br`oiler, br`oileri, br`oilerit; *pl* br`oilerid, br`oilerite, br`oilerid>
broileris *m*, mėsinis viščiukas *m* ◦ *Broilerid kasvavad kiiresti*. Broileriai greitai auga.

broneerima v <bron`eerima, bron`eerida, broneerib, broneeritud>

rezervuoti ◦ *Broneerisin etendusele kaks piletit*. Rezervavau du bilietus į spektaklį.
Kelle nimele tuba broneeritud on? Kieno vardu rezervuotas kambarys?

brünett adj, s <brün`et`t, brüneti, brün`etti; *pl* brünetid, brün`ettide, brün`et`te>
 tamsiaplaukjis, -ė, brunet|jas, -ė ◦ *Kas sulle meeldivad rohkem blondid või brünetid? Tau labiau patinka blondinės ar brunetės?*

buss s <b`us`s, bussi, b`ussi, b`ussi; *pl* bussid, b`usside, b`us`se>

autobusas *m* ◦ *Mis kell järgmine buss väljub? Kelintą valandą išvyksta kitas autobusas? Me jääme bussist maha*.

Pavėlavome į autobusą.

• **bussiga sõitma** važiuoti autobusu ◦ *Sõitsin Tartusse bussiga*. Važiovau į Tartu autobusu.

bussijaam s <bussij`aam, bussijaama, bussij`aama, bussij`aama; *pl* bussijaamad, bussij`aamade, bussij`aamu>

autobusų stotis *m* ◦ *Ostame piletid bussijaamast*. Bilietus nusipirksime autobusų stotyje.

bussijuht s <bussij`uht, bussijuhi, bussij`uhti; *pl* bussijuhid, bussij`uhtide, bussij`uhte>

autobuso vairuotoj|jas, -a ◦ *Pileti saab osta bussijuhilt*. Bilieta galima nusipirkti iš autobuso vairuotojo.

bussipeatus s <bussip`eatust, bussip`eatuse, bussip`eatust, bussip`eatuse; *pl* bussip`eatused, bussip`eatuste, bussip`eatusi>

autobusų stotelė *f* ◦ *Ootasin bussipeatuses bussi*. Autobuso laukiau autobusų stotelėje.

bussipilet s <bussipilet, bussipileti, bussipiletit; *pl* bussipiletid, bussipiletite, bussipileteid>

autobuso bilietas *m* ◦ *Kui palju maksab bussipilet Tallinnast Tartusse? Kiek kainuoja autobuso bilietas iš Talino į Tartu?*

büroo s <bür`oo, бүр`oo, бүр`ood; *pl* бүр`ood, бүр`oode, бүр`oosid>

biuras *m* ◦ *Ta töötab päästeameti avalike suhete büroos*. Jis dirba gelbėjimo tarnybos viešųjų ryšių biure.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

C

CV santrumpa [tsee-vee]
CV (gyvenimo aprašymas)

D

daam s <d`aam, daami, d`aami; *pl* daamid, d`aamide, d`aame>
dama *f*, **ponia** *f* ◦ *Tüdrukust on saanud noor daam.* Iš mergaitės išaugo jauna dama.
Lugupeetud daamid ja härrad! Gerbiamieji ponios ir ponai!

delegatsioon s <delegatsi`oon, delegatsiooni, delegatsi`ooni, delegatsi`ooni; *pl* delegatsioonid, delegatsi`oonide, delegatsi`oone>
delegacija *f* ◦ *Soomede delegatsioon külastas riigikogu.* Suomijos delegacija apsilankė parlamente.

demokraatia s <demokr`aatia, demokr`aatia, demokr`aatiat>
demokratija *f*

demokraatlik adj <demokr`aatl`ik, demokr`aatliku, demokr`aatl`ikku, demokr`aatlike, demokr`aatl`ikke; *laipsn.* demokr`aatlikum, kõige demokr`aatlikum>
demokratišk|as, -a ◦ *Riigis valitseb demokraatlik kord.* Valstybėje viešpatauja demokratiška tvarka.

detail s <det`ail, detaili, det`aili; *pl* detailid, det`ailide, det`aile>

1. **smulkmena** *f* ◦ *Plaan oli detailideni läbi mõeldud.* Planas buvo apgalvotas iki smulkmenų.
2. **detalė** *f* ◦ *Kõik auto detailid kuluvad.* Visos automobilio detalės dėvisi.

detsember s <dets`ember, dets`embri, dets`embrit>
gruodis *m* ◦ *Detsembris on jõulud.* Šv. Kalėdos yra gruodžio mėnesį.

dialoog s <dial`oog, dialoogi, dial`oogi; *pl* dialoogid, dial`oogide, dial`ooge>
dialogas *m*

dieet s <di`eet, dieedi, di`eeti; *pl* dieetid, di`eetide, di`eete>
dieta *f* ◦ *Patsient on rangel dieedil.* Pacientui skirta griežta dieta.

• **dieeti pidama** laikytis dietos ◦ *Homsest hakkam dieeti pidama.* Nuo rytojaus pradėsiu laikytis dietos.

diislikütus s <d`iislikütus, d`iislikütuse, d`iislikütust>
dyzelinas *m*, dyzeliniai degalai *m pl*

diivan s <d`iivan, d`iivani, d`iivanit; *pl* d`iivanid, d`iivanite, d`iivaneid>
sofa *f*

diplom s <d`iplom, d`iplomi, d`iplomit; *pl* d`iplomid, d`iplomite, d`iplomeid>
diplomas *m* ◦ *Ülikooli lõpetajatele andis diplomid üle rektor.* Rektorius ĩteikė diplomus universitetą baigusiams studentams.

diplomaat s <diplom`aat, diplomaadi, diplom`aati; *pl* diplomaadid, diplom`aatide, diplom`aate>
diplomat|as, -ė ◦ *President kohtus välisriikide diplomaatidega.* Prezidentas susitiko su užsienio šalių diplomatais.

direktor s <dir`ektor, dir`ektori, dir`ektorit; *pl* dir`ektorid, dir`ektorite, dir`ektoreid>
direktor|jus, -ė

dirigent s <dirig`en`t, dirigen`di, dirig`en`ti; *pl* dirigen`did, dirig`en`tide, dirig`en`te>
dirigent|as, -ė

disainer s <dis`ainer, dis`aineri, dis`ainerit; *pl* dis`ainerid, dis`ainerite, dis`ainereid>
dizainer|is, -ė ◦ *Näitusel esitati noorte disainerite loomingut.* Parodoje buvo pristatyta jaunų dizainerių kūryba.

distant s <dist`ants, distantsi, dist`antsi; *pl* distantsid, dist`antside, dist`antse>
distancija *f*, **atstumas** *m* ◦ *Distantsi pikkus on kümme kilomeetrit.* Distancijos ilgis – dešimt kilometrų.

• **distantsi läbima** ĩveikti distanciją ◦ *Suusataja läbis distantsi kahekümne minutiga.* Slidininkas distanciją ĩveikė per dvidešimt minučių.
• **distantsi hoidma** laikytis atstumo ◦ *Eespool sõitva autoga tuleb hoida distantsi.* Reikia laikytis atstumo iki priešais važiuojančio automobilio.

doktor s <d`oktor, d`oktori, d`oktorit;

pl d`oktorid, d`oktorite, d`oktoreid>

1. gydytojas, -a, daktar|jas, -ė ◦ *Doktor Lillemägi see nädal patsiente vastu ei võta.* Gydytojas Lillemägi šią savaitę pacientų nepriima.

2. mokslų daktar|jas, -ė ◦ *Ta on nüüd doktor ja professor.* Dabar jis mokslų daktaras ir profesorius.

dokument s <dokum`en`t, dokumen`di, dokum`en`ti; *pl* dokumen`did, dokum`en`tide, dokum`en`te>

dokumentas *m*

• **ametlik, tähtis, salajane dokument**

oficialus, svarbus, slaptas dokumentas

• **dokumente esitama** pateikti dokumentus,
dokumente vormistama parengti dokumentus,
dokumente väljastama išduoti dokumentus
 ◦ *Esitasin passi saamiseks vajalikud dokumendid.* Pateikiau pasui gauti reikalingus dokumentus.

dollar s <d`ollar, d`ollari, d`ollarit; *pl* d`ollarid, d`ollarite, d`ollareid>

doleris *m* ◦ *Dollari kurss tõusis.* Dolerio kursas kilo.

draama s <draama, draama, draamat;

pl draamad, draamade, draamasid>

drama *f*

• **psühholoogiline, romantiline, ajalooline**

draama psichologinė, romantinė, istorinė drama

dress s <dr`es`s, dressi, dr`essi>, **dressid**

pl <dressid, dr`esside, dr`es`se>

sportinis kostiumas *m* ◦ *Panin dressi(d) selga ja läksin jooksma.* Apsivilkau sportinį kostiumą ir išėjau pabėgioti.

dušš s <d`ušš, duši, d`ušši>

dušas *m* ◦ *Vannitoas oli vann koos dušiga.*

Vonios kambarėje buvo ir dušas, ir vonia.

Palaval päeval aitab külm dušš. Karštą dieną padeda šaltas dušas.

• **duši all käima** praustis po dušu ◦ *Ta käib pärast trenni alati duši all.* Po treniruotės jis visada nusiprausia po dušu.

E

ea → iga¹

ebameeldiv adj <ebam`eeldiv, ebam`eeldiva, ebam`eeldivat; *pl* ebam`eeldivad, ebam`eeldivate, ebam`eeldivaid; *laipsn.* ebam`eeldivam, kõige ebam`eeldivam>

nemalon|us, -i; ANT meeldiv ◦ *See oli väga ebameeldiv kogemus.* Tai buvo labai nemaloni patirtis.

ebamugav adj <ebamugav, ebamugava, ebamugavat; *pl* ebamugavad, ebamugavate, ebamugavaid; *laipsn.* ebamugavam, kõige ebamugavam>

1. nepatog|us, -i; ANT mugav ◦ *Tool oli kõva ja ebamugav.* Kėdė buvo kieta ir nepatogi.

2. nemalon|us, -i ◦ *Saalis tekkis ebamugav vaikus.* Salėje įsivyravo nemaloni tyła.

ebaoluline adj <ebaoluline, ebaolulise, ebaolulist; *pl* ebaolulised, ebaoluliste, ebaolulisi; *laipsn.* ebaolulisem, kõige ebaolulisem>

nesvarb|us, -i; ANT oluline ◦ *See on täiesti ebaoluline küsimus.* Tai visiškai nesvarbus klausimas.

ebaseaduslik adj <ebas`eadusl`ik, ebas`eadusliku, ebas`eadusl`ikku, ebas`eadusl`ikku; *pl* ebas`eaduslikud, ebas`eaduslike, ebas`eadusl`ikke>
neteisėt|jas, -a, nelegal|us, -i; SIN seadusevastane; ANT seaduslik ◦ *Politsei leidis suure koguse ebaseaduslikke relvi.* Policija rado didelį kiekį nelegalių ginklų.

ebatavaline adj <ebatavaline, ebatavalise, ebatavalist, ebatavalisse; *pl* ebatavalised, ebatavaliste, ebatavalisi; *laipsn.* ebatavalisem, kõige ebatavalisem>
nejprast|jas, -a; ANT tavaline ◦ *Näitleja oli oli ebatavalise välimusega.* Aktorius buvo neįprastos išvaizdos.

ebaviisakas adj <ebaviisakas, ebaviisaka, ebaviisakat; *pl* ebaviisakad, ebaviisakate, ebaviisakaid; *laipsn.* ebaviisakam, kõige ebaviisakam>

nemandag|us, -i; ANT viisakas ◦ *Peolt nii vara lahkuda oleks ebaviisakas.* Taip anksti išeiti iš šventės būtų nemandagu.

■ **kelle vastu** *Ta oli minu vastu ebaviisakas.* Su manimi jis elgėsi nemandagiai.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

ebaõiglane s <eba`õiglane, eba`õiglase, eba`õiglast; *pl* eba`õiglasted, eba`õiglaste, eba`õiglasi>
neteisinglas, -a; ANT õiglane ▫ *Elu tundub vahel ebaõiglane*. Kartais gyvenimas atrodo neteisingas.

■ *kelle suhtes Õpilasele tundus, et õpetaja on tema suhtes ebaõiglane*. Mokinuiui atrodē, kad mokytojas jo atžvilgiu neteisingas.

ebaõnnestuma v <ebaõnnestuma, ebaõnnestuda, ebaõnnestub>
nepasisekti, nepavykti; ANT õnnestuma
 ▫ *Läbirääkimised ebaõnnestusid*. Derybos nepavyko.

edasi adv <edasi>

1. pirmyn; ANT tagasi ▫ *Minge otse edasi!* Eikite tiesiai! *Astusin kaks sammu edasi*. Žengiau du žingsnius pirmyn.

2. toliau ▫ *Kevadel saab suvilat edasi ehitada*. Pavasarį vasarnamį bus galima statyti toliau. *Räägi edasi!* Tešk! *Pärast gümnaasiumi läksin ülikooli edasi õppima*. Baigęs gimnaziją toliau mokytis įstoju į universitetą.

3. po to; toliau ▫ *Ma ei mäleta, mis edasi juhtus*. Neatsimenu, kas nutiko po to. *Mis edasi saab, pole selge*. Neaišku, kas bus toliau.

4. rodo, kad dalykas (pvz. informacija) ar daiktas juda (yra perduodamas, perteikiamas) iš vieno žmogaus kitam (ypač per trečią asmenį)
 ▫ *Palun ütle talle edasi, et koosolek jääb ära*. Prašau jam perduoti, kad susirinkimo nebus. *Sõbranna rääkis mu saladuse oma mehele edasi*. Draugė savo vyrui pasakė mano paslaptį. *Saatsin sulle kirja edasi*. Persiunčiau tau laišką.

edasi andma v <edasi `andma, edasi `anda, annab edasi>

perduoti, perteikti ▫ *Andsin su tervitused talle edasi*. Perdaviau jam tavo linkėjimus.

● **kogemusi edasi andma** perteikti patirti, **teadmisi edasi andma** perduoti žinias

edasi jõudma v <edasi j`õudma, edasi j`õuda, jõuab edasi>

sektis, klotis

■ *milles Poiss jõuab matemaatikas hästi edasi*. Berniukui puikiai sekasi matematika.

edasi lükkama v <edasi l`ükkama, edasi lükata, l`ükkab edasi>

atidėti, nukelti ▫ *Lükkasime koosoleku edasi järgmiseks esmaspäevaks /järgmisele esmaspäevale*. Susirinkimą nukėlėme į kitą pirmadienį.

edasine adj <edasine, edasise, edasist, edasisse; *pl* edasised, edasiste, edasisi>
 tolesn|is, -ė

● **edasine tegevus** tolesnė veikla, **edasised plaanid** tolesni planai

edasi-tagasi adv <edasi-tagasi>
 pirmyn atgal ▫ *Koer jooksis aias edasi-tagasi*. Šuo bėgiojo sode pirmyn atgal.

edaspidi adv <edaspidi>

toliau ▫ *Edaspidi olen ettevaatlikum*. Toliau būsiu atsargesnis.

edastama v <edastama, edastada, edastab, edastatud>

perduoti ▫ *Sekretär edastas teate direktorile*. Sekretorė perdavė žinutę direktoriui.

edel s <edel, edela, edelat>

pietvakariai *m pl* ▫ *Tuul puhub edelast*. Pučia pietvakarių vėjas.

edenema v <edenema, edeneda, edeneb>

sektis ▫ *Töö edeneb hästi*. Darbas sekasi puikiai. *Asjad ei edenenu kahjuks nii, nagu olime lootnud*. Deja, reikalai nesisekė taip, kaip tikėjomės.

edetabel s <edetabel, edetabeli, edetabelit; *pl* edetabelid, edetabelite, edetabeleid>

reitingų lentelė *f* ▫ *Laul jõudis kohe edetabelite tippu*. Daina iš karto pateko į reitingų lentelės viršūnę.

edu s <edu, edu, edu>

sėkmė *f* ▫ *Filmi saatis suur edu*. Filma lydėjo didelė sėkmė.

● **edu soovima** linkėti sėkmės ▫ *Soovin sulle eksamil edu*. Linkiu tau sėkmės per egzaminą.

edukalt adv <edukalt; *laipsn.* edukamalt, kōige edukamalt>

sėkmingai ▫ *Ta sooritas eksamid edukalt*. Jis sėkmingai išlaikė egzaminus.

edukas adj <edukas, eduka, edukat; *pl* edukad, edukate, edukaid; *laipsn.* edukam, kōige edukam = edukaim>

sékming[as, -a; puik]us, -i ◻ *Ravi oli väga edukas.* Gydymas buvo labai sékmingas.

eel adpos <'eel>

prieš

■ **mille eel** *Ūhtu eel läks taevas selgeks.* Prieš vakarą dangus išsigidrino. *Pühade eel on lühem tööpäev.* Prieš šventės darbo diena trumpesnė.

eelarve s <'eelarve, 'eel'arve, 'eelarvet; *pl* 'eel'arved, 'eelarvete, 'eel'arveid>

1. biudžetas *m* ◻ *Valitsus kinnitas järgmise aasta eelarve.* Vyriausybė patvirtino ateinančių metų biudžetą.

2. sąmata *f* ◻ *Reisi eelarve on 700 eurot.* Kelionės sąmata siekia 700 eurų.

eeldama v <'eeldama, 'eeldada, 'eeldab>

1. reikalauti

■ **mida** *See töö eeldab kõrgharidust.* Šis darbas reikalauja aukštojo išsilavinimo.

2. manyti, daryti prielaidą

■ **et** ◻ *Ma eeldan, et ta on juba koju jõudnud.* Manau, jis jau grįžo namo.

eeldus s <'eeldus, 'eelduse, 'eeldust;

pl 'eeldused, 'eelduste, 'eeldusi = 'eelduseid>

1. prielaida *f*; sąlyga *f* ◻ *Tubli töö on edu eeldus.* Puikus darbas yra sėkmės prielaida.

2. (*ppr. pl*) prielaida *f*; duotybė *f*; duomuo *m*

■ **milleks** *Eeldused võiduks on meil olemas.*

Turime visas prielaidas pergalei pasiekti.

■ **mida teha** *Tal on kõik eeldused saada heaks sportlaseks.* Jis turi duomenų tapti geru sportininku.

eelis s <eelis, eelise, eelist; *pl* eelised, eeliste, eeliseid>

1. privalumas *m*; ANT puudus ◻ *Uue arvuti eeliseks on kiirus.* Sparta yra naujojo kompiuterio privalumas.

2. pirmenybė *f*; pranašumas *m* ◻ *Hea haridus annab talle teiste kandidaatide ees eelise.* Geras išsilavinimas suteikia jam pranašumą prieš kitus kandidatus.

eelistama v <eelistama, eelistada, eelistab>

teikti pirmenybę, labiau mėgti

■ **keda-mida** *Ma eelistan klassikalist muusikat.* Man labiau patinka klasikinė muzika.

■ **keda-mida + kellele-millele** *Ta eelistab jalgratast autole.* Jis mieliau važiuoja dviračiu, o ne automobiliu.

■ **mida teha** *Ta eelistab üksi olla.* Jis mieliau būna vienas.

eelistus s <eelistus, eelistuse, eelistust,

eelistusse; *pl* eelistused, eelistuste, eelistusi>

pirmenybė *f*; pirmas pasirinkimas, pirmumas *m*

◻ *Minu esimene eelistus on õppida ajalugu.*

Pirmenybę teikiu istorijos mokymuisi.

eelkõige adv <'eelkõige>

pirmiausia, visų pirma; SIN eeskätt

◻ *Lavastus on mõeldud eelkõige lastele.*

Spektaklis visų pirma skirtas vaikams.

Jurist peab olema eelkõige aus. Teisininkas pirmiausia privalo būti sąžiningas.

eelmine adj <'eelmine, 'eelmise, 'eelmist, 'eelmisse; *pl* 'eelmised, 'eelmiste, 'eelmisi>

ankstesnis, -ė; praėjęs, -usi; ANT järgmine

◻ *Kes oli selle maja eelmine omanik?* Kas

buvo ankstesnis šio namo savininkas?

● **eelmisel aastal** praėjusiais metais, **eelmisel kuul** praėjusį mėnesį, **eelmisel päeval, nädalal** praėjusią dieną, savaitę

eelnema v <'eelnema, 'eelneda, 'eelneb>

anksčiau būti, eiti, vykti; ANT järgnema

■ **millele** *Otsusele eelnes põhjalik uuring.*

Prieš nusprendžiant atliktas išsamus tyrimas.

eemal adv <'eemal>

atokiau; toliau ◻ *Maja on suurtest teedest*

eemal. Namas stovi atokiau nuo didžiųjų

kelių. *Isa viibib tihti kodust eemal.* Tėvas

dažnai būna toli nuo namų.

eemaldama v <eemaldama, eemaldada,

eemaldab, eemaldatud>

1. išvalyti; išimti; panaikinti; SIN kõrvaldama

◻ *Selle vahendiga on lihtne plekke eemaldada.*

Šia priemone lengva išvalyti dėmes.

■ **millelt** *Eemaldasin paprikalt seemned.* Iš paprikos išėmiau sėklas.

2. pašalinti; SIN kõrvaldama

■ **kust** *Kohtunik eemaldas väljakult mängija, kes oli reegleid rikkunud.* Teisėjas pašalino iš aikštelės žaidėją, pažeidusį taisykles.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

eemale adv <'eemale>

tolyn ◦ *Astusin kaks sammu akna juurest eemale*. Žengiau du žingsnius tolyn nuo lango.

eemalt adv <'eemalt>

iš toli, iš toliau; iš tolo ◦ *Märkasın sōpru juba eemalt*. Draugus pastebėjau iš toli. *Eemalt paistab meri*. Iš tolo matyti jūra.

ees adpos, adv <'ees>

1. priešais, prieš, priekyje; prie; ANT taga ◦ *Ma ei näe, mis seal ees toimub*. Aš nematau, kas vyksta priekyje. *Mulle meeldib kinos ees istuda*. Kine man patinka sėdėti priekyje.

■ *kelle-mille ees Georg seisis järjekorras minu ees*. Georgas stovėjo eilėje prieš mane. *Buss peatus maja ees*. Autobusas sustojo prieš namą. *Kohtume kohviku ees*. Susitinkame priešais kavinei.

• **teleri, arvuti, peegli ees** prie televizoriaus, kompiuterio, prieš veidrodį ◦ *Naine seisis peegli ees*. Moteris stovėjo prieš veidrodį.

2. viešai

■ *kelle ees Ta kardab avalikkuse ees esineda*. Jis bijo kalbėti viešai.

3. pirmaujant[is, -i; ANT taga ◦ *Poiss on matemaatikas teistest ees*. Berniukas pirmauja matematikoje.

eeskiri s <'eeskiri, 'eeskirja, 'eesk'irja;

pl 'eeskirjad, 'eesk'irjade, 'eesk'irju>

taisyklės f ◦ *Lennujaamas kehtivad uued eeskirjad*. Oro uoste galioja naujos taisyklės.

eeskuju s <'eeskuju, 'eeskuju, 'eeskuju;

pl 'eeskujud, 'eeskujude, 'eeskujusid>

pavyzdys m ◦ *Isa oli talle suureks eeskujuks*. Tėvas jam buvo puikus pavyzdys.

• **kellest eeskujų vōtma** sekti pavyzdžiu ◦ *Sa peaksid oma tublist klassiōest eeskujų vōtma!* Tu turėtum sekti savo šaunios bendraklasės pavyzdžiu!

• **kellele eeskujų andma** duoti pavyzdį, eeskujų naitama rodyti pavyzdį

eeskätt adv <'eesk'ätt>

pirmiausia, visų pirma; SIN eelkōige ◦ *Ootame praktikale eeskätt noori inimesi*.

Atlikti praktiką pirmiausia laukiame jaunų žmonių. *Viirus levib eeskätt laste seas*. Virusas visų pirma plinta tarp vaikų.

eesmärk s <'eesm'ärk, 'eesmärgi, 'eesm'ärki; pl 'eesmärgid, 'eesm'ärkide, 'eesm'ärke>

1. tikslas m; SIN siht ◦ *Tal ei ole ehus kindlat eesmärki*. Jis gyvenime neturi konkretaus tikslo.

• **eesmärki pūstitama / seadma** iškelti tikslą, nustatyti tikslą ◦ *Sa sead endale liiga kõrgeid eesmärke*. Tu keli sau per aukštus tikslus.

• **eesmärki saavutama** pasiekti tikslą

2. paskirtis f

• **eesmärki täitma** atlikti paskirtį ◦ *Kas uus seadus täidab oma eesmärki?* Ar naujasis įstatymas atlieka savo paskirtį?

eesnimi s <'eesnimi, 'eesnime, 'eesnime;

pl 'eesnimed, 'eesnimede, 'eesnimesid>

vardas m

eesotsas adpos <'eesotsas>

priekyje, priešakyje ◦ *Ta on nimekirja eesotsas*. Jis sąrašo pradžioje. *Raimond on ettevõtte eesotsas (= juhtival kohal) olnud juba 10 aastat*. Raimondas įmonei vadovauja jau 10 metų.

eespool adv <'eesp'ool>

1. priekyje; ANT tagapool ◦ Koks pastatas matyti ten priekyje?

2. anksčiau ◦ *Sellest oli juba eespool juttu*. Apie tai buvo kalbėta jau anksčiau.

eest adpos, adv <'eest>

1. iš priekio; ANT tagant ◦ *Kuskilt eest tõuseb suitsu*. Priekyje iš kažkur kyla dūmai. *Tule eest ära!* Pasitrauk! *Seelik on eest must*. Sijono priekis suteptas.

■ *kelle-mille eest Minu eest jooksis mööda üks suur koer*. Prieš mane prabėgo didelis šuo.

2. prieš

■ *mille eest Maja eest varastati auto*. Pavogtas prieš namą stovėjęs automobilis.

■ *mis aja eest Õnnetus juhtus poole tunni eest*. Nelaimė nutiko prieš pusvalandį.

3. už

■ *kelle eest Ema vastas lapse eest*. Mama atsakė už vaiką. *Maksa minu eest ka!* Sumokėk ir už mane!

4. nuo; už

■ *kelle-mille eest Varas põgenes politsei eest*. Vagis prabėgo nuo policijos. *Suur aitäh abi eest!* Labai ačiū už pagalbą!

eesti adj <eesti (*nekait.*)>

estų

• **eesti keel, kultuur** estų kalba, kultūra

eestikeelne adj <eestik`eelne, eestik`eelse,

eestik`eelset; *pl* eestik`eelsed, eestik`eelsete, eestik`eelseid>

estišk|as, -a (kas nors estų kalba)

• **eestikeelne raamat** knyga estų kalba

eestlane s <`eestlane, `eestlase, `eestlast;

pl `eestlased, `eestlaste, `eestlasi>

est|as, -ė

eestpoolt adv <`eestp`oolt>

iš priekio, priekyje; ANT tagantpoolt

▫ *Eestpoolt kostis plahvatus.* Priekyje pasigirdo sprogimas. *Maja nägi ainult eestpoolt ilus välja.* Namas atrode gražus tik iš priekio.

efekt s <ef`ekt, efekti, ef`ekti; *pl* efektid, ef`ektide, ef`ekte>

efektas *m*, poveikis *m*; pasekmė *f*,

rezultatas *m* ▫ *Jõuline kampaania tekitas*

vastupidise efekti. Intensityvi kampanija sukėlė priešingą efektą.

• **efekti andma** daryti poveikį ▫ *Uuendus ei andnud soovitud efekti.* Atnaujinimas nepadarė norimo poveikio.

ega konj, adv <ega>

1. nei... nei ▫ *Ma ei söö sibulat ega küüslauku.*

Aš nevalgau nei svogūnų, nei česnakų.

• **ei... ega** ▫ *Lapsel pole ei ema ega isa* (= *ei ole kumbagi*). Vaikas neturi nei motinos, nei tėvo. *Tema mees ei joo ega suitseta.* Jos vyras nei geria, nei rūko.

2. (*neig. s.*) ar ▫ *Ega sa ei tea, kes see mees on?* Ar nežinai, kas tas vyras? *Ega sa minu peale pahaseks ei saanud?* Ar nesupykai ant manęs?

ehe s <ehe, `ehte, ehēt; *pl* `ehted, ehete, `eheid>

papuošalas *m* ▫ *Ma kannan eheid harva.*

Retai nešioju papuošalus.

• **kullast, hõbedast ehted** auksiniai, sidabriniai papuošalai

ehitaja s <ehitaja, ehitaja, ehitajat; *pl* ehitajad,

ehitajate, ehitajaid>

statybinink|as, -ė

ehitama v <ehitama, ehitada, ehitab, ehitatud>

statyti; ANT lammutama ▫ *Mees ehitas perele*

maja. Vyras pastatė šeimai namą.

■ **millest** *Hoone ehitati betoonist.* Pastatas buvo pastatytas iš betono.

ehitamine s <ehitamine, ehitamise, ehitamist>

statymas *m* ▫ *Uue koolimaja ehitamine algab*

järgmisel kuul. Naujos mokyklos statyba

prasidės kitą mėnesį.

ehitis s <ehitis, ehitise, ehitist, ehitisse;

pl ehitised, ehitiste, ehitisi>

statinys *m* ▫ *Uus haigla on suur betoonist*

ehitis. Naujoji ligoninė – didelis betoninis

statinys.

ehitus s <ehitus, ehituse, ehitust, ehitusse>

1. statyba *f* ▫ *Maja ehitus jäi pooleli.* Namų

statyba įpusėjusi nutrūko.

2. sandara *f*, struktūra *f* ▫ *Õpilased uurisid*

mootori ehitust. Mokiniai nagrinėjo variklio

sandarą.

ehitusmaterjal s <ehitusmaterjal,

ehitusmaterjali, ehitusmaterjali; *pl* ehitusmaterjalid,

ehitusmaterjalide, ehitusmaterjale>

statybinė medžiaga *f*

ehitustöö s <ehitust`öö, ehitust`öö, ehitust`ööd;

pl ehitust`ööd, ehitust`ööde, ehitust`öid>

statymo darbai *m*, statyba *f* ▫ *Ehitustööd*

algavad suvel. Statybos prasidės vasarą.

ehk konj, adv <`ehk>

1. arba, kitaip sakant ▫ *Puhkus lõpeb*

järgmisel pühapäeval ehk nädala pärast.

Atostogos baigiasi kitą sekmadienį, arba po savaitės.

2. galbūt, gal; SIN vöib-olla ▫ *Ehk homme on*

ilusam ilm. Rytoj galbūt bus geresnis oras.

ehkki konj <`ehkki>

nors; SIN kuigi ▫ *Läksin peole, ehkki olin*

väsinud. Ėjau į šventę, nors buvau pavargęs.

ehmatama v <ehmatama, ehmatada, ehmatav>

1. išgašdinti

■ *keda* *Tuppa sisenenud võõras mees ehmatas*

naist väga. Į kambarį įėjęs nepažįstamas vyras

labai išgašdino moterį.

2. išsigąsti ▫ *Emä ehmatas, kui nägi last*

katusel. Mama labai išsigando pamačiusi vaiką

ant stogo.

ehte → ehe

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

ehtne s <`ehtne, `ehtsa, `ehtsat; pl `ehtsad, `ehtsate, `ehtsaid>

1. nesuklastot|as, -a; gryn|as, -a ◦ *Sõrmus on ehtsast kullast. Žiedas iš gryo aukso. Politsei kontrollib, kas dokumendid on ehtsad.* Policija tikrina, ar dokumentai nesuklastoti.
2. tikr|as, -a ◦ *Roland on ehtne meremees.* Rolandas yra tikras jūreivis.

ei adv <`ei>

ne; ANT jah, jaa ◦ *Teda ei ole kodus.* Jo nėra namie. *Mul ei ole aega.* Aš neturiu laiko. *Ma ei oska saksa keelt.* Aš nemoku vokiečių kalbos. *Kas sa tahad kohvi? – Ei, aitäh.* Ar nori kavos? – Ačiū, ne.

eile adv <eile>

vakar ◦ *Käisin eile teatris.* Vakar buvau teatre.
 • **eile hommikul, õhtul** vakar rytą, vakare
 + **üleile** užvakar

eilne adj, s <`eilne, `eilse, `eilset; pl `eilsed, `eilsete, `eilseid>

vakarykšt|is, -ē ◦ *Eilne koosolek läks hästi.* Vakarykštis susirinkimas praėjo gerai. *See on eilne ajaleht.* Čia vakar dienos laikraštis.

- **eilne päev** vakarykštė diena

eitama v <`eitama, `eitada, `eitab>
neigti

■ **mida** *Varas eitas oma süüd.* Vagis neigė savo kalbę.

eitav adj <`eitav, `eitava, `eitavat>

neigiam|as, -a; ANT jaatav
 • **eitav lause** neigiamasis sakiny, **eitav vastus** neigiamas atsakymas

ekraan s <ekr`aan, ekraani, ekr`aani;
pl ekraanid, ekr`aanide, ekr`aane>

ekranas m ◦ *Ta ostis suure ekraaniga teleri.* Jis nusipirko televizorių su dideliu ekranu. *Uus film jõuab varsti ekraanile (= seda hakatakse kinos näitama).* Naujasis filmas netrukus pasieks kino ekranus.

eks adv <`eks>

juk; ar ne? *Eks iga algus on raske.* Juk kiekviena pradžia sunki. *Eks tee ise, kui paremini oskad.* Padaryk pats, jei sugebi geriau. *Tuled siis homme külla, eks?* Ateisi rytoj į svečius, ar ne?

eksam s <`eksam, `eksami, `eksamit;
pl `eksamid, `eksamite, `eksameid>

egzaminas m ◦ *Matemaatika eksam toimub aprillis.* Matematikos egzaminas vyks balandį. *Poiss kukkus eksamil läbi (= ei saanud eksamit tehtud).* Berniukas neišlaikė egzaminu.

- **suuline, kirjalik eksam** egzaminas žodžiu, raštu

- **eksamit sooritama / (ära) tegema** išlaikyti egzaminą ◦ *Ta sooritas eksami edukalt.* Jis sėkmingai išlaikė egzaminą.

- **eksamiks valmistuma** ruoštis egzaminui, **eksamiks õppima** mokytis egzaminui

eksima v <`eksima, `eksida, eksib, eksitud>

1. suklysti, apsirikti, nusižengti

■ **millega** *Te eksisite telefoninumbri.* Jūs supainiojote telefono numerius.

■ **mille vastu** *Sportlane eksis reeglite vastu.* Sportininkas nusižengė taisyklėms.

2. pasiklysti ◦ *Mulle tundub, et oleme teelt eksinud.* Man atrodo, kad pasiklydome.

eksimus s <`eksimus, `eksimuse, `eksimust, `eksimusse; pl `eksimused, `eksimuste, `eksimusi>

1. klaida f ◦ *Õnnetus juhtus piloodi eksimuse tõttu.* Nelaimė / avarija įvyko dėl pilotų klaidos.

- **inimlik eksimus** žmogiška klaida
- 2. paklydimas m, apsirikimas m ◦ *Kahetsen oma eksimust.* Gailiuosi dėl savo apsirikimo.

eksisteerima v <eksist`eerima, eksist`eerida, eksisteerib>

egzistuoti ◦ *Alati eksisteerib võimalus, et keegi teeb vea.* Visada egzistuoja tikimybė, kad kas nors suklys.

eksitus s <eksitus, eksituse, eksitust, eksitusse;
pl eksitused, eksituste, eksitusi>

nesusipratimas m; apsirikimas m; klaida f
 ◦ *On juhtunud väike eksitus, kiri saadeti valele aadressile.* Įvyko nedidelis nesusipratimas – laiškas buvo nusiųstas ne tuo adresu.

ekskursioon s <ekskursi`oon, ekskursiooni, ekskursi`ooni; pl ekskursioonid, ekskursi`oonide, ekskursi`oone>

ekskursija f ◦ *Käisime klassiga Lõuna-Eestis ekskursioonil.* Su klase buvome ekskursijoje po Pietų Estiją.

ekspert s <`eksp`ert, `eksperti, `eksp`erti;
pl `ekspertid, `eksp`ertide, `eksp`erte>
ekspert[as, -ė

elama v <elama, elada, elab, elatud>
gyventi ◻ *Kus sa praegu elad? – Ma elan Tallinnas. Kur tu dabar gyveni? – Aš gyvenu Taline.*

■ **millest Vanaema elab pensionist.** Močiutė gyvena iš pensijos.

Kuidas elad? – Hästi. / Pole viga.

Kaip gyveni? – Gerai. / Neblogai.

elamine s <elamine, elamise, elamist>
gyvenimas *m* ◻ *Välismaal elamisel on oma plussid ja miinused.* Gyvenimas užsienyje turi savo privalumų ir trūkumų.

elamisluba s <elamisluba, elamisl`oa, elamisluba>
leidimas gyventi *m* ◻ *Välismaalane taotles elamisluba.* Užsienietis prašė išduoti leidimą gyventi.

elamu s <elamu, elamu, elamut; pl elamud, elamute, elamuid>
gyvenamasis namas *m*
+ **ridaelamu** sudurtinis namas, **ühiselamu** bendrabutis

elamus s <elamus, elamuse, elamust; pl elamused, elamuste, elamusi>
įspūdis *m*; emocija *f* ◻ *Festival pakkus ilusaid elamusi.* Festivalis paliko man gerų įspūdžių.
● **millest elamust saama** patirti įspūdžius
◻ *Sain etendusest tõelise elamuse.* Spektaklis man paliko stiprų įspūdį.

elanik s <elan`ik, elaniku, elan`ikku;
pl elanikud, elanike, elan`ikke>
gyventoj[as, -a ◻ *Selles linnas on umbes 100 000 elanikku.* Šiame mieste yra apie 100 000 gyventojų.
● **kohalikud elanikud** vietos gyventojai, vietiniai

elanikkond s <elanikk`ond, elanikkonna, elanikk`onda>
gyventojai *m pl* ◻ *Maailma elanikkond kasvab pidevalt.* Pasaulio gyventojų skaičius nuolat auga.
● **riigi elanikkond** šalies gyventojai, **linna elanikkond** miesto gyventojai

elav adj <elav, elava, elavat; pl elavad, elavate, elavaid; laipsn. elavam, kõige elavam>
gyv[as, -a; veikl]us, -i ◻ *Liisi on väga elav tüdruk.* Lyzė labai veikli mergaitė. *Tunnis käis elav vestlus.* Pamokoje vyko gyvas pokalbis.
● **elav muusika** gyva muzika ◻ *Kohvikus on täna õhtul elav muusika.* Šiandien vakare kavinėje skambės gyva muzika.

elekter s <el`ekter, el`ektri, el`ektrit>
elektra *f* ◻ *Elekter läks ära /kadus.* Dingo elektra.
● **elektrit tootma** gaminti elektra, **elektrit tarbima** naudoti elektra, **elektrit säästma** taupyti elektra

elektrik s <el`ektrik, el`ektriku, el`ektrikut; pl el`ektrikud, el`ektrikute, el`ektrikuid>
elektrik[as, -ė

elektriküte s <el`ektriküte, el`ektrik`ütte, el`ektrikütet>
elektrinis šildymas *m* ◻ *Kas teie majas on elektriküte või gaasiküte?* Jūsų name yra elektrinis ar dujinis šildymas?

elektripliit s <el`ektripl`iit, el`ektripliidi, el`ektripl`iiti; pl el`ektripliidid, el`ektripl`iite, el`ektripl`iite>
elektrinė viryklė *f* ◻ *Kas sul on kodus elektripliit või gaasipliit?* Tu namie turi elektrinę ar dujinę viryklę?

elektrooniline adj <elektrooniline, elektroonilise, elektroonilist, elektroonilisse; pl elektroonilised, elektrooniliste, elektroonilisi>
elektronin[is, -ė
● **elektroonilised seadmed** elektroniniai prietaisai
● **elektrooniline hääletamine, allkiri** elektroninis balsavimas, parašas

element s <elem`en`t, elemen`di, elem`en`ti; pl elemen`did, elem`en`tide, elem`en`te>

1. **elementas m** (sudėtinė ko nors dalis)
◻ *Ansambli muusika ühendab eri stiilide elemente.* Ansamblio muzika jungia įvairių stilių elementus.
2. **elementas m** (pirminė medžiaga)

elevant s <elev`an`t, elevan`di, elev`an`ti; pl elevan`did, elev`an`tide, elev`an`te>
dramblis *m*

ellu → elu

ellu viima v <`ellu v`iima, `ellu v`iia, v`iib `ellu>
įgyvendinti ◻ *Plaan viidi ellu.* Planas buvo įgyvendintas.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

elu s <elu, elu, elu, `ellu; *pl* elud, elude, elusid>

1. gyvybė *f* ◦ *Kas teistel planeetidel on elu?*

Ar kitose planetose egzistuoja gyvybė?

2. gyvenimas *m*, **gyvybė** *f* ◦ *Olen elu*

jooksul palju reisinud. Per savo gyvenimą esu daug apkeliavęs. *Haige peab elu lõpuni ravimeid võtma*. Ligonis visą gyvenimą turi vartoti vaistus. *Tema elu on ohus*. Jo gyvybė pavojuje. *Sa päästsid mu elu*. Tu išgelbėjai man gyvybę.

• **ellu jääma** (= elama jääma) likti gyvam

◦ *Katuselt kukkunud mees jäi ellu*. Nuo stogo nukritęs vyras liko gyvas.

+ **eraelu** asmeninis gyvenimas

eluaasta s <elu`aasta, elu`aasta, elu`aastat;

pl elu`aastad, elu`aastate, elu`aastaid>

(gyvenimo) **metai** *m pl* ◦ *Lapse esimesed*

eluaastad on tema arengus tähtsal kohal.

Pirmieji vaiko gyvenimo metai labai svarbūs

jo raidai. *Klaverit olen mänginud alates*

viieendast eluaastast. Pianinu groju nuo

penkerių metų.

elukaaslane s <eluk`aaslane, elok`aaslase,

eluk`aaslast; *pl* elok`aaslased, elok`aaslaste,

eluk`aaslasi>

sugyventinjis, -ė, gyvenimo draugjas, -ė

ar partnerjis, -ė ◦ *Tal on uus elukaaslane*. Jis

turi naują gyvenimo draugę.

elukoht s <eluk`oht, elokoha, elok`ohta,

eluk`ohta; *pl* elokohad, elok`ohtade, elok`ohti>

gyvenamoji vieta *f* ◦ *Hea, kui elukoht asuks*

töökoha lähedal. Būtų gerai, jei gyvenamoji

vieta būtų netoli nuo darbovietės.

• **endine, praegune elukoht** buvusi,

dabartinė gyvenamoji vieta; **alaline, ajutine**

elukoht nuolatinė, laikinoji gyvenamoji vieta

elukutse s <elukutse, elok`utse, elokutset;

pl elok`utsed, elokutsete, elok`utseid>

profesija *f* ◦ *Ta on elokutselt õpetaja*. Jo

profesija – mokytojas.

• **elukutset valima** rinktis profesiją,

elukutset vahetama keisti profesiją,

elukutset omandama įgyti profesiją

elulugu s <elulugu, elul`oo, elulugu;

pl elul`ood, elulugude, elulugusid>

biografija *f* ◦ *Raamatu lõpus on autori elulugu*.

Knygos pabaigoje – autoriaus biografija.

elund s <elund, elundi, elundit; *pl* elundid,

elundite, elundeid>

organas *m*; **SIN** organ ◦ *Aju ja süda on kõige*

tähtsamad elundid. Smegenys ir širdis yra

patys svarbiausi organai.

eluohtlik adj <elu`ohtl`ik, elu`ohtliku,

elu`ohtl`ikku, elu`ohtl`ikku; *pl* elu`ohtlikud,

elu`ohtlike, elu`ohtl`ikke>

pavojingas gyvybei ◦ *Naine viidi haiglasse*

eluohtlikus seisundis. Moteris išvežta į ligoninę

gyvybei pavojingos būklės.

eluruum s <elur`uum, eluruumi, elur`uumi,

elur`uumi; *pl* eluruumid, elur`uumide, elur`uume>

gyvenamoji patalpa *f*

elus adj <elus, elusa, elusat; *pl* elusad, elusate,

elusaid>

gyv|as, -a; **ANT** surnud ◦ *Ma olin viimane, kes*

teda elusana nägi. Buvau paskutinis, matęs jį

gyvą.

• **elus loodus** gyvoji gamta

elutuba s <elutuba, elut`oa, elutuba, elut`uppa;

pl elut`oad, elutubade, elutube = elutubasid>

svetainė *f*

eluviis s <eluv`iis, eluviisi, eluv`iisi, eluv`iisi;

pl eluviisid, eluv`iiside, eluv`iise>

gyvenimo būdas *m* ◦ *Ta peaks oma eluviise*

muutma. Jam reikėtų pakeisti savo gyvenimo

būdą.

• **tervislik eluviis** sveikas gyvenimo būdas

ema s <ema, ema, ema; *pl* emad, emade, emasid>

motina *f* ◦ *Kellena su ema ja isa töötavad?*

Kuo dirba tavo motina ir tėvas?

+ **vanaema** močiutė

emakeel s <emak`eel, emakeele, emak`eelt,

emak`eelde>

gimtoji kalba *f*; **ANT** võõrkeel ◦ *Ta oskab ainult*

oma emakeelt. Jis moka tik gimtąją kalbą.

emane adj, **S** <emane, emase, emast;

pl emased, emaste, emaseid>

patelė *f*

• **emane koer** kalė, **emane kass** katė

emme s <emme, emme, emmet; *pl* emmed,

emmede, emmesid>

mamytė *f* ◦ *Kus su emme ja issi on?* Kur tavo

mamytė ir tėvelis?

emotsionaalne adj <emotsion`aalne, emotsion`aalse, emotsion`aalset; *pl* emotsion`aalsed, emotsion`aalsete, emotsion`aalseid; *laipsn.* emotsion`aalsem, kõige emotsion`aalsem>
jausminljis, -è; jausmingjas, -a, emocinljis, -é
 ▫ *Patsiendi emotsionaalne seisund on halb.*
 Emociné paciento бүклэ buvo prasta. *Ta on väga emotsionaalne inimene.* Jis labai jausmingas žmogus.

emotsioon s <emotsi`oon, emotsiooni, emotsi`ooni; *pl* emotsioonid, emotsi`oonide, emotsi`oone>

emocija *f*

• **emotsioone tekitama** sukelti emocijas
 ▫ *Artikkel tekitas lugejates tugevaid emotsioone.*
 Staipnis sukėlė skaitytojams stiprias emocijas.

enam adv <enam>

1. daugiau (žodžio *daug* (est. *palju*) aukštesnysis *laipsnis*); **SIN** rohkem; **ANT** vähem
 ▫ *Sinna on enam kui sada kilomeetrit.* Iki ten daugiau kaip šimtas kilometrų.

2. daugiau; **SIN** rohkem ▫ *Ma ei taha temast enam midagi kuulda!* Daugiau nieko nenoriu apie jį girdėti! *Ära enam nii tee.* Daugiau taip nedaryk.

3. (neig. s.) rodo, kad veiksmas baigtas ▫ *Vihma enam ei saja.* Nebelyja.

enamasti adv <enamasti>

1. daugiausia ▫ *Lumi on enamasti sulanud.* Sniegas daugiausia jau ištirpęs. *Publik koosnes enamasti noortest.* Publiką sudarė daugiausia jaunimas.

2. dažniausiai ▫ *Olen enamasti heas tujus.* Dažniausiai esu geros nuotaikos. *Tunnid lõppevad enamasti kell kaks.* Pamokos dažniausiai baigiasi antrą valandą.

enamik s <enam`ik, enamiku, enam`ikku, enam`ikku>

dauguma *f* (didesnė dalis)

■ **keda-mida** *Enamik probleeme on lahendatud.* Dauguma problemų jau išspręsta.

■ **kellest-millest** *Enamik tööst on tehtud.* Dauguma darbo jau padaryta.

enamus s <enamus, enamuse, enamust, enamusse>

dauguma *f* (daugiau nei pusė iš žmonių grupės); **ANT** vähemus ▫ *Riigikogu enamus toetab uut seadust.* Parlamento dauguma palaiko naują įstatymą.

• **enamuses olema** sudaryti daugumą
 ▫ *Tüdrukud on klassis enamuses.* Mergaičių klasėje dauguma.

enam-vähem adv <enam-vähem>

daugmaž, maždaug ▫ *Mehi ja naised oli peol enam-vähem võrdselt.* Vyrų ir moterų šventėje buvo daugmaž vienodai.

end → **ise¹**; **enda**

enda pron <`enda, `end (*nom. nėra*)>, **enese** pron <enese, ennast (*nom. nėra*)>

1. rodo, kad veiksmas nukreiptas į veikėją arba yra susijęs būtent su juo ▫ *Palun tutvustage ennast /end!* Prašom prisistatyti! *Tüdruk pani end /ennast riidesse.* Mergaitė apsirengė. *Poisid pesid end /ennast puhtaks.* Berniukai nusiprausė. *Ta on endaga /eneseга rahul.* Jis patenkintas savimi.

2. rodo, kad veikėjas per kokį veiksmą taps ko savininku ▫ *Ta ostis endale /enesele raamatu.* Jis nusipirko knygą.

endine adj <`en`dine, `en`dise, `en`dist; *pl* `en`dised, `en`diste, `en`disi = `en`diseid>

1. buvjęs, -usi ▫ *Ta on endine politseinik.* Jis – buvęs policininkas.

2. nepasikeitjęs, -usi ▫ *Kõik jäi endiseks.* Viskas liko, kaip buvę.

endiselt adv <`en`diselt>

kaip anksčiau; ir toliau; **tebe-** ▫ *Väljas sajab endiselt vihma.* Lauke tebelyja. *Noormees elab endiselt koos vanematega.* Jaunuolis kaip ir anksčiau gyvena su tėvais.

energia s <en`ergia, en`ergia, en`ergiat>

1. energija *f*, **veiklumas** *m* ▫ *Šokolaad annab energiat.* Šokoladas suteikia energijos.

2. energija *f* ▫ *Kuidas kodus energiat säästa?* Kaip namie taupyti energiją?

energiline adj <en`ergiline, en`ergilise, en`ergilist; *pl* en`ergilised, en`ergiliste, en`ergilisi; *laipsn.* en`ergilisem, kõige en`ergilisem>

energingjas, -a ▫ *Laps on väga energiline.* Vaikas labai energingas.

energiliselt adv <en`ergiliselt; *laipsn.* en`ergilisemalt, kõige en`ergilisemalt>

energingai ▫ *Ta tegutseb alati väga energiliselt.* Jis visada veikia labai energingai.

enese → **ise¹**; **enese** (žr. *enda*)

enesekindlus s <enese`indlus, enese`incluse, enese`indlust>

pasitikėjimas savimi *m* ▫ *Võit andis meeskonnale enesekindlust.* Pergalė suteikė komandai pasitikėjimo savimi.

• **enesekindlust suurendama** kelti pasitikėjimą savimi

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

enesetapp s <eneset`app, enesetapu, eneset`appu; *pl* enesetapud, eneset`appude, eneset`appe>

savižudybē *f* ◦ *Ta lōpetas oma elu enesetapuga.* Gyvenimą jis baigē savižudybe.

• **enesetappu tegema / sooritama** nusižudyti

enesetunne s <enesetunne, eneset`unde, enesetunnet>

savijauta *f* ◦ *Kuidas sul enesetunne on?* Kokia tavo savijauta? *Haige enesetunne on paranenud / halvenenud.* Ligonio savijauta pagerėjo / pablogėjo.

• **enesetunnet parandama** gerinti savijautą

ennast → **ise**¹; **enese** (žr. enda)

enne adv, adpos <`enne>

1. anksčiau; prieš ◦ *Kus sa enne tōōtasid?* Kur tu anksčiau dirbai?

■ **enne keda-mida** *Helen jōudis tōōle enne mind.* Elena atėjo į darbą anksčiau nei aš.

Kohtume enne lōunat. Susitinkame prieš pietus.

2. prieš

■ **enne mida** *Enne silda pōōra paremale.* Prieš tiltą pasuk į dešinę.

3. pirma, pirmiausia ◦ *Enne mōtle, siis ūtle.*

Pirma pagalvok, paskui sakyk. *Ma ei saa praegu reisile minna, pean enne raha koguma.*

Negaliu dabar važiuoti į kelionę, pirma turiu susitaupyti pinigų.

ennustama v <ennustama, ennustada, ennustab, ennustatud>

pranašauti, prognozuoti; spėti ◦ *Kas vōistlus lāks nii, nagu ennustasid?* Ar varžybos ėjosi taip, kaip pranašavai?

■ **mida** *Homseks ennustatakse pākselist ilma.* Rytoj numatomas saulėtas oras.

eraelu s <eraelu, eraelu, eraelu, era`ellu>

asmeninis gyvenimas *m* ◦ *Minu eraelu ei ole teiste asi.* Mano asmeninis gyvenimas – mano reikalas.

eraisik s <eraisik, eraisiku, eraisikut; *pl* eraisikud, eraisikute, eraisikuid>

privatus asmuo *m* ◦ *Firma peab maksma suuremat trahvi kui eraisik.* Įmonė turi mokėti didesnę baudą nei privatus asmuo.

erakond s <erak`ond, erakonna, erak`onda, erak`onda; *pl* erakonnad, erak`ondade, erak`ondi>

partija *f*, SIN partei ◦ *Mis erakonna poolt sa hāāletasid?* Už kurią partiją tu balsavai?

• **erakonda astuma** įstoti į partiją, **erakonnast vālja astuma** išstoti iš partijos

erakorraline adj <erakorraline, erakorralise, erakorralist, erakorralisse; *pl* erakorralised, erakorraliste, erakorralisi>

neeilin|jis, -ė ◦ *Komisjon kogunes*

erakorraliseks koosolekuks. Komisija susirinko į neeilinį susirinkimą.

• **erakorraline meditsiin** (= kiirabi) skubioji, būtinoji medicinos pagalba

eraldama v <eraldama, eraldada, eraldab, eraldatud>

1. skirti

■ **kellele-millele** *Ministeerium eraldas projektele kuus tuhat eurot.* Ministerija skyrė projektui 6000 eurų.

2. atskirti ◦ *Eestit ja Rootsit eraldab*

Läänemeri. Estiją ir Švediją skiria Baltijos jūra.

■ **kellest-millest** *Meid eraldab naabritest kõrge aed.* Mus nuo kaimynų skiria aukšta tvora.

eraldi adv <eraldi>

atskirai ◦ *Kas maksame arve ūhiselt või igatiuks eraldi?* Ar sąskaitą apmokėsime kartu, ar kiekvienas atskirai?

eramaja s <eramaja, eramaja, eramaja, eram`ajja; *pl* eramajad, eramajade, eramaju>

nuosavas namas *m* ◦ *Nende kodu asub vaikes eramajade piirkonnas.* Jų namai yra ramiame nuosavų namų rajone.

erand s <erand, erandi, erandit; *pl* erandid, erandite, erandeid>

išimtis *f* ◦ *Naissoost mehaanik on pigem erand kui reegel.* Moteris mechanikė labiau išimtis, nei taisyklė.

■ **millest** *Sellest reeglist on erandeid.* Ši taisyklė turi išimčių.

• **kellele erandit tegema** daryti išimtį ◦ *Eksami peavad sooritama kõik, kellelegi erandit ei tehta.* Egzaminą turi laikyti visi, niekam nedaroma išimčių.

erapooletu adj <erapooletu, erapooletu, erapooletut; *pl* erapooletud, erapooletute, erapooletuid>

nešališk|as, -a; neutral|us, -i ◦ *Kriitika oli erapooletu ja õiglane.* Kritika buvo nešališka ir teisinga.

• **erapooletuks jääma** likti neutraliam

◦ *Hāāleta kas poolt vōi vastu, selles küsimuses ei saa erapooletuks jääda.* Balsuok arba už, arba prieš, šiuo klausimu negalima likti neutraliam.

eri adj <eri>

1. skirting|as, -a; SIN erinev ◦ *Vastuvõtt on iga päev eri ajal.* Priėmimas vyksta kasdien skirtingu laiku.

2. atskir|as, -a ◦ *Õde ja vend elavad eri tubades.* Sesuo ir brolis gyvena atskiruose kambariuose.

eriala s <eriala, eriala, eriala; pl erialad, erialade, erialasid>

specialybė f ◦ *Minu eriala on inglise keel.* Mano specialybė yra anglų kalba.

• **eriala valima** rinktis specialybę, **eriala vahetama** keisti specialybę

erialane adj <erialane, erialase, erialast; pl erialased, erialaste, erialaseid>

pagal specialybę ◦ *Leidsin kohe pärast ülikooli erialase töö.* Baigęs universitetą iš karto radau darbą pagal specialybę.

• **erialane kirjandus** specialybės / profesinė literatūra

eriline adj <eriline, erilise, eriliist; pl erilised, eriliste, erilisi; laipsn. erilisem, kõige erilisem>

1. ypating|as, -a ◦ *Ta teeb alati erilisi kingitusi.* Jis visada dovanoja ypatingas dovanas. *See töö ei nõua mingeid erilisi oskusi.* Šis darbas nereikalauja ypatingų gebėjimų.

2. savit|as, -a, specifin|is, -ė ◦ *Vanades majades on vahel eriline lõhn.* Seni namai kartais turi specifinį kvapą.

erinema v <erinema, erineda, erineb>

skirtis, būti kitokiam; ANT sarnanema

■ **kellest-millest** *See poiss erineb teistest.* Šis berniukas skiriasi iš kitų.

■ **mille poolest** *Eesti ja Hiina küüslauk erinevad maitse poolest.* Česnakai iš Estijos ir Kinijos skiriasi skoniu.

erinev adj <erinev, erineva, erinevat; pl erinevad, erinevate, erinevaid; laipsn. erinevam, kõige erinevam>

skirting|as, -a; kitok|s, -ia; SIN eri ◦ *Nad on väga erinevad inimesed.* Jie yra labai skirtingi žmonės.

■ **kellest-millest** *Ta on alati teistest erinev olnud.* Jis visada skyrėsi iš kitų.

• **erinevad arvamused** skirtingos nuomonės, **erinevad huvid** skirtingi interesai

erinevalt adv <erinevalt>

skirtingai; kitaip ◦ *Me mõtleme väga erinevalt.* Mes galvojame labai skirtingai.

■ **kellest-millest** *Erinevalt teistest lastest meeldib Robertile ükski olla.* Skirtingai nei kitiems vaikams, Robertui patinka būti vienam.

erinevus s <erinevus, erinevuse, erinevust; pl erinevused, erinevuste, erinevusi>

skirtumas m
■ **kelle-mille vahel** *Erinevus maa ja linna vahel väheneb.* Skirtumas tarp kaimo ir miesto mažėja.

eripära s <eripära, eripära, eripära>

ypatybė f ◦ *Reisil tuleb arvestada kohaliku kultuuri eripäraga.* Kelionės metu reikia atsižvelgti į vietinės kultūros ypatybes.

eristama v <eristama, eristada, eristab, eristatud>

skirti; atskirti

■ **keda-mida** *Tuleb eristada fakte ja hinnanguid.* Reikia skirti faktus ir nuomones.

■ **kellest-millest** *Kaksikuid oli võimatu teineteisest eristada.* Dvynių buvo neįmanoma atskirti.

eriti adv <eriti>

1. labai, ypač (intensityvumas) ◦ *Lapse jaoks on mäng eriti tähtis.* Žaidimas vaikui ypač svarbus.

2. ypač (išskyrimas) ◦ *Mulle meeldivad mahlased puuviljad, eriti apelsinid.* Man patinka sultingi vaisiai, ypač apelsinai.

ese s <ese, eseme, eset; pl esemed, esemete, esemeid>

daiktas m

+ **mööbliese** baldas, **riideese** drabužis, rūbas

esialgne adj <esi`algne, esi`algse, esi`algset; pl esi`algсед, esi`algsete, esi`algseid>

1. preliminar|us, -i, išankstinis, -ė

• **esialgne kava** preliminarinė programa

2. pirmin|is, -ė, pradin|is, -ė ◦ *Hoone taastati esialgsel kujul.* Pastatas buvo atstatytas pirminio pavidalo – toks, koks buvo.

esialgu adv <esi`algu>

iš pradžių; kol kas ◦ *Esialgu tundus kõik lihtne.* Iš pradžių viskas atrodė lengva. *Ära sellest esialgu kellelegi räägi!* Kol kas niekam apie tai nepasakok.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

esik s <esik, esiku, esikut; *pl* esikud, esikute, esikuid>
prieškambaris *m*

esikoht s <esik`oht, esikoha, esik`ohta;
pl esikohad, esik`ohtade, esik`ohti>

1. pirmoji vieta *f* ▫ *Meie meeskond sai võistlusel esikoha.* Mūsų komanda varžybose laimėjo pirmąją vietą.

2. svarbiausia vieta *f* ▫ *Töö on tema elus esikohal.* Darbas jo gyvenime užima svarbiausią vietą.

esile kutsuma v <esile k`utsuma, esile k`utsuda, kutsub esile>

sukelti ▫ *Vaimne pinge võib esile kutsuda peavalu.* Protinė įtampa gali sukelti galvos skausmą.

esile tooma v <esile t`ooma, esile t`uua, t`oob esile>

pateikti ▫ *Ta tõi ettekandes esile huvitavaid fakte.* Pranešime jis pateikė įdomių faktų.

esile tõstma v <esile t`õstma, esile t`õsta, tõstab esile>

išskirti ▫ *Konkursil tõsteti esile kaks uurimust.* Konkurse buvo išskirti du tyrimai.

esimees s <esim`ees, esimehe, esim`eest;
pl esimehed, esimeeste, esimehi>
pirminink|as, -ė

esimene num <esimene, esimese, esimest;
pl esimesed, esimeste, esimesi>

pirm|as, -a ▫ *Täna on 1. märts.* Šiandien kovo pirmoji. *Käisin täna esimest korda elus jõusaalis.* Šiandien pirmą kartą gyvenime buvau treniruoklių salėje.

● **esimesel võimalusel** pirmai progai pasitaikius
▫ *Helistan sulle esimesel võimalusel*
Paskambinsiu tau pirmai progai pasitaikius.

esindaja s <esindaja, esindaja, esindajat;
pl esindajad, esindajate, esindajaid>

atstov|as, -ė ▫ *Kahe riigi esindajad kohtuvad homme.* Dviejų šalių atstovai susitiks rytoj.

● **ametlik esindaja** oficialus atstovas

esindama v <esindama, esindada, esindab, esindatud>

atstovauti

■ **keda-mida** *Firmat esindab läbirääkimistel juhatuse liige.* Derybose įmonei atstovauja valdybos narys.

■ **mida** *Eestit esindab festivalil üks film.*
Estijai festivalyje atstovauja vienas filmas.

esindus s <esindus, esinduse, esindust, esindusse; *pl* esindused, esinduste, esindusi>

1. atstovai *m pl* ▫ *Läbirääkimistele saadeti töötajate esindus.* Darbuotojų atstovai buvo nusiųsti dalyvauti derybose.

2. atstovybė *f* ▫ *Kas Jaapanis on olemas Eesti esindus?* Ar Japonijoje yra Estijos atstovybė?

esineja s <esineja, esineja, esinejat;
pl esinejad, esinejate, esinejaid>

atlikė|jas, -a ▫ *Kontserdi lõpus tänati kõiki esinejaid.* Koncerto pabaigoje buvo padėkota visiems atlikėjams.

esinema v <esinema, esineda, esineb>

1. viešai pasirodyti, atlikti meno kūrinį; koncertuoti ▫ *Pargis esineb orkester.* Parke groja orkestras. *Laulja esines televisioonis.* Dainininkas koncertavo televizijoje.

■ **kelle ees** *President esines viimast korda rahva ees.* Prezidentas paskutinį kartą kalbėjo viešai.

■ **millega** *Teadlane esines konverentsil huvitava ettekandega.* Mokslininkas konferencijoje skaitė įdomų pranešimą.

2. pasireikšti ▫ *Seda haigust esineb lastel sagedamini kui täiskasvanutel.* Ši liga vaikams pasireiškia dažniau nei suaugusiesiems.

esinemine s <esinemine, esinemise, esinemist; *pl* esinemised, esinemiste, esinemisi>
atlikimas *m*; koncertavimas *m*; viešas kalbėjimas *m* ▫ *Ta kardab avalikku esinemist.* Jis bijo kalbėti viešai.

esitama v <esitama, esitada, esitab, esitatud>

1. išreikšti, pareikšti žodžiu

● **arvamust esitama** išreikšti nuomonę,
küsimust esitama užduoti klausimą,
seisukohta esitama išreikšti poziciją
▫ *Esitasin kõnelejale mitu küsimust.* Uždaviau kalbėtojui kelis klausimus.

2. pateikti raštu ▫ *Võistlusele esitati kaheksa romaani.* Konkursui buvo pateikti aštuoni romanai.

● **arvet esitama** pateikti sąskaitą, **avaldust esitama** pateikti prašymą, **kaebust esitama** pateikti skundą, **taotlust esitama** pateikti paraišką
▫ *Avaldust saab esitada interneti kaudu.* Prašymą galima pateikti internetu.

Kelner esitas arve. Padavėjas pateikė sąskaitą.

3. parodyti (jei reikalaujama) ▫ *Palun esitage oma juhiluba.* Prašom parodyti savo vairuotojo pažymėjimą.

4. atlikti ▫ *Orkester esitas Eesti muusikat.*
Orkestras atliko estų muziką.

esiteks adv <esiteks>

pirmiausia ◻ *Esiteks peab õpetaja olema tark, teiseks rahuliku iseloomuga.* Pirmiausia mokytojas turi būti protingas, antra – ramaus charakterio.

esitlema v <esitlema, esitleda, esitleb, esitletud> pristatyti

■ **keda-mida** Kirjastus esitles uut raamatut.

Leidykla pristatė naują knygą.

■ **kellele** Orkestrile esitleti järgmise hooaja dirigenti. Orkestrui buvo pristatytas naujo sezono dirigentas.

esitus s <esitus, esituse, esitust; pl esitused, esituste, esitusi>

atlikimas ◻ *See oli väga südamlik laulu esitus.*

Tai buvo labai nuoširdus dainos atlikimas.

esmaabi s <esmaabi, esmaabi, esmaabi>

pirmoji pagalba f

● **esmaabi andma / osutama** suteikti pirmąją pagalbą; **esmaabi saama** gauti pirmąją pagalbą ◻ *Kiirabi andis kannatanule esmaabi.* Greitosios medicinos pagalbos medikai suteikė nukentėjusiajam pirmąją pagalbą.

esmakordselt adv <esmak`ordselt>

pirmą kartą ◻ *Konverents toimub tänavu esmakordselt Eestis.* Šiomet konferencija pirmą kartą vyks Estijoje.

esmalt adv <esmalt>

visų pirma, pirmiausia ◻ *Esmalt lähme sööma, siis kinno.* Visų pirma einame valgyti, tada – į kiną.

esmane adj <esmane, esmase, esmast;

pl esmased, esmaste, esmaseid>

pagrindinis, -ė, pirminis, -ė ◻ *Mis on inimese esmased vajadused?* Kokie yra pagrindiniai žmogaus poreikiai?

esmaspäev s <esmasp`äev, esmaspäeva,

esmasp`äeva; pl esmaspäevad, esmasp`äevade, esmasp`äevi>

pirmadienis m

● **esmaspäeva hommikul, õhtul** pirmadienio rytą, vakarą

● **celmisel, järgmisel esmaspäeval** praėjusį, kitą pirmadienį

et konj <`et>

kad ◻ *Ma tean, et sul on õigus.* Žinau, kad tu teigus.

● **sellepärast et** todėl, kad, **sest et** (= sest, kuna) todėl, kad ◻ *Ma tulin sealt ära, sest et seltskond ei meeldinud mulle.* Išėjau iš ten todėl, kad man nepatiko kompanija.

● **selleks et** tam, kad ◻ *Selleks et õnnelik olla, peab iseendaga rahul olema.* Kad būtum laimingas, reikia būti patenkintam savimi.

● **nii et** (= seetõttu) todėl, dėl to ◻ *Kassa on veel suletud, nii et tuleb oodata.* Kasa dar uždaryta, todėl reikia palaukti.

etapp s <et`app, etapi, et`appi, et`appi; pl etapid, et`appide, et`appe>

etapas m, tarpsnis m ◻ *Kursuse esimene etapp kestab kaks nädalat.* Pirmasis kurso etapas trunka dvi savaites.

etendus s <etendus, etenduse, etendust,

etendusse; pl etendused, etenduste, etendusi>

spektaklis m

● **etendus algab** spektaklis prasideda, **etendus kestab** spektaklis trunka, **etendus lõpeb** spektaklis baigiasi

ette adpos, adv <`ette>

1. priešais, prieš; į priekį; ANT taha ◻ *Astus kaks sammu ette.* Jis žengė du žingsnius į priekį. *Oli nii pime, et ette ei olnud midagi näha.* Buvo taip tamsu, kad priekyje nebuvo nieko matyti. *Vaatas ette ja taha.* Jis apsidairė. *Ma istusin ette juhi kõrvale.* Aš atsisėdau į priekį šalia vairuotojo. *Naine astus autole ette ja sai viga.* Moteris įžengė į gatvę prieš automobilį ir buvo sužeista.

■ **kelle-mille ette** *Minu ette istus üks pikk poiss.* Prieš mane atsisėdo aukštas vaikas.

■ **mille ette** *Parkisin auto maja ette.* Automobilį pasistačiau prieš namą.

2. iš anksto, prieš tai ◻ *Olin juba ette kindel, et sa võidad.* Jau iš anksto buvau tikras, kad tu laimėsi.

3. pasidaryti žinomam, kelti į viešumą

■ **kelle-mille ette** *Skandaal jõudis avalikkuse ette.* Skandalas iškilo į viešumą.

4. į priekį, pirmyn; ANT taha ◻ *Meie suusataja läks kohe alguses teistest ette.* Mūsų slidininkas jau pačioje pradžioje išsiveržė į priekį.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

etteheide s <`etteheide, `etteh`eite, `etteheidet; pl `etteh`eited, `etteheidete, `etteh`eiteid>

priekaištas *m*

● **etteheidet tegema** priekaištaiti ◦ *Ema tegi pojale etteheidet, et ta korralikult ei õpi.* Mama priekaištavo sünui, kad šis tinkamai nesimoko.

ette heitma v <`ette h`eitma, `ette h`eita, heidab `ette>

priekaištaiti; prikišti

■ **kellele + mida** *Naine heitis mehele ette töötuks jäämist.* Žmona prikišo vyruui, kad šis liko be darbo.

ettekandja s <`ettek`an`dja, `ettek`an`dja, `ettek`an`djat; pl `ettek`an`djad, `ettek`an`djate, `ettek`an`djaid>

padavējļas, -a

ette kandma v <`ette k`andma, `ette k`anda, kannab `ette>

1. atlikti ◦ *Kontserdil kantakse ette helilooja uus teos.* Koncerte atliekamas naujas kompozitoriaus kūrinys.

2. pranešiti; raportuoti

■ **millest** *Ūlesande tāitmisest tuleb ette kanda vāeosa ūlemale.* Apie atliktā użduoti reikia raportuoti dalinio vadui.

ettekanne s <`ettekanne, `ettek`ande, `ettekannet; pl `ettek`anded, `ettekannete, `ettek`andeid>

1. pranešimas *m* ◦ *Ta esineb konverentsil ettekandega.* Jis konferencijoje skaito pranešimą.

● **ettekannet tegema / esitama / pidama** skaityti pranešimą, **ettekannet kuulama** klausyti pranešimo

2. atlikimas *m* ◦ *Laulupeol tuleb ettekandele mitu uut teost.* Dainų šventėje bus atliekami keli nauji kūriniai.

ette kujutama v <`ette kujutama, `ette kujutada, kujutab `ette>

įsivaizduoti ◦ *Kujutasin teda ette hoopis teistsugusena.* Įsivaizdavau jį visai kitokį.

ettekujutus s <`ettekujutus, `ettekujutuse, `ettekujutust; pl `ettekujutused, `ettekujutuste, `ettekujutusi>

įsivaizdavimas

■ **kellest-millest** *Mul puudub igasugune ettekujutus oma tulevasest tööst.* Nē neįsivaizduoju, koks bus mano būsimasis darbas.

ette lugema v <`ette lugema, `ette lugeda, l`oeb `ette>

paskelbti; skaityti balsu ◦ *Kohus luges otsuse ette.* Teismas paskelbė sprendimą.

■ **kellele** *Ema luges lapsele luuletuse ette.* Mama balsu perskaitė vaikui eilėraštį.

ette nāgema v <`ette nāgema, `ette nāha, n`āeb `ette>

numatyti

■ **mida** *Sellist õnnetust ei osanud keegi ette nāha.* Tokios nelaimės niekas negalėjo numatyti.

ettenāhtud adj <`etten`āhtud>

numaty[as, -a; paskirt]as, -a ◦ *Priigi vōib visata ainult selleks ettenāhtud kohta.* Šiuokšles galima mesti tik tam numatytose vietose.

ettepanek s <`ettepanek, `ettepaneku, `ettepanekut; pl `ettepanekud, `ettepanekute, `ettepanekuid>

siūlymas *m*, pasiūlymas *m* ◦ *Komisjon oli ettepanekuga nōus.* Komisija sutiko su pasiūlymu.

● **ettepanekut esitama** pateikti pasiūlymą, **ettepanekut tegema** pasiūlyti, **ettepanekut vastu vōtma** priimti pasiūlymą ◦ *Tegin sōbrale ettepaneku kinno minna.* Pasiūliau draugui eiti į kiną.

ettepoole adv <`ettep`oole>

į priekį; ANT tahapoole ◦ *Istusime kaks rida ettepoole.* Atsisėdome per dvi eiles į priekį.

ette teatama v <`ette t`eatama, `ette t`eatada, t`eatab `ette>

pranešti iš anksto

■ **millest** *Palume seminaril osalemisest ette teatada.* Apie dalyvavimą seminare prašome pranešti iš anksto.

ettevaatlik adj <`ettev`aat`lik, `ettev`aatliku, `ettev`aatl`ikku; pl `ettev`aatlikud, `ettev`aatlike, `ettev`aatl`ikke; laipn. `ettev`aatlikum, kõige `ettev`aatlikum>

atsarglus, -i ◦ *Ole ettevaatlik, et sa auto alla ei jää.* Būk atsargus, kad nepakliūtum po automobiliu.

■ **kellega-millega** *Ole oma sōnadega ettevaatlik.* Būk atsargus su savo žodžiais.

ettevaatlikult adv <`ettev`aatlikult; *laipsn.* `ettev`aatlikumalt>

atsargiai ▫ *Sõitke ettevaatlikult, tee on libe.* Važiukomite atsargiai, kelias slidus.

ettevaatus s <`ettev`aatuse, `ettev`aatuse, `ettev`aatust>

atsargumas m ▫ *Tema soovitustesse tuleks suhtuda ettevaatusega.* Jo patarimus reikėtų vertinti atsargiai.

Ettevaatust! Atsargiai!

ette valmistama v <`ette val`mistama, `ette val`mistada, val`mistab `ette>

parengti, paruošti; ▫ *Homme kõne on mul juba ette valmistatud.* Jau turiu parengęs rytojaus kalbą.

ettevalmistus s <`etteval`mistus, `etteval`mistuse, `etteval`mistust, `etteval`mistusse; *pl`etteval`mistused, `etteval`mistute, `etteval`mistusi>*

1. (ppr. pl) pasiruošimas m ▫ *Sünnipäeva ettevalmistused juba käivad.* Jau ruošiamasi gimtadieniui.

■ **milleks** *Teater alustas ettevalmistust uueks hooajaks.* Teatras pradėjo ruoštis naujam sezonui.

● **ettevalmistusi tegema** ruoštis ▫ *Tegin ettevalmistusi küllaliste vastuvõtuks.* Pasiruošiau priimti svečius.

2. (sg) pasirengimas m

■ **milleks** *Tal puudub selleks tööks vajalik ettevalmistus.* Jis neturi tam darbui reikalingo pasirengimo.

ettevõte s <`ettevõte, `ettev`õtte, `ettevõtet; *pl`ettev`õtted, `ettevõtete, `ettev`õtteid>*

įmonė f; SIN firma ▫ *Töötan ettevõttes, mis tegeleb autode remondiga.* Dirbu įmonėje, kuri užsiima automobilių remontu.

● **kohalik, riiklik ettevõte** vietinė, valstybinė įmonė

ettevõtja s <`ettev`õtja, `ettev`õtja, `ettev`õtjat; *pl`ettev`õtjad, `ettev`õtjate, `ettev`õtjaid>*

verslinink|as, -ė ▫ *Kohalikud ettevõtjad rääkisid koolitusel sellest, kuidas alustada oma äri.* Vietiniai verslininkai mokymuose kalbėjo apie tai, kaip pradėti savo verslą.

ettevõtlus s <`ettev`õtlus, `ettev`õtluše, `ettev`õtlust, `ettev`õtlusse>

verslas m ▫ *Riik püüab arendada kohalikku ettevõtlust.* Valstybė stengiasi vystyti vietinį verslą.

ette võtma v <`ette v`õtma, `ette v`õtta, võtab `ette>

imtis; daryti ▫ *Mida sa olukorra parandamiseks ette võtad?* Ko tu imsies, kad pagerintum padėti?

ettevõtmine s <`ettev`õtmine, `ettev`õtmise, `ettev`õtmist; *pl`ettev`õtmissed, `ettev`õtliste, `ettev`õtmissi>*

veikla f; užsiėmimas m ▫ *Uue elukoha leidmine tundus lootusetu ettevõtmisena.* Rasti naują gyvenamąją vietą atrodė beviltiškas užsiėmimas. *Ta on kõigis oma ettevõtmistes edukas.* Jam visa veikla sekasi.

ette ütleva v <`ette`ütleva, `ette`õelda, `ütleb `ette>

pasakinėti, sufleruoti ▫ *Poiss ütles pinginaabrile vastuse ette.* Berniukas pasufleravo suolo draugui atsakymą.

euro s <euro, euro, eurot; *pl* eurod, eurode, eurosid>

euras m ▫ *Jalgratas maksis 300 eurot.*

Dviratis kainavo 300 eurų. *Kas Taanis kehtib euro?* Ar Danijoje galioja eurai?

eurone adj, s <eurone, eurose, eurost; *pl* eurosed, euroste, euroseid>

1. vieno euro ▫ *Poiss leidis eurose mündi.* Berniukas rado vieno euro monetą.

2. (t. p. sud. ž.) (1, 2...) euro, eurų vertės ▫ *Ostsin 900-eurose televiisori.* Nusipirkau 900 eurų kainavusį televizorių. *Mul on rahakotis kaks viieeurost.* Piniginėje turiu du penkių eurų banknotus.

eurooplane s <eur`ooplane, eur`ooplase, eur`ooplast; *pl* eur`ooplased, eur`ooplaste, eur`ooplasi>
europiet|is, -ė

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ü

F

fail s <f ail, faili, f aili; pl failid, f ailide, f aile>

failas m, **rinkmena** f^o *See fail on meiliga saatmiseks liiga suur.* Šis failas per didelis siųsti elektroniniu paštu.

• **faili avama** atidaryti failą, **faili kustutama** ištrinti failą, **faili salvestama** išsaugoti failą

fakt s <f akt, fakti, f akti; pl faktid, f aktide, f akte>
faktas m; SIN tōsiasī^o *Film pōhineb ajaloolistel faktidel.* Filmas paremtas istoriniais faktais.

festival s <festival, festivali, festivali; pl festivalid, festivalide, festivale>
festivalis m

film s <f il'm, fil'mi, f il'mi; pl fil'mid, f il'mide, f il'me>

1. **filmas** m^o *Lähme kinno, täna on üks hea film.* Einame į kiną, šiandien rodo gerą filmą.

• **filmi peategelane** pagrindinis filmo veikėjas
• **filmi naitama** rodyti filmą, **filmi tegema** kurti filmą

2. **juosta** f^o *Film sai täis.* Pasibaigė juosta.

• **filmi ilmutama** ryškinti juostą

filmima v <f il'mima, f il'mida, fil'mib, fil'mitud>
filmuoti

■ **keda-mida** *Ta armastab filmida loodust ja loomi.* Jis mėgsta filmuoti gamtą ir gyvūnus.

filosoofia s <filos'oofia, filos'oofia, filos'oofiat>
filosofija f

finaal s <fin'aal, finaali, fin'aali, fin'aali; pl finaaliid, fin'aalide, fin'aale>

1. **finalas** m^o *Eilses finaalis kohtusid Hispaania ja Saksamaa meeskond.* Vakari finale susitiko Ispanijos ir Vokietijos komandos.

• **finaali jõudma / pääsema** patekti į finalą
2. **pabaiga** f, **baigiamoji dalis** f^o *Kontserdi finaali oli võimas.* Koncerto pabaiga buvo nuostabi.

finiš s <finiš, finiši, finišt>
finišas m

• **finišisse jõudma** pasiekti finišą^o 30 vōistlejast jõudis finišisse vaid 22. Iš 30 varžybų dalyvių finišą pasiekė tik 22.

firma s <firma, firma, firmat; pl firmad, firmade, firmasid>

įmonė f, **firma** f; SIN ettevōte^o *See firma tegeleb kinnisvara arendamisega.* Ši įmonė užsiima nekilnojamojo turto plėtra.

• **firmit asutama** įkurti įmonę, **firmit rajama** įsteigti įmonę

flōōt s <fl'ōōt', flōōdi, fl'ōōti; pl flōōdid, fl'ōōtide, fl'ōōt'e>

fleita f

• **flōōti māngima** groti fleita

fond s <f ond, fondi, f ondi, f ondi; pl fondid, f ondide, f onde>

fondas m

foto s <foto, foto, fotot; pl fotod, fotode, fotosid>
nuotrauka f

• **fotosid vaatama** žiūrėti nuotraukas^o *Vaatasime arvutist reisil tehtud fotosid.* Kompiuteryje žiūrėjome kelionėje darytas nuotraukas.

fotoaparaat s <fotoapar'aat, fotoaparaadi, fotoapar'aati, fotoapar'aati; pl fotoaparaadid, fotoapar'aatide, fotoapar'aate>
fotoaparatas m

fotograaf s <fotogr'aaf, fotograafi, fotogr'aafi; pl fotograafid, fotogr'aafide, fotogr'aafe>
fotografjas, -ė

funktisioon s <funktsi'oon, funktsiooni, funktsi'ooni; pl funktsioonid, funktsi'oonide, funktsi'oonie>

funkcija f^o *Mis on riigi peamised funktsioonid?* Kokios pagrindinės valstybės funkcijos?

• **funktisiooni taitma** atlikti funkciją

fänn s <f änn, fänni, f änni; pl fännid, f ännide, f ännie>
gerbējjas, -a; **aistruollis**, -ē^o *Ta on suur Eesti jalgpalli fänn.* Jis yra didelis Estijos futbolo aistruolis. *Ma ei ole elektroonilise muusika fänn.* Aš nesu elektroninės muzikos gerbėjas.

fōōn s <f ōōn, fōōni, f ōōni; pl fōōnid, f ōōnide, f ōōne>

plaukų džiovintuvas m^o *Tüdruk kuivatas juuksed fōōniga ära.* Mergaitė išsidžiovino plaukus plaukų džiovintuvu.

fūūsika s <fūūsika, fūūsika, fūūsikat>
fizika f

fūūsiline adj <fūūsiline, fūūsilise, fūūsilist, fūūsilisse; pl fūūsilised, fūūsiliste, fūūsilisi>

fizinjjs, -ė; SIN kehaline^o *Ta on heas fūūsilises vormis.* Jis yra geros fizinės formos.

• **fūūsilised võimed** fiziniai gebėjimai

G

gaas s <g`aas', gaasi, g`aasi; *pl* gaasid, g`aaside, g`aas'e>

dujos *f pl*

• **mürGINE gaas** nuodingosios dujos

gaasiküte s <gaasiküte, gaasik`ütte, gaasikütet>

dujinis šildymas *m* ◦ *Meie majas on gaasiküte*. Mūsų name yra dujinis šildymas.

gaasipliit s <gaasipl`iit, gaasipliidi, gaasipl`iiti; *pl* gaasipliidad, gaasipl`iitide, gaasipl`iite>

dujinė viryklė *f* ◦ *Osttime gaasipliidi asemele elektripliidi*. Vietoj dujinės viryklės nusipirkome elektrinę viryklę.

galerii s <galer`ii, galer`ii, galer`iidi; *pl* galer`iidi, galer`iide, galer`iisid>

galerija *f* ◦ *Galeriis on avatud moodsa kunsti näitus*. Galerijoje atidaryta moderniojo meno paroda.

garaaž s <gar`aaž, garaaži, gar`aazi, gar`aazi; *pl* garaažid, gar`aaziide, gar`aaze>

garažas *m*

garanteerima v <garant`eerima, garant`eerida, garanteerib, garanteeritud>

garantuoti ◦ *Firma garanteerib, et töö valmib tähtajaks*. Įmonė garantuoja, kad darbas bus atliktas laiku.

garantii s <garant`ii, garant`ii, garant`iidi; *pl* garant`iidi, garant`iide, garant`iisid>

garantija *f* ◦ *Garantii kehtib kolm aastat*. Garantija galioja trejus metus.

garderoob s <garder`oob, garderoobi, garder`oobi, garder`oobi>

1. garderobas *m*, drabužinė *f* ◦ *Jätsime mantlid garderoobi*. Paltus palikome drabužinėje.

2. garderobas *m*, drabužiai *m* ◦ *Tal oleks vaja oma garderoobi täiendada*. Jam reikėtų papildyti savo garderobą.

geograafia s <geogr`aafia, geogr`aafia, geogr`aafiat>

geografija *f*

giid s <g`iid, giidi, g`iidi; *pl* giidid, g`iidide, g`iide>
gid|as, -ė ◦ *Vanalinna ekskursiooni juhtis kohalik giid*. Ekskursiją po senamiestį vedė vietinis gidas.

graafik s <graafik, graafiku, graafikut; *pl* graafikud, graafikute, graafikuid>

1. grafikas *m* ◦ *Graafik näitab, kuidas elektri hind on viimase aastaga tõusnud*. Grafike matyti, kaip pastaraisiais metais kilo elektros kaina.

2. tvarkaraštis *m* ◦ *Buss väljub graafiku järgi kell 7.30*. Pagal tvarkaraštį autobusas išvyksta 7.30 val.

gramm s <gr`amm, grammi, gr`ammi; *pl* grammid, gr`ammide, gr`amme>

gramas *m* ◦ *Kala kaalub 700 grammi*. Žuvis sveria 700 gramų.

grammatika s <gramm`atika, gramm`atika, gramm`atikat>

gramatika *f* ◦ *Kursustel õpetatakse eesti keele grammatikat ja sõnavara*. Kursuose mokoma estų kalbos gramatikos ir leksikos.

grillima v <gr`illima, gr`illida, grillib, grillitud>

kepti ant grotelių ◦ *Õhtusöögiks on grillitud kana ja aedviljad*. Vakarienei – ant grotelių kepta vištiena ir daržovės.

■ **mida** *Grillisime vorsti*. Kepėme dešrą ant grotelių.

gripp s <gr`ipp, gripi, gr`ippi, gr`ippi>

gripas *m* ◦ *Olin kaks nädalat gripis*. Dvi savaites sirgau gripu.

• **gripi jääma** susirgti gripu ◦ *Jäin grippi*. Susirgau gripu.

• **gripi põdema** sirgti gripu ◦ *Ta põdes sügisel grippi*. Rudenį jis sirgo gripu.

grupp s <gr`upp, grupi, gr`uppi, gr`uppi; *pl* grupid, gr`uppide, gr`uppe>

grupė *f* ◦ *Õpetaja jagas õpilased gruppidesse*. Mokytojas suskirstė mokinius į grupes.

gümnaasium s <gümn`aasium,

gümn`aasiumi, gümn`aasiumi, gümn`aasiumi;

pl gümn`aasiumid, gümn`aasiumide, gümn`aasiume>
gimnazija *f*

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

H

haamer s <h`aamer, h`aamri, h`aamrit;*pl* h`aamrid, h`aamrite, h`aamreid>**plaktukas m** ◦ *Isa lōi haamriga mitu naela seina*. Tėvas plaktuku įkalė kelias vinis į sieną.**haarama v** <h`aarama, haarata, h`aarab, haaratud>**1. griebti, čiupti** ◦ *Haarasin koti ja jooksin bussijaama*. Griebiau krepšį ir išbėgau į stotį.• **millestki kinni haarama** sugriebti ◦ *Ema haaras lapsel käest kinni*. Mama sugriebė vaiką už rankos.**2. paimti valdžią** ◦ *Sõjavägi haaras riigis võimu*. Kariuomenė paėmė šalies valdžią į savo rankas.**3. apimti** (apie emocijas) ◦ *Mind haaras hirm*. Mane apėmė baimė.**haav s** <h`aav, haava, h`aava; *pl* haavad, h`aavade, h`aavu>**žaidza f; sužeidimas m** ◦ *Haav paranes kiiresti*. Žaidza greitai gijo.• **haavade tõttu surema / haavadesse surema** mirti nuo sužeidimų ◦ *Mees suri lahingus saadud haavadesse*. Vyras mirė nuo mūšyje patirtų sužeidimų.**haavama v** <h`aavama, haavata, h`aavab, haavatud>**sužeisti**■ **keda Kuul haavas politseinikku õlast**. Kulka sužeidė policininką į petį.• **haavata saama** būti sužeistam ◦ *Sõdur sai lahingus raskelt haavata*. Mūšyje kareivis buvo sunkiai sužeistas.**habe s** <habe, habeme, habet; *pl* habemed, habemete, habemeid>**barzda f** ◦ *Vanaisal on hall habe*. Senelis turi žilą barzdą.• **habet ajama** skustis barzdą ◦ *Noormees ajab igal hommikul habet*. Jaunuolis kiekvieną rytą skutasi barzdą.**hai s** <h`ai, h`ai, h`aid; *pl* h`aid, h`aide, h`aisid> ryklys *m***haige adj, s** <h`aige, h`aige, h`aiget; *pl* h`aiged, h`aigete, h`aigeid; *laipsn.* h`aigem, kõige h`aigem>**1. sergant|jis, -i; nesveik|as, -a;** ANT *terve* ◦ *Ta on väga haige*. Jis labai serga.• **haigeks jääma** susirgti ◦ *Laps jäi haigeks*. Vaikas susirgo.**2. ligon|jis, -ė** ◦ *Haige paranes kiiresti*. Ligonis greitai sveiko.• **haigete külastamine** ligonių lankymas, **haigete vastuvõtt** ligonių priėmimas• **haiget saama** užgauti, užsigauti ◦ *Sain puu otsa ronides haiget*. Užsigavau lipdamas į medį.• **kellele haiget tegema** (= valu tekitama; solvama) įskaudinti ◦ *Poiss tegi emale oma käitumisega haiget*. Berniukas savo elgesiu įskaudino mamą.**haigekassa s** <h`aigekassa, h`aigekassa, h`aigekassat> l
igonių kasa *f***haigla s** <h`aigla, h`aigla, h`aiglat; *pl* h`aiglad, h`aiglata, h`aiglaid>**ligoninė f** ◦ *Mu vend on kopsupõletikuga haiglas*. Mano brolis dėl plaučių uždegimo guli ligoninėje.**haigus s** <h`aigus, h`aiguse, h`aigust; *pl* h`aigused, h`aiguste, h`aigusi = h`aiguseid>**liga f** ◦ *See haigus levib vere kaudu*. Ši liga plinta per kraują. *Laps puudus koolist haiguse tõttu*. Vaikas nelankė mokyklos dėl ligos.• **haiguse kulg** ligos eiga, **haiguse ravi** ligos gydymas• **eluotlik, krooniline haigus** gyvybei pavojinga, lėtinė liga+ **nakkushaigus** užkrečiamoji liga**haigusleht s** <h`aigusl`eht, h`aiguslehe, h`aigusl`ehte>nedarbingumo pažymėjimas *m***hais s** <h`ais, haisu, h`aisu>**smarvė f** ◦ *Mustad sokid olid vastiku haisuga*. Purvinos kojinės bjauriai smirdėjo.

haisema v <h`aisema, h`aiseda, haiseb>
smirdėti □ *Prūgi hakkas haisema*. Šiuokšlės
ėmė smirdėti.

■ *mille järele Ruum haises suitsu järele*.
Kambarys smirdėjo dūmais.

hakkama v <h`akkama, hakata, h`akkab,
hakatud>

1. pradėti; imti □ *Hakkame siis tööle*. Tai
pradedame dirbti.

■ *mida tegema Hakkasin joonistama*.
Ėmiau piešti. *Kõik hakkasid naerma*. Visi
pradėjo juoktis. *Vihma hakkas sadama*.
Ėmė lyti.

2. pasidaryti (apie jausmus, būseną)

■ *kellel Mul hakkas hirm*. Man pasidarė
baisu. *Tal hakkas häbi*. Jam pasidarė gėda.
Külalistel hakkas igav. Svečiams pasidarė
nuobodu.

3. tapti

■ *kelleks Henrik hakkas taksojuhiks*. Henrikas
tapo taksi vairuotoju.

4. prasidėti

■ *millal Koosolek hakkab kell kolm*.
Susirinkimas prasideda trečią valandą.

hakkama saama v <h`akkama s`aama,
h`akkama s`aada, s`aab h`akkama>

susidoroti; išsiversti; SIN toime tulema

□ *Ülesanne oli keeruline, aga ma sain
hakkama*. Užduotis buvo sudėtinga, bet aš
susidorojau.

■ *millega Kristiina sai peo korraldamisega
hästi hakkama*. Kristina sugebėjo puikiai
suorganizuoti šventę.

■ *millega Maal tuleb hakkama saada väikese
palgaga*. Kaime reikia išsiversti su maža
alga.

hakkima v <h`akkima, h`akkida, hakib,
hakitud>

susmulkinti □ *Hakkisin porgandid ja lisasin
need supile*. Susmulkinau morkas ir sudėjau
jas į sriubą.

hakkliha s <h`akkliha, h`akkliha, h`akkliha>
malta mėsa *f*, faršas *m* □ *Ostsin pool kilo
hakkliha*. Nu(si)pirkau pusę kilogramo faršo.
Lõunasöögiks olid makaronid hakklihaga.
Pietums buvo makaronai su malta mėsa.

halb adj, s <h`alb, halva, h`alba, h`alba;

pl halvad, h`albade, h`albu; *laipsn.* halvem, kõige
halvem = halvim>

1. blog|as, -a, prast|as, -a; SIN paha; ANT hea
□ *Täna on halb ilm*. Šiandien blogas oras. *Olen
halvas tujus*. Esu prastos nuotaikos.

■ *mida teha Kõvas voodis on halb magada*.

Kietoje lovoje nepatogu miegoti.

● **halb enesetunne** prasta savijauta, **halb**

üllatus bloga staigmena

● **halvad harjumused** blogi įpročiai, **halvad**
uudised blogos naujienos

2. blogis *m*; SIN paha; ANT hea □ *Filmides käib
tihti hea ja halva võitlus*. Filmuose dažnai
vyksta kova tarp gėrio ir blogio.

● **halba soovima** linkėti blogo, **halba tegema**
daryti bloga

hale adj <hale, haleda, haledat; *pl* haledad,
haledate, haledaid; *laipsn.* haledam, kõige
haledam>

graud|us, -i □ *Haiget last oli hale vaadata*.
Buvo graudu matyti sergantį vaiką.

hall adj <h`al`l, halli, h`alli; *pl* hallid, h`allide,
h`al`le>

pil|as, -a; žil|as, -a □ *Taevas on hall ja
vihma sajab*. Dangus pilkas ir lyja lietus.
Vanaisa hakkab halliks minema. Senelis
pradedą žilti.

halloo interj <hall`oo>
alio

halvasti adv <halvasti; *laipsn.* halvemini,
kõige halvemini>

blogai, prastai; ANT hästi¹ □ *Ema tunneb
ennast halvasti*. Mama jaučiasi prastai.

Suitsetamine mõjub tervisele halvasti.

Rūkymas kenkia sveikatai.

halvenema v <halvenema, halveneda,
halveneb>

blogėti, prastėti; ANT paranema □ *Patsiendi
tervis halveneb*. Ligonio sveikata prastėja.
Olukord halvenes iga päevaga. Padėtis
kasdien blogėja.

hambaarst s <h`amba`arst, h`ambaarsti,
h`amba`arsti; *pl* h`ambaarstid, h`amba`arstide,
h`amba`arste>

dantų gydyto|jas, -a □ *Kui hammas valutab,
siis peaksid hambaarsti juurde minema*. Jei
skauda dantį, turėtum eiti pas dantų gydytoją.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

hambahari s <h`ambahari, h`ambaharja, h`ambah`arja; *pl* h`ambaharjad, h`ambah`arjade, h`ambah`arju>

dantų šepetėlis m ◦ *Unustasin hambaharja ja hambapasta koju*. Užmiršau namie dantų šepetėlį ir dantų pasta.

hambapasta s <h`ambapasta, h`ambapasta, h`ambapastat>
dantų pasta *f*

hammas s <hammas, h`amba, hammast; *pl* h`ambad, hammaste, h`ambaid>

1. dantis *f*

• **haiged, katkised, tundlikud, terved hambad** nesveiki, sugedę, jautrūs, sveiki dantys

• **hambaid pesema** valytis dantis ◦ *Pesen hambaid igal hommikul ja õhtul*. Kiekvieną rytą ir vakarą valausi dantis.

2. dantis *f* ◦ *Sae hambad on nūriks läinud*. Atšipo pjūklo dantys.

hammustama v <hammustama, hammustada, hammustab, hammustatud>
kašti; įkašti; perkašti ◦ *Ta hammustas õuna küljest suure tüki*. Jis at(si)kando didelį kąsnį obuolio. *Hammustasin pähkli katki*. Perkandau riešutą.

■ **keda** *Koer hammustas naist*. Šuo įkando moteriai. *Sääsk hammustas mind*. Man įkando uodas.

hani s <hani, hane, hane; *pl* haned, hanede, hanesid>

1. (naminė ar laukinė) **žąsis** *f* ◦ *Jahimees laskis kaks hane*. Medžiotojas nušovė dvi žąsis.

2. žąsiena *f* ◦ *Jõuludeks küpsetasime hane*. Kalėdoms kepėme žąsį.

hankima v <h`ankima, h`ankida, hangib>
įsigyti; gauti; rasti ◦ *Sa peaksid endale tööd hankima*. Tu turėtum susirasti darbą. *Kust selleks raha hankida?* Kur tam gauti pinigų?

• **infot/teavet hankima** gauti informacijos

hankimine s <h`ankimine, h`ankimise, h`ankimist>
gavimas *m*; **įsigijimas** *m* ◦ *Viisa hankimine oli keeruline*. Buvo sudėtinga gauti vizą.

hapnik s <h`apn`ik, h`apniku, h`apn`ikku>
deguonis *m* ◦ *Haigel lasti hapnikku hingata*. Ligoniui buvo duota kvėpuoti deguonimi.

hapu adj <hapu, hapu, haput; *pl* hapud, hapude, hapusid; *laipsn.* hapum, kõiige hapum>
rūgšt[us, -i ◦ *Need õunad on väga hapud*. Šie obuoliai labai rūgštūs. *Piim on hapuks läinud* (= *halvaks läinud*). Pienas surūgo.

hapukapsas s <hapukapsas, hapuk`apsa, hapukapsast>
rauginti kopūstai *m pl*

hapukoor s <hapuk`oor, hapukoore, hapuk`oort>
grietinė *f* ◦ *Kas sa supi sisse hapukoort soovid?* Ar nori grietinės į sriubą?

hapukurk s <hapuk`urk, hapukurgi, hapuk`urki; *pl* hapukurgid, hapuk`urkide, hapuk`urke>
rauginti agurkai *m pl* ◦ *Hapukurk sobib hästi prae kõrvale või võileiva peale*. Rauginti agurkai puikiai tinka prie kepsnio arba ant sumuštinio.

harakas s <harakas, haraka, harakat; *pl* harakad, harakate, harakaid>
šarka *f*

hari s <hari, harja, h`arja; *pl* harjad, h`arjade, h`arju>
1. šluota *f* (grindų šepetys) ◦ *Pühkisin harjaga põrandat*. Šlaviau šepėčiu grindis.
2. šepetys, šepetėlis, šepetukas *m* (visokių rūšių, plaukų, dantų ir t.t.) ◦ *Kas eelistad kammi või harja?* Ar tau labiau patinka šukos, ar šepetys?

+ **hambahari** dantų šepetėlis

haridus s <haridus, hariduse, haridust, haridusse>
išsilavinimas *m* ◦ *Tal on tehniline haridus*. Jis turi techninį išsilavinimą.

• **haridust andma** suteikti išsilavinimą, **haridust saama** gauti išsilavinimą ◦ *See ülikool annab hea hariduse*. Šis universitetas suteikia gerą išsilavinimą. *Lapsed said korraliku hariduse*. Vaikai įgijo gerą išsilavinimą.

+ **keskharidus** vidurinis išsilavinimas, **kõrgharidus** aukštasis išsilavinimas, **põhiharidus** pagrindinis išsilavinimas

harilik adj <haril'ik, hariliku, haril'ikku, haril'ikku; *pl* harilikud, harilike, haril'ikke; *laipsn.* harilikum, kõige harilikum>
įprast|as, -a ◦ *Ārkasin harilikul ajal.* Atsikėliau įprastu laiku. *Kūlmad talved on meil pāris harilikud.* Šaltos žiemos pas mus gana įprastos.

● **harilik pliiats** paprastas pieštukas

harilikult adv <harilikult>
įprastai; paprastai; SIN tavaliselt ◦ *Mis kell sa harilikult magama lähed?* Kada tu paprastai eini miegoti?

harima v <harima, harida, harib, haritud>
1. *lavinti; šviesti* ◦ *Saate eesmärk on vaatajaid harida.* Laidos tikslas – šviesti žiūrovus. *Ta on tark ja haritud inimene.* Jis yra protingas ir išsilavinęs žmogus.

2. (žemę) apdirbti

● **põldu harima** apdirbti laukus,
maad harima apdirbti žemę ◦ *Talunikud harivad põldu.* Ūkininkai apdirba laukus.

harjuma v <h`arjuma, h`arjuda, h`arjub, h`arjutud>
įprasti

■ **mida tegema** *Me ei ole harjunud nii vara tõusma.* Mes neįpratę taip anksti keltis.

■ **kellega-millega** *Harjusime oma naabritega kiiresti.* Greitai susigyvenome su savo kaimynais. *Olen uue tööga ära harjunud.* Įpratau prie naujo darbo.

harjutama v <harjutama, harjutada, harjutab, harjutatud>

repetuoti; praktikuotis; mokytis ◦ *Orkester harjutab kaks korda nädalas.* Orkestras repetuoja du kartus per savaitę.

■ **mida Näitleja harjutab oma rolli.** Aktorius repetuoja savo vaidmenį. *Laps harjutab viiulit.* Vaikas mokosi groti smuiku.

harjutamine s <harjutamine, harjutamise, harjutamist>

praktikavimasis *m*, praktika *f* ◦ *Võõrkeeles lugemine nõuab harjutamist.* Skaitymas užsienio kalba reikalauja praktikos.

harjutus s <harjutus, harjutuse, harjutust; *pl* harjutused, harjutuste, harjutusi>

1. (*ppr. pl*) **pratimas** *m* ◦ *Trennis tegime harjutusi jalgadele ja seljale.* Treniruotėje atlikome kojų ir nugaros pratimus.
2. užduotis *m*; **pratimas** *m* ◦ *Ūpetaja kirjutas harjutuse tahvlile.* Mokytojas užduotį užrašė lentoje.

harrastama v <harrastama, harrastada, harrastab, harrastatud>

užsiimti (laisvalaikio pomėgiais)

■ **mida** *Vabal ajal harrastan käsitööd.* Mano laisvalaikio pomėgis – rankdarbiai. *Mis spordiala sa harrastad?* Kokia sporto rūšimi tu užsiimi?

haru s <haru, haru, haru; *pl* harud, harude, harusid>

1. šaka *f*; dantelis *f* ◦ *Kahvlil on neli haru.*

Šakutė turi keturis dantis. *Vareste pesa oli vana puu harude vahel.* Varnų lizdas buvo susuktas seno medžio šakose.

2. šaka *f* (veiklos sritis) ◦ *Põllumajandus on majanduse haru.* Žemės ūkis yra ekonomikos šaka.

haruldane adj <haruldane, haruldase, haruldast, haruldasse; *pl* haruldased, haruldaste, haruldasi; *laipsn.* haruldasem, kõige haruldasem>
ret|as, -a ◦ *Maavärin on Eestis üsna haruldane nähtus.* Žemės drebėjimas Estijoje gana retas reiškiny.

harva adv <h`arva; *laipsn.* harvem = harvemini, kõige harvem = kõige harvemini>

retai; **ANT** sageli, tihti ◦ *Juulis sadas vihma väga harva.* Liepą lijo labai retai.

hauakivi s <hauakivi, hauakivi, hauakivi; *pl* hauakivid, hauakivide, hauakive = hauakivisid>
ankapinis paminklas *m*

haud s <h`aud, haa, h`auda, h`auda; *pl* hauad, h`audade, h`audu>

kapas *m* ◦ *Kirst lasti hauda.* Karstas buvo nuleistas į kapo duobę.

haukuma v <h`aukuma, h`aukuda, haugub>
loti

■ **kelle peale** *Koer hakkas võõra peale haukuma.* Šuo ėmė loti ant svetimo žmogaus.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

hea adj, s <h`ea, h`ea, h`ead; *pl* h`ead, h`eade, h`äid; *laipsn.* parem, kõige parem = parim>

1. gerļas, -a; ANT halb, paha ◦ *Mu enesetunne on hea.* Mano savijauta gera. *See on hea mõte!* Puiki mintis! *See on kõige parem vein, mis ma joonud olen.* Tai pats geriausias vynas, kokį tik kada esu ragavęs.

■ **mida teha** *Autoga on hea poes käia.* Patogu į parduotuvę važiuoti automobiliu.

2. gēris m; ANT halb, paha ◦ *Raamatus toimub vōitlus hea ja kurja vahel.* Knygoje vyksta kova tarp gērio ir blogio.

• **head soovima** linkėti gero, **head tegema** daryti gera

head aega interj <h`ead `aega>

viso gero; SIN nāgemiseni, nāgemist ◦ *Head aega, kohtume homme!* Viso gero, susitiksimė rytoj!

heaks adpos <h`eaks>

labui, gerovei; naudai

■ **kelle-mille heaks** *Oma laste heaks on ta kõigeaks valmis.* Savo vaikų labui jis pasirengęs padaryti viską.

heaks kiitma v <h`eaks k`iitma, h`eaks k`iita, kiidab h`eaks>

pritarti ◦ *Minu taotlus kiideti heaks.* Mano paraiškai buvo pritarta.

hea küll interj <h`ea k`üll>

gerai ◦ *Hea küll, teeme siis nii, nagu sa tahad.* Gerai, darome taip, kaip tu nori.

heategevus s <h`eategevus, h`eategevuse, h`eategevust, h`eategevusse>

labdara *f* ◦ *Tudengid koguvad heategevuseks raha.* Studentai renka pinigų labdarai.

heeringas s <heeringas, heeringa, heeringat; *pl* heeringad, heeringate, heeringaid>

silkē *f* ◦ *Sõime heeringat hapukoore ja sibulaga.* Valgēme silkē su grietine ir svogūnais.

hein s <h`ein, heina, h`eina; *pl* heinad, heinte, h`einu>

šienas *m*

• **heina tegema** šienauti

heitma v <h`eitma, h`eita, heidab, heidetud; h`eitis, h`eitnud>

1. mesti ◦ *Lennukilt heideti linnale mitu pommi.* Iš lėktuvo ant miesto buvo numestos kelios bombos.

2. gulti

• **pikali heitma** prigulti, **kōhuli heitma** atsigulti ant pilvo, **selili heitma** atsigulti ant nugaros ◦ *Heitsin diivanile pikali.* Priguliau ant sofos.

hektar s <h`ektar, h`ektari, h`ektarit; *pl* h`ektarid, h`ektarite, h`ektareid>
hektaras *m*

hele adj <hele, heleda, heledat; *pl* heledad, heledate, heledaid; *laipsn.* heledam, kõige heledam>
šviesļus, -i; ANT tume ◦ *Ostisime elutuppa heleda mööbli.* Į svetainę nu(si)pirkome šviesius baldus. *Tal on heledad (= blondid) juuksed.* Jos plaukai šviesūs.

heli s <heli, heli, heli; *pl* helid, helide, helisid>
garsas *m* ◦ *Valgus liigub kiiremini kui heli.* Šviesa juda greičiau nei garsas. *Ūvest kostis mingi imelik heli.* Iš kiemo pasigirdo kažkoks keistas garsas.

helikopter s <helik`opter, helik`opteri, helik`opterit; *pl* helik`opterid, helik`opterite, helik`optereid>

sraigtasparnis *m* ◦ *Kannatanu viidi helikopteriga haiglasse.* Nukentėjusįjį sraigtasparniu nugabeno į ligoninę.

• **helikopter tōuseb, lendab, maandub** sraigtasparnis kyla, skrenda, leidžiasi

helilooja s <helil`ooja, helil`ooja, helil`oojat; *pl* helil`oojad, helil`oojate, helil`oojaid>
kompozitorļius, -ē

helisema v <helisema, heliseda, heliseb>
skambēti ◦ *Telefon heliseb.* Skamba telefonas. *Āratuskell hakkas helisema.* Ēmē skambēti žadintuvas.

helistama v <helistama, helistada, helistab, helistatud>

skambinti ◦ *Nii hilja ei sobi enam helistada.* Taip vėlai netinka skambinti. *Helistasin uksekella, aga kedagi ei olnud kodus.*

Paskambinau į duris, bet nieko nebuvo namie.
■ **kellele** *Helista Robertile ja küsi, millal ta tuleb.* Paskambink Robertui ir paklausk, kada jis ateis.

helkur s <h`elkur, h`elkuri, h`elkurit;

pl h`elkurid, h`elkurite, h`elkureid>

atšvaitas *m*

herilane s <herilane, herilase, herilast;

pl herilased, herilaste, herilasi>

širšė *f* ◦ *Ta kardab herilasi ja mesilasi.* Jis bijo širšių ir bičių.

hernes s <hernes, h`erne, herness; *pl* h`erned, herness, h`erneid>

žirnis *m* ◦ *Ostsin turult kilo vārskaid herneid.* Turguje nusipirkau kilogramą šviežių žirnių.

hetk s <h`etk, hetke, h`etke, h`etke; *pl* hetked, h`etkede, h`etki>

akimirka *f*, akimirksnis *m*, minutė *f*, *SIN* moment ◦ *Jōudsin tōō viimasel hetkel valmis.* Darbą atlikau paskutinę akimirką. *Oota ūks hetk!* Luktelk minutę!

• **praegusel/käesoleval hetkel** šią akimirką

higi s <higi, higi, higi>

prakaitas *m* ◦ *Ta pūhkis laubalt higi.* Jis nusibraukė prakaitą nuo kaktos.

higistama v <higistama, higistada, higistab> prakaituoti ◦ *Kui ma nārvis olen, siis mu kāed higistavad.* Kai nervinuosi, mano rankos prakaituoja. *Saun ajab higistama.* Pirtyje prakaituojama.

hiir s <h`iir, hiire, h`iirt; *pl* hiired, hiirte, h`iiri>

1. pelė *f* ◦ *Kass pūidis hiire kinni.* Katė pagavo pelę.

2. pelė *f* ◦ *Ostsin uue juhtmeta hiire ja klaviatuuri.* Nu(si)pirkau naują belaidę pelę ir klaviatūrą.

hiline adj <hiline, hilise, hilist; *pl* hilised, hiliste, hiliseid; *laipns.* hilisem, kōige hilisem = hiliseim>

1. vėl|us, -i, vėlyvas, -a; *ANT* varane, varajane ◦ *Hilisel ajal linnas jalutades peab ettevaatlik olema.* Vėlų metą vaikstant po miestą reikia būti atsargiam. *Nii hilisel tunnil tuleb taksoga sōita.* Taip vėlai reikia važiuoti taksi.

• **hiline ōhtu** vėlus vakaras, **hiline pārastlōuna** vėlyva popietė, **hiline aeg** vėlyvas metas. *Suvi oli sel aastal hilisem.* Vasara šiais metais buvo vėlyva.

2. vėlesn|is, -ė, tolesn|is, -ė; *ANT* varane ◦ *Tema hilisem saatus on teadmata.* Tolesnis jo likimas nežinomas.

hilinema v <hilinema, hilineda, hilineb>

vėluoti; *SIN* hiljaks jāāma ◦ *Rong hilineb kaks tundi.* Traukinys vėluoja dvi valandas.

■ **kuhu** *Hilinesin loengusse.* Vėlavau į paskaitą.

hilinemine s <hilinemine, hilinemise, hilinemist; *pl* hilinemiesed, hilinemiste, hilinemisi> pavėlavimas *m* ◦ *Vabandust hilinemise pārast!* Atsiprašau už pavėlavimą!

hilisōhtu s <hilis`ōhtu, hilis`ōhtu, hilis`ōhtut; *pl* hilis`ōhtud, hilis`ōhtute, hilis`ōhtuid>

vėlus (vėlyvas) vakaras *m* ◦ *Jōudsin koju alles hilisōhtul.* Namu grįžau tik vėlai vakare. *Ta tōōtab varahommikust hilisōhtuni.* Jis dirba nuo ankstyvo ryto iki vėlyvo vakaro.

hilja adv <hilja; *laipns.* hiljem, kōige hiljem>

vėlu, vėlai; *ANT* vara² ◦ *On juba hilja.*

Jau vėlu. *Isa jōudis koju alles hilja ōhtul.*

Tėvas grįžo namo tik vėlai vakare. *Suvi saabus sel aastal hilja.* Vasara šiais metais atėjo vėlai.

hiljaks jāāma v <hiljaks j`āāma, hiljaks j`āāda, j`āāb hiljaks>

pavėluoti; *SIN* hilinema

■ **kuhu** *Ōpilane jāi tundi hiljaks.* Mokinys pavėlavo į pamoką.

hiljem adv <hiljem>

vėliau; *ANT* varem ◦ *Ma mōistsin alles hiljem, et sul oli ōigus.* Tik vėliau supratau, kad tu buvai teisus.

• **varem vōi hiljem** (= ūkskord ikkagi) anksčiau ar vėliau ◦ *Varem vōi hiljem peavad lapsed kodunt lahkuma.* Anksčiau ar vėliau vaikai turi išeiti iš namų.

hiljuti adv <hiljuti>

neseniai ◦ *Hiljuti ilmus uus eesti-saksa sōnaraamat.* Neseniai išėjo naujas estų-vokiečių kalbų žodynas.

hiljutine adj <hiljutine, hiljutise, hiljutist; *pl* hiljutised, hiljutiste, hiljutisi>

pastar|as, -a, nesen|as, -a ◦ *Hiljutised sūndmused on pannud mind meelt muutma.* Pastarieji įvykiai privertė mane pakeisti nuomonę.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ō

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

hind s <h`ind, hinna, h`inda; *pl* hinnad, h`indade, h`indu>

kaina *f*° *Pood tõstis hindu*. Parduotuvė pakėlė kainas.

• **hinnad tõusevad, kerkivad, langevad** kainos kyla, auga, krinta

hindama v <h`indama, hinnata, h`indab, hinnatud>

1. **įvertinti** ° *Firma hindas kahju tuhandele eurole*. Įmonė žalą įvertino tūkstančiu eurų. *Ūpetaja hindas eksami neljaga*. Mokytojas egzaminą įvertino ketvertu.

■ **mille järgi** *Tööd hinnatakse tulemuste järgi*. Darbas vertinamas pagal rezultatus.

2. **vertinti**

■ **keda-mida** *Ma hindan tervist üle kõige*. Labiausiai vertinu sveikatą.

hindamine s <h`indamine, h`indamise, h`indamist>

vertinimas *m*° *Kandidaatide hindamine toimub kahes voorus*. Kandidatų vertinimas vyks dviem etapais.

hing s <h`ing, hinge, h`inge, h`inge; *pl* hinged, h`ingede, h`ingi>

1. **siela** *f*° *Kas pärast surma läheb hing taevasse?* Ar po mirties siela eina į dangų?

2. **siela** *f*; **dvasia** *f*° *Ta on hingelt noor*. Širdyje jis jaunas.

• **hinge kinni hoidma** (= mitte hingama) nekvėpuoti ° *Kui kaua sa suudad vee all hinge kinni hoida?* Kaip ilgai tu gali nekvėpuoti po vandeniui?

• **hinge tõmbama** (= puhkama, pausi tegema) atsikvėpti ° *Teen veel paar tundi tööd, siis tõmban hinge*. Padirbėsiu dar porą valandų, tada atsikvėpsiu.

hingama v <h`ingama, hingata, h`ingab, hingatud>

kvėpuoti ° *Haige hingas rahulikult*. Ligonis kvėpavo ramiai. *Arst palus mul sügavalt sisse ja välja hingata*. Gydytojas paprašė manęs giliai įkvėpti ir iškvėpti.

hinnang s <hinnang, hinnangu, hinnangut; *pl* hinnangud, hinnangute, hinnanguid>

įvertinimas *m*° *Projekt sai positiivse hinnangu*. Projektas buvo įvertintas teigiamai.

■ **millele / mille kohta** *Komisjon andis hinnangu arsti tööle / töö kohta*. Komisija įvertino gydytojo darbą.

hinne s <hinne, h`inde, hinnet; *pl* h`inded, hinnete, h`indeid>

pažymys *m*° *Tal on matemaatikas head hinded*. Jo matematikos pažymiai – geri.

• **hinnet panema** rašyti pažymį ° *Ūpetaja pani mulle hindeks viie*. Mokytojas man parašė penketą.

• **hinnet saama** gauti pažymį ° *Sain kirjandi eest halva hinde*. Už rašinį gavau prastą pažymį.

• **hinnet parandama** ištaisyti pažymį ° *Hinnet saab parandada kahe nädala jooksul*. Pažymį galima ištaisyti per dvi savaites.

hirm s <h`irm, hirmu, h`irmu; *pl* hirmud, h`irmude, h`irme>

baimė *f*° *Teda haaras hirm*. Jį apėmė baimė. *Laps vārises hirmust*. Vaikas drebėjo iš baimės. *Mul on hirm*. Man baisu.

■ **kelle-mille pärast** *Emal on poja pärast hirm*. Mamai baisu dėl sūnaus.

■ **kelle-mille ees** *Tal oli kooli ees tõsine hirm*. Jis labai bijojo mokyklos.

■ **mida teha** *Hirm tööd kaotada oli suur*. Baimė prarasti darbą buvo labai didelė.

• **hirmu tekitama** kelti baimę, **hirmu tundma** jausti baimę

hirmus adj <h`irmus, h`irmsa, h`irmsat; *pl* h`irmsad, h`irmsate, h`irmsaid; *laipsn.* h`irmsam, kõige h`irmsam = h`irmsaim>

bais|us, -i ° *Nägin hirmsat unenägu*. Sapnavau baisų sapną. *Mul on hirmus nälg*. Esu baisiai alkanas.

hirmutama v <hirmutama, hirmutada, hirmutab, hirmutatud>

gąsdinti, bauginti

■ **keda** *See teade hirmutab mind*. Ši žinia mane gąsdina.

■ **millega** *Ema hirmutas last karistusega*. Mama gąsdino vaiką bausme.

hobi s <hobi, hobi, hobi; *pl* hobid, hobide, hobisid>

laisvalaikio pomėgis *m*, **hobis** *m*° *Minu hobid on lugemine ja ujumine* Mano laisvalaikio pomėgiai – skaitymas ir plaukimas.

hobune s <hobune, hobuse, hobust; *pl* hobused, hobuste, hobuseid>

arklys *m*, **žirgas** *m*

• **hobusega ratsutama** jodinėti žirgu ° *Kas sa oled varem hobusega ratsutanud?* Ar esi anksčiau jodinėjęs žirgu?

hoiak s <hoiak, hoiaku, hoiakut; *pl* hoiakud, hoiakute, hoiakuid>

1. požiūris *m*

■ **kelle-mille suhtes** *Ta peaks muutma oma hoiakut vähemuste suhtes.* Jis turėtų pakeisti savo požiūrį į tautines mažumas.

● **hoiakut võtma** laikytis požiūrio,

hoiakut kujundama formuoti požiūrį

2. laikysena *f* □ *Mees paistab sirge hoiaku tõttu pikemana.* Dėl tiesios laikysenos vyras atrodo aukštesnis.

hoiatama v <hoiatama, hoiatada, hoiatab, hoiatatud>

perspėti

■ **keda** *Hoiatasin lapsi, et nad üksi ujuma ei läheks.* Perspėjau vaikus, kad neitų vieni maudytis.

■ **kelle-mille eest** *Meid hoiatati puukide eest.* Mus perspėjo dėl erkių.

hoiatuus s <hoiatuus, hoiatuuse, hoiatuust; *pl* hoiatuused, hoiatuuste, hoiatuusi>

1. perspėjimas *m* □ *Ta ei hoolinud teiste hoiatuustest.* Jam nerūpėjo kitų perspėjimai.

2. įspėjimas *m*

■ **mille eest** *Töötaja sai hoiatuuse tööle hilinemise eest.* Darbuotojas gavo įspėjimą už vėlavimą į darbą.

● **suuline, kirjalik hoiatuus** žodinis, raštiškas įspėjimas

hoidma v <h`oidma, h`oida, hoiab, h`oitud; h`oidis, h`oidnud>

1. laikyti

■ **keda-mida** *Ema hoiab last süles.* Mama laiko vaiką glėbyje.

2. laikyti; saugoti

■ **keda-mida** *Ma hoian oma autot garaažis.* Laikau savo automobilį garaže. *Hoia oma tervist.* Saugok savo sveikatą.

3. tausoti

■ **mida** *Loodust tuleb hoida.* Reikia tausoti gamtą.

4. prižiūrėti

■ **keda** *Pean nädalavahetusel väikest õde hoidma.* Savaitgalį turiu prižiūrėti mažąją seserį.

● **lapsi hoidma** prižiūrėti vaikus

hoidmine s <h`oidmine, h`oidmise, h`oidmist>
išsaugojimas *m*, išlaikymas *m* □ *Saladuste hoidmine on tema jaoks raske.* Jam sunku išsaugoti paslaptį.

hoiduma v <h`oiduma, h`oiduda, h`oidub>
susilaikyti; vengti

■ **millest** *Poliitik hoidus kommentaaridest.* Politikas susilaikė nuo komentarų.

■ **mida tegemast** *Olen alati hoidunud teistele halvasti ütlemast.* Visada vengiau sakyti kitiems bloga.

hoius s <hoius, hoiuse, hoiust; *pl* hoiused, hoiuste, hoiuseid>

indėlis *m* □ *Pank maksab aastaselt hoiuselt 7 % intressi.* Už metinį indėlį bankas moka 7 % palūkanų.

● **tähtajaline hoius** terminuotasis indėlis

homme adv <h`omme>

rytoj

● **homme hommikul, õhtul** rytoj rytą, vakare
+ **ülehomme** poryt

hommik s <hommik, hommiku, hommikut; *pl* hommikud, hommikute, hommikuid>

rytas *m* □ *Ärkasin täna hommikul kell 7.*

Šiandien rytą atsibudau 7 valandą. *Töötasime hommikust õhtuni.* Dirbome nuo ryto iki vakaro. *Hommik on käes.* Jau rytas.

+ **varahommik** ankstus / ankstyvas rytas

hommikumantel s <hommikum`antel, hommikum`antli, hommikum`antlit;

pl hommikum`antlid, hommikum`antlite, hommikum`antleid>

chalatas *m*

hommikune adj <hommikune, hommikuse, hommikust; *pl* hommikused, hommikuste, hommikusi>

rytin|is, -é □ *Ta töötab hommikuses vahetuses.* Jis dirba rytinėje pamainoje.

● **hommikust sööma** pusryčiauti □ *Sõime hommikust hotelli restoranis.* Pusryčiavome viešbučio restorane.

hommikusöök s <hommikus`öök, hommikusöogi, hommikus`öoki;

pl hommikusöögid, hommikus`öökide, hommikus`ööke>

pusryčiai *m pl* □ *Hommikusöögiks praadisin mune.* Pusryčiams iš(si)kepiu kiaušinių.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

hommikuti adv <hommikuti>

rytais ANT ðhtuti ◻ *Mulle meeldib hommikuti kava magada.* Ryttais man patinka ilgai pamiegoti.

homne adj, s <h`omne, h`omse, h`omset;

pl h`omsed, h`omsete, h`omseid>

rytdiena *f*, rytojus *m* ◻ *Homne koosolek jääb ära.* Rytdienos susirinkimas neįvyks. *Artikkel ilmub homses ajalehes.* Straipsnis pasirodys rytojaus laikraštyje.

• **homne päev** rytojaus diena ◻ *Kõik selgub homse päeva jooksul.* Viskas paaiškės rytoj.

honorar s <honorar, honorari, honorari;

pl honorarid, honoraride, honorare>

honoraras *m* ◻ *Artikli autor sai suure honorari.* Straipsnio autorius gavo didelį honorarą.

• **honorari maksma** mokėti honorarą

hooaeg s <h`oo`aeg, h`ooaja, h`oo`aega,

h`oo`aega; pl h`ooajad, h`oo`aegade, h`oo`aegu> sezonas *m*

• **hooaja algus, lõpp** sezono pradžia, pabaiga

• **eelmisel, järgmisel, uuel hooajal** praėjusį, kitą, naują sezoną

hoog s <h`oog, h`oo, h`oogu, h`oogu;

pl h`ood, h`oogude, h`ooge>

1. (*sg*) **greitis** *m* ◻ *Auto võttis hoogu maha.* Automobilis sumažino greitį. *Lükka kiigele hoogu juurde!* Įsupk smarkiau sūpynes!

2. (*sg*) **įkarštis** *m* ◻ *Kõneleja sattus hoogu.* Kalbėtojas įsikarščiovo. *Pidu on täies hoos.* Šventė pačiame įkarštyje.

3. **protrūkis** *m*; **gūsis** *m* ◻ *Valud käisid hoogudena.* Skausmai apimdavo protrūkiais. *Tugev tuulehoog.* Stiprus vėjo gūsis.

hool s <h`ool, hoole, h`oolt, h`oolde>

priežiūra *f* ◻ *Lilled vajavad igapäevast hoolt.* Gėlėms reikia kasdienės priežiūros.

• **kelle hoole all** būti prižiūrimam ◻ *Patsient on arstide hoole all.* Ligonį prižiūri gydytojai.

• **kelle-mille eest hoolt kandma** prižiūrėti, rūpintis ◻ *Kes laste eest tulevikus hoolt kannab?* Kas ateityje rūpinsis vaikais?

hooldaja s <h`ooldaja, h`ooldaja, h`ooldajat; pl h`ooldajad, h`ooldajate, h`ooldajaid>

1. **globėjjas, -a** ◻ *Kohus määras tädi laste ametlikuks hooldajaks.* Oficialia vaikų globėja teismas paskyrė tetą.

2. **slaugytojjas, -a**

• **vanuri hooldaja** seno žmogaus slaugytojas, **haige hooldaja** ligonio slaugytojas

hooldama v <h`ooldama, h`ooldada, h`ooldab, h`ooldatud>

prižiūrėti; slaugyti; globoti

■ **keda-mida Haiglas ravitakse ja hooldatakse haigeid.** Ligoninėje gydomi ir slaugomi ligoniai. *Sellist autot on odav hooldada.* Tokį automobilį lengva prižiūrėti.

hooldus s <h`ooldus, h`oolduse, h`ooldust>

priežiūra *f*; **slauga** *f*; **globa** *f* ◻ *Ettevõtte tegeleb autode tehnilise hooldusega.* Įmonė užsiima technine automobilių priežiūra.

• **hoonete hooldus** pastatų priežiūra,

vanurite hooldus senelių globa

• **pidev hooldus** nuolatinė priežiūra, **õige**

hooldus teisinga priežiūra ◻ *Nahk vajab pidevat hooldust.* Odą reikia nuolat prižiūrėti.

hoolealune s <hoolealune, hoolealuse,

hoolealust; pl hoolealused, hoolealuste, hoolealuseid>

globotinjis, -ė ◻ *Kasvatata mängis oma väikeste hoolealustega.* Auklėtoja žaidė su mažaisiais savo globotiniaus.

hoolikalt adv <hoolikalt; *laipsn.* hoolikamalt, kōige hoolikamalt>

atidžiai ◻ *Lugesin kirja väga hoolikalt läbi.*

Labai atidžiai perskaičiau laišką.

hoolima v <h`oolima, h`oolida, hoolib, hoolitud> rūpėti

■ **millest** *Tüdruk ei hoolinud ema soovitustest.* Mergaitei nerūpėjo mamos patarimai.

■ **kellest-millest** *Sain aru, et ta ei hooli minust.* Supratau, kad aš jam nerūpiu.

hoolimata adpos <h`oolimata>

nepaisant; SIN vaatamata

■ **millest hoolimata** *Kõrgest east hoolimata nägi ta hea välja.* Nepaisydama senyvo amžiaus, ji atrodė labai gerai.

■ **hoolimata millest** *Hoolimata vihmast läksime jalutama.* Nepaisydami lietaus ėjome pasivaikščioti.

hoolitsema v <hoolitsema, hoolitseda, hoolitseb, hoolitsetud>
rūpintis

■ **kelle-mille eest** *Ema hoolitseb laste eest* Mama rūpinasi vaikais. *Ta ei hoolitse piisavalt oma tervise eest.* Jis nepakankamai rūpinasi savo sveikata.

■ **mille eest** *Tüdruk hoolitses selle eest, et vaasis oleks alati lilli.* Mergaitė rūpinosi, kad vazoje nuolat būtų gėlių.

hoolitsemine s <hoolitsemine, hoolitsemise, hoolitsemist>
rūpinimasis m ◦ *Mehe jaoks oli kõige tähtsam perekonna eest hoolitsemine.* Vyriui pats svarbiausias dalykas buvo rūpintis šeima.

hoone s <hoone, h`oone, hoonet; pl h`ooned, hoonete, h`ooneid>
pastatas m

+ **kõrghoone** daugiaaukštis

hoopis adv <h`oopis>

1. visai; gerokai ◦ *Hiina on hoopis teistsugune riik.* Kinija visai kitokia šalis. *Täna on hoopis soojem kui eile.* Šiandien gerokai šilčiau nei vakar.

2. vartojama priešpriešai reikšti ◦ *Ta ei ole terve, vaid hoopis haige.* Jis ne sveikas, o serga. *Selgus, et Mihkel ja Monika on hoopis vend ja õde.* Paaiškėjo, kad Mykolas ir Monika yra brolis ir sesuo.

hoov s <h`oov, hoovi, h`oovi, h`oovi; pl hoovid, h`oovide, h`oove>
kiemas m; SIN õu ◦ *Lapsed mängivad hoovis.* Vaikai žaidžia kieme.

hotell s <hot`el`l, hotelli, hot`elli, hot`elli; pl hotellid, hot`ellide, hot`el`le>
viešbutis m ◦ *Peatusime hotellis.* Apsistojome viešbutyje.

hukkuma v <h`ukkuma, h`ukkuda, hukub> ar <h`ukkuma, h`ukkuda, h`ukkub>
žūti ◦ *Tulekahjus hukkus kaks meest.* Gaisre žuvo du vyrai.

hukkunu s <h`ukkunu, h`ukkunu, h`ukkunut; pl h`ukkunud, h`ukkunate, h`ukkunuid>
žuvlęs, -usi ◦ *Tulekahjus hukkunute arv ei ole veel selgunud.* Žuvusiųjų gaisre skaičius dar nenustatytas.

hulgas adpos <hulgas>
tarp; SIN seas

■ **kelle-mille hulgas** *Märkasin rahva hulgas tuttavat inimest.* Minioje pastebėjau pažįstamą žmogų. *Laulja on noorte hulgas väga populaarne.* Dainininkas labai populiarus tarp jaunimo.

hulgast adpos <hulgast>

iš kelių; tarp (iš grupės); SIN seast

■ **kelle-mille hulga** *Uus töötaja valiti mitme kandidaadi hulga.* Naujas darbuotojas buvo išrinktas iš kelių kandidatų. *Leidsin vanade asjade hulga* tūhe huvitava foto. Tarp senų daiktų radau įdomią nuotrauką.

hulk s <h`ulk, hulga, h`ulka; pl hulga, h`ulkade, h`ulki>

1. kiekis m; skaičius m ◦ *Toit peab sisaldama piisaval hulgal vitamiine.* Maistas turi turėti pakankamą kiekį vitaminų. *Interneti kasutajate hulk suureneb iga aastaga.*

Interneto vartotojų skaičius kasmet auga.

2. (sg) daugybė f ◦ *Kolleegidel oli esinejatele hulk küsimusi.* Kolegos turėjo atlikėjams daug klausimų. *Koduni on veel hulk maad.* Iki namų dar daug kelio.

● **hulk aega** daugybę laiko, **hulk aastaid** daugybę metų ◦ *Ma pole juba hulk aastaid kinos käimud.* Jau daugybę metų nebuvau kine.

hulka adpos <h`ulka>

į, tarp (į kokią grupę); SIN sekka

■ **kelle-mille hulka** *Ta valiti kümne parima laulja hulka.* Jį išrinko į geriausių dainininkų dešimtuką. *See töö ei kuulu minu ülesannete hulka.* Šis darbas neįeina į mano pareigas.

hull s, adj <h`ull, hullu, h`ullu; pl hullud, h`ullude, h`ulle; laipsn. hulle, kõige hulle>

1. pamišėllis, -ė, išprotėjlęs, -usi ◦ *Ta on ohtlik hull.* Jis yra pavojingas pamišėlis.

● **hulluks minema** eiti iš proto, išprotėti ◦ *Mees läks hirmust hulluks.* Vyras pamišo iš baimės.

● **hulluks ajama** varyti iš proto ◦ *Selline valu ajab mind päris hulluks.* Toks skausmas tiesiog varo mane iš proto.

2. bloglęs, -a; nemalonlęs, -i ◦ *Olukord on üsna hull.* Padėtis gana bloga.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

hunnik s <hunnik, hunniku, hunnikut;

pl hunnikud, hunnikute, hunnikuid>

krūva *f* ° *Riisusin kuivanud lehed hunnikusse.*

Sugrēbiau sudžiūvusius lapus ī krūvā.

■ **hunnik mida** *Aias oli hunnik liiva.* Sode buvo krūva smēlio.

hunt s <h`un`'t, hun`di, h`un`'ti; *pl* hun`did,

h`un`'tide, h`un`'te>

vilkas *m*

huul s <h`uul, huule, h`uult, h`uulde; *pl* huuled,

huulte, h`uuli>

lūpa *f* ° *Ta suudles naist huultele.* Jis

pabučiavo moterį ī lūpas.

● **ūlemine, alumine huul** viršutinė, apatinė lūpa

● **huuli vārvima** dažytis lūpas ° *Neiu vārvis*

huuled punaseks. Mergina raudonai pasidažė lūpas.

huulepulk s <huulep`ulk, huulepulga,

huulep`ulka; *pl* huulepulgad, huulep`ulkade,

huulep`ulki>

lūpų dažai *m pl*

humor s <h`uumor, h`uumori, h`uumorit>

humoras *m*

● **must humor** juodasis humoras

humorimeel s <h`uumorim`eel, h`uumorimeele,

h`uumorim`eelt>

humoro jausmas *m* ° *Tal ei ole ūldse*

humorimeelt. Jis visiškai neturi humoro jausmo.

huvi s <huvi, huvi, huvi; *pl* huvid, huvide,

huve = huvisid>

1. susidomėjimas *m*

■ **milie vastu** *Tunnen huvi muusika vastu.*

Domiuosi muzika.

● **huvi pakkuma** dominti, **huvi tekutama**

kelti susidomėjimą, **huvi āratama** žadinti

susidomėjimą, **huvi kaotama** prarasti

susidomėjimą ° *See film ei paku mulle huvi.*

Šis filmas manęs nedomina. *Ettekanne*

āratas kuulajates huvi. Pranešimas sudomino klausytojus.

2. (*ppr. pl*) interesas *m* ° *Ta vōitleb oma*

huvide eest. Jis kovoja už savo interesus.

Valitsus tegutses rahva huvides (= heaks, jaoks).

Vyriausybė dirbo tautos labui.

huviline s <huviline, huvilise, huvilist;

pl huvilised, huviliste, huvilisi>

kas domisi, susidomėjęs žmogus

° *Muuseumis kāis laupāeval ligi 500 huvilist.*

Šeštadienį muziejų aplankė apie 500

susidomėjusių žmonių.

huvitama v <huvitama, huvitada, huvitab,

huvitad>

dominti

■ **keda** *Tūdrukut huvitavad loomad.* Mergaitė domina gyvūnai.

● **millestki huvitadud olema** (= millegi vastu

huvi tundma) būti susidomėjusiam ° *Raamat*

sobib kōigile, kes on huvitadud matemaatikast.

Knyga tinka visiems, kas domisi matematika.

huvitav adj <huvitav, huvitava, huvitavat;

pl huvitavad, huvitavate, huvitavaid; *laipsn.*

huvitavam, kōige huvitavam = huvitavaim>

1. įdom|us, -i ° *Helena on huvitav naine.* Elena yra įdomi moteris.

■ **mida teha** *Teda on alati huvitav kuulata.* Jo visada įdomu klausyti.

2. įdomu ° *Huvitav, miks ta nii arwab.* Įdomu, kodėl jis taip mano?

hōbe s <hōbe, hōbeda, hōbedat>

1. sidabras *m* ° *Ta kandis hōbedast*

kaelakeed. Ji nešiojo sidabro vėrinį.

2. sidabro medalis *m* ° *Eesti suusataja vōitis*

hōbeda. Estijos slidininkas laimėjo sidabrą.

hōivama v <h`ōivama, hōivata, h`ōivab,

hōivatud>

1. užimti ° *Kohvikus olid kōik lauad hōivatud.*

Kavinėje visi staliukai buvo užimti.

2. užsiimti ° *Head nūitlejad on vāga hōivatud.*

Gerai aktoriai labai užsiėmę.

■ **millega** *Ta on kogu aeg hōivatud*

treeningute ja vōistlustega. Jis nuolat

užsiėmęs treniruotėmis ir varžybomis.

hōlmama v <h`ōlmama, hōlmata, h`ōlmab>

apimti ° *See projekt hōlmab erinevaid*

valdkondi. Šis projektas apima įvairias sritis.

hābelik adj <hābel`ik, hābeliku, hābel`ikku;

pl hābelikud, hābelike, hābel`ikke; *laipsn.*

hābelikum, kōige hābelikum>

drov|us, -i ° *Talle ei meeldi vōōraste*

inimestega suhelda, ta on vāga hābelik. Jam

nepatinka bendrauti su svetimais žmonėmis,

jis labai drovus.

häbenema v <häbenema, häbeneda, häbeneb>

1. gėdytis

■ **keda-mida** *Ta häbenes oma pāritolu.* Jis gėdijosi savo kilmės.

2. drovėtis ◻ *Rāāgi, nagu asi oli, āra häbene!* Sakyk, kaip buvo, nesidrovėk!

■ **mida teha** ◻ *Ma ei häbene abi paluda.* Aš nesidrovėiu paprašyti pagalbos.

häbi s <häbi, häbi, häbi>

gėda f ◻ *Kas sul häbi ei ole?* Ar tau ne gėda?

Mul hakkas enda pārast häbi. Man pasidarė gėda.

● **häbi tundma** jausti gėdą

● **kellele häbi tegema** daryti gėdą ◻ *Ta teeb oma perele häbi.* Jis daro gėdą savo šeimai.

hāda s <hāda, hāda, hāda, h`āta; pl hādad, hādade, hādasid>

bėda f

● **hāta jāama** nepavykti, nepasisėkti

◻ *Jāin ūlesannete lahendamisega hāta.* Man nepavyko išspręsti užduočių.

● **hādas olema** būti bėdoje, turėti bėdų

◻ *Raimond on matemaatikaga hādas.*

Raimondas turi bėdų dėl matematikos.

Hāda on selles, et ma ei sobi autojuhiks.

Bėda ta, kad aš netinku būti vairuotoju.

hādavajalik adj <hādavajal`ik, hādavajaliku,

hādavajal`ikku; pl hādavajalikud, hādavajalike,

hādavajal`ikke>

būtin|as, -a ◻ *Kooli remont on lausa*

hādavajalik. Mokyklai tiesiog būtinas

remontas.

hāid → **hea**

hāire s <hāire, h`āire, hāiret; pl h`āired, hāirete, h`āireid>

1. **sutrikimas** m ◻ *Mootori tōös esines hāireid.* Variklis veikė strėgdamas.

● **vaimsed hāired** psichikos sutrikimai ◻ *Mees kannatab vaimsete hāirete all.* Vyras kenčia nuo psichikos sutrikimų.

2. **pavojaus signalas** m

● **hāiret andma** skelbti pavojaus signalą

hāirima v <h`āirima, h`āirida, hāirib, hāiritud> trukdyti

■ **keda-mida** *Valesti pargitud auto hāiris liiklust.* Blogai pastatytas automobilis trukdė eismui.

hāmar adj, s <hāmar, hāmara, hāmarat; pl hāmarad, hāmarate, hāmaraid>

1. **apytamsis, -ė, aptemęs, -usi;**

prieblanda f, **prietema** f ◻ *Vāljas läheb juba kell 16 hāmaraks.* Lauke temsta jau 16-tą valandą. *Hāmaral ajal on autojuhil raske jalakāijat mārgata.* Prietemoje vairuotojui sunku pastebėti pėsčiajį.

2. **neaišk|us, -i, [tartin]as, -a** ◻ *Ta on hāmara minevikuga ārimees.* Jis yra verslininkas, kurio praeitis įtartina.

● **hāmarad tehingud** įtartini sandoriai,

hāmarad asjaolud neaiškios aplinkybės

hāmmastav adj <hāmmastav, hāmmastava, hāmmastavat; pl hāmmastavad, hāmmastavate, hāmmastavaid; laipsn. hāmmastavam, kōige hāmmastavam>

nuostab|us, -i ◻ *Lausa hāmmastav, kui sarnased nad on!* Tiesiog nuostabu, kokie jie panašūs!

hārra s <hārra, hārra, hārrat; pl hārrad, hārrade, hārrasid>

ponas m ◻ *Hārra, palun astuge kōrvale!*

Pone, prašom pasitraukti! *Austatud!*

lugupeetud daamid ja hārrad! Gerbiami ponai ir ponios!

hāsti¹ adv <h`āsti; laipsn. paremini, kōige paremini>

1. **gerai;** ANT **halvasti** ◻ *Kōik on hāsti.* Viskas gerai. *Mul läheb praegu hāsti.* Dabar man sekasi gerai.

2. (*neig. s.*) **nelabai** ◻ *Ma ei taha sind hāsti uskuda.* Nelabai noriu tavimi tikėti. *Kuulajad ei saanud kōnelejust hāsti aru.* Klausytojai nelabai suprato kalbėtoją.

3. **labai** ◻ *Pidu oli hāsti tore.* Šventė buvo labai puiki.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ō

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

hästi² interj <h`ästi>gerai ▫ *Hästi, teeme nii.* Gerai, darome taip.
Hästi, lähme siis koju. Gerai, einame namo.**hätta** → **häda****hävima** v <hävima, hävida, hävib>būti sunaikintam, pražūti; (su)griūti
▫ *Tulekahjus hävis kogu koolimaja.* Gaisre
pražuvo visa mokykla.■ **mille tõttu / mille tagajärjel** *Tehas hävis
plahvatusse tõttu / tagajärjel.* Gamykla
sugriuvo per sprogimaž.**hävitama** v <hävitama, hävitada, hävitab,
hävitatud>naikinti ▫ *See vahend hävitab korterist kõik
sipelgad.* Ši priemonė išnaikins bute visas
skruzdėles.**hää** s <h`ääl, hääle, h`äält; pl hääled, häälte,
h`äali>**1. balsas** m ▫ *Ta karjus kõva häälega.*Jis šaukė garsiu balsu. *Ära tõsta häält!* Nekelk
balso!● **peenike, kõrge, jäme, madal hää** laibas,
aukštas, storas, žemas balsas**2. balsas** m (balsavimo teisės pareiškimas)▫ *Hääled jagunesid kahe kandidaadi vahel
pooleks.* Balsai pasiskirstė po lygiai tarp
dviejų kandidatų. *Kolm häält oli poolt ja kuus
vastu.* Trys balsai buvo už ir šeši prieš.**3. garsas** m ▫ *Mootor tegi imelikku häält.*

Variklis skleidė keistą garsą.

hääldus s <h`ääldus, h`äälduse, h`ääldust>tarimas m ▫ *Inglise keele hääldus on tal väga
hea.* Jo anglų kalbos tarimas labai geras.**hääletama** v <hääletama, hääletada,
hääletab, hääletatud>

balsuoti

■ **kelle-mille poolt** *Ta hääletas Astra poolt.* Jis
balsavo už Astrą.■ **kelle-mille vastu** *Enamik komisjoni
liikmetest hääletas ettepaneku vastu.*Dauguma komisijos narių balsavo prieš
pasiūlymą.**hääletus** s <hääletus, hääletuse, hääletust,
hääletusse>**balsavimas** m ▫ *Ettepanek pandi hääletusele.*
Pasiūlymas buvo pateiktas balsuoti.● **avalik, salajane hääletus** atviras, slaptas
balsavimas● **elektrooniline hääletus** elektroninis
balsavimas**häälik** s <häälik, hääliku, häälikut; pl häälikud,
häälikute, häälikuid>**garsas** m**hümn** s <h`ümn, hümn, h`ümni; pl hümnid,
h`ümnide, h`ümne>**himnas** m ▫ *Eesti Vabariigi hümn on „Mu
isamaa, mu õnn ja rõõm”.* Estijos valstybės
himnas yra „Mano tėvyne, mano laime ir
džiaugsme“.**hüpe** s <hüpe, h`üppe, hüpet; pl h`üpped,
hüpete, h`üppeid>**šuo**lis m**hüppama** v <h`üppama, hüpata, h`üppab,
hüpatud>**šokti** ▫ *Hüppasin üle kivi.* Šokau per akmenį.
Kass hüppas puu otsast alla. Katė šoko iš
medžio.**hüvasti** interj <hüvasti>**sudie** ▫ *Hüvasti, kohtume järgmisel suvel!*
Sudie, susitiksime kitą vasarą!**hüüdma** v <h`üüdma, h`üüda, hüüab;
h`üüdis, h`üüdnud>**1. šaukti** ▫ *Teised hüüdsid, et ma neid
ootaksin.* Kiti šaukė, kad jų palaukčiau.■ **keda-mida** *Kas sa hüüdsid mind?* Ar tu
mane šaukei?**2. vadinti**■ **keda** *Kuidas te oma koera hüüate?* Kaip
vadinatė savo šunį?■ **kelleks** *Me hüüame oma koera Pitsuks.*
Savo šunį vadiname Pitsu.**hüüdsõna** s <h`üüdsõna, h`üüdsõna,
h`üüdsõna; pl h`üüdsõnad, h`üüdsõnade,
h`üüdsõnu>**jaustukas** m**hüüumärk** s <hüüum`ärk, hüüumärgi,
hüüum`ärki; pl hüüumärgid, hüüum`ärkide,
hüüum`ärke>**šauktukas** m

I

ida s <ida, ida, ida, `itta>
rytai m pl ◦ *Rakvere asub Tallinnast ida pool.* Rakverē yra į rytus nuo Talino.

idee s <id`ee, id`ee, id`eed; pl id`eed, id`eede, id`eid = id`eesid>

idėja f; (pagrindinė) mintis f ◦ *Meil tuli idee randa minna.* Mums kilo mintis eiti į paplūdimį. *Toetan demokraatlikke ideid.* Remiu demokratines idėjas.

ID-kaart s <ID-k`aart, ID-kaardi, ID-k`aarti; pl ID-kaardid, ID-k`aartide, ID-k`aarte>

asmens tapatybės kortelė f ◦ *ID-kaart kehtib viis aastat.* Asmens tapatybės kortelė galioja penkerius metus.

iga¹ s <iga, `ea, iga, `ikka>
amžius m ◦ *Ta näeb oma east noorem välja.* Pagal savo amžių jis atrodo jaunesnis.

• **kõrges eas** senyvame amžiuje, **noores eas** jaunystėje, **vanas eas** senatvėje
◦ *Mees abiellus vanas eas kolmandat korda.* Senatvėje vyras vedė trečią kartą.

iga² pron <iga, iga, iga = igat>
kiekvien|as, -a ◦ *Iga inimene on tähtis.* Kiekvienas žmogus yra svarbus.

• **iga päev** kasdien, **iga kuu** kas mėnesį
◦ *Käin trennis iga päev.* Kasdien lankau treniruotę.

• **igal aastal** kiekvienais metais, **igal hommikul** kas rytą, **igal õhtul** kas vakarą
• **igal ajal** (= alati) bet kada ◦ *Sa võid mulle igal ajal helistada.* Gali man skambinti bet kada.

• **igal pool** (= kõikjal) visur ◦ *Praegu sajab igal pool.* Dabar visur lyja.

• **igal juhul** (= kindlasti) bet koku atveju
◦ *Ma tulen igal juhul.* Ateisiu bet koku atveju.

• **igaks juhuks** dėl visa ko ◦ *Võta igaks juhuks vihmavari kaasa!* Dėl visa ko pasiimk skėtį!

iga-aastane adj <iga-`aastane, iga-`aastase, iga-`aastast; pl iga-`aastased, iga-`aastaste, iga-`aastasi = iga-`aastaseid>

kasmetin|is, -ė ◦ *Festivalist kujunes iga-aastane traditsioon.* Festivalis tapo kasmetine tradicija.

igapäevane adj <igapäevane, igapäevase, igapäevast; pl igapäevased, igapäevaste, igapäevaseid; laipn. igapäevasem, kõige igapäevasem = igapäevaseim>

1. **kasdien|is, -ė** ◦ *Minu igapäevane töö seisneb klientidega suhtlemises.* Mano kasdienis darbas yra bendrauti su klientais.
2. **įprast|as, -a** ◦ *Rääkisime üsna igapäevastest asjadest.* Kalbėjome apie gana įprastus dalykus.

igasugune adj <igasugune, igasuguse, igasugust; pl igasugused, igasuguste, igasuguseid>
visok|s, -ia; bet koks, bet kokia ◦ *Inimesi on igasuguseid – häid ja halbu.* Žmonių yra visokių – gerų ir blogų. *Olen igasuguse abi eest tänulik.* Būsiu dėkingas už bet kokią pagalbą.

igatahes adv <igatahes>
bet koku atveju; žinoma ◦ *Mina lähen täna igatahes trenni.* Šiandien bet koku atveju eisiu į treniruotę. *Kas sa tuled ka kaasa? – Igatahes! Ar eini kartu? – Žinoma!*

igati adv <igati>
visais atžvilgiais, visaip ◦ *Paul on igati tubli poiss.* Paulius visais atžvilgiais šaunus berniukas.

igatsema v <igatsema, igatseda, igatseb>

1. **ilgėtis**

■ **keda** *Ma igatsen sind väga!* Aš labai tavęs ilgiuosi!

■ **kelle-mille järele** *Ma igatsen kodu järele.* Aš ilgiuosi namų.

2. **trokšti**

■ **keda-mida** *Ta igatseb vaikust ja rahu.*

Jis trokšta tylos ir ramybės.

igav adj <igav, igava, igavat; pl igavad, igavate, igavaid; laipn. igavam, kõige igavam = igavaim>
nuobod|us, -i ◦ *Film oli pikk ja igav.* Filmas buvo ilgas ir nuobodus. *Mul on igav.* Man nuobodu.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ō

Ä

Ö

Ü

igāuks pron <iga`üks, igāihe, iga`ūht = iga`ūhte>
kiekvien[as, -a] ◦ *Igāuks sai ihe ōna.*

Kiekvienas gavo po obuolī. *See on igāihe enda asi, mis ta puhkusega teeb.* Kiekvieno asmeninis reikalas, ką daryti su atostogomis.

iialgi adv <iialgi>

niekada ◦ *Ma ei andesta sulle iialgi!* Aš tau niekada neatleisiu!

iiveldama v <iiveldama, iiveldada, iiveldab>
pykinti ◦ *Hais ajas mind iiveldama.* Smarvė mane pykino.

ikka adv <`ikka>

1. visada ◦ *Sul on ōigus nagu ikka.* Tu teisus, kaip visada.

• **ikka ja jalle** vėl, ir vėl ◦ *Ikka ja jalle kordub sama lugu.* Ir vėl kartojasi ta pati istorija.

2. vis dar ◦ *Poiss on ikka haige.* Berniukas vis dar serga.

3. vis tiek ◦ *Proovida võime ikka.* Vis tiek galime pabandyti.

4. žinoma ◦ *Kas sa tuled? – Tulen ikka.* Ar tu ateisi? – Žinoma, ateisiu.

ikka → iga¹

ikkagi adv <`ikkagi>

vis tiek ◦ *Sa oled mulle ikkagi armas.*

Tu man vis tiek mielas. *Kuigi jōin kaks tassi kohvi, olin ikkagi unine.* Nors išgėriau du puodelius kavos, vis tiek buvau mieguistas.

ilm s <`ilm, ilma, `ilma;

pl ilmad, `ilmade, `ilmasid = `ilmu>

oras ◦ *Tāna on halb ilm – kül[m] ja tuuline.*

Šiandien blogas oras – šalta ir vėjuota. *Ilmad lähevad soojemaks.* Orai atšyla.

• **kuum, jahe, kehv, vihmane ilm** karštas, vėsus, blogas, lietingas oras

• **ilma ennustama** (ora) prognozuoti
◦ *Homseks ennustati päikeselist ilma.* Rytoj prognozuojama saulėtas oras.

ilma adpos, adv <ilma>

be

■ **ilma kelleta-milleta** *Ilma sinuta ei lähe ma kuhugi.* Be tavęs niekur neisiu. *Kas sa jood teed suhkruga vōi ilma?* Ar tu geri arbatą su cukrumi, ar be jo?

ilmaennustus s <ilmaennustus, ilmaennustuse, ilmaennustust, ilmaennustusse>

orų prognozė *f* ◦ *Ilmaennustus lubab nādalavahetuseks vihma.* Orų prognozė savaitgalį žada lietu.

ilma jääma v <ilma j`ääma, ilma j`ääda, j`aab ilma>
netekti; prarasti

■ **kellest-millest** *Mees jäi töökohast ilma.*
Vyras neteko darbo.

ilmakaar s <ilmak`aar, ilmakaare, ilmak`aart, ilmak`aarde; *pl* ilmakaared, ilmakaarte, ilmak`aari>
pasaulio šalis *f* ◦ *Tornist avaneb vaade igasse ilmakaarde.* Iš bokšto atsiveria vaizdas į visas puses.

ilmateade s <ilmateade, ilmat`eate, ilmteadet>
orų prognozė *f* ◦ *Ilmateade ennustab vihma ja lund.* Orų prognozė žada lietu ir sniegą.

ilme s <ilme, `ilme, ilmet; *pl* `ilmed, ilmete, `ilmeid>

1. veido išraiška *f*, mina *f* ◦ *Mehe näol oli ükskõikne ilme.* Vyro veido išraiška buvo abejinga.

2. išvaizda *f* ◦ *Ajakiri sai uue ilme.* Žurnalas gavo naują išvaizdą.

ilmne adj <`ilmne, `ilmse, `ilmset; *pl* `ilmsed, `ilmsete, `ilmseid; *laipsn.* `ilmsem, kõige `ilmsem>
akivaizd[us, -i] ◦ *On täiesti ilmne, keda ta eelistab.* Visiškai akivaizdu, kam jis teikia pirmenybę.

ilmnema v <`ilmnema, `ilmneda, `ilmneb>
išaiškėti; paaiškėti ◦ *Kohe pärast maja ostmist ilmnesid tõsised probleemid.*

Nusipirkus namą, tuoj išaiškėjo rimtų bėdų. *Uuringutel ilmnes, et mees on täiesti terve.* Atlikus tyrimus paaiškėjo, kad vyras visiškai sveikas.

ilmselt adv <`ilmselt>

matyt; greičiausiai; *SIN* tōenäoliselt ◦ *Naine oli ilmselt väsinud.* Moteris, matyt, buvo pavargusi. *Kurjategijal oli ilmselt abilisi.* Nusikaltėlis greičiausiai turėjo pagalbininkų.

ilmuma v <`ilmuma, `ilmuda, `ilmub>

1. išeiti, būti išleistam (apie spaudinius) ◦ *See ajakiri ilmub iga nādal.* Šis žurnalas išeina kas savaitę.

2. pasirodyti ◦ *Taevasse ilmusid tumedad pilved.* Danguje pasirodė tamsūs debesys. *Ta ei ilmunud tāna tōöle.* Šiandien jis nepasirodė darbe.

ilmumine *s* <`ilmumine, `ilmumise, `ilmumist>

išleidimas *m* (apie spaudinius) ◦ *Tāhistasime romaani ilmumist*. Šventėme romano išleidimą.

ilmutama *v* <ilmutama, ilmutada, ilmutab, ilmutatud>

1. parodyti

■ **mida** *Laps ilmutas huvi loomade vastu*. Vaikas parodė susidomėjimą gyvūnais.

2. išleisti (apie spaudinius, muzikos albumus) ◦ *Ansambel ilmutas uue albumi*. Grupė išleido naują albumą.

3. išryškinti

● **filmi ilmutama** išryškinti juostą,
pilte / fotosid ilmutama išryškinti nuotraukas

ilu *s* <ilu, ilu, ilu>

grožis *m* ◦ *Imetlesin lillede ilu*. Gėrėjauši gėlių grožiu.

● **sisemine, vāline, loomulik ilu** vidinis, išorinis, natūralus grožis

ilus *adj* <ilus, ilusa, ilusat; *pl* ilusad, ilusate, ilusaid; *laipsn.* ilusam, kōige ilusam = ilusaim>

graž|us, -i; *ANT* inetu ◦ *Ta on kōige ilusam naine, keda ma nāinud olen*. Ji pati gražiausia moteris, kokią tik esu matęs. *Aknast avanes ilus vaade*. Pro langą atsivėrė gražus vaizdas. *Tāna on ilus ilm*. Šiandien gražus oras. *Valetada pole ilus*. Meluoti negražu.

ilutulestik *s* <ilutulest`ik, ilutulestiku, ilutulest`ikku; *pl* ilutulestikud, ilutulestike, ilutulest`ikke>

fejerverkas *m*

ime *s* <ime, ime, imet; *pl* imed, imede, imesid>

stebuklas *m* ◦ *On tōeline ime, et keegi avariis surma ei saanud*. Tikras stebuklas, kad avarijoje niekas nežuvo.

● **ime juhtub** įvyksta stebuklas

● **imet ootama** laukti stebuklo

imelik *adj* <imel`ik, imeliku, imel`ikku;

pl imelikud, imelike, imel`ikke; *laipsn.* imelikum, kōige imelikum>

keist|as, -a ◦ *Nāgin imelikku unenāgu*.

Sapnavau keistą sapną.

imema *v* <imema, imeda, imeb>

žįsti; čilupti ◦ *Laps imes rinda*. Vaikas žindo krūtį.

imestama *v* <imestama, imestada, imestab>

stebėtis ◦ *Mind pani imestama, et ta nii rahulik oli*. Aš stebėjauši, kad jis buvo toks ramus.

■ **mille üle** *Imestasime laste vastuste üle*.

Stebėjomės vaikų atsakymais.

imetlema *v* <imetlema, imetleđa, imetleb, imetletud>

gėrėtis

■ **keda-mida** *Imetlesime kaunist loodust*.

Gėrėjomės gražia gamta. *Imetlen oma vanemaid*. Gėriuosi savo tėvais.

imik *s* <imik, imiku, imikut; *pl* imikud, imikute, imikuid>

kūdikis *m*; *SIN* beebi

inetu *adj* <inetu, inetu, inetut; *pl* inetud, inetute,

inetuid; *laipsn.* inetum, kōige inetum = inetuim>

negraž|us, -i, bjaur|us, -i; *ANT* ilus ◦ *Tal on inetu kāekiri*. Jo raštas bjaurus. *Mul oli tema inetu kaitumise pārast hābi*. Man gėda dēl jo negražaus elgesio.

infarkt *s* <inf arkt, infarkti, inf arkti, inf arkti>

infarktas *m* ◦ *Ta sai infarkti ja suri*. Jis patyrė infarktą ir mirė.

info *s* <info, info, infot>

informacija *f*; *SIN* informatsioon ◦ *Kogu vajaliku info leiate meie kodulehelt*. Visą reikalingą informaciją rasite mūsų svetainėje.

■ **kelle-mille kohta** *Tāpne info sūndmuste kāigu kohta puudub*. Nėra tikslios informacijos apie įvykių eigą.

● **avalik, salajane, esialgne info** viešoji, slaptoji, pirminė informacija

● **infot andma** suteikti informacijos, **infot saama** gauti informacijos, **infot edastama** perduoti informaciją, **infot koguma** rinkti informaciją, **infot jagama** dalytis informacija

informatsioon *s* <informatsi`oon, informatsiooni, informatsi`ooni>

informacija *f*; *SIN* info

■ **kelle-mille kohta** *Tāpne informatsioon juhtunu kohta puudub*. Nėra tikslios informacijos apie įvykį.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

informeerima v <inform`eerima, inform`eerida, informeerib, informeeritud>
informuoti; SIN teavitama

■ **keda + millest** *Patsienti tuleb ravimiga seotud ohtudest informeerida.* Pacientą reikia informuoti apie galimus pavojus dėl vaisto vartojimo.

infotehnoloogia s <infotehnol`oogia, infotehnol`oogia, infotehnol`oogiat>
informacinės technologijos f

ingel s <ingel, `ingli, `inglit; pl `inglid, `inglite, `ingleid>
angelas m ◦ *Ta on ilus nagu ingel. Jis gražus kaip angelas.*

inglane s <`inglane, `inglase, `inglast; pl `inglased, `inglaste, `inglasi>
angl|as, -ė

inglise adj <`inglise (*nekait.*)>
anglų

● **inglise keel, kultuur** anglų kalba, kultūra

ingliskeelne adj <`inglisk`eelne, `inglisk`eelse, `inglisk`eelset; pl `inglisk`eelsed, `inglisk`eelsete, `inglisk`eelseid>

anglišk|as, -a (kas nors anglų kalba)
● **ingliskeelne raamat** knyga anglų kalba

inimene s <inimene, inimese, inimest, inimesse; pl inimesed, inimeste, inimesi>
žmogus m

● **aus, korralik inimene** sąžiningas, tvarkingas žmogus; **rikas inimene** turtingas žmogus, turtuolis, **vaene inimene** vargingas žmogus, vargšas

● **noor, vanem inimene** jaunas, vyresnis žmogus
● **võõras, lähedane inimene** svetimas, artimas žmogus

inimlik adj <iniml`ik, inimliku, iniml`ikku; pl inimlikud, inimlike, iniml`ikke; laipsn. inimlikum, kõige inimlikum>

1. žmogišk|as, -a ◦ *Kas õnnetuse põhjustas tehniline viga või inimlik eksitus?* Ar nelaimę sukėlė techninis gedimas, ar žmogaus klaida?

● **inimlikud nõrkused** žmogiškosios silpnybės

2. žmonišk|as, -a, humanišk|as, -a

● **inimlik karistus** humaniška bausmė,
inimlik suhtumine žmoniškas požiūris

inimõigused pl s <inim`õigused, inim`õiguste, inim`õigusi = inim`õiguseid>
žmogaus teisės f

● **inimõigusi kaitsma** ginti žmogaus teises, **inimõigusi rikkuma** pažeisti žmogaus teises

instituu s <instit`uut, instituudi, instit`uuti, instit`uuti; pl instituu did, instit`uutide, instit`uute>
institutas m

internet s <intern`et, interneti, intern`etti, intern`etti>
internetas m ◦ *Suhtleme põhiliselt interneti teel.* Bendraujame daugiausia internetu.

● **midagi internetti panema / riputama** paskelbti internete

● **interneti minema** prisijungti prie interneto, **internetis käima** naudotis internetu ◦ *Käin internetis uudiseid lugemas.* Internete skaitau naujienas.

internetipank s <internetip`ank, internetipanga, internetip`anka, internetip`anka>
elektroninis bankas m ◦ *Ma ei mäleta oma internetipanga parooli.* Aš neatsimenu savo elektroninio banko slaptažodžių.

intervjuu s <intervj`uu, intervj`uu, intervj`uud; pl intervj`uud, intervj`uude, intervj`uusid>

interviu m ◦ *Peaministri intervjuu ilmub homses ajalehes.* Ministro pirmininko interviu pasirodys rytojaus laikraštyje.

● **intervjuud andma** duoti interviu
◦ *Muuseumi direktor andis raadiote intervjuu.* Muziejaus direktorius davė radijui interviu.

intress s <`intr`es`s, `intressi, `intr`essi; pl `intressid, `intr`esside, `intr`es`se>
palūkanos f pl ◦ *Pank maksab hoiuselt 1% intressi.* Už indelį bankas moka 1 % palūkanų.

investeerima v <invest`eerima, invest`eerida, investeerib, investeeritud>
investuoti

■ **millesse** *Otsustasin investeerida kinnisvarasse.* Nusprendžiau investuoti į nekilnojamąjį turtą.

isa s <isa, isa, isa; pl isad, isade, isasid>
tėvas m

+ **vanaisa** senelis

isane adj, s <isane, isase, isast; *pl* isased, isaste, isaseid>

patinas *m*

• **isane koer** šuo, **isane kass** katinas
Lindude hulgas on isased tavaliselt värvilisemad kui emased. Paukščių patinėliai paprastai yra spalvingesni nei patelės.

ise¹ pron <ise, enese, ennast;

pl ise, eneste, `en`did> *ar* <ise, `enda, `end; *pl* ise, `en`di, `en`did>

pats, pati ▫ *Ma ise tean, mida teen.* Aš pats žinau, ką darau. *Sa oled ise süüdi.* Tu pats kaltas. *Nende tulevik sõltub neist endist.* Jų ateitis priklauso nuo jų pačių.

ise² adv <ise>

savaime; pats, pati ▫ *Peavalu läks ise üle.* Galvos skausmas praėjo savaime. *Tänan abi eest, aga ma saan ise hakkama.* Dėkoju už pagalbą, bet susitvarkysiu pati.

iseenda pron <ise`enda, ise`end (*nom. nėra*)>,

iseenese pron <iseenese, iseenest (*nom. nėra*)>

save patį, **save** pačią, **savo** paties, **savo** pačios ▫ *Peeter armastab kõige rohkem iseenest.* Petras labiausiai myli pats save. *Iseenda pärast ma ei muretse.* Dėl savęs aš nesijaudinu. *Ma olen iseenda peremees.* Esu pats sau šeiminkas.

iseenest adv <iseenest>

1. pats, pati; savaime ▫ *Uks läks iseenest lahti.* Durys pačios atsivėrė. *Raadio jäi iseenest vaht.* Radijas savaime nutilo.

2. iš esmės ▫ *Üks kuu pole iseenest pikk aeg.* Vienas mėnuo iš esmės ne toks jau ilgas laiko tarpas.

isegi adv <isegi>

1. net ▫ *Ta isegi ei kuulanud mind.* Jis net nesiklausė manęs.

2. ir taip; SIN niigi ▫ *Neil on tööd isegi palju.* Jie ir taip turi daug darbo.

iseloom s <isel`oom, iseloomu, isel`oomu; *pl* iseloomud, isel`oomude, isel`oome = isel`oomusid>

1. charakteris *m* ▫ *Õde ja vend on iseloomult väga erinevad.* Sesers ir brolio charakteriai labai skirtingi.

2. pobūdis *m* ▫ *Palk sõltub töö iseloomust.* Atlyginimas priklauso nuo darbo pobūdžio.

iseloomulik adj <iseloomul`ik,

iseloomuliku, iseloomul`ikku; *pl* iseloomulikud, iseloomulike, iseloomul`ikke; *laipsn.*

iseloomulikum, kõige iseloomulikum>

būdingas, -a

■ **kellele-millele** *Millised toidud on Eestile iseloomulikud?* Kokie patiekalai būdingi Estijai?

• **iseloomulik omadus** būdinga savybė, **iseloomulik tunnus, joon** būdingas požymis, bruožas

iseloomustama v <iseloomustama,

iseloomustada, iseloomustab, iseloomustatud>

1. apibūdinti

■ **keda-mida** *Kuidas sa teda iseloomustaksid?*

Kaip tu jät apibūdintum?

2. būti būdingam

■ **keda-mida** *Sealset maastikku*

iseloomustavad madalad mäed. Tenykščiam kraštovaizdžiui būdingi žemi kalnai.

iseseisev adj <ises`eisev, ises`eisva,

ises`eisvat; *pl* ises`eisvad, ises`eivate,

ises`eisvaid; *laipsn.* ises`eisvam, kõige

ises`eisvam>

1. nepriklausomas, -a ▫ *Ta on iseseisev naine.* Ji – nepriklausoma moteris.

• **iseseisev riik** nepriklausoma valstybė

2. savarankiškas, -a ▫ *Noored alustavad iseseisvat elu.* Jaunimas pradeda savarankišką gyvenimą.

• **iseseisev mõtlemine** savarankiškas mąstymas

iseseisvalt adv <ises`eisvalt>

savarankiškai ▫ *Laps on harjunud iseseisvalt õppima.* Vaikas įpratęs mokytis savarankiškai.

iseseisvus s <ises`eisvus, ises`eivuse, ises`eivust>

nepriklausomybė *f*

• **rahva, riigi iseseisvus** tautos, šalies nepriklausomybė

• **iseseisvust kaotama** prarasti nepriklausomybę, **iseseisvust säilitama** išsaugoti nepriklausomybę, **iseseisvust taastama** atkurti nepriklausomybę

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

isik s <isik, isiku, isikut; *pl* isikud, isikute, isikuid>

asmuo *m* ◦ *Ta on väga tähtis isik.* Jis – labai svarbus asmuo.

- **ajalooline isik** istorinė asmenybė, **tundmatu, kahtlane isik** nepažįstamas įtartinas asmuo;

- + **eraisik** privatus asmuo

isiklik adj <isikl`ik, isikliku, isikl`ikku, isikl`ikku; *pl* isiklikud, isiklike, isikl`ikke>

asmeninĳis, -ě; **privatĳus, -i** ◦ *Teiste inimeste isiklikke kirju ei sobi lugeda.* Negražu skaityti kitų žmonių asmeninius laiškus.

- **isiklik arvamus, kogemus** asmeninė nuomonė, patirtis

- **isiklik elu** asmeninis gyvenimas

isiklikult adv <isiklikult>

asmeniškai ◦ *Mina isiklikult nii ei arva.* Aš asmeniškai taip nemanau. *Me pole isiklikult tuttavad.* Mes nesame asmeniškai pažįstami.

isiksus s <isiksus, isiksuse, isiksust; *pl* isiksused, isiksuste, isiksusi>

asmenybė *f* ◦ *Kodus kujuneb välja lapse isiksus.*

Namie susiformuoja vaiko asmenybė.

- **tugev isiksus** stipri asmenybė

isikukood s <isikuk`ood`, isikukoodi, isikuk`oodi; *pl* isikukoodid, isikuk`oodide, isikuk`ood`e>

asmens kodas *m* ◦ *Kirjutage avaldusele oma nimi, elukoht ja isikukood.* Pareiškime nurodykite savo vardą, gyvenamąją vietą ir asmens kodą.

isikutunnistus s <isikutunnistus, isikutunnistuse, isikutunnistust; *pl* isikutunnistused, isikutunnistuste, isikutunnistusi>

asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas *m* ◦ *Palun esitage isikutunnistus.* Prašom pateikti asmens tapatybę patvirtinančią dokumentą.

issi s <issi, issi, issit; *pl* issid, isside, issisid> **tėtis** *m*, **tėvelis** *m* ◦ *Emmet ja issit pole kodus.* Mamytės ir tėvelio nėra namie.

iste s <iste, `istme, istet; *pl* `istmed, `istmete, `istmeid>

sėdynė *f* ◦ *Istun auto tagumisel istmel.* Sėdžiu ant užpakalinės automobilio sėdynės.

- **istet** (= istekohta) **pakkuma** pasiūlyti atsisėsti

- *Perenaine pakkus külalisele istet.*

Šeimininkė pasiūlė svečiams atsisėsti.

- **istet vőtma** (= istuma) atsisėsti ◦ *Võtke istet!* Prašom sėstis!

istekoht s <`istek`oht, `istekoha, `istek`ohta; *pl* `istekohad, `istek`ohtade, `istek`ohti>

sėdimoji vieta *f*; **ANT seisukoht** ◦ *Bussis ei olnud ühtegi vaba istekohta.* Autobuse nebuvo nei vienos laisvos sėdimosios vietos.

istuma v <`istuma, `istuda, istub> **sėdėti; sėsti**

- **kus** *Istusime diivanil.* Sėdėjome ant sofos.

- **kuhu** *Istu minu kõrvale.* Sėskis šalia manęs.

istung s <istung, istungi, istungit; *pl* istungid, istungite, istungeid>

posėdis *m* ◦ *Valitsus kogunes erakorralisele istungile.* Vyriausybė susirinko į neeilinį posėdį.

- **valitsuse, riigikogu istung** vyriausybės, parlamento posėdis

istutama v <istutama, istutada, istutab, istutatud>

pasodinti

- **kuhu** *Istutasin aeda õunapuu.* Pasodinau sode obelį.

isu s <isu, isu, isu>

apetitas *m*

- **mille järele** *Mul tuli suur isu maasikate järele.* Man kilo didelis noras suvalgyti braškių.

- **isu tekitama / äratama** žadinti apetitą ◦ *Toit ei äratanud isu.* Maistas nežadino apetito.

Head isu! Skanaus!

itta → ida

J

ja konj <j>
ir, SIN ning

jaa adv <j`aa>
taip; SIN jah; ANT ei ◦ *Kas tuled kaasa? – Jaa, muidugi.* Ar eisi kartu? – Taip, žinoma.

jaam s <j`aam, jaama, j`aama, j`aama; pl jaamad, j`aamade, j`aamu>
(geležinkelio) **stotis** f; SIN raudteejaam ◦ *Rong väljub Tartu jaamast kell 12.00.* Traukinys išvyksta iš Tartu stoties 12.00 valandą.

jaanipäev s <jaanip`äev, jaanipäeva, jaanip`äeva>
Joninės f pl ◦ *Jaanipäevaks sõitsime maale.* Joninėms važiavome į kaimą.

jaanuar s <j`aanuar, j`aanuari, j`aanuari>
sausis m

jaatav adj <j`aatav, j`aatava, j`aatavat>
teigiam|as, -a; ANT eitav
● **jaatav lause** teigiamasis sakiny, **jaatav vastus**, **otsus** teigiamas atsakymas, sprendimas

jagama v <jagama, jagada, jagab, jagatud>
1. dalyti; skirstyti; SIN jaotama
■ **milleks** *Jagasin õuna neljaks osaks.* Padalijau obuolį į keturias dalis. *Raamat on jagatud peatükkideks.* Knyga suskirstyta į skyrius.
■ **millesse** *Õpetaja jagas õpilased kahte rühma.* Mokytojas suskirstė mokinius į dvi grupes.
■ **kellele** *Riik jagab põllumeestele toetusi.* Valstybė skirsto paramą žemdirbiams.
■ **kelle vahel** *Jagasin kommid laste vahel võrdselt.* Padalijau vaikams saldainius po lygiai.
● **kellelegi kogemusi jagama** dalytis patirtimi, **teadmisi jagama** dalytis žiniomis, **nõuandeid jagama** dalyti patarimus

2. dalytis
■ **mida + kellega** *Jagan korterit oma vennaga.* Dalijuosi butu su savo broliu.
■ **mida** *Nad jagavad omavahel nii rõõme kui ka muresid.* Jie dalijasi ir džiaugsmams, ir vargais.
● **kellegi seisukohta jagama** būti tos pačios nuomonės, **vaateid jagama** būti to paties požiūrio
3. dalyti, atlikti dalybos veiksmą; ANT korrutama
■ **millega** *Kuus jagatud / jagada kolmeka on kaks (6 : 3 = 2).* Šešis padalyti iš trijų yra du.

jagamine s <jagamine, jagamise, jagamist>
dalijimas m ◦ *Auhindade jagamine toimub oktoobris.* Prizai bus dalijami spalį.

jagu s <jagu, j`ao, jagu; pl j`aod, jagude, jagusid>
1. dalis f ◦ *Romaan ilmub kolmes jaos.* Romanas išeis trimis dalimis.
2. (nustatytas ko nors) kiekis ◦ *Ostsin poest nädala jagu toitu korraga ära.* Nu(si)pirkau parduotuvėje maisto visai savaitei.

jaguma v <jaguma, jaguda, jagub>
užtekti; pakakti; SIN jatkuma
■ **keda-mida** *Publikut jagus mõlemale festivalile.* Publikos pakako abiejuose festivaliuose. *Majas jagub ruumi kõigile.* Name užtenka vietos visiems.

jagunema v <jagunema, jaguneda, jaguneb>
1. dalytis; pasiskirstyti ◦ *Hääled jagunesid kahe kandidaadi vahel võrdselt.* Balsai tarp dviejų kandidatų pasiskirstė po lygiai.
■ **kelleks-milleks** *Üldiselt jagunevad naised blondideks ja brünettideks.* Apskritai moterys skirstomos į blondines ir brunetes.
■ **millesse** *Rühm jagunes nelja ossa.* Grupė susiskirstė į keturias dalis.
2. susidėti, susidaryti
■ **milleks** *Aasta jaguneb kaheteistkümneks kuuks.* Metai sudaryti iš dvylikos mėnesių.
■ **millesse** *Romaan jaguneb kolme ossa.* Romanas sudarytas iš trijų dalių.

jagu saama v <jagu s`aama, jagu s`aada, s`aab jagu>
nugalėti, įveikti
■ **kellest-millest** *Kristjan sai haigusest jagu.* Kristjanas įveikė ligą.
● **hirmust jagu saama** nugalėti baime, **probleemist jagu saama** išspręsti bėdą, **ärevusest jagu saama** įveikti nerimą ◦ *Kuidas oma hirmudest jagu saada?* Kaip nugalėti savo baimes?

jah adv <j`ah>
taip; SIN jaa; ANT ei ◦ *Kas tuled homme? – Jah, kindlasti.* Ar ateisi rytoj? – Taip, būtinai.

jahe adj <j>jahe, jaheda, jahedat; pl jahedad, jahedate, jahedaid; laipsn. jahedam, kõige jahedam>
vės|us, -i ◦ *Pane jakk selga, õues hakkab jahedaks minema.* Apsivilk švarką, lauke darosi vėsu.
● **jahe ilm**, **vesi**, **õhk**, **tuul** vėsus oras, vanduo, oras, vėjas

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ü

Ü

jahimees s <jahim`ees, jahimehe, jahim`eest;
pl jahimehed, jahimeeste, jahimehi>
medžiotojlas, -a

jaht¹ s <j`aht, jahi, j`ahti>
medžioklėf

• **jahil käima** medžioti, **jahile minema** eiti
i medžioklė ◦ *Isa käib sageli metsas jahil.*
Tēvas dažnai eina medžioti i miškā.

jaht² s <j`aht, jahi, j`ahti; pl jahid, j`ahtide, j`ahte>
jachta f ◦ *Nad lāksid jahiga merele.* Jie
išplaukė i jūrā jachta.

jahu s <jahu, jahu, jahu>
miltai m pl

jakk s <j`akk, jaki, j`akki; pl jakid, j`akkide,
j`akke>
(moteriškas) **švarkas** m ◦ *Tüdruk kandis
lūhikest jakki.* Mergaitė dėvėjo trumpā švarkelį.
Kostüüm koosneb tavaliselt jakist ja seelikust.
Kostiumėlį paprastai sudaro švarkas ir sijonas.
• **jakki selga panema** užsivilkti švarkelį,
jakki seljast (āra) vōtma nusivilkti švarkelį

jaksama v <j`aksama, jaksata, j`aksab>
pajėgti, išgalėti
■ **mida teha** *Kas sa jaksad nii rasket kotti
kanda?* Ar tu pajėgi panešti tokį sunkų krepšį?
Ma ei jaksa nii kallist korterit osta. Aš
neišgaliu nusipirkti tokio brangaus buto.

jala adv <jala>
pėsčiomis; sin jalgsi ◦ *Kas lähme autoga vōi jala?*
Važiuosime automobiliu ar eisime pėsčiomis?

jalakāija s <jalak`āija, jalak`āija, jalak`āijat;
pl jalak`āijad, jalak`āijate, jalak`āijaid>
pėsčljasis, -ioji ◦ *Auto peatus, et jalakāijad
ūle tee lasta.* Automobilis sustojo, kad
praleistų pėsčiuosius.

jalalaba s <jalalaba, jalalaba, jalalaba;
pl jalalabad, jalalabade, jalalabasisd>
pėda f

jalaluu s <jalal`uu, jalal`uu, jalal`uud;
pl jalal`uud, jalal`uude, jalal`uid>
kojos kaulas m ◦ *Kukkusin ja murdsin
jalaluu.* Pargriuvau ir susilaužiau koją.

jalanōu s <jalan`ōu, jalan`ōu, jalan`ōu;
pl jalan`ōud, jalan`ōude, jalan`ōusid>
(ppr. pl) avalynė f; sin jalats ◦ *Selles poes
müüakse kasutatud riideid ja jalanōusid.* Šioje
parduotuvėje parduodami dėvėti drabužiai ir
avalynė.

jalats s <jalats, jalatsi, jalatsit; pl jalatsid,
jalatsite, jaltaseid>
(ppr. pl) avalynė f; sin jalanōu ◦ *Vōta reisile
kaasa mugavad jalatsid.* Pasiimk i kelionę
patogią avalynę.

• **kinnised, lahtised jalatsid** uždara, atvira
avalynė

jalg s <j`alg, jala, j`alga, j`alga; pl jalad,
j`algade = j`alge, j`algu>

1. koja f ◦ *Neiul on pikad ja peenikesed jalad.*
Merginos kojos ilgos ir plonos.

• **parem, vasak jalg** dešinė, kairė koja

2. (sg) apie apsirengimą su kelnėmis ir
avalynė susijusiose frazėse

• **jalga panema** apsimausti; apsiauti ◦ *Ta pani
sokid ja kingad jalga.* Jis apsimovė kojines ir
apsiavė batus.

• **jalas olema** mėvėti; avėti ◦ *Poisil olid
lūhikesed püksid jalas.* Berniukas mėvėjo
trumpas kelnes.

• **jalast (āra) vōtma** nusimausti; nusiauti
◦ *Sisenedes vōtke saapad jalast āra!* Įėję
nusiaukite batus!

3. koja f ◦ *Toolil on neli jalga.* Kėdė turi
keturias kojas.

jalgpall s <j`algp`al'l, j`algpalli, j`algp`alli;
pl j`algpallid, j`algp`allide, j`algp`al`le>

1. (sg) futbolas m

• **jalgpalli māngima** žaisti futbolą ◦ *Poisid
māngivad staadionil jalgpalli.* Berniukai
stadione žaidžia futbolą.

2. futbolo kamuolys m

jalgratas s <j`algratas, j`algr`atta, j`algratast;
pl j`algr`attad, j`algrataste, j`algr`attaid>
dviratis m

• **jalgrattaga sōitma** važiuoti dviračiu
◦ *Talle meeldib jalgrattaga sōita.* Jam patinka
važiuoti dviračiu.

jalgrattur s <j`algr`attur, j`algr`atturi,
j`algr`atturit; pl j`algr`atturid, j`algr`atturite,
j`algr`attureid>
dviratinink|as, -ė ◦ *Seda teed kasutavad nii
jalakāijad kui ka jalgratturid.* Šiuo keliu
naudojasi ir pėstieji, ir dviratininkai.

jalgsi adv <j`algsi>

pėsčiomis; sin jala ◦ *Lāksin jalgsi tōole.* Į
darbą ėjau pėsčiomis.

jalutama v <jalutama, jalutada, jalutab>
pasivaikščioti; vaikščioti ◦ *Käin igal õhtul jalutamas*. Kiekvieną vakarą einu pasivaikščioti. *Jalutame mere äärde*. Pasivaikštom prie jūros.

■ **kellega** *Ta jalutab lastega pargis*. Jis su vaikais vaikščioja parke.

janu s <janu, janu, janu>
troškulys m ◦ *Mul on janu*. Mane troškina. *Loomad olid janus*. Gyvuliai buvo ištroškę.
● **janu kustutama** malšinti troškulį
◦ *Kustutasin janu mineraalveega*. Numalšinau troškulį mineraliniu vandeniu.

jao → jagu

jaoks adpos <j`aoks>
kam, kuriam tikslui
■ **kelle-mille jaoks** *Pere jaoks tuleb aega leida*. Reikia rasti laiko šeimai. *Ma kogun puhkuse jaoks raha*. Taupau pinigus atostogoms.
■ **kelle jaoks** *Minu jaoks on töö väga oluline*. Darbas man labai svarbus.

jaoskond s <j`aosk`ond, j`aoskonna, j`aosk`onda, j`aosk`onda; pl`j`aoskonnad, j`aosk`ondade, j`aosk`ondi>
1. nuovada f ◦ *Politsei viis mehe jaoskonda*. Policija nuvežė vyrą į nuovadą.
2. skyrius m (įmonės padalinys)

jaotama v <j`aotama, j`aotada, j`aotab, j`aotatud>
suskirstyti; padalyti; SIN jagama
■ **milleks** *Romaan on jaotatud peatükkideks*. Romanas suskirstytas į skyrius.
■ **millesse** *Võistlejad jaotati kolme rühma*. Varžybų dalyviai buvo suskirstyti į tris grupes.
■ **kelle vahel** *Jaotasin 30 eurot kolme lapse vahel võrdselt*. Padalijau 30 eurų trims vaikams po lygiai.

jne santrumpa
ir t. t. ◦ *Poes olid müügil mitmesugused lilled: tulbid, nartsissid, roosid jne*. Parduotuvėje buvo parduodama įvairių gėlių: tulpių, narcizų, rožių ir t. t.

jogurt s <jogurt, jogurti, jogurtit; pl`jogurtid, jogurtite, jogurteid>
jogurtas m

joodik s <joodik, joodiku, joodikut; pl`joodikud, joodikute, joodikuid>
girtuoklĳis, -ė

jooga s <jooga, jooga, joogat>
joga f ◦ *Ta tegeleb joogaga*. Jis užsiima joga.

joogivesi s <joogivesi, joogiv`ee, joogiv`ett>
geriamasis vanduo m ◦ *Selles külas pole piisavalt puhast joogivett*. Šiame kaime nėra pakankamai švaraus geriamojo vandens.

jook s <j`ook, joogi, j`ooki, j`ooki; pl`joogid, j`ookide, j`ooke>
gėrimas m ◦ *Peol oli huvitavaid sööke ja jook*. Šventėje buvo įdomių valgių ir gėrimų.
● **kūlm, jahe, soe, kuum jook** šaltas, vėsus, šiltas, karštas gėrimas

jooks s <j`ooks, jooksu, j`ooksu>
bėgimas m ◦ *Olin peale pikka jooksu väsinud*. Po ilgo bėgimo buvau pavargęs.

jooksma v <j`ooksma, j`oosta, jookseb, j`oostud; j`ooksis, j`ooksnud>
1. bėgti ◦ *Jooksime bussii peale*. Bėgome į autobusą.
2. tekėti, bėgti ◦ *Vesi jooksis vanni*. Vanduo tekėjo į vonią. *Pisarad jooksid mööda nägu*. Ašaros bėgo veidu.

jooksmine s <j`ooksmine, j`ooksmise, j`ooksmist>
bėgimas m (sporto šaka) ◦ *Ta tegeleb jooksmisega*. Jis užsiima bėgimu.

jooksul adpos <jooksul>
per (laikas)
■ **mille jooksul** *Helistan sulle kindlasti mõne tunni jooksul*. Būtinai tau paskambinsiu per kelias valandas. *Asi tuleb otsustada tänase päeva jooksul*. Reikia nuspręsti per šią dieną. *Käisin suve jooksul palju ujumas*. Vasarą dažnai eidavau maudytis.

● **aasta jooksul** bėgant metams, **kuu jooksul** per mėnesį, **nädala jooksul** per savaitę

jooma v <j`ooma, j`uua, j`oob, j`oodud; j`õi, joonud, juuakse>
gerti ◦ *Jõin klaasi vett*. Išgėriau stiklinę vandens. *Kas sa konjakit soovid? – Ei, tänan, ma ei joo*. Ar norėtum konjako? – Ačiū, ne, aš negeriu.

joomine s <j`oomine, j`oomise, j`oomist>
gėrimas m ◦ *See vesi ei kõlba joomiseks*. Šis vanduo netinka gerti.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

joon s <j`oon, joone, j`oont; *pl* jooned, joonte, j`ooni>

1. linija *f* ° *Tõmba õigele vastusele joon alla.* Pabrauk teisinga atsakymą.

• **sirge joon** tiesi linija

2. bruožas *m* ° *Kõikidel kandidaatidel on üks ühine joon: neil puudub kõrgharidus.* Visi kandidatai turi vieną bendrą bruožą – jie neturi aukštojo išsilavinimo.

• **iseloomulikud, sarnased jooned** būdingi, panašūs bruožai

joonis s <joonis, joonise, joonist; *pl* joonised, jooniste, jooniseid>

brėžinys *m*; paveikslėlis *m* ° *Joonisel 6 on esitatud graafik katse tulemustest.* Šeštas brėžinys – bandymo rezultatų grafikas.

joonistama v <joonistama, joonistada, joonistab, joonistatud>

piešti ° *Ta joonistas paberile hobuse.* Jis ant popieriaus piešė arklį.

joonlaud s <j`oonl`aud, j`oonlaua, j`oonl`auda; *pl* j`oonlauad, j`oonl`audade, j`oonl`audu> liniuotė *f*

jope s <jope, jope, jopet; *pl* joped, jopede, jopesid> striukė *f* ° *Ta kandis tumedat kapuutsiga jopet.* Ji vilkėjo tamsią striukę su gobtuvu.

• **jopet selga panema** apsilvilti striukę, **jopet seljast (ära) võtma** nusilvilti striukę

jt santrumpa

ir kt. ° *Magustoiduks olid õunad, pirnid jt puuviljad.* Desertui buvo patiekta obuolių, kriaušių ir kitų vaisių.

ju adv <ju>

1. juk ° *Seda teab ju igaiüks.* Tai juk kiekvienas žino. *Sa ju aitad mind.* Juk tu padėsi man.

• **eks ju** ar ne ° *Ta sündis Tallinnas, eks ju?* Jis gimė Taline, ar ne?

2. tikriausiai ° *Ju ta varsti tuleb.* Jis tikriausiai tuoj ateis.

juba adv <juba>

jau ° *Ma juba tulen.* Aš jau ateinu. *Kas sa oled juba väsinud?* Ar tu jau pavargai? *Töö on juba tehtud.* Darbas jau atliktas.

jube adj <jube, jubeda, jubedat; *pl* jubedad, jubedate, jubedaid; *laipn.* jubedam, kõiģe jubedam> bais|us, -i ° *See pidi olema jube surm.* Tai turėjo būti baisi mirtis. *Jalga lõi jube valu.* Koja pervėrė baisus skausmas.

juhataja s <juhataja, juhataja, juhatajat; *pl* juhatajad, juhatajate, juhatajaid>

1. vadov|as, -ė; vedėj|as, -a ° *Ta on kohtute osakonna juhataja.* Jis yra teismų skyriaus vadovas.

• **kaupluse, lasteaiia, apteegi juhataja** parduotuvės, vaikų darželio, vaistinės vedėjas
2. pirminink|as, -ė ° *Helen valiti koosoleku juhatajaks.* Elena buvo išrinkta susirinkimo pirmininke.

juhatama v <juhatama, juhatada, juhatab>

1. vadovauti

■ **mida** *Kes juhatab koosolekut?* Kas vadovauja susirinkimui?

2. parodyti kelią; nuvesti; palydėti ° *Lahke noormees juhatas mind raudteejaama.* Malonus jaunuolis parodė man kelią į geležinkelio stotį. *Külalised juhatati saali.* Svečiai buvo palydėti į salę.

juhatus s <juhatus, juhatuse, juhatust, juhatusse; *pl* juhatused, juhatuste, juhatusi>

valdyba *f* ° *Selleks on vaja juhatuse nõusolekut.* Tam reikia valdybos sutikimo.

• **juhatuse esimees, liige** valdybos pirmininkas, narys; **juhatuse otsus** valdybos sprendimas

juhe s <juhe, j`uhtme, juhēt; *pl* j`uhtmed, j`uhtmete, j`uhtmeid>

laidas *m* ° *Unustasin triikraua juhtme seinast välja tõmmata.* Užmiršau ištraukti iš lizdo lygintuvo laidą.

juhend s <juhend, juhendi, juhendit; *pl* juhendid, juhendite, juhendeid>

instrukcija *f*, nurodymas *m* ° *Karbis polnud kaamera kasutamise juhendit.* Dėžutėje nebuvo kameros naudojimo instrukcijos. *Katse viidi läbi juhendi järgi.* Bandymas buvo atliktas pagal nurodymus.

juhendaja s <juhendaja, juhendaja, juhendajat; *pl* juhendajad, juhendajate, juhendajaid>

vadov|as, -ė ° *Juhendaja esitas töö kohta oma arvamuse.* Vadovas pateikė savo nuomonę apie darbą.

juhendama v <juhendama, juhendada, juhendab>

vadovauti

■ **keda-mida** *Professor juhendab seitset üliõpilast.* Profesorius vadovauja septyniems studentams.

juhiluba s <juhiluba, juhil'oa, juhiluba;
pl juhil'oad, juhilubade, juhilube = juhilubasid>
(ppr. pl) **vairuotojo pažymėjimas** m,
vairuotojo teisės f pl ◦ *Talt vōeti juhiload*
āra. Iš jo atēmē vairuotojo pažymėjimą.

• **juhiluba saama** gauti vairuotojo
pažymėjimą ◦ *Ta tegi eksami āra ja sai esmase*
juhiloa. Jis išlaikē vairavimo egzaminą ir gavo
laikinąjį vairuotojo pažymėjimą.

juht¹ s <j`uht, juhi, j`uhti; pl juhid, j`uhtide,
j`uhte>

1. **vadov|jas, -ė** ◦ *Kellest saab firma uus juht?*
Kas taps naujuoju įmonės vadovu? *Ta ei sobi*
juhiks. Jis netinka būti vadovu.

• **ettevōtte, erakonna, osakonna juht**
įmonės, partijos, skyriaus vadovas

• **loominguline juht** meno vadovas,
vaimne juht dvasinis vadovas

2. **vairuotoj|jas, -a** ◦ *Ostsin bussijuhi*
kāest pileti. Nusipirkau bilietą iš autobuso
vairuotojo.

juht² s <j`uht, juhu, j`uhtu; pl juhud, j`uhtude,
j`uhte>

atvejis m ◦ *Kas vōtame laenu?* – *Mitte mingil*
juhul (= *kindlasti mitte*). Ar imsime paskolą? –
Jokiu būdu.

• **parimal, halvimal juhul** geriausiu,
blogiausiu atveju ◦ *Parimal juhul pāāsen arsti*
juurde homme. Geriausiu atveju pas gydytoją
pateksiu rytoj.

• **igaks juhuks** dėl visa ko ◦ *Keera igaks*
juhuks uks lukku. Užrakink dėl visa ko duris.

• **igal juhul** (= *kindlasti, igatahes*) bet kokiu
atveju ◦ *Hea tōtāja leiab igal juhul uue*
tōökoha. Geras darbuotojas bet kokiu atveju
ras naują darbą.

juhtima v <j`uhtima, j`uhtida, juhīb>

1. **vesti, padėti eiti** ◦ *Koer juhīb pimedā*
inimese takistustest mōōda. Šuo veda neregi
aplink kliūtis.

2. **vairuoti**

• **autot, lennukit, laeva juhtima** vairuoti
automobilį, lėktuvą, laivą

3. **vadovauti**

■ **mida** *Ministeeriumi juhīb minister*.
Ministerijai vadovauja ministras.

4. **pirmauti** ◦ *Māngu juhīb Prantsusmaa*
vōistkond. Žaidime pirmąja Prancūzijos
komanda.

juhtimine s <j`uhtimine, j`uhtimise, j`uhtimist>
valdymas m; **vadovavimas** m ◦ *Riigi*
juhtimisega tegeleb valitsus. Valstybės
valdymu užsiima vyriausybė.

juhtiv adj <j`uhtiv, j`uhtiva, j`uhtivat;

pl j`uhtivad, j`uhtivate, j`uhtivaid>

vadovaujant|jis, -i; pirmaujant|jis, -i ◦ *Firma*
teeb koostōōd juhtivate pankadega. Įmonė
bendradarbiauja su pirmaujančiais bankais.

• **juhtiv ametikoht** vadovaujamos pareigos,
juhtiv roll vadovaujantis vaidmuo

juhtkond s <j`uhtk`ond, j`uhtkonna,

j`uhtk`onda, j`uhtk`onda; pl j`uhtkonnad,

j`uhtk`ondade, j`uhtk`ondi>

vadovybē f ◦ *Firma juhtkond otsustas*

pankroti vālja kuulutada. Įmonės vadovybė
nusprendė paskelbti bankrotą.

juhtum s <j`uhtum, j`uhtumi, j`uhtumit;

pl j`uhtumid, j`uhtumite, j`uhtumeid>

atvejis m; **atsitikimas** m, **įvykis** m ◦ *Politsei*
alustas juhtumi uurimist. Policija ėmė

tirti įvykį. *See on vōimalik vaid tūksikutel*
juhtumitel. Tai įmanoma tik atskirais atvejais.

juhtuma v <j`uhtuma, j`uhtuda, j`uhtub>

nutikti, atsitikti, įvykti ◦ *Juhtus õnnetus*.

Atsitiko nelaimė.

■ **kellega-millega** *Mis sinuga juhtus?* Kas tau
nutiko?

juhus s <juhus, juhuse, juhust; pl juhused,

juhuste, juhuseid>

atsitiktinumas m ◦ *Tutvusime tānu õnnelikule*
juhusele. Susipažinome per laimingą
atsitiktinumą.

• **soodne, haruldane juhuse** palankus, retas
atsitiktinumas

• **juhust kasutama** pasinaudoti proga
◦ *Kasutasin juhust ja lahkusin*. Pasinaudojau
proga išeiti.

juhuslik adj <juhusl`ik, juhusliku, juhusl`ikku;

pl juhuslikud, juhuslike, juhusl`ikke>

atsitiktin|jis, -ė ◦ *Koha valik polnud sugugi*
juhuslik. Vieta buvo pasirinkta neatsitiktinai.

• **juhuslik tutvus** atsitiktinė pažintis,

juhuslik kohtumine atsitiktinis susitikimas

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

juhuslikult adv <juhuslikult>
atsitiktinai ◦ *Sattusin siia täiesti juhuslikult.*
Patekau čia visai atsitiktinai.

judge adj <j`ulge, j`ulge, j`ulget; pl j`ulged, j`ulgete, j`ulgeid; laipsn. j`ulgem, kõige j`ulgem = j`ulgeim>

drašus, -i; ANT arg ◦ *Mine ūksi, kui sa nii julge oled!* Eik vienas, jei toks drašus!

• **judge otsus** drašus sprendimas

judgelt adv <j`ulgelt; laipsn. j`ulgemalt>
drašiai ◦ *Küsige julgelt!* Klauskite drašiai!

judgema v <j`ulgema, j`ulgeda, j`ulgeb>
drįsti

■ **mida teha** *Laps ei julgenud ūksi koju minna.*
Vaikas nedrįšo vienas eiti namo.

judgeolek s <j`ulgeolek, j`ulgeoleku, j`ulgeolekut>

saugumas *m*

• **riiklik, rahvusvaheline** valstybinis, tarptautinis saugumas

• **judgeolekut tagama** užtikrinti saugumą, **judgeolekut tugevdama** stiprinti saugumą

judgus s <j`ulgus, j`ulguse, j`ulgust>
draša *f* ◦ *Kursus andis mulle julgust oma äri alustamiseks.* Kursai suteikė man drašos pradėti savo verslą. *Āra kaota julgust!* Neprarask drašos!

• **judgust koguma** kaupti drašą, **judgust kokku võtma** sukaupti drašą ◦ *Ta võttis julguse kokku ja läks direktori juurde.* Jis sukauptė drašą ir nuėjo pas direktorių.

julm adj <j`ulm, julma, j`ulma; pl julmad, j`ulmade, j`ulmi; laipsn. julmem, kõige julmem>
žiaurļus, -i ◦ *Julm peremees peksis koera.* Žiaurus šeiminkas mušė šunį.

• **julm mōrv** žiauri žmogžudystė, **julm nali** žiaurus pokštas, **julm tegu** žiaurus poelgis

jumal s <jumal, jumala, jumalat; pl jumalad, jumalate, jumalaid>

1. (sg) Dievas *m* ◦ *Jumal lōi maailma.* Dievas sukūrė pasaulį.

• **jumalat / jumalasse uskuma** tikėti Dievą. ◦ *Kas sa usud jumalat / jumalasse?* Ar tu tiki Dievą?

2. dievas *m* ◦ *Ostsin raamatu Kreeka jumalatest.* Nu(s)pirkau knygą apie graikų dievus.

jumalateenistus s <jumalateenistus, jumalateenistuse, jumalateenistust; pl jumalateenistused, jumalateenistuste, jumalateenistusi>
pamaldos *f* pl ◦ *Kāin pūhapāeviti jumalateenistusel.* Sekmadieniais vaikštau į pamaldas.

juriidiline adj <juriidiline, juriidilise, juriidilist; pl juriidilised, juriidiliste, juriidilisi>
juridinļis, -ē, teisinļis, -ē, ◦ *Advokaadi töö eeldab juriidilist haridust.* Advokato darbas reikalauja teisinio išsilavinimo.

jurist s <jur`ist, juristi, jur`isti; pl juristid, jur`istide, jur`iste>
teisininkļas, -ē

just adv <j`ust>

1. **kā tik** ◦ *Jōudsin just koju.* Ką tik grįžau namo. *Olin just magama jāānud, kui telefon helises.* Buvau ką tik užmīgęs, kai suskambo telefonas.

2. **būtent** ◦ *Film lõppes just nii, nagu ma arvasin.* Filmas baigėsi būtent taip, kaip aš maniau. *Miks peab sellega tegelema just praegu?* Kodėl reikia tuo užsiimti būtent dabar?

• **just nagu** (= justkui) tartum, tarsi ◦ *Ta on mulle just nagu ema.* Ji man tarsi mama.

• **just nimelt** būtent ◦ *Ma tahan just nimelt punast mantlit.* Aš noriu būtent raudono palto

justkui konj, adv <j`ustk`ui>

lyg, tartum, tarsi ◦ *Vāļjas on nii külml, justkui oleks juba sūgis kāes.* Lauke taip šalta, tarsi jau būtų ruduo. *Ta justkui varjab midagi.* Jis lyg slėptų ką nors.

jutt s <j`utt, jutu, j`uttu; pl jutud, j`uttude, j`utte>

1. kalba *f*; pokalbis *m* ◦ *Laps kuulas salaja vanemate juttu pealt.* Vaikas slapčia klausėsi tėvų pokalbio. *Meil pole sellest juttu olnud.* Mes nesame apie tai kalbėję.

• **juttu ajama** (= rāākima) kalbėtis ◦ *Tūdrukud ajasid kohvikus juttu.* Merginos kavinėje kalbėjosi. *Mul on sulle ūks tāhtis jutt.* Aš turiu tau kai ką svarbaus pasakyti.

2. pasakojimas *m*, istorija *m* ◦ *Isa loeb lastele õhtuti huvitavaid jutte.* Vakaraus tėvas skaito vaikams įdomius pasakojimus.

+ **muinasjutt** pasaka

jutukas adj <jutukas, jutuka, jutukat;
pl jutukad, jutukate, jutukaid; laipsn. jutukam,
kõige jutukam>
šnekļus, -i ◦ *Ta ei ole eriti jutukas inimene.*
Jis nēra labai šnekus žmogus.

jutumārgid pl s <jutumārgid, jutum`ārķide,
jutum`ārķe>
kabutēs f pl

jutustama v <jutustama, jutustada, jutustab,
jutustatud>
pasakoti ◦ *Istuti ūmber lōkke ja jutustati
lugusid.* Buvo sēdēta aplink laužā ir pasakotos
istorijas.

■ **millest** *Jutustan tihe loo vanadest aegadest.*
Papasakosiu istorijā iš senų laikų.
● **muinasjuttu jutustama** sekti pasakā
◦ *Vanaema hakkas lastele muinasjuttu
jutustama.* Močiutē ģmē sekti vaikams pasakā.

juua → jooma

juubel s <j`uubel, j`uubeli, j`uubelit>
jubiliējus m ◦ *Kāisin eile vanaema juubelil.*
Buvau vakar močiutēs jubiliējūje. *Ūlikoolil
lāheneb 400 aasta juubel.* Artēja universitetō
400-ujū metū jubiliējus.

● **juubelit tāhistama** švēsti jubiliējū

juuksed pl s <j`uuksed, j`uuste, j`uukseid>
plaukai m pl ◦ *Vanaemal on hallid juuksed.*
Močiutēs plaukai žili.

● **heledad, tumedad juuksed** šviesūs, tamsūs
plaukai; **pikad, lūhikosed juuksed** ilgi,
trumpi plaukai; **sirged, lokkis juuksed** tiesūs,
garbanoti plaukai

● **juukseid kammima** šukuoti plaukus,
juukseid kuivatama džiovinti plaukus,
juukseid lōikama kirpti plaukus, **juukseid
pesema** trinkti galvā, **juukseid vārvima**
dažyti plaukus

juuksur s <j`uuksur, j`uuksuri, j`uuksurit;
pl j`uuksurid, j`uuksurite, j`uuksureid>

1. kirpējļas, -a ◦ *Ta tōōtab juuksurina.* Jis
dirba kirpēju.
2. kirpykla f ◦ *Lāhen homme juuksurisse.*
Rytoj einu į kirpyklā.

juuli s <juuli, juuli, juulit>
liepa f

juuni s <juuni, juuni, juunit>
birželis m

juur s <j`uur, juure, j`uurt; pl juured, juurte, j`uuri>
šaknis f

juurde adpos, adv <j`uurde>

1. pas

■ **kelle juurde** *Lapsed sōitsid maale vanaema
juurde.* Vaikai išvažiavo į kaimā pas močiutē.
Lāhen homme arsti juurde. Rytoj eisiu pas
gydytoją.

2. prie (reiškia veiksmo kryptį artyn) ◦ *Sinna
ei pāāse autoga juurde.* Automobiliu ten
negalima nuvažiuoti.

■ **mille juurde** *Koer jooksis ukse juurde.* Šuo
pribēgo prie durų.

3. dar; prie ◦ *Ma sain palka juurde.* Gavau
pakeltā atlyginimā. *Rahvast tuli juurde.* Atėjo
dar daugiau žmonių.

■ **mille juurde** *Kohvi juurde pakuti küpsiseid.*
Prie kavos buvo pasiūlyta sausainių.

juurde vōtma v <j`uurde v`ōtma, j`uurde
v`ōtta, vōtab j`uurde>

(svorio) priaugti ◦ *Olen talvega 5 kilo juurde
vōtnud.* Per žiemā priaugau 5 kilogramus.

● **kaalus juurde vōtma** priaugti svorio

juures adpos, adv <juures>

1. pas

■ **kelle juures** *Ööbisin sōbranna juures.*
Nakvojau pas draugē. *Ta on praegu hambaarsti
juures.* Jis dabar yra pas dantų gydytoją.

2. prie; šalia (būti arti) ◦ *Ma olin juures,
kui õnnetus juhtus.* Buvau šalia, kai atsitiko
nelaimė.

■ **mille juures** *Naine seisis akna juures.*
Moteris stovėjo prie lango.

3. dar (papildomai) ◦ *Toidul on mingi imelik
maitse juures.* Valgis turi dar kažkokį keistā
prieskonį.

juurest adpos <juurest>

1. iš

■ **kelle juurest** *Tulen maalt sugulaste juurest.*
Grįžtu iš kaimo, iš giminių. *Ta tuli just
juuksuri juurest.* Jis ką tik grįžo iš kirpyklos.

2. prie

■ **mille juurest** *Lapsed leidsid maja juurest
kassipoja.* Prie namo vaikai rado kačiukā.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

juurvili s <j`uurvili, j`uurvilja, j`uurv`ilja;
pl j`uurviljad, j`uurv`iljade, j`uurv`ilju>
daržovė f

juust s <j`uust, juustu, j`uustu; pl juustud,
j`uustude, j`uuste = j`uustusid>
sūris m

juut s <j`uut`, juudi, j`uuti; pl juudid, j`uutide,
j`uut`e>
žyd|as, -ė

jõe → jõgi

jõgi s <jõgi, j`ðe, jðge, j`ðkke; pl j`ðed, jðgede,
jðgesid>
upė f ◦ *Amazonas on üks maailma pikimaid
jðgesid.* Amazonė – viena iš ilgiausių pasaulio
upių.

jõhvikas s <jõhvikas, jðhvikā, jðhvikat;
pl jðhvikad, jðhvikate, jðhvikaid>
spangulė f ◦ *Korjasime jðhvikaid.* Rinkome
spanguloes.

jõi → jooma

jõkke → jõgi

jõud s <j`ðud, j`ðu, j`ðudu; pl j`ðud, j`ðudude,
j`ðude = j`ðudusid>

1. jėga f, galia f ◦ *Suurel mehel on palju
jðu.* Didelis vyras turi daug jėgos. *Mul pole
enam jðu.* *sinuga vaielda.* Neturiu daugiau
jėgų su tavimi ginčytis. *Matemaatika käib
mulle üle jðu (= matemaatika on minu jaoks
liiga raske).* Matematika man per sunki.

• **tāie jōuga** visa jėga, **tāiest jōust** iš visų jėgų
◦ *Keegi koputas tāie jōuga vastu ust.* Kažkas iš
visų jėgų pabeldė į duris.

• **omal jōul** (= iseseisvalt) savo jėgomis,
savarankiškai ◦ *Ta sai tōoga omal jōul
hakkama.* Darbą jis atliko savo jėgomis.

Jōudu (tōole)! – Tarvis! / Jōudu tarvis!
Padėk Dieve! – Dėkui!

2. jėga f; pajėgos f pl

• **poliitilised jōud** politinės jėgos, **sōjalised
jōud** karinės pajėgos

3. situacija, kur kas nors galioja

• **jōus olema** galioti ◦ *Kas meie kokkulepe
kohtumise asjus on veel jōus?* Ar mūsų
susitarimas dėl susitikimo dar galioja?

• **jōusse jääma** įsigalioti ◦ *Mõrvari karistus
jäab jōusse.* Bausmė už nužudymą įsigalioja.

jōudma v <j`ðudma, j`ðuda, jðuab; j`ðudis,
j`ðudnud>

1. galėti; (su)gebėti

■ **mida teha** *Ma ei jōua enam nii raskeid asju
tōsta.* Aš jau nebegaliu tokių sunkių daiktų
pakelti. *Jōudsime tōō ðigeks ajaks lõpetada.*
Sugebėjome laiku pabaigti darbą.

2. atvykti; ateiti; spėti

■ **kuhu** *Laev jðuab sadamasse kell kuus.*
Laivas į uostą atplauks šeštą valandą. *Film
jðuab varsti kinodesse.* Filmas greitai pasiekis
kino teatrus.

• **bussi, rongi, lennuki peale jōudma** spėti į
autobusą, į traukinį, į lėktuvą ◦ *Nüüd on selge,
et me bussi peale ei jōua (= jääme hiljaks).*
Dabar jau aišku, kad nespėsime į autobusą.

3. pasiekti; priėti

• **järeldusele jōudma** priėti išvadą,
kokkuleppele jōudma pasiekti susitarimą,
otsusele jōudma nuspręsti ◦ *Arvan, et jōuame
kokkuleppele.* Manau, kad pasieksime susitarimą.

jōuline adj <j`ðuline, j`ðulise, j`ðulist; pl j`ðulised,
j`ðuliste, j`ðulisi; laipsn. j`ðulisem, kõige j`ðulisem>
stipr|us, -i, galing|as, -a ◦ *Ta on jōuline
isiksus.* Jis yra stipri asmenybė.

jōulud pl s <j`ðulud, j`ðulude, j`ðule = j`ðulused>
Kalėdos f pl ◦ *Häid jōule!* Linksmų šventų
Kalėdų! *Me veedame jōulud kogu perega maal.*
Kalėdas mes visa šeima praleisime kaime.

• **enne jōule** prieš Kalėdas,
peale / pärast jōule po Kalėdų

jōulupūha s <jōulupūha, jōulupūha,
jōulupūha; pl jōulupūhad, jōulupūhade, jōulupūhi>
Kalėdų diena f

• **esimene jōulupūha** pirmoji Kalėdų diena,
teine jōulupūha antroji Kalėdų diena,
jōululaupāev Kūčios

Rōōmsaid jōulupūhi! Linksmų šventų Kalėdų!

jōuluvana s <jōuluvana, jōuluvana,
jōuluvana; pl jōuluvanaad, jōuluvanade,
jōuluvanasid>

Kalėdų Senelis m ◦ *Jōuluvana tōi lastele
palju kingitusi.* Kalėdų Senelis atnešė vaikams
daug dovanų.

jōusaal s <j`ðus`aal`, j`ðusaali, j`ðus`aali,
j`ðus`aali; pl j`ðusaalid, j`ðus`aalide, j`ðus`aal`e>
treniruoklių salė f ◦ *Käin kaks korda nädalas
jōusaalis.* Treniruoklių salę lankau du kartus
per savaitę.

jāetud → jātma

jäi → jääma

jälg s <j`äl`g, jälje, j`äl`ge; pl jäljed, j`äl`gede, j`äl`gi>

1. pėdsakas *m*; žymė *f* ◦ *Jäljed viivad maja taha*. Pėdsakai veda už namo. *Mustadest kättest jäid rätikule jäljed*. Ant rankšluosčio liko purvinų rankų žymės.

• **jälgi jätma** palikti pėdsakus ◦ *Auto rattad jätsid pori sisse sügavad jäljed*. Automobilio ratai paliko purve gilias žymes.

2. pasekmė *f*, padarinys *m* ◦ *Sõja jälgi oli igal pool näha*. Karo padarinių buvo matyti visur.

jälgima v <j`äl`gima, j`äl`gida, j`äl`gib> stebėti; sekti

■ **mida** *Politseinik jälgis mehe iga liigutust*. Policininkas stebėjo kiekvieną vyro judesį.

■ **mida** *Segast juttu on raske jälgida*. Nerišlų pasakojimą sunku sekti.

■ **mida** *Jälgisin kella, et mitte hiljaks jääda*. Stebėjau laikrodį, kad nepavėluočiau.

jälle adv <j`älle>

vėl; SIN taas ◦ *Täna on jälle ilus ilm*. Šiandien vėl gražus oras.

jäme adj <jäme, jameda, jamedat; pl jamedad, jamedate, jamedaid; laipsn. jamedam, kõige jamedam> stamb[us, -i; stor]as, -a; ANT peenike ◦ *Tal on jäme kael*. Jo kaklas storas. *Mees rääkis jameda häälega*. Vyras kalbėjo žemu balsu.

jänes s <jänes, jänese, jänest; pl jänesed, jäneste, jäneseid>

kiškis *m*

• **jänes hüppab** kiškis šokuoja

järel adpos, adv <järel>

1. iš paskos ◦ *Koer kõndis mul järel*. Šuo sekė man iš paskos. *Vedasin oma kohvrit järel*. Tempiau lagaminą paskui save.

■ **kelle-mille järel** *Pardid ujusid üksteise järel reas*. Antys plaukė vorele.

2. po to; po ◦ *Õpetaja ütles ees, lapsed kordasid järel*. Mokytoja ištarė, vaikai pakartojo.

■ **mille järel** *Ta jätkas õpinguid aastase vaheaja järel*. Po metų pertraukos jis tęsė studijas.

3. vartojama tikslui nusakyti ◦ *Täna käis isa lapsel lasteaias järel*. Šiandien vaiką iš darželio pasiėmė tėvas.

■ **kelle-mille järel** *Käisin postkontoris paki järel*. Nuėjau į paštą pasiimti siuntinio.

4. lik[ęs, -usi] ◦ *Mul on ainult paar eurot järel*. Man beliko tik pora eurų. *Pärast sõda olid lossist järel ainult varemed*. Po karo iš pilies beliko tik griuvėsiai.

järeldus s <järeldus, järelduse, järeldust;

pl järeldused, järelduste, järeldusi>

išvada *f* ◦ *Loodan, et tegid sellest loost õiged järeldused*. Tikiuosi, kad iš šios istorijos pa(si) darei teisingas išvadas.

• **esialgne, lõplik järeldus** pirminė, galutinė išvada

• **järeldusele jõudma** prieiti išvadą

järele adv, adpos <järele>

1. paskui, po ◦ *Minge ees, ma tulen pärast järele*. Eikite pirmi, aš ateisiu paskui. *Asusin järjekorda Martini järele*. Atsistojau į eilę po Martyno.

■ **kelle-mille järele** *Koolis on suur vajadus noorte õpetajate järele*. Mokyklai labai reikia jaunų mokytojų.

2. vartojama tikslui nusakyti ◦ *Ema läks lasteaeda lastele järele*. Mama nuėjo parsivesti vaiko iš darželio.

■ **kelle-mille järele** *Tulin oma raamatute järele*. Atėjau savo knygų.

3. atsiduoti, dvokti

■ **mille järele** *Riided haisevad suitsu järele*. Drabužiai atsidavė rūkalais.

järele aitama v <järele `aitama, järele aidata, `aitab järele>

padėti ruošti pamokas ir pasivyti

■ **keda** *Pinginaaber aitab mind füüsikas järele*. Suolo draugas padėjo man mokytis fizikos ir pasivyti bendraklasius.

järele andma v <järele `andma, järele `anda, annab järele>

nusileisti, pasiduoti ◦ *Selles küsimuses ma järele ei anna*. Šiuo klausimu aš nenusileisiu.

■ **kellele-millele** *Lastele ei tasu alati järele anda*. Neverta visada pasiduoti vaikams.

järele jõudma v <järele j`õudma, järele j`õuda, jõuab järele>

pavyti; pasivyti

■ **kellele-millele + milles** *Karl peab pingutama, et füüsikas teistele järele jõuda*. Karlas turi stengtis, kad fizikoje pasivytų kitus.

■ **kellele** *Me jõudsime kiiresti esimestele suusatajatele järele*. Mes greitai pasivijome pirmuosius slidininkus.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

järele jätma v <järele j`ätma, järele j`ätta, jätab järele>

1. liautis; baigti, nustoti ka daryti ◦ *Jäta järele, ära ärrita koera!* Liaukis, neerzink šuns!

2. palikti ◦ *Ta sõi terve piruka ära, ei jätnud midagi järele.* Jis suvalgè visä pyraga, nepaliko nè trupinèlio.

järele jääma v <järele j`ääma, järele j`ääda, j`ääb järele>

1. likti ◦ *Lapsed sõid kõik kommid ära, mitte ühtegi ei jäänud järele.* Vaikai suvalgè visus saldainius, nè vieno neliko.

2. nustoti; liautis ◦ *Vihm jäi järele.* Nustojõ lyti.

järele mõtlema v <järele m`õtlemä, järele m`õelda, m`õtleb järele>

apgalvoti; apmaštyti ◦ *Mõtle hästi järele, enne kui lõpliku otsuse teed.* Gerai apgalvok prieš galutinai nusprēsdamas.

■ *mille üle* Pean selle ettepaneku üle järele mõtlema. Turiu apmaštyti šj pasiūlymā.

järelevalve s <järelevalve, järelev`alve, järelevalvet>

priežiūra f ◦ *Ärge jätke lapsi rannas järelevalveta.* Nepalikite paplūdimejē vaiku be priežiūros.

• **tehniline järelevalve** tehniņē priežiūra, **riiklik järelevalve** valstybinē priežiūra

jārelikult adv <jārelikult>

taigi, tad ◦ *Vihma sajab, jārelikult tāna me randa ei lähe.* Lyja, taigi i paplūdimeš mes šandien neisim.

jārelmaks s <jārelm`aks, jārelmaksu, jārelm`aksu>

išsimokētiniš, išsimokamasiš pirkimas ◦ *Ostsin diivani jārelmaksuga.* Sofā nu(si) pirkau išsimokētinai.

jārelt adpos <jārelt>
po

■ *kelle jārelt* Pane uks enda jārelt kinni.

Uždaryk po savēs duris.

■ *kelle jārelt* Mina sinu jārelt küll koristama ei hakka. Po tavēs aš tikrai netvarkysiu.

jārgi adpos <j`ārgi>
pagal

■ *mille jārgi* Kūpsetasin koogi sinu retsepti jārgi. Kepiau pyraga pagal tavo receptā. *Bussid sõidavad uue plaani jārgi.* Autobusai važiuoja pagal naujā grafikā. *Kohaliku aja jārgi on kell kaks.* Vietos laiku dabar antra valanda.

• *kellegi jutu jārgi* pasak, *sõnade jārgi* anot ◦ *Kūlaliste jutu jārgi on Lõuna-Eestis juba soe.* Pasak svečiu, Pietu Estijoje jau šilta.

jārgima v <j`ārgima, j`ārgida, j`ārgib, j`ārgitud>
vadovautis; laikytis, remtis

• **seadusi jārgima** laikytis ištatumu, **põhimõtteid jārgima** laikytis principu, **reegleid jārgima** laikytis taisykliu, **nõudeid jārgima** laikytis reikalavimu, **eeskirju jārgima** laikytis taisykliu, **soovitusi jārgima** klausyti patarimu ◦ *Ta jārgis sõprade soovitusi ja vahetas töökohta.* Jis paklausē draugu patarimu i r pakeitē darba.

jārglane s <j`ārglane, j`ārglase, j`ārglast; pl j`ārglased, j`ārglaste, j`ārglasi>

1. palikuon|is, -ē ◦ *Ta suri meessoost jārglasteta.* Jis mirē nepalikeš vyriškos lyties palikuoniū.
2. i|pēdin|is, -ē ◦ *Seltsi esimees ei soovinud oma võimalikku jārglast nimetada.* Draugijos pirmininkas nenorējo i|vardyti galimo savo i|pēdinio.

jārgmine adj <j`ārgmine, j`ārgmise, j`ārgmist, j`ārgmisse; pl j`ārgmised, j`ārgmiste, j`ārgmisi>

1. kit|as, -a; ateinant|is, -i; ANT eelmine ◦ *Lāhen jārgmises peatuses maha.* Išlipsiu kitoje stotelėje. *Rāāgime sellest jārgmine kord.* Pakalbēsime apie tai kitā kartā.

• **jārgmisel pāeval, nādalal** kitā dienā, savaite, **jārgmisel aastal** ateinančiais metais
2. tok|s, -ia; šitok|s, -ia ◦ *Ajalehtedes ilmus jārgmine kuulutus: „Mūūia suvila“.* Laikraščiuose pasirodē skelbimas: „Parduodamas vasarnamis“.

jārgnema v <j`ārgnema, j`ārgneda, j`ārgneb>

1. eiti po; vykti po; ANT eelnema

■ *millele* Kuriteole peab jārgnema karistus. Už nusikaltimā turi būti baudžiama. *Praele jārgnes magustoit.* Po kepsnio buvo patiektas desertas.

2. sekti, eiti paskui

■ *kellele-millele* Jārgnesime giidile. Ējome paskui gidā.

järjekord s <järjek`ord, järjekorra, järjek`orda, järjek`orda; *pl* järjekorrad, järjek`ordade, järjek`ordi>

1. **tvarka** *f* ◻ *Sõnade järjekord lauses on vale.* Žodžių tvarka sakinyje netaisyklinga. *Nimed on esitatud tähestiku järjekorras.* Vardai pateikti abėcėlės tvarka.

2. **eilē** *f* ◻ *Seisin 10 minutit järjekorras, et piletit osta.* 10 minučių stovėjau eilėje, kad nusipirkčiau bilietą.

järjekordne *adj* <järjek`ordne, järjek`ordse, järjek`ordset; *pl* järjek`ordsed, järjek`ordsete, järjek`ordseid>

eilin|is, -ē; dar vien|as, -a ◻ *Homme toimub seltsi järjekordne koosolek.* Rytoj vyks eilinis draugijos susirinkimas. *Ta süütas järjekordse sigareti.* Jis užsidedė dar vieną cigaretę.

järjest *adv* <järjest>

1. **iš eilēs** ◻ *Laps puudub koolist juba mitmendat päeva järjest.* Jau kelintą dieną iš eilės vaiko nėra mokykloje.

2. **vis; sin aina, üha** ◻ *Külalisi tuli järjest juurde.* Svečių ateidavo vis daugiau. *Tüdruk läheb järjest ilusamaks.* Mergaitė vis gražėja.

järsk *adj* <j`ärsk, järsu, j`ärsku; *pl* järsud, j`ärskude, j`ärške; *laipns.* järsem, kõige järsem>

1. **stat|jus, -i** ◻ *Mägi oli väga järsk.* Kalnas buvo labai status.

2. **staig|jus, -i** ◻ *Sõitke ettevaatlikult, sellel teel on järsud kurvid.* Važiukite atsargiai, šiame kelyje staigūs posūkiai. *Järsud liigutused võivad loomi ehmata.* Staigūs judesiai gali išgąsdinti gyvūnus.

järsku *adv* <j`ärsku>

1. **staiga** ◻ *Järsku kostis plahvatus.* Staiga pasigirdo sprogimas. *Poiss hakkas järsku karjuma.* Staiga berniukas ėmė šaukti.

2. **gal, galbūt** ◻ *Järsku sa ikka tuled kaasa?* O gal vis tiek eisi kartu?

järsult *adv* <järsult; *laipns.* järsemalt, kõige järsemalt>

staigiai, staiga; greitai ◻ *Tee tõuseb järsult mäkke.* Kelias staigiai kyla į kalną. *Haige seisund halvenes järsult.* Ligonio būklė greitai blogėjo.

järv s <j`ärv, järve, j`ärve, j`ärve; *pl* järved, j`ärvede, j`ärvi>

ežeras *m*

jätkama *v* <j`ätkama, jätkata, j`ätkab, jätkatud>

tešti

■ **mida** *Ta jätkab õpinguid ülikoolis.* Jis tęsia mokslus universitete. *Pärast lõunat jätkasin tööd.* Po pietų tęsiau darbą.

jätkamine s <j`ätkamine, j`ätkamise, j`ätkamist>

tešimas *m* ◻ *Ehituse jätkamiseks puudub raha.* Trūksta pinigų statyboms testis.

jätkuma *v* <j`ätkuma, j`ätkuda, j`ätkub>

1. **teštis** ◻ *Pärast vaheaega kontsert jätkus.* Po pertraukos koncertas tęsėsi.

2. **užtekti; pakakti; sin jaguma**

■ **mida** *Tööd jätkus kõigile.* Darbo pakako visiems. *Toitu jätkub homseni.* Maisto užteks iki rytojaus.

■ **millest** *Sellest rahast jätkub mulle mitmeks kuuks.* Šių pinigų man užteks keliems mėnesiams.

jätkuvalt *adv* <j`ätkuvalt>

vis; ir toliau ◻ *Arvutimängud on noorte seas jätkuvalt populaarsed.* Kompiuteriniai žaidimai ir toliau populiarūs tarp jaunimo.

jätma *v* <j`ätma, j`ätta, jätab, j`ätud; j`ätis, j`ätnud>

1. **palikti**

■ **kuhu** *Jätsin vihmavarju trammi.* Palikau skėtį tramvajuje. *Palun jäta mind üksi.* Prašau palikti mane vieną.

■ **mida tegema** *Emä jättis lapsed koju õppima.*

Mama paliko vaikus namie mokytis.

■ **midagi tegemata** *Jätsin kinno minemata (= ei läinud kinno).* Likau nenuėjęs į kiną.

● **mingisugust muljet jätma** palikti išpūdį ◻ *Mees jättis endast hea / halva mulje.* Vyras paliko gerą / blogą išpūdį.

2. **duoti** ◻ *Jäta mulle oma meiliaadress.* Duok man savo elektroninio pašto adresą.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

jää s <j`ää, j`ää, j`aad>

ledas m ◻ *Jää sulab.* Ledas tirpsta. *Järvel on veel ohtlik uisutada, jää on liiga nõrk.* Dar pavojinga čiuožinėti ant ežero, ledas dar per plonas. *Meri on jääs.* Jūra užšalus.

jäähoki s <j`äähoki, j`äähoki, j`äähokit>

ledo ritulys m

• **jäähokit mängima** žaisti ledo ritulį

jääma v <j`ääma, j`ääda, j`aab, j`aadud; j`äi, jäänud, j`aadakse>

1. likti

■ **kuhu** *Lapsed jäid üksinda koju.* Vaikai liko vieni namie.

■ **kelle juurde** *Jäin ööseks sõbra juurde.*

Nakčiai likau pas draugą.

2. palikti; išlikti

■ **kelleks** *Mu sõber jäi töötuks.* Mano draugas liko be darbo.

■ **milliseks** *Püüdsin rahulikuku jääda*
Bandžiau išlikti ramus.

■ **mida tegema** *Laps jäi magama.* Vaikas užmigo. *Soojad ilmad ei jäänud kauaks püsima.* Šilti orai ilgai neišsilaikė. *Kell jäi seisma.* Laikrodis sustojo.

■ **mida tegemata** *Mul jäi üks töö lõpetamata.* Man liko vienas nepadarytas darbas.

3. tebebuti, likti; išsilaikyti; išlikti ◻ *Kannu on veel natuke kohvi jäänud.* Kavinuke dar liko šiek tiek kavos. *Temast jäi hea mulje.* Jis paliko gerą įspūdį.

jääpurikas s <j`ääpurikas, j`ääpurika,

j`ääpurikat; pl j`ääpurikad, j`ääpurikate, j`ääpurikaid>

varveklis m

jäär s <j`äär, jäära, j`äära; pl jäärad, j`äärade,

j`äärasid>
avinas m

Jäär s <J`äär, Jäära, J`äära; pl Jäärad, J`äärade, J`äärasid>

Avinas m

jäätis s <j`äätis, j`äätise, j`äätist; pl j`äätised, j`äätiste, j`äätiseid>

ledai m pl ◻ *Sõime kohvi kõrvale jäätist.* Prie kavos valgėme ledų.

jäätmed pl s <j`äätmed, j`äätmete, j`äätmeid>

atliekos f pl ◻ *Kas patareid on ohtlikud jätmed?* Ar baterijos yra pavojingos atliekos?

K

ka adv <k`a>

1. taip pat, irgi ◻ *Tema armastab mind ja mina teda ka.* Jis myli mane, aš irgi jį myliu. *Ka sel aastal algas sügis liiga vara.* Šiais metais ruduo taip pat prasidėjo per anksti.

2. dar ir ◻ *Peale inglise ja vene keele oskan ma ka saksa keelt.* Be anglų ir rusų kalbų, aš moku dar ir vokiečių kalbą.

3. netgi, net ◻ *Keegi ei teadnud vastust, ka õpetaja mitte.* Niekas nežinojo atsakymo, netgi mokytojas.

• **nii... kui ka** (= mõlemad, see ja teine) tiek... tiek ◻ *Homme on oodata nii päikest kui ka vihma.* Rytoj žadama tiek saulė, tiek lietus.

• **mitte ainult... vaid ka** (= mõlemad samamoodi) ne tik... bet ir ◻ *Minu jaoks ei ole tähtis mitte ainult palk, vaid ka töö sisu.* Man svarbi ne tik alga, bet ir darbo pobūdis.

kaal s <k`aal, kaalu, k`aalu; pl kaalud, k`aalude, k`aalusid>

1. (sg) **svoris** m ◻ *Pagasi kaal ületas lubatud piiri.* Bagažo svoris viršijo leidžiamą normą.

• **kaal tõuseb, langeb** svoris auga, krinta

• **kaalus juurde võtma** priaugti svorio;

kaalust alla võtma numesti svorio ◻ *Paljud naised soovivad kaalust alla võtta.* Daugelis moterų nori numesti svorio.

• **kaalu jälgima** sekti svorį

2. **svarstykłs** f pl ◻ *Astusin kaalule.*

Atsistojau ant svarstyklų.

3. (sg) **svarba** f; **įtaka** f ◻ *Sellel otsusel on suur kaal.* Šis sprendimas labai svarbus.

kaalikas s <kaalikas, kaalika, kaalikat; pl kaalikad, kaalikate, kaalikaid>

griežtis m ◻ *Ostsin turult kartuleid ja kaalikaid.* Nusipirkau iš turgaus bulvių ir griežčių.

Kaalud pl s <Kaalud, K`aalude, K`aalusid>
Svarstykłs f pl

kaaluma v <k`aaluma, k`aaluda, kaalub>

1. **sverti** ◻ *Kui palju sa kaalud?* Kiek tu sveri? *Kott kaalub kümme kilo.* Maišas sveria dešimt kilogramų.

■ **keda-mida** *Ta kaalub ennast iga päev.* Jis sveriasi kiekvieną dieną.

2. **svarstyti** ◻ *Kaalusime, kas minna või mitte.* Svarstėme, eiti ar ne.

■ **mida** *Kaalusin ettepanekut tõsiselt.* Pasiūlymą svarsčiau rimtai.

kaamera s <kaamera, kaamera, kaamerat;
pl kaamerad, kaamerate, kaameraid>
fotoaparatas *m* arba vaizdo kamera *f*

kaart s <k`aart, kaardi, k`aarti; pl kaardid,
k`aartide, k`aarte>

1. žemėlapis *m* ◦ *Näita kaardi pealt, kus asub Itaalia*. Parodyk žemėlapyje, kur yra Italija.

2. atvirukas *m*; SIN postkaart ◦ *Kas sa said mu kaardi kätte?* Ar gavai mano atviruką?

3. mokėjimo kortelė *f* ◦ *Kas maksate sularahas või kaardiga?* Mokėsite grynaisiais ar kortele?

4. korta *f* ◦ *Mängisime terve õhtu kaarte*.

Visą vakarą žaidėme kortomis.

● **kaarte segama, jagama** maišyti, dalyti kortas

+ **ID-kaart** asmens tapatybės kortelė,

krediitkaart kredito kortelė, **pangakaart** banko kortelė

kaas s <k`aas, kaane, k`aant; pl kaaned, kaante,
k`aasi>

1. dangtis *m* ◦ *Pane potile kaas peale*. Uždėk dangtį ant puodo.

2. viršelis *m* ◦ *Ajakirja kaanel oli laulja pilt*. Ant žurnalo viršelio buvo dainininko nuotrauka.

3. (pl) aplankas *m* ◦ *Panin passile kaaned ümber*. Apvilkau pasą aplanku.

kaasa adv <k`aasa>

kartu, drauge ◦ *Koer jooksis lastega kaasa*.

Šuo bėgo kartu su vaikais. *Tule minuga poodi kaasa*. Einam drauge į parduotuvę.

kaasa aitama v <k`aasa `aitama, k`aasa
aidata, `aitab k`aasa>

prisidėti; padėti

■ **millele** *Suur tänu kõigile, kes aitasid kaasa konverentsi korraldamisele!* Dėkui visiems, padėjusiems organizuoti konferenciją.

kaasa arvatud adv <k`aasa arvatud>

įskaitant, taip pat ◦ *Osavõtjaid oli paljudest riikidest, Eesti kaasa arvatud*. Dalyvių buvo iš daugelio šalių, įskaitant ir Estiją.

kaasaegne adj <k`aas`aegne, k`aas`aegse,
k`aas`aegset; pl k`aas`aegsed, k`aas`aegsete,
k`aas`aegseid; laipn. k`aas`aegsem, kõige
k`aas`aegsem = k`aas`aegseim>

šiuolaikišk|as, -a, šiuolaikin|is, -ė;

modern|us, -i; SIN tänapäevane ◦ *Ruumide*

sisustus on igati kaasaegne. Vidaus interjeras

yra visiškai šiuolaikiškas.

● **kaasaegne kunst** šiuolaikinis menas

kaasa elama v <k`aasa elama, k`aasa elada,
elab k`aasa>

palaikyti

■ **kellele-millele** *Võistlusele elas kaasa viis tuhat inimest*. Varžybas palaikė susirinkusi penkių tūkstančių žmonių minia. *Ema elab kaasa laste rõõmudele ja muredele*. Mama palaiko vaikus jų džiaugsmuose ir rūpesčiuose.

kaasa lööma v <k`aasa l`ööma, k`aasa
l`üüa, l`ööb k`aasa>

dalyvauti

■ **milles/kus** *Etenduses lööb kaasa mitu tuntud näitlejat*. Spektaklyje dalyvauja keli žymūs aktoriai.

kaasa rääkima v <k`aasa r`ääkima, k`aasa
r`ääkida, räägib k`aasa>

pasisakyti ◦ *Ma ei oska poliitika teemadel*

kaasa rääkida. Aš nemoku pasisakyti politikos temomis.

kaasas adv <kaasas>

kartu; su savimi ◦ *Mul ei ole raha kaasas*.

Aš neturiu pinigų su savimi. *Tal on vihmavari alati kaasas*. Jis visuomet pasiima skėtį.

kaasas kandma v <kaasas k`andma,
kaasas k`anda, kannab kaasas>

nešiotis; (su savimi) turėti ◦ *Ma ei kanna kunagi sularaha kaasas*. Aš niekad nesinešioju grynųjų pinigų. *Kannan oma arvutit alati kaasas*. Savo kompiuterį visada turiu su savimi.

kaasa tegema v <k`aasa tegema, k`aasa
teha, t`eeb k`aasa>

dalyvauti ◦ *Tegin reisi algusest lõpuni kaasa*. Dalyvavau kelionėje nuo pradžios iki galo.

■ **milles/kus** *Filmis teeb kaasa palju tuntud näitlejaid*. Filme vaidina daug žymių aktorių.

kaasa tooma v <k`aasa t`ooma, k`aasa
t`uua, t`oob k`aasa>

atnešti; sukelti ◦ *Uus seadus tõi kaasa palju*

muudatusi. Naujasis įstatymas atnešė daug pokyčių.

kaasa tundma v <k`aasa t`undma, k`aasa
t`unda, tunneb k`aasa>

užjausti; reikšti užuojautą ◦ *Sul on lein, tunnen kaasa!* Tau gedulas, užjaučiu!

■ **kellele** *Tunnen sulle südamest kaasa*.

Nuoširdžiai tave užjaučiu.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

kaaslane s <k`aaslane, k`aaslase, k`aaslast;
pl k`aaslasted, k`aaslaste, k`aaslasi>

1. kompanion|as, -*ê*, draug|as, -*ê*;
palydov|as, -*ê* ◦ *Ta on meeldiv kaaslane.*

Jis – malonus kompanionas.

+ **elukaaslane** sugyventinis, gyvenimo
draugas ar partneris, **mõttekaaslane**
bendramintis, **reisikaaslane** bendrakeleivis,
töökaaslane bendradarbis

2. palydovas *m* ◦ *Maa kaaslane on Kuu.*
Mėnulis yra Žemės palydovas.

kaasmaalane s <k`aasm`aalane,
k`aasm`aalase, k`aasm`aalast; pl k`aasm`aalased,
k`aasm`aalaste, k`aasm`aalasi>
tėvynainis, -*ê* ◦ *Kohtasin reisil palju kaasmaalasi.*
Kelionėje sutikau daug tėvynainių.

kaassõna s <k`aassõna, k`aassõna,
k`aassõna; pl k`aassõnad, k`aassõnade, k`aassõnu>
prielinksnis *m* arba polinksnis *m*

kaastunne s <k`aastunne, k`aast`unde,
k`aastunnet>
užuojuata *f*

■ **kelle vastu** *Tal pole teiste vastu kaastunnet.*
Jis neužjaučia kitų.

● **kellele kaastunnet avaldama** reikšti
užuojuatą ◦ *Avaldan sulle kaastunnet ema surma
puhul!* Reiškiu užuojuatą dėl mamos mirties!

● **kelles kaastunnet äratama** sužadinti užuojuatą
◦ *Haige pois äratas minus kaastunnet.*
Sergantis berniukas sužadino man užuojuatą.

kabe s <kabe, kabe, kabet>
šaškės *f pl* ◦ *Võisteldi males ja kabes. Vyko
šaškių ir šachmatų varžybos.*

● **kabet mängima** žaisti šaškėmis

kabinet s <kabin`et`, kabineti, kabin`etti,
kabin`etti; pl kabinetid, kabin`ettide, kabin`et`te>
kabinetas *m* ◦ *Arsti kabineti ukse taga oli
järjekord.* Už gydytojo kabineto durų buvo
susidariusi eilė.

kade adj <kade, kadedā, kadedat; pl kadedad,
kadedate, kadedaid; laipsn. kadedam, kõige kadedam>
pavyd|us, -i

■ **kelle peale** ◦ *Martin on Peetri peale kade.*
Martynas pavydi Petriui.

● **kadedaks tegema** kelti pavydą ◦ *Naabri
uus auto tegi ta kadedaks.* Naujasis kaimyno
automobilis sukėlė jam pavydą.

kaduma v <kaduma, kaduda, k`aob>

1. dingti ◦ *Mu võtmed on kadunud.* Mano
raktai dingo. *Kass oli mitu päeva kadunud.*
Katė kelias dienas buvo pradingusi.

2. prarasti ◦ *Poisil kadus huvi õppimise vastu.*
Berniukas prarado susidomėjimą mokslais.

kadumine s <kadumine, kadumise,
kadumist>

dingimas *m* ◦ *Politsei uurib noore naise
kadumist.* Policija tiria jaunos moters dingimą.

kadunu s <kadunu, kadunu, kadunut;
pl kadunud, kadunute, kadunuid>

1. velion|jis, -*ê* ◦ *Avaldan kaastunnet kadunu
omastele.* Reiškiu užuojuatą velionio artimiesiems.

2. ding|ęs, -usi ◦ *Kadunu perekond on väga
mures.* Dingusio vyro šeima yra labai susirūpinusi.

kaebama v <k`aebama, kaevata, k`aebab, kaevatud>

1. skųstis; SIN kurtma

■ **mida** *Patsient kaebas arstile peavalu ja
väsimumst.* Pacientas skundėsi gydytojui galvos
skausmu ir nuovargiu.

■ **mille üle** *Ta ei kaeba kunagi oma tervise
üle.* Jis niekuomet nesiskundžia savo sveikata.

■ **et** *Toomas kaebas, et tal on igav.* Tomas
skundėsi, kad jam nuobodu.

2. įskųsti

■ **kelle peale** *Noorem vend kaebab tihti
vanema venna peale.* Jaunesnysis brolis
dažnai įskundžia vyresnįjį tėvams.

● **kedagi kohtusse kaebama** paduoti į teismą
◦ *Mees kaebas naabri kohtusse.* Vyras padavė
kaimyną į teismą.

kaebus s <k`aebus, k`aebuse, k`aebust;
pl k`aebused, k`aebuste, k`aebusi>

1. skundas *m* ◦ *Ta pöördus kaebusega
politseisse.* Jis kreipėsi į policiją su skundu.

■ **kelle-mille kohta** *Kirjutasin kaebuse halva
teeninduse kohta.* Parašiau skundą dėl blogo
aptarnavimo.

● **kaebust esitama** pateikti skundą ◦ *Esitage
ametlik kaebus.* Pateikite oficialų skundą.

2. nusiskundimas *m* ◦ *Arst kuulas
tähelepanelikult haige kaebusi.* Gydytojas
įdėmiai klausėsi ligonio nusiskundimų.

kael s <k`ael, kaela, k`aela, k`aela; pl kaelad, kaelte, k`aelu>

1. **kaklas** m ◦ *Luigel on pikk kael*. Gulbės kaklas yra ilgas.

2. (sg) apie apsirengimą – su aplink kaklą nešiojamais drabužiais, daiktais susijusiose frazėse

• **kaela panema** užsirišti, užsikabinti ant kaklo;

kaelas olema ryšėti, nešioti ant kaklo;

kaelast ära võtma nusirišti, nusikabinti nuo kaklo
◦ *Pane sall kaela*. Užsirišk šaliką. *Võtsin salli kaelast ära*. Nusirišau šaliką.

kaelakee s <kaelak`ee, kaelak`ee, kaelak`eed; pl kaelak`eed, kaelak`eede, kaelak`eesid>

vérinys m ◦ *Naine kandis kallist kaelakeed*. Moteris segėjo brangų vėrinį.

kaer s <k`aer, kaera, k`aera>
aviža f

kaetud → katma

kaev s <k`aev, kaevu, k`aevu, k`aevu; pl kaevud, k`aevude, k`aevusid>

šulins m

kaevama v <k`aevama, kaevata, k`aevab>
kasti ◦ *Ta kaevab aias maad*. Jis sode kasa žemę.

kagu s <kagu, kagu, kagu>

pietryčiai m pl ◦ *Tuul puhus kagust*. Vėjas pūtė iš pietryčių.

kahanema v <kahanema, kahaneda, kahaneb>
mažėti, sumažėti; ANT kasvama ◦ *Ettevõtte töötajate arv on poole võrra kahanenud*. Įmonės darbuotojų skaičius sumažėjo perpus.

kahe → kaks

kahekesi adv <kahekesi>

dviese ◦ *Käisime vennaga kahekesi kinos*. Dviese su broliu buvome kine.

kahekordne adj <kahek`ordne, kahek`ordse, kahek`ordset; pl kahek`ordsed, kahek`ordsete, kahek`ordseid>

1. **dvigub[as, -a]** ◦ *Aknad on kahekordsest klaasist*. Langai yra dvigubo stiklo. *Juhi palk tõusis aastaga kahekordseks*. Vadovo alga per metus pakilo dvigubai.

2. **dukartin[is, -ē]** ◦ *Ta on kahekordne maailmameister suusatamises*. Jis – dukartinis pasaulio slidinėjimo čempionas.

kaheksa num <kaheksa, kaheksa, kaheksat>
aštuoni, aštuonios ◦ *Tööpäev kestab kaheksa tundi*. Darbo diena trunka aštuonias valandas. *Kell on kaheksa*. Aštuonios valandos.

kaheksakümmend num

<kaheksakümmend, kaheksak`ümne, kaheksatkümmet = kaheksatkümmend>

aštuoniasdešimt ◦ *Raamatus on kaheksakümmend lehekülge*. Knygoje yra aštuoniasdešimt puslapių. *Ta on üle kaheksakümne aasta vana*. Jam daugiau nei aštuoniasdešimt metų.

kaheksas num <kaheksas, kaheksanda, kaheksandat; pl kaheksandad, kaheksandate, kaheksandaid>

aštunt[as, -a] ◦ *Eesti meeskond jäi võistlustel kaheksandaks*. Estijos komanda varžybose liko aštunta.

kaheksasada num <kaheksasada, kaheksasaja, kaheksatsada = kaheksatsadat>

aštuoni šimtai ◦ *Ühiselamus elab ligi kaheksasada üliõpilast*. Bendrabutyje gyvena apie aštuonis šimtus studentų.

kaheksateist num <kaheksat`eist, kaheksat`eist = kaheksat`eistk`ümne, kaheksatt`eist; kaheksat`eistk`ümnesse>

aštuoniolika ◦ *Kell on kaheksateist kolmkümmend*. Aštuoniolika valandų ir trisdešimt minučių. *Poiss saab varsti kaheksateist*. Berniukui netrukus sukaks aštuoniolika.

kahetoaline adj <kahet`oaline, kahet`oalise, kahet`oalist, kahet`oalisse; pl kahet`oalised, kahet`oaliste, kahet`oalisi>

dviejų kambarių

• **kahetoaline korter** dviejų kambarių butas

kahetsema v <kahetsema, kahetseda, kahetseb>

gailėtis

■ **mida** *Kurjategija kahetses oma tegu*.

Nusikaltėlis gailėjosi dėl to, ką padarė.

■ **et** *Kahetsen, et ma sinu nõuannet kuulda ei võtnud*. Gailiuosi, kad nepaklausiau tavo patarimo.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

kahju s <kahju, kahju, kahju; *pl* kahjud, kahjude, kahjusid>

1. nuostolis *m*; ANT kasu ◻ *Ettevõtte kahju ulatus üle 2000 euro*. Imonės nuostolis siekė daugiau nei 2 000 eurų.

2. (*sg*) žala *f*; ANT kasu ◻ *Ta teeb raske tööga oma tervisele kahju*. Sunkiū darbu jis daro žalą savo sveikatai.

3. (*sg*) gaila ◻ *Mul on kahju, aga ma ei saa aidata*. Gaila, tačiau aš negaliu padėti.

■ *kellest-millest* *Mul hakkas temast kahju*. Man pasidarė jo gaila.

kahjuks adv <kahjuks>

gaila; deja ◻ *Kahjuks pole mul aega*. Gaila, bet aš neturiu laiko. *Kas see on tõsi?* – *Kahjuks küll*. Ar tai tiesa? – *Deja, taip*.

kahjulik adj <kahjul'ik, kahjuliku, kahjul'ikku; *pl* kahjulikud, kahjulike, kahjul'ikke; *laipsn*.

kahjulikum, kõige kahjulikum>

žalingjas, -a, kenksmingjas, -a; ANT kasulik

■ *kellele-millele* *Suitsetamine on tervisele kahjulik*. Rūkymas yra žalingas sveikatai.

kahjum s <k'ahjum, k'ahjumi, k'ahjumit; *pl* k'ahjumid, k'ahjumite, k'ahjumeid>

nuostolis *m*; ANT kasum ◻ *Panga kahjum on 300 000 eurot*. Banko nuostolis – 300 000 eurų.

● **kahjumisse jääma nuostolingai dirbti**

kahjustama v <kahjustama, kahjustada, kahjustab, kahjustatud>

žaloti; gadinti; kenkti

■ *mida* *Suitsetamine kahjustab tervist*.

Rūkymas žaloja sveikatą. *Õnnetus kahjustas firma mainet*. Nelaimingas atsitikimas pakenkė firmos reputacijai.

kaht → kaks

kahte → kaks

kahtlane adj <k'ahtlane, k'ahtlase, k'ahtlast; *pl* k'ahtlased, k'ahtlaste, k'ahtlasi; *laipsn*.

k'ahtlasem, kõige k'ahtlasem>

įtartin|jas, -a; abejotin|jas, -a ◻ *Tema*

käitumine tundub kahtlane. Jo elgesys atrodo įtartinas.

kahtlema v <k'ahtlema, kahelda, k'ahtleb>

1. abejoti

■ *milles* *Ära kahtle oma võimetes*. Neabejok savo gebėjimais. *Ma kahtlen selle töö vajalikkuses*. Aš abejoju, ar tas darbas reikalingas.

■ *kas* *Kahtlen, kas see ikka on nii*. Abejoju, ar taip yra iš tiesų.

2. dvejoti

■ *kas* *Kahtlesin, kas minna teatrisse või mitte*. Dvejojau, ar eiti į teatrą, ar ne.

kahtlemata adv <k'ahtlemata>

neabejotinai, be abejo, be abejonės, tikrai ◻ *Tüdruk on kahtlemata andekas*. Mergaitė, be abejonės, talentinga. *Kahtlemata tuleb seda uurida*. Be abejo, tai reikia iširti.

kahtlus s <k'ahtlus, k'ahtluse, k'ahtlust; *pl* k'ahtlused, k'ahtluste, k'ahtlusi>

įtarimas *m*; abejonė *f* ◻ *Mul tekkis kahtlus, et äkki ta valetab*. Man kilo įtarimas, kad jis meluoja.

● **kahtlust äratama /tekutama** kelti įtarimą

◻ *Auto odav hind äratas ostjates kahtlust*.

Maža automobilio kaina kėlė pirkėjams įtarimą.

kahtlustama v <kahtlustama, kahtlustada, kahtlustab, kahtlustatud>

įtarti

■ *keda* + *milles* *Meest kahtlustatakse varguses*. Vyras įtariamas vagyste.

■ *kellel* + *mida* *Haigel kahtlustati vähki*. Ligoniuvi įtarė vėžys.

■ *et* *Ma kahtlustan, et ta valetab*. Įtariu, kad jis meluoja.

kahvel s <k'ahvel, k'ahvli, k'ahvlit; *pl*

k'ahvlid, k'ahvlite, k'ahvleid>

šakutė *f* ◻ *Ta sõi praadi noa ja kahvliga*. Jis valgė kepsnį su peiliu ir šakute.

kaine adj <k'aine, k'aine, k'ainet; *pl* k'ained, k'ainete, k'aineid>

blaiiv|us, -i; ANT purjus ◻ *Autojuht oli täiesti kaine*. Vairuotojas buvo visiškai blaiivus.

kainelt adv <k'ainelt>

blaiiviai ◻ *Olukorda tuleb kainelt hinnata*.

Situaciją reikia vertinti blaiiviai.

kaitse s <kaitse, k`aitse, kaitset>

1. **apsauga** f^o *Haruldased loomad vajavad kaitset*. Retiems gyvūnams reikalinga apsauga.

■ **kelle-mille vastu** *Mis on parim kaitse sääskede vastu?* Kokia yra geriausia apsauga nuo uodų?

■ **kelle-mille eest** *Sügisel otsivad linnud kaitset tuule ja vihma eest*. Rudenį paukščiai ieško prieglobsčio nuo vėjo ir lietaus.

● **kaitse all olema** būti saugomam^o *Need lilled on kaitse all*. Šios gėlės yra saugomos.

2. **gynyba** f^o *Vaenlase kaitse oli tugev*. Priešininkų gynyba buvo stipri.

kaitsevägi s <k`aitsevägi, k`aitsev`äe, k`aitseväge, k`aitsev`äkke; pl k`aitsev`äed, k`aitsevägede, k`aitsevägeseid>

gynybos pajėgos f pl^o *Eesti kaitsevägi vajab noori mehi*. Estijos gynybos pajėgoms reikalingi jauni vyrai.

kaitsja s <k`aitsja, k`aitsja, k`aitsjat; pl k`aitsjad, k`aitsjate, k`aitsjaid>

gynėjas, -a ^o *Mehe kaitsjana esines kohtus advokaat Lepik*. Vyro gynėjas teisme buvo advokatas Lepik.

kaitsma v <k`aitsma, k`aitsta, kaitseb, k`aitstud; k`aitses, k`aitsnud>

1. **ginti, apginti, apsaugoti**; ANT rūndama

■ **keda-mida** *Meest kaitses kohtus tuntud advokaat*. Teisme vyrą gynė žymus advokatas. *Ta kaitseb alati oma seisukohti*. Jis visuomet gina savo įsitikinimus.

■ **kelle-mille eest** *Keegi pole röövlite eest kaitstud*. Nė vienas nėra apsaugotas nuo vagių.

2. **saugoti**

■ **keda-mida** *Päikesepriidid kaitsevad silmi*. Akiniai nuo saulės saugo akis.

■ **mille eest** *Raamatuid tuleb kaitsta tolmu eest*. Knygas reikia saugoti nuo dulkių.

kaitsmine s <k`aitsmine, k`aitsmise, k`aitsmist>

gynimas m^o *Ta vajab advokaadi abi oma õiguste kaitsmiseks*. Jam reikalinga advokato pagalba savo teisėms ginti.

kajakas s <kajakas, kajaka, kajakat; pl

kajakad, kajakate, kajakaid>

kiras m^o *Sadamast kostis kajakate kisa*. Nuo uosto sklido kirų klyksmai.

kajastama v <kajastama, kajastada, kajastab, kajastatud>

nušviesti; perteikti

■ **mida** *Ajakirjandus ei kajastanud*

konverentsi piisavalt. Spaudoje konferencija nebuvo pakankamai nušviesta. *Film kajastab kunstniku mõtteid ja unistusi*. Filmas perteikia menininko mintis ir svajones.

kajut s <kajut, kajuti, kajutit; pl kajutid, kajutite, kajuteid>

kajutė f^o *Kapten oli oma kajutis*. Kapitonas buvo savo kajutėje.

kakao s <kak`ao, kak`ao, kak`aod>

kakava f^o *Jõin tassi kakaod*. Išgėriau puodelį kakavos.

kaklema v <k`aklema, kakelda, k`akleb> muštis, peštis

■ **kelle-mille pärast** *Lapsed kaklesid mänguasja pärast*. Vaikai mušėsi dėl žaislo.

kaklus s <k`aklus, k`akluse, k`aklust, k`aklusse; pl k`aklused, k`aklute, k`aklusi = k`akluseid>

muštynės f pl, **peštynės** f pl^o *Meeste vahel puhkes kaklus*. Tarp vyrų kilo muštynės.

kaks num <k`aks, kahe, k`ahte = k`aht>

du, dvi ^o *Peres on kaks last*. Šeimoje yra du vaikai. *Kell on kaks*. Antra valanda. *Meie klassis on tüdrukuid kaks korda rohkem kui poisse*. Mūsų klasėje mergaičių yra du kartus daugiau nei berniukų.

● **kaks aastat** dveji metai, **kaks kuud** du mėnesiai, **kaks nädalat, päeva, tundi, minutit** dvi savaitės, dienos, valandos, minutės

kaksik s <kaksik, kaksiku, kaksikut; pl kaksikud, kaksikute, kaksikuid>

(ppr. pl) **dvyn|ys, -ė** ^o *Henrik ja Martin on kaksikud*. Henrikas ir Martynas yra dvyniai.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

Kaksikud *pl s* <Kaksikud, Kaksikute, Kaksikuid>

Dvyniai *m pl*

kakskümmend *num* <k`akskümmend, kahek`ümne, k`ahtkümmet = k`ahtekümmet = k`ahtkümmend = k`ahtekümmend>

dvidešimt ◦ *Hilinesin kakskümmend minutit.* Vélavau dvidešimt minučių. *Raamat koosneb kahekümnest peatükist.* Knyga sudaro dvidešimt skyrių.

kakssada *num* <k`akssada, kahesaja, k`ahtsada = k`ahtesada = k`ahtsadat = k`ahtesadat> **du šimtai** ◦ *Jalgratas maksis kakssada eurot.* Dviratis kainavo du šimtus eurų.

kaksteist *num* <k`akst`eist, kahet`eist = kahet`eistk`ümne, k`ahht`eist k`ahhet`eist k`ahht`eistkümmet; kahet`eistk`ümnesse> **dvylika** ◦ *Aastas on kaksteist kuud.* Metai turi dvylika mėnesių. *Kell on kaksteist.* Dvylika valandų.

kaktus s <k`aktus, k`aktuse, k`aktust; *pl k`aktused, k`aktuste, k`aktusi = k`aktuseid> **kaktusas** *m**

kala s <kala, kala, kala; *pl kalad, kalade, kalu = kalasid> žuvis* *f* ◦ *Akvaariumis ujusid värvilised kalad.* Akvariume plaukiojo įvairiaspalvės žuvis. *Ta ei sөө kala.* Jis nevalgo žuvis.

• **kala püüdma** gaudyti žuvis ◦ *Poisid püüavad järvel kala.* Berniukai ežere gaudo žuvis.

• **kalale minema /kalal käima** žvejoti ◦ *Vanaisa käib iga pühapäev kalal.* Senelis žvejoja kiekvieną sekmadienį.

• **kala praadima** kepti žuvį

Kalad *pl s* <Kalad, Kalade, Kalu = Kalasid> Žuvis *f pl*

kalamees s <kalam`ees, kalamehe, kalam`eest; *pl kalamehed, kalameeste, kalamehi> žvejlys, -ė* ◦ *Kalamehed käisid iga päev võrkudega merel.* Žvejai kiekvieną dieną tinklais gaudė jūroje žuvis.

kalduma v <k`alduma, k`alduda, k`aldub>

1. krypti, nukrypti ◦ *Laev kaldus tormiga kursist kõrvale.* Dėl audros laivas nukrypo nuo kurso.

■ **kuhu** *Auto kaldus teelt välja ja sõitis vastu puud.* Automobilis nukrypo nuo kelio ir atsitrenkė į medį.

2. svirti, pasvirti ◦ *Paat kaldus ühele küljele.* Valtis pasviro į šoną.

3. krypti; linkti
■ **millele** *Ilm kaldub vihmale.* Atrodo, kad lis. *Jutt kaldus poliitikale.* Kalba pakrypo apie politiką.
■ **mida tegema** *Kaldun arvama, et tal on õigus.* Linkstu manyti, kad jis yra teisus.

kalender s <kal`ender, kal`endri, kal`endrit; *pl kal`endrid, kal`endrite, kal`endreid> **kalendorius** *m* ◦ *Vaata kalendrist, mitmes kuupäev täna on.* Pažiūrėk kalendoriujė, kelinta šiandien diena.*

kaljukits s <kaljuk`its, kaljukitse, kaljuk`itse; *pl kaljukitsed, kaljuk`itsede, kaljuk`itsi> ožiaragis* *m*

Kaljukits s <Kalju+k`its, Kalju+kitse, Kalju+k`itse; *pl Kalju+kitsed, Kalju+k`itsede, Kalju+k`itsi> Ožiaragis* *m*

kalkun s <k`alkun, k`alkuni, k`alkunit; *pl k`alkunid, k`alkunite, k`alkuneid> kalakutas* *m*

kallal adpos <kallal>

1. rodo, kas bus puolamas, su kuo vyks kas nors blogo

■ **kelle-mille kallal** *Mees kasutas naise kallal vägivalda.* Vyras smurtavo prieš moterį.

2. rodo, kuo užsiimama

■ **mille kallal** *Kirjanik töötab uue romaani kallal.* Rašytojas rašo naują romaną.

kallale adv, adpos <kallale>

1. apie smurtą, kas nors puolama ◦ *Koer tuli mulle tänaval kallale.* Mane gatvėje užpuolė šuo.

2. kartu su veiksmožodžiu „asuma“ (imtis, kibti į darbą) rodo, kuo bus užsiimama

■ **mille kallale** *Asume nüüd töö kallale.* Imamės darbo. *Õpilased asusid ülesannete kallale.* Mokiniai pradėjo spręsti užduotis.

kallale tungima v <kallale t`ungima, kallale t`ungida, tungib kallale>
pulti, užpulti

■ **kellele Röövlid tungisid taksojuhile kallale.**
Plėšikai užpuolė taksi vairuotoją.

kallas s <kallas, k`alda, kallast; pl k`aldad, kallaste, k`aldaid>
krantas m ◻ *Järve kaldad on liivased.* Ežero krantai yra smėlėti.

kallim s <k`allim, k`allima, k`allimat;
pl k`allimad, k`allimate, k`allimaid>
mylim|asis, -oji ◻ *Noormees kinkis oma kallimale lilli.* Jaunuolis padovanojo mylimajai gėlių. *Tüdruk läks kallimast lahku.* Mergina išsiskyrė su mylimuoju.

kallis adj <kallis, k`alli, kallist; pl k`allid, kalliste = k`allite, k`al`leid; laipsn. k`allim, kõige k`allim>

1. branglus, -i; ANT odav ◻ *Pilet oli liiga kallis.* Bilietas buvo per brangus.

● **kallis hind** didelė kaina ◻ *Saapad polnud väärt nii kallist hinda.* Batai nebuvo verti tokios didelės kainos.

2. branglus, -i; miel|as, -a ◻ *Kallid sõbrad!* Brangūs / mieli draugai! *Tema mälestus on meile kallis.* Jo atminimas mums labai brangus.

kalliskivi s <kalliskivi, kalliskivi, kalliskivi;
pl kalliskivid, kalliskivide, kalliskive>
brangakmenis m

kallistama v <kallistama, kallistada, kallistab>

apkabinti, apsikabinti ◻ *Poiss ja tüdruk kallistasid.* Berniukas ir mergaitė apsikabino.

■ **keda-mida** *Ema kallistas last.* Mama apkabino vaiką.

kalmistu s <kal`mistu, kal`mistu, kal`mistut;
pl kal`mistud, kal`mistute, kal`mistuid>
kapinės f pl; SIN surnuaed ◻ *Käisin kalmistul vanaisa haul.* Kapinėse aplankiau senelio kapą.

kama s <kama, kama, kama> tradicinis estiškias produktas – skrudintų rugių, kviečių, miežių ir džiovintų žirnių miltų mišinys, valgomas su kefyru ar rūgpieniu

kamin s <kamin, kamina, kaminat; pl kaminad, kaminatė, kaminaid>
židiny m ◻ *Istusime kamina ees.* Sėdėjome priešais židinį.

kamm s <k`amm, kammi, k`ammi; pl kammid, k`ammide, k`amme>
šukos f pl

kammima v <k`ammima, k`ammida, kammib, kammitud>

šukuoti, šukuotis ◻ *Peaksid oma juuksed ära kammima.* Turėtum susišukuoti. *Juuksed on kammitud.* Plaukai sušukuoti. *Poisil on pea kammimata.* Berniuko plaukai nesusukuoti.

kampaania s <kamp`aania, kamp`aania, kamp`aaniat; pl kamp`aaniad, kamp`aaniatė, kamp`aaniad>
kampanija f ◻ *Kampaania käigus koguti raha kiriku remondiks.* Kampanijos metu buvo renkami pinigai bažnyčios remontui.

+ **valimiskampaania** rinkimų kampanija

kampsun s <k`ampsun, k`ampsuni, k`ampsunit;
pl k`ampsunid, k`ampsunitė, k`ampsuneid>

megztinis m ◻ *Ta kannab villast kampsunit.*

Jis vilki vilnonį megztinį.

● **kampsunit selga panema** apsilvilti megztinį, **kampsunit seljast (ära) võtma** nusilvilti megztinį

kana s <kana, kana, kana; pl kanad, kanade, kanu>

1. višta f ◻ *Need on pruunide kanade munad.* Šie kiaušiniai yra rudų vištų.

2. vištiena f; SIN kanaliha ◻ *Õhtusöögiks on praetud kana.* Vakarienei – kepta višta.

kanal s <kanal, kanali, kanalit; pl kanalid, kanalite, kanaleid>

1. (televizijos) kanalas m ◻ *Mis kanalilt see saade tuleb?* Per kurį kanalą ši laida rodoma?

2. kanalas m ◻ *Suessi kanal asub Egiptuses.* Sueco kanalas yra Egipte.

kanaliha s <kanaliha, kanaliha, kanaliha>
vištiena f; SIN kana ◻ *See vorst on kanalihast.* Ši dešra yra iš vištienos.

kanalisatsioon s <kanalisatsi`oon, kanalisatsioon, kanalisatsi`ooni, kanalisatsi`ooni>
kanalizacija f ◻ *Kanalisatsioon on umbes.* Kanalizacija yra užsikimšusi.

kand s <k`and, kann, k`anda; pl kannad, k`andade, k`andu>

kulnas m ◻ *Astusin talle kogemata kann peale.* Netyčia užmyniau jam ant kulno.

kandidaat s <kan`did`aat, kan`didaadi, kan`did`aati; pl kan`didaadid, kan`did`aate, kan`did`aate>

kandidat|as, -ė ◻ *Direktori kohale on mitu kandidaati.* Į direktoriaus vietą pretenduoja keli kandidatai.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

kandideerima v <kan'did'eerima, kan'did'eerida, kan'dideerib>

kandidatuoti ▫ *Jaan kandideerib riigikokku.* Jonas kandidatuoja į parlamentą.

■ **kelleks** *Ta ei kandideeri presidendiks.* Jis nekandidatuoja į prezidentus.

● **auhinnale kandideerima** kandidatuoti į apdovanojimą, **preemiale kandideerima** kandidatuoti į premiją, **stipendiumile**

kandideerima kandidatuoti į stipendiją

▫ *Film kandideerib mitmele auhinnale.*

Filmas kandidatuoja į kelis apdovanojimus.

kandiline adj <kan'diline, kan'dilise, kan'dilist, kan'dilisse; pl kan'dilised, kan'diliste, kan'dilisi>

kampuot[as, -a] ▫ *Ta kannab kandilisi prille.* Jis nešioja akinius kampuotais rėmeliais.

● **kandiline lõug** kampuotas smakras

kandma v <k'andma, k'anda, kannab, k'antud; k'an'dis, k'andnud>

1. **nešti** ▫ *Mees kandis kohvrid autost tuppa.*

Vyras nešė lagaminus iš mašinos į kambarį.

2. **nešioti; vilkėti, dėvėti; avėti** ▫ *Ta kannab*

tööalati ülikonda. Darbe jis visuomet dėvi

kostiumą. *Tüdrukule meeldib kanda kalleid*

kingi. Mergaitei patinka avėti brangiais

bateliais. *Marta ei kanna sõrmuseid.* Marta

nenešioja žiedų.

kanep s <kanep, kanepi, kanepit>
kanapè f

kange adj <k'ange, k'ange, k'anget; pl k'anged, k'angete, k'angeid; laipsn. k'angem, kõige k'angem = k'angeim>

1. **stipr[us, -i]** ▫ *Ta võtab kangeid rohtusid.*

Jis geria stiprius vaistus.

● **kange alkohol** stiprus alkoholis, **kange kohv** stipri kava

2. **sustir[ęs, -usi, sustingl[ęs, -usi]** ▫ *Sõrmed on külmast kanged.* Pirštai sustiro nuo šalčio.

● **kangeks jääma** sustirti, sustingti ▫ *Kael jäi kangeks.* Kaklas sustingo.

3. **didel[is, -è]** ▫ *Tüdrukul on kange soov õppida.* Mergaitė labai trokšta mokytis.

kangelane s <kangelane, kangelase, kangelast; pl kangelased, kangelaste, kangelasi>

1. **didvyr[is, -è]** ▫ *Tema vanaisa oli Esimese maailmasõja kangelane.* Jo senelis buvo Pirmojo pasaulinio karo didvyris.

2. **veikėj[as, -a]** (pagrindinis herojus)

▫ *Näitleja on mänginud nii positiivseid kui negatiivseid kangelasi.* Aktorius yra vaidinęs tiek teigiamus, tiek neigiamus veikėjus.

kann s <k'ann, kannu, k'annu, k'annu; pl kannud, k'annude, k'annusid>

ąsotis m ▫ *Vala endale kannust piima.* Įsipilk pieno iš ąsočio.

† **kohvikann** kavinukas, **teekann** arbatinukas

kannatama v <kannatama, kannatada, kannatab>

1. **kentėti, kęsti** ▫ *Ta on elus palju kannatanud.* Jis gyvenime daug prisikentėjo.

■ **keda-mida** *Enamik lilli ei kannata külma ilma.* Dauguma gėlių nepakenčia šalto oro.

■ **mille all** *Mõned õpilased kannatavad koolis vägivalla all.* Kai kurie mokiniai mokykloje patiria smurtą.

■ **mille käes** *Ta kannatab krooniliste peavalude käes.* Jis kenčia nuo chroniško galvos skausmo.

■ **kelle-mille pärast/tõttu** *Ma ei taha, et sa minu pärast kannatama pead.* Aš nenoriu, kad tu dėl manęs kentėtum.

2. **nukentėti; gadinti** ▫ *Raskes avariis sai kannatada neli inimest.* Sunkioje avarijoje nukentėjo keturi žmonės.

■ **mille käes** *Maja sai tormi käes kannatada.* Namas nukentėjo nuo audros.

■ **mille tõttu** *Tema tervis kannatab töö tõttu.* Darbas gadina jam sveikatą.

3. **pakentėti** ▫ *Kannata veel natuke, toit saab kohe valmis.* Pakentėk dar truputį, valgis tuoj bus gatavas.

kannatanu s <kannatanu, kannatanu, kannatanut; pl kannatanud, kannatanute, kannatanuid>
nukentėj[is, -è] ▫ *Kannatanu viidi haiglasse.* Nukentėjėlis buvo išvežtas į ligoninę.

kannel s <kannel, k'andle, kannelt; pl k'andle, kannelde, k'andleid>

kanklės f pl

kantselei s <kantsel'ei, kantsel'ei, kantsel'eid; pl kantsel'eid, kantsel'eide, kantsel'eisid>

kanceliarija f, **raštinė** f ▫ *Viisin avalduse*

kantseleisse. Nunešiau prašymą į kanceliariją.

kaob → kaduma

kaotaja s <k`aotaja, k`aotaja, k`aotajat;
pl k`aotajad, k`aotajate, k`aotajaid>
pralaimētojjas, -a; ANT vōitja ◦ *Finaalis
jāi meeskond paraku kaotajaks*. Deja, finale
komanda pralaimējo.

kaotama v <k`aotama, k`aotada, k`aotab,
k`aotatud>

1. pamesti; ANT leidma ◦ *Olen oma vōtmed
kuhugi kaotanud*. Kažkur pamečiau savo
raktus.

2. netekti, prarasti ◦ *Mees kaotas tōōkoha*.
Vyras neteko darbo. *Olen kaotanud huvi
raamatute vastu*. Praradau susidomējimą
knygomis.

● **teadvust kaotama** prarasti šamonež ◦ *Naine
kukkus ja kaotas teadvuse*. Moteris pargriuvo
ir prarado šamonež.

3. pralaimēti; ANT vōitma ◦ *Meie meeskond
kaotas kaks māngu*. Mūsų komanda
pralaimējo du žaidimus.

kaotamine s <k`aotamine, k`aotamise, k`aotamist>
netekimas *m*; praradimas *m*; pralaimējimas *m*
◦ *Hirm tōō kaotamise ees on suur*. Baimē
prarasti darbą yra didelē.

kaotus s <k`aotus, k`aotuse, k`aotust;
pl k`aotused, k`aotuste, k`aotusi = k`aotuseid>
1. praradimas *m* ◦ *Teda āhvardab tōōkoha kaotus*.
Jam gresia darbo vietos praradimas.
2. pralaimējimas *m*; ANT vōit ◦ *Turniir lōppes
kaotusega*. Turnyras baigēsi pralaimējimu.

kapp s <k`app, kapi, k`appi, k`appi; pl kapid,
k`appide, k`appe>
spinta *f* ◦ *Panin riided kappi*. Sudėjau
drabužius į spintą.

kapsas s <kapsas, k`apsa, kapsast; pl k`apsad,
kapsaste, k`apsaid>
kopūstas *m* ◦ *Ostsin turult hapukapsast*.
Nusipirkau iš turgaus raugintų kopūstų.

kapten s <k`apten, k`apteni, k`aptenit;
pl k`aptenid, k`aptenite, k`apteneid>
1. kapiton|as, -ė ◦ *Kapten vastutab nii laeva
meeskonna kui ka reisijate eest*. Kapitonas
atsako tiek už laivo įgulą, tiek už keleivius.
2. kapiton|as, -ė ◦ *Meeskonna kapten lōi
vōistlustel mitu vāravat*. Komandos kapitonas
per varžybas įmušė kelis įvarčius.

kapuuts s <kap`uuts, kapuutsi, kap`uutsi;
pl kapuutsid, kap`uutside, kap`uutse>
gobtuvus *m* ◦ *Vōta kapuuts peast āra*.
Nusiimk gobtuvą nuo galvos.

kardin s <kardin, kardina, kardinat; pl kardinad,
kardinate, kardinaid>
užuolaida *f* ◦ *Tōmba kardinad ette / eest āra*.
Atitrauk / užtrauk užuolaidas.

kari s <kari, karja, k`arja; pl karjad, k`arjade, k`arjasid>
1. banda *f* ◦ *Kari sōōb niidul*. Banda ganosi
pievoje.
2. gauja *f* ◦ *Hundid liiguivad tavaliselt
karjana*. Vilka dažniausiai vaikšto gaujomis.

karikakar s <karikakar, karik`akra, karikakart;
pl karik`akrad, karikakarde, karik`akraid>
ramunė *f*

karikas s <karikas, karika, karikat; pl karikad,
karikate, karikaid>
taurė *f*

karistama v <karistama, karistada, karistab,
karistatud>
bausti, nubausti
■ *keda Last ei tohi karistada*. Vaiko negalima
bausti.

■ *mille eest Meest karistati varguse eest*.
Vyras buvo nubaustas už vagystę.

karistamine s <karistamine, karistamise,
karistamist>
bausmė *f*; baudimas *m* ◦ *Ma olen laste
kehalise karistamise vastu*. Aš esu prieš fizines
bausmes vaikams.

karistus s <karistus, karistuse, karistust;
pl karistused, karistuste, karistusi>
bausmė *f* ◦ *Kurjategija sai teenitud karistuse*.
Nusikaltėlis gavo pelnytą bausmę.
● **karistust määrama** paskirti bausmę,
karistust kandma atlikti bausmę ◦ *Ta kannab
karistust tapmise eest*. Jis atlieka bausmę už
nužudymą.

karjuma v <k`arjuma, k`arjuda, karjub>
rėkti; šaukti ◦ *Vāike laps hakkas karjuma*.
Mažas vaikas pradėjo rėkti. *Rāāgi vaiksemalt,
āra karju!* Kalbėk tyliau, nešauk! *Tūdruk
karjus appi*. Mergaitė šaukėsi pagalbos.
■ **kelle peale Mees karjus tihti oma naise
peale**. Vyras dažnai šaukė ant savo žmonos.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ō

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

karjäär s <karj`äär, karjääri, karj`ääri>
karjera *f* ◦ *Ta alustas oma karjääri ametnikuna, kuid nüüd on minister. Jis pradėjo savo karjerą kaip valdininkas, o dabar yra ministras.*

• **karjääri tegema** daryti karjerą

karm adj <k`arm, karmi, k`armi; *pl* karmid, k`armide, k`arme; *laipsn.* karmim, kõige karmim>

1. griežt[as, -a

■ **kelle vastu** *Ta on oma laste vastu liiga karm.*

Jis per griežtas savo vaikams.

• **karm karistus** griežta baismē

• **karm kask, keeld** griežtas įsakymas, draudimas
2. žvarb[us, -i

• **karm talv** žvarbi žiema, **karm tuul** žvarbus vējas

karp s <k`arp, karbi, k`arpi, k`arpi; *pl* karbid, k`arvide, k`arpe>

dēžutē *f* ◦ *Kinkisime neile karbi komme.*

Padovanojome jiems saldinių dėžutę.

kartma v <k`artma, k`arta, kardab; k`artis, k`artnud>

bijoti

■ **keda-mida** *Ta ei karda kedagi ega midagi.*

Jis nieko nebijo.

■ **mida teha** *Laps kardab ūksi kodus olla.*

Vaikas bijo būti vienas namuose.

■ **et Kardan, et temaga on midagi juhtunud.**

Bijau, kad jam kas nors atsitiko.

kartul s <k`artul, k`artuli, k`artulit; *pl* k`artulid, k`artulite, k`artuleid>

bulvė *f* ◦ *Palun koori kartulid ära. Prašau nuskusti bulves. Kas sa soovid liha kõrvale kartuleid või riisi? Ar prie mėsos norėtum bulvių, ar ryžių?*

• **vārške kartul** šiurmetinė bulvė, **varajane**

kartul ankstyvoji bulvė

• **kartuleid keetma, praadima** virti, kepti bulves

karu s <karu, karu, karu; *pl* karud, karude, karusid>
meška *f* ◦ *Karud magavad kogu talve.*

Meškos miega visą žiemą.

karusmari s <karusmari, karusmarja, karusm`arja; *pl* karusmarjad, karusm`arjade, karusm`arju>
agras *m*

karv s <k`arv, karva, k`arva; *pl* karvad, k`arvade, k`arvu>

1. **plaukas** *m* ◦ *Tal on juustes juba mõned hallid karvad.* Jis jau turi kelis žilus plaukus.

Supi sees oli karv. Sriuboje buvo plaukas.

2. (sg) **kailis** *m* ◦ *Karul on paks pruun karv.* Meška turi storą, rudą kailį. *Kass ajab karva.* Katė šeriasi.

karvane adj <karvane, karvase, karvast;

pl karvased, karvaste, karvaseid; *laipsn.* karvasem, kõige karvasem>

plaukuot[as, -a; gauruot[as, -a; apžėllęš, -usi

◦ *Tal on väga karvased jalad. Jo kojos yra labai apžėlusios. Aias oli suur karvane koer.*

Sode buvo didelis gauruotas šuo.

kas adv <k`as>

ar ◦ *Kas väljas sajab? Ar lauke lyja? Kas täna on külm ilm? Ar šiandien šalta? Kas sa tahad vett või mahla? Ar norėtum vandens, ar sulčių?*

• **kas... vői** (= ainult ūks kahest) arba... arba
◦ *Vōta kas sinine vői must pastakas.* Paimk arba mėlyną, arba juodą rašiklį.

kask s <k`as`k, kase, k`as`ke; *pl* kased, k`as`kede, k`as`ki>

beržas *m* ◦ *Kaskedest lastakse kevadel mahla.*

Pavasari į beržų leidžiama sula.

kass s <k`as`s, kassi, k`assi; *pl* kassid, k`asside, k`as`se>

katē *f*, katinas *m*

kassa s <kassa, kassa, kassat; *pl* kassad, kassade, kassasid>

kasa *f* ◦ *Kassa on juba suletud.* Kasa jau uždaryta. *Kassa ees on pikk järjekord.* Prie kasos yra ilga eilė.

kassipoeg s <kassip`oeg, kassipoja, kassip`oega; *pl* kassipojad, kassip`oegade, kassip`oegi>

kačiukas *m*

kast s <k`as`t, kas`ti, k`as`ti, k`as`ti; *pl* kas`tid, k`as`tide, k`as`te>

1. **dėžė** *f* ◦ *Pakkisin raamatud kastidesse.*

Supakavau knygas į dėžes.

■ **mida** *Ostsime kasti õlut.* Nusipirkome dėžę alaus.

+ **postkast** pašto dėžutė, **prūgikast** šiukšlių dėžė

2. **langelis** *m* ◦ *Tee õigesse kasti rist!* Pažymėk teisingą langelį kryželiu.

kastan s <k`astan, k`astani, k`astanit;

pl k`astanid, k`astanite, k`astaneid>

1. **kaštonas** *m* ◦ *Kastanid õitsevad.* Kaštonai žydi.

2. **kaštono vaisius** *m* ◦ *Lapsed korjavad pargis kastaneid.* Vaikai parke renka kaštonus.

kaste s <kaste, k`astme, kastet; *pl* k`astmed, k`astmete, k`astmeid>

padažas m ◦ *Tõsta kartulite peale kastet ka.* Užsīpilk ant bulviu ir padažo.

● **kuumad, külmad kastmed** karšti, šalti padažai

kastma v <k`astma, k`asta, kastab, kastetud; k`as`tis, k`astnud>

1. laistyti, palaistyti ◦ *Kas sa lilli kastsid? Ar palaistei gēles?*

2. mirkyti ◦ *Kastsin küpsise tee sisse.* Mirkiau sausaini į arbatą.

kasu s <kasu, kasu, kasu; *pl* kasud, kasude, kasusid>

1. pelnas *m*; nauda *f*; ANT kahju ◦ *Müüsin korteri kasuga /kasudega maha.* Pelningai pardaviau butą.

● **kasu saama** gauti naudos, **kasu tooma** atnešti naudos

2. (*sg*) nauda *f*, pagalba *f*; ANT kahju ◦ *Aratuskellast polnud mingit kasu, ikka magasin sisse.* Iš žadintuvo nebuvo jokios naudos, vis tiek pramigau.

● **kasuks tulema** išeiti į naudą, praversti ◦ *Võõrkeelte oskus tuleb sulle kasuks.* Užsienio kalbų mokėjimas išeis tau į naudą.

kasulik adj <kasul`ik, kasuliku, kasul`ikku; *pl* kasulikud, kasulike, kasul`ikke; *laipsn* kasulikum, kõige kasulikum>

naudingas, -a; pelningas, -a; ANT kahjulik ◦ *See oli kasulik tehing.* Tai buvo naudingas sandoris.

■ **kellele-millele Sport on tervisele kasulik.** Sportas yra naudingas sveikatai.

kasum s <kasum, kasumi, kasumit; *pl* kasumid, kasumite, kasumeid>

pelnas m; ANT kahjum ◦ *Pank tennis esimeses kvartalis 20 miljonit eurot kasumit.* Bankas per pirmąjį ketvirtį uždirbo 20 milijonų eurų pelno.

kasutaja s <kasutaja, kasutaja, kasutajat; *pl* kasutajad, kasutajate, kasutajaid>

naudotojgas, -a; vartotojgas, -a ◦ *Ühistranspordi kasutajate arv on kasvanud.* Viešojo transporto naudotojų skaičius yra išaugęs.

kasutajanimi s <kasutajanimi, kasutajanime, kasutajanime; *pl* kasutajanimed, kasutajanimede, kasutajanimesid>

vartotojo vardas m ◦ *Sisestage oma kasutajanimi ja parool.* Įveskite savo vartotojo vardą ir slaptažodį.

kasutama v <kasutama, kasutada, kasutab, kasutatud>

naudoti

■ **mida Kas ma võin su telefoni kasutada?** Ar galiu pasinaudoti tavo telefonu?

kasutamine s <kasutamine, kasutamise, kasutamist>

naudojimas m ◦ *Need nõud on mõeldud ühekordseks kasutamiseks.* Šie indai skirti vienkartiniam naudojimui.

kasutus s <kasutus, kasutuse, kasutust, kasutusse>

naudojimas m ◦ *Uus tee on juba kasutuses.* Nauju keliu jau galima važiuoti.

● **kasutusele võtma** pradėti naudoti ◦ *Eestis võeti euro kasutusele 2011. aastal.* Estijoje euras įvestas 2011 metais.

● **kasutusel olema** būti naudojamam ◦ *See raamat on kasutusel õpikuna.* Ši knyga yra naudojama kaip vadovėlis.

● **kasutusse andma** leisti naudoti(s) ◦ *Kool andis oma ruumid seltsi kasutusse.* Mokykla leido draugijai naudotis patalpomis.

kasv s <k`asv, kasvu, k`asvu>

1. augimas *m* ◦ *See šampoon kiirendab juuste kasvu.* Šis šampūnas skatina plaukų augimą.

2. ūgis *m* ◦ *Ta on pikka kasvu mees.* Jis – aukšto ūgio vyras.

● **pikka, lühikest kasvu** aukšto, žemo ūgio; **suurt, väikest kasvu** didelio, mažo ūgio

kasvama v <k`asvama, k`asvada, kasvab>

1. augti ◦ *Lapsed kasvavad kiiresti.* Vaikai greitai auga. *Sul on juuksed pikaks kasvanud.* Tavo plaukai jau tokie ilgi užaugę. *Eestis kasvab palju kuuski ja mände.* Estijoje auga daug eglių ir pušų.

2. didėti; augti; ANT kahanema ◦ *Perekonna sissetulekud kasvavad.* Šeimos pajamos auga.

kasvatāja s <kasvatāja, kasvatāja, kasvatajat; *pl* kasvatajad, kasvatajate, kasvatajaid>

auklėtojgas, -a ◦ *Ta töötab lastekodus kasvatajana.* Jis dirba auklėtoju vaikų namuose.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

kasvatama v <kasvatama, kasvatada, kasvatab, kasvatatud>

auginti

■ **keda-mida** *Ema kasvatab lapsi üksinda. Motina augina vaikus viena. Talunik kasvatas kanu ja lambaid.* Ükininkas augino vištas ir avis. *Kasvatan aias peamiselt lilli.* Sode daugiausia auginu gēles.

● **juukseid kasvatama** auginti plaukus, **habet kasvatama** auginti barzdā ◦ *Ta on endale pika habeme kasvatanud.* Jis užsiauģinēš ilgā barzdā.

kasvatamine s <kasvatamine, kasvatamise, kasvatamist>

auginimas *m*; auklējimas *m* ◦ *Ta ei saa laste kasvatamisega hakkama.* Jis nesusitvarko su vaikū auklējimu.

kasvatus s <kasvatus, kasvatusē, kasvatust, kasvatusse>

auklējimas *m*; lavinimas *m* ◦ *On nāha, et tal on hea kodune kasvatus.* Matyti, kad namie jis yra gerai auklējamas.

● **kehaline kasvatus** fizinis lavinimas ◦ *Lāhen kehalisse kasvatusse.* Einu į fizinio lavinimo pamokā.

kasvuhoone s <kasvuhoone, kasvuh`oone, kasvuhoonet; *pl* kasvuh`ooned, kasvuhoonete, kasvuh`ooneid>

šiltnamis *m* ◦ *Kasvatan kasvuhoones tomateid ja kurke.* Šiltnamyje auginu pomidorū ir agurkū.

katastroof s <katastr`oof, katastroofi, katastr`oofi; *pl* katastroofid, katastr`oofide, katastr`oofe>

katastrofa *f*

kate s <kate, k`atte, katet; *pl* k`atted, katete, k`atteid>

1. apmušalas *m*; danga *f* ◦ *Diivanil on nahast kate.* Sofos apmušalas yra iš odos.
2. padengimas *m* ◦ *Mul pole piisavalt raha vōla katteks.* Aš neturiu pakankamai pinigū skolai padengti.

katkema v <k`atkema, k`atkeda, k`atkeb> nutrūkti ◦ *Kui ta välismaale kolis, siis meie suhted katkesid.* Kai jis išsikraustē į užsienį, mūsų santykiai nutrūko.

■ **mille tōttu** *Tormi tōttu on saarega ūhendus katkenud.* Dēl audros susisieķimas su sala buvo nutrūķes.

katkestama v <katkestama, katkestada, katkestab, katkestatud>

nutraukti ◦ *Mehed katkestasid tōō ja lāksid koju sōōma.* Vyrai nutraukē darbā ir išējo namo pavalgyti.

■ **mille tōttu / mille pārast** *Māng tuli vihma tōttu /vihma pārast katkestada.* Dēl lietaus žaidimā teko nutraukti.

katki adv <k`at`ki>

1. sudužļēs, -usi; suplyšļēs, -usi ◦ *Mees lōi akna katki.* Vyras išdaužē langā. *Vaas kukkus katki.* Vaza nukrito ir sudužo. *Sokid on katki.* Kojinēs yra suplyšusios.

2. sugedļēs, -usi ◦ *Buss on katki ja lāheb remontī.* Autobusas yra sugedēš ir bus remontuojamas.

3. sužeistļas, -a; lūžļēs, -usi ◦ *Lapsel on jalaluu katki.* Vaikui yra lūžēs kojos kaulas.

katki minema v <k`at`ki minema, k`at`ki m`inna, lāheb k`at`ki>

gesti; lūžti; dužti; plyšti ◦ *Buss lāks katki.* Autobusas sugedo. *Klaas lāheb vāga kergesti katki.* Stiklas labai lengvai dūžta.

katkine adj <k`at`kine, k`at`kise, k`at`kist; *pl* k`at`kised, k`at`kiste, k`at`kisi = k`at`kiseid>

sugedļēs, -usi; sulūžļēs, -usi; sudužļēs, -usi; suplyšļēs, -usi ◦ *Seda katkist arvutit pole enam mōtet parandada.* Šito sugedusio kompiuterio nēra prasmēs daugiau taisyti.

● **katkine aken** išdužēs langas, **katkine pudel** sudužēs butelis, **katkised sokid** suplyšusios kojines

katki tegema v <k`at`ki tegema, k`at`ki teha, t`eeb k`at`ki>

gadinti; laužyti; daužyti ◦ *Tegin kogemata prillid katki.* Netyčia sulaužiau akinius.

katma v <k`atma, k`atta, katab, k`aetud; k`at`tis, k`atnud>

1. kloti

■ **millega** *Naine kattis lapse tekiga.* Moteris užklojo vaikā antklode.

2. dengti ◦ *Pōrandat katab suur vaip.* Grindis dengia didelis kilimas. *Paks lumi katab maad.* Žemē dengia storas sniego sluoksnis.

3. padengti; apmokėti ◦ *Seminari kulud katab ūlikool.* Seminaro išlaidas padengia universitetas.

katoliku adj <katoliku (*nekait.*)>

katalikišk|as, -a; kataliku

• **katoliku kirik, usk, preester** kataliku
bažnyčia, tikėjimas, kunigas

katse s <katse, k`atse, katset; pl k`atsed,
katsete, k`atseid>

1. **bandymas** m ◦ *Hüpe õnnestus esimesel katsel.*
Šuolis pavyko iš pirmo karto. *Ta ei teinud
katsetki vastu hakata.* Jis net nebandė
priešintis.

2. (mokslinis) **bandymas** m ◦ *See teooria
on katsetega kinnitatud.* Ši teorija patvirtinta
bandymais.

3. (*ppr. pl*) **patikrinimas** f (jėgų, žinių ar
gebėjimų kontrolė) ◦ *Enne õppima pääsemist
tuleb läbida katsed.* Prieš patenkant mokyti,
reikia atlikti testus.

• **kehalised katsed** fizinio pajėgumo testas

katsetama v <katsetama, katsetada, katsetab,
katsetatud>

bandyti

■ **mida** *Perenaine katsetas erinevaid retsepte.*
Šeiminkė bandė įvairiausių receptus.

katsetus s <katsetus, katsetuse, katsetust;
pl katsetused, katsetuste, katsetusi>

bandymas m; **tyrimas** m ◦ *Katsetusel lennuk
purunes.* Per bandymą lėktuvas sudužo.
Katsetused näitasid, et ravim toimib. Tyrimai
parodė, jog vaistas veikia.

katsuma v <k`atsuma, k`atsuda, katsub>

1. **liesti, paliesti** ◦ *Katsusin käega, kas vesi on
soe.* Ranka patikrinau, ar vanduo šiltas.

■ **mida** *Laps katsub tihti oma haiget kõrva.*
Vaikas dažnai liečia savo skaudančią ausį.

2. bandyti

■ **mida teha** *Katsun töö homseks valmis teha.*
Darbą bandysiu baigti iki rytojaus.

katus s <katus, katuse, katust; pl katused,
katuste, katuseid>

stogas m ◦ *Maja katus vajab remonti.* Namu
stogą reikia remontuoti.

kaua adv <kaua; *laipsn.* kauem, kõige kauem>
ilgai; seniai ◦ *Ma ootan sind juba kaua.*
*Aš jau seniai tavęs laukiu. Kui kaua see film
kestab? Kiek laiko trunka filmas?*

kauaks adv <kauaks; *laipsn.* kauemaks, kõige
kauemaks>

ilgam, ilgai ◦ *See sünnmus jääb kauaks meelde.*
Ši įvyki prisiminsime ilgai. *Kui kauaks sa
reisile sõidad? Ilgam išvažiuoji į kelionę?*

kaubamaja s <kaubamaja, kaubamaja,
kaubamaja, kaubam`ajja; pl kaubamajad,
kaubamajade, kaubamaju = kaubamajasid>
universalinė parduotuvė f ◦ *Ostsin
kaubamajast uue ülikonna.* Universalinėje
parduotuvėje nusipirkau naują kostiumą.

kaudu adpos <k`audu>

per; (kieno) padedamas, -a

■ **kelle-mille kaudu** *Ta sai selle töö tutvuste
kaudu.* Jis gavo šį darbą per pažintį.

• **interneti kaudu** internetu, **raadio kaudu**
per radiją ◦ *Tellisin uue teleri interneti kaudu.*
Užsisakiau internetu naują televizorių.

■ **mille kaudu** *Varas sisenes majja akna
kaudu.* Vagis įsmuko į namą per langą.
Jalutasin pargi kaudu koju tagasi. Parėjau
namo per parką. *Tallinnast saab Londonisse
lennata näiteks Helsingi kaudu.* Iš Talino
į Londoną galima skristi, pavyzdžiui, per
Helsinkį.

kauge adj <k`auge, k`auge, k`auget;

pl k`auged, k`augete, k`augeid; *laipsn.* k`augem,
kõige k`augem = k`augeim>

1. **tolim|as, -a** ◦ *Egiptus on kõige kaugem
koht, kus ma käinud olen.* Egiptas yra pati
tolimiausia vieta, kur esu buvęs.

• **kauged maad** tolimi kraštai *Vanaisa
meenutab kaugeid aegu.* Senelis prisimena
tolimus laikus.

• **kauge minevik, tulevik** tolimes praeitį,
ateitį

2. **svetim|as, -a** ◦ *Poliitika jääb mulle
kaugeks.* Politika man – svetima.

kaugel adv <k`augel; *laipsn.* k`augemal, kõige
k`augemal>

1. **toli** (apie vietą); ANT lāhedal ◦ *Ta elab
linnast kaugel.* Jis gyvena toli nuo miesto.

2. **toli** (apie laiką); ANT lāhedal ◦ *Kevad on
veel kaugel.* Pavasaris dar toli.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

kaugele adv <k`augele; *laipsn.* k`augemale, kõige k`augemale>

toli, tolyn (kryptis i); ANT lähedale ◦ *Āra uju kaldast väga kaugele!* Neplauk labai toli nuo kranto! *Kisa kostis kaugele.* Rēksmas nuaidējo tolyn.

kaugelt adv <k`augelt; *laipsn.* k`augemalt, kõige k`augemalt>

iš toli; ANT lähedalt ◦ *Kūlalised on tulnud kaugelt.* Svečiai atvykę iš toli. *Merd oli juba kaugelt nāha.* Jūra jau iš toli buvo matyti.

kaugeltki adv <k`augeltki>

(*neig. s.*) toli gražu; anaiptol ◦ *Töö pole veel kaugeltki valmis.* Darbas dar toli gražu nebaigtas.

kaugus s <k`augus, k`auguse, k`august, k`augusse; *pl* k`augused, k`auguste, k`augusi = k`auguseid>

1. atstumas *m* ◦ *Lōke oli majast ohutus kauguses.* Laužas buvo saugiu atstumu nuo namo. *Mōōda punktide A ja B vaheline kaugus.*

Apskaičiuok atstumą tarp taškų A ir B.
2. toluma *f* ◦ *Kaugusest paistsid mēed.* Tolumoje buvo matyti kalnai.

kaunis adj <kaunis, k`auni, kaunist; *pl* k`aunid, k`aunite, k`auneid; *laipsn.* k`aunim, kõige k`aunim = k`auneim>

graž|us, -i ◦ *Pruut oli noor ja kaunis.* Nuotaka buvo jauna ir graži.

kaunistama v <kaunistama, kaunistada, kaunistab, kaunistatud>

gražinti, puošti; gražintis, puoštis ◦ *Naine kaunistab end peegli ees.* Moteris gražinasi priešais veidrodī.

■ *millega Kaunista tort vaarikatega.* Papuošk tortą avietėmis.

kaup s <k`aup, kauba, k`aupa; *pl* kaubad, k`aupade, k`aupu>

prekė *f* ◦ *Poodi toodi uut kaupā.* Į parduotuvę buvo atvežta naujų prekių.

kauplema v <k`auplema, kaubelda, k`aupleb>

1. prekiauti
■ *millega* ◦ *Ta kaupleb turul kõögiviljadega.* Jis turguje prekiauja daržovėmis.

2. derėtis ◦ *Kauplesin hinnast viis eurot alla.* Nusiderėjau penkis eurus. *Kauple endale palka juurde.* Derėkis dėl didesnės algos.

kauplus s <k`auplus, k`aupluse, k`auplust, k`auplusse; *pl* k`auplused, k`aupluse, k`auplusi = k`aupluseid>

parduotuvė *f*; SIN pood ◦ *Kas kauplused on tāna avatud vōi suletud?* Ar parduotuvės šiandien atidarytos, ar uždarytos?

kauss s <k`auss, kausi, k`aussi, k`aussi;

pl kausid, k`ausside, k`ausse>

dubuo *m*, dubenėlis *m* ◦ *Laual on kauss supiga.* Ant stalo – dubenėlis sriubos.

kava s <kava, kava, kava, k`avva; *pl* kavad, kavade, kavasid>

1. planas *m* ◦ *Ūlemusel on kavas jārgmisel aastal palku tōsta.* Viršininkas planuoja kitais metais pakelti algas.

2. programa *f* ◦ *Tānavuse festivali kavas on 17 filmi.* Šių metų festivalio programoje yra 17 filmų.

3. (teatro) programa *f* ◦ *Kui palju kava maksab?* Kiek kainuoja programa?

kaval adj <kaval, kavala, kavalat; *pl* kavalad, kavalate, kavalaid; *laipsn.* kavalam, kõige kavalam>

gudr|us, -i ◦ *Ta on tark ja kaval vastane.* Jis protingas ir gudrus priešininkas.

● **kaval plaan, trikk** gudrus planas, triukas

kavandama v <kavandama, kavandada, kavandab, kavandatud>

planuoti ◦ *Poliitikud kavandavad suuri reforme.* Politikai planuoja dideles reformas.

kavatsema v <kavatsema, kavatseda, kavatseb> planuoti, ketinti; SIN plaanima

■ *mida teha Kavatsen õhtul kinno minna.* Planuoju vakare eiti į kiną. *Mida sa homme kavatsed teha?* Ką tu planuoji veikti rytoj?

keda → kes

kedagi → keegi

keefir s <k`eefir, k`eefiri, k`eefirit>

kefyras *m* ◦ *Kas jood toidu kōrvale piima vōi keefirit?* Ar gersi pieną, ar kefyrą prie valgio?

keegi pron <k`eegi, kellegi, kedagi; kellessegi, kelleski, kellestki, kellelegi, kellelgi, kelleltki, kellekski, kellenigi, kellenagi, kelletagi, kellegagi>
1. (*teig. s.*) **kažkas, kas nors** ▫ *Keegi on akna taga. Kažkas yra už lango. Kas ootame veel kedagi? Ar dar ko nors laukiame?*
2. (*teig. s.*) **kiekvien|as, -a** ▫ *Rääkisime, mida keegi suvel tegi. Kalbėjome, ką kiekvienas vasarą veikė.*
3. (*neig. s.*) **niekas, -a, nē vien|as, -a** ▫ *Keegi ei teadnud vastust. Niekas nežinojo atsakymo. Kedagi pole kodus. Nieko nėra namie. Āra räägi seda (mitte) kellelegi. Tik niekam to neapasakok.*

keel s <k`eel, keele, k`eelt, k`eelde; *pl* keeled, keelte, k`eeli>
1. **liežuvis m** ▫ *Põletasin keele kuuma kohviga ära. Nusiplikiau liežuvį su karšta kava.*
2. **kalba f**
 • **mingit keelt õppima** mokytis kalbą ▫ *Ma õpin koolis inglise, vene, saksa ja prantsuse keelt. Mokykloje aš mokiausi anglų, rusų, vokiečių ir prancūzų kalbas.*
 • **mingit keelt oskama / valdama** mokėti kalbą ▫ *Kas sa oskad eesti keelt? Ar moki estų kalbą?*
 + **emakeel** gimtoji kalba, **võörkeel** užsienio kalba
3. **stygaf** ▫ *Kitarril on kuus keelt. Gitara turi šešias stygas.*

keelama v <k`eelama, keelata, k`eelab, keelatud>
drausti; ANT **lubama** ▫ *Siin on suitsetamine keelatud. Čia draudžiama rūkyti.*
 ■ **kellel + mida teha** *Ma keelan sul temaga kohtuda. Aš draudžiu tau su juo susitikti.*

keeld s <k`eeld, keelu, k`eeldu; *pl* keelud, k`eeldude, k`eeldusid>
draudimas m; ANT **luba** ▫ *Lapsi ei saa kasvatada ainult käskude ja keeldudega. Vaikų negalima auklėti tik įsakymais ir draudimais.*

keelduma v <k`eelduma, k`eelduda, k`eeldub>
atsisakyti ▫ *Tegin talle hea ettepaneku, aga ta keeldus. Aš jam pateikiau gerą pasiūlymą, bet jis atsisakė.*
 ■ **millest** *Politiik keeldus kommentaaridest. Politikas atsisakė komentuoti.*
 ■ **mida tegemast** *Klient keeldus maksmast. Klientas atsisakė mokėti.*

keeleoskus s <keele`oskus, keele`oskuse, keele`oskust>
kalbos gebėjimai m pl ▫ *Ta läheb välismaale oma keeleoskust täiendama. Jis važiuoja į užsienį praplėsti savo kalbos gebėjimų.*
 • **kehv, vähene keeleoskus** silpni, nepakankami kalbos gebėjimai
keema v <k`eema, k`eeda, k`eeb; k`ees, keenud>
virtis ▫ *Vesi keeb temperatuuril 100 °C. Vanduo verda esant 100 °C. Piim läks keema (= hakkas keema). Pienas užvirė. Kartulid keesid katki. Bulvės pervirė.*

keemia s <k`eemia, k`eemia, k`eemiat>
chemija f ▫ *Keemias on homme kontrolltöö. Rytoj chemijos kontrolinis darbas.*

keerama v <k`eerama, keerata, k`eerab, keeratud>
sukti; versti; SIN pöorama ▫ *Autojuht keeras rooli vasakule. Vairuotojas pasuko vairą į kairę. Keerasin raamatus järgmise lehekülje. Atverčiau kitą knygos puslapį. Tee keerab paremale. Kelias sukasi į dešinę. Tüdruk keeras mulle selja. Mergaitė atsuko duris nugarą. Keerasin ukse lukku. Užrakinau duris. Müüija keeras lilled paberisse. Pardavėja suvyniojo gėles į popierių.*

keerlema v <k`eerlema, keerelda, k`eerleb>
suktis ▫ *Vana vankri rattad keerlesid raskelt. Seno vežimo ratai sunkiai sukosi.*
 ■ **kelle-mille ümber** *Kogu maailm ei keerle ainult sinu ümber. Visas pasaulis sukasi ne tik apie tave. Jutt keerles muusika ja kunsti ümber. Pokalbis sukosi apie muziką ir meną.*

keeruleine adj <keeruleine, keerulise, keerulist, keerulisse; *pl* keerulised, keeruliste, keerulisi; *laipsn.* keerulisem, kõige keerulisem>
sudėting|as, -a; ANT **lihtne** ▫ *Poliitiline olukord oli keeruline. Politinė situacija buvo sudėtinga. Seda haigust on keeruline ravida. Šią ligą yra sudėtinga išgydyti.*

keetma v <k`eetma, k`eeta, keedab, keedetud; k`eetis, k`eetnud>
virtis
 • **kohvi, teed, putru, suppi, kartuleid, moosi keetma** virti kavą, arbatą, košę, sriubą, bulves, uogienę ▫ *Naine keetis külalistele kohvi. Moteris išvirė svečiams kavos.*

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

keha s <keha, keha, keha; *pl* kehad, kehade, kehi = kehasid>

kūnas *m* ◦ *Kehale tekkis punane lööve*. Ant kūno atsirado raudonas išbėrimas.

kehaline adj <kehaline, kehalise, kehalist, kehalisse; *pl* kehalised, kehaliste, kehalisi> fizinišis, -ė; SIN fūusiline; ANT vaimne ◦ *Treeninguga paraneb su kehaline vorm*. Treniruojantis gerėja tavo fizinė forma.

• **kehalised vōimed, harjutused** fiziniai gebėjimai, pratimai

kehaosa s <kehaosa, kehaosa, kehaosa, keha`ossa; *pl* kehaosad, kehaosade, kehaosi = kehaosasid> kūno dalis *f*

kehtestama v <kehtestama, kehtestada, kehtestab, kehtestatud>

įsigalioji ◦ *Bussipiletitele on kehtestatud uued hinnad*. Įsigaliojo naujos autobusų bilietų kainos.

■ **millal** *Seadus kehtestati 1. detsembriļ*. Įstatymas įsigaliojo gruodžio 1 dieną.

kehtima v <k`ehtima, k`ehtida, k`ehtib> galioji ◦ *Eestis kehtib euro*. Estijoje galioja euras.

■ **mis ajast** *Leping kehtib 1. oktoobrist*. Sutartis galioja nuo spalio 1 dienos.

■ **kelle-mille kohta** *Otsus kehtib kõigi kohta*. Sprendimas galioja visiems.

kehtiv adj <k`ehtiv, k`ehtiva, k`ehtivat; *pl* k`ehtivad, k`ehtivate, k`ehtivaid> galiojant[is, -i

• **kehtiv seadus, pass** galiojantis įstatymas, pasas, **kehtiv leping** galiojanti sutartis

kehv adj <k`ehv, kehva, k`ehva; *pl* kehvad, k`ehvade, k`ehvi; *laipsn.* kehvem, kōige kehvem = kehvim>

1. prast[as, -a; blog[as, -a ◦ *Tal on kehv tervis*. Jo sveikata yra prasta. *Olin kehvas tujus*. Buvau blogos nuotaikos.

• **kehv ilm** blogas oras, **kehv seisukord** bloga padėtis, **kehv olukord** prasta situacija
2. menk[as, -a; maž[as, -a ◦ *Kehva saagi tõttu tõusis õunte hind*. Dėl menko derliaus obuolių kainos kilo.

• **kehv palk** menka alga, **kehv sissetulek** menkos pajamos

kelder s <k`elder, k`eldri, k`eldrit; *pl* k`eldrid, k`eldrite, k`eldreid>

rūsysis *m* ◦ *Ta hoiab keldris moose ja kartuleid*. Rūsyje jis laiko uogienes ir bulves.

kelk s <k`elk, kelgu, k`elku; *pl* kelgud, k`elkude, k`elke>

rogēs *f pl* ◦ *Lapsed lasid kelguga mäest alla*. Vaikai leidosi rogėmis nuo kalno.

kell s <k`ell, kella, k`ella; *pl* kellad, k`ellade, k`elli = k`ellasiid>

1. laikrodis *m* ◦ *Mu kell on seisma jäänud*. Mano laikrodis sustojo. *Kell on viis minutit ees*. Laikrodis skuba penkiomis minutėmis. *Kell on viis minutit taga*. Laikrodis atsilieka penkias minutes.

+ **käekell** rankinis laikrodis, **āratuskell** žadintuvas

2. (sg) laikas *m*; valanda *f* ◦ *Mis kell on?* Kiek dabar laiko (valandų)? *Kell on pool kaheksa*. Pusė aštuonių. *Mis kellast see pood avatakse?* Kelintą valandą atidaroma ši parduotuvė? *Mis kellani kontsert kestis?* Iki kelintos valandos tęsėsi koncertas?

3. varpas *m*; skambutis *m* ◦ *Kiriku kellad hakkasid helisema*. Bažnyčios varpai pradėjo skambėti.

+ **uksekell** durų skambutis

kellaæg <kella`æg, kellaaja, kella`aega; *pl* kellaajad, kella`ægade, kella`aegu>

laikas *m* ◦ *Kes nii hilisel kellaajal külla tuleb?* Kas eina į svečius tokiu vėlyvu laiku? *Küsisin talt kellaæga*. Paklausiau jo, kiek dabar laiko.

kelle → **kes**

kellegi → **keegi**

kelner s <k`elner, k`elneri, k`elnerit; *pl* k`elnerid, k`elnerite, k`elnereid>

padavēj[as, -a ◦ *Kelner tõi meniü*. Padavėjas atnešė meniu.

kena adj <kena, kena, kena; *pl* kenad, kenade, kenasid; *laipsn.* kenam, kōige kenam>

graž[us, -i; malon[us, -i ◦ *Kas sa oleksid nii kena ja aitaksid mind!* Gal tu būtum toks malonus ir padėtum man! *Tāna on kena ilm*. Šiandien gražus oras.

• **kena vālimus** graži išvaizda

kenasti adv <kenasti>

gražiai; gerai ◦ *Lapsed olid kenasti riides.* Vaikai buvo gražiai aprengti. *Mul läheb üsna kenasti.* Man sekasi gana gerai.

keras s <keras, kera, kera, k'erra; pl kerad, kerade, keramid>

kamuolys m, rutulys m ◦ *Maa on suur kera.* Žemė yra didžiulis rutulys. *Ostsin poest kera juustu.* Iš parduotuvės nusipirkau galvą sūrio.

• **lõngakera** siūlų kamuolys, **maakera** žemės rutulys

kerge adj <k'erge, k'erge, k'erget; pl k'erged, k'ergete, k'ergeid; laipsn. k'ergem, kõige k'ergem = k'ergeim>

1. lengv|as, -a; ANT raske ◦ *Kerge kohvriga on mugav reisida.* Su lengvu lagaminu patogų keliauti. *Täna oli tööl kerge päev.* Šiandien darbe buvo lengva diena.

■ **kerge mida teha** Nahast diivanit on kerge puhastada. Odinę sofą lengva valyti.

• **kerge saak** lengvas laimikis, **kerge võit** lengva pergalė

2. lengv|as, -a; nesmark|us, -i ◦ *Väljas sajab kergelt vihma.* Lauke nesmarkiai lyja. *Mul on enne reisi alati kerge ärevus sees.* Mane visuomet prieš kelionę apima lengvas jaudulys.

• **kerge vigastus** lengvas sužalojimas

kergejõustik s <k'ergej'õust'ik, k'ergej'õustiku, k'ergej'õust'ikku>
lengvoji atletika f ◦ *Tegelen kergejõustikuga.* Užsiimu lengvąja atletika.

kergelt adv <k'ergelt; laipsn. k'ergemalt, kõige k'ergemalt>

1. silpnai, nestipriai ◦ *Õnnetuses said kaks inimest kergelt vigastada.* Per avariją buvo lengvai sužaloti du žmonės.

2. lengvai; SIN kergesti ◦ *Pääsesin halvast olukorrast veel isegi kergelt.* Išsisukau iš blogos situacijos netgi palyginti lengvai.

kergesti adv <k'ergesti; laipsn. k'ergemini, kõige k'ergemini>

1. greitai; lengvai ◦ *Ta solvub kergesti.* Jis lengvai įsižeidžia.

• **kergesti süttiv materjal / aine** lengvai užsideganti medžiaga

2. lengvai; SIN kergelt ◦ *Ole õnnelik, et nii kergesti pääsesid!* Džiaukis, kad taip lengvai išsisukai.

kerkima v <k'erkima, k'erkida, k'erkib>

pakilti; iškilti ◦ *Kohvi hind on kerkinud.* Kavos kaina yra pakilus. *Temperatuur kerkis 30 kraadini.* Temperatūra pakilo iki 30 laipsnių. *Linna on kerkinud (= on ehitatud) palju uusi hooneid.* Mieste iškilo daug naujų pastatų. *Kohe kerkisid uued probleemid.* Iškart iškilo naujų problemų. *Järve kohale kerkis udu.* Virš ežero kilo rūkas.

kes pron <k'es, kelle, keda>

kas ◦ *Kes seal on? Kas ten? Keda sa otsid?*

Ko tu ieškai? *Kellele sa helistad? Kam skambini? Kelleks ta tahab saada? Kuo jis nori tapti? Kellena ta töötab? Kuo jis dirba? Ma ei tea, kelle raamat see on.* Aš nežinau, kieno ši knyga. *Siin pole ühtegi inimest, kellelt abi paluda.* Čia nėra nė vieno žmogaus, ko paprašyti pagalbos. *Nemad olid need, kes pidid seda tegema.* Būtent jie privalėjo tai padaryti.

keset adpos <keset>

1. vidury

■ **keset mida** Kaubamaja asub keset linna. Universalinė parduotuvė yra vidury miesto. *Ära kõnni keset teed! Neik kelio viduriu!*

2. įpusėjęs, -usi

■ **keset mida** Keset koosolekut helises telefon. Įpusėjęs susirinkimui suskambo telefonas. *Ärkašid keset ööd.* Atsibudau vidury nakties.

keskaegne adj <k'esk'aegne, k'esk'aegse, k'esk'aegset; pl k'esk'aegsed, k'esk'aegsete, k'esk'aegseid>

viduramžišk|as, -a; viduramžiu ◦ *Tallinna vanalinn on säilitanud keskaegse ilme.* Talino senamiestis yra išsaugojęs viduramžišką išvaizdą.

• **keskaegne kirik, müür, loss** viduramžių bažnyčia, mūrai, pilis

keskealine adj <k'esk'ealine, k'esk'ealise, k'esk'ealist; pl k'esk'ealised, k'esk'ealiste, k'esk'ealisi>

vidutinio amžiaus ◦ *Saalis istusid valdavalt keskealised inimesed.* Salėje sėdėjo daugiausia vidutinio amžiaus žmonės.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

keskel adpos <k`eskel>

1. viduryje

■ **mille keskel** *Toa keskel on laud.* Kambario viduryje yra stalas. *Surnuaed asub linna keskel.* Kapinės yra miesto viduryje.

■ **mille keskel** *Nädala keskel hakkab sadama.* Savaitės viduryje pradės lyti. *See juhtus möödunud sajandi keskel.* Tai atsitiko praėjusio amžiaus viduryje.

2. tarp; su

■ **kelle keskel** *Jõulud veedan pere keskel.* Kalėdas praleisiu su šeima.

keskele adpos <k`eskele>

1. į vidurį (apie vietą)

■ **mille keskele** *Laulja jäi seisma lava keskele.* Dainininkas atsistojo scenos viduryje.

2. į vidurį (apie laiką)

■ **mille keskele** *Konverents lükati edasi novembri keskele.* Konferencija buvo nukelta į lapkričio vidurį.

3. pas; tarp ko

■ **kelle keskele** *Sõitsin pühadeks koju pere keskele.* Per šventes parvažiavau namo pas šeimą.

keskelt adpos <k`eskelt>

1. iš vidurio (kryptis iš)

■ **mille keskelt** *Tõstsime toolid saali keskelt seina äärde.* Perkėlėme kėdes iš salės vidurio prie sienos.

2. iš vidurio (apie laiką)

■ **mille keskelt** *See mõis on pärit 16. sajandi keskelt.* Šis dvaras pastatytas XVI amžiaus viduryje.

3. tarp, drauge

■ **kelle keskelt** *Lavastaja jälgis etendust publiku keskelt.* Drauge su publika spektaklį žiūrėjo ir jo režisierius.

keskenduma v <keskenduma, keskenduda, keskendub>

susikaupti ◦ *Müra ei lasknud mul keskenduda.* Triukšmas neleido man susikaupti.

■ **millele** *Keskendusin lugemisele.* Susikaupiau skaitymui.

keskharidus s <k`eskharidus,

k`eskhariduse, k`eskharidust>

vidurinis išsilavinimas m ◦ *Tal on keskharidus.* Jis turi vidurinį išsilavinimą.

keskkond s <k`eskk`ond, k`eskkonna, k`eskk`onda, k`eskk`onda>

aplinka f, gyvenimo sąlygos f pl ◦ *Autod kahjustavad keskkonda.* Automobiliai teršia aplinką. *Lapsed vajavad turvalist keskkonda.* Vaikams reikalinga saugi aplinka.

● **keskkonda kaitsma** saugoti aplinką
◦ *Keskkonda tuleb kaitsta mürgiste ainete eest.* Aplinką reikia saugoti nuo nuodingųjų medžiagų.

● **sotsiaalne keskkond** socialinė aplinka**keskkool** s <k`eskk`ool', k`eskkooli,

k`eskk`ooli, k`eskk`ooli; pl k`eskkoolid,

k`eskk`oolide, k`eskk`ool'e>

vidurinė mokykla f ◦ *Pärast keskkooli lõpetamist astusin ülikooli.* Baigęs vidurinę mokyklą, įstojau į universitetą.

keskküte s <k`eskküte, k`eskk`ütte, k`eskkütet>

centrinis šildymas m ◦ *Korteris on keskküte.* Bute yra centrinis šildymas.

kesklinn s <k`eskl`inn, k`esklinna, k`eskl`inna, k`eskl`inna; pl k`esklinnad, k`eskl`innade, k`eskl`innu> (miesto) centras m; SIN südalinm ◦ *Kesklinnas on tööpäeva õhtul ummikud.* Darbo dienomis vakarais centre susidaro spūsčių.

keskmine¹ adj <k`eskmine, k`eskmise, k`eskmist, k`eskmisse; pl k`eskmised, k`eskmiste, k`eskmisi>

1. vidutin|jis, -ė; vidutinišk|jas, -a ◦ *Koolis on ta keskmine õpilane.* Mokykloje jis vidutiniokas.

2. (ppr. sg) vidurin|jis, -ė ◦ *Ma elan keskmises trepikojas.* Aš gyvenu vidurinėje laiptinėje. *Vigastasin parema käe keskmist sõrme.* Susižalojau dešinės rankos vidurinį pirštą.

3. vidutin|jis, -ė ◦ *Järve keskmine sügavus on 7,1 meetrit.* Vidutinis ežero gylis yra 7,1 metrai.

● **keskmine kiirus, vanus** vidutinis greitis, amžius, **keskmine palk** vidutinė alga

keskmine² s <k`eskmine, k`eskmise, k`eskmist> vidurkis m

keskmiselt adv <k`eskmiselt>

vidutiniškai ◦ *Kui palju kohv Tallinnas keskmiselt maksab?* Kiek vidutiniškai Taline kainuoja kava? *Ta õpib koolis keskmiselt.* Mokykloje jis mokosi vidutiniškai.

keskpäev *s* <k`eskp`äev, k`eskpäeva, k`eskp`äeva>

vidurdienis *m* ▫ *Kohtume laupäeva keskpäeval*. Susitiksime šeštadienio vidurdienį.

keskus *s* <k`eskus, k`eskuse, k`eskust, k`eskuse; *pl* k`eskused, k`eskuste, k`eskusi = k`eskuseid>

centras *m* ▫ *Vatikan on katoliku kiriku keskus*. Vatikanas yra Katalikų bažnyčios centras.

kesköö *s* <k`esk`öö, k`esk`öö, k`esk`ööd>
vidurnaktis *m*; **SIN** südaöö ▫ *Jäin magama alles pärast keskööd*. Užmigau tik po vidurnakčio.

kestma *v* <k`estma, k`esta, kestab; k`es`tis, k`estnud>
trukti

■ **kui kaua** *Film kestis kaks tundi*. Filmas truko dvi valandas. *Näitus kestab laupäevani*. Paroda atidaryta iki šeštadienio.

ketšup *s* <ketšup, ketšupi, ketšupit>
kečupas *m* ▫ *Kas sa soovid liha kõrvale ketšupit ka?* Ar prie mėsos norėtum kečupo?

kett *s* <k`et`t, keti, k`etti; *pl* ketid, k`ettide, k`et`te>

1. grandinė *f* ▫ *Mehel oli kaelas kullast kett*. Ant vyro kaklo kabėjo auksinė grandinė. *Naaber hoiab oma koera keti otsas*. Kaimynas laiko savo šunį ant grandinės.

2. tinklas *m*

+ **hotellikett** viešbučių tinklas

kevad *s* <kevad, kevade, kevadet; *pl* kevaded, kevadete, kevadeid>

pavasaris *m* ▫ *Kevad on käes*. Pavasaris jau čia.

● **eelmisel, järgmisel kevadel** praėjusį, ateinantį pavasarį

kevadine *adj* <kevadine, kevadise, kevadist; *pl* kevadised, kevadiste, kevadisi>

pavasarišk[as, -a] ▫ *Koolilastel algab varsti kevadine vaheaeg*. Mokiniamis netrukus prasidės pavasario atostogos.

● **kevadine ilm** pavasariškas oras, **kevadine päi**ke pavasariška saulė

kibe *adj* <kibe, kibeda, kibedat; *pl* kibedad, kibedate, kibedaid; *laipsn.* kibedam, kõige kibedam = kibedaim>

1. kart[us, -i] ▫ *See rohi on kibe*. Šis vaistas kartus.

2. nemalon[us, -i] ▫ *See oli talle väga kibe kogemus*. Jam tai buvo labai nemaloni patirtis.

kihla vedama *v* <k`ihla vedama, k`ihla vedada, v`eab k`ihla>
lažintis

■ **kellega** *Vedasin sõbraga kihla, et mina jooksen kiiremini*. Susilažinau su draugu, kad aš bėgu greičiau.

■ **mile peale** *Mehed vedasid raha peale kihla*. Vyrai susilažino iš pinigų.

● **vean kihla, et...** reiškiant įsitikinimą savo teisumu ▫ *Vean kihla, et ta ei tule õigeks ajaks*. Lažinuosi, kad jis nepasirodys laiku.

kihluma *v* <k`ihluma, k`ihluda, k`ihlub>
susižadėti ▫ *Anna ja Martin on kihlatud*. Ona ir Martynas susižadėjo.

■ **kellega** *Ta kihlus ühe näitlejaga*. Jis susižadėjo su viena aktore.

kiht *s* <k`iht, kihi, k`ihtti; *pl* kihid, k`ihtide, k`ihte>

sluoksnis *m* ▫ *Maad katab mitme sentimeetri paksune kiht lund*. Žemę yra užklojęs kelių centimetrų sniego sluoksnis.

kihutama *v* <kihutama, kihutada, kihutab>
lėkti; dumti ▫ *Kiirabi kihutas haigla poole*. Greitoji pagalba lėkė ligoninės link. *Kristjanile meeldib jalgrattaga kihutada*. Kristijonui patinka lėkti dviračiu.

kiik *s* <k`iik, kiige, k`iike; *pl* kiiged, k`iikede, k`iikesid>

sūpynės *f pl*

kiirabi *s* <k`iirabi, k`iirabi, k`iirabi>
greitoji pagalba *f*

● **kiirabi kutsuma** kviesti greitąją pagalbą ▫ *Kutsusime talle kiirabi*. Iškvietem jam greitąją pagalbą.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

kiire adj, s <k`iire, k`iire, k`iiret; pl k`iired, k`iirete, k`iireid; laipsn. k`iirem, kõige k`iirem = k`iireim>

1. greit[as, -a; vikr]us, -i, spart[us, -i; ANT aeglane
◦ *Lapse areng on väga kiire.* Vaiko raida yra labai greita. *Ravimil on kiire mõju.* Vaisto poveikis yra greitas.

2. (sg) skuba f ◦ *Mul on praegu kiire, räägime hiljem.* Aš labai skubu, pakalbėsime vėliau. *Ah, sellega ei ole üldse kiiret.* Ak, tai nėra skubu.

kiirelt adv <k`iirelt; laipsn. k`iiremalt, kõige k`iiremalt>

greitai; SIN kiiresti; ANT aeglaselt ◦ *See toit valmib kiirelt.* Šis maistas greitai paruošiamas.

kiirendama v <kiirendama, kiirendada, kiirendab, kiirendatud>

greitinti, pagreitinti

■ *mida Mees kiirendas sammu.* Vyras pagreitino žingsnį.

kiiresti adv <k`iiresti; laipsn. k`iiremini, kõige k`iiremini>

greitai; SIN kiirelt; ANT aeglaselt ◦ *Suvi möödus kiiresti.* Vasara prabėgo greitai. *Kõnni palun kiiremini!* Prašau eiti greičiau!

kiirtee s <k`iirt`ee, k`iirt`ee, k`iirt`eed; pl k`iirt`eed, k`iirt`eede, k`iirt`eid>
greitkėlis m

kiirus s <k`iirus, k`iiruse, k`iirust>

greitis m ◦ *Auto liikus kiirusega 90 kilomeetrit tunnis.* Automobilis važiavo 90 kilometrų per valandą greičiu.

● **tuule, sõiduki, valguse kiirus** vėjo, transporto priemonės, šviesos greitis

● **suure, keskmise, väikese kiirusega** dideliu, vidutiniu, mažu greičiu

● **kiirust lisama** padidinti greitį, **kiirust vähendama** sumažinti greitį

● **kiirust ületama** viršyti greitį ◦ *Autojuht ületas kiirust.* Vairuotojas viršijo greitį.

kiirustama v <kiirustama, kiirustada, kiirustab, kiirustatud>

skubėti; SIN ruttama

■ *kuhu Hommikul kiirustavad kõik tööle.*

Ryte visi skuba į darbą. *Kiirustasin rongi peale.* Skubėjau į traukinį. *Meil on aega, ära kiirusta!* Neskubėk, laiko turime.

kiitma v <k`iitma, k`iita, kiidab; k`iitis, k`iitnud>

girti, pagirti

■ *keda-mida Peremees kiitis oma koera.* Šeimininkas gyrė savo šunį. *Ut filmi kiidetakse väga.* Naujas filmas yra labai giriamas.

■ *mille eest Kiitsin last hea käitumise eest.* Pagyriau vaiką dėl gero elgesio.

kiiver s <k`iiver, k`iivri, k`iivrit; pl k`iivrid, k`iivrite, k`iivreid>

šalmas m ◦ *Mootorrattaga sõites peab kiiver peas olema.* Vairuojant motociklą būtina dėvėti šalną.

kile s <kile, kile, kilet>

plėvelė f ◦ *Uus raamat oli kilesse pakitud.* Nauja knyga buvo supakuota į plėvelę.

kilekott s <kilek`ot`t, kilekoti, kilek`otti, kilek`otti; pl kilekotid, kilek`ottide, kilek`ot`te>

(plastikinis) maišelis m ◦ *Ta pani toiduained kilekotti.* Jis susidėjo maisto produktus į maišelį.

kilo s <kilo, kilo, kilo; pl kilod, kilode, kilosid>
kilogramas m; SIN kilogramm ◦ *Ostsin kaks kilo kartuleid.* Nusipirkau du kilogramus bulvių.

kilogramm s <kilogr`amm, kilogrammi, kilogr`ammi; pl kilogrammid, kilogr`ammide, kilogr`amme>

kilogramas m; SIN kilo ◦ *Ma kaalun 60 kilogrammi.* Aš sveriu 60 kilogramų.

kilomeeter s <kilom`eeter, kilom`eetri, kilom`eetrit; pl kilom`eetrid, kilom`eetrite, kilom`eetrid>

kilometras m ◦ *Pood asub kahe kilomeetri kaugusel.* Parduotuvė yra už dviejų kilometrų.

kilone adj <kilone, kilose, kilost; pl kilosed, kiloste, kiloseid>

1. vieną kilogramą sveriantis ◦ *Ostsin umbes kilose kana.* Nusipirkau maždaug kilogramo vištą.

2. (t. p. sud. ž.) (2, 3, 4...) kilogramų ◦ *Mees püüdis seitsmekilose kala.* Vyras sugavo septynių kilogramų žuvį.

kilpkonn s <k`il`pk`onn, k`il`pkonna, k`il`pk`onna;
pl k`il`pkonnad, k`il`pk`onnade, k`il`pk`onni>
vėžlys m ◦ *Tüdruk sai endale kingiks kilpkonna.*
Mergaitė gavo dovanų vėžliuką.

kindel adj <k`indel, k`indla, k`indlat; pl k`indlad,
k`indlate, k`indlaid; laipsn. k`indlam, k`oige k`indlam>

1. tvirt|as, -a; pastov|us, -i ◦ *See on mu kindel otsus.* Tai mano tvirtas sprendimas.

• **kindel seisukoht** tvirta pozicija, **kindel eesmärk** tvirtai užsibrėžtas tikslas

2. tikr|as, -a; |sitikin|ęs, -usi ◦ *Praegu pole veel kindel, kas ta sai ülikooli sisse.* Dabar dar nėra aišku, ar jis įstojo į universitetą. *Olen kindel, et saan töö homseks valmis.* Esu tikras, kad iki rytojaus baigsiu darbą.

• **kindlad tõendid** tikri įrodymai

• **kindlaks tegema** (= vėlja uurima, selgusele jõudma) išaiškinti, nustatyti ◦ *Politsei tegi kindlaks naist rünnanud kurjategija.* Policija išaiškino moterį užpuolusį vyrą.

• **kindlaks määrama** (= kokku leppima, otsustama) nustatyti ◦ *Laenu saamise tingimused on lepinguga kindlaks määratud.* Sąlygos paskolai gauti yra nustatytos sutartimi.

3. saug|us, -i ◦ *Ma peitsin oma raha kindlasse kohta.* Paslėpiau savo pinigus saugioje vietoje.

4. konkret|us, -i ◦ *Mängus kehtivad kindlad reeglid.* Žaidime galioja konkrečios taisyklės.

kindlalt adv <k`indlalt; laipsn. k`indlamalt= k`indlamini, k`oige k`indlamalt=k`oige k`indlamini>

1. tvirtai ◦ *Olen kindlalt otsustanud, et ma peole ei lähe.* Esu tvirtai apsisprendęs, kad į vakarėlį neisiu.

2. patikimai, sandariai, stipriai ◦ *Kohver on kindlalt suletud.* Lagaminas yra patikimai užsegtas.

kindlasti adv <k`indlasti>

būtinai; neabejotinai ◦ *Koosolek toimub kindlasti.* Susirinkimas neabejotinai įvyks. *Töö tuleb kindlasti täna valmis saada.* Darbą būtinai reikia baigti dar šiandien.

kindlus s <k`indlus, k`indluse, k`indlust;
pl k`indlused, k`indluse, k`indlusi = k`indluseid>

1. tvirtovė f ◦ *Küllastasime Narva kindlust.*

Lankėmės Narvos tvirtovėje.

2. tvirtumas m ◦ *Tal puudub kindlus tuleviku suhtes.* Jam trūksta tvirtumo dėl ateities.

kindlustama v <kindlustama, kindlustada, kindlustab, kindlustatud>

1. apdrausti ◦ *Kogu tema vara on kindlustatud.* Visas jo turtas yra apdraustas.

■ **mille vastu** Hoone on tulekahju vastu kindlustatud. Pastatas yra apdraustas nuo gaisro.

■ **mille peale / mille eest** Kindlustasin oma maja suure summa peale / eest. Apdraudžiau savo namą didele suma.

2. užtikrinti ◦ *Mõtlen, kuidas laste tulevikku rahaliselt kindlustada.* Galvoju, kaip užtikrinti vaikų ateitį finansiškai.

kindlustus s <kindlustus, kindlustuse, kindlustust, kindlustusse; pl kindlustused, kindlustuste, kindlustusi>

1. draudimas m

• **kohustuslik, vabatahtlik kindlustus**

privalomasis, savanoriškas draudimas

+ **ravikindlustus** sveikatos draudimas

2. draudimo bendrovė f ◦ *Kindlustus maksis auto parandamise kinni.* Draudimas apmokėjo automobilio remontą.

• **kindlustust tegema** apdrausti, **kindlustust sõlmima** sudaryti draudimo sutartį

kindral s <k`indral, k`indrali, k`indralit;
pl k`indralid, k`indralite, k`indraleid>
generol|as, -ė

king s <k`ing, kinga, k`inga; pl kingad, k`ingade, k`ingi>

(ppr. pl) **batas** m, **batelis** m ◦ *Proovisin kingi jalga.* Pasimatavau batelius. *Mu uued kingad pigistavad.* Mano nauji batai spaudžia.

+ **lastekingad** vaikiški bateliai, **meestekingad** vyriški bateliai, **nahkkingad** odiniai bateliai,

naistekingad moteriški bateliai, **peokingad** šventiniai bateliai, **puokingad** medinės klumpės, **suvekingad** vasariniai bateliai

• **kingi jalga panema** autis batus, **kingad on jalas** avėti batus, **kingi jalast (ära) võtma** nusiauti batus ◦ *Tüdrukul on jalas kõrge kotsaga kingad.* Mergina avi aukštakulniais bateliais.

kingitus s <kingitus, kingituse, kingitust;
pl kingitused, kingituste, kingitusi>

dovana f; SIN kink ◦ *Mul on sulle väike kingitus.* Aš turiu tau mažą dovanėlę.

kingsepp s <k`ings`epp, k`ingsepa, k`ings`eppa;
pl k`ingsepad, k`ings`eppade, k`ings`eppi>
batsiuv|ys, -ė

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

kink s <k`ink, kingi, k`inki; *pl* kingid, k`inkide, k`inke>

dovana *f*; SIN kingitus ◻ *Ta sai sünnipäevaks palju kinke.*

kinkima v <k`inkima, k`inkida, kingib>

dovanoti ◻ *Anna nõu, mis lilli kinkida.* Patark, kokias gēles dovanoti.

■ **kellele** *Sõber kinkis mulle käevõru.* Draugas padovanojo man apyranke. *Vanemad kinkisid lapsele jõuludeks suusad.* Per Kalēdas tėvai padovanojo vaikui slides.

kinnas s <k`innas, k`inda, kinnast; *pl* k`indad, kinnaste, k`indaid>

(*ppr. pl*) **pirštinē** *f* ◻ *Kannan talvel pakse kindaid.* Žiemā nešioju storas pirštines.

● **kāpikud / kāpikkindad, labakud / labakindad** kumštinēs pirštinēs; **sõrmikud / sōrmkindad** pirštuotos pirštinēs

● **kindaid kätte panema** apsimauti pirštines, **kindad on kāes** pirštinēs apmautos, **kindaid kāest (āra) vōtma** nusimauti pirštines

kinni adv <k`inni>

1. **uždaryt[as, -a]**; ANT lahti ◻ *Uks on kinni.* Durys uždarytos. *Pūhapāeval on apteek kinni.* Sekmadienį vaistinė yra uždaryta.

2. **užimt[as, -a]**; ANT vaba ◻ *Saalis on kōik kohad kinni.* Visos vietas salėje yra užimtos. *Olen praegu kinni, rāāgime hiljem.* Šiuo metu esu užimtas, pakalbėsime vėliau.

3. (laikytis) **už**; ANT lahti ◻ *Katusele ronides hoidsin kōvasti redelist kinni.* Lipdamas ant stogo, tvirtai laikiausi už kopėčių. *Poiss vōttis tūdrukul kāest kinni.* Berniukas paėmė mergaitę už rankos.

4. **į-**; **už-** (ribotas eismas ar apibrėžta laisvė) ◻ *Auto jāi lumme kinni.* Automobilis įklimpo sniege. *Koer on toas kinni.* Šuo uždarytas kambaryje.

kinni keerama v <k`inni k`eerama, k`inni keerata, k`eerab k`inni>

užsukti; įsukti; ANT lahti keerama ◻ *Keerasin kraani kinni.* Užsukau čiaupą. *Keera kruvid kinni.* Įsuk varžtus.

kinni maksma v <k`inni m`akmsa, k`inni m`aksta, maksab k`inni>

apmokėti ◻ *Isa maksis poja arved kinni.* Tėvas apmokėjo sūnaus sąskaitas. *Firma maksab tōōtajate koolituse kinni.* Firma apmoka darbuotojų mokymus.

kinnine adj <k`innine, k`innise, k`innist;

pl k`innised, k`inniste, k`innisi = k`inniseid> **uždar[as, -a]**; ANT lahtine ◻ *Ūlikonna juurde sobivad kinnised kingad.* Prie kostiumo tinka uždari batai. *Pidu on kinnine.* Vakarėlis yra uždaras.

kinni panema v <k`inni panema, k`inni p`anna, paneb k`inni>

1. **uždaryti**; ANT lahti tegema ◻ *Pane palun aken kinni.* Prašau uždaryti langą. *Pood pannakse kell kuus kinni.* Parduotuvė uždaroma šeštą valandą.

2. **užmerkti; užčiaupti, užverti**; ANT lahti tegema ◻ *Laps pani silmad kinni.* Vaikas užmerkė akis. *Pane suu kinni!* Užsičiaupk!

3. **išjungti**; ANT lahti tegema ◻ *Mees pani arvuti kinni.* Vyras išjungė kompiuterį.

4. **užsakyti; užregistruoti** ◻ *Panin arsti juurde aja kinni.* Užsiregistravau pas gydytoją. *Kas sa panid ōhtuks kohvikusse laua kinni?* Ar užsakei vakarui stalą kavinėje?

5. **įkalinti** ◻ *Kurjategija pandi kinni.* Nusikaltėlis buvo įkalintas.

kinni pidama v <k`inni pidama, k`inni pidada, p`eab k`inni; pidas k`inni>

1. **laikytis; paisyti**

■ **millest** *Ta ei pidanud lepingu tāhtaegadest kinni.* Jis nepaisė sutarties terminų. *Bussijuht ei pea graafikust kinni.* Autobuso vairuotojas nesilaikė grafiko.

2. **suiinti, sulaikyti** ◻ *Politsei pidas kurjategija kohapeal kinni.* Policija sulaikė nusikaltėlių vietoje.

kinni pūūdma v <k`inni p`ūūdma, k`inni p`ūūda, pūūab k`inni>

sugauti; sučiaupti ◻ *Ta pūūdis palli kinni.* Jis sugavo kamuolį. *Varas pūūiti kinni.* Vagis buvo sučiauptas.

kinnisvara s <kinnisvara, kinnisvara, kinnisvara>

nekilnojamasis turtas *m* ◻ *Kinnisvara hinnad on tōūsnu.* Nekilnojamojo turto kainos yra pakilusios.

● **kinnisvara ostma, müūma** pirkti, parduoti nekilnojamąjį turtą

kinnitama v <kinnitama, kinnitada, kinnitab, kinnitatud>

1. **patvirtinti** ◦ *Notar kinnitab lepingu oma allkirjaga.* Notaras savo parašu patvirtina sutartį. *Valitsus kinnitas järgmise aasta eelarve.* Vyriausybė patvirtino kitų metų biudžetą.

■ *et Arst kinnitas, et operatsioon läks edukalt.* Gydytojas patvirtino, kad operacija praėjo sėkmingai.

● **väidet kinnitama** patvirtinti teiginį
◦ *Statistika ei kinnita arvamust, et...* Statistika nepatvirtina nuomones, kad...

● **kahtlusi kinnitama** patvirtinti įtarimus

2. **prtvirtinti** ◦ *Kinnitasin riivuli kruvidega seinale.* Varžtais prtvirtinau lentyną prie sienos.

kinnitus s <kinnitus, kinnituse, kinnitust; pl kinnitused, kinnituste, kinnitusi>

1. **patvirtinimas** m; **tvirtinimas** m ◦ *Tema jutt ei leidnud kinnitust.* Jo pasakojimas nepasitvirtino.

● **kirjalik kinnitus** rašytinis patvirtinimas *Politsei kinnitused on kurjategija tabatud.* Policijos tvirtinimu, nusikaltėlis yra sugautas.

2. **prtvirtinimas** m ◦ *Kasutasin nagi kinnituseks liimi.* Pakabai prtvirtinti naudojuau kljus.

kinni vōtma v <k`inni v`ōtma, k`inni v`ōtta, vōtab k`inni>

suimti, sulaikyti ◦ *Mōrvar vōeti kinni ja pandi vangi.* Žudikas buvo suimtas ir pasodintas į kalėjimą.

kino s <kino, kino, kino, k`inno; pl kinod, kinode, kinosid>
kinas m

● **kinos kāima** lankytis kine; **kinno minema** eiti į kiną ◦ *Kāisin eile sõpradega kinos.* Vakar su draugais buvau kine.

kippuma v <k`ippuma, k`ippuda, kipub>

1. linkti

■ **mida tegema** *Vanad inimesed kipuvad asju unustama.* Seni žmonės darosi užmaršūs. *Ta kipub hilinema.* Jis yra linkęs vėluoti.

2. **trokšti, norėti** (ką daryti) ◦ *Noored kipuvad maalt linna.* Kaimo jaunimą traukia miestas.

kirg s <k`irg, kire, k`irge; pl kired, k`irgede, k`irgi>
aistra f ◦ *Minu kireks on sport.* Mano aistra yra sportas.

■ **kelle vastu** *Ta tundis naise vastu suurt kirge.* Jis degė didele aistra moteriai.

kiri s <kiri, kirja, k`irja; pl kirjad, k`irjade, k`irju>

1. **laiškas** m ◦ *Sain emalt kirja.* Gavau laišką iš mamos.

● **kirja lahti tegema / avama** atplėšti / atidaryti laišką ◦ *Võõraid kirju pole viisakas lugeda.* Nemandagu skaityti svetimus laiškus.

● **kirja kirjutama** rašyti laišką, **kirja saatma** pasiųsti laišką ◦ *Saatsin sõbrale kirja.* Pasiunčiau draugui laišką.

2. (elektroninis) **laiškas** ◦ *Kustutasin su kirja kogemata ära.* Netyčia ištryniau tavo laišką.

3. **raštas** m; **užrašas** m ◦ *Suurt kirja on kergem lugeda.* Dideles raides yra lengviau įskaityti. *Tee ääres oli silt kirjaga „Murul käimine keelatud!”* Prie kelio buvo ženklas su užrašu „Ant vejės vaikščioti draudžiama!”

● **kirjas olema** būti parašytam ◦ *Õpikus küll nii kirjas pole!* Vadovėlyje tikrai nėra taip parašyta!

kirik s <kirik, kiriku, kirikut; pl kirikud, kirikute, kirikuid>

bažnyčia f

● **kirikus kāima** lankyti bažnyčią ◦ *Ta kāib igal pūhapäeval kirikus.* Jis lanko bažnyčią kiekvieną sekmadienį.

kirjalik adj <kirjal`ik, kirjaliku, kirjal`ikku; pl kirjalikud, kirjalike, kirjal`ikke>

rašytin|is, -ė; raštu; ANT suuline ◦ *Eksam oli kirjalik.* Egzaminas buvo raštu.

● **kirjalik avaldus** prašymas raštu, **kirjalik leping** rašytinė sutartis, **kirjalik nõusolek** rašytinis sutikimas

kirjalikult adv <kirjalikult>

raštu ◦ *Taotlus esitage kirjalikult.* Paraišką pateikite raštu.

kirjand s <kirjand, kirjandi, kirjandit; pl kirjandid, kirjandite, kirjandeid>

rašinys m ◦ *Parimad kirjandid loeti klassis ette.* Geriausi rašiniai buvo perskaityti klasei.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

kirjandus s <kirjandus, kirjanduse, kirjandust, kirjandusse>

literatūra f^o *Artikli lõpus on kasutatud kirjanduse loetelu*. Straipsnio pabaigoje yra naudotos literatūros sąrašas.

- **eestikeelne, võõrkeelne kirjandus** estų, užsienio literatūra
- **kohustuslik kirjandus** privaloma literatūra

kirjanik s <kirjan`ik, kirjaniku, kirjan`ikku; pl kirjanikud, kirjanike, kirjan`ikke>
rašytojas, -a^o *Kirjanikul sai valmis uus teos*. Rašytojas baigė savo naują darbą.

- **andekas, kuulus kirjanik** talentingas, žymus rašytojas

kirja panema v <k`irja panema, k`irja p`anna, paneb k`irja>

1. užrašyti; užregistruoti^o *Pane mind ka koolitusele kirja*. Užregistruok ir mane į mokymus.

2. užsirašyti^o *Panin arsti telefoninumbri märkmikusse kirja*. Užsirašiau gydytojo telefono numerį į užrašų knygutę.

kirjastus s <kirjastus, kirjastuse, kirjastust, kirjastusse; pl kirjastused, kirjastuste, kirjastusi>
leidykla f^o *Ülikooli kirjastus andis välja uue sõnaraamatu*. Universiteto leidykla išleido naują žodyną.

kirjavahemärk s <kirjavahem`ärk, kirjavahemärgi, kirjavahem`ärki; pl kirjavahemärgid, kirjavahem`ärkide, kirjavahem`ärke>
skyrybos ženklas m

kirjavahetus s <kirjavahetus, kirjavahetuse, kirjavahetust, kirjavahetuse>

1. susirašinėjimas m^o *Olen temaga kirjavahetuses*. Aš su juo susirašinėju.
- **tihe, elav, pidev kirjavadetus** glaudus, gyvas, nuolatinis susirašinėjimas
 - **kirjavahetust pidama** susirašinėti^o *Nad pidasid aastaid kirjavahetust*. Jie susirašinėjo metų metus.

2. korespondencija f^o *Asutuste ametlik kirjavadetus säilitatakse arhiivis*. Oficiali institucijos korespondencija yra saugoma archyve.

kirjeldama v <kirjeldama, kirjeldada, kirjeldab, kirjeldatud>

apibūdinti, aprašyti

- **keda-mida** *Palun kirjelda mulle seda meest*. Prašyčiau apibūdinti man tą vyrą.

kirjeldus s <kirjeldus, kirjelduse, kirjeldust; pl kirjeldused, kirjelduste, kirjeldusi>

apibūdinimas m, **aprašymas** m^o *Tundsin ta sinu kirjelduse järgi kohe ära*. Iš karto atpažinau jį iš tavo apibūdinimo.

- **täpne, üksikasjalik kirjeldus** tikslus, detalus apibūdinimas

kirju adj <kirju, kirju, kirjut; pl kirjud, kirjude, kirjusid; laipsn. kirjum>

margjas, -a^o *Kukel on kirjud suled*. Gaidžio plunksnos yra margos.

- **kirju kleit** marga suknelė

kirjutama v <kirjutama, kirjutada, kirjutab, kirjutatud>

rašyti^o *Kuidas seda sõna kirjutatakse? Kaip šis žodis rašomas? Kirjuta tööle oma nimi peale*. Užrašyk ant darbo savo vardą.

- **artiklit kirjutama** rašyti straipsnį

kirjutamine s <kirjutamine, kirjutamise, kirjutamist>

rašymas m^o *Artikli kirjutamine ei edene nii, nagu tahaksin*. Nesiseka taip rašyti straipsnio, kaip norėčiau.

kirjutis s <kirjutis, kirjutise, kirjutist; pl kirjutised, kirjutiste, kirjutisi>

straipsnis m; **rašinys** m^o *Autoril on sellel teemal veel mitu kirjutist ilmunud*. Šia tema autorius yra paskelbęs dar keletą straipsnių.

kirjutuslaud s <kirjutusl`aud, kirjutuslaua, kirjutusl`auda; pl kirjutuslauad, kirjutusl`audade, kirjutusl`audu>

rašomasis stalas m

kirp s <k`irp, kirbu, k`irpu; pl kirbud, k`irpude, k`irpe>

blusa f^o *Koeral on kirbud*. Šuo turi blusų.

kirre s <kirre, k`irde, kirret>

šiaurės rytai m pl

kirss s <k`irss, kirsi, k`irssi; pl kirsid, k`irsside, k`irsse>
vyšnia f

kirst s <k`irst, kirstu, k`irstu, k`irstu; *pl* kirstud, k`irstude, k`irste>

karstas m ▫ *Kirst lasti hauda*. Karstas buvo nuleistas į kapo duobę.

kirurg s <kir`urg, kirurgi, kir`urgi; *pl* kirurgid, kir`urgide, kir`urge>

chirurgjas, -ė ▫ *Ta töötab kirurgina*. Jis dirba chirurgu.

kirves s <kirves, k`irve, kirvest; *pl* k`irved, kirveste, k`irveid>

kirvis m ▫ *Puu tuleb kirvega maha võtta*. Medį nukirsti reikia kirviu.

kisa s <kisa, kisa, kisa>

rėksmas m, klyksmas m ▫ *Väljast kostis kõva kisa*. Iš lauko sklido garsus rėksmas.

• **imiku kisa** kūdikio rėksmas, **kajakate kisa** kirų klyksmas

• **kisa tõstma** surikti ▫ *Naine tõstis vargaid nähes kisa*. Moteris, pamačiusi vagis, suriko.

kitarr s <kit`arr, kitarri, kit`arri; *pl* kitarrid, kit`arride, kit`arre>

gitara f

• **kitarri mängima** groti gitara ▫ *Ta mängib ansambli kitarri*. Jis ansamblyje groja gitara.

kits s <k`its, kitse, k`itse; *pl* kitsed, k`itsede, k`itsi>

1. ožka f ▫ *Nad peavad kitsi ja lambaid*. Jie augina ožkas ir avis.

2. stirna f ▫ *Jahimees laskis kitse maha*. Medžiotojas nušovė stirną.

kitsas adj <kitsas, k`itsa, kitsast; *pl* k`itsad, kitsaste, k`itsaid; *laipsn.* k`itsam, kōige k`itsam>

1. siaurjas, -a; ANT lai ▫ *Vanalinnas on tänavad kitsad*. Senamiesčio gatvės yra siauros.

• **kitsas trepp** siauri laiptai, **kitsad püksid** siauros kelnės, **kitsad huuled** siauros lūpos

2. ankštjas, -a ▫ *Bussis oli kitsas*. Autobuse buvo ankšta. *Korter hakkab suurele perele kitsaks jääma*. Butas darosi per ankštas didelei šeimai.

kiusama v <k`iusama, kiusata, k`iusab, kiusatud> tyčiotis; erzinti

■ **keda** *Lapsed kiusasid kassi*. Vaikai erzino katę. *Poissi kiusati koolis*. Mokykloje iš berniuko buvo tyčiojamas.

+ **koolikiusamine** patyčios mokykloje

kivi s <kivi, kivi, kivi; *pl* kivid, kivide, kive = kivisid>

1. akmuo m ▫ *Maja ümber oli kivist müür*.

Namas buvo aptvertas akmenine siena. *Lõin jala vastu kivi*. Užsigavau koją į akmenį.

• **ümar, lame, terav kivi** apvalus, plokščias, aštrus akmuo

3. kauliukas m ▫ *Võtsin kirssidest kivid välja*. Išėmiau iš vyšnių kauliukus.

4. brangakmenis m ▫ *Neiu kandis uhket kiviga sõrmust*. Mergina nešiojo puošnų žiedą su brangakmeniu.

klaas s <kl`aas', klaasi, kl`aasi, kl`aasi; *pl* klaasid, kl`aaside, kl`aas'e>

1. stiklas m ▫ *Klaas purunes*. Stiklas sudužo.

• **värviline, paks, õhuke klaas** spalvotas, storas, plonas stiklas ▫ *Auto aknad olid tumedast klaasist*. Automobilio langai buvo tamsaus stiklo.

2. stiklinė f, taurė f ▫ *Jõin klaasi tühjaks*.

Išgėriau stiklinę iki dugno. *Palun vala mulle klaas veini*. Prašyčiau pripilti man taurę vyno.

• **klaase kokku lööma** susidaužti taurėmis

klahv s <kl`ahv, klahvi, kl`ahvi; *pl* klahvid, kl`ahvide, kl`ahve>

klavišas m

klass s <kl`as's, klassi, kl`assi, kl`assi; *pl* klassid, kl`asside, kl`as'se>

1. klasė f ▫ *Ma käin viiendas klassis*. Aš mokausi penktoje klasėje.

• **nooremad, vanemad klassid** žemesnės (jaunesnių mokinių), aukštesnės (vyresnių mokinių) klasės

+ **algklass** pradinė klasė

2. klasė f ▫ *Vahetunni ajal pandi klass lukku*. Per pertrauką klasė buvo užrakinta.

3. klasė f (tam tikro patogumo ir brangumo traukinių vagonai, laivų kajutės ir pan.)

▫ *Reisisin esimese klassi vagunis*. Keliavau pirmos klasės vagonu.

klassijuhataja s <klassijuhataja, klassijuhataja, klassijuhatajat; *pl* klassijuhatajad, klassijuhatajate, klassijuhatajaid>

(klasės) auklėtojas, -a ▫ *Õpilane rääkis oma probleemist klassijuhatajale*. Mokinyas papasakojo savo problemą klasės auklėtojui.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

klassika s <klassika, klassika, klassikat>
klasika f^o *Loen nii klassikat kui ka tänapäeva autorite teoseid*. Skaitau tiek klasika, tiek šiuolaikinių autorių kūrybą.

klassikaline adj <klassikaline, klassikalise, klassikalist, klassikalisse; pl klassikalised, klassikaliste, klassikalisi>

1. klasikin|jis, -ė

• **klassikaline muusika, kirjandus** klasikinė muzika, literatūra, **klassikaline kunst** klasikinis menas

2. **tipišķ|as, -a** ^o *See on klassikaline näide*. Tai – tipišķas pavyzdys.

klassivend s <klassiv`end, klassivenna, klassiv`enda; pl klassivennad, klassiv`endade, klassiv`endi>

klasės draugas m ^o *Käisime koos klassivendadega täna kinos*. Šiandien su klasės draugais ėjome į kiną.

klassiōde s <klassiōde, klassi`ōe, klassiōde; pl klassi`ōed, klassiōdede, klassiōdesid>
 klasės draugė f

klaver s <klaver, klaveri, klaverit; pl klaverid, klaverite, klavereid>

pianinas m ^o *Tüdruk harjutas klaverit*.

Mergaitė mokosi groti pianinu.

• **klaverit māngima** groti pianinu ^o *Kas sa oskad klaverit māngida? Ar tu moki groti pianinu?*

klaviatuur s <klaviat`uur, klaviatuuri, klaviat`uuri; pl klaviatuurid, klaviat`uuride, klaviat`uure>

klaviatūra f

• **arvuti klaviatuur** kompiuterio klaviatūra

kleepima v <kl`eepima, kl`eepida, kleebib, kleebitud>
 klijuoti

■ **millele / mille peale** *Kleepisin ümbrikule / ümbriku peale kaks marki*. Ant voko užklįjavau du pašto ženklus.

kleit s <kl`eit, kleidi, kl`eiti; pl kleidid, kl`eitide, kl`eite>

suknelė f^o *Neiu kandis lūhikest musta kleiti*. Mergina nešiojo trumpą juodą suknelę.

• **kleiti selga panema** apsilvilti suknelę, **kleiti seljast (āra) vōtma** nusilvilti suknelę

klient s <kli`en`t, klien`di, kli`en`ti; pl klien`did, kli`en`tide, kli`en`te>

klient|as, -ė

• **kliente teenindama** aptarnauti klientus

kliima s <kliima, kliima, kliimat>

klimate m

klooster s <kl`ooster, kl`oostri, kl`oostrit;

pl kl`oostrid, kl`oostrite, kl`oostreid>

vienuolynas m

klubi s <klubi, klubi, klubi; pl klubid, klubide,

klubisid>

1. klubas m ^o *Ta on kunstnike klubi liige*. Jis yra menininkų klubo narys.

2. (naktinis) klubas m ^o *Käisime klubis tantsimas*. Buvome naktiniame klube pašokti.

+ **ööklubi** naktinis klubas

kodakondsus s <kodak`ondsus,

kodak`ondsuse, kodak`ondsust>

pilietybė f^o *Tal on Eesti kodakondsus*. Jis turi Estijos pilietybę.

• **kodakondsust taotlema** prašyti suteikti

pilietybę, **kodakondsust andma** suteikti

pilietybę, **kodakondsust saama** gauti

pilietybę

kodanik s <kodan`ik, kodaniku, kodan`ikku;

pl kodanikud, kodanike, kodan`ikke>

piliēt|jis, -ē ^o *Ta on Eesti Vabariigi kodanik*.

Jis – Estijos Respublikos pilietis.

kodu s <kodu, kodu, kodu, koju, kodust =

kodunt; pl kodud, kodude, kodusid>

namai m pl ^o *Ta käib koolis kodu lähedal*.

Jis lanko mokyklą netoli namų. *Lapsel peab*

olema turvaline kodu. Vaikui reikalingi

saugūs namai. *Helistan sulle õhtul kodust /*

kodunt. Paskambinsiu tau vakare iš namų.

• **mugav kodu** patogūs namai

• **koju tulema** sugrįžti namo, **koju jõudma**

pareiti ^o *Jõuan töölt koju kell kuus*. Iš darbo

pareisiu šeštą valandą.

• **kodus olema** būti namuose ^o *Kas Reet on kodus? Ar Rēda namie?*

koduleht s <kodul`eht, kodulehe, kodul`ehte;
pl kodulehed, kodul`ehtede, kodul`ehiti>
tinklalapis *m*, interneto puslapis *m*, interneto
svetainė *f* ◦ *Kas sa tead kunstimuseumi
kodulehe aadressi? Ar žinai meno muziejaus
tinklalapį? Rohkem infot leiad meie
kodulehelt.* Daugiau informacijos rasi mūsų
tinklalapyje.

• **kodulehte tegema /looma** kurti tinklalapį,
kodulehte külastama lankytis tinklalapyje

kodulind s <kodul`ind, kodulinnu, kodul`indu;
pl kodulinnud, kodul`indude, kodul`inde>
naminis paukštis *m*

kodulinn s <kodul`inn, kodulinna, kodul`inna,
kodul`inna; pl kodulinnad, kodul`innade,
kodul`innu>

gimtasias miestas *m* ◦ *Minu kodulinn on
Viljandi.* Mano gimtasias miestas yra Viljandi.

koduloom s <kodul`oom, kodulooma,
kodul`ooma; pl koduloomad, kodul`oomade,
kodul`oomi>
naminis gyvūnas *m*; ANT *metsloom* ◦ *Talus
on palju koduloomi: sead, lehmad ja lambad.*
Ūkyje yra daug naminių gyvūnų: kiaulių,
karvių ir avių. *Meie pere koduloom on kass.*
Mūsų šeimos naminis gyvūnas yra katė.

kodumaa s <kodum`aa, kodum`aa,
kodum`aad>
tėvynė *f*, **gimtinė** *f* ◦ *Minu kodumaa on Eesti.*
Estija yra mano tėvynė.

kodumaine adj <kodum`aine, kodum`aise,
kodum`aist; pl kodum`aised, kodum`aiste,
kodum`aiseid>
vietinjis, -ė ◦ *Ostjad eelistavad välismaistele
kurkidele kodumaiseid.* Pirkėjai teikia
pirmenybę ne atvežtiniams agurkams, o
vietiniams.

• **kodumaine tootja** vietinis gamintojas,
kodumaine kaup vietinė prekė

kodumasin s <kodumasin, kodumasinā,
kodumasinat; pl kodumasinad, kodumasināte,
kodumasināid>
buitinis prietaisas *m* ◦ *Kodumasināte kauplus
asub kesklinnas.* Buitinių prietaisų parduotuvė
yra centre.

kodune adj <kodune, koduse, kodust;
pl kodused, koduste, koduseid>

1. **naminjis**, -ė; **namų** ◦ *Ta aitab oma
vanemaid kodustes töödes.* Jis padeda tėvams
atlikti namų ruošos darbus. *Õpetaja kontrollis
koduseid ülesandeid.* Mokytojas tikrino namų
darbus.

• **kodune aadress** namų adresas
2. **nedirbantjis**, -i ◦ *Kui lapsed olid väikesed,
oli ema kodune.* Kai vaikai buvo maži, mama
nedirbo.

kodutu adj, s <kodutu, kodutu, kodutus;
pl kodutud, kodutute, kodutuid>

benamjis, -ė ◦ *Ta toidab sageli kodutuid
koeri ja kasse.* Jis dažnai maitina benamius
šunis ir kates. *Tänavatel oli näha kodutuid.*
Gatvėse buvo galima matyti benamių.

koer s <k`oer, koera, k`oera; pl koerad, koerte,
k`oeri>

šuo *m* ◦ *See koer ainult haugub, ta ei
hamusta.* Šis šuo tik loja, bet nekanda.

kogelema v <kogelema, kogeleda, kogeleb>
mikčioti ◦ *Laps hakkas kogelema.* Vaikas pradėjo
mikčioti.

kogema v <kogema, kogeda, kogeb, kogetud>
patirti

■ **mida** *Kogesin suurt õnne.* Patyriau didžiulę
laimę.

■ **et** *Olen kogenu, et unistused lähevad täide.*
Esu patyręs, kad svajonės išsipildo.

kogemata adv <kogemata>
netyčia; ANT *meelega* ◦ *Laps tegi kogemata
mänguasja katki.* Vaikas netyčia sulaužė
žaislą. *Astusin talle kogemata varba peale.*
Netyčia užmyniau jam ant piršto.

kogemus s <kogemus, kogemuse, kogemust;
pl kogemused, kogemuste, kogemusi>
patirtis *f* ◦ *Ta on suurte kogemustega ehitaja.*
Jis yra labai patyręs statybininkas. *Noorel
arstil on veel vähe kogemusi.* Jaunas gydytojas
dar nelabai patyręs.

• **pikaajaline kogemus** ilgalaikė patirtis,
vähesed kogemused patirties stoka *Tean seda
oma isiklikust kogemusest.* Žinau tai iš savo
paties patirties.

• **meeldiv, ebameeldiv, kurb, valus kogemus**
maloni, nemaloni, liūdna, skaudi patirtis

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

kogenud adj <kogenud; *laipsn.* kogenum, kõige kogenum>

patyr[ęs, -usi ▫ *Jäime ilma kogenud töötajast.* Praradome patyrusį darbuotoją.

● **kogenud trener** patyres treneris

kogu¹ s <kogu, kogu, kogu; *pl* kogud, kogude, kogusid>

1. **kolekcija** *f* ▫ *Mul on suur kogu Eesti marke.* Aš turiu sukaupęs didelę estiškų pašto ženklų kolekciją. *Kõik vanad fotod jäävad muuseumi kogusse.* Visos senos nuotraukos liks muziejaus kolekcijai.

+ **raamatukogu** biblioteka

2. **rinkinys** *m* ▫ *Temalt ilmus juba kolmas kogu luuletusi.* Jis išleido jau trečią eilėraščių rinkinį.

kogu² pron <kogu (*nekait.*)>

vis|as, -a; *SIN* terve ▫ *Sõin kogu saia ära.* Suvalgiau visą batoną. *Õppisin kogu päeva.* Mokiausi visą dieną.

● **kogu aeg** (= alati, pidevalt) visą laiką ▫ *Mul on kogu aeg külm.* Man visą laiką šalta.

kogudus *s* <kogudus, koguduse, kogudust, kogudusse; *pl* kogudused, koguduste, kogudusi>

parapija *f* ▫ *Ta kuulub Jaani kiriku kogudusse.* Jis priklauso Šv. Jono bažnyčios parapijai.

kogum *s* <kogum, kogumi, kogumit; *pl* kogumid, kogumite, kogumeid>

rinkinys *m*

● **andmete, faktide kogum** duomenų, faktų rinkinys

koguma *v* <koguma, koguda, kogub, kogutud>

1. rinkti; kolekcionuoti

■ **mida** *Ma kogun marke.* Aš kolekcionuoju pašto ženklus.

2. **taupyti** ▫ *Kogun raha, et uut autot osta.* Taupau pinigus naujai mašinai.

3. **surinkti** ▫ *Kandidaat kogus valimistel 60 % häältest.* Rinkimuose kandidatas surinko 60 % visų balsų.

kogumine *s* <kogumine, kogumise, kogumist>

rinkimas *m* ▫ *Kasutasin andmete kogumiseks eri meetodeid.* Duomenims rinkti taikiau įvairius metodus.

kogunema *v* <kogunema, koguneda, koguneb>

1. rinktis

■ **kuhu** *Rahvas kogunes lava ette.* Žmonės susirinko prie scenos.

2. **kauptis**

■ **kuhu** *Taevasse kogunesid tumedad pilved.* Danguje susikaupę tamsūs debesys.

koguni *adv* <koguni>

net, netgi ▫ *Sportlane võitis koguni neli medalit.* Sportininkas laimėjo net keturis medalius.

kogus *s* <kogus, koguse, kogust; *pl* kogused, koguste, koguseid>

kiekis *m* ▫ *Autost leiti suur kogus narkootikume.* Automobilyje buvo rastas didelis kiekis narkotikų.

kohal *adv, adpos* <kohal>

1. **vietoj** ▫ *Kõik esinejad pole veel kohal.* Dar ne visi dalyviai susirinkę. *Olen kümne minuti pärast kohal.* Būsiu už dešimties minučių.

2. **virš, viršuj, ties**

■ **mille kohal** *Lamp ripub laua kohal.* Lempa kabo virš stalo. *Mere kohal lendavad kajakad.* Virš jūros skraido kirai.

kohale *adv, adpos* <kohale>

1. **į** (numatytą ar sutartą) **vieta** ▫ *Kohale tuli palju inimesi.* Susirinko daug žmonių. *Kutsuti kohale politsei.* Buvo iškviesta policija. *Kiri ei jõudnud kohale.* Laiškas nepasiekė adresato.

2. **į viršų, virš, ties**

■ **mille kohale** *Mere kohale kogunevad tumedad pilved.* Virš jūros kaupiasi tamsūs debesys. *Sportlane tõstis karika pea kohale.* Sportininkas iškėlė taurę virš galvos.

kohalik *adj, s* <koha|`ik, kohaliku,

koha|`ikku, koha|`ikku; *pl* kohalikud, kohalike, koha|`ikke>

vietin|is, -ė, vietos ▫ *Ta ei tunne kohalikke kombeid.* Jis nežino vietos papročių.

● **kohalikud elanikud** vietiniai gyventojai, **kohalik ajaleht** vietinis laikraštis *Üritusel polnud ühtegi turisti, ainult kohalikud.*

Renginyje nebuvo nė vieno turistu, tik vietiniai.

kohalt adpos <kohalt>

1. virš, nuo

■ **mille kohalt** *Lennuk lendas pea kohalt üle.*
Lėktuvas praskrido virš galvos.

2. ties

■ **mille kohalt** *Püksid on põlvede kohalt katki.*
Kelnės suplyšusios per kelius.

kohanema v <kohanema, kohaneda, kohaneb>

prisitaikyti ▫ *Ta kohanes Saksamaal kiiresti.*
Jis greitai prisitaikė prie gyvenimo Vokietijoje.

■ **millega** *Lapsed kohanevad ruttu uue ümbrusega.* Vaikai greitai prisitaiko prie naujos aplinkos.

kohapeal adv <kohap`eal>

vietoje ▫ *Lähme uurime asja kohapeal.* Eime išsiaiškinsime viską vietoje. *Kannatanule anti kohapeal esmaabi.* Nukentėjusiajam pirmoji pagalba buvo suteikta nelaimės vietoje.

kohaselt adpos <kohaselt>

pagal; atsižvelgiant į

■ **mille kohaselt** *Kõik toimus kokkuleppe kohaselt.* Viskas vyko pagal susitarimą. *Esialgse plaani kohaselt pidi hoone valmima sel aastal.* Pagal pirminį planą, pastatas turėjo būti baigtas šiais metais.

kohati adv <kohati>

1. vietomis; kai kur ▫ *Teed on kohati libedad.* Keliai vietomis slidūs.

2. vietomis; kartais, kai kada ▫ *Võistkond mängis kohati päris hästi.* Kartais komanda žaidė gana gerai. *Etendus oli kohati igav.* Spektaklis vietomis buvo nuobodus.

kohe adv <kohe>

1. nedelsiant, tuojau pat; greitai; iš karto
▫ *Tule kohe siia!* Tuojau pat ateik čia! *Laps jäi kohe magama.* Vaikas iš karto užmigo.

2. čia pat ▫ *Bussipeatus on kohe maja ees.* Autobusų stotelė yra čia pat, priešais namą.

kohev adj <kohev, koheva, kohevat; pl kohevad, kohevate, kohevoid>

purjūs, -i ▫ *Oraval on kohev saba.* Voverė turi purià uodegà. *Tüdrukul on ilusad kohevad juuksed.* Mergaitė turi gražius, purius plaukus.

koht s <k`oht, koha, k`ohta, k`ohta; pl kohad, k`ohtade, k`ohti>

vieta f ▫ *Avalikus kohas ei tohi alkoholi juua.*

Viešoje vietoje gerti alkoholi draudžiama. *Kuhu kohta ma oma võtmed panin?* Kur aš padėjau savo raktus? *Kust kohast sa selle pluusi ostsid?* Kur tu pirikai šią palaidinę? *Kas see koht on vaba?* Ar ši vieta laisva? *Panin hotellis koha kinni.* Rezervavau viešbutyje kambarį. *Kõik kohad on tolmu täis.* Visur pilna dulkių. *Ta sai võistlusel viimase koha.* Varžybose jis užėmė paskutinę vietą. *Perekond on minu elus väga tähtsal kohal.* Šeima mano gyvenime užima labai svarbią vietą.

● **esimene koht** pirmoji vieta

+ **asukoht** buvimo vieta, **elukoht** gyvenamoji vieta, **esikoht** pirmoji vieta, **istekoht** sėdimoji vieta, **sihtkoht** paskirties vieta; tikslo vieta, **sünnikoht** gimimo vieta

kohta, adpos <k`ohta>

apie

■ **kelle-mille kohta** *Tööandja otsis töötaja kohta infot internetist.* Darbdavys informacijos apie darbuotoją ieškojo internete. *Mul on selle projekti kohta mitu küsimust.* Turiu keletą klausimų dėl šio projekto.

kohtama v <k`ohtama, kohata, k`ohtab> sutikti

■ **keda** *Kohtasin tänaval vana sõpra.* Gatvėje sutikau seną draugą. *Nii toredaid inimesi kohtab harva.* Tokių šaunių žmonių sutinkama retai.

kohtlema v <k`ohtlema, kohelda, k`ohtleb> elgtis

■ **keda** + **kuidas** *Ta kohtles külalisi lugupidamisega.* Jis su svečiais elgėsi pagarbiai.

kohtuma v <k`ohtuma, k`ohtuda, k`ohtub> susitikti ▫ *Kohtume tunni aja pärast!*

Susitiksime po valandos!

■ **kellega** *Kohtusin vennaga töölt koju tulles.* Brolių sutikau eidamas namo iš darbo.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

kohtumine s <k`ohtumine, k`ohtumise, k`ohtumist; *pl* k`ohtumised, k`ohtumiste, k`ohtumisi>
susitikimas *m*

● **eilne, tänane kohtumine** vakarykštis, šiaudienos susitikimas

Kohtumiseni! Iki pasimatymo!

kohtunik s <k`ohtun`ik, k`ohtuniku, k`ohtun`ikku; *pl* k`ohtunikud, k`ohtunike, k`ohtun`ikke>

1. teisėj|as, -a (teisme) ◦ *Kohtunik määras mehe neljaks kuuks vangi*. Teisėjas skyrė vyrui keturis mėnesius kalėjimo.

● **karm kohtunik** griežtas teisėjas

2. teisėj|as, -a (*sport.*) ◦ *Kohtunik katkesta mängu*. Teisėjas nutraukė žaidimą.

kohtuotsus s <k`ohtuotsus, k`ohtuotsuse, k`ohtuotsust; *pl* k`ohtuotsused, k`ohtuotsuste, k`ohtuotsuseid>

(teismo) nuosprendis ◦ *Kohtuotsus tehakse teatavaks homme*. Teismo nuosprendis bus paskelbtas rytoj.

kohupiim s <kohup`iim, kohupiima, kohup`iima>
varškė *f*

● **rasvane, lahja kohupiim** riebi, liesa varškė

kohus¹ s <kohus, kohuse, kohust; *pl* kohused, kohuste, kohuseid>

pareiga *f* ◦ *Õpilase kohus on õppimine*. Mokinio pareiga yra mokytis.

● **kohust täitma** vykdyti pareigą ◦ *Ta ei täida oma kohust*. Jis nevykdo savo pareigos.

kohus² s <kohus, k`ohtu, kohut; *pl* k`ohtud, k`ohtute, k`ohtuid>

1. teismas *m* ◦ *Ta kaebas naabri kohtusse*. Jis padavė kaimyną į teismą.

2. teismo procesas *m*

● **kellegi üle kohut mõistma / pidama** teisti ◦ *Varga üle hakatakse kohut mõistma*. Vagis bus teisiamas.

kohustama v <kohustama, kohustada, kohustab, kohustatud>
įpareigoti

■ **mida tegema** *Seadus kohustab seda infot avalikustama*. Įstatymas įpareigoja paviešinti šią informaciją.

kohustus s <kohustus, kohustuse, kohustust; *pl* kohustused, kohustuste, kohustusi>
pareiga *f* ◦ *Riigi põhiseaduses on kirjas kodanike õigused ja kohustused*. Valstybės konstitucijoje yra surašytos piliečių teisės ir pareigos.

■ **kelle vastu** *Vanematel on kohustused oma laste vastu*. Tėvai yra atsakingi už savo vaikus.

● **kohustusi võtma** įsipareigoti, **kohustusi täitma** vykdyti pareigas

● **kohustust tundma** jausti pareigą ◦ *Tunnen kohustust sõpra hädas aidata*.

Jaučiu pareigą padėti savo draugui bėdoje.

kohustuslik adj <kohustusl`ik,

kohustusliku, kohustusl`ikku; *pl* kohustuslikud, kohustuslike, kohustusl`ikke>

privalom|as, -a; ANT vabatahtlik

◦ *Koosolekul osalemine on kohustuslik*.

Dalyvauti susirinkime yra privaloma.

● **kohustuslikud maksud** privalomi mokesčiai

kohutav adj <kohutav, kohutava, kohutavat; *pl* kohutavad, kohutavate, kohutavaid; *laipsn.* kohutavam, kõige kohutavam>

1. siaubing|as, -a ◦ *Juhtus kohutav õnnetus*. Atsitiko siaubinga nelaimė.

● **kohutav kuritegu** siaubingas nusikaltimas

2. didžiul|jis, -ė ◦ *Auto lähenes kohutava kiirusega*. Automobilis artėjo didžiuliu greičiu.

Hambasse löi kohutav valu. Dantį pervėrė didžiulis skausmas.

kohv s <k`ohv, kohvi, k`ohvi>

kava *f* ◦ *Kas te soovite teed või kohvi?*

Norėtumėte arbatos ar kavos?

● **must kohv** juoda kava, **koorega kohv**

kava su grietinėle, **piimaga kohv** kava su pienu, **kange, lahja kohv** stipri, silpna kava

● **kohvi jooma** gerti kavą ◦ *Jõin hommikul tassi kohvi*. Ryte išgėriau puodelį kavos.

● **kohvi keetma / tegema** virti kavą, ◦ *Ta keetis külalistele kohvi*. Jis išvirė svečiams kavos.

kohver s <k`ohver, k`ohvri, k`ohvrit;

pl k`ohvrid, k`ohvrite, k`ohv Reid>

lagaminas m ◻ *Kõik asjad mahtusid ühte kohvrisse*. Visi daiktai tilpo į vieną lagaminą.

• **kohvrit pakkima** krautis lagaminą

◻ *Pakkisin kohvri ja asusin teele*. Susikroviau lagaminą ir patraukiau į kelią.

• **kohvrit lahti pakkima** išpakuoti lagaminą

◻ *Me pole veel jõudnud kohv Reid lahti pakkida*. Mes dar nespėjom lagaminų išsipakuoti.

kohvik s <kohvik, kohviku, kohvikut;

pl kohvikud, kohvikute, kohvikuid>

kavinė f ◻ *Käisin sõbrannaga kohvikus*. Su drauge buvome kavinėje.

kohvimasin s <kohvimasin, kohvimasina,

kohvimasinat; pl kohvimasinad, kohvimasinate, kohvimasinaid>

kavos aparatas m

kohvipaus s <kohvip`aus, kohvipausi,

kohvip`ausi; pl kohvipausid, kohvip`auside,

kohvip`ause>

kavos pertraukėlė f ◻ *Seminar jätkub pärast kohvipausi*. Seminaras tęsis po kavos pertraukėlės.

koju → kodu

kokk s <k`okk, koka, k`okka; pl kokad,

k`okkade, k`okkasid>

virėj[as, -a

kokku adv <k`okku>

1. **iš viso** (suma) ◻ *Neli ja viis on kokku üheksa*. Keturi plius penki yra devyni. *Klassis on kokku kakskümmend õpilast*. Iš viso klasėje yra dvidešimt mokinių.

2. **su-** ◻ *Pühkisin prahi kokku*. Sušlaviau šiukšles. *Murdunud luu on valessti kokku kasvanud*. Lūžęs kaulas yra netinkamai suaugęs. *See sõna tuleb kirjutada kokku, mitte lahku*. Šis žodis rašomas kartu, ne atskirai.

3. (suglaudinti) ◻ *Keerasin vaiba kokku*.

Suvyniojau kilimą.

4. **sudaužti** ◻ *Lööme klaasid kokku!*

Susidaužkime taurėmis!

kokku hoidma v <k`okku h`oidma, k`okku h`oida, hoiab k`okku>

1. **taupyti, sutaupyti**; SIN säästma ◻ *Püüan toidu ostmisel kokku hoida*. Stengiuosi sutaupyti mažiau išleisdamas maistui.

• **raha kokku hoidma** sutaupyti pinigų,

elektrit kokku hoidma sutaupyti elektros

2. **laikytis kartu** ◻ *See perekond hoiab kokku*.

Ši šeima laikosi kartu.

kokku langema v <k`okku l`angema,

k`okku l`angeda, l`angeb k`okku>

sutapti ◻ *Tema töö ja hobi langevad kokku*. Jo darbas ir hobis sutampa.

■ **millega** Kooli aastapäev langeb kokku minu sünnipäevaga. Mokyklos metinės ir mano gimtadienis yra tą pačią dieną.

kokkulepe s <k`okkulepe, k`okkul`eppe,

k`okkulepet; pl k`okkul`eped, k`okkulepete,

k`okkul`eppeid>

susitarimas m; **sutarimas** m ◻ *Ta ei pea meie kokkulepest kinni*. Jis nesilaiko

mūsų susitarimo. *Abielu lahutati poolte kokkuleppel*. Santuoka buvo nutraukta abiejų sutuoktinių sutarimu.

• **suuline, kirjalik kokkulepe** žodinis, raštiškas susitarimas

• **kokkuleppele jõudma** pasiekti susitarimą

◻ *Jõudsin ülemusega kokkuleppele*. Su viršininku pasiekėme susitarimą.

• **kokkulepet sõlmima** susitarti

kokku leppima v <k`okku l`eppima,

k`okku l`eppida, lepib k`okku>

susitarti ◻ *Koosoleku aja lepime kokku hiljem*. Dėl susirinkimo laiko susitarsime vėliau.

■ **kellega + milles Leppisime ostjaga hinnas kokku**. Susitarėme su pirkėju dėl kainos.

■ **et Lepime kokku, et edaspidi enam ei tülitse**. Susitarėme, kad daugiau nebesipyksime.

kokku pakkima v <k`okku p`akkima,

k`okku p`akkida, pakib k`okku>

supakuoti, sukrauti, sudėti ◻ *Pakime*

oma asjad kokku ja hakkame minema.

Susipakuokim savo daiktus ir einam.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

kokku puutuma v <k`okku p`uutuma, k`okku p`uutuda, p`uutub k`okku>

susidurti

■ **kellega** *Tööl puutub ta kokku paljude kuulsustega.* Darbe jis susiduria su daugybe įžymybių.

■ **millega** *Ma pole sellise probleemiga varem kokku puutunud.* Su tokia problema nesu anksčiau susidūręs.

kokkupõrge s <k`okkupõrge, k`okkup`õrke, k`okkupõrget; pl k`okkup`õrked, k`okkupõrgete, k`okkup`õrkeid>

1. **susidūrimas** m; **avarija** f ◦ *Autode kokkupõrkes sai vigastada kolm inimest.*

Automobilių avarijoje buvo sužaloti trys žmonės.

2. **susirėmimas** m ◦ *Vangide ja valvurite vahel toimus verine kokkupõrge.* Tarp kalinių ir prižiūrėtojų vyko kruvinas susirėmimas.

kokku saama v <k`okku s`aama, k`okku s`aada, s`aab k`okku>

susitikti ◦ *Saame kokku kell viis kino ees.* Susitikime prie kino penktą valandą.

■ **kellega** *Sain täna ühe tuttavaga kokku.* Šiandien susitikau su vienu pažįstamu.

kokku sobima v <k`okku sobima, k`okku sobida, sobib k`okku>

tikti; **derėti** ◦ *Need värvid sobivad hästi kokku.* Šios spalvos dera tarpusavyje. *Õlu ja vein ei sobi kokku.* Alus ir vynas kartu nedera.

kokkutulek s <k`okkutulek, k`okkutuleku, k`okkutulekut; pl k`okkutulekud, k`okkutulekute, k`okkutulekuid>

susitikimas m, **suvažiavimas** m ◦ *Suvel toimub suguvõsa kokkutulek.* Vasarą vyks giminių susitikimas. *Korraldan kursuse kokkutulekut.* Organizuoju kurso susitikimą.

kokku tulema v <k`okku tulema, k`okku t`ulla, tuleb k`okku>

susirinkti ◦ *Komisjon tuleb kokku järgmisel nädalal.* Komisija susirinks kitą savaitę.

■ **kuhu** *Väljakule tuli kokku palju rahvast.* Į aikštę susirinko daug žmonių.

kokku viima v <k`okku v`iima, k`okku v`iia, v`iib k`okku>

suvesti ◦ *Saatus viis nad jälle kokku.* Likimas juos ir vėl suvedė.

■ **kellega** *Ta lubas mind kunstnikuga kokku viia.* Jis pažadėjo supažindinti mane su menininku.

kokkuvõte s <k`okkuvõte, k`okkuv`õtte, k`okkuvõtet; pl k`okkuv`õttes, k`okkuvõtete, k`okkuv`õtteid>

santrauka f; **apibendrinimas** m ◦ *Kirjutasin artiklist kokkuvõtte.* Parašiau straipsnio santrauką.

● **kokkuvõtet tegema** apibendrinti

◦ *Aasta lõpus tehti tööst kokkuvõte.* Metų pabaigoje buvo apibendrinti darbo rezultatai.

● **kokkuvõttes** (= ūildiselt) apskritai

◦ *Kokkuvõttes jäin reisiga rahule.* Apskritai kelione likau patenkintas.

kokku võtma v <k`okku v`õtma, k`okku v`õtta, võtab k`okku>

apibendrinti ◦ *Muljed võib kokku võtta paari lausega.* Įspūdžius būtų galima apibendrinti keliais sakiniais.

● **end /ennast kokku võtma** susiimti ◦ *Ta võttis end /ennast kokku ja sooritas eksamid edukalt.* Jis susiėmė ir sėkmingai išlaikė egzaminus.

kokteil s <k`okt`eil, k`okteili, k`okt`eili; pl k`okteilid, k`okt`eilide, k`okt`eile>

kokteilis m

kole adj <kole, koleda, koledat; pl koledad, koledate, koledaid; laipsn. koledam, kõige koledam>

1. **bjaur|us, -i** ◦ *Ta ei ole kole tüdruk, aga ilus ka mitte.* Ji nėra bjauri mergaitė, bet ir nelabai graži.

2. **bais|us, -i; siaubing|as, -a** ◦ *On juhtunud kole õnnetus.* Įvyko baisi nelaimė.

kolima v <kolima, kolida, kolib>

kraustytis; **persikraustyti** ◦ *Kolisin Tallinnast Tartusse.* Persikraustau iš Talino į Tartu.

kolimine s <kolimine, kolimise, kolimist>

kraustymasis m ◦ *Kolimine läks kiiresti.*

Kraustomasi buvo sparčiai.

kolju s <kolju, kolju, koljut; pl koljud, koljude, koljusid>

kaukolė f; **SIN** pealuu

kollane adj <kollane, kollase, kollast; pl kollased, kollaste, kollaseid>

1. **gelton|as, -a** ◦ *Valgusfooris põles kollane tuli.* Degė geltona šviesoforo šviesa.

2. **gelton|asis, -oji; bulvarin|is, -ė**

● **kollane ajakirjandus** geltonoji spauda

kolleeg s <koll`eeg, kolleegi, koll`eegi;

pl kolleegid, koll`eegide, koll`eega>

kolegja, -ē ◦ *Arst küsis kolleegidelt nõu.*

Gydytojas klausė kolegų patarimo.

kolm num <k`olm, kolme, k`olme>

trys ◦ *Neil on kolm last.* Jie turi tris vaikus.

Kell saab kolm. Beveik trečia valanda.

• **kolm aastat, kuud, nädalat, päeva, tundi, minutit** trys metai, mėnesiai, savaitės, dienos, valandos, minutės

kolmandik num <kolmand`ik, kolmandiku,

kolmand`ikku>

trečdalis m ◦ *Üks kolmandik tööst on tehtud.*

Trečdalis darbo jau atlikta.

kolmapäev s <kolmap`äev, kolmapäeva,

kolmap`äeva; pl kolmapäevad, kolmap`äevade,

kolmap`äevi>

trečiadienis m ◦ *Kohtume kolmapäeval kell*

12. Susitiksime trečiadienį 12 valandą.

• **kolmapäeva hommikul, õhtul** trečiadienio rytą, vakarą

• **eelmisel, järgmisel kolmapäeval** praeita, ateinantį trečiadienį

kolmas num <kolmas, kolmanda, kolmandat;

pl kolmandad, kolmandate, kolmandaid>

trečjias, -ia ◦ *Festival toimub juba kolmandat korda.* Festivalis vyks jau trečią kartą. *Meie sportlane jäi ujumises kolmandaks.* Mūsų

sportininkas plaukime liko trečias.

kolmekordne adj <kolmek`ordne,

kolmek`ordse, kolmek`ordset; pl kolmek`ordsed,

kolmek`ordsete, kolmek`ordseid>

1. trigubjas, -a ◦ *Kolmekordne klaas ei lase müra läbi.* Trigubas stiklas nepraleidžia garso. *Ta müüs kauba edasi kolmekordse hinnaga.* Jis pardavė prekę už tris kartus didesnę kainą.

2. triskart ◦ *Jaan on kolmekordne Eesti meister ujumises.* Jonas yra triskart Estijos plaukimo čempionas.

kolmetoaline adj <kolmet`oaline,

kolmet`oalise, kolmet`oalist, kolmet`oalisse;

pl kolmet`oalised, kolmet`oaliste, kolmet`oalisi>

trijų kambarių

• **kolmetoaline korter** trijų kambarių butas

kolmkümmend num <k`olmkümmend,

kolmek`ümne, k`olmekümmet = k`olmekümmend>

trisdešimt ◦ *Septembris on kolmkümmend päeva.*

Rugsėjo mėnuo turi 30 dienų. *Lähim*

bensiinijaam on siit kolmekümne kilomeetri

kaugusel. Artimiausia degalinė yra už

trisdešimt kilometrų nuo čia.

kolmnurk s <k`olmn`urk, k`olmnurga,

k`olmn`urka; pl k`olmnurgad, k`olmn`urkade,

k`olmn`urki>

trikampis m ◦ *Arvuta kolmnurga pindala!*

Apskaičiuok trikampio plotą!

kolmnurkne adj <k`olmn`urkne,

k`olmn`urkse, k`olmn`urkset; pl k`olmn`urksed,

k`olmn`urksete, k`olmn`urkseid>

trikampjis, -ė ◦ *Kudusin kolmnurkse salli.*

Numezgiau trikampį šalika.

kolmsada num <k`olmsada, kolmesaja,

k`olmesada = k`olmesadat>

trys šimtai ◦ *Minu kodust on raudteeni*

kolmsada meetrit. Nuo mano namų iki

geležinkelio yra trys šimtai metrų.

kolmteist num <k`olmt`eist,

kolmet`eist = kolmet`eistk`ümne, k`olmet`eist

k`olmet`eistkümmet; kolmet`eistk`ümnesse>

trylika ◦ *Kohale tuli kolmteist last.* Susirinko

trylika vaikų. *Ostsin raamatu kolmeteist /*

kolmeteistkümmne euro eest. Nusipirkau knygą

už trylika eurų.

kolmveerand num <k`olmveerand,

k`olmveerandi, k`olmveerandit>

trys ketvirtadaliai m pl ◦ *Loeng kestis*

kolmveerand tundi (= 45 minutit). Paskaita

truko 45 minutes. *Kell on kolmveerand seitse*

(= 6.45). Be penkiolikos septynios.

koma s <koma, koma, koma; pl komad,

komade, komasid>

kablelis m

komisjon s <komisjon, komisjoni, komisjoni,

komisjoni; pl komisjonid, komisjonide, komisjone>

komisija f ◦ *Õnnetuse uurimiseks moodustati*

komisjon. Nelaimingam atsitikimui tirti buvo

sudaryta komisija.

• **komisjoni liige, esimees** komisijos narys,

pirmininkas; **komisjoni ettepanek, otsus**

komisijos pasiūlymas, sprendimas

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

komitee s <komit`ee, komit`ee, komit`eed;

pl komit`eed, komit`eede, komit`eesid>

komitetas m ◻ *Homme toimub NATO sõjalise*

komitee istung. Rytõj jvyks NATO karinio

komiteto posõdis.

komm s <k`omm, kommi, k`ommi; *pl* kommid,

k`ommide, k`omme>

saldainis m ◻ *Ta ostis lastele paki komme.* Jis

nupirko vaikams pakelõ saldainiõ.

komme s <komme, k`ombe, kommet;

pl k`ombed, kommete, k`ombeid>

1. paprotys m ◻ *Igal rahval on omad*

kombed. Kiekviena tauta turi savo paproõius.

Jõulude ajal on Eestis kombeks verivorsti

sõõia. Estijoje per Kalõdas yra õprasta valgyti

kraujines deõras.

• **kohalik komme** vietinis paprotys, **vana**

komme senas paprotys

2. õprotis m; *maniera* f ◻ *Tal on viisakad*

kombed. Jo elgesys mandagus. *Mul on*

kombeks hommikuti kohvi juua. Aõ õpratõs

rytais gerti kavõ. *Suitsetamine on halb komme.*

Rõkymas yra blogas õprotis.

• **kummalisel kombel** keistai; keista, bet...

huvitaval kombel õdomiai; õdomu, taõiau...

õllataval kombel stebõtinai ◻ *Kummalisel*

kombel ei armasta laps magusat. Keista, bet

vaikas nemõgsta saldumynõ.

kommentaar s <komment`aar,

kommentaari, komment`aari; *pl* kommentaarid,

komment`aaride, komment`aare>

komentaras m ◻ *Politsei keeldus*

kommentaaridest. Policija atsisakõ

komentuoti.

■ **mille kohta** *Sportlase kommentaar juhtunu*

kohta oli napp. Sportininko komentaras apie

jvykõ buvo labai trumpas.

kommenteerima v <komment`eerima,

komment`eerida, kommenteerib>

komentuoti

■ **mida** *Poliitik ei soovinud valitsuse*

otsust kommenteerida. Politikas nepanoro

komentuoti vyriausybõs nutarimo.

kompanii s <kompan`ii, kompan`ii, kompan`iid;

pl kompan`iid, kompan`iide, kompan`iisid>

1. bendrovõ f ◻ *Tehas kuulub õhele Venemaa*

kompaniile. Gamykla priklauso vienai Rusijos

bendrovei.

• **rahvusvaheline, riiklik kompanii**

tarptautinõ, valstybinõ bendrovõ

2. dalinys m (armijoje) ◻ *Õppust viis lõbi*

kompanii õlem. Dalinio virõininkas pravedõ

mokymus.

komplekt s <kompl`ekt, komplekti,

kompl`ekti, kompl`ekti; *pl* komplektid,

kompl`ektide, kompl`ekte>

komplektas m

kompromiss s <komprom`is`s,

kompromissi, komprom`issi; *pl* kompromissid,

komprom`isside, komprom`is`se>

kompromisas m

• **kompromissi tegema** eiti õ kompromisus

◻ *Kumbki pool pole nõus kompromissi tegema.*

Nõ viena pusõ nesutinka eiti õ kompromisus.

• **kompromissi otsima** ieõkoti kompromiso,

kompromissi leidma rasti kompromisõ,

kompromissi saavutama pasiekti

kompromisõ ◻ *Õritasime leida kompromissi.*

Bandõme pasiekti kompromisõ.

• **kompromissile jõudma** prieti kompromisõ

◻ *Ettevõõjad jõudsid riigiga kompromissile.*

Verslininkai priõjo kompromisõ su valstybe.

komõõdia s <kom`õõdia, kom`õõdia,

kom`õõdiat; *pl* kom`õõdiad, kom`õõdiate,

kom`õõdiaid>

komedija f ◻ *Kõisime kinos õhte komõõdiat*

vaatamas. Žiõrõjõme kine komedijõ.

• **romantiline komõõdia** romantinõ komedija

kondoom s <kond`oom, kondoomi, kond`oomi;

pl kondoomid, kond`oomide, kond`oome>

prezervatyvas m ◻ *Ostsin paki kondoomõ.*

Nusipirkau pakelõ prezervatyvõ.

konflikt s <konfl`ikt, konflikti, konfl`ikti,

konfl`ikti; *pl* konfliktid, konfl`iktide, konfl`ikte>

konfliktas m ◻ *Kahe riigi vahel tekkis konflikt.*

Tarp dviejõ valstybiõj õsplieskõ konfliktas.

• **poliitiline, sõjaline konflikt** politinis,

karinis konfliktas

• **konflikti lahendama** iõsprõsti konfliktõ

kongress s <k`ongr`es`s, k`ongressi, k`ongr`essi>
kongresas *m* ▫ *Märtsi lõpus toimub õpetajate kongress*. Kovo pabaigoje vyks mokytojų kongresas.

• **rahvusvaheline kongress** tarptautinis kongresas

konjak s <konjak, konjaki, konjakit>
konjakas *m* ▫ *Tellisin kohvi ja konjakit*. Užsisakiau kavos ir konjako.

konkreetne adj <konkr`eetne, konkr`eetse, konkr`eetset; *pl* konkr`eetsed, konkr`eetsete, konkr`eetseid>
konkret|us, -i ▫ *Alati tuleb arvestada konkreetset olukorda*. Visuomet reikia atsižvelgti į konkrečią situaciją.

konkurents s <konkur`ents, konkurentsi, konkur`entsi>
konkurencija *f* ▫ *Sellele ametikohale oli tihe konkurents*. Į šią darbo vietą konkurencija buvo labai didelė.

• **konkurents tekib** konkurencija atsiranda,
konkurents kasvab konkurencija auga,
konkurents suureneb konkurencija didėja,
konkurents puudub konkurencijos nėra
• **konkurentsi pakkuma** konkuruoti
▫ *Väiksed ettevõtted ei suuda suurtele firmadele konkurentsi pakkuda*. Mažos įmonės nepajėgia konkuruoti su didelėmis.

konkurss s <k`onk`urss, k`onkursi, k`onk`urssi; *pl* k`onkursid, k`onk`ursside, k`onk`urssse>
konkursas *m* ▫ *Kuulutati välja konkurss lasteai juhataja leidmiseks*. Buvo paskelbtas konkursas darželio vedėjo vietai užimti.

• **konkursi tingimused, tulemused** konkurso sąlygos, rezultatai
• **avalik, rahvusvaheline konkurss** viešas, tarptautinis konkursas
• **konkurssi korraldama** organizuoti konkursą,
konkurssi välja kuulutama paskelbti konkursą

konn s <k`onn, konna, k`onna; *pl* konnad, k`onnade, k`onni>
varlė *f* ▫ *Konn hüppab*. Varlė šokuoja.

konserv s <kons`erv, konservi, kons`ervi; *pl* konservid, kons`ervide, kons`erve>
konservai *m pl* ▫ *Võtsime matkale kaasa 10 karpi konserve*. Į žygį pasiėmėme 10 konservų dėžučių.

kontakt s <kont`akt, kontakti, kont`akti, kont`akti; *pl* kontaktid, kont`aktide, kont`akte>
kontaktas *m*; ryšys *m* ▫ *Ta hoiab endiste klassiõdedega kontakti*. Jis palaiko ryšį su buvusiomis klasės draugėmis.

• **isiklik kontakt** asmeninis kontaktas,
rahvusvahelised kontaktid tarptautiniai ryšiai
• **kellega kontakti looma** užmegzti kontakta,
kontakti otsima ieškoti kontakto ▫ *Otsisin vana sõbraga kontakti*. Ieškojau kontakto su senu draugu.

• **füüsiline / kehaline kontakt** fizinis kontaktas
▫ *Virus levib füüsilise kontakti teel*. Virusas plinta per fizinį kontakta.

kontekst s <k`ont`ekst, k`onteksti, k`ont`eksti; *pl* k`ontekstid, k`ont`ekstide, k`ont`ekste>
kontekstas *m* ▫ *Sõna tähendus selgub kontekstist*. Žodžio reikšmė paaiškės iš konteksto. *Seda probleemi tuleb vaadata laiemas kontekstis*. Šią problemą reikia apžvelgti platesniame kontekste.

konto s <konto, konto, kontot; *pl* kontod, kontode, kontosid>
banko saaskaita *f*; SIN pangakonto ▫ *Kandsin raha firma kontole*. Pervedžiau pinigų į firmos banko saaskaitą. *Kontrol pole piisavalt raha*. Banko saaskaitoje nėra pakankamai pinigų.

• **konto number** banko saaskaitos numeris,
konto väljavõte banko saaskaitos išrašas
• **kontot avama** atidaryti banko saaskaitą,
kontot sulgema uždaryti banko saaskaitą

kontor s <k`ontor, k`ontori, k`ontorit; *pl* k`ontorid, k`ontorite, k`ontoreid>
kontora *f*, raštinė *f*, įstaiga *f*, biuras *m*
▫ *Ta töötab ühe suure firma kontoris raamatupidajana*. Jis dirba buhalteriu vienos didelės firmos kontoroje.

+ **postkontor** paštas

kontoritarbed *pl s* <k`ontorit`arbed, k`ontoritarvete, k`ontorit`arbeid>
raštinės reikmenys *m pl*

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

kontroll s <kontr`ol`l, kontrolli, kontr`olli;

pl kontrollid, kontr`ollide, kontr`ol`le>

1. patikrinimas *m*

• **põhjalik, range kontroll** išsamus, griežtas patikrinimas

2. kontrolē *f*

■ **mille üle** *Juht kaotas kontrolli sõiduki üle.*

Vairuotojas nesuvaldē automobilio.

• **kontrolli all olema** būti kontroliuojamam; **kontrolli alt väljuma** tapti nekontroliuojamam

◦ *Olukord on kontrolli all.* Situacija kontroliuojama.

3. kontrolier|jus, -ē ◦ *Bussi tulid kontrollid.*

Į autobusą įlipo kontrolieriai.

kontrollima v <kontr`ollima, kontr`ollida, kontrollib, kontrollitud>

tikrinti, patikrinti ◦ *Politsei kontrollis*

mehe dokumente. Policija patikrino vyro dokumentus.

■ **kas Kontrolli, kas kõik on õige.** Patikrink, ar viskas gerai.

kontrollimine s <kontr`ollimine,

kontr`ollimise, kontr`ollimist>

patikrinimas *m* ◦ *See väide vajab kontrollimist.*

Ši teiginį reikia patikrinti.

kontrolltöö s <kontr`ol`t`öö, kontr`ol`t`öö,

kontr`ol`t`ööd; *pl* kontr`ol`t`ööd, kontr`ol`t`ööde,

kontr`ol`t`ööid>

kontrolinis darbas *m*

konts s <k`onts, kontsa, k`ontsa; *pl* kontsad,

k`ontsade, k`ontsi>

kulnas *m* ◦ *Kas sa kannad madala või kõrge*

kontsaga kingi? Nešioji žemakulnius ar

aukštakulnius batus?

kontsert s <k`onts`ert, k`ontserdi, k`onts`erti;

pl k`ontserdid, k`onts`ertide, k`onts`erte>

koncertas *m* ◦ *Kontsert toimub 22. detsembril*

Jaani kirikus. Koncertas vyks gruodžio 22

dieną Šv. Jono bažnyčioje.

• **kontserti andma** koncertuoti ◦ *Orkester*

annab kaks kontserti. Orkestras koncertuos du kartus.

• **kontserti kuulama** klausytis koncerto

◦ *Kuulasin raadiost kontserti.* Klausiausi per radiją koncerto.

konverents s <konver`ents, konverentsi,

konver`entsi; *pl* konverentsid, konver`entside, konver`entse>

konferencija *f* ◦ *Pidasin konverentsil ettekande.* Skaitau konferencijoje pranešimą.

• **rahvusvaheline konverents** tarptautinė konferencija

koob → kuduma

koobas s <koobas, k`oopa, koobast;

pl k`oopad, koobaste, k`oopaid>

ola *f*; urvas *m* ◦ *Karu magab terve talve oma*

koopas. Meška savo oloje miega visą žiemą.

kook s <k`ook, koogi, k`ooki; *pl* koogid,

k`ookide, k`ooke>

pyragaitis *m*, (saldus) pyragas *m* ◦ *Sõin*

kohvikus tiki kooki. Kavinėje suvalgiau

gabalėlį pyrago. *Emä hakkab kooki*

küpsetama. Mama kepa pyragą.

+ **kohupiimakook** varškės pyragaitis,

marjakook pyragaitis su uogomis

• **pannkook moosiga** blynas su uogiene

kool s <k`ool`, kooli, k`ooli, k`ooli; *pl* koolid,

k`oolide, k`ool`e>

mokykla *f* ◦ *Ta tõotab koolis õpetajana.*

Ji dirba mokykloje mokytoja. *Poisil läheb*

koolis hästi. Mokykloje berniukui gerai sekasi.

• **koolis käima** eiti į mokyklą/lankyti mokyklą

◦ *Tema lapsed käivad juba koolis.* Jo vaikai

jau eina į mokyklą.

+ **algkool** pradinė mokykla, **keskkool**

vidurinė mokykla, **kutsekool** profesinė

mokykla, **põhikool** pagrindinė mokykla,

ülikool universitetas

koolilaps s <koolil`aps, koolilapse, koolil`ast;

pl koolilapsed, koolilaste, koolil`apsi>

mokin|ys, -ē ◦ *Koolilastel lõppevad tunnid*

täna varem. Šiandien pamokos mokiniams

baigsis anksčiau.

koolimaja s <koolimaja, koolimaja, koolimaja,

koolim`ajja; *pl* koolimajad, koolimajade, koolimaju>

mokykla *f*

koolitus s <koolitus, koolituse, koolitust;

pl koolitused, koolituste, koolitusi>

kursai *m pl*, mokymai *m pl* ◦ *Käisin avaliku*

esinemise koolitusel. Lankiau viešojo

kalbėjimo kursus. *Ettevõtte kulutas palju raha*

töötajate koolituseks. Įmonė išleido daug

pinigų darbuotojų mokymams.

koolivend s <kooliv`end, koolivenna, kooliv`enda; *pl* koolivennad, kooliv`endade, kooliv`endi>

mokyklos draugas m ▫ *Kohtasin täna ühte endist koolivenda. Šiandien sutikau buvusį savo mokyklos draugą.*

kooliõde s <kooliõde, kooli`õe, kooliõde; *pl* kooli`õed, kooliõdede, kooliõdesid>

mokyklos draugē f ▫ *Helen on Laima kunagine kooliõde. Elena yra buvusi Laimos mokyklos draugė.*

koolon s <k`oolon, k`ooloni, k`oolonit; *pl* k`oolonid, k`oolonite, k`ooloneid> dvitaškis m

koondama v <k`oondama, k`oondada, k`oondab, k`oondatud>

etatus mažinti ▫ *Firma koondas viis töötajad. Firma, mažindama etatus, iš darbo atleido penkis darbuotojus.*

koondis s <k`oondis, k`oondise, k`oondist; *pl* k`oondised, k`oondiste, k`oondisi = k`oondiseid> rinktinė f ▫ *Māngu vōitis Eesti koondis. Žaidimą laimėjo Estijos rinktinė.*

koonduma v <k`oonduma, k`oonduda, k`oondub>
susirinkti (į vieną vietą); **apspisti** ▫ *Turistid koondusid giidi ūmber. Turistai apspito gidą.*

koopia s <k`oopia, k`oopia, k`oopiat; *pl* k`oopiad, k`oopiate, k`oopiaid> kopija f

• **koopiat tegema** kopijuoti ▫ *Tegin artiklist koopia. Nukopijavau straipsnį.*

koor¹ s <k`oor, koore, k`oort; *pl* koored, koorte, k`oori>

1. **žievė** f (paviršinis medžio sluoksnis; vaisiaus odelė) ▫ *Jānesed nārivad ūnapuu koort. Kiškiai graužia obels žievę. Apelsinil tuleb koor enne sōomist eemaldada. Prieš valgant apelsiną reikia nulupti žievę.*

2. **lukštas** m (kietasis kiaušinio, riešuto apvalkalas; svogūno apvalkalas, grūdo luobelė) ▫ *Mune oli nii valge kui ka pruuni koorega. Kiaušiniai būna baltais ir rudais lukštais.*

3. (sg) **grietinė** f ▫ *Kas sa jood kohvi mustalt vōi koorega? Geri juodą kavą ar su grietinėle? + hapukoor* grietinė

koor² s <k`oor, koori, k`oori, k`oori; *pl* koorid, k`ooride, k`oore>

choras m ▫ *Olen lapses peale kooris laulnud. Nuo pat vaikystės dainuoju chore.*

koorem s <k`oorem, k`oorma, k`oormat; *pl* k`oormad, k`oormate, k`oormaid>

našta f; **krūvis** m; **apkrova** f; **krovins** m ▫ *Veoautil oli koorem peal. Sunkvežimis buvo pakrautas.*

• **suur koorem** didelė apkrova, **raske**

koorem sunki našta

• **koormat kandma** nešti našta

koorima v <k`oorima, k`oorida, koorib, kooritud>

skusti; **lupti** ▫ *Koori munad āra. Nulupk kiaušinius.*

• **kartuleid koorima** skusti bulves, **sibulat koorima** lupti svogūną, **ōuna koorima** lupti obuolį ▫ *Poiss koorib kartuleid. Berniukas skuta bulves.*

koos adv, adpos <k`oos>

1. **kartu** ▫ *Ōde ja vend lāksid koos kooli. Sesuo ir brolis kartu išėjo į mokyklą. Jōulude ajal on pere alati koos. Per Kalėdas šeima visuomet yra kartu.*

■ **koos kellega** *Nad tulid külla koos lastega. Jie atėjo į svečius kartu su vaikais.*

2. **vienoje vietoje**; **kartu su** ▫ *Kivid on hunnikus koos. Akmenys sukrauti į vieną krūvą.*

■ **koos millega** *Kaotasin rahakoti koos dokumentidega. Pamečiau piniginę su dokumentais.*

kooskōla s <k`ooskōla, k`ooskōla, k`ooskōla, k`oosk`ōlla>

harmonija f, **darna** f, **santarvė** f, **dermė** f

■ **kelle-mille vahel** *Abikaasade vahel valitseb kooskōla. Tarp sutuoktinių tvyro santarvė.*

• **kooskōlla viima** suderinti ▫ *Māārus viidi seadusega kooskōlla. Nutarimas buvo suderintas su įstatymu.*

kooskōlastama v <k`ooskōlastama, k`ooskōlastada, k`ooskōlastab, k`ooskōlastatud> suderinti

■ **kellega** *Muudatused tuleb juhatusesga kooskōlastada. Pakeitimus reikia suderinti su valdyba.*

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

koosnema v <k`oosnema, k`oosneda, k`oosneb>
susidėti, susidaryti

■ **millest** *Homnikusöök koosnes pudrust ja piimast*. Pusryčius sudaro košė ir pienas. *Raamat koosneb artiklitest*. Knyga susideda iš straipsnių.

■ **kellest** *Ansambel koosneb viiest lauljast*. Grupę sudaro penki dainininkai.

koosolek s <k`oosolek, k`oosoleku, k`oosolekut>
pl k`oosolekud, k`oosolekute, k`oosolekuid>
susirinkimas *m* □ *Koosolek algab kell neli*. Susirinkimas prasideda ketvirtą valandą. *Koosolek jäi ära (= ei toiminud)*. Susirinkimas neįvyko.

- **lastevanemate koosolek** tėvų susirinkimas
- **koosolekust osa võtma** dalyvauti susirinkime

koosseis s <k`ooss`eis, k`oosseisu, k`ooss`eisu, k`ooss`eisu; *pl* k`oosseisud, k`ooss`eisude, k`ooss`eise>
sudėtis *f* □ *Uuel aastal muutub juhatuse koosseis*. Kitais metais kis valdybos sudėtis. *Vallad kuuluvad maakondade koosseisu*. Seniūnijos įeina į apskričių sudėtį.

- **eelmine, praegune, järgmine koosseis** ankstesnė, dabartinė, būsima sudėtis

koostama v <k`oostama, k`oostada, k`oostab, k`oostatud>

sudaryti □ *Koostasin ülemusele aruande*. Parengiau viršininkui ataskaitą. *Ta koostab sõnaraamatut*. Jis sudaro žodyną.

- **nimekirja koostama** sudaryti sąrašą,
- plaani koostama** sudaryti planą, **celarvet koostama** sudaryti biudžetą

koostamine s <k`oostamine, k`oostamise, k`oostamist>

sudarymas *m* □ *Menüü koostamisel arvestati õpilaste soove*. Sudarant meniu buvo atsižvelgiama į mokinių pageidavimus.

koostis s <k`oostis, k`oostise, k`oostist, k`oostisse>
sudėtis *f* □ *Ravimi koostis on märtitud pakendile*. Vaistų sudėtis yra nurodyta ant pakuotės.

koostöö s <k`oost`öö, k`oost`öö, k`oost`ööd>
bendradarbiavimas *m* □ *Festival toimub tihedas koostöös kohalike elanikega*. Festivalis vyksta glaudžiai bendradarbiaujant su vietos gyventojais.

- **rahvusvaheline koostöö** tarptautinis bendradarbiavimas
- **koostööd tegema** bendradarbiauti □ *Poliitikut võiksid rohkem koostööd teha*. Politikai galėtų daugiau bendradarbiauti.

kopeerima v <kop`eerima, kop`eerida, kopeerib, kopeeritud>

1. **kopijuoti** □ *Kopeerisin filmi oma arvutisse*. Nukopijavau filmą į savo kompiuterį.

- **faile kopeerima** kopijuoti rinkmenas, **pilte kopeerima** kopijuoti nuotraukas, **muusikat kopeerima** kopijuoti muziką
- 2. **kopijuoti, mėgdžioti** □ *Laps kopeerib täiskasvanuid*. Vaikas kopijuoja suaugusiuosius.

kops s <k`ops, kopsu, k`opsu, k`opsu;

pl kopsud, k`opsude, k`opse>

plautis *m* □ *Ta tõmbas kopsud õhku täis*. Jis įkvėpė į plaučius oro.

kopsupõletik s <kopsupõlet`ik, kopsupõletiku, kopsupõlet`ikku, kopsupõlet`ikku>
plaučių uždegimas *m* □ *Vend jäi kopsupõletikku*. Brolis susirgo plaučių uždegimu.

- **äge, krooniline kopsupõletik** ūminis, chroniškas plaučių uždegimas

koputama v <koputama, koputada, koputab>
belsti, belstis

■ **millele** *Koputasin mitu korda, aga keegi ei avanud*. Pasibeldžiau kelis kartus, bet niekas neatidarė.

kord¹ s <k`ord, korra, k`orda, k`orda; *pl* korrad, k`ordade, k`ordi>

tvarka *f* □ *Milline on toetuste maksmise kord?*

Kokia pašalpų mokėjimo tvarka? *Noored rikkusid avalikku korda*. Jaunuoliai pažeidė viešąją tvarką.

- **kindel kord** nustatyta tvarka, **range / karm kord** griežta tvarka □ *Tunnis valitseb range kord*. Per pamoką viešpatauja griežta tvarka. *Ära muretse, kõik saab korda*. Nesijaudink, viskas susitvarkys. *Kas kõik on korras?* Ar viskas gerai?

- **korda tegema / seadma** sutvarkyti;
- korras hoidma** palaikyti tvarką □ *Tee oma tuba korda!* Susitvarkyk kambarį! *Rahvas avaldas protesti kehtiva korra vastu*. Žmonės protestavo prieš galiojančią tvarką.
- **ühiskondlik kord** socialinė tvarka

kord² s <k`ord, korra, k`orda; pl korrad, k`ordade, k`ordi>

1. kartas m, sykis m ◦ *Ma pole sel aastal kordagi haige olnud. Šiais metais nē sykio nesirgau. Tule meile külla, kui järgmine kord Pärnusse tuled.* Kai kitā kartā atvažiuosi ī Pārnu, užsuk pas mus ī svečius. *Sel korral tuli ta ūksi.* Šī kartā jis atējo vienas.

• **kord pāevas, nādalas, kuus, aastas** kartā per diena, savaite, mēnesī, metus ◦ *Ma kāin trennis kolm korda nādalas.* Lankau treniruotes trīs kartus per savaite.

• **esimest korda** pirmā kartā *Lāhen esimest korda elus ūksinda reisile.* Pirmā kartā gyvenime važiuoju ī kelionē pats vienas.

2. eilē f; kartas m ◦ *Katre kord on vastata.* Katrēs eilē atsakinēti.

3. rodo, kiek kartū didesnis ar mažesnis ◦ *Kaks korda kolm on kuus (2 × 3 = 6).* Du kartus trys yra šeši. *Ta on minust kaks korda vanem.* Jis už mane du kartus vyresnis.

kord³ adv <k`ord>

1. kadaise; kažkada; SIN ūkskord ◦ *Elas kord ūks prints.* Gyveno kadaise vienas princas. *Ka vanaema oli kord noor.* Ir močiutē buvo kažkada jauna.

2. kada nors; vienā kartā; SIN ūkskord ◦ *Kord tuleb meil kōigil surra.* Kada nors mes visi mirsime.

3. tai ◦ *Ilm oli muutlik, kord sadas vihma, kord paistis pāike.* Orai permainingi – tai lyja, tai šviečia saulē.

kordama v <k`ordama, korrata, k`ordab, korratud>

kartoti, pakartoti ◦ *Ōpetaja kordas oma kūsimumst.* Mokytojas pakartojo savo klausimą. *Teadlane kordas katset.* Mokslininkas pakartojo bandymā.

■ **et Maria kordas, et see ei ole tema süü.** Marija kartojo, kad tai nėra jos kaltē.

korda minema v <k`orda minema, k`orda m`inna, läheb k`orda>

pasisekti, pavykti ◦ *Pidu lāks korda.* Vakarēlis pavyko.

■ **kellel Mul lāks katse korda.** Mano bandymas pavyko.

■ **mida teha** *Tal lāks korda hea tōokoht saada.* Jam pasisekē gauti gerā darbo vietā.

kordamööda adv <k`ordam`ööda>

pakaitomis ◦ *Kāisime kordamööda teda haiglas vaatamas.* Lankēme jī ligininėje pakaitomis.

korduma v <k`orduma, k`orduda, k`ordub>

kartotis, pasikartoti ◦ *Mida teha, et selline olukord enam ei korduks?* Kā daryti, kad tokia situacija daugiau nesikartotų? *Halb unenāgu kordus tihti.* Blogas sapnas dažnai kartojosi.

korduv adj <k`orduv, k`orduva, k`orduvat; pl k`orduvad, k`orduvate, k`orduvaid>

kartotin|jis, -ė ◦ *See pudel on mōeldud korduvaks kasutamiseks.* Šis butelis yra daugkartinio naudojimo.

• **korduv kūsimums, palve, katse** kartotinis klausimas, prašymas, bandymas

korduvalt adv <k`orduvalt>

nuolat; pakartotinai ◦ *Poiss puudus korduvalt koolist.* Berniukas nuolat praleidinējo pamokas.

koridor s <koridor, koridori, koridori, koridori;

pl koridorid, koridorige, koridore>

koridorium m

koristaja s <koristaja, koristaja, koristajat;

pl koristajad, koristajate, koristajaid>

valytoj|jas, -a

koristama v <koristama, koristada, koristab, koristatud>

tvarkyti, sutvarkyti

• **tuba, lauda koristama** tvarkyti kambarī, stalā ◦ *Palun korista oma tuba āra!* Prašau susitvarkyti kambarī!

koristamine s <koristamine, koristamise, koristamist>

tvarkymas m ◦ *Kodu koristamine oli*

minu ūlesanne. Mano užduotis buvo namų tvarkymas.

korjama v <k`orjama, korjata, k`orjab, korjatud>

1. rinkti, skinti ◦ *Korjasin aiast lilli.* Skyniau darželyje gēles. *Korjame korvi seeni tāis.* Pririnkime pilnā krepšī grybū.

2. rinkti; taupyti ◦ *Ta korjab raha, et jalgratast osta.* Jis taupo pinigų dviračiui. *Korjan allkirju uue kooli toetuseks.* Renku parašus naujai mokyklai paremti.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

korjamine s <k'orjamine, k'orjamise, k'orjamist>
rinkimas *m* ◦ *Teenisin suvel raha marjade korjamisega*. Vasarą užsidirbau pinigų rinkdamas uogas.

kork s <k'ork, korgi, k'orki; *pl* korgid, k'orkide, k'orke>

kamštis m ◦ *Pane pudelile kork peale*. Užsuk butelio kamštį. *Keerasin korgi lahti*. Atsukau kamštį.

korpus s <k'orpus, k'orpuse, k'orput; *pl* k'orpused, k'orpute, k'orpusi = k'orpuseid>
korpusas m ◦ *Peagi avatakse ülikooli uus korpus*. Netrukus bus atidarytas naujas universiteto korpusas.

korraga adv <korraga>

1. vienu metu ◦ *Ärge rääkige korraga!*

Nekalbėkite vienu metu! *Ma ei saa korraga teha mitut asja*. Aš negaliu vienu metu daryti kelių dalykų.

2. iš karto ◦ *Maksin laenu korraga tagasi*.

Gražinau visą paskolą iš karto. *Korraga ei tohi palju päevitada*. Iš karto negalima ilgai degintis.

korraks adv <korraks>

trumpam ◦ *Ma lähen korraks õue*. Aš trumpam einu į lauką. *Ta vaatas mulle korraks otsa*. Jis žvilgtelėjo į mane.

korrall adpos <korrall>

atveju

■ **mille korrall** *Vihmase ilma korrall jääb võistlus ära*. Jei lis lietus, varžybos neįvyks.

● **häda, õnnetuse, ohu korrall** bėdos, nelaimės, pavojaus atveju ◦ *Ohu korrall helista politseisse*. Pavojaus atveju skambink policijai.

● **vajaduse korrall** prireikus, **soovi korrall** norint, **võimaluse korrall** esant galimybei

korraldama v <korraldama, korraldada, korraldab, korraldatud>

organizuoti, rengti; *SIN* organisėerima

● **konkurssi, konverentsi, seminari, ekskursiooni, pidu korraldama** rengti / organizuoti konkursą, konferenciją, seminarą, ekskursiją, vakarėlį ◦ *Instituut korraldas põneva konverentsi*. Institutas suorganizavo įdomią konferenciją.

korraldamine s <korraldamine, korraldamise, korraldamist>

organizavimas *m* ◦ *Ta tegeleb mitmesuguste ürituste korraldamisega*. Jis užsiima įvairių renginių organizavimu.

korraldus s <korraldus, korralduse, korraldust; *pl* korraldused, korralduste, korraldusi>

1. įsakymas m, nurodymas m ◦ *Mees ei allunud politseiniku korraldustele*. Vyras nepakluso policininko nurodymams. *Seda tehti valitsuse korraldusel*. Tai buvo atlikta vyriausybės įsakymu.

● **korraldust andma** įsakyti, **korraldust täitma** vykdyti įsakymą

2. sistema f; tvarka f ◦ *Autor kritiseerib ühiskonna poliitilist korraldust*. Autorius kritikuoja visuomenės politinę sistemą.

korralik adj <korrall'ik, korraliku, korrall'ikku, korrall'ikku; *pl* korralikud, korralike, korrall'ikke; *laipsn.* korralikum, kõige korralikum>

1. tvarking|as, -a; pador|us, -i ◦ *Korralikud inimesed maksavad oma arveid õigel ajal*.

Tvarkingi žmonės sąskaitas apmoka laiku. *Tal on korralik mees, kes ei joo ega suitseta*. Jos vyras yra padorus, nerūko ir negeria.

2. ger|as, -a; atitinkam|as, -a ◦ *Ta sai korraliku hariduse*. Jis įgijo gerą išsilavinimą.

korralikult adv <korralikult; *laipsn.*

korralikumalt, kõige korralikumalt>
tvarkingai; gerai ◦ *Tüdruk õpib korralikult*. Mergaitė mokosi gerai. *Ta käib korralikult riides*. Jis vaikšto tvarkingai apsirengęs.

korrastama v <korrastama, korrastada, korrastab, korrastatud>

sutvarkyti

■ **mida** *Hakkasin kirjutuslauda korrastama*.

Pradėjau tvarkyti rašomąjį stalą. *Korrastasin oma kirjavahetust*. Susitvarkiau savo korespondenciją.

korrektne adj <korr'ektne, korr'ektse, korr'ektset; *pl* korr'ektсед, korr'ektsete, korr'ektseid; *laipsn.* korr'ektsem, kõige korr'ektsem>

korektišk|as, -a; taisykling|as, -a; nepriekaišting|as, -a ◦ *Sekretäriit nõutakse korrektset välimust*. Sekretorė privalo atrodyti nepriekaištingai. *Ta ei kõnele korrektset inglise keelt*. Jis nemoka taisyklingai kalbėti angliškai.

korruptsioon s <korruptsi`oon,

korruptsiooni, korruptsi`ooni>

korupcija f ◦ *Poliitiline korruptsioon ohustab demokraatiat*. Politinė korupcija kelia grėsmę demokratijai.

korrus s <korrus, korruse, korrust; *pl* korrused, korruste, korruseid>

aukštas m ◦ *Sėitsime liftiga ūheksandale korrusele*. Kėlėmės liftu į devintą aukštą.

• **esimene korrus** pirmas aukštas, **ūlemine, alumine korrus** viršutinis, apatinis aukštas

korrutama v <korrutama, korrutada, korrutab, korrutatud>

padauginti; ANT jagama

■ *millega Summa tuleb korrutada kolmega*. Sumą reikia padauginti iš trijų.

korsten s <korsten, k`orstna, korstent; *pl* k`orstnad, korstende, k`orstnaid> *ar* <k`orsten, k`orstna, k`orstnat; *pl* k`orstnad, k`orstnate, k`orstnaid>

kaminas m

korter s <k`orter, k`orterė, k`orterit; *pl* k`orterid, k`orterite, k`ortereid>

butas m ◦ *Ūūrisin kesklinnas kōigi mugavustega korteri*. Išsinuomojau centre butą su visais patogumais.

• **ūhetoaline, kahetoaline, kolmetoaline korter** vieno kambario, dviejų kambarių, trijų kambarių butas

kortermaja s <k`ortermaja, k`ortermaja, k`orterm`ajja; *pl* k`ortermajad, k`ortermajade, k`ortermaju>

daugiabutis m ◦ *Nad kolisid kortermajast eramajja*. Jie persikraustė iš daugiabučio į nuosavą namą.

korts s <k`orts, kortsu, k`ortsu; *pl* kortsud, k`ortsude, k`ortse>

raukšlė f ◦ *Vanaisal on lauba peal sūgavad kortsud*. Seneliui ant kaktos yra gilios raukšlės. *Seelikul on kortsud sees*. Sijonas susiraukšlėjęs.

kortsus adj <k`ortsus>

raukšlėt|jas, -a, susiglamž|ęs, -usi ◦ *Kleit on veidi kortsus*. Suknelė šiek tiek susiglamžiusi.

korv s <k`orv, korvi, k`orvi, k`orvi; *pl* korvid, k`orvide, k`orve>

1. **krepšys** m, **pintinė** f ◦ *Marjad on korvis*. Uogos yra krepšyje. *Korjasime korvid seeni tiais*. Pririnkome pilną krepšį grybų.

2. **krepšys** m (sport.) ◦ *Ta viskas palli korvi*. Jis įmetė kamuolį į krepšį.

korvpall s <k`orvp`al`l, k`orvpalli, k`orvp`alli; *pl* k`orvpallid, k`orvp`allide, k`orvp`al`le>

1. (sg) **krepšinis** m

• **korvpalli mąngima** žaisti krepšinį

2. **krepšinio kamuolys** m

kosk s <k`os`k, kose, k`os`ke; *pl* kosed, k`os`kede, k`os`ki>

krioklys m

kosmeetik s <kosmeetik, kosmeetiku, kosmeetikut; *pl* kosmeetikud, kosmeetikute, kosmeetikuid>

kosmetolog|jas, -ė

kosmeetika s <kosmeetika, kosmeetika, kosmeetikat>

kosmetika f ◦ *Neiu kasutab ainult looduslikku kosmeetikat*. Mergina naudoja tik natūralią kosmetiką.

kosmos s <k`osmos, k`osmose, k`osmost>
kosmosas m ◦ *Rakett lendas kosmosesse*. Raketa skrido į kosmosą.

kostma v <k`ostma, k`osta, kostab; k`os`tis, k`ostnud>

girdėtis ◦ *Plahvatus kostis kaugele*. Sprogimas girdėjosi toli.

kostüüm s <kost`üüm, kostüümi, kost`üümi, kost`üümi; *pl* kostüümid, kost`üümidė, kost`üüme>

kostiumas m ◦ *Daam kandis moodsat kostüümi*. Ponia dėvėjo madingą kostiumą.

kotkas s <kotkas, k`otka, kotkast; *pl* k`otkad, kotkaste, k`otkaid>

erelis m ◦ *Kotkal on kōver nokk*. Erelio snapas yra kumpas.

kotlet s <k`otl`et`, k`otleti, k`otl`etti;

pl k`otletid, k`otl`ettide, k`otl`et`te>

kotletas m ◦ *Lōunasōōgiks on kotletid ja kartulid*. Pietums – kotletai ir bulvės.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

kott s <k`ot`t, koti, k`otti, k`otti; *pl* kotid, k`ottide, k`ot`te>

krepšys *m*, **maišelis** *m*; **maišas** *m* ◦ *Ta tuli poest suurte kottidega*. Jis grįžo iš parduotuvės su dideliais krepšiais. *Ostsin koti kartuleid*.

Nusipirkau maišą bulvių.

● **raske, kerge kott** sunkus, lengvas krepšys; **täis, tühi kott** pilnas, tuščias krepšys

● **midagi kotti panema** ką nors įdėti į krepšį, **midagi kottist välja võtma** ką nors išimti iš krepšio

+ **kilekott** plastikinis maišelis, **käekott** rankinukas, **rahakott** piniginė, **seljakott** kuprinė

kraad s <k`aad`, kraadi, k`aadi; *pl* kraadid, k`aadide, k`aad`e>

laipsnis *m* ◦ *Kolmnurga kolme nurga summa on alati 180 kraadi*. Trikampio kampų suma visada yra 180 laipsnių. *Väljas on 22 kraadi sooja*. Lauke 22 laipsniai šilumos. *Veinis on 13 kraadi alkoholi*. Vynas yra 13 laipsnių stiprumo.

kraadiklaas s <kraadikl`aas`, kraadiklaasi, kraadikl`aasi; *pl* kraadiklaasid, kraadikl`aaside, kraadikl`aas`e>

termometras *m* ◦ *Kraadiklaas näitas, et palavik on tõusnud*. Termometras rodė, jog temperatūra yra pakilus.

kraadine *adj* <kraadine, kraadise, kraadist; *pl* kraadised, kraadiste, kraadiseid> (*t. p. sud. ž.*) (1, 2...) vieno laipsnio, dviejų, trijų... laipsnių ◦ *Homseks lubati kahekümne viie kraadist pakast*. Rytoj žada 25 laipsnius šalčio. *Käisime 15-kraadises vees ujumas*. Maudėmės 15 laipsnių vandenyje.

kraan s <k`aan`, kraani, k`aani; *pl* kraanid, k`aanide, k`aan`e>

čiaupas *m*

● **kraani lahti keerama / lahti tegema** (= avama) atsukti čiaupą

● **kraani kinni keerama / kinni panema** (= sulgema) užsukti čiaupą ◦ *Keeran kraani alati kinni, kui hambaid pesen*. Kai valausi dantis, visuomet užsuku čiaupą.

kraanikauss s <kraanik`auss, kraanikausi, kraanik`aussi, kraanik`aussi; *pl* kraanikausid, kraanik`ausside, kraanik`aussie>

kriauklė *f* ◦ *Pane mustad nõud kraanikaussi*. Sudėk nešvarius indus į kriauklę.

krae s <kr`ae, kr`ae, kr`aed; *pl* kr`aed, kr`aede, kr`aesid>

apykablė *f* ◦ *Ostsin kõrge kraega kleidi*. Nusipirkau suknelę su aukšta apykakle.

krediitkaart s <kred`iitk`aart, kred`iitkaardi, kred`iitk`aarti; *pl* kred`iitkaardid, kred`iitk`aartide, kred`iitk`aarte>

kredito kortelė *f* ◦ *Maksin pileiti eest krediitkaardiga*. Už bilieta sumokėjau kredito kortele.

kreem s <kr`eem, kreemi, kr`eemi; *pl* kreemid, kr`eemide, kr`eeme>

krema *m* ◦ *Naine määrís kate peale kreemi*. Moteris išsitėpė rankas kremu.

+ **kätekreem** rankų kremas, **näokreem** veido kremas

krevett s <krev`et`t, kreveti, krev`etti; *pl* krevetid, krev`ettide, krev`et`te> **krevetė** *f*

kriis s <kr`iis, kriisi, kr`iisi, kr`iisi; *pl* kriisid, kr`iiside, kr`iise>

križė *f* ◦ *Riigis puhkes poliitiline kriis*. Šalyje kilo politinė križė. *Kirjanik on loomingulises kriisis*. Rašytojui kūrybinė križė.

kriitik s <kriitik, kriitiku, kriitikut; *pl* kriitikud, kriitikute, kriitikuid>

kritik|as, -ė ◦ *Kriitikud kiidavad etendust väga*. Kritikai labai giria spektaklį.

● **karm kriitik** griežtas kritikas

kriitika s <kriitika, kriitika, kriitikat> **kritika** *f* ◦ *Ta ei talu hästi kriitikat*. Jis netoleruoja kritikos.

● **terav, karm kriitika** aštri, griežta kritika

● **kriitikat tegema** kritikuoti

kriitiline *adj* <kriitiline, kriitilise, kriitilist; *pl* kriitilised, kriitiliste, kriitilisi; *laipsn.* kriitilisem, kõige kriitilisem>

1. **kritišk|as, -a; kritin|is, -ė** ◦ *Ta on teiste suhtes väga kriitiline*. Jis labai kritiškas kitų atžvilgiu.

● **kriitiline märkus** kritiška pastaba

2. **kritišk|as, -a; kritin|is, -ė; sunk|us, -i, pavojing|as, -a** ◦ *Ta tegi kriitilisel hetkel õige otsuse*. Kritišku momentu jis padarė teisingą sprendimą. *Haige seisund on kriitiline*.

Ligonio būklė yra kritinė.

● **kriitiline seisund** kritiška būklė

kristlik adj <kr`istl`ik, kr`istliku, kr`istl`ikku;
pl kr`istlikud, kr`istlike, kr`istl`ikke>

krikščionišk|as, -a; krikščionių

• **kristlik kirik**, **religioon** krikščionių

bažnyčia, religija; **kristlik abielu**

krikščioniška santuoka

kritiseerima v <kritis`eerima, kritis`eerida,
kritiseerib, kritiseeritud>

kritikuoti

■ **keda-mida** Tema seisukohti on tihti

kritiseeritud. Jo pažiūros yra dažnai

kritikuojamos.

krokodill s <krokod`il`l, krokodilli,

krokod`illi; pl krokodillid, krokod`illide,

krokod`il`le>

krokodilas m

kroon s <kr`oon`, krooni, kr`ooni; pl kroonid,
kr`oonide, kr`oon`e>

1. **karūna** f ◦ *Kuninga pead ehtis kuldne*

kroon. Karaliaus galvą puošė auksinė karūna.

2. **krona** f ◦ *Enne eurot kehtisid Eestis*

kroonid. Prieš euro įvedimą Estijoje galiojo

kronos.

krooniline adj <krooniline, kroonilise,
kroonilist; pl kroonilised, krooniliste, kroonilisi>
lėtin|jis, -ė, **chroniška** |as, -a; ANT āge ◦ *Tal on*
krooniline nohu. Jis turi chronišką slogą.

krunts <kr`un`t, krun`di, kr`un`ti; pl krun`did,
kr`un`tide, kr`un`te>

sklypas m ◦ *Ta ostis mere āarde 600*

ruutmeetri suuruse krundi. Jis nusipirko 600

kvadratinų metrų sklypą prie jūros.

kruus¹ s <kr`uus`, kruusi, kr`uusi, kr`uusi;

pl kruusid, kr`uuside, kr`uus`e>

puodelis m ◦ *Laps joob kruusist piima*. Vaikas
geria pieną iš puodelio.

kruus² s <kr`uus, kruusa, kr`uusa>

žvyras m

kruvi s <kruvi, kruvi, kruvi; pl kruvid, kruvide,
kruvisid>

varžtas m

• **kruvisid lahti keerama** išsukti varžtus,

kruvisid kinni keerama įsukti varžtus

kruvikeeraja s <kruvik`eeraja,

kruvik`eeraja, kruvik`eerajat; pl kruvik`eerajad,

kruvik`eerajate, kruvik`eerajaid>

atsuktuvas m

kuduma v <kuduma, kududa, k`oob, k`ootud>

1. **mezgti** ◦ *Talle meeldib kududa*. Jai patinka
mezgti.

• **sokki kuduma** mezgti kojine

2. **regzti** ◦ *Āmblik koob vōrku*. Voras rezga

tinklą.

kudumine s <kudumine, kudumise,
kudumist>

mezgimas m ◦ *Kudumist ōpetas mulle*

vanaema. Megzti mane išmokė močiutė.

kuhu adv <kuhu>

į kur ◦ *Kuhu sa lähed?* Kur eini? *Ma ei tea, kuhu*
see tee viib. Aš nežinau, kur veda šis kelias.

kuhugi adv <kuhugi>

1. (*teig. s.*) **kur nors**; **kažkur** (kryptis į); SIN
kuskile, kusagile ◦ *Isa on kuhugi läinud*. Tėvas
kažkur išėjęs. *Lāheks kuhugi sōōma?* Einam
kur nors pavalgyti?

2. (*neig. s.*) **niekur** (kryptis į); SIN kuskile,
kusagile ◦ *Ma ei lähe mitte kuhugi*. Aš niekur
neisiu. *Mul pole kuhugi kiiret*. Aš niekur
neskubu.

kui¹ konj <k`ui>

1. **kaip**; SIN nagu ◦ *Mees oli tugev kui karu*.

Vyras buvo stiprus kaip meška. *Ta on sama*
vana kui mina. Jam tiek pat metų kaip ir man.

2. **nei**, **negu** ◦ *Poeg on pikem kui isa*. Sūnus
yra aukštesnis už tėvą. *Eksam oli raskem, kui*
arvasin. Egzaminas buvo sunkesnis, nei aš
maniau.

3. **jei** ◦ *Kui väljas sajab, siis me jalutama ei*
lähe. Jei lauke lyja, pasivaikščioti neisime. *Ma*
ostaksin endale maja, kui mul oleks suurem
palk. Nusipirkčiau namą, jei mano alga būtų
didesnė.

4. **kai** ◦ *Ma olin kodus, kui sa mulle helistasid*.
Aš buvau namie, kai man paskambinai.

5. **kaip** ◦ *Sina kui arst peaksid seda teadma*.

Tu, kaip gydytojas, turėtum tai žinoti.

• **nii... kui (ka)** (= mōlemad, see ja teine)
tiek... tiek; ir... ir ◦ *Nii Kristiina kui ka Markus*
jāid hiljaks. Tiek Kristina, tiek Markus
pavėlavo.

• **enne kui** (= selle ajani) kol ◦ *Pidime natuke*
ootama, enne kui uks avati. Turėjome šiek tiek
palaukti, kol durys buvo atidarytos.

• **seni kui** (= nii kaua kui) tol... kol ◦ *Seni kui*
ema poes oli, laps magas. Tol, kol mama buvo
parduotuvėje, vaikas miegojo.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ō

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

kui² adv <k`ui>

1. kiek ◻ *Kui vana sa oled? Kiek tau metų? Kui palju see maksab? Kiek tai kainuoja? Kas sa tead, kui kaua etendus kestab? Ar žinai, kiek laiko truks spektaklis?*

2. kok|s, -ia ◻ *Kui tugevad te olete! Kokie jūs stiprūs! Oi, kui hea inimene sa oled! Oi, koks geras žmogus esi!*

kuid konj <k`uid>

bet, tačiau; SIN aga ◻ *Ilm on tuuline, kuid soe. Oras vėjuotas, bet šiltas. Proovisin magada, kuid und ei tulnud. Bandžiau miegoti, bet miegas neėmė.*

kuid → kuu

kuidagi adv <kuidagi>

1. kaip ir; šiek tiek ◻ *Kõik on kuidagi väsinud. Visi tokie šiek tiek pavargę. Mul on temast kuidagi kahju. Man jo kaip ir gaila.*

2. kaip nors, kažkaip ◻ *Kas ma saan sind kuidagi aidata? Ar galiu tau kaip nors padėti?*

3. (neig. s.) niekaip ◻ *Diivan ei mahtunud kuidagi uksest sisse. Sofa niekaip netilpo pro duris. Need asjad ei sobi omavahel (mitte) kuidagi kokku. Šie daiktai niekaip nedera vienas prie kito.*

4. šiaip ne taip ◻ *Tegin eksami kuidagi ära. Šiaip ne taip išlaikiau egzaminą.*

kuidas adv <kuidas>

kaip ◻ *Kuidas seda teha? Kaip tai padaryti? Kuidas sa ennast tunned? Kaip jautiesi? Räägi, kuidas te elate. Papasakok, kaip gyvenate? Tee nii, kuidas sulle öeldud on. Daryk taip, kaip tau pasakyta. Ta jooksis, kuidas jõudis. Jis bėgo kiek išgalėdamas.*

kuigi konj, adv <k`uigi>

1. nors; SIN ehkki ◻ *Väljas oli jahe, kuigi päike paistis. Lauke buvo vėsoka, nors ir švietė saulė. Ta ei tulnud, kuigi lubas. Jis neatėjo, nors pažadėjo.*

2. (neig. s.) ypač; labai ◻ *Ma ei tunne teda kuigi hästi (= tunnen teda vähe). Aš jo labai gerai nepažįstu. Öunad polnud kuigi kallid (= olid üsna odavad). Obuoliai nebuvo labai brangūs.*

kuiv adj <k`uiv, kuiva, k`uiva; pl kuivad,

k`uivade, k`uivi; laipsn. kuivem, kõige kuivem>

saus|as, -a; ANT mąrg ◻ *Pesu ei ole veel päris kuiv. Skalbiniai dar nėra visiškai sausi. Korteris on väga kuiv õhk. Bute oras yra labai sausas. Suvi oli soe ja kuiv. Vasara buvo šilta ir sausa. Mulle meeldib kuiv valge vein. Man patinka sausas baltas vynas.*

kuivama v <k`uivama, k`uivada, kuivab>

1. džiuoti ◻ *Värv kuivas kiiresti. Dažai išdžiūvo greitai.*

• pesu, riided, noud kuivab skalbiniai, drabužiai, indai džiušta

2. nudžiuoti ◻ *Öunapuu kuivas ära. Obelis nudžiuvo.*

kuivatama v <kuivatama, kuivatada,

kuivatab, kuivatatud>

džiovinti

• juukseid kuivatama džiovinti plaukus ◻ *Kuivatan juukseid sageli fööniga. Dažnai džiovinu plaukus džiovintuvu.*

• pesu, riideid kuivatama džiovinti skalbinius, rūbus ◻ *Ta kuivatab pesu alati õues. Jis visuomet džiovina skalbinius lauke.*

• kuivatatud puuviljad džiovinti vaisiai

kuivõrd adv <k`uiv`õrd>

kiek, koku mastu ◻ *Kuivõrd tõenäoline see on, et ta ülikooli sisse saab? Kokia tikimybė, jog jis įstos į universitetą? Imestan, kuivõrd sarnased on Jüri ja Mari. Stebiuosi, kokie panašūs Jurgis su Maryte.*

kuju s <kuju, kaju, kaju; pl kujud, kujude, kujusid>

1. pavidalas m; forma f ◻ *Pilved muudavad oma kaju. Debesys keičia savo formą. Ravim on müügil tablettide kujul. Vaistai parduodami tablečių pavidalu.*

• endisel, praegusel, uuel kujul buvusiu, dabartiniu, nauju pavidalu ◻ *Vana teater taastati endisel kujul. Senasis teatras buvo atstatytas toks, koks buvo.*

2. skulptūra f ◻ *Lossi pargis on kuningate kujud. Pilies parke stovi karalių skulptūros.*

kujund s <kujund, kujundi, kujundit;

pl kujundid, kujundite, kujundeid>

figūra f ◻ *Lõikasime paberist erinevaid kujundeid välja. Iš popieriaus karpome įvairias figūras.*

kujundama v <kujundama, kujundada, kujundab, kujundatud>

formuoti; sukurti (dizainą)

■ **mida** *Kes raamatu kaane kujundas?* Kas sukūrē knygos viršelio dizainā? *Ajakirjandus kujundab inimeste hoiakuid.* Spauda formuoja žmonių požiūrius.

kujundamine s <kujundamine, kujundamise, kujundamist>

formavimas m ◦ *Alustati Eesti maine kujundamise kampaaniat.* Buvo pradėta Estijos įvaizdžio formavimo kampanija.

kujunema v <kujunema, kujuneda, kujuneb> susiklostyti; nusistovėti ◦ *Tal on kindlaks kujunenud põhimõtted.* Jo principai yra tvirtai nusistovėję.

■ **milliseks** *Olukord kujunes keeruliseks.* Susiklostė sudėtinga situacija.

kujutama v <kujutama, kujutada, kujutab, kujutatud>

1. vaizduoti ◦ *Kunstnik kujutab oma maalidel haigust ja surma.* Menininkas savo paveiksluose vaizduoja ligą ir mirtį.

2. (su *endast*) kažkaip atrodyti; susidaryti ◦ *Mida see töö endast kujutab?* Kas tai per darbas?

kujutis s <kujutis, kujutise, kujutist; pl kujutised, kujutiste, kujutisi> atvaizdas m ◦ *Mündi peal on kotka kujutis.* Ant monetos – erelio atvaizdas.

kujutlusvõime s <kujutlusvõime, kujutlusvõime, kujutlusvõimet> vaizduotė f ◦ *Kirjanikul peab olema hea kujutlusvõime.* Rašytojas privalo turėti gerą vaizduotę.

kukal s <kukal, k`ukla, kukalt; pl k`uklad, kukalde, k`uklaid> sprandas m

kukeseen s <kukes`een, kukeseene, kukes`eent; pl kukeseened, kukeseente, kukes`eeni> voveraitė f ◦ *Korjasime suure korvi kukeseeni.* Pririnkome didelį krepšį voveraičių.

kukk s <k`ukkk, kuke, k`ukke; pl kuked, k`ukkede, k`ukkesid> gaidys m ◦ *Kukk hakkab juba hommikul vara laulma.* Gaidys pradeda giedoti anksti ryte.

kukkuma v <k`ukkkuma, k`ukkkuda, kukub>

1. kristi, nukristi ◦ *Vaas kukkus maha ja läks katki.* Vaza nukrito ir sudužo.

■ **kuhu** *Kivi kukkus vette.* Akmuo nukrito į vandenį.

■ **kust** *Raamat kukkus lauvalt põrandale.*

Knyga nuo stalo nukrito ant žemės.

2. nuvirsti, pargriūti ◦ *Naine kukkus ja murdis käeluu.* Moteris pargriuvo ir susilaužė ranką.

kukutama v <kukutama, kukutada, kukutab, kukutatud>

nuversti ◦ *Peruus kukutati president.* Peru prezidentas buvo nuverstas.

kuld s <k`uld, kulla, k`ulda>

1. auksas m ◦ *Kas see sõrmus on kullast?* Ar šis žiedas iš aukso?

2. aukso medalis m ◦ *Meie jalgratturid said olümpiamängudel kulla.* Mūsų dviratininkai olimpinėse žaidynėse iškovėjo auksą.

kuldne adj <k`uldne, k`uldse, k`uldset; pl k`uldсед, k`uldsete, k`uldseid>

auksin[is, -ė ◦ *Naine kandis kuldseid kõrvarõngaid.* Moteris segėjo auksinius auskarus.

kuldnokk s <k`uldn`okk, k`uldnoka, k`uldn`okka; pl k`uldnokad, k`uldn`okkade, k`uldn`okki> varnėnas m

kulg s <k`ulg, kulu, k`ulgu> eiga f; progresavimas m ◦ *Haiguse kulg oli väga kiire.* Liga progresavo labai greitai.

● **süüdmuste kulg** įvykių eiga

kull s <k`ul`l, kulli, k`ulli; pl kullid, k`ullide, k`ul`le>

vanagas m ◦ *Kull püüdis jänese kinni.*

Vanagas sugavo kiškį.

+ **öökull** pelėda

kulm s <k`ulm, kulmu, k`ulmu; pl kulmud, k`ulmude, k`ulme = k`ulmusid>

antakis m ◦ *Neiul on ilusad tumedad kulmud.*

Mergina turi gražius, tamsius antakius.

kulp s <k`ul`p, kul`bi, k`ul`pi; pl kul`bid, k`ul`pide, k`ul`pe>

samtis m

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

kultuur s <kult`uur, kultuuri, kult`uuri, kult`uuri>

kultūra f^o *Tutvusin reisi ajal itaalia keele ja kultuuriga.* Kelionės metu susipažinau su italų kalba ir kultūra.

• **kohalik, vōōras kultuur** vietinė, svetima kultūra

• **kultuuri toetama** remti kultūrą^o *Mitmed ettevõtjad toetavad kultuuri ja sporti.* Kelios įmonės remia kultūrą ir sportą.

kulu s <kulu, kulu, kulu; pl kulud, kulude, kulusid>

išlaidos f pl; ANT tulu^o *Firma kulud olid suuremad kui tulud.* Firmos išlaidos buvo didesnės už pajamas.

• **kulusid vähendama** sumažinti išlaidas, **kulusid kokku hoidma** taupyti

kulul adpos <kulul>
(kieno) sąskaita

■ **kelle-mille kulul** *Paul on juba täiskasvanud mees, aga elab ikka vanemate kulul.* Povilas jau suaugęs vyras, bet vis dar gyvena tėvų sąskaita.

kuluma v <kuluma, kuluda, kulub>

1. nudėvėti, nunešioti^o *Ostsin uued saapad, sest vanad olid kulumud.* Pirkau naujus batus, nes seni buvo nunešioti.

2. praversti; suvartoti^o *Suures peres kulub palju toitu.* Didelė šeima suvartoja daug maisto.

■ **milleks** *Nõude pesemiseks kulus kaks tundi.* Indų plovimas užtruko dvi valandas.

■ **mille peale** *Mul kulub riiete peale palju raha.* Drabužiams išleidžiu daug pinigų.

3. praėiti^o *Ei kulumud nädalatki, kui ta uued sõbrad leidis.* Nepraėjo nė savaitė, kai ji susirado naujų draugų.

kulutama v <kulutama, kulutada, kulutab, kulutatud>

naudoti; švaistyti, išleisti^o *Kulutasin poes suure summa.* Išleidau parduotuvėje didelę sumą pinigų. *See auto kulutab palju bensini.* Šis automobilis naudoja daug benzino. *Ära kuluta aega, hakka kohe tööle.* Nešvaistik laiko veltui, kibk į darbą.

■ **millele / mille peale** *Kulutasin kingiks saadud raha riiete / riiete peale.* Dovanų gautus pinigus išleidau drabužiams.

kulutus s <kulutus, kulutuse, kulutust; pl kulutused, kulutuste, kulutusi>

išlaidos f pl^o *Ehitus nõudis suuri kulutusi.* Statybos pareikalavo didelių išlaidų.

• **kulutusi tegema** išlaidauti, **kulutusi vähendama** sumažinti išlaidas, **kulutusi suurendama** padidinti išlaidas

kumb pron <k`umb, kumma, k`umba;

pl kummad, k`umbade, k`umbi = k`umbasid>

kurjīs, -i^o *Kumb sulle rohkem maitseb – kohv või tee?* Kas tau skaniau – kava ar arbata? *Kummad kingad on mugavamad?* Kurie batai patogesni? *Ma ei tea, kumba ma rohkem tahaksin, kas koera või kassi.* Nežinau, ko labiau norėčiau – šuns ar katės.

kumbki pron <k`umbki, kummagi, k`umbagi; kummassegi, kummaski, kummastki, kummalegi, kummalgi, kummaltki, kummakski, kummanigi, kummanagi, kummatagi, kummagagi>

1. (teig. s.) **abu, abi**^o *Kumbki laps sai ühe kommi.* Abu vaikai gavo po saldainį.

Kummalegi näitlejale anti lilled. Abiem aktoriams buvo įteikta gėlių.

2. (neig. s.) **nē vien|as, -a**^o *Tal on poeg ja tütar, aga mina ei tunne kumbagi.* Jis turi ir sūnų, ir dukrą, bet aš nepažįstu nė vieno. *Mulle ei meeldinud kumbki plaan.* Man nepatiko nė vienas planas.

kumm s <k`umm, kummi, k`ummi; pl kummid, k`ummide, k`umme>

1. (sg) **guma** f^o *Hambaarstil olid kummist kindad käes.* Odontologas mėvėjo gumines pirštines.

2. **padanga** f; SIN reh v^o *Kumm läks tühjaks.* Padangą nuleido. *Autojuht vahetas kummi ära.* Vairuotojas pakeitė padangą.

• **esimene, tagumine kumm** priekinė, užpakalinė padanga

kummaline adj <kummaline, kummalise, kummalist, kummalisse; pl kummalised, kummaliste, kummalisi; laipn. kummalisem, kõige kummalisem>

keist|as, -a^o *Kummalisel kombel ei mäleta ma sellest vestlusest midagi.* Keista, bet aš iš to pokalbio nieko nepamenu.

• **kummaline olukord** keista situacija, **kummaline nähtus** keistas reiškiny

kummardama v <kummardama, kummardada, kummardab>
nusilenkti ◻ *Näitleja kummardas publikule.* Aktorius nusilenkė publikai. *Kummardasin tervituseks.* Pasisveikindamas nusilenkiau.

kummik s <kummik, kummiku, kummikut; pl kummikud, kummikute, kummikuid>
 (ppr. pl) **guminis batas** m ◻ *Vihmase ilmaga kannan kummikuid.* Lietingu oru aviu guminius batus.

kuna konj <kuna>
 nes, kadangi ◻ *Pean uue telefoni ostma, kuna vana läks katki.* Turiu nusipirkti naują telefoną, nes senasis sugedo. *Kuna Martinil on palavik, siis ta kooli ei läinud.* Martynas nėjo į mokyklą, nes turi temperatūros.

kunagi adv <kunagi>
 1. (teig. s.) **kažkada**; **kada nors** ◻ *Kunagi meeldis mulle suusatada.* Kažkada man patiko slidinėti. *Tahaks kunagi Hispaaniasse sõita.* Norėčiau kada nors nuvažiuoti į Ispaniją.

2. (neig. s.) **niekada** ◻ *Ma ei taha sind enam kunagi näha!* Daugiau niekada nebenoriu tavęs matyti!

kunagine adj <kunagine, kunagise, kunagist; pl kunagised, kunagiste, kunagisi>
buv|ęš, -usi ◻ *Kohtasin täna ühte kunagist kolleegi.* Šiandien sutikau vieną buvusį kolegą.

kuni¹ adv, adpos <kuni>
 iki ◻ *Järv on kuni kümme meetrit sügav.* Ežero gylis siekia iki dešimt metrų. *Võistkonda kuuluvad kuni 7-aastased lapsed.* Komanda sudaro vaikai iki 7 metų.

■ **kuni milleni** *Lapsed jooksid kuni metsani.* Vaikai nubėgo iki miško. *Rääkisime kuni hommikuni.* Kalbėjomės iki pat ryto.

kuni² konj <kuni>
 1. kol ◻ *Oota siin, kuni ma tulen.* Lauk čia, kol aš ateisiu. *Kuni päike paistis, oli soe.* Kol švietė saulė, buvo šilta.
 2. iki ◻ *Ekskursioon kestab neli kuni viis tundi.* Ekskursija truks nuo keturių iki penkių valandų.

kuninganna s <kuninganna, kuninganna, kuningannat; pl kuningannad, kuningannade, kuningannasid>
karaliene f ◻ *Elizabeth II sai Inglismaa kuningannaks aastal 1952.* Elžbieta II tapo Anglijos karaliene 1952 metais.

kuningas s <kuningas, kuninga, kuningat; pl kuningad, kuningate, kuningaid>
karalius m

kunst s <k`un`st, kun`sti, k`un`sti, k`un`sti>
menas m

• **moodne, rahvuslik kunst** modernusis, tautinis menas

kunstimuuseum s <kun`stim`uuseum, kun`stim`uuseumi, kun`stim`uuseumi, kun`stim`uuseumid, kun`stim`uuseumide, kun`stim`uuseume>
meno muziejus m

kunstlik adj <k`un`stl`ik, k`un`stliku, k`un`stl`ikku; pl k`un`stlikud, k`un`stlike, k`un`stl`ikke>
dirbtin|is, -ė ◻ *Pidev kunstlik valgus ei mõju inimesele hästi.* Nuolatinis dirbtinis apšvietimas turi žmogui blogą poveikį.

kunstnik s <k`un`stn`ik, k`un`stniku, k`un`stn`ikku, k`un`stn`ikku; pl k`un`stnikud, k`un`stnike, k`un`stn`ikke>
meninink|as, -ė ◻ *Galeriis avati Eesti kunstnike näitus.* Galerijoje buvo atidaryta Estijos menininkų paroda.

kurat s <kurat, kuradi, kuradit; pl kuradid, kuradite, kuradeid>
velnias m

kurb adj <k`urb, kurva, k`urba; pl kurvad, k`urbade, k`urbi; laipsn. kurvem, kõige kurvem>
liūdn|as, -a; ANT **rōdmus** ◻ *Olen natuke kurb.* Man liūdnoka. *Film oli nii kurb, et hakkasin nutma.* Filmas buvo toks liūdnas, jog aš apsiverkiau.

• **kurvad silmad** liūdnos akys, **kurb nägu** liūdnas veidas

• **kurb sūndmus** liūdnas įvykis, **kurb uudis** liūdna žinia, **kurb lugu** liūdna istorija, **kurb saatus** liūdnas likimas

kurbus s <k`urbus, k`urbuse, k`urbust>
liūdesys m; ANT **rōdm**

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

kurg s <k`urg, kure, k`urje; *pl* kured, k`urgede, k`urgi = k`urgesid>

gandras m ◻ *Kured lendavad talveks soojale maale.* Gandrai žiemai išskrenda į šiltus kraštus.

kuri adj, s <kuri, kurja, k`urja; *pl* kurjad, k`urjade, k`urje; *laipsn.* kurjem, kōige kurjem>

1. pikt|as, -a ◻ *Ōues on kuri koer.* Kieme piktas šuo. *Ōpetaja vaatas mind kurja pilguga.* Mokytoja piktai pažiūrėjo į mane.

■ **kelle-mille peale** *Ega sa minu peale vāga kuri ei ole?* Tu juk nepyksti ant manęs?

● **kurjaks saama** supykti ◻ *Ema sai kurjaks, sest ma valetasin.* Mama supyko, nes melavau.

3. pyktis m ◻ *Āra tee teistele kurja!* Nedaryk kitiems pikta!

kuritegevus s <kuritegevus, kuritegevuse, kuritegevust>

nusikalstamumas *m*

● **kuritegevus kasvab** nusikalstamumas auga,

kuritegevus vāheneb nusikalstamumas mažėja

kuritegu s <kuritegu, kurit`eo, kuritegu; *pl* kurit`eod, kuritegude, kuritegusid>

nusikaltimas *m* ◻ *Mōrv ja rōōvimine on rasked kuriteod.* Žmogžudystė ir apiplėšimas yra sunkūs nusikaltimai. *Mees langes kuriteo ohvriks.* Vyras tapo nusikaltimo auka.

● **kuritegu sooritama** įvykdyti nusikaltimą

● **kuritegu uurima** tirti nusikaltimą, **kuritegu**

lahendama atskleisti nusikaltimą

◻ *Politsei ei suutnud seda kuritegu lahendada.*

Policija nesugebėjo atskleisti šio nusikaltimo.

kurjategija s <kurjategija, kurjategija,

kurjategijat; *pl* kurjategijad, kurjategijate,

kurjategijaid>

nusikaltēllis, -ē ◻ *Tundmatud kurjategijad rōōvisid tāna hommikul pankā.* Šiandien ryte nežinomi nusikaltėliai apiplėšė banką. *Ohtlik kurjategija pōgenes vanglast.* Iš kalėjimo pabėgo pavojingas nusikaltėlis. *Politsei tabas (= pūūdis kinni) tagaotsitava kurjategija.*

Policija sugavo ieškomą nusikaltėlį.

kurk¹ s <k`urk, kurgi, k`urki; *pl* kurgid, k`urkide, k`urke>

agurkas *m*

● **vārske kurk** šviežias agurkas ◻ *Ostsin turult kaks kilo vārskeid kurke.* Nusipirkau iš turgaus du kilogramus šviežių agurkų.

+ **hapukurgid** rauginti agurkai

kurk² s <k`urk, kurgu, k`urku, k`urku>

gerklē *f* ◻ *Kurk on valus, hakkān vist haigeks jāāma.* Skauda gerklę, turbūt sirgsiu.

kursis olema v <kursis olema, kursis `olla, `on kursis>

būti susipažinusiame, -iai

■ **millega** *Ma ei ole poliitikaga kursis.* Aš neišmanau politikos.

kurss s <k`urss, kursis, k`urssi; *pl* kursid, k`ursside, k`urssē>

1. kursas *m* ◻ *Lennuk vōttis kursi lāānde.*

Lėktuvas laikėsi kurso į vakarus. *Laev kaldus kursist kōrvale.* Laivas nukrypo nuo kurso.

2. kursas *m* ◻ *Raha vahetatakse ametliku kursis jārgi.*

Pinigai keičiami pagal oficialų kursą. *Dollari kurss on tōusnud.* Dolerio kursas yra pakilęs.

kurssi viima v <k`urssi v`iima, k`urssi v`iia, v`iib k`urssi>

supažindinti

■ **millega** *Vii nad asjaga kurssi.* Supažindink juos su tuo reikalu.

kursus s <k`ursus, k`ursuse, k`ursust; *pl* k`ursused, k`ursuste, k`ursusi = k`ursuseid>

1. (ppr. pl) kursai *m pl* ◻ *Ma kāin inglise keele kursustel.* Aš lankau anglų kalbos kursus. *Kursused kestavad neli kuud.* Kursai trunka keturis mėnesius.

2. kursas *m* ◻ *Ta on esimese kursuse ūliōpilane.*

Jis yra pirmo kurso studentas. *Ōpin viimasel kursusel.* Mokausi paskutiniame kurse.

kurt adj, s <k`urt, kurdi, k`urti; *pl* kurdid, k`urtide, k`urte>

kurčļias, -ia ◻ *Ta on ūhest kōrvast kurt.* Jis negirdi viena ausimi.

● **kurdiks jāāma** apkursti

● **kurtide kool** kurčiųjų mokykla

kurtma v <k`urtma, k`urta, kurdab; k`urtis, k`urtnud>

skųstis; *SIN* kaebama ◻ *Tal on vāga raske elu, aga ta ei kurda kunagi.* Jo gyvenimas labai sunkus, bet jis niekada nesiskundžia.

■ **mida** *Haige kurdab pevalu.* Ligonis skundžiasi galvos skausmu.

■ **mille ūle** *Mees kurdab oma tervise ūle.*

Vyras skundžiasi dėl savo sveikatos.

■ **et Naine kurdab, et tal on vāhe raha.**

Moteris skundžiasi, kad turi mažai pinigų.

kurv s <k'urv, kurvi, k'urvi; pl kurvid, k'urvide, k'urve>

posūkis m ▫ *Sōida aeglaselt, varsti tuleb üks ohtlik kurv.* Važiuok atsargiai, netrukus bus vienas pavojingas posūkis.

kurvalt adv <kurvalt; laipsn. kurvemalt, kōige kurvemalt>

liūdņai ▫ *Ta ohkas kurvalt.* Jis liūdņai atsiduso.

kurvastama v <kurvastama, kurvastada, kurvastab>

liūdinti; liūdēti, nuliūsti; ANT rđđmustama

▀ *keda Poja kāitumine kurvastas vanemaid.* Sūnaus elgesys nuliūdino tēvus. *Āra kurvasta, kōik lōpeb hāsti.* Neliūdēk, viskas baigsis gerai.

▀ *kelle-mille pārast Mille pārast sa kurvastad?* Dēl ko tu liūdi?

kus adv <k'us>

1. kur ▫ *Kus sa elad?* Kur tu gyveni? *Ma ei tea, kus ta on.* Aš nežinau, kur jis yra.

2. kai ▫ *Tuleb aeg, kus sa oma otsust kahetsed.* Ateis laikas, kai tu gailēsiesi savo sprendimo.

kusagil adv <kusagil>

1. (teig. s.) kažkur (vieta); SIN kuskil ▫ *Ta elab kusagil Saksamaal.* Jis gyvena kažkur Vokietijoje. *Me olime kusagil kohtunud.* Mes kažkur jau buvom susitikę.

2. (neig. s.) niekur (vieta); SIN kuskil ▫ *Marti pole mitte kusagil.* Martyno niekur nėra. *Kusagil pole nii hea kui oma kodus.* Niekur nėra taip gera, kaip savo namuose.

kusagile adv <kusagile>

1. (teig. s.) ģ kur nors; kažkur (kryptis ģ); SIN kuskile, kuhugi ▫ *Tahaksin kusagile soojale maale reisida.* Norēčiau kur nors ģ šiltus kraštus. *Lāheks kusagile vālja sōōma?* Einam kur nors pavalgyti?

2. (neig. s.) niekur (kryptis ģ); SIN kuskile, kuhugi ▫ *See tee ei vii mitte kusagile.* Šis kelias niekur neveda. *Problemid pole kusagile kadunud.* Problemos niekur neišnyko.

kusagilt adv <kusagilt>

1. (teig. s.) iš kažkur; kur nors (kryptis iš); SIN kuskilt ▫ *Kusagilt kostab naeru.* Iš kažkur girdisi juokas. *Ma olen seda uudist juba kusagilt lugenud.* Šią naujieną aš jau kažkur skaičiau.

2. (neig. s.) niekur (kryptis iš); SIN kuskilt ▫ *Ma ei leia oma telefoni mitte kusagilt.* Aš niekur nerandu savo telefono. *Uut tōōtajat pole kusagilt vōtta.* Naujo darbuotojo niekur nerasi.

kusjuures adv <k'usjuures>

be to; beje ▫ *Maril on kaks venda, kusjuures mōlemad on temast nooremad.* Marytė turi du brolius, beje, abu už ją jaunesni.

kuskil adv <k'us'kil>

1. (teig. s.) kažkur; SIN kusagil (vieta) ▫ *Ma olen seda meest kuskil nānud.* Šį vyrą aš kažkur esu matęs. *Ta elab kuskil keskinnas.* Jis gyvena kažkur centre.

2. (neig. s.) niekur (vieta); SIN kusagil ▫ *Peetrit pole kuskil nāha.* Petro niekur nematyti. *Meil pole mitte kuskil oōbida.* Mes neturime kur nakvoti.

kuskile adv <k'us'kile>

1. (teig. s.) ģ kur nors; kažkur (kryptis ģ); SIN kusagile, kuhugi ▫ *Mu vōtmed on kuskile kadunud.* Mano raktai kažkur pradingę. *Lāheks kuskile reisile?* Važiuojam kur nors ģ kelionę.

2. (neig. s.) niekur (kryptis ģ); SIN kusagile, kuhugi ▫ *Autot pole kuskile parkida.* Automobilio nėra kur pastatyti. *Mul pole kīlalisi kuskile magama panna.* Aš neturiu kur suguldyti svečių.

kuskilt adv <k'us'kilt>

1. (teig. s.) iš kažkur; kur nors (kryptis iš); SIN kusagilt ▫ *Ta ostis need saapad kuskilt allahindlusega.* Jis nusipirko tuos batus kažkur per išpardavimą. *Kas sul valutab kuskilt?* Ar tau kur nors skauda?

2. (neig. s.) niekur (kryptis iš); SIN kusagilt ▫ *Tōōd ei saa kuskilt.* Darbo niekur negausi. *Ma pole sobivat mantlit mitte kuskilt leidnud.* Niekur nesu radęs sau tinkamo palto.

kust adv <k'ust>

iš kur; kur ▫ *Kust sa pārit oled?* Iš kur tu kilęs? *Ma ei tea, kust ta selle raamatu ostis.* Aš nežinau, kur jis pirko tą knygą.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ō

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

kustutama v <kustutama, kustutada, kustutab, kustutatud>

1. gesinti, užgesinti; išjungti; ANT stūjama
 ▫ *Kustutasin sigareti tuhtoosi. Užgesinau cigaretę į peleninę.*

● **tulekahju kustutama** užgesinti gaisrą
 ▫ *Tulekahju kustutati ruttu. Gaisras buvo greitai užgesintas. Viimane kustutab saalis tuled ära. Paskutinis išeinantis užgesina salėje šviesas. Enne lahkumist kustutage valgus. Prieš išeidami išjunkite šviesą.*

2. ištrinti ▫ *Kustutasin tekstist kaks lauset. Ištryniau iš teksto du sakinius. Kustuta vanad failid ära. Ištrink senus failus.*

kustutuskumm s <kustutusk`umm, kustutuskummi, kustutusk`ummi; pl kustutuskummid, kustutusk`ummide, kustutusk`umme>
 trintukas m

kutse s <kutse, k`utse, kutset; pl k`utсед, kutsete, k`utseid>

1. kvietimas m ▫ *Võtsin sõbra kutse vastu. Priėmiau draugo kvietimą. Sain kutse Adeele ja Allani pulma. Gavau kvietimą į Adelės ir Alano vestuves.*

2. profesija f (nuolatinė specialybė; veiklos, užsiėmimų rūšis, kuri reikalauja tam tikro pasirengimo ir yra pragyvenimo šaltinis)
 ▫ *Kutsed on näiteks arst, juuksur, müüija, ehitaja, õpetaja. Pavyzdžiui, gydytojas, kirpėjas, pardavėjas, statybininkas, mokytojas yra profesijos.*

+ **elukutse** profesija

kutsekool s <k`utsek`ool', k`utsekooli, k`utsek`ooli, k`utsek`ooli; pl k`utsekoolid, k`utsek`oolide, k`utsek`ool'e>
 profesinė mokykla f ▫ *Ta õppis kutsekoolis kokaks. Profesinėje mokykloje jis mokėsi virėju.*

kutsikas s <kut`sikas, kut`sika, kut`sikat; pl kut`sikad, kut`sikate, kut`sikaid>
 šuniukas m ▫ *Meie koeral on neli kutsikat. Mūsų kalė turi keturis šuniukus.*

kutsuma v <k`utsuma, k`utsuda, kutsub, kutsutud>

1. kviesti, pakviesti ▫ *Kutsusin sünnipäevale kümme inimest. Į gimtadienį pakviečiau dešimt žmonių. Sõber kutsus mind külla. Draugas pakvietė mane į svečius.*

■ **mida tegema** Meid kutsuti kassipoegi vaatama. Buvome pakviesti pažiūrėti kačiukų.
 ● **kiirabi, politseid kutsuma** iškviesti greitąją pagalbą, policiją

2. vadinti; SIN nimetama ▫ *Kuidas seda kohta kutsutakse? Kaip ši vieta vadinasi?*

■ **kelleks-milleks** Sõbrad kutsuvad Juhanit Jussiks. Juhaną draugai vadina Jusiu.

kuu s <k`uu, k`uu, k`uud; pl k`uud, k`uude, k`uid>

1. (sg) mėnulis m ▫ *Kuu paistab ja tähed säravad. Mėnulis šviečia ir žvaigždės žiba. Kuu tuli pilve tagant välja. Mėnulis išlindo iš už debesies.*

2. mėnuo m ▫ *Jaauar on aasta esimene kuu. Sausis yra pirmas metų mėnuo. Olin kuu aega puhkusel. Atostogavau mėnesį laiko.*

● **kuu alguses, keskel, lõpus** mėnesio pradžioje viduryje, pabaigoje ▫ *Maksame üüri kuu alguses. Nuomą mokame mėnesio pradžioje.*

● **eelmisel, järgmisel kuul** praeitą, ateinantį mėnesį

kuues num <kuues, kuuenda, kuuendat; pl kuuendad, kuuendate, kuuendaid>

šešt[as, -a] ▫ *Juuni on aasta kuues kuu. Birželis yra šeštas metų mėnuo.*

kuul s <k`uul', kuuli, k`uuli; pl kuulid, k`uulide, k`uul'e>

1. kulka f ▫ *Kuul tabas meest õlga. Kulka pataikė vyrui į petį.*

● **juhuslik kuul** atsitiktinė kulka

2. rutulys m ▫ *Kuul lendas 15 meetri kaugusele. Rutulys nuskriejo 15 metrų.*

kuulaja s <k`uulaja, k`uulaja, k`uulajat; pl k`uulajad, k`uulajate, k`uulajaid>
 klausytojas, -a ▫ *Ta on hea kuulaja. Jis yra geras klausytojas. Saate eesmärk oli kuulajaid harida. Laidos tikslas – klausytojų švietimas.*
 + **salakuulaja** šnipas, **vabakuulaja** laisvasis klausytojas

kuulama v <k`uulama, kuulata, k`uulab, kuulatud>

klausyti, klausytis

■ **keda-mida** *Kas sa üldse kuulad mind? Ar tu išvis manęs klausaisi? Kuulan raadiost muusikat.* Klausausi muzikos per radiją. *Üliõpilased kuulasid loengut tähelepanelikult.* Studentai įdėmiai klausėsi paskaitos.

kuulamine s <k`uulamine, k`uulamise, k`uulamist>

klausymas m ◦ *Klassikalise muusika kuulamine on alati suur rõõm.* Klasikinės muzikos klausymas visuomet yra didelis džiaugsmas.

kuulma v <k`uulma, k`uulda, kuuleb; k`uulis, k`uulnud>

girdėti ◦ *Ma ei kuulnud, palun korda oma küsimust.* Neišgirdau, prašyčiau pakartoti savo klausimą. *Kas sa uudist kuulsid?* Ar girdėjai naujieną?

■ **mida** *Kuulsime kellegi naeru.* Girdėjome kažkieno juoką.

Kuule! /Kuulge! Klausyk! /Klausykit!
Kuulge, hakkame minema! Klausykit, eime!
Kuule, tõuse üles! Klausyk, kelkis!

■ **millest /mille kohta** *Ma pole temast ammu midagi kuulnud.* Aš apie jį seniai nieko negirdėjau.

■ **et** *Kuulsin, et sa sõidad Inglismaale.* Girdėjau, kad važiuoji į Angliją.

kuulmine s <k`uulmine, k`uulmise, k`uulmist>
klausa f ◦ *Koertel on hea kuulmine.* Šunys turi gerą klausą.

kuulsus s <k`uulsus, k`uulsuse, k`uulsust;
pl k`uulsused, k`uulsuste, k`uulsusi = k`uulsuseid>

1. šlovė f ◦ *Kirjanik on oma kuulsuse tipul.*

Rašytojas yra savo šlovės viršūnėje.

● **kuulsust saavutama** pasiekti šlovę,

kuulsust tooma atnešti šlovę ◦ *Film saavutas rahvusvahelise kuulsuse.* Filmas pasiekė tarptautinę šlovę.

2. reputacija f ◦ *Selle firma arvutitel on halb kuulsus.* Šios firmos kompiuteriai turi blogą reputaciją.

3. įžymybė f ◦ *Reklaamis osales mitu kuulsust.* Reklamoje dalyvavo kelios įžymybės.

kuuluma v <k`uuluma, k`uuluda, k`uulub>
priklausyti

■ **kellele-millele** *Hooned kuuluvad ülikoolile.* Pastatai priklauso universitetui.

■ **millesse** *Ta ei kuulu ühtegi erakonda.* Jis nepriklauso nė vienai partijai.

■ **kelle-mille hulka** *Poiss kuulub klassi parimate õpilaste hulka.* Berniukas priklauso prie geriausiųjų klasės mokinių.

kuulumine s <k`uulumine, k`uulumise, k`uulumist>

priklausymas m ◦ *Kas sa toetad Eesti kuulumist Euroopa Liitu?* Ar tu remi Estijos narystę Europos Sąjungoje?

kuulus adj <k`uulus, k`uulsa, k`uulsat;
pl k`uulsad, k`uulsate, k`uulsaid; laipsn. k`uulsam, kõige k`uulsam>

žym|us, -i, gars|us, -i ◦ *Nii kuulsaid külalisi pole meil varem käinud.* Tokie žymūs svečiai dar niekada pas mus nesilankė.

■ **mille poolest** *Tallinn on kuulus oma vanalinna poolest.* Talinas yra garsus savo senamiesčiu.

● **kuulsaks saama** išgarsėti ◦ *Lapsena oli mul suur soov kuulsaks saada.* Vaikystėje labai norėjau išgarsėti.

kuulutama v <kuulutama, kuulutada, kuulutab, kuulutatud>

paskelbti ◦ *Ta kuulutas kõigile, et abiellub.* Jis visiems paskelbė, kad tuokiasi.

■ **kelleks-milleks** *Politsei kuulutas mehe tagaotsitavaks.* Policija paskelbė vyrą ieškomu.

■ **milliseks** *Riik kuulutati iseseisvaks.* Buvo paskelbta valstybės nepriklausomybė.

kuulutus s <kuulutus, kuulutuse, kuulutust;
pl kuulutused, kuulutuste, kuulutusi>
skelbimas m ◦ *Panin lehte /internetti kuulutuse.* Įdėjau į laikraštį /internetą skelbimą.

kuum adj <k`uum, kuuma, k`uuma, k`uuma;
pl kuumad, k`uumade, k`uumi; laipsn. kuumem, kõige kuumem = kuumim>

karšt|as, -a ◦ *Supp on liiga kuum.* Sriuba per karšta. *Seda kleiti ei tohi pesta kuuma veega.* Šios suknelės negalima skalbti karštame vandenyje.

● **kuum suvi** karšta vasara, **kuum kohv** karšta kava

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

kuupäev s <k`uup`äev, k`uupäeva, k`uup`äeva; *pl* k`uupäevad, k`uup`äevade, k`uup`äevi>
mēnesio diena *f*; **data** *f* ° *Mis kuupäev täna on? – 6. juuli. Kelinta šiandien diena? – Liepos 6. Üür tuli tasuda kümneņdaks kuupäevaks. Už nuomā reikia sumokēti iki dešimtos (mēnesio) dienos. Tunnistusel oli kuupäev: 12.02.2012. Ant liudijimo buvo parašyta data: 2012.02.12.*

• **tānane, eilne kuupäev** šiandienos, vakarykštē data

kuus num <k`uus, kuue, k`uut>
šeši, šešios ° *Kursus kestab kuus kuud. Kursas trunka šešis mēnesius. Kell on kuus. Šešios valandos.*

kuusk s <k`uus, kuuse, k`uuske; *pl* kuused, k`uuske, k`uuski>
eglē *f* ° *Selles metsas kasvavad kuused ja mēnņid. Šiame miške auga eglēs ir pušys. + jūolukuusk* Kalėdu (kalėdinė) eglutė

kuuskūmņend num <k`uus, kūmņend, kuuek`ūmņe, k`uutkūmņet = k`uutkūmņend>
šešiasdešimt ° *Minutis on kuuskūmņend sekundit. Minutē turi šešiasdešimt sekundžiu. Ta on juba ūle kuuekūmņe. Jam jau daugiau nei šešiasdešimt.*

kuussada num <k`uussada, kuuesaja, k`uutsada = k`uutsadat>
šeši šimtai ° *Loss on kuussada aastat vana. Pilis yra šešiu šimtu metu senumo.*

kuusteist num <k`uust`eist, kuuet`eist = kuuet`eistk`ūmņe, k`uutt`eist; kuuet`eistk`ūmņesse>
šešiolika ° *Tūdruk on kuusteist aastat vana. Mergaitē šešiolika metu. Šoit kestit kuusteist tundi. Kelionė truko šešiolika valandū. Leping sōlmiti kuueiteistkūmņeks kuuks. Sutartis buvo sudaryta šešiolikai mēnesiu.*

kvaliteet s <kvalit`eet, kvaliteedi, kvalit`eeti>
kokybė *f* ° *Selle firma toodete kvaliteet on paranenud. Šios firmos produktū kokybė pagerėjusi.*

• **teenuse, tōō, kauba kvaliteet** paslaugos, darbo, prekės kokybė

• **hea, halb, kehv kvaliteet** gera, bloga, prasta kokybė

kvaliteetne adj <kvalit`eetne, kvalit`eetse, kvalit`eetset; *pl* kvalit`eetsed, kvalit`eetsete, kvalit`eetseid; *laipsn.* kvalit`eetsem, kōige kvalit`eetsem>

kokybišk|as, -a ° *Kaup oli vāga kvaliteetne. Prekė buvo labai kokybiška.*

• **kvaliteetsed riided** kokybiški drabužiai, **kvaliteetsed jalanōud** kokybiška avalynė, **kvaliteetne toit** kokybiškas maistas

kvartal s <kv`artāl, kv`artali, kv`artalit; *pl* kv`artālid, kv`artālite, kv`artāleid>
ketvirtis *m* ° *Maja peab valmima selle kvartali lōpuks. Namas turi būti baigtas šio ketvirčio pabaigoje.*

• **esimene, teine, kolmas, neljas kvartal** pirmasis, antrasis, trečiasis, ketvirtasis ketvirtis

kviitung s <kv`iitung, kv`iitungi, kv`iitungit; *pl* kv`iitungid, kv`iitungite, kv`iitungeid>
kvitas *m* ° *Kviitung tuleb alles hoida. Kvita būtina išsaugoti.*

kōhn adj <k`ōhn, kōhna, k`ōhna; *pl* kōhnad, k`ōhnade, k`ōhnu; *laipsn.* kōhņem, kōige kōhņem>
lies|as, -a, plon|as, -a; **ANT** paks ° *Ta oli pārast pikka haigust vāga kōhn. Po ilgus ligos jis labai sulyso.*

• **kōhnaks jāāma** lysti ° *Sa oled nii kōhnaks jāānud!* Tu taip sulyasai!

kōht s <k`ōht, kōhu, k`ōhtu, k`ōhtu; *pl* kōhud, k`ōhtude, k`ōhte>

pilvas *m* ° *Mul hakkas kōht valutama. Man pradėjo skaudėti pilvą.*

• **kōht on tūhi** (= olen nālĵane, tahan sūia) esu alkanas; **kōht on tāis** (= olen piisavalt sōōnud) esu sotus ° *Lapsel on kōht vāga tūhi. Vaikas yra labai alkanas.*

• **kōht on kinni** užkietėĵe viduriai, **kōht on lahti** palaidi viduriai ° *Haigel on kōht lahti. Ligoniu paleido vidurius.*

kōhuli adv <kōhuli>
ant pilvo; **ANT** selili ° *Mulle meeldib kōhuli magada. Man patinka miegoti ant pilvo.*

kōige adv <kōige>
pats, pati ° *Eeva on klassi kōige ilusam tūdruk. Ieva yra pati gražiausia mergaitė klasėje. Mis loom jookseb kōige kiiremini? Kuris gyvūnas yra pats greičiausias?*

kõigepealt adv <kõigep`ealt>
pirmiausia, visų pirma ▫ *Turistid sõitsid kõigepealt hotelli.* Pirmiausia turistai važiavo į viešbutį. *Kuhu me kõigepealt läheme?* Kur mes visų pirma eisim?

kõigest adv <kõigest>
tik; ne daugiau kaip ▫ *Magasin öösel kõigest kolm tundi.* Naktį miegojau tik tris valandas. *Pruut on kõigest 15-aastane.* Nuotakai ne daugiau kaip 15 metų.

kõik pron <k`õik, kõige, k`õike; pl k`õik, kõigi = k`õikide, k`õiki>
1. visi, visos ▫ *Kõik õpilased olid kohal.* Visi mokiniai buvo susirinkę. *Ta püüab kõigile meeldida.* Jis bando visiems patikti. *Etendusele on kõik piletid välja müüdnud.* Visi bilietai į spektaklį parduoti.
2. (sg) viskas ▫ *Kõik on korras.* Tvarka. / Viskas gerai. *Temal on kõige kohta küsimusi.* Jis dėl visko turi klausimų. *Soovin sulle kõike head.* Linkiu tau viso ko geriausio.

kõikjal adv <k`õikjal>
visur ▫ *Sellest uudisest räägitakse kõikjal.* Apie šią naujieną kalbama visur.

kõikjale adv <k`õikjale>
į visur ▫ *Ta jääb kõikjale hiljaks.* Jis visur vėluoja.

kõikjalt adv <k`õikjalt>
iš visur ▫ *Teda otsiti kõikjalt.* Jo buvo ieškoma visur. *Lumi on kõikjalt sulanud.* Sniegas visur ištirpęs.

kõikvõimalik adj <k`õikvõimal`ik, k`õikvõimaliku, k`õikvõimal`ikku; pl k`õikvõimalikud, k`õikvõimalike, k`õikvõimal`ikke>
visok|s, -ia ▫ *Talle esitati kõikvõimalikke küsimusi.* Jam buvo pateikti visokių klausimų. *Keldris leidub kõikvõimalikke asju.* Rūsyje galima rasti visokių daiktų.

kõlama v <kõlama, kõlada, kõlab>
skambėti ▫ *Majas kõlas muusikat.* Name skambėjo muzika. *See kõlab naljana.* Tai skamba kaip pokštas.

kõlar s <kõlar, kõlari, kõlarit; pl kõlarid, kõlarite, kõlareid>
garsiaikalbis m
• **võimsad kõlarid** galingi garsiaikalbiai

kõlbama v <k`õlbama, kõlvata, k`õlbab>
tikti

■ **kelleks-milleks** *Ta ei kõlba õpetajaks.* Jis netinka būti mokytoju.

■ **kellele** *See film ei kõlba lastele.* Šis filmas netinka vaikams.

■ **mida teha** *Kõik seeded ei kõlba süüa.* Ne visi grybai tinkami valgyti.

kõndima v <k`õn`dima, k`õn`dida, kõnnib, kõnnitud>
eiti; žingsniuoti ▫ *Kõndisime mitu kilomeetrit ilma peatusteta.* Ėjome kelis kilometrus nesustodami. *Ma ei jaksa enam joosta, kõnnime!* Aš nebegaliu daugiau bėgti, eikime!

kõne s <kõne, kõne, kõnet; pl kõned, kõnede, kõnesid>

1. kalba f ▫ *Lapse kõne areng on aeglane.* Vaiko kalbos raida yra lėta. *Ma valdan saksa keelt nii kõnes kui ka kirjas.* Aš moku vokiečių kalbą ir žodžiu, ir raštu.

2. kalba f (viešas kalbėjimas) ▫ *Kõne kestis 15 minutit.* Kalba truko 15 minučių. *Üritus algas piduliku kõnega.* Renginys prasidėjo šventine kalba.

• **kõnet pidama** kalbėti, sakyti kalbą
▫ *President pidas huvitava kõne.* Prezidentas pasakė įdomią kalbą.

3. (telefono) skambutis m ▫ *Oota, ma pean selle kõne vastu võtma.* Palauk, aš turiu atsiliepti į šį skambutį. *Rahvusvaheliste kõnede hinnad on kõrgemad.* Tarptautinių skambučių kainos yra aukštesnės.

kõneleja s <kõneleja, kõneleja, kõnelejat; pl kõnelejad, kõnelejate, kõnelejaid>
kalbėtojas, -a, kalbant|ysis, -ioji ▫ *Ära katkesta kõnelejat.* Nepertrauk kalbančiojo.

kõnelema v <kõnelema, kõnelda, kõneleb, kõneldud>

kalbėti; pasisakyti ▫ *Ta kõneleb inglise, prantsuse ja vene keelt.* Jis kalba anglų, prancūzų ir rusų kalbomis.

■ **kellele + millest** *Ära sellest kellelegi kõnele!* Niekam apie tai nepasakok!

■ **kus** *Koosolekul kõnelevad president ja peaminister.* Susirinkime pasisakys prezidentas ir ministras pirmininkas.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

kõnelus s <kõnelus, kõneluse, kõnelust;
pl kõnelused, kõneluste, kõnelusi>

1. pokalbis *m* ° *Meie vahel toimus huvitav kõnelus. Tarp müsu įvyko įdomus pokalbis.*

2. (*ppr. pl*) derybos *f pl*

• **kõnelusi alustama** pradėti derybas, **kõnelusi pidama** vesti derybas, **kõnelusi jätkama** pratęsti derybas ° *Erakonnad alustasid kõnelusi võimaliku koostöö üle. Partijos pradėjo derybas dėl galimo bendradarbiavimo.*

kõnnitee s <kõnnit'ee, kõnnit'ee, kõnnit'eed;
pl kõnnit'eed, kõnnit'eede, kõnnit'eid>

šaligatvis *f*, pėsčiųjų takas *m* ° *Ta astus kõnniteelt sõiduteele. Jis žengė nuo šaligatvio ant kelio. Pargi kõnniteed tehti korda. Parko pėsčiųjų takai buvo sutvarkyti.*

kõrb s <k'õrb, k'õrbe, k'õrbet; pl k'õrbed, k'õrbete, k'õrbeid>

dykuma *f* ° *Sahara kõrb asub Aafrikas. Sacharos dykuma yra Afrikoje.*

kõrge adj <k'õrge, k'õrge, k'õrget; pl k'õrged, k'õrgete, k'õrgeid; laipsn. k'õrgem, kõige k'õrgem = k'õrgeim>

1. aukšt[as, -a; ANT madal ° *Džomolungma on maailma kõrgeim mägi. Džomolungma yra aukščiausias pasaulio kalnas. Korteril on kõrged laed. Butas aukštomis lubomis.*

• **kõrge hoone** aukštas pastatas, **kõrged puud** aukšti medžiai, **kõrged lained** aukštos bangos, **kõrged kontsad** aukšti kulnai
2. didel[is, -ė, aukšt[as, -a; ANT madal

• **kõrged hinnad** aukštos kainos, **kõrged maksud** dideli mokesčiai, **kõrge palk** didelė alga, **kõrge üür** aukšta nuoma

• **kõrge palavik /temperatuur** aukšta temperatūra

3. labai geras, esantis aukšto lygio; ANT madal ° *Ülikool püüab säilitada oma kõrget taset. Universitetas bando išsaugoti savo aukštą lygį.*

4. aukšt[as, -a (aukšto rango); ANT madal ° *Ta töötab kõrge ametikohal. Jis užima aukštas pareigas. Minister võttis vastu kõrgeid külalisi. Ministras priėmė aukštus svečius.*

5. aukšt[as, -a (apie balsa); ANT madal ° *Naistel on tavaliselt kõrgem hääl kui meestel. Moterų balsai paprastai yra aukštesni už vyrų.*

kõrgel adv <k'õrgel; laipsn. k'õrgemal, kõige k'õrgemal>

aukštai; ANT madalal ° *Õunad on kõrge puu otsas. Obuoliai yra aukštai medžio viršūneje. Ta elab meist korrus kõrgemal. Jis gyvena vienu aukštu aukščiau už mus.*

kõrgele adv <k'õrgele; laipsn. k'õrgemale, kõige k'õrgemale>

aukštyn, į viršų; ANT madalale ° *Kass ronis kõrgele puu otsa. Katė įlipo aukštai į medžio viršūnę. Poiss viskas palli kõrgele dhku. Berniukas metė kamuolį aukštyn į orą.*

kõrgelt adv <k'õrgelt; laipsn. k'õrgemalt, kõige k'õrgemalt>

1. iš aukštai; ANT madalalt ° *Laps ei saa kõrgelt puu otsast õunu kätte. Vaikas negali pasiekti aukštai medžio viršūneje augančių obuolių. Kõrgemalt avanes ilus vaade. Iš aukštai atsivėrė gražus vaizdas.*

2. labai, itin ° *Ta ema on kõrgelt hinnatud arst. Jo mama labai vertinama gydytoja. Martin on kõrgelt haritud mees. Martynas – itin išsilavinęs vyras.*

kõrgharidus s <k'õrgharidus, k'õrghariduse, k'õrgharidust>

aukštasis išsilavinimas *m* ° *Sellele ametikohale otsitakse kõrgharidusega spetsialisti. Į šią darbo vietą ieškomas žmogus su aukštuoju išsilavinimu.*

kõrghoone s <k'õrghoone, k'õrgh'oone, k'õrghoonet; pl k'õrgh'ooned, k'õrghoonete, k'õrgh'ooneid>

daugiaaukštis *m* ° *Linn ei anna luba uute kõrghoonete ehitamiseks. Miestas nesuteikia leidimo naujų daugiaaukščių statybai.*

kõrgkool s <k'õrgk'ool', k'õrgkooli, k'õrgk'ooli, k'õrgk'ooli; pl k'õrgkoolid, k'õrgk'oolide, k'õrgk'ool'e>

aukštoji mokykla *f* ° *Ta soovib kohe pärast gümnaasiumi lõpetamist kõrgkooli astuda. Jis nori baigęs gimnaziją iš karto stoti į aukštąją mokyklą.*

kõrgune adj <k'õrgune, k'õrguse, k'õrgust; pl k'õrgused, k'õrguste, k'õrgusi = k'õrguseid>

aukščio ° *Puu kasvas paarikümne meetri kõrguseks. Medis užaugo poros dešimčių metrų aukščio. Laud on 80 cm kõrgune. Stalas yra 80 cm aukščio.*

kõrgus s <k`õrgus, k`õrguse, k`õrgust, k`õrgusse>

aukštis m ◦ *Mäe kõrgus on 318 meetrit.* Kalno aukštis yra 318 metrų. *Mõõda akna laius ja kõrgus.* Išmatuok lango plotį ir aukštį. *Lennuk lendab 15 kilomeetri kõrgusel.* Lėktuvas skrenda 15 kilometrų aukštyje.

kõrv s <k`õrv, kõrva, k`õrva, k`õrva; pl kõrvad, k`õrvade, k`õrvu>
ausis f

kõrvaklapid pl s <kõrvaklapid, kõrvakl`appide, kõrvakl`appe>
ausinės f pl

• **kõrvaklappe pähe panema** užsidėti ausines, **kõrvaklappe peast (ära) võtma** nusiimti ausines

kõrval adpos, adv <kõrval>

1. šalia, greta (vieta) ◦ *Tüdruk istus diivanil, kass kõrval.* Mergaitė sėdėjo ant sofos, šalia jos – katė.

■ **kelle-mille kõrval** *Laps seisab isa kõrval.* Vaikas stovi šalia tėvo. *Maja kõrval on parkla.* Šalia namo yra automobilių stovėjimo aikštelė.
2. papildomai

■ **mille kõrval** *Töö ja õpingute kõrval tegeleb ta ka ettevõtlusega.* Jis dirba, mokosi ir dar papildomai užsiima verslu.

kõrvaldama v <kõrvaldama, kõrvaldada, kõrvaldab, kõrvaldatud>

1. išimti iš prekybos; SIN eemaldama

■ **kust** *Toode kõrvaldatakse müügil.* Prekė yra išimama iš prekybos.

2. atleisti; SIN vallandama

■ **kust** *Direktor kõrvaldati ametist.* Direktorius buvo atleistas iš pareigų.

3. pašalinti; SIN eemaldama

■ **kust** *Sportlane kõrvaldati võistluselt.* Sportininkas buvo pašalintas iš varžybų.

kõrvale adpos, adv <kõrvale>

1. šalia, greta, prie (kryptis į)

■ **kelle-mille kõrvale** *Laps jäi ema kõrvale seisma.* Vaikas liko stovėti šalia mamos.

Ta parkis auto hotelli kõrvale. Jis pastatė automobilį šalia viešbučio. *Riputasin kalendri ukse kõrvale.* Pakabinau kalendorių prie durų.

2. prie

■ **mille kõrvale** *Kohvi kõrvale pakuti küpsiseid.* Prie kavos buvo pateikta sausainių.

3. šalin; į šoną (kryptis į) ◦ *Tüdruk pööras pilgu kõrvale.* Mergaitė nusuko žvilgsnį į šoną. *Palun astuge teelt kõrvale!* Prašau pasitraukti iš kelio!

kõrvale hoidma v <kõrvale h`oidma,

kõrvale h`oida, hoiab kõrvale>

vengti; laikytis nuošalyje

■ **kellest-millest** *Ta hoiab kakklustest kõrvale.*

Jis vengia muštynių.

■ **kelle eest** *Pärast skandaali hoian ma tema eest kõrvale.* Po kilusio skandalo aš jo pradėjau vengti.

kõrvale jätma v <kõrvale j`ätma, kõrvale j`ätta, jätab kõrvale>

atidėti; palikti nuošalyje, pašalinti ◦ *Jätame selle küsimuse esialgu kõrvale.* Kol kas atidėkime šį klausimą. *Eesti võistleja jäeti võistlusest kõrvale.* Estijos sportininkas buvo pašalintas iš varžybų.

kõrvale jääma v <kõrvale j`ääma, kõrvale j`ääda, j`ääb kõrvale>

likti nuošalyje; nedalyvauti ◦ *Keegi ei tahtnud peost kõrvale jääda.* Visi norėjo dalyvauti vakarėlyje.

likti nuošalyje; nedalyvauti ◦ *Keegi ei tahtnud peost kõrvale jääda.* Visi norėjo dalyvauti vakarėlyje.

kõrvalt adpos, adv <kõrvalt>

1. nuo (kryptis iš)

■ **kelle-mille kõrvalt** ◦ *Astusin ukse kõrvalt eemale.* Pasitraukiau nuo durų.

2. tuo pačiu metu, kartu ◦ *Ta käib kooli kõrvalt töö.* Jis mokosi ir dirba. *Pere ja laste kõrvalt oli raske õppida.* Turint šeimą ir vaikų buvo sunku studijuoti.

kõrvarõngas s <kõrvarõngas, kõrvar`õnga,

kõrvarõngast; pl kõrvar`õngad, kõrvarõngaste,

kõrvar`õngaid>

auskaras m

• **kõrvarõngaid kõrva panema** segtis auskarus; **kõrvarõngaid kõrvast (ära) võtma** išsisegti auskarus ◦ *Panin kõrvarõngad kõrva.* Įsisegiau auskarus.

kõrvits s <kõrvits, kõrvitsa, kõrvitsat;

pl kõrvitsad, kõrvitsate, kõrvitsaid>

moliūgas m

kõrvuti adv <kõrvuti>

šalia, greta ◦ *Lennujaam ja bussijaam asuvad kõrvuti.* Oro uostas ir autobusų stotis yra visai šalia. *Mari ja Jüri pandi kõrvuti istuma.* Marytė ir Jurgį pasodino greta.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

kõva adj <kõva, kõva, kõva; pl kõvad, kõvade, kõvu = kõvasid; laipn. kõvem, kõige kõvem>

1. kiet|as, -a; ANT pehme ◦ Raamatul on kõvad kaaned. Knyga kietais viršeliais. Kõvas voodis on ebamugav magada. Kietoje lovoje miegoti nepatogu.

2. stipr|us, -i; gars|us, -i ◦ Ūpetaja rāāgib kõva hāālega. Mokytojas kalba garsiai.

• **kõva tuul** stiprus vējas, **kõva kisa** garsus klyksmas

kõvasti adv <kõvasti; laipn. kõvemini, kõige kõvemini>

1. stipriai, tvirtai ◦ Uks on kõvasti kinni.

Durys tvirtai uždarytos.

2. garsiai ◦ Raadio māngib liiga kõvasti.

Radijas groja per garsiai.

3. sunkiai, daug ◦ Mehed tegid kõvasti tōōd.

Vyrai sunkiai dirbo.

kõver adj <kõver, kõvera, kõverat; pl kõverad, kõverate, kõveraid; laipn. kõveram, kõige kõveram> kreiv|as, -a; vingiuot|as, -a; ANT sirge

◦ Jalutasime vanalinna kitsastel kõveratel

tānavatel. Vaikštinējom siauromis

vingiuotomis senamiesčio gatvēmīs.

• **kõver mōōk** lenktas kargas, **kõver nina**

kreiva nosis, **kõver nokk** kumpas snapas,

kõverad jalad kreivos kojosp

kāe → kāsi

kāekell s <k'āek`ell, k'āekella, k'āek`ella; pl k'āekellad, k'āek`ellade, k'āek`elli = k'āek`ellasi> rankinis laikrodīs m ◦ Ta kannab kallist kāekella. Jis segi brangū rankinī laikrodī.

kāekiri s <k'āekiri, k'āekirja, k'āek`irja;

pl k'āekirjad, k'āek`irjade, k'āek`irju>

rašysena f ◦ Ma ei saanud arsti kāekirjast

aru. Aš neįskaičiau gydytojo rašysenos.

• **korralik, selge, ilus kāekiri** tvarkinga, aiški, graži rašysena

kāekott s <k'āek`ot`t, k'āekoti, k'āek`otti, k'āek`otti; pl k'āekotid, k'āek`ottide, k'āek`ot`te> rankinukas m ◦ Neiu vōttis kāekotist vōtmed ja rahakoti. Mergina išēmē iš rankinuko raktus ir pinigine.

kāelaba s <k'āelaba, k'āelaba, k'āelaba;

pl k'āelabad, k'āelabade, k'āelabasi>

plaštaka f

kāeluu s <k'āel`uu, k'āel`uu, k'āel`uud;

pl k'āel`uud, k'āel`uude, k'āel`uid>

rankos kaulas m ◦ Ta murdis kukkudes

kāeluu. Jis pargriuvo ir susilaužē ranką.

kāepide s <k'āepide, k'āepideme, k'āepidet;

pl k'āepidemed, k'āepidemetē, k'āepidemeid>

rankena f ◦ Ta haaras ukse kāepidemest kinni.

Jis griebēsi už rankenos.

kāes adpos, adv <k'āes>

1. priklausyti kam, būti kieno, būti kieno

nuosavybe ◦ Kiri on kāes. Turiu laišką.

■ **kelle kāes** Sinu raamat on minu kāes. Aš turiu tavo knygą. Vōti on omaniku kāes. Raktą turi savininkas.

2. būti ko nors veikiamam

■ **mille kāes** Haige kannatab valude kāes.

Ligonis kenčia skausmus. Laps vāriseb hirmu kāes. Vaikas dreba iš baimēs.

• **pāikese kāes** saulėje, **tuule kāes** vėjyje,

vihma kāes lietuje ◦ Pāikese kāes on palav.

Saulėje yra karšta. Koer on ōues vihma kāes.

Lietui lyjant šuo yra lauke.

3. apie laiką (esamą ar būsimą) ◦ Talv on kāes.

Jau žiema. Varsti on hommik kāes. Netrukus

išaus rytas.

kāesolev adj <k'āesolev, k'āesoleva,

k'āesolevat; pl k'āesolevad, k'āesolevate,

k'āesolevaid>

šīs, ši ◦ Konverents toimus kāesoleva aasta

mārtsis. Konferencija vyko šių metų kovo mėnesī.

kāest adpos, adv <k'āest>

1. iš ◦ Pārast lahutust pidi mees maja kāest āra andma. Po skyrybū vyras privalējo namą atiduoti.

■ **kelle kāest** Laenasin sōbra kāest raha.

Pasiskolinau iš draugo pinigū. Kūsi arsti kāest nōu. Paklausk gydytojo patarimo.

2. iš; nuo

■ **kelle-mille kāest** Kass pāases koerte kāest.

Katē paspruko nuo šunū.

• **pāikese kāest** nuo saulēs, **vihma kāest**

nuo lietaus ◦ Lāksime pāikese kāest varju.

Pasitraukēme nuo saulēs į pavēsi.

kāevōru s <k'āevōru, k'āevōru, k'āevōru;

pl k'āevōrud, k'āevōrude, k'āevōrusid>

apyrankė f ◦ Naine kannab hōbedast kāevōru.

Moteris nešioja sidabrinę apyrankę.

kāgistama v <kāgistama, kāgistada, kāgistab, kāgistatud>

smaugti ◦ Vang kāgistas valvuri surnuks ja

pōgenes. Kalinys pasmaugē prižiūrētoją ir

pabēgo.

käibemaks s <k`äibem`aks, k`äibemaksu, k`äibem`aksu>
 pridėtinės vertės mokestis *m* ◦ *Hinnad sisaldavad käibemaksu*. Kainos su pridėtinės vertės mokesčiu.

• **käibemaksu maksma** mokėti pridėtinės vertės mokestį

käik s <k`äik, käigu, k`äiku; *pl* käigud, k`äikude, k`äike>

1. *eiga f* ◦ *Tema direktoriks saamine oli asjade loomulik käik*. Jo tapimas direktoriumi buvo natūrali įvykių eiga.

• **uurimise käik** tyrimo eiga

2. *lankymasis m* ◦ *Ma teen ühe kiire käigu poodi*. Aš greitai subėgiosiu į parduotuvę.

3. *judėjimas m* ◦ *Rong kiirendas käiku*.

Traukinys padidino greitį.

4. *tunelis m* ◦ *Vangid kaevasad müüri alla käigu*. Kaliniai iškasė po mūrais tunelį.

käima v <k`äima, k`äia, k`äib, k`äidud; k`äis, käinud, käiakse>

1. *vaikščioti* ◦ *Laps oskab juba käia*. Vaikas jau vaikšto.

2. *lankyti; apsilankyti*

■ **kus** *Suuremad lapsed käivad koolis, väiksemad lasteaias*. Didesni vaikai lanko mokyklą, mažesni – darželį. *Käisin eelmisel nädalal Riias*. Praeitą savaitę lankiausi Rygoje.

■ **millega** *Kas sa käid tööjalgratta või bussiga?* Į darbą važiuoji dviračiu ar autobusu?

■ **kelle-mille juures** *Ta käib iga kuu arsti juures*. Jis lankosi pas gydytoją kas mėnesį.

■ **mida tegemas** *Käin hommikuti ujumas*. Rytaiš einu paplaukioti.

3. *vykti* ◦ *Majas käib remont*. Namuose vyksta remontas. *Mäng käib kindlate reeglite järgi*. Žaidimas vyksta pagal tam tikras taisykles.

4. (pagal grafika) *važiuoti* ◦ *Bussid nii hilja ei käi*. Autobusai taip vėlai nevažinėja.

5. *užvesti* ◦ *Ma ei saa autot käima*. Aš negaliu užvesti automobilio.

6. *vilkėti* ◦ *Ta käib korralikult riides*. Jis vilki tvarkingus drabužius.

■ **millega** *Noormees käib töö ülakonnaga*. Jaunuolis darbe vilki kostiumą.

7. *priklausyti; galioti*

■ **mille juurde** *Väike risk käib asja juurde*. Visuomet verta rizikuoti, tik su galva.

■ **kelle-mille kohta** *See märkus ei käi sinu kohta*. Ši pastaba tau negalioja.

käimine s <k`äimine, k`äimise, k`äimist>
vaikščiojimas m ◦ *Head jalanõud tegid käimise kergemaks*. Su gera avalyne buvo lengviau vaikščioti.

käituma v <k`äituma, k`äituda, k`äitub>
elgtis ◦ *Nii ei sobi seltskonnas käituda*.

Kompanijoje šitaip elgtis nėra priimtina.

■ **kuidas** *Õpilased käitused korralikult*.

Mokiniai elgėsi deramai.

■ **kellega** *Ta käitub oma vanematega halvasti*.

Jis blogai elgiasi su savo tėvais.

käitumine s <k`äitumine, k`äitumise, k`äitumist>

elgesys m ◦ *Anne käitumine tundus mulle imelik*. Anės elgesys man pasirodė keistas.

käive s <käive, k`äibe, käivet>

apyvarta f ◦ *Firma eelmise aasta käive kasvas 20 %*. Praeitų metų firmos apyvarta padidėjo 20 %. *Eestis tuli euro käibele aastal 2011*.

Estijoje euras apyvartoje pasirodė

2011 metais.

käivitama v <käivitama, käivitada, käivitab, käivitatud>

1. *užvesti* ◦ *Mees käivitas auto ja sõitis ära*.

Vyras užvedė automobilį ir išvažiavo.

2. *pradėti* ◦ *Politsei käivitas operatsiooni kurjategija leidmiseks*. Policija pradėjo operaciją nusikaltėliui surasti.

käpp s <k`äpp, kăpa, k`äppa; *pl* kăpad, k`äppade, k`äppi = k`äppasid>

letena f

kärbes s <kärbes, k`ärbse, kärbest; *pl* k`ärbсед, kärbeste, k`ärbseid>

musė f

kärbseesen s <k`ärbses`een, k`ärbseeseene, k`ärbses`eent; *pl* k`ärbseeseened, k`ärbseeseente, k`ärbses`eeni>

musmirė f

kärpima v <k`ärpima, k`ärpida, kärbib>
sumažinti

• **palka kärpima** sumažinti algą, **kulusid / kulutusi kärpima** sumažinti išlaidas, **eelarvet kärpima** sumažinti biudžetą

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

kāru s <kāru, kāru, kāru; *pl* kārud, kārude, kārusid>

vežimēlis *m*; **karutis** *m* ◦ *Vedasime kāruņa liiva*. Vežēme smēļi karučiu. *Ēma tōstis lapse kārūst vālja*. Mama iškēlē vaikā iš vežimēlio. *Poes pannakse kaup kārūsse*. Parduotuvēje prekēs sudedamos i vežimēļi.

kāsi s <kāsi, k'āe, k'ätt, k'ätte; *pl* k'āed, kāte, kāsi>

1. **ranka** *f* ◦ *Pese enne sööki kāed āra*.

Nusiplauk rankas prieš valģi. *Tal oli pudel kāes*. Jis rankoje laikē butelģi.

- **parem, vasak kāsi** dešinē, kairē ranka
- **kätt suruma** paspausti rankā, **kätt andma** duoti rankā ◦ *Nad tervitasid ja surusid kätt*. Jie pasisveikino ir paspaudē rankas.

2. (*sg*) apie apsirengimā – su pirštinēmis susijusiose frazēsē

- **kätte panema** mautis, **kāes olema** mūvēti, **kāest āra vōtma** nusimauti ◦ *Panin kindad kätte*. Apsimoviau pirštines. *Kindad on kāes*. Pirštinēs apmautos.

Kuidas kāsi kāib? Kaip sekasi?

kāsitlema v <kāsitlema, kāsitleda, kāsitleb, kāsitletud>

nagrinēti, svarstyti; aptarti

- **mida** *Film kāsitleb riigi ajalugu*. Filme nagrinējama valstybēs istorija. *Seminaril kāsitleti mitmesuguseid teemasid*. Seminare buvo aptariamos įvairios temos.

kāsītōō s <kāsīt'ōō, kāsīt'ōō, kāsīt'ōōd>
rankdarbis *m* ◦ *Naised tegid ōhtuti kāsītōōd*. Vakarais moterys užsiimdavo rankdarbiais. *Turistid ostavad kohalikku kāsītōōd*. Turistai perka vietinius rankdarbius.

kāsk s <k'āsk, kāsu, k'āsku; *pl* kāsud, k'āskude, k'āske>

īsakymas *m*; paliepimas *m* ◦ *Kelle kāsul sa seda tegid?* Kieno īsakymu tu tai padarei?

- **mida teha** *Saime karmi kāsū tōōle hakata*. Sulaukēme griežto īsakymo pradēti darbā.

- **kāsku andma** duoti īsakymā, **kāsku tāitma** vykdyti īsakymā ◦ *Tāitsin ūlemuse kāsū*. Įvykdžiau viršininko īsakymā.

kāskima v <k'ās'kima, k'ās'kida, kāsib, k'āstud>
liepti, īsakyti

- **keda** *Ma ei tahtnud seda teha, kuid mind kāsiti*. Aš nenorėjau to daryti, bet man buvo īsakyta.

- **kellel + mida teha** *Ēma kāsķis lastel vaķsemalt rāākida*. Mama liepē vaķkams kalbētis tyliau.

kāskkiri s <k'āskkiri, k'āskkirja, k'āskk'irja; *pl* k'āskkirjad, k'āskk'irjade, k'āskk'irju>
īsakymas *m* ◦ *Direktor kirjutas kāskkirjale alla*. Direktorius pasirašē īsakymā.

kāsutus s <kāsutus, kāsutuse, kāsutust, kāsutusse>

1. būti kieno naudojamam ◦ *Direktori kāsutuses on kaks autot*. Direktorius naudojami dviem automobiliais.

2. būti kieno paslaugoms ◦ *Olen sinu kāsutuses!* Esu tavo paslaugoms!

kāte → kāsi

kätt → kāsi

kätte adpos, adv <k'ätte>

1. (patekti) i rankas

- **kelle kätte** *Mōis lāks noore ettevōtja kätte*. Dvaras pateko i jauno verslininko rankas.

2. (eiti, patekti)

- **mille kätte** *Lāhme ōue vārske ōhu kätte*. Eime laukan i grynā orā.

- **vihma kätte** (patekti) i lietu, **tormi kätte** (patekti) i audrā, **tuule kätte** (patekti) i vējā ◦ *Jalgratturid jāid vihma kätte*. Dviratininkai pateko i lietu. *Laev sattus merel tormi kätte*. Laivas pateko i audrā.

kätte jōudma v <k'ätte j'ōudma, k'ätte j'ōuda, jōuab k'ätte>

ateiti ◦ *Kevad jōudis lōpuks kätte*. Pagaliau atējo pavasaris.

kätte maksmā v <k'ätte m'aksmā, k'ätte m'aksta, maksab k'ätte>

atkeršyti

- **kellele** *Katre kavatseb Peetrile kätte maksta*. Katrē ketina atkeršyti Petru.

- **mille eest** *Maksan talle selle vale eest kindlasti kätte*. Būtinai akeršysiu jam už tą melā.

kāttesaadav adj <k'āttes'aadav, k'āttes'aadava, k'āttes'aadavat; *pl* k'āttes'aadavad, k'āttes'aadavate, k'āttes'aadavaid>

prieinam|as, -a; pasiekiam|as, -a ◦ *Puit oli kōige kāttesaadavam ehitusmaterjal*. Mediena buvo lengviausiai prieinama statybinē medžiaga.

kätte saama v <k`ätte s`aama, k`ätte s`aada, s`aab k`ätte>

1. gauti ▫ *Sain su meili kätte.* Gavau tavo elektroninij laišką.

2. sugauti, sučiupti ▫ *Politsei sai varga kätte.* Policija sučiuupo vagį.

3. susisiekti ▫ *Helistasin talle mitu korda, aga ei saanud teda kätte.* Skambinau jam kelis kartus, bet vis tiek negalėjau susisiekti.

käänama v <k`äänama, käänata, k`äänab, käänatud>

linksniuoti

kääne s <kääne, k`äände, käänet; pl k`äänded, käänete, k`äändeid>

linksnis m

käärid pl s <käärid, k`äärde, k`ääre>

žirklės f pl ▫ *Need käarid ei ole eriti teravad.* Šios žirklės nėra labai aštrios. *Käärid on nūriks läinud.* Žirklės yra atšipusios.

• **kääridega lõikama** kirpti žirklėmis

kõetud → kütma

kõha s <kõha, kõha, kõha>

kosulys m ▫ *Lapsel on nohu ja kõha.* Vaikas sloguoja ir kosėja.

• **tugev, kerge kõha** stiprus, lengvas kosulys

kõhima v <kõhima, kõhida, kõhib>

kosėti ▫ *Laps jäi haigeks ja hakkas kõhima.* Vaikas susirgo ir pradėjo kosėti.

köögivili s <köögivili, köögivilja, köögiv`ilja; pl köögiviljad, köögiv`iljade, köögiv`ilju>

daržovė f, SIN aedvili ▫ *Turul müüakse juba värsket köögivilja.* Turguje jau parduodama šviežių daržovių. *Lisasin supile külmutatud köögivilju.* Į sriubą įdėjau šaldytų daržovių.

köök s <k`öök, köögi, k`ööki, k`ööki; pl köögid, k`öökide, k`ööke>

virtuvė f ▫ *Ema teeb köögis süüa.* Mama virtuvėje gamina valgį. *Kas sa eelistad Itaalia või Kreeka kööki?* Teiki pirmenybę Italijos ar Graikijos virtuvei?

kübar s <kübar, kübara, kübarat; pl kübarad, kübarate, kübaraid>

skrybėlė f ▫ *Proua pani kübara pähe, et päike silma ei paistaks.* Ponia užsidėjo skrybėlę, kad saulė nešviestų į akis.

kühvel s <k`ühvel, k`ühvli, k`ühvliit;

pl k`ühvlid, k`ühvlite, k`ühvleid>

semtuvas m

küla s <küla, küla, küla, k`ülla; pl külad, külade, külasid>

kaimas m ▫ *Vanaema elab ühes külas Tallinna lähedal.* Močiutė gyvena viename kaime netoli Talino. *Külas on kümme talu.* Kaime yra dešimt sodybų.

külaline s <külaline, külalise, külalist;

pl külalised, külaliste, külalisi>

svečias m ▫ *Sünnipäevale tuleb palju külalisi.*

Į gimtadienį susirinks daug svečių.

• **kauge, ootamatu, kõrge /tähtis külaline** tolimas, netikėtas, aukštas /svarbus svečias

• **külalisi vastu võtma** priimti svečius

▫ *Seekord võttis külalisi vastu direktor ise.*

Šįkart svečius priėmė pats direktorius.

külas adv <külas>

svečiuose ▫ *Mul on sõbrad külas.* Draugai yra pas mane svečiuose.

• **külas käima** svečiuotis ▫ *Käisin*

nädalavahetusel vanematel külas. Savaitgalį svečiavausi pas tėvus.

külaskäik s <külask`äik, külaskäigu,

külask`äiku; pl külaskäigud, külask`äikude, külask`äike>

vizitas m ▫ *Tema sagedased külaskäigud muutuvad juba tüütuks.* Dažni jo vizitai jau pradeda mane erzinti.

külastaja s <külastaja, külastaja, külastajat; pl külastajad, külastajate, külastajaid>

lankytojas, -a ▫ *Haiglasse lubatakse*

külastajaid alates kella viiest. Lankytojai į ligoninę įleidžiami nuo penktos valandos.

külastama v <külastama, külastada, külastab>

lankyti

■ **keda-mida** *Patsiente saab külastada nädalavahetusel.* Pacientus galima aplankyti savaitgalį. *Asutuse kodulehte on külastanud paljud inimesed.* Įstaigos internetinėje svetainėje apsilankė daug žmonių.

külastamine s <külastamine, külastamise, külastamist>

lankymas m ▫ *Haigete külastamine algab kella viiest.* Ligonių lankymas prasideda penktą valandą.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

kūlg s <k`ūl`g, kūlje, k`ūl`ge, k`ūl`ge; pl kūljed, k`ūl`gede, k`ūl`gi>

1. šonas m ◦ *Kūlje lōi valu*. Šoną nusmelkē skausmas. *Auto libises kūlg ees tee teise serva*. Automobilis šonu nuslydo į kitą kelio kraštą.

• **parem, vasak kūlg** dešinysis, kairysis šonas

2. pusė f ◦ *Keera lihal teine kūlg*. Apversk mėšą ant kitos pusės.

3. savybė f ◦ *Igal inimesel on oma head ja halvad kūljed*. Kiekvienas žmogus turi ir gerų, ir blogų savybių.

• **ūhest kūljest... teisest kūljest** viena vertus... kita vertus ◦ *Ūhest kūljest on ūlesanne lihtne, teisest kūljest aga nõuab see palju aega*. Viena vertus, užduotis lengva, kita vertus – reikalaujanti daug laiko.

kūlge adpos <k`ūl`ge>

ant; prie (kryptis į)

■ **mille kūlge** Riputasin pildi seina kūlge. Pakabinau paveikslą ant sienos. *Peremees sidus koera puu kūlge*. Šeimininkas pririšo šunį prie medžio.

kūljes adpos <kūljes>

ant; prie (vieta)

■ **mille kūljes** Puu kūljes on veel mõned lehed. Ant medžio dar kabo keli lapai. *Katuse kūljes rippusid ohtlikud jääpurikad*. Stogas buvo apkibęs pavojingais varvekliais.

kūljest adpos <kūljest>

nuo (kryptis iš)

■ **mille kūljest** Tüdruk korjab põõsa kūljest marju. Mergaitė skina nuo krūmo uogas. *Torm rebis maja kūljest katuse*. Audra nuplėšė namo stogą.

küll adv <k`üll>

1. tikrai; išties ◦ *Nüüd ma pean küll minema*. Dabar jau tikrai turiu eiti. *Töö on küll raske, aga huvitav*. Darbas tikrai sunkus, bet įdomus. *Kurb küll, aga nii see on*. Išties liūdna, bet taip jau yra. *Kas sa tuled meile? – Tulen küll*. Ar ateisi pas mus? – Žinoma.

2. užtektinai, pakankamai ◦ *Mul on raha veel küll*. Aš dar turiu užtektinai pinigų. *Siin on ruumi küll*. Čia pakankamai vietos.

külla adv <k`ülla>

į svečius ◦ *Tule mulle homme külla!* Ateik rytoj pas mane į svečius!

• **külla minema** eiti į svečius ◦ *Lähme õhtul vennale külla*. Einam vakare pas brolių į svečius.

• **külla kutsuma** kviesti į svečius ◦ *Kutsusime jaanipäevaks sõbrad külla*. Joninėms pakvietėme draugus į svečius.

küllalt adv <küllalt>

1. pakankamai, užtektinai; SIN piisavalt ◦ *Kaks päeva on küllalt, et töö lõpetada*. Dvi dienos – užtektinai laiko pabaigti darbą. *Ta on küllalt rikas, et endale uus auto osta*. Jis yra pakankamai turtingas, kad galėtų nusipirkti naują automobilį.

2. gana ◦ *Väljas on juba küllalt jahe*. Lauke jau gana vėsu. *Raamat on küllalt kallis*. Knyga yra gana brangi.

küllaltki adv <küllaltki>

gana ◦ *Eksam oli küllaltki raske*. Egzaminas buvo gana sunkus. *Reis läks küllaltki hästi*. Kelionė praėjo gana gerai.

küllap adv <küllap>

greičiausiai; tikriausiai ◦ *Ära muretse, küllap kõik saab korda*. Nesijaudink, greičiausiai viskas susitvarkys. *Kas tuled kaasa? – Küllap vist*. Einam kartu? – Tikriausiai.

külm adj, s <k`ülm, külma, k`ülma; pl külmad, k`ülmade, k`ülmi; laipn. külmem, kõige külmem = külmim>

1. šalt[as, -a]; ANT soe ◦ *Palun pane aken kinni, mul on külm*. Prašau uždaryti langą, man šalta.

• **külm talv** šalta žiema, **külm tuul** šaltas vėjas

• **soe ja külm vesi** šiltas ir šaltas vanduo
2. šaltis m; ANT soe ◦ *Väljas oli 20 kraadi külm*. Lauke buvo 20 laipsnių šalčio.

külmetama v <külmetama, külmetada, külmetab>

šalti; peršalti ◦ *Mul jalad külmetavad*. Man kojose šąla. *Laps külmetas ja jäi haigeiks*. Vaikas peršalo ir susirgo.

külmik s <külmik, külmiku, külmikut;

pl külmikud, külmikute, külmikuid>

šaldytuvas m; SIN külmkapp

külmkapp s <k`ülmk`app, k`ülmkapi, k`ülmk`appi, k`ülmk`appi; pl k`ülmkapid, k`ülmk`appide, k`ülmk`appe>
šaldytuvus m; SIN külmik

külmuma v <k`ülmuma, k`ülmuda, k`ülmub>
sušalti; sustingti ◻ *Kodutu külmus surnuks.*
Benamis mirtinai sušalo. *Maa on veel külmunud.* Žemė vis dar sušalusi.

külmutatud adj <külmutatud>
šaldyt|as, -a

● **külmutatud köögiviljad** šaldytos daržovės,
külmutatud kala šaldyta žuvis, **külmutatud liha** šaldyta mėsa

kümme num <kümme, k`ümne, kümmet;
pl k`ümned, k`ümnete, k`ümneid>
dešimt ◻ *Loe ühest kümneni!* Suskaičiuok nuo vieno iki dešimt! *Kell on pool kümme.* Pusė dešimtos. *Rühmas on kümme inimest.* Grupėje yra dešimt žmonių.

● **kümme aastat, kuud, päeva, tundi, minutit** dešimt metų, mėnesių, dienų, valandų, minučių

kümmekond s <kümmek`ond, kümmekonna, kümmek`onda>
apie dešimt ◻ *Kohale tuli kümmekond inimest.* Susirinko apie dešimt žmonių.

kümnnes num <k`ümnnes, k`ümnenda, k`ümnendat; pl k`ümnendad, k`ümnendate, k`ümnendaid>
dešimt|as, -a ◻ *Jaagup käib kümnendas klassis.* Jokūbas mokosi dešimtoje klasėje.

küpsetama v <küpsetama, küpsetada, küpsetab, küpsetatud>
kepti

● **liha, kala küpsetama** kepti mėsa, žuvį
● **leiba, saia, kooki, pannkooke küpsetama** kepti duoną, baltą duoną, pyragą, blynus
◻ *Ema küpsetas lastele maitsva koogi.* Mama iškepė vaikams skanų pyragą.

küpsis s <küpsis, küpsise, küpsist; pl küpsised, küpsiste, küpsiseid>
(ppr. pl) **sausainis** m ◻ *Kohvi kõrvale pakuti küpsiseid.* Prie kavos buvo patiekta sausainių.
● **magusad, soolased küpsised** saldūs, sūrūs sausainiai

küsima v <küsima, küsida, küsib, küsitud>

1. klausti, paklausti; ANT vastama ◻ „*Kuidas läheb?*“ – *küsis sõber.* „Kaip sekasi?“ – paklausė draugas. *Küsisin lillede hinda.* Paklausiau, kiek kainuoja gėlės.

■ **kellelt / kelle käest** *Küsisin Jürilt / Jüri käest, millal ta mulle külla tuleb.* Paklausiau Jurgio, kada jis ateis pas mane į svečius.

■ **kelle-mille kohta** *Täpsemat infot viisade kohta küsige saatkonnast.* Tikslesnės informacijos dėl vizų klauskite ambasadoje.

■ **kas** *Õpetaja küsis, kas kõik on kohal.* Mokytoja paklausė, ar visi susirinkę.

2. prašyti

■ **kellelt / kelle käest + mida** *Küsisin vanematelt / vanemate käest raha.* Paprašiau tėvų pinigų.

● **nõu küsima** klausti patarimo,
arvamust küsima klausti nuomonės,
luba küsima prašyti leidimo ◻ *Küsi arsti käest nõu.* Paklausk gydytojo patarimo.

küsimus s <küsimus, küsimuse, küsimust;
pl küsimused, küsimuste, küsimusi>

1. klausimas m ◻ *Mul on sulle üks lihtne küsimus.* Aš turiu tau vieną paprastą klausimą.

● **küsimust esitama** pateikti klausimą
◻ *Õpetaja esitas liiga keerulise küsimuse.* Mokytoja pateikė per sudėtingą klausimą.

● **küsimusele vastama** atsakyti į klausimą
◻ *Ma ei oska sellele küsimusele vastata.* Aš nesugebu atsakyti į šį klausimą.

● **küsimusi tekitama** kelti klausimus ◻ *Film tekitas mitmeid küsimusi.* Filmas iškėlė keletą klausimų.

2. problema f; **uždavinys** m ◻ *See küsimus tuleb kiiresti lahendada.* Šią problemą reikia greitai išspręsti. *Arutame neid küsimusi koosolekul.* Aptarsime šiuos klausimus per susirinkimą.

küsimärk s <küsim`ärk, küsimärgi, küsim`ärki;
pl küsimärgid, küsim`ärkide, küsim`ärke>
klaustukas m

küsitlus s <küsitlus, küsitluse, küsitlust;
pl küsitlused, küsitluste, küsitlusi>
apklausa f ◻ *Tudengite seas viidi läbi küsitlus.* Buvo atlikta studentų apklausa. *Küsitluse tulemused näitavad, et toetus erakonnale on langenud.* Apklauso rezultatai rodo, kad parama partijai yra sumažėjusi.

● **kirjalik, suuline küsitlus** apklausa raštu, žodžiu

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

küte s <küte, k`ütte, küte>

šildymas *m* ◦ *Nad kasutavad kütteks puid.*

Jie naudoja malkas būstui šildyti. *Kütte hind tõuseb.* Šildymo kaina kyla.

✦ **ahjuküte** krosninis šildymas, **elektriküte** elektrinis šildymas, **gaasiküte** dujinis šildymas, **keskküte** centrinis šildymas

kütma v <k`ütma, k`ütta, kütab, k`öetud; k`ütis, k`ütud>

kūrenti ◦ *Toad olid kütmeta ja külmad.*

Kambariai buvo nekūrenti ir šalti. *Kas teie majas praegu köetakse?* Ar šiuo metu jūsų namas šildomas?

• **ahju kütma** kūrenti krosnį ◦ *Ta kütab ahju.* Jis kūrena krosnį.

• **sauna kütma** kūrenti pirtį ◦ *Kütan laupäeval sauna.* Šeštadienį kūrensiu pirtį.

kütus s <kütus, kütuse, kütust>

degalai *m pl* ◦ *Autol hakkab kütus otsa saama.* Automobilio degalai greitai baigsis.

küünal s <küünal, k`üünla, küünalt; *pl* k`üünlad, küünalde, k`üünlaid>

žvakē *f* ◦ *Küünal põleb.* Dega žvakė.

Süütasime küünlad. Uždegėme žvakes. *Ta kustutas küünla.* Jis užgesino žvakę.

küünarnukk s <küünarn`ukk, küünarnuki, küünarn`ukki, küünarn`ukki; *pl* küünarnukid, küünarn`ukkide, küünarn`ukke>

alkünē *f* ◦ *Laps kukkus oma põlved ja küünarnukid katki.* Vaikas pargriuvo ir susižeidė kelius ir alkūnes. *Pintsaku küünarnukid on kulunud.* Švarko alkūnės prasitrynusios.

küünlajalg s <k`üünlaj`alg, k`üünlajala, k`üünlaj`alga; *pl* k`üünlajalad, k`üünlaj`algade, k`üünlaj`algu>

žvakidē *f*

küüs s <k`üüs, küüne, k`üünt; *pl* küüned, küünite, k`üüsi>

nagas *m* ◦ *Daamil olid pikad punaseks värvitud küüned.* Ponios nagai buvo ilgi, raudonai lakuoti.

• **küüsi lõikama** kirpti nagus ◦ *Emal lõikas lapsel küüsi.* Mama kirpo vaikui nagus.

küüslauk s <k`üüsl`auk, k`üüslaugu, k`üüsl`auku; *pl* k`üüslaugud, k`üüsl`aukude, k`üüsl`auke>

česnakas *m*

L

laad s <l`aad`, laadi, l`aadi>

pobūdis *m* ◦ *Mul on sulle üks isiklikku laadi küsimus.* Turiu tau vieną asmeninio pobūdžio klausimą.

laadima¹ v <l`aadima, l`aadida, l`aeb, l`aetud>

krauti ◦ *Panin telefoni laadima.* Įjungiau telefoną krautis.

• **akut laadima** krauti akumuliatorių, **patareisid laadima** krauti baterijas, **püssi laadima** užtaisyti šautuvą, **relva laadima** užtaisyti ginklą

laadima² v <l`aadima, l`aadida, laadib, laaditud>

krauti ◦ *Töömehed laadivad ehitusmaterjali autodele.* Darbininkai krauna statybines medžiagas į sunkvežimius.

• **peale laadima** pakrauti ◦ *Koorem laaditi peale.* Krovinys buvo pakrautas.

• **maha laadima** iškrauti ◦ *Kaup tuleb veokitelt maha laadida.* Prekes reikia iškrauti iš sunkvežimio.

laager s <l`aager, l`aagri, l`aagrit; *pl* l`aagrid, l`aagrite, l`aagreid>

stovykla *f* ◦ *Lapsed käivad igal suvel laagris.* Vaikai kiekvieną vasarą važiuoja į stovyklą.

laat s <l`aat, laada, l`aata>

muğē *f* ◦ *Talunikud müüsid laadal õunu ja kartuleid.* Ūkininkai muğėje pardavinėjo obuolius ir bulves.

labidas s <labidas, labida, labidat; *pl* labidad, labidate, labidaid>

kastuvas *m* ◦ *Kaevasin labidaga suure augu.* Kastuvu iškasiau didelę duobę.

ladu s <ladu, l`ao, ladu, l`attu; *pl* l`aod, ladude, ladusid>

sandēlis *m* ◦ *Ta töötab ehitusmaterjalide laos.* Jis dirba statybinių medžiagų sandėlyje.

laduma v <laduma, laduda, l`aob, l`aotud>

krauti, sukrauti; prikrauti; sudēlioti ◦ *Ladusin koti raamatuid täis.* Priekroviau pilną krepšį knygų. *Laps ladus kivid suuruse järgi ritta.* Vaikas sudėliojo akmenis į eilę pagal dydį.

• **müüri laduma** mūryti sieną ◦ *Töömees ladus müüri kahe päevaga valmis.* Darbininkas per dvi dienas sumūrijo sieną.

lae → lagi

laeb → laadima¹

laekuma v <l' aekuma, l' aekuda, l' aekub>
jplaukti (pinigai), ateiti (dokumentai)

■ **kuhu** *Palk laekub kontole kuu algul.*

Atlyginimas pervedamas į sąskaitą mėnesio pradžioje.

laen s <l' aen, laenu, l' aenu; pl laenud, l' aenude, l' aene>

paskola *f*

● **laenu taotlema** prašyti paskolos ◦ *Firma taotleb pangalt laenu.* Įmonė prašo paskolos iš banko.

● **laenu andma** suteikti paskolą ◦ *Isa andis pojale uue auto ostmiseks laenu.* Tėvas paskolino sūnui pinigų naujam automobiliui pirkti.

● **laenu vōtma** imti paskolą ◦ *Vōtsime pangast uue maja ostmiseks laenu.* Paėmėme iš banko paskolą naujam namui pirkti.

● **laenu saama** gauti paskolą ◦ *Ta sai pangast laenu.* Jis gavo iš banko paskolą.

+ **ōppelaen** studijų paskola

laenama v <l' aenama, laenata, l' aenab, laenatud>

pasiskolinti; paskolinti

■ **kellelt / kust** *Laenasin emalt sada eurot.* Pasiskolinau iš mamos šimtą eurų.

■ **milleks** *Plaanime külmkapi ostmiseks raha laenata.* Planuojame pasiskolinti pinigų šaldytuvui pirkti.

■ **kellele** *Laenasin sõbrale sada eurot.* Paskolinau draugui šimtą eurų.

■ **milleks** *Kas sa saaksid mulle matkaks oma jalgratast laenata?* Ar galėtum man žygiui paskolinti savo dviratį?

laenutama v <laenutama, laenutada, laenutab, laenutatud>

skolinti; nuomoti ◦ *Raamatukogu laenutab raamatuid ja ajakirju.* Biblioteka skolina knygas ir žurnalus.

laenutus s <laenutus, laenutuse, laenustus; pl laenutused, laenutuste, laenutusi>

nuoma *f* ◦ *Järve ääres asub uiskude laenutus.* Prie ežero yra pačiūžų nuomos punktas

laev s <l' aev, laeva, l' aeva; pl laevad, l' aevade, l' aevu>

laivas *m* ◦ *Laev väljub sadamast.* Laivas išplaukia iš uosto.

● **laeva kapten, meeskond** laivo kapitonas, igula

● **laevaga sõitma** plaukti laivu ◦ *Sõitsime laevaga Soome.* Plaukėme laivu į Suomiją.

lagi s <lagi, l' ae, lage, l' akke; pl l' aed, lagede, lagesid>

lubos *f* *pl* ◦ *Värvisime ära toa põrand, seinad ja lae.* Nudažėme kambario grindis, sienas ir lubas.

lagunema v <lagunema, laguneda, laguneb> sugriūti; sulūžti ◦ *Maja oli väga vana ja lagunenud.* Namas labai senas ir sugriuvęs. *Mu jalgratas lagunes ära, pidin jalgsi edasi minema.* Sulūžo mano dviratis, toliau turėjau eiti pėsčias.

lahe adj <lahe, laheda, laheda; pl laheda, laheda, laheda; laipsn. laheda, kõige laheda> puik|us, -i, šaun|us, -i ◦ *Ta on väga lahe poiss.* Jis labai šaunus berniukas. *Sul on nii laheda saapad!* Tavo batai tokie puikūs!

lahendama v <lahendama, lahendada, lahendab, lahendatud> spręsti

● **probleemi, küsimust, ülesannet**

lahendama spręsti problemą, klausimą, uždavinį ◦ *Lahendage oma probleemid ise ära.* Savo problemas spręskite patys. *Õpilane ei osanud ülesannet lahendada.* Mokinys nemokėjo išspręsti uždavinio.

● **mõistatust, ristsõna lahendama** spręsti mįslę, kryžiažodį ◦ *Isale meeldib ristsõnu lahendada.* Tėvui patinka spręsti kryžiažodžius.

lahendus s <lahendus, lahenduse, lahendust; pl lahendused, lahenduste, lahendusi>

sprendimas *m*; atsakymas *m* ◦ *Ma ei tea selle mõistatuse lahendust.* Aš nežinau šios mįslės atsakymo.

● **konflikti lahendus** konflikto sprendimas

● **mõistlik, võimalik lahendus** protingas, galimas sprendimas

● **lahendust otsima** ieškoti sprendimo, **lahendust leidma** rasti sprendimą, **lahendust pakkuma** pasiūlyti sprendimą ◦ *Otsisime probleemile lahendust, aga ei leidnud.*

Ieškojome, kaip išspręsti problemą, tačiau mums nepavyko.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

lahing s <lahing, lahingu, lahingut; *pl* lahingud, lahingute, lahinguid>

mūšis *m*

● **lahingut võitma, kaotama** laimēti, pralaimēti mūši

lahja adj <lahja, lahja, lahjat; *pl* lahjad, lahjade, lahjasid; *laipsn.* lahjem, kõiġe lahjem>

1. lies|as, -a; ANT rasvane

● **lahja kohupiim, liha** liesa varškē, mēsa,

lahja majonees neriebus majonezas

2. silpn|as, -a (apie alkoholi) ◦ *Rohkem tarbiti õlut, veini ja muud lahjat alkoholi.* Daugiau suvartota alaus, vyno ir kitų silpnų alkoholinių gėrimų.

lahke adj <lahke, lahke, lahket; *pl* lahked, lahkete, lahkeid; *laipsn.* lahkem, kõiġe lahkem>
malon|us, -i, ger|as, -a ◦ *Meid võttis vastu lahke perenaine.* Mus priēmē maloni šeimīnīkē. *Tānan lahke nõuande eest.* Ačiū už gerą patarimą.

Ole lahke! (= Palun!) Prašom!

Kas sa ulataksid mulle soola? – Ole lahke!
Gal paduotum druskos? – Prašom!

lahku adv <lahku>

atskirai; išsiskirti; išsiskirstyti ◦ *Kas see sõna kirjutatakse kokku või lahku?* Ar šis žodis rašomas kartu, ar atskirai? *Meie teed viisid lahku.* Mūsų keliai išsiskyrē. *Tuul ajas pilved lahku.* Vējas išsklaide debesis. *Nende arvamused, seisukohad lähevad lahku.* Jų nuomonēs, požiūriai išsiskiria.

lahkuma v <lahkuma, lahkuda, lahkub>

1. išeiti ◦ *Kūlalised hakkavad lahkuma.*

Svečiai pradeda skirstytis.

■ **kust** *Publik lahkus saalist.* Publika išėjo iš salēs.

2. pasitraukti, pasišalinti

■ **kust / millest** *Lahkusin töölt omal soovil.*

Iš darbo išėjau savo noru. *Ta otsustas poliitikast lahkuda.* Jis nusprendē pasitraukti iš politikos.

● **ametist lahkuma** pasitraukti iš pareigų
◦ *Minister lahkus ametist.* Ministras pasitraukē iš pareigų.

3. mirti ◦ *Eile lahkus meie hulgest armastatud luuletaja.* Vakar iš mūsų tarpo pasitraukē (mirē) mylimas poetas.

lahkumine s <lahkumine, lahkumise, lahkumist>

išėjimas *m* ◦ *Kirjutasin avalduse töölt lahkumiseks.* Parašiau prašymą išeiti iš darbo.

lahku minema v <lahku minema, lahku m`inna, läheb lahku>

išsiskirti, išsituokti ◦ *Anne ja Toomas läksid lahku.* Anē ir Tomas išsiskyrē.

■ **kellest** *Ta läks naisest lahku.* Jis išsiskyrē su žmona.

laht s <laht, lahe, lahte, lahte; *pl* lahed, lahtede, lahti>

ļlanka *f* ◦ *Sõitsime üle Soome lahe.*

Perplaukēme Suomijos ļlankā.

lahti adv <lahti>

atvir|as, -a; atidaryt|as, -a; ANT kinni

◦ *Uks on lahti.* Duryš atdaros. *Vaata, sul on kott lahti!* Žiūrēk, tavo krepšys atsiseġēs.

Kauplused on lahti kella kuueni. Parduotuvēs atidarytos iki šeštos valandos.

lahti keerama v <lahti keerama, lahti keerata, keerab lahti>

atsukti; ANT kinni keerama ◦ *Keerasin kraani lahti.* Atsukau čiaupā.

lahti laskma v <lahti laskma, lahti lasta, laseb lahti>

atleisti ◦ *Mind lasti lahti.* Mane atleido.

■ **mille pärast** *Mees lastakse joomise pärast töölt lahti.* Vyrā atleis iš darbo dėl girtavimo.

lahtine adj <lahtine, lahtise, lahtist; *pl* lahtised, lahtiste, lahtisi = lahtiseid>

1. atvir|as, -a; atidaryt|as, -a; ANT kinnine
◦ *Haige hingas läbi lahtise suu.* Ligonis kvēpavo prasižioġēs. *Lahtise turvavõõga ei tohi sõita.* Negalima važiuoti neprisiseġus saugos diržu. *Panin jalga lahtised kingad.* Apsiaviau atvirais bateliais.

2. nenusprēt|as, -a, neišsprēt|as, -a
◦ *Küsimus jäi lahtiseks.* Klausimas liko atviras.

lahti saama v <lahti saama, lahti saada, saab lahti>

atsikratyti

■ **kellest-millest** *Sain lõpuks võlgadest lahti.* Pagaliau atsikračiau skolų.

lahti tegema v <l' ahti tegema, l' ahti teha, t' eeb l' ahti>

- 1. atidaryti**; ANT kinni panema ◦ *Tee palun aken lahti, palav on.* Prašau atidaryti langą, čia karšta. *Pood tehakse lahti kell üheksa.* Parduotuvė atidaroma devintą valandą. *Haige tegi silmad lahti.* Ligonis atsimerkė.
- 2. įjungti**; ANT kinni panema ◦ *Tegin arvuti lahti.* Įjungiau kompiuterį.

lahus adv <lahus>

atskirai ◦ *Ta elab oma abikaasast lahus.* Jie su žmona gyvena atskirai. *Need mõisted tuleb lahus hoida.* Šių sąvokų nereikėtų painioti.

lahutama v <lahutama, lahutada, lahutab, lahutatud>

- 1. skirti, atskirti**

■ **kellest-millest** *Last ei tohi vanematest lahutada.* Vaiko negalima atskirti nuo tėvų. *Euroopat lahutab Aafrikast Vahemeri.* Europą nuo Afrikos skiria Viduržemio jūra.

- 2. skirtis** ◦ *Tema vanemad lahutavad.* Jo tėvai skiriasi.

◦ **lahutatud** išsiskyres, išsiskyrusi *Ankeeti tuleb märkida, kas olete vallaline, abielus või lahutatud.* Anketoje reikia pažymėti, ar esate nevedęs / netekėjusi, vedęs / ištekęjusi ar išsiskyres / išsiskyrusi.

- 3. atimti**; ANT liitma

■ **millest** *Viiekt lahutada kaks on kolm (5–2=3).* Iš penkių atėmus du bus trys (5–2=3).

lahutus s <lahutus, lahutuse, lahutust; pl lahutused, lahutuste, lahutusi>
skyrybos f pl

● **lahutust nōudma, soovima, tahtma** reikalauti, pageidauti, norėti skyrybų ◦ *Naine soovis lahutust.* Žmona pageidavo skyrybų.

lai adj <l' ai, laia, l' aia; pl laiad, l' aiade, l' aiu; laipsn. laiem, kõige laiem>

- 1. plat[us, -i]**; ANT kitsas ◦ *Sportlasel on laiad õlad.* Sportininko pečiai platūs.
- 2. pločio** ◦ *Vaip on 3 m pikk ja 1,5 m lai.* Kilimas yra 3 m ilgio ir 1,5 m pločio.
- 3. plat[us, -i]** (didelis pasirinkimas) ◦ *Poes on lai valik erinevaid tooteid.* Parduotuvėje didelis įvairių prekių pasirinkimas.

laiali adv <laiali>

- 1. iš-** ◦ *Tuul ajas pilved laiali.* Vėjas išskleidė debesis. *Lapsed jooksid laiali.* Vaikai išsibėgiojo. *Vennad on tal üle maailma laiali.* Jo broliai išsiblaškę po pasaulį.
- 2. plačiai** ◦ *Krokodill ajas lõuad laiali.* Krokodilas plačiai išžiojo nasrus.

laiali minema v <laiali minema, laiali m`inna, läheb laiali>

- 1. išsiskirstyti** ◦ *Kui pidu sai läbi, läksime laiali.* Kai šventė pasibaigė, išsiskirstėme.
- 2. nutraukti veiklą** ◦ *Ansambel kavatseb laiali minna.* Grupė ketina išsiskirstyti.

laiali saatma v <laiali s`aatma, laiali s`aata, saadab laiali>

- 1. išsiuntinėti** ◦ *Saatsin kutsed laiali.* Išsiuntinėjau kvietimus.
- 2. paleisti** ◦ *Parlament saadeti laiali.* Parlamentas buvo paleistas.

laialt adv <laialt; laipsn. laiemalt, kõige laiemalt>

plačiai ◦ *Inglise keele oskus on laialt levinud.* Anglų kalba plačiai paplitusi.

laiendama v <laiendama, laiendada, laiendab, laiendatud>

platinti; plėsti

■ **mida** *Parklat laiendati.* Automobilių stovėjimo aikštelė buvo paplatinta. *Firma laiendas toodete valikut.* Įmonė išplėtė produktų asortimentą.

laienema v <laienema, laieneda, laieneb>

plėstis, išsiplėsti ◦ *Linn on viimastel aastatel kõvasti laienenud.* Pastaraisiais metais miestas gerokai išsiplėtė.

laine s <laine, l' aine, lainet; pl l' ained, lainete, l' aineid>

banga f ◦ *Tāna on suured lained, ei tasu ujuma minna.* Šiandien didelės bangos, neverta eiti maudytis. *Gripp levib lainetena.* Gripas plinta bangomis.

laip s <l' aip, laiba, l' aipa; pl laibad, l' aipade, l' aipu>

lavonas m; gaišena f; SIN surnukeha ◦ *Metsast leiti vanema naise laip.* Miške rastas senyvos moters lavonas. *Tee ääres lebab rebase laip.* Prie kelio guli lapės gaišena.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

laisk adj <l`aisk, laisa, l`aiska; *pl* laisad, l`aiskade, l`aisku; *laipsn.* laisem, kõige laisem> tinglus, -i ◦ *Jaon on laisk õpilane.* Jonas yra tingus mokinys.

laiune adj <l`aiune, l`aiuse, l`aiust; *pl* l`aiused, l`aiuste, l`aiusi = l`aiuseid> pločio ◦ *Aken on kahe ja poole meetri laiune.* Langas yra dviejų su puse metrų pločio.

laius s <l`aius, l`aiuse, l`aiust> plotis *m* ◦ *Mõõda kapi pikkus, laius ja kõrgus.* Pamatuok spintos ilgį, plotį ir aukštį.

• **õlgade, puusade laius** pečių, klubų plotis

lakke → lagi

lamama v <lamama, lamada, lamab> gulėti ◦ *Haige lamas voodis.* Ligonis gulėjo lovoje.

• **selili lamama** gulėti ant nugaros, **kõhuli lamama** gulėti ant pilvo

lame adj <lame, lameda, lamedat; *pl* lamedad, lamedate, lamedaid; *laipsn.* lamedam, kõige lamedam> plokščijas, -ia ◦ *Vanasti arvasid inimesed, et Maa on lame.* Seniau žmonės manė, kad Žemė plokščia.

• **lame katus** plokščias stogas

lammas s <lammas, l`amba, lammast; *pl* l`ambad, lammaste, l`ambaid> avis *f*

lammutama v <lammutama, lammutada, lammutab, lammutatud> griauti; ANT ehitama ◦ *Vanad majad tuleb lammutada.* Senus namus reikia nugriauti.

lamp s <l`amp, lambi, l`ampi; *pl* lambid, l`ampide, l`ampe>

lempa *f* ◦ *Lamp põleb.* Lempa dega.

• **lampi (ära) kustutama** išjungti lempą, **lampi põlema panema** uždegti lempą, ◦ *Panin lambi põlema.* Uždegiau lempą.

langema v <l`angema, l`angeda, l`angeb>

1. kristi, sumažėti; ANT tõusma ◦ *Temperatuur langeb.* Temperatūra krinta. *Bensiini hind langes.* Sumažėjo benzino kaina.

2. tapti; patekti ◦ *Langesin pettuse ohvriks.* Tapau apgavystės auka. *Tõötuks jäänud mees langes sügavasse masendusse.* Darbo netekusį vyrą apėmė gili depresija.

3. kristi ◦ *Puu langes maja katusele.* Medis užkrito ant namo stogo. *Nägin langevat tähte.* Mačiau krintančią žvaigždę.

4. žūti ◦ *Lahingus langes palju sõdureid.* Mūšyje žuvo daug kareivių.

langetama v <langetama, langetada, langetab, langetatud>

1. nuspręsti, nutarti

• **otsust langetama** priimti sprendimą ◦ *Kohus ei ole veel otsust langetanud.* Teismas dar nepriėmė sprendimo.

2. sumažinti; SIN alandama ◦ *Pood langetas hindu.* Parduotuvė sumažino kainas.

3. nuleisti; mesti ◦ *Poiss häbenes ja langetas pea.* Berniukas susigėdo ir nuleido galvą. *Sügisel langetavad puud lehti.* Rudenį medžiai meta lapus.

• **metsa, puid langetama** kirsti mišką, medžius ◦ *Firma langetab metsa ja müüb puitu välismaale.* Įmonė kerta mišką ir parduoda medieną į užsienį.

langus s <l`angus, l`anguse, l`angust;

pl l`angused, l`anguste, l`angusi>

kritimas *m*; ANT tõus ◦ *Jaanuaris toimus järsk hindade langus.* Sausį įvyko staigus kainų kritimas. *Täna on oodata õhutemperatuuri langust.* Šiandien gali nukristi oro temperatūra.

lao → ladu

laob → laduma

laps s <l`aps, lapse, l`ast; *pl* lapsed, laste, l`apsi> vaikas *m* ◦ *Väiksemad lapsed käivad lasteaias ja suuremad lapsed koolis.* Mažesni vaikai lanko vaikų darželį, o vyresni – mokyklą.

• **last ootama** (= rase olema) lauktis ◦ *Naine ootab last.* Moteris laukiasi.

+ **koolilaps** mokinys, **lapselaps** anūkas, vaikaitis

lapsehoidja s <lapseh`oidja, lapseh`oidja,

lapseh`oidjat; *pl* lapseh`oidjad, lapseh`oidjate, lapseh`oidjaid>

auklė *f* ◦ *Otsime lapsehoidjat aastasele tüdrukule.* Ieškome auklės metukų mergaitei.

lapselaps s <lapsel`aps, lapselapse, lapsel`ast; *pl* lapselapsed, lapselaste, lapsel`apsi> anūk|as, -ė, vaikait|is, -ė ◦ *Sellel pildil on vanaema ja vanaisa koos oma lapselastega.* Šioje nuotraukoje yra močiutė ir senelis su savo anūkais.

lapsepõlv s <lapsep`õl`v, lapsepõlve, lapsep`õlve>

vaikystė *f* ◦ *Tema lapsepõlv möödus maal.*

Jo vaikystė prabėgo kaime.

• **muretu, õnnelik, raske lapsepõlv** nerūpestinga, laiminga, sunki vaikystė

lapsevanem s <lapsevanem, lapsevanema, lapsevanemat; *pl* lapsevanemad, lapsevanemate, lapsevanemaid>, **lastevanemad** s *pl* <lastevanemad, lastevanemate, lastevanemaid> vienas iš vaiko tėvų; tėvai (motinos ir tėvai)
 ▫ *Tunnistusele on vaja lapsevanema allkirja.*
 Reikia, kad pažymėjimą pasirašytų vienas iš vaiko tėvų.

● **lastevanemate koosolek** tėvų susirinkimas
 ▫ *Täna õhtul toimub koolis lastevanemate koosolek.* Šiandien vakare mokykloje vyks tėvų susirinkimas.

las v <las>

tegu, **tegul**; **te-** (trumpa forma iš estiško veiksmažodžio *leisti* (est. laskma) formų *leisk* (est. lase) arba *leiskite* (est. laske) ▫ *Las ma puhkan natuke.* Leisk man truputį pailsėti. *Las mina maksan.* Leisk man sumokėti. *Las see jutt jääb meie vahele.* Telioka šis pokalbis tarp mūsų. *Hea küll, las ta teeb nii, nagu tahab.* Gerai, tegul jis daro taip, kaip nori.

laskemoon s <l'askem`oon, l'askemoona, l'askem`oona>
 šaudmenys *m pl*

laskma v <l'askma, l'asta, laseb, l'astud; l'as`kis = lasi, l'asknud>

1. **leisti** ▫ *Lase koer õue.* Išleisk šunį į kiemą.
 ■ (**kellel**) + **mida teha** *Väike vend ei lase mul õppida.* Mažasis brolis neleidžia man mokytis. *Müra ei lase magada.* Triukšmas trukdo miegoti.

2. **prašyti**; **liepti**

■ (**kellel**) + **mida teha** *Õpetaja laskis õpilastel luuletuse pähe õppida.* Mokytoja liepė mokiniams išmolti eilėraščių atmintinai.

3. **šauti** ▫ *Jahil lasti kaks põtra.* Per medžioklę buvo nušauti du briedžiai.

● **õhku laskma** susprogdinti ▫ *Maja lasti õhku.* Namas buvo susprogdintas.

4. **nuleisti** ▫ *Kirst lasti hauda.* Karstas buvo nuleistas į kapo duobę.

laskuma v <l'askuma, l'askuda, l'askub>
 leistis; ANT tūsma ▫ *Lennuk hakkab laskuma.* Lėktuvas ima leistis.

last → **laps**

lasteaed s <laste`aed, lasteaia, laste`aeda, laste`aeda; *pl* lasteaiad, laste`aedade, laste`aedu>
 vaikų darželis *m*

lastekodu s <lastekodu, lastekodu, lastekodu; *pl* lastekodud, lastekodude, lastekodusid>
 vaikų namai *m pl* ▫ *Lastekodusse tuli tööle uus kasvataja.* Į vaikų namus atėjo dirbti nauja auklėtoja.

lattu → **ladu**

lauamäng s <lauam`äng, lauamängu, lauam`ängu; *pl* lauamängud, lauam`ängude, lauam`änge>

stalo žaidimas *m* ▫ *Male ja kabe on lauamängud.* Šachmatai ir šaškės yra stalo žaidimai.

laud s <l'aud, laua, l'auda; *pl* lauad, l'audade, l'audu>

1. **stalas** *m* ▫ *Laua ümber istus neli inimest.* Aplink stalą sėdėjo keturi žmonės.

● **lauda katma** dengti stalą ▫ *Ema kattis laua tervele perele.* Mama padengė stalą visai šeimai.

● **lauda koristama** nukraustyti stalą ▫ *Aitasin sõbral lauda koristada.* Padėjau draugui nukraustyti stalą.

● **lauda / laua taha istuma** sėstis prie stalo
 ▫ *Külalised istusid lauda.* Svečiai susėdo prie stalo.

2. **lenta** *f* ▫ *Toas oli laudadest põrand.* Kambario grindys buvo iš lentų.

+ **kirjutuslaud** rašomasis stalas

laul s <l'aul, laulu, l'aulu; *pl* laulud, l'aulude, l'aule>

1. **daina** *f* ▫ *Laulsime vanu häid laule.*

Dainavome senas geras dainas.

2. **čiulbesys** *m* ▫ *Väljast kostab lindude laulu.* Lauke girdėti paukščių čiulbesys.

laulatus s <laulatus, laulatuse, laulatust; *pl* laulatused, laulatuste, laulatusi>

bažnytinė santuoka *f* ▫ *Eva ja Adami laulatus on järgmisel pühapäeval.* Ievos ir Adomo bažnytinė santuoka vyks kitą sekmadienį.

laulja s <l'aulja, l'aulja, l'auljat; *pl* l'auljad, l'auljate, l'auljaid>
 daininink[as], -ė

laulma v <l'aulma, l'aulda, laulab, l'auldud; l'aulis, l'aulnud>

dainuoti; **giedoti**; **čiulbėti** ▫ *Tüdruk laulab väga hästi.* Mergaitė labai gerai dainuoja. *Pargis laulavad linnud.* Parke čiulba paukščiai.

■ **millest** *Mees laulab armastusest.* Vyras dainuoja apie meilę.

■ **kellele** *Ema laulis mulle sageli.* Mama dažnai man dainuodavo.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

laulupidu s <laulupidu, laulup`eo, laulupidu; pl laulup`eod, laulupidude, laulupidusid>
dainų šventė f ◦ *Käisime laulupeol kogu perega*. Dainų šventėje buvome visa šeima.

laup s <l`aup, lauba, l`aupā; pl laubad, l`aupade, l`aupasid>
kakta f ◦ *Juuksed langesid laubale*. Plaukai užkrito ant kaktos.

laupäev s <l`aup`äev, l`aupäeva, l`aup`äeva; pl l`aupäevad, l`aup`äevade, l`aup`äevi>
šeštadienis m ◦ *Sõidame laupäeval maale*. Šeštadienį važiuosime į kaimą.

- **laupäeva hommikul, õhtul** šeštadienio rytą, vakarą
- **eelmisel, järgmisel laupäeval** praėjusį, ateinantį šeštadienį

lausa adv <lausa>
tiesiog ◦ *Lausa ime, et keegi surma ei saanud*. Tiesiog stebuklas, kad niekas nežuvo. *Mul on neist lausa kahju*. Man jų tiesiog gaila. *Lugu tundub lausa uskumatu*. Istorija atrodo tiesiog neįtikėtina.

lause s <lause, l`ause, lauset; pl l`aused, lausete, l`auseid>
sakinys m ◦ *Sa ei pea pikka kirja kirjutama, paarist lausest piisab*. Tau nereikia rašyti ilgo laiško, užteks poros sakinių.
• **lause algus, lõpp** sakinio pradžia, pabaiga
• **esimene, viimane lause** pirmas, paskutinis sakiny

lausuma v <l`ausuma, l`ausuda, lausub, lausutud>
tarti ◦ *Mees lahkus sõnagi lausumata*. Vyras išėjo netaręs nė žodžio.

laut s <l`aut, lauda, l`auta, l`auta; pl laudad, l`autade, l`autu>
tvartas m ◦ *Lehmad aeti lauta*. Karvės buvo suvartytos į tvartą.

lava s <lava, lava, lava; pl lavad, lavade, lavasid>
scena f ◦ *Etenduse lõpus tuli lavale koor*. Spektaklio pabaigoje scenoje pasirodė choras.

lavastaja s <lavastaja, lavastaja, lavastajat; pl lavastajad, lavastajate, lavastajaid>
režisierijus, -ė; statytojjas, -a ◦ *Ta on näitleja ja lavastaja*. Jis yra aktorius ir režisierius.

lavastama v <lavastama, lavastada, lavastab, lavastatud>

režisuoti; statyti

- **näidendit lavastama** statyti spektaklį ◦ *Näidendit oli keeruline lavastada*. Statyti spektaklį buvo sunku. *Ta on lavastanud ka teistsuguseid filme*. Jis yra režisavęs ir kitokių filmų.

lavastus s <lavastus, lavastuse, lavastust, lavastusse; pl lavastused, lavastuste, lavastusi>
pastatymas m ◦ *Teater alustab hooaega kolme uue lavastusega*. Teatras sezoną pradeda trimis naujais pastatymais. *Seda lavastust mängitakse 10 korda*. Šis pastatymas bus rodomas 10 kartų.

leedu adj <leedu (*nekait*.)>
lietuvių

- **leedu keel, kultuur** lietuvių kalba, kultūra

leedulane s <leedulane, leedulase, leedulast; pl leedulased, leedulaste, leedulasi>
lietuvis, -ė

leek s <l`eek, leegi, l`eeki; pl leegid, l`eekide, l`eekē>

liepsna f ◦ *Maja oli üleni leekides*. Namas buvo apimtas liepsnų. *Auto põles suure leegiga*. Automobilis degė atvira liepsna.

legend s <leg`en`d, legen`di, leg`en`di; pl legen`did, leg`en`dide, leg`en`de>

1. **legenda** f ◦ *Legend räägib, et vanal ajal oli siin püha järv*. Legenda pasakoja, kad senais laikais čia buvo šventas ežeras.
2. **garsus žmogus** m ◦ *Ta on eesti teatri elav legend*. Jis yra gyvoji estų teatro legenda.

lehekülgs <lehek`ül`g, lehekülje, lehek`ül`ge; pl leheküljed, lehek`ül`gede, lehek`ül`gi>
puslapis m ◦ *Romaan on üle 500 lehekülje pikk*. Romanas yra daugiau nei 500 puslapių.

lehm s <l`ehm, lehma, l`ehma; pl lehmad, l`ehmade, l`ehmi>
karvė f

leht s <l`eht, lehe, l`ehte, l`ehte; pl lehed, l`ehtede, l`ehiti>

1. **lapas** m ◦ *Sügisel langevad puudelt lehed*. Rudenį krinta medžių lapai. *Rebisis märkmikust lehe välja*. Išplėšiau lapą iš užrašų knygelės.
2. **laikraštis** m ◦ *Ta loeb lehte*. Jis skaito laikraštį.

lehvitama v <lehvitama, lehvitada, lehvitab> mojuoti; plasnoti ◻ *Lehvitasin sulle, aga sa ei märganud mind.* Mojavau tau, bet tu manęs nepastebėjai. *Kukk lehvitab tiibu.* Gaidys plasnoja sparnais.

leib s <l'eib, leiva, l'eiba; pl leivad, l'eibade, l'eibu>

duona f ◻ *Ostsin poest leiba ja saia.*

Parduotuvėje nusipirkau duonos ir batono. *Ta määris leiva peale võid.* Jis užtepė sviesto ant duonos.

• **must leib** juoda duona

leidma v <l'eidma, l'eida, leiab, l'eitud; l'eidis, l'eidnud>

1. rasti; ANT kaotama ◻ *Ma ei leia oma rahakotti.* Nerandu savo pinigines.

■ **kust** *Leidsin sahtlist vana foto.* Radau stalčiuje seną nuotrauką.

■ **keda-mida** *Minu ettepanek ei leidnud toetajaid.* Mano pasiūlymas nesulaukė pritarimo. *Ma ei leidnud probleemile lahendust.* Aš neradau problemos sprendimo būdo.

2. manyti; **matyti** ◻ *Ma ei leia selles loos midagi imelikku.* Nematau šioje istorijoje nieko keista.

■ **et** *Leian, et sa peaksid teise töökoha otsima.* Manau, kad tu turėtum susirasti kitą darbą.

leidmine s <l'eidmine, l'eidmise, l'eidmist> radimas m ◻ *Sellele probleemile lahenduse leidmine pole lihtne.* Nelengva rasti šios problemos sprendimo būdą.

leiduma v <l'eiduma, l'eiduda, l'eidub> atsirasti (būti)

■ **mida** *Raamatus leidub ka pilte ja tabeleid.* Knygoje yra ir paveikslėlių, ir lentelių.

lein s <l'ein, leina, l'eina>

gedulas m ◻ *Lesk on sügavas leinas.* Našlys apimtas didelio gedulo.

leiutama v <leiutama, leiutada, leiutab, leiutatud>

išrasti; **sukurti** ◻ *Jalgratas leiutati 19.*

sajandil. Dviratis buvo išrastas XIX amžiuje. *Teadlased leiutasid uue ravimi.* Mokslininkai sukūrė naujus vaistus.

lektor s <l'ektor, l'ektori, l'ektorit; pl l'ektorid, l'ektorite, l'ektoreid>

lektor|jus, -ė ◻ *Ülikool otsib eesti keele lektorit.* Universitetas ieško estų kalbos lektoriaus.

lemmik s <lemmik, lemmiku, lemmikut; pl lemmikud, lemmikute, lemmikuid>

numylėtin|jis, -ė; **mėgstamiaus|jas, -a** ◻ *Noor näitleja oli publiku lemmik.* Jaunas aktorius buvo publikos numylėtinis. *Väike kutsikas on kõigi laste lemmik.* Mažas šuniukas yra visų vaikų numylėtinis.

lemmikloom s <lemmikl'oom, lemmiklooma, lemmikl'ooma; pl lemmikloomad, lemmikl'oomade, lemmikl'oomi>

naminis gyvūnėlis m, **numylėtinis** m ◻ *Laps tahab lemmikloomaks jänest.* Vaikas nori naminio gyvūnelio triušio.

lend s <l'end, lenuu, l'endu, l'endu; pl lenuud, l'endude, l'ende>

skrydis m ◻ *Lend läheb hommikul kell 6.*

Skrydis šeštą valandą ryto.

• **lendu tōusma** pakilti ◻ *Tuvid tōusid lendu.* Balandžiai pakilo.

lendama v <l'endama, lennata, l'endab>

1. skristi; **lėkti** ◻ *Lennuk lendas Tallinnast Pariisi.* Lėktuvas skrido iš Talino į Paryžių. *Linnud lendavad.* Paukščiai skrenda. *Pall lendas üle aia.* Kamuolys perskrido per tvorą.

2. lėkti, **greit eiti**, **bėgti** (apie laiką) ◻ *Aeg lendab.* Laikas lekia.

lenujaam s <lenuj`aam, lennujaama, lennuj`aama, lennuj`aama; pl lennujaamad, lennuj`aamade, lennuj`aamu>

oro uostas m ◻ *Lähen homme sõbrale lennujaama vastu.* Rytoj važiuosiu į oro uostą pasitikti draugą.

lennuk s <lennuk, lennuki, lennukit;

pl lennukid, lennukite, lennukeid>

lėktuvas m ◻ *Lennuk väljub Tallinna*

lenujaamast kell 8.30. Lėktuvas išskrenda iš Talino oro uosto 8:30.

• **lennuk tōuseb õhku** lėktuvas kyla,

lennuk maandub lėktuvas leidžiasi

• **lennukiga sōitma**, **lendama** vykti, skristi lėktuvu

lenuvāli s <lenuvāli, lennuvālja, lennuv`ālja; pl lennuvāljad, lennuv`āljade, lennuv`ālju>

aerodromas m

lepatriinu s <lepatriinu, lepatriinu, lepatriinut;

pl lepatriinud, lepatriinude, lepatriinusid>

boružė f

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

leping s <leping, lepingu, lepingut; *pl* lepingud, lepingute, lepinguid>

sutartis *f* ◦ *Leping kehtib kaks aastat*. Sutartis galioja dvejus metus.

• **lepingu tingimused** sutarties sąlygos,

lepingu tähtaeg sutarties terminas

• **lepingut sõlmima** pasirašyti sutartį ◦ *Firma sõlmis lepingu uue maantee ehitamiseks*.

Įmonė pasirašė naujo kelio tiesimo sutartį.

• **lepingule alla kirjutama** pasirašyti sutartį ◦ *Mõlemad pooled kirjutasiid lepingule alla*.

Abi pusės pasirašė sutartį.

• **lepingut täitma** vykdyti sutartį ◦ *Ettevõtte ei suutnud lepingut täita*. Įmonė nesugebėjo įvykdyti sutarties.

• **lepingut pikendama** pratęsti sutartį ◦ *Lepingut pikendati aasta võrra*. Sutartis buvo pratęsta vieniems metams.

• **lepingut lõpetama** nutraukti sutartį ◦ *Töötajaga lõpetati leping*. Sutartis su darbuotoju buvo nutraukta.

+ **tööleping** darbo sutartis

leppima v <l' eppima, l' eppida, lepib>

1. susitaikyti; sutikti

■ **millega Meeskonnal oli kaotusega raske leppida**. Komandai buvo sunku susitaikyti su pralaimėjimu. *Ma ei lepi sellise olukorraga*.

Aš nesitaikstysiu su tokia situacija.

2. susitaikyti ◦ *Me küll tülitseme tihti, aga lepime kiiresti*. Mes tikrai dažnai pykstamės, bet greitai susitaikome.

■ **kellega Tulin sinuga leppima**. Atėjau susitaikyti su tavimi.

lesk s <l' esk, lese, l' eske; *pl* lesed, l' eskede, l' eski> našllys, -ė

• **leseks jääma** likti našliu ◦ *Ta jäi noorelt leseks*. Jis jaunas liko našliu.

lett s <l' et't, leti, l' etti; *pl* letid, l' ettide, l' et'te> prekystalis *m* ◦ *Raamatupoe leti taga ei olnud müüjat*. Knygyne už prekystalio nebuvo pardavėjo.

levi s <levi, levi, levi>

ryšys *m* ◦ *Tema mobiiltelefon on levist väljas*. Jo mobilusis telefonas ne ryšio zonoje.

• **hea, halb levi** geras, blogas ryšys

levik s <levik, leviku, levikut>

plitimas *m* ◦ *Haiguse kiire levik tuleb peatada*. Reikia sustabdyti greitą ligos plitimą.

levima v <levima, levida, levib>

plisti; sklisti ◦ *Levivad jutud, et temaga on juhtunud õnnetus*. Sklinda kalbos, kad jam nutiko nelaimė. *Tuli levis kiiresti*. Ugnis greitai plito.

levitama v <levitama, levitada, levitab, levitatud> platinti; skleisti

• **uudist, infot levitama** platinti naujieną, informaciją, **juttu levitama** skleisti kalbas ◦ *Levitage seda infot ka naabrite seas*. Išplatinkite informaciją ir kaimynams.

• **haigusi levitama** platinti ligas ◦ *Puugid levitavad haigusi*. Erkės platina ligas.

libe adj <libe, libeda, libedat; *pl* libedad, libedate, libedaid; *laipsn*. libedam, kõige libedam> slid|us, -i ◦ *Jää peal on libe, kõnni ettevaatlikult*. Ant ledo slidu, vaikščiok atsargiai.

• **libe tee** slidus kelias, **libe tänav** slidi gatvė, **libe pörand** slidžios grindys

libisema v <libisema, libiseda, libiseb> slysti ◦ *Suusad ei libise hästi*. Slidės prastai slysta. *Libisesin märjal pörandal ja kukkusin*. Pasyldau ant šlapių grindų ir pargriuvau.

liblikas s <liblikas, liblika, liblikat; *pl* liblikad, liblikate, liblikaid>

drugys *m*, peteliškė *f*, plaštakė *f* ◦ *Suvel lendab aias palju liblikaid*. Vasarą sode skraido daug drugių.

• **kollane, valge, kirju liblikas** geltonas, baltas, margas drugys

lift s <l' ift, lifti, l' ifti, l' ifti; *pl* liftid, l' iftide, l' ifte>

liftas *m* ◦ *Kas teie majas on lift?* Ar jūsų name yra liftas?

• **liftiga sõitma** keltis arba leistis liftu ◦ *Sõitsime liftiga üheksandale korrusele*. Kėlėmės liftu į devintą aukštą.

ligi adv, adpos <ligi>

1. **beveik** ◦ *Lend hilines ligi kaks tundi*. Skrydis vėlavo beveik dvi valandas.

2. **pri-** ◦ *Sinna ei pääse autoga ligi*. Automobiliu ten negalima privažiuoti. *Kinnisele istungile rahvast ligi ei lasta*. Į uždara posėdį žmonės neįleidžiami.

3. **prie**

■ **kelle-mille ligi** *Kass tõmbas kõrvad pea ligi*. Katė priglaudė ausis prie galvos.

ligikaudu adv <ligik'audu>
maždaug; apie ^o *Lend kestab ligikaudu neli tundi.* Skrydis trunka apie keturias valandas.
Ettevõttel on ligikaudu neli miljonit klienti.
Imonė turi maždaug keturis milijonus klientų.

ligi tõmbama v <ligi t'õmbama, ligi tõmmata, t'õmbab ligi>
traukti; vilioti ^o *Hispaania tõmbab turiste ligi.*
Ispanija traukia turistus.

liha s <liha, liha, liha>
mėsa ^f *Ostsin turult värsket liha.* Turguje pirkau šviežios mėsos.

• **liha praadima** kepti mėsa (keptuvėje),
liha küpsetama kepti mėsa (orkaitėje), **liha grillima** kepti mėsa (ant grotelių)
+ **hakkliha** malta mėsa, faršas, **kanaliha** vištiena, **loomaliha** / **veiseliha** jautiena, **sealiha** kiauliena

lihas s <lihas, lihase, lihast; *pl* lihased, lihaste, lihaseid>
raumuo *m* ^o *Lihased olid pärast trenni valusad.* Po treniruotės skaudėjo raumenis.

lihavõtted *pl* s <lihav'õtted, lihavõtete, lihav'õtteid>
Velykos *f pl* ^o *Lihavõtete ajal värvisime mune.*
Per Velykas dažėme kiaušinius.

lihtne adj <l'ihntne, l'ihntsa, l'ihntsat; *pl* l'ihntsad, l'ihntate, l'ihntsaid; *laipn.* l'ihntsam, kõige l'ihntsam>
1. paprast|as, -a; lengv|as, -a; ^{ANT} keeruline ^o *Kodune ülesanne oli lihtne.* Namų užduotis buvo lengva. *Selle koogi retsept on väga lihtne.* Šio pyrago receptas labai paprastas.

• **lihtne küsimus, lahendus** lengvas klausimas, sprendimas, **lihtne reegel, põhjus** paprasta taisyklė, priežastis
2. kasdieniš|as, -a, kasdienin|is, -ė, įprast|as, -a ^o *Lõunasöök oli lihtne: kartulid kastmega.* Pietūs buvo kasdieniški - bulvės su padažu.

lihtsalt adv <l'ihntsalt; *laipn.* l'ihntsamalt, kõige l'ihntsamalt>

1. paprastai ^o *Õpetaja püüdis seletada võimalikult lihtsalt.* Mokytojas stengėsi paaiškinti kuo paprasčiau.
2. paprasčiausiai ^o *Ma lihtsalt ei taha seda teha.* Aš paprasčiausiai nenoriu to daryti. *Selleks ei jätku lihtsalt raha.* Tam paprasčiausiai neužteks pinigų.

liialdama v <liialdama, liialdada, liialdab, liialdatud>

1. padauginti
■ **millega** *Alkoholiga ei tohi liialdada.*
Alkoholio negalima padauginti.
2. perdėti ^o *Ära liialda, olukord ei ole nii hull.*
Neperdėk, padėtis ne tokia jau baisi. *Tema hirm on liialdatud.* Jo baimė perdėta.

liialt adv <liialt>
per, pernelyg ^o *See reis on minu jaoks liialt kallis.*
Ši kelionė man per brangi.

liiga adv <l'iiga>
per, pernelyg ^o *Supp on liiga soolane.* Sriuba persūdyta. *Sa sõidad liiga kiiresti.* Tu važiuoji per greitai.

liiga tegema v <l'iiga tegema, l'iiga teha, t'eeb l'iiga>
skriausti
■ **kellele** *Tüdrukud tegid poisile liiga.*
Mergaitės skriaudė berniuką.

liige s <liige, l'iihme, liiget; *pl* l'iihmeid, l'iihmete, l'iihmeid>
nar|ys, -ė ^o *Selts võttis koosolekul vastu kolm uut liiget.* Draugija per susirinkimą priėmė tris naujus narius. *Eesti on ÜRO liige.* Estija yra JTO narė.

• **riigikogu, nõukogu, komisjoni, juhatuse liikmed** parlamento, tarybos, komisijos, valdybos nariai

liiges s <liiges, liigese, liigest; *pl* liigesed, liigeste, liigeseid>
sąnarys *m* ^o *Vanaemal on liigesed haiged.*
Močiutės sąnariai nesveiki.

liigne adj <l'iigne, l'iigse, l'iigset; *pl* l'iigsed, l'iigsete, l'iigseid>
per didel|is, -ė; per daug ^o *Liigne sool pole tervisele kasulik.* Per daug druskos nėra naudinga sveikatai. *Tema liigne enesekindlus jättis halva mulje.* Per didelis jo pasitikėjimas savimi paliko prastą įspūdį.

liigutama v <liigutama, liigutada, liigutab, liigutatud>
judinti; judėti ^o *Seisa paigal, ära liiguta!*
Stovėk ramiai, nejudėk! *Hobune liigutas kõrvu.* Arklys pajudino ausis.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

liigutus s <liigutus, liigutuse, liigutust;

pl liigutused, liigutuste, liigutusi>

judesys m ◦ *Iga liigutus oli haigele valus.*

Kievienas judesys ligoniui këlë skausmā.

• **kiired, jårsud, aeglased liigutused** greiti, staigūs, lēti judesiai

liik s <liik, liigi, liiki, liiki; *pl* liigid, liikide, liike>

1. rūšis *f*, tipas *m* ◦ *Sõnaraamatuid on mitut liiki.* Žodynyŭ yra įvairių rūšių.

2. rūšis *f* (*biol.*) ◦ *See liik on Eestis kaitse all.*

Ši rūšis Estijoje saugoma.

• **haruldane liik** reta rūšis

liiklus s <liiklus, liikluse, liiklust>

eismas m ◦ *Gonsiori tånaval on liiklus*

suletud. Gonsiori gatvėje uždarytas eismas.

• **tihe / elav liiklus** intensyvus / didelis eismas

liiklusmārk s <liiklusmārk, liiklusmārgi,

liiklusmāрки; *pl* liiklusmārgid, liiklusmārkide,

liiklusmārke>

kelio ženklas m ◦ *Autojuhid peavad jālgima*

liiklusmārke. Vairuotojai turi stebėti kelio

ženklus.

• **keelav, hoiatav liiklusmārk**

draudžiamasis, įspėjamasis kelio ženklas

liikuma v <liikuma, liikuda, liigub>

judėti ◦ *Rong hakkas liikuma.* Traukinys pajudėjo.

Hilja õhtul liikus tånaval veel inimesi. Vėlai

vakare gatvėje dar vaikščiojo žmonės.

■ **kuhu** Liikusime Tallinna poole. Judėjome Talino link.

liikumine s <liikumine, liikumise, liikumist;

pl liikumised, liikumiste, liikumisi>

1. judėjimas *m* ◦ *Jalgratturid jätkasid*

liikumist. Dviratininkai judėjo toliau.

2. judėjimas *m*, sąjūdis *m*

• **rahvuslik, poliitiline liikumine** tautinis, politinis judėjimas

liim s <liim, liimi, liimi; *pl* liimid, liimide, liime>

klįjai *m pl* ◦ *Liim ei ole veel kuivanud.*

Klijai dar neišdžiūvo.

liin s <liin, liini, liini; *pl* liinid, liinide, liine>

1. maršrutas *m* ◦ *Tallinna-Tartu liinil tāna*

bussid ei sõida. Šiandien maršrutu Talinas-

Tartu autobusai nevažiuoja.

2. linija *f* ◦ *Meil pole elektrit, torm on liini*

rikkunud. Mes neturime elektros, audra

sugadino elektros liniją.

liit s <liit, liidu, liitu, liitu; *pl* liidud, liitude, liite>

sajunga *f*, **susivienijimas** *m* ◦ *Ta kuulub*

Eesti Kirjanike Liitu. Jis priklauso Estijos

rašytojų sąjungai. *Mis aastal astus Eesti*

Euroopa Liitu? Kelintais metais Estija įstojo į Europos Sąjungą?

• **sõjaline liit** karinis aljansas, **majanduslik**

liit ekonominė sąjunga

liiter s <liiter, liitri, liitrit; *pl* liitrid, liitrite,

liitreid>

litras *m*

liitma v <liitma, liita, liidab, liidetud; liitis,

liitnud>

1. sujungti; prijungti

■ **milleks** *Kaks ministeeriumi otsustati*

liita üheks. Buvo nuspręsta sujungti dvi

ministerijas.

■ **millega** *Väike kool liideti suuremaga.* Maža

mokykla buvo prijungta prie didesnės.

2. sudėti; pridėti; ANT lahutama ◦ *Liitsin*

arvud kokku. Sudėjau skaičius.

■ **millele** *Kahele liita kaks on neli (2 + 2 = 4).*

Prie dviejų pridėjus du bus keturi (2 + 2 = 4).

liitrine adj <liitrine, liitrise, liitrist; *pl*

liitrised, liitriste, liitriseid>

1. litrin|jis, -ė, litro ◦ *Ostsin liitrise purgi mett.*

Nupirkau litrinį stiklainį medaus.

2. (*t. p. sud. ž.*) (2, 3, 4...) litrų, -litrīs ◦ *See*

kann on kaheliitrine. Šis ašotis yra dviejų

litrų / dvilitrīs.

liitsõna s <liitsõna, liitsõna, liitsõna;

pl liitsõnad, liitsõnade, liitsõnu>

sudurtinis žodis *m*

liituma v <liituma, liituda, liitub>

prisijungti

■ **kellega-millega** *Eesti liitus Euroopa*

Liiduga aastal 2004. Estija prisijungė prie

Europos Sąjungos 2004 metais. *Liitun teie*

seltskonnaga hiljem. Prisijungsiu prie jūsų

kompanijos vėliau.

liitumine s <liitumine, liitumise, liitumist>

susijungimas *m*; **prisijungimas** *m* ◦ *Kahe*

panga liitumine toimub järgmisel aastal. Du

bankai susijungs kitais metais.

liiv s <liiv, liiva, liiva>

smėlis *m* ◦ *Lamasime kuumal liival.* Gulėjome

ant karšto smėlio.

• **jāme, peen, kuiv, mārg liiv** stambus,

smulkus, sausas, šlapias smėlis

lill s <l'ill, lille, l'ille; *pl* lilled, l'illede, l'illi>
gėlė f ◦ *Aias õitsevad kaunid lilled*. Sode žydi gražios gėlės. *Pane lilled vaasi!* Pamerk gėles į vaza!

• **lilli kinkima** dovanoti gėlių ◦ *Kinkisin emale sünnipäevaks lilli*. Padovanojau mamai gimtadienio proga gėlių.

• **lilli kastma** laistyti gėles ◦ *Neid lilli peab kastma kord nädalas*. Šias gėles reikia laistyti kartą per savaitę.

• **lilli istutama** sodinti gėles ◦ *Istutasime hauale lilli*. Pasodinome ant kapo gėlių.

• **lilli korjama** skinti gėles ◦ *Tüdrukud korjasid aasal lilli*. Mergaitės pievoje skynė gėles.

lilla adj <lilla, lilla, lillat; *pl* lillad, lillade, lillasad>
 violetinis, -ė ◦ *Neiu kandis lillat kleiti*. Mergina dėvėjo violetinę suknelę.

lillepott s <lillep'ot't, lillepoti, lillep'otti, lillep'otti; *pl* lillepotid, lillep'ottide, lillep'ot'te>
vazonas m; **SIN pott** ◦ *Aknalauval on lillepotid kaktustega*. Ant palangės stovi vazona su kaktusais.

lillkapsas s <l'illkapsas, l'illk'apsa, l'illkapsast; *pl* l'illk'apsad, l'illkapsaste, l'illk'apsaid>
 žiedinis kopūstas *m*

limonaad s <limon'aad, limonaadi, limon'aadi; *pl* limonaadid, limon'aadide, limon'aade>
 limonadas *m*

lina s <lina, lina, lina; *pl* linad, linade, linu>

1. paklodė f ◦ *Panin voodisse puhta lina*.

Paklojau lovoje švarią paklodę.

2. staltiesė f ◦ *Lauval on valge lina*. Ant stalo balta staltiesė.

lind s <l'ind, linnu, l'indu; *pl* linnud, l'indude, l'inde>
paukštis m ◦ *Tuvi ja luik on linnud*. Balandis ir gulbė yra paukščiai.

• **linnud lendavad, laulavad** paukščiai skraido, čiulba

+ **kodulind** naminis paukštis, **rändlind** migruojantis paukštis

linn s <l'inn, linna, l'inna, l'inna; *pl* linnad, l'innade, l'innu>

miestas m ◦ *Paljud noored kolivad maalt ära linna*. Daug jaunimo keliasi iš kaimo į miestą.

• **linna elanikud** miesto gyventojai
 + **kesklinn /südalinn** miesto centras,
kodulinn gimtasis miestas, **pealinn** sostinė,
vanalinn senamiestis, **äärelinn** priemiestis

linnaosa s <linnaosa, linnaosa, linnaosa, linna'ossa; *pl* linnaosad, linnaosade, linnaosi = linnaosaid>

miesto dalis m ◦ *Selles linnaosas on palju eramaju*. Šitoje miesto dalyje daug nuosavų namų.

linnapesa s <linnap'ea, linnap'ea, linnap'eade; *pl* linnap'eade, linnap'eade, linnap'aid = linnap'easid>

mer[as, -ė ◦ *Tallinn sai uue linnapea*. Talinas turi naują merą.

lint s <l'in't, lin'di, l'in'ti; *pl* lin'did, l'in'tide, l'in'te>
juosta f; **kaspinas m** ◦ *Matustel seotakse auto külge must lint*. Per laidotuves prie automobilio prisegamas juodas kaspinas.

lipp s <l'ipp, lipu, l'ippu; *pl* lipud, l'ippude, l'ippe>
vėliava f ◦ *Eestil on sinimustvalge lipp*. Estijos vėliava yra mėlynos, juodos ir baltos spalvų.

lips s <l'ips, lipsu, l'ipsu; *pl* lipsud, l'ipsude, l'ipse>
kaklaraištis m ◦ *Noormees läks teatrisse ülikonna ja lipsuga*. Vaikinas ėjo į teatrą su kostiumu ir kaklaraiščiu.

• **lipu ette panema** užsirišti kaklaraištį,
lips on ees ryšėti kaklaraištį, **lipsu eest (ära)**
võtma nusirišti kaklaraištį ◦ *Ta pani lipsu ette*. Jis užsirišo kaklaraištį.

lisa s <lisa, lisa, lisa; *pl* lisad, lisade, lisasid>

1. priedas m (papildomai) ◦ *Tahan palgale natuke lisa teenida*. Noriu šiek tiek prisidurti prie algos.

◦ **lisaks** (= täienduseks; peale selle) be to *Autojuht sai trahvi, lisaks võeti talt load ära*. Vairuotojas gavo baudą, be to, iš jo buvo atimtas vairuotojo pažymėjimas.

2. priedas m ◦ *Võõrsõnade häädus on antud raamatu lisas*. Svetimžodžių tarimas pateiktas knygos priede.

• **lepingu, seaduse lisa** sutarties, įstatymo priedas

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

lisama v <lisama, lisada, lisab, lisatud>

1. pridėti; papildyti

■ **kuhu** *Lisasin albumisse uusi pilte.* Įdėjau į albumą naujų nuotraukų.

■ **millele** *Lisa supile veel soola.* Įdėk dar druskos į sriubą.

2. papildomai rašyti ar sakyti, papildyti, pridurti

■ **kuhu** *Lisasin kirja lõppu oma telefoninumbri.* Laiško pabaigoje parašiau savo telefono numerį.

■ **millele** *Kas keegi soovib minu ettepanekule midagi lisada?* Ar kas nors nori papildyti mano pasiūlymą?

3. padidinti ◦ *Autojuht lisas kiirust.* Vairuotojas padidino greitį.

lisanduma v <lisanduma, lisanduda, lisandub>

sukaupti; prisidėti ◦ *Aja jooksul lisandub*

kogemusi ja teadmisi. Bėgant laikui susikaupia patirties ir žinių.

■ **millele** *Hinnale lisandub käibemaks.* Prie kainos pridėdamas pridėtinės vertės mokestis.

loa → luba

loe s <l'oe, l'ood, l'oet>

šiaurės vakarai *m pl* ◦ *Tuul puhub loodest.* Pučia šiaurės vakarų vėjas.

loeb → lugema

loend s <l'oend, l'oendi, l'oendit; *pl* l'oendid, l'oendite, l'oendeid>

sąrašas *m* ◦ *Referaadi lõpus oli kasutatud kirjanduse loend.* Referato pabaigoje buvo pateiktas naudotos literatūros sąrašas.

loeng s <l'oeng, l'oengu, l'oengut; *pl* l'oengud, l'oengute, l'oenguid>

paskaita *f* ◦ *Üliõpilased käivad loengutel.* Studentai lanko paskaitas.

• **loenguid pidama** skaityti paskaitas,
loenguid kuulama klausyti paskaitų

loetelu s <l'oetelu, l'oetelu, l'oetelu, l'oet'ellu; *pl* l'oetelud, l'oetelude, l'oetelusid>

sąrašas *m* ◦ *Uurimuse lõppu tuleb lisada kasutatud kirjanduse loetelu.* Tyrimo pabaigoje reikia pridėti naudotos literatūros sąrašą.

lohutama v <lohutama, lohutada, lohutab>
guosti, paguosti

■ **keda** *Ema lohutas nutvat last.* Mama guodė verkiantį vaiką.

lokkis adj <l'okkis>

garbanot|as, -a ◦ *Tal on lokkis juuksed.* Jo plaukai garbanoti.

loll adj, s <l'ol'l, lolli, l'olli; *pl* lollid, l'ollide, l'ol'le; *laipsn.* lollim, kõige lollim>

1. kvail|as, -a, žiopl|as, -a, paik|as, -a, durn|as, -a ◦ *Milline loll küsimus!* Kas per kvailas klausimas!

• **loll nali** kvailas pokštas, **loll jutt** kvailos kalbos, **loll viga** žioplą klaida

2. kvail|ys, -ė ◦ *Lolle on kerge petta.* Kvailius lengva apgauti.

lomp s <l'omp, lombi, l'ompi, l'ompi;

pl lombid, l'ompide, l'ompe>

bala *f* ◦ *Astusin lompi.* Įlipau į balą.

lonkama v <l'onkama, longata, l'onkab>

šlubuoti ◦ *Kukkusin ja nüüd lonkan juba mitmendat päeva.* Pargriuvau ir dabar jau kelinta diena šlubuoju.

loo → lugu

loobuma v <l'oobuma, l'oobuda, l'oobub, l'oobutud>

mesti; atsisakyti

■ **millest** *Mees loobus suitsetamisest.*

Vyras metė rūkyti. *Valitsus loobus maksude tõstmisest.* Vyriausybė atsisakė padidinti mokesčius. *Loobusin pakutud veinist.*

Atsisakiau pasiūlyto vyno.

■ **mida tegemast** *Peeter loobus direktoriks kandideerimast.* Petras atsisakė kandidatuoti į direktoriaus postą.

loobumine s <l'oobumine, l'oobumise, l'oobumist>

atsisakymas *m*; metimas *m* ◦ *Lihast loobumise põhjused on erinevad.* Mėsos atsisakoma dėl įvairių priežasčių.

loode → loe

loodetavasti adv <loodetavasti>

tikimasi ◦ *Loodetavasti läheb kõik hästi.*

Tikimasi, viskas bus gerai. *Jõuame loodetavasti õigeks ajaks.* Tikimės, kad spėsime laiku.

loodus s <l'oodus, l'ooduse, l'oodust>
gamta *f* ◦ *Sõidame linnast välja, kuskile loodusesse!* Važiuojame už miesto, kur nors į gamtą!

• **loodust kaitsma** saugoti gamtą,
loodust hoidma / säästma tausoti gamtą

looduslik adj <l'oodusl'ik, l'oodusliku, l'oodusl'ikku; *pl* l'ooduslikud, l'ooduslike, l'oodusl'ikke>

natūral|us, -i; **gamtin|is**, -ē ◦ *Ta kasutab ainult looduslikku kosmeetikat.* Ji naudoja tik natūralią kosmetiką.

• **looduslik tasakaal** gamtinė pusiausvyra,
looduslikud materjalid natūralios medžiagos

loogiline adj <loogiline, loogilise, loogilist; *pl* loogilised, loogiliste, loogilisi; *laipsn.* loogilisem, kõige loogilisem>

login|is, -ē; **logišk|as**, -a ◦ *Tema väited on igati loogilised.* Jo teiginiai visais atžvilgiais logiški.

• **loogiline mõtlemine** loginis mąstymas,
loogiline järeldus logiška išvada, **loogiline seletus** logiškas paaiškinimas

loojuma v <l'oojuma, l'oojuda, l'oojub>
leistis; ANT tōusma ◦ *Päike on juba loojunud.* Saulė jau nusileidusi.

loom s <l'oom, looma, l'ooma; *pl* loomad, l'oomade, l'oomi>

1. gyvūnas *m* ◦ *Rott on tark loom.* Žiurkė – protingas gyvūnas.

• **karvane, ohtlik loom** gauruotas, pavojingas gyvūnas

+ **koduloom** naminis gyvūnas, **lemmikloom** naminis gyvūnėlis / numylėtinis, **metsloom** miško gyvūnas

2. būtybē *f* (kiekvienas gyvas padaras)

◦ *Organismid jagunevad taimedeks, loomadeks, seenteks ning bakteriteks.* Organizmai skirstomi į augalus, gyvūnus, grybus ir bakterijas.

looma v <l'ooma, l'uua, l'oob, l'oodud; l'ōi, loonud, luuakse>

kurti, **sukurti**; **ikurti** ◦ *Teadlased on loonud selle kohta erinevaid teooriaid.* Mokslininkai sukūrė apie tai įvairių teorijų. *Nad lōid oma firma.* Jie įkūrė savo įmonę.

loomaaed s <loomaaed, loomaaia, loomaaeda, loomaaeda; *pl* loomaaiad, loomaaedade, loomaaedu>
zoologijos sodas *m*

loomaliha s <loomaliha, loomaliha, loomaliha>
jautiena *f*; SIN veiseliha

loomine s <l'oomine, l'oomise, l'oomist>
kūrimas *m*, **sukūrimas** *m*

• **uute töökohtade loomine** naujų darbo vietų kūrimas

looming s <looming, loomingu, loomingut>
kūryba *f* ◦ *Raamat tutvustab kunstniku elu ja loomingut.* Knygoje pristatoma menininko gyvenimas ir kūryba.

• **varasem, hilisem looming** ankstyvoji, vėlyvoji kūryba

loominguline adj <loominguline, loomingulise, loomingulist; *pl* loomingulised, loominguliste, loomingulisi; *laipsn.* loomingulisem, kõige loomingulisem>
kūrybišk|as, -a; **kūrybin|is**, -ē ◦ *Teatris valitses loominguline õhkkond.* Teatre tvyrojo kūrybiška atmosfera.

loomulik adj <loomul'ik, loomuliku, loomul'ikku, loomul'ikku; *pl* loomulikud, loomulike, loomul'ikke; *laipsn.* loomulikum, kõige loomulikum>

1. natūral|us, -i ◦ *Minu juuste loomulik värv on punane.* Natūrali mano plaukų spalva – ryškiai rusva. *Ta suri loomulikku surma.* Jis mirė natūralia mirtimi.

2. normal|us, -i ◦ *See on loomulik, et abikaasad tülitsevad vahel.* Normalu, kad sutuoktiniai kartais pykstasi.

loomulikult adv <loomulikult>
žinoma; SIN muidugi ◦ *Loomulikult tahavad kõik inimesed õnnelikud olla.* Žinoma, visi žmonės nori būti laimingi. *Kas sa tahad ka kinno tulla? – Loomulikult!* Ar ir tu nori eiti į kiną? – Žinoma!

loosung s <loosung, loosungi, loosungit; *pl* loosungid, loosungite, loosungeid>
šūkis *m*

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

lootma v <l'ootma, l'oota, loodab; l'ootis, l'ootnud>

1. tikêtis

■ **mida teha** *Igäüks loodab õnnelikuks saada.*

Kiekvienas tikisi tapti laimingas.

■ **et Loodan, et sul läheb hästi.** Tikiuosiu, kad tau sekasi gerai.

2. pasikliauti

■ **kellele-millele / kelle-mille peale** *Mul ei ole kellelegi / kellegi peale lootat.* Neturiu kuo pasikliauti. *Kas ma võin sinule / sinu peale lootat?* Ar galiu tavimi pasikliauti?

lootus s <l'ootus, l'ootuse, l'ootust; pl l'ootused, l'ootuste, l'ootusi = l'ootuseid> viltis f ◦ *Ei tohi lootust kaotada.* Negalima prarasti vilties.

● **lootus püsib** viltis išlieka, **lootus kaob**

viltis žūva, **lootused täituvad** viltys išsipildo

● **lootust andma** suteikti vilties ◦ *Arst andis lootust, et patsient jääb ellu.* Gydytojas suteikė vilties, kad ligonis išgyvens.

lootusetu adj <l'ootusetu, l'ootusetu, l'ootusetut; pl l'ootusetud, l'ootusetute, l'ootusetuid; laipns. l'ootusetum, kõige l'ootusetum>

beviltišk[as, -a] ◦ *Olukord on täiesti lootusetu.* Padėtis visiškai beviltiška. *Haige seisund on lootusetu.* Ligonio būklė beviltiška.

loovutama v <loovutama, loovutada, loovutab, loovutatud> atiduoti, perleisti

■ **kellele-millele** *Ajaloolane loovutas oma vanad mündid muuseumile.* Istorikas atidavė muziejui savo senas monetas.

loss s <l'os's, lossi, l'ossi, l'ossi; pl lossid, l'osside, l'os'se> pilis f

● **keskaegne loss** viduramžių pilis

loterii s <loter`ii, loter`ii, loter`iid; pl loter`iid, loter`iide, loter`iisid>

loterija f ◦ *Ta võitis loteriil suure summa.* Jis laimėjo loterijoje didelę sumą pinigų.

luba s <luba, l'oa, luba; pl l'oad, lubade, lube = lubasid>

1. leidimas m; ANT keeld ◦ *Lapsed ei tohi ema loata tänavale minna.* Vaikams negalima be mamos leidimo eiti į gatvę.

● **ametlik, kirjalik luba** oficialus, raštiškas leidimas

● **luba küsima / paluma** prašyti leidimo, **luba andma** suteikti leidimą, **luba saama** gauti leidimą

+ **elamisluba** leidimas gyventi, **tööluba** leidimas dirbti

2. (ppr. pl) **vairuotojo pažymėjimas** m, **vairuotojo teisės** f pl; SIN juhiluba ◦ *Talt võeti load aastaks ära.* Iš jo buvo metams atimtas vairuotojo pažymėjimas.

lubadus s <lubadus, lubaduse, lubadust; pl lubadused, lubaduste, lubadusi>

pažadas m ◦ *Ta andis lubaduse, et jätab suitsetamise maha.* Jis pasižadėjo mesti rūkyti.

● **kindel, tühi lubadus** tikras, tuščias pažadas

● **lubadust täitma, murdma** ištesėti, sulaužyti pažadą

lubama v <lubama, lubada, lubab, lubatud>

1. leisti (duoti sutikimą ką daryti); ANT keelama ◦ *Emalubas lapsel õue minna.* Mama leido vaikui eiti į kiemą.

■ **kellel + mida teha** *Ülemus lubas töötajal varem koju minna.* Viršininkas leido darbuotojui anksčiau išeiti namo.

2. žadėti; pažadėti ◦ *Ilmateade lubab homseks ilusat ilma.* Orų prognozė rytoj žada gerą orą.

■ **kellele** *Luba mulle, et sa enam nii ei tee!* Pažadėk man, kad daugiau taip nedarysi!

■ **mida teha** *Jüri lubas Mari naiseks võtta* (= lubas Mariga abielluda). Jurgis pažadėjo vesti Marytę.

3. leisti (sudaryti sąlygas) ◦ *Kui ilm lubab, sõidan homme maale.* Jei oras leis, rytoj važiuosiu į kaimą.

lugeja s <lugeja, lugeja, lugejat; pl lugejad, lugejate, lugejaid>

skaitytoj[as, -a] ◦ *Raamat jõuab eesti lugejateni järgmisel kuul.* Estų skaitytojus knyga pasieks kitą mėnesį.

● **raamatukogu lugejad** bibliotekos skaitytojai

lugema v <lugema, lugeda, l'oeb, l'oetud>

1. skaityti ◻ *Loen ühte põnevat raamatut.*

Skaitau vieną įdomią knygą.

■ **kust** *Lugesin ajalehest uudiseid.* Laikraštyje skaičiau naujienas.

■ **kellele** *Isa luges lastele muinasjuttu.* Tėvas skaitė vaikams pasaką.

2. skaičiuoti ◻ *Poiss oskab juba sajani lugeda.*

Berniukas jau moka suskaičiuoti iki šimto.

Müüja luges raha. Pardavėjas skaičiavo

pinigus.

lugemine s <lugemine, lugemise, lugemist>

skaitymas m ◻ *Tal olid lugemine ja*

kirjutamine juba enne kooli selged. Prieš

pradėdamas lankyti mokyklą jis jau mokėjo

skaityti ir rašyti.

lugu s <lugu, l'oo, lugu; pl l'ood, lugude, lugusid>

1. pasakojimas m; istorija f ◻ *Kirjutasin*

oma reisist ajalehele loo. Parašiau į laikraštį

pasakojimą apie savo kelionę. *Vanaisa*

rääkis alati lugusid nõidadest. Senelis visada

pasakodavo istorijas apie raganas.

+ **ajalugu** istorija, **armastuslugu** meilės istorija,

elulugu gyvenimo aprašymas (CV),

kirjanduslugu literatūros istorija, **muinaslugu**

pasaka, **seikluslugu** nuotykių istorija, **ulmelugu**

mokslinės fantastikos istorija, **õuduslugu**

siaubo istorija

2. atsitikimas m, įvykis m ◻ *Temaga juhtub*

sageli igasuguseid naljakaid, tobedaid

lugusid. Jam dažnai atsitinka visokių

juokingų, kvailokų istorijų.

• **tõestisündinud lugu** tikras atsitikimas

3. (muzikos) kūrinys m ◻ *Mängisin klaveril*

ühe loo. Pagrojau pianinu vieną kūrinį.

4. padėtis f, situacija f; aplinkybės f pl

◻ *Kuidas vanaemaga lood on? Kokia močiutės*

läbi. Gėda sakyti, bet neišlaikiau egzamino.

lugupeetud adj <lugup`eetud>

gerbiam|jas, -a, gerbiam|asis, -oji; SIN

austatud ◻ *Lugupeetud kolleegid!* Gerbiami

kolegos!

lugu pidama v <lugu pidama, lugu pidada,

p`eab lugu; pidas lugu>

gerbti; SIN austama

■ **kellest-millest** *Temast peetakse lugu.* Jis yra gerbiamas.

lugupidamine s <lugupidamine,

lugupidamise, lugupidamist>

gerbimas m, pagarba f ◻ *Professorisse*

suhtutakse lugupidamisega. Į profesorių

žiūrima pagarbiai.

• **vastastikune lugupidamine** abipusė pagarba

• **lugupidamist avaldama** reikšti pagarbą,

lugupidamist väärima būti vertam pagarbos

luid → luu

luik s <l`uik, luige, l`uike; pl luiged, l`uikede, l`uiki>

gulbė f

lukk s <l`ukk, luku, l`ukku, l`ukku; pl lukud,

l`ukkude, l`ukke>

1. spyna f ◻ *Mul on vaja uksele uus lukk panna.*

Man reikia į duris įstatyti naują spyną.

• **lukku panema/keerama** užrakinti ◻ *Kas sa*

panid ukse lukku? Ar užrakinai duris?

• **lukus olema** būti užrakintam ◻ *Värav on*

lukus. Vartai užrakinti.

2. užtrauktukas m ◻ *Saapa lukk läks*

katki. Sulūžo bato užtrauktukas. *Tõmbasin*

luku kinni/lahti. Užtraukiau /atitraukiau

užtrauktuką.

lumememm s <lumem`emm, lumememme,

lumem`emme; pl lumememmed, lumem`emmede,

lumem`emmesid>

senis besmegenis m ◻ *Lapsed ehitavad*

õues lumememme. Vaikai kieme lipdo senį

besmegenį.

lumi s <lumi, lume, l`und, l`umme>

sniegas m ◻ *Õösel sadas lund.* Naktį snigo.

Hommikuks oli paks lumi maas. Rytą žemę

dengė storas sniego sluoksniis. *Ilmateade*

ennustab lõrtsi ja lund. Orų prognozė žada

šlapdribą ir sniegą.

lumine adj <lumine, lumise, lumist; pl lumised,

lumiste, lumiseid>

1. snieguot|jas, -a ◻ *Lapsed olid tuppa tuelles*

täiesti lumised. Į kambarį grįžę vaikai buvo

snieguoti nuo galvos iki kojų.

• **lumine tee, mets, põld** snieguotas kelias,

miškas, laukas

2. snieging|jas, -a

• **lumine talv** snieginga žiema

lund → lumi

lusikas s <lusikas, lusika, lusikat; pl lusikad,

lusikate, lusikaid>

šaukštas m

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

luteri adj <luteri (*nekait.*)>

liuteronų

- **luteri usk, kirik, kogodus, pastor** liuteronų tikėjimas, bažnyčia, parapija, pastorius

luu s <l'uu, l'uu, l'uud; pl l'uud, l'uude, l'uid>

1. **kaulas** m; ◦ *Poiss murdis kukkudes käeluu.* Griūdamas berniukas susilaužė ranką.

2. **ašaka** f *Selle kala sees on palju väikseid luid.* Šioje žuvyje daug ašakų.

- + **jalaluu** kojos kaulas, **käeluu** rankos kaulas, **pealuu** kaukolė

luua → looma

luukere s <l'uukere, l'uukere, l'uukeret;

pl l'uukered, l'uukerede, l'uukeresid>

skeletas m, **griaučiai** m pl ◦ *Leidsime metsast mingi väikse looma luukere.* Miške radome kažkokio mažo gyvūno griaučius.

luuletaja s <luuletaja, luuletaja, luuletajat;

pl luuletajad, luuletajate, luuletajaid>

poet[as, -ė

luuletus s <luuletus, luuletuse, luuletust;

pl luuletused, luuletuste, luuletusi>

eilėraštis m

lõbus adj <lõbus, lõbusa, lõbusat; pl lõbusad,lõbusate, lõbusaid; *laipn.* lõbusam, kõige

lõbusam = lõbusaim>

linksm[as, -a ◦ *Pidu oli väga lõbus.* Šventė buvo labai linksma. *Teisest toast kostis lõbusat naeru ja laulu.* Iš kito kambario sklido linksmas juokas ir dainos.

- **lõbus tuju / meeoleu** linksma nuotaika,

- lõbus seltskond** linksma kompanija

lõbusalt adv <lõbusalt; *laipn.* lõbusamalt,

kõige lõbusamalt>

linksmi ◦ *Ta armastab lõbusalt aega veeta.*

Jis mėgsta linksmi leisti laiką.

lõbustuspark s <lõbustusp`ark,

lõbustuspargi, lõbustusp`arki, lõbustusp`arki; pl

lõbustuspargid, lõbustusp`arkide, lõbustusp`arke>

atrakcionų parkas m

lõhe¹ s <lõhe, lõhe, lõhet; pl lõhed, lõhede, lõhesid>lašiša f ◦ *Õhtusöögiks küpsetasime lõhet.*

Vakarienei kepėme lašišą.

lõhe² s <lõhe, lõhe, lõhet; pl lõhed, lõhede, lõhesid>

1. **plyšys** m ◦ *Maavärina ajal tekivad maapinda lõhed.* Drebant žemei, jos paviršiuje atsiveria plyšių.

2. **atotrūkis** m

- **kelle-mille vahel** *Lõhe rikaste ja vaeste vahel on kasvanud.* Yra padidėjęs atotrūkis tarp turtingųjų ir vargšų.

lõhkuma v <l'õhkuma, l'õhkuda, lõhub, lõhutud>

1. **daužyti** ◦ *Vargad lõhkusid akna, et majja sisse saada.* Vagys išdaužė langą, kad patektų į namą. *Laps lõhkus vaasi ära.* Vaikas sudaužė vazą.

- **puid lõhkuma** kapoti malkas ◦ *Isa lõhkus kirvega puid.* Tėvas kirviu kapojo malkas.

2. **gadinti** ◦ *Halb tee lõhub autosid.* Blogas kelias gadina automobilius.

lõhn s <l'õhn, lõhna, l'õhna; pl lõhnad,

l'õhnade, l'õhnu>

kvapas m ◦ *Köögist tulevad head lõhnad.* Iš virtuvės sklinda malonūs kvapai.

- **meeldiv, ebameeldiv lõhn** malonus, nemalonus kvapas

- **lõhna tundma** užuosti ◦ *Koer tunneb hästi lõhna.* Šuo labai gerai užuodžia.

lõhnama v <l'õhnama, lõhnata, l'õhnab>

kvepėti ◦ *Need lilled lõhnavad hästi.* Šios gėlės skaniai kvepia.

- **mille järele** *Köögis lõhnab kala järele.*

Virtuvėje kvepia žuvimi.

lõhnaõli s <lõhnaõli, lõhnaõli, lõhnaõli;

pl lõhnaõlid, lõhnaõlide, lõhnaõlisid>

kvepalai m pl ◦ *Ta kinkis mulle kalli lõhnaõli.*

Jis padovanojo man brangius kvepalus.

lõi → looma; lõma

lõik s <l'õik, lõigu, l'õiku; pl lõigud, l'õikude, l'õike>

1. **griežinys** m, **griežinėlis** m, **skiltelė** f, **riekelė** f ◦ *Panin võileivale lõigu tomatit.*

Uždėjau ant sumuštinio pomidoro griežinėli.

2. **atkarpa** f, **ruožas** m ◦ *Ajutiselt suletakse liikluseks Narva tänava lõik vanalinnas.*

Senamiestyje laikinai uždaroma Narvos gatvės atkarpa.

3. **pastraipa** f ◦ *Juba artikli esimeses*

lõigus oli mitu viga. Jau pirmoje straipsnio pastraipoje buvo kelios klaidos.

lõikama v <lõikama, lõigata, lõikab, lõigatud> pjauti; kirpti ◻ *Lõikasin tüki vorsti*. Atsipjoviau gabalēļ dešros. *Tüdruk lõikas endale kogemata sõrme*. Mergaitē netyčia isipjovē pirštā.

■ **milleks** *Ta lõikas leiva viiludeks*. Jis supjaustē duonā riekēmis. *Lõika tort tükķideks*. Supjaustyk tortā.

● **juukseid lõikama** kirpti plaukus, **küüsi lõikama** kirpti nagus

lõikamine s <lõikamine, lõikamise, lõikamist> pjovimas m; kirpimas m ◻ *Need käärid on mõeldud juuste lõikamiseks*. Šios žirklēš skirtos plaukams kirpti.

lõke s <lõke, lõkke, lõket; pl lõkķed, lõkete, lõkķeid>

laužas m ◻ *Istusime ümber lõkke*. Susēdome aplink laužā.

● **lõket tegema, süütama, kustutama** kurti, užkurti, užgesinti laužā

lõng s <lõng, lõnga, lõnga; pl lõngad, lõngade, lõngu>

siūlas m ◻ *Ēma koob punasest lõngast kampsunit*. Mama mezga megztiņi iš raudonū siūlū.

lõpetaja s <lõpetaja, lõpetaja, lõpetajat; pl lõpetajad, lõpetajate, lõpetajaid> abiturient[as, -ē; absolvent[as, -ē ◻ *Lehes ilmus Tartu ülikooli tēnavuste lõpetajate nimeķiri*. Laikraštyje pasirodē šijumētiniū Tartu universiteto absolventū sarašas.

lõpetama v <lõpetama, lõpetada, lõpetab, lõpetatud>

baigti, pabaigti; nutraukti; ANT alustama ◻ *Pean tōō homseks lõpetama*. Iki rytojaus turiu baigti darbā. *Ēttevōte lõpetas oma tegevuse*. Īmonē nutraukē savo veiklā. *Tal jāi ūlikool lõpetamata*. Jis nebaigē universiteto.

lõpetamine s <lõpetamine, lõpetamise, lõpetamist> baigimas m ◻ *Pārast kooli lõpetamist lāksin tōōle*. Baigēs mokyklā pradējau dirbti.

lõplik adj <lõpl'ik, lõpliku, lõpl'ikku; pl lõplikud, lõplike, lõpl'ikke>

galutin[is, -ē ◻ *Kas see on sinu lõplik vastus?* Ar tai tavo galutinis atsakymas?

● **lõplik otsus, valik, pakkumine** galutinis sprendimas, pasirinkimas, pasiūlymas

lõplikult adv <lõplikult>

galutinai, iki galo ◻ *Tōō on lõplikult valmis*. Darbas atliktas iki galo. *Probleem tuleb lõplikult lahendada*. Problema reikia išsprēsti iki galo.

lõpps s <lõpp, lõpu, lõppu, lõppu; pl lõpud, lõppude, lõppe>

1. **pabaiga** f; ANT algus ◻ *Seda ei unusta ma elu lõpuni*. To aš nepamiršiu iki gyvenimo pabaigos.

● **lõpule/lõpuni viima** įvykdyti ◻ *Ta viis oma plaani lõpuni*. Jis įvykdē savo planā.

● **lõpule jõudma** baigtis ◻ *Remont jõuab lõpule mārtsis*. Remontas baigtis kovā. *Filmi lõpp oli õnnelik*. Filmo pabaiga buvo laiminga. *Kursused toimuvad suve lõpus*. Kursai vyks vasaros pabaigoje.

● **aasta, nādala, kuu, sajandi lõpp** metų, savaitēs, mėnesio, amžiaus pabaiga

+ **nādalaļõpp** savaitgalis

2. **galas** m; ANT algus ◻ *Seisin jārķekorra lõppu*. Atsistojau ĩ eilēs galā. *WC on koridori lõpus*. Tualetas koridoriaus gale.

lõppema v <lõppema, lõppeda, lõpeb> ar <lõppema, lõppeda, lõppeb>

baigtis; ANT algama ◻ *Koosolek lõpeb/lõppeb kell viis*. Susirinkimas baigiasi penktā valandā. *Vihm lõppes jārķsku*. Staiga nustojo lyti.

■ **millega** *Nende abielu lõppes lahutusega*. Jū santuoka baigēsi skyrybomis. *Māng lõppes viigiga*. Žaidimas baigēsi lygiosiomis.

lõpuks adv <lõpuks>

pagaliau, galū gale ◻ *Lõpuks sai tōō valmis*. Pagaliau darbas buvo atliktas. *Pārast pikka sōitu jõudsime lõpuks kohale*. Po ilgos kelionēs pagaliau atvykome.

lõug s <lõug, lõua, lõuga; pl lõuad, lõugade, lõugu>

1. (ppr. sg) **smakras** m ◻ *Mehel on kandiline lõug*. Vyro smakras kampuotas.

● **sile lõug** (= ilma habemeta) nuskustas smakras

2. (ppr. pl) **nasrai** m pl ◻ *Krokodill ajas lõuad laiali*. Krokodilas plačiai išžiojo nasrus.

lõuna s <lõuna, lõuna, lõunat; pl lõunad, lõunate, lõunaid>

1. (sg) **pietūs** m pl (pasaulio šalis) ◻ *Maja aknad on lõuna poole*. Namō langai ĩ pietū pusē.

2. **vidudienis** m, **pietūs** m pl ◻ *Ta magas lõunani*. Jis miegojo iki pietū. *Lõuna ajal hakkas sadama*. Per pietus ēmē lyti.

+ **pārastlõuna** popietē

3. **pietūs** m pl (vidurdienio valgis); SIN lõunasōōk ◻ *Mis tāna lõunaks on?* Kas šiandien pietums? *Lāhen koju lõunale*. Einu namo pietauti.

● **lõunat sōōma** pietauti ◻ *Kāisin restoranis lõunat sōōmas*. Buvau restorane pietauti.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

lõunasõök s <l'õunas`õök, l'õunasõögi, l'õunas`õöki; pl l'õunasõögid, l'õunas`õökide, l'õunas`õöke>

pietūs m pl; SIN lõuna ◦ *Lõunasõök koosnes supist, praest ja magustoidust.* Pietums buvo sriuba, kepsnys ir desertas.

lõvi s <lõvi, lõvi, lõvi; pl lõvid, lõvide, lõvisid> liūtļas, -ē

läbi adpos, adv <läbi>

1. pro; per ◦ *Diivan ei mahu uksest läbi.* Sofa netilpo pro duris. *Sõitsime Tartust läbi.* Važiamome per Tartu.

■ **läbi mille** *Kass ronis läbi akna välja.* Katē išlipo per langā laukan. *Tee läheb läbi metsa.* Keliā eina per miškā.

2. per-; iš- (iki galo) ◦ *Raamat on juba läbi müüdüd.* Knyga jau išparduota.

3. per nustatytą laiką

● **läbi aegade** visų laikų, **läbi aastate** visų metų, **läbi ajaloo** per visą istoriją ◦ *Ta on läbi aegade populaarseim president.* Jis populiariausias visų laikų prezidentas.

● **ööpäev, päev, öö läbi** visą parą, dieną, naktį ◦ *Vaatasime päev läbi telekat.* Visą dieną žiūrėjome televizorių. *Olin öö läbi üleväl.* Nemiegojau visą naktį.

4. baigtis; po (laiko atžvilgiu) ◦ *Puhkus saab varsti läbi.* Atostogos tuoj baigsis. *Kell on kümme minutit kolm läbi (= 15.10).* Po trijų dešimt (15:10).

5. sugedļeš, -usi; nudēvētļas, -a; nuavētļas, -a; nunešiotļas, -a ◦ *Telefonil on aku läbi.* Telefono akumulātorius sugedēš. *Minu saapad on tāiesti läbi.* Mano batai visiškai nuavēti.

läbi astuma v <läbi`astuma, läbi`astuda, astub läbi>

užėiti, užsukti

■ **kust** *Astusin poest läbi.* Užėjau į parduotuvę. *Kui linna tuled, astu minu juurest ka läbi.* Kai atvyksi į miestą, užsuk ir pas mane.

läbi kukkuma v <läbi k`ukkuma, läbi k`ukkuda, kukub läbi>

nepavykti; neišlaikyti ◦ *Teadlaste katse kukkus läbi.* Mokslininkų bandymas nepavyko.

■ **kus** *Poiss kukkus eksamil läbi.* Berniukas neišlaikė egzamino.

läbi käima v <läbi k`äima, läbi k`äia, k`äib läbi>

1. bendrauti ◦ *Nad ei käi omavahel läbi.* Jie nebendrauja tarpusavyje.

■ **kellega** *Ta ei käi kellegagi läbi.* Jis su niekuo nebendrauja.

2. užėiti, užsukti

■ **kust** *Käisin korraks poest läbi.* Trumpam užsukau į parduotuvę.

läbi laskma v <läbi l`askma, läbi l`asta, laseb läbi> praleisti

■ **mida** *Katus laseb vett läbi.* Stogas praleidžia vandenį. *See materjal ei lase õhku läbi.* Ši medžiaga nepralaidi orui.

läbi lugema v <läbi lugema, läbi lugeda, l`oeb läbi>

perskaityti ◦ *Lugesin raamatu läbi.*

Perskaičiau knygą.

lābima v <lābima, lābida, lābib, lābitud> praeiti; pravažiuoti ◦ *Võistlejad lābisid vahemaa kiiresti.* Varžybų dalyviai greitai įveikė nuotolį.

läbi mõtlema v <läbi m`õtlemā, läbi m`õelda, m`õtleb läbi>

apgalvoti ◦ *Mõtlesin enne reisile minekut kõik läbi.* Prieš iškeliaudamas viską apgalvoju.

lābimõõt s <lābim`õõt, lābimõõdu, lābim`õõtu> skersmuo m

läbi otsima v <läbi `ot`sima, läbi `ot`sida, ot`sib läbi>

apieškoti ◦ *Politsei otsis kurjategija korteri läbi.* Policija apieškojo nusikaltėlio butą.

lābipaistev adj <lābip`aistev, lābip`aistva, lābip`aistvat; pl lābip`aistvad, lābip`aistvate, lābip`aistvaid; laipsn. lābip`aistvam> permatom|as, -a, skaidr|us, -i

● **lābipaistev klaas** permatomas stiklas, **lābipaistev materjal** permatoma medžiaga, **lābipaistev vedelik** skaidrus skystis

läbi rääkima v <läbi r`ääkima, läbi r`ääkida, räägib läbi>

aptarti ◦ *Koosolekul on vaja palju asju läbi rääkida.* Susirinkime reikia aptarti daug dalykų.

■ **kellega + mille suhtes** *Martin tahab juhatajaga palga suhtes läbi rääkida.* Martynas nori atlyginimo klausimą aptarti su vadovu.

lābirāākimised *pl s* <lābir`āākimised, lābir`āākimiste, lābir`āākimisi>
derybos *f pl*

■ **mille üle** *Riigid alustasid lābirāākimisi kriisi lahendamise üle. Valstybės pradėjo derybas dėl krizės sureguliuavimu.*

● **lābirāākimised algavad, kāivad, jātkuvad** prasideda, vyksta, tęsiasi derybos

lābi saama *v* <lābi s`aama, lābi s`aada, s`aab lābi>

1. sugyventi, sutarti ◦ *Me saame hästi läbi.* Mes gerai sutariame.

■ **kellega** *Ma ei saa oma naabritega läbi.* Mes nesugyvename su kaimynais.

2. išlaikyti

■ **kus** *Ma ei saanud eksamil läbi.* Aš neišlaikiau egzaminu.

3. pasibaigti ◦ *Suvi saab kohe läbi.* Vasara tuoj pasibaigs.

lābi vaatama *v* <lābi v`aatama, lābi vaadata, v`aatab lābi>

apžiūrėti ◦ *Arst vaatas haige läbi.* Gydytojas apžiūrėjo ligonį. *Vaatasin kõik kohad läbi, aga võtit üles ei leidnud.* Visur apžiūrėjau, bet rakto neradau.

lābi viima *v* <lābi v`iima, lābi v`iia, v`iib lābi>

vesti; rengti ◦ *Seminari viivad läbi oma ala spetsialistid.* Seminarą ves savo srities specialistai.

lāheb → minema¹

lāhedal *adv, adpos* <lāhedal; *laipsn.* lāhemal, kōige lāhemal>

1. arti, netoli (vieta); *ANT* kaugel ◦ *Ma elan siinsamas lāhedal.* Aš gyvenu čia pat, netoli. *Töökoht asub kodule täsna lāhedal.*

Darbovietė yra gana arti namų. *Kumb pood on lāhemal?* Kuri parduotuvė arčiau?

■ **kelle-mille lāhedal** *Bussijaam asub sadama lāhedal.* Autobusų stotis yra netoli uosto.

2. netrukus, greit prasidėsiant|jis, -i; *ANT* kaugel ◦ *Sūgis on lāhedal.* Greitai ruduo.

lāhedale *adv, adpos* <lāhedale; *laipsn.* lāhemale, kōige lāhemale>

1. arti; *artyn* (kryptis į); *ANT* kaugale ◦ *Tüdruk istus poisile hästi lāhedale.* Mergaitė atsisėdo labai arti berniuko. *Tule lāhemale!* Ateik arčiau!

■ **kelle-mille lāhedale** ◦ *Koer ei julge inimeste lāhedale tulla.* Šuo nedrįsta prieiti arčiau prie žmonių. *Saun ehitati maja lāhedale.* Pirtis buvo pastatyta arti namo.

2. netrukus (kalbama apie artėjimą laiko atžvilgiu) ◦ *Töö esitamise tähtaeg jõuab aina lāhemale.* Darbo pristatymo terminas vis artėja.

lāhedalt *adv, adpos* <lāhedalt; *laipsn.* lāhemalt, kōige lāhemalt>

1. iš arti, netoli (kryptis iš); *ANT* kaugelt ◦ *Hääl kostis lāhedalt.* Balsas sklido iš arti.

■ **mille lāhedalt** *Ta on pärit Tartu lāhedalt.* Jis kilęs iš Tartu apylinkių.

2. artimai ◦ *Ma pole temaga lāhemalt kokku puutunud.* Aš nesu su juo artimiau susidūręs.

lāhedane *adj, s* <lāhedane, lāhedase, lāhedast; *pl* lāhedased, lāhedaste, lāhedasi; *laipsn.* lāhedasem, kōige lāhedasem>

1. artim|as, -a ◦ *Tütrel on emaga väga lāhedased suhted.* Dukters ir motinos santykiai labai artimi.

● **lāhedane inimene, sōber** artimas žmogus, draugas

2. artim|asis, -oji ◦ *Pidasin sünnipäeva vaid pere ja lāhedastega.* Gimtadienį švenčiau tik su šeima ir artimaisiais.

lāhedus *s* <lāhedus, lāheduse, lāhedust, lāhedusse>

1. artuma *f* ◦ *Meie suvila lāheduses on mitu järve.* Netoli mūsų vasarnamio yra keli ežerai.

2. artumas *m* ◦ *Füüsiline lāhedus ema ja lapse vahel on väga oluline.* Labai svarbus fizinis motinos ir vaiko artumas.

lāhemal → lāhedal

lāhemale → lāhedale

lāhemalt → lāhedalt

lāhenema *v* <lāhenema, lāheneda, lāheneb> artėti, artintis ◦ *Auto lāhenes suure kiirusega.* Automobilis artėjo dideliu greičiu. *Talv lāheneb.* Artinasi žiema.

■ **kellele-millele** *Rong lāheneb jaamale.* Traukinys artėja prie stoties.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

lähim adj <lähim, lähima, lähimat; *pl* lähimad, lähimate, lähimaid>

artimiasu *s* **lās**, -ia ◦ *Kus asub lähim kauplus?* Kur yra artimiausia parduotuvė? *Lähimal ajal ilm ei muutu.* Artimiausiu metu oras nesikeis.

lähituma v <l'ähituma, l'ähituda, l'ähitub, l'ähitutud>

vadovautis, remtis, laikytis

■ **millest** *Artikli autor lähitus kindlatest põhimõtetest.* Straipsnio autorius vadovavosi konkrečiomis idėjomis.

lāikima v <l'āikima, l'āikida, lāigib>

blizgēti, spindēti, žibēti ◦ *Aknad lāikisid pāikese kāes.* Langai spindėjo saulėje. *Pōrand lāigib puhtusest.* Grindys blizga švara.

lāinud → minema¹

lāks → minema¹

lāti adj <lāti (*nekait.*)>

latvių

● **lāti keel, kultuur** latvių kalba, kultūra

lātlane s <l'ātlane, l'ātlase, l'ātlast; *pl* l'ātlased, l'ātlaste, l'ātlasi>

latv|is, -ē

lāās s <l'āās, lāāne, l'āānt, l'āānde>

vakarai *m pl* ◦ *Tuul puhub lāānest.* Pučia vakarų vėjas.

lōrts s <l'ōrts, lōrtsi, l'ōrtsi>

šlapdriba *f* ◦ *Eile sadas lōrtsi ja lund.* Vakar buvo šlapdriba ir snigo.

lōök s <l'ōök, lōögi, l'ōöki; *pl* lōögid, l'ōökide, l'ōöke>

1. smūgis *m* ◦ *Mees sai lōögi näkku.* Vyras gavo smūgį į veidą. *Pall lendas tugevast lōögist üle värava.* Nuo stipraus smūgio kamuolys pralėkė virš vartų.

● **karistuslōök** baudinys, **nurgalōök** kampinis (*sport.*)

2. nelaimė *f*, **praradimas** *m* ◦ *Lapse surm on vanematele valus lōök.* Vaiko mirtis – skaudus smūgis tėvams.

+ **saatuselōök** likimo smūgis

3. širdies dūžis *m* ◦ *Ehmatasin nii kōvasti, et sūda jättis lōögi vahele.* Taip išsigandau, kad akimirka širdis nustojo plakusi.

+ **sūdamelōök** širdies dūžis

lōöma v <l'ōöma, l'üüa, l'ōöb, l'ōödud; l'ōi, lōönud, lüüakse>

1. mušti; trenkti ◦ *Ta lōi klassivenda rusikaga.* Jis trenkė bendraklasiui kumščiu.

■ **kuhu** *Sportlane lōi palli väravasse.*

Sportininkas įmušė kamuolį į vartus. *Nākku ei tohi lüüa!* Negalima trenkti į veidą!

2. žaibuoti ◦ *Õues lōöb vālku.* Lauke žaibuoja.

lōöve s <lōöve, l'ōöbe, lōövet; *pl* l'ōöbed, lōövete, l'ōöbeid>

išbērimas *m* ◦ *Kāte peal on sūgelev lōöve.*

Ant rankų matyti niezintinis išbērimas.

lūhem → lūhike

lūhemalt → lūhidalt

lūhend s <lūhend, lūhendi, lūhendit;

pl lūhendid, lūhendite, lūhendeid>

santrumpa *f*

● **eestikeelsed lūhendid** estiškos santrumpos

lūhidalt adv <lūhidalt; *laipsn.* lūhemalt, kõige lūhemalt>

trumpai ◦ *Palun tutvusta end lūhidalt.* Prašom trumpai prisistatyti.

lūhike adj <lūhike, lūhikese, lūhikest,

lūhikesse; *pl* lūhikeseid, lūhikeste, lūhikesi;

laipsn. lūhem, kõige lūhem>

trump|as, -a, neilg|as, -a; ANT pikk ◦ *Poiss on lūhikest kasvu.* Berniukas nedidelio ūgio.

Lōikasin juuksed lūhemaks. Pasitrumpinau plaukus. *Haigus kestis lūhikest aega.* Liga truko neilgai. *Suvi jai liiga lūhikeseks.* Vasara buvo per trumpa. *President pidas lūhikese kōne.* Prezidentas pasakė trumpą kalbą.

● **lūhike paus, vaheaeg** trumpa pauzė, pertrauka

lūkkama v <l'ūkkama, lūkata, l'ūkkab, lūkatud>

stumti; ANT tōmbama ◦ *Lūkkasin värava lahti.* Atstūmiau vartus. *Poiss lūkkas sōbra lumme.* Berniukas įstūmė draugą į sniegą.

lūlitama v <lūlitama, lūlitada, lūlitab, lūlitatud>

jungti (įjungti ar išjungti)

■ **mida tegema** *Lūlitasin lambi pōlema.*

Įjungiau lempą. *Isa lūlitas televiisori kāima / māngima.* Tėvas įjungė televizorių.

lūüa → lōöma

ma → mina

M

maa s <m`aa, m`aa, m`aad; *pl* m`aad, m`aade, m`aid>

1. **Žemē f, žemē f** ^o *Maa liigub ümber Pääkese. Žemē sukasi aplink Saulē. Piibel räägib, et alguses lōi jumal taeva ja maa.* Biblija sako, kad pradžioje Dievas sukūrė dangų ir žemę.

2. **sausuma f, žemės paviršius m** ^o *Laev lähenes maale.* Laivas artėjo prie žemės. *Lumi katab maad.* Žemę dengia sniegas. *Korjasin sendi maast üles.* Pakėliau centą nuo žemės.

3. **kaimas m** ^o *Kas elad linnas vōi maal?* Ar tu gyveni mieste, ar kaime? *Sōidan suveks maale vanaema juurde.* Vasarai važiuoju į kaimą pas močiutę.

4. **šalis f, kraštas m** ^o *Ta on tuntud üle kogu maa.* Jis žinomas visoje šalyje. *Linnud lendavad sügisel soojale maale.* Rudenį paukščiai skrenda į šiltuosius kraštus.

• **vōōrad, kauged maad** svetimi, tolimi kraštai

+ **kodumaa** tėvynė, **välismaa** užsienis

5. **atstumas m, distancija f, kelias m** ^o *Pool maad oli kaidud.* Pusė kelio buvo nueita. *Linnani on veel pikk maa.* Iki miesto dar galas kelio.

maa-ala s <m`aa-ala, m`aa-ala, m`aa-ala; *pl* m`aa-alad, m`aa-alade, m`aa-alasid>

žemės plotas m ^o *Jōe ja raudtee vahele jääb 60 hektari suurune maa-ala.* Tarp upės ir geležinkelio įsiterpęs 60 hektarų žemės plotas.

maadlus s <m`aadlus, m`aadluse, m`aadlust> imtynės *f pl* ^o *Tegelen maadlusega.* Užsiimu imtynėmis.

maailm s <m`aa`ilm, m`aailma, m`aa`ilma, m`aa`ilma; *pl* m`aailmad, m`aa`ilmade, m`aa`ilmu>

pasaulis m ^o *Baikali järv on maailma kõige sügavam järv.* Baikalo ežeras pats giliausias pasaulyje. *Ta reisis aastaid mööda maailma ringi.* Jis metų metus keliavo po pasaulį.

maailmameister s <m`aailmam`eister, m`aailmam`eistri, m`aailmam`eistrit; *pl* m`aailmam`eistrid, m`aailmam`eistrite, m`aailmam`eistreid>

pasaulio čempion[as, -ė ^o *Ta tuli maadluses maailmameistriks.* Jis tapo pasaulio imtynių čempionu.

• **kahekordne maailmameister** dukart pasaulio čempionas

maailmasōda s <m`aailmasōda, m`aailmasōja, m`aailmasōda, m`aailmas`ōtta> pasaulinis karas *m*

maakond s <m`aak`ond, m`aakonna, m`aak`onda, m`aak`onda; *pl* m`aakonnad, m`aak`ondade, m`aak`ondi>

apskritis f ^o *Eesti on jagatud 15 maakonnaks.* Estija suskirstyta į 15 apskričių.

maal s <m`aal`, maali, m`aali; *pl* maalid, m`aalide, m`aal`e>

paveikslas m, tapybos kūrinys m ^o *Ehutoa seinal rippus tuntud kunstniku maal.* Svetainėje ant sienos kabėjo žinomo dailininko paveikslas.

maalima v <m`aalima, m`aalida, maalib, maalityd>

tapyti ^o *Kunstnik maalib nii loodust kui (ka) inimesi.* Dailininkas tapo ir gamtą, ir žmones.

maanduma v <m`aanduma, m`aanduda, m`aandub>

nusileisti, nutūpti ^o *Lennuk maandus Tallinna lennuväljal.* Lėktuvas nusileido Talino aerodrome.

maantee s <m`aant`ee, m`aant`ee, m`aant`eed; *pl* m`aant`eed, m`aant`eede, m`aant`eid>

plentas m ^o *Tallinna-Tartu maanteel on tihe liiklus.* Talino-Tartu plente intensyvus eismas.

maapind s <m`aap`ind, m`aapinna, m`aap`inda>

žemės paviršius m ^o *Kevadel soojeneb maapind kiiremini kui merevesi.* Pavasari žemės paviršius išyla greičiau nei jūros vanduo.

maas adv <m`aas>

ant žemės ^o *Möödunud aastal oli aprillis veel lumi maas.* Praėjusiais metais balandį dar buvo sniegas.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

maasikas s <maasikas, maasika, maasikat;
pl maasikad, maasikate, maasikaid>

braškė f, žemuogė f

+ aedmaasikas braškė, metsmaasikas

žemuogė

maast adv <m`aast>

nuo žemės ◦ *Võtsin paberi maast üles.*

Pakėliau popierių nuo žemės.

maastik s <m`aast`ik, m`aastiku, m`aast`ikku;

pl m`aastikud, m`aastike, m`aast`ikke>

kraštovaizdis m ◦ *Imetlesin kaunist*

maastikku. Gėrėjausi gražiu kraštovaizdžiu.

Edasi sõites maastik muutus: põllud

lõppesid ja algasid metsad. Vāžiuojant

toliau kraštovaizdis keitėsi: baigėsi laukai ir

prasadėjo miškai.

maavārin s <m`aavārin, m`aavārina,

m`aavārinat; pl m`aavārinad, m`aavārinatė,

m`aavārinaid>

žemės drebėjimas m ◦ *Saarel toimus eile*

tugev maavārin. Vakar saloje įvyko stiprus

žemės drebėjimas.

madal adj <madal, madala, madalat;

pl madalad, madalate, madalaid; *laipsn.* madalam,

kõige madalam = madalaim>

1. žem|as, -a, neaukšt|as, -a (turintis nedidelį vertikalų mastą); ANT kõrge ◦ *Majade*

vahel on madal aed. Tarp namų stovi žema tvora.

2. žem|as, -a, maž|as, -a (kuris nedidelio kiekio ir pan.); ANT kõrge

• **madal intress** mažos palūkanos, **madalad**

maksud maži mokesčiai

• **madal temperatuur** žema temperatūra

3. žem|as, -a, prast|as, -a, menk|as, -a;

ANT kõrge ◦ *Nende luuletuste tase on*

suhteliselt madal. Šios eilės gana prastos.

• **madal kvaliteet** prasta kokybė

4. nevadovaujant|is, -i (žemesnio rango);

ANT kõrge

• **madalamad ametnikud** žemesni

pareigūnai

5. žemas, storas (apie balsa); ANT kõrge

◦ *Mees kõneles madala häälega.* Vyras kalbėjo žemu balsu.

madalal adv <madalal; *laipsn.* madalamal, kõige madalamal>

žemai; ANT kõrgel ◦ *Lennuk lendas üsna*

madalal majade kohal. Lėktuvas skrido

gana žemai virš namų. *Ta elab minust korrus*

madalamal. Jis gyvena aukštu žemiau.

madalale adv <madalale; *laipsn.* madalamale, kõige madalamale>

žemyn; ANT kõrgele ◦ *Päike on juba madalale*

laskunud. Saulė jau leidosi žemyn.

madalalt adv <madalalt; *laipsn.* madalamalt, kõige madalamalt>

žemai; ANT kõrgelt ◦ *Kui pääsukesed*

lendavad madalalt, hakkab vihma sadama. Jei

kregždės skraido žemai, bus lietaus.

madrats s <madrats, madratsi, madratsit;

pl madratsid, madratsite, madratseid>

čiužinys m

• **pehme, kōva, paks, õhuke madrats**

minkštas, kietas, storas, plonas čiužinys

madrus s <madrus, madruse, madrust;

pl madrused, madruste, madruseid>

jūreiv|is, -ē ◦ *Ta läks laevale madruseks.* Jis

įsidarbino laive jūreiviu.

madu s <madu, m`ao, madu; pl m`aod, madude, madusid>

gyvatė f ◦ *Paljud inimesed kardavad madusid.*

Daugelis žmonių bijo gyvačių.

• **mūrgine madu** nuodinga gyvatė

maetud → matma

magama v <magama, magada, magab>

miegoti ◦ *Olen väsinud, lähen magama.* Esu pavargęs, einu miegoti.

• **magama jääma** užmigti ◦ *Laps ei jäänud magama.* Vaikas neužmigo.

magamiskott s <magamisk`ot`t,

magamiskoti, magamisk`otti, magamisk`otti;

pl magamiskotid, magamisk`ottide, magamisk`ot`te>

miegmaišis m ◦ *Panin magamiskotid telki.*

Miegmaišius sudėjų į palapinę.

magamistuba s <magamistuba,

magamist`oa, magamistuba, magamist`uppa;

pl magamist`oad, magamistubade, magamistube =

magamistubasid>

miegamasis m

mage adj <mage, mageda, magedat; pl magedad, magedate, magedaid; laipsn. magedam, kõige magedam>
 prėsk|jas, -a ◻ *Toit oli täiesti mage.* Valgis buvo visiškai prėskas.

magu s <magu, m`ao, magu, m`akku>
 skrandis m ◻ *Tal on magu haige.* Jo skrandis nesveikas.

magus adj <magus, magusa, magusat; pl magusad, magusate, magusaid; laipsn. magusam, kõige magusam = magusaim>
 sald|jus, -i ◻ *Mesi on magus.* Medus yra saldus. *Need lilled on magusa lõhnaga.* Šių gėlių kvapas saldus.

magustoit s <magust`oit, magustoidu, magust`oitu; pl magustoidud, magust`oitude, magust`oite>
 desertas m ◻ *Magustoiduks sõime jäätist.* Desertui valgėme ledų.

maha adv <maha>
 1. žemyn (ant žemės, ant grindų ir t. t.)
 ◻ *Mobiiltelefon kukkus laua pealt maha.* Mobilusis telefonas nukrito nuo stalo ant žemės. *Āra viska prahti maha.* Nemėtyk šiukšlių.
 2. nu-; iš- (mažėti, apie kiekį, svorį ir t. t.)
 ◻ *Palgast võetakse maksud maha.* Iš atlyginimo išskaičiuojami mokesčiai. *Ta võttis suvel viis kilo maha.* Vasarą jis numetė penkis kilogramus.

maha jätma v <maha j`ätma, maha j`ätta, jätab maha>
 mesti; palikti ◻ *Jätsin suitsetamise maha.* Mečiau rūkyti. *Mees jättis naise maha.* Vyras paliko žmoną. *Jätsin passi maha, pean tagasi koju minema.* Palikau pasą, turiu grįžti namo.

maha jääma v <maha j`ääma, maha j`ääda, j`ääb maha>
 1. pavėluoti; nespėti
 ■ *millest Jäin bussist maha (= ei jõudnud bussi peale).* Nespėjau į autobusą.
 2. atsilikti
 ■ *kellest-millest See õpilane on keemias teistest maha jäänud.* Šis mokinys iš chemijos atsilikęs nuo kitų.

maha kirjutama v <maha kirjutama, maha kirjutada, kirjutab maha>

1. nusirašyti; nusirašinėti ◻ *Poiss kirjutas kontrolltöö ajal õpikust maha.* Per kontrolinį darbą berniukas nusirašinėjo nuo vadovėlio.
 ■ *kelle pealt Kirjutasin vastused pinginaabri pealt maha.* Nusirašiau atsakymus nuo suolo draugo.
 2. išsirašyti ◻ *Kirjutasin retsepti raamatust maha.* Išsirašiau receptą iš knygos.

maha laskma v <maha l`askma, maha l`asta, laseb maha>
 nušauti ◻ *Jahimees lasi põdra maha.* Medžiotojas nušovė briedį.

maha minema v <maha minema, maha m`inna, läheb maha>
 išlipti ◻ *Järgmises peatuses lähme maha.* Lipsime kitoje stotelėje.

maha murdma v <maha m`urdma, maha m`urda, murrab maha>
 papjauti ◻ *Hunt murdis mitu lammast maha.* Vilkas papjovė kelias avis.

maha müüma v <maha m`üüma, maha m`üüa, m`üüb maha>
 parduoti ◻ *Müüsin oma auto maha.* Pardaviau savo automobilį.

maha põlema v <maha põlema, maha põleda, põleb maha>
 sudegti ◻ *Suvila põles maha.* Vasarnamis sudegė.

maha põletama v <maha põletama, maha põletada, põletab maha>
 sudeginti ◻ *Sõja ajal põletati terved külad maha.* Per karą buvo sudeginti ištisi kaimai.

maha tõmbama v <maha t`õmbama, maha tõmmata, t`õmbab maha>
 išbraukti ◻ *Pool teksti võib julgelt maha tõmmata.* Pusę teksto galima drąsiai išbraukti. *Minu nimi tõmmati nimekirjast maha.* Mano vardas buvo išbrauktas iš sąrašo.

maha unustama v <maha unustama, maha unustada, unustab maha>
 užmiršti ◻ *Õpilane unustas vihiku maha (= koju).* Mokinys namuose užmiršo sąsiuvinį.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

maha vaikima v <maha v`aikima, maha v`aikida, v`aikib maha>

nutylėti ◻ *Mees vaikiš juhtunu maha*. Vyras nutylėjo apie įvykį.

maha võtma v <maha v`õtma, maha v`õtta, võtab maha>

nuimti; pašalinti ◻ *Tüdruk unustas õhtul meigi maha võtta*. Mergina vakare pamiršo nusivalyti makiažą.

mahl s <m`ahl, mahla, m`ahla; pl mahlad, m`ahlade, m`ahlu = m`ahlasid>

sultys f pl ◻ *Ta joob lõunasöögi kõrvale alati klaasi mahla*. Pietaudamas jis visada išgeria stiklinę sulčių.

mahlane adj <mahlane, mahlase, mahlast; pl mahlased, mahlaste, mahlaseid; laipsn. mahlasem, kõige mahlasem>

sultinglas, -a

• **mahlane liha** sultinga mėsa, **mahlased puuviljad** sultingi vaisiai

maht s <m`aht, mahu, m`ahtu; pl mahud, m`ahtude, m`ahte>

1. talpa f ◻ *Ämbri maht on tavaliselt 10 liitrit*.

Kibiro talpa paprastai yra 10 litrų.

2. apimtis f ◻ *Sõnaraamat on mahult eelmisest suurem*. Šio žodyno apimtis didesnė už ankstesnio.

mahtuma v <m`ahtuma, m`ahtuda, mahub> tilpti

■ **kuhu** *Garaaži mahub kaks autot*. Garaže telpa du automobiliai.

mai s <m`ai, m`ai, m`aid> gegužė f

maid → maa

maikelluke s <m`aikelluke, m`aikellukese, m`aikellukest; pl m`aikellukeseid, m`aikellukeste, m`aikellukesi>

pakalnutē f

maine s <maine, m`aine, mainet>

reputacija f, (geras) vardas m ◻ *Sellel koolil on halb maine*. Ši mokykla blogos reputacijos. *Tal on õiglase inimese maine*. Jis turi teisingo žmogaus vardą.

• **mainet kahjustama** gadinti reputaciją, teršti vardą, **mainet kujundama** formuoti reputaciją

mainima v <m`ainima, m`ainida, mainib, mainitud>

minėti ◻ *Kas ma mainisin sulle, et Monika abiellus?* Ar tau minėjau, kad Monika ištekėjo? *Linna nime selles tekstis ei mainita*. Miesto pavadinimas šiame tekste neminimas.

maitse s <maitse, m`aitse, maitset; pl m`aitseid, maitsete, m`aitseid>

1. skonis m ◻ *Nohuga ei tunne õiget lõhna ega maitset*. Sergant sloga nejaučiamas nei kvapas, nei skonis.

• **magus, soolane, hapu, mõru, kibe, terav maitse** saldus, sūrus, rūgštus, aitrus, kartus, aštrus skonis ◻ *Mulle meeldivad magusa maitsega õunad*. Man patinka saldaus skonio obuoliai. *Tabletil oli mõru maitse*. Tabletė buvo kartaus skonio.

+ **maitseaine** prieskonis

2. skonis m (estetinio įvertinimo jausmas) ◻ *Tal on riiete suhtes hea maitse*. Jis turi gerą skonį drabužiams.

3. būti pagal skonį, patikti ◻ *See pluus pole minu maitse*. Ši palaidinė ne mano skonio.

maitseaine s <m`aitseaine, m`aitse`aine, m`aitseainet; pl m`aitse`ained, m`aitseainete, m`aitse`aineid>

prieskonis m

maitsev adj <m`aitsev, m`aitsva, m`aitsvat; pl m`aitsvad, m`aitsvate, m`aitsvaid; laipsn.

m`aitsvam, kõige m`aitsvam = m`aitsvaim>

skan|us, -i ◻ *Toit oli väga maitsev*. Maistas buvo labai skanus.

maitsma v <m`aitsma, m`aitsta, maitseb, m`aitstud; m`aitses, m`aitsnud>

1. ragauti ◻ *Maitse, kas supp on piisavalt soolane*. Paragauk, ar sriuboje pakanka druskos.

2. būti skan|jam, -iai, būti gero skonio ◻ *See kook maitseb hästi*. Šis pyragas labai skanus.

■ **kellele** *Mulle maitsevad ploomid*. Man skanu slyvos.

maja s <maja, maja, maja, m`ajja; *pl* majad, majade, maju = majasid>

1. **namas** *m*; **pastatas** *m* ◦ *Meie maja asub mere ääres*. Mūsų namas prie jūros. *Firma kolis uude majja*. Įmonė persikėlė į naują pastatą.

• **maja ehitama** statyti namą ◦ *Tallinna ümbrusesse ehitatakse pidevalt uusi maju*. Talino apylinkėse nuolat statoma naujų namų.

+ **eramaja** nuosavas namas, **koolimaja** mokykla, **kortermaja** daugiabutis

2. kokia nors valstybinė, visuomeninė ir pan. įstaiga; pats tokios įstaigos pastatas ◦ *Pidu toimus Ūpetajate Majas*. Šventė vyko Mokytojų namuose.

+ **hullumaja** beprotnamis, **kaubamaja** universalinė parduotuvė, **kultuurimaja** kultūros namai, **sünnitusmaja** gimdymo namai, **võõrastemaja** viešbutis

majandus s <majandus, majanduse, majandust, majandusse>

ekonomika *f* ◦ *Ta õpib ülikoolis majandust*. Universitete jis studijuoja ekonomiką.

• **majandus kasvab, areneb** ekonomika auga, plėtojasi

majanduslik adj <majandusl`ik, majandusliku, majandusl`ikku, majandusl`ikku; *pl* majanduslikud, majanduslike, majandusl`ikke>

1. **ekonomin`is, -ė** ◦ *Riigi majanduslik olukord on paranenud*. Ekonominė šalies padėtis pagerėjo.

• **majanduslik areng** ekonominė plėtra, **majanduslikud huvid** ekonominiai interesai

2. **finansin`is, -ė** ◦ *Nende pere majanduslik olukord on hea*. Finansinė jų šeimos padėtis gera. *Ta jättis kooli majanduslikel põhjustel pooleli*. Mokyklos jis nebaigė dėl finansinių priežasčių.

• **majanduslikud võimalused** finansinės galimybės, **majanduslikud raskused** finansiniai sunkumai

majanduslikult adv <majanduslikult> **finansiškai** ◦ *See tehing polnud firmale majanduslikult kasulik*. Tas sandoris įmonei nebuvo naudingas finansiškai.

majonees s <majon`ees, majoneesi, majon`eesi>

majonezas *m*

makaron s <makaron, makaroni, makaroni; *pl* makaronid, makaronide, makarone> (*ppr. pl*) **makaronai** *m pl*

• **makarone keetma, praadima** virti, kepti makaronus

makku → magu

maks¹ s <m`aks, maksu, m`aksu; *pl* maksud, m`aksude, m`akse>

mokestis *m* ◦ *Palgast võetakse maksud maha*. Iš atlyginimo išskaičiuojami mokesčiai.

• **kohalikud, riiklikud maksud** vietiniai, valstybiniai mokesčiai; **kõrged, madalad** dideli, maži mokesčiai

• **makse tõstma** padidinti mokesčius
+ **käibemaks** pridėtinės vertės mokestis (PVM), **tulumaks** pajamų mokestis

maks² s <m`aks, maksa, m`aksa>

kepenys *f pl* ◦ *Tal on maks haige*. Jo kepenys nesveikos.

• **praetud maks** keptos kepenys

makse s <makse, m`akse, makset; *pl* m`aksed, maksete, m`akseid>

mokėjimas *m*; **įmoka** *f*; **išmoka** *f*

◦ *Stipendium makstakse välja ühekordse maksena*. Stipendija mokama vienkartinė išmoka.

• **maksed kommunaalteenuste eest** mokėjimai už komunalines paslaugas, **sotsiaalkindlustusmaksed** socialinio draudimo mokėjimai

• **sularaha sissemakse** grynujų pinigų įnešimas, **sularaha väljamakse** grynujų pinigų išmokėjimas

maksja s <m`aksja, m`aksja, m`aksjat; *pl* m`aksjad, m`aksjate, m`aksjaid>

mokėtojas, -a ◦ *Kaupluses tabati varastatud kaardiga maksja*. Parduotuvėje buvo pagautas mokėtojas, naudojėsis vogta mokėjimo kortele.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

maksma¹ v <m`aksmā, m`aksta, maksab, m`akstud; m`aksis, m`aksnud>

1. **mokēti** ◦ *Makske kassasse*. Mokēkite kasoje.

■ **kellele** *Ettevõte maksab töötajatele palka*.

Imonē moka darbuotojams atlyginimus.

Autojuht pidi politseile trahvi maksma.

Vairuotojas turējo sumokēti policijai baudā.

■ **mille eest** *Maksin raamatu eest*

kakskümmend eurot. Už knyga sumokējau dvidešimt eurū.

● **toetust maksma** mokēti pašalpa, **üüri**

maksma mokēti nuoma

● **pangakaardiga maksma** mokēti banko

kortele, **sularahas maksma** mokēti grynaisiais

pinigais, **ülekandega maksma** mokēti

pavedimu

2. **kainuoti** ◦ *Kui palju pilet maksab?* Kiek

kainuoja bilietas? *Kingitus ei maksnud midagi*.

Dovana nieko nekainavo. *Need saapad maksid*

väga vähe. Šie batai kainavo labai mažai.

maksma² v <m`aksmā, m`aksta, maksab> būti verta, neverta

■ **mida teha** *Maja ostmisega ei maksa*

kiirustada. Neverta skubēti pirkti namo.

Teda ei maksa uskuda. Neverta juo tikēti.

maksmine s <m`aksmine, m`aksmise, m`aksmist>

mokējimas m ◦ *Mis on toetuse maksmise*

tingimused? Kokios yra pašalpos mokėjimo sąlygos?

maksuamet s <maksuamet, maksuameti, maksuametit>

mokesčių inspekcija f

male s <male, male, malet>

šachmatai m pl

● **malet māngima** žaisti šachmatais ◦ *Kas*

māngime malet vői kabet? Žaisime šachmatais

ar šaškėmis?

mandariin s <mandar`iin, mandariini, mandar`iini; pl mandariinid, mandar`iinide, mandar`iine>

mandarinas m

mander s <m`ander, m`andri, m`andrit; pl m`andrid, m`andrite, m`andreid>

žemynas m ◦ *Saare ja mandri vahel käib*

väike laev. Tarp salos ir žemyno kursoja

nedidelis laivas.

mantel s <m`antel, m`antli, m`antlit;

pl m`antlid, m`antlite, m`antleid>

paltas m

● **mantel on seljas** vilkēti palta, **mantlit selga**

panema apsivilkti palta, **mantlit seljast (āra)**

võtma nusivilkti palta

● **mantlit eest kinni panema** užsisegti palta,

mantlit eest lahti tegema atsisegti palta

mao → madu; magu

mari s <mari, marja, m`arja; pl marjad,

m`arjade, m`arju>

uoga f ◦ *Need marjad on mürgised*. Šios

uogos nuodingos.

● **marju korjama** rinkti / skinti uogas

◦ *Korjasime emaga aias marju*. Su mama

skynėme sode uogas.

● **marjul käima** uogauti, **marjule minema**

eiti uogauti ◦ *Käisime metsas marjul*. Buvo me

miške uogauti.

mark s <m`ark, margi, m`arki; pl margid, m`arkide, m`arke>

1. **pašto ženklas** m; SIN postmark ◦ *Ostsin postkontorist marke*. Pašte nusipirkau pašto ženklų.

2. **markė** f, tipas m, modelis m ◦ *Mis marki*

auto sul on? Kokios markės automobilij

tu turi?

marsruut s <m`arsr`uut, m`arsruudi,

m`arsr`uuti; pl m`arsruudid, m`arsr`uutide,

m`arsr`uute>

maršrutas m ◦ *Bussid liiguvad kindlal*

marsruudil. Autobusai važinėja nustatytu

maršrutu.

● **matka, ekskursiooni marsruut** žygio,

ekskursijos maršrutas

masendus s <masendus, masenduse, masendust, masendusse>

depresija f ◦ *Masendus tuleb peale*. Apima depresija.

● **masendusse langema** pasiduoti

depresijai / paskęsti depresijoje ◦ *Töötul ei*

tasu masendusse langeda. Bedarbiui neverta

pasiduoti depresijai.

masin s <masin, masina, masinat; *pl* masinad, masinate, masinaid>

1. **mašina** *f* ◦ *Vabriku masinad läksid rikki.* Fabriko mašinos sugedo.

+ **pesumasin** skalbyklē, **nõudepesumasin** indaplovē

2. **automobilis** *m*, **mašina** *f* ◦ *Auto peatus ja juht tuli masinast välja.* Automobilis sustojo ir iš jo išlipo vairuotojas.

mask s <m`as`k, mas`ki, m`as`ki; *pl* mas`kid, m`as`kide, m`as`ke>

1. **kaukē** *f* ◦ *Arst kannab operatsiooni ajal maski.* Per operacijā gydytojas dēvi kaukē.

2. **kaukē** *f* (veido aptepas) ◦ *Maskid toidavad, tugevdavad ja rahustavad nahka.* Kaukēs maitina, stiprina ir ramina odā.

mass s <m`as`s, massi, m`assi>

1. **masē** *f*

• **ūhtlane, tahke, vedel mass** vientisa, kieta, skysta masē ◦ *Sega tainas ūhtlaseks massiks.* Išmaišyk tešļā iki vientisos masēs.

2. **sunkis** *m*, **svoris** *m* ◦ *Jāā peale lubatakse sōidukeid, mille mass ei ūleta 2,5 tonni.*

Ant ledo leidžiama važiuoti transporto priemonēs, kurių masē ne didesnē kaip 2,5 tonos.

matemaatika s <matemaatika, matemaatika, matemaatikat>

matematika *f*

materiaalne *adj* <materi`aalne, materi`aalse, materi`aalset; *pl* materi`aalsed, materi`aalsete, materi`aalseid>

materialinĳis, -ē ◦ *Pere materiaalne seis on hea.* Materialinē šeimos padētis gera.

• **materiaalsed raskused** materialiniai sunkumai

materjal s <materjal, materjali, materjali; *pl* materjalid, materjalide, materjale>

1. **medžiaga** *f* ◦ *Sauna ehitamiseks ei jātkunud materjali.* Pirties statybai neužteko medžiagų.

• **looduslik materjal** natūrali medžiaga

+ **ehitusmaterjal** statybinē medžiaga

2. **medžiaga** *f* (surinkti duomenys) ◦ *Kirjanik kogus uue teose jaoks materjali.* Rašytojas rinko medžiagą naujam kūriniiui.

matk s <m`atk, matka, m`atka; *pl* matkad, m`atkade, m`atku>

žygis *m* ◦ *Otsustasime matkale minna jalgratastega.* Nusprendēme ģ žygģ važiuoti dviračiais.

• **matkal kāima** eiti ģ žygģ ◦ *Kāisin nādalavahetusel 20 km pikkusel matkal.* Savaitgalģ buvau 20 km ilgio žygyje.

matma v <m`atma, m`atta, matab, m`aetud; m`attis, m`atnud>

laidoti ◦ *Mees maeti oma vanemate kōrvale.* Vyras buvo palaidotas šalia savo tėvų.

matus s <matus, mause, matust> ,

matused *pl* s <matused, matuste, mauseid> **laidotuvēs** *fpl* ◦ *Matused toimuvad laupāeval.* Laidotuvēs vyks šeštadienģ.

me → **meie**

medal s <medal, medali, medalit; *pl* medalid, medalite, medaleid>

medalis *m* ◦ *Ta sai olūmpiamāngudel medali.*

Olimpinēsē žaidynēsē jis laimējo medalģ.

Poiss lōpetas gūmnaasiumi medaliga.

Vaikinas gimnazijā baigē su medaliu.

meditsiin s <medits`iin, meditsiini, medits`iini>
medicina *f*

mee → **mesi**

meel s <m`eel, meele, m`eelt, m`eelde; *pl* meeled, meelte, m`eeli>

1. **pojūtis** *m* ◦ *Kassidel on meeltest hāsti arenenud nāgemine ja kuulmine.* Gerai išvystē kačių pojūčiai yra rega ir klausa.

2. **nuotaika** *f*; **būdas** *m*; ģtikti (sukelti palankumą) ◦ *Meel lāheb kurvaks.* Nuotaika darosi liūdna. *Igaūhele ei saagi meele jārģi olla.* Kiekvienam neģtiksi.

• **rōōmus, rahulik, muutlik meel** džiugi, rami, nepastovi nuotaika ◦ *Ta on muutliku meelega.* Jo nuotaika nepastovi.

3. **nuomonē** *f*; **mintis** *f* ◦ *Selles kūsimuses olid vanemad ūhel meelel.* Tuo klausimu tėvai buvo vienos nuomonēs.

• **meelt avaldama** reikšti nuomonē ◦ *Vāļjakule oli kogunenud meelt avaldama sadu inimesi.* ģ aikštē nuomonēs pareikšti buvo susirinkę šimtai žmonių.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ō

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

meelde jātma v <m`eelde j`ātma, m`eelde j`ātta, jātab m`eelde>

įsiminti; įsidėmėti ◦ *Pangakaardi parool tuleb meelde jätta*. Reikia įsiminti mokėjimo kortelės slaptažodį. *Jätsin selle koha hästi meelde*. Gerai įsidėmėjau šią vietą.

meelde jääma v <m`eelde j`ääma, m`eelde j`ääda, j`aab m`eelde>

atsiminti, atminti, įsiminti ◦ *Kas sulle jäi meelde, mida ma rääkisin?* Ar atsimeni, ką kalbėjau?

meelde tulema v <m`eelde tulema, m`eelde t`ulla, tuleb m`eelde>

prisiminti ◦ *Mulle tuli lapsepõlv meelde*. Prisiminiau vaikystę. *Tal ei tulnud naise nimi meelde*. Jis neprisiminė moters vardo.

meelde tuletama v <m`eelde tuletama, m`eelde tuletada, tuletab m`eelde>

priminti; prisiminti ◦ *Tuleta meelde, mis nende aadress oli*. Primink, koks buvo jų adresas. *Püüdsin ühte sõna meelde tuletada*. Bandžiau prisiminti vieną žodį.

■ **kellele** *Ära tuleta mulle enam seda lugu meelde!* Neprimink man daugiau tos istorijos!

meeldima v <m`eeldima, m`eeldida, m`eeldib> patikti

■ **kellele** *See tüdruk meeldib mulle väga*. Ši mergaitė man labai patinka. *Kas sulle meeldis see film?* Ar tau patiko tas filmas?

■ **mida teha** *Talle meeldib tantsida*. Jam patinka šokti.

meeldiv adj <m`eeldiv, m`eeldiva, m`eeldivat; pl m`eeldivad, m`eeldivate, m`eeldivaid; laipsn. m`eeldivam, kõige m`eeldivam>

malon[us, -i; ANT ebameeldiv ◦ *Ta on väga meeldiv inimene*. Jis labai malonus žmogus. *Linn jättis meeldiva mulje*. Miestas paliko malonų įspūdį.

● **meeldiv lõhn, tunne, maitse** malonus kvapas, jausmas, skonis, **meeldiv üllatus, uudis** maloni staigmena, naujiena, **meeldiv mälestus** malonus prisiminimas

meeldivalt adv <m`eeldivalt>

maloniai ◦ *Väljas oli meeldivalt soe*. Lauke buvo maloniai šilta.

meelega adv <meelega>

tyčia; ANT kogemata ◦ *Ta jättis meelega ukse lahti, et mind ärritada*. Jis tyčia paliko duris atviras, kad mane paerzintų.

meelelahutus s <meelelahutus, meelelahutuse, meelelahutust>

pramoga f ◦ *Kino pakub meelelahutust*. Kiną teikia pramoga.

meeleolu s <meeleolu, meeleolu, meeleolu, meele`ollu; pl meeleolud, meeleolude, meeleolusid>

nuotaika f, nusiteikimas m ◦ *Ta on heas meeleolus*. Jis geros nuotaikos. *Saalis valitses pidulik meeleolu*. Salėje tvyrojo šventiška nuotaika.

● **lõbus, rahulik meeleolu** džiugi, rami nuotaika
● **meeleolu paraneb, muutub** nuotaika kyla, kinta
● **meeleolu looma / tekitama** sukurti nuotaiką

meeles olema v <meeles olema, meeles`olla, `on meeles>

būti atmintyje; atsiminti ◦ *Mul pole kogu lugu enam täpselt meeles*. Aš nebeatsimenu tiksliai visos istorijos.

meeles pidama v <meeles pidama, meeles pidama, p`eab meeles; pidas meeles>

atminti, atsiminti, prisiminti ◦ *Pea meeles, et pass tuleb kaasa võtta*. Atsimink, kad reikia pasiimti pasą. *Suur tänu kõigile, kes mind sünnipäeval meeles pidasid!* Labai ačiū visiems, prisiminusiems mane per gimtadienį!

meelest adpos <meelest>

manymu

■ **kelle meelest** *Minu meelest on tal õigus*. Mano manymu, jis teisus. *Mari meelest on see kleit ilus*. Marytės manymu, ta suknelė graži.

meelest minema v <meelest minema, meelest m`inna, läheb meelest>

užmiršti, išėiti iš galvos ◦ *Laulu sõnad on meelest (ära) läinud*. Dainos žodžiai išėjo iš galvos.

meelitama v <meelitama, meelitada, meelitab, meelitatud>

1. vilioiti ◦ *Mul õnnestus sõber kinno meelitada*. Man pasisekė privilioti draugą į kiną.

■ **millega** *Pood meelitas kliente odavate hindadega*. Parduotuvė viliojo klientus mažomis kainomis.

2. traukti ◦ *Ilus ilm meelitab randa*. Gražus oras traukia į paplūdimį.

meelt lahutama v <m`eelt lahutama, m`eelt lahutada, lahutab m`eelt>
pramogauti ◻ *Poisid läksid kinno meelt lahutama.* Berniukai nuėjo į kiną papramogauti.

meene s <meene, m`eene, meenet; pl m`eened, meenete, m`eeneid>
suvenyras *m*; SIN suveniir

meenuma v <m`eenuma, m`eenuda, m`eenub>
prisiminti ◻ *Mulle meenus üks huvitav lugu.*
Prisiminiau vieną įdomią istoriją.

meenutama v <meenutama, meenutada, meenutab>

1. prisiminti ◻ *Püüa meenutada, kuhu sa oma võtmed panid.* Pabandyk prisiminti, kur padėjai savo raktus.

■ **keda-mida** *Ta meenutab tihti oma lapsepõlve.*
Jis dažnai prisimena savo vaikystę.

2. priminti

■ **keda-mida** *Tüdruk meenutab välimuselt oma ema.* Išvaizda mergaitė primena savo mamą. *Maitselt meenutab see puuvili pähklit.*
Šio vaisiaus skonis primena riešutą.

mees s <m`ees, mehe, m`eest; pl mehed, meeste, mehi>

1. vyras *m* ◻ *Mehed ja naised on juhina erinevad.* Vyrai ir moterys yra skirtingi vadovai.

• **noor, keskealine, vana mees** jaunas, vidutinio amžiaus, senas vyras; **tundmatu, võõras** nepažįstamas, svetimas vyras

2. sutuoktinis *m* ◻ *Tal on juba kolmas mees.* Ji jau turi trečią vyrą.

• **uus, endine mees** naujas, buvęs vyras

• **mehele minema** (= mehega abielluma) ištekėti ◻ *Katrin läks noorelt mehele.* Kotryna ištekėjo jauna.

meeskond s <m`eesk`ond, m`eeskonna, m`eesk`onda, m`eesk`onda; pl m`eeskonnad, m`eesk`ondade, m`eesk`ondi>

1. komanda *f* ◻ *Võistlustest võttis osa 12 meeskonda.* Varžybose dalyvavo 12 komandų. *Meie meeskond võitis /kaotas.* Mūsų komanda laimėjo /pralaimėjo.

• **meeskonna kapten, trener, liikmed** komandos kapitonas, treneris, nariai

2. kartu dirbančių žmonių grupė

• **laeva, lennuki meeskond** laivo, lėktuvo įgula

meessugu s <m`eessugu, m`eess`oo, m`eessugu>

vyriškoji giminė *f*

• **meessoost elanikud** gyventojai (vyrai), **meessoost kolleegid** kolegos (vyrai)

meeter s <m`eeter, m`eetri, m`eetrit; pl m`eetrid, m`eetrite, m`eet Reid>

metras *m* ◻ *Müür oli viie meetri kõrgune.*
Mūras buvo penkių metrų aukščio. *Jõgi on umbes 300 meetrit lai.* Upė maždaug 300 metrų pločio.

meetod s <meetod, meetodi, meetodit; pl meetodid, meetodite, meetodeid>

metodas *m* ◻ *Milline on parim meetod võõrkeelte õppimiseks?* Koks geriausias metodas mokyti užsienio kalbų? *Uut meetodit kasutatakse mitmes haiglas.* Naujasis metodas taikomas keliose ligoninėse.

• **teaduslik, traditsiooniline** mokslinis, tradicinis metodas

meetrine adj <m`eetrine, m`eetrise, m`eetrist; pl m`eetrised, m`eetriste, m`eetriseid>

1. metrin|jis, -ė, vieno metro ◻ *Põõsad olid istutatud meetrise vahega.* Krūmai buvo pasodinti kas metrą.

2. (*t. p. sud. ž.*) (2, 3, 4...) metrų ◻ *Merel olid kolmemeetrised lained.* Jūroje kilo trijų metrų aukščio bangos. *Bassein on kahekümne viie meetrine.* Baseinas yra dvidešimt penkių metrų.

mehaanik s <mehaanik, mehaaniku, mehaanikut; pl mehaanikud, mehaanikute, mehaanikuid>

mechanik|jas, -ė

mehe → mees

mehhanism s <mehhan`ism, mehhanismi, mehhan`ismi; pl mehhanismid, mehhan`ismide, mehhan`isme>

1. mechanizmas *m*

• **luku mehhanism** spynos mechanizmas
2. kokio proceso ar reiškinių vyksmo būdas ◻ *Haiguse tekkimise mehhanism pole veel täpselt teada.* Ligos atsiradimo procesas dar tiksliai nežinomas.

meid → meie

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

meie *pl* pron <meie, meie, m`eid>, **me** *pl* pron <me, me, m`eid; m`eisse, m`eis, m`eist, m`eile, m`eil, m`eilt, m`eiks>

mes ▫ *Me oleme kodus*. Mes esame namie. *Meile see ei sobi*. Mums tai netinka.

meik *s* <m`eik, meigi, m`eiki>
makiažas *m* ▫ *Neiule tehti pidulik meik ja soeng*. Merginai buvo padarytas šventinis makiažas ir šukuosena.

• **meiki eemaldama / maha vōtma** nuvalyti makiažą

meil *s* <m`eil, meili, m`eili; *pl* meilid, m`eilide, m`eile>

(*sg*) elektroninis paštas *m*, elektroninis laiškas *m* ▫ *Nad suhtlevad meili teel*. Jie bendrauja elektroniniu paštu. *Vastata saab nii meili kui ka telefoni teel*. Atsakyti galima tiek elektroniniu paštu, tiek telefonu. *Ma saadan sulle meili*. Atsiqsiu tau elektroninį laišką.

meiliaaddress *s* <meili`aadr`es`es, meili`aadressi, meili`aadr`essi; *pl* meili`aadressid, meili`aadr`esside, meili`aadr`es`se>
elektroninio pašto adresas *m* ▫ *Mis su meiliaaddress on?* Koks tavo elektroninio pašto adresas?

meister *s* <m`eister, m`eistri, m`eistrit; *pl* m`eistrid, m`eistrite, m`eistreid>

1. meistr|jas, -ė ▫ *Ta on tõeline oma ala meister*. Jis tikras savo srities meistras.

2. čempion|jas, -ė ▫ *Nende meeskond tuli jalgpallis Euroopa meistriks*. Jų komanda tapo Europos futbolo čempione.

+ **maailmameister** pasaulio čempionas

menüü *s* <men`üü, men`üü, men`üüd; *pl* men`üüd, men`üüde, men`üüsid>

1. valgiaraštis *m*, menui *m* ▫ *Mis meil täna õhtuks menüüs on?* Kas šiandien vakare mūsų valgiaraštyje? *Ettekandja tõi meile menüü*. Padavėjas atnešė mums valgiaraštį.

2. (kompiuterio, mobiliojo telefono) menui *m* ▫ *Vali menüüst käsk „Kustuta“*. Pasirink menui punktą „Ištrinti“.

meremees *s* <merem`ees, meremehe, merem`eest; *pl* meremehed, meremeeste, meremehi> jūrinink|jas, -ė

meri *s* <meri, mere, m`erd, m`erre; *pl* mered, merede, meresid>

jūra *f* ▫ *Käisin meres ujumas*. Maudžiausi jūroje. *Täna on merel torm ja suured lained*. Šiandien jūroje audra ir didelės bangos. *Sõidame perega Musta mere äärde puhkama*. Su šeima važiuojame ilsėtis prie Juodosios jūros.

mesi *s* <mesi, m`ee, m`ett>

medus *m* ▫ *Ta joob teed alati meega*. Arbatą jis visada geria su medumi.

mesilane *s* <mesilane, mesilase, mesilast, mesilasse; *pl* mesilased, mesilaste, mesilasi>
bitė *f* ▫ *Mesilased lendavad õiele õiele*. Bitės skraidžioja nuo žiedo ant žiedo.

• **mesilasi pidama** laikyti bites ▫ *Vanaisa peab mesilasi*. Senelis laiko bites.

metall *s* <met`al`l, metalli, met`alli; *pl* metallid, met`allide, met`al`le>

metalas *m*

mets *s* <m`ets, metsa, m`etsa, m`etsa; *pl* metsad, m`etsade, m`etsi>

miškas *m* ▫ *Käisime metsas seeni ja marju korjamas*. Buvome miške grybauti ir uogauti.

metskits *s* <m`etsk`its, m`etskitse, m`etsk`itse; *pl* m`etskitsed, m`etsk`itsede, m`etsk`itsi>
stirna *f*

metsloom *s* <m`etsl`oom, m`etslooma, m`etsl`ooma; *pl* m`etsloomad, m`etsl`oomade, m`etsl`oomi>

miško gyvūnas *m*; **žvėris** *m*; **ANT** koduloom ▫ *Karu, hunt ja rebane on metsloomad*. Meška, vilkas ir lapė yra žvėrys.

mett → **mesi**

mida → **mis**

midagi → **miski**

miinus *s* <miinus, miinuse, miinust; *pl* miinused, miinuste, miinuseid>

1. minusas *m*; **ANT** pluss ▫ *Viis miinus kaks on kolm* (5 – 2 = 3). Penki minus du yra trys (5 – 2 = 3).

2. trūkumas *m*; **ANT** pluss ▫ *Igal plaanil olid omad plussid ja miinused*. Kiekvienas planas turi savų privalumų ir trūkumų.

miks *adv* <m`iks>

kodėl ▫ *Miks sa koolist puudusid?* Kodėl nebuvai mokykloje? *Ma ei tea, miks teda tööle ei ole*. Aš nežinau, kodėl jo nėra darbe.

mil adv <m`il>

1. kaip; kokįs, -ia

• **mil määral** kiek, **mil moel** kaip, **mil viisil** kaip, **mil kombel** kaip ◦ *Mil määral saab teda usaldada? Kiek juo galima pasitikėti? Mil viisil seda masinat kasutatakse? Kaip naudotis šia mašina? Ta ei teadnud, mil moel teda karistatakse.* Jis nežinojo, kaip jis bus nubaustas.

2. kada, kuomet; kai ◦ *Täna on päev, mil kõik läheb hästi.* Šiandien ta diena, kai viskas sekasi gerai.

miljard num <miljard, miljardi, miljardit; pl miljardid, miljardite, miljardeid>

milijardas m ◦ *Aasias elab üle nelja miljardi inimese.* Azijoje gyvena per keturis milijardus žmonių.

miljon num <m`iljon, m`iljoni, m`iljonit; pl m`iljonid, m`iljonite, m`iljoneid>

milijonas m ◦ *Hoone remont läheb maksma miljoneid eurosid.* Pastato remontas kainuos milijonus eurų.

millal adv <millal>

kada ◦ *Millal kontsert algab? Kada prasideda koncertas? Ma ei tea, millal Jaani sünnipäev on.* Aš nežinau, kada Jurgio gimtadienis.

millalgi adv <millalgi>

kada nors; kažkada ◦ *Nad abiellusid millalgi eelmisel aastal.* Jie susituokė kažkada praėjusiais metais.

mille → mis

millegi → miski

millegipärast adv <millegipärast>

kažkodėl ◦ *Telefon millegipärast ei tööta.* Telefonas kažkodėl neveikia. *Laps hakkas millegipärast nutma.* Vaikas kažkodėl ėmė verkti.

millimeeter s <millim`eeter, millim`eetri, millim`eetrit; pl millim`eetrid, millim`eetrite, millim`eet Reid>

milimetras m ◦ *Klaas on 8 millimeetrit paks.* Stiklas yra 8 milimetrų storio.

milline pron <milline, millise, millist; pl millised, milliste, milliseid>

kokįs, -ia; SIN missugune ◦ *Milline ilm homme tuleb? Koks rytoj bus oras? Milliseid luuletusi ta kirjutab? Kokius eilėraščius jis rašo?*

mina sg pron <mina, minu, m`ind>, **ma** sg pron <ma, mu, m`ind; m`ulle, mul, m`ult>

aš ◦ *Ma töötan pangas.* Aš dirbu banke. *Ta armastab mind.* Jis mane myli. *Mul on üks õde.* Aš turiu vieną seserį. *Mulle see film ei meeldinud.* Man nepatiko tas filmas.

mind → mina

minek s <minek, mineku, minekut>

ėjimas m ◦ *Hambaarsti juurde minekuga pole kiiret.* Eiti pas dantų gydytoją nėra skubu.

Tõsteti pensionile mineku iga. Buvo pailgintas senatvės pensijos amžius.

+ **väljaminek** išlaidos

minema v <minema, m`inna, läheb, m`indud; l`äks, läinud, minge, minnakse>

1. eiti ◦ *Lähme kiiremini!* Einam greičiau!

■ **kuhu** *Naine läks poodi.* Moteris nuėjo į parduotuvę.

■ **kuhu** + **millega** *Kas sa lähed koju bussi või trolliga?* Ar tu važiuosi namo autobusu, ar troleibusu?

■ **mida tegema** *Lapsed läksid ujuma.* Vaikai nuėjo maudytis.

• **jala /jalgsi minema** eiti pėsčiomis ◦ *Läksin eile jala /jalgsi ülikooli.* Į universitą vakar ėjau pėsčiomis.

2. keistis, tapti kitokijam, -iai

■ **milliseks** *Elu on kalliks läinud.* Pragyvenimas pabrango. *Ta on paksuks läinud.* Jis sustorėjo.

3. reikėti, praversti

■ **mile peale** *Selle töö peale läheb palju aega.* Šiam darbui reikės daug laiko.

4. sektis ◦ *Kuidas sul eksamil läks?* – *Mul läks hästi.* Kaip tau sekėsi egzaminas? – Man sekėsi gerai.

Kuidas läheb? Kaip sekasi?

5. iki kurios nors vietos, kuria kryptimi ◦ *Kuhu see tee läheb? Kur eina šis kelias? Jõgi teeb siin käänakujale ja läheb kirdesse.* Upė čia daro vingį ir toliau teka į šiaurės rytus.

6. eiti (apie laiką) ◦ *Aeg läheb kiiresti.* Laikas eina greitai.

7. pradėti procesą ar veiksmą; prasidėti

■ **mida tegema** *Maja läks põlema.* Namas užsiliepsnojo. *Piim läks keema.* Pienas užvirė. *Mootor läks käima (= hakkas tööle).* Variklis užsivedė (pradėjo veikti).

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

mineraalvesi s <miner`aalvesi, miner`aalv`ee, miner`aalv`ett>
 mineralinis vanduo m

minevik s <minev`ik, mineviku, minev`ikku, minev`ikku>

praeitis f^o See *toimus kauges minevikus*. Tai įvyko tolimoje praeityje.

• **minevikku mäletama** prisiminti praeitį

mingi pron <m`ingi, m`ingi, m`ingit, pl m`ingid, m`ingite, m`ingeid>

1. (teig. s.) **kažkok|s, -ia, koks nors, kokia nors**; SIN *mingisugune* ^o *Mingi loom jooksis üle tee*. Kažkoks gyvūnas perbėgo per kelią.

• **mingil põhjusel** dėl kažkokios priežasties ^o *Mingil põhjusel loobusid nad meie ettepanekust*. Dėl kažkokios priežasties jie atsisakė mūsų pasiūlymo.

• **mingil hetkel** kažkuriuo momentu ^o *Mingil hetkel mõtlesid nad ümber*. Kažkuriuo momentu jie persigalvojo.

2. (neig. s.) **jok|s, -ia**; SIN *mingisugune* ^o *Mul ei ole mingit dokumenti kaasas*. Su savimi neturiu jokio dokumento. *Sul ei ole mingit põhjust muretseda*. Tau nėra jokio pagrindo nerimauti.

• **(mitte) mingil juhul** jokiu būdu ^o *Sa ei tohi (mitte) mingil juhul vales kohas üle tee minna*. Tu jokiu būdu negali pereiti gatvės draudžiamoje vietoje.

mingisugune adj <m`ingisugune, m`ingisuguse, m`ingisugust; pl m`ingisugused, m`ingisuguste, m`ingisuguseid>

1. (teig. s.) **kažkok|s, -ia, koks nors, kokia nors**; SIN *mingi* ^o *Tuleb leida mingisugune lahendus*. Reikia rasti kokią nors išeitį.

Mingisugused linnud laulavad akna taga. Už lango čiulba kažkokie paukščiai.

2. (neig. s.) **jok|s, -ia**; SIN *mingi* ^o *Ravimitest polnud mingisugust abi*. Iš vaistų nebuvo jokios naudos. *Ma ei näe siin mingisugust probleemi*. Nematau čia jokios bėdos. *Sel pole enam mingisugust tähtsust*. Tai jau nebeturi jokios reikšmės.

ministeerium s <minist`eerium, minist`eeriumi, minist`eeriumi; pl minist`eeriumid, minist`eeriumide, minist`eeriume>

ministerija f

• **ministeeriumi ametnikud, töötajad** ministerijos tarnautojai, darbuotojai

minister s <min`ister, min`istri, min`istrit; pl min`istrid, min`istrite, min`istreid>

ministr|jas, -ė ^o *Valitsuses vahetus mitu ministrit*. Vyriausybėje pasikeitė keli ministrai.

+ **peaminister** premjeras

minut s <minut, minuti, minutit; pl minutid, minutite, minuteid>

1. **minutė** f^o *Buss tuleb viie minuti pärast*. Autobusas atvyks po penkių minučių. *Kell on kümme minutit kuus läbi*. Dešimt minučių po šeštos.

2. **akimirka** f^o *Jõudsin kohale viimasele minutil*. Atėjau paskutinę akiminką.

mis pron <m`is, mille, mida>

kas ^o *Mis kell on? Kiek valandų? Mis su nimi on? Koks tavo vardas? Mis on sinu aadress? Koks tavo adresas? Mida te soovite? Ko jūs norite? Mida te arvate? Ką jūs manote? Milleks sul seda vaja on? Kam tau to reikia? Ma ei tea, mida see tähendab*. Aš nežinau, ką tai reiškia. *Ma ei saa aru, milles probleem on*. Nesuprantu, kas per bėda.

miski pron <m`iski, millegi, midagi; millesegi, milleski, millestki, millelegi, millelgi, milleltki, millekski, millenigi, millenagi, milletagi, millegagi>

1. (teig. s.) **kažkas; kas nors** ^o *Miski teeb talle muret*. Kažkas jam kelia nerimą. *Kas midagi on juhtunud? Ar kas nors nutiko? Kas ma saan teid millegagi aidata? Ar galiu kuo nors padėti?*

2. (neig. s.) **niekas** ^o *Selle haiguse vastu ei aita miski*. Nuo šios ligos nepadeda niekas. *Millelgi pole enam tähtsust*. Niekas nebeturi reikšmės. *Ta ei tea sellest asjast midagi*. Jis nieko apie tai nežino. *Ma ei ole milleski süüdi*. Aš niekuo nekaltas.

missugune adj <m`issugune, m`issuguse, m`issugust; pl m`issugused, m`issuguste, m`issuguseid>

kok|s, -ia; SIN *milline* ^o *Missugune muusika sulle meeldib? Kokia muzika tau patinka? Ma ei tea, missugune ta välja näeb*. Aš nežinau, kaip jis atrodo.

mistõttu adv <m`ist`õttu>
dël to, todël ▫ *Jäin haigeks, mistõttu ei saanud ma koosolekul osaleda.* Susirgau, todël negalējau dalyvauti susirinkime.

mitmekesi adv <m`itmekesi>
keliese ▫ *Mitmekesi on lõbusam reisida.* Keliese linksmau keliauti.

mitmes pron <m`itmes, m`itmenda, m`itmendat>
kelint|as, -a ▫ *Mitmes (kuupäev) täna on?* Kelinta šiandien diena? *Mitmendas klassis Marius käib?* Kelintoje klasėje mokosi Marijus? *Ma ei mäleta, mitmendal korrusel ta elab.* Aš neprisimenu, kelintame aukšte jis gyvena.

mitmesugune adj <m`itmesugune, m`itmesuguse, m`itmesugust; pl m`itmesugused, m`itmesuguste, m`itmesuguseid>
visok|s, -ia, |vair|us, -i ▫ *Ta kasutab mitmesuguseid ravimeid.* Jis vartoja įvairius vaistus. *Täidan tõöl mitmesuguseid ülesandeid.* Darbe atlieku įvairias užduotis.

mitmus s <m`itmus, m`itmuse, m`itmust>
daugiskaita f, ANT ainsus

mitte adv <m`itte>

1. (teig. s.) ne; ne- ▫ *Palun toas mitte suitsetada!* Kambaryje prašom nerūkyti! *Tulen, aga mitte täna.* Ateisiu, bet ne šiandien. *Mul on sinine auto, mitte punane.* Aš turiu mėlyną automobilį, ne raudoną. *Kas keegi soovib teed?* – *Mina mitte.* Ar kas nors norėtų arbatos? – Aš ne.

2. (neig. s.) ne ▫ *Mitte keegi ei osanud küsimusele vastata.* Niekas nesugebėjo atsakyti į klausimą. *Ma ei tea sellest asjast mitte midagi.* Apie tai aš nieko nežinau. *Mul pole mitte kaks last, vaid kolm.* Aš turiu ne du, o tris vaikus.

• **mitte ainult... vaid ka** (= mõlemad samamoodi) ne tik... bet ir ▫ *Ta ei ole mitte ainult ilus, vaid ka tark.* Jis ne tik gražus, bet ir protingas.

• **miks mitte** (= olgu, nõus) kodël ne ▫ *Aitan ikka, miks mitte.* Žinoma, padësiu, kodël ne.

mitu pron <mitu, m`itme, mitut; pl m`itmed, m`itmete, m`itmeid>

1. (sg) kiek

■ **keda-mida** *Mitu last sul on?* Kiek vaikų tu turi? *Mitu kilomeetrit on siit kesklinna?* Kiek kilometrų nuo čia iki centro? *Mitu korda ma pean seda sulle ütlema?* Kiek kartų aš turiu tau tai sakyti? *Mitut keelt sa räägid?* Kiek kalbų tu moki?

2. keletas, kel|j, -ios pl ▫ *See raamat on mitme aasta töö tulemus.* Ši knyga yra keletu metų darbo rezultatas. *Võtsin mitmeks nädalaks puhkuse.* Pasiëmiau kelias savaites atostogu.

■ **keda-mida** *Nende peres on mitu autot.* Jų šeima turi kelis automobilius. *Paul tõi mulle mitu kilo õunu.* Paulius atnešë man keletą kilogramų obuolių.

• **mitu aastat, kuud, nädalat, päeva, tundi, minutit** keletas metų, mėnesių, savaičių, dienų, valandų, minučių ▫ *Projekt on kestnud juba mitu aastat.* Projektas tęsiasi jau keletą metų.

• **mitmel põhjusel** dël keletu priežasčių ▫ *Ta loobus sellest töökohast mitmel põhjusel.* Jis atsisakë to darbo dël keletu priežasčių.

• **mitut liiki / sorti** keletas rūšių ▫ *Põllul kasvab mitut liiki taimi.* Laukuose auga keletu rūšių augalai.

mobiiltelefon s <mob`iiltelefon, mob`iiltelefoni, mob`iiltelefoni; pl mob`iiltelefonid, mob`iiltelefonide, mob`iiltelefone>

mobilusis telefonas m ▫ *Mobiiltelefonil sai aku tühjaks, panin selle laadima.* Išsikrovë mobiliojo telefono akumulatorius, įjungiau jį krautis.

• **mobiiltelefoni sisse lülitama** įjungti mobilųjį telefoną, **mobiiltelefoni välja lülitama** išjungti mobilųjį telefoną ▫ *Palun lülitage mobiiltelefonid filmi ajaks välja!* Kino seanso metu prašom išjungti mobiliuosius telefonus!

modell s <mod`el`l, modelli, mod`elli; pl modellid, mod`ellide, mod`el`le>

modelis m, maneken|as, -ë ▫ *Kunstnik kasutas modellina ühte kohalikku tüdrukut.* Menininko modelis buvo viena vietinë mergaitë. *Tüdruk tahab saada modelliks.* Mergaitë nori tapti modeliu.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

moe → mood

moment s <mom`en`'t, momen`'di, mom`en`'ti;
pl momen`'did, mom`en`'tide, mom`en`'te>

akimirka *f*, momentas *m*; SIN hetk ◦ *Ootasin sobivat momenti, et temaga rääkida*. Laukiau tinkamo momento, kad pasikalbēčiaiu su juo.

mood s <m`ood`, m`oe, m`oodi, m`oodi>

1. mada *f* ◦ *Tüdruk käib riides viimase moe järgi*. Mergina dēvi naujausios mados drabužius.

• **moes olema** būti madingam ◦ *Praegu on moes punane värv*. Dabar madinga raudona spalva. *Tervislikud eluviisid on moes* (= *populaarsed*). Sveikas gyvenimo būdas yra populiarus.

• **moodi tulema** ateiti į madą, **moest minema** išeiti iš mados ◦ *Need kingad on ammu moest läinud*. Šie batai seniai išėjo iš mados.

2. įprotis *m*; būdas *m* ◦ *Robertil on rumal mood suitsetada*. Robertas turi kvailą įprotį rūkyti. *Ülesannet saab lahendada kahel moel/kahte moodi*. Uždavinių galima išspręsti dviem būdais.

• **mis moel** (= kuidas) kaip/kokiu būdu ◦ *Mis moel see neile kasulik on?* Kaip tai jiems bus naudinga?

moodi adpos <m`oodi>
panašiai; kaip

■ **kelle-mille moodi** *Jaan on oma isa moodi*. Jonas panašus į savo tėvą. *Eesti keel kõlab soome keele moodi*. Estų kalba skamba panašiai kaip suomių kalba.

moodne adj <m`oodne, m`oodsa, m`oodsat;
pl m`oodsad, m`oodsate, m`oodsaid; *laipsn*.

m`oodsam, kõige m`oodsam = m`oodsaim>
mading|as, -a; šiuolaikin|is, -ė ◦ *Tal on väga moodne soeng*. Jo šukuosena labai madinga.

• **moodne kunst** šiuolaikinis menas

moodustama v <moodustama, moodustada,
moodustab, moodustatud>

sudaryti; formuoti ◦ *Suurema osa tema loomingust moodustavad romaanid*. Didžiąją jo kūrybos dalį sudaro romanai. *Uus meeskond moodustati 8. klassi poistest*. Nauja komanda buvo suformuota iš aštuntos klasės berniukų.

moon s <m`oon`, mooni, m`ooni; pl moonid,
m`oonide, m`oon'e>
aguona *f*

moos s <m`oos`, moosi, m`oosi; pl moosid,
m`ooside, m`oos'e>

uogienė *f* ◦ *Ta määris saia peale moosi*. Jis užtepė uogienės ant batono.

• **moosi keetma** virti uogienę ◦ *Vanaema keetis maasikatest moosi*. Močiutė virė braškių uogienę.

mootor s <m`ootor, m`ootori, m`ootorit;
pl m`ootorid, m`ootorite, m`ootoreid>

variklis *m* ◦ *Auto mootor ei lähe käima* (= *ei hakka tööle*). Neužsiveda automobilio variklis.

• **mootorit parandama, remontima** taisyti, remontuoti variklį

mootorras s <m`ootorras, m`ootorr`atta,
m`ootorrasat; pl m`ootorr`attad, m`ootorrasate,
m`ootorr`attaid>

motociklas *m* ◦ *Noorukid kihutavad mootorrasatega*. Jaunuoliai lekia motociklais.

• **mootorrasaga sõitma** važiuoti motociklu
◦ *Kas sa oskad mootorrasaga sõita?* Ar tu moki važiuoti motociklu?

moraalne adj <mor`aalne, mor`aalse,
mor`aalset; pl mor`aalsed, mor`aalsete,
mor`aalseid>

moralin|is, -ė

• **moraalne kohus, vastutus** moralinė pareiga, atsakomybė ◦ *Sõbrad pakuvad mulle raskel hetkel moraalset tuge*. Sunkią akimirką draugai suteikia man moralinę paramą.

mu → ma

mudel s <mudel, mudeli, mudelit; pl mudelid,
mudelite, mudeleid>

modelis *m* ◦ *Ta kogub lennukite mudeleid*. Jis renka lėktuvų modelius. *Uus mudel tuli turule*. Rinkoje pasirodė naujas modelis.

mugav adj <mugav, mugava, mugavat;
pl mugavad, mugavate, mugavaid; *laipsn*.

mugavam, kõige mugavam>

patog|us, -i; ANT ebamugav ◦ *Tugitool oli pehme ja mugav*. Fotelis buvo minkštas ir patogus. *Need kingad on väga mugavad*. Šie bateliai labai patogūs.

mugavus s <mugavus, mugavuse, mugavust; pl mugavused, mugavuste, mugavusi>

1. (ppr. sg) **patogumas** m ° *Jalatsite puhul on oluline mugavus*. Svarbu, kad avalynē būtu patogi.

2. (ppr. pl) **patogumai** f pl ° *Hotell oli kõigi mugavustega*. Viešbutis buvo su visais patogumais.

muid → muu

muide adv <muide>

beje; SIN muuseas ° *Muide, palju kell on?* Beje, kiek valandų? *Mul on muide uus töokoht*. Beje, turiu naują darbą.

muidu adv <muidu>

1. **kitaip** ° *Hakkame minema, muidu jääme hiljaks*. Einame jau, kitaip pavėluosime.

2. **įprastai** ° *Buss sõitis täna kiiremini kui muidu*. Autobusas šiandien važiavo greičiau nei įprastai.

3. **šiaip** ° *Kuidas muidu läheb?* O kaip šiaip sekasi? *Vaatame siin muidu ringi*. Šiaip dairomės čia aplinkui.

muidugi adv <muidugi>

žinoma; SIN loomulikult ° *Pärast trenni olen muidugi väsinud*. Po treniruotės, žinoma, esu pavargęs. *Kas sa tahad ka kooki?* – *Muidugi!* Ar nori pyrago? – Žinoma!

muinasjutt s <muinasj`utt, muinasjutu, muinasj`uttu; pl muinasjutud, muinasj`uttude, muinasj`utte>

pasaka f

• **muinasjuttu jutustama** sekti pasaką ° *Vanaema jutustas lastele muinasjutte*. Močiutė sekė vaikams pasakas.

mujal adv <mujal>

kitur (vieta) ° *Ta pole käinud kusagil mujal peale Prantsusmaa*. Jis niekur kitur nėra buvęs, tik Prancūzijoje. *Mind huvitab, kuidas mujal elatakse*. Man įdomu, kaip kitur gyvenama.

mujale adv <mujale>

kitur (kryptis i) ° *Lähme kuhugi mujale sööma*. Einam kur kitur valgyti. *Kui tööd ei ole, tuleb kolida mujale*. Jei darbo nėra, reikia persikelti kitur.

mujalt adv <mujalt>

iš kitur, kitur (kryptis iš) ° *Festivalil oli esinejaid nii Eestist kui ka mujalt maailmast*. Festivalyje dalyvavo atlikėjų ir iš Estijos, ir iš kitų pasaulio šalių.

muld s <m`uld, mulla, m`ulda, m`ulda>

dirvožemis m, **žemė** f ° *Lilledele on vaja uut mulda*. Gėlėms reikia naujos žemės.

mulje s <mulje, m`ulje, muljet; pl m`uljed, muljete, m`uljeid>

įspūdis m ° *Mul jäi etendusest hea mulje*.

Spektaklis paliko man gerą įspūdį. *Esimene mulje ei ole alati õige*. Pirmasis įspūdis ne visada teisingas.

• **kellele muljet jätma** palikti įspūdį ° *Raamat jättis mulle sügava mulje*. Knyga paliko man gilų įspūdį.

• **kellele muljet avaldama** padaryti įspūdį ° *Laulja hääl avaldas žürriile muljet*. Dainininko balsas padarė įspūdį vertinimo komisijai.

• **muljeid jagama** dalytis įspūdžiais ° *Jagasime omavahel muljeid*. Dalijomės įspūdžiais.

• **muljeid vahetama** pasidalyti įspūdžiais

mull s <m`ul`l, mulli, m`ulli; pl mullid, m`ullide, m`ul`le>

burbulas m ° *Kui mullid tõusevad, siis vesi keeb*. Jei kyla burbulai, vanduo verda.

mullu adv <mullu>

pernai; ANT tānavu ° *Helen lõpetas mullu ülikooli*. Elena pernai baigė universitetą. *Isa sai mullu kevadel 50-aastaseks*. Pernai pavasarį tėvui sukako 50 metų.

mullune adj <mullune, mulluse, mullust; pl mullused, mulluste, mulluseid>

pernykštjīs, -ē; ANT tānavune ° *See suvi oli mullusest vihmasem*. Ši vasara buvo lietingesnė nei pernykštė.

muna s <muna, muna, muna; pl munad, munade, mune>

kiaušinis m ° *Tibu tuli munast välja*.

Viščiukas išsirito iš kiaušinio.

• **toores, praetud, keedetud muna** žalias, keptas, virtas kiaušinis

• **muna koorima, keetme, praadima** lupti, virti, kepti kiaušinį ° *Praadisin hommikuks mune*. Pusryčiams kepiu kiaušinių.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

murdma v <m`urdma, m`urda, murrab, m`urtud; m`urdis, m`urdu>

1. laužti; laužyti; susilaužyti ◦ *Tugev tuul murdis puid.* Stiprus vėjas laužė medžius. *Murdsin šokolaadi tükkiideks.* Sulaužiau šokoladą gabalėliais. *Ta kukkus ja murdis kähluu.* Jis pargriuvo ir susilaužė ranką.

2. pjauti

■ *keda Kassid murravad hiiri.* Katės pjauna peles.

3. sulaužyti

● **kokkulepet murdma** sulaužyti susitarimą, **lubadust murdma** netesėti pažado ◦ *Ettevõtja murdis töötajatele antud lubadust.* Verslininkas neištesėjo darbuotojams duoto pažado.

mursuma v <m`urduma, m`urduda, m`urdub> lūžti ◦ *Kukkusin nii, et jalaluu murdus.*

Pargriuvau taip, kad lūžo koja. *Puud murdusid tormi käes.* Per audrą lūžo medžiai.

mure s <mure, mure, muret; pl mured, murede, muresid>

rūpestis *m*, susirūpinimas *m* ◦ *Ma ei saa mure pärast magada.* Iš susirūpinimo negaliu miegoti.

● **tösine, sügav mure** rimtas, gilus rūpestis

● **mures olema** rūpintis ◦ *Emä oli poja pärast väga mures.* Mama buvo labai susirūpinusi dėl sūnaus.

● **muret tundma** rūpėti ◦ *Tundsiime muret, kuhu ta kadunud on.* Susirūpinome, kur jis prapuolė.

● **muret tegema** kelti rūpesčių ◦ *Laste halb tervis tegi arstile muret.* Gydytojui rūpestį kelė prasta vaikų sveikata.

murelik adj <murel`ik, mureliku, murel`ikku; pl murelikud, murelike, murel`ikke; laipsn.

murelikum, kōige murelikum>

susirūpin[ęs, -usi; ANT muretu ◦ *Miks sa nii murelik oled?* Kodėl tu toks susirūpinęs?

muretsema v <muretsema, muretseda, muretseb>

rūpintis; jaudintis ◦ *Ära muretse, kõik läheb hästi.* Nesijaudink, viskas bus gerai.

■ **kelle-mille pärast Mees muretseb oma tervise pärast.** Vyras nerimauja dėl savo sveikatos.

muretu adj <muretu, muretu, muretut;

pl muretud, muretute, muretuid; laipsn. muretum> nerūpestinglas, -a; be rūpesčių; ANT murelik ◦ *Ta on õnnelik ja muretu inimene.* Jis laimingas ir neturintis rūpesčių žmogus.

● **muretu elu** nerūpestingas gyvenimas, **muretu lapsepõlv** nerūpestinga vaikystė

murus s <murus, murus, murus>

veja *f*, pievelė *f* ◦ *Istusime murul ja sõime pirukaid.* Sėdėjome ant pievelės ir valgėme pyragėlius.

● **murus niitma** pjauti veją

muruniiduk s <muruniiduk, muruniiduki, muruniidukit; pl muruniidukid, muruniidukite, muruniidukeid>

žoliapjovė *f* ◦ *Muruniiduk läks katki.* Sugedo žoliapjovė.

musi s <musi, musi, musi; pl musid, muside, musisid>

bučinukas *m*, bučiny *m* ◦ *Ta kallistas ja andis mulle põsele musi.* Jis apkabino ir pabučiavo man į skruostą.

must adj <m`ust, musta, m`usta; pl mustad, m`ustade, m`usti>

1. juod|as, -a ◦ *Peigmees kandis musta ülikonda.* Jaunikis dėvėjo juodą kostiumą.

2. nešvar|us, -i ◦ *Panin mustad sokid pesumasinasse.* Sudėjau nešvarias kojines į skalbyklę.

muster s <m`uster, m`ustri, m`ustrit;

pl m`ustrid, m`ustrite, m`ustreid>

raštas *m* ◦ *Ostsin ruudulise mustriگا käekoti.* Nusipirkau languotą rankinę.

● **rahvuslik muster** tautinis raštas

mustikas s <mus`tikas, mus`tika, mus`tikat;

pl mus`tikad, mus`tikate, mus`tikaid>

mėlynė *f* ◦ *Korjasime mustikaid.* Rinkome mėlynės.

must sõstar s <m`ust sõstar, musta s`õstra,

m`usta sõstart; pl mustad s`õstrad, m`ustade sõstarde, m`usti s`õstraid>

mustsõstar s <m`ustsõstar, m`usts`õstra, m`ustsõstart; pl m`usts`õstrad,

m`ustsõstarde, m`usts`õstraid>

juodasis serbentas *m* ◦ *Korjasime musti sõstraid / mustsõstraid.* Skynėme juoduosius serbentus.

muu pron <m`uu, m`uu, m`uud; pl m`uud, m`uude, m`uid>
kit|jas, -a; kitkas ◦ *Rääkisime filmidest, raamatutest ja paljust muust.* Kalbėjome apie filmus, knygas ir daug ką kita. *Mõni muu päev sobib paremini.* Kuri kita diena tinka labiau.

● **muul põhjused** dėl kitos priežasties
◦ *Kas sa puudusid haiguse tõttu või muul põhjusel? Ar tu nebuvai dėl ligos, ar dėl kitos priežasties?*

muudatus s <muudatus, muudatuse, muudatus; pl muudatused, muudatuste, muudatusi>
pakeitimas *m*; pataisa *f* ◦ *Seaduses tehti muudatusi.* Buvo padarytos įstatymo pataisos.

muudkui adv <m`uudk`ui>
vien tik; vis; ištisai ◦ *Väljas muudkui sajab lund.* Lauke vien tik sninga. *Laps muudkui nutab.* Vaikas vis verkia.

muuseas adv <m`uus`eas>
tarp kitko, beje; SIN muide ◦ *Muuseas, sul oli õigus.* Tarp kitko, tu buvai teisus.

muuseum s <m`uuseum, m`uuseumi, m`uuseumi, m`uuseumi; pl m`uuseumid, m`uuseumide, m`uuseume>
muziejus *m* ◦ *Ekskursioonil külastati mitmeid muuseume.* Per ekskursiją buvo aplankyti keli muziejai.

+ **kunstimuuseum** meno muziejus

muusik s <muusik, muusiku, muusikut; pl muusikud, muusikute, muusikuid>
muzik|jas, -ė; muzikant|jas, -ė ◦ *Üritusel esinesid Eesti noored muusikud.* Renginyje koncertavo jaunieji Estijos muzikantai.

muusika s <muusika, muusika, muusikat>
muzika *f*

● **klassikaline, elektrooniline muusika** klasikinė, elektroninė muzika
● **muusikat kuulama** klausytis muzikos, **muusikat kirjutama** rašyti /kurti muziką

muusikal s <muusikal, muusikali, muusikali; pl muusikalid, muusikalide, muusikale>
miuziklas *m* ◦ *Me käisime vaatamas muusikali „Chicago“.* Buvome žiūrėti miuziklo „Čikaga“.

muusikaline adj <muusikaline, muusikalise, muusikalist; pl muusikalised, muusikaliste, muusikalisi>

muzikin|jis, -ė; muzikos ◦ *Meie muusikaline maitse on väga sarnane.* Mūsų muzikinis skonis labai panašus. *Kes on uue ooperiteatri muusikaline juht? Kas yra naujojo operos teatro muzikos vadovas?*

muutlik adj <m`uutl`ik, m`uutliku, m`uutl`ikku; pl m`uutlikud, m`uutlike, m`uutl`ikke>
permaining|jas, -a ◦ *Kevadel on muutlikud ilmad.* Pavasarį orai permainingi. *Ta on muutliku meelega.* Jo nuotaika permaininga.

muutma v <m`uutma, m`uuta, muudab, muudetud>
keisti, pakeisti ◦ *Reegleid tuleks muuta.* Reikia keisti taisykles. *Ma ei muuda oma arvamust.* Aš nepakeisiu savo nuomonės.

muutmise s <m`uutmise, m`uutmist>
keitimas *m*, pakeitimas *m* ◦ *Seadus vajab muutmist.* Įstatymą reikia pakeisti.

muutuma v <m`uutuma, m`uutuda, m`uutub>
kisti, keistis, pasikeisti; tapti, virsti ◦ *Olukord muutus kiiresti.* Situacija greitai pasikeitė.

■ **milleks** *Kui vesi külmub, siis see muutub jääks.* Kai vanduo sušąla, jis virsta ledu.

■ **milliseks** *Laps muutus rahutuks.* Vaikas tapo neramus.

muutumine s <m`uutumine, m`uutumise, m`uutumist>
pasikeitimas *m*; virtimas *m* ◦ *Elu on pidevas muutumises.* Gyvenimas nuolat kinta.

muutus s <m`uutus, m`uutuse, m`uutust; pl m`uutused, m`uutuste, m`uutusi = m`uutuseid>
pokytis *m*; virsmas *m* ◦ *Riigis toimuvad suured muutused.* Valstybėje vyksta dideli pokyčiai.

● **olulised, kiired muutused** svarbūs, spartūs pokyčiai

mõelda → mõtlema

mõis s <m`õis, m`õisa, m`õisat; pl m`õisad, m`õisate, m`õisaid>
dvaras *m* ◦ *Käisime tutvumas Põhja-Eesti mõisatega.* Buvome susipažinti su šiaurės Estijos dvarais.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

mõistagi adv <m`õistagi>

žinoma ▫ *Sportlane oli halvas tulemuses mõistagi pettunud.* Sportininkas, žinoma, buvo nusivylęs prastu rezultatu.

mõistatus s <mõistatus, mõistatus, mõistatus; pl mõistatused, mõistatusete, mõistatusi>
1. mõisla f ▫ *Ma ei tea selle mõistatusete vastust, ütles ise.* Aš nežinau šios mįslės atsakymo, pasakyk pats.

• **mõistatus esitama, lahendama** užminti, įminti mįslę
2. paslaptingas, mįslingas įvykis ▫ *Tema surm oli kõigile mõistatus.* Jo mirtis visiems buvo mįslė.

mõiste s <mõiste, m`õiste, mõistet; pl m`õisted, mõistete, m`õisteid>

sāvoka f ▫ *Arv ja number on mõisted, mis sageli segamini lähevad.* Skaitmuo ir skaičius yra dažnai painiojamos sąvokos. *Vaesus on suhteline mõiste.* Skurdas yra reliatyvi sąvoka.

mõistlik adj <m`õistl`ik, m`õistliku, m`õistl`ikku; pl m`õistlikud, m`õistlike, m`õistl`ikke; laipsn. m`õistlikum, kõige m`õistlikum>

1. racional|us, proting|as, -a ▫ *Ta on igati mõistlik mees.* Jis visais atžvilgiais protingas vyras.

• **mõistlik ettepanek** pagrįstas pasiūlymas, **mõistlik mõte** protinga mintis
2. priimtin|as, -a, pagrįst|as, -a; pador|us, -i ▫ *Ostsin selle auto mõistliku hinnaga.* Pirkau šį automobilį už priimtina kainą. *Tule siis mõistlikul ajal koju.* Grįžk namo padoriu metu.

mõistma v <m`õistma, m`õista, mõistab, mõistetud; m`õistis, m`õistnud>

suprasti ▫ *Ma ei mõista, kuidas see võimalik on.* Aš nesuprantu, kaip tai įmanoma.

■ **keda-mida** *Mu mees ei mõista mind.* Mano vyras manęs nesupranta.

• **kelle üle kohut mõistma** teisti ▫ *Kurjategija üle mõisteti kohut.* Nusikaltėlis buvo teisiamas.

• **süüdi mõistma** nuteisti ▫ *Kohus mõistis mehe süüdi.* Teismas pripažino vyrą kaltu.

• **hukka mõistma** smerkti ▫ *Jaan ei mõista oma sõpru kunagi hukka.* Jonas niekada nesmerkia savo draugų.

mõistus s <m`õistus, m`õistuse, m`õistust>

protas m ▫ *Inimene on mõistusega olend.* Žmogus yra protaujanti būtybė. *Tal on terav mõistus.* Jis aštraus proto.

• **terve, kaine mõistus** sveikas, blaivus protas

mõju s <mõju, mõju, mõju; pl mõjud, mõjude, mõjusid>

poveikis m; įtaka f ▫ *Eesti keeles leidub saksa keele mõjusid.* Estų kalboje matyti vokiečių kalbos įtaka.

■ **kellele-millele** *Milline on põllumajanduse mõju keskkonnale?* Koks žemdirbystės poveikis aplinkai?

• **alkoholi, narkootikumi, ravimi mõju** alkoholio, narkotikų, vaistų poveikis ▫ *Juht oli alkoholi mõju all.* Vairuotojas buvo paveiktas alkoholio.

• **soodne, kahjulik mõju** palankus, žalingas poveikis

• **mõju avaldama** daryti įtaką ▫ *Tema esinemine avaldas rahvale suurt mõju.* Jo pasirodymas labai paveikė žmones.

mõjuma v <mõjuma, mõjuda, mõjub>

veikti, paveikti ▫ *Ravim mõjus kiiresti.* Vaistas veikė greitai.

■ **kellele-millele** *See jutt talle ei mõju.* Tie žodžiai jo nepaveiks.

mõjutama v <mõjutama, mõjutada, mõjutab, mõjutatud>

veikti; daryti įtaką

■ **keda-mida** *Toit mõjutab tervist.* Maistas daro įtaką sveikatai. *Uuriti, kuidas reklaam mõjutab lapsi.* Tirta, kaip vaikus veikia reklama.

mõlema pron <mõlema, mõlemat;

pl mõlemad, mõlemate, mõlemaid (sg nom nėra)>
 abu, abi ▫ *Mõlemad vennad on arstid.*

Abu broliai yra gydytojai. *Meile mõlemale meeldib tantsida.* Mums abiem patinka šokti.

mõnevõrra adv <mõnevõrra>

šiek tiek ▫ *Tulemus oli mõnevõrra üllatav.* Rezultatas buvo šiek tiek stebinantis.

mõni pron <mõni, mõne, m`õnd = m`õnda;
pl mõned, mõnede, mõnesid>

1. keletas, kelji, -ios pl \square *Suvila asub merest mõne meetri kaugusel. Vasarnamis stovi per keletą metrų nuo jūros. Lāhen mõneks pāevaks maale puhkama. Važiuoju kelioms dienoms į kaimą pailsėti. Oota mõni minut! Palauk keletą minučių! Mõne nädala pärast algab puhkus.* Po kelių savaičių prasidės atostogos.

2. kai kas; kuris nors, kuri nors \square *Mõni arvab, et ta võib kõike teha. Kai kas mano, kad galima viską daryti. Sul on ju kapis mitu särki, pane mõni selga.* Tu juk turi spintoje keletą marškinių, apsivilk kuriuos nors.

mõnikord adv <mõnik`ord>
kartais \square *Mõnikord on targem vaikida kui rääkida.* Kartais protingiau patylėti nei kalbėti. *Mõnikord juhtub imesid.* Kartais nutinka stebuklą.

mõnus adj <mõnus, mõnusa, mõnusat;
pl mõnusat, mõnusate, mõnusa; laipsn.
mõnusam, kõige mõnusam = mõnusaim>
malon|us, -i, ger|as, -a \square *Mõnus oli sooja liiva peal lamada.* Gera buvo gulėti ant šilto smėlio.

• **mõnus tunne** malonus jausmas, **mõnus õhkkond** jauki atmosfera

mõru adj <mõru, mõru, mõru; pl mõrud, mõrude, mõrusid; laipsn. mõrum, kõige mõrum>
kart|us, -i \square *Paljud ravimid on mõru maitsega.* Daugelis vaistų yra kartaus skonio.

mõrv s <m`õrv, mõrva, m`õrva; pl mõrvad, m`õrvade, m`õrvu>

žmogžudystē f \square *Ta sattus pealt nāgema hirmsat mõrva.* Jis tapo kraupios žmogžudystės liudytoju.

• **mõrva sooritama / toime panema** įvykdyti žmogžudystę \square *Mees oli sooritanud mitu mõrva.* Vyras buvo įvykęs kelias žmogžudystes.

• **keda mõrvas kahtlustama** įtarti žmogžudyste, **mõrvas süüdistama** kaltinti žmogžudyste

mõrvar s <m`õrvar, m`õrvari, m`õrvarit;
pl m`õrvarid, m`õrvarite, m`õrvarid>
žmogžud|ys, -ė \square *Politsei tabas mõrvari.* Policija sugavo žmogžudį.

mõte s <mõte, m`õtte, mõtet; pl m`õttet, mõtete, m`õtteid>

1. mintis f \square *Mulle tuli üks mõte.* Man kilo viena mintis.

■ **mida teha** *Meile tuli mõte kinno minna.* Mums kilo mintis eiti į kiną.

• **mõtteid vahetama** dalytis mintimis
2. prasmė f \square *Ma ei saa selle lause mõttest aru.* Aš nesuprantu šio sakinio prasmės. *Mis on elu mõte?* Kokia gyvenimo prasmė? *Kas ikka on mõtet seda tööd teha?* Ar tikrai yra prasmės daryti šį darbą?

• **mis mõttes** (= mille poolest, mis suhtes) kuria prasme \square *Mis mõttes ta imelik on?* Kuria prasme jis keistas?

• **mõnes mõttes** tam tikra prasme \square *Mõnes mõttes* (= *mõnes suhtes*) *on sul õigus.* Tam tikra prasme tu teisus.

+ **põhimõte** principas

mõtlem v <m`õtlem, m`õelda, m`õtleb, m`õeldud>

galvoti, maštyti \square *Püüdsin mõelda, mida edasi teha.* Bandžiau galvoti, ką toliau daryti.

■ **kellest-millest** *Millest sa mõtled?* Apie ką tu galvoji? *Mõtlesin oma vanematest.* Galvojau apie savo tėvus.

■ **kellele-millele / kelle-mille peale** *Ema mõtleb sageli oma tütrele / tütre peale.* Mama dažnai galvoja apie savo dukterį.

mõtlemine s <m`õtlemine, m`õtlemise, m`õtlemist>

galvojimas m, maštymas m \square *Matemaatika arendab loogilist mõtlemist.* Matematika lavina loginį maštyimą.

mõttetu adj <m`õttetu, m`õttetu, m`õttetut;
pl m`õttetud, m`õttetute, m`õttetuid; laipsn.
m`õttetum, kõige m`õttetum = m`õttetuim>
beprasm|is, -ė \square *See on mõttetu vaidlus.* Tai beprasmis ginčas. *Ära tee mõttetuid kulutusi.* Venk beprasmiškų išlaidų.

mõõde s <mõõde, m`õõtme, mõõdet;
pl m`õõtmed, m`õõtmete, m`õõtmeid>

1. (ppr. pl) matmuo m \square *Auto mõõtmed on 4 × 1,8 × 1,3 meetrit.* Automobilio matmenys yra 4 × 1,8 × 1,3 metro.

2. apimtis f, **mastas** m \square *Üleujutus on katastroofi mõõtu.* Potvynis yra katastrofiško masto.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

mõõdukalt adv <mõõdukalt>

saikingai ▫ *Alkoholi peab tarbima mõõdukalt.*
Alkoholij vartoti reikia saikingai.

mõõdukas adj <mõõdukas, mõõduka, mõõdukat; pl mõõdukad, mõõdukate, mõõdukaid>
vidutinišk|as, -a, saiking|as, -a ▫ *Jooksin mõõduka tempoga.* Bėgau vidutinišku tempu.

mõõk s <m`õõk, mõõga, m`õõka; pl mõõgad, m`õõkade, m`õõku>
kalavijas m ▫ *Nad võitlesid mõõkadega.* Jie kovojo kalavijais.

mõõtma v <m`õõtma, m`õõta, mõõdab, mõõdetud; m`õõtis, m`õõtnud>
matuoti

• **temperatuuri, pikkust, laiust, kõrgust mõõtma** matuoti temperatūrā, ilgī, plotī, aukštī
▫ *Mõõtsin joonlauaga akna laiust.* Išmatavau su liniuote lango plotį.

• **kiirust mõõtma** matuoti greitī ▫ *Politseinik mõõtis autode kiirust.* Policininkas matavo automobilių greitį.

• **vererõhku mõõtma** matuoti kraujospūdī
▫ *Arsti juures mõõdeti vererõhku.* Pas gydytoją buvo matuojamas kraujospūdis.

mõõtmed → mõõde

mõõtmine s <m`õõtmine, m`õõtmise, m`õõtmist>

matavimas m ▫ *Ostsin vererõhku mõõtmise aparadi.* Nupirkau krausjospūdžio matavimo aparatą.

mõõtühik s <m`õõtühik, m`õõtühiku, m`õõtühikut; pl mõõtühikud, m`õõtühikute, m`õõtühikuid>

matavimo vienetas m ▫ *Tuule kiiruse mõõtühikuks on meeter sekundis (m/s).* Vėjo greitis matuojamas metrais per sekundę (m/s).

mäda s <mäda, mäda, mäda> s
pūliai m pl

mäe → mägi

mägi s <mägi, m`äe, mäge, m`äkke; pl m`äed, mägede, mägesid>

kalnas m ▫ *Alpid on Euroopa kõrgeimad mäed.* Alpès yra aukščiausi Europos kalnai.
Jõudsime mäe tippu, kust avanes ilus vaade.
Pasiėkėme kalno viršūnė, nuo kurios atsivėrė gražus vaizdas. *Tee viib märke /mäest üles.*
Kelias veda į kalną.

• **mäest alla laskma** (= mäest alla sõitma, näiteks suuskadel) leistis nuo kalno ▫ *Isa õpetas pojale, kuidas on turvaline mäest alla lasta.* Tėvas mokė sūnų, kaip saugiai nusileisti nuo kalno.

märke → mägi

mälestus s <mälestus, mälestuse, mälestust; pl mälestused, mälestuste, mälestusi>

1. **prisiminimas m, atsiminimas m** ▫ *Mul on lapseõlvest head mälestused.* Mano vaikystės prisiminimai geri. *Kinkisin talle mälestuseks oma pildi.* Atminčiai padovanojau jam savo nuotrauką.

• **meeldivad, valusad mälestused** malonūs, skaudūs prisiminimai
2. **atminimas m** ▫ *Süütasime küünlad kadunute mälestuseks.* Uždegėme žvakes mirusiesiems atminti.

mälestusmärk s <mälestusm`ärk, mälestusmārgi, mälestusm`ärki; pl mälestusmārgid, mälestusm`ärkide, mälestusm`ärke>
paminklas m

• **mälestusmärki püstitama** statyti paminklą
▫ *Püstitati uus mälestusmärk sõjas hukkunutele.* Buvo pastatytas naujas paminklas žuvusiems kare.

mäletama v <mäletama, mäletada, mäletab>
prisiminti, atsiminti; ANT unustama ▫ *Ma ei mäleta enam, kuhu ma oma prillid panin.*
Nebepisimenu, kur padėjau savo akinius.

■ **keda-mida** *Mäletan seda noormeest hästi.*
Labai gerai prisimenu tą vaikną. *Ma ei mäleta sinu telefoninumbrit.* Aš neatsimenu tavo telefono numerio.

mälu s <mälu, mälu, mälu, m`ällu>
atmintis f ▫ *Arturil on hea mälu – ta ei unusta kunagi inimeste nimesid.* Artūras turi gerą atmintį – jis niekada neužmiršta žmonių vardų.
• **halb, lühike mälu** prasta, trumpa atmintis;
rahvuslik, ajalooline mälu tautinė, istorinė atmintis

mälupulk s <m`älup`ulk, mälupulga, mälup`ulka; *pl* mälupulgad, mälup`ulkade, mälup`ulki>

(USB) atmintinė *f*, atmintukas *m*

▫ *Salvestasin faili mälupulgale. Išsaugojau failą atmintinėje.*

mänd s <m`än`d, männi, m`än`di; *pl* männid, m`än`dide, m`än`de>

pušis *f*

mäng s <m`äng, mängu, m`angu; *pl* mængud, m`ängude, m`änge>

žaidimas *m* ▫ *Male on mäng, mis nõuab mõtlemist. Šachmatai yra žaidimas, kuris reikalauja mąstymo.*

• **mängu vōitma, kaotama** laimėti, pralaimėti žaidimą

+ **arvutimäng** kompiuterinis žaidimas, **lauamäng** stalo žaidimas

mängija s <m`ängija, m`ängija, m`ängijat; *pl* m`ängijad, m`ängijate, m`ängijaid>

žaidėjas, -a ▫ *Meeskonnas on kaks uut mängijat. Komandoje yra du nauji žaidėjai.*

mängima v <m`ängima, m`ängida, mængib, mængitud>

1. žaisti

■ **mida** *Mis mängu te mængite? Kokį žaidimą jūs žaidžiate? Mängin sageli sõpradega tennist. Dažnai žaidžiu su draugais tenisą.*

■ **millega** *Lapsed mængivad nukkudega. Vaikai žaidžia su lėlėmis.*

• **malet, kabet mængima** žaisti šachmatais, šaškėmis, **kaarte mængima** lošti kortomis, **jalgpalli, korvpalli, võrkpalli mængima** žaisti futbolą, krepšinį, tinklinį

2. groti

■ **mida** *Ma mängin viiulit. Aš griežiu smuiku.*

• **klaverit mængima** groti / skambinti pianinu, **trummi mængima** groti būgnu / mušti būgną, **kitarri mængima** groti / skambinti gitara

3. vaidinti ▫ *See näitleja on mænginud mitmes filmis. Šis aktorius yra vaidinęs keliuose filmuose.*

4. įjungti; veikti ▫ *Pane raadio mængima (= lülita raadio sisse). Įjunk radiją. Telekas mængib neil kogu päeva. Pas juos televizorius veikia ištaisą dieną.*

mängimine s <m`ängimine, m`ängimise, m`ängimist>

žaidimas *m*; grojimas *m*; vaidinimas *m*

▫ *Kasutan arvutit põhiliselt mängimiseks.*

Kompiuterį naudoju dažniausiai žaidimams.

mänguasi s <mänguasi, mänguasja, mängu`asja; *pl* mänguasjad, mängu`asjade, mängu`asju>

žaislas *m* ▫ *Tüdrukul on palju mänguasju, aga eriti armastab ta nukke. Mergaitė turi daug žaislų, bet labiausiai ji myli lėles.*

• **pehmed mänguasjad** minkšti žaislai

märg adj <m`ärg, märja, m`ärga; *pl* mäjrad, m`ärgade, m`ärgi; *laipsn.* mäjrem, kōige mäjrem> šlapljas, -ia; ANT *kuiv* ▫ *Jäime vihma kätte ja riided said mäjriaks. Patekome į lietu ir mūsų drabužiai sušlapo.*

• **märg maa, muru** šlapia žemė, veja, **märg tee** šlapias kelias

• **märg ilm** šlapias oras, **märg suvi** šlapia vasara

märgatavalt adv <märgatavalt>

pastebimai ▫ *Hinnad on märgatavalt tõusnud. Kainos pastebimai padidėjo.*

märk s <m`ärk, märgi, m`arki; *pl* mäjrgid, m`ärkide, m`ärke>

1. ženklas *m*, žymė *f* ▫ *Maja ees on parkimist keelav märk. Prieš namą stovi automobilius statyti draudžiantis ženklas.*

+ **kaubamärk** prekės ženklas, **sodiaagimäjrgid** zodiako ženklai, **sünnimärk** apgamas

2. išorinis ko nors pasireiškimas, požymis, juntama prasmė ▫ *Kõik mäjrgid näitavad, et ettevõte läheb varsti pankrotti. Visi ženklai rodo, kad įmonė greitai bankrutuos.*

• **selge, kindel, hea, halb märk** aiškus, neabejotinas, geras, blogas ženklas

3. taikinys *m* ▫ *Ta lasi mäjrgist mööda. Jis prašovė pro taikinį.*

• **märki tabama** pataikyti į taikinį ▫ *Nool ei tabanud märki. Strėlė nepataikė į taikinį.*

4. signalas *m* (duoti kokį ženklą, prasingas judesys) ▫ *Ta noogutas nõusoleku mäjrgiks. Jis pritariamai palinksėjo.*

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

märkama v <m`ärkama, märgata, m`ärkab, märgatud>

pastebėti

■ **keda-mida** Märkasin rahva seas kahte sõpra. Tarp žmonių pastebėjau du draugus.

■ **et Naine märkas, et oli rahakoti koju unustanud.** Moteris pastebėjo, kad pamiršo namie piniginę.

märkima v <m`ärkima, m`ärkida, märgib, märgitud>

žymėti, pažymėti

■ **kuhu** Hind on märgitud raamatu kaanele. Kaina pažymėta ant knygos viršelio. *Ūpetaja märgib puudumised päevikusse.* Praleidimus mokytoja pažymi dienyne.

■ **millega** Märgi õiged vastused ristiga. Teisingus atsakymus pažymėk kryžiuku.

■ **et Avalduses märgiti, et president üritusel ei osale.** Pareiškime pažymėta, kad prezidentas renginyje nedalyvaus.

märkimisväärne adj <m`ärkimisv`äärne, m`ärkimisv`äärse, m`ärkimisv`äärset;

pl m`ärkimisv`äärseid, m`ärkimisv`äärsete, m`ärkimisv`äärseid; laipns. m`ärkimisv`äärsem, kõige m`ärkimisv`äärsem>

vert[as, -a dēmesio ◦ *Midagi märkimisväärset eile ei toimunud.* Vakar nenutiko nieko, kas būtų verta dēmesio.

märkmed pl s <m`ärkmed, m`ärkmete, m`ärkmeid>

pastabos f, užrašai m pl ◦ *Tegin reisil pidevalt märkmeid.* Kelionėje dažnai pasižymėdavau pastabas.

märkmik s <m`ärkm`ik, m`ärkmiku, m`ärkm`ikku, m`ärkm`ikku; pl m`ärkmikud, m`ärkmike, m`ärkm`ikke>

užrašų knygelė f ◦ *Panin tema aadressi ja telefoninumbri märkmikusse kirja.* Užsirašiau jo adresu ir telefono numerį į užrašų knygelę.

märksa adv <m`ärksa>

žymiai, gerokai, kur kas ◦ *Eesti on märksa väiksem kui Soome.* Estija žymiai mažesnė už Suomiją. *Ma tunnen end täna märksa paremini kui eile.* Šiandien aš jaučiuosi kur kas geriau nei vakar.

märku andma v <m`ärku `andma, m`ärku `anda, annab m`ärku>

duoti ženklą ◦ *Dirigent andis käega märku ja orkester alustas.* Dirigentas ranka davė ženklą ir orkestras užgrojo. *Kui soovite koolitusel osaleda, siis andke endast märku.* Jei norite dalyvauti mokymuose, prašom pranešti.

märkus s <m`ärkus, m`ärkuse, m`ärkust; pl m`ärkused, m`ärkuste, m`ärkusi = m`ärkuseid>

1. **pastaba** f ◦ *Tänan teid asjalike märkuste eest!* Ačiū jums už dalykiškas pastabas!

● **märkusi tegema** išsakyti pastabas ◦ *Ta tegi ettekande kohta kaks olulist märkust.* Jis išsakė dvi svarbias pastabas apie pranešimą.

2. **pastaba** f (žodinė, rašytinė drausminė nuobauda) ◦ *Ūpilane sai puudumise pärast märkuse.* Mokinys gavo pastabą dėl praleistos pamokos.

märts s <m`ärts, märtsi, m`ärtsi>
kovas m

mäss s <m`äss, mässu, m`ässu; pl mässud, m`ässude, m`ässe>

maištas m

● **mässu maha suruma** numalšinti maištą
● **mässu tõstma** kelti maištą ◦ *Töötajad tõstsid mässu ja nõudsid uue direktori valimist.* Darbuotojai sukilo ir pareikalavo naujo direktoriaus rinkimą.

määr s <m`äär, määra, m`äära; pl määrad, m`äärade, m`äärasid>

1. **lygis** m; **dalis** f ◦ *Töötuse määr on langenu.* Nedarbo lygis sumažėjęs. *Ma olen sinuga mingil määral nõus.* Iš dalies sutinku su tavimi.

2. **dydis** m ◦ *Riikliku pensioni määr oleneb sellest, kui kaua oled töötanud.* Valstybinės pensijos dydis priklauso nuo to, kaip ilgai esi dirbęs. *Kehtestati uued toetuse määrad.* Buvo nustatyti nauji paramos dydžiai.

määrama v <m`äärama, määrata, m`äärab, määratud>

paskirti ◦ *Mulle määrati stipendium.* Man buvo paskirta stipendija. *Kohus määras mehele suure trahvi.* Teismas paskyrė vyrui didelę baudą.

■ **kelleks** Aivar määrati kooli direktoriks. Aivaras buvo paskirtas mokyklos direktoriumi.

● **kindlaks määrama** nustatyti ◦ *Eksami kuupäev ei ole veel kindlaks määratud.* Egzamino data dar nenustatyta.

määramine s <m`ääramine, m`ääramise, m`ääramist>

paskyrimas *m* ◦ *Kohus arvestas karistuse määramisel poiste vanust*. Skirdamas bausmę teismas atsižvelgę į vaikinų amžių.

määratlema v <määratlema, määratleđa, määratleb, määratletud>

apibręžti ◦ *Seaduses tuleb kõik mõisted selgelt määratleđa*. Įstatyme visos sąvokos turi būti aiškiai apibręžtos.

määrav adj <m`äärav, m`äärava, m`ääravat; *pl* m`ääravad, m`ääravate, m`ääravaid> lemiam|as, -a

• **määrava tähtsusega sündmus** lemiamas įvykis

• **määravaks saama** tapti lemiamu, **määravaks osutama** būti lemiamu ◦ *Töökoha saamisel sai määravaks tema keeleoskus*. Lemiamu veiksmu gauti darbą buvo jo kalbos žinios.

määrima v <m`äärima, m`äärida, määrib, määritud>

1. tepti, užtepti ◦ *Määrisin leivale võid*. Užteptiau sviesto ant duonos. *Seda kreemi tuleb iga päev nahale määrida*. Šį kremą reikia kasdien tepti ant odos.
2. ištepti, išpurvinti ◦ *Laps on oma pluusi ära määrinud*. Vaikas išsipurvino marškinius.

määrsõna s <m`äärsõna, m`äärsõna, m`äärsõna; *pl* m`äärsõnad, m`äärsõnade, m`äärsõnu> prieveiksmis *m*

määrus s <m`äärus, m`ääruse, m`äärust; *pl* m`äärused, m`ääruste, m`äärusi = m`ääruseid> įsakymas *m*; potvarkis *m*; dekretas *m*; nutarimas *m*, reglamentas *m*

• **valitsuse, ministri määrus** vyriausybės, ministro įsakymas

mööbel s <m`ööbel, m`ööbli, m`ööblit> baldai *m pl* ◦ *Kogu elutoa mööbel oli vana ja kulunud*. Visi svetainės baldai buvo seni ir nusidėvęje.

mööbliese s <m`ööbliese, m`ööblieseme, m`ööblieset; *pl* m`ööbliesemed, m`ööbliesemete, m`ööbliesemeid> baldas *m* ◦ *Laud on vajalik mööbliese*. Stalas – reikalingas baldas.

mööda adpos, adv <m`ööda>

1. po (judėjimo ribos nustatytu paviršiumi ar konkrečioje teritorijoje)

■ **mööda mida** *Mööda jõge sõidavad paadid*. Upe plaukioja valtys. *Koer jooksis mööda aeda ringi*. Šuo bėgiojo po sodą.

• **mööda tänavat** gatve, **mööda teed** keliu, **mööda maanteed** plentu ◦ *Mööda tänavat tuli vastu kaks meest*. Gatve priešais ėjo du vyrai.

• **mööda maailma** po pasaulį, **mööda maad** po šalį ◦ *Ta on palju mööda maailma reisinud*. Jis yra daug keliavęs po pasaulį.

2. pro; pra-; ap-

■ **kellest-millest** *Auto sõitis jalgratturist mööda*. Automobilis aplenkę dviratininką. *Sõitsime kogemata õigest ristmikust mööda*. Netyčia pravažiavome reikiamą sankryžą.

3. pro šalį; nepataikyti ◦ *Poiss lõi pallist mööda*. Berniukas spyrę, bet nepataikę į kamuolį. *Ta istus toolist mööda ja kukkus*. Jis nepataikę atsisęsti ant kędės ir nugriuvo.

mööda minema v <m`ööda minema, m`ööda m`inna, läheb m`ööda>

1. praeiti

■ **kellest-millest** *Lähen iga päev sellest kauplusest mööda*. Kasdien praeinu pro šią parduotuvej.

2. baigtis, praeiti (apie laiką) ◦ *Talv läks mööda, saabus kevad*. Praėjo žiema, atėjo pavasaris. *Läks mööda mõni minut ja Robert helistas uuesti*. Praėjo kelios minutės ir Robertas dar kartą paskambino.

möödas adv <m`öödas>

1. praėjęs, -usi; pasibaigęs, -usi ◦ *Vihm on möödas*. Lietus jau praėjo. *Halvad ajad on möödas*. Blogi laikai jau praityje. *Sünnipäevast on kaks kuud möödas*. Nuo gimtadienio jau praėjo du mėnesiai.

2. pra- ◦ *Kaspar ärkas siis, kui õige peatus juba möödas oli*. Kasparas atsibudo tada, kai reikiama stotelę jau buvo pravažiuta. *Oleme vist õigest majast möödas*. Tikriausiai jau praėjome reikiamą namą.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

mööduma v <m`ööduma, m`ööduda, m`öödub>

1. pralenkti, aplenkti

■ **kellest-millett** *Auto möödus bussist.*

Automobilis pralenkė autobusą.

2. praeiti ◦ *Torm möödus.* Praėjo audra. *Aastad mööduvad kiiresti.* Greitai praėina metai.

möödunud adj <m`öödunud>

praėjęs, -usi ◦ *Möödunud laupäeval oli ilus ilm.* Praėjusį šeštadienį buvo gražus oras.

● **möödunud aastal** praėjusiais metais, **möödunud nädalal** praėjusią savaitę ◦ *Ta igatseb taga möödunud aegu.* Jis ilgisi praėjusių laikų.

möönma v <m`öönma, m`öönnda, möönab; m`öönis, m`öönnud>

pripažinti; prisipažinti ◦ *Politiik möönis, et on eksinud.* Politikas prisipažino klydęs.

münt s <m`ün't, mün'di, m`ün'ti; pl mün'did, m`ün'tide, m`ün'te>

moneta f ◦ *Maksin müntidega.* Sumokėjau monetomis.

mūra s <mūra, mūra, mūra>

triukšmas m ◦ *See masin tekkitab kõva mūra.* Ši mašina kelia didelį triukšmą.

mürgine adj <mürgine, mürgise, mürgist;

pl mürgised, mürgiste, mürgiseid; *laipsn.*

mürgisem, kõige mürgisem = mürgiseim>

nuoding|as, -a ◦ *See seen on väga mürgine.*

Šis grybas labai nuodingas.

● **mürgine aine** nuodinga medžiaga,

mürgine gaas nuodingos dujos, **mürgised**

taimed nuodingi augalai, **mürgised marjad** nuodingos uogos

mürgitama v <mürgitama, mürgitada,

mürgitab, mürgitatud>

nunuodyti; užnuodyti

■ **keda** *Meest püüti mürgitada.* Vyrą buvo bandyta nunuodyti. *See jook on mürgitatud.*

Šis gėrimas užnuodytas.

müristama v <müristama müristab>

griausti ◦ *Öösel müristas ja löi välku.* Naktį griaudė ir žaibavo.

mürk s <m`ürk, mürgi, m`ürki; pl mürgid, m`ürkide, m`ürke>

nuodai m pl ◦ *See mürk mõjub kiiresti.* Šie nuodai veikia greitai.

müts s <m`üt's, müt'si, m`üt'si; pl müt'sid, m`üt'side, m`üt'se>

kepurė f

● **mütsi pähe panema** užsidėti (užsimauti) kepurę,

müts on peas dėvėti kepurę, **mütsi peast**

(ära) vōtma nusiimti (nusimauti) kepurę ◦

Poisil oli soe müts peas. Berniukas dėvėjo šiltą kepurę.

müüja s <m`üüja, m`üüja, m`üüjat; pl m`üüjad, m`üüjate, m`üüjaid>

pardavėjas, -a; ANT ostja ◦ *Ta töötab turul müüjana.* Jis dirba turguje pardavėju.

müük s <m`üük, müügi, m`üüki, m`üüki>

pardavimas m; ANT ost ◦ *Ta kasvatub*

tomateid põhiliselt müügiks. Pomidorus jis

augina daugiausia pardavimui. *Auto müügist*

saadud raha on juba otsas. Pinigai, gauti pardavus automobilį, baigėsi.

● **müüki panema** paskelbti parduodamu

◦ *Maja pandi müüki (= hakati müüma).*

Namas parduodamas.

● **müügile / müüki tulema** pasirodyti prekyboje

◦ *Uued telefonid tulevad müügile oktoobris.*

Nauji telefonai prekyboje pasirodys spalį.

● **müügil / müügis olema** parduodamas ◦ *Suvised*

kontserdi piletid on nüüd müügil / müügis.

Vasaros koncerto bilietai jau parduodami.

müüma v <m`üüma, m`üüa, m`üüb, m`üüduđ;

m`üüs, müünud, müüakse>

parduoti; ANT ostma ◦ *See maja on müüa.* Šia

namas parduodamas.

■ **kellele** *Jaan müüs oma auto Eduardile.*

Jonas pardavė savo automobilį Eduardui.

■ **mille eest / millega** *Sõber müüs mulle*

fotoparaadi saja euro eest / saja euroga.

Draugas man pardavė fotoaparata už šimtą eurų.

müümine s <m`üümine, m`üümise, m`üümist>

pardavimas m ◦ *Öösel kehtis alkoholi*

müümise keeld. Naktį galiojo draudimas

parduoti alkoholi.

müür s <m`üür, müüri, m`üüri; pl müürid,

m`üüride, m`üüre>

mūras m; (mūro) siena f ◦ *Vanglat ümbristes*

kõrge müür. Kalėjimą juosė aukšta mūro siena.

● **kloostri, kindluse müürid** vienuolyno,

tvirtovės mūrai

● **müüri ehitama** statyti mūro sieną, **müüri**

laduma mūryti sieną

N

naaber s <n`aaber, n`aabri, n`aabrit;
pl n`aabrid, n`aabrite, n`aabreid>
kaimyn[as, -ė ◦ *Saan oma naabritega hästi läbi.* Gerai sutariu su savo kaimynais.

● **ülemised, alumised naabrid** viršutiniai, apatiniai kaimynai

naasma v <n`aasma, n`aasta, naaseb;
n`aasis, n`aasnud>
grįžti, sugrįžti

■ **kuhu** *Kapten naasis koju.* Kapitonas grįžo namo.

■ **kust** *Professor naasis puhkuselt.* Profesorius grįžo iš atostogų.

nad → nemad

nael s <n`ael, naela, n`aela; pl naelad, naelte, n`aelu>

vinis f ◦ *Isa lōi naela seina, et pilti üles panna.* Tėvas įkalė į sieną vini, kad pakabintų paveikslą.

naer s <n`aer, naeru, n`aeru>
juokas m; ANT nutt ◦ *Teisest toast kõlas rõõmus naer.* Iš kito kambario skambėjo linksmas juokas.

naeratama v <naeratama, naeratada, naeratab>
šypstis ◦ *Tüdruk naeratas poisile.* Mergaitė nusišypsojo berniukui.

naeratus s <naeratus, naeratus, naeratust;
pl naeratused, naeratus, naeratusi>
šypsena f ◦ *Neiul on ilus naeratus.* Merginos šypsena buvo graži.

naerma v <n`aerma, n`aerda, naerab;
n`aeris, n`aernud>
juoktis; ANT nutma ◦ *Hakkasin valju häälega naerma.* Ėmiau garsiai juoktis. *See film ajab mind alati naerma.* Šis filmas man visada kelia juoką. *Ta puhkes (= hakkas järsku) naerma.* Jis pratrūko juoktis.

■ **kelle-mille üle** *Vahel tuleb osata iseenda üle naerda.* Kartais reikia mokėti ir iš savęs pasijuokti.

■ **mille peale** *Publik ei naernud tema naljade peale.* Publika nesijuokė iš jo pokštų.

nagi s <nagi, nagi, nagi; pl nagid, nagide, nagisid>
kabykla f, gembė f ◦ *Vannitoas on rätikute jaoks nagi.* Vonioje įtaisyta kabykla rankšluosčiams.

● **nagisse riputama** pakabinti ant kabyklos
◦ *Riputasin mantli nagisse.* Pakabinau palatą ant kabyklos.

nagu konj, adv <nagu>

1. kaip (lyginimas); SIN kui ◦ *Ta on kaval nagu rebane.* Jis gudrus kaip lapė.

2. tarsi, lyg ◦ *Ta käitus rumalalt, nagu poleks juures olnud ühtegi inimest.* Jis elgėsi kvailai, lyg šalia nebūtų jokio žmogaus.

3. kaip (pavyzdžiuose) ◦ *Mulle meeldivad sellised loomad nagu (näiteks) lõvi ja tiiger.* Man patinka tokie gyvūnai kaip liūtas ir tigras.

4. tarsi, lyg (abejonė) ◦ *Olen teda nagu kusagil näinud.* Lyg esu jį kažkur matęs.

Midagi oleks nagu teisiti. Tarsi kažkas būtų kitaip.

nahk s <n`ahk, naha, n`ahka; pl nahad, n`ahkade, n`ahku>

1. (sg) oda f ◦ *See kreem kaitseb nahka päikese eest.* Šis kremas saugo odą nuo saulės poveikio.

2. nuluptas ir išdirbtas gyvulio kailis kaip medžiaga ◦ *Ostsin endale nahast käekoti ja saapad.* Nusipirkau odinę rankinę ir batus.

naine s <naine, naise, n`aist; pl naised, naiste, n`aisti>

1. moteris f ◦ *Kas meestel ja naistel on töö võrdsed võimalused?* Ar vyrams ir moterims darbe vienodos galimybės?

2. žmona f ◦ *Tal on väga hea naine.* Jis turi labai gerą žmoną.

● **naist võtma** (= naisega abielluma) vesti
◦ *Kristjan võttis naise.* Kristijonas vedė.

naissugu s <n`aissugu, n`aiss`oo, n`aissugu>
moteriškoji giminė f

● **naissoost isikud** moterys / moteriškos lyties asmenys, **naissoost töökaaslased** bendradarbis

nakkushaigus s <n`akkush`aigus, n`akkush`aiguse, n`akkush`aigust;
pl n`akkush`aigused, n`akkush`aiguste, n`akkush`aigusi>

užkrečiamoji liga f ◦ *Gripp on nakkushaigus.* Gripas yra užkrečiama liga.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

nali s <nali, nalja, n'alja; *pl* naljad, n'aljade, n'alju>

pokštas *m*; **juokas** *m* ◦ *Eile sai kõvasti nalja* (= *naersime palju*). Vakar buvo daug juoko.

• **nalja tegema** krėsti juokus, **nalja viskama** / **heitma** juokauti ◦ *Āra solvu, tegin ainult nalja*. Nejsižeisk, aš tik pajuokavau.

naljakas *adj* <naljakas, naljaka, naljakat; *pl* naljakad, naljakate, naljakaid; *laipsn.* naljakam, kõige naljakam>

juoking|as, -a ◦ *Kuulsin täna ühte naljakat lugu*. Šiandien girdėjau vieną juokingą istoriją.

napilt *adv* <napilt>

1. **mažai** ◦ *Raha on tõesti napilt*. Pinigų tikrai mažai. *Vaba aega oli napilt*. Lasvalaikio buvo mažai.

2. **nežymiai** ◦ *Meie võistkond kaotas napilt*. Mūsų komanda pralaimėjo nedideliu skirtumu.

3. **vos**; **tik** ◦ *Töö lõpetamiseks on aega napilt paar kuud*. Laiko darbui pabaigti liko vos du mėnesiai. *Seda keelt kõneleb napilt miljon inimest*. Šia kalba kalba vos milijonas žmonių.

napp *adj* <n'app, napi, n'appi; *pl* napid, n'appide, n'appe; *laipsn.* napim, kõige napim>

1. **menk|as, -a**; **trump|as, -a** ◦ *Sain talt napi vastuse*. Gavau iš jo trumpą atsakymą.

• **napid teadmised** menkos žinios, **napid oskused** menki įgūdžiai

2. **nežym|us, -i**

• **napp võit** nežymi pergalė, **napp kaotus** nežymus pralaimėjimas

3. **apie mažai kūną dengiančius drabužius** ◦ *Ta ilmus peole üsna napis kleidis*.

Vakarėlyje ji pasirodė trumpute suknele.

• **napp riietus** menkas apsirengimas

nappima *v* <n'appima, n'appida, napib> nepakakti, trūkti

■ **keda-mida** *Ehitusega ei saa alustada, sest raha napib*. Negalima pradėti statybų, nes nepakanka pinigų. *Koolis napib häid õpetajaid*. Mokykloje trūksta gerų mokytojų.

■ **milleks** *Tal napib selleks tööks kogemusi*. Jam trūksta tam darbui atlikti reikalingos patirties.

narkomaan *s* <narkom`aan, narkomaani, narkom`aani; *pl* narkomaanid, narkom`aanide, narkom`aane>

narkoman|as, -ė

narkootikum *s* <narkootikum, narkootikumi, narkootikumi; *pl* narkootikumid, narkootikumide, narkootikume>

narkotikas *m*

• **narkootikume tarvitama** vartoti narkotikus

nartsiss *s* <narts`is`s, nartsissi, narts`issi; *pl* nartsissid, narts`isside, narts`is`se>

narcizas *m* ◦ *Nartsissidel on tugev lõhn*.

Narcizai skleidžia stiprų kvapą.

natuke = **natukene** *adv* <natuke = natukene>

truputis *m*, **šiek tiek**; **SIN** *pisut, veidi*

◦ *Natuke piinlik on sinult abi paluda*. Truputį gėda prašyti tavo pagalbos. *Olen natukene väsinud*. Esu šiek tiek pavargęs. *Oota veel natuke!* Luktelėk dar!

nautima *v* <n`autima, n`autida, naudib> mėgautis

■ **mida** *Nautisin eilset kontserti väga*. Labai mėgavausi vakarykščiu koncertu.

need → **see**

needsamad → **seesama**

neelama *v* <n`eelama, neelata, n`eelab>

ryti ◦ *Mul on kurk haige ja valus neelata*. Man skauda gerklę ir sunku ryti. *Koer neelas kondi tervelt alla*. Šuo prarijo visą kaulą.

neer *s* <n`eer, neeru, n`eeru; *pl* neerud, n`eerude, n`eere>

inkstas *m* ◦ *Tal on neerud haiged*. Jo inkstai nesveiki.

negatiivne *adj* <negat`iivne, negat`iivse, negat`iivset; *pl* negat`iivsed, negat`iivsete, negat`iivseid; *laipsn.* negat`iivsem, kõige negat`iivsem>

neigiam|as, -a, negatyv|us, -i; **ANT** *positiivne* ◦ *Halvad sõbrad avaldavad poisile negatiivset mõju*. Blogi draugai berniukui daro neigiamą įtaką.

• **negatiivne kogemus, uudis** neigiama patirtis, naujiena; **negatiivsed tagajärjed** neigiamos pasekmės

• **negatiivne suhtumine /hoiak** neigiamas požiūris

neid → **nemad**; **see**

neitsi s <n`eitsi, n`eitsi, n`eitsit; *pl* n`eitsid, n`eitsite, n`eitseid>

skaisti mergina *f*, mergelė *f*

Neitsi s <N`eitsi, N`eitsi, N`eitsit; *pl* N`eitsid, N`eitsite, N`eitseid>

Mergelė *f*

neiu s <neiu, neiu, neiut; *pl* neiud, neiude, neiusid>
 mergina *f* ◦ *Neiu läks noormehega parki jalutama*. Mergina nuėjo su vaikinū į parką pasivaikščioti.

neli num <neli, nelja, n`elja>

keturji, -ios ◦ *Autol on neli ratast*.

Automobilis turi keturis ratus. *Kohtume kell neli*. Susitinkame ketvirtą valandą.

● **neli aastat** ketveri metai, **neli kuud** keturi mėnesiai, **neli nädalat, päeva, tundi, minutit** keturios savaitės, dienos, valandos, minutės

nelikümmend num <nelikümmend, neljak`ümne, n`eljakümmet = n`eljakümmend>
 keturiasdešimt ◦ *Nad on abielus olnud üle neljakümne aasta*. Jie susituokę jau daugiau kaip keturiasdešimt metų.

nelisada num <nelisada, neljasaja, n`eljasada = n`eljasadat>

keturi šimtai *m* ◦ *Ostsin nelisada grammi hakkliha*. Nupirkau keturis šimtus gramų maltos mėsos.

neliteist num <nelit`eist, neljat`eist = neljat`eistk`ümne, n`eljat`eist = n`eljat`eistkümmet; neljat`eistk`ümnesse>

keturiolika ◦ *Tutvusime neliteist aastat tagasi*. Susipažinome prieš keturiolika metų. *Konverentsil osales inimesi neljateistkümnest riigist*. Konferencijoje dalyvavo žmonių iš keturiolikos šalių.

neljandik num <neljand`ik, neljandiku, neljand`ikku>

ketvirtadalis *m*, ketvirtis *m* ◦ *Pensionärid moodustavad elanikkonnast neljandiku*. Pensininkai sudaro ketvirtadalį gyventojų.

neljapäev s <neljap`äev, neljapäeva, neljap`äeva; *pl* neljapäevad, neljap`äevade, neljap`äevi>

ketvirtadienis *m* ◦ *Töö valmib neljapäevaks*. Darbas bus padarytas ketvirtadieniui.

● **neljapäeva hommikul, õhtul** ketvirtadienio rytą, vakarą

● **eelmisel, järgmisel neljapäeval** praėjusį, ateinantį ketvirtadienį

neljas num <neljas, neljanda, neljandat; *pl* neljandad, neljandate, neljandaid>

ketvirtįlas, -a ◦ *Perre sündis neljas laps*. Šeimoje gimė ketvirtas vaikas.

nelk s <n`el`k, nel`gi, n`el`ki; *pl* nel`gid, n`el`kide, n`el`ke>

gvazdikas *m* ◦ *Viisin tädi hauale valgeid nelke*. Nunešiau ant tetos kapo baltų gvazdikų.

nemad *pl* pron <nemad, nende, n`eid>

nad *pl* pron <nad, nende, n`eid; n`eisse, n`eis, n`eist, n`eile, n`eil, n`eilt>

jie, jos ◦ *Kus nad elavad?* Kur jie gyvena? *See on nende probleem*. Tai jų reikalas. *Neil on kaks last*. Jie turi du vaikus.

nende → nemad; see

nii adv <n`ii>

1. taip ◦ *Tee nii, nagu ma näitasin*. Daryk taip, kaip parodžiau. *Ei, nii ei sobi*. Ne, taip netinka.

2. taip; tiek ◦ *Kuhu sa nii vara lähed?* Kur taip anksti eini? *Mul pole nii palju raha*. Aš neturiu tiek daug pinigų.

3. tokįs, -ia ◦ *Täna on nii ilus ilm!* Šiandien toks gražus oras!

4. taigi; taip ◦ *Nii, see on nüüd valmis*. Taigi, dabar tai jau padaryta. *Jääb nii*.

Darome taip.

● **nii... kui (ka)** (= mõlemad, see ja teine) (ir) tiek... tiek ◦ *Peol on tegevust nii lastele kui (ka) täiskasvanutele*. Šventėje pakanka veiklos tiek vaikams, tiek suaugusiems.

● **nii et** (= seetõttu) todėl ◦ *Ta rääkis palju häälega, nii et kõik kuulsid*. Jis kalbėjo garsiai, todėl visi girdėjo.

niigi adv <n`iigi>

ir taip; sin isegi ◦ *Ära küta ahju, toas on niigi soe*. Nebekūrenk krosnies, kambaryje ir taip šilta. *Kui midagi juhtub, saad sellest niigi teada*. Jei kas nors nutiks, ir taip apie tai sužinosi.

niikuinii adv <n`iik`uin`ii>

vis tiek ◦ *Pole mõtet kiirustada, niikuinii me ei jõua*. Neverta skubėti, vis tiek nespėsime.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

niimoodi adv <n`iim`oodi>

taip, šitaip; SIN niiviisi ◦ *Miks sa mind niimoodi vaadat?* Ko taip žiūri į mane? *Niimoodi ei tohi mõelda.* Šitaip negalima galvoti.

niipalju adv <n`iipalju>

tiek ◦ *Mul ei ole niipalju raha, kui see pluus maksab.* Aš neturiu tiek pinigų, kiek kainuoja ši palaidinė.

niipea adv <n`iip`ea>

(taip) greitai, artimiausiu metu ◦ *Sandra niipea ülikooli ei lõpeta.* Sandra artimamiausiu metu nebaigs universtiteto. *Suuri muutusi niipea ei tule.* Didelių pokyčių taip greitai neįvyks.

• **niipea kui** (= kohe pärast) kai tik ◦ *Niipea kui vihm lõpeb, hakkame minema.* Kai tik nustos lyti, pajudėsime.

niisama adv <n`iisama>

1. taip pat; toks pat, tokia pati ◦ *Poeg on niisama pikk kui ta isagi.* Sūnus toks pat aukštas kaip jo tėvas.

2. šiaip sau ◦ *Ütlesin seda lihtsalt niisama.* Pasakiau tai tiesiog šiaip sau. *Ta istub päevad läbi niisama.* Jis sėdi šiaip sau per dienu dienas.

niisiis adv <n`iis`iis>

taigi ◦ *Kõik on kohal, niisiis alustame.* Visi susirinko, taigi pradėdame.

niiske adj <n`iiske, n`iiske, n`iisket; pl n`iisked, n`iiskete, n`iiskeid; laipsn. n`iiskem, kõige n`iiskem> drėgn|as, -a ◦ *Pesu on veel niiske.* Skalbiniai dar drėgni. *Õhk oli soe ja niiske.* Oras buvo šiltas ir drėgnas.

niisugune adj <n`iisugune, n`iisuguse,

n`iisugust; pl n`iisugused, n`iisuguste, n`iisuguseid> tok|s, -ia, šitok|s, -ia; SIN selline ◦ *Niisugune olukord ei kesta kaua.* Šitokia padėtis netruks ilgai. *Niisugust asja näen ma küll esimest korda.* Tokį dalyką tikrai matau pirmą kartą. *Mida niisugusel juhul teha?* Ką tokiu atveju daryti?

niit¹ s <n`iit, niidi, n`iiti; pl niidid, n`iitide, n`iite> siūlas m ◦ *Kas sul on niiti ja nõela?* Ar turi siūlo ir adatą? *Õmblesin nõöbid ette musta niidiga.* Sagas įsiuvau juodu siūlu.

niit² s <n`iit, niidu, n`iitu; pl niidud, n`iitude, n`iitused> pieva f ◦ *Niidul õitsevad karikakrad.* Pievoje žydi ramunės.

niitma v <n`iitma, n`iita, niidab, niidetud; n`iitis, n`iitnud>

pjauti (žolę) ◦ *Mees niidab aias muru.* Vyras sode pjauna veją.

niiviisi adv <n`iiv`iisi>

taip, šitaip; SIN niimoodi ◦ *Ära räägi niiviisi.* Nekalbėk šitaip. *Kes seal niiviisi karjub?* Kas ten taip rėkia?

niivõrd adv <n`iiv`õrd>

tiek; taip; tok|s, -ia ◦ *Pulm on niivõrd tähtis sündmus, et jääb eluks ajaks meelde.* Vestuvės toks svarbus įvykis, kad prisimenamas visą gyvenimą. *Mul on vedanud, et mu ümber on niivõrd palju häid inimesi.* Man pasisekė, kad mane supa tiek daug gerų žmonių.

nimekiri s <nimekiri, nimekirja, nimek`irja, nimek`irja; pl nimekirjad, nimek`irjade, nimek`irju> sąrašas m ◦ *Pange mind ka nimekirja.*

Įtraukite ir mane į sąrašą. *Tegin nimekirja asjadest, mida poest tuua.* Sudariau sąrašą, ką parnešti iš parduotuvės.

- **osalejate nimekiri** dalyvių sąrašas
- **nimekirja koostama** sudaryti sąrašą

nimeline adj <nimeline, nimelise, nimelist; pl nimelised, nimeliste, nimelisi>

vardin|is, -ė; vardo (kas pavadinta kieno nors vardu) ◦ *Ta sai Eduard Wiiralti nimelise stipendiumi.* Jis gavo Eduardo Wiiralto vardinę stipendiją.

nimelt adv <nimelt>

būtent ◦ *Ma tahan nimelt sellist autot.* Aš noriu būtent tokio automobilio.

nimetama v <nimetama, nimetada, nimetab, nimetatud>

1. vadinti; SIN kutsuma ◦ *Kuidas seda asutust nimetatakse?* Kaip vadinama ši įstaiga?

■ **kelleks-milleks** Mõned nimetavad poissi Aleksandriks, mõned Aleksiks. Vieni vadina berniuką Aleksandru, kiti – Aleksu.

2. paskirti

• **ametisse nimetama** paskirti pareigoms ◦ *President nimetas ministrid ametisse.* Prezidentas paskyrė ministrus.

nimetus s <nimetus, nimetuse, nimetust;

pl nimetused, nimetuste, nimetusi>

pavadinimas *m* ◦ *Mis on teie asutuse ametlik nimetus?* Koks oficialus jūsu įstaigos pavadinimas?

nimi s <nimi, nime, nime; *pl* nimed, nime, nimesid>

vardas *m* ◦ *Mis su nimi on?* Koks tavo vardas? / *Kuo tu vardu?* *Minu nimi on Mart Laanemets.* Mano vardas Martas Laanemetsas. *Laevale pandi nimeks Linda.* Laivas buvo pavadintas Linda.

◦ **kelle nimel** (= kedagi esindades, kellegi poolt) vardu *Kooli nimel võttis sõna direktor.* Direktorius tarė žodį mokyklos vardu.

+ **eesnimi** vardas, **kasutajanimi** naudotojo vardas, **perekonnanimi** pavardė

nimisõna s <nimisõna, nimisõna, nimisõna;

pl nimisõnad, nimisõnade, nimisõnu>

daiktavardis *m*

nina s <nina, nina, nina, n`inna; *pl* ninad,

ninade, ninasid>

1. nosis *f* ◦ *Poisil hakkas ninast verd jooksm.* Berniukui iš nosies ėmė bėgti kraujas. *Lapsel on nina kinni* (= *tugev nohu, nii et ei saa läbi nina hingata*). Vaikui užgulta nosis.

• **nina nuuskama** šnypšti nosį

2. daikto ar transporto priemonės priekis
◦ *Ta kannab terava ninaga kingi.* Jis avi smailianosius batus.

ninasarvik s <ninasarvik, ninasarviku,

ninasarvikut; *pl* ninasarvikud, ninasarvikute,

ninasarvikuid>

raganosis *m*

ning konj <n`ing>

bei, ir; *SIN* ja ◦ *Külalisi oli Euroopast ja*

Aasiast ning ka Ameerikast. Svečių buvo iš Europos ir Azijos bei Amerikos.

nisu s <nisu, nisu, nisu>

kvietys *m*

no adv <no>

na; *tai* ◦ *No lepime ära.* Na, susitaukykime.

No olgu, ma tulen sinuga kaasa. Na gerai, eisiu kartu su tavimi. *Kas ma tohin ka tulla?* – *No muidugi.* Ar galiu ir aš ateiti? – *Tai žinoma. No on rumal pois!* Tai kvailas berniukas!

noa → **nuga**

noh interj <n`oh>

na ◦ *Noh, kuidas läheb?* Na, kaip sekasi? *Noh, kas hakkame minema?* Na, ar einame? *Kas tead, keda ma eile nägin?* – *Noh?* Ar žinai, ką aš vakar mačiau? – *Ką? Ära nüüd nuta, noh.* Na, neverk gi. *Noh, ma võin ju proovida.* Na, galiu juk pabandyti.

nohu s <nohu, nohu, nohu>

sloga *f* ◦ *Lastel on nohu ja kõha.* Vaikams sloga ir kosulys.

• **tugev, kerge, krooniline nohu** didelė, lengva, chroniška sloga

nojah adv <noj`ah>

na, *taip* ◦ *Nojah, teeme nii!* Gerai, darom taip!

nokk s <n`okk, noka, n`okka; *pl* nokad,

n`okkade, n`okki = n`okkasid>

snapas *m* ◦ *Kajakas haaras kala noka vahele.*

Kiras snapu pačiuo žuvį.

• **pikk, terav, kõver nokk** ilgas, aštrus, kumpas snapas

noogutama v <noogutama, noogutada, noogutab>

linksėti ◦ *Kui sa kuuled mind, siis nooguta.* Jei girdi mane, palinksėk. *Ta noogutas vastuseks pead.* Atsakydamas jis palinksėjo galva.

nool s <n`ool, noole, n`oolt; *pl* nooled, noolte, n`ooli>

1. strėlė *f* ◦ *Ainult üks nool tabas märki.* Tik viena strėlė pataikė į taikinį.

2. rodyklė *f* ◦ *Nool näitab vasakule.* Rodyklė rodo į kairę.

noor adj, s <n`oor, noore, n`oort; *pl* noored,

noorte, n`oori; *laipsn.* noorem, kõige noorem = noorim>

1. jaun|as, -a; *ANT* vana ◦ *Brigita on meie klassis kõige noorem.* Brigita mūsų klasėje visų jauniausia. *Ta on selliste filmide jaoks veel liiga noor.* Tokiems filmams jis dar per jaunas.

2. (ppr. pl) jaunimas *m* ◦ *Eestis on palju andekaid noori.* Estijoje daug gabaus jaunimo.

• **õppivad, töötavad noored** studijuojantis, dirbantis jaunimas

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

noormees s <n`oorm`ees, n`oormehe, n`oorm`eest; *pl* n`oormehed, n`oormeeste, n`oormehi>

vaikinas *m*; jaunuolis *m* ◦ *Autot juhtis 18-aastane noormees*. Automobilų vairavo aštuoniolikos metų jaunuolis.

• **noormehed ja neiu**d vaikiniai ir merginos

nooruk s <nooruk, nooruki, noorukit; *pl* noorukid, noorukite, noorukeid>
jaunuolis *m*; nepilnametis *m* ◦ *Autot juhtis 17-aastane nooruk*. Automobilų vairavo septyniolikos metų jaunuolis.

norm s <n`orm, normi, n`ormi; *pl* normid, n`ormide, n`orme>

norma *f* ◦ *Mūra ületas normi*. Triukšmas viršijo normą. *Uus hotell vastab rahvusvahelistele normidele*. Naujasis viešbutis atitinka tarptautines normas. *Analiüüsid on normis /normi püres*. Tyrimų rezultatai atitinka normas.

normaalne adj <norm`aalne, norm`aalse, norm`aalset; *pl* norm`aalsed, norm`aalsete, norm`aalseid>

normaljus, -i ◦ *Nägemine on mul täiesti normaalne*. Mano regėjimas normalus.

notar s <notar, notari, notarit; *pl* notarid, notarite, notareid>
notar|as, -ė

november s <nov`ember, nov`embri, nov`embris>

lapkritis *m* ◦ *Tema sünnipäev on novembri lõpus*. Jo gimtadienis lapkričio pabaigoje.

nuga s <nuga, n`oa, nuga; *pl* n`oad, nugade, nuge = nugasad>

peilis *m* ◦ *Selle noaga ei saa tomatit lõigata*. Šiuo peiliu neįmanoma pjaustyti pomidorų.

• **terav, nūri nuga** aštrus, atšipęs peilis

nukk s <n`ukk, nuku, n`ukku; *pl* nukud, n`ukkude, n`ukke>

lėlė *f* ◦ *Tüdrukud mängivad nukkudega*. Mergaitės žaidžia su lėlėmis.

null num, s <n`ul`l, nulli, n`ulli; *pl* nullid, n`ullide, n`ul`le>

nulis *m* ◦ *Miljon kirjutatakse kuue nulliga*. Milijonas rašomas su šešiais nuliais. *Temperatuur langes alla nulli*. Temperatūra nukrito žemiau nulio.

number s <n`umber, n`umbri, n`umbrit; *pl* n`umbrid, n`umbrite, n`umbreid>

1. skaičius *m* ◦ *Summa tuli kirjutada nii sõnade kui ka numbritega*. Sumą reikėjo parašyti ir žodžiais, ir skaičiais.

2. numeris *m* ◦ *Maja number on 6*. Namų numeris šeštas.

• **auto, pangakonto, arve number** automobilio, banko sąskaitos, sąskaitos numeris

+ **sihtnumber** pašto indeksas, **telefoninumber** telefono numeris, **viitenumber** įmokos kodas

3. žurnalo ar laikraščio numeris ◦ *Ajakirja viimases numbris oli lugu suusatajatest*. Naujausiame žurnalo numeryje buvo straipsnis apie slidininkus.

numbrimärk s <n`umbrim`ärk, n`umbrimärgi, n`umbrim`ärki; *pl* n`umbrimärgid, n`umbrim`ärkide, n`umbrim`ärke>

transporto priemonės registracijos numerio lentelė *f* ◦ *Auto numbrimärk varastati ära*. Buvo pavogta automobilio registracijos numerio lentelė.

nupp s <n`upp, nupu, n`uppu; *pl* nupud, n`uppude, n`uppe>

1. mygtukas *m* ◦ *Vajutasin nupule ja masin hakkas tööle*. Paspaudžiau mygtuką ir mašina ėmė veikti.

2. (žaidimo) figūrėlė *f*; (šachmatų) figūra *f*; šaškė *f*

nurk s <n`urk, nurga, n`urka, n`urka; *pl* nurgad, n`urkade, n`urki>

kampas *m* ◦ *Lamp on toa nurgas*. Lempa kambario kampe. *Laual on teravad nurgad*. Stalo kampai aštrūs.

nurmenukk s <nurmen`ukk, nurmenuku, nurmen`ukku; *pl* nurmenukud, nurmen`ukkude, nurmen`ukke>

raktažolė *f* ◦ *Nurmenukust tehakse ravivat teed*. Iš raktažolių gaminama gydomoji arbata.

nutma v <n`utma, n`utta, nutab; n`uttis, n`utnud>
verkti; ANT naerma ◦ *Laps kukkus ja hakkas nutma*. Vaikas pargriuvo ir ėmė verkti.

■ **mille pärast** *Ta nutab iga väikse asja pärast*. Jis verkia dėl kiekvieno menkniekio.

nut s <n`utt, nutu, n`uttu>

verksmas *m*; ANT naer ◦ *Silmad on nutust punased*. Akys paraudusios nuo verksmo.

nuuskama v <n`uuskama, nuusata, n`uuskab> šnypšti

● **nina nuuskama** šnypšti nosī ◦ *Nuuskasin nina tihjaks*. Iššišnypščiau nosī.

nuusutama v <nuusutama, nuusutada, nuusutab>

uostyti ◦ *Nuusuta, kui hea lõhn!* Pauostyk, kaip skaniai kvepia!

■ **mida** *Peatusin, et lilli nuusutada*. Sustojau pauostyti gėlių.

nõel s <n`õel, nõela, n`õela; pl nõelad, nõelte, n`õelu> *adata* f ◦ *Palun aita mul niit nõela taha panna*. Prašau padėti man įverti siūlą į adatą.

nõid s <n`õid, nõia, n`õida; pl nõiad, n`õidade, n`õidu>

ragana f ◦ *Kuri nõid muutis printsi kiviks*. Pikta ragana prinčą pavertė akmeniu.

nõnda adv <nõnda>

taip ◦ *Tee nõnda, nagu soovitati*. Daryk taip, kaip patarta.

nõrk adj <n`õrk, nõrga, n`õrka; pl nõrgad, n`õrkade, n`õrku; *laipsn.* nõrgem, kõige nõrgem = nõrgim>

1. silpn|as, -a; ANT tugev ◦ *Haige on palavikust nõrk*. Ligonis silpnas dėl temperatūros. *Mul lāksid jalad nõrgaks*. Man pakirto kojas.

● **nõrk jää, vastane** silpnas ledas, priešas

2. silpn|as, -a; nestipr|us, -i; maž|as, -a ANT tugev ◦ *See ravim aitab nõrga valu vastu*. Šis vaistas nuo silpno skausmo.

● **nõrk tuul, vihm** silpnas vėjas, lietus

3. silpn|as, -a; menk|as, -a, prast|as, -a; ANT tugev ◦ *Ta on matemaatikas nõrk*. Jam prastai sekasi matematika. *Millised on sinu tugevad ja nõrgad küljed?* Kokios tavo stipriosios ir silpnosios savybės?

● **nõrk tase** prastas lygis, **nõrk tulemus** prastas rezultatas

nõrkus s <n`õrkus, n`õrkuse, n`õrkust; pl n`õrkused, n`õrkuste, n`õrkusi = n`õrkuseid>

1. silpnumas m ◦ *Gripi tunnused on palavik, peavalu ja nõrkus*. Gripo požymiai – temperatūra, galvos skausmas ir silpnumas.

2. silpnybė f ◦ *Igal kandidaadil on oma tugevused ja nõrkused*. Kiekvienas kandidatas turi stiprybių ir silpnų. *Eva nõrkus on šokolaad*. Ievos silpnybė – šokoladas.

■ **kelle-mille vastu** *Tal on nõrkus ilusate riiete vastu*. Ji jaučia silpnųbę gražiems drabužiams.

nõu¹ s <n`õu, n`õu, n`õu; pl n`õud, n`õude, n`õusid> *indas* m ◦ *Ostsin kõõki uued nõud ja*

sõõgiriistad: kahvlid, noad, lusikad, taldrikud, tassid, potid ja pannid. Nupirkau naujų virtuvės indų ir įrankių: šakučių, peilių, šaukštų, lėkščių, puodukų, puodų ir keptuvių.

● **puust, metallist, klaasist, savist nõu** medinis, metalinis, stiklinis, molinis indas

● **nõusid pesema, kuivatama** plauti, šluostyti indus ◦ *Pesin nõud ära*. Išploviau indus.

nõu² s <n`õu, n`õu, n`õu>

patarimas m ◦ *Ma sain head nõu*. Gavau gerą patarimą.

● **nõu küsima** klausti patarimo ◦ *Sa pead asjatundjate käest nõu küsima*. Tu turėtum paklausti specialistų patarimo.

nõu andma v <n`õu`andma, n`õu`anda, annab n`õu>

patarti ◦ *Jurist andis nõu, kuidas lepingut paremini koostada*. Teisininkas patarė, kaip geriau sudaryti sutartį.

■ **kellele Naaber andis mulle auto ostmisel nõu**. Perkant mašiną man patarė kaimynas.

■ **milles Selles asjas ei oska ma nõu anda**. Šiuo klausimu negaliu tau patarti.

nõuanne s <n`õuanne, n`õu`ande, n`õuannet; pl n`õu`anded, n`õuannete, n`õu`andeid>

patarimas m ◦ *Ta ei võtnud mu nõuannet kuulda*. Jis nepaklausė mano patarimo.

Loobusin arsti nõuandel suisetamisest.

Gydytojo patartas mečiau ruitkyti.

● **kasulik nõuanne** naudingas patarimas

● **nõuandeid jagama** dalyti patarimus / patarti ◦ *Raamatus jagavad nõuandeid oma ala asjatundjad*. Knygoje patarimus dalija savo srities specialistai.

nõudlik adj <n`õudl`ik, n`õudliku, n`õudl`ikku; pl n`õudlikud, n`õudlike, n`õudl`ikke; *laipsn.*

n`õudlikum, kõige n`õudlikum>

reikl|us, -i; išrank|us, -i ◦ *Katre on*

õppejõuna väga nõudlik. Katrė yra labai reikli dėstytoja.

■ **kelle vastu Professor on üliõpilaste vastu nõudlik**. Profesorius labai reiklus studentams.

■ **mille suhtes** *Ta pole toidu suhtes nõudlik, sõõb peaaegu kõike*. Jis nėra išrankus maistui, valgo beveik viską.

● **nõudlik ülemus, klient** reiklus viršininkas, klientas

● **nõudlik hääl, pilk** reiklus balsas, žvilgsnis

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

nõudma v <n`õudma, n`õuda, nõuab; n`õudis, n`õudnud>

1. reikalauti

- **mida** *Töötajad nõuavad suuremat palka.* Darbuotojai reikalauja didesnio atlyginimo.
- **kellelt** *Mees nõudis naiselt selgitusi.* Vyras reikalavo žmonos pasiaiškinti.

2. reikėti

- **mida** *See töö nõuab palju aega.* Šiam darbui reikia daug laiko.

nõudmine s <n`õudmine, n`õudmise, n`õudmist; pl n`õudmised, n`õudmiste, n`õudmisi>

1. reikalavimas m ◦ *Korduvale nõudmisele vaatamata ei saanud ta palka kätte.* Nepaisant nuolatinių reikalavimų, atlyginimo jis negavo. *Kas korter vastab su nõudmistele?* Ar butas atitinka tavo reikalavimus?

- **nõudmisi esitama** pateikti reikalavimus, **nõudmisi täitma** patenkinti reikalavimus ◦ *Töölise nõudmisi ei täidetud.* Darbininkų reikalavimai nebuvo patenkinti.

2. paklausa f

- **mille järele** *Arstide järele on praegu suur nõudmine.* Dabar gydytojų paklausa didelė.

nõue s <nõue, n`õude, nõuet; pl n`õuded, nõuete, n`õudeid>

1. reikalavimas m, **salyga** f ◦ *See nõue kehtib kõigile ettevõtjatele.* Šis reikalavimas galioja visiems verslininkams. *Üliõpilane pole täitnud eksamile pääsemise nõudeid.* Studentas neįvykdė reikalavimų, kad galėtų laikyti egzaminą.

- **rahvusvahelised, ranged nõuded** tarptautiniai, griežti reikalavimai
- **nõudeid järgima** laikytis reikalavimų
- **nõuetele vastama** atitikti reikalavimus ◦ *Toode ei vasta nõuetele.* Gaminys neatitinka reikalavimų.

2. reikalavimas m (oficialus dokumentas, kuriuo ko nors reikalaujama, prašoma) ◦ *Kindlustuse kliendid esitasid nõudeid 2 miljoni euro suuruses summas.* Draudimo kompanijos klientai pateikė dviejų milijonų eurų vertės reikalavimus.

- **nõuet rahuldama** patenkinti reikalavimą

nõukogu s <n`õukogu, n`õukogu, n`õukogu, n`õuk`okku; pl n`õukogud, n`õukogude, n`õukogusid> **taryba** f ◦ *Ülikooli nõukogu kinnitas eelarve.* Universiteto taryba patvirtino biudžetą.

- **nõukogu esimees, liige** tarybos pirmininkas, narys

nõu pidama v <n`õu pidama, n`õu pidada, p`eab n`õu; pidas n`õu> **tartis**

- **kellega** *Mul on vaja sinuga nõu pidada.* Man reikia su tavimi pasitarti.
- **mille üle** *Arstid pidasid nõu patsiendi edasise ravi üle.* Gydytojai tarėsi dėl tolesnio ligonio gydymo.

nõusolek s <n`õusolek, n`õusoleku, n`õusolekut; pl n`õusolekud, n`õusolekute, n`õusolekuid>

sutikimas m ◦ *Ekskursioonil osalemiseks on vaja lapsevanema nõusolekut.* Dėl dalyvavimo ekskursijoje reikia vieno iš tėvų sutikimo.

- **kirjalik, suuline nõusolek** raštiškas, žodinis sutikimas
- **nõusolekut küsima** prašyti sutikimo, **nõusolekut andma** duoti sutikimą, **nõusolekut saama** gauti sutikimą

nõus olema v <n`õus olema, n`õus`olla, `on n`õus> **sutikti**; **SIN** nõustuma ◦ *Mina olen igatahes nõus.* Aš bet koku atveju sutinku.

- **kellega-millega** *Ma ei ole sinuga nõus.* Aš nesutinku su tavimi. *Kas kõik on ettepanekuga nõus?* Ar visi pritaria pasiūlymui?
- **mida tegema** *Kas oled nõus teda aitama?* Ar sutinki jam padėti?

nõustaja s <n`õustaja, n`õustaja, n`õustajat; pl n`õustajad, n`õustajate, n`õustajaid> **patarejjas, -a, konsultantjas, -ė**

- **juriidiline nõustaja** patarėjas teisės klausimais (juriskonsultantas), **psühholoogiline nõustaja** psichologas-konsultantas

nõustama v <n`õustama, n`õustada, n`õustab> **patarti**; **konsultuoti**

- **keda** *Psühholoog nõustab kadumu omakseid.* Psichologas padeda mirusiojo artimiesiems.
- **milles** *Advokaat nõustab mind juriidilistes asjades.* Advokatas konsultuoja mane teisiniais klausimais.

nõustamine s <n`õustamine, n`õustamise, n`õustamist>

patarimas m; **konsultacija** f ◦ *Tüdruk vajab psühholoogi nõustamist.* Mergaitei reikia psichologo pagalbos.

nõustuma v <n`õustuma, n`õustuda, n`õustub> sutikti; SIN nõus olema ◦ *Algul ei tahtnud ta kinno tulla, kuid siis nõustus*. Iš pradžių jis nenorėjo eiti į kiną, bet paskui sutiko.

■ **kellega-millega** *Nõustun sinuga*. Sutinku su tavimi. *Ma ei nõustu selle väitega*. Aš nesutinku su šiuo teiginiu.

■ **mida tegema** *Sõber nõustus mind kolimisel aitama*. Draugas sutiko man padėti persikraustyti.

nädal s <nädal, nädala, nädalat; pl nädalad, nädalate, nädalaid>

savaitē f ◦ *Nägin teda viimati kaks nädalat tagasi*. Paskutinį kartą mačiau jį prieš divi savaites.

● **nādala alguses, lõpus** savaitės pradžioje, pabaigoje

● **eelmisel, järgmisel nädalal** praėjusią, ateinančią savaitę

nädalalõpp s <nädalal`õpp, nädalalõpu, nädalal`õppu, nädalal`õppu; pl nädalalõpud, nädalal`õppude, nädalal`õppe>

savaitgalis m; SIN nādalavahetus ◦ *Nädalalõpud veedab ta isa juures*. Savaitgalius jis leidžia pas tėvą.

nädalapäev s <nädalap`äev, nädalapäeva, nädalap`äeva; pl nädalapäevad, nädalap`äevade, nädalap`äevi>

savaitės diena f ◦ *Seda rohtu tuleb võtta kord nädalas kindlal nädalapäeval*. Šiuos vaistus reikia gerti kartą per savaitę konkrečią savaitės dieną.

nädalavahetus s <nādalavahetus, nādalavahetuse, nādalavahetust, nādalavahetusse; pl nādalavahetused, nādalavahetuste, nādalavahetusi>

savaitgalis m; SIN nādalalõpp ◦ *Käisime nādalavahetusel maal*. Savaitgalį buvome kaime.

● **eelmisel, järgmisel nädalavahetusel** praėjusį, ateinantį savaitgalį

näeb → nāgema

nāgema v <nāgema, nāha, n`äeb, n`ähtud; nāgi, nāinud, n`ähke, nāhakse>

1. matyti ◦ *Ma ei näe pimedas hästi*. Tamsoje aš prastai matau.

■ **keda-mida** *Nägin sind eile teatris*. Mačiau vakar tave teatre. *Kas näed seda puud seal?* Ar matai ten tą medį?

2. suprasti ◦ *Nägin, et mind on petetud*. Supratau, kad mane apgavo.

nāgemine s <nāgemine, nāgemise, nāgemist> **regējimas** m ◦ *Halva nāgemise tōttu saan lugeda ainult prillidega*. Dėl prasto regėjimo skaityti galiu tik su akiniais.

nāgemiseni interj <nāgemiseni>

iki pasimatymo; SIN head aega, nāgemist

◦ *Nāgemiseni, me hakkame nüüd minema!*

Iki pasimatymo, mes jau einame!

nāgemist interj <nāgemist>

iki pasimatymo; SIN head aega, nāgemiseni

◦ *Ma pean nüüd minema, nāgemist!* Turiu jau eiti, iki pasimatymo!

nāgu s <nāgu, n`āo, nāgu, n`āku; pl n`āod, nāgude, nāgusid>

veidas m ◦ *Lāksin hābi pārast nāost punaseks*. Paraudau iš gėdos. *Tema nāgu tundus mulle tuttav*. Jo veidas man atrodė pažįstamas.

● **kitsas, lai, piklik, ūmar, ūmmargune nāgu** siauras, platus, pailgas, apvalus, apskritas veidas

● **rōōmus, ōnnelik, kaval, kuri, ōnnetu, kurb, murelik nāgu** linksmas, laimingas, gudrus, piktas, nelaimingas, liūdnas, susirūpinęs veidas

nāha → nāgema

nāhtav adj <n`āhtav, n`āhtava, n`āhtavat;

pl n`āhtavad, n`āhtavate, n`āhtavaid; laipsn.

n`āhtavam, kōige n`āhtavam>

matom|as, -a ◦ *Bakterid ei ole silmaga*

nāhtavad. Bakterijos plika akimi nematomos.

Jāta vōtmed kuhugi nāhtavale kohale. Palik raktus kur nors matomoje vietoje.

nāhtus s <n`āhtus, n`āhtuse, n`āhtust;

pl n`āhtused, n`āhtuste, n`āhtusi = n`āhtuseid>

reiškinys m ◦ *Keele muutumine on loomulik nāhtus*. Kalbos kaita yra natūralus reiškiny.

● **tavaline, igapāevane, ajutine, haruldane nāhtus** įprastas, kasdienis, laikinas, retas reiškiny

nāide s <nāide, n`āite, nāidet; pl n`āited,

nāidete, n`āiteid>

pavyzdys m

■ **mille kohta** *See on vaid üks nāide*

ebaōiglase kāitumise kohta. Tai tik vienas iš neteisingo elgesio pavyzdžių.

● **hea, parim, tūūpiline nāide** geras, geriausias, tipiškas pavyzdys

● **nāidet tooma** pateikti pavyzdį ◦ *Too mõni nāide, et saaksin aru, mida sa mõtled*. Pateik kokį pavyzdį, kad suprasčiau, ką tu turi galvoje.

● **nāiteks** pavyzdžiui ◦ *Talle maitsevad vāga puuviljad, nāiteks ōunad*. Jam labai patinka vaisiai, pavyzdžiui, obuoliai.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

näidend s <näidend, näidendi, näidendit;

pl näidendid, näidendite, näidendeid>

pjesë f ◦ *Ta mängib näidendis peaosa*. Pjesëje jis vaidina pagrindinį vaidmenį.

● **näidendi autor, tegelased** pjesēs autorius, veikėjai

● **näidendit kirjutama, lavastama** rašyti, statyti pjesę ◦ *Kes selle näidendi lavastas?* Kas pastatė šią pjesę?

näima v <n`äima, n`äida, n`äib>

atrodyti; *SIN* tunduma, paistma

■ **milline / millisena** *Olukord näis lootusetu / lootusetuna*. Padėtis atrodė beviltiška.

■ **mida tegevat** *See näib olevat põnev raamat*. Atrodo, kad tai įdomi knyga.

■ **et Näib, et varsti hakkab vihma sadama**.

Atrodo, kad greitai ims lyti.

näinud → **nägema**

näit s <n`äit, näidu, n`äitu; *pl* näidud, n`äitude, n`äite> rodmuo m

näitaja s <n`äitaja, n`äitaja, n`äitajat;

pl n`äitajad, n`äitajate, n`äitajaid>

rodiklis m ◦ *Auto hind sõltub paljudest tehnilistest näitajatest*. Automobilio kaina priklauso nuo daugelio techninių rodiklių.

näitama v <n`äitama, näidata, n`äitab, näidatud> rodyti, parodyti

■ **mida** *Näita palun seda raamatut*. Prašau parodyti tą knygą.

■ **kellele** *Giid näitab turistidele linna*. Gidas rodo turistams miestą. *Näita kaardil, kus Eesti on*. Parodyk žemėlapyje, kur yra Estija. *Tulen teile teed näitama, muidu eksite ära*. Einame, parodysiu jums kelią, kitaip pasiklysite.

■ **et Uuringud näitavad, et...** Tyrimai rodo, kad...

näiteks adv <n`äiteks>

pavyzdžiui ◦ *Ta räägib mitut keelt, näiteks inglise ja prantsuse keelt*. Jis kalba daugeliu kalbų, pavyzdžiui, anglų ir prancūzų kalbomis.

näitleja s <n`äitleja, n`äitleja, n`äitlejat;

pl n`äitlejad, n`äitlejate, n`äitlejaid>

aktorjus, -ė ◦ *Etenduses mängivad väga tuntud näitlejad*. Spektaklyje vaidina labai garsūs aktoriai.

näitus s <n`äitus, n`äituse, n`äitus;

pl n`äitused, n`äituste, n`äitusi = n`äituseid>

paroda f ◦ *Käisime Eesti kunsti näitusel*.

Buvome Estijos meno parodoje. *Näituse avamisel oli palju rahvast*. Parodos atidaryme dalyvavo daug žmonių.

● **näituse külastaja** parodos lankytojas

näkku → **nägu**

nälg s <n`äl`g, nälja, n`äl`ga, n`äl`ga>

alkis m; *badas* m ◦ *Mul on nälg, lähme kuhugi sööma*. Aš alkanas, einame kur nors pavalgyti. *Vangid kannatasid janu ja nälja käes*. Kaliniai kentė badą ir troškulį.

● **nälga surema** mirti badu

näljane adj <näljane, näljase, näljast;

pl näljased, näljaste, näljaseid; *laipsn.* näljasem, kõige näljasem = näljaseim>

alkanjas, -a ◦ *Õhtuks olime näljased ja väsinud*. Iki vakaro buvome alkani ir pavargę.

näo → **nägu**

näpp s <n`äpp, näpu, n`äppu, n`äppu; *pl* näpud, n`äppude, n`äppe>

(rankos) pirštas m; *SIN* sõrm ◦ *Näita näpuga, millist õuna sa tahad*. Parodyk pirštu, kurio obuolio nori.

närima v <närima, nārīda, nārīb, nārītud>

graužti; *kramtyti* ◦ *Toit tuleb peeneks nārīda*. Maistą reikia smulkiai sukramtyti.

● **nätsu nārīma** *kramtyti kramtomąją gumą* ◦ *Poiss nārīb nätsu*. Berniukas kramto kramtomąją gumą.

närvis s <n`ärv, nārvi, n`ärvi, n`ärvi; *pl* nārvid, n`ärvide, n`ärve>

(*ppr. pl*) *nervai* m *pl*

● **tugevad, raudsed, nõrgad nārvid** stiprūs, geležiniai, silpni *nervai* ◦ *See töö nõuab tugevaid nārve*. Šis darbas reikalauja stiprių nervų.

● **nārvi minema** (= nārviliseks muutuma) *susinervinti* ◦ *Ei tasu iga väikse asja pärast nārvi minna!* Neverta nervintis dėl kiekvieno menkniekio.

● **nārvis olema** (= nārviline olema) *nervintis* ◦ *Olin enne eksamit nārvis*. Prieš egzaminą nervinausi.

● **kellele nārvidele käima** (= ärritama, nārviliseks tegema) *dirginti, erzinti* ◦ *Müra käis mulle nārvidele*. Triukšmas mane dirgino.

närveerima v <närv`eerima, nār`eerida, nārveerib>

nervintis ◦ *Ta nārveerib tihti*. Jis dažnai nervinasi.

■ **mille pärast** *Iga asja pärast ei tasu nārveerida*. Neverta nervintis dėl kiekvieno menkniekio.

närviline adj <närviline, närvilise, närvilist;

pl närvilised, närviliste, närvilisi; *laipsn.*

närvilisem, kõige närvilisem>

nervinglas, -a ▫ *Ta on viimasel ajal väga närviliseks läinud.* Pastaruoju metu jis pasidarē labai nervingas.

- **närviline õhkkond, meeolelu** nervinga atmosfera, nuotaika

- **närviliseks muutuma** susinervinti

näts s <n`äts, nätsu, n`ätsu; *pl* nätsud, n`ätsude, n`ätse>

kramtomoji guma *f* ▫ *Ostsin paki nätsu.*

Nupirkau pakelį kramtomosios gumos.

- **nätsu nārīma** kramtyti kramtomąją gumą

nööp s <n`ööp, nööbi, n`ööpi; *pl* nööbid, n`ööpide, n`ööpe>

saga *f* ▫ *Nööp tuli eest ära.* Ištrūko saga.

Ōmblesin mantlile nööbid ette. Įsiuvau paltui sagas.

- **nööpe kinni panema** už(si)sagstyti, **nööpe lahti tegema** at(si)sagstyti ▫ *Pane kōik nööbid korralikult kinni!* Užsisagstyk tvarkingai visas sagas!

nöör s <n`öör, nööri, n`ööri; *pl* nöörid, n`ööride, n`ööre>

virvė *f*, **raištis** *m*, **virvelė** *f* ▫ *Mūija sidus*

pakile nööri ūmber. Pardavėjas surišo

paketą virvele. *Panin pesu nööriile kuivama.*

Padžioviau skalbinius ant virvės.

nūri adj <nūri, nūri, nūri; *pl* nūrid, nūride,

nūrisid; *laipsn.* nūrim, kõige nūrim>

atšip|ęs, -usi, **buk|as**, -a; ANT *terav* ▫ *Nuga on nūriks läinud.* Peilis atšipo. *Need käärid on nūrid.* Tos žirkles atšipusios.

nūūd adv <n`ūūd>

dabar ▫ *Hommikul sadas vihma, aga nūūd paistab päike.* Rytą lijo lietus, o dabar šviečia saulė.

nūūdne adj <n`ūūdne, n`ūūdse, n`ūūdsēt;

pl n`ūūdsed, n`ūūdsētē, n`ūūdsēid>

dabartin|is, -ė ▫ *Nūūdsel ajal elatakse teistmoodi kui vanasti.* Dabartiniu metu gyvenama kitaip nei seniau.

O

oa → uba

objekt s <obj`ekt, objekti, obj`ekti; *pl* objektid, obj`ektide, obj`ekte>

objektas *m* ▫ *Uurimise objektiks on eri rahvaste kultuurid.* Tyrimo objektas – įvairių tautų kultūros. *Taervas nähti lendamas mingit tundmatut objekti.* Danguje buvo pastebėtas nežinomas skraidantis objektas.

odav adj <odav, odava, odavat; *pl* odavad, odavate, odavaid; *laipsn.* odavam, kõige odavam>

piglus, -i; ANT *kallis* ▫ *Selles poes on väga odavad kaubad.* Šioje parduotuvėje prekės labai pigios.

- **odav hind** mažą kainą ▫ *Sain odava hinna eest väga hea telefoni.* Už mažą kainą įsigijau labai gerą telefoną.

- **odav tōōjōud** pigi darbo jėga

oder s <oder, odra, `otra>

miežis *m*

odra → oder

oh interj <`oh>

oi ▫ *Oh kui tore kingitus!* Oi, kokia šauni dovana!

ohata → ohkama

ohkama v <`ohkama, ohata, `ohkab>

atsidusti ▫ *Haige ohkas sūgavalt.* Ligonis giliai atsiduso.

ohoo interj <oh`oo>

oho ▫ *Ohoo, keda ma näen!* Oho, ką gi aš matau!

oht s <`oht, ohu, `ohtu, `ohtu; *pl* ohud, `ohtude, `ohte>

pavojus *m* ▫ *Oht on mōōdas.* Pavojus praėjo.

- **oht tekib, āhvardab, pūsib** kyla, gresia, išlieka pavojus

- **ohus olema** būti pavojuje ▫ *Haige elu on ohus.* Ligonio gyvybė pavojuje.

- **ohtu sattuma** patekti į pavojų ▫ *Lapse tervis sattus ohtu.* Vaiko sveikata pavojuje.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ō

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

ohtlik adj <`ohtl`ik, `ohtliku, `ohtl`ikku, `ohtl`ikku; *pl* `ohtlikud, `ohtlike, `ohtl`ikke; *laipsn.* `ohtlikum, kõige `ohtlikum>

pavojinglas, -a; ANT ohutu ◻ *Tal on raske ja ohtlik töö.* Jo darbas sunkus ir pavojingas.

● **ohtlik olukord, piirkond** pavojinga situacija, teritorija; **ohtlikud ained, jäätmed** pavojingos medžiagos, atliekos
+ **eluohklik** pavojingas gyvybei

ohu → oht

ohustama v <ohustama, ohustada, ohustab, ohustatud>

grēsti; būti pavojingam

■ **keda-mida** ◻ *Pidev müra ohustab tervist.* Nuolatinis triukšmas pavojingas sveikatai.

ohutu adj <ohutu, ohutu, ohutus; *pl* ohutud, ohutute, ohutuid; *laipsn.* ohutum, kõige ohutum>
sauglus, -i, nepavojinglas, -a; ANT ohtlik ◻ *Plahvatus toimus ohutus kauguses.*

Sprogimas įvyko saugiu atstumu. *See gaas on inimesele täiesti ohutu.* Šios dujos žmogui visiškai nepavojingos.

ohver s <`ohver, `ohvri, `ohvrit; *pl* `ohvrid, `ohvrite, `ohvreid>

auka f ◻ *Koguti raha maavärina ohvrite toetuseks.* Buvo renkami pinigai žemės drebėjimo aukoms parenti.

● **rūnnaku, varguse, vägivalla ohver** užpuolimo, apilėšimo, smurto auka

● **ohvriks langema** tapti auka ◻ *Langesime pettuse ohvriks.* Tapome apgavystės aukomis.

ohvitser s <ohvitser, ohvitseri, ohvitseri; *pl* ohvitserid, ohvitseride, ohvitser>

karinink|jas, -ē ◻ *Ta on Eesti kaitseväe ohvitser.* Jis yra Estijos gynybinių pajėgų karininkas.

oi interj <`oi>

oi ◻ *Oi kui tore!* Oi, kaip šaunu!

oja s <oja, oja, oja, `ojja; *pl* ojad, ojade, ojasid>
upelis m ◻ *Oja voolab järve.* Upelis įteka į ežerą.

oija → oja

okas s <okas, `okka, okast; *pl* `okkad, okaste, `okkaid>

spygliys m ◻ *Roosil on okkad.* Rožė turi spyglius. *Siilil on okkad.* Ežys turi spyglius.

okka → okas

oks s <`oks, oksa, `oksa; *pl* oksad, `okste, `oksi>

šaka f ◻ *Lind istub oksa peal.* Paukštis tupi ant šakos.

oksendama v <oksendama, oksendada, oksendab>

vemti ◻ *Haige oksendas.* Ligonis vėmė. *See hais ajab oksele.* Ši smarvė vemti verčia.

oktoober s <okt`oober, okt`oobri, okt`oobrit>

spalis m ◻ *Oktoober oli külm ja vihmane.* Spalis buvo šaltas ir lietingas.

oldud → olema

olek s <olek, oleku, olekut; *pl* olekud, olekute, olekuid>

1. būdas m ◻ *Poiss meenutab oma olekult vanaisa.* Berniukas savo būdu primena senelį.

2. būseną, padėtis f ◻ *Aine võib esineda nii tahkes kui ka vedelas olekus.* Ši medžiaga gali būti randama tiek kieto, tiek skysto pavidalo.

3. buvimas m ◻ *See juhtus tema presidendiks oleku esimesel aastal.* Tai atsitiko jo pirmaisiais buvimo prezidentu metais.

olema v <olema, `olla, `on, `oldud; oli, olnud, ollakse; pole = ei ole, polnud = ei olnud>

1. būti ◻ *Minu nimi on Paul.* Mano vardas yra Paulius. *Ma olen 33 aastat vana.* Man yra 33 metai. *Film oli hea.* Filmas buvo geras. *Ta on nii õnnelik.* Jis yra toks laimingas.

Kõik on korras. Viskas yra gerai. *Mul on külm.* Man šalta. *Vanaisa ei ole enam (= ta suri).* Senelio jau nebėra. *Ta on kodus.* Jis yra namuose. *Saalis polnud kedagi.* Salėje nieko nebuvo. *Olen praegu koosolekul.* Šiuo metu esu susirinkime. *Tõõtajad on lõunal.* Darbuotojai pietauja. *Olen varsti tagasi.* Greitai grįšiu.

2. turėti ◻ *Tal on kaks autot.* Jis turi du automobilius. *Neil ei ole midagi süüa.* Jie neturi ko valgyti. *Mul ei ole aega.* Aš neturiu laiko.

3. -nud forma, rodanti praeities veiksmą ◻ *Ma olen temast palju kuulnud.* Aš esu apie jį daug girdėjęs. *Ta on elanud neljas riigis.* Jis yra gyvenęs keturiose šalyse.

olemasolu s <olemasolu, olemasolu, olemasolu>
 buvimas *m*, egzistavimas *m* ◦ *Valitsus tunnistas probleemi olemasolu*. Vyriausybė pripažino problemos egzistavimą. *Isal polnud lapse olemasolust aimugi*. Tēvas nieko nežinojo apie vaiko buvimā.

olemine s <olemine, olemise, olemist>
 buvimas ◦ *Jõulud on perega koos olemise aeg*. Kalēdos – buvimu su šeimā metas.

olemus s <olemus, olemuse, olemust, olemusse>
 būdas *m*; prigimtis *f* ◦ *Poiss meenutab vālimuselt ja olemuselt oma isa*. Berniukas savo būdu ir išvaizda primena tėvā. *Tunnis selgitati õpilastele demokraatia olemust*. Per pamokā mokiniams buvo paaiškinta demokratijos prigimtis.

olend s <olend, olendi, olendit; *pl* olendid, olendite, olendeid>
 būtybē *f* ◦ *Inimesed on mõtlevad olendid*. Žmonēs – maštančios būtybēs.

olenema v <olenema, oleneda, oleneb>
 priklausyti
 ■ *kellest-millest Palju oleneb sinust endast*. Daug kas priklauso nuo tavęs paties. *Homme sõit oleneb ilmast*. Rytojaus išvyka priklauso nuo oro.

oletama v <oletama, oletada, oletab, oletatud>
 spėti
 ■ *et Võib oletada, et see münt on pärit 15. sajandist*. Galima spėti, kad ši moneta iš XV amžiaus.

olevik s <olev`ik, oleviku, olev`ikku, olev`ikku>
 dabartis *f* ◦ *Ma elan olevikus ja ei planeeri midagi ette*. Aš gyvenu dabartimi ir nieko neplanuoju.

olgu interj <olgu>
 tebūnie, tiek to ◦ *Olgu, teeme nii, nagu sa tahad*. Tiek to, darom taip, kaip tu nori. *Olgu, räägime nüüd millestki muust*. Tebūnie, kalbam apie ką nors kita.
 • **olgu peale(gi)** tebūnie ◦ *Olgu peale(gi), ma tulen teiega kaasa*. Tebūnie, aš prisijungsiu prie jūsų. *Olgu peale(gi), ma lähen*. Tebūnie, aš einu.

oli → olema

olla → olema

olnud → olema

olud pl s <olud, olude, olusid>
 aplinkybės *f pl*; sąlygos *f pl* ◦ *Tuleb arvestada kohalikke olusid*. Reikia atsižvelgti į vietos aplinkybes.

• **kitsad olud** prastos aplinkybės

olukord s <oluk`ord, olukorra, oluk`orda, oluk`orda; *pl* olukorrad, oluk`ordade, oluk`ordi>
 padėtis *f*; situacija *f* ◦ *Sattusin keerulisse olukorda*. Patekau į keblią padėtį. *Pere majanduslik olukord on halb*. Šeimos ekonominė padėtis yra prasta.

• **ootamatu olukord** netikėta situacija
 • **olukord halveneb, kujuneb, muutub, paraneb, tekib** padėtis prastėja, susiklosto, kinta, taisosi, susidaro

• **olukorrage leppima** susitaikyti su padėtimi, **olukorrage tutvuma** susipažinti su padėtimi

oluline adj <oluline, olulise, olulist, olulisse; *pl* olulised, oluliste, olulisi; *laipsn.* olulisem, kõige olulisem>

svarb|us, -i; ANT ebaoluline ◦ *See on oluline samm teaduse arengus*. Tai mokslo raidai svarbus žingsnis. *Kas sinu jaoks on olulisem töö või pere?* Kas tau svarbiau – darbas ar šeima?

• **oluline tunnus** svarbus požymis, **oluline omadus** svarbi savybė

oluliselt adv <oluliselt>

daug; žymiai ◦ *Ta on oma abikaasast oluliselt noorem*. Jis yra daug jaunesnis už savo žmoną. *Isa tervis pole oluliselt paranenud*. Tėvo sveikata tik nežymiai pagerėjusi.

olümpiamängud pl s <ol`ümpiamängud, ol`ümpiam`ängude, ol`ümpiam`änge>
 olimpinės žaidynės *f pl* ◦ *Kus olümpiamängud seekord toimuvad?* Kur ši kartą vyks olimpinės žaidynės?

• **olümpiamängudest osa võtma / olümpiamängudel osalema** dalyvauti olimpinėse žaidynėse

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

oma¹ pron <oma (*nekait.*)>

savo ▫ *Võta oma kott.* Pasiimk savo krepšį.
Andsin oma vennale nõu. Daviau savo broliui
patarimą.

oma² adj, pron <oma, oma, oma; *pl* omad,
omade, omi = omasid>

1. sav|as, -a; nuosav|as, -a; būti
priklausom|am, -a, būti kieno turtu ▫ *Mul on
oma maja.* Aš turiu nuosavą namą. *Laps ei tee
vahet, mis on oma ja mis on võõras.* Vaikas
neskiria, kas savas, o kas – svetimas. *Kelle
oma see auto on?* Kieno šis automobilis?

2. savit|as, -a ▫ *Igal mängul on omad reeglid.*
Kiekvienas žaidimas su savitom taisyklēm.

3. sav|as, -a; artim|as, -a ▫ Siin on kõik
omad inimesed. Čia visi žmonės savi.

● **omaks saama** tapti savu ▫ *Uus elukoht sai
kiiresti omaks.* Nauja gyvenamoji vieta greitai
tapo sava.

omadus s <omadus, omaduse, omadust;
pl omadused, omaduste, omadusi>

savybē *f*; ypatybē *f* ▫ *Igal inimesel on häid
ja halbu omadusi.* Kiekvienas žmogus turi ir
gerų, ir blogų savybių.

omadussõna s <omadussõna, omadussõna,
omadussõna; *pl* omadussõnad, omadussõnade,
omadussõnu>
būdvardis *m*

omaette adv <oma`ette>

1. atskirai ▫ *Kas me läheme peole koos või
igaiüks omaette?* Į vakarėlį einam drauge
ar kiekvienas atskirai? *Noored elavad juba
omaette.* Jauni žmonės jau gyvena atskirai.

2. vien|as, -a ▫ *Ma tahan täna omaette olla.*
Šiandien aš noriu pabūti vienas. *Mees räägib
omaette.* Vyras kalbasi su savimi.

omaksed *pl* s <omaksed, omaste, omakseid>
artimieji *pl m* ▫ *Avaldame kaastunnet
tulekahjus hukkunute omastele.* Reiškiamo
užuojautą žuvusiųjų gaisre artimiesiems.

omaks võtma v <omaks v`õtma, omaks
v`õtta, võtab omaks>

1. priprasti, prisitaikyti; pripažinti ▫ *Lapsed
võtsid noore õpetaja ruttu omaks.* Vaikai
greitai pripažino jauną mokytoją.

2. prisiimti; prisipažinti ▫ *Mees võttis
süüdistused omaks.* Vyras prisiėmė kaltinimus.

omama v <omama, omada, omab>

turėti ▫ *See küsimus ei oma tähtsust.* Šis
klausias neturi reikšmės.

omamoodi adv <omam`oodi>

savaip; skirtingai ▫ *Igaiüks sai asjast omamoodi
aru.* Kiekvienas suprato šį dalyką savaip.

omand s <omand, omandi, omandit;

pl omandid, omandite, omandeid>

nuosavybē *f*, turtas *m* ▫ *Maja on abikaasade
ühine omand.* Namas yra sutuoktinių bendra
nuosavybė.

omandama v <omandama, omandada,
omandab, omandatud>

išmokti; įgyti ▫ *Laps omandas uue võõrkeele
kiiresti.* Vaikas greitai išmoko naują užsienio
kalbą. *Ta omandab juba teist kõrgharidust.* Jis
įgijo jau antrą aukštąjį išsilavinimą.

● **oskusi, teadmisi, kogemusi omandama**
įgyti įgūdžių, žinių, patirties

omandamine s <omandamine,

omandamise, omandamist>

įgijimas *m*; išmokimas *m* ▫ *Pole veel hilja
uue elukutse omandamiseks.* Dar ne per vėlu
įgyti naują profesiją.

omane adj <omane, omase, omast; *pl* omased,
omaste, omaseid; *laipsn.* omasem, kõige omasem>

1. būding|as, -a

■ **kellele-millele** ▫ *Selline käitumine on talle
väga omane.* Šitoks elgesys jam labai būdingas.
Maalil on näha ajastule omaseid jooni.

Paveiksle matomi epochai būdingi bruožai.

2. artim|as, -a ▫ *Tegelased on kirjanikule
väga omaseks saanud.* Knygos veikėjai
rašytojui tapo labai artimi.

omanik s <oman`ik, omaniku, oman`ikku;
pl omanikud, omanike, oman`ikke>

savinink|as, -ė ▫ *Kes on selle sinise auto
omanik?* Kas šio mėlyno automobilio
savininkas? *Ettevõtte omanikud vahetusid.*
Įmonės savininkai pasikeitė.

omapärane adj <omapärane, omapärase,

omapärast; *pl* omapärased, omapäraste,

omapäraseid; *laipsn.* omapärasem, kõige

omapärasem = omapäraseim>

savit|as, -a ▫ *Ta on väga omapärase
välimusega.* Jis labai savitos išvaizdos.

omavahel adv <omavahel>
tarpusavyje, tarp savęs ▫ *Ma lähen ära, kui te omavahel rääkida tahate. Aš išėisiu, jei jūs norite tarpusavyje pasikalbėti.*

omavaheline adj <omavaheline, omavahelise, omavahelist; pl omavahelised, omavaheliste, omavahelisi>
tarpusavio ▫ *Sugulaste omavahelised suhted on head. Giminių tarpusavio santykiai yra geri. See on nende omavaheline kokkulepe. Tai yra jų tarpusavio susitarimas.*

ometi adv <ometi>
pagaliau, galų gale; juk ▫ *Kuula ometi. Paklausk pagaliau. Lõpuks ometi jõudsime koju. Galų gale sugrįžome į namus. Mis ma ometi tegin! Ką gi aš padariau? See ei saa ometi tõsi olla. Tai juk negali būti tiesa. Tuleks juba ometi suvi. Ateitų pagaliau vasara.*

on → olema

onu s <onu, onu, onu; pl onud, onude, onusid>
dėdė m

oodata → ootama

ookean s <ookean, `ookeani, `ookeani, `ookeani; pl `ookeanid, `ookeanide, `ookeane>
vandenynas m

ooper s <ooper, `ooperi, `ooperit; pl `ooperid, `ooperite, `oopereid>
opera f

ootama v <`ootama, oodata, `ootab, oodatud>

1. laukti

■ **keda-mida** *Ootasime bussii kaks tundi. Laukėme autobuso dvi valandas. Istusin kohvikus ja ootasin sõpra. Sėdėjau kavinėje ir laukiau draugo.*

2. tikėtis, laukti

■ **kellelt** *Ma ei oota temalt midagi. Aš nieko iš jo nesitikiu.*

■ **millest** *Ta ootas kontserdist enamat. Jis iš koncerto laukė daugiau.*

ootamatu adj <`ootamatu, `ootamatu, `ootamatut; pl `ootamatud, `ootamatute, `ootamatuid; laipsn. `ootamatum, kõige `ootamatum = `ootamatuim>
netikēt|as, -a, nelaukt|as, -a ▫ *Ootamatute asjaolude tõttu pean kohe ära sõitma. Dėl netikėtų aplinkybių privalau tuojau pat išvažiuoti.*
● **ootamatud kulutused / väljaminekud** neplanuotos išlaidos, **ootamatu surm** netikėta mirtis, **ootamatu takistus** netikėta kliūtis, **ootamatu külaline** netikėtas svečias

ootamatult adv <`ootamatult>
netikėtai ▫ *Jäin ootamatult haigeks. Netikėtai susirgau.*

ootus s <`ootus, `ootuse, `ootust; pl `ootused, `ootuste, `ootusi = `ootuseid>
(ppr. pl) **lūkestis m** ▫ *Mul on tuleviku suhtes suured ootused. Aš turiu didelių lūkesčių dėl ateities.*

● **ootustele vastama** patenkinti lūkesčius
▫ *Kas palk vastas su ootustele? Ar alga patenkino tavo lūkesčius?*
● **ootusi petma** nuvilti, neišpildyti lūkesčių
▫ *Raamat pettis lugejate ootusi. Knyga neišpildė skaitytojų lūkesčių.*

operatsioon s <operatsi`oon, operatsioonii, operatsi`ooni; pl operatsioonid, operatsi`oonide, operatsi`oone>
operacija f ▫ *Patsient läheb homme operatsioonile. Pacientui rytoj bus atlikta operacija. Politsei korraldas suure operatsiooni, et kurjategijad kiiresti tabada. Policija suorganizavo didelę operaciją tam, kad nusikaltėliai būtų greičiau sučiupti.*

● **sōjaline operatsioon** karinė operacija

optimistlik adj <optim`istl`ik, optim`istliku, optim`istl`ikku; pl optim`istlikud, optim`istlike, optim`istl`ikke; laipsn. optim`istlikum, kõige optim`istlikum>
optimistišk|as, -a, optimistin|is, -ė ▫ *Olen tuleviku suhtes optimistlik. Dėl ateities esu nusiteikęs optimistiškai.*

oranž adj <or`anž, oranži, or`anži; pl oranžid, or`anžide, or`anže>
oranžin|is, -ė

orav s <orav, orava, oravat; pl oravad, oravate, oravaid>
voverė f ▫ *Orav sööb pähkleid. Voverė graužia riešutus.*

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

orel s <orel, orelī, orelīt; *pl* orelid, orelite, oreleid>
vargonai m pl ▫ *Koor laulis orelī saatel.*
 Chorui akomponavo vargonai.

organ s <organ, `organi, `organit; *pl* `organid, `organite, `organeid>

organas m; *SIN* elund ▫ *Sūda on tāhtis organ.*
 Širdis yra svarbus organas.

organisatsioon s <organisatsi`oon, organisatsioonī, organisatsi`oonī, organisatsi`ooni; *pl* organisatsioonid, organisatsi`oonide, organisatsi`oone>

organizacija f

• **organisatsioonī looma, asutama** įkurti, įsteigti organizaciją

organiseerima v <organis`eerima, organis`eerida, organiseerib, organiseeritud>

organizuoti; *SIN* korraldama ▫ *Organiseerin suurt seminari.* Organizuoju didelį seminarą.

organism s <organ`ism, organismi, organ`ismi; *pl* organismid, organ`ismide, organ`isme>
organizmas m

orkester s <ork`ester, ork`estri, ork`estrit; *pl* ork`estrid, ork`estrite, ork`estreid>

orkestras m ▫ *Ta mǎngib orkestris viiulit.*
 Orkestre jis groja smuiku.

• **orkestrit juhatama** vadovauti orkestrui
 ▫ *Dirigent juhatab orkestrit.* Dirigentas vadovauja orkestrui.

osa s <osa, osa, osa, `ossa; *pl* osad, osade, osi = osasid>

1. dalis f (sudedamasis elementas) ▫ *Auto lammutati osadeks.* Automobilis buvo išardytas dalimis. *Romaan ilmub kolmes osas.* Romanas pasirodys trijų dalių.

+ **kehaosa** kūno dalis, **linnaosa** miesto dalis, **varuosa** atsarginė dalis

2. (ppr. sg) dalis f (tam tikras visumos kiekis)

■ **osa keda-mida** *Osa publikut lahkus enne kontserdi lõppu.* Dalis publikos išėjo prieš koncerto pabaigą.

■ **osa kellest-millest** *Osa ettekannetest oli inglise keeles.* Dalis pranešimų buvo anglų kalba.

3. vaidmuo m ▫ *Talle pakuti osa uues filmis.*

Jam buvo pasiūlytas vaidmuo naujame filme. *Kes mǎngib kindrali osa?* Kas atlieka generolo vaidmenį?

+ **peaosa** pagrindinis vaidmuo

osakond s <osak`ond, osakonna, osak`onda, osak`onda; *pl* osakonnad, osak`ondade, osak`ondi>
skyrius m ▫ *Erakorralise meditsiini osakond asub haigla esimesel korrusel.* Būtiniosios medicinos pagalbos skyrius yra pirmame ligoninės aukšte. *Millega teie osakond tegeleb?* Kuo jūsų skyrius užsiima?

osaleja s <osaleja, osaleja, osalejat; *pl* osalejad, osalejate, osalejaid>

dalyv|is, -ė; *SIN* osavõtaja ▫ *Koolitusel osalejate arv on piiratud.* Mokymų dalyvių skaičius ribotas.

osalema v <osalema, osaleda, osaleb>
dalyvauti; *SIN* osa võtma

■ **kus Konkursil osaleb palju õpilasi.** Konkurse dalyvauja daug mokinių. *Osalen põnevas projektis.* Dalyvauju įdomiame projekte.

osalemine s <osalemine, osalemise, osalemist>
dalyvavimas m ▫ *Koolitusel osalemiseks tuleb täita avaldus.* Norint dalyvauti mokymuose reikia užpildyti prašymą.

osaline adj <osaline, osalise, osalist;

pl osalised, osaliste, osalisi>

dalin|is, -ė ▫ *Ta töötab osalise koormusega.* Jis dirba daliniu etatu.

• **osaline tööaeg** dalinis darbo laikas

osaliselt adv <osaliselt>

dalinai, iš dalies ▫ *Õnnetus oli osaliselt minu süü.* Iš dalies nelaimė įvyko dėl mano kaltės. *Liiklus on osaliselt piiratud.* Eismas iš dalies apribotas.

osata → **oskama**

osav adj <osav, osava, osavat; *pl* osavad, osavate, osavaid; *laipsn.* osavam, kõige osavam = osavaim>
įgud|ęs, -usi

• **osav töömees, kokk, varas** įgudęs darbininkas, virėjas, vagis

osavalt adv <osavalt; *laipsn.* osavamalt, kõige osavamalt>

meisteriškai; puikiai ▫ *Ta valetab osavalt.* Jis meisteriškai meluoja.

osavõtja s <osav`õtja, osav`õtja, osav`õtjat;
pl osav`õtjad, osav`õtjate, osav`õtjaid>

dalyv|jis, -ė; SIN osaleja

• **konverentsist, vöistlusest osavõtjad**

konferencijos, varžybų dalyviai

osa võtma v <osa v`õtma, osa v`õtta, võtab osa>
dalyvauti; SIN osalema

■ **millest** ◻ *Koosolekust vöttis osa palju inimesi.*
Susirinkime dalyvavo daug žmonių.

osavött s <osav`ött, osav`ötu, osav`öttu>
dalyvavimas *m*

■ **millest** *Koosolekust osavött on kohustuslik.*
Dalyvavimas susirinkime privalomas.

osaühing s <osaühing, osaühingu, osaühingut;
pl osaühingud, osaühingute, osaühinguid>
ribotos atsakomybės bendrovė *f*

oskama v <`oskama, osata, `oskab, osatud>
mokėti, sugebėti

■ **mida** *Ma oskan hästi prantsuse ja itaalia keelt.* Aš gerai moku prancūzų ir italų kalbas.

■ **mida teha** *Laps oskab juba lugeda.* Vaikas jau moka skaityti.

oskus s <`oskus, `oskuse, `oskust; pl `oskused,
`oskuste, `oskusi = `oskuseid>

įgūdis *m*; mokėjimas *m* ◻ *Tal puudusid selleks tööks vajalikud oskused.* Jis neturėjo tam darbui reikalingų įgūdžių. *Kasuks tuleb hea võõrkeelte oskus.* Geras užsienio kalbų mokėjimas išeis į naudą.

• **tehnilised, praktilised oskused** techniniai, praktiniai įgūdžiai

+ **keeleoskus** kalbos gebėjimai

OSSA → osa

ost s <`ost, ostu, `ostu; pl ostud, `ostude, `oste>

1. **pirkimas m**; ANT müük ◻ *Kogume uue korteri ostuks raha.* Taupome pinigų naujam butui pirkti.

2. **pirkinys m** ◻ *Kui te pole ostuga rahul, saate raha tagasi.* Jei esate nepatenkintas pirkinium, atgausite pinigų. *Minu viimane suur ost oli auto.* Automobilis buvo mano paskutinis didelis pirkinys.

ostja s <`os`tja, `os`tja, `os`tjat; pl `os`tjad,
`os`tjate, `os`tjaid>

pirkėjjas, -a; ANT müüja ◻ *Pood oli ostjaid täis.* Parduotuvė buvo pilna pirkėjų.

ostma v <`ostma, `osta, ostab, ostetud;
`os`tis, `ostnud>

pirkti, nupirkti; nusipirkti; ANT müüma ◻ *Poiss ostis endale uue arvuti.* Berniukas nusipirko naują kompiuterį.

■ **kust** *Palun osta poest pakk jogurtit!* Prašau nupirkti parduotuvėje pakelį jogurto!

■ **kellelt / kelle käest** *Ostsin sõbralt / sõbra käest telefoni.* Nusipirkau iš draugo telefoną.

■ **mille eest / millega** *Ostsin selle raamatu kümne euro eest / kümne euroga.* Nusipirkau šią knygą už dešimt eurų.

ostmine s <`ostmine, `ostmise, `ostmist>

pirkimas m ◻ *Auto ostmiseks ei jätkunud raha.* Automobilio pirkimui neužteko pinigų.

ostukeskus s <ostuk`eskus, ostuk`eskuse,
ostuk`eskust; pl ostuk`eskused, ostuk`eskuste,
ostuk`eskusi = ostuk`eskuseid>

prekybos centras m ◻ *Väikestel poodidel on raske võistelda suurte ostukeskustega.* Mažoms parduotuvėlėms sunku konkuruoti su dideliais prekybos centrais.

osutama v <osutama, osutada, osutab>

1. **suteikti** ◻ *Arst osutas haigele esmaabi.*

Gydytojas suteikė ligoniui pirmąją pagalbą.

• **teenuseid osutama** teikti paslaugas

2. **parodyti**

■ **millele** *Uuring osutas vajadusele luua uusi töökohti.* Tyrimas parodė, jog reikia kurti naujas darbo vietas.

osutama v <osutama, osutada, osutub>

paiškti; pasirodyti

■ **kelleks-milleks** *Mees, kes mulle tänaval vastu tuli, osutus heaks tuttavaks.* Paaikėjo, kad vyras, su kuriuo prasilenkiau gatvėje, buvo mano geras pažįstamas.

■ **milliseks** *Mu oletus osutus õigeks.* Mano spėjimas pasitvirtino.

otra → oder

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

ots s <`ots, otsa, `otsa; pl otsad, `otste = `otsade, `otsi>
galas ▫ *Pliiatsi ots on nūri*. Pieštuko galas bukas. *Haarasime diivani otstest kinni ja tōstsime selle teise tuppa*. Suēmēme sofa už galų ir perkēlėme į kitą kambarį. *Keera jārgmise tānava otsast paremale*. Kitos gatvės gale pasuk į dešinę.

● **otsast lōpuni** (= tāielikult) nuo pradžios iki galo ▫ *Ma lugesin raamatu otsast lōpuni lābi*. Perskaičiau knygą nuo pradžios iki galo.

● **otsast peale** (= algusest alates) nuo pradžių ▫ *Ta jutustas kogu loo otsast peale*. Jis papasakojo visą istoriją nuo pradžių.

otsa adv, adpos <`otsa>

1. ant (kryptis į); į ▫ *Auto sōitis jalakāijale otsa*. Automobilis partrenkė pėsčiąjį.

■ **mille otsa** *Kass ronis puu otsa*. Katė įlipo į medžio viršūnę. *Paat sōitis suure kivi otsa*. Valtis užplaukė ant didelio akmens.

2. visą, visus (apie laiką) ▫ *Lapsed olid suvi otsa maal*. Vaikai visą vasarą praleido kaime.

● **aasta otsa** visus metus, **nādal, pāev, ōhtu, ōō otsa** visą savaitę, dieną, vakarą, naktį ▫ *Tōōtasin pāev otsa*. Dirbau visą dieną. *Olin ōō otsa ūleval*. Visą naktį nemiegojau.

otsas adpos, adv <otsas>

1. ant (vieta); viršūnėje

■ **mille otsas** *Lind laulab puu otsas*. Paukštis gieda medyje. *Lossi varemed asuvad kõrgel mēe otsas*. Pilies griuvėsiai yra aukštai ant kalno. *Nāgime posti otsas istuvat kurge*. Matėme ant stulpo tupintį gandra.

2. už (pririštas)

● **rihma otsas** už diržo, **keti otsas** už grandinės ▫ *Koera hoitakse keti otsas*. Šuo laikomas pririštas prie grandinės.

3. pasibaigęs, -usi ▫ *Mul on raha otsas*. Man baigėsi pinigai. *Vanaisal on jōud otsas*. Senelis nebeturi jėgų.

otsa saama v <`otsa s`aama, `otsa s`aada, s`aab `otsa>

pasibaigti, baigtis ▫ *Mul sai raha otsa*.

Man pasibaigė pinigai. *Suvi sai otsa*. Vasara pasibaigė. *Tee sai otsa, ees oli pōld*. Kelias pasibaigė, priešais buvo laukas.

otsast adv, adpos <otsast>
 nuo (kryptis iš); iš viršaus

■ **mille otsast** *Laps ei saanud õuna puu otsast kätte*. Vaikas nepasiekė obuolio nuo medžio. *Māe otsast avanes ilus vaade*. Nuo kalno atsivėrė gražus vaizdas. *Pesa kukkus posti otsast alla*. Lizdas nukrito nuo stulpo viršaus.

otsa vaatama v <`otsa v`aatama, `otsa vaadata, v`aatab `otsa>

žiūrėti į akis, į veidą

■ **kellele** *Vaata mulle otsa, kui ma sinuga rāāgin!* Žiūrėk man į akis, kai su tavimi kalbu!

otse adv <otse>

1. tiesiai; stačiai ▫ *Sōida algul otse, siis pōōra vasakule*. Iš pradžių važiuok tiesiai, tada pasuk į kairę. *Suits tōsis otse ūles*. Dūmas kilo tiesiai į viršų. *Ūtle otse vālja, mida sa tahad*. Sakyk tiesiai, ko tu nori.

2. prie pat ▫ *Suvila asub otse mere āāres*. Vasarnamis stovi prie pat jūros.

otsene adj <otsene, otsese, otsest; pl otsesed, otseste, otseseid; laipsn. otsesem, kōige otsesem>

1. tiesiogin|jis, -ė ▫ *Ta on minu otsene ūlemus*. Jis yra mano tiesioginis vadovas.

● **otsene seos, mōju** tiesioginis ryšys, poveikis

2. aišk|jus, -i; akivaizd|jus, -i

● **otsene oht, vale** akivaizdus pavojus, melas, **otsene pōhjus** akivaizdi priežastis

otsest adv <otsest>

1. tiesiogiai ▫ *Mind see kūsimum otsest ei puuduta*. Šis klausimas tiesiogiai su manimi nesusijęs.

2. iš tiesų; tikrai ▫ *Osavōtt pole otsest kohustuslik*. Dalyvavimas iš tiesų nėra privalomas.

otsima v <`ot`sima, `ot`sida, ot`sib, ot`situd>
 ieškoti

■ **keda-mida** *Otsisin teda igalt poolt, aga ei leidnud*. Visur jo ieškojau, bet neradau. *Otsin probleemile lahendust*. Ieškau problemos sprendimo. *Otsige selle teema kohta infot internetist*. Šia tema informacijos ieškokite internete.

otsimine s <'ot'simine, 'ot'simise, 'ot'simist>
ieškojimas m ◦ *Pika otsimise peale leidsin vôtmed üles. Po ilgų ieškojimų suradau raktus.*

otstarbekas adj <'otst'arbekas, 'otst'arbeka, 'otst'arbekat; *pl* 'otst'arbekad, 'otst'arbekate, 'otst'arbekaid; *laipsn.* 'otst'arbekam, kõige 'otst'arbekam>

tiksling|as, -a ◦ *Kuidas oleks kõige otstarbekam seda raha kulutada? Kaip būtų tikslingiausia išleisti šiuos pinigus?*

otstarve s <'otstarve, 'otst'arbe, 'otstarvet>
paskirtis f ◦ *Igal tōöl on oma otstarve. Kiekvienas darbas turi savo paskirtį. Ta kasutas asutuse raha isiklikuks otstarbeks. Jis išleido įstaigos pinigus asmeniniam tikslams.*

otsus s <otsus, otsuse, otsust; *pl* otsused, otsuste, otsuseid>
sprendimas m ◦ *Tegin vale otsuse. Nusprendžiau neteisingai.*

• **otsust langetama / otsusele jōudma**
apsispręsti
+ **kohtuotsus** teismo nuosprendis

otsustama v <otsustama, otsustada, otsustab, otsustatud>
nuspręsti, apsispręsti ◦ *Ma ei suutnud otsustada, kas osta must vōi punane kleit. Aš nesugebėjau apsispręsti, pirkti juodą ar raudoną suknelę.*

■ **mida teha** *Otsustasime jalgsi koju minna.*
Nusprendėme namo eiti pėsčiomis.

■ **et Otsustasin, et ei lähe täna teatrisse.**
Nusprendžiau, jog šiandien į teatrą neisiu.

otsustamine s <otsustamine, otsustamise, otsustamist>
apsisprendimas m ◦ *Otsustamine oli raske. Buvo sunku apsispręsti.*

otsustav adj <otsustav, otsustava, otsustavat; *pl* otsustavad, otsustavate, otsustavaid; *laipsn.* otsustavam, kõige otsustavam>

lemiam|as, -a ◦ *Ta tegi otsustaval hetkel vea. Lemiamu momentu jis padarė klaidą.*

• **otsustav lahing** lemiamas mūšis, **otsustav mäng** lemiamos rungtynės, **otsustav kohtumine** lemiamas susitikimas

P

paar s, pron <p'aar, paari, p'aari; *pl* paarid, p'aaride, p'aare>

1. **pora** f (du vienodi daiktai) ◦ *Need sokid ei ole samast paarist. Šios kojinės nėra tos pačios poros. Otsin kaks paari kingi. Nusipirkau dvi poras batelių.*

2. **pora** f (žmonių pora) ◦ *Õpilased jagati paaridesse. Mokiniai buvo suskirstyti poromis. Sandra ja Robert on kena paar. Sandra ir Robertas – graži pora.*

+ **abielupaar** sutuoktiniai

3. (sg) **pora** f (reiškia du ar kitą mažą skaičių – du, tris, kelis – ar kiekį); **keletas** ◦ *Sain paari sõbraga kokku. Susitikau su pora draugų. Laua peal oli paar õuna. Ant stalo buvo pora / keletas obuolių. Kohtume paari päeva pärast. Susitiksime už poros / kelių dienų.*

paarkümmend num <p'aarkümmend, paarik'ümne, p'aarikümmet = p'aarikümmend>
apie dvidešimt ◦ *Konkursil osales paarkümmend õpilast. Konkurse dalyvavo apie dvidešimt mokinių.*

paat s <p'aat', paadi, p'aati; *pl* paadid, p'aatide, p'aat'e>
valtis f

paavst s <p'aavst, paavsti, p'aavsti>
popiežius m

paber s <paber, paberi, paberit; *pl* paberid, paberite, pabereid>

1. **popierius** m ◦ *Kirjutasin paberile oma nime ja telefoninumbri. Ant popieriaus užrašiau savo vardą ir telefono numerį.*

• **valge, värviline paber** baltas, spalvotas popierius

2. (*ppr. pl*) (kažkoks) **dokumentas** m ◦ *Kas kõik reisiks vajalikud paberid on kaasas? Ar turite su savimi visus kelionei reikalingus dokumentus? Direktor kirjutas paberile alla. Direktorius pasirašė dokumentą.*

padi s <padi, padja, p'atja; *pl* padjad, p'atjade, p'atju>

pagalvė f ◦ *Panin pea padjale ja jäin magama. Padėjau galvą ant pagalvės ir užmigau.*

• **pehme, kõva, kõrge, madal padi** minkšta, kieta, aukšta, žema pagalvė

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

padjapüür s <padjap`üür, padjapüüri, padjap`üüri; *pl* padjapüürid, padjap`üüride, padjap`üüre>

pagalvės užvalkalas m ◦ *Voodipesu komplektis on tekikott ja kaks padjapüüri*. Patalynės komplektą sudaro atklodės užvalkalas ir du pagalvės užvalkalai.

pael s <p`ael, paela, p`aela; *pl* paelad, paelte, p`aelu>

raištis m; **virvelė** f; **juosta** f ◦ *Võtmed olid paelaga kaelas*. Raktai, surišti virvele, kabėjo ant kaklo. *Sidusin tennistel paelad kinni*. Užsirišau sportbačių raištelius.

pagar s <pagar, pagari, pagarit; *pl* pagarid, pagarite, pagareid>

kepėjas, -a

pagas s <pagas, pagasi, pagasit>

bagazas m ◦ *Lennujaamas otsiti meie pagas läbi*. Oro uoste buvo patikrintas mūsų bagazas.

paha adj, s <paha, paha, paha; *pl* pahad, pahade, pahasid; *laipsn.* pahem, kõige pahem = pahim>

blogjas, -a, **prast**jas, -a; *SIN* halb; *ANT* hea ◦ *Kas sul on paha tuju?* Ar tu blogos nuotaikos? *Mul hakkas laevas paha*. Laive man pasidarė bloga. *See on küll paha lugu*. Tai išties labai blogai.

■ **mida teha** *Rasket kohvrit oli paha tassida*. Sunkų lagaminą tempti buvo labai nepatogu.

● **paha maitse, hais, tunne** blogas skonis, kvapas, jausmas ◦ *Väike puhkus ei teeks praegu paha*. Trumpos atostogos dabar tikrai nepakenktų.

● **paha soovima** linkėti blogo, **paha tegema** daryti bloga

pahandama v <pahandama, pahandada, pahandab>

1. pykti; barti

■ **kellega** *Ülemus pahandas alluvatega*. Viršininkas pykosi su pavaldiniais.

■ **et Isa pahandas, et tütar nii hilja koju tuli**. Tėvas barė, kad dukra taip vėlai grįžo namo.

■ **mille pärast** *Tädi pahandas poriste jälgede pärast*. Teta pyko dėl purvinų pėdsakų.

■ **mille üle** *Mille üle sa pahandad?* Dėl ko tu pyksti?

2. pykdyti

■ **keda** *Tema käitumine pahandas mind*. Jo elgesys mane supykėdė.

pahandus s <pahandus, pahanduse, pahandust; *pl* pahandused, pahanduste, pahandusi>

1. išdaiga f (blogas, nuostolį ar nelaimę nešąs poelgis)

● **pahandust tegema** iškrėsti išdaigą ◦ *Lapsed tegid jälle pahandust*. Vaikai vėl iškrėtė išdaigą.

2. **nemalonumai** *pl* m; **vaidas** m, **barnis** m ◦ *Puudumistest tuli koolis suur pahandus*.

Mokykloje kilo daug nemalonumų dėl praleistų pamokų.

pahane adj <pahane, pahase, pahast; *pl* pahased, pahaste, pahaseid>

piktjas, -a ◦ *Ära ole pahane!* Nepyk!

■ **kelle peale** *Miks sa minu peale pahane oled?* Kodėl tu pyksti ant manęs?

■ **mille pärast** *Klient oli ebaviisaka teeninduse pärast väga pahane*. Klientas labai supyko dėl nemandagaus aptarnavimo.

● **pahaseks saama** supykti ◦ *Emä sai poja peale pahaseks*. Mama supyko ant sūnaus.

paigaldama v <paigaldama, paigaldada, paigaldab, paigaldatud>

įtaisyti, įrengti ◦ *Töömehed paigaldavad juhtmeid*. Darbininkai tiesia laidus.

paigaldamine s <paigaldamine, paigaldamise, paigaldamist>

įrengimas m; **montavimas** m ◦ *Kui palju uute torude paigaldamine maksab?* Kiek kainuoja naujų vamzdžių sumontavimas?

paigutama v <paigutama, paigutada, paigutab, paigutatud>

1. **pastatyti** ◦ *Paigutasime pesumasina vannituppa*. Skalbyklę pastatėme vonioje.

2. **investuoti**

■ **millesse** *Paigutasin oma raha aktsiatusse*. Investavau savo pinigų į akcijas.

paik s <p`aik, paiga, p`aika, p`aika; *pl* paigad, p`aikade, p`aiku>

vieta f ◦ *Maailm oleks parem paik, kui poleks kuritegevust*. Pasaulis būtų geresnė vieta, jei nebūtų nusikalstamumo. *Ta elas kogu oma elu samas paigas*. Jis visą gyvenimą gyveno toje pačioje vietoje.

● **ohtlik, turvaline paik** pavojinga, saugi vieta

● **paigal olema / pūsima** būti, likti vietoje

paigal hoidma laikyti vietoje ◦ *Ole paigal, kuni ma su juukseid lõikan*. Sėdėk ramiai, kol nukirpsiu tau plaukus. *Hoia hobust paigal!* Laikyky arklį vietoje!

● **paigal istuma** sėdėti vietoje, **paigal seisma** stovėti vietoje ◦ *Lapsed ei suutnud nii kaua rahulikult paigal istuda*. Vaikai neįstengė taip ilgai išsėdėti vienoje vietoje.

● **paigale jääma** likti vietoje ◦ *Osa lambaid jooksis ära, aga suurem osa jäi paigale*. Dalis avių pabėgo, bet didesnioji dalis pasilikio.

paika pidama v <p`aika pidama, p`aika pidada, p`eab p`aika; pidas p`aika>
atitikti tikrovę; būti teisingjam, -ai ◦ *Kas Kristijani väide peab paika?* Ar Kristijono teiginys teisingas? *Süüdistused ei pidanud paika*. Kaltinimai neatitiko tikrovės.

paiknema v <p`aiknema, p`aikneda, p`aikneb> (kažkur) būti, stovėti (egzistencijai nusakyti)
■ *kus Hotell paiknes kesklinnas*. Viešbutis yra centre.

paiku adpos <p`aiku>
apie (maždaug tuo metu, prieš ar po) ◦ *Jõuan koju kella kuue paiku*. Grįšiu apie šeštą valandą.

● **keskpäeva, lõuna, kesköö / südaöö paiku** apie vidurdienį, pietus, vidurnaktį ◦ *Kohtume lõuna paiku*. Susitiksime apie pietus.

● **jaanipäeva, jõulude paiku** apie Jonines, Kalėdas

paindlik adj <p`aindl`ik, p`aindliku, p`aindl`ikku; pl p`aindlikud, p`aindlike, p`aindl`ikke; laipsn. p`aindlikum, kõige p`aindlikum>
lankst|us, -i

● **paindlik tööaeg, graafik** lankstus darbo laikas, grafikas ◦ *Ettevõtte pakub töötajatele paindlikku tööaega*. Įmonė siūlo darbuotojams lankstų darbo grafiką.

paistetus s <paistetus, paistetuse, paistetust>
patinimas m ◦ *Pärast süsti tekkis kae peale paistetus*. Po injekcijos ranka patino. *Paistetus on vähenenud*. Patinimas atslūgęs.

paistma v <p`aistma, p`aista, paistab; p`aistis, p`aistnud>

1. **šviesti** ◦ *Päike paistab, ilm on ilus*. Saulė šviečia, oras gražus. *Kuu paistis kardinat vahelt sisse*. Pro užuolaidas švietė mėnulis.

2. **būti matom|jam, -ai, matytis** ◦ *Eemal paistis mägi*. Tolumoje buvo matyti kalnas. *Järve vesi on nii selge, et põhi paistab*. Ežero vanduo toks skaidrus, kad net dugnas matyti.

3. **atrodyti**; SIN tunduma, naima

■ *mida tegevat Rohkem küsimusi ei paista olevat*. Atrodo, kad daugiau klausimų nėra.

■ *et Paistab, et varsti hakkab sadama*. Atrodo, kad netrukus pradės lyti.

pakane s <pakane, pakase, pakast; pl pakased, pakaste, pakaseid>

speigas m, šaltis m ◦ *Käisime talvel suusatamas isegi 20-kraadise pakasega*. Žiemą slidinėdavome net per 20 laipsnių speigą.

pakend s <pakend, pakendi, pakendit; pl pakendid, pakendite, pakendeid>

pakuotė f ◦ *Kartuleid müüakse nii lahtiselt kui pakendis*. Bulvės yra parduodamos tiek nesupakuotos, tiek ir supakuotos. *Kreemi koostis on märgitud pakendile*. Kremo sudėtis yra nurodyta ant pakuotės.

pakiruum s <pakir`uum, pakiruumi, pakir`uumi, pakir`uumi>

bagažinė f ◦ *Kotid pandi takso pakiruumi*. Krepšiai buvo sudėti į taksi bagažinę.

● **pakiruumi avama, sulgema** atidaryti, uždaryti bagažinę ◦ *Ta avas pakiruumi ja tõstis kohvri välja*. Jis atidarė bagažinę ir iškėlė lagaminą.

pakk s <p`akk, paki, p`akki; pl pakid, p`akkide, p`akke>

1. **pakelis m** ◦ *Ühes pakis on 150 grammi komme*. Viename pakelyje yra 150 gramų saldainių.

● **pakk sigarette, kohvi, piima, küpsiseid, võid** pakelis cigarečių, kavos, pieno, sausainių, sviesto

2. **siuntinys m** ◦ *Käisin postkontoris paki järel*. Buvau pašte atsiimti siuntinio.

● **pakki saama, saatma** gauti, siųsti siuntinį

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

pakkima v <p`akkima, p`akkida, pakib, pakitud> pakuoti; krautis ◦ *Kas kingitused on pakitud?* Ar dovanos supakuotos?

• **kohvrit pakkima** krauti(s) lagaminą ◦ *Ta pakkis kohvrid ära juba nädal enne reisi.* Jis susikrovė lagaminus dar savaitę prieš kelionę.

pakkuma v <p`akkuma, p`akkuda, pakub, pakutud>

1. siūlyti, pasiūlyti

■ **kellele** + **mida** *Mulle pakuti head töökohta.* Man buvo pasiūlyta gera darbo vieta. *Pakkusin sõbrale abi.* Pasisiūliau padėti draugui.

2. vaišinti, pavaišinti

■ (**kellele**) + **mida** *Pakkusin külalistele teed ja küpsiseid.* Svečius vaišinau arbata ir sausainiais.

3. teikti, kelti (pojūčius, jausmus) ◦ *Telk pakub kaitset vihma eest.* Palapinė saugo nuo lietaus. *Näitus pakkus huvi paljudele inimestele.* Paroda buvo įdomi daugeliui žmonių.

pakkumine s <p`akkumine, p`akkumise, p`akkumist; pl p`akkumised, p`akkumiste, p`akkumisi>

pasiūlymas m ◦ *Mulle tehti väga soodne pakkumine.* Aš gavau labai palankų pasiūlymą.

paks adj <p`aks, paksu, p`aksu; pl paksud, p`aksude, p`akse; laipsn. paksem, kõige paksem>

1. (apie žmogų ar gyvūną) stor|as, -a; stamb|us, -i; ANT kōhn

• **paksuks minema** sustorėti ◦ *Sa lähed paksuks, kui sa nii palju sööd.* Sustorėsi, jei tiek daug valgysi.

2. stor|as, -a; stamb|us, -i; ANT ðhuke

◦ *Panin jalga paksu tallaga saapad.* Apsimoviau storapadžius batus. *Pealkiri peab olema paksus kirjas.* Pavadinimas turi būti užrašytas stambiu šriftu.

• **paks lumi** storas sniego sluoksniš, **paks raamat** stora knyga

3. tank|us, -i; tiršt|as, -a; stor|as, -a ◦ *Tüdrukul on paksud juuksed.* Mergaitė turi storus plaukus. *Paksus metsas polnud eriti seeni.* Tankiame miške grybų buvo mažai.

• **paks suits** tiršti dėmai, **paks udu** tirštas rūkas

4. tiršt|as, -a ◦ *Paksu jogurtit on parem lusikaga süüa.* Tirštą jogurtą geriau valgyti su šaukštu.

pala s <pala, pala, pala; pl palad, palade, palasid> kūrinys m (trumpas) ◦ *Albumil on 12 täiesti uut pala.* Albume yra 12 visiškai naujų kūrinių.

palav adj <palav, palava, palavat; pl palavad, palavate, palavaid; laipsn. palavam, kõige palavam = palavaim>

karšt|as, -a ◦ *Mul hakkas palav.* Man pasidarė karšta.

• **palav ilm** karštas oras, **palav suvi** karšta vasara

palavik s <palav`ik, palaviku, palav`ikku> karštis m; temperatūra f ◦ *Lapsel on juba teist päeva palavik 39 kraadi.* Jau antra diena kaip vaikui 39 laipsnių temperatūra.

• **kõrge, väike palavik** aukšta, maža temperatūra

• **palavik tõuseb, langeb** temperatūra kyla, krinta

palgapäev s <palgap`äev, palgapäeva, palgap`äeva>

algos diena f; mokėjimo diena f ◦ *Homme on palgapäev.* Rytų – algos diena.

paljas adj <paljas, p`alja, paljast; pl p`aljad, paljaste, p`aljaid>

plik|as, -a, nuog|as, -a ◦ *Rannas jooksid ringi paljad lapsed.* Paplūdimyje bėgiojo nuogi vaikai. *Talvel ei tasu palja peaga õue minna.* Žiemą neverta eiti laukan plika galva.

palju¹ adv <palju; laipsn. r`ohkem = enam, kõige r`ohkem = kõige enam>

1. daug; ANT vähe ◦ *Olen teist palju kuulnud.* Esu apie jus daug girdėjęs.

■ **keda-mida** *Mul on palju sõpru.* Aš turiu daug draugų. *Tal on palju tööd.* Jis turi daug darbo.

2. kiek ◦ *Kui palju see raamat maksab?* Kiek kainuoja ši knyga? *Kui palju ma sulle kohvi valan?* Kiek kavos tau įpilti?

palju² pron <palju, palju, paljut; pl paljud, paljude, paljusid>

(ppr. pl) daugybė f; daugelis m ◦ *Paljud arvavad just vastupidi.* Daugelis kaip tik mano priešingai. *Tööd jätkub siin paljudeks aastateks.* Darbo čia užteks daugybei metų.

palk¹ s <p`alk, palga, p`alka; *pl* palgad, p`alkade, p`alku>

alga f, atlyginimas m; *SIN* töötasu ◦ *Tema palk on 800 eurot kuus.* Jo alga – 800 eurų per mėnesį. *Võtsin nädalaks palgata puhkuse.* Pasiemiau savaitę nemokamų atostogų. *Palk laekus eile.* Alga buvo pervesta vakar.

• **väike, madal, keskmine, suur, kõrge palk** maža, žema, vidutinė, didelė, aukšta alga
• **palka maksma, saama, tõstma** mokėti, gauti, pakelti algą

palk² s <p`al`k, pal`gi, p`al`ki; *pl* pal`gid, p`al`kide, p`al`ke>

raštas m, sija f ◦ *Aeda ehitati palkidest saun.* Sode buvo pastatyta pirtis iš rąstų.

palkama v <p`alkama, palgata, p`alkab> pasamdyti; įdarbinti ◦ *Firma palkas endale advokaadi.* Firma pasisamdė advokatą. *Poiss palgati suveks ajalehti müüma.* Berniukas vasarai buvo įdarbintas laikraščių pardavėju.

pall s <p`al`l, palli, p`alli; *pl* pallid, p`allide, p`al`le> kamuolys *m* ◦ *Laps mängib palliga.* Vaikas žaidžia su kamuoliu.

• **palli viskama** mesti kamuolį ◦ *Viska pall mulle! Mesk man kamuolij!*
• **palli (kinni) püüdma** pagauti kamuolį ◦ *Ta ei püüdnud palli kinni.* Jis nepagavo kamuolio.
• **palli mängima** žaisti su kamuoliu ◦ *Poissid mängivad õues palli.* Berniukai kieme žaidžia su kamuoliu.

+ **jalgpall** futbolas, **korvpall** krepšinis, **võrkpall** tinklinis

palsam s <p`alsam, p`alsami, p`alsamit; *pl* p`alsamid, p`alsamite, p`alsameid> balzamas *m* ◦ *Pean ostma uue šampooni ja palsami.* Turiu nusipirkti naują šampūną ir balzamą.

paluma v <paluma, paluda, palub> prašyti, paprašyti

■ **kellelt / kelle käest** *Poiss palus emalt / ema käest kommi.* Berniukas prašė mamos saldainio.

■ **kellel + mida teha** *Palusin lastel poodi minna.* Paprašiau vaikų, kad šie nueitų į parduotuvę.

palun interj <palun>

prašau ◦ *Palun ulata mulle soola!* Prašom paduoti man druskos! *Palun võta kommi.* – *Tänan!* Prašom saldainį. – *Dekui! Õelge palun, mis kell on?* Prašom pasakyti, kiek dabar valandų? *Üks must kohv, palun!* Prašom vieną juodos kavos!

palve s <palve, p`alve, palvet; *pl* p`alved, palvete, p`alveid>

1. prašymas m ◦ *Pöördun teie poole suure palvega.* Kreipiuosi į jus su dideliu prašymu. *Vanemate palvel loobusime sõidust.* Tėvų prašymu kelionės atsisakėme.

• **palvet esitama** pateikti prašymą

2. malda f

• **palvet lugema** sukalbėti malda ◦ *Pastor luges palvet.* Pastorius sukalbėjo malda.

palvetama v <palvetama, palvetada, palvetab>

melstis

■ **kelle-mille eest** *Ema palvetas oma poja eest.* Mama meldėsi už savo sūnų.

panema v <panema, p`anna, paneb, p`andud; pani, pannud, pannakse>

1. (rankomis) dėti

■ **kuhu** *Pane raamat lauale.* Padėk knygą ant stalo. *Panin võtmed taskusse.* Įsidėjau raktus į kišenę.

• **lukku panema** užrakinti ◦ *Pane uks lukku!* Užrakink duris!

2. (apie aprangą) rengtis

• **riidesse panema** apsirengti ◦ *Lapsed panid riidesse ja läksid õue.* Vaikai apsirengė ir išėjo laukan.

• **jalga panema** auti, mauti apavą, kojines, kelnes,

kätte panema mautis pirštines, **midagi selga panema** apsvilkkti, **pähe panema** užsidėti ◦ *Pane müts pähe!* Užsidėk kepurę!

3. sukelti (veiksma, padėti); **priversti**

■ **mida tegema** *Ema pani lapsed magama.* Mama sumigdė vaikus. *Ta pani tule põlema.* Jis uždegė šviesą.

• **käima panema** užkurti, užvesti ◦ *Mees pani auto käima.* Vyras užvedė automobilį.

• **mängima panema** įjungti ◦ *Panin raadio mängima.* Įjungiau radiją.

• **imestama panema** stebinti, **muretsema panema** kelti nerimą, **mõtleva panema** priversti susimąstyti ◦ *Tema käitumine paneb mind imestama.* Jo elgesys mane stebina.

4. nustatyti; duoti; suteikti ◦ *Arst pani vale diagnoosi.* Gydytojas nustatė klaidingą diagnozę. *Mis lapsele nimeks pandi?* Kokiu vardu pavadintas vaikas?

• **ametisse panema** paskirti pareigoms ◦ *Uus juht pannakse ametisse septembris.* Naujas vadovas bus paskirtas rugsėjį.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

pangaarve s <pangaarve, panga`arve, pangaarvet; *pl* panga`arved, pangaarvete, panga`arveid>

banko saskaita *f*; *SIN* arve, (panga)konto
 ▫ *Kandsin raha sinu pangaarvele üle.*
 Pervedžiau pinigų į tavo banko sąskaitą.

pangaautomat s <pangaautom`aat, pangaautomaaadi, pangaautom`aati;
pl pangaautomaaadid, pangaautom`aatide, pangaautom`aate>

bankomatas *m*; *SIN* sularahaautomat ▫ *Võtsin pangaautomaaadist raha.* Išsiėmiau iš bankomato pinigų.

pangakaart s <pangak`aart, pangakaardi, pangak`aarti; *pl* pangakaardid, pangak`aartide, pangak`aarte>

banko kortelė *f* ▫ *Kas maksate pangakaardiga vėi sularahas?* Mokėsite banko kortele ar grynaisiais?

pangakonto s <pangakonto, pangakonto, pangakontot; *pl* pangakontod, pangakontode, pangakontosid>

banko saskaita *f*; *SIN* konto, (panga)arve
 ▫ *Anna mulle oma pangakonto number.* Duok man savo banko saskaitos numerį. *Firma pidi esitama pangakonto vāļjavōtte.* Firma privalejo pateikti banko saskaitos išrašą.

bank s <p`ank, panga, p`anka, p`anka;
pl pangad, p`ankade, p`anku = p`ankasid>
bankas *m* ▫ *Mul on pangas 500 eurot.* Turiu 500 eurų banke. *Millises pangas sul konto on?* Kuriame banke turi saskaitą? *Ta vōttis pangast laenu.* Jis paėmė iš banko paskolą.

- **panka raha panema** padėti pinigų į banką.
- **pangast raha vāļja vōtma** pasiimti pinigų iš banko ▫ *Panin raha panka tāhtajalisele hoisele.* Padėjau terminuotą indėlį į banką.
- **internetipank** internetinė bankininkystė

pankrot s <p`ankr`ot`, p`ankroti, p`ankr`otti, p`ankr`otti>
bankrotas *m* ▫ *Kuulutati vāļja pankrot.* Buvo paskelbtas bankrotas.

- **pankrotti minema** bankrutuoti ▫ *Ettevōte lāks pankrotti.* Įmonė bankrutavo.
- **pankrotis olema** būti bankrutavusiam
 ▫ *Pood on pankrotis.* Parduotuvė yra bankrutavusi.

pankur s <p`ankur, p`ankuri, p`ankurit;
pl p`ankurid, p`ankurite, p`ankureid>
bankininkjas, -ė

pann s <p`an`n, panni, p`anni; pannid, p`annide, p`an`ne>
keptuvė *f*

pannkook s <p`an`nk`ook, p`an`nkoogi, p`an`nk`ooki; *pl* p`an`nkoogid, p`an`nk`ookide, p`an`nk`ooke>
blynas *m*; **blynelis** *m*, **lietinis** *m* ▫ *Kūpsetasin pannkooke.* Kepiau blynus.

- **pannkoogid moosiga, meega, hakklihaga, singi ja juustuga** lietiniai su uogiene, su medumi, su faršu, su kumpiu ir sūriu

panus s <panus, panuse, panust; *pl* panused, panuste, panuseid>

1. indėlis *m*, **įnašas** *m*

- **millesse** *Ta on andnud suure panuse Eesti teadusesse.* Jo įnašas į Estijos mokslą labai didelis.

- **mārkimisvāerne, tagasihoidlik panus** reikšmingas, kuklus indėlis

2. statymas *m* ▫ *Nad māngisid kaarte suurte panuste peale.* Jie lošė kortomis statydami dideles sumas.

- **panuseid tegema** statyti

papp s <p`app, papi, p`appi>
kartonas *m*

paprika s <paprika, paprika, paprikat;
pl paprikad, paprikate, paprikaid>
paprika *f* ▫ *Ōhtusōogiks pakuti tāidetud paprikaid.* Vakarienei buvo patiekta įdarytų paprikų.

paraad s <par`aad, paraadi, par`aadi;
pl paraadid, par`aadide, par`aade>
paradas *m* ▫ *Vabariigi aastapāeva paraad toimus Vabaduse vāļjakul.* Valstybės nepriklausomybės dienos paradas vyko „Vabaduse“ aikštėje.

- **paraadi juhutama** vadovauti paradiui
- **paraadist osa vōtma** dalyvauti parade

paragrahv s <paragr`ahv, paragrahvi, paragr`ahvi;
pl paragrahvid, paragr`ahvide, paragr`ahve>

1. paragrafas *m* ▫ *Sūūdīstuse aluseks on pōhiseaduse paragrahv 12.* Kaltinimas grindžiamas konstitucijos 12 paragrafu.
2. skyrelis *m* ▫ *Lugege ōpikust lābi paragrahvid 7–9.* Perskaitykite vadovėlyje 7–9 skyrelius.

paraku adv <paraku>
deja ▫ *Ma ei oska paraku su kūsimusele vastata.* Deja, aš nemoku atsakyti į tavo klausimą.

parandama v <parandama, parandada, parandab, parandatud>

1. **taisyti, pataisyti** ◦ *Palun parandage mu saapad ära. Prašyčiau pataisyti man batus.*

■ **mida** *Töömehed parandavad maja katust. Darbininkai taiso namo stogą.*

■ **mida** *Õpetaja parandas kontrolltöid. Mokytojas taisė kontrolinius darbus.*

2. **gerinti**

■ **mida** *Millega saaksin su tuju parandada? Kaip galėčiau pakelti tau nuotaiką?*

● **olukorda, koostööd, enesetunnet, suhteid parandama** gerinti situaciją, bendradarbiavimą, savijautą, santykius

parandamine s <parandamine, parandamise, parandamist>

taisymas m; gerinimas m ◦ *Mida teha firma majandusliku olukorra parandamiseks? Kaip pagerinti firmos ekonominę padėtį?*

parandus s <parandus, paranduse, parandust, parandusse; pl parandused, paranduste, parandusi>

1. **ištaisymas m** ◦ *Pärast kontrolltööd pidid õpilased kirjutama vigade paranduse. Po kontrolinio darbo mokiniai turėjo raštu ištaisyti klaidas.*

● **parandusi tegema** ištaisyti, pataisyti ◦ *Tegin tekstis parandusi Pataisčiau tekste klaidas.*

2. **pataisymas m; remontas m** ◦ *Kaua saabaste parandus aega võtab? Per kiek laiko pataisysite batus? Viisin külmkapi parandusse (= parandada). Išvežiau šaldytuvą remontuoti.*

paranema v <paranema, paraneda, paraneb>

1. **gerėti, pagerėti**; ANT halvenema ◦ *Naabrite suhted on paranenud. Kaimynų santykiai pagerėjo. Olukord paranes tunduvalt. Situacija smarkiai pagerėjo.*

2. **sveikti, pasveikti; taisyti** ◦ *Laps pole veel gripist täielikult paranenud. Vaikas dar nėra visiškai pasveikęs nuo gripo.*

paras adj <paras, paraja, parajat; pl parajad, parajate, parajaid>

1. **tinkam|as, -a** ◦ *Need püksid on mulle täpselt parajad. Šios kelnės man puikiai tinka.*

● **paras kogus** tinkamas kiekis, **paras annus** tinkama dozė

2. **didok|as, -a, gan didel|is, -ė** ◦ *Uus seadus on paraja segaduse tekitanud. Naujasis įstatymas sukėlė gan didelę sumaištį.*

● **Paras sulle!** Taip tau ir reikia!

paratamatult adv <paratamatult>

neišvengiamai ◦ *Nõrgem vastane kaotab paratamatult mängu. Silpnėsnis varžovas neišvengiamai pralaimės žaidimą.*

parem¹ adj <parem, parema, paremat;

pl paremad, paremate, paremaid>

dešin|ys, -ė; ANT vasak

● **parem käsi, jalg** dešinė ranka, koja ◦ *Kukkusin ja murdsin parema jala. Pargiuovau ir susilaužiau dešinę koją.*

● **paremal pool** dešinėje pusėje ◦ *Paremal pool teed kasvasid kõrged puud. Dešinėje kelio pusėje augo aukšti medžiai.*

● **paremale poole** į dešinę pusę ◦ *Kammisin juuksed paremale poole. Sušukavau plaukus į dešinę pusę.*

● **paremalt poolt** iš dešinės pusės ◦ *Autojuht ei näinud paremalt poolt tulnud rongi. Vairuotojas nematė iš dešinės pusės atvažiuojančio traukinio.*

parem² adv <parem>

geriau ◦ *Lähme parem koju, mis me ikka ootame. Einam geriau namo, ko mes čia laukiam.*

parem → hea

paremal adv <paremal>

dešinėje; ANT vasakul ◦ *Laps istus emast paremal. Vaikas sėdėjo mamos dešinėje.*

paremale adv <paremale>

į dešinę; ANT vasakule ◦ *Keerake siit paremale. Čia pasukite į dešinę. Park jääb meist paremale. Parkas yra mūsų dešinėje.*

paremalt adv <paremalt>

iš dešinės; ANT vasakult ◦ *Buss sai lõõgi paremalt lähenedud sõiduautolt. Į autobusą atsitrenkė iš dešinės važiuojanti lengvasis automobilis.*

paremini → hästi¹

parim → hea

park s <p`ark, pargi, p`arki, p`arki; pl pargid, p`arkide, p`arke>

parkas m ◦ *Lossi ümbritseb kaunis park. Pilį supa gražus parkas.*

+ **lõbustuspark** atrakcionų/pramogų parkas

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

parkima v <p`arkima, p`arkida, pargib, pargitud>

statyti (automobilį) ◦ *Parkisin auto tūnavale.*

Pastačiau automobilį gatvėje. *See auto on volesti pargitud.* Šis automobilis yra neteisingai pastatytas.

parkimine s <p`arkimine, p`arkimise, p`arkimist>
parkavimas m ◦ *Kesklinnas on tasuline parkimine.*
 Automobilių stovėjimas centre yra mokamas.

parkla s <p`arkla, p`arkla, p`arklat; pl p`arklad, p`arklate, p`arklaid>

automobilių stovėjimo aikštelė f ◦ *Jātsin auto parklasse ja lāksin poodi.* Pastačiau automobilį stovėjimo aikštelėje ir nuėjau į parduotuvę.

parlament s <parlam`en`ti, parlamen`di, parlam`en`ti, parlam`en`ti; pl parlamen`did, parlam`en`tide, parlam`en`te>

parlamentas m

• **parlamendi istung, saadikud** parlamento posėdis, nariai

parool s <par`ool, parooli, par`ooli; pl paroolid, par`oolide, par`ool>

slaptažodis m ◦ *Unustasin oma parooli ja ei saanud oma meile lugeda.* Užmiršau savo slaptažodį ir negalėjau perskaityti elektroninių laiškų.

• **kasutajatunnus ja parool** vartotojo vardas ir slaptažodis

part s <p`art, pardi, p`arti; pl pardi, p`artide, p`arte>
antis f

partei s <part`ei, part`ei, part`eid; pl part`eid, part`eide, part`eisid>

partija f; SIN erakond ◦ *Kas sa oled mōne partei liige?* Ar tu esi kurios nors partijos narys?

partii s <part`ii, part`ii, part`iid; pl part`iid, part`iide, part`iisid>

1. partija f (tam tikras daiktų, gaminių kiekis) ◦ *Müügile saabus uus partii kosmeetikat.*

Prekyboje pasirodė nauja kosmetikos partija.

2. partija f (žaidimas – kortų, šachmatų ir pan. – nuo pradžios iki galo) ◦ *Äkki mängime ühe partii malet?* Gal sužaidžiam vieną šachmatų partiją?

partner s <p`artner, p`artneri, p`artnerit; pl p`artnerid, p`artnerite, p`artnereid>

1. partner|jis, -ė ◦ *Mulle meeldib tennis mängida, aga mul pole kindlat partnerit.* Man patinka žaisti tenisą, bet aš neturiu nuolatinio partnerio.

• **võrdne, tugev partner** lygiavertis, stiprus partneris

2. (bendradarbiavimo) partner|jis, -ė ◦ *Rahvusvaheline ettevõte otsib kohalikke partnereid.* Tarptautinė įmonė ieško vietinių partnerių.

pass s <p`as`s, passi, p`assi; pl passid, p`asside, p`as`se>

pasas m ◦ *Pass peab kehtima vähemalt 6 kuud peale reisi.* Pasas turi galioti mažiausiai 6 mėnesius nuo kelionės pabaigos. *Eesti kodaniku pass antakse välja 5 aastaks.* Estijos piliečio pasas išduodamas 5 metams.

pasta s <pasta, pasta, pastat; pl pastad, pastade, pastasid>

1. pasta f (tyrės pavidalo masė) ◦ *Selle pastaga saab kraanikausi puhtaks.* Su šia pasta galima išvalyti kriauklę.

+ **hambapasta** dantų pasta

2. makaronai m pl (itališkas tešlos gaminys; valgis iš jų) ◦ *Õhtusöögiks on pasta krevettide ja lõhega.* Vakarienei – makaronai su krevetėmis ir lašiša.

pastakas s <pastakas, pastaka, pastakat; pl pastakad, pastakate, pastakaid>

rašiklis m ◦ *Õpetaja parandab töid punase pastakaga.* Mokytojas taiso darbus raudonu rašikliu. *Pastakas hakkab tühjaks saama.* Rašiklio rašalas baigiasi.

pastor s <p`astor, p`astori, p`astorit; pl p`astorid, p`astorite, p`astoreid>

pastor|jus, -ė ◦ *Ta töötas Jaani koguduse pastorina.* Jis dirbo Šv. Jono parapijos pastoriumi.

patarei s <patar`ei, patar`ei, patar`eid; pl patar`eid, patar`eide, patar`eisid>

baterija f ◦ *Vahetasin puldi patareid ära.*

Pakeičiau pultelio baterijas. *Patareid said tühjaks.* Baterijos išsikrovė.

patja → padi

patsient s <patsi`en`ti, patsien`di, patsi`en`ti;
pl patsien`did, patsi`en`tide, patsi`en`te>
pacient|jas, -ė ◦ *Patsiendi seisund on paranenud.* Paciento būklė yra pagerėjusi.

paus s <p`aus, pausi, p`ausi; pl pausid, p`auside, p`ause>

pauzė f; **pertrauka** f ◦ *Vestlusesse tekkis piinlik paus.* Pokalbį nutraukė nejauki pauzė.

- **pikk, lühike, väike paus** ilga, trumpa, maža pauzė; **aastane paus** metų pertrauka
- **pausi tegema, pidama** padaryti pertrauką

pea s <p`ea, p`ea, p`ead, pähe; pl p`ead, p`eade, p`aid>

1. **galva** f ◦ *Mul hakkas pea valutama.* Man pradėjo skaudėti galvą.

- **pead pesema** (= juukseid pesema) trinkti galvą

2. (sg) apie apsirengimą – su galvos apdangalais susijusiose frazėse

- **pähe panema** dėtis, užsidėti; **peas olema** nešioti, būti užsidėjus; **peast ära võtma** nuimti, nusiimti

3. **protas** m, **atmintis** f ◦ *Tüdrukul on hea pea – tunnistusel kõik viied.* Mergaitė turi gerą galvą – pažymėjime vieni penketai. *Kust sulle selline mõte pähe tuli? Kaip tau šovė į galvą tokia mintis? Kas hünni sõnad on peas? Ar moki himno žodžius atmintinai?*

4. **galva** f (vyresnysis, viršinininkas) ◦ *Paavst on katoliku kiriku pea.* Popiežius yra Katalikų bažnyčios galva.

peaaegu adv <p`ea`aegu>

beveik ◦ *Kell on peaaegu kolm.* Beveik trys valandos. *Kas sa oled valmis? – Peaaegu.* Ar esi pasiruošęs? – Beveik.

peab → **pidama**¹; **pidama**²

peagi adv <p`eagi>

greitai, netrukus ◦ *Peeter leidis peagi uue kallima.* Petras greitai susirado naują mylimąją. *Vanaema jääb peagi pensionile.* Močiutė netrukus išeis į pensiją.

peal adpos, adv <p`eal>

ant; po (vieta) ◦ *Autol on koorem peal.*

Automobilis yra pakrautas. *Lapsel on soe tekk peal.* Vaikas užsiklojęs šilta anklode.

- **mille peal** *Vaas on laua peal.* Vaza yra ant stalo. *Pilt ripub seina peal.* Paveikslas kabo ant sienos.

- **mille peal** *Tunni aja pärast pean bussu peal olema.* Po valandos turiu būti autobuse.

- **pea, kõhu, selja peal** ant galvos, pilvo, nugaros
◦ *Poiss seisib pea peal.* Berniukas stovėjo ant galvos.

peale adpos, adv <p`eale>

1. **ant** (kryptis į) ◦ *Pane potile kaas peale.*

Uždenk puodą dangčiu. *Keerasin ennast vasaku külje peale.* Apsiverčiau ant kairio šono.

- **mille peale** *Määrisin leiva peale võid.*

Užtepiau sviesto ant duonos. *Sa astusid mulle jala peale.* Tu užmynei man ant kojos.

2. **po** (apie laiką)

- **peale mida** *Kohtume kohe peale lõunat.*

Susitiksime iš karto po pietų. *Jõuan koju peale kella kuut.* Grįšiu namo po šeštos valandos.

3. **nuo** ◦ *Ta on juba hommikust peale pahas tujus.* Jis jau nuo pat ryto blogos nuotaikos.

4. **išskyrus**

- **peale kelle-mille** *Kõik peale Katrini olid juba kohal.* Visi, išskyrus Kotryną, jau buvo susirinkę. *Peale muusika pole mul mingeid hobisid.* Aš neturiu jokių pomėgių, išskyrus muziką.

5. **be; ne tik... bet ir...; kartu su**

- **peale kelle-mille** *Siin elab peale eestlaste ka teisi rahvusi.* Be estų, čia gyvena ir kitų tautų žmonių. *Tulekahjus hävisid peale raamatute ka kõik maalid.* Gaisras sunaikino ne tik knygas, bet ir visus paveikslus.

6. **į**

- **mille peale** *Kiirustan bussu peale.* Skubu į autobusą.

7. **rodo sąlygojamąją priežastį**

- **mille peale** *Ta ei osanud minu küsimuse peale midagi vastata.* Jis negalėjo nieko atsakyti į mano klausimą. *Ärksin telefonihelina peale.* Atsibudau nuo telefono skambučio. *Ta tegi seda minu käsu, nõudmise peale.* Jis tai padarė mano įsakymu, reikalavimu.

8. **rodo veiksmo objektą**

- **kelle-mille peale** *Ära karju minu peale.* Nerėk ant manęs. *Mõtle tuleviku peale.*

Galvok apie ateitį.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

pealegi adv <p`ealegi>

1. tegul; tebūnie ◦ *Olgu pealegi, ma tulen teiega kaasa*. Na gerai jau, eisiu kartu su jumis.
2. be to; dar ir; prie viso to ◦ *Saara on ilus tüdruk ja pealegi väga tark*. Sara – graži mergina, be to, ir labai protinga.

peale hakkama v <p`eale h`akkama, p`eale hakata, h`akkab p`eale>

1. prasidėti
■ *millal Kontsert hakkab varsti peale*. Netrukus prasidės koncertas.
2. pradėti; daryti ◦ *Hakkame peale, meil on vähe aega*. Pradedam, mes turim nedaug laiko.
■ *millega Mis ma nii suure rahaga peale hakkam?* Ką gi aš darysiu su tokiais dideliais pinigais?

peale tulema v <p`eale tulema, p`eale t`ulla, tuleb p`eale>

1. (apie būseną, emociją) darytis
● **nut** **tuleb peale** norėti verkti, **hirm tuleb peale** darytis baisu, **masendus tuleb peale** apimti depresijai, **uni tuleb peale** pradeda imti miegas ◦ *Olukord on nii lootusetu, et nutt tuleb peale*. Situacija tokia beviltiška, kad norisi verkti. *Mul tuli hirm peale*. Man darėsi baisu.
2. lipti, įlipti ◦ *Tule peale, rong hakkab kohe sõitma!* Lipk vidun, traukinys tuoj pradės važiuoti!

pealinn s <p`eal`inn, p`ealinna, p`eal`inna, p`eal`inna; pl p`ealinnad, p`eal`innade, p`eal`innu> sostinė f

pealkiri s <p`ealkiri, p`ealkirja, p`ealk`irja; pl p`ealkirjad, p`ealk`irjade, p`ealk`irju> pavadinimas m ◦ *Luuletuse pealkiri on „Roos“*. Eilėraščio pavadinimas „Rožė“.
● **pealkirja kandma** būti pavadintam ◦ *Raamat kannab pealkirja „Tervislikud toidud“*. Knyga pavadinta „Sveiki patiekalai“.

pealt adpos, adv <p`ealt>

1. nuo (kryptis iš) ◦ *Majal on värv pealt maha tulnud*. Nuo namo nusilupę dažai. *Ta keeras ennast vasaku külje pealt selili*. Jis apsisvertė nuo kairio šono ant nugaros.
■ *mille pealt Võta pann pliidi pealt ära*. Nuimk keptuvę nuo viryklės. *Tõstsin kohvri riiuli pealt alla*. Nukėliau lagaminą nuo lentynos.
2. iš
■ *mille pealt Tulin just rongi pealt*. Aš ką tik iš traukinio.
3. rodo tikslingą ribojimą
■ *mille pealt Hoian toidu pealt raha kokku*. Taupau iš maistui skirtų pinigų.

pealt kuulama v <p`ealt k`uulama, p`ealt kuulata, k`uulab p`ealt>

slapta klausytis ◦ *Naine kuulas ukse taga meeste juttu pealt*. Moteris slapčia klausėsi už durų, ką kalba vyrai.

pealt nägema v <p`ealt nägema, p`ealt näha, n`äeb p`ealt>

būti liudytoju, **-a** ◦ *Nägin pealt, kuidas auto vastu puud sõitis*. Mačiau, kaip automobilyje trenkėsi į medį.
■ *mida Kas keegi nägi poiste kaklust pealt?* Gal yra liudytojų, mačiusių berniukų muštynes?

pealtnäha adv <p`ealtnäha>

iš pažiūros; iš pradžių ◦ *Marius on pealtnäha korralik inimene*. Iš pažiūros Marius padorus žmogus. *Ülesanne oli lihtsam, kui pealtnäha tundus*. Uždavinys buvo lengvesnis, nei iš pradžių atrodė.

pealtvaataja s <p`ealtv`aataja, p`ealtv`aataja, p`ealtv`aatajat; pl p`ealtv`aatajad, p`ealtv`aatajate, p`ealtv`aatajaid> žiūrov|as, -ė ◦ *Stadionile kogunes mitu tuhat pealtvaatajat*. Į stadioną susirinko keli tūkstančiai žiūrovų.

● **võistluse, etenduse pealtvaatajad** varžybu, spektaklio žiūrovai

pealuu s <p`eal`uu, p`eal`uu, p`eal`uud; pl p`eal`uud, p`eal`uude, p`eal`uid> kaukolė f; SIN kolju

peamine adj <p`eamine, p`eamise, p`eamist; pl p`eamised, p`eamiste, p`eamisi> pagrindinis, -ė, esminis, -ė; svarbiausias, -ia ◦ *Kes on teie ettevõtte peamised konkurendid?* Kas jūsų įmonės pagrindiniai konkurentai?

● **peamine põhjus** pagrindinė priežastis, **peamine eesmärk** pagrindinis tikslas, **peamine probleem** esminė problema, **peamine takistus** pagrindinė kliūtis

peaminister s <p`eamin`ister, p`eamin`istri, p`eamin`istrit; pl p`eamin`istrid, p`eamin`istrite, p`eamin`istreid> premjer|as, -ė, ministras pirmininkas, ministrė pirmininkė ◦ *Kes saab uueks peaministriks?* Kas taps naujuoju ministru pirmininku?

peamiselt adv <p`eamiselt>
daugiausia; visų pirma, pirmiausiai
▫ *Hotellis ööbivad peamiselt turistid.*
Viešbutyje apsistoja daugiausia turistai.

peaosa s <p`eaosa, p`eaosa, p`eaosa, p`ea`ossa;
pl p`eaosad, p`eaosade, p`eaosi>
pagrindinis vaidmuo *m*

• **peaosa / peaosas m** atlikti pagrindinį vaidmenį, ▫ *Kes etenduses peaosa m*ängis?
Kas spektaklyje atliko pagrindinį vaidmenį?

peatama v <p`eatama, p`eatada, p`eatab>
sustabdyti; nutraukti ▫ *Politseinik peatas auto.* Policininkas sustabdė automobilį.

peategelane s <p`eategelane, p`eategelase,
p`eategelast; *pl* p`eategelased, p`eategelaste,
p`eategelasi>
pagrindinis veikėjas, pagrindinė veikėja
• **raamatu, filmi, näidendi peategelane**
knygos, filmo, pjesės pagrindinis veikėjas

peatoimetaja s <p`eatoimetaja,
p`eatoimetaja, p`eatoimetajat; *pl* p`eatoimetajad,
p`eatoimetajate, p`eatoimetajaid>
vyriausiasis redaktorius, vyriausioji redaktorė
▫ *Ta on ajalehe Eesti Ekspress peatoimetaja.*
Jis yra laikraščio „Eesti Ekspress“ vyriausiasis redaktorius.

peatuma v <p`eatuma, p`eatuda, p`eatub,
p`eatutud>

1. sustoti

■ **kus Auto peatus maja ees.** Automobilis sustojo priešais namą.

2. apsistoti

■ **kus Peatusin ühe öö hotellis.** Vienai nakčiai apsistojau viešbutyje.

peatust s <p`eatust, p`eatuste, p`eatust,
p`eatuste; *pl* p`eatused, p`eatuste, p`eatusti =
p`eatusteid>

1. sustojimas *m* ▫ *Sõit kestis tunde ilma peatusteta.* Kelionė truko valandų valandas be jokių sustojimų. *Palun peatust!* Prašau sustoti!
2. stotelė *f* ▫ *Kas te väljute järgmises peatustes?* Ar jūs lipate kitoje stotelėje?

peatükk s <p`eat`ükk, p`eatüki, p`eat`ükki;
pl p`eatükid, p`eat`ükkide, p`eat`ükke>
skyrius *m* ▫ *Romaan koosnes seitsmest peatükist.* Romanas susideda iš septynių skyrių.

peavalu s <p`eavalu, p`eavalu, p`eavalu;
pl p`eavalud, p`eavalude, p`eavalusid>
galvos skausmas *m* ▫ *Mul oli eile kohutav peavalu.* Man vakar siaubingai skaudėjo galvą.

pedagoog s <pedag`oog, pedagoogi,
pedag`oogi; *pl* pedagoogid, pedagog`oogide,
pedag`ooge>
pedagogjas, -ė

peegel s <p`eegel, p`eegli, p`eeglit;
pl p`eeglid, p`eeglite, p`eegleid>
veidrodis *m* ▫ *Tüdruk seisis peegli ees ja kammis juukseid.* Mergaitė stovėjo priešais veidrodį ir šukavosi.

peegeldama v <peegeldama, peegeldada,
peegeldab>
atspindėti
■ **mida Helkur peegeldab valgust.** Atšvaitas atspindi šviesą.

peen adj <p`een, peene, p`eent; *pl* peened,
peente, p`eeni; *laipsn.* peenem, kõige peenem>
1. plon|jas, -a, laib|jas, -a; SIN peenike; ANT jame
▫ *Kandsin peente triipudega pintsakut.* Vilkėjau švarką siaurais dryželiais. *Hakkisin sibula peeneks.* Susmulkinau svogūną.
2. prabang|jus, -i; prašmatn|jus, -i;
elegantišk|jas, -a, skoning|jas, -a ▫ *Sõime lõunat ühes peenes restoranis.* Valgėme pietus viename prabangiame restorane.

• **peen daam** prašmatni / elegantiška ponija,
peen härra prašmatnus / elegantiškas ponas

peenar s <peenar, p`eenra, peenart;
pl p`eenrad, peenarde, p`eenraid>
lysvė *f* ▫ *Peenral kasvavad kurgid.* Lysvėje auga agurkai. *Istutasin peenrale tulpe ja nartsisse.* Pasodinau lysvėje tulpių ir narcizų.

peenike adj <peenike, peenikese, peenikest,
peenikesse; *pl* peenikesed, peenikeste, peenikesi;
laipsn. peenikesem, kõige peenikesem>
1. plon|jas, -a, laib|jas, -a; SIN peen; ANT jame
▫ *Taimel on peenike vars.* Augalas turi ploną stiebą.

• **peenikesed jalad** plonos kojos, **peenikesed sõrmed** ploni pirštai
2. (apie balsą) plonas, aukštas; ANT jame
▫ *Tüdruk laulis peenikese hääleaga.* Mergaitė dainavo plonu balsu.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

peenis s <p`eenis, peenise, peenist; *pl* peenised, peeniste, peeniseid>

penis *m*

peenraha s <p`eenraha, p`eenraha, p`eenraha>

smulkios monetos *f pl* ◦ *Sain tagasi peenraha*. Gavau gražą smulkiomis monetomis.

peet s <p`eet', peedi, p`eeti; *pl* peedid, p`eetide, p`eet'e>

buokas *m*

peetud → pidama¹

pehme adj <p`ehme, p`ehme, p`ehmet; *pl* p`ehmed, p`ehmete, p`ehmeid; *laipsn.* p`ehmem, kõige p`ehmem>

1. minkšt|as, -a; ANT kōva ◦ *Jalad vajusid pehmese liiva*. Kojos smigo į minkštą smėlį.

• **pehme padi** minkšta pagalvė

2. šveln|us, -i

• **pehme nahk** švelni oda, **pehmed juuksed** švelnūs plaukai

peigmees s <p`eigm`ees, p`eigmehe, p`eigm`eest; *pl* p`eigmehed, p`eigmeeste, p`eigmehi>
jaunikis *m* ◦ *Pruut ja peigmees suudlesid*.
Nuotaka ir jaunikis pasibučiavo.

peitma v <p`eitma, p`eita, peidab, peidetud; p`eitis, p`eitnud>

slėpti, paslėpti; pasislėpti ◦ *Peida vōti āra*. Paslėpk raktą.

■ **kuhu** *Peitsin raamatu sahtlisse*. Paslėpiau knygą stalčiuje. *Laps peitis end kapi taha*. Vaikas pasislėpė už spintos.

peituma v <p`eituma, p`eituda, p`eitub>
slypėti; pasislėpti

■ **milles** *Õnn peitub väikestes asjades*. Laimė slypi mažuose dalykuose.

■ **kuhu** *Päike peitus pilve taha*. Saulė pasislėpė už debesies.

peksma v <p`eksma, p`eksta, peksab, p`ekstud; p`eksis, p`eksnud>

mušti; daužyti

■ **keda-mida** *Peremees peksab oma koera*. Šeimininkas muša savo šunį. *Kurjategijad peksid ohvrit jalgadega*. Nusikaltėliai spardė auką kojomis.

pension s <p`en`sion, p`en`sioni, p`en`sioni; *pl* p`en`sionid, p`en`sionide, p`en`sione>

pensija *f* ◦ *Kui suur on keskmine pension Eestis?* Kokia vidutinė pensija Estijoje?

• **pensioni saama, maksma** gauti, mokėti pensiją

• **pensionist elama** gyventi iš pensijos

• **pensionile minema / jääma** išeiti į pensiją;

pensionil olema būti pensininku ◦ *Isa jäi aasta tagasi pensionile*. Prieš metus tėvas išėjo į pensiją.

pensionär s <pen`sionär, pen`sionäri, pen`sionäri; *pl* pen`sionärid, pen`sionäride, pen`sionäre>

pensinink|as, -ė

peo → pidu

pere s <pere, pere, peret, p`erre; *pl* pered, perede, peresid>

šeima *f*; SIN perekond ◦ *Mitu liiget teie peres on?* Kiek jūsų šeimoje narių?

perearst s <pere`arst, perearsti, pere`arsti; *pl* perearstid, pere`arstide, pere`arste>

šeimos gydytojas, -a ◦ *Gripi puhul pöördu perearsti poole*. Gripo atveju kreipkis į šeimos gydytoją.

perekond s <perek`ond, perekonna, perek`onda, perek`onda; *pl* perekonnad, perek`ondade, perek`ondi>

šeima *f*; SIN pere ◦ *Ta on pärit heast perekonnast*. Jis kilęs iš geros šeimos.

perekonnaliige s <perekonnaliige, perekonnaliikme, perekonnaliiget;

pl perekonnaliikmed, perekonnaliikmete, perekonnaliikmeid>

šeimos narjys, -ė; SIN pereliige ◦ *Kirjutasin ankeeti kõigi perekonnaliikmete andmed*.

Anketoje surašiau visų šeimos narių duomenis.

perekonnanimi s <perekonnanimi, perekonnanime, perekonnanime;

pl perekonnanimed, perekonnanimede, perekonnanimesid>

pavardė *f*

perekonnaseis s <perekonnas`eis, perekonnaseisu, perekonnas`eisu>
šeiminė padėtis m ◻ *Ankeeti tuli märkida vanus ja perekonnaseis*. Anketoje reikėjo pažymėti amžių ir šeiminę padėtį.

pereliige s <pereliige, perel`iikme, pereliiget; pl perel`iikmed, perel`iikmete, perel`iikmeid>
šėimos narjys, -ė; SIN perekonnaliige
◻ *Pereliikmed, sõbrad ja töökaaslased olid talle raskel ajal suureks toeks*. Šėimos nariai, draugai ir bendradarbiai sunkmečiu jam buvo didelė parama.

peremees s <perem`ees, peremehe, perem`eest; pl peremehed, peremeeste, peremehi>
šėimininkas m ◻ *Andrus on suure talu peremees*. Andrius yra didelio ūkio šėimininkas.

perenaine s <perenaine, perenaise, peren`aist; pl perenaised, perenaiste, peren`aisti>
šėimininkė f ◻ *Ta on kõõgis hea perenaine*. Virtuvėje ji gera šėimininkė.

period s <peri`ood, perioodi, peri`oodi, peri`oodi; pl perioodid, peri`oodide, peri`oode>
periodas m, laikotarpis m ◻ *Tema elus on praegu raske periood*. Šiuo metu jis išgyvena sunkų (gyvenimo) laikotarpį. *Nimeta Eesti ajaloo põhilised perioodid*. Išvardyk svarbiausius Estijos istorijos periodus.

• **period algab, kestab, lõpeb** periodas prasideda, tęsiasi, baigiasi

pesa s <pesa, pesa, pesa, p`essa; pl pesad, pesade, pesasid>
lizdas m ◻ *Linnud tegid akna alla pesa*. Paukščiai susisuko lizdą po langų.

pesema v <pesema, p`esta, peseb, p`estud; pesi, p`esnud, p`estakse>
plauti; prausti, praustis ◻ *Enne söömist tuleb käsi pesta*. Prieš valgį reikia nusiplauti rankas. *Pesen ennast iga päev*. Prausiuisi kiekvieną dieną.

• **hambaid pesema** valyti dantis, **nõusid pesema** plauti indus, **nägu pesema** prausti veidą, **pead/juukseid pesema** trinkti galvą, **pesu pesema** skalbti, **põrandat pesema** plauti grindis

pesemine s <pesemine, pesemise, pesemist>
plovimas m; prausimasis m ◻ *Minu ülesandeks jäi nõude pesemine*. Mano užduotis buvo plauti indus. *Seal polnud pesemise võimalust*. Ten nebuvo galimybių nusiprausti.

pesu s <pesu, pesu, pesu, p`essu>

1. skalbiniai m pl

• **must, puhas pesu** nešvarūs, švarūs skalbiniai; **valge, värviline pesu** balti, spalvoti skalbiniai

• **pesu pesema** skalbti skalbinius, **pesu kuivatama** džiovinti skalbinius, **pesu triikima** lyginti skalbinius

2. apatiniai drabužiai m pl ◻ *Kannan talvel sooja pesu*. Žiemą nešioju šiltus apatinius drabužius.

3. patalynė f ◻ *Ta pani voodisse puhta pesu*. Jis pervilkio švartų patalynę.

pesumasin s <pesumasin, pesumasina, pesumasinat; pl pesumasinad, pesumasinatė, pesumasinaid>
skalbyklė f ◻ *Pane must pesu pesumasinasse*. Nešvarius skalbinius sudėk į skalbyklę.

pesupulber s <pesup`ulber, pesup`ulbri, pesup`ulbrit; pl pesup`ulbrid, pesup`ulbrite, pesup`ulbreid>
skalbimo milteliai m pl

petersell s <peters`el`l, peterselli, peters`elli>
petražolė f

• **vārskē, kuivatatud petersell** šviežios, džiovintos petražolės

petma v <p`etma, p`etta, petab, petetud; p`ettis, p`etnud>
apgauti

■ **keda Poiss pettis oma sõpru**. Berniukas apgavo savo draugus. *Kui mu mälu mind ei peta, on sinu tütar juba viieaastane*. Jei atmintis manęs neapgauna, tavo dukrai jau penkeri.

pettuma v <p`ettuma, p`ettuda, p`ettub>
nusivilti ◻ *Olin väga pettunud, et mu tööd nii halvaks peeti*. Buvau labai nusivylęs, kad mano darbas buvo taip blogai įvertintas.

■ **kelles-milles Rahvas on poliitikutes pettunud**. Žmonės yra nusivylę politikais. *Pettusin selles raamatus*. Nusivyliau šia knyga.

pettus s <p`ettus, p`ettuse, p`ettust; pl p`ettused, p`ettuste, p`ettusi = p`ettuseid>

apgavystē f, apgaulē f ◻ *Ta langes pettuse ohvriks*. Jis tapo apgavystės auka. *Mees pääses võimule pettuse teel*. Jis pateko į valdžią per apgaulę.

• **pettust avastama** išaiškinti apgavystę

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

pidama¹ v <pidama, pidada, p`eab, p`eetud; pidas>

1. organizuoti, vykdyti; švęsti ◦ *Järgmine konverents peetakse Tallinnas. Kita konferencija organizuojama Taline.*

• **sünnipäeva pidama** švęsti gimtadienį, **pulmi pidama** švęsti vestuves, **pidu pidama** linksmintis, kelti vakarėlį ◦ *Kus sa oma sünnipäeva pead? Kur švęsi savo gimtadienį?*

2. manyti; laikyti

■ **keda + kelleks** *Ma pidasin sind oma sõbraks. Aš laikiau tave savo draugu.*

■ **mida + milliseks** *Ta peab oma tööd väga tähtsaks. Jis mano, kad jo darbas labai svarbus.*

• **vajalikuks, võimalikuks, õigeaks pidama** laikyti reikalingu, įmanomu, teisingu ◦ *Pidasin vajalikuks oma käitumist selgitada. Jaučiau reikalą pasiaiškinti dėl savo elgesio.*

3. žodžiu pristatyti, pateikti

• **kõnet pidama** sakyti kalbą, **loengut pidama** skaityti paskaitą ◦ *Pidasin pulmas kõne. Vestuvėse sakiau kalbą.*

4. auginti, laikyti

• **lehmi, lambaid, sigu, kanu pidama** auginti / laikyti karves, avis, kiaules, vištas ◦ *Vanaema peab maal lambaid. Močiutė kaime augina avis.*

5. išlaikyti; laikytis

• **distanti pidama** išlaikyti atstumą, **tempot pidama** išlaikyti tempą, **dieeti pidama** laikytis dietos, **sidet pidama** palaikyti ryšį

pidama² v <pidama, pidada, p`eab; pidi>

1. privalėti, reikėti; turėti; SIN tulema²

■ **mida tegema** *Ma pean minema. Aš turiu eiti. Peame kiirustama, muidu jääme hiljaks. Turime paskubėti, kitaip pavėluosime.*

2. ketinti, planuoti

■ **mida tegema** *Sa pidid ju koju minema? Ar tau nereikėjo eiti namo? Temast pidi hoopis advokaat saama. Jis turėjo tapti advokatu.*

3. rodo ką esant reikalingą, tikslingą
■ **mida tegema** *Sa peaksid talt vabandust paluma. Tu turėtum paprašyti jo atleidimo. Me oleksime pidanud sellele varem mõtlema. Mums reikėjo anksčiau apie tai pagalvoti.*

4. rodo ką esant tikėtiną

■ **mida tegema** *Ta peaks sind mäletama. Jis turėtų tave prisiminti. Siin lähedal peaks üks pood olema. Netoliese turėtų būti viena parduotuvė.*

pidamine s <pidamine, pidamise, pidamist> auginimas *m*, laikymas *m* ◦ *Lemmiklooma pidamine korteris on väga levinud. Gyvūnėlių laikymas bute yra labai paplitęs.*

pidev adj <pidev, pideva, pidevat; *pl* pidevad, pidevate, pidevaid>

pastov|us, -i, nuolatin|is, -ė ◦ *Väikesed lapsed vajavad pidevat tähelepanu. Maži vaikai reikalauja nuolatinės dėmesio.*

pidevalt adv <pidevalt>

pastoviai, nuolat ◦ *Inimeste arv kasvab pidevalt. Žmonių skaičius nuolat auga.*

pidi adpos <pidi>

1. pagal, palei (kelio įnagininkas)

■ **mida pidi** *Sõitsime Endla tänavat pidi kesklinna. Endla gatve važiuome į miesto centrą. Jalutasime jõekallast pidi. Vaikšiojome palei upę. Tuletõrjuja ronis redelit pidi katusele. Gaisrininkas kopėčiomis užlipo ant stogo.*

• **teed pidi** keliu, **tänavat pidi** gatve

2. pagal

■ **mida pidi** *Ma tunnen kõiki kolleege eesnime pidi. Aš žinau visų savo kolegų vardus.*

pidžaama s <pidžaama, pidžaama, pidžamat; *pl* pidžamad, pidžamade, pidžamasid> *pižama f*

pidu s <pidu, p`eo, pidu, p`ittu; *pl* p`eod, pidude, pidusid>

vakarēlis m; šventė *f* ◦ *Laupäeva õhtul toimub Mare juures pidu. Šeštadienio vakarą pas Marę vyks vakarėlis. Pidu kestit hommikuni. Vakarėlis tęsėsi iki ryto.*

• **pidu korraldama** organizuoti vakarėlį, **pidu pidama** linksmintis, kelti vakarėlį

pidulik adj <pidul`ik, piduliku, pidul`ikku; *pl* pidulikud, pidulike, pidul`ikke;

laipsn. pidulikum, kõige pidulikum> šventiškas, -a, šventin|is, -ė ◦ *Külaliste auks korraldati pidulik õhtusöök. Svečių garbei buvo suorganizuota šventinė vakarienė. Saalis valitses pidulik meeoleolu. Salėje viešpatavo šventiška nuotaika.*

• **pidulik riietus, kleit** šventiška apranga, suknelė, **pidulik ülikond** šventiškas kostiumas, **pidulik üritus** šventiškas renginys, **pidulik vastuvõtt** šventiškas priėmimas

pidur s <pidur, piduri, pidurit; *pl* pidurid, pidurite, pidureid>

stabdys m ◦ *Avarii teinud auto pidurid*

polnud korras. Į avariją patekusio automobilio stabdžiai buvo netvarkingi.

• **pidurit vajutama** spausti stabdžius

pidurdama v <pidurdama, pidurdada, pidurdab>

1. stabdyti ◦ *Autojuht pidurdas jäsult*.

Vairuotojas staigiai sustabdė automobilį. *Üks auto pidurdas ja teine sõitis talle otsa*. Vienas automobilis stabdė, o kitas į jį atsitrenkė.

2. lėtinti, trukdyti

■ *mida Korruptsioon pidurdab arengut*.

Korupcija stabdo vystymąsi.

pigem adv <pigem>

1. daugiau; labiau ◦ *Seal ma tundsin end pigem võõra kui omana*. Ten jaučiausi labiau svetimas, nei savas.

2. geriau; mieliau ◦ *Ma pigem suren, kui temalt vabandust palun!* Aš geriau mirsiu, nei prašysiu jo atleidimo!

pigistama v <pigistama, pigistada, pigistab>

spausti, išspausti ◦ *Pigistasin sidruni mahlast tühjaks*. Išspaudžiau citrinos sultis.

Uued kingad pigistavad. Nauji bateliai spaudžia.

pihta adv, adpos <p`ihta>

į; link (taikinį, tikslą) ◦ *Laps sai palliga pihta*. Kamuolys pataikė į vaiką.

■ *kelle-mille pihta Politseinike pihta visati kive ja muid asju*. Į policininkus buvo mėtomi akmenys ir kiti daiktai.

pihta hakkama v <p`ihta h`akkama, p`ihta hakata, h`akkab p`ihta>

pradėti ◦ *Hakkame pihta, meil ei ole palju aega*. Pradedam, mes neturim daug laiko.

■ *millega Hakake tööga kohe pihta*. Tuoju pat pradėkite darbą.

piibel s <p`iibel, p`iibli, p`iiblit; *pl* p`iiblid, p`iiblite, p`iibleid>

Biblija f ◦ *Ema oli usklik ja luges sageli piiblit*.

Mama buvo tikinti ir dažnai skaitė Bibliją.

piim s <p`iim, piima, p`iima>

pienas *m* ◦ *Ta jõi söögi kõrvale klaasi piima*. Valgydamas jis išgėrė stiklinę pieno.

• **rasvane, lahja piim** riebus, liesas pienas

piinlik adj <p`iinl`ik, p`iinliku, p`iinl`ikku, p`iinl`ikku; *pl* p`iinlikud, p`iinlike, p`iinl`ikke;

laipnsn. p`iinlikum, kõige p`iinlikum>

gėdinglas, -a ◦ *Kõigil hakkas tema ebaviisaka kaitumise pärast piinlik*. Visiems pasidarė gėda dėl jo nemandagaus elgesio. *Olukord oli äärmiselt piinlik*. Padėtis buvo be galo gėdinga.

• **piinlik lugu** gėdinga istorija, **piinlik juhtum** gėdingas nutikimas

piir s <p`iir, piiri, p`iiri; *pl* piirid, p`iiride, p`iire>

1. valstybės siena f ◦ *Ületasime Leedu piiri*.

Kirtome Lietuvos sieną. *See ansambel on tuntud ka väljaspool Eesti piire* (= välismaal). Šis ansamblis yra žinomas ir už Estijos ribų.

2. riba f ◦ *Kust läheb hea ja halva maitse piir?* Kur riba tarp gero ir blogo skonio?

3. riba f (paskutinis, galutinis laipsnis, pakopa) ◦ *Ta töötab oma võimete piiril*. Jis dirba kiek išgali.

• **kriitiline, viimane piir** kritinė, paskutinė riba

4. rodo apimties, skaičių ribą ◦ *Vanemad püüavad lapsi võimaluste piires aidata*. Tėvai kiek įmanoma stengiasi padėti vaikams. *Palkade tõus jääb järgmisel aastal 10% piiridesse*.

Atlyginimai kitais metais augs iki 10 %.

• **ülemine, aluline piir** apatinė, viršutinė riba

piirama v <p`iirama, piirata, p`iirab, piiratud>

1. riboti; mažinti ◦ *Otsustasin suitsetamist piirata*. Nusprendžiau sumažinti rūkymą.

Seminaril osalejate arv on piiratud. Seminaro dalyvių skaičius yra ribotas.

2. aptverti ◦ *Hoonet piiras kõrge müür*.

Pastatas buvo aptvertas aukšta siena.

■ *millega Parkla territoorium on aiaga piiratud*. Automobilijų stovėjimo aikštelės teritorija yra aptverta tvora.

piirduma v <p`iirduma, p`iirduda, p`iirdub> apsiriboti

■ *millega Piirdun vaid paari näitega, sest aega on vähe*. Apsiribosiu tik keliais pavyzdžiais, nes laiko nedaug. *Minu lõunasöök piirdus supi ja pirukaga*. Mano pietūs apsiribojo sriuba ir pyragėliu.

piirivalve s <piirivalve, piiriv`alve, piirivalvet>

pasienio apsaugos tarnyba *f* ◦ *Piirivalve pidas kinni kaks kahtlast isikut*. Pasienio apsaugos tarnyba sulaikė du įtartinus asmenis.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

piirkond s <p`iirk`ond, p`iirkonna, p`iirk`onda, p`iirk`onda; *pl* p`iirkonnad, p`iirk`ondade, p`iirk`ondi>
teritorija *f*, **sritis** *f* ◦ *Selles piirkonnas asub palju järvi*. Šioje teritorijoje yra daug ežerų. *Kesklinna piirkonnas on parkimine tasuline*. Miesto centre automobilių stovėjimas yra mokamas. *Mul on südame piirkonnas valud*. Man skauda širdies srityje.

piisama v <p`iisama, piisata, p`iisab>
 užtekti, pakakti

■ **millest** *Sellest rahast ei piisa, et maja osta*. Šių pinigų neužteks namui nusipirkti. *Takso kutsumiseks piisab telefonikõnest*. Taksi iškviesti užtenka telefono skambučio.

■ **mida** *Sööki peaks kõigile piisama*. Valgio turėtų užtekti visiems.

piisav adj <p`iisav, p`iisava, p`iisavat; *pl* p`iisavad, p`iisavate, p`iisavaid>
 pakankam[as], -a, užtenkam[as], -a ◦ *Peame jälgima, et toit sisaldaks piisaval hulgal vitamiine*. Turime sekti, kad maiste būtų pakankamas kiekis vitaminų.

piisavalt adv <p`iisavalt>
 pakankamai, užtektinai; *SIN* küllalt ◦ *Mul on piisavalt aega, et töö valmis saada*. Aš turiu pakankamai laiko, kad pabaigčiau darbą.

pikaajaline adj <pikaajaline, pikaajalise, pikaajalist, pikaajalisse; *pl* pikaajalised, pikaajaliste, pikaajalisi; *laipsn.* pikaajalisem, kõige pikaajalisem = pikaajalisim>
 ilgalaik[is], -é ◦ *Haige vajab pikaajalist ravi*. Ligoniui reikalingas ilgalaikis gydymas.
 ● **pikaajaline leping, laen** ilgalaikė sutartis, paskola

pikali adv <pikali>
 gulomis, gulsč[is], -a; tapti gulsč[iam], -iai ◦ *Heitsin diivanile pikali*. Atsiguliau ant sofos. *Ta kukkus libedal teel pikali*. Jis pargriuvo ant slidaus tako. *Koer on muru peal pikali*. Šuo guli ant žolės.

pikalt adv <pikalt; *laipsn.* pikemalt, kõige pikemalt>
 ilgai ◦ *Ta oli pikalt haige*. Jis ilgai sirgo. *Kui pikalt (= kui kaua) sa puhkad?* Kiek laiko ilsėsiesi /atostogausi?

pikendama v <pikendama, pikendada, pikendab, pikendatud>

pratešti, prasitešti ◦ *Kas sa õpilaspiletit pikendasid?* Ar prasitęsei moksleivio pažymėjimą?

● **lepingut pikendama** pratęsti sutartį
 ◦ *Pikendasime lepingut viieks aastaks/viie aasta võrra*. Pratęsėme sutartį penkeriems metams.

● **tähtaega pikendama** pratęsti galutinį terminą
 ◦ *Tähtaega pikendati kuni 15. detsembrini*. Galutinis terminas buvo pratęstas iki gruodžio 15 dienos.

pikk adj <p`ikk, pika, p`ikka; *pl* pikad, p`ikkade, p`ikki; *laipsn.* pikem, kõige pikem>

ilg[as], -a; aukštas, -a; *ANT* lühike ◦ *Naine on pikka kasvu*. Moteris yra aukšta. *Panin jalga pikad püksid*. Apsimoviau ilgas kelnes. *Koduni on veel pikk tee*. Iki namų dar ilgas kelias. *Poes oli pikk järjekord*. Parduotuvėje buvo ilga eilė.

● **pikad juuksed** ilgi plaukai, **pikad ripsmed** ilgos blakstienos, **pikad küüned** ilgi nagai

● **pikk nimekiri/loetelu** ilgas sąrašas
Järv on 100 kilomeetrit pikk ja 30 kilomeetrit lai. Ežeras yra 100 kilometrų ilgio ir 30 kilometrų pločio. *Eduard on juba pikka aega töötü olnud*. Eduardas jau kurį laiką bedarbis.

● **pikk paus, reis, tööpäev** ilga pertrauka, kelionė, darbo diena

pikkune adj <p`ikkune, p`ikkuse, p`ikkust; *pl* p`ikkused, p`ikkuste, p`ikkusi = p`ikkuseid>
 ilgio ◦ *Õpingutesse tekkis kahe aasta pikkune paus*. Tarp studijų atsirado dvejų metų pauzė.

pikkus s <p`ikkus, p`ikkuse, p`ikkust, p`ikkusse>

1. ilgis *m*; **ūgis** *m* ◦ *Inimeste keskmine pikkus suureneb kogu maailmas*. Vidutinis žmonių ūgis didėja visame pasaulyje. *Kas püksid on paraja pikkusega?* Ar kelnės tinkamo ilgio?

● **raja, distantsi pikkus** tako, distancijos ilgis
2. trukmė *f* ◦ *Filmi pikkus on kaks tundi*. Filmo trukmė – dvi valandos.

● **puhkuse, tööpäeva pikkus** atostogų, darbo dienos trukmė

piklik adj <p`ikl`ik, p`ikliku, p`ikl`ikku, p`ikl`ikku; *pl* p`iklikud, p`iklike, p`ikl`ikke; *laipsn.* p`iklikum, kõige p`iklikum>
pailg[as], -a ◦ *Mees on kõhn ja pikliku näoga*. Vyras yra plonas, pailgo veido. *Sellel puul on piklikud lehed*. Šio medžio lapai yra pailgi.

pildistama v <pil'distama, pil'distada, pil'distab, pil'distatud>
fotografuoti

■ **keda-mida** *Pildistasin reisil huvitavaid maju.* Kelionėje fotografavau įdomius namus.

pilet s <pilet, piletī, piletit; pl piletid, piletite, piletēid>

bilietas m ◦ *Ostsin bussijuhi käest pileti.* Bilietą nusipirkau iš autobuso vairuotojo. *Algavale etendusele on piletid välja müüdnud.* Į prasidedantį spektaklį visi bilietai parduoti.

pilk s <p'ilk, pilgu, p'ilkū; pl pilgud, p'ilkude, p'ilke>
žvilgsnis m ◦ *Ta tōstis pilgu ajalehelt.* Jis pakėlė žvilgsnį nuo laikraščio. *Mehe pilk peatus ilusal tüdrukul.* Vyro žvilgsnis sustojo ties gražia mergina.

● **pilku heitma** užmesti žvilgsnį, žvilgtelėti
◦ *Te ei heitnud minu poole pilkugi.* Jis net nežvilgtelėjo į mano pusę.

● **pilku püüdma** patraukti žvilgsnį ◦ *Aias püüdis pilku uhke purskkaev.* Sode žvilgsnį patraukė puošnus fontanas.

● **terav, kuri, sōbralik pilk** aštrus, piktas, draugiškas žvilgsnis

pill s <p'il'l, pilli, p'illi; pl pillid, p'illide, p'il'le>
instrumentas m (muzikos) ◦ *Kas sa māngid mōnda pilli ka?* Ar tu groji kokiui nors instrumentu?

piloot s <pil'oot, piloodi, pil'ooti; pl piloodid, pil'ootide, pil'ootē>
pilotjas, -ė

pilt s <p'il't, pil'di, p'il'ti; pl pil'did, p'il'tide, p'il'tē>
1. nuotrauka f; **paveikslas** m ◦ *Ma joonistan sinust pildi.* Aš tave nupiešiu. *Aabitsa kaanel oli ilus kuke pilt.* Ant elementoriaus viršelio buvo gražus paveikslukas su gaideliu. *Palun tee meist üks pilt (= pildista meid).* Prašau mus nufotografuoti.

● **pilte vaatama, näitama** žiūrėti, rodyti nuotraukas

● **pilte ilmutama** (= fotode kohta) išryškinti nuotraukas ◦ *Ilmutasin suvised pildid ära.* Išryškinau vasarą darytas nuotraukas.

2. vaizdas m ◦ *Meile avanes kurb pilt – maja oli ära põlenud.* Prieš mus atsivėrė liūdnas vaizdas – namas buvo sudegęs.

3. įsivaizdavimas m; **apžvalga** f ◦ *Ajaleht andis toimunust täpse pildi.* Laikraštis pateikė tikslią įvykio apžvalgą.

pilv s <p'ilv, pilve, p'ilve; pl pilved, p'ilvede, p'ilvi>
debesis m ◦ *Tumedad pilved lähenevad, hakkab vihma sadama.* Artinasi tamsūs debesys, pradės lyti.

pilves adj <p'ilves>
debesuotjas, -a; SIN pilvine; ANT pilvitu
◦ *Homnik oli pilves ja vihmane.* Rytas buvo debesuotas ir lietingas.

pilvine adj <pilvine, pilvise, pilvist; pl pilvised, pilviste, pilviseid; laipsn. pilvisem, kõige pilvisem>
debesuotjas, -a; SIN pilves; ANT pilvitu

pilvitu adj <pilvitu, pilvitu, pilvitut; pl pilvitud, pilvitute, pilvituid>

giedrjas, -a; ANT pilvine, pilves ◦ *Päike paistis ja taevas oli täiesti pilvitu.* Švietė saulė ir dangus buvo visiškai giedras.

pime adj, s <pime, pimedā, pimedat; pl pimedad, pimedate, pimedaid; laipsn. pimedam, kõige pimedam = pimedaim>

1. tamsjus, -i; ANT valge ◦ *Õues hakkab juba pimedaks minema.* Lauke jau pradeda temti. *Oli nii pime, et me ei näinud enam teed.* Buvo taip tamsu, kad mes nebematėme kelio.

● **pime õõ** tamsi naktis, **pime tuba** tamsus kambarys

2. akljas, -a ◦ *Mees on peaaegu pime.* Vyras beveik aklas.

● **pimedaks jääma** apakti ◦ *Ta jäi vanas eas pimedaks.* Senatvėje jis apako.

3. nereglys, -ė, **akl**lys, -ė ◦ *Aitasime pimedā üle tee.* Padėjome neregiiui pereiti gatvę.

● **pimedate kool** aklujų mokykla, **pimedate kiri** aklujų (Brailio) raštas

pimedus s <pimedus, pimeduse, pimedust, pimedusse>

tamsa f; ANT valgus ◦ *Laps kardab pimedust.* Vaikas bijo tamsos. *Õues oli täielik pimedus.* Lauke buvo visiška tamsa.

pind¹ s <p'ind, pinna, p'inda; pl pinnad, p'indade, p'indu>

1. paviršius m ◦ *Laud on sileda pinnaga.* Stalo paviršius yra lygus. *Naha pinnale tekkisid villid.* Ant odos iškilo pūslelės.

2. žemė f; **plotas** m ◦ *Umbes pool Eesti pinnast on kaetud metsaga.* Maždaug pusę Estijos ploto dengia miškas. *Allan vibib esimest korda Ameerika pinnal.* Alanas pirmą kartą lankėsi Amerikoje.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

pind² s <p`ind, pinnu, p`indu; *pl* pinnud, p`indude, p`inde>

rakštis m ◦ *Astusin pinnu jalga*. Ī koja įsivariau rakštį.

pindala s <p`indala, p`indala, p`indala; *pl* p`indalad, p`indalade, p`indalasiid>

plotas m ◦ *Korteri pindala on 64 m². Buto plotas 64 m².*

pinge s <pinge, p`inge, pinget; *pl* p`inged, pingete, p`ingeid>

1. įtampa *f*; **elektrinė įtampa** *f* ◦ *Uus töökoht tekitas palju pingeid*. Naujas darbas sukėlė daug įtampos. *Pinge on 220 volti*. Elektrinė įtampa 220 V.

• **pinged ūhiskonnas, suhetes, perekonnas** įtampa visuomenėje, santykiuose, šeimoje

• **sotsiaalsed, poliitilised pinged** socialinė, politinė įtampa

• **pinge kasvab, langeb, kaob** įtampa auga, krinta, dingsta ◦ *Māngu lõpus pinge kasvas*. Žaidimo pabaigoje įtampa augo.

2. įsitemplęs, -usi (apie raumenų tonusą) ◦ *Pārast trenni on lihased pinges*. Po treniruotės raumenys yra įsitempę.

pinginaaber s <pingin`aaber, pingin`aabri, pingin`aabrit; *pl* pingin`aabrid, pingin`aabrite, pingin`aabreid>

suolo drauglas, -ė

pingutama v <pingutama, pingutada, pingutab, pingutatud>

stengtis ◦ *Pingutasin tāiest jōust, aga ei jōudnud kivi ūles tōsta*. Stengiausi iš visų jėgų, bet nesugebėjau pakelti akmens.

pingutus s <pingutus, pingutuse, pingutust, pingutusse; *pl* pingutused, pingutuste, pingutusi>
pastangos *f pl* ◦ *Haige tōusis suure pingutusega pūsti*. Ligonis atsikėlė su didžiausiomis pastangomis. *Õppimine nõuab pingutust*. Mokymasis reikalauja pastangų.

pink s <p`ink, pingi, p`inki; *pl* pingid, p`inkide, p`inke>
suolas *m*

pintsak s <pintsak, pintsaku, pintsakut; *pl* pintsakud, pintsakute, pintsakuid>

švarkas m ◦ *Ūlikond koosneb pintsakust ja pūkstest*. Kostiumą sudaro švarkas ir kelnės.

• **pintsakut selga panema** apsivilkti švarką
pintsak on seljas vilkėti švarką, **pintsakut seljast** (ära) vōtma nusivilkti švarką

pintsel s <p`intsel, p`intslī, p`intslit;

pl p`intslid, p`intslite, p`intslleid>

teptukas *m*

pipar s <pipar, p`ipra, pipart; *pl* p`iprad, piparde, p`ipraid>

pipiras m ◦ *Supp on mage, tuleb soola ja pipart lisada*. Sriuba prėska, reikia įberti druskos ir pipirų.

• **must, valge pipar** juodieji, baltieji pipirai

piparkook s <pipark`ook, piparkoogi, pipark`ooki; *pl* piparkoogid, pipark`ookide, pipark`ooke>

imbierinis sausainis m ◦ *Lapsed kaunistasid piparkooke*. Vaikai puošė imbierinius sausainius.

piparmünt s <piparm`ūn`ti, piparmūn`di, piparm`ūn`ti>

mēta *f* ◦ *Korjasime piparmūnti ja tegime sellest teed*. Prisiskynėme mėtų ir virėme iš jų arbatą.

pirn s <p`irn, pirmi, p`irmi; *pl* pirnid, p`irnide, p`irne>

1. kriaušė *f*

2. lempūtė *f* (elektros) ◦ *Vahetasin lambil pirmi āra*. Pakeičiau lempuotę.

pirukas s <pirukas, piruka, pirukat; *pl* pirukad, pirukate, pirukaid>

pyragas *m* (įdarytas); **pyragėlis** *f* ◦ *Vanaema kūpsetas pirukaid*. Močiutė kepė pyragėlius.

• **soolased, magusad pirukad** sūrūs, saldūs pyragėliai

pisar s <pisar, pisara, pisarat; *pl* pisarad, pisarate, pisaraid>

ašara *f* ◦ *Naise silmist voolasid pisarad*. Iš moters akių riedėjo ašaros.

• **pisaraid valama, pūhkima** lieti, šluostyti(s) ašaras

pisike adj <pisike, pisikese, pisikest, pisikesse; *pl* pisikesed, pisikeste, pisikesi; *laipsn.* pisem, kōige pisem = pisim>

mažytįjis, -ė, mažūtįjis, -ė ◦ *Sipelgad on pisikesed putukad*. Skruzdėlės yra mažyčiai vabaliukai.

• **pisike poiss** mažytis berniukas, **pisike tūdruk** mažytė mergaitė

pistma v <p`istma, p`ista, pistab, pistetud;
p`is`tis, p`istnud>

kišti, įkišti, įsikišti

■ **kuhu** *Pistsin raha taskusse.* Įsikišau pinigų į kišenę. *Poiss pistis kommi suhu.* Berniukas įsikišo saldainį į burną.

pisut adv <pisut>

truputis m; SIN veidi, natuke ◦ *Haige tunneb end juba pisut paremini.* Ligonis jaučiasi jau truputį geriau. *Mul läheb veel pisut aega.* Man reikia dar truputį laiko.

plaan s <pl`aan`, plaani, pl`aani; pl`plaanid, pl`aanide, pl`aan`e>

1. **planas** m ◦ *Kas sul on suveks mingeid plaane?* Ar turi vasarai kokių planų? *Tema suured plaanid ei saanud teoks.* Jo dideli planai neišsipildė.

● **esialgne, praegune, kaval plaan** pirminis, dabartinis, gudrus planas

● **plaanis olema** suplanuotas ◦ *Mis sul täna õhtul plaanis on?* Ką tu šiam vakarui suplanavęs?

● **plaani pidama** planuoti ◦ *Pidasime plaani, kuhu reisida.* Planavome kelionę.

2. **grafikas** m ◦ *Bussid sõidavad plaani järgi.* Autobusai važiuoja pagal grafiką.

+ **tunniplaan** pamokų tvarkaraštis

● **rongide sõiduplaan** traukinių tvarkaraštis

3. **brėžinys** m, **planas** m ◦ *Arhitektil valmis uue maja plaan.* Architektas parengė naujo namo planą.

● **linna, krundi, korteri plaan** miesto, sklypo, buto planas

plaanima v <pl`aanima, pl`aanida, plaanib, plaanitud>

1. **planuoti** (apie veiksmus); SIN kavatsēma

■ **mida teha** *Plaanin õhtul teatrisse minna.* Vakare planuoju eiti į teatrą. *Plaanime lähiajal matka korraldada.* Artimiausiu laiku planuojame organizuoti žygį.

2. **planuoti** (apie laiką); SIN planeerima ◦ *Plaanisime töö kahe aasta peale.*

Suplanavome dvejų metų darbą.

plaaster s <pl`aaster, pl`aastri, pl`aastrit; pl`pl`aastrid, pl`aastrite, pl`aastreid>

pleistras m ◦ *Panin põlvele plaastri peale.* Užklįjavau ant kelio pleistrą.

plaat s <pl`aat`, plaadi, pl`aati; pl`plaadid, pl`aatide, pl`aat`e>

1. **plokštė** f ◦ *Vannitoa seinad kaeti plaatidega.* Vonios sienos buvo padengtos plokštėmis.

2. **plokštelė** f ◦ *Ansambliil ilmut järgmisel aastal uus plaat.* Kitais metais pasirodys nauja grupės plokštelė.

plahvatama v <plahvatama, plahvatada, plahvatab>

sprogti ◦ *Lennuk plahvatas õhus.* Lėktuvas sprogo ore.

● **pomm plahvatab** bomba sprogsta ◦ *Auto alla paigutatud pomm plahvatas.* Po automobiliu padėta bomba sprogo.

plahvatus s <plahvatus, plahvatuse, plahvatust; pl`plahvatused, plahvatuste, plahvatusi>

sprogimas m ◦ *Laos toimus plahvatus, milles sai vigastada 18 inimest.* Sandėlyje įvyko sprogimas, per jį buvo sužalota 18 žmonių.

● **võimas, tugev plahvatus** galingas, stiprus sprogimas

plakat s <plakat, plakati, plakatit; pl`plakatid, plakatite, plakateid>

plakatas m ◦ *Seinal rippus plakat kirjaga „Toeta vaeseid üliõpilasi!“* Ant sienos kabėjo plakatas su užrašu „Paremk skurstančius studentus!“

plaksutama v <plaksutama, plaksutada, plaksutab, plaksutatud>

ploti ◦ *Publik plaksutas esinejatele.* Publika plojo atlikėjams.

● **käsi plaksutama** ploti katučių ◦ *Lapsed naersid ja plaksutasid käsi.* Vaikai juokėsi ir plojo katučių.

planeerima v <plan`eerima, plan`eerida, planeerib, planeeritud>

planuoti; SIN plaanima ◦ *Ma oskan oma tööd hästi planeerida.* Aš gerai moku planuoti savo darbą.

planeet s <plan`eet, planeedi, plan`eeti; pl`planeedid, plan`eetide, plan`eete>

planeta f ◦ *Maa, Marss ja Veenus on planeedid.* Žemė, Marsas ir Venera yra planetos.

plast s <pl`as`t, plas`ti, pl`as`ti>

plastmasė f ◦ *Võtsime matkale kaasa plastist tassid ja taldrikud.* Į žygį pasiėmėme plastmasinių puodelių ir lėkščių.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

plats s <pl`at`s, plat`si, pl`at`si; *pl* plat`sid, pl`at`side, pl`at`se>

1. **aikštē** *f*; *SIN* väljak ◦ *Raekoja platsi ääres asub palju restorane ja kohvikuid*. Prie Rotušēs aikštēs yra daug restoranų ir kavinių.
2. **aikštē** *f* (sporto, šokių ir pan.), **aikštelē** *f*; *SIN* väljak ◦ *Meeskonna kapten lahkus platsilt*. Komandos kapitonas paliko aikštē.

plekk s <pl`ekk, pleki, pl`ekki; *pl* plekid, pl`ekkide, pl`ekke>

dēmē *f* ◦ *Punane vein jättis vaibale pleki*. Nuo raudono vyno ant kilimo liko dēmē.

• **plekke eemaldama** šalinti dēmes

pliiats s <pliiats, pliiatsi, pliiatsit; *pl* pliiatsid, pliiatsite, pliiatseid>

pieštukas *m* ◦ *Esimeses klassis kirjutasime pliiatsiga*. Pirmoje klaseje rašēme pieštuku.

• **harilik, värviline, terav, nūri pliiats** paprastas (grafito), spalvotas, smailus, bukas / nudilęs pieštukas

pliiatsiteritaja s <pliiatsiteritaja, pliiatsiteritaja, pliiatsiteritajat; *pl* pliiatsiteritajad, pliiatsiteritajate, pliiatsiteritajaid>
drožtukas *m*

pliiit s <pl`iit, pliiidi, pl`iiti; *pl* pliidid, pl`iitide, pl`iite>

viryklē *f* ◦ *Osttime suvilasse ilma ahjuta pliiidi*. Vasarnamiui nusipirkome viryklē be orkaitēs.

+ **elektripliiit** elektrinė viryklē, **gaasipliiit** dujinē viryklē

ploom s <pl`oom, ploomi, pl`oomi; *pl* ploomid, pl`oomide, pl`oome>
slyva *f*

pluss s <pl`uss, plussi, pl`ussi; *pl* plussid, pl`usside, pl`usse>

1. **pliusas** *m*; *ANT* miinus ◦ *Kaks pluss kaks on neli* (2 + 2 = 4). Du plius du yra keturi.

2. **pliusas** *m*; **privalumas** *m*; *ANT* miinus ◦ *Kaalusin uue töökoha plusse ja miinuseid*. Pasvėriau naujos darbo vietos pliusus ir minusus.

pluus s <pl`uus, pluusi, pl`uusi; *pl* pluusid, pl`uuside, pl`uuse>
palaidinē *f*

• **pluus on seljas** vilkēti palaidinē, **pluusi selga panema** apsivilkti palaidinē, **pluusi seljast (āra) vōtma** nusivilkti palaidinē

poe → pood

poeg s <p`oeg, poja, p`oega; *pl* pojad, p`oegade, p`oegi>

1. **sūnus** *m* ◦ *Neil on kaks poega ja tūtar*. Jie turi du sūnus ir dukterį.

• **vanem, noorem poeg** vyresnysis, jaunesnysis sūnus

2. **jauniklis** *m* ◦ *Kassil on pojad*. Katē su jaunikliais.

poiss s <p`oiss, poisi, p`oissi; *pl* poisid, poiste, p`oisse>

berniukas *m*

poja → poeg

poks s <p`oks, poksi, p`oksi>

boksas *m* ◦ *Ta tegeleb poksiga*. Jis užsiima boksu.

pole → olema

poliitik s <poliitik, poliitiku, poliitikut;

pl poliitikud, poliitikute, poliitikuid>

politik|as, -ē ◦ *Uude erakonda kuuluvad mitmed Eesti juhtivad poliitikud*. Naujajai partijai priklauso keli pirmaujantys Estijos politikai.

poliitika s <poliitika, poliitika, poliitikat>
politika *f* ◦ *Kas sind huvitab poliitika?*

Ar tu domiesi politika?

poliitiline *adj* <poliitiline, poliitilise, poliitilist, poliitilisse; *pl* poliitilised, poliitiliste, poliitilisi>

politin|is, -ē ◦ *Millised on tema poliitilised vaated?* Kokios jo politinės pažiūros?

• **poliitilised jōud, parteid** politinės jėgos, partijos, **poliitiline vōitlus, vōim** politinė kova, galia

polikliinik s <polikliinik, polikliiniku, polikliinikut; *pl* polikliinikud, polikliinikute, polikliinikuid>

poliklinika *f*

• **polikliiniku registratuur** poliklinikos registratūra

politsei s <polits`ei, polits`ei, polits`eid>

policija *f* ◦ *Politsei tabas varga*. Policija sugavo vagį.

politseinik s <polits`ein`ik, polits`einiku, polits`ein`ikku; *pl* polits`einikud, polits`einike, polits`ein`ikke>

policinink|as, -ē ◦ *Politseinik tabas kurjategija*. Policininkas sugavo nusikaltėlį.

polnud → olema

pomm s <p`omm, pommi, p`ommi; *pl* pommid, p`ommide, p`omme>

bomba f ◦ *Raudteejaamas plahvatas pomm.* Geležinkelio stotyje sprogo bomba.

pood s <p`ood', p`oe, p`oodi, p`oodi; *pl* p`oed, p`oodide, p`ood'e>

parduotuvė f; *SIN* kauplus ◦ *Pood on avatud / lahti.* Parduotuvė atidaryta. *Pood on suletud / kinni.* Parduotuvė uždaryta.

• **poes käima** eiti į parduotuvę ◦ *Käin iga päev poes.* Kasdien einu į parduotuvę.

• **raamatupood** knygynas, **toidupood** maisto parduotuvė

pool¹ s <p`ool, poole, p`oolt; *pl* pooled, poolte, p`ooli>

1. **pusė f** ◦ *Kuulasime ka plaadi teist poolt.* Klausėmės ir plokštelės kitos pusės.

• **ühelt poolt... teiselt poolt** iš vienos pusės...

iš kitos pusės; viena vertus... kita vertus
◦ *Ühelt poolt on töö huvitav, teiselt poolt on palk liiga väike.* Iš vienos pusės, darbas įdomus, bet iš kitos – alga per maža.

2. **pusė f**, **šalis f** (vienas iš partnerių ar priešų)
◦ *Uus leping rahuldab mõlemad pooli.* Nauja sutartis patenkina abi šalis.

pool² num <p`ool, poole, p`oolt; *pl* pooled, poolte, p`ooli>

pusė f ◦ *Ostsin pool kilo õunu.* Nusipirkau pusę kilogramo obuolių. *Koosolek kestis pool tundi (= 30 minutit).* Susirinkimas truko pusę valandos. *Kell on pool kolm (= 14.30).* Pusė trijų. *Pooled õpilased on haiged.* Pusė mokinių serga. *Turul on juust poole odavam (= kaks korda odavam).* Turguje sūris perpus pigesnis.

pool³ adv, adpos <p`ool>

1. **pusėje** ◦ *Paremal pool teed kasvasid männid.* Dešinėje kelio pusėje auga pušys.

• **mille pool** *Leedu asub Lätist lõuna pool.* Lietuva yra į pietus nuo Latvijos.

• **igal pool** (= kōikjal) visur ◦ *Tāna sadas igal pool.* Šiandien visur lijo.

2. **pas**

• **kelle pool** *Vaatašin sõbranna pool filmi.* Žiūrėjau pas draugę filmą.

poolaasta s <p`ool`aasta, p`ool`aasta, p`ool`aastat>

pusmetis m ◦ *Firmal läks viimane poolaasta edukalt.* Paskutinis pusmetis įmonei praėjo sėkmingai. *Poolaasta lõpus olid eksamid.* Pusmečio pabaigoje buvo egzaminai.

pooldama v <p`ooldama, p`ooldada, p`ooldab> palaikyti; parenti

• **mida** *Ma pooldan su seisukohta.* Aš palaikau tavo poziciją.

poole adv, adpos <p`oole>

1. **į kurią pusę** ◦ *Auto pööras vasakule poole.* Automobilis pasuko į kairę.

• **kelle-mille poole** *Tartu jääb Tallinnast lõuna poole.* Tartu yra į pietus nuo Talino.

Poiss vaatas tüdruku poole. Berniukas pažiūrėjo į mergaitę.

• **igale poole** (= kōikjale) visur ◦ *Ta jääb igale poole hiljaks.* Jis visur vėluoja.

2. **pas**

• **kelle poole** *Jäin ööseks sõbranna poole.*

Nakvojau pas draugę.

pooleks adv <pooleks>

perpus; į dvi dalis; po lygiai ◦ *Lõikasin õuna pooleks.* Perpjoviau obuolį perpus. *Klassis on poisse ja tüdrukuid pooleks.* Klasėje berniukų ir mergaičių yra po lygiai.

pooleli adv <pooleli>

nebaigtas, -a ◦ *Mäng on pooleli.* Žaidimas nebaigtas. *Ma ei saa praegu rääkida, mul on üks teine kõne pooleli.* Aš negaliu dabar kalbėti, kitas pokalbis dar nebaigtas.

• **pooleli jätma** nepabaigti ◦ *Martin jättis õpingud pooleli.* Martynas nepabaigė mokslų.

• **pooleli jääma** likti nebaigtam, įpusėtam
◦ *Ravi jäi pooleli.* Gydymas liko nebaigtas.

poolest adpos <poolest>

1. **pagal savybę**

• **mille poolest** *Liina meenutab välimuse poolest oma ema.* Išvaizda Lina primena savo mamą. *Mille poolest see arvuti teistest erineb?* Kuo šis kompiuteris skiriasi iš kitų?

2. (kieno) **požiūriu**

• **kelle poolest** *Minu poolest võib kinno minna küll.* Dėl manęs tai galime eiti į kiną.

poolsaar s <p`ools`aar, p`oolsaare, p`ools`aart; *pl* p`oolsaared, p`oolsaarte, p`ools`aari>

pusiasalis m ◦ *Balkan on üks Euroopa kõige suuremaid poolsaari.* Balkanų pusiasalis yra vienas didžiausių Europoje.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

poolt adv, adpos <p`oolt>

1. iš ◦ *Buss sōitis autole vasakult poolt sisse.*
Autobusas atsitrenkė į automobilį iš kairės pusės.

■ **mille poolt** *Tuul puhub pōhja poolt.* Vėjas pučia iš šiaurės.

● **igalt poolt** (= kōikjalt) iš visur ◦ *Otsisin vōtmeid igalt poolt, aga ūles ei leidnud.*
Ieškojau raktų visur, bet neradau.

2. iš, pas

■ **kelle poolt** *Ma tulen sōbra poolt.* Grįžtu iš draugo. *Astu ōhtul minu poolt lābi.* Užsuk vakare pas mane.

3. kieno sąskaita; nuo

■ **kelle-mille poolt** *Hommikusoōk on hotelli poolt.* Pusryčiai viešbučio sąskaita. *Palju ōnne meie kōigi poolt!* Sveikinimai nuo visų mūsų!

● **omalt poolt** iš savo pusės, savo ruožtu
◦ *Tegin omalt poolt kaks ettepanekut.* Iš savo pusės pateikiau du pasiūlymus.

4. už; ANT **vastu** ◦ *Kas oled poolt, vastu vōi erapooletu?* Esi už, prieš ar susilaikai?

■ **kelle-mille poolt** *Hāāletasin sinu poolt.*

Balsavau už tave. *Kumma vōistkonna poolt sa oled?* Kurią komandą tu palaikai?

poolteist num <p`oolt`eist, p`oolteise =
pooleteise, p`ooltt`eist>

pusantr|o, -os ◦ *Linnani on poolteist kilomeetrit.* Iki miesto pusanthro kilometro.

● **poolteist aastat** pusantrų metų,
poolteist kuud pusanthro mėnesio,
poolteist tundi pusanTROS valandos

pooma v <p`ooma, p`uua, p`oob, p`oodud;
p`oos, poonud, puuakse>

karti, pakarti ◦ *Kurjategija poodi ūles.*
Nusikaltėlis buvo pakartas.

populaarne adj <popul`aarne, popul`aarse,
popul`aarset; pl popul`aarsed, popul`aarsete,
popul`aarseid; laipsn. popul`aarsem, kōige
popul`aarsem = popul`aarseim>

populiar|us, -i ◦ *Psūhhologia on noorte seas vāga populaarne eriala.* Psichologija yra labai populiari specialybė tarp jaunimo.

● **populaarne saade** populiari laida,
populaarne restoran, laulja, nāitleja
populiarus restoranas, dainininkas, aktorius

populaarsus s <popul`aarsus,
popul`aarsuse, popul`aarsust>

populiarumas m ◦ *Saade oli populaarsuse poolest esikohal.* Pagal populiariumą laida buvo pirmoje vietoje.

porgand s <porgand, porgandi, porgandit;
pl porgandid, porgandite, porgandeid>
morka f

● **riivitud porgand** tarkuota morka, **vārske, toores porgand** šviežia, žalia morka,
● **porgandit puhastama** skusti morką

pori s <pori, pori, pori, p`orri>

purvas m ◦ *Auto jāi porisse/porri kinni.*
Automobilis įklimpo purve.

● **vihm ja pori** lietus ir purvas ◦ *Sūgis on vihma ja pori aeg.* Ruduo yra lietaus ir purvo metas.

portree s <portr`ee, portr`ee, portr`eed;
pl portr`eed, portr`eede, portr`eid = portr`eesid>
portretas m

positiivne adj <posit`iivne, posit`iivse,
posit`iivset; pl posit`iivsed, posit`iivsete,
posit`iivseid; laipsn. posit`iivsem, kōige
posit`iivsem = posit`iivseim>

teigiam|as, -ia, pozityv|us, -i; ANT **negatiivne**
◦ *Ravimi positiivne mōju avaldus kiiresti.*
Teigiamas vaisto poveikis pasireiškė greitai.

● **positiivne kogemus, omadus** teigiama patirtis, savybė
● **positiivne suhtumine, hinnang** teigiamas požiūris, įvertinimas

positsioon s <positsi`oon, positsiooni,
positsi`ooni, positsi`ooni; pl positsioonid,
positsi`oonide, positsi`oone>

1. **pozicija** f (socialinis statusas; užimamos pareigos; vieta hierarhijoje, sistemoje)
◦ *Erakond pūūab enne valimisi oma positsiooni tugevdada.* Prieš rinkimus partija stengiasi sustiprinti savo poziciją.

● **kōrge, juhtiv positsioon** aukšta, vadovaujama pozicija; **ūhiskondlik positsioon** visuomeninė padėtis ◦ *Ta tōōtab juhtival positsioonil.* Jis dirba vadovaujama darba.

2. **pozicija** f, **padėtis** f, **vieta** f, išsidėstymas m (dažniausiai terminologijoje)

● **mustade ja valgete malendite positsioon malelual** baltųjų ir juodųjų šachmatų figūrų išsidėstymas lentoje

+ **tulepositsioon** ugnies pozicija

● **sōjavāgi hōivas positsioonid** armija užėmė pozicijas

3. **vieta** f, **pozicija** f ◦ *Fotograaf otsib paremat positsiooni.* Fotografas ieško geresnės vietos.

post¹ s <p`os`'t, pos`'ti, p`os`'ti, p`os`'ti>
paštas m ◦ *Hommikust posti pole veel toodud.*
 Rytinis paštas dar neatneštas. *Saada raha posti teel/postiga.* Siųsk pinigų paštu.

post² s <p`os`'t, pos`'ti, p`os`'ti; pl pos`'tid, p`os`'tide, p`os`'te>
stulpas m ◦ *Auto sõitis vastu posti.* Automobilis atsitrenkė į stulpą.

postiindeks s <pos`'tiindeks, pos`'tiindeksi, pos`'tiindeksit; pl pos`'tiindeksid, pos`'tiindeksite, pos`'tiindekseid>
pašto indeksas m; SIN sihtnumber

postkaart s <p`os`'tk`'aart, p`os`'tkaardi, p`os`'tk`'aarti; pl p`os`'tkaardid, p`os`'tk`'aartide, p`os`'tk`'aarte>
atvirukas m; SIN kaart ◦ *Saatsin vanematele Itaaliast postkaardi.* Iš Italijos nusiunčiau tėvams atviruką.

postkast s <p`os`'tk`'as`'t, p`os`'tkas`'ti, p`os`'tk`'as`'ti, p`os`'tk`'as`'ti; pl p`os`'tkas`'tid, p`os`'tk`'as`'tide, p`os`'tk`'as`'te>
 1. **pašto dėžutė f** ◦ *Postkast asub maja koridoris.* Pašto dėžutė yra namo koridoriuje. *Panin kirja postkasti.* Įmečiau laišką į pašto dėžutę.
 2. **elektroninio pašto dėžutė f** ◦ *Postkast on täis.* Pašto dėžutė pilna.

postkontor s <p`os`'tk`'ontor, p`os`'tk`'ontori, p`os`'tk`'ontorit; pl p`os`'tk`'ontorid, p`os`'tk`'ontorite, p`os`'tk`'ontoreid>
paštas m ◦ *Ostsin postkontorist ümbrikke ja marke.* Pašte nusipirkau vokų ir pašto ženklų.

postmark s <p`os`'tm`'ark, p`os`'tmargi, p`os`'tm`'arki; pl p`os`'tmargid, p`os`'tm`'arkide, p`os`'tm`'arke>
pašto ženklas m; SIN mark ◦ *Ta kogub postmarke.* Jis kolekcionuoja pašto ženklus.

pott s <p`ot`'t, poti, p`otti, p`otti; pl potid, p`ottide, p`ot`'te>
 1. **puodas m** ◦ *Pane potile kaas peale.* Uždenk puodą dangčiu.
 2. **vazonas m** ◦ *Istutasin lille potti.* Pasodinau gėlę į vazoną.
 3. **naktipuodis m**, **puodukas m** ◦ *Laps istub potil.* Vaikas sėdi ant naktipuodžio / puoduko.

praad s <pr`aad`, pr`ae, pr`aadi; pl pr`aed, pr`aadide, pr`aad`e>
kepsnys m ◦ *Sõin lõunaks suure prae.*
 Pietums suvalgiau didelį kepsnį. *Laual olid praad, kartulid ja kaste.* Ant stalo buvo kepsnys, bulvių ir padažo.

praadima v <pr`aadima, pr`aadida, pr`aeb, pr`aetud>
 kepti

■ **mida Praadis** *hommikusöögiks sinki ja mune.* Pusryčiams išsikepiau kumpio ir kiaušinių.

● **praetud kartulid** keptos bulvės, **praetud liha, kala** kepta mėsa, žuvis

praam s <pr`aam, praami, pr`aami; pl praamid, pr`aamide, pr`aame>
keltas m ◦ *Sõidame õhtul praamiga Saaremaale.*
 Vakare plauksime keltu į Saremos salą.

praegu adv <pr`aegu>
dabar ◦ *Mul pole praegu aega.* Aš dabar neturiu laiko. *See meenus mulle alles praegu.*
 Aš tik dabar tai prisiminiau.

praegune adj <pr`aegune, pr`aeguse, pr`aegust; pl pr`aegused, pr`aeguste, pr`aegusi = pr`aeguseid>
dabartin|js, -ė ◦ *Ma ei tea tema praegust aadressi.* Aš nežinau jo dabartinio adreso.

● **praegune olukord, seis** dabartinė situacija, padėtis; **praegusel ajal, hetkel** dabartiniu metu, momentu

praht s <pr`aht, prahi, pr`ahti>
šiukšlė f ◦ *Koristasime metsa alt prahti.*
 Miške rinkome šiukšles.

praktika s <praktika, praktika, praktikat>
praktika f ◦ *Ta on teoorias tugev, aga praktikas nõrk.* Jis gerai išmano teoriją, bet praktiniai įgūdžiai menki. *Üliõpilane on haiglas praktilal.* Studentas atlieka praktiką ligoninėje.

praktiline adj <praktiline, praktilise, praktilist; pl praktilised, praktiliste, praktilisi; laipn. praktilise, kõige praktilise>
praktišk|jas, -a; praktin|js, -ė ◦ *Tahaksin kingituseks midagi praktilist.* Norėčiau gauti dovanų ką nors praktiška. *Perenaisena on ta väga praktiline.* Kaip šeiminkė ji yra labai praktiška.

● **praktilised nõuanded** praktiški patarimai, **praktilised oskused** praktiniai gebėjimai

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

prantslane s <pr`antslane, pr`antslase, pr`antslast; *pl* pr`antslased, pr`antslaste, pr`antslasi>
prancūzļas, -ē

prantsuse adj <pr`antsuse (*nekait.*)>
prancūzļ

• **prantsuse keel, kultuur** prancūzļ kalba, kultūra

preemia s <pr`emia, pr`emia, pr`emiat;
pl pr`emias, pr`emiate, pr`emiaid>
premiņa *f* ◦ *Saime pūhadeks preemiat.* Švenčiū
proga gavome premijā.

preester s <pr`eester, pr`eestri, pr`eestrit;
pl pr`eestrid, pr`eestrite, pr`eestreid>
kunigas *m* ◦ *Ta on Petseri koguduse preester.*
Jis yra Pečioros parapijos kunigas.

preili s <preili, preili, preilit; *pl* preilid, preilide,
preilisid>
panelē *f*

president s <presid`en`ti, presiden`di, presid`en`ti;
pl presiden`did, presid`en`tide, presid`en`te>
prezidentļas, -ē ◦ *Eesti Vabariigi president*
valitakse ametisse viieks aastaks. Estijos
Respublikos prezidentas renkamas penkeriems
metams.

pressima v <pr`essima, pr`essida, pressib,
pressitud>
spausti; grūsti ◦ *Pressisin riided kohvrise.*
Sugrūdau drabužius į lagaminā. *Jōin*
hommikul vārskelt pressitud mahla. RYTE
gēriau šviežiai spauptū sulčiū.

prillid *pl* s <prillid, pr`illide, pr`ille>
akiniai *m pl* ◦ *Vanaemal on prillid ees.*
Močiutē su akiniais.

• **prille kandma** nešioti akinius ◦ *Ta kannab*
prille. Jis nešioja akinius.

• **prille ette panema** užsidēti akinius ◦ *Panin*
prillid ette. Užsidējau akinius.

• **prille eest (āra) vōtma** nusiimti akinius
◦ *Vōtsin prillid eest āra.* Nusiēmiau akinius.

+ **pāikeseprillid** akiniai nuo saulēs

printer s <pr`inter, pr`interi, pr`interit;
pl pr`interid, pr`interite, pr`intereid>
spausdintuvas *m*

prints s <pr`ints, printsi, pr`intsi; *pl* printsid,
pr`intside, pr`intse>
princas *m*

printsess s <prints`es`s, printsessi, prints`essi;
pl printsessid, prints`esside, prints`es`se>
princesē *f*

probleem s <probl`eem, probleemi, probl`eemi;
pl probleemid, probl`eemide, probl`eeme>
problema *f*; bēda *f* ◦ *Mul tekkisid tōō juures*
probleemid. Man darbe kilo bēdū.

• **tehniline probleem** techninē problema,
tōsine probleem rimta problema

• **probleeme pōhjustama** sukelti problemū
◦ *Uus seadus pōhjustas probleeme.* Naujasis
įstatymas sukēlē problemū.

• **probleemi lahendama** išsprēsti problema
◦ *Kuidas seda probleemi lahendada?* Kaip
išsprēsti šią problema?

professionaalne adj <profession`aalne,
profession`aalse, profession`aalset;
pl profession`aalased, profession`aalsete,
profession`aalseid; *laipsn.* profession`aalsem,
kōige profession`aalsem = profession`aalseim>

1. profesinļis, -ē ◦ *Lugesin raamatut*
professionaalse huviga. Knygā skaičiau su
profesiniu susidomėjimu.

• **professionaalne tase** profesinis lygis;
professionaalsed oskused profesiniai gebėjimai
2. profesionalļus, -i ◦ *Ta on professionaalne*
muusik. Jis profesionalus muzikantas.

professor s <prof`essor, prof`essori, prof`essorit;
pl prof`essorid, prof`essorite, prof`essoreid>
profesorļius, -ē

programm s <progr`amm, programmi,
progr`ammi, progr`ammi; *pl* programmid,
progr`ammide, progr`amme>

programa *f*; *SIN* kava ◦ *Konverentsi*
programmi muudeti. Konferencijos
programa buvo pakeista.

+ **arvutiprogramm** kompiuterio programa

projekt s <proj`ekt, projekti, proj`ekti,
proj`ekti; *pl* projektid, proj`ektide, proj`ekte>

1. projektas *m* ◦ *Instituut osaleb mitmes*
rahvusvahelises projektis. Institutas dalyvauja
keliuose tarptautiniuose projektuose.

2. projektas *m* (sudarytas pastato, mašinos ar
įrenginio planas) ◦ *Maja on ehitatud arhitekt*
Pärna projekti järgi. Namas pastatytas pagal
architekto Pārno projektā.

prokurör s <prokurör, prokuröri, prokuröri;
pl prokurörid, prokuröride, prokuröre>
prokuror|jas, -ė

pronks s <pr`onks, pronksi, pr`onksi>

1. bronzaf

- **pronksist küünlajalg** bronzinė žvakidė
- 2. bronzos medalis m ◦ *Meie meeskond sai pronksi.* Mūsų komanda iškovojo bronzą.

proov s <pr`oov, proovi, pr`oovi, pr`oovi;
pl proovid, pr`oovide, pr`oove>

1. bandymas m ◦ *Teeme proovi, kas jaksame diivanit tõsta.* Pabandykime, ar įstengsime pakelti sofą. *Võta prooviks üks pannkook.* Imk paragauk vieną blyną.

2. drabužių matavimasis m ◦ *Ta käis õmbleja juures proovidel /proovis.* Ji ėjo pas siuvėją matuotis.

+ **kleidiproov** suknelės matavimasis,

mantliproov palto matavimasis

3. repeticija f ◦ *Proov algab kell 11.* Repeticija prasideda 11 valandą.

• **etenduse, lavastuse, kontserdi proovid** spektaklio, pastatymo, koncerto repeticijos

• **proovi tegema** repetuoti ◦ *Ansambel teeb proovi kolm korda nädalas.* Grupė repetuoja tris kartus per savaitę.

4. analizė f, mėginys m, laboratorinis tyrimas m ◦ *Proov näitas, et veri on normis.* Mėginys parodė, kad kraujas yra geras.

• **proove andma, võtma, analüüsima** duoti, paimiti, tirti mėginius ◦ *Käisin haiglas proove andmas.* Daviau ligoninėje mėginius.

proovikabiin s <proovikab`iin, proovikabiini, proovikab`iini, proovikab`iini; pl proovikabiinid, proovikab`iinide, proovikab`iine>
matavimosi kabina f

proovima v <pr`oovima, pr`oovida, proovib, proovitud>

1. bandyti; matuotis

■ **mida** *Uut autot saab enne ostmist proovida.* Prieš perkant naują automobilį galima jį išbandyti. *Proovisin saapaid jalga.* Pasimatavau batus.

2. mėginti, bandyti; SIN ūritama

■ **mida teha** *Ta proovib suitsetamist maha jätta.* Jis bando mesti rūkyti.

protest s <prot`es`t, protes`ti, prot`es`ti;

pl protes`tid, prot`es`tide, prot`es`te>

protestas m ◦ *Ta lahkus protesti märgiks erakonnast.* Jo pasitraukimas iš partijos buvo protesto ženklas.

• **protesti avaldama** pareikšti protestą

protseduur s <protsed`uur, protseduuri, protsed`uuri; pl protseduurid, protsed`uuride, protsed`uure>

1. procedūra f (tvarka veiksmų, reikalingu kam nors atlikti) ◦ *Lepingu sõlmimiseks vajalikud protseduurid on täidetud.* Visos sutarčiai sudaryti reikalingos procedūros atliktos.

2. procedūra f (atskiras gydymo veiksmas) ◦ *Õde viis haige protseduuridele.* Sesele nuvedė lignonį atlikti procedūrą.

protsent s <pr`ots`en`t, pr`otsen`di, pr`ots`en`ti;
pl pr`otsen`did, pr`ots`en`tide, pr`ots`en`te>

procentas m ◦ *Leib läks viis protsenti kallimaks.* Duona pabrango penkiaais procentais.

protsess s <pr`ots`es`s, pr`otsessi, pr`ots`essi;
pl pr`otsessid, pr`ots`esside, pr`ots`es`se>

1. procesas m (įvykio ar reiškinių eiga, vyksmas) ◦ *Kortsude tekkimine on loomulik protsess.* Raukšlių atsiradimas yra normalus procesas.

• **ühiskondlik, majanduslik, sotsiaalne**

protsess visuomeninis, ekonominis, socialinis procesas

2. procesas m (bylos svarstymo teisme eiga, teismo byla) ◦ *Kes protsessi võitis? Kas laimėjo procesą?*

proua s <proua, proua, prouat; pl prouad, prouade, prouasid>
ponia f

provints s <prov`in`ts, provin`tsi, prov`in`tsi;
pl provin`tsid, prov`in`tside, prov`in`tse>

provincija f ◦ *Hispaania jaguneb provintsideks.* Ispanija yra padalyta į provincijas.

prussakas s <prussakas, prussaka, prussakat;
pl prussakad, prussakate, prussakaid>
prūsokas m

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

pruun adj <pr`uun', pruuni, pr`uuni;

pl pruunid, pr`uunide, pr`uun`e>

rud|as, -a

• **pruun riis** rudieji ryžiai, **pruun suhkur** rudasis cukrus, **pruunid juuksed** rudi plaukai, **pruunid silmad** rudos akys

pruut s <pr`uut', pruudi, pr`uuti; *pl* pruudid,

pr`uutide, pr`uut`e>

nuotaka *f*

prügi s <prügi, prügi, prügi>

šiukšlė *f* ◦ *Vii prügi vājja!* Išnešk šiukšles!

See āmber on prügi jaoks. Šis kibiras skirtas šiukšlėms.

prügikast s <prügik`as`ti, prügikas`ti,

prügik`as`ti, prügik`as`ti; *pl* prügikas`tid,

prügik`as`tide, prügik`as`te>

šiukšlių dėžė *f*

psūhholoog s <psūhhol`oog, psūhholoogi,

psūhhol`oogi; *pl* psūhholoogid, psūhhol`oogide,

psūhhol`ooge>

psicholog|as, -ė

psūhholoogia s <psūhhol`oogia,

psūhhol`oogia, psūhhol`oogiat>

psichologija *f*

psūhholoogiline adj <psūhholoogiline,

psūhholoogilise, psūhholoogilist;

pl psūhholoogilised, psūhholoogiliste,

psūhholoogilisi>

psichologin|is, -ė

• **psūhholoogiline abi, nōustamine**

psichologinė pagalba, konsultacija

publik s <publik, publiku, publikut>

publika *f* ◦ *Laulja oskab publikuga suhelda.*

Dainininkas moka bendrauti su publika.

pudel s <pudel, pudeli, pudelit; *pl* pudelid,

pudelite, pudeleid>

butelis *m*

puder s <puder, pudru, p`utru>

košė *f* ◦ *Ta sōōb putru moosiga.* Jis valgo

košę su ogiene.

• **putru keetma** virti košę ◦ *Keetsin*

hommikusōōgiks putru. Pusryčiams išviriau

košės.

puhas adj <puhas, p`uhta, puhast; *pl* p`uhtad,

puhaste, p`uhtaid; *laipsn.* p`uhtam, kōige

p`uhtam = p`uhtaim>

1. švar|us, -i ◦ *Panin puhtad riided selga.*

Apsivilkau švarius drabužius.

• **puhas vesi, ōhk** švarus vanduo, oras

• **puhtaks pesema** nu(si)plauti, išplauti, išskalbti, nu(si)prausti ◦ *Pese kāed puhtaks!*

Nusiplauk rankas!

2. tikr|as, -a; visišk|as, -a ◦ *Ta rāāgib puhast*

tōtt. Jis kalba tikrą tiesą. *See on puhas juhus,*

et ma siia sattusin. Aš čia patekau visiškai

atsitiktinai.

3. gryn|as, -a ◦ *Ehted on tehtud puhtast*

kullast. Papuošalai pagaminti iš gryno aukso.

4. tušč|jas, -ia, (būti be kažko) ◦ *Korjasin*

pōōsa marjadest puhtaks. Nurinkau nuo

krūmo visas uogas.

puhastama v <puhastama, puhastada,

puhastab, puhastatud>

valyti ◦ *Sellist mōōblit on kerge puhastada.*

Tokį baldą lengva valyti.

■ **millest** Traktor puhastas tee lumest.

Traktorius nuvalė nuo kelio sniegą.

puhastamine s <puhastamine, puhastamise,

puhastamist>

valymas *m* ◦ *Vaip vajab puhastamist.* Kilimą

reikia išvalyti.

puhkama v <p`uhkama, puhata, p`uhkab, puhatud>

1. ilsėtis, pailsėti ◦ *Lase tal pārast rasket tōōd*

puhata. Leisk jam pailsėti po sunkaus darbo.

■ **kellest-millest** Tahan lastest natuke puhata.

Noriu truputį pailsėti nuo vaikų.

2. atostogauti ◦ *Sel aastal puhkasin ainult kaks*

nādalat. Šiais metais atostogavau tik dvi savaites.

puhkema v <p`uhkema, p`uhkeda, p`uhkeb>

1. prasidėti; kilti ◦ *Puhkes torm.* Kilo audra.

• **puhkeb skandaal, tūli, vaidlus** kyla

skandalas, barnis, ginčas ◦ *Naabrīte vahel*

puhkes tūli. Tarp kaimynų kilo barnis.

• **sōda puhkeb** kyla karas, **tulekahju puhkeb**

prasideda gaisras ◦ *Riigis on puhkenud sōda.*

Šalyje kilo karas.

2. griebtis (ko), pulti (ką daryti)

• **naerma puhkema** prajukti, **nutma**

puhkema pravirkti

• **lilled puhkevad ōide** skleidžiasi gėlės,

puude pungad puhkevad sprogsta medžių

pumpurai

puhkepäev *s* <p`uhkep`äev, p`uhkepäeva, p`uhkep`äeva; *pl* p`uhkepäevad, p`uhkep`äevade, p`uhkep`äevi>

laisvadienis *m* ◦ *Laupäev ja pühapäev on meie firmas puhkepäevad. Šeštadienis ir sekmadienis mūsų įmonėje yra laisvadieniai.*

puhkus *s* <p`uhkus, p`uhkuse, p`uhkust; *pl* p`uhkused, p`uhkuste, p`uhkusi = p`uhkuseid>

1. **atostogos** *f pl* ◦ *Puhkus kestab kaks nädalat. Atostogos trunka dvi savaites.*

• **puhkust võtma** pasiimti atostogas
2. **poilsis** *m* ◦ *Pärast lühikest puhkust jätkasime teekonda. Šiek tiek pailsėję tęsėme kelionę. Haige vajab puhkust ja rahu. Ligoniuui reikia poilsio ir ramybės.*

puhtalt *adv* <p`uhtalt; *laipsn.* p`uhtamalt, kōige p`uhtamalt>

1. **švariai** ◦ *Laps on puhtalt riides. Vaikas švariai aprengtas.*
2. **laisvai** ◦ *Poiss räägib saksa keelt puhtalt. Berniukas laisvai kalba vokiškai.*
3. **į rankas** ◦ *Ta saab 1000 eurot puhtalt kätte. Jis gauna 1000 eurų į rankas.*

puhtus *s* <p`uhtus, p`uhtuse, p`uhtust, p`uhtusse>
švara *f* ◦ *Toas valitses puhtus ja kord. Kambarėje viešpatavo švara ir tvarka.*

puhul *adpos* <puhul>
proga

■ **mille puhul** *Ülikool korraldab oma 100. aastapäeva puhul piduliku konverentsi.*

100-ųjų metų proga universitetas organizuoja šventinę konferenciją.
• **sūnnipäeva, juubeli puhul** gimtadienio, jubiliejaus proga ◦ *Palju õnne juubeli puhul! Sveikinimai jubiliejaus proga!*

puhuma *v* <puhuma, puhuda, puhub>
pūsti, nupūsti ◦ *Puhusin raamatu pealt tolmü ära. Nupūčiau dulkes nuo knygos. Väljas puhub tugev tuul. Lauke pučia stiprus vėjas.*

puid → **puu**

puiestee *s* <puiest`ee, puiest`ee, puiest`eed; *pl* puiest`eed, puiest`eede, puiest`eid>
alėja *f*

puit *s* <p`uit, puidu, p`uitu>
mediena *f* ◦ *See laud on ehtsast puidust. Šis stalas iš grynios medienos.*

• **tume, hele puit** tamsi, šviesi mediena

pulber *s* <p`ulber, p`ulbri, p`ulbrit; *pl* p`ulbrid, p`ulbrite, p`ulbreid>
milteliai *m pl* ◦ *Kilekotis oli kahtlane valge pulber. Maišelyje buvo įtartini balti milteliai.*
+ **pesupulber** skalbimo milteliai

pulk *s* <p`ulk, pulga, p`ulka; *pl* pulgad, p`ulkade, p`ulki>
lazdelė *f*; **pagalys** *m* ◦ *Hiina restoranis sõime riisi pulkadega. Kinų restorane ryžius valgėme su lazdelėmis. Redeli ūlemine pulk on puudu. Trūksta viršutinio kopėčių skersinio.*

+ **huulepulk** lūpų dažai, **mälupulk** USB atmintinė

pulm *s* <p`ulm, pulma, p`ulma, p`ulma>, **pulmad** *pl s* <pulmad, p`ulmade, p`ulmi>
vestuvės *f pl* ◦ *Neil olid suured ja uhked pulmad. Jų vestuvės buvo didelės ir prabangios.*

• **pulma kutsuma** kviesti į vestuves ◦ *Mind kutsuti pulma. Buvau pakviestas į vestuves.*

• **pulma minema** eiti į vestuves, **pulmas kāima** dalyvauti vestuvėse ◦ *Kāisime Pauli ja Kristiina pulmas. Dalyvavome Pauliaus ir Kristinos vestuvėse.*

• **pulmi pidama** kelti vestuves ◦ *Millal Ingrid ja Robert pulmi peavad? Kada Ingrida ir Robertas kels vestuves?*

pult *s* <p`ul`t, pul`di, p`ul`ti>
(nuotolinio valdymo) **pultelis** *m*

punane *adj* <punane, punase, punast; *pl* punased, punaste, punaseid>
raudon|as, -a ◦ *Valgusfooris põles punane tuli. Degė raudona šviesoforo šviesa. Tal on punased juuksed. Jis yra raudonplaukis.*

punane sõstar *s* <punane sõstar, punase s`ōstra, punast sõstart; *pl* punased s`ōstrad, punaste sõstarde, punaseid s`ōstraid>
raudonasis serbentas *m* ◦ *Tegin punastest sõstardest mahla. Išspaudžiau raudonųjų serbentų sulčių.*

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

punkt s <p`unkt, punkti, p`unkti; pl punktid, p`unktide, p`unkte>

1. taškas m ◻ *Lause lõpust on punkt puudu.* Sakinio pabaigoje trūksta taško.

2. taškas m; balas m ◻ *Meeskond võitis mängu ainult ühe punktiga.* Komanda laimėjo žaidimą tik vienu tašku. *Sain eksamil kümme punkti kümnest.* Egzamine surinkau dešimt balų iš dešimties galimų.

• **punkte andma, jagama, koguma** skirti, dalyti, rinkti taškus

3. punktas m

• **lepingu, eeskirja, seaduse punktid** sutarties, taisyklių, įstatymo punktai

4. vieta f ◻ *Suur Munamägi on Eesti kõrgeim punkt.* Didysis Munamiagis yra aukščiausia Estijos vieta.

puravik s <purav`ik, puraviku, purav`ikku; pl puravikud, puravike, purav`ikke>

baravykas m ◻ *Korjasime puravikke.*

Rinkome baravykus.

purju adv <p`urju>

tapti girtļam, -ai, pasigerti ◻ *Ta jääb kiiresti purju.* Jis greitai pasigeria.

purjus adj <p`urjus>

girtļas, -a, pasigērļes, -usi; ANT kaine ◻ *Ma ei saanud aru, kas ta oli purjus või mitte.* Aš nesupratau, ar jis buvo girtas, ar ne.

purk s <p`urk, purgi, p`urki, p`urki; pl purgid, p`urkide, p`urke>

stiklainis m ◻ *Ta valas moosi purkidesse.* Jis supilstė uogienę į stiklainius.

• **liitrine purk** litro / litrinis stiklainis

purskkaev s <p`urskk`aev, p`urskkaevu, p`urskk`aevu, p`urskk`aevu; pl p`urskkaevud, p`urskk`aevude, p`urskk`aev>

fontanas m

puru s <puru, puru, puru>

trupinys m ◻ *Laud oli puru täis.* Ant stalo buvo pilna trupinių.

purunema v <purunema, puruneda, puruneb> dužti, sudužti; sutrupėti, subyrėti ◻ *Vaas kukkus maha ja purunes.* Vaza nukrito ant žemės ir sudužo. *Plahvatusė tōttu purunesid mitme maja aknad.* Per sprogamą išdužo keletu namų langai.

putru → puder

putukas s <putukas, putuka, putukat; pl putukad, putukate, putukaid>

vabzdys m

puu s <p`uu, p`uu, p`uud; pl p`uud, p`uude, p`uid>

1. medis m ◻ *Maja ümber kasvavad kõrged puud.* Aplink namą auga aukšti medžiai.

• **puid istutama** sodinti medžius, **puid langetama / maha võtma** kirsti medžius

2. (pl) malka f ◻ *Meil ei jätku talveks puid.*

Mes neužteksim žiemai malkų.

• **puid lõhkuma, saagima** skaldyti, pjauti malkas
+ **jõulupuu** kalėdinė eglutė, **kirsipuu** vyšnia, **õunapuu** obelis

puua → pooma

puudu jääma v <p`uudu j`ääma, p`uudu j`ääda, j`ääb p`uudu>

trūkti, pritrūkti

■ **millest Pileti ostmiseks jäi mul rahast puudu.** Pritrūkau pinigų bilietui. *Rekordist jäi 2 cm puudu.* Iki rekordo pritrūko 2 cm.

puuduma v <p`uuduma, p`uududa, p`uudub>

1. ko nebūti, trūkti ◻ *Juhil puudus igasugune kontroll olukorra üle.* Vairuotojas visiškai nekontroliavo situacijos. *Mul puudub auto ostmiseks vajalik raha.* Neturiu pinigų automobiliui pirkti. *Selle kohta mul andmed puuduvad.* Apie tai aš neturiu jokių duomenų. *Pangakaardiga maksmise võimalus puudus.*

Nebuvo galimybės atsiskaityti banko kortele.

2. nebūti; praleisti, nedalyvauti; SIN puudu olema
■ **kust Poiss puudus trennist haiguse tõttu.** Berniukas dėl ligos praleido treniruotę. *Laualt puudub lina.* Ant stalo nėra staltiesės.

puudumine s <p`uudumine, p`uudumise, p`uudumist; pl p`uudumised, p`uudumiste, p`uudumisi>

praleidimas m, nebuvimas m ◻ *Õpilasel on juba kolm põhjuseta puudumist.* Mokinys be priežasties praleido jau tris pamokas.

puudu olema v <p`uudu olema, p`uudu `olla, `on p`uudu>

1. nebūti; praleisti, nedalyvauti; SIN puuduma ◻ *Märkas in, et Marko on puudu.* Pastebėjau, kad nėra Marko. *Maja on peaaegu valmis, ainult aknad on puudu.* Namas beveik baigtas, tik langų trūksta.

2. trūkti, stokoti

■ **keda-mida Ehitusel on töömehi puudu.** Statybose trūksta darbininkų.

puudus s <p`uudus, p`uuduse, p`uudust;
pl p`uudused, p`uuduste, p`uudusi = p`uuduseid>

1. **stygius** m, **stoka** f^o C-vitamiini puudus tekkitab väsimust. Vitamino C stygius sukeltab nuovargi.

■ **kelle-mille puudus** Haiglas on arstide puudus. Ligoninēje trūksta gydytojų.

■ **kellest-millest** Ideedest tal puudust ei ole. Jam netrūksta idėjų.

● **puudust tundma** ilgētis^o *Tunnen puudust ujumisest.* Ilgiuosi plaukiojimo.

2. **trūkumas** m^o *Ūkski inimene pole puudusteta.* Nēra žmogaus be trūkumų. *Kummalgi töökohal on oma eelised ja puudused.* Abi darbo vietas turi savo privalumų ir trūkumų.

● **oluline, peamine, ainus puudus** svarbus, pagrindinis, vienintēlis trūkumas

3. **skurdas** m^o *Puudust kannatavaid perekondi on palju.* Skurdą kenčiančių šeimų yra daug.

puudust tundma v <p`uudust t`undma, p`uudust t`unda, tunneb p`uudust>
ilgētis, pasigesti, trūkti

■ **kellest-millest** *Ma tunnen sinust puudust.* Aš ilgiuosi tavęs. *Tunnen puudust tema nõuannetest.* Pasigendu jo patarimų. *Saarel tuntakse puudust õpetajatest.* Saloje trūksta mokytojų.

puudutama v <puudutama, puudutada, puudutab, puudutatud>

1. **paliesti**

■ **keda-mida** *Tiidruk ei julgenud hobust puudutada.* Mergaitė nedrįso paliesti arklio.

■ **mida** *Konverentsil puudutati tähtsaid teemasid.* Konferencijoje buvo paliestos svarbios temos.

2. **būti susijus|jam, -iai; liesti; SIN puutuma**

■ **keda-mida** *Skandaal puudutas paljusid poliitikuid.* Skandalas palietė daugelį politikų. *See küsimus ei puuduta minu tööd.* Šis klausimas nėra susijęs su mano darbu.

puue s <puue, p`uude, puuet; pl p`uuded, puuete, p`uudeid>
negalia f

● **raske / sügav puue** sunki negalia, **füüsiline, vaimne puue** fizinė, protinė negalia

puuk s <p`uuk, puugi, p`uuki; pl puugid, p`uukide, p`uuke>

erkė f^o *Ta sai metsast puugi.* Miške jam įsisiurbė erkė.

puur¹ s <p`uur, puuri, p`uuri, p`uuri; pl puurid, p`uuride, p`uure>

narvas m^o *Lind pääses puurist välja.* Paukštis išstrūko iš narvo.

puur² s <p`uur, puuri, p`uuri; pl puurid, p`uuride, p`uure>
gražtas m

puus s <p`uus, puusa, p`uusa, p`uusa; pl puusad, p`uusade, p`uusi>
klubas m

● **laiad, kitsad puusad** platūs, siauri klubai

puutuma v <p`uutuma, p`uutuda, p`uutub>

1. **liesti, paliesti**

■ **keda-mida** *Vesi on nii madal, et jalad puutuvad põhja.* Vanduo toks seklys, jog kojos siekia dugną. *Haava ei tohi puutuda.* Žaizdos negalima liesti.

2. **būti susijus|jam, -iai; liesti; SIN puudutama**

■ **kellesse-millesse** *See jutt ei puutu sinusse.* Šis pokalbis su tavimi nesusijęs.

puuvili s <p`uuvili, p`uuvilja, p`uuv`ilja; pl p`uuviljad, p`uuv`iljade, p`uuv`ilju>
vaisius m

● **vārske, magus puuvili** šviežias, saldus vaisius

puuvill s <p`uuv`ill, p`uuvilla, p`uuv`illa>
medvilnė f^o *Ostsin pehmest puuvillast sukkpüksid.* Nusipirkau minkštas medvilnines pėdkelnes.

puuvillane adj <p`uuvillane, p`uuvillase, p`uuvillast; pl p`uuvillased, p`uuvillaste, p`uuvillaseid>
medvilnin|is, -ė^o *Voodipesu on puuvillast riidest.* Patalynė iš medvilninės medžiagos.

põdema v <põdema, pōdeda, p`ōeb, p`ōetud>
sirgti^o *Patsient pōeb haruldast haigust.*

Pacientas serga reta liga. *Pōdesin gripi nādalaga läbi.* Per savaitę persirgau gripu.

● **vāhki, kopsupõletikku pōdema** sirgti vėžiu, plaučių uždegimu

pōder s <pōder, pōdra, p`ōtra; pl pōdrad, p`ōtrade, p`ōtru>
briedis m

pōeb → pōdema

põgenema v <põgenema, pōgeneda, pōgeneb>
pabėgti

■ **kust Mees pōgenes vanglast.** Vyras pabėgo iš kalėjimo.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

põhi¹ s <põhi, põhja, p`õhja, p`õhja; pl põhjad, p`õhjade, p`õhju>

1. dugnas m ▫ *Kausi põhjas on veel natuke putru.* Dubens dugne dar yra šiek tiek košės. *Võtned olid koti põhjas.* Raktai buvo krepšio dugne. *Jõin klaasi põhjani (= tühjaks).* Išgèriau stiklinę iki dugno. *Laev läks põhja (= uppus).* Laivas nuskendo.

• **mere, jõe, järve põhhi** jūros, upės, ežero dugnas
2. pagrindas m ▫ *Milline on romaani ajalooline põhhi?* Koks romano istorinis pagrindas?

• **tugev, hea, kindel põhhi** stiprus, geras, tvirtas pagrindas ▫ *Kool andis mulle matemaatikas tugeva põhja.* Mokykla suteikė man stiprius matematikos pagrindus.

○ **millegi põhjal** (= millegi alusel, millegi jãrgi) remiantis *Esialgse info põhjal on raske vastata.* Remiantis pirmine informacija, sunku atsakyti.

3. fonas m ▫ *Rootsi lipul on kollane rist sinisel põhjal.* Švedijos vėliavoje yra geltonas kryžius mėlyname fone.

4. iki galo ▫ *Ta vajutas gaasi põhja.* Jis nuspaudė greičio pedalą iki pat galo. *Keerasin muusika põhja.* Atsukau muziką visu garsu.

põhi² s <põhi, põhja, p`õhja, p`õhja>
 šiaurē f ▫ *Helsingi asub Tallinnast umbes 80 kilomeetrit põhja pool.* Helsinkis yra maždaug 80 kilometrų į šiaurę nuo Talino.

põhiharidus s <põhiharidus, põhihariduse, põhiharidust>

pagrindinis išsilavinimas m ▫ *Tal on põhiharidus.* Jo išsilavinimas pagrindinis.

põhikool s <põhik`ool`, põhikooli, põhik`ooli, põhik`ooli; pl põhikoolid, põhik`oolide, põhik`ool`e>
 pagrindinē mokykla f ▫ *Pärast põhikooli lõpetamist võib valida kas gümnaasiumi või kutsekooli.* Po pagrindinės mokyklos galima rinktis gimnaziją arba profesinę mokyklą.

põhiline adj <põhiline, põhilise, põhilist; pl põhilised, põhiliste, põhilisi; laipsn. põhilisem, kõige põhilisem>
 pagrindin[is, -ē; svarbiaus]ias, -ia ▫ *Põhilised eesmärgid said täidetud.* Pagrindiniai tikslai buvo pasiekti. *Eestlaste põhiline toit oli leib.* Duona buvo pagrindinis estų valgis.

• **põhiline erinevus, takistus, ülesanne** pagrindinis skirtumas, kliūtis, uždavinys,
põhiline probleem pagrindinė problema

põhiliselt adv <põhiliselt>
 daugiausia ▫ *Tõotan põhiliselt õhtuti.* Daugiausia dirbu vakarais.

põhimõte s <põhimõte, põhim`õtte, põhimõtet; pl põhim`õtted, põhimõtete, põhim`õtteid>
 įsitikinimas m, pažiūra f, principas m
 ▫ *Lähtusin põhimõttest, et ela ise ja lase ka teistel elada.* Vadovavausi principu „Gyvenk ir leisk kitiems gyventi“. *Võõras kultuuris kehtivad hoopis teised põhimõtted.* Svetimoje kultūroje galioja visai kiti įsitikinimai.

• **sarnased, ühised, kindlad põhimõtted** panašūs, bendri, tvirti principai

põhimõtteline adj <põhim`õtteline, põhim`õttelise, põhim`õttelist; pl põhim`õttelised, põhim`õtteliste, põhim`õttelisi>
 principin[is, -ē]

• **põhimõtteline küsimus, otsus, erinevus** principinis klausimas, nuosprendis, skirtumas,
põhimõtteline seisukoht principinė pozicija

põhimõtteliselt adv <põhim`õtteliselt>
 iš principo ▫ *Põhimõtteliselt ma nõustun sinuga.* Aš iš principo sutinku su tavimi. *Helen ei söö põhimõtteliselt liha.* Elena nevalgo mėsos iš principo.

põhinema v <põhinema, põhineda, põhineb>
 remtis; SIN tuginema

■ **millel** Film *põhineb tegelikult toimunud sündmustel.* Filmas paremtas tikrais įvykiais. *Sinu süüdistus põhineb vaid oletustel.* Tavo kaltinimas paremtas tik spėjimais.

põhiseadus s <põhis`eadus, põhis`eaduse, põhis`eadust>
 konstitucija f

põhjalik adj <põhjal`ik, põhjaliku, põhjal`ikku; pl põhjalikud, põhjalike, põhjal`ikke; laipsn. põhjalikum, kõige põhjalikum>

išsam[us, -i] ▫ *Ta andis olukorrast põhjaliku ülevaate.* Jis pateikė išsamią situacijos apžvalgą. *Maja vajab põhjalikku remonti.* Namui reikalingas kapitalinis remontas.

• **põhjalik analüüs** išsami analizė, **põhjalik uurimus / uuring** išsamus tyrimas

põhjalikult adv <põhjalikult; laipsn. põhjalikumalt, kõige põhjalikumalt>
 išsamiai ▫ *Tutvusin põhjalikult Hispaania ajalooa.* Išsamiai susipažinau su Ispanijos istorija.

põhjudama v <põhjudama, põhjudada, põhjudab, põhjudatud>

pagrjsti; pateisinti ▫ *See etteheide ei ole põhjudatud.* Šis priekaištas nēra pagrjstas.

■ **mida** *Palun põhjenda oma otsust.* Prašau pagrjsti savo sprendimā.

■ **millega** *Ūpilane põhjendas oma puudumist haigusega.* Mokinys pasiteisino pamokas praleidēs dēl ligos.

põhjudus s <põhjudus, põhjuduse, põhjudust; pl põhjudused, põhjuduste, põhjudusi>

pagrindimas m, paaiškinimas m ▫ *Sellisele teole on raske loogilist põhjudust leida.* Šiam veiksmui sunku rasti loģiškā paaiškinimā.

● **põhjudust esitama** pagrjsti

põhjus s <p`õhjus, p`õhjuse, p`õhjust; pl p`õhjused, p`õhjuste, p`õhjusi = p`õhjuseid> priežastis f ▫ *Tulekahju põhjus ei ole teada.* Gaisro priežastis nežinoma. *Ta lahkus tōōlt tervislikel põhjustel.* Jis išējo iš darbo dēl sveikatos.

● **surma, ōnnetuse põhjus** mirties, nelaimēs priežastis,

● **tegelik põhjus** tikroji priežastis, **poliitilised põhjused** politinēs priežastys

põhjustama v <põhjustama, põhjustada, põhjustab, põhjustatud>

sukelti ▫ *Ūnnetuse põhjustas libe tee.* Avarija įvyko dēl slidauš kelio. *Piim vōib põhjustada allergiat.* Pienas gali sukelti alergijā.

pōld s <p`ōld, pōllu, p`ōldu; pl pōllud, p`ōldude, p`ōlde>

laukas m, dirva f ▫ *Pōldudel kasvavad kartulid.* Laukuose auga bulvēs. *Kehv pōld annab vāhe saaki.* Prasta dirva duoda menkā derliū.

● **pōldu harima** apdirbti laukā

pōlema v <pōlema, pōleda, pōleb>

(už)degti, padegti ▫ *Puud pōlevad ahjus.* Malkos dega krosnyje. *Lapsed panid tikkudega māngides maja pōlema.* Vaikai, žaisdami su degtukais, padegē namā. *Pane tuli pōlema.* Uždek šviesā. *Laual pōles lamp.* Ant stalo degē lempa.

pōletama v <pōletama, pōletada, pōletab, pōletatud> deginti; nudeginti ▫ *Pōletasime oksi ja lehti.*

Deginome šakas ir lapus.

■ **mida** *Jōulude ajal pōletame sageli kūūnlaid.* Per Kalēdas dažnai deginame žvakes.

■ **mida** *Tuline kohv pōletas mu suud.* Karšta kava nudegino man burnā.

pōletik s <pōlet`ik, pōletiku, pōlet`ikku, pōlet`ikku; pl pōletikud, pōletike, pōlet`ikke> uždegimas m ▫ *Haavas tekkis pōletik.*

Prasidējo žaizdos uždegimas.

+ **kopsupōletik** plaučių uždegimas

pōlevkivi s <pōlevkivi, pōlevkivi, pōlevkivi> skalūnas m

pōll s <p`ōll, pōlle, p`ōlle; pl pōlled, p`ōllede, p`ōlli> prijuostē f

pōllumajandus s <pōllumajandus, pōllumajanduse, pōllumajandust> žemdirbystē f

pōllumees s <pōllum`ees, pōllumehe, pōllum`eest; pl pōllumehed, pōllumeeste, pōllumehi> žemdirb|ys, -ē ▫ *Turul mūtisid kohalikud pōllumehed oma kaupā.* Vietos žemdirbiai pardavinējo turguje savo produktus.

pōlv s <p`ōl`v, pōlve, p`ōlve, p`ōlve; pl pōlved, p`ōlvede, p`ōl`vi>

1. **kelis** m ▫ *Laps kukkus ja vigastas pōlve.* Vaikas pargriuvo ir susižeidē kelį. *Pūkstel on pōlved ūsna kulunud.* Kelnēs gana nusidēvėjusios per kelius.

2. **karta** f ▫ *Oskusi antakse edasi pōlvest pōlve.* Gebėjimai perduodami iš kartos į kartā.

● **tulevased pōlved** ateinančios kartos

pōlvkond s <p`ōl`vk`ond, p`ōl`vkonna, p`ōl`vk`onda, p`ōl`vk`onda; pl p`ōl`vkonnad, p`ōl`vk`ondade, p`ōl`vk`ondi> karta f ▫ *Korteris elas koos kolm pōlvkonda.*

Bute kartu gyveno trys kartos.

● **eelmine, jārgmine pōlvkond** ankstesnē, ateinanti karta

pōnev adj <pōnev, pōneva, pōnevat; pl pōnevad, pōnevate, pōnevaid; laipsn. pōnevam, kōige pōnevam = pōnevaim>

jaudinant|is, -i, |dom|us, -i ▫ *Meid ootasid ees pōnevad seiklused.* Priešakyje mūsų laukē jaudinantys nuotyčiai.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ō

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

põrand s <põrand, põrand, põrandat;
pl põrandad, põrandate, põrandaid>
grindys *f pl*

• **põrandat pesema** plauti grindis ◦ *Koristaja kastis lilli ja pesi põrandat.* Valytoja laistē gēles ir plovē grindis.

põrgu s <p`õrgu, p`õrgu, p`õrgut, p`õrgu>
pragaras *m*; ANT taevas ◦ *Nende abielu oli täielik põrgu.* *Ju santuoka buvo visiškas pragaras.* Halvad inimesed lähevad pärast surma põrgusse. Blogi žmonės po mirties eina į pragarą.

põsk s <p`õs`k, põse, p`õs`ke, p`õs`ke; pl pōsed, p`õs`kede, p`õs`ki>
skruostas *m* ◦ *Tüdrukul läksid põsed külmast punaseks.* Nuo šalčio mergaitės skruostai paraudo.

põtra → pöder

põud s <p`õud, põua, p`õuda>
sausra *f* ◦ *Taimed kuivasid põua tõttu ära.*
Augalai išdžiūvo dėl sausros.

põõsas s <põõsas, p`õõsa, põõsast; pl p`õõsad, põõsaste, p`õõsaid>
krūmas *m* ◦ *Korjasin põõsalt mustsõstraid.*
Nuo krūmo rinkau juoduosius serbentus.

• **madal, kõrge, tihe põõsas** žemas, aukštas, tankus krūmas

päev s <p`äev, päeva, p`äeva; pl päevad, p`äevade, p`äevi>
diena *f* ◦ *Talvel on päevad lühikesed, kevadel pikemad.* Žiemą dienos yra trumpos, pavasarį – ilgesnės. *Päev oli pilvine ja sadas vihma.*
Diena buvo debesuota ir lijo lietus. *Aastas on 365 päeva.* Metuose yra 365 dienos.

+ **argipäev** šikiadienis, **nädalapäev** savaitēs diena, **puhkepäev** poilsio diena, **sünnipäev** gimtadienis, **tööpäev** darbo diena

päevane adj <päevane, päevase, päevast;
pl päevased, päevaste, päevaseid>
1. dieninļis, -ē; dienas ◦ *Tuled sa päevase vōi õhtuse rongiga?* Atvažiuosu su dieniniu ar vakariniu traukiniu? *Päevasel ajal öökulle ei kohta.* Dienos metu pelēdų nepamatysi.

• **päevane annus** dienos dozē
2. dienu, dienas ◦ *Festival on kolmepäevane.*
Tai trijų dienų festivalis.

päevik s <päevik, päeviku, päevikut; pl päevikud, päevikute, päevikuid>

1. dienoraštis *m*

• **päevikut pidama** rašyti dienoraštį
◦ *Tüdruk peab päevikut.* Mergaitē rašo dienoraštį.
2. (mokinio, mokyklinis) dienoraštis *m*
◦ *Õpetaja kirjutas poisile päevikusse märkuse.*
Mokytoja berniukui į dienoraštį įrašė pastabą.

päevitama v <päevitama, päevitada, päevitab>
degintis ◦ *Läksime randa päevitama.* Ējome į paplūdimį degintis.

pähe → pea

pähe õppima v <pähe `õppima, pähe `õppida, õpib pähe>
išmokti mintinai

pähkel s <p`ähkel, p`ähkli, p`ähklit; pl p`ähklid, p`ähklite, p`ähkleid>
riešutas *m*

• **Kreeka, India pähkel** graikiniai, anakardžių riešutai

päid → pea

päike s <p`äike, p`äikese, p`äikest> *ar* <p`äike, p`äikse, p`äikest>

1. saulē *f* ◦ *Päike tõuseb idast ja loojub läände.*
Saulē teka rytuose, leidžiasi vakaruose. *Päike kadus pilve taha.* Saulē dingo už debesies.

• **päike paistab, särab** saulē šviečia, spindi
2. saulēs šviesa, atokaita ◦ *Päikese käes hakkab palav.* Saulēs atokaitoje darosi karšta.

• **päikest võtma** (= päevitama) degintis
◦ *Võtsime terve päeva rannas päikest.* Visą dieną deginomės paplūdimyje.

päikeseline adj <p`äikeseline, p`äikeselise, p`äikeselist; pl p`äikeselised, p`äikeseliste, p`äikeselisi; laipsn. p`äikeselisem, kõige p`äikeselisem>
saulēt[as, -a] ◦ *Tāna on soe ja päikeseline päev.* Šiandien šilta ir saulēta diena.

• **päikeseline ilm** saulētas oras, **päikeseline suvi** saulēta vasara

päikeseloojang s <p`äikeseloojang, p`äikeseloojangu, p`äikeseloojangut;
pl p`äikeseloojangud, p`äikeseloojangute, p`äikeseloojanguid>

saulēlydis *m*; ANT päikesetõus ◦ *Läksime randa päikeseloojangut vaatama.* Ējome į paplūdimį stebėti saulēlydžio.

päikesepirillid *pl s* <p`äikesepirillid, p`äikesepir`illide, p`äikesepir`ille>
 saulės akiniai *m* ◦ *Ostsin suveks uued päikesepirillid*. Vasarai nusipirkau naujus akinius nuo saulės.

päikesetõus *s* <p`äikeset`õus, p`äikesetõusu, p`äikeset`õusu; *pl* p`äikesetõusud, p`äikeset`õusude, p`äikeset`õuse>
 saulėtekis *m*; ANT päikeseloojang ◦ *Ta asus teele juba enne päikesetõusu*. Jis išvyko dar prieš saulėtekį.

päkapikk *s* <päkap`ikk, päkapiku, päkap`ikku; *pl* päkapikud, päkap`ikkude, päkap`ikke>
 nykštukas *m* ◦ *Päkapikk tõi sussi sisse kommi*. Nykštukas paliko šlepetėje saldaiņį.

pälvima *v* <p`äl`vima, p`äl`vida, pälv`vib>
 pelnyti ◦ *Film pälvīs kogunī mitu auhinda*. Filmas pelnė net kelis apdovanojimus.
 • **kiitust pälvima** pelnyti pagyrimą,
tunnustust pälvima pelnyti pripažinimą,
tähelepanu pälvima sulaukti dėmesio ◦ *Raamat pälvīs suurt tähelepanu*. Knyga sulaukė didelio dėmesio.

päränd *s* <päränd, pärändi, pärändit>
 palikimas *m* ◦ *Ta sai vanaemalt pärändiks korteri*. Jis paveldėjo močiutės butą. *Tütär jäi isa pärändist ilma*. Dukra negavo tėvo palikimo.

pärast adpos, adv <pärast>
 1. vėliau, po to; po ◦ *Hakka minema, ma tulen pärast järele*. Eik, aš ateisiu vėliau. *Pärast räägime!* Pakalbėsime vėliau!
 ■ **pärast keda-mida** *Kohtume pärast lõunat*. Susitiksime po pietų. *Lähen pärast tööd kinno*. Po darbo eisiu į kiną. *Kohtume nädala pärast*. Susitiksime po savaitės. *Helistan sulle poole tunni pärast*. Paskambinsiu tau po pusės valandos. *Kell on kümne minuti pärast üheksa (= 8.50)*. Be dešimt devynios.
 2. dėl
 ■ **kelle-mille pärast** *Ta mureseb oma tervise pärast*. Jis nerimauja dėl savo sveikatos. *Tüdruk nutab iga asja pärast*. Mergaitė verkia dėl kiekvieno menkniekio.

pärastlõuna *s* <pärastlõuna, pärastl`õuna, pärastlõunat; *pl* pärastl`õunad, pärastlõunate, pärastl`õunaid>
 popietė *f* ◦ *Kohtume reede pärastlõunal*. Susitiksime penktadienį popiet.

pärima *v* <pärima, pärida, pärib, päritud>
 1. klausinėti; domėtis ◦ *Ära päri nii palju!* Neklausinėk tiek daug!

■ **kellelt** *Pärisime kelnerilt, mis toidu ta ise valiks*. Klausinėjome padavėjo, kokį patiekalą jis pats pasirinktų.

■ **kelle-mille kohta** *Roland päris mu sõbranna kohta*. Rolandas klausinėjo apie mano draugę.
 2. paveldėti ◦ *Ta päris vanemate talu*. Jis paveldėjo tėvų sodybą.

■ **kellelt** *Pärisin isalt korteri*. Iš tėvo paveldėjau butą.

pärinema *v* <pärinema, pärineda, pärineb>
 kilti

■ **kust** *Ta pärineb Lõuna-Eestist*. Jis yra kilęs iš pietų Estijos. *Kust need andmed pärinevad?* Iš kur paimti šie duomenys?

■ **mis ajast** *See loss pärineb 16. sajandist*. Ši pilis pastatyta XVI amžiuje.

päris adv, adj <päris>

1. visiškai ◦ *Laps on päris üksi kodu*. Vaikas yra visiškai vienas namuose.

2. gana ◦ *Etendus oli päris huvitav*. Spektaklis buvo gana įdomus. *Kott on päris raske*. Krepšys gana sunkus.

3. tikrai, -a ◦ *Need ehted ei ole päris kullast*. Šie papuošalai ne iš tikro aukso.

päriselt adv <päriselt>

1. visiškai ◦ *Ma pole sinuga päriselt nõus*.

Aš ne visiškai su tavimi sutinku. *Teda ei saa päriselt usaldada*. Juo negalima visiškai pasitikėti.

2. tikrai ◦ *Kas päkapikud on päriselt olemas?* Ar nykštukai tikrai egzistuoja?

pärit olema *v* <pärit olema, pärit`olla, `on pärit>
 kilti

■ **kust** *Tema isa on pärit Prantsusmaalt*. Jo tėvas kilęs iš Prancūzijos. *Kust sa pärit oled?* Iš kur tu kilęs?

■ **mis ajast** *See maal on pärit 17. sajandist*. Šis paveiklas datuojamas XVII amžiumi.

päritolu *s* <päritolu, päritolu, päritolu>
 kilmė *f* ◦ *Mu abikaasa on päritolult prantslane*. Mano vyras pagal kilmę yra prancūzas. *Toiduained on kohalikku päritolu*. Maisto produktai vietinės kilmės. *Ära ava kahtlase päritoluga faile*. Neatidarinėk įtartinų failų.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

pärn s <p`ärn, pärna, p`ärna; *pl* pärnad, p`ärnade, p`ärnasid>

liepa *f* ◦ *Mõisa pargis kasvavad pärnad.*

Dvaro parke auga liepos.

pääsema v <p`ääsema, p`ääseda, pääseb>

1. išsigelbėti ◦ *Kogu pere hukkus õnnetuses, ainult laps pääses.* Visa šeima žuvo avarijoje, tik vaikas išsigelbėjo.

■ *millest Pääsesin tulekahjust eluga.*

Išsigelbėjau iš gaisro.

■ *kelle käest Tüdruk pääses röövlite käest.*

Mergaitė išsigelbėjo nuo plėšikų.

2. įveikti kliūtis (tam kad patektum į norimą vietą ar padėti, situacija)

■ *kuhu Meie võistkond pääses finaali.* Mūsų komanda pateko į finalą.

■ *mida tegema Vang pääses põgenema.*

Kalinys paspruko iš kalėjimo.

pääsemine s <p`ääsemine, p`ääsemise, p`ääsemist>

išsigelbėjimas *m* ◦ *Ta jutustas oma õnnelikust pääsemisest uppuvalt laevalt.* Jis papasakojo apie savo laimingai pasibaigusį gelbėjimąsi iš skęstančio laivo.

päästeamet s <p`äästeamet, p`äästeameti, p`äästeametit>

gelbėjimo tarnyba *f* ◦ *Päästeamet sai varahommikul teate tulekahjust.* Gelbėjimo tarnyba anksti ryte gavo pranešimą apie gaisrą.

päästma v <p`äästma, p`äästa, päästab, päästetud; p`äästis, p`äästnud>

gelbėti, išgelbėti

■ *kust Tuletõrjuja päästis põlevast majast mitu inimest.* Ugniagesys iš degančio namo išgelbėjo kelis žmones.

■ *millest Pank päästis firma pankrotist.*

Bankas išgelbėjo firmą nuo bankroto.

■ *kelle käest Päästsi kassi koerte käest.*

Išgelbėjome katę nuo šunų.

päästmine s <p`äästmine, p`äästmise, p`äästmist>

išgelbėjimas *m* ◦ *Patsiendi elu päästmiseks tuli teha operatsioon.* Paciento gyvybei išgelbėti prireikė atlikti operaciją.

pääsuke s <pääsuke, pääsukese, pääsukest; *pl* pääsukesed, pääsukeste, pääsukesi> kregždė *f*

pöial s <pöial, p`öidla, pöialt; *pl* p`öidlad, pöialde, p`öidlaid>

nykštys *m* ◦ *Laps magas pöialt imedes.* Vaikas miegojo čiulpdamas nykštį.

● **parema, vasaku käe pöial** dešinės, kairės rankos nykštys

● **pöialt hoidma** laikyti kumščius ◦ *Hoian pöialt, et sul eksam hästi läheks!* Laikysiu kumščius, kad tau pasisektų egzaminas!

pööning s <pööning, pööningu, pööningut; *pl* pööningud, pööningute, pööninguid>

palėpė *f* ◦ *See trepp viib pööningule.* Šie laiptai veda į palėpę.

pöörama v <p`öörama, pöörata, p`öörab, pööratud>

1. sukti, pasukti; versti, atversti; *SIN* keerama ◦ *Pöörasin võtit, aga uks ei avanenud.*

Pasukau raktą, bet durys neatsidarė.

Pöörake õpikus järgmine lehekülge.

Atsiverskite kitą vadovėlio puslapį. *Laps pööras ennast kõhuli.* Vaikas apsisvertė ant pilvo. *Auto pööras paremale.* Automobilis pasuko į dešinę.

2. asmenuoti (*lingv.*)

pöörduma v <p`öörduma, p`öörduda, p`öördub>

1. kreiptis

■ *kelle poole + (millega) Haige pöördus arsti poole.* Ligonis kreipėsi į gydytoją. *Pöördu oma ettepanekuga juhatuse poole.* Su savo pasiūlymu kreipkis į valdybą.

■ *kuhu Ohver pöördus politseisse.*

Nukentėjusysis kreipėsi į policiją. *Kui me kokkuleppele ei jõua, peame pöörduma kohtusse.* Jei mes nesusitarsime, turėsime kreiptis į teismą.

2. pakrypti, pakeisti kryptį; pasisukti

◦ *Ta pöördus ootamatult vasakule.* Jis netikėtai pasisuko į kairę. *Tuul pöördus põhja (= hakkas puhuma põhja poolt).* Pasikeitė vėjo kryptis, emė pūsti iš šiaurės.

pöördumine s <p`öördumine, p`öördumise, p`öördumist>

kreipimasis *m*

• **avalik, ametlik pöördumine** viešas, oficialus kreipimasis, **kirjalik pöördumine** kreipimasis raštu

pööre s <pööre, p`öörde, pööret; *pl* p`öörded, pöörete, p`öordeid>

1. **pokytis** *m*; **lūžis** *f*; **linkmē** *f* ◦ *Pööre toimus raamatu viimases peatükis*. Lūžis įvyko paskutiniame knygos skyriuje. *Haigus võttis halva pöörde*. Liga pasisuko bloga linkme.

• **ootamatu pööre** netikėtas pokytis ◦ *Tema elus on olnud ootamatuid pöördeid*. Jo gyvenime yra buvę netikėtų pokyčių.
2. **posūkis** *m* ◦ *Auto tegi jārsu pöörde paremale*. Automobilis staigiai pasuko į dešinę.
3. **apsisukimas** *m* ◦ *Körgematel pöoretel on mootori müra suurem*. Kuo didesni apsisukimai, tuo garsiau ūžia variklis.
4. **kita pusė** *f* ◦ *Foto pöördele oli kirjutatud kuupäev*. Kitoje nuotraukos pusėje buvo užrašyta data.

pūha¹ s <pūha, pūha, pūha; *pl* pūhad, pūhade, pūhi = pūhasid>
(*ppr. pl*) **šventė** *f* ◦ *Pūhade ajaks söidame maale sugulaste juurde*. Per šventės važiuojame pas gimines į kaimą.

Haid pūhi! Gerų švenčių!

pūha² adj <pūha, pūha, pūha; *pl* pūhad, pūhade, pūhi = pūhasid; *laipsn.* pūham, kōige pūham>
švent[as, -a

• **pūhad laulud** šventos giesmės, **pūhad tekstid** šventi tekstai

pūhapāev s <pūhap`āev, pūhapāeva, pūhap`āeva; *pl* pūhapāevad, pūhap`āevade, pūhap`āevi>

sekmadienis *m* ◦ *Pūhapāeval saab kauem magada*. Sekmadienį galima ilgiau pamiegoti.

• **pūhapāeva hommikul, õhtul** sekmadienio ryte, vakare

• **celmisel, järgmisel pūhapāeval** praeitą, ateinantį sekmadienį

pūhendama v <pūhendama, pūhendada, pūhendab, pūhendatud>

skirti, paskirti; pašvēsti

■ **kellele-millele** *Kirjanik pūhendas raamatu oma naisele*. Rašytojas knygą skyrė savo žmonai. *Nāitus on pūhendatud ūlikooli aastapāevale*. Paroda skirta universiteto jubilėjui.

■ **kellele-millele** *Ta pūhendab kogu oma vaba aja perekonnale*. Jis visą savo laisvą laiką skiria šeimai. *Minu isa pūhendas oma elu teadusele*. Mano tėvas pašventė savo gyvenimą mokslui.

pūhkima v <p`ūhkima, p`ūhkida, pūhib, pūhitud>
šluostyti, šluostytis; šluoti ◦ *Ta pūhkis trepi lumest puhtaks*. Jis nušlavė sniegą nuo laiptų. *Pūhi kāed rātikusse*. Nusišluostyk rankas rankšluosčiu.

■ **mida** *Ūpetaja pūhkis prille*. Mokytoja nusišluostė akinius.

■ **millega** *Ta pūhib harjaga pōrandat*. Jis šluoja grindis šepečiu.

pūksid *pl* s <pūksid, p`ūkste, p`ūkse>
kelnės *f pl* ◦ *Poiss kannab musti pūkse*. Berniukas dėvi juodas kelnės.

• **pikad, lūhikeseid, kitsad, laiad pūksid** ilgos, trumpos, siauros, plačios kelnės
• **pūkse jalast (āra) vōtma** nusimauti kelnės,
pūkse jalga panema apsimausti kelnės,
pūksid on jalas mūvēti kelnės
+ **aluspūksid** kelnaitės, **sukkpūksid** pėdkelnės, **ujumispūksid** maudymosi kelnaitės

pūsima v <pūsima, pūsida, pūsib>

1. (ilgesnį laiką būti vienoje vietoje arba vienos būsenos) **nusėdėti**; išlikti; laikyti(s); **teštis** ◦ *Laps ei pūsi hetkegi paigal*. Vaikas nė akimirkos nenusėdi vietoje. *Hinnad pūsisid kogu aasta samal tasemel*. Kainos visus metus išliko tokios pačios. *Ilmad pūsisivad soojad*. Laikysis šilti orai.

2. vis dar būti, išlikti

• **pūsima jāāma** išlikti ◦ *Nende armastus ei jāānud pūsima*. Jų meilė neišliko.

pūсив adj <pūсив, pūsiva, pūсивat; *pl* pūсивad, pūсивate, pūсивaid; *laipsn.* pūсивam, kōige pūсивam = pūсивaim>

1. nuolatin[is, -ė] ◦ *Tal pole pūсивat tōōkohta*. Jis neturi nuolatinės darbo vietos.

2. **pastov[us, -i]** ◦ *Pikka distantisi tuleks joosta pūсивas tempos*. Ilgą distanciją reikėtų bėgti pastoviu tempu.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ō

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

püss s <p`üs`s, püssi, p`üssi; *pl* püssid, p`üsside, p`üs'se>

šautuvas *m* ◦ *Püss on laetud. Šautuvas užtaisytas.*

● **püssi laskma** šauti ◦ *Õppustel lasti püssi.*
Per pratybas buvo šaudoma.

püsti adv <p`üs'ti>

stačiomis (stovėti) ◦ *Müüjal tuleb terve päev püsti olla.* Pardavėjui reikia visą dieną išstovėti ant kojų.

● **püsti tōusma** atsisototi ◦ *Tōuske palun püsti!*
Prašom atsisototi!

püstitama v <püs'titama, püs'titada, püs'titab, püs'titad>

1. **iškelti** ◦ *Ta püstitas endale raske eesmärgi.*
Jis išsikėlė sunkų tikslą.
2. **pastatyti** ◦ *Kindlus on püstitatud 16. sajandil.* Tvirtovė pastatyta XVI amžiuje.
3. **pasiekti** ◦ *Sportlane püstitas uue rekordi.*
Sportininkas pasiekė naują rekordą.

püstol s <p`üstol, p`üstoli, p`üstolit; *pl* p`üstolid, p`üstolite, p`üstoleid>

pistoletas *m* ◦ *Kurjategija ähvardas müüijat püstoliga.* Nusikaltėlis grasino pardavėjui pistoletu.

● **laetud, laadimata püstol** užtaisytas, neužtaisytas pistoletas

püüdma v <p`üüdma, p`üüda, püüab, p`üütud; p`üüdis, p`üüdnud>

1. **gaudyti; sugauti**
■ **mida** *Mehed läksid kala püüdma.* Vyrai išėjo žvejoti. *Laps püüdis palli.* Vaikas sugavo kamuolį.
2. **stengtis; bandyti**
■ **mida teha** *Ma püüan õigeks ajaks kohale jõuda.* Aš pasistengsiu ateiti laiku. *Varas püüdis põgeneda.* Vagis bandė pasprukti.

püüdmine s <p`üüdmine, p`üüdmise, p`üüdmist>

gaudymas *m*; stengimasis *m* ◦ *Ühing tegeleb kodutute koerte ja kasside püüdmisega.* Draugija užsiima benamių šunų ir kačių gaudymu.

R

raadio s <r`aadio, r`aadio, r`aadiot; *pl* r`aadiod, r`aadiote, r`aadioid>

radijas *m* ◦ *Panin raadio mängima.* Įjungiau radiją.

● **raadiot kuulama** klausytis radijo ◦ *Õhtuti vaatab ta telekat või kuulab raadiot.* Vakarais jis žiūri televizorių ar klausosi radijo.

raam s <r`aam, raami, r`aami, r`aami; *pl* raamid, r`aamide, r`aame>

1. **rėmas** *m*, **rėmelis** *m* ◦ *Panin pildi raami.* Įrėminau paveikslą. *Ta kannab paksude raamidega prille.* Jis nešioja akinius su storais rėmeliais.
2. (*ppr. pl*) **riba** *f*; **mastas** *m*, per (rodo trukmės ribas) ◦ *Konverentsi raames korraldati ka näitus.* Per konferenciją taip pat buvo surengta paroda.

raamat s <raamat, raamatu, raamatut; *pl* raamatud, raamatute, raamatuid>
knyga *f*

raamatukogu s <raamatukogu, raamatukogu, raamatukogu, raamatuk`okku; *pl* raamatukogud, raamatukogude, raamatukogusid>
biblioteka *f* ◦ *Võtsin raamatukogust õpiku.*
Pasiėmiau iš bibliotekos vadovėlių.

raamatupidaja s <raamatupidaja, raamatupidaja, raamatupidajat; *pl* raamatupidajad, raamatupidajate, raamatupidajaid>
buhalter *lis*, -ė

raamatupidamine s <raamatupidamine, raamatupidamise, raamatupidamist>
buhalterija *f*; **buhalterinė apskaita** *f* ◦ *Firma esitab igal aastal raamatupidamise kohta aruande.* Kiekvienais metais firma pateikia buhalterinės apskaitos ataskaitą. *Karin õpib raamatupidamist.* Karina mokosi buhalterinės apskaitos.

raamatupood s <raamatup`ood`, raamatup`oe, raamatup`oodi, raamatup`oodi; *pl* raamatup`oed, raamatup`oodide, raamatup`ood'e>
knygynas *m*

raba s <raba, raba, raba, r`appa; *pl* rabad, rabade, rabasid>
aukštapelkė *f* ◦ *Käisime rabas matkal.*
Buvome žygyje aukštapelkėje.

rada s <rada, raja, rada; *pl* rajad, radade, radu = radasid>

takas *m* ◦ *Ta läbis 5,5 km pikkuse raja ajaga 1.42. Jis i'veikë 5,5 km ilgio takä per per 1 valandä 42 minutes.*

radiaator s <radi`aator, radi`aatori, radi`aatorit; *pl* radi`aatorid, radi`aatorite, radi`aatoreid>

radiatorius *m* ◦ *Radiaator asub akna all. Radiatorius yra po langu. Juht peatas auto, et vesi radiaatoris keema ei läheks. Vairuotojas sustabdë automobili, kad radiatoriuje neužvirtü vanduo.*

raha s <raha, raha, raha; *pl* rahad, rahade, rahasid>

pinigai *m pl* ◦ *Kui te pole tootega rahul, saate raha tagasi. Jei esate nepatenkinti preke, atgausite pinigus. Laena mulle veidi raha. Paskolink man šiek tiek pinigų. Kui palju sul pangas raha on? Kiek pinigų tu turi banke?*

• **raha teenima, kulutama** uždirbti, išleisti pinigus ◦ *Käin tööl, et raha teenida. Dirbu, kad uždirbčiau pinigų.*

• **raha koguma** taupyti pinigus ◦ *Ta kogub raha, et uut autot osta. Jis taupo pinigus naujam automobiliui.*

+ **sularaha** grynieji pinigai

rahakott s <rahak`ot`t, rahakoti, rahak`otti, rahak`otti; *pl* rahakotid, rahak`ottide, rahak`ot`te>

piniginë *f* ◦ *Ta võttis taskust rahakoti, et pileiti eest maksta. Jis išsitraukë iš kišenës piniginë, kad užmokëtü už bilietus.*

rahaline adj <rahaline, rahalise, rahalist; *pl* rahalised, rahaliste, rahalisi>

finansin|jis, -ë; pinigin|jis, -ë ◦ *Ta on pidevalt rahalistes raskustes. Jis nuolatos turi finansinių problemų.*

• **rahaline auhind** piniginis prizas, **rahaline premia** piniginė premija, **rahaline seis** finansinė padėtis, **rahaline toetus** finansinė parama

rahaliselt adv <rahaliselt>

finansiškai ◦ *Vanemad toetasid lapsi rahaliselt. Tëvai rëmë vaikus finansiškai.*

rahastama v <rahastama, rahastada, rahastab, rahastatud>

finansuoti

■ **mida** *Kes seda reisi rahastab? Kas finansuoja šią kelionę? Ehitust rahastatakse riigieelarvest. Statybos finansuojamos iš valstybës biudžeto.*

rahasumma s <rahasumma, rahasumma, rahasummat; *pl* rahasummad, rahasummade, rahasummasid>

pinigų suma *f* ◦ *Mis sa nii suure rahasummaga teed? Kā darysi su tiek daug pinigų?*

rahaühik s <rahaühik, rahaühiku, rahaühikut; *pl* rahaühikud, rahaühikute, rahaühikuid>

piniginis vienetas *m* ◦ *USA rahaühik on dollar. JAV piniginis vienetas yra doleris.*

rahe s <rahe, rahe, rahet>

kruša *f* ◦ *Sadas vihma ja rahet. Krito lietus ir kruša.*

rahu s <rahu, rahu, rahu>

1. taika *f*, ANT sōda ◦ *Soovin, et kogu maailmas valitseks rahu. Norëčiau, kad visame pasaulyje viešpatautų taika. Rahu kestis 50 aastat. Taika truko 50 metų.*

• **rahu saavutama** pasiekti taiką, **rahu sõlmima** sudaryti taikos sutartį

2. ramybë *f* ◦ *Laps ei anna vanematele rahu. Vaikas neduoda tėvams ramybės. Ma ei saa enne rahu, kui töö on tehtud. Tol neturësiu ramybės, kol nebus baigtas darbas.*

• **rahu säilitama** išlikti ramiam ◦ *Ohu korral säilita rahu. Pavojaus atveju išlik ramus.*

Puhka rahus! Iisëkis ramybëje!

rahuldama v <rahuldama, rahuldada, rahuldab, rahuldatud>

tenkinti

■ **keda** *Praegune töö rahuldab mind. Mane tenkina dabartinis darbas. Kaup ei rahuldanud ostjat. Prekë netenkino pirkëjo.*

• **taotlust, kaebust, soovi rahuldama** patenkinti prašymą, skundą, norą ◦ *Ministeerium rahuldas meie palve. Ministerija patenkino mūsų prašymą.*

rahuldamine s <rahuldamine, rahuldamise, rahuldamist>

patenkinimas *m* ◦ *Palgast ei piisa pere vajaduste rahuldamiseks. Algos nepakanka šeimos poreikiams patenkinti.*

rahule jätma v <rahule j`ätma, rahule j`ätta, jätab rahule>

palikti ramybëje ◦ *Jäta mind rahule! Palik mane ramybëje!*

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

rahule jääma v <rahule j`ääma, rahule j`ääda, j`aab rahule>

likti patenkint[am, -ai

■ *millega* Õpetaja jäi õpilase tööga rahule.

Mokytojas liko patenkintas mokinio darbu.

Sportlane ei jäänud oma tulemustega rahule.

Sportininkas nebuvo patenkintas savo rezultatais.

rahulik adj <rahul`ik, rahuliku, rahul`ikku;

pl rahulikud, rahulike, rahul`ikke; *laipsn.* rahulikum, kõige rahulikum>

1. ram[us, -i ◦ *Ole rahulik, kõik saab korda!*

Būk ramus, viskas susitvarkys! *Ta on rahulik inimene.* Jis ramus žmogus.

● **rahulik meeololu, olek, õhkkond** rami nuotaika, būsena, atmosfera

2. ram[us, -i (be didesnių pokyčių ar įvykių)

◦ *Maal on elu rahulikum kui linnas.*

Gyvenimas kaime ramesnis nei mieste.

3. taik[us, -i ◦ *Loodetavasti leiab konflikt*

rahuliku lahenduse. Tikėkimės, kad konfliktas išsispręs taikiai.

rahulikult adv <rahulikult; *laipsn.* rahulikumalt, kõige rahulikumalt>

ramiai ◦ *Laps magas rahulikult.* Vaikas ramiai miegojo.

rahul olema v <rahul olema, rahul`olla, `on rahul> būti patenkint[am, -ai

■ *millega* *Olen oma tööga väga rahul.* Esu labai patenkintas savo darbu. *Ta polnud oma palgaga rahul.* Jis nebuvo patenkintas savo alga.

rahustama v <rahustama, rahustada, rahustab> raminti, nuraminti

■ *keda* *Ema püüdis nutvat last rahustada.*

Mama bandė nuraminti verkiantį vaiką. *Arst rahustas patsienti.* Gydytojas ramino pacientą.

● **närve rahustama** nuraminti nervus ◦ *Jõin sooja teed, et oma närve rahustada.* Gėriaus šiltą arbatą, kad nuraminčiau nervus.

rahvas s <rahvas, r`ahva, rahvast; pl r`ahvad, rahvaste, r`ahvaid>

1. tauta f ◦ *Eestlased on väike rahvas.* Estai – maža tauta.

● **maailma rahvad** pasaulio tautos

2. gyventojai m pl ◦ *Kohalik rahvas pole*

uue linnapeaga rahul. Vietos gyventojai nėra patenkinti naujuoju meru.

3. žmonės m pl ◦ *Turul oli palju rahvast.*

Turguje buvo daug žmonių.

rahvus s <r`ahvus, r`ahvuse, r`ahvust;

pl r`ahvused, r`ahvuste, r`ahvusi = r`ahvuseid>

tautybē f ◦ *Minu vanemad on eri rahvusest.*

Mano tėvai yra skirtingų tautybių. *Ta on*

rahvusest eestlane. Jis pagal tautybę yra estas.

rahvuslik adj <r`ahvusl`ik, r`ahvusliku,

r`ahvusl`ikku; pl r`ahvuslikud, r`ahvuslike,

r`ahvusl`ikke>

1. nacionalin[is, -ė ◦ *Korvpall on Leedus*

rahvuslik spordiala. Krepšinis yra Lietuvos nacionalinė sporto šaka.

● **rahvuslik eripära** nacionalinis ypatumas,

rahvuslik traditsioon nacionalinė tradicija

2. tautin[is, -ė ◦ *Elanike rahvuslik koosseis on*

muutunud. Gyventojų tautinė sudėtis yra

pakitusi.

rahvusvaheline adj <r`ahvusvaheline,

r`ahvusvahelise, r`ahvusvahelist, r`ahvusvahelisse;

pl r`ahvusvahelised, r`ahvusvaheliste,

r`ahvusvahelisi>

tarptautin[is, -ė

● **rahvusvaheline koostöö** tarptautinis

bendradarbiavimas, **rahvusvaheline**

organisatsioon, leping tarptautinė organizacija,

sutartis, **rahvusvahelised suhted, lennud**

tarptautiniai ryšiai, skrydžiai

rahvusvaheliselt adv <r`ahvusvaheliselt>

tarptautiškai ◦ *Ta on rahvusvaheliselt tuntud*

teadlane. Jis tarptautiniu mastu žinomas

mokslininkas.

raiskama v <r`aiskama, raisata, r`aiskab,

raisatud>

švaistyti, gaišti

● **aega raiskama** gaišti laiką, **raha raiskama**

švaistyti pinigus ◦ *Tal on komme poodides*

raha raisata. Jis turi įprotį švaistyti pinigus

parduotuvėse. *Ära raiska aega, hakka kohe*

minema! Negaišk laiko, eik tuojau pat!

raja → rada

rajama v <rajama, rajada, rajab, rajatud>

pastatyti; įkurti ◦ *See linn on rajatud 15.*

sajandil. Šis miestas įkurtas XV amžiuje.

Otsustati rajada uus kool. Buvo nuspręsta

pastatyti naują mokyklą.

rajamine s <rajamine, rajamise, rajamist>

statymas m; įkūrimas m ◦ *Plaaniakse uue*

parkla rajamist. Planuojama įrengti naują

automobilių stovėjimo aikštelę.

rajoon s <raj`oon, rajooni, raj`ooni, raj`ooni; *pl* rajoonid, raj`oonide, raj`oone>
rajonas m ◦ *Linna ääres asub väike eramajade rajoon*. Šalia miesto yra nedidelis nuosavų namų rajonas.

rakendama v <rakendama, rakendada, rakendab, rakendatud>
 naudoti; pritaikyti
 ● **abinõusid rakendama** imtis priemonių
 ◦ *Tööandja peab rakendama abinõusid töötajate tervise kaitseks*. Darbdavys privalo imtis priemonių darbuotojų sveikatai užtikrinti.

rakett s <rak`et`t, raketi, rak`etti; *pl* raketid, rak`ettide, rak`et`te>
raketa f ◦ *Rakett lendas Kuule*. Raketa skrido į Mėnulį. *Raketid tabasid märki*. Raketos pataikė į taikinį.
 ● **rakette laskma** iššauti / paleisti raketą
 ◦ *Aastavahetuse peol lasime rakette*. Per Naujųjų metų vakarėlį šaudėme raketą.

rakk s <r`akk, raku, r`akku; *pl* rakud, r`akkude, r`akke>
laštelė f ◦ *DNA uurimiseks sobib iga inimese rakk*. DNR tyrimams tinka kiekviena žmogaus laštelė.

rand s <r`and, ranna, r`anda, r`anda; *pl* rannad, r`andade, r`andu>
 paplūdimys *m*
 ● **rannas käima** lankytis paplūdimyje ◦ *Suvel meeldib mulle rannas käia*. Man patinka vasarą lankytis paplūdimyje.

range adj <r`ange, r`ange, r`anget; *pl* r`anged, r`angete, r`angeid; *laipsn.* r`angem, kõige r`angem>
 griežt[as, -a; reikl]us, -i ◦ *Tal on ranged vanemad*. Jo tėvai griežti.

● **range õpetaja, ülemus** griežtas mokytojas, vadovas,

● **ranged nõuded** griežti reikalavimai,
ranged reegliid griežtos taisyklės

ranne s <ranne, r`andme, rannet; *pl* r`andmed, r`andmete, r`andmeid>
riešas m ◦ *Kukkusin ja vigastasin vasakut rannet*. Pargriuvau ir susižeidžiau kairį riešą.

rannik s <rannik, ranniku, rannikut; *pl* rannikud, rannikute, rannikuid>
pakrantė f ◦ *Põhja-Eesti rannikul on palju ilusaid kohti*. Šiaurės Estijos pakrantėje yra daug gražių vietų.

raport s <raport, raporti, raportit; *pl* raportid, raportite, raporteid>
 pranešimas *m*, raportas *m*
 ■ **mille kohta** *Ta esitas juhtunu kohta ametliku raportit*. Jis pateikė oficialų pranešimą apie įvykį.

rappa → raba

raputama v <raputama, raputada, raputab>
 1. kratyti, purtyti ◦ *Raputasin koti tühjaks*. Iškračiau maišą. *Raputa pudelit enne kasutamist*. Prieš vartojimą papurtyk butelį.
 ● **pead raputama** purtyti / kratyti galvą
 ◦ *Ta raputas mu küsimuse vastuseks pead*. Atsakydamas į mano klausimą jis papurtė galvą.
 2. barstyti ◦ *Raputa supile soola peale*. Įberk į sriubą druskos. *Kadunu tuhk raputati merre*. Veliono pelenai buvo išbarstyti į jūrą.

rase adj, s <rase, raseda, rasedat; *pl* rasedad, rasedate, rasedaid>
 nėščia *f*; nėščia moteris *f*, nėščioji *f* ◦ *Helen on seitsmendat kuud rase*. Elena septintą mėnesį nėščia.

● **rasedaks jääma** pastoti

● **rasedate riided, võimlemine** nėščiųjų drabužiai, mankšta

raske adj <r`aske, r`aske, r`asket; *pl* r`asked, r`askete, r`askeid; *laipsn.* r`askem, kõige r`askem = r`askeim>

1. sunk[us, -i (daug sveriantis); ANT kerge
 ◦ *Laps käib koolis väga raske seljakotiga*. Vaikas eina į mokyklą su labai sunkia kuprine. *Mees oli naisest poole raskem*. Vyras buvo du kartus sunkesnis už moterį.

2. sunk[us, -i (reikalaujantis daug jėgų, nelengvas atlikti); ANT kerge ◦ *Puhka end välja, homme tuleb raske päev*. Pailsėk, rytoj laukia sunki diena. *Tal on raske elukutse*. Jo sunki profesija.

■ **raske mida teha** *Mul on raske uskuda, et ta valetab*. Man sunku patikėti, kad jis meluoja.

● **raske töö** sunkus darbas, **raske ülesanne** sunki užduotis

3. rimt[as, -a; pavojing]as, -a ◦ *Kannatanu viidi raskes seisundis haiglasse*. Sunkios būklės nukentėjęsysis buvo išvežtas į ligoninę. *Mõrv on raske kuritegu*. Žmogžudystė – sunkus nusikaltimas.

● **raske haigus** sunki liga, **raske vigastus** sunkus sužalojimas

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

raskelt adv <r`askelt; *laipsn.* r`askemalt, kõige r`askemalt>

1. sunkiai; rimtai ◦ *Patsient on raskelt haige.*
Pacientas sunkiai serga.

• **raskelt vigastatud / haavatud** sunkiai sužalotas
2. sunkiai (kažkas trukdo, didelėmis pastangomis)
◦ *Aken käib raskelt lahti.* Langas sunkiai atsidaro.
Ta hingab raskelt. Jis sunkiai kvèpuoja.

raskus s <r`askus, r`askuse, r`askust;
pl r`askused, r`askuste, r`askusi = r`askuseid>

1. (*ppr. pl*) sunkumas *m* ◦ *Uue direktori leidmisega tekkisid raskused.* Ieškant naujojo direktoriaus, iškilo sunkumų. *Õppimine valmistas talle suuri raskusi.* Mokymasis sukëlè jam didelių sunkumų.

2. (*sg*) svoris *m* ◦ *Paki raskus oli 10 kg.*
Paketo svoris buvo 10 kg. *Jää murdus meie raskuse all.* Ledas įlūžo nuo mūsų svorio.

rass s <r`as`s, rassi, r`assi, r`assi; *pl* rassid, r`asside, r`as`se>

rasé *f* ◦ *Inimesed jagunevad rassidesse.*
Žmonès skirstomi į rases.

rasv s <r`asv, rasva, r`asva; *pl* rasvad, r`asvade, r`asvu>

riebalai *m pl* ◦ *Karu kogub talveks rasva.*
Meška kaupia riebalų atsargas žiemai. *Ta jooob ainult rasvata piima.* Ji geria tik liesą pieną.

rasvane adj <rasvane, rasvase, rasvast;
pl rasvased, rasvaste, rasvaseid; *laipsn.* rasvasem, kõige rasvasem>

1. riebjus, -i; ANT lahja ◦ *Toit oli liiga rasvane.*
Maistas buvo per riebus.

• **rasvane kala, liha** riebi žuvis, mēsa,
rasvane juust riebus sūris
2. riebaluot[as, -a] ◦ *Pūhi oma rasvased kied rätikusse puhtaks.* Nusivalyk savo riebaluotas rankas į rankšluostį.

ratas s <ratas, r`atta, ratast; *pl* r`attad, rataste, r`attaid>

1. ratas *m* ◦ *Autol on neli ratast.* Automobilis turi keturis ratus.

2. dviratis *m* ◦ *Ratta tagumine kumm on tühi.*
Dviračio užpakalinè padanga yra tuščia.

ratastool s <ratast`ool`, ratastooli, ratast`ooli;
pl ratastoolid, ratast`oolide, ratast`ool`e>

neįgaliojo vežimėlis *m* ◦ *Ratastoolis inimestele on sissepääs tasuta.* Žmonėms, sèdintiems neįgaliojo vežimėlyje, įėjimas nemokamas.

ratsutama v <ratsutama, ratsutada, ratsutab>
joti, jodinėti ◦ *Marile meeldib ratsutada.*
Marytei patinka jodinėti.

raud s <r`aud, raua, r`auda>

geležis *f* ◦ *Kiriku värav on rauast.* Bažnyčios vartai geležiniai.

raudne adj <r`audne, r`audse, r`audset;
pl r`audsed, r`audsete, r`audseid>

geležin[is, -è; stipr]us, -i ◦ *Tal on raudne iseloom.* Jis tvirto charakterio.

• **raused nārvid** geležiniai nervai, **raudne reegel, tahe, tervis** geležinè taisyklè, valia, sveikata

raudtee s <r`audt`ee, r`audt`ee, r`audt`eed;
pl r`audt`eed, r`audt`eede, r`audt`eid>

geležinkelis *m* ◦ *Rong sõidab mööda raudteed.* Traukinys rieda geležinkeliu.

raudteejaam s <r`audt`eej`aam,
r`audt`eejaama, r`audt`eej`aama, r`audt`eej`aama;
pl r`audt`eejaamad, r`audt`eej`aamade,
r`audt`eej`aamu>

geležinkelio stotis *f*, SIN jaam ◦ *Läksime raudteejaama sõpra rongi peale saatma.*
Nuėjome į geležinkelio stotį išlydėti draugo.

ravi s <ravi, ravi, ravi>

gydymas *m* ◦ *Arst tegi vajalikud uuringud ja määras ravi.* Gydytojas atliko reikalingus tyrimus ir paskyrè gydymą. *Ravi ei andnud tulemusi.* Gydymas nedavè rezultatų.

ravikindlustus s <ravikindlustus,
ravikindlustuse, ravikindlustust>
sveikatos draudimas *m*

• **kohustuslik, riiklik ravikindlustus**
privalomasis, valstybinis sveikatos draudimas

ravim s <ravim, ravimi, ravimit; *pl* ravimid,
ravimite, ravimeid>

vaistas *m* ◦ *Võtan ravimit kolm korda päevas.*
Geriu vaistus tris kartus per dieną. *Seda ravimit saab apteegist ainult reseptiga.* Šiuos vaistus galima įsigyti vaistinėje tik su receptu.

• **ravimeid kasutama / tarvitama** vartoti vaistus
◦ *Milliseid ravimeid sa tarvitad?* Kokius vaistus tu vartoji?

ravima *v* <ravima, ravida, ravib, ravitud>
gydyti ◦ *Mees raviti terveks*. Vyras buvo išgydytas. *Kroonilised põletikud tuleb välja (= lõpuni) ravida*. Lėtinius uždegimus reikia išgydyti iki galo.

■ *keda-mida Last raviti haiglas*. Vaikas buvo gydomas ligoninėje.

● **hambaid ravima** gydyti dantis

rea → rida

reaalne *adj* <re`aalne, re`aalse, re`aalset;>
pl re`aalset, re`aalsete, re`aalsetid; *laipn.* re`aalsem, kõige re`aalsem = re`aalsetim>

1. *real[us, -i; tikr]as, -a* ◦ *Sellel filmil pole midagi ühist reaalse eluga*. Šis filmas neturi nieko bendra su realiu gyvenimu.

● **reaalne maailm** realus pasaulis, **reaalne oht** tikras pavojus, **reaalne olukord** tikra padėtis, reali situacija, **reaalne vajadus** realus poreikis, **reaalne võimalus** reali galimybė
2. *igyyvendinam]as, -a* ◦ *Ei maksa püstitada eesmärke, mille täitmine pole reaalne*. Neverta išsikelti tikslų, kurių nėra realu pasiekti.

reaalselt *adv* <re`aalselt>

realiai ◦ *See plaan pole reaalselt teostatav*. Nerealu įgyvendinti ši planą.

reageerima *v* <reag`eerima, reag`eerida, reageerib, reageeritud>
reaguoti

■ *millele Kuidas su isa sellele uudisele reageeris?* Kaip tavo tėvas reagavo į šią žinią?

rebane *s* <rebane, rebase, rebast; *pl* rebased, rebaste, rebaseid>

1. *lapė f*
2. *pirmakurs]is, -ė*

rebima *v* <rebima, rebida, rebib, rebitud>
plėšti ◦ *Ta rebis raamatust lehe välja*. Jis išplėšė iš knygos lapą. *Rebisin paberi tükkideks*. Suplėšiau popierių į gabaliukus. *Kõva tuul rebis majalt katuse*. Stiprus vėjas nuplėšė namo stogą.

redel *s* <redel, redeli, redelit; *pl* redelid, redelite, redelid>

kopėčios f pl ◦ *Redel ei ulata katuseni*. Kopėčios nesiekia stogo.

redis *s* <redis, redise, redist; *pl* redised, rediste, rediseid>

ridikėlis m ◦ *Hakkisin salati jaoks redist ja kurki*. Salotoms supjausčiau ridikėlių ir agurkų.

reede *s* <r`eede, r`eede, r`eedet; *pl* r`eeded, r`eedete, r`eedeid>

penktadienis *m*

● **reede hommikul, õhtul** penktadienio ryte, vakare

● **eelmisel, järgmisel reedel** praeitą, ateinantį penktadienį

● **suur reede** Didysis penktadienis

reegel *s* <r`eegel, r`eegli, r`eeglit; *pl* r`eeglid, r`eeglite, r`eegleid>

1. *taisyklė f* ◦ *Mängus tuleb reeglitest ausalt kinni pidada*. Žaidžiant reikia sąžiningai laikytis taisyklių. *Liikluses kehtivad kindlad reeglid*. Eisma reguliuoja tam tikros taisyklės.

● **reeglid järgima** laikytis taisyklių, **reeglid rikkuma** pažeisti taisykles

2. *norma f* (pripažinta taisyklė, nuostatas)

◦ *Õppimise kõrvalt töötamine on pigem erand kui reegel*. Dirbti studijuojant yra labiau išimtis nei taisyklė.

○ **reeglina** (= tavaliselt, üldiselt) paprastai, dažniausiai *Tunnid toimuvad reeglina kaks korda nädalas*. Pamokos paprastai vyksta du kartus per savaitę.

referaat *s* <refer`aat, referaadi, refer`aati;

pl referaadid, refer`aatide, refer`aate>

referatas *m*

● **referaati kirjutama** rašyti referatą, **referaati koostama** parengti referatą

reform *s* <ref`orm, reformi, ref`ormi; *pl* reformid, ref`ormide, ref`orme>

reforma *f*

registratuur *s* <registrat`uur, registratuuri,

registrat`uuri, registrat`uuri>

registratūra *f*

registreerima *v* <registr`eerima, registr`eerida, registreerib, registreeritud>

1. **registruoti** (rašyti į sąrašą) ◦ *Registreerisin end raamatukogus lugejaks*. Užsiregistravau bibliotekoje skaitytoju.

● **abielu registreerima** registruoti santuoką
2. **registruoti** (užrašinėti, fiksuoti kokius reiškinius, stebėjimus, faktus) ◦ *Aparaat registreerib õhutemperatuuri muutusi*. Aparatas registruoja oro temperatūros pokyčius.

registreerimine *s* <registr`eerimine,

registr`eerimise, registr`eerimist>

registracija *f* ◦ *Osavõtjate registreerimine algab homme*. Dalyvių registracija prasidės rytoj.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

regulaarne adj <regul`aarne, regul`aarse, regul`aarset; *pl* regul`aarsed, regul`aarsete, regul`aarseid>
reguliar[us, -i] ◦ *Tal ei ole regulaarset sissetulekut.* Jis neturi reguliaraus pajamų šaltinio.

regulaarselt adv <regul`aarselt>
reguliariai ◦ *Käin regulaarselt hambaarsti juures.* Pas dantų gydytoją lankausi reguliariai.

reguleerima v <regul`eerima, regul`eerida, reguleerib, reguleeritud>
 reguliuoti

■ **mida** *Liiklust reguleeritakse valgusfooridega.* Eismas reguliuojamas šviesoforas.

■ **mida** *Seda radiaatorit saab reguleerida.* Ši radiatorių galima reguliuoti.

reha s <reha, reha, reha; *pl* rehad, rehadė, rehasid>
grėblys m ◦ *Riisusin kuivanud lehed rehaga kokku.* Grėbliu sugrėbiau sausus lapus.

rehv s <r`ehv, rehvi, r`ehvi; *pl* rehvid, r`ehvide, r`ehve>

padanga f; *SIN* kumm ◦ *Vahetasime autol talveks rehvid ära.* Pakeitėme automobilio padangas į žiemes.

reis¹ s <r`eis, reisi, r`eisi; *pl* reisid, r`eiseid, r`eise>
kelionė f ◦ *Lähen suvel pikale reisile Lõuna-Aafrikasse.* Vasarą išvyksiu į ilgą kelionę po Pietų Afriką. *Reis kestab kaks nädalat.* Kelionė truks dvi savaites. *Tulin just reisilt.* Ką tik grįžau iš kelionės.

Head reisi! Geros kelionės!

reis² s <r`eis, reie, r`eit, r`eide; *pl* reied, reite, r`eisi>

šlaunis f

reisija s <r`eisiija, r`eisiija, r`eisiijat; *pl* r`eisiijad, r`eisiijate, r`eisiijaid>

keleiv[is, -ė] ◦ *Lennuk oli reisijaid täis.* Lėktuvas buvo pilnas keleivių.

reisima v <r`eisima, r`eisida, reisib>
 keliauti ◦ *Ta reisib mööda Euroopat.* Jis keliauja po Europą. *Reisin suvel koos perega Kreekasse.* Vasarą keliausiu su šeima į Graikiją.

● **lennukiga, laevaga, rongiga reisima** keliauti lėktuvu, laivu, traukiniu

reket s <reket, reketi, reketit; *pl* reketid, reketite, reketeid>

raketė f ◦ *Ta löi reketiga pallist mööda.* Jis nepataikė rakete į kamuoliuką.

reklam s <rekl`aam, reklaami, rekl`aami; *pl* reklaamid, rekl`aamide, rekl`aame>

reklama f ◦ *Alkoholi reklaam on mõnes riigis keelatud.* Kai kuriose šalyse alkoholio reklama yra uždrausta. *Reklaam ilmus nii ajalehes kui ka internetis.* Reklama pasirodė tiek laikraštyje, tiek internete.

reklaamima v <rekl`aamima, rekl`aamida, reklaamib>
 reklamuoti

■ **mida** *Uut kaupa tuleb reklaamida.*

Naują prekę reikia reklamuoti. *Televiisoris reklaamitakse sageli ravimeid.* Per televizorių dažnai reklamuojami vaistai.

rekord s <rekord, rekordi, rekordit; *pl* rekordid, rekordite, rekordeid>

rekordas m ◦ *Kellele kuulub Eesti rekord 100 m jooksus?* Kam priklauso 100 metrų bėgimo Estijos rekordas?

● **rekordit püstitama** pasiekti rekordą
 ◦ *Sportlane püstitas uue isikliku rekordi.* Sportininkas pasiekė naują asmeninį rekordą.

rektor s <r`ektor, r`ektori, r`ektorit; *pl* r`ektorid, r`ektorite, r`ektoreid>

rektor[jus, -ė] ◦ *Tartu ülikoolis valiti uus rektor.* Buvo išrinktas naujas Tartu universiteto rektorius.

religioon s <religi`oon, religiooni, religi`ooni, religi`ooni; *pl* religioonid, religi`oonide, religi`oone>

religija f ◦ *Riigis elab mitme religiooni esindajaid.* Valstybėje gyvena kelių religijų atstovų.

● **kristlik religioon** krikščionių religija

relv s <r`elv, relva, r`elva; *pl* relvad, r`elvade, r`elvi>

ginklas m ◦ *Politseinikul oli relv käes.* Policininkas rankoje laikė ginklą.

● **ebaseaduslik, võimas, ohtlik relv** nelegalus, galingas, pavojingas ginklas
 ● **relva kasutama** naudoti ginklą

remont s <rem`on`t, remon`di, rem`on`ti, rem`on`ti>

remontas m ◦ *Koolimaja remont lõpeb sügisel.* Mokyklos remontas bus baigtas rudenį. *Viisin auto remonti.* Nuvežiau automobilį remontuoti.

● **remonti tegema** daryti remontą ◦ *Teen kodus remonti.* Darau namuose remontą.

remontima v <rem`on`tima, rem`on`tida, remon`dib, remon`ditud>

remontuoti

■ **mida** Mees remondib garaažis autot. Vyras garaže remontuoja automobilį.

rent s <r`en`t, ren`di, r`en`ti>

nuoma f

● **pikaajaline rent** ilgalaikė nuoma

● **rendile andma** išnuomoti, **rendile**

võtma išsinuomoti ◻ *Kauplus anti rendile.* Parduotuvė buvo išnuomota. *Omanik tõtstis renti.* Savininkas pakėlė nuomą.

● **kõrge, kallis rent** aukšta, brangi nuoma

● **renti maksma / tasuma** mokėti nuomą

rentima v <r`en`tima, r`en`tida, ren`dib, ren`ditud>

nuomoti, išnuomoti; išsinuomoti

◻ *Talunik rentis naabrile maad.* Ūkininkas išnuomojo kaimynui žemę. *Saatkond rentis linnalt ruume.* Ambasada išsinuomojo miesto patalpas.

reserveerima v <reserv`eerima,

reserv`eerida, reserveerib, reserveeritud>

rezervuoti ◻ *See laud on reserveeritud.* Šis stalas yra rezervuotas.

ressurss s <ress`urss, ressursi, ress`urssi;

pl ressursid, ress`ursside, ress`ursses>

(ppr. pl) **ressursai** m pl ◻ *Linnal ei jätku uue silla ehitamiseks ressursse.* Miestas neturi pakankamai išteklių naujam tiltui statyti.

restoran s <restoran, restoran, restorani,

restorani; pl restoranid, restoranide, restorane>

restoranas m ◻ *Ta tähistas oma sünnipäeva ühes kallis restoranis.* Jis šventė savo gimtadienį viename brangiame restorane.

režissöör s <režiss`öör, režissööri, režiss`ööri;

pl režissöörid, režiss`ööride, režiss`ööre>

režisierijus, -ė ◻ *Ta on hea režissöör; kelle filme tasub vaadata.* Jis yra geras režisierius, jo filmus verta pamatyti.

retsept s <rets`ept, retsepti, rets`epti; pl retseptid,

rets`eptide, rets`epte>

1. receptas m (vaistų) ◻ *Arst kirjutas retsepti.* Gydytojas išrašė receptą. *Seda rohtu saab apteegist ilma retseptita.* Šiuos vaistus galima įsigyti vaistinėje be recepto.

2. receptas m (maisto) ◻ *Tegin vanaema retsepti järgi küpsiseid.* Kepiau sausainius pagal močiutės receptą.

rida s <rida, r`ea, rida, r`itta; pl r`ead, ridade, ridu = ridasid>

1. eilė f ◻ *Istusime saali viimases reas.*

Sėdėjome paskutinėje salės eilėje. *Lapsed, võtke ritta!* Vaikai, išsirikiukite!

2. virtinė f ◻ *Kuulajad esitasid kõnelejale rea küsimusi.* Klausytojai pateikė kalbėtojiui virtinę klausimų.

ridaelamu s <ridaelamu, ridaelamu,

ridaelamut; pl ridaelamud, ridaelamute,

ridaelamuid>

sudurtinis namas m

rihm s <r`ihm, rihma, r`ihma; pl rihmad,

r`ihmade, r`ihmu>

1. diržas m ◻ *Ta kannab pükste peal pruuni rihma.* Kelnes jis susijuosęs rudu diržu.

Käekella rihm läks katki. Laikrodžio dirželis nutrūko.

2. pavadėlis m ◻ *Koer pääses rihma otsast lahti.* Šuo nutrūko nuo pavadėlio.

riided → riie

riideese s <r`iideese, r`iideeseme, r`iideeset;

pl r`iideesemed, r`iideesemete, r`iideesemeid>

drabužis m, **rūbas** m ◻ *See kleit on minu*

kõige kallim riideese. Ši suknelė yra mano pats brangiausias drabužis.

riidepuu s <r`iidep`uu, r`iidep`uu, r`iidep`uud;

pl r`iidep`uud, r`iidep`uude, r`iidep`uid>

pakabas m ◻ *Riputasin mantli riidepuule.*

Pakabinau paltą ant pakabo. *Otsi mulle kapist üks tühi riidepuu.* Surask man spintoje vieną laisvą pakabą.

riidlema v <r`iidlema, riielda, r`iidle>

barti, bartis; pykti, pyktis; rietis ◻ *Saime*

mõlemad isa käest riielda. Abu gavome nuo tėvo barti. *Minu vanemad ei riidle kunagi omavahel.* Mano tėvai niekada nesipyksta.

■ **kellega** Ema riidles lapsega tihti. Mama dažnai barėsi su vaiku.

■ **mille p̄arast** Ōde ja vend riidlevad iga v̄aikse asja p̄arast. Sesuo ir brolis riejasi dėl kiekvieno menkniekio.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ō

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

riie s <riie, r'iide, riiet; pl r'iided, riiete, r'iideid>

1. (ppr. pl) drabužis m ◻ *Kurjategija kandis tumedaid riideid.* Nusikaltēlis vilkējo tamsiais drabužiais.

• **puhtad, mustad, soojad riided** švarūs, purvini, šilti drabužiai

• **riideid selga panema / riidesse panema** apsirengti ◻ *Pane kuivad riided selga!* Apsirenk sausais drabužiais! *Kas sa panid ennast soojalt riidesse?* Ar šiltai apsirengi?

• **riideid seljast (āra) vōtma / riidest lahti vōtma** nusirengti ◻ *Arst palus lapse riidest lahti vōtta.* Gydytojas paprašė nurengti vaiką.

• **riideid vahetama** pasikeisti drabužius
2. medžiaga f ◻ *Ostsin ūlikonna jaoks riiet.* Nusipirkau kostiumui medžiagos.

• **villane, puuvillane riie** vilnonė, medvilninė medžiaga

riietus s <riietus, riietuse, riietust, riietusse>
aprranga f ◻ *Ta ei pōōra riietusele erilit tāhelepanu.* Jis nekreipia ypatingo dėmesio į aprangą.

• **sportlik, pidulik** sportinė, šventinė apranga

riigiametnik s <riigiametn'ik, riigiametniku, riigiametn'ikku; pl riigiametnikud, riigiametnike, riigiametn'ikke>

pareigūn|as, -ė ◻ *Paraadist vōtsid osa ministrid ja teised kōrged riigiametnikud.* Parade dalyvavo ministrai ir kiti aukšti pareigūnai.

riigiasutus s <riigiasutus, riigiasutuse, riigiasutust, riigiasutusse; pl riigiasutused, riigiasutuste, riigiasutusi>

valstybinė įstaiga f ◻ *Riigiasutuse tōōtajatele maksab palka riik.* Valstybinės įstaigos darbuotojams algą moka valstybė.

riigikogu s <riigikogu, riigikogu, riigikogu, riigik'okku>

parlamentas m ◻ *Istungil osalesid kōik riigikogu liikmed.* Posėdyje dalyvavo visi parlamento nariai.

• **riigikogu esimees** parlamento pirmininkas

riik s <r'iik, riigi, r'iiki, r'iiki; pl riigid, r'iikide, r'iike>

valstybė f, šalis f ◻ *Mis riigi kodanik sa oled?* Kurios valstybės pilietis esi?

• **iseseisev riik** nepriklausoma valstybė; **rikas, vaene riik** turtinga, skurdi valstybė

• **riiki esindama, juhtima** atstovauti, vadovauti valstybei; **riiki kaitsma** ginti valstybę

+ **heaoluriik** gerovės valstybė, **kuningriik** karalystė, **liikmesriik** šalis narė, **osariik** valstija, **suurriik** didelė (įtakinga) valstybė, **vabariik** respublika, **vāikeriik** maža (neįtakinga) valstybė, **vālisriik** užsienio valstybė

riiklik adj <r'iikl'ik, r'iikliku, r'iikl'ikku; pl r'iiklikud, r'iiklike, r'iikl'ikke>

valstybin|is, -ė; valstybės

• **riiklikud maksud** valstybiniai mokesčiai, **riiklik pension** valstybinė pensija, **riiklik toetus** valstybės parama,

• **riiklikud pūhad** valstybinės šventės (per kurias nedirbama), **riiklikud tāhtpāevad** tautinės bei religinės šventės

riis s <r'iis, riisi, r'iisi>

ryžis m ◻ *Lōunasōōgiks on kana riisiga.* Pietums – vištiena su ryžiais.

• **riisi keetma** virti ryžius

riisuma v <r'iisuma, r'iisuda, riisub, riisutud>
grėbti ◻ *Lapsed riisuvad lehti.* Vaikai grėbia lapus.

riiul s <riiul, riuli, riulit; pl riulid, riulite, riuleid>

lentyna f ◻ *Pane raamatud riulile.* Sudėk knygas ant lentynos.

• **ūlemine, alumine riil** viršutinė, apatinė lentyna

riiv s <r'iiv, riivi, r'iivi; pl riivid, r'iivide, r'iive>
tarka f

• **peen, jāme riiv** smulki, stambi tarka

◻ *Sidrunit riivis ta peene riiviga, aga porgandit jāmeda riiviga.* Jis sutarkavo citriną smulkia tarka, o morką – stambia.

riivima *v* <r`iivima, r`iivida, riivib, riivitud>
tarkuoti ◻ *Kaunistasin tordi riivitud šokolaadiga*. Papuošiau tortą tarkuotu šokoladu.

• **juustu, porgandit, kapsast, õuna riivima** tarkuoti sūrį, morką, kopūstą, obuolį ◻ *Riivisin salatisse veidi kapsast*. Įtarkavau į salotas truputį kopūsto.

rikas *adj, s* <rikas, r`ikka, rikast; *pl* r`ikkad, rikaste, r`ikkaid; *laipn.* r`ikkam, kõige r`ikkam = r`ikkaim>
turting[as, -a]; *ANT* vaene ◻ *Tema isa on väga rikas ärimees*. Jo tėvas yra labai turtingas verslininkas.

■ **mille poolest** *See piirkond on järvede poolest rikas*. Ši apskritis turtinga ežerų.

rike *s* <rike, r`ikke, riket; *pl* r`ikked, rikete, r`ikkeid>
gedimas *m* ◻ *Buss peatus tehnilise rikke tõttu*. Autobusas sustojo dėl techninio gedimo.

rikki *adv* <r`ikki>
sugedo (prietaisas tapo neveikiančiu) ◻ *Lift läks rikki*. Liftas sugedo.

rikkis *adv* <r`ikkis>
suged[ęs, -usi] ◻ *Kui sa tuled, siis koputa, sest uksekell on rikkis*. Kai ateisi, pasibelsk, nes durų skambutis sugedęs.

rikkuma *v* <r`ikkuma, r`ikkuda, rikub, rikutud>
1. gadinti, sugadinti ◻ *Vaidlus rikkus mu tuju ära*. Ginčas sugadino man nuotaiką.
2. pažeisti

■ **mida** *Mängus rikuti reegleid*. Buvo pažeistos žaidimo taisyklės.
• **seadust rikkuma** pažeisti įstatymą ◻ *Ta rikkus seadust ja sai trahvi*. Jis pažeidė įstatymą ir gavo baudą.

rikkumine *s* <r`ikkumine, r`ikkumise, r`ikkumist; *pl* r`ikkumised, r`ikkumiste, r`ikkumisi>
pažeidimas *m* ◻ *Teda karistati reeglite rikkumine pärast*. Jis buvo nubaustas dėl taisyklių pažeidimo.

rikkus *s* <r`ikkus, r`ikkuse, r`ikkust>
turtas *m*; **turtingumas** *m*; *ANT* vaesus ◻ *Ta on kogu elu rikkuses elanud*. Jis visą gyvenimą turtingai gyveno.

rind *s* <r`ind, rinna, r`inda, r`inda; *pl* rinnad, r`indade, r`indu>

1. **krūtinė** *f* ◻ *Haigel on rinnas valud*. Ligoniu skauda krūtinę. *Mees oli karvase rinnaga*. Vyro krūtinė buvo plaukuota.
2. **krūtis** *f* ◻ *Ema annab lapsele rinda*. Motina žindo vaiką krūtimi.

ring *s* <r`ing, ringi, r`ingi, r`ingi; *pl* ringid, r`ingide, r`inge>

1. **skritulis** *m* ◻ *Arvuta ringi ümbermõõt ja pindala*. Apskaičiuok skritulio perimetrą ir plotą.
2. **apskritimas** *m* ◻ *Joonistasin paberile ringe*. Ant popieriaus piešiau apskritimus.
3. **ratas** *m* ◻ *Istusime ringis ümber lõkke*. Sėdėjome ratu aplink laužą. *Jooksin staadionil viis ringi*. Apibėgau stadione penkis ratus. *Vestluse teemade ring oli lai*. Pokalbių temų ratas buvo platus.
4. **būrelis** *m* ◻ *Ülikoolis tegutseb Eesti ajaloo ring*. Universitete veikia Estijos istorijos būrelis.

ringi *adv, adpos* <r`ingi>

1. aplinkui; ratu ◻ *Kuna tee on remondis, tuleb sõita ringi*. Kadangi kelias remontuojamas, reikia važiuoti aplinkui.
2. šen ir ten ◻ *Tüdrukud kõndisid poodides ringi*. Mergaitės vaikštinėjo po parduotuves.
3. priešinga kryptimi ◻ *Buss pööras viimases peatuses ringi*. Paskutinėje stotelėje autobusas apsisuko.
4. per (nurodant laiko tarpą)

• **ööpäev ringi** visą parą, **aasta ringi** visus metus, **päev ringi** visą dieną ◻ *Kohvik on avatud ööpäev ringi*. Kavinė atidaryta visą parą.

ringi jooksma *v* <r`ingi j`ooksma, r`ingi j`oosta, jookseb r`ingi>
lakstyti, bėgioti

■ **kus** *Koer jookseb aias vabalt ringi*. Šuo laisvai laksto po sodą. *Lapsed jooksid rannal ringi*. Vaikai bėgiojo po paplūdimį.

ringi käima *v* <r`ingi k`äima, r`ingi k`äia, k`äib r`ingi>
suktis; svaigti ◻ *Mul hakkas pea ringi käima*. Man pradėjo suktis galva.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

rinnahoidja s <rinnah`oidja, rinnah`oidja, rinnah`oidjat; *pl* rinnah`oidjad, rinnah`oidjate, rinnah`oidjaid>
liemenélé *f*

rippuma v <r`ippuma, r`ippuda, ripub>
kabėti, kaboti ◦ *Pesu ripub nõõril*. Skalbiniiai kabo ant virvės. *Seinal rippusid maaliid*. Ant sienos kabėjo paveikslai.

ripsmed *pl* s <r`ipsmed, r`ipsmete, r`ipsmeid>
blakstiena *f* ◦ *Naine värvib ripsmeid*. Moteris dažosi blakstienas.

riputama v <riputama, riputada, riputab, riputatud>
kabinti, pakabinti

■ **kuhu** *Riputasin pildi seinale*. Pakabinau paveikslą ant sienos. *Riputa mantel nagisse*. Pakabink paltą ant kabyklos.

risk s <r`isk, riski, r`iski; *pl* riskid, r`iskide, r`iske>

rizika *f* ◦ *Patsiente peab teavitama raviga seotud riskidest*. Pacientus reikia informuoti apie riziką, susijusią su gydymu. *Ärimees võttis liigseid riske*. Verslininkas per daug rizikavo.

rist s <r`is`t, ris`ti, r`is`ti; *pl* ris`tid, r`is`tide, r`is`te>

1. **kryžius** *m* ◦ *Kiriku torni tipus on rist*. Bažnyčios bokšto viršūnėje yra kryžius. *Hauul oli kivist rist*. Ant kapo stovėjo akmeninis kryžius.

2. **kryželis** *m* ◦ *Märkisin oma elukoha kaardil ristiga*. Žemėlapyje savo gyvenamąją vietą pažymėjau kryželiu.

3. **kryžkelė** *f*, **sankryža** *f* ◦ *Avarii toimus Narva ja Veski tänava ristil*. Avarija įvyko Narvos ir Veski gatvių sankryžoje.

risti adv <r`is`ti>

skersai; **kryžmai** ◦ *Üks joon on teisega risti*. Viena linija kryžmai kitos. *Apteek asub siit risti üle tee*. Vaistinė yra įstrižai kelio. *Läksime risti üle platsi*. Ėjome skersai per aikštę.

ristima v <r`is`tima, r`is`tida, ris`tib, ris`titud>
krikštyti ◦ *Kas sa oled ristitud?* Ar tu esi pakrikštytas?

ristmik s <r`is`tm`ik, r`is`tmiku, r`is`tm`ikku; *pl* r`is`tmikud, r`is`tmike, r`is`tm`ikke>

sankryža *f*, **kryžkelė** *f* ◦ *Avarii juhtus Tammsaare ja Tondi tänava ristmikul*. Avarija įvyko Tammsaare ir Tondi gatvių sankryžoje.

● **ristmikku ületama** kirsti sankryžą ◦ *Auto ületas ristmiku punase tulega*. Automobilis kirto sankryžą degant raudonai šviesai.

ristsõna s <r`is`tsõna, r`is`tsõna, r`is`tsõna; *pl* r`is`tsõnad, r`is`tsõnade, r`is`tsõnu>
(*ppr. pl*) **kryžiažodis** *m*

● **ristsõnu lahendama** spręsti kryžiažodžius ◦ *Talle meeldib ristsõnu lahendada*. Jam patinka spręsti kryžiažodžius.

ritta → rida

rivaal s <riv`aal, rivaali, riv`aali; *pl* rivaalid, riv`aalide, riv`aale>

varžov|as, -ė, konkurent|jas, -ė ◦ *Finaalis kohtuvad vanad rivaalid*. Finale susitinka seni varžovai.

roheline adj <roheline, roheline, rohelist; *pl* rohelised, roheliste, rohelisi>

žal|jas, -ia ◦ *Kassil on rohelised silmad*. Katės akys žalios. *Valgusfooris süttis roheline tuli*. Užsidegė žalia šviesoforo šviesa.

rohi s <rohi, rohu, r`ohtu; *pl* rohud, r`ohtude, r`ohte = r`ohtusid>

1. **žolė** *f* ◦ *Rohi on juba roheline*. Žolė jau žalia.

● **kõrge, värške, määrg rohi** aukšta, šviežia, šlapia žolė

● **rohi kasvab** žolė auga

2. **vaistas** *m* ◦ *Rohi hakkas kiiresti mõjuma*. Vaistas ėmė greitai veikti.

● **rohtu võtma, andma** vartoti, duoti vaistus

rohkem adv <r`ohkem>

1. **daugiau**; *SIN* enam; *ANT* vähem ◦ *Mul on rohkem jõudu kui sul*. Aš turiu daugiau jėgų nei tu. *Homme on mul rohkem aega*. Rytoj turėsiu daugiau laiko.

2. **daugiau**; *SIN* enam ◦ *Rohkem me sellest ei räägi*. Daugiau mes apie tai nebekalbėsime.

3. **veikiau** ◦ *Ta tervitas mind rohkem viisakuse pärast*. Jis pasveikino mane veikiau iš mandagumo.

rohkesti adv <r`ohkesti>

daug ^o *Puuviljades leidub rohkesti vitamiine.*
Vaiusuose yra daug vitaminų. *Kuuma ilmaga joo rohkesti vett.* Karštu oru gerk daug vandens.

roll s <r`ol`l, rolli, r`olli; pl rollid, r`ollide, r`ol`le>

1. vaidmuo *m* ^o *Ta ei sobi juhi rolli.* Jam netinka vadovo vaidmuo. *Politseil on ühiskonnas täita tähtis roll.* Policija atlieka svarbų vaidmenį visuomenėje.

• **rolli mägima** (= tähtsust omama) turėti reikšmės ^o *Olen otsustanud, et teiste arvamuse ei mägigi rolli.* Esu nusprendęs, kad kitų nuomonė neturi reikšmės.

2. vaidmuo *m* ^o *Talle pakuti rolli uues lavastuses.* Jam buvo pasiūlytas vaidmuo naujame spektaklyje.

romaan s <rom`aan, romaani, rom`aani; pl romaanid, rom`aanide, rom`aane>

romanas *m*

- **ajalooline romaan** istorinis romanas
- **romaani kirjutama, avaldama** rašyti, išleisti romaną

romantiline adj <rom`an`tiline, rom`an`tilise, rom`an`tilist; pl rom`an`tilised, rom`an`tiliste, rom`an`tilisi; laipsn. rom`an`tilisem, kõige rom`an`tilisem = rom`an`tilisim>

romantišk[as, -a; romantinjis, -e ^o *Veetsin kallimaga romantilise nädalalõpu.* Su mylimuoju praleidome romantišką savaitgalį.

- **romantiline film** romantinis filmas,
- romantiline muusika** romantinė muzika,
- romantiline õhtusõök** romantiška vakariene

rong s <r`ong, rongi, r`ongi, r`ongi; pl rongid, r`ongide, r`onge>

traukinys *m* ^o *See rong veab kaupa, mitte inimesi.* Šis traukinys prekinis, ne keleivinis. *Rong väljub raudteejaamast kell 14.00 ja jõuab Tallinnasse hilisõhtul.* Traukinys išvažiuoja iš stoties 14.00 valandą ir į Taliną atvyksta vėlai vakare.

- **rongiga sõitma** važiuoti traukiniu ^o *Kas sõidame Tartusse bussi või rongiga?* Važiuojame į Tartu autobusu ar traukiniu?

ronima v <ronima, ronida, ronib> lipti

■ **kuhu** *Ehitaja ronis mööda redelit katusele.* Statybininkas kopėčiomis užlipo ant stogo. *Kass ronis puu otsa.* Katė lipo į medį.

root s <r`ool`, rooli, r`ooli, r`ooli; pl roolid, r`oolide, r`ool`e>

vairas *m*

• **rooti taga olema** (= juhtima) / **rootis olema** (= juhtima) vairuoti ^o *Avarii teinud auto roolis oli alaealine noormees.* Automobilį vairavęs ir avarią sukėlęs jaunuolis buvo nepilnametis.

• **rooti / rooti taha istuma** sėsti prie vairo ^o *Ära istu rooli, kui oled alkoholi tarbinud!* Nesėsk prie vairo, jei vartojai alkoholį!

roomama v <r`oomama, roomata, r`oomab>

1. šliaužioti, eiti keturpėšč[as, -ia, repečkoti, ropoti ^o *Laps alles roomab, kõndida veel ei oska.* Vaikas tik šliaužioja, vaikščioti dar nemoka.

2. šliaužti, rėplioti, ropoti paviršium ^o *Uss roomas põõsa alla.* Gyvatė nušliaužė po krūmu.

roos s <r`oos`, roosi, r`oosi; pl roosid, r`ooside, r`oos`e>

rožė *f*

roosa adj <roosa, roosa, roosat; pl roosad, roosade, roosasid>

rožinjis, -ė ^o *Tüdrukul on roosad põsed.* Mergaitės skruostai rožiniai.

rooste s <rooste, r`ooste, roostet>

rūdys *f* pl ^o *Torud olid roostes.* Vamzdžiai buvo surūdiję.

rootsi adj <root`si (nekait.)> švedų

- **rootsi keel, kultuur** švedų kalba, kultūra

rootslane s <r`ootslane, r`ootslase, r`ootslast; pl r`ootslased, r`ootslaste, r`ootslasi>

šved[as, -ė

rott s <r`ot`t, roti, r`otti; pl rotid, r`ottide, r`ot`te> žiurkė *f* ^o *Keldris jooksid ringi hiired ja rotid.* Rūsyje bėgiojo pelės ir žiurkės.

rubla s <rubla, rubla, rublat = rubla; pl rublad, rublade, rublasid>

rublis *m* ^o *Ta tasus Vene rublades.* Jis atsiskaitė Rusijos rubliais.

rukis s <rukis, r`ukki, rukist> rugys *m*

rukkiilill s <r`ukkil`ill, r`ukkilille, r`ukkil`ille; pl r`ukkililled, r`ukkil`illede, r`ukkil`illi> rugiagėlė *f*

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

rulluisk s <r`ul`l`uisk, r`ul`luisu, r`ul`l`uisku;
pl r`ul`luisud, r`ul`l`uiskude, r`ul`l`uiske>
 (ppr. *pl*) riedutis *m* ◦ *Käin sageli rulluiskudega sõitmas*. Dažnai važinēju riedučiais.

rumal adj <rumal, rumala, rumalat; *pl* rumalad, rumalate, rumalaid; *laipsn.* rumalam, kõige rumalam = rumalaim>

kvaiļas, -a, žioplļas, -a, paikļas, -a; ANT tark ◦ *Rumalale inimesele peab kōike mitu korda seletama*. Kvaīlam žmogui viskā reikia paaiškinti kelis kartus. *Āra ole rumal!* Nebūk kvaiļas!

• **rumal jutt** kvaiļa kalba, **rumal kūsimum** kvaiļas klausimas, **rumal nali** kvaiļas juokas, **rumal viga** žioplā klaida

rumalalt adv <rumalalt>

kvaiļai ◦ *Poiss kāitus ūsna rumalalt*. Berniukas elgēsi gana kvaiļai.

rumalus s <rumalus, rumaluse, rumalust; *pl* rumalused, rumaluste, rumalusi>

1. (sg) kvaiļumas *m*; ANT tarkus ◦ *Tal oli oma rumaluse pārast hābi*. Jam buvo gēda dēl savo kvaiļumo.

2. kvaiļystē *f* ◦ *Olen suure rumalusega hakkama saanud*. Padariau didelę kvaiļystę. *Āra rāāgi rumalusi!* Nekalbēk kvaiļysčīu!

rusikas s <rusikas, rusika, rusikat; *pl* rusikad, rusikate, rusikaid>

kumštis *m* ◦ *Ta lōi rusikaga vastu lauda*. Jis trenkē kumščīu ī stalā.

ruttama v <r`uttama, rutata, r`uttab> skubēti; SIN kiirustama

■ **kuhu** *Inimesed ruttasid koju*. Žmonēs skubējo ī namus. *Ruttasin teistele jārele*. Skubējau pasivyti kitus.

ruttu adv <r`uttu; *laipsn.* rutem, kõige rutem> greitai ◦ *Aeg lāheb ruttu*. Laikas greitai bēga. *Tee rutem, muidu jāāme hiljaks!* Greičiau, kitaip pavēluosime!

ruuduline adj <ruuduline, ruudulise, ruudulist; *pl* ruudulised, ruuduliste, ruudulisi> languotļas, -a ◦ *Tūdrukul oli seljas ruuduline seelik*. Mergaitē vilkējo languotu sījonu.

• **ruuduline vihik** languotas sąsiuvinis

ruum s <r`uum, ruumi, r`uumi, r`uumi; *pl* ruumid, r`uumide, r`uumē>

1. **patalpa f**; **kambarys m** ◦ *Loeng toimub ruumis 139*. Paskaita vyksta 139 auditorijoje.

Kui sa ruumist lahkud, keera uks lukku. Kai išeisi iš kambario, užrakink duris. *Laud paikneb ruumi keskel*. Stalas stovi kambario viduryje.

• **kooli, lasteaiā, kaupluse ruumid** mokyklos, darželio, parduotuvēs patalpos

• **avar, kitsas ruum** erdvi, siaura patalpa + **eluruum** gyvenamoji patalpa

2. (sg) **vieta f** ◦ *Arvutis ei ole enam vaba ruumi*. Kompiuteryje nebēra laisvos vietas. *Klaver vōtab palju ruumi*. Pianinas užima daug vietas.

• **kellele-millele ruumi tegema** padaryti vietas ◦ *Tehke vanaemale laua āārde ruumi!* Padarykite močiutei vietas prie stalo!

ruut s <r`uut, ruudu, r`uutu; *pl* ruudud, r`uutude, r`uute>

kvadratas *m* ◦ *Ūmbrik oli ruudu kujuga*. Vokas buvo kvadrato formos.

ruutmeeter s <r`uutm`eeter, r`uutm`eetri, r`uutm`eetrit; *pl* r`uutm`eetrid, r`uutm`eetrite, r`uutm`eetreid>

kvadratinis metras *m* ◦ *Korteri suurus on 54 ruutmeetrit*. Buto dydis – 54 kvadratiniai metrai.

rōdu s <rōdu, rōdu, rōdu; *pl* rōdud, rōdude, rōdusid>

balkonas m ◦ *Kasvatan rōdul lilli*. Balkone auginu gēles.

rōhk s <r`ōhk, rōhu, r`ōhku>

1. **kirtis m** ◦ *Eesti keeles on rōhk tavaliselt sõna alguses*. Estų kalboje kirtis dažniausiai yra žodžio pradžioje.

2. **akcentas m**, **pabrēžimas m**

• **millele rōhku panema** akcentuoti ◦ *Restorānis pannakse toidu kvaliteedile suurt rōhku*. Restorane daug dėmesio skiriama maisto kokybei.

3. **slēgis m** ◦ *Rōhk rehvides oli jālle langenud*. Slēgis padangose ir vėl buvo nukritęs.

+ **vererōhk** kraujospūdis

rõhutama v <rõhutama, rõhutada, rõhutab, rõhutatud>

pabrëžti; akcentuoti ◦ *Esineja rõhutas seda väidet mitu korda*. Pranešëjas pabrëžë šì teiginì kelis kartus.

■ *et Isa rõhutas, et alati tuleb olla ettevaatlik*. Tëvas pabrëžë, jog visuomet reikia bëti atsargiam.

rõivas s <rõivas, r'õiva, rõivast; pl r'õivad, rõivaste, r'õivaid>

drabužis m, rûbas m ◦ *Rõõvel kandis tumedaid rõivaid*. Plëšikas vilkëjo tamsiais drabužiais.

rõõm s <r'õõm, rõõmu, r'õõmu; pl rõõmud, r'õõmude, r'õõme>

džiaugsmas m; ANT kurbus ◦ *Tunne elust rõõmu!* Džiaukis gyvenimu! *Kingitus tegi poisile suurt rõõmu*. Dovana labai nudžiugino berniuką.

Tegin ema rõõmuks täna ise süüa. Mamos džiaugsmui šiandien aš pats gaminau valgì.

• **mured ja rõõmud** vargai ir džiaugsmai
• **rõõmu pakkuma / valmistama** teikti džiaugsmą / džiuginti

rõõmsalt adv <r'õõmsalt; laipsn.

r'õõmsamalt, kõige r'õõmsamalt>

džiaugsmingai; maloniai ◦ *Olin rõõmsalt üllatunud, et film nii hea oli*. Buvau maloniai nustebintas, kad filmas buvo toks geras.

rõõmus adj <r'õõmus, r'õõmsa, r'õõmsat;

pl r'õõmsad, r'õõmsate, r'õõmsaid;

laipsn. r'õõmsam, kõige r'õõmsam>

džiaugsming[as, -a, džiug[us, -i;

laiming[as, -a; linksm[as, -a; ANT kurb

◦ *Ilus ilm teeb meelega rõõmsaks*. Gražus oras pakelia nuotaiką.

■ **mille üle** *Olin kirja üle väga rõõmus*. Labai džiaugiausi gavęs laišką.

• **rõõmus naer** linksmas juokas,

rõõmus tuju linksma nuotaika

• **rõõmus siindmus** laimingas įvykis

rõõmus üllatus džiugi staigmena

rõõmustama v <rõõmustama, rõõmustada, rõõmustab>

1. džiuginti; ANT kurvastama

■ **keda** *See uudis rõõmustas mind väga*. Ši žinia mane labai nudžiugino.

2. džiaugtis; ANT kurvastama

■ **kelle-mille üle** *Naine rõõmustas kingituse üle*. Moteris džiaugësi dovana.

räim s <r'äim, räime, r'äime; pl räimed,

r'äimede, r'äimi>

strimelë f ◦ *Ostsin värsket räime*. Nusipirkau šviežiq strimelių.

• **praetud räimed** keptos strimelës

rätik s <rätik, rätiku, rätikut; pl rätikud, rätikute, rätikuid>

1. rankšluostis m ◦ *Kuivata ennast rätikuga ära*. Nusišluostyk rankšluosčiu. *Vannitoas rippusid puhtad rätikud*. Vonioje kabëjo švarūs rankšluosčiai.

2. skara f ◦ *Vanaema sidus rätiku pähe*.

Močiutë užsirišo ant galvos skarą.

+ **salvrätik** servetelë, **taskurätik** nosinaitë

rätsep s <rätsep, rätsepa, rätsepat; pl rätsepad,

rätsepatë, rätsepaid>

siuvëj[as, -a ◦ *Rätsep õmbleb mantleid ja ülikondi*. Siuvëjas siuva paltus ir kostiumus.

rääkima v <r'ääkima, r'ääkida, räägib, räägitud>

kalbëti, kalbëtis; pasakoti ◦ *Laps alles*

õpib rääkima. Vaikas dar tik mokosi

kalbëti. *Poisid rääkisid valju häälega*.

Berniukai garsiai kalbëjosi. *Räägi mulle, kuidas su reis läks*. Papasakok, kaip praëjo tavo kelionë. *Kas sa räägid saksa keelt?* Ar tu kalbi vokiškai?

■ **kellega** *Ma pean sinuga rääkima*. Aš turiu su tavimi pasikalbëti.

■ **kellest-millest** *Rääkisime tunnisi paljudest asjadest*. Per pamoką kalbëjome apie daugelì dalykų.

■ *et Liisa rääkis, et ta käis eelmisel kuul Ameerikas*. Liza pasakojo, kad praeitą mënësi ji lankësi Amerikoje.

• **telefoniga rääkima** kalbëtis telefonu ◦ *Oota, ma räägin praegu telefoniga (= telefoni teel)*.

Palauk, aš kalbu telefonu.

■ **kellest-millest** *Artikkel räägib poliitikast*.

Straipsnyje kalbama apie politiką.

rääkimine s <r'ääkimine, r'ääkimise,

r'ääkimist>

kalbëjimas m ◦ *Mees vältis skandaalist rääkimist*. Vyras vengë kalbëti apie skandalą.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

S

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

röster s <r`öster, r`östri, r`östrit; *pl* r`östrid, r`östrite, r`östreid>

skrudintuvas m ◦ *Pane saidad röstresse!*
[dék batono riekės į skrudintuvą!]

röövel s <r`öövel, r`öövli, r`öövlit; *pl* r`öövlid, r`öövlite, r`öövleid>

plēšikas m ◦ *Röövlid tungisid majja ja nõudsid raha.* Plēšikai įsiveržē į namą ir reikalavo pinigų.

röövima v <r`öövima, r`öövida, röövib, röövit>

apiplēšti; pagrobti ◦ *Kurjategijad röövisid pankā.* Nusikaltēliai apiplēšē bankā.

■ **kellelt** *Naiselt rööviti ehted ja käekott.*

Iš moters buvo pagrobti papuošalai ir rankinė.

röövimine s <r`öövimine, r`öövimise, r`öövimist; *pl* r`öövimised, r`öövimiste, r`öövimisi>

apiplēšimas m ◦ *Politsei sai teate röövimisest.* Policija gavo pranešimą apie apiplēšimą.

rūhm s <r`ūhm, rūhma, r`ūhma, r`ūhma; *pl* rūhmad, r`ūhmade, r`ūhmi>

grupē f ◦ *Maja ees seisis rūhm mehi.* Prie namo stovėjo grupė vyrų. *Ootame uusi tantsijaid algajate rūhma.* Pradedenčiųjų grupėje laukiame naujų šokėjų.

ründama v <r`ündama, rünnata, r`ündab, rünnatud>

pulti, užpulti; ANT **kaitsma** ◦ *Vaenlane otsustas rünnata öösel.* Priešas nusprendė pulti nakčia.

■ **keda** *Kurjategija ründas tãnaval noort naist.* Nusikaltēlis užpuolė gatvėje jauną moterį. *Koer ründas vöðrast.* Šuo puolė svetimą žmogų.

rünnak s <rünnak, rünnaku, rünnakut; *pl* rünnakud, rünnakute, rünnakuid>

puolimas m, užpuolimas m ◦ *Tudeng langes rünnaku ohvriks.* Studentas tapo užpuolimo auka. *Sõjavägi alustas rünnakut.* Armija pradėjo puolimą.

rütm s <r`ütm, rütmī, r`ütmī; *pl* rütmid, r`ütmide, r`ütmē>

ritmas m ◦ *Mulle meeldivad kiire rütmiga lood.* Man patinka greito ritmo melodijos. *Ta jooksis rahulikus rütmis.* Jis bėgo ramiu ritmu.

sa → sina

saabas s <saabas, s`aapa, saabast; *pl* s`aapad, saabaste, s`aapaid>

(*ppr. pl*) **batas** m ◦ *Tal on uued soojad talvesaapad jalas.* Jis avi naujus šiltus žieminius batus.

● **saapaid jalast (ära) võtma** nusiauti batus, **saapaid jalga panema** autis batus

● **kõrge säärega saapad** ilgaauliai batai

+ **kalamehesaapad** žvejo batai, **poolsaapad** pusilgiai batai

saabuma v <s`aabuma, s`aabuda, s`aabub>

1. atvykti ◦ *Külalised saabusid õhtul.* Svečiai atvyko vakare.

■ **kuhu** *Rong saabub Tartusse kell 12.*

Traukinys atvyksta į Tartu 12 valandą.

2. ateiti; **prasadēti** ◦ *Sel aastal saabus kevad vara.* Šiomet pavasaris atėjo anksti. *Oli saabunud õhtu.* Buvo jau vakaras.

saabumine s <s`aabumine, s`aabumise, s`aabumist>

atvykimas m

● **rongi saabumisaeg ja väljumisaeg** traukinio atvykimo ir išvykimo laikas

saade s <saade, s`aate, saadet; *pl* s`aated, saadete, s`aateid>

laida f ◦ *Saade kestab pool tundi.* Laida trunka pusę valandos.

saadik¹ s <saadik, saadiku, saadikut; *pl* saadikud, saadikute, saadikuid>

ambasadorjūs, -ē; **pasiuntin|ys, -ē** ◦ *Praegu on ta Eesti saadik Moskvās.* Dabar jis Estijos ambasadorius Maskvoje.

saadik² adpos <saadik> nuo

■ **millest** *saadik Hommikust saadik on vihma sadanud.* Lyja nuo pat ryto. *Ta on juba lapsepõlvest saadik tahtnud arstiks saada.* Jis nuo pat vaikystės norėjo tapti gydytoju.

saag s <s`aag, s`ae, s`aagi; *pl* s`aed, s`aagide, s`aage>

pjūklas m ◦ *Puud langetati sae ja kirvega.* Medžiai buvo pjaunami pjūkle ir kertami kirviu.

saagima v <s`aagima, s`aagida, s`aeb, s`aetud> (pjūklu) pjauti ◦ *Palk tuleb pooleks saagida.* Rāstā reikia perpjauti pusiau.

saaja s <s`aaja, s`aaja, s`aajat; pl s`aajad, s`aajate, s`aajaid>

gavēj[as, -a; adresat[as, -ē

• **auhinna saaja** prizininkas, **kirja, toetuse saaja** laiško, paramos gavējas

saak s <s`aak, saagi, s`aaki; pl saagid, s`aakide, s`aake>

derlius m; laimikis m; grobis m ◦ *Põllult korjatakse saaki sügisel.* Laukuose derlius nuimamas rudenī. *Jahimehe saagiks oli kaks kitse.* Medžiotōjo laimikis buvo dvi stirnos. *Kalamehed tulid merelt korraliku saagiga.* Žvejai grīžo iš jūros su geru laimikiu.

+ **jahisaak** medžioklēs laimikis, **kalasaak** žuvų laimikis, **maasikasaak** braškių derlius, **rukkisaak** rugių derlius, **rōōvsaaak** plēšikų grobis, **sōjasaak** karo grobis, **ōunasaak** obuolių derlius

• **rikkalik, kehv / vilets saak** gausus, menkas derlius; geras, prastas laimikis

saal s <s`aal`, saali, s`aali, s`aali; pl saalid, s`aalide, s`aal`e>

salē f ◦ *Saal oli rahvast täis.* Salē buvo pilna žmonių.

saama v <s`aama, s`aada, s`aab, s`aadud; s`ai, saanud, s`aadakse>

1. gauti ◦ *Tūdruk sai kingituseks lilli.*

Mergaitē gavo dovanų gēlių.

■ **kellelt / kust** Sain sōbralt kirja. Gavau iš draugo laiškā. *Saime pangalt suure laenu.* Gavome iš banko didelē paskolā.

2. galēti

■ **mida teha** Kas sa saad mind aidata? Ar gali man padēti? *Ma ei saanud öösel magada.* Negalējau naktī miegoti.

3. tapti ◦ *Poisist sai kuulus kirjanik.* Berniukas tapo garsiu rašytoju.

■ **kelleks-milleks** Ma tahan saada artistiks. Noriu tapti gydytoju. *Ave sai emaks.* Avē tapo mama. *Eestis on laulupeod saanud traditsiooniks.* Estijoje dainų šventēs tapo tradicija.

■ **milliseks** Laps tahab targaks saada. Vaikas nori tapti protingas.

• **terveks saama** išgyti, **tuntuks saama** tapti žinomam

kuulsaks saama išgarsēti, **rikkaks saama** praturtēti ◦ *Kas sa oled terveks saanud? Ar jau pasveikai? Ta sai juba noorena kuulsaks.* Jis dar jaunas išgarsējo.

• **tuttavaks saama** (= tutvuma) susipažinti ◦ *Saame tuttavaks, mina olen Peeter.* Susipažinkime, aš esu Petras.

4. jausti, patirti

• **viga saama** susižeisti, **haiget saama** užsigauti ◦ *Laps kukkus ja sai haiget.* Vaikas nugriuvo ir užsigavo.

• **vigastada saama** susižaloti, **kannatada saama** nukentēti, **haavata saama** susižeisti ◦ *Mees sai tulekahjus kannatada.* Vyras nukentējo per gaisrā.

5. vartojamas kalbant apie ateitį ◦ *Kell saab varsti kolm.* Tuoj trečia valanda. *Kui vanaks Martin saab? Kiek metų sukaks Martynui?*

saamine s <s`aamine, s`aamise, s`aamist> gavimas m ◦ *Toetuse saamiseks tuleb täita avaldus.* Norint gauti paramā, reikia užpildyti prašymā.

saar s <s`aar, saare, s`aart; pl saared, saarte, s`aari> sala f ◦ *Saarele pääseb paadiga.* Į salā galima patekti valtimi.

+ **poolsaar** pusiasalis

saatekiri s <s`aatekiri, s`aatekirja, s`aatek`irja> siuntimas m ◦ *Sain saatekirja silmaarsti juurde.* Gavau siuntimā pas akių gydytoją.

saatel adpos <s`aatel>

1. žymi veiksmā, vykstantį kartu su kitu veiksmu
■ **mille** saatel *Ansambel lahkus lavalt aplausi saatel.* Ansamblis nulipo nuo scenos lydidas plojimų.

• **muusika saatel** skambant muzikai, **orkestri saatel** grojant orkestrui ◦ *Laulja esines klaveri saatel.* Dainininkas dainavo akompanuojant pianinui.

2. lydim[as, -a

■ **kelle saatel** *President saabus turvameeste saatel.* Prezidentas atvyko lydidas apsaugininkų.

saatkond s <s`aatk`ond, s`aatkonna, s`aatk`onda, s`aatk`onda; pl s`aatkonnad, s`aatk`ondade, s`aatk`ondi> ambasada f ◦ *Viisa saamiseks pöörduge Vene saatkonda.* Norēdami gauti vizā, kreipkitēs į Rusijos ambasadā.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

saatma v <s`aatma, s`aata, saadab, saadetud; s`aatis, s`aatnud>

1. lyděti, palyděti ▫ *Presidenti saadavad visiidil turvamehed*. Vizito metu prezidentą lydi apsaugininkai. *Ma saadan su koju*. Palydėsiu tave namo.

2. siųsti ▫ *Tahan Londonisse pakki saata*. Noriu išsiųsti siuntinį į Londoną. *Mulle saadeti Prantsusmaalt kiri*. Man atsiuntė laišką iš Prancūzijos.

3. siųsti, pasiųsti (liepti eiti, važiuoti koku reikalu) ▫ *Saatke mulle takso*. Atsiųskite man taksi.

■ *mida tegema* *Ta saatis mu vett tooma*. Jis pasiuntė mane atnešti vandens.

● **pensionile saatma** išleisti į pensiją ▫ *Vanaema saadeti pensionile*. Močiutę išleido į pensiją.

4. (dainuojant) pritarti; akompanuoti ▫ *Lauljat saatis orkester*. Dainininkui akompanavo orkestras.

saatmine s <s`aatmine, s`aatmise, s`aatmist> siuntimas m ▫ *Kui palju paki saatmine maksab?* Kiek kainuoja siuntinio siuntimas?

saatus s <s`aatus, s`aatuse, s`aatust; pl s`aatused, s`aatuste, s`aatusi = s`aatuseid> likimas m, lemtis f, dalia f ▫ *Ta on oma kurva saatusega leppinud*. Jis susitaikė su savo liūdnu likimu. *Saatus viis meid kokku*. Lemtis mus suvedė.

saavutama v <saavutama, saavutada, saavutab, saavutatud>

pasiękti ▫ *Eesti suusatajad saavutasid võistlustel häid tulemusi*. Estijos slidininkai varžybose pasiekė gerų rezultatų.

● **edu, eesmärki, võitu saavutama** pasiekti sėkmę, tikslą, pergalę

● **kokkulepet saavutama** pasiekti susitarimą

saavutus s <saavutus, saavutuse, saavutust; pl saavutused, saavutuste, saavutusi>

pasiękimas m ▫ *Mida pead oma suurimaks saavutuseks?* Ką laikai savo didžiausiu pasiekimu?

● **teaduse, tehnika saavutused** mokslo, technikos pasiekimai

saba s <saba, saba, saba; pl sabad, sabade, sabasid> uodega f

sada num <sada, saja, sada = sadat; pl sajad, sadade, sadu>

šimtas m ▫ *Kirjaniku sünnist möödub sada aastat*. Sukanka šimtas metų nuo rašytojo gimimo. *Näitusel käis sadu inimesi*. Parodą aplankė šimtai žmonių.

● **sada protsenti, meetrit, kilo** šimtas procentų, metrų, kilogramų

sadam s <sadam, sadama, sadamat; pl sadamad, sadamate, sadamaid>

uostas m ▫ *Laev väljus sadamast*. Laivas išplaukė iš uosto. *Praam jõudis sadamasse*. Keltas atplaukė į uostą.

sadama v <sadama, sadada, sajab>

lyti; snigti ▫ *Täna hakkab sadama, võta vihmavari kaasa*. Šiandien lis, pasiimk skėtį.

● **sajab lund** sninga (sniegas), **sajab lõrtsi** krinta šlapdriba, **sajab rahet** krinta kruša, **sajab vihma** lyja (lietus) ▫ *Väljas sajab lund*. Lauke sninga.

sae → saag

saeb → saagima

sage adj <sage, sageda, sagedat; pl sagedad, sagedate, sagedaid; laipsn. sagedam, kõige sagedam> dažn|as, -a ▫ *Gripp on sage haigus*. Gripas yra dažna liga. *Ta on meie majas sage külaline*. Jis mūsų namuose dažnas svečias.

sagedamini → sageli

sagedus s <sagedus, sageduse, sagedust; pl sagedused, sageduste, sagedusi>

dažnumas m; dažnis m ▫ *Eestlaste interneti kasutamise sagedus on tõusnud*. Estai ėmė daug dažniau naudotis internetu.

sageli adv <sageli; laipsn. sagedamini, kõige sagedamini>

1. dažnai; SIN tihti; ANT harva ▫ *Ta käib meil sageli külas*. Jis dažnai ateina pas mus į svečius.

2. dažnai, daugeliu atvejų; SIN tihti ▫ *Gripiga kaasneb sageli köha*. Gripą dažnai lydi kosulys.

sahtel s <s`ahtel, s`ahtli, s`ahtlit; pl s`ahtlid, s`ahtlite, s`ahtleid>

stalčius m ▫ *Panin päeviku kirjutuslaua sahtlisse*. Įdėjau dienoraštį į rašomojo stalo stalčių.

● **sahtlit kinni panema** uždaryti stalčių, **sahtlit lahti tegema** atidaryti stalčių

sai s <s'ai, saia, s' aia; *pl* saiad, s' aiade, s' aiu>
batonas *m*

sai → saama

saja → sada

sajab → sadama

sajand s <sajand, sajandi, sajandit; *pl* sajandid, sajandite, sajandeid>

amžius *m*, šimtmetis *m* ◻ *See loss on pärit 16. sajandist.* Tai XVI amžiaus pilis.

- **sajandi algul / alguses** amžiaus pradžioje,
- sajandi lōpul / lōpus** amžiaus pabaigoje
- **eelmisel / mōödunud sajandil** praėjusiam amžiuje, **jārgmisel sajandil** ateinančiam amžiuje

saksa *adj* <saksa (*nekait.*)>

vokiečių

- **saksa keel, kultuur** vokiečių kalba, kultūra

sakslane s <s'akslane, s'akslase, s'akslast;

pl s'akslased, s'akslaste, s'akslasi>

vokietjis, -ė

saksofon s <saksofon, saksofoni, saksofoni;

pl saksofonid, saksofonide, saksofone>

saksofonas *m* ◻ *Ta māngib saksofoni.* Jis

groja saksofonu.

saladus s <saladus, saladuse, saladust;

pl saladused, saladuste, saladusi>

paslaptis *f* ◻ *Avaldasin sōbrale oma suurima saladuse.* Atskleidžia draugui savo didžiausią paslaptį.

- **kelle ees** *Mul ei ole sinu ees saladusi.*

Neturiu ko nuo tavęs slėpti.

- **saladust hoidma** išlaikyti paslaptį,

saladust vālja rāākima išduoti paslaptį ◻ *Āra sellest talle rāāgi, ta ei oska saladusi hoida.*

Nepasakok jam apie tai, jis nemoka laikyti paslapčių.

- **saladuses hoidma** nuslėpti ◻ *Lugu polnud vōimalik saladuses hoida.* Istorijos nebuvo įmanoma nuslėpti.

salaja *adv* <salaja>

slaptai, slapta, slapčia ◻ *Noored abiellusid salaja.* Jaunuoliai susituokė slapta. *Kuulasin salaja vanemate juttu pealt.* Slapčia klausiausi

tėvų pokalbio.

salajane *adj* <salajane, salajase, salajast;

pl salajased, salajaste, salajasi; *laipsn.* salajasem,

kōige salajasem>

slapt|jas, -a ◻ *Mul on ūks salajane unistus, millest keegi ei tea.* Turiu vieną slaptą svajonę, apie kurią niekas nežino.

- **salajased dokumendid, andmed** slapti dokumentai, duomenys

- **salajane hāāletus** slaptas balsavimas

salapārane *adj* <salapārane, salapārase,

salapārast; *pl* salapārased, salapāraste, salapāraseid; *laipsn.* salapārased, kōige salapārased>

paslapti|jas, -a ◻ *Ta suri salapārastel*

asjaoludel. Jis mirė paslaptiingomis aplinkybėmis.

- **salapārane haigus** paslaptiinga liga,
- salapārane juhtum** paslaptiingas įvykis

salat s <salat, salati, salatit; *pl* salatid, salatite, salateid>

1. **salotos** *f pl* ◻ *Vōta prae juurde salatit ka.*

Imk prie kepsnio ir salotų. *Tegin kurgist ja tomatist vārske salati.* Pagaminau šviežių agurkų ir pomidorų salotų.

2. **salota** *f* ◻ *Ta kasvatab kodus aknalauval tilli, peterselli ja salatit.* Namie ant palangės jis augina krapų, petražolių ir salotų.

sale *adj* <sale, saleda, saledat; *pl* saledad,

saledate, saledaid; *laipsn.* saledam, kōige saledam>

liekn|jas, -a ◻ *Naine on pikk ja sale.* Moteris

aukšta ir liekna.

sall s <s'al'l, salli, s'alli; *pl* sallid, s'allide, s'al'le>

šalikas *m* ◻ *Pane sall kaela, ōues on külm.*

Užsirišk šaliką, lauke šalta.

salvestama v <salvestama, salvestada,

salvestab, salvestatud>

1. **įrašyti; išsaugoti** ◻ *Enne faili sulgemist tuleb see salvestada.* Prieš uždarant failą reikia išsaugoti.

2. **įrašyti; įrašinėti** ◻ *Firmas salvestatakse kōik telefonikōned.* Įmonėje įrašinėjami visi pokalbiai telefonu. *Kogu kontsert salvestatati.* Visas koncertas buvo įrašytas.

salvrätik s <s'alvrätik, s'alvrätiku, s'alvrätikut;

pl s'alvrätikud, s'alvrätikute, s'alvrätikuid>

servetėlė *f*

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ō

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

sama¹ pron <sama, sama, sama; *pl* samad, samade, samu = samasid>

1. tas pats, ta pati ◦ *Sama mees käis siin pool tundi tagasi.* Tas pats vyras buvo čia prieš pusvalandį. *Kohtume homme samas kohas.* Susitinkame rytoj toje pačioje vietoje. *Rääkisime täna samal teemal nagu eelmine kord.* Šiandien kalbėjome ta pačia tema kaip ir praėjusį kartą.

● **samal ajal** tuo pačiu metu, **samal päeval** tą pačią dieną, **samal aastal** tais pačiais metais

● **samal viisil / moel** tuo pačiu būdu ◦ *Kui me jätkame samal viisil, siis võib tekkida probleeme.* Jei taip tęsime ir toliau, gali kilti bėdų.

● **sama tüüpi** to paties tipo, **sama värvi** tos pačios spalvos ◦ *Ta kannab musta mantlit ja sama värvi kübarat.* Ji dėvi juoda paltą ir tokios pačios spalvos skrybėlę.

2. tas pats, ta pati (bendras) ◦ *Elame Toomasega samas majas.* Su Tomu gyvename tame pačiame name. *Käime samas koolis.* Lankome tą pačią mokyklą.

sama² adv <sama>

toks pat, tokia pat ◦ *Tütrel on sama pruunid silmad kui isal.* Dukters akys tokios pat rudos kaip ir tėvo. *Holland on sama suur kui Eesti.* Olandija tokio pat dydžio kaip Estija.

samamoodi adv <samam`oodi>

taip pat, vienodai ◦ *Ma hääletasin samamoodi nagu sina.* Balsavau taip pat kaip ir tu. *Robert ja Martin on samamoodi riides.* Robertas ir Martynas apsirengę vienodai.

samas adv <samas>

taip pat; kartu, drauge; tuo pat metu ◦ *Koer on suur, kuid samas väga sõbralik.* Šuo didelis, tačiau taip pat labai draugiškas.

samasugune adj <samasugune,

samasuguse, samasugust; *pl* samasugused, samasuguste, samasuguseid>

toks pat, tokia pat; ANT teistsugune ◦ *Tütar on iseloomult samasugune nagu ta ema.*

Dukters charakteris toks pat kaip ir jos motinos. *Samasugune õnnetus juhtus ka eelmisel aastal.* Tokia pat nelaimė nutiko ir praėjusiais metais.

● **samasugune olukord** tokia pat padėtis,

samasugune küsimus toks pat klausimas

● **samasugused õigused, probleemid, võimalused** tokios pat teisės, problemos, galimybės

samet s <samet, sameti, sametit>

aksomas *m*

● **sametist kardinad** aksominės užuolaidos

samm s <s`amm, sammu, s`ammu; *pl* sammud, s`ammude, s`amme>

1. žingsnis *m* ◦ *Astu kaks sammu edasi.* Ženk du žingsnius pirmyn. *Kiirendasin sammu.*

Pagreitinau žingsnį. *Ta kõndis kindlal sammul.* Jis ėjo tvirtais žingsniais.

2. žingsnis *m* (poelgis, darbas, veiksmas, žygis) ◦ *Töökoha vahetus oli õige samm.* Pakeisti darbą buvo teisingas sprendimas.

● **oluline, vajalik samm** svarbus, būtinas žingsnis

sammal s <sammal, s`ambla, sammalt;

pl s`amblad, sammalde, s`amblaid>

samana *f*

samuti adv <samuti>

taip pat, irgi ◦ *Selline lahendus on samuti võimalik.* Toks sprendimas taip pat galimas. *Samuti tahaksin ma tänada oma kolleege ja perekonda.* Taip pat norėčiau padėkoti savo kolegoms ir šeimai. *Ilusat nädalalõppu! – Sulle samuti!* Gražaus savaitgalio! – Tau taip pat! *Ma arvan täpselt samuti nagu sina.* Manau lygiai taip pat kaip ir tu.

sandaal s <sand`aal, sandaali, sand`aali;

pl sandaalid, sand`aalide, sand`aale>

(*ppr. pl*) sandalas *m* ◦ *Panin sandaalid jalga.* Apsiaviu sandalus.

sari s <sari, sarja, s`arja; *pl* sarjad, s`arjade, s`arju>

serialas *m*, ciklas *m* ◦ *Täna on kavas sarja viimane, neljas osa.* Šiandien programoje seriale paskutinė, ketvirtoji serija.

sarnane adj <sarnane, sarnase, sarnast;

pl sarnased, sarnaste, sarnaseid; *laipsn.* sarnasem, kõige sarnasem>

panaš|us, -i

■ **kelle-mille** sarnane *Jüri tahab kõiges olla oma sõbra sarnane.* Jurgis nori būti viskuo panašus į savo draugą.

■ **kellega-millega** *Ta on oma vennaga välimuselt väga sarnane.* Išvaizda jis labai panašus į savo brolių.

sarnanema v <sarnanema, sarnaneda, sarnaneb> būti panašijam, -iai; ANT erinema

■ **kellega-millega** *Tiitar sarnaneb oma emaga.* Duktė panaši į savo mamą. *Eesti keel sarnaneb soome keelega.* Estų kalba panaši į suomių kalbą.

■ **mille poolest** *Mille poolest sarnanevad prantslased ja itaallased?* Kuo panašūs prancūzai ir italai?

sarv s <s`arv, sarve, s`arve; pl sarved, s`arvede, s`arvi>
ragas m

sattuma v <s`attuma, s`attuda, satub>

1. atsidurti, patekti

■ **kuhu** *Sattusin ootamatult jõe äärde.*

Netikėtai atsidūriau prie upės. *Eile sattusime lõbusale peole.* Vakar patekome į linksmą vakarėlį.

■ **mida tegema** *Ta sattus ühte põnevat filmi vaatama.* Jam teko matyti vieną įdomų filmą.

2. patekti (į kokią padėtį ar būseną)

■ **mille alla** *Reklaam sattus kriitika alla.*

Reklama pateko į kritikos ugnį.

● **paanikasse sattuma** pulti į paniką, **segadusse sattuma** sutrikti □ *Inimesed sattusid paanikasse.* Žmonės puolė į paniką.

3. patekti (netyčia atsidurti)

■ **kelle kätte** *Salajased dokumendid sattusid ajakirjaniku kätte.* Slapti dokumentai pateko į žurnalisto rankas.

saun s <s`aun, sauna, s`auna, s`auna; pl saunad, s`aunade, s`aunu>

pirtis f

● **saunas käima** eiti į pirtį □ *Käisime eile õhtul saunas.* Vakar vakareėjome į pirtį.

savi s <savi, savi, savi>

molis m □ *Ta valmistab savist kausse ja potte.* Jis žiedžia dubenis ir puodus.

sea → siga

seade s <seade, s`eadme, seadet; pl s`eadmed, s`eadmete, s`eadmeid>

(ppr. pl) prietaisas m; įtaisas m; įrenginys m □ *Jõusaali osteti uued seadmed.* Treniruoklių salei buvo nupirkti nauji prietaisai.

● **seadmete valmistamine, paigaldamine** prietaisų gamyba, įrengimas

● **elektroonilised seadmed** elektroniniai prietaisai

seadma v <s`eadma, s`eada, s`eab, s`eatud; s`eadis, s`eadnud>

1. statyti (į kokią padėtį)

● **ohtu seadma** statyti į pavojų □ *Autojuht seadis ohtu nii enda kui ka teiste elu.*

Automobilio vairuotojas statė į pavojų ir savo, ir kitų gyvybę.

● **eeskujuks seadma** iškelti pavyzdžiu, **eesmärgiks seadma** užbrėžti /iškelti tikslą, **tingimuseks seadma** iškelti sąlygą □ *Seadsin endale eesmärgiks joosta 20 kilomeetrit.*

Užsibrėžiau tikslą nubėgti 20 kilometrų.

● **esikohale seadma** iškelti į pirmą vietą, laikyti svarbiausiu □ *Ema seab lapse vajadused alati esikohale.* Vaiko poreikius mama visada laiko svarbiausiais.

2. pastatyti, įtaisyti (padėti kokioje nors padėtyje) □ *Ta seadis lilled vaasi.* Jis pamerkė gėles į vazą. *Seadsin toolid seina äärde ritta.* Sustačiau pasienyje kėdes į eilę.

seadus s <s`eadus, s`eaduse, s`eadust;

pl s`eadused, s`eaduste, s`eadusi = s`eaduseid>

įstatymas m □ *Alkoholi müük alaealistele on seadusega keelatud.* Įstatymas draudžia parduoti alkoholį nepilnamečiams. *See seadus enam ei kehti.* Šis įstatymas nebegalioja.

● **seadust rikkuma, täitma** pažeisti, vykdyti įstatymą, įstatymą; **seadust järgima** laikytis įstatymo

+ **põhiseadus** konstitucija

seadusevastane adj <s`eadusevastane, s`eadusevastase, s`eadusevastast; pl s`eadusevastased, s`eadusevastaste, s`eadusevastaseid>

neteisėt|as, -a; SIN ebaseaduslik; ANT seaduslik

● **seadusevastane tegevus** neteisėta veikla, **seadusevastane tegu, tehing** neteisėtas veiksmas, sandoris

seaduslik adj <s`eadusl`ik, s`eadusliku, s`eadusl`ikku; pl s`eaduslikud, s`eaduslike, s`eadusl`ikke>

teisėt|as, -a, legal|us, -i; ANT ebaseaduslik, seadusevastane □ *Tundub, et asi pole seaduslik.* Atrodo, kad tai nelegalu.

● **seaduslik abielu** teisėta /legali santuoka

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

seal adv <s`eal>ten; ANT siin ◻ *Köök on seal.* Virtuvė ten. *Ära seisa seal, tule edasi!* Nestovėk ten, užėik į vidų!**sealhulgas** adv <s`ealhulgas>iš jų; tarp jų; taip pat ◻ *Ettevõte on edukas kogu Euroopas, sealhulgas Eestis.* Įmonei sekasi visoje Europoje, taip pat ir Estijoje.**sealiha** s <s`ealiha, s`ealiha, s`ealiha>kiauliena *f* ◻ *Ta ei söö rasvast sealiha.* Jis nevalgo riebios kiaulienos.**sealne** adj <s`ealne, s`ealse, s`ealset; *pl* s`ealsed, s`ealsete, s`ealseid>tenykš|tis, -tė; ANT siinne ◻ *Kas puustusid Pariisis kokku ka sealsete eestlastega?* Ar susidūrei Paryžiuje ir su tenykščiais estais?**sealsamas** adv <s`ealsamas>ten pat ◻ *Kohtume sealsamas kus eile.* Susitinkame ten pat, kur ir vakar.**sealt** adv <s`ealt>iš ten; ANT siit ◻ *Kes sealt tuleb?* Kas iš ten ateina? *Tule sealt ära!* Pasitrauk iš ten! *Tartu on tore linn, ma olen sealt pärit.* Tartu – puikus miestas, aš iš ten kilęs.**seas** adpos <s`eas>

tarp; SIN hulgas

■ *kelle-mille seas* *Euroopa riikide seas on Eesti üks väiksemaid.* Estija – viena iš mažiausių tarp Europos šalių.**seast** adpos <s`east>

iš tarpo; SIN hulgast

■ *kelle-mille seast* *Uute filmide seast valiti välja parimad.* Iš naujų filmų buvo išrinkti geriausi.

seda → see

sedasama → seesama

sedavõrd adv <sedav`õrd>tiek; taip ◻ *Sõitjaid oli sedavõrd palju, et meie enam peale ei mahtunud.* Keleivių buvo tiek daug, kad mes nebetilpome. *Oskan soome keelt sedavõrd, et ei vaja sõnaraamatu abi.* Suomių kalbą moku taip, kad nebereikia naudotis žodynu.**see** pron <s`ee, selle, seda; *pl* n`eed, nende, n`eid>tas, ta; šis, ši ◻ *See on minu koer.* Tai mano šuo. *Need on minu raamatud.* Tai mano knygos. *Mis on selle kassi nimi?* Kuo vardu šis katinas? *Mina seda ei tea.* Aš to nežinau. *Neid inimesi ma ei tunne.* Aš nepažįstu tų žmonių. *Me peaksime sel teemal rääkima.* Mums reikėtų pasikalbėti šia tema. *Sellele küsimusele ei oska ma vastata.* Negaliu atsakyti į šį klausimą.● **sel aastal** šiais metais, **sel ajal** tuo metu, **sel hetkel** tą akimirką, **sel nädalal** šią savaitę, ◻ *Sel nädalal olen ma puhkusel.* Šią savaitę atostogausiu.● **sel juhul** tuo atveju ◻ *Võistlused toimuvad ainult sel juhul, kui vihma ei saja.* Varžybos vyks tik tuo atveju, jei nelis.**seega** adv <s`eega>taigi ◻ *Homme on pühapäev, seega saab kaua magada.* Rytoj sekmadienis, taigi galima ilgai pamiegoti.**seejärel** adv <s`eejärel>paskui, tada ◻ *Ta lõpetas kooli ja läks seejärel tööle.* Jis baigė mokyklą ir pradėjo dirbti. *Kõigepealt prae sibul, seejärel kartulid.* Pirmiausia pakepink svogūnus, tada bulves.**seekord** adv <s`eek`ord>šį kartą, šįkart ◻ *Seekord lähen reisile koos vennaga.* Šįkart važiuoju į kelionę su broliu. *Seekord katse õnnestus.* Šį kartą bandymas pavyko.**seelik** s <seelik, seeliku, seelikut; *pl* seelikud, seelikute, seelikuid>sijonas *m* ◻ *Tüdruk kandis ruudulist seelikut.* Mergaitė segėjo languotą sijoną.● **lai, kitsas seelik** platus, siauras sijonas, **pikk, lühike seelik** ilgas, trumpas sijonas
● **seelikut selga panema** segtis / vilktis sijoną, **seelikut seljast (ära) võtma** nusisegti / nusivilkti sijoną**seeläbi** adv <s`eeläbi>tuo būdu; taip ◻ *Lülitan arvuti ööseks välja, seeläbi säästan elektrit.* Nakčiaia išjungiu kompiuterį, taip taupau elektrą.**seeme** s <seeme, s`eemne, seemet;*pl* s`eemned, s`eemnete, s`eemneid>**sékla** *f* ◻ *Väikesest seemnest kasvab suur puu.* Iš mažos sėklos išauga didelis medis.

seen s <s`een, seene, s`eent; *pl* seened, seente, s`eeni>

grybas m ◦ *Kas see seen on mürGINE vÖi söÖdav?* Ar šis grybas nuodingas, ar valgomas?

• **seenel käima** grybauti, **seenele minema** eiti grybauti ◦ *Käisime metsas seenel.* Buvome miške grybauti.

+ **kukeseen** voveraitė, **kärbseseen** musmirė

seep s <s`eep, seebi, s`eepi; *pl* seebid, s`eepide, s`eepe>

mulas m ◦ *Ta pesi end sooja vee ja seebiga puhtaks.* Jis nusiprausė šiltu vandeniu ir muilu.

seepärast adv <s`eepärast>

todėl, dėl to; *SIN* sellepärast, seetõttu ◦ *Liikluses olid suured ummikud, seepärast jõudsin tööle hiljem.* Gatvėje buvo didelės spūstys, todėl vėlavau į darbą.

seeria s <s`eeria, s`eeria, s`eeriati; *pl* s`eeriadi, s`eeriati, s`eeriadi>

serija f ◦ *Meeskonna võitute seeria lõppes eile kaotusega.* Komandos pergalių seriją vakar nutraukė pralaimėjimas.

sees adv, adpos <s`ees>

1. žymi vietininką, nurodo buvimą viduje
◦ *Vaasis on vesi sees.* Vazoje yra vandens.

■ **mille sees** *Tassi sees on mahl.* Puodelyje yra sulčių. *Karu elab paksu metsa sees.* Meška gyvena tankiame miške.

2. viduje (name ar kambaryje); *ANT* väljas
◦ *Väljas on praegu soojem kui sees.* Lauke dabar šilčiau nei viduje. *Lähme õue, ma ei saa enam sees olla.* Einame į kiemą, nebegaliu būti viduje.

3. įskaičiuot[as, -a] ◦ *Kõik kulud on hinna sees.* Visos išlaidos įskaičiuotos į kainą.

seesama pron <s`eesama, sellesama, sedasama; *pl* n`eedsamad, nendesamade, n`eidsamu>
tas pats, ta pati ◦ *Ma loen ikka veel sedasama raamatut.* Vis dar tebeskaitau tą pačią knygą.

seespool adv <s`eesp`ool>

viduje, vidinėje pusėje; *ANT* väljaspool ◦ *Uks on lukus ja võti seespool.* Durys užrakintos, o raktas viduje.

seest adv, adpos <s`eest>

1. iš (kryptis iš)

■ **mille seest** *Tõmba juhe seina seest välja.* Ištrauk laidą iš lizdo. *Laps leidis liiva seest mänguasja.* Vaikas rado smėlyje žaislą.

2. iš vidaus (iš namo, kambario); *ANT* väljast
◦ *Seest kostab kõva kisa.* Iš vidaus sklinda baisus riksmas.

3. iš; iš vidaus (iš vidinės pusės); *ANT* väljast
◦ *Saapad on seest karvased.* Batų vidus kailinis.

seestpoolt adv <s`eestp`oolt>

iš vidaus; *ANT* väljastpoolt ◦ *Pane uks seestpoolt lukku.* Užrakink duris iš vidaus. *Akent saab avada ainult seestpoolt.* Langą galima atidaryti tik iš vidaus.

seetõttu adv <s`eet`õttu>

dėl to, todėl; *SIN* sellepärast, seepärast ◦ *Uued saapad on kerged ja seetõttu mugavamad.* Naujieji batai lengvi ir todėl patogesni.

seevastu adv <s`eev`astu>

priešingai; atvirkščiai ◦ *Jaanuari oli külm, veebruar seevastu üllatavalt soe.* Sausis buvo šaltas, o vasaris priešingai – stebėtinai šiltas. *Mehel oli peol lõbus, naisel seevastu igav.* Vyruvi šventėje buvo linksma, o moteriai atvirkščiai – nuobodu.

segadus s <segadus, segaduse, segadust, segadusse; *pl* segadused, segaduste, segadusi>

1. **netvarka** f; **painiava** f ◦ *Tema toas valitseb suur segadus.* Jo kambaryje viešpatauja didelė netvarka. *Uus seadus tekitas palju segadust.* Naujasis įstatymas sukėlė daug painiavos.

2. **sumišimas** m, **sutrikimas** m ◦ *Olin segaduses ega teadnud, mis suunas edasi minna.* Buvau sumišęs ir nežinojau, į kurią pusę eiti.

• **segadusse ajama** sutrikdyti, **segadusse sattuma** sutrikinti ◦ *Kõneleja sattus ootamatust küsimusest segadusse.* Kalbėtojas, išgirdęs netikėtą klausimą, sutriko.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

segama v <segama, segada, segab, segatud>

1. trukdyti ◻ *Vabandage, ega ma teid ei sega?* Atsiprašau, ar netrukdu? *Āra sega, ma tahan lugeda!* Netrukdyk, noriu skaityti!

■ *keda Haiget ei tohtinud segada.* Ligonio nebuvo galima trukdyti.

■ *millega Ūpilane segas oma jutuga tundi.* Mokinys plepėdamas trukdė pamoką.

2. kištis; įvelti; įsivelti

■ *millesse Āra sega end teiste ellu.* Nesikišk į kitų gyvenimą. *Ta on segatud kahtlasesse ārisse.* Jis įsivėlęs į įtartina verslą.

3. maišyti ◻ *Sega endale kokteil.* Susimaišyk kokteilį. *Segasin jahu, munad ja piima tainaks.* Iš miltų, kiaušinių ir pieno užmaišiau tešlą.

4. (koku įnagiu) plakti, vartyti ◻ *Putru tuleb keedes segada.* Košę reikia verdant maišyti.

segamini adv <segamini>

netvarkingas, -a; sujauktas, -a; SIN segi ◻ *Lapse tuba on segamini.* Vaiko kambarys netvarkingas. *Mari ajas Mardi ja Jūri segamini (= pidas Jūri Mardiks ja vastupidi).* Marytė supainiojo Martą su Jurgiu.

● **segamini ajama** sujaukti; supainioti.

segane adj <segane, segase, segast;

pl segased, segaste, segaseid; laipsn. segasem, kõige segasem>

1. neaiškūs, -i; sunkiai suprantamas, -a; nerišlūs, -i ◻ *Haige ajab segast juttu.* Ligonis kažką neaiškiai kalba. *Minus tekitab see uudis segaseid tundeid.* Man ši naujiena kelia keistus jausmus.

2. išprotėjęs, -usi, pamišęs, -usi; sumišęs, -usi, sutrikęs, -usi ◻ *Ta on täiesti segaseks läinud: näeb vaime ja räägib iseendaga.* Jisai visiškai išprotėjęs: mato šmėklas ir kalbasi su savimi.

segi adv <segi>

netvarkingas, -a; sujauktas, -a; SIN segamini ◻ *Miks tuba nii segi on?* Kodėl kambarys toks sujauktas? *Te vist ajate mind ühe teise inimesega segi (= peate mind kellekski teiseks)!* Jūs tikriausiai painiojate mane su koku kitu žmogumi!

● **segi ajama** sujaukti; supainioti

segu s <segu, segu, segu; pl segud, segude, segusid> mišinys m ◻ *Ōhk on gaaside segu.* Oras yra dujų mišinys.

seiklus s <s`eiklus, s`eikluse, s`eiklust;

pl s`eiklused, s`eikluste, s`eiklusi = s`eikluseid> nuotykis m ◻ *Sattusin reisil mitmesugustesse seiklustesse.* Kelionėje patyriau įvairių nuotykių.

sein s <s`ein, seina, s`eina, s`eina; pl seinad, seinte, s`einu>

siena f ◻ *Riputasin elutoa seinale pildi.*

Svetainėje ant sienos pakabinau paveikslą.

seis s <s`eis, seisu, s`eisu>

būklė f; būseną f, padėtis f; rezultatas m ◻ *Maantee oli halvas seisu.* Plentas buvo prastos būklės. *Mäng lõppes seisuga 8 : 15.* Žaidimas baigėsi rezultatu 8 : 15.

seisma v <s`eisma, s`eista, seisab; s`eisis, s`eisnud>

1. stovėti ◻ *Pidin bussis terve tee seisma.*

Autobuse visą kelią turėjau stovėti.

● **pūsti seisma** (stačiam) stovėti ◻ *Haige oli liiga nõrk, et pūsti seista.* Ligonis buvo per silpnas, kad galėtų stovėti.

2. stovėti, sustoti ◻ *Buss läks katki ja jäi seisma.* Autobusas sugedo ir sustojo. *Teisel pool teed seisis vaba takso.* Kitapus gatvės stovėjo laisvas taksi. *Kell on seisma jäänud.* Laikrodis sustojo.

3. būti (kur) ◻ *Laud seisab akna all.* Stalas stovi po langu.

4. ginti, gintis

■ *kelle-mille eest Ta ei oska enda eest seista.* Jis nemoka apsiginti savęs.

seisukoht s <seisuk`oht, seisukoha, seisuk`ohta; pl seisukohad, seisuk`ohtade, seisuk`ohti>

požiūris m; nuomonė f; pozicija f ◻ *Jään seisukohale, et rikuti seadust.* Laikausi nuomonės, kad buvo pažeistas įstatymas.

● **ametlik seisukoht** oficiali pozicija, **isiklik seisukoht** asmeninė nuomonė, **selge, lõplik, kindel seisukoht** aiški, galutinė, tvirta nuomonė

● **seisukohta võtma** susidaryti nuomonę / priimti poziciją ◻ *Ma ei oska selles küsimuses seisukohta võtta.* Aš nežinau, kokios nuomonės laikytis šiuo klausimu.

● **kellegi seisukohta jagama** būti tos pačios nuomonės, **seisukohta toetama** remti požiūrį, **seisukohta pooldama** palaikyti nuomonę ◻ *Jagan sinu seisukohta.* Esu tokios pat nuomonės kaip ir tu.

● **seisukohta esitama** išsakyti nuomonę, **seisukohta väljendama** išreikšti požiūrį ◻ *Kiri väljendab meie kõigi seisukohti.* Laiške išreikšta mūsų visų nuomonė.

seisukord *s* <seisuk`ord, seisukorra, seisuk`orda, seisuk`orda>
padētis f, būklē f, būsena f ◦ *Firma majanduslik seisukord on raske. Įmonės finansinė padėtis yra sunki. Linna teed on halvas seisukorras. Miesto gatvės prastos būklės.*

seisund *s* <seisund, seisundi, seisundit; *pl* seisundid, seisundite, seisundeid>
1. *būklē f, būsena f* ◦ *Patsiendi seisund on hea. Ligonio būklė gera.*

- **tervislik seisund** sveikatos būklė, **raske seisund** sunki būklė
- **seisund paraneb, halveneb** būklė gerėja, blogėja

2. *padētis f*
 • **majanduslik, materiaalne seisund** ekonominė, materialinė padėtis

seitse *num* <seitse, s`eitsme, seitset>
septyn|j, -ios ◦ *Nädalas on seitse päeva. Savaitė turi septynias dienas. Ąrkasin kell seitse. Atsibudau septyntą valandą.*

seitsekümmend *num* <seitsekümmend, s`eitsmek`ümne, seitsetkümmet = seitsetkümmend>
septyniasdešimt ◦ *Vanaisa saab varsti seitsekümmend. Seneliui greitai sukaks septyniasdešimt metų.*

seitsesada *num* <seitsesada, s`eitsmesaja, seitsetsada = seitsetsadat>
septyni šimtai m ◦ *Saarel elab seitsesada inimest. Saloje gyvena septyni šimtai žmonių.*

seitseteist *num* <seitset`eist, s`eitsmet`eist = s`eitsmet`eistk`ümne, seitsett`eist; s`eitsmet`eistk`ümnesse>
septyniolika ◦ *Ta on minust seitseteist aastat vanem. Jis vyresnis už mane septyniolika metų.*

seitsmes *num* <s`eitsmes, s`eitsmenda, s`eitsmendat; *pl* s`eitsmendad, s`eitsmendate, s`eitsmendaid>
septint|jas, -a ◦ *Elan seitsmendal korrusel. Gyvenu septintame aukšte.*

sekka *adpos* <s`ekka>
adpos; į būrį, į grupę, į tarpą *SIN* hulka
 ■ **kelle-mille sekka** *Ta kuulub Eesti parimate kunstnike sekka. Jis priklauso geriausių Estijos menininkų ratui.*

sekkuma *v* <s`ekkuma, s`ekkuda, s`ekkub>
įsikišti; įsiterpti

- **millesse Politseinik sekkus kakkusesse.**
 Į muštynes įsikišo policininkas. *Ta sekkus vestlusesse. Jis įsiterpė į pokalbį.*

sekretär *s* <sekretär, sekretäri, sekretäri, sekretäri; *pl* sekretärid, sekretäride, sekretäre>
sekretor|jus, -ė

seks *s* <s`eks, seksi, s`eksi>
seksas m ◦ *Filmis oli palju seksi ja vägivalda. Filme buvo daug sekso ir smurto.*
 • **turvaline seks** saugus seksas

seksuaalne *adj* <seksu`aalne, seksu`aalse, seksu`aalset; *pl* seksu`aalsed, seksu`aalsete, seksu`aalseid>

seksualin|jis, -ė; lytin|jis, -ė
 • **seksuaalne aktiivsus** seksualinis aktyvumas,
seksuaalne vägivald seksualinė prievarta

sekund *s* <sekund, sekundi, sekundit; *pl* sekundid, sekundite, sekundeid>
1. *sekundē f* ◦ *Tuule kiirus oli 12 meetrit sekundis. Vėjo greitis buvo dvylika metrų per sekundę.*
2. *akimirka f* ◦ *Laps ei püsi sekunditki paigal. Vaikas nė akimirką nenustovi vietoje.*

seletama *v* <seletama, seletada, seletab, seletatud>
aiškinti, paaiškinti

- **kellele Palun seleta mulle, mis siin juhtus.**
 Prašau man paaiškinti, kas čia nutiko. *Isa seletas pojale, miks ta peab kooli minema. Tėvas aiškino sūnui, kodėl reikia eiti į mokyklą.*
- **mida Seletasin talle ühe raske sõna tähendust.** Paaiškinau jam vieno sunkaus žodžio reikšmę.

seletus *s* <seletus, seletuse, seletust; *pl* seletused, seletuste, seletusi>
paaiškinimas m; pasiaiškinimas m
 ◦ *Kirjutasin juhtunu kohta seletuse. Parašiau pasiaiškinimą dėl to, kas nutiko.*

- **võimalik, ainus seletus** galimas, vienintelis paaiškinimas
- **seletust nõudma** reikalauti paaiškinimo;
seletust andma pateikti paaiškinimą

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

selg s <s`el`g, selja, s`el`ga, s`el`ga; pl seljad, s`el`gade, s`el`gi>

1. *nugara* f ◻ *Õpetaja seisib seljaga klassi poole*. Mokytoja stovėjo nosisukusi nuo klasės. *Istu sirge seljaga!* Sėdėk tiesiai!

2. (sg) apie apsirengimą – su ant kūno nešiojamais rūbais susijusiose frazėse

• **selga panema** apsilvkti ◻ *Tüdruk pani uue seeliku selga*. Mergaitė užsisegė naują sijoną.

• **seljas olema** vilkėti, dėvėti ◻ *Naistel on ilusad kleidid seljas*. Moterys dėvi gražias sukneles.

• **seljast (ära) võtma** nusivilkti ◻ *Võta mantel seljast!* Nusivilk palta!

selge adj <s`elge, s`elge, s`elget; pl s`elged, s`elgete, s`elgeid; laipn. s`elgem, kõige s`elgem = s`elgeim>

1. aišk|us, -i ◻ *Ta ei andnud mulle selget vastust*. Negavau iš jo aiškaus atsakymo.

• **selge seisukoht** aiški nuomonė, **selge sõnum** aiški žinia, **selge siht** aiškus tikslas

• **selgeks õppima** išmokti ◻ *Õppisin laulu selgeks*. Išmoku dainą.

2. išmokt|as, -a, |sisavint|as, -a ◻ *Eesti keel on tal täiesti selge*. Estų kalbą jis puikiai išmokęs. *Kas lapsel on lugemine juba selge?* Ar vaikas jau moka skaityti?

3. gryn|as, -a; tyr|as, -a; giedr|as, -a, skaidr|us, -i ◻ *Järve vesi on nii selge, et põhi paistab*. Ežero vanduo toks skaidrus, kad matyti dugnas. *Taevas on selge (= pilvitu)*. Dangus giedras.

selgelt adv <s`elgelt; laipn. s`elgemalt, kõige s`elgemalt>

aiškiai ◻ *Õpetaja rääkis selgelt ja rahulikult*. Mokytojas kalbėjo aiškiai ir ramiai.

selgitama v <sel`gitama, sel`gitada, sel`gitab, sel`gitatud>

1. aiškinti; paaiškinti ◻ *Seljita oma seisukohta lähemalt*. Paaiškink išsamiau savo poziciją.

■ **kellele Selgitasin talle, et nii ei sobi käituda**. Paaiškinau jam, kad taip elgtis netinka.

2. išaiškinti; išsiaiškinti ◻ *Võistlustel selgitatakse Eesti meister ujumises*. Varžybose paaiškės Estijos plaukimo čempionas.

selgitus s <sel`gitus, sel`gituse, sel`gitust; pl sel`gitused, sel`gituste, sel`gitusi>

paaiškinimas m; pasiaiškinimas m ◻ *Rahvas nõudis valitsuselt selgitust*. Žmonės reikalavo vyriausybės paaiškinimo.

• **põhjalik, ametlik, kirjalik selgitus** išsamus, oficialus, raštiškas pasiaiškinimas

• **selgitusi andma** paaiškinti

selgroog s <s`el`gr`oog, s`el`gr`oo, s`el`gr`oogu> stuburas m ◻ *Ta vigastas kukkudes selgroogu*. Griūdamas jis susižeidė stuburą.

selguma v <s`elguma, s`elguda, s`elgub> paaiškėti, išaiškėti ◻ *Konkursi tulemused ei ole veel selgunud*. Konkurso rezultatai dar nepaaiškėjo. *Uuringust selgus palju huvitavat*. Atlikus tyrimą išaiškėjo daug įdomių dalykų.

selgus s <s`elgus, s`elguse, s`elgust> aiškumas m ◻ *Selguse huvides vältisin ettekandes keerulisi sõnu*. Siekdamas aiškumo pranešime vengiau sudėtingų žodžių.

• **selgust saama** suprasti ◻ *Püüame asjas selgust saada*. Bandome suprasti reikalą.

• **selgusele jõudma** išsiaiškinti ◻ *Ma pole veel selgusele jõudnud, mida edasi teha*. Dar neišsiaiškinau, ką toliau daryti.

selili adv <selili>

aukštieknink|as, -a, ant nugaros; ANT kõhuli ◻ *Magan tavaliselt selili*. Paprastai miegu ant nugaros.

seljakott s <seljak`ot`t, seljakoti, seljak`otti, seljak`otti; pl seljakotid, seljak`ottide, seljak`ot`te> kuprinė f ◻ *Ta läks matkale suure seljakotiga*. Jis iškeliavo į žygį su didele kuprine.

selle → see

sellepärist adv <sellepärist> todėl, dėl to; SIN seepärist, seetõttu ◻ *Tahtsin sind näha, sellepärist ma siia tulingi*. Norėjau tave pamatyti, todėl ir atėjau čia. *Küsin seda sellepärist, et...* Klausiu todėl, kad...

sellesama → seesama

selline pron <selline, sellise, sellist;

pl sellised, selliste, selliseid>

tok[s, -ia; SIN niisugune ▫ *Kui palju selline kübar maksab? Kiek kainuoja tokia skrybėlė? Selliseid asju juhtub tihti.* Tokių dalykų nutinka dažnai. *Selline võimalus on ainult üks kord elus.* Tokia galimybė pasitaiko tik kartą gyvenime.

selts s <s`el`ts, sel`tsi, s`el`tsi, s`el`tsi;

pl sel`tsid, s`el`tside, s`el`tse>

1. draugija f, bendrija f, bendrovė f ▫ *Ta kuulub Eesti Üliõpilaste Seltsi.* Jis priklauso Estijos studentų draugijai.

• **seltsi liige, esimees, juhatus** draugijos narys, pirmininkas, valdyba

2. draugija f, kompanija f ▫ *Lapsed pakkusid vanaemale seltsi.* Vaikai palaikė močiutei draugiją.

+ **aktsiaselts** akcinė bendrovė, **karskusselts** blaivybės draugija, **kindlustusselts** draudimo bedrovė, **teaduslik selts** mokslinė draugija
○ **kelle seltsis** (= kellegagi koos) kartu su kuo *Hea sõbra seltsis ei hakka kunagi igav.* Gero draugo kompanijoje niekada nenuobodu.

seltskond s <s`el`tsk`ond, s`el`tskonna,

s`el`tsk`onda, s`el`tsk`onda; *pl* s`el`tskonnad,

s`el`tsk`ondade, s`el`tsk`ondi>

kompanija f, draugija f, draugė f

▫ *Konverentsile kogunes rahvusvaheline seltskond.* Į konferenciją susirinko tarptautinė publika. *Nautisime Ehaga teineteise seltskonda.*

Mėgavomės su Eha vienas kito kompanija.

• **meeste, naiste, sõprade seltskond** vyrų, moterų, draugų kompanija

• **hea, lõbus seltskond** gera, linksma kompanija

semikoolon s <semik`oolon, semik`ooloni,

semik`oolonit; *pl* semik`oolonid, semik`oolonite,

semik`ooloneid>

kabliataškis m

seminar s <seminar, seminari, seminari;

pl seminarid, seminaride, seminare>

seminaras m ▫ *Loengud ja seminarid toimuvad samas ruumis.* Paskaitos ir seminarai vyksta toje pačioje auditorijoje.

• **rahvusvaheline seminar** tarptautinis seminaras
• **seminari korraldama, pidama** rengti, vesti seminarą

seni adv <seni>

1. iki šiol; SIN senini ▫ *Seni on kõik hästi läinud.* Iki šiol viskas sekėsi gerai.

2. tol ▫ *Küpseta kooki ahjus seni, kuni see on pealt pruun.* Pyragą kepkite orkaitėje tol, kol jo paviršius paruduos.

senine adj <senine, senise, senist; *pl* senised, seniste, seniseid>

ligšiolin[is, -ė ▫ *Ta on poole oma senisest elust välismaal viibinud.* Jis pusę savo ligšiolinio gyvenimo praleido užsienyje.

• **senine kogemus, tegevus** ligšiolinė patirtis, veikla

senini adv <senini>

iki šiol; SIN seni ▫ *Senini pole mul õnnestunud lotoga võita.* Iki šiol man dar nėra pasisekę laimėti loto.

sent s <s`en`t, sen`di, s`en`ti; *pl* sen`did,

s`en`tide, s`en`te>

centas m ▫ *Raamat maksis 12 eurot ja 90 senti.* Knyga kainavo dvylika eurų ir 90 centų.

sentimeeter s <sen`tim`eeter, sen`tim`eetri, sen`tim`eetrit; *pl* sen`tim`eetrid, sen`tim`eetrite, sen`tim`eet Reid>

centimetras m ▫ *Mees on 190 sentimeetri pikkune.* Vyras yra šimto devyniasdešimties centimetrų ūgio.

seob → **siduma**

seos s <s`eos, s`eose, s`eost; *pl* s`eosed,

s`eoste, s`eoseid>

šasaja f, ryšys m ▫ *Kas inimese hariduse ja tervise vahel on seos? Ar yra ryšys tarp žmogaus išsilavinimo ir sveikatos?*

■ **millega Etendusel puudub seos tegeliku ajalooga.** Spektaklis neturi šasajų su tikraja istorija.

• **otsene, võimalik seos** tiesioginė, galima šasaja

• **seost nägema** matyti šasaja,

seoseid otsima, leidma ieškoti, rasti šasajų

seoses adpos <s`eoses>

dėl (žymint priežastį, šasaja), ryšium su

■ **millega Mul pole meeles, millega seoses seda räägiti.** Neatsimenu, dėl ko apie tai kalbėta.

sepik s <sepik, sepiku, sepikut; *pl* sepikud,

sepikute, sepikuid>

batonas su selenomis m

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

sepp s <s`epp, sepa, s`eppa; *pl* sepad, s`eppade, s`eppi>
kalvlis, -é

B

september s <sept`ember, sept`embri,
sept`embrit>
rugsėjis *m*

C

D

serv s <s`erv, serva, s`erva, s`erva; *pl* servad,
s`ervade, s`ervi>

E

kraštas *m*; **pakraštys** *m*; SIN äär ▫ *Kirjuta
paberi paremale servale oma nimi. Popieriaus
dešiniajame krašte parašyk savo vardą.
Ta elab linna servas. Jis gyvena miesto
pakraštyje.*

F

G

H

sest konj <s`est>

nes ▫ *Maarja läks tuppa, sest tal hakkas
kül. Marija nuėjo į vidų, nes jai pasidarė
šalta.*

I

J

K

sibul s <sibul, sibula, sibulat; *pl* sibulad,
sibulate, sibulaid>

L

svogūnas *m* ▫ *Ta ei söö sibulat ega
küüslauku. Jis nevalgo nei svogūnų, nei
česnakų.*

M

N

● **sibulat koorima, hakkima, praadima**
lupti, pjaustyti, kepti svogūną

O

● **roheline sibul** svogūno laiškai ▫ *Lõikasin
supi peale rohelist sibulat. Įpjausčiau į sriubą
svogūno laiškų.*

P

R

S

side¹ s <side, sideme, sidet; *pl* sidemed,
sidemete, sidemeid>

Š

1. ryšys *m*, **kontaktas** *m* ▫ *Tal on kodumaaga
säilinud tihedad sidemed. Jis išlaikė glaudžius
ryšius su gimtine.*

Ž

● **sidet hoidma** palaikyti ryšį ▫ *Peame sidet!
Palaikysime ryšį!*

T

2. tvarstis *m* ▫ *Käsi on juba paranenud,
homme võetakse side maha. Ranka jau sugijo,
rytoj nuims tvarstī.*

U

V

W

side² s <side, side, sidet>

ryšys *m* (techninė susižinojimo priemonė)
▫ *Saare ja mandri vahel katkes side mitmeks
nädalaks. Ryšys tarp salos ir žemyno nutrūko
kelioms savaitėms.*

Õ

Ä

Ö

● **sidet pidama** palaikyti ryšį ▫ *Pidasime
raadio teel sidet. Palaikėme radijo ryšį.*

Ü

sidekriips s <sidekr`iips, sidekriipsu,
sidekr`iipsu; *pl* sidekriipsud, sidekr`iipsude,
sidekr`iipse>

brūkšnys *m*; **brūkšnelis** *m*

sidesõna s <sidesõna, sidesõna, sidesõna;
pl sidesõnad, sidesõnade, sidesõnu>
jungtukas *m*

sidrun s <sidrun, sidruni, sidrunit; *pl* sidrunid,
sidrunite, sidruneid>

citrina *f* ▫ *Kas sa soovid oma tee sisse
sidrunit? Ar nori citrinos į arbatą?*

siduma v <siduma, siduda, s`eob, s`eotud>

1. rišti ▫ *Peremees sidus koera puu külge.
Šeimninkas pririšo šunį prie medžio. Sidusin
kingitusele paela ümber. Perrišau dovaną
juoste.*

2. sieti; jungti ▫ *Meid seob armastus muusika
vastu. Mus sieja meilė muzikai. Tartut ja
Tallinnat seob hästi toimiv ühistransport. Tartu
ir Taliną jungia gerai išvystytas visuomeninis
transportas.*

■ **kellega-millega** *Selle kohaga on seotud
palju legende. Su šia vieta susiję daug
legendų.*

3. saistyti ▫ *Sportlast seob meeskonnaga viie
aasta pikkune leping. Sportininką saisto
penkerių metų sutartis su komanda.*

4. tvarstyti ▫ *Õde sidus kannatanu haavu.
Sesuo sutvarstē nukentėjusiojo žaizdas.*

sigas s <sigas, s`ea, sigas; *pl* s`ead, sigade, sigu =
sigasid>

kiaulė *f* ▫ *Jõuluks tapeti sigas. Kalėdoms
paskerdė kiaulę.*

sigaret s <sigar`et`, sigareti, sigar`etti;
pl sigaretid, sigar`ettide, sigar`et`te>

cigaretė *f* ▫ *Ta suitsetab paki sigarette päevas.
Jis surūko pakelį cigarečių per dieną. Süütasin
sigareti. Užsidegiau cigaretę. Ta kustutas
sigareti. Jis užgesino cigaretę.*

signaal s <sign`aal, signaali, sign`aali;
pl signaalid, sign`aalide, sign`aale>

signalas *m*; **ženklas** *m* ▫ *Autojuht lasi
jalakäijatele signaali. Vairuotojas spustelėjo
pėstiesiems automobilio signalą.*

siht s <s`iht, sihi, s`iht; pl sihid, s`ihtide, s`ihte>

1. tikslas *m*, siekis *m*; SIN eesmärk ◦ *Tema ainus siht on saada õnnelikuks*. Jo vienintelis tikslas – tapti laimingam. *Kõndisime sihita ringi*. Vaikščiojome aplink be tikslo.

• **selge, peamine siht** aiškus, pagrindinis tikslas

• **sihte püstitama** iškelti tikslus, **sihte seadma** užsibrėžti tikslus ◦ *Sportlane seab sihte uueks hooajaks*. Sportininkas užsibrėžia tikslus naujam sezonui.

• **sihti saavutama** pasiekti tiksłą ◦ *Kõva trenn aitab sul sihti saavutada*. Sunkios treniruotės padės tau pasiekti tiksłą.

2. paskirties vieta *f*, tikslo vieta *f*, kelionės tikslas *m* ◦ *Meie esimene sõidusiht Eestis on Tartu ülikool*. Pirmasis mūsų kelionės į Estiją tikslas yra Tartu universitetas.

• **reisi, sõidu siht** kelionės tikslas

sihtasutus s <s`ihtasutus, s`ihtasutuse, s`ihtasutust, s`ihtasutusse; pl s`ihtasutused, s`ihtasutuste, s`ihtasutusi>

fondas *m*; tikslinė įstaiga *f* ◦ *Millal loodi Eesti Filmi Sihtasutus?* Kada įkurtas Estijos filmų fondas?

• **sihtasutuse juhatus, nõukogu** tikslinės įstaigos valdyba, taryba

sihtkoht s <s`ihtk`oht, s`ihtkoha, s`ihtk`ohta, s`ihtk`ohta; pl s`ihtkohad, s`ihtk`ohtade, s`ihtk`ohti>

paskirties vieta *f*, tikslo vieta *f* ◦ *Meie reisi sihtkoht on Saaremaa*. Mūsų kelionės tikslas – Sarema. *Laev jõudis sihtkohta kahe tunniga*. Laivas pasiekė paskirties vietą per dvi valandas.

sihtnumber s <s`ihtn`umber, s`ihtn`umbri, s`ihtn`umbr; pl s`ihtn`umbrid, s`ihtn`umbrite, s`ihtn`umbreid>

pašto indeksas *m*; SIN postiindeks ◦ *Ma ei tea oma sihtnumbrit peast*. Nežinau mintinai savo pašto indekso.

siia adv <s`iia>

į čia, šen(ai); ANT sinna ◦ *Tule siia!* Ateik čia! *Jäame siia ööseks*. Liksime čia nakčiai. *Pane see raamat siia laua peale*. Padėk tą knygą šen ant stalo.

• **siia ja sinna /siia-sinna** šen ir ten ◦ *Tuul puhub lehti siia ja sinna*. Vėjas sklaido lapus šen ir ten.

siiani adv <s`iiani>

iki šiol ◦ *Ma ei suuda siiani uskuda, et sa tulid*. Iki šiol negaliu patikėti, kad tu atėjai.

siid s <s`iid, siidi, s`iidi>

šilkas *m*

siider s <s`iider, s`iidri, s`iidrit; pl s`iidrid, s`iidrite, s`iidreid>

sidras *m* ◦ *Kas sa eelistad õlut või siidrit?* Ko labiau norėtum – alaus ar sidro?

siil s <s`iil, siili, s`iili; pl siilid, s`iilide, s`iile> ežys *m*

siin adv <s`iin>

čia; ANT seal ◦ *Oota siin, ma tulen kohe tagasi*.

Palauk čia, tuoj grįšiu. *Siin on sulle kümme eurot*. Čia tau dešimt eurų. *Siin on minu mees!* Čia mano vyras! *Tere, siin on Mihkel, kas sa saad praegu rääkida?* Labas, čia Mykolas, ar gali dabar kalbėti?

• **siin ja seal /siin-seal** šen ir ten ◦ *Siin ja seal on lumi juba sulanud*. Tai šen, tai ten sniegas jau nutirpęs.

siinkohal adv <s`iinkohal>

šioje vietoje, čia ◦ *Esitan siinkohal mõned näited*. Pateiksiu čia kelis pavyzdžius.

siinne adj <s`iinne, s`iinse, s`iinset; pl s`iinsed, s`iinsete, s`iinseid>

čionykštis, -tė; ANT sealne ◦ *Mulle siinne kliima ei sobi*. Man netinka čionykštis klimatas.

siinsamas adv <s`iinsamas>

čia pat, toje pačioje vietoje ◦ *Ta elab siinsamas lähedal*. Jis gyvena čia pat netoliese.

siiras adj <siiras, s`iira, siirast; pl s`iirad, siiraste, s`iiraid; laipsn. s`iiram, kõige s`iiram>

nuošird|us, -i, tyr|as, -a, gryn|as, -a ◦ *Lapsed on siirad*. Vaikai yra nuoširdūs. *Tema kurbus on täiesti siiras*. Jo liūdesys tikrai nuoširdus.

• **siiras rõõm, soov, huvi** nuoširdus džiaugsmas, noras, susidomėjimas

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

siis adv <s`iis>

1. tada, tuo metu ◦ *Kui ma koju jõudsin, siis teised juba magasid.* Kai grįžau namo, kiti jau miegojo.

2. paskui, po to ◦ *Enne mõtle, siis ütle.* Pirma (pa)galvok, paskui (pa)sakyk.

3. tuo atveju ◦ *Kui õhtul sajab, siis ma jooksmata ei lähe.* Jeigu vakare lis, tai bėgioti neisiu.

siiski adv <s`iiski>

vis dēlto ◦ *Raamat oli huvitav, kuid mulle see siiski ei meeldinud.* Knyga buvo įdomi, tačiau man ji vis tiek nepatiko.

siit adv <s`iit>

iš čia; nuo čia; čia (kryptis iš); ANT sealt ◦ *Lähme siit ära.* Einame iš čia. *Kas siit saab bussipileteid osta? Ar čia galima nusipirkti autobuso bilietus? Võta oma asjad siit voodi pealt ära.* Pasiimk savo daiktus nuo lovos.

Siit kõrgelt avaneb ilus vaade. Nuo čia iš aukštai atsiveria gražus vaizdas.

● **siit ja sealt / siit-sealt** ir šen, ir ten ◦ *Otsisin siit ja sealt, aga võtmeid ikka ei leidnud.*

Ješkojau ir šen, ir ten, bet raktų vis tiek neradau.

sild s <s`ild, silla, s`ilda; pl sillad, s`ildade, s`ildu> tiltas m ◦ *Läksime üle silla.* Ėjome per tiltą.

sile adj <sile, sileda, siledat; pl siledad, siledate, siledaid; laipsn. siledam, kōige siledam = siledaim>

lyg|jus, -i ◦ *Asfalt on täiesti sile.* Asfaltas yra visiškai lygus. *Neiul oli sile nahk.* Merginos oda buvo lygi.

silm s <s`ilm, silma, s`ilma, s`ilma; pl silmad, s`ilmade = s`ilme, s`ilmi>

1. akis f ◦ *Tüdrukul on ilusad sinised silmad.* Mergaitės akys gražios ir mėlynos. *Tal tulid pisarad silma.* Jo akyse pasirodė ašaros.

● **vasak, parem silm** kairė, dešinė akis

● **hallid, rohelised, pruunid silmad** pilkos, žalios, rudos akys, **tumedad silmad** tamsios akys, **suured silmad** didelės akys

● **silmi avama / lahti tegema** atmerkti akis / atsimerkti, **silmi sulgema / kinni panema** užmerkti akis / užsimerkti

2. (ppr. pl) žvilgsnis m ◦ *Tõstsin silmad raamatult.* Pakėliau akis nuo knygos. *Kogu saade filmiti publiku silme all.* Visą laidą filmavo stebint žiūrovams.

silma paistma v <s`ilma p`aistma, s`ilma p`aista, paistab s`ilma>

išsiskirti; pasirodyti ◦ *Poisid püüavad tüdrukute ees silma paista.* Berniukai stengiasi pasirodyti prieš mergaites.

■ **millega Kristjan paistis silma suurepärase keeleoskusega.** Kristijonas išsiskyrė puikiomis kalbos žiniomis.

silmas pidama v <silmas pidama, silmas pidada, p`eab silmas; pidas silmas>

1. turėti galvoje

■ **keda-mida** *Kas sa pidasid oma jutuga mind silmas?* Ar kalbėdamas turėjai galvoje mane?

2. atsižvelgti

■ **mida** *Menüü on koostatud kliendi soove silmas pidades.* Valgiaraštis sudarytas atsižvelgiant į klientų pageidavimus.

silma torkama v <s`ilma t`orkama, s`ilma torgata, t`orkab s`ilma>

kristi į akis, traukti dėmesį ◦ *Kas see plekk torkab väga silma?* Ar ta dėmė labai krinta į akis?

■ **millega** *Ta torkab oma ebatavalise riidetusega silma.* Jis traukia dėmesį savo neįprasta apranga.

silp s <s`il`p, sil`bi, s`il`pi; pl sil`bid, s`il`pide, s`il`pe>

skiemuo m

silt s <s`il`t, sil`di, s`il`ti; pl sil`did, s`il`tide, s`il`te>

etiketė f; lentelė f; iškaba f; ženklas m

◦ *Värava peal oli hoiatav silt „Kuri koer!“*

Ant vartų kabėjo įspėjamoji lentelė „Piktas šuo!“ *Lugesin sildit bussipeatuse nime.* Autobusų stotelės ženkle perskaičiau stotelės pavadinimą.

+ **hinnasilt** kainos etiketė, **kauplusesilt /**

poesilt parduotuvės iškaba, **pudelisilt** butelio etiketė, **tānavasilt** gatvės lentelė

sina sg pron <sina, sinu, s`ind>, **sa** sg pron <sa, su, s`ind; s`ulle, sul, s`ult>

tu ◦ *Kus sa töötad?* Kur tu dirbi? *Mis on sinu aadress?* Koks tavo adresas? *Ma tulen sulle homme külla.* Ateisiu rytoj pas tave į svečius.

sind → sa

sinep s <sinep, sinepi, sinepit>
garstyčios *f pl* ◦ *Kas sa soovid vorstide kōrvale sinepit vōi keišupit?* Ar nori prie dešrelių garstyčių, ar kečupo?

sinimustvalge *adj, s* <sinim`ustv`alge, sinim`ustv`alge, sinim`ustv`alget; *pl* sinim`ustv`alged, sinim`ustv`algete, sinim`ustv`algeid>

mėlynos, juodos ir baltos spalvų
 (Estijos vėliava, mėlyna–juoda–balta trispalvė)
 ◦ *Eestil on sinimustvalge lipp.* Estijos vėliava yra mėlyna–juoda–balta. *Publiku hulgas lehvitati sinimustvalgeid.* Publikoje mojuota Estijos vėliavomis.

sinine *adj* <sinine, sinise, sinist; *pl* sinised, siniste, siniseid>
mėlyn|as, -a

sink s <s`ink, singi, s`inki; *pl* singid, s`inkide, s`inke>
kumpis *m* ◦ *Panin leiva peale sinki.* Uždėjau ant duonos kumpio.

sinna *adv* <s`inna>
ten; iki ten (kryptis į); **ANT** siia ◦ *Mine tagasi sinna, kust tulid!* Eik atgal ten, iš kur atėjai!
Āra sinna tānavale ūksi mine! Neik ten, į tą gatvę, vienas!
Sinna on veel kakskümmend kilomeetrit. Iki ten dar dvidešimt kilometrų.

sipelgas s <sipelgas, sipelga, sipelgat; *pl* sipelgad, sipelgate, sipelgaid>
skruzdė f, skruzdėlė f

sirge *adj* <s`irge, s`irge, s`irget; *pl* s`irged, s`irgete, s`irgeid; *laipsn.* s`irgem, kōige s`irgem = s`irgeim>

1. **ties|us, -i**; **ANT** kōver
- **sirge joon** tiesi linija, **sirge tee** tiesus kelias
- **sirged juuksed** tiesūs plaukai
2. **lyg|us, -i** (nesuglamžytas) ◦ *Ta tõusis ja tõmbas pintsaku sirgemaks.* Jis atsistojo ir timpltelėdamas išsilygino švarką.

sirgelt *adv* <s`irgelt; *laipsn.* s`irgemalt, kōige s`irgemalt>
tiesiai ◦ *Seisa sirgelt!* Stovėk tiesiai!

sisemine *adj* <sisemine, sisemise, sisemist; *pl* sisemised, sisemiste, sisemisi>
vidin|is, -ė ◦ *Sisemine uks ei ole lukus.*
 Vidinės durys neužrakintos. *Erakonnas on sisemised vastuolud.* Partijoje kilę vidinių prieštaravimų.

- **sisemine tasakaal** vidinė pusiausvyrą,
- sisemine ilu** vidinis grožis, **sisemine jõud** vidinė jėga

sisenema *v* <sisenema, siseneda, siseneb>
 įeiti; **ANT** vājuma

■ **kuhu** *Sisenesin kohvikusse.* Įėjau į kavinę.
Bussi sai siseneda ainult esimesest uksest.
 Į autobusą buvo galima įlipti tik pro priekines duris.

sisestama *v* <sisestama, sisestada, sisestab, sisestatud>

1. **įdėti**

■ **kuhu** *Sisestasin pangakaardi automaati.*
 Įdėjau mokėjimo kortelę į bankomatą.

2. **įvesti**; (klaviatūra) **surinkti** ◦ *Sekretär sisestas kliendi nime ja aadressi.* Sekretorė įvedė kliento vardą ir adresą.

sisse *adv, adpos* <s`isse>

1. **į; į-**

■ **mille** *sisse* *Pakkisin kingituse karbi sisse.*
 Supakavau dovaną į dėžutę. *Mees kaevas maa sisse augu.* Vyras iškasė žemėje duobę.

2. **į vidų; į-; ANT** vājla ◦ *Astuge sisse!* Įeikite!
Kutsusin külalised sisse. Pakviečiau svečius į vidų.

3. **įskaičiuot|as, -a**

■ **mille sisse** *Homnikusöök kuulub hinna sisse.* Pusryčiai įskaičiuoti į kainą.

sisseastumine s <s`isse`astumine, s`isse`astumise, s`isse`astumist>
stojimas *m* ◦ *Ülikool muutis sisseastumise tingimusi.* Universitetas pakeitė stojimo sąlygas.

sissejuhatus s <s`issejuhatus, s`issejuhatusē, s`issejuhatusē; *pl* s`issejuhatused, s`issejuhatusē, s`issejuhatusi>

įvadas m, įžanga f, pratarmė f ◦ *Kõne algas põhjaliku sissejuhatusēga.* Kalba prasidėjo išsamia įžanga.

sissekirjutus s <s`issekirjutus, s`issekirjutuse, s`issekirjutust>
gyvenamosios vietos deklaravimas *m*

sisse lūlitama *v* <s`isse lūlitama, s`isse lūlitada, lūlitab s`isse>

įjungti; **ANT** vājla lūlitama ◦ *Lūlita televiisor sisse.* Įjunk televizorių.

sisse magama *v* <s`isse magama, s`isse magada, magab s`isse>
pramiegoti ◦ *Magasin hommikul sisse ja ei jõudnud õigeks ajaks tööle.* Ry tą pramiegojau ir nespėjau laiku į darbą.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

sisse murdma v <s`isse m`urdma, s`isse m`urda, murrab s`isse>

įsilaužti

■ **kuhu** *Vargad murdsid öösel poodi sisse.* Vagys naktį įsilaužė į parduotuvę.

sissepoole adv <s`issep`oole>

į vidų; ANT vājļapooļe ◻ *Aknad avanevad sissepoole.* Langai atsидaro į vidų.

sissepāās s <s`issep`āās, s`issepāāsu, s`issep`āāsu; pl s`issepāāsud, s`issep`āāsude, s`issep`āāse>

1. **įėjimas** m; ANT vājļapāās ◻ *Kohtume kino sissepāāsu juures.* Susitinkame prie įėjimo į kiną.

2. (sg) **įėjimas** m; ANT vājļapāās ◻ *Sellele kontserdile on sissepāās tasuta.* Įėjimas į šį koncertą nemokamas. *Võõrastele sissepāās keelatud!* Pašaliniamis įeiti draudžiama!

sisse saama v <s`isse s`aama,

s`isse s`aada, s`aab s`isse>

įstoti

■ **kuhu** *Ta sai ülikooli sisse.* Jis įstojo į universitetą.

sissetulek s <s`issetulek, s`issetuleku, s`issetulekut; pl s`issetulekud, s`issetulekute, s`issetulekuid>

pajamos f pl; ANT vājļaminek ◻ *Kui suur on eestlaste keskmise sissetulek? Kokios yra vidutinės estų pajamos? Perel on kindel sissetulek.* Šeima turi užtikrintas pajamas.

sisu s <sisu, sisu, sisu>

1. **turinys** m (kas yra ko viduje) ◻ *Turvamees palus näidata koti sisu.* Apsaugininkas paprašė parodyti rankinės turinį.

● **pakendi, paki, pudeli sisu** pakuotės, siuntinio, butelio turinys

2. **turinys** m (knygos, kalbos ar šiaip ko esmė, tema, pagrindinė prasmė) ◻ *Tutvuge lepingu sisuga.* Susipažinkite su sutarties turiniu.

sisukord s <sisuk`ord, sisukorra, sisuk`orda> turinys m (knygos antraščių sąrašas) ◻ *Sisukord on raamatu alguses või lõpus.* Turinys yra knygos pradžioje arba pabaigoje.

sisustus s <sisustus, sisustuse, sisustust> apstatymas m ◻ *Korteris on moodsa sisustusega köök.* Bute yra moderniai apstatyta virtuvė.

situatsioon s <situatsi`oon, situatsiooni, situatsi`ooni, situatsi`ooni; pl situatsioonid, situatsi`oonide, situatsi`oone>

situacija f; padėtis f; SIN olukord

◻ *Praeguses situatsioonis on see parim lahendus.* Esant dabartinei situacijai, tai geriausias sprendimas.

● **keeruline situatsioon** sudėtinga situacija, **ohtlik situatsioon** pavojinga padėtis

skandaal s <skand`aal, skandaali, skand`aali, skand`aali; pl skandaalid, skand`aalide, skand`aale>

skandalas m ◻ *Valimiste eel puhkes erakonnas järjekordne skandaal.* Rinkimų išvakarėse partijoje kilo eilinis skandalas.

● **skandaali tekitama / pōhjustama** sukelti skandalą ◻ *Etendus pōhjustas suure skandaali.* Spektaklis sukėlė didelį skandalą.

● **skandaali tegema / korraldama** kelti skandalą ◻ *Ära tee tühjast asjast skandaali.* Nėkelk skandalo dėl menkniekio.

skeem s <sk`eem, skeemi, sk`eemi; pl skeemid, sk`eemide, sk`eeme>

schema f ◻ *Skeemi pealt saab vaadata, mis osadest mootor koosneb.* Schemoje matyti, iš kokių dalių sudarytas variklis.

skorpion s <sk`orpion, sk`orpioni, sk`orpioni;

pl sk`orpionid, sk`orpionide, sk`orpione>

skorpionas m

Skorpion s <Sk`orpion, Sk`orpioni, Sk`orpioni;

pl Sk`orpionid, Sk`orpionide, Sk`orpione>

Skorpionas m

sobima v <sobima, sobida, sobib>

1. tikti

■ **kellele-millele** *Mis töö mulle sobiks?*

Koks darbas man tiktų? *See šampoon sobib kuivadele juustele.* Šis šampūnas tinka sausiems plaukams.

■ **kelleks-milleks** *Ta ei sobi arstiks.* Jis netinka būti gydytoju.

2. derėti

■ **mida teha** *Nii hilja ei sobi talle helistada.*

Nedera jam skambinti taip vėlai.

3. tikti; derėti

■ **kellele** *See kleit sobib sulle hästi.* Ši suknelė tau labai tinka.

■ **millega** *Müts sobib salliga.* Kepurė dera prie šaliko.

sobiv adj <sobiv, sobiva, sobivat; *pl* sobivad, sobivate, sobivaid; *laipsn.* sobivam, kõige sobivam>
tinkam|as, -a ◦ *Otsin sobivat töökohta.* Ieškau tinkamo darbo.

● **sobiv hetk** tinkama akimirka, **sobiv lahendus** tinkamas sprendimas

soe adj, s <s`oe, sooja, s`ooja; *pl* soojad, s`oojade, s`ooje; *laipsn.* soojem, kõige soojem>

1. šilt|as, -a; ANT külm ◦ *Ma ei pane jopet selga, õues on soe.* Nesirengsiu striukės, lauke šilta.

● **soe ilm** šiltas oras, **soe suvi** šilta vasara

● **soe ja külm vesi** šiltas ir šaltas vanduo

2. šiluma *f*; ANT külm ◦ *Õues on sooja 18 kraadi.* Lauke 18 laipsnių šilumos.

soeng s <s`oeng, s`oengu, s`oengut; *pl* s`oengud, s`oengute, s`oenguid>

šukuosena *f* ◦ *Naine tegi endale uhke soengu.* Moteris pasidarė prašmatnią šukuoseną.

● **lühike, pidulik soeng** trumpa, šventinė šukuosena

sohu → soo

soid → soo

sokk¹ s <s`okk, soki, s`okki; *pl* sokid, s`okkide, s`okke>

(*ppr. pl*) kojine *f* ◦ *Otsin kaks paari sokke.* Nusipirkau dvi poras kojinių.

● **villased, puuvillased sokid** vilnonės, medvilninės kojinės

● **sokke jalga panema** apsimauti kojines, **sokid on jalas** mūvēti kojines,

sokke jalast (ära) võtma nusimauti kojines

sokk² s <s`okk, soku, s`okku; *pl* sokud, s`okkude, s`okke>

ožys *m*

solvama v <s`olvama, solvata, s`olvab, solvatud>

įžeisti

■ **keda** *Tüdruk solvas oma sõpra sügavalt.*

Mergaitė skaudžiai įžeidė savo draugą.

■ **millega** *Sa solvasid mind oma käitumisega.* Savo elgesiu tu įžeidei mane.

solvuma v <s`olvuma, s`olvuda, s`olvub>
įsižeisti ◦ *Poiss solvus, sest sõber ei võtnud tema juttu tõsiselt.* Berniukas įsižeidė, nes draugas nepriėmė jo žodžių rimtai.

■ **kelle-mille peale Solvusin Katre sõnade peale.** Įsižeidžiau dėl Katrės žodžių.

soo s <s`oo, s`oo, s`ood, sohu; *pl* s`ood, s`oode, s`oid>

pelkė *f* ◦ *Soos kasvab palju jõhvikaid.* Pelkėje auga daug spanguolių.

soo → sugu

soodne adj <s`oodne, s`oodsa, s`oodsat; *pl* s`oodsad, s`oodsate, s`oodsaid; *laipsn.* s`oodsam, kõige s`oodsam = s`oodsaim>

1. nebrang|us, -i ◦ *Otsin selle panni väga soodsa hinnaga.* Nusipirkau šią keptuvę labai nebrangiai.

● **soodne pakkumine** nebrangus pasiūlymas

2. palank|us, -i; tinkam|as, -a ◦ *Praegu pole uue äri alustamiseks soodne aeg.* Dabar nepalankus metas pradėti naują verslą.

● **soodne võimalus** palanki galimybė

soodsalt adv <s`oodsalt; *laipsn.* s`oodsamalt, kõige s`oodsamalt>

nebrangiai ◦ *Sain piletid väga soodsalt.*

Gavau bilietus labai nebrangiai.

soodustus s <soodustus, soodustuse, soodustust; *pl* soodustused, soodustuste, soodustusi>

nuolaida *f* ◦ *Pensionäridele kehtib ravimi ostmisel soodustus.* Pensininkams taikoma nuolaida vaistams.

● **soodustusi tegema** daryti (taikyti) nuolaidas ◦ *Mõnedes riikides tehakse soodustusi lastega peredele.* Kai kuriuose valstybėse taikomos nuolaidos šeimoms su vaikais.

sooja → soe

soojem → soe

soojendama v <soojendama, soojendada, soojendab, soojendatud>

šildyti

■ **keda-mida** *Ema soojendab pliidi peal toitu.* Mama šildo maistą ant viryklės.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

soojus s <s`oojus, s`oojuse, s`oojust>
šiluma *f* [▫] *Ahi levitab soojust*. Krosnis
skleidžia šilumą.

sool s <s`ool, soola, s`oola>
druska *f*

soolane adj <soolane, soolase, soolast;
pl soolased, soolaste, soolaseid; *laipsn.* soolasem,
kõige soolasem = soolaseim>
sūr|us, -i [▫] *Supp on liiga soolane*. Sriuba yra
per süri.

soome adj <soome (*nekait.*)>
suomių

● **soome keel, kultuur** suomių kalba, kultūra

soomlane s <s`oomlane, s`oomlase, s`oomlast;
pl s`oomlased, s`oomlaste, s`oomlasi>
suom|is, -e

sooritama v <sooritama, sooritada, sooritab,
sooritatud>
padaryti; išlaikyti; įvykdyti; atlikti
[▫] *Üliõpilane sooritas eksami edukalt*.
Studentas sėkmingai išlaikė egzaminą. *Tehing*
on sooritatud. Sandoris įvykdytas.

● **enesetappu sooritama** nusižudyti,

kuritegu sooritama padaryti nusikaltimą,

mõrva sooritama įvykdyti žmogžudystę

[▫] *Ta sooritas raske kuriteo*. Jis padarė sunkų
nusikaltimą.

SOOV s <s`oov, soovi, s`oovi; *pl* soovid,
s`oovide, s`oove>

1. noras *m*; pageidavimas *m*; troškimas *m*
[▫] *Ettevõtte üritas kliendi soovidele vastu tulla*.
Įmonė stengėsi išpildyti kliento pageidavimus.
Lahkusin töölt omal soovil. Išėjau iš darbo
savo noru.

■ **mida teha** *Tal on suur soov edasi õppida*.
Jis kupinas noro toliau mokytis.

● **kindel, ainus, viimane soov** tvirtas,
vienintelis, paskutinis noras

● **soov tekib, täitub** kyla, išsipildo noras
[▫] *Minu soov täitus*. Mano noras išsipildė.

● **soovi avaldama** pareikšti norą [▫] *Ta avaldas*
soovi konverentsil osaleda. Jis pareiškė norą
dalyvauti konferencijoje.

2. (*ppr. pl*) linkėjimas *m* [▫] *Parimad soovid*
uueks aastaks! Geriausi linkėjimai Naujujų
metų proga!

Parimate soovidega /Heade soovidega

(= viisakas vāljend, mida vōib kasutada kirja
lōpus) Su geriausiai linkėjimais

soovija s <s`oovija, s`oovija, s`oovijat;
pl s`oovijad, s`oovijate, s`oovijaid>
norin|tis, -ti [▫] *Kahjuks ei saa kõik soovijad*
koolitusel osaleda. Deja, mokymuose
dalyvauti gali ne visi norintys.

soovima v <s`oovima, s`oovida, soovib,
soovitud>

1. norėti; pageidauti; trokšti

■ **mida** *Kas te soovite teed või kohvi?* Ar
norite arbatos, ar kavos?

■ **mida teha** *Soovin õppida soome keelt*. Noriu
mokyti suomių kalbos.

2. linkėti

■ **kellele + mida** *Soovin teile kõike head!*

Linkiu jums viso ko geriausio! *Meile sooviti*
head reisi. Mums palinkėjo geros kelionės.

● **õnne soovima** linkėti laimės /sveikinti;

edu, jõudu, tervist soovima linkėti sėkmės,

stiprybės, sveikatos [▫] *Soovin õnne lapse sünni*
puhul! Sveikinu vaiko gimimo proga!

soovitama v <soovitama, soovitada,
soovitab, soovitatud>

rekomenduoti; patarti

■ **mida** *Sõber soovitas mulle huvitavat*
raamatut. Draugas rekomendavo man įdomią
knygą.

■ **kellel + mida teha** *Arst soovitas haigel koju*
jääda. Gydytojas patarė ligoniui likti namie.

soovitus s <soovitus, soovituse, soovitust;
pl soovitused, soovituste, soovitusi>

patarimas *m* [▫] *Kas sul on mulle mingeid*
soovitusi? Ar turi man kokių patarimų?

● **soovitusi andma** patarti, **soovitusi jagama**
dalyti patarimus

sort s <s`ort, sordi, s`orti; *pl* sordid, s`ortide,
s`orte>

rūšis *f* [▫] *Tahaksin maasikaid osta, aga milline*
on kõige magusam sort? Norėčiau nusipirkti
braškių, bet kokia rūšis pati saldžiausia?

● **varajane, hiline sort** ankstyva, vėlyva rūšis

● **igat sorti** (= igasuguseid) įvairių rūšių

[▫] *Poes oli igat sorti riideid*. Parduotuvėje buvo
įvairių rūšių drabužių. *Ostan ainult I sordi*
jahu. Perku tik pirmos rūšies miltus.

● **kõrgem, madalam sort** aukštesnė, žemesnė
rūšis

sosistama v <sosistama, sosistada, sosistab>

šnibždėti; šnibždėtis; kuždėti; kuždėtis

▫ *Tüdrukud sosistasid tasa.* Mergaitės tyliai šnibždėjosi.

● **kõrva sosistama** šnibždėti (kuždėti) į ausį

▫ *Poiss sosistas tüdrukule midagi kõrva.*

Berniukas kuždėjo kažką mergaitei į ausį.

sotsiaalne adj <sotsi`aalne, sotsi`aalse,

sotsi`aalsel; *pl* sotsi`aalsed, sotsi`aalsete,

sotsi`aalseid>

socialin|jis, -ė, visuomenin|jis, -ė

● **majanduslikud ja sotsiaalsed**

probleemid ekonominės ir socialinės problemos

● **sotsiaalne seisund** socialinis statusas,

sotsiaalsed grupid socialinės grupės

spetsiaalne adj <spetsi`aalne, spetsi`aalse,

spetsi`aalsel; *pl* spetsi`aalsed, spetsi`aalsete,

spetsi`aalseid>

special|us, -i ▫ *Jakil on võtmete jaoks*

spetsiaalne tasku. Striukėje yra speciali kišenė raktams.

spetsiaalselt adv <spetsi`aalsel>

specialiai ▫ *See hambapasta on mõeldud*

spetsiaalselt laste jaoks. Ši dantų pasta

skirta specialiai vaikams.

spetsialist s <spetsial`ist, spetsialisti,

spetsial`isti; *pl* spetsialistid, spetsial`istide,

spetsial`iste>

specialist|jas, -ė ▫ *Ta on reklaami ja avalike*

suhete spetsialist. Jis yra reklamos ir viešųjų

ryšių specialistas.

● **tunnustatud spetsialist** pripažintas

specialistas

sponsor s <sp`onsor, sp`onsori, sp`onsorit;

pl sp`onsorid, sp`onsorite, sp`onsoreid>

rémėj|jas, -a ▫ *Meie firma on selle ürituse*

ametlik sponsor. Mūsų įmonė yra oficiali

šio renginio rėmėja. *Noor suusataja otsib*

sponsoreid. Jaunas slidininkas ieško

rėmėjų.

spordiala s <spordiala, spordiala, spordiala;

pl spordialad, spordialade, spordialasid>

sporto šaka f ▫ *Ta tegeleb mitme spordialaga.*

Jis užsiima keliomis sporto šakomis.

spordivõistlus s <spordiv`oistlus,

spordiv`oistluse, spordiv`oistlust; *pl* spordiv`oistlused,

spordiv`oistluste, spordiv`oistlusi>

(*ppr. pl*) **sporto varžybos f pl** ▫ *Mulle meeldib*

telekast vaadata spordivõistluste ülekandeid.

Man patinka žiūrėti per televizorių sporto

vaizbų transliacijas.

sport s <sp`ort, spordi, sp`orti>

sportas m ▫ *Tegelesin spordiga juba*

põhikoolis. Sportu užsiiminėjau jau

pagrindinėje mokykloje.

● **sporti tegema** sportuoti ▫ *Poiss teeb kõvasti*

sporti: käib ujumas ja mängib jalgpalli.

Berniukas aktyviai sportuoja: lanko plaukimą

ir žaidžia futbolą.

sportlane s <sp`ortlane, sp`ortlase, sp`ortlast;

pl sp`ortlased, sp`ortlaste, sp`ortlasi>

sportinink|jas, -ė ▫ *Mitu Eesti sportlast*

seekord olümpiamängudel võistleb? Kiek

Estijos sportininkų šį kartą dalyvauja

olimpinėse žaidynėse?

sportlik adj <sp`ortl`ik, sp`ortliku,

sp`ortl`ikku, sp`ortl`ikku; *pl* sp`ortlikud,

sp`ortlike, sp`ortl`ikke; *laipsn.* sp`ortlikum, kõige

sp`ortlikum>

sportin|jis, -ė; sportišk|jas, -a ▫ *Läksin*

matkale sportlikus riietuses. Į žygįėjau

apsirengęs sportine apranga.

● **sportlik saavutus** sporto pasiekimas

staadion s <st`aadion, st`aadioni, st`aadioni;

pl st`aadionid, st`aadionide, st`aadione>

stadionas m ▫ *Poisid mängivad staadionil*

jalgpalli. Berniukai stadione žaidžia futbolą.

stabiilne adj <stab`iilne, stab`iilse, stab`iilset;

pl stab`iilsed, stab`iilsete, stab`iilseid; *laipsn.*

stab`iilsem, kõige stab`iilsem = stab`iilsem>

stabil|jus, -j; pastov|us, -i ▫ *Haige seisund on*

stabiilne. Ligonio būklė yra stabili.

● **stabiilne areng** stabili plėtra

start s <st`art, stardi, st`arti, st`arti>

1. startas m, pradmė f ▫ *Jalgratturid valmistuvad*

stardiks. Dviratininkai ruošiasi startui.

● **edukas start** sėkmingas startas

● **start õnnestus, ebaõnnestus** startas

pasisekė, nepasisekė

2. startas m (lėktuvo, sraigtasparnio ar raketos

kilimo pradžia) ▫ *Lennuk on stardiks valmis.*

Lėktuvą paruoštas startui.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

startima v <st`artima, st`artida, stardib>
startuoti

statistika s <stat`istika, stat`istika, stat`istikat>
statistika f^o *Ametlik statistika näitab, et töötute arv kahaneb.* Oficiali statistika rodo, kad bedarbių skaičius mažėja.

• **haiguste, kuritegevuse statistika** ligų, nusikaltimų statistika

stiil s <st`iil, stiili, st`iili; pl stiilid, st`iilide, st`iile>
stiilius m^o *Eelistan sportlikus stiilis rõivaid.* Labiau mėgstu sportinio stiliaus drabužius.

stipendium s <stip`en`dium, stip`en`diumi, stip`en`diumi; pl stip`en`diumid, stip`en`diumide, stip`en`diume>
stipendija f

stjuardess s <stjuard`es`s, stjuardessi, stjuard`essi; pl stjuardessid, stjuard`esside, stjuard`es`se>
stjuardesė f^o *Stjuardess pakkus sõitjatele jooke ja ajalehti.* Stjuardesė pasiūlė keleiviams gėrimų ir laikraščius.

streik s <str`eik, streigi, str`eiki>
streikas m^o *Streik kestab kolm päeva.* Streikas tęsiasi tris dienas.

stress s <str`es`s, stressi, str`essi, str`essi>
įtampa f; **stresas** m^o *Halvad hinded tekitavad õpilastes stressi.* Blogi pažymiai kelia mokiniams įtampą. *Ta on stressis.* Jis apimtas streso.

struktuur s <strukt`uur, struktuari, strukt`uuri; pl struktuurid, strukt`uuride, strukt`uure> (ppr. sg) **struktūra** f, **sandara** f^o *Organisatsiooni struktuur muutub.* Keičiasi organizacijos struktūra.

• **riigi struktuur** valstybės struktūra, **keele struktuur** kalbos sandara

SU → SA

subtiiter s <subt`iiter, subt`iitri, subt`iitrit; pl subt`iitrid, subt`iitrite, subt`iitrid> (ppr. pl) **subtitras** m^o *Vaatasime ingliskeelset filmi eestikeelsete subtiitritega.* Žiūrėjome filmą anglų kalba su estiškais subtitrais.

sugu s <sugu, s`oo, sugu>

lytis f^o *Ankeeti tuleb märkida oma vanus ja sugu.* Anketoje reikia pažymėti savo amžių ir lytį.

+ **meessugu ja naisugu** vyriškoji ir moteriškoji lytis; vyriškoji ir moteriškoji giminė

sugulane s <sugulane, sugulase, sugulast; pl sugulased, sugulaste, sugulasi>
giminai[ti]s, -tė ^o *Pulma on kutsutud palju sugulasi.* Į vestuves pakviesta daug giminaičių. *Kas ta on sulle ema või isa poolt sugulane?* Ar jis tavo giminaitis iš motinos, ar iš tėvo pusės?

• **lähedane, kauge sugulane** artimas, tolimas giminaitis

suguvõsa s <suguvõsa, suguvõsa, suguvõsa; pl suguvõsad, suguvõsade, suguvõsapid>
giminė f^o *Homme toimub suguvõsa kokkutulek.* Rytoj vyks giminės suvažiavimas. *Ta on pärit kuulsast suguvõsast.* Jis kilęs iš garsios giminės.

suhe s <suhe, s`uhte, suhet; pl s`uhted, suhete, s`uhteid>

1. (ppr. pl) **santykiai** m pl; **ryšiai** m pl^o *Minu suhted vanematega on väga head.* Mano santykiai su tėvais labai geri.

• **lähedased, sõbralikud, soojad suhted** artimi, draugiški, šilti santykiai; **ametlikud, isiklikud suhted** oficialūs, asmeniniai santykiai

• **rahvusvahelised, diplomaatilised suhted** tarptautiniai, diplomatiniai santykiai

• **suhted tekivad, muutuvad** užsimezga, keičiasi santykiai; **suhted paranevad, halvenevad** gerėja, blogėja santykiai

• **suhteid looma, hoidma, arendama, parandama** kurti, palaikyti, plėtoti, gerinti santykius

2. **santykis** m^o *Ostjale on oluline hinna ja kvaliteedi suhe.* Pirkėjui svarbus kainos ir kokybės santykis.

suhkur s <s`uhkur, s`uhkru, s`uhkrut>
cukrus m sg^o *Kas sa jood kohvi suhkruga või ilma?* Ar geri kavą su cukrumi, ar be?

suhteline adj <s`uhteline, s`uhtelise, s`uhtelist; pl s`uhtelised, s`uhteliste, s`uhtelisi>
santynkin[is, -ė; reliatyv]us, -i ◻ *Kõik on suhteline*. Viskas yra reliatyvu.

suhteliselt adv <s`uhteliselt>
palyginti; gana ◻ *Tuba oli suhteliselt väike*.
Kambarys buvo palyginti mažas.

suhtes adpos <s`uhtes>
atžvilgiu

■ *kelle-mille suhtes Kristiina on toidu suhtes nõudlik*. Maisto atžvilgiu Kristina yra reikli.
Selline käitumine ei ole minu suhtes aus.
Taip elgtis mano atžvilgiu nesąžininga.

suhtlema v <s`uhtlema, suhelda, s`uhtleb, suheldud>

bendrauti ◻ *Mis keeles te omavahel suhtlete?*
Kokia kalba bendraujate tarpusavyje?

■ *kellega Ta suhtleb iga päev paljude inimestega*. Jis kasdien bendrauja su daugeliu žmonių.

suhtlemine s <s`uhtlemine, s`uhtlemise, s`uhtlemist>
bendravimas m ◻ *Linnade vahel käis tihe suhtlemine*. Miestai palaiškė glaudžius ryšius.

suhtuma v <s`uhtuma, s`uhtuda, s`uhtub>
žiūrėti; manyti

■ *kellesse-millesse Sellistesse asjadesse suhtun ma väga tõsiselt*. Į tokius dalykus aš žiūriu labai rimtai.

suhtumine s <s`uhtumine, s`uhtumise, s`uhtumist>
požiūris m ◻ *Ūhiskonna suhtumine kodututesse on muutunud*. Visuomenės požiūris į benamius pakitęs.

suhu → suu

suid → suu

suits s <s`uits, suitsu, s`uitsu; pl suitsud, s`uitsude, s`uitse>

1. (sg) *dūmai m* ◻ *Korstnast tõuseb suitsu*. Iš kamino kyla dūmai.

2. *cigaretė f* ◻ *Ta ostis paki suitsu*. Jis nusipirko pakelį cigarečių.

● **suitsu tegema** (= suitsetama) rūkyti ◻ *Ma ei tee suitsu*. Aš nerūkau.

suitsetama v <suitsetama, suitsetada, suitsetab, suitsetatud>

rūkyti ◻ *Siin ei tohi suitsetada*. Čia negalima rūkyti.

suitsetamine s <suitsetamine, suitsetamise, suitsetamist>

rūkymas m ◻ *Suitsetamine on tervisele kahjulik*. Rūkymas kenkia sveikatai.

sukelduma v <sukelduma, sukelduda, sukeldub>

1. *nerti; pasinerti* ◻ *Ta sukeldus pea ees järve*.

Jis nėrė stačia galva į ežerą. *Treener õpetas lapsi sukelduma*. Treneris mokė vaikus nardyti.

2. *nardyti* ◻ *Käisime Egiptuses sukeldumas*.
Buvome Egipte nardyti.

sukk s <s`ukk, suka, s`ukka; pl sukad, s`ukkade, s`ukki>

(ppr. pl) (ilga moteriška) *kojinė f* ◻ *Kas sa kannad sukki või sukkepükse?* Ar tu müvi kojines, ar pėdkelnes?

sukkpüksid pl s <s`ukkpüksid, s`ukkp`ükste, s`ukkp`ükse>

pėdkelnės f pl ◻ *Neiu ostis kaks paari musti sukkepükse*. Mergina nusipirko dvejas juodas pėdkelnes.

● **õhukesed, paksud sukkpüksid** plonos, storos pėdkelnės; **laste sukkpüksid** vaikiškos pėdkelnės

sulama v <sulama, sulada, sulab>

tirpti ◻ *Kui jää sulab, on ohtlik järvele minna*.
Kai tirpsta ledas, pavojinga lipti ant ežero [ledo].
Suhkur sulas vees. Cukrus tirpo vandenyje.

sularaha s <sularaha, sularaha, sularaha>

gryniesi pinigai m pl ◻ *Maksta saab nii sularahas kui ka pangakaardiga*. Atsiskaityti galima tiek grynaisiais pinigais, tiek mokėjimo kortele.

sularahaautomat s <sularahaautom`aat, sularahaautomaaði, sularahaautom`aati; pl sularahaautomaaðid, sularahaautom`aatide, sularahaautom`aate>

bankomatas m; SIN pangaautomat

◻ *Kas te oskate öelda, kus asub lähim sularahaautomat?* Gal galite pasakyti, kur yra artimiausias bankomatas?

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

sulatama v <sulatama, sulatada, sulatab, sulatatud>

tirpinti; tirpdyti ◦ *Päike sulatas jääd*. Saulė tirpdė ledą.

sulg s <s`ul`g, sule, s`ul`ge; pl suled, s`ul`gede, s`ul`gi>

plunksna f

• **kirjud, värvilised suled** margos, spalvotos plunksnos

sulgema v <s`ulgema, s`ulgeda, suleb, suletud> *arba* <s`ulgema, s`ulgeda, s`ulgeb>

uždaryti; ANT avama ◦ *Sulgesin vaikselt ukse*. Tyliai uždariau duris. *Raamatukogu on esmaspäeviti suletud*. Biblioteka pirmadieniais uždaryta. *Kauplus suletakse kell kuus*. Parduotuvė uždaroma šeštą valandą.

sulgemine s <s`ulgemine, s`ulgemise, s`ulgemist>

uždarymas m ◦ *Joudsin kohale natuke enne poe sulgemist*. Atvykau į parduotuvę prieš pat ją uždarant.

sulud pl s <sulud, s`ulgude, s`ulge> skliaustai m pl ◦ *Panin enda märkused sulgudesse*. Savo pastabas parašiau skliaustuose.

summa s <summa, summa, summat; pl summad, summade, summasid>

suma f ◦ *7 ja 5 summa on 12*. Septynių ir penkių suma yra dvylikai. *Maksin müüjale nõutud summa*. Sumokėjau pardavėjui reikiamą sumą.

sundima v <s`un`dima, s`un`dida, sunnib, sunnitud>

versti; spirti (versti ką daryti) ◦ *Ára sunni koera, las ta läheb ise vette* Neversk, tegul šuo pats eina į vandenį.

■ **mida tegema** *Vanemad sundisid tütart abielluma*. Tėvai vertė dukrą tekėti.

supp s <s`upp, supi, s`uppi; pl supid, s`uppide, s`uppe>

sriuba f ◦ *Tellisin restoranis supi, prae ja magustoidu*. Užsisakiau restorane sriubos, kepsnį ir desertą.

• **suppi keetma** virti sriubą ◦ *Ema keedab lõunaks suppi*. Mama verda pietums sriubą.

surema v <surema, s`urra, sureb; suri, surnud, surrakse>

mirti; ANT sündima ◦ *Mu isa suri kolme aasta eest*. Mano tėvas mirė prieš trejus metus. *Ta suri raske haiguse tõttu*. Jis mirė dėl sunkios ligos.

• **vähki, infarkti surema** mirti vėžiu, nuo infarkto

surm s <s`urm, surma, s`urma, s`urma; pl surmad, s`urmade, s`urmasid>

mirtis f; ANT sünd ◦ *Pärast naise surma kolis ta linna*. Žmonai mirus jis išsikėlė į miestą.

• **surma pōhjus, asjaolud** mirties priežastis, aplinkybės

• **loomulik, ootamatu surm** natūrali, netikėta mirtis

• **surma saama** žūti ◦ *Õnnetuses sai surma kolm inimest*. Avariijoje žuvo trys žmonės.

surnu s <s`urnu, s`urnu, s`urnut; pl s`urnud, s`urnute, s`urnuid>

velionis, ė; mirus[ysis, -ioji] ◦ *Vähki surnute arv tõuseb*. Daugėja mirusiųjų nuo vėžio.

surnuaed s <s`urnu`aed, s`urnuaia, s`urnu`aeda, s`urnu`aeda; pl s`urnuaiad, s`urnu`aedade, s`urnu`aedu>

kapinės f pl; SIN kalmistu ◦ *Kiriku kõrval on väike surnuaed*. Šalia bažnyčios yra nedidelės kapinės.

surnud adj <s`urnud>

mir[ęs, -usi; negyv]as, -a; ANT elus ◦ *Surnud inimestest räägitakse ainult head*. Apie mirusiuosius kalbama tik gerai.

• **surnuks külmuma** mirtinai sušalti ◦ *Kodutu külmus surnuks*. Benamis mirtinai sušalo.

• **surnuks peksma** mirtinai sumušti ◦ *Ta peksti peaaegu surnuks*. Jį sumušė beveik mirtinai.

• **surnuna leidma** rasti negyvą ◦ *Tagaotsitav leiti surnuna*. Ieškomąjį rado negyvą.

surnukeha s <s`urnukeha, s`urnukeha, s`urnukeha; pl s`urnukehad, s`urnukehade, s`urnukehi = s`urnukehasid>

lavonas m; SIN laip ◦ *Jõest leiti mehe surnukeha*. Upėje rastas vyriškio lavonas.

suruma v <suruma, suruda, surub, surutud>

spausti ◻ *Poiss surus nina vastu akent.*

Berniukas prispaudė nosį prie lango.

● **kätt suruma** spausti ranką ◻ *Mehed surusid tervituseks kätt.* Vyrai sveikindamiesi paspaudė rankas.

surve s <surve, s`urve, survet>

spaudimas m ◻ *Ta astus ülikooli vanemate survel.* Tėvų spaudžiamas jis įstojo į universitetą.

● **avalikkuse, ühiskonna surve** viešumos, visuomenės spaudimas

● **kellelegi survet avaldama** daryti spaudimą ◻ *Mulle avaldati survet, et ma lepingule alla kirjutaksin.* Buvau spaudžiamas pasirašyti sutartį. *Tamm ei pidanud vee survele vastu ja purunes.* Užtvanka neatlaikė vandens spaudimo ir sugriuvo.

suss s <s`us`us, sussi, s`ussi; pl sussid, s`usside, s`us`se>

(ppr. pl) **šlepetē f** ◻ *Kodus panin sussid jalga.* Namie apsiaviau šlepetėmis.

suu s <s`uu, s`uu, s`uud, suhu; pl s`uud, s`uude, s`uid>

burna f ◻ *Suus on paha maitse.* Burnoje blogas skonis. *Poiss ei teinud hambaarsti juures suud lahti.* Berniukas pas dantų gydytoją neišsižiojo.

suudlema v <s`uudlema, suudelda, s`uudleb>

bučiuoti ◻ *Laps suudles ema põsele.* Vaikas pabučiavo mamai į skruostą.

■ **keda Poiss suudleb tüdrukut.** Berniukas bučiuoja mergaitę.

suudlus s <s`uudlus, s`uudluse, s`uudlust;

pl s`uudlused, s`uudluste, s`uudlusi = s`uudluseid> bučinys m ◻ *Esimene suudlus jääb elu lõpuni meelde.* Pirmasis bučinys įsimena visam gyvenimui.

suuline adj <s`uuline, s`uulise, s`uulist;

pl s`uulised, s`uuliste, s`uulisi>

žodinis, -ė; ANT kirjalik ◻ *Eksam oli suuline.* Egzaminas vyko žodžiu.

● **suuline kokkulepe, hoiatus** žodinis susitarimas, įspėjimas

suuliselt adv <s`uuliselt>

žodžiu ◻ *Palun vastake suuliselt.* Prašom atsakyti žodžiu.

suunama v <s`uunama, suunata, s`uunab, suunatud>

1. kreipti, nukreipti

■ **kuhu Suunasin valguse lauale.** Nukreipiau šviesą į stalą. *Ta suunas pilgu aknast välja.* Jis nukreipė žvilgsnį pro langą.

2. siųsti, nusiųsti

■ **kuhu Arst suunas patsiendi uuringutele.** Gydytojas nusiuntė ligonį išsirtiti.

suund s <s`uund, suuna, s`uunda, s`uunda;

pl suunad, s`uundade, s`uundi>

1. kryptis f; linkmē f (judėjimo linija) ◻ *Nad läksid vales suunas.* Jie ėjo neteisinga kryptimi. *Tuul muudab suunda.* Vėjas keičia kryptį.

2. kryptis f; linkmē f (veiksmo, reiškinių linkmė, raidos kelias) ◻ *Kokkulepe on samm õiges suunas.* Susitarimas – žingsnis teisinga linkme.

3. kryptis f (visuomeninio, politinio, meninio ir pan. veikimo sambūris) ◻ *Eesti rahvuslikus liikumises tekkis kaks suunda.* Estų tautiniame judėjime susiformavo dvi kryptys.

suur adj <s`uur, suure, s`uurt, s`uurde;

pl suured, suurte, s`uuri; laipsn. suurem, kõige suurem = suurim>

didelis, -ė, didis, didi; ANT väike ◻ *Koosolek toimub suure saalis.* Susirinkimas vyks didžiojoje salėje. *1000 eurot on minu jaoks suur summa.* 1000 eurų man – dideli pinigai. *Uudis äratas suurt tähelepanu.* Naujiena sukėlė didelį susidomėjimą. *Mees on suure isuga.* Vyro apetitas didelis. *Me oleme suured sõbrad.* Mes esame dideli draugai. *Shakespeare oli suur kirjanik.* Šekspyras buvo didis rašytojas.

suurendama v <suurendama, suurendada, suurendab, suurendatud>

didinti, padidinti; ANT vähendama

■ **mida Firma suurendas tootmist.** Įmonė padidino gamybą.

suurendamine s <suurendamine,

suurendamise, suurendamist>

didinimas m ◻ *Reklaami eesmärk on klientide arvu suurendamine.* Reklamos tikslas – pritraukti daugiau klientų.

suurenema v <suurenema, suurened, suureneb>

didėti, padidėti; augti; ANT vähenema ◻ *Mu sissetulekud on suurenenud.* Mano pajamos padidėjo.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

suurenemine s <suurenemine, suurenemise, suurenemist>

didėjimas *m*, padidėjimas *m*; augimas *m*
 ▫ *Mis on töötute arvu suurenemise põhjus?*

Kokia bedarbių skaičiaus augimo priežastis?

suurepärane adj <suurepärane, suurepärase, suurepärast; *pl* suurepärased, suurepärase, suurepäraseid>

puiklus, -i ▫ *Ta on suurepärane näitleja. Jis puikus aktorius.*

suurepäraselt adv <suurepäraselt>

puikiai ▫ *Tundsin ennast pärast trenni suurepäraselt. Po treniruotės jaučiausi puikiai.*

suur reede s <s`uur r`eede, suure r`eede, s`uurt r`eedet>

Didysis penktadienis *m*

suurune adj <s`uurune, s`uuruse, s`uurust; *pl* s`uurused, s`uuruste, s`uurusi = s`uuruseid>

dydžio, didumo ▫ *Ta sai 100 euro suuruse trahvi. Jis buvo nubaustas 100 eurų bauda.*

suurus s <s`uurus, s`uuruse, s`uurust; *pl* s`uurused, s`uuruste, s`uurusi = s`uuruseid>

dydis *m*; didumas *m* ▫ *Korteri suurus oli üllatav. Butas buvo stebėtino dydžio.*

• **palga, pensioni, toetuse, laenu suurus** atlyginimo, pensijos, pašalpos, paskolos dydis

suusataja s <suusataja, suusataja, suusatajat; *pl* suusatajad, suusatajate, suusatajaid> slidinink|as, -ė

suusatama v <suusatama, suusatada, suusatab> slidinėti ▫ *Käisime mägedes suusatamas.*

Buvome kalnuose slidinėti. *Kas sa suusatah hästi? Ar tu gerai slidinėjai?*

suusk s <s`uusk, suusa, s`uuska; *pl* suusad, s`uuskade, s`uuski>

(*ppr. pl*) slidē *f* ▫ *Panime suusad alla ja sõitsime rajale. Užsisegėme slides ir nušliuožėme į trasą. Suusad ei libise hästi. Slidės prastai slysta.*

• **suuski määrima** tepti slides

suutma v <s`uutma, s`uuta, suudab, suudetud; s`uutis, s`uutnud>

galėti; pajėgti; gebėti

■ **mida teha** *Kas sa suudad mulle andestada? Ar gali man atleisti? Ta ei suutnud oma võlgu maksta. Jis nepajėgti sumokėti savo skolos.*

suveniir s <suven`iir, suveniiri, suven`iiri; *pl* suveniirid, suven`iiride, suven`iire>

suvenyras *m*; *SIN* meene ▫ *Tõin reisilt suveniire kaasa. Parvežiau iš kelionės suvenyrų.*

suvi s <suvi, suve, suve; *pl* suved, suvede, suvesid> vasara *f* ▫ *Sõidan suvel reisile. Vasarą važiuosiu į kelionę. Suvi on kães. Jau vasara.*

• **eelmisel, järgmisel suvel** praėjusią, ateinančią vasarą

suvila s <suvila, suvila, suvilat; *pl* suvilad, suvilate, suvilaid>

vasarnamis *m* ▫ *Meie suvila asub mere ääres. Mūsų vasarnamis yra prie jūros.*

suvine adj <suvine, suvise, suvist; *pl* suvised, suviste, suviseid>

vasarišk|as, -a; vasarin|is, -ė; vasaros ▫ *Suvine päike on väga kuum. Vasaros saulė labai karšta. Ta kandis kerget suvist kleiti. Ji dėvėjo lengvą vasarinę suknelę.*

sõber s <sõber, sõbra, s`õpra; *pl* sõbrad, s`õprade, s`õpru>

draug|as, -ė ▫ *Valter on mu parim sõber. Valteris yra geriausias mano draugas.*

• **kellega sõbraks saama** susidraugauti ▫ *Kas oled oma uue töökaaslasega juba sõbraks saanud? Ar jau susidraugavai su naujuoju bendradarbiu?*

sõbralik adj <sõbral`ik, sõbraliku, sõbral`ikku; *pl* sõbralikud, sõbralike, sõbral`ikke; *laipsn.* sõbralikum, kõige sõbralikum>

draugišk|as, -a ▫ *Meie naabrid on väga sõbralikud. Mūsų kaimynai labai draugiški.*

• **sõbralik õhkkond** draugiška aplinka, **sõbralik suhtumine** draugiškas požiūris, **sõbralik naeratus** draugiška šypsena

sõbranna s <sõbr`anna, sõbr`anna, sõbr`annat; *pl* sõbr`annad, sõbr`annade, sõbr`annasid>

draugē *f*

sõda s <sõda, sõja, sõda, s`õtta; *pl* sõjad, sõdade, sõdu>

karas *m*; *ANT* rahu ▫ *Riigis käib sõda. Šalyje vyksta karas. Aastal 1710 kuulutas Türgi Venemaale sõja. 1710 m. Turkija paskelbė karą Rusijai.*

• **verine sõda** kruvinas karas

• **sõda alustama, lõpetama, võitma** pradėti, baigti, laimėti karą, **sõda pidama** kariauti

• **teine maailmasõda** Antrasis pasaulinis karas

sõdima v <sõdima, sõdida, sõdib>
kariauti ▫ *Need riigid sõdivad omavahel tihti.*
Šios šalys dažnai kariauja tarpusavyje.

sõdur s <sõdur, sõduri, sõdurit; pl sõdurid, sõdurite, sõdureid>
kareivļis, -ē ▫ *Sõdurid kandsid rohelisi vorme.* Kareiviai dėvėjo žalias uniformas.

sõi → sөөma

sõiduauto s <sõiduauto, sõiduauto, sõiduautot; pl sõiduautod, sõiduautode, sõiduautosid>
lengvaisis automobilis m ▫ *Kokkupõrkes sai vigastada sõiduauto juht.* Per susidūrimą buvo sužeistas lengvojo automobilio vairuotojas.

sõiduk s <sõiduk, sõiduki, sõidukit; pl sõidukid, sõidukite, sõidukeid>
transporto priemonē f ▫ *Kes on selle sõiduki omanik?* Kas šios transporto priemonės savininkas?

sõidutama v <sõidutama, sõidutada, sõidutab>
vežti; vēžinti
▀ *kuhu Taksojuht sõidutas meid kesklinna.*
Taksi vairuotojas nuvežē mus ī miesto centrā.
▀ *millega Ema sõidutas tūtart kelguga.* Mama vēžino dukrā rogutēmīs.

sõidutee s <sõidut`ee, sõidut`ee, sõidut`eed; pl sõidut`eed, sõidut`eede, sõidut`eid>
važiuojamoji kelio dalis f ▫ *Jalakäijad tohivad sõiduteed ületada ainult selleks ettenähtud kohas.* Į kitą važiuojamosios kelio dalies pusę pėstieji gali pereiti tik tam numatytose vietose.

sõimama v <s`õimama, sõimata, s`õimab, sõimatud>
keikti; plūsti, koneveikti ▫ *Ta lausa sõimas mind.* Jis mane tiesiog išplūdo.
▀ *kelleks-milleks Poiss sõimas venda lolliks.*
Vaikinas išvadino broļī kvailiu.

sõit s <s`õit, sõidu, s`õitu; pl sõidud, s`õitude, s`õite>
važiavimas m
• *aeglane, kiire sõit* lėtas, greitas važiavimas
sõitja s <s`õitja, s`õitja, s`õitjat; pl s`õitjad, s`õitjate, s`õitjaid>
keleivļis, -ē, važiotojļjas, -a

sõitma v <s`õitma, s`õita, sõidab, sõidetud; s`õitis, s`õitnud>
važiuoti ▫ *Rong sõitis väga aeglaselt.*
Traukinys važiavo labai lėtai.
▀ *millega Kas sõidame homme bussu vōi autoga?*
Ar rytoj važiuosime autobusu, ar automobiliu?
▀ *kuhu Sõitsime Tallinnast Tartusse.*
Važiavome iš Talino į Tartu. *Lapsed sõitsid suveks vanaema juurde.* Vaikai išvažiavo vasarai pas senelę.

sõitmine s <s`õitmine, s`õitmise, s`õitmist>
važiavimas m ▫ *Hotellist kesklinna sõitmine võttis palju aega.* Kelionė iš viešbučio į miesto centrą truko ilgai.

sōja → sōda

sōjaline adj <sōjaline, sōjalise, sōjalist; pl sōjalised, sōjaliste, sōjalisi>
karinļis, -ē
• **sōjaline konflikt, oht** karinis konfliktas, pavojus; **sōjaline abi** karinė pagalba

sōjavāgi s <sōjavāgi, sōjav`āe, sōjavāge, sōjav`ākke; pl sōjav`āed, sōjavāgede, sōjavāgesid>
kariuomenē f ▫ *Noored mehed vōeti sōjavākke.* Jauni vyrai buvo paimti į kariuomenę.

sōlm s <s`ōl`m, sōlme, s`ōlme, s`ōlme; pl sōlmed, s`ōlmede, s`ōl`mi>
mazgas m ▫ *Seo kaks nōōri tugeva sōlmega kokku.* Surišk dvi virves tvirtu mazgu.
• **sōlme siduma** užmegzti mazgā

sōlmima v <s`ōl`mima, s`ōl`mida, sōl`mib, sōl`mitud>
sudaryti
• **lepingut, tehingut sōlmima** sudaryti sutartį, sandorį ▫ *Nad sōlmisid korteri ostmiseks lepingu.* Jie sudarė buto pirkimo sutartį.
• **abielu sōlmima** sudaryti santuokā

sōlmimine s <s`ōl`mimine, s`ōl`mimise, s`ōl`mimist>
sudarymas m ▫ *Mōtle enne tehingu sōlmimist hāsti jārele.* Gerai pagalvok prieš sudarydamas sandorį.

sōltuma v <s`ōltuma, s`ōltuda, s`ōltub>
priklausyti
▀ *kellest-millest Naine ei tahtnud mehest sōltuda.*
Žmona nenorėjo priklausyti nuo vyro. *Matka toimumine sōltub ilmast.* Ar žygis vyks, priklausys nuo oro.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

sõltumatu adj <s`õltumatu, s`õltumatu, s`õltumatut; pl s`õltumatud, s`õltumatute, s`õltumatuid>
 nepriklausom[as, -a] ◦ *Ta lāks tõe ja on nūūd majanduslikult sõltumatu.* Jis pradējo dirbti ir dabar yra finasiškai nepriklausomas.
 ● **sõltumatu ekspert** nepriklausomas ekspertas, **sõltumatu ajakirjandus** nepriklausoma spauda

sõltuvalt adv <s`õltuvalt>
 priklausomai
 ■ **mildest Valin muusikat sõltuvalt meeleolust.** Muzikā renkuosi pagal nuotaikā.

sõltuvus s <s`õltuvus, s`õltuvuse, s`õltuvust, s`õltuvusse>
 priklausomybė f
 ● **sõltuvust tekitama** sukelti priklausomybę
 ■ **mildest sõltuvusse jääma, sattuma** tapti priklausomam nuo;
sõltuvuses olema būti priklausomam nuo ◦ *Ta on kanepist sõltuvuses.* Jis priklausomas nuo kanapių.

sõna s <sõna, sõna, sõna, s`õnna; pl sõnad, sõnade, sõnu>
 žodis m ◦ *Tekstis oli palju võõrkeelseid sõnu.* Tekste buvo daug žodžių užsienio kalba. *Ta ei õelnud ainsatki sõna.* Jis neištarė nė žodžio.
 ○ **kelle sõnul** (= jutu jārgi) *Kohalike elanike sõnul on müra suur probleem.* Pasak vietinių gyventojų, triukšmas yra didelė bėda.

sõna kuulama v <sõna k`uulama, sõna kuulata, k`uulab sõna>
 klausyti; paklusti ◦ *Lapsed peavad vanemate sõna kuulama.* Vaikai turi klausyti savo tėvų.

sõnaliik s <sõnal`iik, sõnaliigi, sõnal`iiki; pl sõnaliigid, sõnal`iikide, sõnal`iike>
 kalbos dalis f

sõnama v <sõnama, sõnada, sõnab>
 tarti ◦ „*Ma olen sinuga nõus,*” *sõnas õpetaja.* „Sutinku su tavimi“, – tarė mokytoja.

sõna pidama v <sõna pidama, sõna pidada, p`eab sõna; pidas sõna>
 tesėti, ištesėti ◦ *Mees pidas sõna ja tegi töö ära.* Vyras ištesėjo žodį ir padarė darbą.

sõnaraamat s <sõnaraamat, sõnaraamatu, sõnaraamatut; pl sõnaraamatud, sõnaraamatute, sõnaraamatuid>
 žodynas m; sin sõnastik ◦ *Vaata ingliseeesti sõnaraamatust järele, mida see sõna tähendab.* Pažiūrėk anglų-estų kalbų žodyne, ką reiškia šis žodis.

sõnastama v <sõnastama, sõnastada, sõnastab, sõnastatud>
 formuluoti, suformuluoti; išreikšti žodžiais ◦ *Küsimus oli halvasti sõnastatud.* Klausimas buvo blogai suformuluotas.

sõnavara s <sõnavara, sõnavara, sõnavara>
 leksika f, žodynas m ◦ *Lapse sõnavara koosnes umbes 50 sõnast.* Vaiko žodyną sudarė apie penkiasdešimt žodžių.

sõna võtma v <sõna v`õtma, sõna v`õtta, võtab sõna>
 pasisakyti; kalbėti; tarti žodį ◦ *Ta võtab koosolekutel sageli sõna.* Susirinkimuose jis dažnai taria savo žodį.

sõnn s <s`õn`n, sõnni, s`õnni; pl sõnnid, s`õnnide, s`õn`ne>
 jautis m, bulius m

Sõnn s <S`õn`n, Sõnni, S`õnni; pl Sõnnid, S`õnnide, S`õn`ne>
 Jautis m

sõnum s <sõnum, sõnumi, sõnumit; pl sõnumid, sõnumite, sõnumeid>
 1. žinutė f
 ● **sõnumit saatma** siųsti žinutę ◦ *Saada mulle sõnum, kui koju jõuad.* Kai grįši namo, atsiųsk man žinutę.
 2. žinia f ◦ *Mul on teile häid sõnumeid.* Turiu jums gerų žinių.

sõpra → sõber

sõprus s <s`õprus, s`õpruse, s`õprust>
 draugystė f ◦ *Neid seob tõeline sõprus.* Juos sieja tikra draugystė.

sõrm s <s`õrm, sõrme, s`õrme, s`õrme; pl sõrmed, s`õrmede, s`õrmi>
 (rankos) pirštas m; sin näpp ◦ *Panin sõrmuse sõrme.* Užsimoviau ant piršto žiedą.

sõrmus s <sõrmus, sõrmuse, sõrmust; pl sõrmused, sõrmuste, sõrmuseid>
 žiedas m ◦ *Neiu kandis kuldset sõrmust.* Mergina nešiojo auksinį žiedą. *Võtsin sõrmuse sõrmest ära.* Nusimoviau nuo piršto žiedą.

sõtta → sõda

säilima v <s`äilima, s`äilida, säilib>

1. išsilaikyti; išlikti ◦ *Vanad hooned on hästi säilinud.* Seni pastatai gerai išsilaikę. *Raamatust on säilinud vaid paar lehekülge.*

Išliko tik pora knygos puslapių.

2. išsilaikyti (apie maisto produktus)

◦ *Kartulid säilisisid keldris hästi.* Bulvės rūsyje gerai išsilaikė.

säilitama v <säilitama, säilitada, säilitab, säilitatud>

1. saugoti ◦ *Muuseumis säilitatakse vanu esemeid.* Muziejuje saugomi seni daiktai.

2. laikyti (apie maisto produktus) ◦ *Marju peab säilitama külmās kohas.* Uogas reikia laikyti šaltoje vietoje.

3. išlaikyti

• **rahu, lootust, usaldust säilitama**

išlaikyti ramybę, viltį, pasitikėjimą ◦ *Ohu korral tuleb säilitada rahu.* Kilus pavojui, reikia išlikti ramiam.

särāma v <särāma, särāda, särāb>

šviesti; spindėti; blizgėti; žibėti ◦ *Akna laual särāb küünal.* Ant palangės šviečia žvakė.

• **päike särāb** šviečia saulė, **tāhed särāvad** spindi žvaigždės

särk s <s`ärk, särģi, s`ärķi; pl särģid, s`ärķide, s`ärķe>

marškiniai m pl ◦ *Valge särk sobib ģga ūlikonnaga.* Balti marškiniai dera prie

kiekvieno kostiumo. *Noormees kandis ruudulist särķi.* Vaikinas dėvėjo languotus marškinius.

säär s <s`äär, sääre, s`äärt, s`ääarde; pl sääred, sääarte, s`ääri>

blauzda f ◦ *Tüdrukul on pikad sääred.*

Mergaitės ilgos kojos.

sääsk s <s`ääsk, sääse, s`ääske; pl sääsed, s`ääskede, s`ääski>

uodas m

säästma v <s`äästma, s`äästa, säästab, säästetud; s`äästis, s`äästnud>

taupyti; sutaupyti; SIN kokku hoidma ◦ *Ostsin kontserdile odavama pileti ja säästsin kümme eurot.* Nusipirkau pigesnę bilietą į koncertą ir sutaupiau dešimt eurų.

• **säästud** santaupos

• **raha, energiat, elektrit, vett säästma**

taupyti pinigų, energiją, elektrą, vandenį ◦ *Vett ja elektrit tuleb säästa.* Reikia taupyti elektrą ir vandenį.

söök s <s`öök, sööģi, s`ööķi; pl sööģid, s`ööķide, s`ööķe>

1. valgis m, maistas m; SIN toit ◦ *Söök on laual.* Maistas ant stalo.

• **söök ja jook** valgis ir gėrimas

• **soe söök** šiltas maistas, **hea söök** geras maistas, **maitsev söök** skanus valgis

• **sööķi valmistama** gaminti, ruošti, virti valgi

2. valgymas m; valgis m ◦ *Pärast sööķi ajasime juttu.* Pavalgę kalbėjomės.

söökla s <s`öökla, s`öökla, s`ööklat; pl s`öökklad, s`ööklate, s`öökklad>

valgykla f ◦ *Õpilased läksid sööķlasse lõunat sööma.* Mokiniai nuėjo į valgyklą pietauti.

sööma v <s`ööma, s`üüa, s`ööb, s`öödud; s`öi, söönud, süüakse>

1. valgyti (žmonės) ◦ *Söin lõunaks suppi.*

Pietums valgiau sriubą. *Söö kõht täis!* Valgyk iki soties! *Kõht on tühi, tahaks süüa.* Esu alkanas, norėčiau valgyti. *Ta ei söö sibulat.* Ji nevalgo svogūnų.

2. ėsti (gyvūnai) ◦ *Kass sööb hea meelega värsket kala.* Katė mielai ėda šviežią žuvį.

• **hommikust sööma** pusryčiauti, **lõunat sööma** pietauti, **õhtust sööma** vakarieniauti ◦ *Lõunat söime kell kaksteist.* Pietavome dvyliką valandą.

• **süüa tegema** (= toitu valmistama) virti, ruošti, gaminti valgi ◦ *Meie peres teeb süüa põhiliselt isa.* Mūsų šeimoje valgi dažniausiai gamina tėvas.

• **süüa andma** (= toitu andma) maitinti (žmonės), šerti (gyvūnus) ◦ *Kas sa kassile süüa andsid?* Ar pašėrei katę? *Anna ometi lapselle süüa!* Pamaitink pagaliau vaiką!

söömine s <s`öömine, s`öömise, s`öömist>

valgymas m; valgis m ◦ *Pärast söömist läksime jalutama.* Pavalgę ėjome pasivaikščioti.

söötma v <s`öötma, s`ööta, söödab; s`öötis, s`öötud>

1. valgydinti, maitinti ◦ *Külalisi söödeti ja joodeti tublisti.* Svečius gausiai vaišino.

2. šerti; lesinti; penėti (gyvūnus)

• **sigu, lehmi söötma** šerti kiaules, karves,

linde söötma lesinti paukščius, **kalu**

söötma maitinti žuvis ◦ *Talunik söödab sigu.* Ūkininkas šeria kiaules.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

süda s <süda, südame, südant; *pl* südamed, südamete, südameid>

1. širdis *f* ◦ *Tal on süda haige.* Jo širdis nesveika. *Süda jäi seisma.* Sustojo širdis.
2. savijauta arba emocinė būseną (apie žmogų) ◦ *Sul on hea süda.* Tu geros širdies. *Mul süda valutab isa pärast* (= *olen isa pärast mures*). Man skauda širdį dėl tėvo.

● **süda läheb pahaks / süda on paha** (= tunne, et võid hakata oksendama) pykinti ◦ *Bussis läheb tal alati süda pahaks.* Autobuse ji visada pykina.

südalinn s <südal`inn, südalinna, südal`inna, südal`inna>

(miesto) *centras m*; *SIN* kesklinn ◦ *Südalinnas oli palju turiste.* Miesto centre buvo daug turistų.

südamlik adj <südaml`ik, südamliku, südaml`ikku; *pl* südamlikud, südamlike, südaml`ikke; *laipsn.* südamlikum, kõige südamlikum>

nuošird|us, -i ◦ *Ta on väga südamlik inimene.* Jis labai nuoširdus žmogus.

südaöö s <süda`öö, süda`öö, süda`ööd> vidurnaktis *m*; *SIN* kesköö ◦ *Jõudsime peolt koju alles südaööl.* Namu iš šventės grįžome tik vidurnaktį.

sügama v <sügama, sügada, sügab> kasyti, pakasyti; kasytis, pasikasyti
■ *mida* *Peremees sügas koera kõhtu.* Šeimininkas pakasė šuniui pilvą.

sügav adj <sügav, sügava, sügavat; *pl* sügavad, sügavate, sügavid; *laipsn.* sügavam, kõige sügavam = sügavaim>

1. gil|us, -i; *ANT* madal ◦ *Baikali järv on maailma kõige sügavam järv.* Baikalo ežeras pats giliausias pasaulyje.

● **sügav kaev, haud, vesi** gilus šulinys, kapas, vanduo

2. gil|us, -i; didel|is, -ė; nuošird|us, -i ◦ *Riik on sügavas kriisis.* Valstybė apimta didelės krizės. *Etendus jättis mulle sügava mulje.* Spektaklis padarė man didelį įspūdį.

● **sügav kaastunne** nuoširdi užuojauta, **sügav kurbus** didelis liūdesys ◦ *Avaldan sulle sügavat kaastunnet!* Nuoširdžiai tave užjaučiu!

sügavalt adv <sügavalt; *laipsn.* sügavamalt>

1. labai, rimtai ◦ *Peeter on sügavalt usklik.* Petras labai tikintis.
2. giliai; stipriai ◦ *Hingake sügavalt sisse!* Giliai įkvėpkite!
3. giliai; *ANT* madalalt ◦ *Maa on sügavalt külmunud.* Žemė giliai išalusi.

sügavkülmik s <sügavkülmik, sügavkülmiku, sügavkülmikut; *pl* sügavkülmikud, sügavkülmikute, sügavkülmikuid>

šaldiklis *m* ◦ *Panin jäätise sügavkülmikusse.* Įdėjau ledus į šaldiklį.

sügavus s <sügavus, sügavuse, sügavust> gylis *m* ◦ *Järve sügavus on umbes 10 meetrit.* Ežero gylis apie 10 metrų.

sügelema v <sügelema, sügeleda, sügeleb> niežėti ◦ *Mul selg sügeleb.* Man niežti nugarą. *Villane kampsun ajab sügelema.* Vilnonis megztinis kelia niežulį.

sügis s <sügis, sügise, sügist; *pl* sügised, sügiste, sügiseid>
ruduo m ◦ *Sügisel hakkavad lehed puudelt langema.* Rudenį ima kristi medžių lapai. *Sügis on sel aastal külm ja vihmane.* Šiomet ruduo šaltas ir lietingas. *Sügis on käes.* Atėjo ruduo.

● **eelmisel, järgmisel sügisel** praėjusį, ateinantį rudenį

sügisene adj <sügisene, sügisese, sügisest; *pl* sügisesed, sügiseste, sügisesi>
rudenin|is, -ė; rudenišk|as, -a; rudens ◦ *Sügisesed tormid on tulemas.* Ateina rudeninės audros.

● **sügisene ilm** rudeniškas oras, **sügisene tuul** rudeninis (rudens) vėjas

sülearvuti s <sülearvuti, sülearvuti, sülearvutit; *pl* sülearvutid, sülearvutite, sülearvuteid>

nešiojamasis kompiuteris *m*; *SIN* lāpakas ◦ *Sülearvuti aku sai tühjaks.* Išsikrovė nešiojamojo kompiuterio akumulatorius.

süles adv <süles> glėbyje; skraite ◦ *Poiss istus vanaisa süles.* Berniukas sėdėjo seneliui ant kelių. *Naine hoiab käekotti süles.* Moteris laiko rankinę apglėbusi.

sülle adv <s`ülle> į glėbį; į skraitą ◦ *Kass tuli sülle.* Katė atėjo ant kelių. *Isa võttis lapse sülle.* Tėvas paėmė vaiką į glėbį.

sült s <s`ul't, sül'di, s`ul'ti; pl sül'did, s`ul'tide, s`ul'te>

šaltiena f^o *Jõulude ajal süiakse Eestis sülti ja kartuleid.* Per Kalēdas Estijoje valgoma šaltiena ir bulvės.

● **sülti keetma** virti šaltieną^o *Ta keedab sülti alati sealihast.* Šaltieną jis visada verda iš kiaulienos.

sümbol s <s`ümbol, s`ümboli, s`ümbolit; pl s`ümbolid, s`ümbolite, s`ümboleid>

simbolis m^o *Valge tuvi on rahu sümbol.* Baltas balandis – taikos simbolis.

sünd s <s`ün'd, sünni, s`ün'di; pl sünnid, s`ün'dide, s`ün'de>

gimimas m; ANT surm^o *Tāna mōōdub 100 aastat kuulsa kirjaniku sünnist.* Šiandien sukanka 100 metų nuo garsaus rašytojo gimimo. *Ta on sünnist saadik pime.* Jis nuo gimimo aklas.

● **lapse, poja, tütre sünd** vaiko, sūnaus, dukters gimimas

sündima v <s`ün'dima, s`ün'dida, sünnib>

1. gimti; ANT surema^o *Ma olen sündinud 1971. aastal Tallinnas.* Gimiau 1971 m. Taline. *Tal sündisid kaksikud: poeg ja tütar.* Jam gimė dvyniai: sūnus ir duktė.

2. rastis; kilti; susiklostyti^o *Lõplik otsus sünnib alles suvel.* Galutinis sprendimas paaiškės tik vasarą.

sündmus s <s`ündmus, s`ündmuse, s`ündmust; pl s`ündmused, s`ündmüste, s`ündmusi = s`ündmuseid>

įvykis m^o *Lapse sünd oli pere jaoks suur ja rõõmus sündmus.* Vaiko gimimas šeimai buvo didelis ir džiaugsmingas įvykis. *Raamatus kirjeldatud sündmused toimusid 18. sajandil.* Knygoje aprašyti įvykiai vyko XVIII a.

● **kurb, tähtis, ajalooline, pidulik sündmus** liūdnas, svarbus, istorinis, iškilmingas įvykis

sünniaeg s <sünni`aeg, sünniaja, sünni`aega> **gimimo data** f^o *Kirjuta ankeedile oma sünniaeg.* Nurodyk anketoje savo gimimo datą.

sünnikoht s <sünnik`oht, sünnikoha, sünnik`ohta>

gimimo vieta f^o *Minu sünnikoht on Tartu linn.* Mano gimimo vieta – Tartu miestas.

sünnipäev s <sünnip`äev, sünnipäeva, sünnip`äeva; pl sünnipäevad, sünnip`äevade, sünnip`äevi>

gimimo diena f, **gimtadienis** m^o *Palju õnne sünnipäevaks! Su gimtadieniu! Minu sünnipäev on 15. juunil.* Mano gimtadienis – birželio 15 d. *Mida sulle sünnipäevaks kingiti? Ką tau padovanojo gimtadieno proga? Head Eesti Vabariigi sünnipäeva! Sveikinu Estijos Valstybės dienos proga!*

● **sünnipäeva tähistama / pidama** švęsti gimtadienį^o *Laupäeval tähistame onu sünnipäeva.* Šeštadienį švęsime dėdės gimtadienį. *Millal sa oma sünnipäeva pead? Kada švęsi savo gimtadienį?*

sünnitama v <sünnitama, sünnitada, sünnitab, sünnitatud>

gimdyti, pagimdyti^o *Naine sünnitas poja.* Moteris pagimdė sūnų.

sünnitunnistus s <sünnitunnistus, sünnitunnistuse, sünnitunnistust>

gimimo liudijimas m^o *Passi saamiseks oli vaja esitada ka sünnitunnistus.* Norint gauti pasą reikėjo pateikti gimimo liudijimą.

süst s <s`üs't, süs'ti, s`üs'ti; pl süs'tid, s`üs'tide, s`üs'te>

injekcija f^o *Arst tegi haigele rahustava süsti.* Gydytojas suleido ligoniui raminamųjų.

süstal s <süstal, s`üstla, süstalt; pl s`üstlad, süstalde, s`üstlaid>

švirkštas m

süsteem s <süst`eem, süsteemi, süst`eemi; pl süsteemid, süst`eemide, süst`eeme>

istema f^o *Poes hakkab kehtima uus soodustuste süsteem.* Parduotuvėje įsigalios nauja nuolaidų sistema.

● **süsteem toimib / töötab** sistema veikia

● **süsteemi looma** sukurti sistemą

süttima v <s`üttima, s`üttida, sütib> *arba* <s`üttima, s`üttida, s`üttib>

1. užsidegti^o *See on kergesti süttiv materjal.* Tai labai degi medžiaga.

■ **millest** *Tulekahju süttis maha visatud sigaretist.* Gaisras kilo nuo numestos cigaretės.

2. užsidegti (šviesą)^o *Lambid süttivad siis, kui hämaraks läheb.* Lempos užsidega, kai ima temti.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

süü s <s`üü, s`üü, s`üüd>

kaltē f^o *See pole minu süü!* Tai ne mano kaltē! *Õnnetus juhtus purjus juhi süül/süü tõttu.* Nelaimē įvyko dėl neblaivaus vairuotojo kaltēs.

süüa → sööma

süüdi adv <s`üüdi>

kalt[as, -a] ^o *Kes avariais süüdi oli?* Kas kaltas dėl avarijos?

- **süüdi mõistma** pripažinti kaltu ^o *Kohus mõistis mehe kuriteos süüdi.* Teismas pripažino vyrą kaltu padarius nusikaltimą.
- **süüdi tunnistama** prisipažinti esant kaltam ^o *Mõrvar tunnistas end süüdi.* Žudikas prisipažino esąs kaltas.

süüdistama v <süüdistama, süüdistada,

süüdistab, süüdistatud>

kaltinti, apkaltinti

- **keda** *Ta süüdistab alati teisi ja kaitseb ennast.* Jis visada kaltina kitus ir gina save.
- **milles** *Meest süüdistatakse varguses.* Vyras kaltinamas vagyste.
- **et** *Miks sa süüdistad õpetajaid, et laps on rumal ja midagi ei oska?* Kodėl kaltini mokytojus, kad vaikas kvailas ir nieko nemoka?

süüdistus s <süüdistus, süüdistuse,

süüdistust; pl süüdistused, süüdistuste, süüdistusi>

kaltinimas m ^o *Minister eitab süüdistusi.*

Ministras neigia kaltinimus.

- **milles** *Prokurör esitas mehele süüdistuse mõrvas.* Prokuroras pateikė vyrui kaltinimą žmogžudyste.

- **tõsine, alusetu süüdistus** rimtas, nepagrįstas kaltinimas

süütama v <s`üütama, süüdata, s`üütab>

1. uždegti; užsidegti; užkurti; padegti; įžiebtį; ANT kustutama ^o *Süütasime kaminas tule.* Užkūrėme židinyje ugnį. *Süütasin sigareti.* Užsidegiau cigarete.

- **lõket süütama** užkurti laužą,
- küünalt süütama** įžiebtį, uždegti žvakę
- 2. uždegti, įjungti (šviesą)
- **tuld, taskulampi süütama** uždegti lempą, žibintuvėlį (kišeninį žibintą)

Š

šampanja s <šamp`anja, šamp`anja,

šamp`anjat>

šampanas m ^o *Pidulikul vastuvõtul pakuti šampanjat.* Iškilmingame priėmime buvo pasiūlyta šampano.

šampoon s <šamp`oon, šampooni, šamp`ooni;

pl šampoonid, šamp`oonide, šamp`oone>

šampūnas m ^o *Pesin pea šampooniga puhtaks.* Išsiploviau galvą šampūnu.

šokolaad s <šokol`aad, šokolaadi, šokol`aadi>

šokoladas m ^o *Šöin tüki šokolaadi.* Suvalgiau gabalėlį šokolado.

- **tahvel šokolaadi** šokolado plytelė ^o *Ostsin suure tahvli šokolaadi.* Nusipirkau didelę plytelę šokolado.

- **tume, valge šokolaad** tamsusis/juodasis, baltasis šokoladas

Ž

žilet s <žil`et`t, žileti, žil`etti; pl žiletid,

žil`ettide, žil`et`te>

skustuvas m ^o *Mees ajab habet žiletiga.*

Vyras skutasi barzdą skustuvu.

žürii s <žür`ii, žür`ii, žür`iid; pl žür`iid, žür`iide,

žür`iisid>

vertinimo komisija f, žiuri f ^o *Žürii valis välja kümme laulu, mis pääsevad finaali.* Vertinimo komisija išrinko dešimt dainų, kurios patenka į finalą.

T

ta → tema

taas adv <t`aas>

vėl; SIN jälle ^o *Väljas hakkas taas vihma sadama.* Lauke vėl ėmė lyti. *Millal me taas kohtume?* Kada vėl susitiksimė?

taastama v <t`aastama, t`aastada, t`aastab, t`aastatud>

atstatyti; atkurti □ *Ehitajad taastasid ajaloolise hoone.* Statybininkai atstatė istorinį pastatą. *Aktiivne puhkus taastab jõu.* Aktyvus poilsis grąžina jėgas.

taastamine s <t`aastamine, t`aastamise, t`aastamist>

atstatymas m; atkūrimas m □ *Kiriku taastamine algab järgmisel aastal.* Bažnyčios atstatymo darbai prasidės kitais metais.

tabama v <tabama, tabada, tabab, tabatud>

1. pataikyti; kliudyti

■ *keda-mida Löök tabas meest näkku.* Smūgis kliudė vyrui veidą. *Kuul tabas paremat jalga.* Kulka pataikė į dešinę koją.

■ *millega Tabasin noolega märki.* Pataikiau strėle į taikinį.

2. sugauti, pagauti; sučiupti; užklupti

□ *Põgenenud vang tabati.* Pabėgęs kalinys buvo sugautas.

■ *millett Politsei tabas kurjategijad otse teolt.* Policija užklupo nusikaltėlius nusikaltimo vietoje.

tabel s <tabel, tabeli, tabelit; pl tabelid, tabelite, tableid>

lentalė f □ *Tabelist näeme, kuidas hinnad on viimase 10 aasta jooksul kasvanud.* Lentalėje matyti, kaip per pastaruosius dešimt metų didėjo kainos.

+ **edetabel** reitingų lentalė

tablett s <tabl`et`t, tableti, tabl`etti; pl tabletid, tabl`ettide, tabl`et`te>

tableť f □ *Võtsin õhtul kaks rahustavat tabletti.* Vakare išgėriau dvi tabletes raminamųjų. *Kas neid tablette tuleb võtta enne või pärast sööki?* Ar šias tabletes reikia gerti prieš valgį, ar po jo?

taevas s <taevas, t`aeva, taevast>

dangus m □ *Taevas on pilves.* Dangus apsiniaukęs. *Taevasse ilmus vikerkaar.* Danguje pasirodė vaivorykštė. *Taevast sadas vihma ja lõrtsi.* Iš dangaus krito lietus ir šlapdriba.

● **selge/pilvitu taevas** giedras dangus, **pilvine taevas** debesuotas dangus

taga adpos, adv <taga>

1. už (vieta); ANT ees

■ *kelle taga Bussis istus minu taga üks imelik mees.* Autobuse už manęs sėdėjo toks keistas vyras.

2. už

■ *mille Maja taga on parkla.* Už namo yra automobilių sovėjimo aikštelė. *Päike on pilve taga.* Saulė už debesų. *Pood on siin lähedal nurga taga.* Parduotuvė čia netoli, už kampo.

3. gale; ANT ees □ *Mulle meeldib kinos taga istuda.* Kine man patinka sėdėti salės gale.

4. už; prie

● **laua taga** prie stalo, **arvuti taga** prie kompiuterio □ *Laps istub laua taga ja joonistab.* Vaikas sėdi prie stalo ir piešia.

5. būti atsilikusjiam, -iai; atsilikti; ANT ees □ *Meie meeskond on kolme punktiga taga.*

Mūsų komanda atsilieka trimis taškais.

taga ajama v <taga ajama, taga ajada, ajab taga>

1. vytiis

■ *keda Politseinik ajab varast taga.*

Policininkas vejasi vagį.

2. vaikytis; siekti

■ *mida Ta ajab au ja kuulsust taga.* Jis vaikosi garbės ir šlovės.

tagajärg s <tagaj`ärg, tagajärje, tagaj`ärge;

pl tagajärjed, tagaj`ärgede, tagaj`ärgi>

pasekmė f □ *Põhjust ja tagajärge ei tohi segi ajada.* Negalima painioti priežasties ir pasekmės.

● **rasked, kurvad tagajärjed** sunkios, liūdnos pasekmės □ *Õnnetusel olid rasked tagajärjed.* Nelaimės pasekmės buvo sunkios.

○ **mille tagajärjel** (= millegi tóttu) dėl *Linn hävis tulekahju tagajärjel.* Gaisras sunaikino miestą.

tagama v <tagama, tagada, tagab, tagatud>

užtikrinti; **garantuoti** □ *Hea uni tagab korraliku puhkuse.* Geras miegas užtikrina puikų poilsį.

● **turvalisust tagama** užtikrinti saugumą □ *Kuidas tagatakse publiku turvalisus?* Kaip užtikrinamas žiūrovų saugumas?

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

tagant adpos, adv <tagant>

1. iš už; iš užpakalio (kryptis iš); ANT eest
 ◦ *Tagant lähenes meile mootorratas.* Mums
 iš užpakalio artėjo motociklas. *Su pluus on
 tagant must.* Tavo palaidinės nugara sutepta.
 ■ *kelle-mille tagant Lühike mees ei näinud
 teiste tagant lavale.* Žemo ūgio vyras per kitų
 nugaras nematė scenos.

2. iš už

■ *mille tagant Maja tagant jooksis välja suur
 koer.* Iš už namo išbėgo didelis šuo. *Päike
 tuli pilve tagant välja.* Iš už debesies pasirodė
 saulė.

3. kas

■ *mille tagant Ostan iga kolme aasta tagant
 uue telefoni.* Kas trejus metus perku naują
 telefoną. *Matkal tegime peatuse iga paari
 kilomeetri tagant.* Žygio metu stabteldavome
 kas pora kilometrų.

4. nuo

● *laua tagant* nuo stalo, *arvuti tagant* nuo
 kompiuterio ◦ *Poissi ei saa kuidagi arvuti
 tagant ära.* Berniuko niekaip negalima
 atitraukti nuo kompiuterio.

tagantjärele adv <tagantjärele>

vėliau nei priklauso, po kurio laiko

◦ *Laura pidas sünnipäeva tagantjärele.* Laura
 šventė savo gimtadienį vėliau, nei priklauso.
*Tagantjärele mõtlesin, et käitusin vist
 halvasti.* Tik vėliau pagalvojau, kad tikriausiai
 pasielgiau blogai.

tagantpoolt, adv <tagantp`oolt>

iš užpakalio; ANT eestpoolt ◦ *Tuul puhub
 tagantpoolt.* Vėjas pučia iš užpakalio. *Ma ei
 tundnud teda tagantpoolt ära.* Iš užpakalio jo
 neatpažinau.

taga otsima v <taga `ot'sima, taga `ot'sida,
 ot'sib taga>

ieškoti

■ *keda-mida Politsei otsib kurjategijat taga.*
 Policija ieško nusikaltėlio. *Peremees otsis oma
 koera taga.* Šeimininkas ieškojo savo šuns.

tagaotsitav adj, s <tagaot'sitav, tagaot'sitava,
 tagaot'sitavat; pl tagaot'sitavad, tagaot'sitavate,
 tagaot'sitavaid>

ieškom|asis, -oji; ieškom|as, -a

● *tagaotsitav kurjategija, isik* ieškomas
 nusikaltėlis, asmuo

● *tagaotsitavate nimekiri* ieškomųjų sąrašas

tagapool adv <tagap`ool>

už; užpakalyje, toliau; ANT eespool ◦ *Vend
 seisis õest veidi tagapool.* Brolis stovėjo šiek
 tiek už sesers. *Tagapool istujad ei näinud
 midagi.* Sėdintieji toliau nieko nematė.

taga rääkima v <taga r`ääkima, taga
 r`ääkida, räägib taga>

apkalbėti, apkalbinėti

■ *keda Pole ilus teisi taga rääkida!*

Negražu apkalbinėti kitus! *Nad rääkisid
 oma töökaaslas taga.* Jie apkalbinėjo savo
 bendradarbius.

tagasi adv, adpos <tagasi>

1. atgal; ANT edasi ◦ *Mees vaatas üle öla
 tagasi.* Vyras pažiūrėjo per petį atgal. *Ostsin
 pileti Tallinnast Tartusse ja tagasi.* Nusipirkau
 bilietą iš Talino į Tartu ir atgal.

2. atgal; at-; grįžti; gražinti ◦ *Anna mu pliiats
 tagasi!* Atiduok mano pieštuką! *Pean pangale
 laenu tagasi maksma.* Turiu gražinti bankui
 paskolą. *Kui reis jääb ära, saate raha tagasi.*
 Jei kelionė neįvyks, atgausite pinigų.
Olen nüüd tööl tagasi. Jau grįžau į darbą.
Ma helistan sulle homme tagasi. Aš tau
 atskambinsiu rytoj.

3. prieš ◦ *Nägin teda kaks nädalat tagasi.*
 Mačiau jį prieš dvi savaites. *Tema naine
 suri viis aastat tagasi.* Jo žmona mirė prieš
 penkerius metus.

tagasi astuma v <tagasi `astuma, tagasi
 `astuda, astub tagasi>

atsistatydinti, trauktis iš užimamų pareigų
 ◦ *Peaminister astub tagasi.* Premjeras
 atsistatydina.

tagasihoidlik adj <tagasih`oidl`ik,
 tagasih`oidliku, tagasih`oidl`ikku; pl tagasih`oidlikud,
 tagasih`oidlike, tagasih`oidl`ikke; laipsn.

tagasih`oidlikum, kõige tagasih`oidlikum>
 kukl|us, -i; paprast|as, -a ◦ *Ära ole
 tagasihoidlik, sa oskad ju väga hästi laulda.*
 Nesikuklink, tu juk moki puikiai dainuoti.
Pulmad olid tagasihoidlikud. Vestuvės buvo
 kuklios.

tagasi lükkama v <tagasi l`ükkama,
 tagasi lükata, l`ükkab tagasi>

atmesti; ANT vastu vôtma ◦ *Minu ettepanek
 lükati tagasi.* Mano pasiūlymas buvo atmestas.

tagasi vōtma v <tagasi v`ōtma, tagasi v`ōtta, vōtab tagasi>

susigrāžinti; priimti atgal; atsiimti ◻ *Naine vōttis pārast lahutust endise nime tagasi.* Moteris po skyrybū susigrāžino buvusių pavardę. *Mees vōeti tōole tagasi.* Vyřą priēmē atgal į darbą. *Klient vōttis kaebuse tagasi.* Klientas atsiēmē skundą.

tagastama v <tagastama, tagastada, tagastab, tagastatud>

gražinti ◻ *Tagastasin raamatu raamatukogusse.* Gražinau knygą į biblioteką. ■ *kellele Tagastasin sõbrale kümme eurot, mille talt eile laenasin.* Gražinau draugui dešimt eurų, kuriuos vakar iš jo pasiskolinau.

tagatis s <tagatis, tagatise, tagatist; pl tagatised, tagatiste, tagatisi>

užstatas m ◻ *Laenu tagatiseks oli korter.* Paskolos užstatas buvo butas.

tagavara s <tagavara, tagavara, tagavara; pl tagavarad, tagavarade, tagavarasid>

atsarga f ◻ *Mul on natuke raha tagavaraks kogutud.* Turiu sukaupęš šiek tiek pinigų atsargai. *Ostsin tagavaraks kümme pakki makarone.* Nusipirkau atsargai dešimt pakelių makaronų.

tagumik s <tagum`ik, tagumiku, tagum`ikku, tagum`ikku; pl tagumikud, tagumike, tagum`ikke> užpakalis m; sėdmenys m pl; pasturgalis m ◻ *See süst tehakse tagumikku.* Šie vaistai leidžiami į sėdmenis. *Emä pūhib lapse tagumikku.* Mama šluosto vaikui užpakalį.

tagumine adj <tagumine, tagumise, tagumist, tagumisse; pl tagumised, tagumiste, tagumisi> užpakalinįs, -ė; galinįs, -ė; paskutinįs, -ė ◻ *Bussi tagumine uks oli kinni, sisenesin eest.* Užpakalinės autobuso durys buvo uždarytos, įlipau pro priekines duris. *Pane kohver auto tagumisele istmele.* Padėk lagaminą ant užpakalinės automobilio sėdynės. *Istusime saali tagumises reas.* Sėdėjome paskutinėje salės eilėje.

tagurpidi adv <tagurpidi>

atbulai; atbuljas, -a; išvirkščiai ◻ *Ma ei oska tagurpidi parkida.* Nemoku statyti automobilio važiuodamas atbuline eiga. *Tal on raamat tagurpidi käes.* Jis laiko rankose apverstą knygą. *Tüdruk pani kleidi tagurpidi selga.* Mergaitė apsilvilkė suknele išvirkščiai.

taha adpos, adv <taha>

1. už; atgal (kryptis į); ANT ette ◻ *Vaatasin üle öla taha.* Pažiūrėjau per petį atgal.

■ *kelle-mille taha Poisid istusid bussis meie taha.* Autobuse berniukai atsisėdo už mūsų.

2. už

■ *mille taha Maja taha rajatakse park.* Už namo kuriamas parkas. *Päike läks pilve taha.* Saulė užslinko už debesies. *Hiir jooksis kapi taha.* Pelė užbėgo už spintos.

3. už; prie

● *laua taha* prie stalo, *arvuti taha* prie kompiuterio ◻ *Istusime laua taha ja hakkasime sööma.* Susėdome prie stalo ir pradėjome valgyti.

4. atsilikti; ANT ette ◻ *Meie meeskonđ jai kolme punktiga taha.* Mūsų komanda atsiliko trimis taškais.

tahapoole adv <tahap`oole>

atgal; gale; į galą; ANT ettepoole ◻ *Vaatasin tahapoole ja märkas in lähenevat autot.*

Pažiūrėjau atgal ir pastebėjau artėjantį automobilį. *Istume kinos tahapoole.* Atsisėskime kino salės gale.

tahe s <tahe, t`ahte, tahet>

valia f ◻ *Tal puudub tahe olukorda muuta.* Jam trūksta valios pakeisti situaciją.

● *tugev, kindel, vaba tahe* stipri, tvirta, laisva valia

tahke adj <t`ahke, t`ahke, t`ahket; pl t`ahked, t`ahkete, t`ahkeid>

kiet|jas, -a ◻ *Laps sööb juba tahket toitu.*

Vaikas jau valgo kietą maistą.

tahtma v <t`ahtma, t`ahta, tahab, tahetud; t`ahtis, t`ahtnud>

norėti ◻ *Sandra tahab saada õpetajaks.*

Sandra nori tapti mokytoja.

■ *keda-mida Laps tahab endale kassi.* Vaikas nori turėti katiną.

■ *kuhu Ma tahan koju.* Aš noriu namo. *Koer tahab õue.* Šuo nori į kiemą.

■ *mida teha Tahan sinuga rääkida.* Noriu su tavimi pasikalbėti. *Kas sa süüa tahad?* Ar nori valgyti?

tahtmine s <t`ahtmine, t`ahtmise, t`ahtmist> noras m; valia f ◻ *Ta läks välismaale õppima vastu vanemate tahtmist.* Jis išvyko mokytis į užsienį prieš tėvų valią.

■ *mida teha Mul on suur tahtmine magada.* Labai noriu miegoti.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

tahvel s <t`ahvel, t`ahvli, t`ahvliit; *pl* t`ahvliid, t`ahvliite, t`ahvleid>

1. *lenta* *f* ^o *Õpetaja kirjutas ülesande tahvli peale.* Mokytoja užrašė užduotį ant lentos. *Koridoris ripub teadete tahvel.* Koridoriuje kabo skelbimų lenta.

2. (šokolado) *plytelė* *f* ^o *Ostsin kaks tahvliit šokolaadi.* Nusipirkau dvi plyteles šokolado.

taim s <t`aim, taime, t`aime; *pl* taimed, t`aimede, t`aimi>

augalas *m*

+ **taimetoit** vegetariškas maistas, **taimetoitlane** vegetaras, **taimetoitlus** vegetarizmas

tainas s <tainas, t`aina, tainast>
tešla *f*

- **paks**, **vedel tainas** tiršta, skysta tešla
- **tainas kerkib** tešla kyla

tajuma v <tajuma, tajuda, tajub, tajutud>
jausti; *nujausti*; *nutuokti*; *justi*

■ **mida** *Imikud ei taju veel ohtu.* Kūdikiai dar nemoka jausti pavojaus.

■ **et** *Tajusin, et midagi on valesti.* Jaučiau, kad kažkas negerai.

takistama v <takistama, takistada, takistab, takistatud>

trukdyti; *kliudyti*

■ **keda-mida** *Teele kukkunud puu takistas liiklust.* Ant kelio nuvirtęs medis trukdė eismui. *Politsei takistas kuriteo sooritamist.* Policija užkirto kelią nusikaltimui.

■ **kellel + mida teha** *Miks sa ei takistanud tal tulistada?* Kodėl nesukliudei jam šauti?

takistus s <takistus, takistuse, takistust; *pl* takistused, takistuste, takistusi>

kliūtis *f* ^o *Tee peal oli ootamatu takistus.*

Ant kelio atsirado netikėta kliūtis. *Vähene kogemus sai talle töö otsimisel peamiseks takistuseks.* Patirties stoka jam buvo pagrindinė kliūtis ieškant darbo.

• **takistusi tegema** *trukdyti*, **takistusi kōrvaldama** (pa)šalinti kliūtis

takso s <takso, takso, taksot; *pl* taksod, taksode, taksosid>

taksi *m*

• **taksot tellima** iš(si)kviesti taksi ^o *Bussid enam ei sõida, nii et peame takso võtma.* Autobusai nebevažiuoja, todėl turime vykti taksi.

taksojuht s <taksoj`uht, taksojuhi, taksoj`uhti; *pl* taksojuhid, taksoj`uhtide, taksoj`uhte>

taksist |as, -ė

taktika s <taktika, taktika, taktikat; *pl* taktikad, taktikate, taktikaid>

taktika *f* ^o *Millist taktikat kasutab valitsus kriisi lahendamisel?* Kokios taktikos laikosi vyriausybė siekdama išspręsti krizę?

tald s <t`ald, talla, t`alda; *pl* tallad, t`aldade, t`aldu>

padas *m* ^o *Paljaste taldadega oli kivide peal valus käia.* Buvo skausminga basomis kojomis vaikščioti ant akmenų. *Need kingad on libeda tallaga.* Šių batų padai slidūs.

taldrik s <taldrik, taldriku, taldrikut; *pl* taldrikud, taldrikute, taldrikuid>

lėkštė *f* ^o *Anna oma taldrik, ma tõstan sulle kooki.* Duok savo lėkštę, įdėsiu pyrago.

talje s <talje, talje, taljet>

juosmuo *m*, *talija* *f*; *liemuo* *m* ^o *Neiu on peene taljega.* Mergina lieknu liemeniu. *Mantel rõhutab taljet.* Paltas išryškina taliją.

• **talje ümbermõõt** juosmens apimtis

talū s <talū, talū, talū, t`allu; *pl* talud, talude, talusid>

sodyba *f*; *ūkis* *m* ^o *Selles talus kasvatatakse kartulit ja teravilja.* Šiame ūkyje auginamos bulvės ir javai.

• **talū peremees**, **perenaine** sodybos šeimininkas, šeimininkė

• **talū pidama** ūkininkauti ^o *Ta kolis maale ja hakkas talu pidama.* Jis persikėlė į kaimą ir ėmė ūkininkauti.

taluma v <taluma, taluda, talub>
kęsti; *pakelti*, *toleruoti*; *ištverti*

■ **mida** *Kriitikat oli raske taluda.* Kritiką buvo sunku pakelti. *Kui hästi sa pinget talud?* Kaip gerai tu gali išverti įtampą? *Ma ei talu vāga kuuma sauna.* Negaliu pakelti labai karštos pirties.

talunik s <talun`ik, taluniku, talun`ikku; *pl* talunikud, talunike, talun`ikke>

ūkinink |as, -ė ^o *Talunik müüb turul piima.* Ūkininkas turguje parduoda pieną.

talv s <t'al'v, talve, t'alve; *pl* talved, t'alvede, t'al'vi>

žiema *f* ° *Talvel sadas palju lund*. Žiemą daug snigo. *Talv on kões*. Atėjo žiema.

● **celmisel, järgmisel talvel** praėjusią, ateinančią žiemą

talvine adj <tal'vine, tal'vise, tal'vist; *pl* tal'vised, tal'viste, tal'viseid>

žiemini|jis, -ė; žiemišk|jas, -a; žiemos

° *Söön talvisel ajal rohkem puuvilju, et vitamiine saada*. Žiemą valgau daugiau vaisių, kad gaučiau vitaminų.

● **talvine ilm** žiemiškas oras, **talvine lumi** žiemos sniegas

tamm¹ s <t'amm, tamme, t'amme; *pl* tammed, t'ammede, t'ammi>

ąžuolas *m* ° *Maja kõrval kasvab vana tamm*. Šalia namo auga senas ąžuolas.

tamm² s <t'amm, tammi, t'ammi; *pl* tammid, t'ammidė, t'amme = t'ammisid>

užtvanka *f* ° *Jõe tehti tamm ette*. Ant upės buvo pastatyta užtvanka.

tankima v <t'ankima, t'ankida, tangib>

pilti degalus ° *Autosid tangitakse bensiniijaamas*. Degalai į automobilius pilami degalinėje.

tants s <t'ants, tantsu, t'antsu; *pl* tantsud, t'antsude, t'antse>

šokis *m* ° *Tüdruk tantsis kõik tantsud sama partneriga*. Visus šokius mergina šoko su tuo pačiu partneriu.

tantsija s <t'an'tsija, t'an'tsija, t'an'tsijat; *pl* t'an'tsijad, t'an'tsijate, t'an'tsijaid>

šokė|jas, -a

tantsima v <t'an'tsima, t'an'tsida, tan'tsib>

šokti ° *Mees kutsus naise tantsima*. Vyras pakvietė moterį šokti. *Robert tantsib Mariaga*. Robertas šoka su Marija.

taoline adj <t'aoline, t'aolise, t'aolist; *pl* t'aolised, t'aoliste, t'aolisi>

panaš|jus, -i; kaip; tok|s, -ia ° *Teist minu abikaasa taolist meest ei ole olemas*. Nėra kito tokio žmogaus kaip mano vyras. *Tüdruk loobus kommide, šokolaadi ja muu taolise söömisest*. Mergina atsisakė saldainių, šokolado ir panašių produktų. *Ma olen taolisi lubadusi ka varem kuulnud*. Tokių pažadų ir anksčiau esu girdėjęs.

taotlema v <t'aotlema, t'aotleda, t'aotleb, t'aotletud>

prašyti; kreiptis

■ **mida** *Taotlen Eesti kodakondust*. Prašau Estijos pilietybės.

■ **kust / kellelt** *Taotlesime pangalt laenu*. Kreipėmės į banką dėl paskolos. *Asutus taotleb ministeeriumilt toetust*. Įstaiga prašo paramos iš ministerijos.

taotlus s <t'aotlus, t'aotluse, t'aotlust, t'aotlusse; *pl* t'aotlused, t'aotluste, t'aotlusi = t'aotluseid>

prašymas *m*

● **taotlust esitama** pateikti prašymą

° *Stipendiumi saamiseks tuleb esitada kirjalik taotlus*. Norint gauti stipendiją, reikia raštu pateikti prašymą.

● **taotlust rahuldama** patenkinti prašymą, **taotlust rahuldamata jätma** nepatenkinti prašymo ° *Õppelaenu taotlus jäeti rahuldamata*. Prašymas suteikti studijų paskolą nebuvo patenkintas.

tapeet s <tap`eet, tapeedi, tap`eeti; *pl* tapeedid, tap`eetide, tap`eete>

tapetai *m pl* ° *Panime elutuppa uue tapeedi*. Išklįjavome svetainę naujais tapetais.

tapma v <t'apma, t'appa, tapab, tapetud;

t'appis, t'apnud>

žudyti, nužudyti ° *Kurjategija tappis oma ohvri noaga*. Nusikaltėlis nužudė savo auką peiliu.

tapmine s <t'apmine, t'apmise, t'apmist>

žudymas *m*, nužudymas *m* ° *Teda süüdistatakse tapmises*. Jis kaltinamas nužudymu.

tarbija s <t'arbija, t'arbija, t'arbijat;

pl t'arbijad, t'arbijate, t'arbijaid>

vartotoj|jas, -a ° *Tarbijad eelistavad kodumaist kaupa*. Vartotojai mieliau renkasi savo šalies prekes. *Turg on koht, kus tootjad ja tarbijad saavad omavahel suhelda*. Turgus – tai vieta, kur gamintojai ir vartotojai gali bendrauti vieni su kitais.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

tarbima v <t'arbima, t'arbida, t'arbib, t'arbitud> vartoti, suvartoti; naudoti, sunaudoti
 ▫ *Toiduaineid toodetakse rohkem kui tarbitakse.* Maisto produktų pagaminama daugiau, nei suvartojama.

• **vett, elektrit tarbima** naudoti /vartoti vandenį, elektrą ▫ *Kui palju teie pere kuus vett tarbib?* Kiek vandens per mėnesį sunaudoja jūsų šeima?

tarbimine s <t'arbimine, t'arbinise, t'arbinist> vartojimas m; naudojimas m ▫ *Uuringud näitavad, et alkoholi tarbimine on vähenenud.* Tyrimai rodo, kad alkoholio vartojimas yra sumažėjęs.

targalt adv <targalt; laipsn. targemalt> išmintingai, protingai ▫ *Kuningas valitses targalt ja õiglaselt.* Karalius valdė išmintingai ir teisingai.

tark adj <t'ark, targa, t'arka; pl targad, t'arkade, t'arku; laipsn. targem, kõige targem = targim> proting[as], -a, išminting[as], -a; ANT rumal
 ▫ *Ta on klassi kõige targem õpilane.* Jis yra pats protingiausias mokinyš klasėje. *Maale kolimine oli tõesti tark tegu.* Persikelti į kaimą buvo tikrai išmintinga.

tarkus s <t'arkus, t'arkuse, t'arkust; pl t'arkused, t'arkuste, t'arkusi = t'arkuseid>
 1. (sg) išmintis f; ANT rumalus ▫ *Tundus, et õpetaja tarkusel pole piire.* Atrodė, kad mokytojo išmintis neturi ribų.
 2. išmanymas m; žinios f pl ▫ *Kursustel jagatakse tarkusi lapsevanematele.* Kursuose mokomi vaikų tėvai.

+ **tarkusehammas** protinis dantis

tarve s <tarve, t'arve, tarvet>
 1. poreikis m ▫ *Kui suur on inimese igapäevane C-vitamiini tarve?* Kiek vitamino C žmogui reikia per dieną? *Direktor kasutas firma raha isiklikuks tarbeks.* Direktorius įmonės lėšas panaudojo asmeniniams poreikiams.

▫ **kelle-mille tarbeks** (= kellegi-millegi jaoks) kam *Ma üritan tuleviku tarbeks raha koguda.* Aš stengiuosi sukaupti pinigų ateičiai.

2. (ppr. pl) reikmuo m ▫ *Isa ostis remondiks vajalikke tarbeid.* Tėvas nupirko remontui būtinų reikmenų.

+ **kontoritarbed** raštinės reikmenys

tarvis adv <t'arvis>

rodo poreikį, kad kas reikiamas; SIN vaja
 ▫ *Õpi inglise keel selgeks, seda läheb sul hiljem tarvis.* Išmok anglų kalbą, jos vėliau prisireiks.

• **tarvis olema** reikėti ▫ *Mul on tarvis täna varem ära minna.* Man šiandien reikia išeiti anksčiau.

tarvitama v <tarvitama, tarvitada, tarvitab, tarvitatud>
 vartoti ▫ *Sportlane tarvitas keelatud aineid.* Sportininkas vartojo draudžiamus preparatus.

• **alkoholi, narkootikume tarvitama** vartoti alkoholi, narkotikus ▫ *Noormees tarvitas alkoholi juba alaealisena.* Jaunuolis alkoholi vartojo dar būdamas nepilnametis.

tasa adv <tasa; laipsn. tasem>

tyliai ▫ *Ole tasa, laps magab!* Būk tyliai, vaikas miega!

tasakaal s <tasak`aal, tasakaalu, tasak`aalu> pusiausvyra f; balansas m ▫ *Ta kaotas jää peal tasakaalu ja kukkus.* Ant ledo jis prarado pusiausvyrą ir pargriuvo.

• **tasakaalu hoidma** išlaikyti pusiausvyrą
 ▫ *Töö ja isiklik elu tuleb hoida tasakaalus.* Reikia išlaikyti pusiausvyrą tarp darbo ir asmeninio gyvenimo.

• **tasakaalus olema** būti subalansuotam
 ▫ *Firma tulud ja kulud on tasakaalus.* Įmonės pajamos ir išlaidos subalansuotos.

• **sisemine, vaimne tasakaal** vidinė, dvasinė pusiausvyra

tasand s <tasand, tasandi, tasandit; pl tasandid, tasandite, tasandeid>

1. lygmuo m ▫ *Asja arutatakse riiklikul tasandil.* Klausimas bus nagrinėjamas valstybiniu lygmeniu.

• **rahvusvaheline, kohalik tasand** tarptautinis, vietinis lygmuo

2. lygis m ▫ *Vannituba asub kõõgiga samal tasandil.* Vonia ir virtuvė įrengtos tame pačiame lygyje.

tasane¹ adj <tasane, tasase, tasast; *pl* tasased, tasaste, tasaseid; *laipn.* tasasem, kõige tasasem> lyglus, -i

• **tasane maa** lygi žemė, **tasane maastik** lygus reljefas, **tasane pind** lygus paviršius
 ▫ *Eesti maastik on tasane.* Estijos reljefas lygus.

tasane² adj <tasane, tasase, tasast; *pl* tasased, tasaste, tasaseid; *laipn.* tasasem, kõige tasasem> tyllus, -i, tyklus, -i ▫ *Ta räägib tasase häälega.* Jis kalba tyliu balsu.

tase s <tase, taseme, taset; *pl* tasemed, tasemete, tasemeid>

1. **lygis** *m* (kokybės, dydžio, raidos laipsnis)
 ▫ *Koolide tase on erinev.* Mokyklų lygis skirtingas. *Võistlejad olid ühtlase tasemega.* Varžovai buvo vienodo lygio. *Ta oskab inglise keelt päris heal tasemel.* Anglų kalbą jis moka gana neblogai.

• **teadmiste, hariduse tase** žinių, išsilavinimo lygis ▫ *Õpilaste teadmiste tase on langenud.* Mokinių žinių lygis suprastėjo.

• **kuritegevuse, töötuse tase** nusikalstamumo, nedarbo lygis ▫ *Kuritegevuse tase on tõusnud.* Išaugo nusikalstamumo lygis.

2. **lygmuo** *m* ▫ *Otsust arutatakse valitsuse tasemel.* Sprendimas bus nagrinėjamas vyrausybinio lygmeniu.

3. vandens pakilimo aukštis ▫ *Järvede tase on tõusnud.* Ežerų vandens lygis pakilęs.

tasku s <t`asku, t`asku, t`askut, t`asku; *pl* t`askud, t`askute, t`askuid> kišenė *f* ▫ *Ta pani võtmed mantli taskusse.* Jis įsidėjo raktus į palto kišenę. *Mees seisis, käed taskus.* Vyras stovėjo rankas susikišęs į kišenes.

taskurätik s <t`askurätik, t`askurätiku, t`askurätikut; *pl* t`askurätikud, t`askurätikute, t`askurätikuid>

nosinē f, nosinaitē f

• **riidest, paberist taskurätik** medžiaginė, vienkartinė nosinaitė

tass s <t`as's, tassi, t`assi, t`assi; *pl* tassid, t`asside, t`as'se>

puodukas *m*, **puodelis** *m* ▫ *Ta valas tassidesse teed.* Jis išpilstė arbatą į puodelius.

+ **alustass** lėkštutė, **savitass** molinis puodelis, **teetass** arbatos puodelis (skirtas arbatai gerti)

tasu s <tasu, tasu, tasu; *pl* tasud, tasude, tasusid> užmokestis *m*; atlygis *m*; atlyginimas *m*; įkainis *m* ▫ *Kui suur on notari ühe tunni tasu?* Koks notaro valandos darbo įkainis?

• **tasu saama** gauti atlygį ▫ *Me ei saanud oma töö eest õiglast tasu.* Negavom tinkamo atlygio už savo darbą.

• **tasu võtma** imti atlygį ▫ *Ta ei võtnud töö eest mingit tasu.* Už savo darbą jis neėmė jokio atlygio.

• **tasu maksma** mokėti atlyginimą ▫ *Õhtuse töö eest maksab ettevõtte suuremat tasu.*

Už vakarinį darbą įmonė moka didesnį atlyginimą.

+ **teenustasu** mokestis už paslaugą,

töötasu darbo užmokestis

tasuline adj <tasuline, tasulise, tasulist, tasulisse; *pl* tasulised, tasuliste, tasulisi> mokam[as, -a; ANT tasuta

• **tasuline haridus** mokamas mokslas,

tasuline teenus mokama paslauga,

tasuline parkla mokama automobilių stovėjimo aikštelė

tasuma¹ *v* <tasuma, tasuda, tasub, tasutud> mokėti, sumokėti, apmokėti ▫ *Hotelli eest on juba tasutud.* Už viešbutį jau sumokėta.

• **arvet tasuma** apmokėti sąskaitą, **võlga tasuma** sumokėti skolą, **trahvi tasuma** sumokėti baudą ▫ *Tasusime arve ja lahkusime kohvikust.* Apmokėjome sąskaitą ir išėjome iš kavinės. *Palun tasuge võlg ühe nädala jooksul.* Prašom skolą sumokėti per savaitę.

• **sularahas, pangakaardiga, ülekandega tasuma** mokėti grynaisiais, kortele, pavedimu

tasuma² *v* <tasuma, tasuda, tasub> apsimokėti; verta, naudinga

■ **mida teha** Tema nõuandeid tasub kuulata.

Apsimoka paklausti jo patarimų. *Seda raamatut tasub lugeda.* Šią knygą verta perskaityti.

tasumine s <tasumine, tasumise, tasumist> mokėjimas *m*, apmokėjimas *m* ▫ *Ta jääb alati arvete tasumisega hiljaks.* Jis visada vėluoja apmokėti sąskaitas.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

tasuta adv, adj <tasuta>

nemokamai; nemokam|as, -a; ANT tasuline
 ◦ *Õppida saime tasuta.* Mokytiis galėjome nemokamai. *Tasuta kontserdile tuli palju rahvast.* Į nemokamą koncertą susirinko daug žmonių.

tatar s <tatar, t'atra, tatart>

grikis m ◦ *Ma sōin lõunaks tatart hakklihaga.* Pietums valgiau grikių su malta mėsa.

taust s <t'aust, tausta, t'austa; pl taustad, t'austade, t'austu>

1. fonas m ◦ *Maja näib suurte kuuskede taustal väiksena.* Namas aukštų eglių fone atrodo mažas.

2. pagrindas m ◦ *Et romaani mõista, tuleb tunda selle ajaloolist tausta.* Norint suprasti romaną, reikia žinoti jo istorinį pagrindą.

• **sotsiaalne, poliitiline taust** socialinis, politinis pagrindas

tava s <tava, tava, tava; pl tavad, tavade, tavasid>

paprotys m; įprotis m ◦ *Igal maal on oma tavad.* Kiekvienoje šalyje savi papročiai. *Seal pole tavaks naistel kätt suruda.* Ten neįprasta moterims paspausti ranką.

tavaline adj <tavaline, tavalise, tavalist, tavalisse; pl tavalised, tavaliste, tavalisi; laipns. tavalisem, kõige tavalisem>

įprast|as, -a; paprast|as, -a; ANT ebatavaline
 ◦ *Markus on Eestis täiesti tavaline nimi.* Estijoje Markus yra visiškai įprastas vardas. *Tavalistele inimestele võib see tekst liiga raske tunduda.* Paprastieims žmonėms šis tekstas gali pasirodyti per sudėtingas.

tavaliselt adv <tavaliselt>

įprastai; paprastai; SIN harilikult ◦ *Lähem pärast tööd tavaliselt otse koju.* Paprastai po darbo einu tiesiai namo.

tavapärane adj <tavapärane, tavapärase, tavapärast; pl tavapärased, tavapäraste, tavapäraseid; laipns. tavapärasem>

įprast|as, -a ◦ *Seda probleemi ei saa tavapärasel viisil lahendada.* Įprastu būdu šios problemos neįmanoma išspręsti.

te → teie

teada andma v <t'eadā `andma, t'eadā `anda, annab t'eadā>

pranešti, informuoti ◦ *Anna mulle teada, kui oled kirja kätte saanud.* Pranešk, kai gausi laišką.

■ **millest** *Ta oleks võinud teistele oma otsusest teada anda.* Jis galėjo informuoti ir kitus apie savo sprendimą.

teada saama v <t'eadā s'aama, t'eadā s'aada, s'aab t'eadā>

sužinoti ◦ *Ekskursioonil saime teada palju huvitavat.* Per ekskursiją sužinojome daug įdomių dalykų.

■ **millest / mille kohta** *Tahan poliitikast / poliitika kohta rohkem teada saada.* Noriu daugiau sužinoti apie politiką.

teade s <teade, t'eatē, teadet; pl t'eated, teadete, t'eatēid>

žinia f; žinutė f; pranešimas m ◦ *Sain teate, et Siim on haigeks jäänud.* Gavau žinutę, kad Simas susirgo. *Politsei teatel hukkunuid polnud.* Policijos žiniomis, žuvusiųjų nebuvo.

■ **mille kohta** *Kiirabi sai teate õnnetuse kohta kell kümme.* Greitoji pagalba pranešimą apie nelaimę gavo dešimtą valandą.

• **ametlikud teated** oficialūs pranešimai, **kurb teade** liūdna žinia, **lühike teade** trumpas pranešimas

+ **ilmateade** orų prognozė

teadlane s <t'eadlane, t'eadlase, t'eadlast; pl t'eadlased, t'eadlaste, t'eadlasi>

mokslinink|as, -ė ◦ *Konverentsil kohtusid mitme eriala teadlased.* Konferencijoje susitiko kelių sričių mokslininkai.

teadlik adj <t'eadl'ik, t'eadliku, t'eadl'ikku; pl t'eadlikud, t'eadlike, t'eadl'ikke>

1. žinan|tis, -ti; būti informuot|am, -ai

■ **millest** *Tema perekond on haigusest teadlik.* Jo šeima žino apie ligą.

■ **et** *Ostja ei olnud teadlik, et auto oli varastatud.* Pirkėjas nežinojo, kad automobilis buvo vogtas.
 2. sąmoning|as, -a ◦ *See oli tema teadlik valik.* Tai buvo sąmoningas jo pasirinkimas.

teadlikult adv <t'eadlikult>

sąmoningai ◦ *Ta esitas meile teadlikult valed andmed.* Jis sąmoningai mums pateikė klaidingus duomenis.

teadma v <t'eadma, t'eadā, t'eab, t'eatud;
t'eadis, t'eadnud>

1. žinoti; mokėti ◦ *Kas sa tead, kus ta on?*
Ar tu žinai, kur jis? *Ma tean, et ta valetab.* Aš
žinau, kad jis meluoja.

■ **mida** *Kes teab õiget vastust? Kas žino*
teisingą atsakymą? *Ma ei tea hünni sõnu.* Aš
nemoku himno žodžių.

■ **kellest-millest** *Vanemad ei tea pojust*
midagi. Tėvai nieko nežino apie sūnų. *Mida sa*
sellest asjast tead? Ką tu apie tai žinai?

2. pažinti

■ **keda-mida** *Ma ei tea kõiki töötajaid.* Aš
nepažįstu visų darbuotojų.

teadmine s <t'eadmine, t'eadmise, t'eadmist;
pl t'eadmised, t'eadmiste, t'eadmisi>

1. (*pl*) (mokslo) žinios *fpl* ◦ *Mul puuduvad*
selleks tööks vajalikud teadmised. Neturiu
tam darbui reikalingų žinių. *Ta on suurte*
teadmistega õpetaja. Jis yra daug išmanantis
mokytojas.

• **uued, põhjalikud teadmised** naujos,
išsamios žinios

• **teadmisi andma / jagama** teikti žinias,
teadmisi saama įgyti žinių, **teadmisi**
omandama įsisavinti žinias ◦ *Koolitusel*
said noored teadmisi esmaabist. Mokymuose
jaunimas įgijo žinių apie pirmąją pagalbą.

2. (*sg*) žinojimas *m* ◦ *Emal on vaja kindlat*
teadmist, et ta lapsega on kõik korras. Mama
turi tvirtai žinoti, kad jos vaikui viskas gerai.

• **teadmiseks võtma** žinoti ◦ *Võtke*
teadmiseks, et nii ma seda asja ei jäta!
Žinokite, kad aš to reikalo taip nepaliksiu!

teadus s <t'eadus, t'eaduse, t'eadust;
pl t'eadused, t'eaduste, t'eadusi>
mokslas *m*

teaduslik adj <t'eadusl'ik, t'eadusliku,
t'eadusl'ikku; *pl t'eaduslikud, t'eaduslike,*
t'eadusl'ikke; *laipnsn.* t'eaduslikum>
mokslin[is, -ė; mokslo ◦ *Töö tugineb*
teaduslikule analüüsile. Darbas grindžiamas
mokslinė analize.

• **teaduslik uurimus / uuring** mokslinis
tyrimas, **teaduslik kraad, meetod, ajakiri,**
väljaanne mokslinis laipsnis, metodas,
žurnalas, leidinys

teadvus s <t'eadvus, t'eadvuse, t'eadvust,
t'eadvusse>

sąmonė *f*

• **teadvust kaotama** prarasti sąmonę,
teadvusel olema būti sąmoningam,
teadvusele tulema atgauti sąmonę ◦ *Patsient*
tuli teadvusele. Ligonis atgavo sąmonę.

teadvustama v <teadvustama, teadvustada,
teadvustab, teadvustatud>
įsisąmoninti

■ **mida** *Meil tuleb neid probleeme*
teadvustada, mitte varjata. Mums reikia
įsisąmoninti, kad turime bėdų, o ne jas slėpti.

teatama v <t'eatama, t'eatada, t'eatab,
t'eatatud>

pranešti; informuoti ◦ *Õde helistas ja teatas*
kurva uudise. Paskambino sesuo ir pranešė
liūdną žinią.

■ **kellele** *Teatasin perearstile oma uue*
aadressi. Pasakiau šeimos gydytojui naują
savo adresą.

■ **millest** *Mees teatas õnnetusest politseisse.*
Vyras pranešė policijai apie nelaimę.

■ **et Ajaleht teatab, et homme tuleb ilus ilm.**
Laikraštis informuoja, kad rytoj bus geras oras.

teatav adj <t'eatav, t'eatava, t'eatavat;
pl t'eatavad, t'eatavate, t'eatavid>
tam tikr[as, -a; žinom[as, -a; *SIN* teatud
◦ *Et mäng võita, tuleb koguda teatav arv*
punkte. Norint laimėti žaidimą, reikia surinkti
tam tikrą skaičių taškų.

• **teataval määral** kažkiek, iš dalies, šiek
tiek, tam tikru mastu. ◦ *Teataval määral võib*
tulemustega rahule jääda. Iš dalies galima
būti patenkintiems rezultatais.

• **teatavaks tegema** paskelbti ◦ *Žürii teeb*
võistluse tulemused teatavaks. Vertinimo
komisija skelbia konkurso rezultatus

teatavasti adv <t'eatavasti>
kaip žinoma, kaip žinome ◦ *Teatavasti*
kehtivad seadused kõigile. Kaip žinome,
įstatymai galioja visiems. *Eesti pealinn on*
teatavasti Tallinn. Kaip žinoma, Estijos
sostinė yra Talinas.

teater s <t'eater, t'eatri, t'eatrit; *pl t'eatrid,*
t'eatrite, t'eatreid>

teatras *m*

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

teatud adj <t`eatud>

tam tikr|as, -a; Žinom|as, -a; SIN teatav
 ▫ *Looduses valitseb teatud tasakaal.* Gamtoje
 vyrauja tam tikra pusiausvyra.

- **teatud mōttes** tam tikra prasme ▫ *Teatud mōttes on sul õigus.* Tam tikra prasme tu teisuus.
- **teatud määral** kažkiek, iš dalies, šiek tiek, tam tikru mastu ▫ *Teatud määral oli temast siiski abi.* Vis dėlto iš jo buvo kažkiek naudos.

teave s <teave, t`eabe, teavet>informacija *f*

■ **kelle-mille kohta** *Kodulehelt leiate muuseumi kohta kasulikku teavet.* Svetainėje rasite naudingos informacijos apie muziejų.

- **vajalik, avalik, ūsikasjalik, oluline teave** reikalinga, viešojo, išsami, svarbi informacija
- **teavet saama, andma, esitama** gauti, teikti, pateikti informaciją, **teavet jagama** dalytis informacija

teavitama v <teavitama, teavitada, teavitab, teavitatud>

pranešti; informuoti; SIN informeerima

■ **keda + millest** *Dokumendi vargusest või kadumisest tuleb kohe teavitada politseid.*
 Apie dokumento vagystę ar dingimą būtina nedelsiant pranešti policijai.

teda → tema

tee¹ s <t`ee, t`ee, t`eed; pl t`eed, t`eede, t`eid>

1. kelias *m*; takas *m*; gatvė *f* ▫ *Kuhu see tee viib?* Kur veda šis kelias? *Koer jooksis üle tee.* Šuo perbėgo gatvę.

- **lai, kitsas, sirge, lumine, libe tee** platus, siauras, tiesus, snieguotas, slidus kelias
- + **kiirtee** greitkelis, **kōnnitee** šaligatvis, **maantee** plentas, **puiestee** alėja, **raudtee** geležinkelis, **sōidutee** važiuojamoji kelio dalis
- 2. kelionė *f*; judėjimo kryptis *f* ▫ *Pārast lūhikest pausi jātkasime teed.* Po trumpo atokvėpio tęsėme kelionę. *Pood jāāb meile tee peale.* Parduotuvė mums pakeliui.

• **teed kūsima** klausti kelio, **teed juhatama / nāitama** parodyti kelią ▫ *Kui sa āra eksid, kūsī teed.* Jei pasiklysi, paklausk kelio.

- **teele asuma / minema** leisti į kelią / į kelionę; **teel olema** keliauti, būti pakeliui ▫ *Asume hommikul vara teele.* Anksti ryte leisimės į kelionę. *Ma olen juba kodu poole teel.* Aš jau pakeliui namo.

tee² s <t`ee, t`ee, t`eed>arbata *f*; arbatžolės *f pl* ▫ *Ostsin paki teed.*

Nusipirkau pakelį arbatos. *Soovid sa teed või kohvi?* Norėtum arbatos ar kavos?

- **must, roheline tee** juodoji, žalioji arbata
- **teed jooma** gerti arbatą ▫ *Ma joon teed piima ja suhkruga.* Geriu arbatą su pienu ir cukrumi.

• **teed keetma / tegema** virti arbatą / (už) plikyti arbatą ▫ *Kas teen teile teed?* Ar išvirtai jums arbatos?

teeb → tegema

teekond s <t`eek`ond, t`eekonna, t`eek`onda;

pl t`eekonnad, t`eek`ondade, t`eek`ondi>

kelionė *f*; kelias *m* ▫ *Teekond kulgeb läbi mägede.* Kelias veda per kalnus. *Homme alustame teekonda Lõuna-Eestisse.* Rytoj pradėsime kelionę į Pietų Estiją.

teel adpos <t`eel>

tam tikru būdu

- **interneti teel** internetu, **meili teel** elektroniniu paštu, **posti teel** paštu, **telefoni teel** telefonu ▫ *Ostsin selle raamatu interneti teel.* Nusipirkau šią knygą internetu. *Sain arved kirja teel.* Gavau sąskaitas paštu.

teema s <teema, teema, teemat; pl teemad,

teemade, teemasid>

tema *f* ▫ *Ta pidas kõne Euroopa tuleviku teemal.* Jis sakė kalbą Europos ateities tema. *Tunnis käsitleti narkootikumide teemat.* Pamokoje nagrinėta narkotikų tema.

- **teemat valdama** išmanyti temą ▫ *Tundub, et kõneleja ei valda teemat.* Atrodo, kad kalbėtojas neišmano temos.

teene s <teene, t`eene, teenet; pl t`eened, teenete, t`eeneid>

nuopelnas *m*; paslauga *f* ▫ *Ta sai riigile osutatud teenete eest Eesti kodakondsuse.* Už nuopelnus valstybei jam suteikta Estijos pilietybė.

- **teenet tegema** daryti paslaugą ▫ *Kas sa saaksid mulle ühe teene teha?* Gal galėtum padaryti man paslaugą?

teenima v <t'eenima, t'eenida, teenib, teenitud>

uždirbti ▫ *Kui palju sa kuus teenid?* Kiek tu uždirbi per mėnesį? *Firma teenis kasumit.* Įmonė uždirbo pelno.

• **raha teenima** už(si)dirbti pinigų

teenindama v <teenindama, teenindada, teenindab, teenindatud>
aptarnauti

■ **keda Restoranis teenindas meid vāga kiire kelner.** Restorane mus aptarnavo labai vikrus padavėjas.

teenindus s <teenindus, teeninduse, teenindust, teenindusse>

aptarnavimas m ▫ *Restoranis oli hea ja kiire teenindus.* Restorane aptarnavimas buvo puikus ir greitas.

teenistus s <teenistus, teenistuse, teenistust, teenistusse>

1. uždarbis m ▫ *Kui suur su aastane teenistus on?* Kiek tu uždirbi per metus?

• **korralik, keskmine teenistus** neblogas, vidutiniškas uždarbis

2. tarnyba f ▫ *Kohtunik pidi teenistusest lahkuma.* Teisėjas turėjo pasitraukti iš tarnybos. *Avalik teenistus tähendab tööd riigiasutuses.* Viešoji tarnyba reiškia darbą valstybinėje įstaigoje. *Sel aastal kutsuti teenistusse 3500 noormeest.* Šiais metais į karinę tarnybą pakviesti 3500 vaikinių.

3. pamaldos f pl ▫ *Pühade ajal toimus kolm teenistust päevas.* Per šventes vyko trejos pamaldos per dieną.

• **hommikune, õhtune teenistus** rytinės, vakarinės pamaldos

teenus s <teenus, teenuse, teenust; pl teenused, teenuste, teenuseid>

paslauga f ▫ *Millise panga teenuseid sa kasutad?* Kurio banko paslaugomis tu naudojiesi?

• **teenuse hind, kvaliteet** paslaugos kaina, kokybė

• **teenust pakkuma, osutama** siūlyti, (su)teikti paslaugą

teenustasu s <teenustasu, teenustasu, teenustasu; pl teenustasad, teenustasude, teenustasusid>

mokestis už paslaugą m ▫ *Pankade teenustasad on tõusnud.* Mokesčiai už bankų teikiamas paslaugas yra padidėję.

teesklema v <t'eesklema, teeselda, t'eeskleb>
apsimesti, dėtis kuo ▫ *Nad teesklesid, et ei tunne teineteist.* Jie apsimetė, kad nepažįsta vienas kito.

■ **keda-mida Naine teeskles lugemist.** Moteris dėjosi skaitanti.

■ **et Ta teeskles, et ei kuule mind.** Jis apsimetė, kad manęs negirdi.

tegelane s <tegelane, tegelase, tegelast; pl tegelased, tegelaste, tegelasi>

1. veikėjas, -a (meno kūrinio personažas; vaidmens atlikėjas) ▫ *Romaani tegelased on üliõpilased.* Romano veikėjai – studentai.

• **ajalooline tegelane** istorinis veikėjas
+ **peateglane** pagrindinis veikėjas

2. veikėjas, -a (kas aktyviai dalyvauja kokioje nors veikloje) ▫ *Avaliku elu tegelasena on ta tähelepanuga harjunud.* Kaip visuomenės veikėjas, jis įpratęs prie dėmesio.

• **tähtis, silmapaistev tegelane** svarbus, žymus veikėjas

tegelema v <tegelema, tegeleda, tegeleb, tegeletud> arba <tegelema, tegelda, tegeleb, tegeldud>

1. užsiimti

■ **millega** *Ma tegelen ettevõtlusega.* Aš užsiimu verslu.

• **spordiga, muusikaga, poliitikaga tegelema** užsiimti sportu, muzika, politika

2. veikti

■ **millega** *Millega sa praegu tegeled?* – *Tegelen koristamisega.* Ką dabar veiki? – Tvarkausi.

3. rūpintis, kartu leisti laiką, bendrauti
▫ *Emma tegeles lastega.* Mama užsiėmė su vaikais.

tegelik adj <tegel'ik, tegeliku, tegel'ikku, tegel'ikku; pl tegelikud, tegelike, tegel'ikke>
tikr|as, -a; real|us, -i ▫ *Näide on pärit tegelikust elust.* Pavyzdys iš realaus gyvenimo.

• **tegelik olukord** tikroji padėtis

• **tegelik põhjus, väärtus** tikroji priežastis, vertė

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

tegelikkus s <tegel`ikkus, tegel`ikkuse, tegel`ikkust>

tikrové *f*, realybé *f* ▫ *Tegelikkuses oli asi vastupidi*. Iš tikrųjų buvo priešingai.

• **karm tegelikkus** žiauri tikrovė

tegelikult adv <tegelikult>

1. iš tikrųjų, iš tikro ▫ *Tegelikult kulus töö peale aega rohkem, kui oli planeeritud*. Iš tikrųjų darbui atlikti laiko prirėikė daugiau, nei buvo planuota.

2. tiesą sakant ▫ *Tegelikult ma ei teagi, miks ma siia tulin*. Tiesą sakant, net nežinau, ko čia atėjau.

tegema v <tegema, teha, t`eeb, t`ehtud; tegi, teinud, t`ehke, tehakse>

1. daryti; gaminti; kurti ▫ *Õhtusöögiks tegin suppi*. Vakarienei išviriau sriubos. *Põrand on tehtud puidust*. Grindys pagamintos iš medžio. *Raamatust tehti film*. Pagal knygą sukurtas filmas. *Masin teeb kõva häält*. Mašina kelia didelę triukšmą.

2. veikti ▫ *Tee ruttu, muidu jääme hiljaks!* Paskubėk, nes pavėluosim! *Lastel pole linnas suvel midagi teha*. Vasarą vaikams mieste nėra kas veikti.

3. nu-, su-, pra- (sukelti būseną, būvį) ▫ *Tegime tordi pooleks*. Pa(si)dalijome tortą pusiau. *Tee oma tuba korda!* Susitvarkyk kambarį! *Pesumasin tegi püksid katki*. Skalbyklė suplėšė kelnes.

• **kedagi murelikuks tegema** (su)kelti rūpestį,

kurvaks tegema (nu)liūdinti, **õnnelikuks tegema** (pra)džiuginti ▫ *Kingitus tegi mind õnnelikuks*. Dovana mane pradžiugino.

• **kindlaks tegema** nustatyti ▫ *Politsei tegi kindlaks varga isiku*. Policija nustatė vagies asmenybę.

• **sporti tegema** (= spordiga tegelema) sportuoti

• **nalja tegema** (pa)juokauti ▫ *Ära solvu, tegin ainult nalja*. Neįsižeisk, aš tik pajuokavau.

• **tööd tegema** (= tőotama) dirbti ▫ *Ära sega, ma teen tööd*. Netrukdyk, aš dirbu.

• **otsust tegema** (= otsustama) nuspręsti ▫ *Tegin otsuse töölt lahkuda*. Nusprendžiau išėiti iš darbo.

tegemine s <tegemine, tegemise, tegemist, tegemisse; *pl* tegemised, tegemiste, tegemisi>

1. (sg) darymas *m*; atlikimas *m* ▫ *Lükkasin otsuse tegemise edasi*. Apsispręsti nutariau vėliau.

2. darbas *m*; užsiėmimas *m*; reikalas *m* ▫ *Mul on pärast lõunat linnas tegemist*. Po pietų turiu reikalų mieste. *Igapäevaste tegemiste kõrvalt on raske laste jaoks aega leida*. Sunku atitrūkti nuo kasdienių darbų ir rasti laiko vaikams.

tegevus s <tegevus, tegevuse, tegevust, tegevusse; *pl* tegevused, tegevuste, tegevusi>

1. veikla *f*; užsiėmimas *m* ▫ *Ujumine on meeldiv tegevus*. Plaukimas – malonus užsiėmimas. *Lastele pakuti laagris mitmesugust huvitavat tegevust*. Stovykloje vaikams buvo pasiūlyta įvairių įdomių užsiėmimų.

• **igapäevane, ühiskondlik, ebaseaduslik tegevus** kasdienė, visuomeninė, neteisėta veikla

• **tegevust alustama, jätkama, lõpetama** pradėti, tęsti, baigti veiklą ▫ *Firma alustas tegevust eelmisel aastal*. Įmonė pradėjo savo veiklą praėjusiais metais.

2. veiksmas *m* ▫ *Filmi tegevus toimub 16. sajandi Inglismaal*. Filmo veiksmas vyksta XVI amžiaus Anglijoje.

tegija s <tegija, tegija, tegijat; *pl* tegijad, tegijate, tegijaid>

1. lyder|is, -ė, veikėjas, -a (plačiai žinomas žmogus ar įmonė, kuriems sekasi) ▫ *Ta on moe alal tuntud tegija*. Jis žinomas mados veikėjas. *Ta on suusamaailmas tuntud tegija*. Jis slidinėjimo pasaulyje yra žinomas veikėjas. *Balti Tubakas oli aastatel 1991–1995 Eesti sigaretiturul kõva tegija*. Įmonė „Balti Tubakas“ 1991–1995 metais Estijos cigarečių rinkoje buvo įtakinga veikėja.

2. versl|us, -i, iniciatyv|us, -i, apsukr|us, -i, suman|us, -i, veikl|us, -i ▫ *Tegijad mehed on maalt ammu linna läinud*. Verslūs vyrai jau senai iš kaimo persikraustė į miestą.

+ **heategija** geradarys, **kurjategija** nusikaltėlis, **tőotegija** darbuotojas, **valerahategija** pinigų klastotojas

tegu s <tegu, t'eo, tegu; *pl* t'eod, tegude, tegusid>
poelgis *m*; (vienkartinis) veiksmas *m*, aktas
m, poelgis *m* ◦ *Mõrvar kahetseb oma tegu*.
Žudikas gailisi savo poelgio. *Maale kolimine oli
tark tegu*. Persikelti į kaimą buvo išmintinga.

tegur s <tegur, teguri, tegurit; *pl* tegurid,
tegurite, tegureid>
veiksnyš *m*, faktorius *m* ◦ *Millised tegurid
hinda mõjutavad?* Kokie veiksniai veikia kainas?

• **majanduslikud, sotsiaalsed,**
psühholoogilised tegurid ekonominiai,
socialiniai, psichologiniai veiksniai, **oluline,**
takistav tegur svarbus, varžantis veiksnys

tegušõna s <tegušõna, tegušõna, tegušõna;>
pl tegušõnad, tegušõnade, tegušõnu>
veiksmožodis *m*

tegutsema v <tegutsema, tegutseda, tegutseb,
tegutsetud>

veikti ◦ *Peame kiiresti tegutsema, et õnnetust
ära hoida*. Turime veikti greitai, kad
išvengtume nelaimės. *Linna tegutseb kaks
kooli*. Mieste veikia dvi mokyklos.

■ **kellena** *Ta tegutseb ettevõtjana*. Jis yra
verslininkas.

teha → tegema

tehas s <tehas, tehase, tehas; *pl* tehased,
tehaste, tehaseid>

gamykla *f*; *SIN* vabrik ◦ *See tehas toodab
ehitusmaterjale*. Šioje gamykloje gaminamos
statybinės medžiagos.

tehing s <tehing, tehipgu, tehipgut; *pl* tehipgud,
tehipgute, tehipguid>

sandoris *m* ◦ *Partner loobus tehipgust*.
Partneris atsisakė sandorio.

• **kasulik, kahjulik, kahtlane, ebaseaduslik**
tehipg naudingas, nuostolingas, įtartinas,
neteisėtas sandoris

tehnika s <tehnika, tehnika, tehnikat;>
pl tehnikad, tehnikate, tehnikaid>

1. **tehnika** *f* ◦ *Tänapäeva tehnika areng on
väga kiire*. Šiandieninė technikos plėtra yra
labai sparti.

2. **tehnika** *f* (kurios nors veiklos srities
mašinos, mechanizmai, įtaisai, įrankiai)
◦ *Kõõgis tuleb kogu tehnika välja vahetada*.
Virtuvėje reikia pakeisti visą techniką.

3. **tehnika** *f* (kokios nors veiklos igūdžiai,
būdai, metodai, mokėjimas jais naudotis)
◦ *Kunstnik katsetab eri tehnikaid*.

Menininkas išbando įvairias technikas.

tehniline adj <tehniline, tehnilise, tehnilist;>
pl tehnilised, tehniliste, tehnilisi>

technin|is, -ē ◦ *Rong hilines tehnilise rikke
tõttu*. Traukinys vėlavo dėl techninio gedimo.

• **tehniline abi** techninė pagalba

tehnoloogia s <tehnol'oogia, tehnol'oogia,
tehnol'oogiat; *pl* tehnol'oogiad, tehnol'oogiate,
tehnol'oogiaid>

technologija *f*

• **tehnoloogiate areng** technologijų plėtra

• **uut tehnoloogiat rakendama** taikyti naują
technologiją, **uut tehnoloogiat välja töötama**
sukurti naują technologiją

tehtud → tegema

teid → teie; tee¹

teie *pl* pron <teie, teie, t'eid>, **te** *pl* pron <te,
te, t'eid; t'eisse, t'eis, t'eist, t'eile, t'eil, t'eilt>

jūs ◦ *Kutsun teid kõiki külla*. Kviečiu jus
visus į svečius. *Ma andestan teile*. Atleidžiu
jums. *Kas tohib teid tülitada?* Ar galima
jus sutrukdyti? *Kuidas te end tunnete?* Kaip
jaučiatės?

teine¹ pron <teine, teise, t'eist, t'eise; *pl* teised,
teiste, t'eisi>

1. kit|as, -a ◦ *Oota, kuni teised koju tulevad*.
Palauk, kol kiti pareis namo. *Ära nii kõvasti
räägi, teised kuulevad*. Nekalbėk taip garsiai,
kiti išgirs. *Pane teine pluus selga*. Apsivilk
kitą palaidinę.

2. svetim|as, -a ◦ *Ära võta teiste asju!* Neimk
svetimų daiktų!

3. kit|as, -a, kitok|s, -ia, ne t|as, -a, kitonišk|as, -a
◦ *See on ju hoopis teine asi!* Tai juk visai kas
kita! *Poiss elab just nagu teises maailmas*.
Berniukas gyvena kaip kitame pasaulyje.

teine² num <teine, teise, t'eist, t'eise; *pl* teised,
teiste, t'eisi>

antr|as, -a ◦ *Ostsin piletid teise ritta*.

Nupirkau bilietus antroje eilėje. *Saime
võistlusel teise koha*. Varžybose užėmėme
antrą vietą.

teineteise pron <teineteise, teinet'eist
(*nom. nėra*)>

vienas kitą ◦ *Jüri ja Mari armastavad
teineteist*. Jurgis ir Marija myli vienas kitą.
Kaks luuke ujuvad teineteise järel. Dvi gulbės
plaukia viena paskui kitą. *Poiss ja tüdruk
hoiavad teineteise kätt*. Vaikinas ir mergina
laiko vienas kito ranką.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

teinud → tegema

teisalt adv <teisalt>

kita vertus, antra vertus ◦ *Bussiga minna on odavam, teisalt jõuab autoga kiiremini kohale.*
Autobusu važiuoti pigiau, bet kita vertus, automobiliu greičiau nuvažiوسي.

teiseks adv <teiseks>

antra ◦ *Esiteks oli etendus igav ja teiseks ka väga pikk.* Pirma, spektaklis buvo nuobodus, antra – labai ilgas.

teisipäev s <teisip`äev, teisipäeva, teisip`äeva; pl teisipäevad, teisip`äevade, teisip`äevi>

antradienis m ◦ *Koosolek toimub teisipäeval.*
Susirinkimas vyks antradienį.

- **teisipäeva hommikul, õhtul** antradienio rytą, vakarą

- **eelmisel, järgmisel teisipäeval** praėjusį, ateinantį antradienį

teisiti adv <teisiti>

kitaip, antraip ◦ *Ma arvan teisiti.* Aš manau kitaip. *Vanasti oli kõik teisiti.* Seniau viskas buvo kitaip.

teismeline s, adj <t`eismeline, t`eismelise, t`eismelist; pl t`eismelised, t`eismeliste, t`eismelisi>
paaugllys, -ė ◦ *See laulja on teismeliste seas väga populaarne.* Šis dainininkas labai populiarus tarp paauglių. *Peres on kaks teismelist tütart.* Šeimoje auga dvi paauglės dukterys.

- **teismeline poiss** paauglys,

- **teismeline tüdruk** paauglė

teistsugune adj <t`eistsugune, t`eistsuguse, t`eistsugust; pl t`eistsugused, t`eistsuguste, t`eistsuguseid>

kitok|s, -ia; ANT samasugune ◦ *Maal on elu teistsugune kui linnas.* Kaime gyvenimas kitoks nei mieste. *On hea kuulda teistsuguseid arvamusi.* Gera girdėti kitokių nuomonių.

- **teistsugune otsus, ettepanek** kitoks sprendimas, pasiūlymas, **teistsugune**

- **arvamus** kitokia nuomonė

- **teistsugused inimesed** kitokie žmonės

teke s <teke, t`ekke, teket>

atsiradimas m; kilmė f, genezė f ◦ *Teadlased uurivad elu teket Maal.* Mokslininkai tiria gyvybės atsiradimą Žemėje. *Tulekahju tekke põhjused pole veel teada.* Gaisro priežastys dar nežinomos.

- **haiguse teke** ligos kilmė

tekikott s <tekik`ot't, tekikoti, tekik`otti;

pl tekikotid, tekik`ottide, tekik`ot'te>

antklodės užvalkalas m ◦ *Voodipesu komplektis on tekikott, padjapüür ja lina.* Patalynės komplekte yra antklodės bei pagalvės užvalkalai ir paklodė.

tekitama v <tekitama, tekitada, tekitab, tekitatud>

sukelti; padaryti; sužadinti ◦ *Ettekanne tekitas kuulajates küsimusi.* Pranešimas sukėlė klausytojams klausimų. *Torm tekitas palju kahju.* Audra padarė daug žalos.

tekk s <t`ekke, teki, t`ekki; pl tekid, t`ekkiye, t`ekke>

antklodė f ◦ *Võta teine tekk peale, kui külm hakkab.* Užsiklok antra antklode, jei pasidarys šalta.

- **villane, soe, paks tekk** vilnonė, šilta, stora antklodė

tekkima v <t`ekkima, t`ekkida, tekib>

kilti; rastis, atsirasti ◦ *Poiste vahel tekkis tüli.* Tarp berniukų kilo kivirčas. *Millal tekkis elu Maal?* Kada atsirado gyvybė Žemėje? *Tekkis küsimus, et mille peale raha kulus.* Kilo klausimas, kam buvo išleisti pinigai.

- **huvi, kahtlus, probleem tekib** kyla susidomėjimas, įtarimas, problema. *Tüdruku näole tekkis naeratus.* Mergaitės veide pasirodė šypsena.

teksad pl s <teksad, teksade, teksasid>

teksased pl s <teksased, teksaste, teksaseid>
džinsai m pl ◦ *Ta kannab tumedaid teksasid / teksaseid.* Jis dėvi tamsius džinsus.

- **naiste, meeste teksad / teksased** moteriški, vyriški džinsai

tekst s <t`ekst, teksti, t`eksti; pl tekstid, t`ekstide, t`ekste>

tekstas m ◦ *Ta uurib vanu tekste.* Jis tyrinėja senuosius tekstus.

telefon s <telefon, telefoni, telefoni; *pl* telefonid, telefonide, telefone>

telefonas *m*, **telefono numeris** *m* ▫ *Telefon helises*. Suskambo telefonas.

● **telefoniga rääkima** kalbėti telefonu ▫ *Emā rääkis telefoniga peaaegu tund aega*. Mama kalbėjo telefonu beveik valandą. *Helista mulle telefonil 55 761 443*. Paskambink man telefonu 55 761 443.

telefonikõne s <telefonikõne, telefonikõne, telefonikõnet; *pl* telefonikõned, telefonikõnede, telefonikõnesid>

pokalbis telefonu *m*

● **pikk, lühike telefonikõne** ilgas, trumpas pokalbis telefonu

● **telefonikõnet vastu võtma** atsiliepti telefonu

telefoninumber s <telefonin`umber,

telefonin`umbri, telefonin`umbrī;

pl telefonin`umbrid, telefonin`umbrate,

telefonin`umbreid>

telefono numeris *m*

telekanal s <telekanal, telekanali, telekanalit;

pl telekanalid, telekanalite, telekanaleid>

televizijos kanalas *m* ▫ *Millist telekanalit sa kõige sagedamini vaatad?* Kokį televizijos kanalą tu dažniausiai žiūri?

● **riiklik, kohalik telekanal** valstybinis, vietinis televizijos kanalas

telekas s <telekas, teleka, telekat; *pl* telekad,

telekate, telekaid>

televizorius *m* ▫ *Mis täna telekast tuleb?* Ką šiandien rodo per televizorių?

● **telekat vaatama** žiūrėti televizorių

teler s <teler, teleri, telerit; *pl* telerid, telerite,

telereid>

televizorius *m*; *SIN* televiisor

● **telerit vaatama** žiūrėti televizorių

televiisor s <telev`iisor, telev`iisori,

telev`iisorit; *pl* telev`iisorid, telev`iisorite,

telev`iisoreid>

televizorius *m*; *SIN* teler ▫ *Televiisorist tulevad*

uudised. Per televizorių rodo žinias. *Pere istub televiisori ees*. Šeima sėdi prie televizoriaus.

Pane televiisor kinni. Išjunk televizorių.

● **televiisorit vaatama** žiūrėti televizorių

televisioon s <televisi`oon, televisiooni, televisi`ooni, televisi`ooni>

televizija *f*

telk s <t`el'k, tel'gi, t`el'ki, t`el'ki; *pl* tel'gid,

t`el'kide, t`el'ke>

palapinė *f*

● **telki üles panema** pa(si)statyti palapinę

▫ *Panime telgi üles*. Pastatėme palapinę.

● **telki kokku panema** išardyti palapinę

▫ *Hommikul panime telgi kiiresti kokku*. Rytą greitai išardėme palapinę.

telliija s <t`ellija, t`ellija, t`ellijat; *pl* t`ellijad,

t`ellijate, t`ellijaid>

prenumerator|ius, -ė, užsakov|as, -a

▫ *Olen olnud selle ajakirja tellija juba üle viie aasta*. Prenumeruoju šį žurnalą jau daugiau kaip penkerius metus.

tellima *v* <t`ellima, t`ellida, tellib, tellitud>

užsakyti, užsisakyti; prenumeruoti,

užsiprenumeruoti ▫ *Tellisin interneti teel mitu raamatut*. Internetu užsisakiau keletą knygų.

■ **kellelt Kunstnikult telliti presidendi**

portree. Menininkas gavo užsakymą nutapyti prezidento portretą.

● **ajalehte, ajakirja tellima** prenumeruoti

laikraštį, žurnalą ▫ *Tellisin kolmeks kuuks*

ajalehe Postimees. Užsiprenumeravau trims mėnesiams laikraštį „Postimees“.

● **taksot tellima** iš(si)kviesti taksi ▫ *Palun telli mulle takso*. Prašau iškviesti man taksi. *Tellisin salati ja mahla*. Užsisakiau salatų ir sulčių.

tellimus s <t`ellimus, t`ellimuse, t`ellimust;

pl t`ellimused, t`ellimuste, t`ellimusi>

užsakymas *m* ▫ *Film tehti ministeeriumi*

tellimusel. Filmą sukurtas ministerijos užsakymu.

● **tellimust täitma** atlikti /įvykdyti užsakymą

▫ *Tellimus täidetakse viie päeva jooksul*.

Užsakymas bus įvykdytas per penkias dienas.

● **tellimust andma, esitama, saama, vastu**

võtma duoti, pateikti, gauti, priimti užsakymą

tellis s <tellis, tellise, tellist; *pl* tellised, telliste, telliseid>

plyta *f* ▫ *Maja on tehtud punastest tellistest*.

Namas pastatytas iš raudonų plytų.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

tema sg pron <tema, tema, teda>, **ta** sg pron <ta, ta, teda; t'alle, tal, t'alt>

jis, ji ◻ *Tema oskab kõike. Jis moka viska. Mina teda ei tunne. Aš jo nepažistu. Tal on kolm õde. Jis turi tris seseris. Mõtlen talle tihti. Dažnai apie jį galvoju.*

temperatuur s <temperat`uur, temperatuuri, temperat`uuri>

temperatūra f ◻ *Vesi hakkab keema 100-kraadisel temperatuuril. Vanduo užverda esant 100 laipsnių temperatūrai. Ööpäeva keskmine temperatuur on 15 °C. Vidutinė paros temperatūra 15 °C.*

- **kõrge, madal temperatuur** aukšta, žema temperatūra
- **temperatuur tõuseb, langeb** temperatūra kyla, krinta
- **temperatuuri mõõtma** matuoti temperatūra

tempo s <tempo, tempo, tempot>

tempas m ◻ *Töö käis kiires tempos. Darbas vyko sparčiai. Suusataja tõstab tempot. Slidininkas greitina tempą.*

- **aeglane, rahulik, ühtlane tempo** lėtas, ramus, vienodas tempas
- **tempo tõuseb, langeb** tempas greitėja, lėtėja

tennis s <tennis, tennise, tennist; pl tennised, tenniste, tenniseid>

1. (sg) **tenisas** m
 - **tennist mängima** žaisti tenisą ◻ *Nad lāksid vāļjakule tennist māngima. Jie nuėjo į aikštelę žaisti teniso.*
2. (ppr. pl) (plono audinio) **sportbatis** m ◻ *Võtke trenni kaasa dressid ja tennised. Pasiimkite į treniruotę sportinę aprangą ir sportbačius.*

teo → tegu; tigu

teoks saama v <t`eoks s`aama, t`eoks s`aada, s`aab t`eoks>

išsipildyti, tapti tikrove ◻ *Kõik unistused ei saa teoks. Ne visos svajonės išsipildo.*

teoks tegema v <t`eoks tegema, t`eoks teha, t`eeb t`eoks>

įgyvendinti, įvykdyti ◻ *Plaan tehti teoks. Planas buvo įgyvendintas.*

teooria s <te`ooria, te`ooria, te`ooriat;

pl te`ooriad, te`ooriate, te`ooriaid>

teorija f ◻ *On palju teooriaid selle kohta, kuidas maailm tekkis. Yra daug teorijų, kaip atsirado pasaulis.*

teos s <t`eos, t`eose, t`eost; pl t`eosed, t`eoste, t`eoseid>

kūrinys m ◻ „*Mona Lisa*“ on Leonardo da Vinci kõige kuulsam teos. „Mona Liza“ yra garsiausias Loenardo da Vinčio kūrinys.

teostama v <t`eostama, t`eostada, t`eostab, t`eostatud>

įgyvendinti, įvykdyti ◻ *Ta ei suutnud oma suuri plaane teostada. Jis nesugebėjo įgyvendinti didelių savo planų.*

tera s <tera, tera, tera; pl terad, terade, teri>

1. **grūdas** m ◻ *Tüdruk viskas kanadele teri. Mergaitė pabėrė vištoms grūdų.*
2. **grūdas** m (mažas daiktelis, trupinėlis) ◻ *Liiv ja suhkur koosnevad teradest. Smėlis ir cukrus sudaryti iš grūdelių.*
3. **ašmenys** m pl (kirvio, peilio, grąžto ir kt. įrankių aštruma)

terav adj <terav, terava, teravat; pl teravad, teravate, teravaid; laipsn. teravam, kõige teravam = teravaim>

1. **aštr|us, -i**; ANT nūri ◻ *Ettevaatust, nuga on väga terav! Atsargiai, peilis labai aštrus! Roosil on teravad okkad. Rožė turi aštrius spyglius.*
2. **ryšk|us, -i** ◻ *Teleka pilt ei ole piisavalt terav. Televizoriaus vaizdas nėra pakankamai ryškus.*
3. **aštr|us, -i, labai ger|as, -a** (regejimas, klausa, protas) ◻ *Ta on andekas ja terava mõistusega inimene. Jis talentingas ir aštraus proto žmogus.*
4. **aštr|us, -i**
 - **teravad toidud, pipar** aštrus maistas, pipiras
5. **griežt|as, -a, pikt|as, -a, smark|us, -i**
 - **terav kriitika** aštri kritika

teravili s <teravili, teravilja, terav`ilja;

pl teraviljad, terav`iljade, terav`ilju>

javas m (ppr. pl) ◻ *Rukis, kaer ja nisu on teraviljad. Rugiai, avižos ir kviečiai yra javai.*

- **teravilja kasvatama** auginti javus

tere interj <tere>

labas, sveikas, -a; SIN tervist^o *Tere, mina olen Katrin.* Sveikas, aš esu Katrina.

Tere hommikust! Labas rytas!

Tere päevast! Laba diena!

Tere õhtust! Labas vakaras!

Tere tulemast! Sveiki atvykę!

territoorium s <territ`oorium, territ`ooriumi, territ`ooriumi; pl territ`ooriumid, territ`ooriumide, territ`ooriume>

teritorija f^o *Saared on osa Eesti riigi territooriumist.* Salos yra dalis Estijos valstybės teritorijos. *Kooli territooriumil ei tohi suitsetada!* Mokyklos teritorijoje negalima rūkyti!

terve¹ adj <t`erve, t`erve, t`ervet; pl t`erved, t`ervete, t`erveid; laipsn. t`ervem, kõige t`ervem>

1. sveik|as, -a, nesergant|is, -i; ANT haige^o *See, kes teeb sporti, on tervem kui need, kes sporti ei tee.* Tas, kuris sportuoja, yra sveikesnis už tuos, kurie nesportuoja.

• **terveks saama** (= haigusest paranema) pasveikti, išgyti^o *Ma sain terveks.* Aš pasveikau.

2. sveik|as, -a (nesugedęs; nesulūžęs; nesudužęs; nesuplyšęs)^o *Kingad on täiesti terved ja väga vähe kantud.* Batai visiškai sveiki ir labai mažai avėti.

3. sveik|as, -a (nesupjaustytas)^o *Anna terve õun.* Duok sveiką obuolį.

terve² pron <t`erve, t`erve, t`ervet>

vis|as, -a; SIN kogu² *Terve linn on turiste täis.* Visas miestas pilnas turistų. *Siin jätkub tööd terveks eluks.* Darbo čia pakaks visam gyvenimui. *Olin eile terve päeva kodus.* Vakar visą dieną buvau namie. *Ootasin sind terve tunni.* Laukiau tavęs visą valandą.

tervelt adv <t`ervelt>

1. vis|as, -a *Koer neelas vorsti tervelt alla.* Šuo prarijo visą dešrą.

2. net *Majas on tervelt kolm vannituba.* Name net trys vonios kambariai.

tervik s <tervik, terviku, tervikut; pl tervikud, tervikute, tervikuid>

visuma f^o *Organism kujutab endast tervikut.* Organizmas sudaro visumą.

tervis s <tervis, tervise, tervist>

sveikata f^o *Mul on tugev tervis.* Mano sveikata tvirta. *Kuidas tervis on?* Kaip sveikata? *Suitsetamine kahjustab tervist.*

Rūkymas kenkia sveikatai. *Tal pole tervis päris korras.* Jo sveikata ne visai gera.

• **vaimne, füüsiline tervis** psichinė, fizinė sveikata, **kehv, nõrk** prasta, silpna sveikata

Terviseks! Į sveikata!

tervislik adj <tervisl`ik, tervisliku, tervisl`ikku, tervisl`ikku; pl tervislikud, tervislike, tervisl`ikke; laipsn. tervislikum, kõige tervislikum>

1. sveik|as, -a (naudingas sveikatai)^o *Ta elab väga tervislikult.* Jis labai sveikai gyvena.

• **tervislik toit** sveikas maistas

2. sveik|as, -a (susiję su sveikata)^o *Puudusin koolist tervislikel põhjustel.* Nebuvau mokykloje dėl sveikatos.

• **tervislik seisund** sveikatos būklė

tervist interj <tervist>

sveikas, sveika; SIN tere

tervitama v <tervitama, tervitada, tervitab>

1. sveikinti, pasisveikinti

■ **keda** *Sõbrad tervitasid teineteist.* Draugai pasisveikino. *President tervitas külalisi.* Prezidentas pasveikino svečius.

2. perduoti linkėjimus

■ **keda** *Tervita minu poolt oma vanemaid!* Perduok savo tėvams linkėjimus nuo manęs. *Joonas tervitas sind.* Jonas siunčia tau linkėjimų.

tervitus s <tervitus, tervituse, tervitust; pl tervitused, tervituste, tervitusi>

1. sveikinimas m, pasisveikinimas m^o *Ta ei vastanud mu tervitusele.* Jis neatsakė į mano pasisveikinimą.

2. (ppr. pl) sveikinimas m; linkėjimas m, palinkėjimas m *Tervitusi abikaasale!* Linkėjimai žmonai /vyru! *Annan su tervitused kindlasti edasi.* Būtinai perduosiu tavo linkėjimus.

testament s <testam`en`n, testamen`di, testam`en`ti>

testamentas m

• **testamenti tegema** sudaryti testamentą^o *Ta tegi testamendi poja nimele.* Jis testamentu turta paliko sūnui.

• **Vana Testament** Senasis Testamentas, **Uus Testament** Naujasis Testamentas

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

tibu s <tibu, tibu, tibu; *pl* tibud, tibude, tibusid>
viščiukas *m*

tige adj <tige, tigeda, tigated; *pl* tigated, tigatede, tigatedaid; *laipsn.* tigatedam, kõige tigatedam>
pikt|jas, -a ◦ *Aias oli suur ja tige koer.* Sode buvo didelis ir piktas šuo. *Väike palk teeb inimese tigatedaks.* Mažas atlyginimas pykdo žmogų.

■ **kelle-mille peale** *Ta oli minu peale väga tige.*
Jis buvo labai piktas ant manęs.

● **tigatedaks saama** supykti ◦ *Isa sai poja peale tigatedaks.* Tėvas supyko ant sūnaus.

tigu s <tigu, t'eo, tigu; *pl* t'eod, tigure, tigusid>
sraigė *f*

tihane s <tihane, tihase, tihast; *pl* tihased, tihaste, tihaseid>

zylė *f* ◦ *Panen talvel tihastele akna taha toitū.*
Žiemą padedu už lango zylėms maisto.

tihē adj <tihē, tiheda, tihedat; *pl* tihedad, tihedate, tihedaid; *laipsn.* tihedam, kõige tihedam = tihedaim>

1. tank|us, -i; tiršt|jas, -a ◦ *Koeral on tihe karv.* Šuns kailis tankus.

● **tihē udu** tirštas rūkas, **tihē vihm** smarkus lietus

2. intensyv|us, -i; įtempt|jas, -a ◦ *Ma olen Laimaga tihedas kirjavahetuses.* Mes su Laima intensyviai susirašinėjame. *Linnas on tihe liiklus.* Mieste intensyvus eismas. *Esikoha pärast käis tihe võistlus.* Vyko intensyvi kova dėl pirmos vietos.

● **tihē koostöö** glaudus bendradarbiavimas

● **tihē konkurents** intensyvi konkurencija

tihedalt adv <tihedalt; *laipsn.* tihedamalt, kõige tihedamalt>

1. glaudžiai ◦ *Need sündmused on omavahel tihedalt seotud.* Šie įvykiai tarpusavyje glaudžiai susiję.

2. dažnai ◦ *Vanasti puutusin naabritega tihedamalt kokku.* Seniau su kaimynais susitikdavome dažniau.

3. tankiai ◦ *Selles metsas kasvavad puud väga tihedalt.* Šiame miške medžiai auga labai tankiai.

tihti adv <t' ihti; *laipsn.* tihedamini, kõige tihedamini>

1. dažnai; *SIN* sageli; *ANT* harva ◦ *Käime tihti kinos.* Dažnai einame į kiną.

2. dažnai (daugeliu atveju); *SIN* sageli ◦ *Enda taset on tihti raske hinnata.* Dažnai sunku įvertinti savo lygį.

tiib s <t' iib, tiiva, t' iiba; *pl* tiivad, t' iibade, t' iibu>

1. sparnas *m* ◦ *Liblikal on värvilised tiivad.*
Drugio sparnai spalvoti. *Part pistis noka tiiva alla.* Antis pasikišo snapą po sparnu.

2. sparnas *m*, flygelis *m* ◦ *Tualett asub maja vasakus tiivas.* Tualetas yra kairiajame namo sparne.

tiiger s <t' iiger, t' iigri, t' iigrit; *pl* t' iigrid, t' iigrite, t' iigreid>

tigr|jas, -ė ◦ *Tiigrid elavad Aasias.* Tigr'ai gyvena Azijoje.

tiitel s <t' iitel, t' iitli, t' iitlit; *pl* t' iitlid, t' iitlite, t' iitleid>

titulas *m*

● **maailmameistri tiitel** pasaulio čempiono titulas

tikk s <t' ikk, tiku, t' ikku; *pl* tikud, t' ikkude, t' ikke>
degtukas *m* ◦ *Ostsin paki tikke.* Nusipirkau dėžutę degtukų.

● **tikku tõmbama** (už)brėžti degtuką ◦ *Ta tõmbas tikku ja süütas oma sigareti.* Jis užbrėžė degtuką ir užsidegė cigarete.

tilk s <t' ilk, tilga, t' ilka; *pl* tilgad, t' ilkade, t' ilku>
lašas *m*

● **tilk vett, verd** lašas vandens, kraujo

till s <t' il'l, tilli, t' illi>

krapas *m* ◦ *Lisasin supile tilli ja peterselli.*
Įdėjau į sriubą krapų ir petražolių.

● **värske, kuivatatud till** švieži, džiovinti krapai

tingima v <t' ingima, t' ingida, tingib, tingitud>

1. derėtis ◦ *Ta tingib alati müüjaga hinna üle.*
Jis visada derasi su pardavėju dėl kainos. *Tingisin hinnast 10 eurot alla.* Nusiderėjau dešimt eurų.

2. lemti, sąlygoti

■ **millest** *Kuritegevuse kasv on tingitud raskest majanduslikust olukorrast.*

Nusikalstamumo augimą lemia sunki ekonominė padėtis.

tingimus s <t'ingimus, t'ingimuse, t'ingimust; pl t'ingimused, t'ingimuste, t'ingimusi>

1. **sąlyga** f^o *Kõik taotluse esitamiseks vajalikud tingimused olid täidetud*. Visos paraiškai pateikti reikalingos sąlygos išpildytos. *Võite tööd kasutada tingimused, et viitate autorile*. Darbą galite naudotis su sąlyga, kad nurodysite jo autorių.

● **lepingu, konkursi tingimused** sutarties, konkurso sąlygos

2. (pl) **sąlygos** f pl (aplinkybės, kuriomis kas nors vyksta) ^o *Elasime kitsastes tingimustes*. Namie buvo mažai vietos. *Valitsus loob ettevõtjatele soodsad tingimused*. Vyriausybė sukuria verslininkams palankias sąlygas.

● **võrdsed tingimused** lygios sąlygos, **looduslikud tingimused** gamtinės sąlygos

tipp s <t'ipp, tipu, t'ippu, t'ippu; pl tipud, t'ippude, t'ippe>

1. **viršūnē** f; **kyšulys** m ^o *Ronisime mäe tippu*. Užlipome į kalno viršūnę. *Poolsaare tipus puhub tugev tuul*. Pusiasalio kyšulyje pučia stiprus vėjas.

2. **viršūnē** f^o *Laul jõudis kohe tabelite tippu*. Daina greitai pasiekė reitingų lentelės viršūnę. *Kirjanik suri oma kuulsuse tipul*. Rašytojas mirė būdamas savo šlovės viršūnėje.

toa → tuba

toe → tugi

toetaja s <t'oetaja, t'oetaja, t'oetajat; pl t'oetajad, t'oetajate, t'oetajaid>

rémėj|as, -a

● **partei / erakonna toetajad** partijos rėmėjai

toetama v <t'oetama, t'oetada, t'oetab, t'oetatud>

1. laikyti

■ **keda-mida** *Joodikut pidi kahelt poolt toetama*. Girtuoklį reikėjo prilaikyti iš abiejų pusių. *Postid toetavad katust*. Stulpai laiko stogą.

2. atremti, įremti

■ **millele** *Ta toetas kohvri toolile*. Jis padėjo lagaminą ant kėdės.

■ **mille vastu / vastu mida** *Toetasin redeli vastu seina*. Atrėmiau kopėčias į sieną.

3. remti; palaikyti

■ **keda-mida** *Millist kandidaati sa toetad?* Kurį kandidatą tu palaikai? *Vanemad toetavad teda majanduslikult*. Tėvai jį remia materialiai. *Direktor toetas minu ettepanekut*. Direktorius palaikė mano siūlymą.

toetamine s <t'oetamine, t'oetamise, t'oetamist>

rémimas m; palaikymas m ^o *Projekti eesmärk on noorte perede toetamine*. Projekto tikslas – paremti jaunas šeimas.

toetuma v <t'oetuma, t'oetuda, t'oetub> remtis; kliautis

■ **millele** *Proovisin valutavale jalale mitte toetuda*. Stengiausi neminti skaudama koja.

■ **mille vastu / vastu mida** *Ta toetus seljaga vastu seina*. Jis atsirėmė nugarą į sieną.

■ **kellele-millele** *Sõpradele võib alati toetuda*. Draugais visada galima pasikliauti. *Minu väide toetub faktidele*. Mano teiginys paremtas faktais.

toetus s <t'oetus, t'oetuse, t'oetust; pl t'oetused, t'oetuste, t'oetusi = t'oetuseid>

parama f; **palaikymas** m ^o *Muuseum sai riigilt toetust*. Muziejus gavo valstybės paramą. *Kodutute kasside toetuseks korraldati kontsert*. Surengtas koncertas benamėms katėms paremti.

● **toetust leidma** sulaukti palaikymo ^o *Ettepanek ei leidnud toetust*. Pasiūlymas nesulaukė palaikymo.

tohtima v <t'ohtima, t'ohtida, tohib>

1. galėti; galim|as, -a

■ **mida teha** *Kas siin tohib suitsetada? – Tohib küll! / Ei, ei tohi!* Ar čia galima rūkyti? – Taip, galima! / Ne, negalima! *Nii ei tohi käituda*. Taip negalima elgtis. *Ta ei tohi allergia tõttu pähkleid süüia*. Dėl alergijos jam negalima valgyti riešutų.

2. (neig. s.) negalėti; negalim|as, -a

■ **mida teha** *Seda meest ei tohi usaldada*. Šiuo vyru negalima pasitikėti. *Ei tohi unustada, et eksida võib igauks*. Negalima pamiršti, kad suklysti gali kiekvienas.

tohtu adj <tohtu, tohtu, tohtut; pl tohtud, tohtute, tohtuid>

didžiull|is, -ė, milžinišk|as, -a ^o *Väljakule oli kogunenud tohtu hulk inimesi*. Į aikštę susirinko didžiulė minia žmonių. *Merel olid tohtud lained*. Jūroje buvo milžiniškos bangos.

toiduaine s <toiduaine, toidu`aine, toiduainet; pl toidu`ained, toiduainete, toidu`aineid>

maisto produktas m ^o *Leib on igapäevane toiduaine*. Duona yra kasdienis maisto produktas.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

toidupood s <toidup`ood', toidup`oe, toidup`oodi, toidup`oodi; *pl* toidup`oed, toidup`oodide, toidup`ood'e>
maisto parduotuvé *f*

toime s <toime, t`oime, toimet; *pl* t`oimed, toimete, t`oimeid>

poveikis *m* ▫ *Ravimi toime avaldus kiiresti.*

Vaistų poveikis pasireiškė greitai.

• **kahjulik, tugev, rahustav toime** žalingas, stiprus, raminamasis poveikis

toime panema v <t`oime panema, t`oime p`anna, paneb t`oime>
įvykdyti; padaryti

• **kuritegu toime panema** padaryti nusikaltimą, **mõrva toime panema** įvykdyti žmogžudystę, **vargust toime panema** įvykdyti vagystę ▫ *Kuriteo pani toime alaealine.* Nusikaltimą padarė nepilnametis.

toimetaja s <toimetaja, toimetaja, toimetajat; *pl* toimetajad, toimetajate, toimetajaid>
redaktorjus, -ė ▫ *Ta töötab kirjastuses toimetajana.* Jis dirba leidykloje redaktoriumi.

+ **peatoimetaja** vyriausiasis redaktorius

toimetama v <toimetama, toimetada, toimetab, toimetatud>

1. **gabenti; pristatyti; vežti** ▫ *Kaup toimetatakse tellijale ühe nädalaga.* Prekės pirkėjui pristatomos per savaitę.

■ **kuhu** *Kiirabi toimetas kannatanu haiglasse.* Greitoji pagalba nuvežė nukentėjusį į ligoninę. *Kurjategija toimetati politseisse.* Nusikaltėlis nuvežtas į policiją.

2. **redaguoti** ▫ *Brigita on toimetanud mitmeid raamatuid.* Brigita yra suredagavusi kelias knygas.

toime tulema v <t`oime tulema, t`oime t`ulla, tuleb t`oime>

1. **išsiversti**; *SIN* hakkama saama

■ **millega** *Väikese palgaga on raske toime tulla.* Sunku išsiversti gaunant mažą algą.

■ **milleta** *Ta tuleb juba ilma vanemate abita toime.* Jis jau išsiverčia ir be tėvų pagalbos.

2. **susidoroti**; *SIN* hakkama saama

■ **millega** *Ma ei tulnud oma ülesannetega toime.* Aš nesusidorojau su savo užduotimis. *Kuidas stressiga toime tulla?* Kaip įveikti stresą?

toimetus s <toimetus, toimetuse, toimetust, toimetusse; *pl* toimetused, toimetuste, toimetusi>
redakcija *f*

toimik s <toimik, toimiku, toimikut; *pl* toimikud, toimikute, toimikuid>

byla *f* ▫ *Prokurör tutvus vangi toimikuga.*

Prokuroras susipažino su kalinio byla.

toimima v <t`oimima, t`oimida, toimib>

veikti ▫ *Pole päris selge, kuidas see ravim toimib.* Nėra visai aišku, kaip veikia šis vaistas.

■ **kuidas** *Uus süsteem toimib hästi.* Nauja sistema puikiai veikia.

toiming s <toiming, toimingu, toimingut; *pl* toimingud, toimingute, toiminguid>

veiksmas *m* ▫ *Millised on ettevõtte*

alustamiseks vajalikud toimingud? Kokių veiksmų reikia imtis norint pradėti verslą?

• **tavalised, igapäevased toimingud** įprasti, kasdieniai veiksmi

toimuma v <t`oimuma, t`oimuda, t`oimub>

vykti, įvykti ▫ *Millal järgmine koosolek toimub?* Kada vyks kitas susirinkimas?

toimumine s <t`oimumine, t`oimumise, t`oimumist>

vykimas *m* ▫ *Ürituse toimumine pole veel kindel.* Dar neaišku, ar renginys įvyks.

toimunu s <t`oimunu, t`oimunu, t`oimunut>

vyklēs, -usi ▫ *Ajaleht annab ülevaate valitsuse istungil toimunust.* Laikraštyje pateikta vyriausybės posėdžio apžvalga.

toit s <t`oit, toidu, t`oitu; *pl* toidud, t`oitude, t`oite>

maistas *m*; **valgis** *m*; *SIN* söök ▫ *Külastele pakuti sooja toitu.* Svečiams pasiūlyta karštų patiekalų. *Kuidas toit maitstes?* Ar buvo skanu?

• **maistev, tervislik toit** skanus, sveikas maistas; **soolane, vürtsikas, rasvane toit** sūrus, aštrus, riebus valgis

• **toitu valmistama** gaminti, ruošti, virti valgį ▫ *Kokk valmistab köögis toitu.* Virėjas virtuvėje gamina valgį.

+ **magustoit** desertas

toitma v <t`oitma, t`oita, toidab, toidetud; t`oitis, t`oitnud>

1. maitinti; valgydinti ◦ *Ema toidab last rinnaga*. Motina maitina vaiką krūtimi.

2. šerti; lesinti; penėti (gyvūnus) ◦ *Põrsaid peab kolm korda päevas toitma*. Paršelius reikia šerti tris kartus per dieną. *Läksime parki linde toitma*. Ėjome į parką lesinti paukščių.

toituma v <t`oituma, t`oituda, t`oitub> maitintis

■ *millest Linnud toituvad putukatest*. Paukščiai maitinasi vabzdžiais.

toll s <t`ol'l, tolli, t`olli, t`olli; pl tollid, t`ollide, t`ol'le>

muitinė f; muitinink|ai, -ės pl ◦ *Toll avastas suure koguse ebaseaduslikke sigarette*. Muitininkai aptiko didelį kiekį nelegalių cigarečių.

tollal adv <tollal>

tada ◦ *Tollal, sajandi algul, oli siin linna asemel mets*. Tada, amžiaus pradžioje, čia vietoj miesto buvo miškas.

tolm s <t`olm, tolmu, t`olmu>

dulkė f ◦ *Tal on tolmu vastu allergia*. Jis alergiškas dulkėms.

● **tolmu pühkima** valyti dulkes ◦ *Kas sa kapi pealt pühkisid tolmu?* Ar nuvalei dulkes nuo spintos?

tolmuimeja s <tolmuimeja, tolmuimeja, tolmuimejat; pl tolmuimejad, tolmuimejate, tolmuimejaid>

dulkių siurblys m

tolmune adj <tolmune, tolmuse, tolmust; pl tolmused, tolmuste, tolmuseid; laipsn. tolmusem, kõige tolmusem>

dulkėt|as, -a ◦ *Vanad raamatud olid väga tolmused*. Senos knygos buvo labai dulkėtos.

tomat s <tomat, tomati, tomatit; pl tomatid, tomatite, tomateid>

pomidoras m ◦ *Ostsin turult värskaid tomateid ja kurke*. Nupirkau turguje šviežių pomidorų ir agurkų.

tonn s <t`on'n, tonni, t`onni; pl tonnid, t`onniide, t`on'ne>

tona f

toode s <toode, t`oote, toodet; pl t`ooted, toodete, t`ooteid>

produktas m, gaminys m ◦ *Firma tõi turule uue toote*. Įmonė išleido į rinką naują gaminį. *Eelistan osta kodumaiseid tooteid*. Mieliau perku savo šalies produktus.

● **tooteid valmistama, pakkuma** gaminti, siūlyti produktus

tool s <t`ool', tooli, t`ooli; pl toolid, t`oolide, t`ool'e>

kėdė f

● **kõva, pehme tool** kieta, minkšta kėdė

tooma v <t`ooma, t`uua, t`oob, t`oodud; t`õi, toonud, tuuakse>

1. atnešti; atvežti ◦ *Sõber tõi mulle ühe huvitava raamatu*. Draugas atnešė man vieną įdomią knygą.

■ **kust Palun too poest piima**. Prašau parnešti iš parduotuvės pieno.

■ **kust + kuhu Tõin lapsed lasteaiast koju**. Parvedžiau vaikus iš darželio.

■ **kuhu + millega Kannatanu toodi haiglasse kiirabiga**. Nukentėjusysis su greitąja buvo atvežtas į ligoninę.

2. atnešti ◦ *Keegi ei tea, mida tulevik toob*.

Niekas nežino, ką atneš ateitis. *Uus nädal toob meile külmema ilma*. Nauja savaitė atneš vėsesnius orus.

● **edu, õnne tooma** atnešti sėkmę, laimę

● **kasu, tulu tooma** atnešti naudos, pajamų

3. pateikti; pristatyti

● **näidet tooma** pateikti pavyzdį ◦ *Ma toon ühe lihtsa näite*. Pateiksiu vieną paprastą pavyzdį.

● **lavale tooma** parodyti scenoje, režisuoti, statyti, **turule tooma** išleisti į rinką ◦ *Sügisel tuuakse lavale kolm uut muusikali*. Rudenį scenoje pasirodys trys nauji miuziklai.

toon s <t`oon', tooni, t`ooni; pl toonid, t`oonide, t`oon'e>

(spalvos, balso) tonas m; atspalvis m

◦ *Kingad on kleidiga ühte tooni*. Bateliai ir suknelė yra vienodo atspalvio. *Kunstnik eelistab siniseid toone*. Menininkas mėgsta mėlynus atspalvius. *Küsimus esitati teravas toonis*. Klausimas buvo užduotas griežtu tonu.

● **tumedad, heledad toonid** tamsūs, šviesūs atspalviai

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

toorelt adv <t'oorelt>

1. žaliai, šviežiai (termiškai neapdorota)

▫ *Köögilvija on kasulik süüa toorelt.* Daržoves naudinga valgyti žalias.

2. brutaliai, žiauriai, žvėriškai ▫ *Vange koheldi väga toorelt.* Su kaliniais buvo elgiamasi labai brutaliai.

toores adj <toores, t'oore, toorest>

pl t'oored, tooreste, t'ooreid>

1. šviežias, -ia, žalias, -ia, neprinokęs, -usi, nesubrendęs, -usi; ANT kūps ▫ *Õun oli toores ja hapu.* Obuolys buvo žalias ir rūgštus.
2. žalias, -ia, neišviręs, -usi, neiškepęs, -usi
▫ *Ta ei söö toorest kala.* Jis nevalgo žalios žuvies. *Kartulid on alles toored, tuleb veel keeta.* Bulvės dar neišvirusios, reikia dar pavirti.

• **toortoit** gyvas, žalias maistas, **toortoitlane** žaliavalgis, **toortoitlus** žaliavalgystė
3. brutallus, -i, žiaurjus, -i, žvėrišk|as, -a, negailesting|as, -a

• **toores vägivald** žvėriškas smurtas

tootja s <t'ootja, t'ootja, t'ootjat; *pl* t'ootjad, t'ootjate, t'ootjaid>

gamintojas, -a ▫ *Kes on Eesti suurim ehitusmaterjalide tootja?* Kas yra didžiausias statybinių medžiagų gamintojas Estijoje?

• **tootjad ja tarbijad** gamintojai ir vartotojai

tootma v <t'ootma, t'oota, toodab, toodetud; t'ootis, t'ootnud>

gaminti, pagaminti ▫ *See firma toodab tööriistu.* Ši įmonė gamina darbo įrankius.

Kus see auto on toodetud? Kur pagamintas šis automobilis?

tootmine s <t'ootmine, t'ootmise, t'ootmist, t'ootmisse>

gaminimas *m*; gamyba *f* ▫ *Elektri tootmine vähenes, kuid tarbimine kasvas.* Elektros gamyba sumažėjo, tačiau vartojimas išaugo.

tore adj <tore, toreda, toredat; *pl* toredad, toredate, toredaid; *laipsn.* toredam, kõige toredam = toredaim>

puik|us, -i ▫ *Ta on igati tore inimene.* Jis visais atžvilgiais puikus žmogus. *Nii tore, et te külla tulite!* Kaip puiku, kad atėjote į svečius!

• **tore pidu** puikus vakarėlis, **tore reis** puiki kelionė, **tore üllatus**, **uudis** maloni staigmena, naujiena

torkama v <t'orkama, torgata, t'orkab, torgatud> durti, įdurti

• **midagi noaga torkama** durti (su) peiliu, **süstlaga torkama** durti (su) švirkštu, **nõelaga torkama** durti (su) adata ▫ *Torkasin nõelaga sõrme.* Įsidūriau su adata pirštą.

torm s <t'orm, tormi, t'ormi; *pl* tormid, t'ormide, t'orme>

audra *f* ▫ *Torm murdis puu maha.* Audra nulaužė medį.

tormine adj <tormine, tormise, tormist; *pl* tormised, tormiste, tormiseid> audring|as, -a

• **tormine ilm** audringas oras, **tormine meri** audringa jūra

torn s <t'orn, torni, t'orni; *pl* tornid, t'ormide, t'orme> bokštas *m* ▫ *Kiriku tornist avanes ilus vaade ümbrusele.* Iš bažnyčios bokšto atsivėrė puikus apylinkių vaizdas.

• **kõrge torn** aukštas bokštas

tort s <t'ort, tordi, t'orti; *pl* tordid, t'ortide, t'orte> tortas *m* ▫ *Sõin tüki torti.* Suvalgiau gabalėlį torto.

• **torti lahti lõikama** supjaustyti tortą ▫ *Ta lõikas tordi lahti.* Jis supjaustė tortą.

toru s <toru, toru, toru; *pl* torud, torude, torusid> vamzdis *m* ▫ *Vannitoa torud on umbes (= vesi ei lähe alla).* Vonios vamzdžiai užsikimšę. *Toru laseb vett läbi (= on katki).* Vamzdis praleidžia vandenį.

• **jäme, peenike, sirge, kõver toru** storas, plonas, tiesus, kreivas vamzdis

toss¹ s <t'oss, tossu, t'ossu; *pl* tossud, t'ossude, t'osse>

(*ppr. pl*) sportbatis *m* ▫ *Panin tossud jalga ja läksin jooksma.* Apsiaviau sportbačius ir išėjau pabėgioti.

toss² s <t'oss, tossu, t'ossu>

(tirštas) dūmas *m* (*ppr. pl*) ▫ *Auto mootorist tõusis musta tossu.* Iš automobilio variklio kilo juodi tiršti dūmai.

traagiline s <traagiline, traagilise, traagilist, traagilisse; *pl* traagilised, traagiliste, traagilisi; *laipsn.* traagilisem, kõige traagilisem> tragišk|as, -a ▫ *Traagilises avariis hukkus kaks inimest.* Tragiškoje avarijoje žuvo du žmonės.

traat s <tr`aat', traadi, tr`aati; *pl* traadid, tr`aatide, tr`aat'e>

viela *f* ° *Sidusin juhtmed traadiga kokku.* Surišau laidus viela.

traditsioon s <traditsi`oon, traditsiooni, traditsi`ooni; *pl* traditsioonid, traditsi`oonide, traditsi`oone>

tradicija *f* ° *Laulupeod on Eestis traditsiooniks saanud.* Dainų šventės Estijoje tapo tradicija.

traditsiooniline adj <traditsiooniline, traditsioonilise, traditsioonilist, traditsioonilisse; *pl* traditsioonilised, traditsiooniliste, traditsioonilisi; *laipn.* traditsioonilisem, kõige traditsioonilisem>

tradicinļis, -ē; tradiciškļas, -a
° *Traditsioonilised arusaamad on muutumas.* Kinta tradicinis suvokimas.

• **traditsioonilised vārtused** tradicinēs vertybēs, **traditsioonilised meetodid** tradiciniai metodai

tragöödia s <trag`öödia, trag`öödia, trag`öödiat; *pl* trag`öödiad, trag`öödiate, trag`öödiaid>

tragedija *f* ° *Lapse surm oli vanemate jaoks kohutav tragöödia.* Vaiko mirtis tėvams buvo siaubinga tragedija.

trahv s <tr`ahv, trahvi, tr`ahvi; *pl* trahvid, tr`ahvide, tr`ahve>

bauda *f*
■ *mille eest Sain bussis piletiga sõidu eest trahvi.* Gavau baudą už važiavimą autobusu be bilieto.

• **trahvi määrama** skirti baudą ° *Talle määrati 250 euro suurune trahv.* Jam paskirta 250 eurų bauda.

• **trahvi maksuma** mokėti baudą ° *Maksin trahvi õigeks ajaks ära.* Baudą sumokėjau laiku.

traktor s <tr`aktor, tr`aktori, tr`aktorit; *pl* tr`aktorid, tr`aktorite, tr`aktoreid>

traktorius *m*

tramm s <tr`amm, trammi, tr`ammi, tr`ammi; *pl* trammid, tr`ammide, tr`amme>

tramvajus *m*

transport s <tr`ansp`ort, tr`anspordi, tr`ansp`orti>

transportas *m*

• **transpordi areng** transporto plėtra

trauma s <trauma, trauma, traumat; *pl* traumad, traumade, traumasid>

trauma *f* ° *Mees suri trauma tagajärjel.*

Vyras mirė dėl traumos. *Lapsepõlves saadud traumad mõjutavad hilisemat elu.* Vaikystėje patirtos traumos veikia tolesnį gyvenimą.

• **raske, kerge trauma** sunki, lengva trauma

treener s <tr`eener, tr`eeneri, tr`eenerit; *pl* tr`eenerid, tr`eenerite, tr`eeneid>

trenerļis, -ē ° *Eesti koondis vahetas treenerit.* Estijos rinktinė pakeitė trenerį.

• **võistkonna treener** komandos treneris

treenima v <tr`eenima, tr`eenida, treenib, treenitud>

treniruoti(s); lavinti ° *Sportlased treenivad võistluseks.* Sportininkai treniruoja si varžybose.

■ **keda-mida** *Ta treenib ainult lapsi.* Jis treniruoja tik vaikus. *Ristsõnade lahendamise treenib mälu.* Kryžiažodžių sprendimas lavina atmintį.

treening s <treening, treeningu, treeningut; *pl* treeningud, treeningute, treeninguid>

treniruotē *f*; *SIN* treening ° *Hommikune treening toimub saalis.* Rytinė treniruotė vyksta salėje.

trenn s <tr`en'n, trenni, tr`enni, tr`enni; *pl* trennid, tr`ennide, tr`en'ne>

treniruotē *f*; *SIN* treening ° *Pean kohe trenni minema.* Tuoį turio eiti į treniruotę.

• **trennis kāima** lankyti treniruotę ° *Kāin trennis kolm korda nādalas.* Lankau treniruotę tris kartus per savaitę.

• **trenni tegema** treniruotis ° *Enne võistlusi tegin kõvasti trenni (= treenisin palju).* Prieš varžybas sunkiai treniravausi.

trepikoda s <trepikoda, trepikoja,

trepikoda, trepik`otta; *pl* trepikojad, trepikodade, trepikodasid>

laiptinė *f* ° *Takso peatus trepikoja ees.* Taksi sustojo prie laiptinės.

trepp s <tr`epp, trepi, tr`eppi; *pl* trepid, tr`eppide, tr`epp>

laiptai *m* *pl* ° *See trepp viib keldrisse.* Šie laiptai veda į rūšį. *Kas lähme trepist või lifuga?* Lipsime laiptais ar važiuosime liftu?

• **kitsas, lai, kõrge, järsk trepp** siauri, platūs, aukšti, statūs laiptai

• **trepist üles minema** lipti laiptais į viršų, **trepist alla minema** leistis laiptais žemyn

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

triibuline adj <triibuline, triibulise, triibulist; pl triibulised, triibuliste, triibulisi>
dryžuot[as, -a] ◦ *Poiss kandis triibulist särki.*
Berniukas vilkėjo dryžuotus marškinius.

triikima v <tr`iikima, tr`iikida, triigib, triigitud>
lyginti

- **pesu triikima** lyginti skalbinius

triikimislaud s <tr`iikimisl`aud, tr`iikimislauda, tr`iikimisl`auda; pl tr`iikimislaud, tr`iikimisl`audade, tr`iikimisl`audu>
lyginimo lenta f

triikraud s <tr`iikr`aud, tr`iikraua, tr`iikr`auda; pl tr`iikraud, tr`iikr`audade, tr`iikr`audu>
lygintuvas m ◦ *Kas lūlitasid triikraua vālja?*
Ar išjungei lygintuvą?

triip s <tr`iip, triibu, tr`iipu; pl triibud, tr`iipude, tr`iipe>

dryžis m ◦ *Tal on seljas sinine valgete triipudega särk.* Jis dėvi mėlynus marškinius su baltais dryžiais.

trikk s <tr`ikk, triki, tr`ikki; pl trikid, tr`ikkide, tr`ikke>

1. triukas m ◦ *Ta oskab kaartidega igasuguseid trikke teha.* Jis moka kortomis atlikti įvairius triukus.

2. gudrybė f ◦ *Mind nii lihtsa trikiga ei peta.* Manęs taip paprastai neapgausi.

trikoo s <trik`oo, trik`oo, trik`ood; pl trik`ood, trik`oode, trik`oosid>

triko m

troll s <tr`ol`l, trolli, tr`olli, tr`olli; pl trollid, tr`ollide, tr`ol`le>

troleibusas m

trumm s <tr`umm, trummi, tr`ummi; pl trummid, tr`ummide, tr`umme>

būgnas m

• **trummi mængima** groti būgnais ◦ *Ta mængib orkestris trummi.* Orkestre jis groja būgnu.

truu adj <tr`uu, tr`uu, tr`uud; pl tr`uud, tr`uude, tr`uid = tr`uusid; laipsn. tr`uum, kõige tr`uum>
ištikim[as, -a]

■ **kellele-millele** *Koer on oma peremehele tru.* Šuo ištikimas savo šeimininkui.

• **truu sōber** ištikimas draugas,
truu abikaasa ištikimas sutuoktinis (vyras, žmona)

• **truuks jāama** likti ištikimam ◦ *Ma jāan oma pōhimōtetele truuks.* Tvirtai laikausi savo principų.

trūkkima v <tr`ūkkima, tr`ūkkida, trūkib, trūkitud>

spausdinti ◦ *Aabitsa kaanele oli trūkitud kukk.* Ant elementoriaus viršelio buvo atspausdintas gaidys.

tsirkus s <ts`irkus, ts`irkuse, ts`irkust>
cirkas m ◦ *Seda trikki nāgin tsirkuses.* Ši triuką mačiau cirke.

T-särk s <T-s`ärk, T-särgi, T-s`arki; pl T-särgid, T-s`arkide, T-s`ärke>

(teniso) marškinėliai m pl, tenisinukai m pl
◦ *Ostsin kontserdilt ansambli pildiga T-särgi.* Koncerte nusipirkau marškinėlius su grupės nuotrauka.

tšekk s <tš`ekk, tšeki, tš`ekki; pl tšekid, tš`ekkide, tš`ekke>

(kasos) čekis m ◦ *Hoia tšekk alles, muidu garantii ei kehti.* Išsaugok kasos čekį, kitaip negalios garantija.

• **tšekki kirjutama** išrašyti čekį ◦ *Ta kirjutas tšeki 1000 eurole / tuhandele eurole / tuhande euro peale.* Jis išrašė tūkstančio eurų čekį.

tualett s <tual`et`t, tualeti, tual`etti, tual`etti; pl tualetid, tual`ettide, tual`et`te>

tualetas m

• **avalik, naiste, meeste tualett** viešasis, moterų, vyrų tualetas

tualettpaper s <tual`et`tpaber, tual`et`tpaberi, tual`et`tpaberit>

tualetinis popierius m ◦ *Tualettpaper on otsas.* Baigėsi tualetinis popierius.

tuba s <tuba, t`oa, tuba, t`uppa; pl t`oad, tubade, tube = tubasid>

kambarys m ◦ *Koristasin toa āra.* Sutvarkiau kambarį.

tubli adj <tubli, tubli, tublit; pl tublid, tublide, tublisid; laipsn. tublim, kõige tublim>

šau[n]us, -i; šaunuol[is, -ė] ◦ „*Küll sa oled tāna tubli!*“ kiitis ema poega. „Šiandien tu tikrai šaunuolis!“ – pagyrė mama sūnų. *Peeter on tubli töömees.* Pēteris šaunus darbininkas. *Tānan kolleege tubli töö eest!* Dėkoju kolegoms už šaunų darbą!

tublisti adv <tublisti>

gerokai ◦ *Poiss on viimase aastaga tublisti kasvanud.* Per pastaruosius metus berniukas gerokai ūgtelėjo.

tudeng s <tudeng, tudengi, tudengit;

pl tudengid, tudengite, tudengeid>

student|as, -ė; *SIN* ūliöpilane

tugev adj <tugev, tugeva, tugevat; *pl* tugevad, tugevate, tugevaid; *laipsn.* tugevam, kõige tugevam = tugevaim>

1. stipr|us, -i; tvirt|as, -a; smark|us, -i; *ANT* nõrk
 ◻ *Minu isa on väga tugev mees. Mano tėvas labai stiprus vyras. Tugeva jää peal võivad sõita ka autod. Ant tvirto ledo gali važiuoti ir automobiliui. Tundsin südames tugevat valu. Jutau širdyje stiprų skausmą.*

• **tugev tuul** stiprus vėjas, **tugev vihm** smarkus lietus, **tugev torm** didelė audra

2. stipr|us, -i, ger|as, -a (gerai nusimanantis kokios srities klausimais); *ANT* nõrk ◻ *Tema tugev külg on võorkeelte oskus. Jo stiprioji pusė – užsienio kalbų mokėjimas.*

tugevasti adv <tugevasti; *laipsn.* tugevamini, kõige tugevamini>

stipriai; tvirtai; smarkiai ◻ *Hoidsin tal tugevasti käest kinni. Laikiau jį tvirtai už rankos. Korter sai tulekahjus tugevasti kannatada. Per gaisrą butas stipriai nukentėjo.*

tugevdama v <tugevdama, tugevdada, tugevdab, tugevdatud>

stiprinti ◻ *Asutused tugevdasid koostööd. Įstaigos stiprino bendradarbiavimą.*

• **tervist, organizmi tugevdama** stiprinti sveikatą, organizmą ◻ *Sport ja liikumine tugevdavad tervist. Sportas ir judėjimas stiprina sveikatą.*

tugevnema v <tugevnema, tugevneda, tugevneb>

stiprėti ◻ *Tuul tugevnes, laev pidi sadamasse naasma. Vėjas stiprėjo, laivas turėjo grįžti į uostą. Konkurents aina tugevneb. Konkurencija vis stiprėja.*

tugevus s <tugevus, tugevuse, tugevust, tugevusse; *pl* tugevused, tugevuste, tugevusi>

1. stiprumas *m* ◻ *Tuule tugevus on 2–5 meetrit sekundis. Vėjo stiprumas 2–5 metrai per sekundę. Vastase tugevus üllatas mind. Priešininko stiprumas mane nustebino.*

2. stiprybė *f* ◻ *Kandidaadi tugevuseks on saksa keele oskus. Kandidato stiprybė – vokiečių kalbos mokėjimas. Teame üksteise tugevusi ja nõrkusi. Žinome vienas kito stiprybes ir silpnybes.*

tugi s <tugi, t'oe, tuge; *pl* t'oed, tuge, tugesid>

1. atrama *f*; ramstis *m* ◻ *Panime vanale katusele uued toed. Pastatėme senam stogui naujas atramas.*

2. (*sg*) parama *f*, pagalba *f* ◻ *Vajasin raskes olukorras sõprade tuge. Sunkiū metu man reikėjo draugų pagalbos. Poeg on vanematele suureks toeks. Sūnus tėvams didelė parama.*
 ◻ **kelle-mille toel** (= kellegi vōi millegi abiga) padedant, dėka *Uus kirik ehitati annetuste toel. Nauja bažnyčia buvo pastatyta suaukotomis lėšomis.*

tuginema v <tuginema, tugineda, tuginėb> remtis; *SIN* pōhinema

■ **millele** *Minu väide tuginėb faktidele. Mano teiginys paremtas faktais. Kõik tuginėb usaldusele. Viskas paremta pasitikėjimu.*

tugitool s <tugit'ool', tugitooli, tugit'ooli, tugit'ooli; *pl* tugitoolid, tugit'oolide, tugit'ool'e> fotelis *m*

• **suur, mugav tugitool** didelis, patogus fotelis

tuhat num <tuhat, tuhande, tuhandet;

pl tuhanded, tuhandete, tuhandeid>

tūkstantis *m* ◻ *Sain töö eest tuhat eurot.*

Už darbą gavau tūkstantį eurų. *Väljakule kogunes tuhandeid inimesi. Į aikštę susirinko tūkstančiai žmonių.*

tuhatoos s <tuhat'oos, tuhatoosi, tuhat'oosi, tuhat'oosi; *pl* tuhatoosid, tuhat'ooside, tuhat'oose> peleninė *f* ◻ *Ta kustutas suitsu tuhatoosi. Jis užgesino cigaretę į peleninę.*

tuhk s <t'uhk, tuha, t'uhka>

pelenai *m pl* ◻ *Sigareti otsast kukkus tuhka. Nuo cigaretės nubiro pelenai.*

tuisk s <t'uisk, tuisu, t'uisku>

pūga *f* ◻ *Tāna on selle talve esimene tugev tuisk. Šiandien pirmoji stipri pūga šią žiemą.*

tuju s <tuju, tuju, tuju; *pl* tujud, tujude, tujusid> nuotaika *f* ◻ *Mul läks tuju halvaks. Mano nuotaika subjuro. Seltskond oli lõbusas tujus. Kompanija buvo linksmos nuotaikos.*

• **tuju tōuseb, langeb, paraneb** nuotaika kyla, krinta, gerėja

• **tuju tōstma, rikkuma** pakelti, sugadinti nuotaiką

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

tulek s <tulek, tuleku, tulekut>

atėjimas *m*; atvykimas *m* ◦ *Koer märkas juba kaugelt perenaise tulekut.* Šuo jau iš tolo pastebėjo ateinančią šeimininę. *Kiirabi tulek võttis aega vaid viis minutit.* Greitajai pagalbai atvykti prireikė tik penkių minučių.

+ **kokkutulek** suvažiavimas, susitikimas, **sissetulek** pajamos

tulekahju s <tulekahju, tulekahju, tulekahjut = tulekahju; *pl* tulekahjud, tulekahjude, tulekahjusid> **gaisras** *m* ◦ *Sadamas puhkes suur tulekahju.* Uoste kilo didelis gaisras.

- **tulekahju kustutama** gesinti gaisrą
- **tulekahjus hävima, hukkuma** sudegti, žūti gaisre

tulema¹ v <tulema, t'ulla, tuleb, t'uldud; tuli, tulnud, tullakse>

1. **ateiti; atvažiuoti; grįžti** ◦ *Tule kiiremini, me jääme hiljaks.* Ateik greičiau, mes vėluojame.

■ **kuhu** *Kas sa tuled meile külla?* Ar ateisi pas mus į svečius?

■ **kust** *Ta tuli töölt.* Jis grįžo iš darbo.

■ **millega** *Kas sa tuled rongi või bussiga?* Ar atvažiuosiu traukiniu, ar autobusu?

■ **mida tegema** *Lapsed tulid sööma.* Vaikai atėjo valgyti.

• **jala /jalgsi tulema** ateiti pėsčiam ◦ *Tulin täna hommikul jala /jalgsi kooli.* Šiandien rytą į mokyklą atėjau pėsčias.

2. **ateiti** ◦ *Sulle tuli kiri.* Tau atėjo laiškas. *Kevad tuli sel aastal vara.* Pavasaris šiemet atėjo anksti.

3. **kilti, atsirasti** (iš kur arba iš ko) ◦ *Kust see raha tuli?* Iš kur šie pinigai? *Ettepanek tuli valitsuselt.* Pasiūlymas atėjo iš vyriausybės.

4. **kilti, rasti**
 ■ **kellel** *Mul tuli hea mõte!* Man kilo gera mintis! *Tal tuli hirm peale.* Jam kilo baimė.

tulema² v <tulema, t'ulla, tuleb; tuli, tulnud> reikėti; turėti; privalėti; *SIN* pidama²

■ (**kellel**) + **mida teha** *Meil tuli vara tõusta.* Mums reikėjo anksti keltis. *See otsus tuleb neil endil teha.* Šį sprendimą jie turi priimti patys. *Maja tuleb remontida.* Namą reikia remontuoti.

tulemus s <tulemus, tulemuse, tulemust, tulemusse; *pl* tulemused, tulemuste, tulemusi>

rezultatas *m* ◦ *Sõnaraamat valmis paljude inimeste töö tulemusena.* Žodynas – daugelio žmonių darbo rezultatas. *Selgusid konkursi tulemused.* Paaiškėjo konkurso rezultatai.

• **suurepärane, kehv, esialgne tulemus** puikus, prastas, pirminis rezultatas

tuletõrje s <tuletõrje, tulet'õrje, tuletõrjet> **gaisrinė f** ◦ *Helistasin tuletõrjese.*

Paskambinau į gaisrinę. *Tuletõrje jõudis kiiresti kohale.* Ugniagesiai atvyko greitai.

tuletõrjuja s <tulet'õrjuja, tulet'õrjuja, tulet'õrjujat; *pl* tulet'õrjujad, tulet'õrjujate, tulet'õrjujaid>

ugniagesljs, -ė, gaisrinink|as, -ė ◦ *Tuletõrjujad tungisid põlevasse majja ja päästsid tulest kuus inimest.* Ugniagesiai įsiveržė į degantį namą ir išgelbėjo iš ugnies šešis žmones.

tulev adj <tulev, tuleva, tulevat; *pl* tulevad, tulevate, tulevaid>

ateinant|jis, -i ◦ *Egle otsib tulevaks õppeaastaks uut elukohta.* Eglė ieško naujos gyvenamosios vietos kitiems mokslo metams.

• **tuleval aastal** ateinančiais metais, **tuleval nädalal** ateinančią savaitę

tulevane adj <tulevane, tulevase, tulevast; *pl* tulevased, tulevaste, tulevasi> **būsim|as, -a; ateinant|jis, -i**

• **tulevane töökoht** būsima darbo vieta,

tulevane amet būsima profesija

• **tulevane abikaasa** būsimas sutuoktinis (būsimas vyras /būsima žmona), **tulevane ema** būsima mama, **tulevased põlvkonnad** ateinančios kartos

tulevik s <tulev`ik, tuleviku, tulev`ikku, tulev`ikku>

ateitis f ◦ *Ta unistab paremast tulevikust.* Jis svajoja apie geresnę ateitį.

• **lähemas, kaugemas tulevikus** artimoje, tolimoje ateityje

• **tulevikku ennustama** spėti ateitį

tuli s <tuli, tule, t'uld, t'ulle; *pl* tuled, tulede, tulesid>

1. **ugnis** *f*; **laužas** *m* ◦ *Süütasin kaminas tule.*

Užkūriau židinyje ugnį. *Pane tulle puid juurde.* Įmesk malkų į ugnį.

• **tuld tegema** užkurti ugnį ◦ *Isa tegi ahju tule.* Tėvas užkūrė krosnyje ugnį. *Tegime aias tuld.* Sode užkūrėme laužą.

2. **gaisras** *m* ◦ *Tuli sai alguse magamistoast.* Gaisras kilo miegamajame.

• **tuld kustutama** gesinti gaisrą ◦ *Tuld kustutati terve öö.* Gaisras buvo gesinamas visą naktį.

3. **šviesa** *f* ◦ *Astusin tuppa ja süütasin tule.* Įėjau į kambarį ir uždegiau šviesą. *Auto tagumised tuled ei põlenud.* Užpakaliniai automobilio žibintai nedegė.

• **tuld põlema panema** uždegti šviesą; **tuld ära kustutama** užgesinti šviesą ◦ *Pane tuli põlema.* Uždek šviesą.

4. **ugnis** *f* (šaudymas)

• **tuld avama** leisti ugnį ◦ „*Tuld!*“ *hüüdis kapten.* „Ugnis!“ – suriko kapitonas.

tuline adj <tuline, tulise, tulist; *pl* tulised, tuliste, tuliseid; *laipsn.* tulisem, kõige tulisem>

karšt|as, -a ◦ *Ole ettevaatlik, kohv on tuline.*

Būk atsargus, kava karšta.

tulistama v <tulistama, tulistada, tulistab, tulistatud>

šauti; šaudyti ◦ *Sõdurit tulistati jalga.*

Kareiviui šovė į koją.

■ **kelle-mille pihta** ◦ *Mees tulistas politseinike pihta.* Vyras šovė į policininkus.

• **püstolist, automaadist tulistama**

šaudyti iš pistoleto, iš automato

tulp¹ s <t'ulp, tul'bi, t'ul'pi; *pl* tul'bid, t'ul'pide, t'ul'pe>

tulpė *f*

tulp² s <t'ulp, tulba, t'ulpa, t'ulpa; *pl* tulbad, t'ulpade, t'ulpi>

stulpelis *m* ◦ *Sõnaraamatu lehel paikneb tekst kahes tulbas.* Žodyno puslapyje tekstas išdėstytas dviem stulpeliais.

tulu s <tulu, tulu, tulu; *pl* tulud, tulude, tulusid>
pajamos *f pl*; ANT kulu ◦ *Pere tulud ja kulud on tasakaalus.* Šeimos pajamos ir išlaidos subalansuotos.

• **tulu saama, teenima** gauti, uždirbti pajamų ◦ *Riik saab tulu peamiselt maksudest.*

Daugiausia pajamų valstybė gauna iš mokesčių.

• **tulu tooma** nešti / duoti pajamas ◦ *Sadam tooks tulu kaks miljardit eurot aastas.* Uostas atneštų du milijardus eurų pajamų per metus.

tulumaks s <tulum`aks, tulumaksu, tulum`aksu>
pajamų mokestis *m* ◦ *Palgast on tulumaks juba maha võetud.* Iš atlyginimo jau išskaičiuotas pajamų mokestis.

• **tulumaksu maksma** mokėti pajamų mokestį

tume adj <tume, tumeda, tumedat; *pl* tumedad, tumedate, tumedaid; *laipsn.* tumedam, kõige tumedam>
tams|us, -i; ANT hele ◦ *Praegu on moes tumedat värvi riided.* Dabar madingi tamsių spalvų drabužiai. *Tüdrukul on tumedad (= brünetid) juuksed.* Mergaitės plaukai tamsūs.

• **tumesinine** tamsiai mėlynas

tund s <t'un'd, tunni, t'un'di, t'un'di; *pl* tunnid, t'un'dide, t'un'de>

1. **valanda** *f* ◦ *Sõit kestis kaks tundi.* Kelionė truko dvi valandas. *Kontsert algab tunni aja pärast.* Koncertas prasideda po valandos.

• **veerand tundi** 15 minučių / ketvirtis valandos, **pool tundi** pusė valandos, **kolmveerand tundi** 45 minutės / trys ketvirčiai valandos

2. **pamoka** *f* ◦ *Esmaspäeval on meil seitse tundi.* Pirmadienį turime septynias pamokas.

Tunnid algavad kell 8 ja lõppevad kell 16. Pamokos prasideda 8 valandą ir baigiasi 16 valandą.

tundlik adj <t'undl`ik, t'undliku, t'undl`ikku; *pl* t'undlikud, t'undlike, t'undl`ikke; *laipsn.* t'undlikum, kõige t'undlikum>

jautr|us, -i

■ **mille suhtes** *Ta on kriitika suhtes väga tundlik.* Jis labai jautrus kritikai.

• **tundlik teema** jautri tema, **tundlik küsimus** jautrus klausimas

■ **mille suhtes / mille vastu** *Mu nahk on päikese suhtes / vastu tundlik.* Mano oda jautri saulei.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

tundma v <t`undma, t`unda, tunneb, t`untud; t`un`dis, t`undnud>

1. **jausti; jaustis** ◦ *Järsku tundsini, et mul hakkab halb*. Staiga pajutau, kad man darosi bloga. *Ta tundis tugevat valu*. Jis jautē stiprū skausmā.

■ **kuidas** *Kuidas sa end tunned? – Ma tunnen ennast hästi /halvasti*. Kaip jautiesi? – Jaučiuosi gerai /blogai.

■ **millisena** *Tunnen ennast väga haigena*. Jaučiuosi sunkiai sergantis.

● **lõhna, maitset tundma** jausti kvapā, skonī

● **väsimust, janu, nälga tundma** jausti

nuovargī, troškulī, alkī

2. **pažinti; išmanyti**

■ **keda-mida** *Me tunneme üksteist juba lapsepõlvest*. Mes pažįstame vienas kitą jau nuo vaikystės. *Ta ei tunne eriti hästi kodumaist kirjandust*. Jis nelabai gerai išmano savo krašto literatūrā.

3. patirti emocijas

● **hirmu tundma** baimintis, **muret tundma**

rūpintis, **rõõmu tundma** džiaugtis, **uhkust**

tundma didžiuotis ◦ *Isa tunneb tütre üle uhkust*. Tēvas didžiuojasi dukterimi.

● **huvi tundma** domētis ◦ *Ta tunneb huvi matemaatika vastu*. Jis domisi matematika.

tundmatu adj <t`undmatu, t`undmatu, t`undmatut; pl t`undmatud, t`undmatute, t`undmatuid; laipsn. t`undmatum, kõige t`undmatum>

nežinomļas, -a; ANT **tuntud** ◦ *Need seened on mulle täiesti tundmatud*. Šie grybai man visiškai nežinomi. *Tundmatud kurjategijad röövisid eile öösel pankā*. Nenustatyti nusikaltėliai vakar naktį apiplėšė bankā.

tundmine s <t`undmine, t`undmise, t`undmist> pažinimas m, išmanymas m ◦ *Eksamil kontrolliti Eesti ajaloo tundmist*. Egzaminu buvo tikrinamas Estijos istorijos pažinimas.

tunduma v <t`unduma, t`unduda, t`undub> atrodyti; SIN paistma, nāima

■ **milline /millisena** *See lugu paistab uskumatu /uskumatuna*. Ši istorija atrodo neįtikėtina.

■ **mida tegevat** *Kõik tundub olevat selge*. Viskas atrodo aišku. *Seletus tundus sobivat*. Paaiškinimas atrodė tinkamas.

■ **et** *Tundub, et ta ei tulegi täna*. Atrodo, kad jis šiandien ir neateis.

tunduvalt adv <t`unduvalt>

žymiai; daug; gerokai ◦ *Täna on tunduvalt soojem ilm kui eile*. Šiandien oras gerokai šiltesnis nei vakar.

tungima v <t`ungima, t`ungida, tungib>

įsiveržti; įsibrauti

■ **kuhu** *Varas tungis majja akna kaudu*. Vagis įsibrovė į namą per langą. *Sõjavägi tungis üle piiri*. Armija prasiveržė pro sieną. *Vesi tungis keldrisse sisse*. Vanduo įsiveržė į rūšį.

tunne s <tunne, t`unde, tunnet; pl t`unded, tunnete, t`undeid>

1. **jausmas** m ◦ *Armastus on tugev tunne*.

Meilė – stiprus jausmas. *Kõhus oli pärast sööki raske tunne*. Po valgio skrandį apėmė sunkumas. *Film tekitas minus segaseid tundeid*. Filmas man sukėlė prieštarūgų jausmū.

● **mõnus, imelik tunne** malonus, keistas jausmas

2. **nuojauta** f ◦ *Mul tekkis tunne, et keegi kuulab meid pealt*. Nuojauda man kuždėjo, kad kažkas mūsų klausosi.

tunnel s <t`unnel, t`unneli, t`unnelit;

pl t`unnelid, t`unnelite, t`unneleid>

tunelis m ◦ *Rong sõitis läbi pika ja pimedā tunneli*. Traukinys važiavo ilgu ir tamsiu tuneliu.

tunnetama v <tunnetama, tunnetada, tunnetab, tunnetatud>

jausti

■ **mida** *Kui koer tunnetab ohtu, siis ta hammustab*. Pajutęs pavojū, šuo kanda. *Tantsija tunnetab hästi rütmi*. Šokėjas puikiai jaučia ritmā.

■ **et** *Ta tunnetas, et midagi on teisiti*. Jis jautė, kad kažkas ne taip.

tunniplaan s <tunnipl`aan', tunniplaani, tunnipl`aani, tunnipl`aani; pl tunniplaaniid, tunnipl`aanide, tunnipl`aan'e>

(pamokū) tvarkaraštis m ◦ *Kirjutasin tunniplaani päevikusse*. Užsirašiau dienoraštyje pamokū tvarkaraštį.

● **tunniplaani koostama** sudaryti (pamokū) tvarkaraštį

tunnistaja s <tunnistaja, tunnistaja, tunnistajat; pl tunnistajad, tunnistajate, tunnistajaid>

liudytojas, -a, liudininklas, -ė ◦ *Politsei otsib avarii tunnistajaid*. Policija ieško avarijos liudytojų. *Ta esineb kohtus tunnistajana*. Teisme jis dalyvauja kaip liudytojas.

● **oluline, peamine tunnistaja** svarbus, pagrindinis liudytojas

tunnistama v <tunnistama, tunnistada, tunnistab, tunnistatud>

1. pripažinti; prisipažinti

■ **mida** *Ta ei tunnista oma vigu*. Jis nepripažįsta savo klaidų. *Kurjategija ei tunnistanud oma süüid*. Nusikaltėlis nepripažįno esąs kaltas.

■ **et Pean tunnistama, et sul oli õigus**. Turiu pripažinti, kad tu buvai teisus.

2. liudyti ◦ *Mind kutsuti kohtusse tunnistama*. Mane pakvietė į teismą liudyti.

■ **kelle-mille vastu Ma pean kohtus Raimondi vastu tunnistama**. Teisme turiu liudyti prieš Raimondą.

3. pripažinti, paskelbti ◦ *Kohus tunnistas nad süüdi*. Teismas pripažino juos kaltais.

■ **milliseks Ta tunnistati surnuks**. Jis paskelbtas mirusiu.

tunnistus s <tunnistus, tunnistuse, tunnistust, tunnistusse; pl tunnistused, tunnistuste, tunnistusi>

1. pažymėjimas m; liudijimas m ◦ *Täna saavad põhikooli õpilased tunnistused*.

Šiandien pagrindinės mokyklos mokiniai gaus pažymėjimus.

+ **isikutunnistus** asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas, **sünnitunnistus** gimimo liudijimas

2. parodymai m pl ◦ *Ta nägi õnnetust pealt ja andis kohtus tunnistuse*. Jis matė nelaimę ir davė parodymus teisme.

tunnus s <tunnus, tunnuse, tunnust; pl tunnused, tunnuste, tunnuseid>

požymis m ◦ *Hea isu on terve inimese tunnus*. Geras apetitas yra sveiko žmogaus požymis. *Põletiku tunnused on palavik, valu ja paistetus*. Uždegimo požymiai yra temperatūra, skausmas ir patinimas.

● **iseloomulik, oluline, peamine, ühine tunnus** būdingas, svarbus, pagrindinis, bendras požymis

tunnustama v <tunnustama, tunnustada, tunnustab, tunnustatud>

pripažinti; įvertinti; gerbti; pagirti ◦ *Ta on tunnustatud teadlane*. Jis yra pripažintas mokslininkas.

■ **millega Minu tööd tunnustati preemiaga**. Mano darbas įvertintas premija. *Island tunnustas Eesti iseseisvust 22. augustil 1991*. Islandija pripažino Estijos nepriklausomybę 1991 m. rugpjūčio 22 d.

tunnustus s <tunnustus, tunnustuse, tunnustust>

pripažinimas m; pagyrimas m ◦ *Iga laps vajab tunnustust*. Kiekvieną vaiką reikia pagirti.

● **rahvusvaheline tunnustus** tarptautinis pripažinimas

● **tunnustust avaldama** (pa)reikšti padėką, pagyrimą ◦ *Tubli töö eest avaldati tunnustust*. Už gerą darbą buvo pareikšta padėka.

● **tunnustust väärima** būti vertam pripažinimo, **tunnustust pälvima** pelnyti pripažinimą ◦ *Ettepanek väärrib tunnustust*. Pasiūlymas vertas pripažinimo.

tuntud adj <t`untud; laipsn. t`untum, kõige t`untum = t`untuim>

žinom[as, -a; ANT tundmatu ◦ *Mis on Eesti tuntuim film?* Koks žinomiausias estų filmas?

● **tuntud inimene, näitleja, ärimees** žinomas žmogus, aktorius, verslininkas

● **tuntuks saama** tapti žinomam ◦ *Kirjanik sai tuntuks alles pärast surma*. Rašytojas tapo žinomas tik po mirties.

tupp s <t`upp, tupe, t`uppe, t`uppe; pl tuped, t`uppe, t`uppi>

1. makštis f (dėklas, įmova) ◦ *Ta tõmbas mõõga tupest*. Jis išsitraukė kalaviją iš makšties.

2. makštis f (vagina)

tuppa → tuba

turg s <t`urg, turu, t`urgu; pl turud, t`urgude, t`urge>

1. turgus m ◦ *Käin turul iga pühapäev*. Kiekvieną sekmadienį einu į turgų.

2. rinka f ◦ *Turule tulid uued arvutid*. Rinkoje pasirodė naujų kompiuterių.

● **kohalik, rahvusvaheline turg** vietinė, tarptautinė rinka

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

turist s <tur`ist, turisti, tur`isti; *pl* turistid, tur`istide, tur`iste>

turist|jas, -ê ◦ *Vanalinnas on igal suvel palju turiste*. Senamiestyje kiekvieną vasarą daug turistų.

turniir s <turn`iir, turniiri, turn`iiri; *pl* turniirid, turn`iiride, turn`iire>

turnyras m ◦ *Ta mængib hästi tennist, osaleb isegi turniiridel*. Jis gerai žaidžia tenisą, dalyvauja net turnyruose.

turvaline adj <turvaline, turvalise, turvalist, turvalisse; *pl* turvalised, turvaliste, turvalisi; *laipsn.* turvalisem, kõige turvalisem>

saug|jus, -i ◦ *Lapsel on turvaline kodu*. Vaikas turi saugius namus.

- **turvaline keskkond, paik** saugi aplinka, vieta

turvalisus s <turvalisus, turvalisuse, turvalisust>

saugumas m ◦ *Kes vastutab reisijate turvalisuse eest?* Kas atsakingas už keleivių saugumą? *Turvalisuse huvides kasutage rattaga sõites kiivrit*. Saugumo sumetimais važiuodami dviračiu segėkite šalną.

- **turvalisust tagama** užtikrinti saugumą

turvamees s <turvam`ees, turvamehe, turvam`eest; *pl* turvamehed, turvameeste, turvamehi>

apsauginink|jas, -ê ◦ *Presidendil on alati turvamehed kaasas*. Prezidentą visada lydi apsaugininkai.

turvavöö s <turvav`öö, turvav`öö, turvav`ööd; *pl* turvav`ööd, turvav`ööde, turvav`öid = turvav`öösid>

saugos diržas m ◦ *Turvavöö kaitseb sõitjaid avarii korral*. Avarijos atveju saugos diržas apsaugo keleivius.

- **turvavööd kinnitama / kinni panema** už(si)segti saugos diržą; **turvavööd lahti tegema** at(si)segti saugos diržą ◦ *Panin turvavöö kinni*. Užsisėgiau saugos diržą.

tuttav adj, s <t`uttav, t`uttava, t`uttavat; *pl* t`uttavad, t`uttavate, t`uttavaid; *laipsn.* t`uttavam, kõige t`uttavam>

1. pažįstam|jas, -a; žinom|jas, -a ◦ *Külas on kõik omavahel tuttavad*. Kaime visi vienas kitą pažįsta. *Käisin ühe tuttava arsti juures*. Buvau pas vieną pažįstamą gydytoją.

- **tuttav tunne, hääl, nägu** pažįstamas jausmas, balsas, veidas

- **tuttavaks saama** (= tutvuma) susipažinti ◦ *Saage tuttavaks, see on minu õde Ellinor!* Susipažinkite, čia mano sesuo Eleonora!

2. pažįstam|jas, -a (žmogus, su kuriuo palaikoma pažintis) ◦ *Meil on ühiseid tuttavaid*. Mes turime bendrų pažįstamų. *Tal on palju sõpru ja tuttavaid*. Jis turi daug draugų ir pažįstamų.

- **vana, hea tuttav** senas, geras pažįstamas

tutvuma v <t`utvuma, t`utvuda, t`utvub> susipažinti

- **kellega-millega** *Tutvusin konverentsil mitme teadlasega*. Konferencijoje susipažinau su keletu mokslininkų. *Turistid tutvusid Tallinna vanalinnaga*. Turistai susipažino su Talino senamiesčiu.

Meeldiv tutvuda! Malonu susipažinti!

tutvus s <t`utvus, t`utvuse, t`utvust; *pl* t`utvused, t`utvuste, t`utvusi = t`utvuseid>

pažintis f ◦ *Tutvusin Kariniga kaks aastat tagasi*. Susipažinau su Karina prieš dvejus metus.

- **kasulik, lähedane tutvus** naudinga, artima pažintis

- **tutvusi sõlmima / looma** (už)megzti pažintis ◦ *Sõlmisin reisil palju uusi tutvusi*. Kelionėje užmezgiau daug naujų pažinčių.

- **tutvust tegema** susipažinti ◦ *Homme teeme linnaga tutvust*. Rytoj susipažinsime su miestu.

tutvustama v <tutvustama, tutvustada, tutvustab, tutvustatud>

pristatyti; supažindinti ◦ *Lubage tutvustada: proua Kask ja härra Tamm!* Leiskite pristatyti: ponias Kask ir ponas Tamm!

- **keda-mida + kellele** *Tahaksin teile tutvustada ühte huvitavat projekti*. Norėčiau jums pristatyti vieną įdomų projektą.

tutvustamine s <tutvustamine, tutvustamise, tutvustamist>
pristatymas m; **supažindinimas** m ◦ *Selts tegeleb eesti kultuuri tutvustamisega välismaal*. Draugija užsiima estų kultūros pristatymu užsienyje.

tuua → **tooma**

tuul s <t'uul, tuule, t'uult, t'uulde; pl tuuled, tuulte, t'uuli>
vējas m ◦ *Väljas tōsis tugev tuul*. Lauke pakilo stiprus vējas. *Tuul puhub tormi ajal kuni 30 meetrit sekundis*. Audros metu vējas pučia iki 30 metru per sekundē.

tuuline adj <tuuline, tuulise, tuulist; pl tuulised, tuuliste, tuuliseid; laipsn. tuulisem, kõige tuulisem>
vējuot|jas, -a ◦ *Mere ääres on väga tuuline*. Prie jūros yra labai vējuota. *Ilm oli tuuline ja vihmane*. Oras buvo vējuotas ir lietingas.

tuvastama v <tuvastama, tuvastada, tuvastab, tuvastatud>
 nustatyti ◦ *Politsei tuvastas kurjategija*. Policija nustatė nusikaltėį. *Tal tuvastati raske haigus*. Jam nustatyta sunki liga.

■ *et Kohus tuvastas, et süüdi olid mõlemad pooled*. Teismas nustatė, kad kaltos buvo abi pusės.

tuvi s <tuvi, tuvi, tuvi; pl tuvid, tuvide, tuvisid>
balandis m, **karvelis** m ◦ *Väljak on tuvisid täis*. Aikštėje pilna balandžių.

tõde s <tõde, t`õe, tõde>
tiesa f; **teisybē** f ◦ *Uurija tahab teada tõde*. Tyrėjas nori žinoti teisybę. *Tõde selgus kohtus*. Tiesa paaiškėjo teisme.

● **tõde varjama** slėpti tiesą ◦ *Ta varjab tõde*. Jis slepia tiesą.

tõdema v <tõdema, tõdeda, tõdeb>
 pripažinti

■ *et Mees tõdes, et on mängu kaotanud*. Vyras pripažino, kad žaidimą pralaimėjo. *Tuleb tõdeda, et olukord on tõsine*. Reikia pripažinti, kad padėtis rimta.

tõe → **tõde**

tõeline adj <t`õeline, t`õelise, t`õelist; pl t`õelised, t`õeliste, t`õelisi; laipsn. t`õelisem, kõige t`õelisem>
tikr|jas, -a; reall|us, -i ◦ *Kes tema tõelised vanemad on? Kas jo tikrieji tėvai? Seda raamatut ei ole mõtet tõelise eluga võrrelda*. Neprasminga šią knygą lyginti su realiu gyvenimu.

● **tõeline armastus, sõprus, üllatus** tikra meilė, draugystė, staigmena;
tõeline väljakutse tikras iššūkis

tõeliselt adv <t`õeliselt>

1. **tikrai, iš tiesų** ◦ *Ma tean, mida ma tõeliselt tahan*. Žinau, ko aš iš tiesų noriu.

2. **labai, išties** (be abejo, neabejotinai) ◦ *See on tõeliselt huvitav raamat*. Tai labai įdomi knyga. *Ta on oma abikaasaga tõeliselt õnnelik*. Jie su išties laimingi.

tõend s <t`õend, t`õendi, t`õendit; pl t`õendid, t`õendite, t`õendeid>

1. **įrodymas** m ◦ *Advokaat esitas kohtule uued tõendid*. Advokatas pateikė teismui naujų įrodymų.

2. **pažyma** f

■ *mille kohta Kas sul on tunnist puudumise kohta tõend? Ar turi pažymą, kodėl praleidai pamoką?*

tõenäoline adj <t`õen`äoline, t`õen`äolise, t`õen`äolist; pl t`õen`äolised, t`õen`äoliste, t`õen`äolisi; laipsn. t`õen`äolisem, kõige t`õen`äolisem>

tikėtin|jas, -a ◦ *Tema osalemine ei ole tõenäoline*. Tikėtina, kad jis nedalyvaus.

■ *et On üsna tõenäoline, et ma kukkusin eksamil läbi*. Labai tikėtina, kad neišlaikiau egzamino.

tõenäoliselt adv <t`õen`äoliselt; laipsn. t`õen`äolisemalt, kõige t`õen`äolisemalt>

greičiausiai; sin ilmselt ◦ *Tõenäoliselt nad teda ei vallanda*. Greičiausiai jie jo neatleis. *Leitud sõrmus pärineb tõenäoliselt 13. sajandist*. Rastas žiedas greičiausiai yra iš XIII amžiaus.

tõenäosus s <t`õen`äosus, t`õen`äosuse, t`õen`äosust>

tikimybē f ◦ *Suure tõenäosusega sajab homme vihma*. Labai didelė tikimybė, kad rytoj lis. *Kokkupõrke tõenäosus on väike*. Susidūrimo tikimybė labai maža.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

tõepoolest adv <t`õepoolest>

1. iš tiesu, išties; tikrai (pabrēžia, kad yra būtent taip, kaip sakoma); SIN tōesti ◦ *Asta on tõepoolest ilus tüdruk*. Asta išties graži mergaitē. *Sul on tõepoolest õigus!* Tu iš tiesu teisuus!

2. (ar) iš tiesu, (ar) išties; (ar) tikrai (rodo abejonē); SIN tōesti ◦ *Kas ma siis tõepoolest eksisin?* Ar aš tikrai suklydau?

tōestama v <t`õestama, t`õestada, t`õestab, t`õestatud>

īrodyti; patvirtinti ◦ *Teadlased on selle ammu katsetega tōestanud*. Mokslininkai jau seniai tai īrodē bandymais. *Notar peab teingu tōestama*. Notaras turi patvirtinti sandorī.

■ *et Tōestage, et ma eksin*. Įrodykite, kad aš klystu.

tōesti adv <t`õesti>

1. iš tiesu, išties; tikrai (pabrēžia, kad yra būtent taip, kaip sakoma); SIN tõepoolest ◦ *Ma tōesti ei tea, kes seda tegi*. Aš tikrai nežinau, kas tai padarē. *Etendus oli tōesti hea*. Spektaklis buvo išties geras. *Mul on tōesti kahju, aga ma ei saa tulla*. Man iš tiesu labai gaila, bet negaliu ateiti.

2. (ar) iš tiesu, (ar) išties; (ar) tikrai (rodo abejonē); SIN tõepoolest ◦ *Kas sa tōesti ei saa kaasa tulla?* Ar tu tikrai negalēsi eiti kartu?

3. tikrai, iš tiesu ◦ *Laps usub, et jõuluvana on tōesti olemas*. Vaikas tiki, kad Kalēdu senis tikrai egzistuoja.

tōi → tooma

tōlge s <tōlge, t`ōlke, tōlget; pl t`ōlked, tōlgete, t`ōlkeid>

vertimas m ◦ *Ilmus romaani tōlge eesti keelde*. Pasirodē romano vertimas estū kalba.

tōlk s <t`ōl'k, tōl'gi, t`ōl'ki; pl tōl'gid, t`ōl'kide, t`ōl'ke>

vertējas, -a (žodžiu) ◦ *Tōlgi vahendusel on võimalik loenguid kuulata ka eesti keeles*. Tarpininkaujant vertējui, galima paskaitū klausytis ir estū kalba.

tōlkija s <t`ōl'kija, t`ōl'kija, t`ōl'kijat;

pl t`ōl'kijad, t`ōl'kijate, t`ōl'kijaid>

vertējas, -a (raštu)

tōlkima v <t`ōl'kima, t`ōl'kida, tōl'gib, tōl'gitud>

versti ◦ *Kõige keerulisem on tōlkida luuletusi*. Sunkiausia versti poezija. *Tōlgi mulle, mis ta ütles*. Išversk man, ką jis pasakē.

■ *mis keelest + mis keelde* *Tōlkisin teksti inglise keelest eesti keelde*. Verčiau tekstā iš anglū kalbos į estū kalbā.

tōmbama v <t`ōmbama, tōmmata, t`ōmbab, tōmmatud>

1. traukti; ANT lūkkama ◦ *Tōmba uks kinni*. Uždaryk duris. *Tōmbasin (= panin) saapad jalga*. Apsiaviau batus. *Ta tōmbas kardinad ette*. Jis užtraukē užuolaidas.

2. įkvēpti; įtraukti ◦ *Tōmbasin kopsud õhku tāis*. Giliai įtraukiau į plaučius oro.

● *suitsu / sigaretti tōmbama* traukti dūmā (rūkyti)

3. braukti ◦ *Tōmbasin paberile joone* Nubrēžiau popieriuje linijā.

■ *millega* *Tōmbasin kāega lābi juuste*. Perbraukiau ranka plaukus.

4. traukti dėmesį ◦ *Tema vālimus tōmbas tāhelepanu*. Jo išvaizda traukē dėmesį.

5. parsisiųsti, atsisiųsti ◦ *Tōmbasin pildid arvutisse*. Parsisiūnčia nuotraukas į kompiuterį.

tōrjuma v <t`ōrjuma, t`ōrjuda, tōrjub, tōrjutud>

1. baidyti, atbaidyti

■ *keda-mida* *Ta tōrjus kāega sāāski*. Jis baidē ranka uodus.

2. atstumti

■ *keda* *Teistsuguseid inimesi vahel tōrjutakse*. Kitokie žmonēs kartais atstumiami.

3. atmesti; neigti

● *sūūdistus, vāiteid tōrjuma* atmesti kaltinimus, teiginius ◦ *Minister tōrjub ajakirjanduses esitatud sūūdistus*. Ministras neigia žiniasklaidoje pasirodžiusius kaltinimus.

tōsi s <tōsi, t`ōe, t`ōtt>

tiesa f ◦ *Uskumatu, kuid tōsi*. Neįtikėtina, bet tai tiesa.

● *tōtt rāākima* sakyti tiesą ◦ *On raske aru saada, kas ta rāāgib tōtt vōi valetab*. Sunku suprasti, ar jis sako tiesą, ar meluoja.

● *tōele vastama* atitikti tikrovę ◦ *See lugu ei vasta tōele*. Ši istorija neatitinka tikrovēs.

tōsias s <tōsias, tōsiasja, tōsi`asja;

pl tōsiasjad, tōsi`asjade, tōsi`asju>

faktas m; SIN fakt ◦ *Selgus kurb tōsias, et pass on kadunud*. Paaiškėjo liūdnas faktas, kad dingo pasas.

tōsine adj <tōsine, tōsise, tōsist; pl tōsised, tōsiste, tōsiseid; laipsn. tōsistem, kōige tōsistem>

rimt[as, -a] ◦ *Ma ei taha tāna nii tōsistest asjadest rāākida*. Aš nenoriu šiandien kalbėti apie tokius rimtus dalykus.

● *tōsine haigus, mure* rimta liga, rūpestis

tõsiselt adv <tõsiselt; *laipsn.* tõsisemalt, kõige tõsisemalt>

rimtai ▫ *Vanaisa on tõsiselt haige.* Senelis rimtai serga. *Kas sa mõitled seda tõsiselt?* Tu rimtai taip manai?

tõstma v <tõstma, tõsta, tõstab, tõstetud; tõstis, tõstnud>

1. kelti, pakelti ▫ *Tõstsin koti lauale.* Užkėliau krepšį ant stalo. *Peigmees tõstis pruudi õhku.* Jaunikis pakėlė nuotaką.

2. didinti, padidinti

■ **mida** *Ta tõstis jooksu lõpus tempot.* Į bėgimo pabaigą jis pagreitino tempą. *Kohvi joomine tõstab vererõhku.* Kava kelia kraujo spaudimą.

● **hindu, makse tõstma** kelti kainas, mokesčius; **palka, pensionit tõstma** didinti atlyginimą, pensiją ▫ *Mul tõsteti palka.* Man padidino atlyginimą.

3. pagerinti emocinę būseną

● **tuju, enesetunnet, meeleolu tõstma** kelti nuotaiką, savijautą, ūpą ▫ *Hea muusika tõstab tuju.* Gera muzika pakelia nuotaiką.

4. pradėti

● **kisa tõstma** pradėti triukšmauti, **mässu tõstma** imti maištauti, sukilti ▫ *Rahvas tõstis mässu.* Žmonės ėmė maištauti.

tõstmine s <tõstmine, tõstmise, tõstmist> kėlimas *m*; didinimas *m* ▫ *Palkade tõstmiseks ei ole raha.* Nėra lėšų atlyginimams didinti.

tõtt → tõsi

tõttu adpos <tõttu> dėl

■ **mille tõttu** *Halva ilma tõttu lükati lend edasi.* Dėl prasto oro skrydis buvo atidėtas.

● **vigastuse, haiguse, tormi tõttu** dėl traumos, ligos, audros ▫ *Sportlane pidi vigastuse tõttu võistlustest loobuma.* Dėl traumos sportininkas turėjo praleisti varžybas.

tõus s <tõus, tõusu, tõusu; *pl* tõusud, tõusude, tõuse>

1. kilimas m; didėjimas m; ANT langus ▫ *Kütuse hinna tõus jätkub.* Kuro kainos ir toliau kyla.

● **palkade tõus** atlyginimų didėjimas

2. kilimas m ▫ *Alustasime järsku tõusu märke.* Pradėjome staigiai kilti į kalną.

+ **päikesetõus** saulėtekis

tõusma v <tõusma, tõusta, tõuseb; tõusis, tõusnud>

1. kilti; ANT langema ▫ *Homme tõuseb temperatuur 30 kraadini.* Rytoj temperatūra pakils iki 30 laipsnių. *Hinnad tõusevad pidevalt, aga palk ei tõuse.* Kainos nuolat kyla, o atlyginimas nedidėja.

2. kilti; ANT laskuma ▫ *Tee tõuseb märke.* Kelias kyla į kalną.

● **püsti tõusma** atsistoti ▫ *Õpilane tõusis püsti ja läks tahvli ette.* Mokinys atsistojo ir nuėjo prie lentos.

● **õhku tõusma** kilti į orą ▫ *Lennuk tõuseb õhku.* Lėktuvas kyla į orą.

3. keltis, atsikelti ▫ *Ma pean hommikul vara tõusma.* Ryte turiu anksti keltis. *Mis kell sa tavaliselt tõused?* Kelintą valandą tu paprastai atsikeli?

4. tekėti; ANT loojuma ▫ *Päike tõuseb kell kuus.* Saulė teka šeštą valandą.

tädi s <tädi, tädi, tädi; *pl* tädid, tädide, tädisid> teta *f* ▫ *Ta elas lapsena oma tädi ja onu juures.* Vaikystėje jis gyveno pas savo tetą ir dėdę.

tähelepanelik adj <tähelepanel`ik, tähelepaneliku, tähelepanel`ikku, tähelepanel`ikku; *pl* tähelepanelikud, tähelepanelike, tähelepanel`ikke; *laipsn.* tähelepanelikum, kõige tähelepanelikum> dėmesing[as, -as; pastab]us, -i

● **tähelepanelik lugeja, vaataja, kuulaja, õpilane** dėmesingas skaitytojas, žiūrovas, klausytojas, mokinys

tähelepanelikult adv <tähelepanelikult> dėmesingai, atidžiai ▫ *Kuulake tähelepanelikult!* Klausykite atidžiai!

tähele panema v <tähele panema, tähele p`anna, paneb tähele>

pastebėti; įsidėmėti ▫ *Vabandust, ma ei pannud tähele, mida sa ütlesid.* Atsiprašau, neišidėmėjau, ką tu pasakei.

■ **keda-mida** *August paneb tähele asju, mida teised ei märka.* Augustas pastebi dalykus, kurių nemato kiti.

■ **et Äkki panin tähele, et väljas on juba pime.** Staiga pastebėjau, kad lauke jau tamsu.

Pane tähele! Įsidėmėk!

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

tähelepanu s <tähelepanu, tähelepanu, tähelepanu>

dèmesys *m*; susikaupimas *m* ◦ *Libe tee nõudis autojuhilt täit tähelepanu*. Slidus kelias reikalavo visiško vairuotojo susikaupimo.

• **tähelepanu äratama, tõmbama** sužadinti, traukti dèmesį ◦ *Uus raamat äratas suurt tähelepanu*. Naujoji knyga sulaukė daug dėmesio.

• **kellele-millele tähelepanu pöörama** kreipti dèmesį ◦ *Ta ei pööranud mulle üldse tähelepanu*. Jis visiškai nekreipė į mane dėmesio.

• **millele tähelepanu juhtima** atkreipti dèmesį ◦ *Kõneleja juhtis tähelepanu sellele, et...* Kalbėtojas atkreipė dėmesį į tai, kad...

Tähelepanu! Dėmesio!

tähendama v <tähendama, tähendada, tähendab> reikšti

■ **mida** *Punane roos tähendab armastust*. Raudona rožė reiškia meilę.

■ **et** *Punane tuli tähendab, et ei tohi üle tee minna*. Raudona šviesa reiškia, kad negalima eiti per gatvę.

tähendus s <tähendus, tähenduse, tähendust, tähendusse; *pl* tähendused, tähenduste, tähendusi>

1. **reikšmė** *f* ◦ *Mis selle sümboli tähendus on?* Kokia šio simbolio reikšmė? *Sõnadel on sageli mitu tähendust*. Žodžiai dažnai turi kelias reikšmes.

• **otsene, uus, eriline, erinev, tegelik tähendus** tiesioginė, nauja, ypatinga, skirtinga, tikroji reikšmė
2. **svarba** *f* ◦ *Jõulud on meie pere jaoks suure tähendusega*. Kalėdos mūsų šeimai labai svarbios.

tähestik s <tähest`ik, tähestiku, tähest`ikku, tähest`ikku; *pl* tähestikud, tähestike, tähest`ikke> raidynas *m*, abėcėlė *f* ◦ *Eesti tähestik algab A-ga ja lõpeb Ü-ga*. Estų abėcėlė prasideda raide A ir baigiasi raide Ü.

tähistama v <tähistama, tähistada, tähistab, tähistatud>

1. švėsti; minėti

■ **mida** *Tähistasin oma sünnipäeva restoranis*. Savo gimtadienį švenčiau restorane.

• **juubelit tähistama** švėsti jubiliejų, aastapäeva **tähistama** minėti sukaktį
2. pažymėti; žymėti ◦ *Õpetaja tähistas õiged vastused ristiga*. Teisingus atsakymus mokytoja pažymėjo kryžiuuku. *Lühend Au tähistab kulda*. Santrumpa „Au“ žymi auksą.

tähistamine s <tähistamine, tähistamise, tähistamist>

šventimas *m*; minėjimas *m* ◦ *See sünnmus väärib tähistamist*. Šis įvykis vertas paminėti.

täht s <t`äht, tähe, t`ähte; *pl* tähed, t`ähtede, t`ähti>

1. **žvaigždė** *f* ◦ *Kuu paistab ja tähed säravad*. Šviečia mėnulis ir spindi žvaigždės.

2. **raidė** *f*; **garsas** *m* ◦ *Kas rahvused kirjutatakse suure või väikse tähega?* Ar tautybės rašomos didžiaja, ar mažaja raide? *Laps ei oska veel r-tähte öelda*. Vaikas dar nemoka ištarti garso „r“.

3. **žvaigždė** *f*, **įžymybė** *f*, **garsenybė** *f* ◦ *Ta on uus tõusev täht Eesti muusikas*. Jis yra nauja kylanti Estijos muzikos žvaigždė.

4. daugiakampio smailiais kampais pavidalo ženklas ◦ *Kuuse tipus oli täht*. Kalėdų eglutės viršuje buvo žvaigžutė.

tähtaeg s <t`äht`aeg, t`ähtaja, t`äht`aega; *pl* t`ähtajad, t`äht`aegade, t`äht`aegu>

terminas *m* ◦ *Töö esitamise tähtaeg on järgmine esmaspäev kell 12*. Darbo pristatymo terminas – ateinantis pirmadienis, 12 valanda. *Tähtaeg on möödunud*. Terminas jau praėjo.

• **tähtaega pikendama** pratęsti terminą

tähtajaline adj <t`ähtajaline, t`ähtajalise, t`ähtajalist, t`ähtajalisse; *pl* t`ähtajalised, t`ähtajaliste, t`ähtajalisi>

terminuot|as, -a

• **tähtajaline leping, hoius** terminuota sutartis, indėlis

tähtis adj <t`ähtis, t`ähtsa, t`ähtsat; *pl* t`ähtsad, t`ähtsate, t`ähtsaid; *laipsn.* t`ähtsam, kõige t`ähtsam = t`ähtsaim>

1. **svarb|us, -i; ANT** tähtsusetu ◦ *Tervis on talle kõige tähtsam*. Sveikata jam pati svarbiausia. *Ema mängis tema elus tähtsat rolli*. Mama jo gyvenime buvo labai svarbi.

• **tähtis otsus, jutt, sünnmus** svarbus sprendimas, pokalbis, įvykis

2. **aukšt|as, -a; svarb|us, -i** ◦ *Ootasime tähtsaid külalisi*. Laukėme aukštų svečių.

tähtkuju s <t`ähtkuju, t`ähtkuju, t`ähtkuju;
pl t`ähtkujud, t`ähtkujude, t`ähtkujusid>

1. žvaigždynas *m*

2. zodiako ženklas *m* ◦ *Mis tähtkujust sa oled?* – *Kaalud*. Koks tavo zodiako ženklas? – Svarstyklės.

tähtpäev s <t`ähtp`äev, t`ähtpäeva, t`ähtp`äeva;
pl t`ähtpäevad, t`ähtp`äevade, t`ähtp`äevi>

1. šventė *f* ◦ *Müügil olid ilusad kaardid pulmadeks, sünnipäevadeks ja teisteks tähtpäevadeks*. Buvo parduodama gražių atvirukų, skirtų sveikinti vestuvių, gimtadienio ir kitų švenčių proga.

• **riiklikud tähtpäevad** valstybinės šventės

2. terminas *m* ◦ *Aruande esitamise tähtpäev on 15. juuni*. Ataskaitos pateikimo terminas – birželio 15 d.

tähtsus s <t`ähtsus, t`ähtsuse, t`ähtsust>
svarba *f* ◦ *Pane oma ülesanded tähtsuse järjekorda*. Susidėliok savo užduotis pagal svarbą. *Mis tähtsust sellel on!* Koks skirtumas?

• **eriline tähtsus** ypatinga svarba

tähtsusetu adj <t`ähtsusetu, t`ähtsusetu,
t`ähtsusetut; pl t`ähtsusetud, t`ähtsusetute, t`ähtsusetuid;
laipsn. t`ähtsusetum, kõige t`ähtsusetum>
nereikšming|as, -a; nesvarb|us, -i; ANT tähtis
◦ *Kõik mured tundusid tähtsusetud*. Visos bėdos atrodė nereikšmingos.

täi s <t`äi, t`äi, t`äid; pl t`äid, t`äide, t`äisid>
utelė *f* ◦ *Lapsel on täid*. Vaikas turi utėliu.

täide minema v <t`äide minema, t`äide
m`inna, läheb t`äide>
išsipildyti; SIN taituma ◦ *Minu unistus Ameerikasse õppima minna läks täide*. Išsipildė mano svajonė važiuoti mokytis į Ameriką.

täide viima v <t`äide v`iima, t`äide v`iia,
v`iib t`äide>
vykdyti, įvykdyti

• **otsust täide viima** (i)vykdyti sprendimą,

plaani täide viima (i)vykdyti planą,

unistust täide viima (iš)pildyti svajonę
◦ *Noormees ei viinud ühtegi plaani täide*.
Jaunuolis neįvykdė nė vieno plano.

täielik adj <täiel`ik, täieliku, täiel`ikku;

pl täielikud, täielike, täiel`ikke; *laipsn.* täielikum,
kõige täielikum>

1. visišk|as, -a ◦ *Klassis oli täielik vaikus*.

Klasėje tvyrojo visiška tyła. *Nad on täielikud vastandid*. Jie visiškos priešingybės.

2. piln|as, -a ◦ *Tema täielik nimi on Laura Elsbeth Amanda Sepp*. Jos pilnas vardas – Laura Elsbeth Amanda Sepp. *Mul on olemas täielik komplekt tööriistu*. Aš turiu pilną komplektą darbo įrankių.

täielikult adv <täielikult>

visiškai ◦ *Maja hävines tulekahjus täielikult*.

Per gaisrą namas sudegė visiškai. *Patsient on täielikult paranenud*. Ligonis visiškai pasveikęs.

täiendama v <täiendama, täiendada, täiendab,
täiendatud>

papildyti ◦ *Erialaseid teadmisi tuleb pidevalt täiendada*. Profesines žinias reikia nuolat pildyti.

■ **mida + millega** *Kunstnik täiendas teksti piltidega*. Menininkas papildė tekstą iliustracijomis.

täiendus s <täiendus, täienduse, täiendust;
pl täiendused, täienduste, täiendusi>

papildymas *m* ◦ *Seadusesse tehti olulised täiendused*. Įstatyme padaryti svarbūs papildymai.

täiesti adv <täiesti>

visiškai ◦ *Ma olen täiesti veendunud, et Martin valetab*. Aš visiškai įsitikinęs, kad Martynas meluoja. *Tuba on täiesti pime*. Kambarys visiškai tamsus.

täis¹ adv, adj <t`äis>

1. piln|as, -a; ANT tūhi ◦ *Buss on rahvast täis*. Autobusas pilnas žmonių. *Tulin metsast täis korviga*. Grįžau iš miško su pilnu krepšiu.

• **kõht on täis** (= olen piisavalt sėonud) sotas
◦ *Mul on kõht täis*. Aš sotas.

2. girt|as, -a ◦ *Mees jõi ennast täis*. Vyras pasigėrė. *Mees on täis*. Vyras girtas.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

täis² adj <t`äis, täie, t`äit>

vis|as, -a; visišk|as, -a ◦ *Talle pole vaja täit palka maksta.* Jam nereikia visos algos mokėti.

- **täies ulatuses** visas, **täies mahus** pilnas, **täies koosseisus** visos sudėties ◦ *Artiklit saab täies ulatuses lugeda meie kodulehel.* Visą straipsnį galite perskaityti mūsų svetainėje.
- **täiel määral** visiškai ◦ *Neid andmeid ei tasu täiel määral usaldada.* Visiškai pasikliauti šiais duomenimis neverta.

täiskasvanu s <t`äisk`asvanu, t`äisk`asvanu, t`äisk`asvanut; pl t`äisk`asvanud, t`äisk`asvanute, t`äisk`asvanuid>

suaugus|ysis, -ioji ◦ *Pilet maksab täiskasvanutele 17 eurot ja lastele 8 eurot.* Suaugusiesiems bilietas kainuoja 17 eurų, vaikams – 8 eurai. *See film on ainult täiskasvanutele.* Šis filmas tik suaugusiesiems.

täiskasvanud adj <t`äisk`asvanud> suaug|ļes, -usi ◦ *Täiskasvanud inimesed nii ei käitu.* Suaugę žmonės taip nesieltgia.

- **täiskasvanuks saama** suaugti ◦ *Poeg on täiskasvanuks saanud.* Sūnus jau suaugęs.

täitma v <t`äitma, t`äita, täidab, täidetud; t`äitis, t`äitnud>

1. pildyti, pripildyti ◦ *Ta täitis klaasid.* Jis pripildė stiklines.
- **millega Täitsin lillepotid mullaga.** Pripyliau į vazonus žemių.
2. vykdyti; atlikti; tesėti; išpildyti ◦ *Lubadusi tuleb täita.* Pažadus reikia tesėti. *Täitsin oma ülesande.* Atlikau savo užduotį.
- **seadust, lepingut täitma** laikytis įstatymo, sutarties

- **palvet täitma** (iš)pildyti prašymą, **soovi täitma** (iš)pildyti pageidavimą, **käsku täitma** (i)v vykdyti įsakymą

3. užpildyti ◦ *Täitsin ankeedi, et viisat taotleda.* Užpildžiau anketą vizai gauti.

täitmine s <t`äitmine, t`äitmise, t`äitmist> pildymas m; vykdytas m; atlikimas m; tesėjimas m ◦ *Kuidas tagatakse selle seaduse täitmine?* Kaip užtikrinamas šio įstatymo vykdymas?

täituma v <t`äituma, t`äituda, t`äitub>

1. prisipildyti
- **kellega-millega Saal täitub inimestega.** Salė prisipildo žmonių.
2. išsipildyti; SIN täide minema ◦ *Kõik unistused ei täitu.* Ne visos svajonės išsipildo.

täna adv <täna>

šiandien ◦ *Mida me täna teeme?* Ką šiandien darysime?

- **täna hommikul, õhtul** šiandien rytą, vakare

tänama v <tänama, tänada, tänab> dėkoti

- **keda-mida Publik tänas lauljat.** Publika dėkojo dainininkui.
- **mille eest Tüdruk tänas sõpra lilled eest.** Mergina padėkojo draugui už gėles.
- **mida tegemast Tänan külla kutsumast.** Dėkoju už kvietimą į svečius.

tänan interj <tänan>

dėkui, ačiū; SIN aitäh ◦ *Palun võta küpsist. – Tänan!* Prašom imti sausainių! – Dėkui!

Tänan! – Palun! /Võta heaks!
Dėkui! – Prašom!

tänane adj, s <tänane, tänase, tänast; pl tänased, tänaste, tänaseid>

šiandienin|jis, -ė, šiandienykšt|jis, -ė ◦ *Laul on tänased ajalehed.* Ant stalo guli šiandienykščiai laikraščiai. *Vastake tänase päeva jooksul.* Atsakykite per šiandieną.

tänapäev s <tänap`äev, tänapäeva, tänap`äeva>

dabartis f; šiandiena f ◦ *Tänapäeval tehakse neid töid arvutiga.* Šiandien šie darbai atliekami kompiuteriu. *Milline on religiooni osa tänapäeva maailmas?* Koks yra religijos vaidmuo šiandieniam pasaulyje?

tänapäevane adj <tänapäevane, tänapäevase, tänapäevast; pl tänapäevased, tänapäevaste, tänapäevaseid; laipsn. tänapäevasem, kõige tänapäevasem>

šiuolaikišk|as, -a, šiuolaikin|jis, -ė; modern|jus, -i; SIN kaasaegne ◦ *Vanaemale ei meeldi tänapäevane muusika.* Močiutei nepatinka šiuolaikinė muzika.

- **tänapäevane maailm** šiuolaikinis pasaulis, **tänapäevane tehnoloogia** modernioji technologija

tänav s <tänav, tänav, tänavat; *pl* tänavad, tänavate, tänavaid>

gatvė *f* ◦ *Tänav on autosid täis*. Gatveje pilna automobilių.

- **lai, kitsas, vaikne, ühesuunaline tänav** plati, siaura, tyli, vienkrypčio eismo gatvė
- **tänavat ületama** pereiti gatvė ◦ *Laps ületas tänavava vales kohas*. Vaikas perėjo gatvė neleistinoje vietoje.

tänavu adv <tänavu>

šiemet; ANT mullu ◦ *Peeter läheb tänavu esimesse klassi*. Šiemet Petras eis į pirmą klasę. *Tänavu suvel on palju maasikaid*. Šiemet vasarą daug braškių.

tänavune adj <tänavune, tänavuse, tänavust, tänavusse; *pl* tänavused, tänavuste, tänavusi>

šiemet|jis, -ė; ANT mullune ◦ *Tänavune suvi on väga soe olnud*. Šiemet vasara buvo labai šilta.

tänu¹ s <tänu, tänu, tänu>

dėkingumas *m*; padėka *f* ◦ *Viisin arstile tänuks lilli*. Norėdamas padėkoti nunešiau gydytojui gėlių.

- **tänu avaldama** reikšti padėką ◦ *Vastuvõtul avaldati tänu tublidele sportlastele*. Per priėmimą buvo padėkota puikiems sportininkams.

Suur tänu! – **Pole tänu väärt!** Labai ačiū!
– Nėra už ką! ◦ *Suur tänu abi eest!* – **Pole tänu väärt!** Labai ačiū už pagalbą! – Nėra už ką!

tänu² adpos <tänu>

dėka; dėl

- **tänu kellele-millele** *Tänu Jürile on kõik jälle korras*. Jurgio dėka vėl viskas gerai. *Sain uue töökohta tänu tutvustele*. Naują darbą gavau per pažintis.

tänulik adj <tänul'ik, tänuliku, tänul'ikku; *pl* tänulikud, tänulike, tänul'ikke; *laipsn.* tänulikum, kõige tänulikum>

dėkingas, -a ◦ *Olen oma vanematele väga tänulik, et nad mind muusikat õppima panid*. Esu labai dėkingas savo tėvams, kad jie mane leido mokytis muzikos.

- **mille eest** *Oleme abi eest tänulikud*. Esame dėkingi už pagalbą.

täpiline adj <täpiline, täpilise, täpelist; *pl* täpilisēd, täpiliste, täpilisi>

taškuot|jas, -a

- **täpiline sārķ** taškuoti marškiniai,
- täpiline kleit** taškuota suknelė

täpne adj <t'äpne, t'äpse, t'äpset; *pl* t'äpsēd, t'äpsete, t'äpseid; *laipsn.* t'äpsem, kõige t'äpsem = t'äpsem>

1. tiks|jus, -i, atitinkant|jis, -i realybe ◦ *Kas su kell on täpne?* Ar tavo laikrodīs tiksliai eina? *Tema täpne asukoht pole teada*. Tiksliai jo buvimo vieta nežinoma.

- **täpne arv, aeg** tikslus skaičius, laikas;

täpne summa tikslī suma

2. tiks|jus, -i, išsam|jus, -i, nuodugn|jus, -i, be klaidų ◦ *Palun anna oma täpne aadress*. Prašau duoti tikslų savo adresą.

- **täpne kirjeldus** išsamus aprašymas,

täpne arvestus tikslus apskaičiavimas

3. taik|jus, -i ◦ *Löök oli täpne*. Smūgis buvo taiklus.

täpp s <t'äpp, täpi, t'äppi; *pl* täpid, t'äppide, t'äppe>

taškas *m*, taškelis *m* ◦ *Lepatriinu punasel seljal on mustad täpid*. Ant raudonos boružės nugaros išsidėstę juodi taškai. *Ä on täppidega täht*. Ä yra raidė su taškais.

täpselt adv <t'äpselt; *laipsn.* t'äpsemalt = t'äpsemini, kõige t'äpsemalt = kõige t'äpsemini>

1. tiksliai ◦ *Ma tean täpselt, kui palju mul arvel raha on*. Tiksliai žinau, kiek mano sąskaitoje pinigų.

2. būtent; visiškai; lygiai ◦ *Laps tegi täpselt nii, nagu ema ütles*. Vaikas padarė būtent taip, kaip sakė motina. *Ma arvan täpselt samamoodi*. Aš manau lygiai taip pat.

3. tiksliai; lygiai ◦ *Buss saabus väga täpselt*. Autobusas atvyko tiksliai laiku. *Kell on täpselt neli*. Dabar lygiai ketvirta valanda.

täpsustama v <täpsustama, täpsustada, täpsustab, täpsustatud>

tikslinti, patikslinti; išsiaiškinti ◦ *Palun täpsustage oma küsimust*. Prašom patikslinti savo klausimą. *Andmeid tuleks täpsustada*. Reikėtų patikslinti duomenis.

- **kas Pean täpsustama, kas see buss homme sõidab**. Turiu išsiaiškinti, ar šis autobusas rytoj važiuos.

töid → töö

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

töö s <t'öö, t'öö, t'ööd; pl t'ööd, t'ööde, t'öid>

1. darbas m ◦ *Tal on praegu väga palju tööd.* Dabar jis turi labai daug darbo. *Raamat valmis suure töö tulemusena.* Knyga – didelio darbo rezultatas.

- **raske, tõsine, lihtne, kerge töö** sunkus, rintas, lengvas, nesudėtingas darbas;
- **füüsiline, vaimne töö** fizinis, protinis darbas
- **tööd tegema** (= töötama) dirbti ◦ *Ära sega, ma teen tööd.* Netrukdyk, aš dirbu.

- **tööd alustama, jätkama, lõpetama** pradėti, tęsti, baigti darbą ◦ *Pärast lõunat jätkasime tööd.* Po pietų tęsėme darbą.

- **tööle hakkama** (= tööga alustama) pradėti dirbti ◦ *Hakkame kohe tööle!* Pradėkime tuojau dirbti!

+ **koostöö** bendradarbiavimas, **õppetöö** studijos

2. tarnyba f; **pareigos** f pl; **darbovieta** f, **darbo vieta** f ◦ *Tööle võeti uus sekretär.* Į darbą buvo priimta nauja sekretorė. *Toomas lasti töölt lahti.* Tomas buvo atleistas iš darbo.

- **tööl käima** dirbti (darbe) ◦ *Ma käin tööl ainult nädalavahetustel.* Dirbu tik savaitgaliais.
- **tööle minema** eiti į darbą, **tööle tulema** ateiti į darbą ◦ *Tulin jalgsi tööle.* Į darbą atėjau pėsčiomis.

- **töölt lahkuma** išeiti iš darbo ◦ *Otsustasin töölt lahkuda.* Nusprendžiau išeiti iš darbo.

- **tööd otsima** ieškoti darbo, **tööd leidma** rasti darbą, **tööd andma** suteikti darbą, **tööd pakkuma** (pa)siūlyti darbą ◦ *Kristjan otsib paremat tööd.* Kristijonas ieško geresnio darbo.

3. darbo rezultatas ◦ *Õpetaja saatis parimad tööd võistlusele.* Geriausias darbus mokytoja išsiuntė konkursui. *Kunstniku töid on võimalik näha galeriis.* Menininko darbus galima pamatyti galerijoje. *Üliõpilane kirjutab teaduslikku tööd.* Studentas rašo mokslinį darbą.

4. (sg) veikimas, funkcionavimas ◦ *Mootor hakkas tööle.* Variklis pradėjo veikti. *Narvas alustas tööd uus tehas.* Narvos mieste pradėjo veikti nauja gamykla.

- **tööle panema** įjungti ◦ *Pane pesumasin tööle.* Įjunk skalbyklę.

tööaeg s <t'öö`aeg, t'ööaja, t'öö`aega> darbo laikas m ◦ *Ta töötab tavaliselt ametlikust tööajast kauem.* Paprastai jis dirba ilgiau, nei numatyta.

- **osaline tööaeg** nepilnas darbo laikas

tööandja s <t'öö`an'dja, t'öö`an'dja, t'öö`an'djat; pl t'öö`an'djad, t'öö`an'djate, t'öö`an'djaid>

darbdavļys, -ē ◦ *Katre endine tööandja läks pankrotti.* Buvēs Katrēs darbdavys bankrutavo.

- **tööandjad ja töötajad** darbdaviai ir darbuotojai

tööjõud s <t'ööj`õud, t'ööj`õu, t'ööj`õudu> darbo jēga f ◦ *Naised moodustavad ligikaudu poole Eesti tööjõust.* Apie pusē Estijos darbo jēgos sudaro moterys.

- **kohalik, odav tööjõud** vietinē, pigi darbo jēga

töökaaslane s <t'öök`aaslane, t'öök`aaslase, t'öök`aaslast; pl t'öök`aaslased, t'öök`aaslaste, t'öök`aaslasi>

bendradarbļis, -ē ◦ *Käin töökaaslastega koos lõunal.* Pietauti einu kartu su bendradarbiais.

töökas adj <t'öokas, t'öoka, t'öokat; pl t'öokad, t'öokate, t'öokaid; laipsn. t'öokam, kõige t'öokam = t'öokaim>

darbštļus, -i ◦ *Ta on äärmiselt töökas inimene.* Jis nepaprastai darbštus žmogus.

- **töokas pere, rahvas** darbštī šeima, tauta

töökoht s <t'öök`oht, t'öökoha, t'öök`ohta; pl t'öökohad, t'öök`ohtade, t'öök`ohti>

1. darbovieta f, **darbo vieta** f ◦ *Elan töökohta lähedal.* Gyvenu netoli darbovietēs. *AptEEK on Eerika esimene töökoht.* Pirmoji Erikos darbovieta – vaistinē.

- **töökohta vahetama** keisti darbovietē
- 2. darbas** m, **pareigos** f pl ◦ *Koolis pole vabu töökohti.* Mokykloje nėra laisvų darbo vietų. *Sain hea töökohta.* Gavau gerą darbą. *Ettevõttes kaotati mitu töökohta.* Įmonėje panaikintos kelios darbo vietos.

- **püsiv, ajutine töökoht** nuolatinis, laikinas darbas

tööleping s <t'ööleping, t'öölepingu, t'öölepingut; pl t'öölepingud, t'öölepingute, t'öölepinguid>

darbo sutartis f ◦ *Minu tööleping kehtib kolm aastat.* Mano darbo sutartis galioja trejus metus.

- **tähtajaline, ajutine tööleping** terminuota, laikina darbo sutartis

- **töölepingut pikendama** pratęsti darbo sutartį, **töölepingut lõpetama** nutraukti darbo sutartį ◦ *Tööleping lõpetati kuus kuud tagasi.* Darbo sutartis buvo nutraukta prieš šešis mėnesius.

tööline s <t`ööline, t`öölise, t`öolist;
pl t`öölisted, t`ööliste, t`öölisi>
darbinink[as, -ê ▫ *Vabrikusse vajatakse uusi töölisi.* Fabrikui reikia naujų darbininkų.

tööluba s <t`ööluba, t`ööl`oa, t`ööluba;
pl t`ööl`oad, t`öölubade, t`öölube = t`öölubasid>
leidimas dirbti *m*

• **tööluba andma** išduoti leidimą dirbti,
tööluba saama gauti leidimą dirbti, **tööluba taotlema** prašyti leidimo dirbti

töömees s <t`ööm`ees, t`öömehe, t`ööm`eest;
pl t`öömehed, t`öömeeste, t`öömehi>
darbininkas *m* ▫ *Töömehed saavad õhtuks aia valmis.* Iki vakaro darbininkai baigs tverti tvorą.

tööpäev s <t`ööp`äev, t`ööpäeva, t`ööp`äeva;
pl t`ööpäevad, t`ööp`äevade, t`ööp`äevi>
darbo diena *f* ▫ *Minu tööpäev kestab 8 tundi.*
Mano darbo dienos trukmė – 8 valandos.

tööriist s <t`öör`iist, t`ööriista, t`öör`iista; pl
t`ööriistad, t`öör`iistade, t`öör`iistu>
darbo įrankis *m* ▫ *Auto parandamiseks on vaja õigeid tööriistu.* Automobiliu remontui reikia tinkamų darbo įrankių.

tööstus s <t`ööstus, t`ööstuse, t`ööstust, t`ööstusse>
pramonė *f*

töötaja s <t`öötaja, t`öötaja, t`öötajat;
pl t`öötajad, t`öötajate, t`öötajaid>
darbuotoj[as, -a

• **töötajate arv, palk, õigused** darbuotojų skaičius, atlyginimas, teisės
• **töötaja ja tööandja** darbuotojas ir darbdavys

töötama v <t`öötama, t`öötada, t`öötab, t`öötatud>
1. dirbti ▫ *Ta töötab liiga palju ja ei puhka üldse.* Jis dirba per daug ir visai nesiilsi. *Ma pean pühade ajal töötama.* Aš turiu dirbti per šventes.

■ **kus** *Kus sinu mees töötab? – Ta töötab pangas.* Kur dirba tavo vyras? – Jis dirba banke.

■ **kellena** *Ma töotan õpetajana.* Aš dirbu mokytoju. *Ta töötab liiga palju ja ei puhka üldse.* Jis dirba per daug ir visai nesiilsi. *Ma pean pühade ajal töötama.* Aš turiu dirbti per šventes.

2. veikti ▫ *Telefon ei tööta.* Telefonas neveikia.

töötamine s <t`öötamine, t`öötamise,
t`öötamist>
dirbimas *m* ▫ *Juristina töötamiseks peab olema vastav haridus.* Norint dirbti teisininku, reikia turėti atitinkamą išsilavinimą.

töötasu s <t`öötasu, t`öötasu, t`öötasu;
pl t`öötasud, t`öötasude, t`öötasusid>
darbo užmokestis *m*; alga *f*;
atlyginimas *m*; SIN palk ▫ *Õpetajate töötasu tõsteti.* Buvo padidintas mokytojų darbo užmokestis.

• **keskmine töötasu** vidutinis darbo užmokestis

töötlema v <t`öötlema, töödelda, t`öötleb,
töödeldud>

1. apdirbti; perdirbti ▫ *Selles tehases töödeldakse metalli.* Šiame fabrike apdirbamas metalas.

2. apdoroti ▫ *Arvuti töötleb andmeid.*
Kompiuteris apdoroja duomenis.

töötlemine s <t`öötlemine, t`öötlemise,
t`öötlemist>
apdirbimas *m*; perdirbimas *m*; apdorojimas *m*
▫ *Ettevõtte tegeleb liha töötlemise ja müügiga.* Įmonė užsiima mėsos perdirbimu ir pardavimu.

töötü s, adj <t`öötü, t`öötü, t`öötut; pl t`öötud,
t`öötute, t`öötuid>
bedarbl[is, -ê ▫ *Aastaga on töötute arv langenud.* Per metus bedarbių skaičius sumažėjo.

• **ennast töötuks registreerima** užsiregistruoti bedarbiu
• **töötü mees** bedarbis, **töötü naine** bedarbė

töötus s <t`öötus, t`öötuse, t`öötust>
nedarbas *m* ▫ *Töötuse tase riigis kasvab.*
Nedarbo lygis šalyje auga.

tööülesanne s <t`ööülesanne, t`ööüles`ande,
t`ööülesannet; pl t`ööüles`anded, t`ööülesannete,
t`ööüles`andeid>
(darbo) užduotis *f*; darbas *m*

• **otsene, põhiline, igapäevane tööülesanne** tiesioginė, pagrindinė, kasdienė darbo užduotis

• **tööülesandeid jagama** skirstyti darbo užduotis,

tööülesandeid täitma vykdyti darbo užduotis

tūdruk s <tūdruk, tūdruku, tūdrukut;
pl tūdrukud, tūdrukute, tūdrukuid>
mergaitė *f*

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

tühi adj <tühi, tühja, t'ühja; *pl* tühjad, t'ühjade, t'ühje>

tuščļias, -ia; ANT tāis ◦ *Ta jõi pudeli tühjaks.* Jis išgērē visā butelī. *Maja seisab tühjana.*

Namas stovi tuščias.

● **kõht on tühi** (= olen nāljane, tahan sütia) alkanas ◦ *Mul on kõht vāga tühi.* Aš labai alkanas.

tühistama v <tühistama, tühistada, tühistab, tühistatud>

panaikinti, anuliuoti ◦ *Kohtunik tühistas vōistluse tulemused.* Teisējas panaikino varžybų rezultatus.

tūkk s <t'ūkk, tūki, t'ūkki; *pl* tūkid, t'ūkkide, t'ūkke>

1. **gabalas** *m*, **gabalēlis** *m*; **dalis** *f* ◦ *Ostsin poest tūki liha.* Nusipirkau parduotuvēje gabalā mēsos. *Hamba küljest tuli tūkk āra.* Atskilo dalis danties. *Panin kohvi sisse kaks tūkki suhkrut.* Į kavą įsidedāju du gabalēlius cukraus.

● **tūkk leiba, juustu, kooki** gabalas duonos, sūrio, pyrago

● **tūkkideks lōikama** supjaustyti dalimis / gabalais ◦ *Lōikasin tordi 12 tūkiks.* Supjausčiau tortą į 12 dalių.

2. **vienetas** *m* ◦ *Mitu pirukat sa ostsid?* – *Kaksteist tūkki.* Kiek pyragėlių nusipirkai? – Dvylika.

3. **geras, gerokas laiko tarpas** *m*; **geras, gerokas kelio galas** *m* ◦ *Paul vaikas tūkk aega.* Paulius patylėjo gerā laiko tarpā. *Koolini on veel tūkk maad.* Iki mokyklos dar geras kelio galas.

tūli s <tūli, tūli, tūli, t'ūlli; *pl* tūlid, tūlide, tūlisid>

1. **barnis** *m*, **kivirčas** *m*, **vaidas** *m* ◦ *Millest tūli alguse sai?* Nuo ko prasidėjo barnis? *Ūritan tūlisid vāltida.* Stengiuosi vengti barnių.

● **tūli tekib** kyla barnis,

tūli tōuseb / puhkeb išpiplieskia barnis

◦ *Omaniku ja ūurniku vahel tekkis suur tūli.*

Tarp savininko ir nuomininko kilo didelis barnis.

● **tūlli minema** susipykti ◦ *Nad lāhevad iga vāikse asja pārast tūlli.* Jie susipyksta dėl kiekvieno menkniekio.

● **tūlis olema** būti susipykusiems ◦ *Sugulased on omavahel tūlis.* Giminaičiai susipykė.

2. (*sg*) **vargas** *m* ◦ *Lastega oli palju tūli.* Su vaikais buvo daug vargo. *Ma ei tahaks teile tūli teha.* Nenorėčiau jums sukelti vargo.

tūlitama v <tūlitama, tūlitada, tūlitab> trukdyti

■ **keda** *Isa palus, et lapsed ei tūlitaks teda tōō ajal.* Tēvas paprašē, kad vaikai jo dirbančio netrukdytų.

■ **millega** *Vabandage, et teid oma küsimusega tūlitan.* Atsiprašau, kad trukdau jus savo klausimu.

tūlitsema v <tūlitsema, tūlitseda, tūlitseb> pyktis ◦ *Ārme enam tūlitse!* Nebesipykim!

■ **kellega** *Vend tūlitseb ōega.* Brolis pykstasi su seserimi.

■ **mille pārast** *Nad tūlitsevad raha pārast.* Jie pykstasi dėl pinigų.

tūtar s <tūtar, t'ūtre, tūtart; *pl* t'ūtrede, tūtarde, t'ūtreid>

duktē *f*

● **vanem, noorem tūtar** vyresnioji, jaunesnioji duktē

tūtarlaps s <tūtarl`aps, tūtarlapse, tūtarl`ast; *pl* tūtarlapsed, tūtarlaste, tūtarl`apsi>

mergaitē *f*; **mergina** *f* ◦ *Laulja peamised*

fānnid on teismelised tūtarlapsed. Pagrindinēs dainininko gerbējos – paauglēs.

tūvi s <tūvi, tūve, tūve; *pl* tūved, tūvede, tūvesid> kamienas *m*

● **jāme, peenike tūvi** storas, plonas kamienas

tūūp s <t'ūūp, tūūbi, t'ūūpi; *pl* tūūbid, t'ūūpide, t'ūūpe>

tipas *m* ◦ *Valida saab auto vārvi ja mootori tūūpi.* Galima pasirinkti automobilio spalvą ir variklio tipą.

tūūpiline adj <tūūpiline, tūūpilise, tūūpilst, tūūpilisē; *pl* tūūpilised, tūūpiliste, tūūpilisi;

laipsn. tūūpilisem, kōige tūūpilisem>

tipišk|jas, -a, būding|jas, -a ◦ *See on tūūpiline Lōuna-Eesti maastik.* Tai tipiiskas Pietų Estijos kraštovaizdis.

● **tūūpiline nāide** tipiiskas pavyzdys,

tūūpiline viga tipiiska klaida

tūūtu adj <t'ūūtu, t'ūūtu, t'ūūtut; *pl* t'ūūtud,

t'ūūtute, t'ūūtuid; *laipsn.* t'ūūtum, kōige t'ūūtum>

jk|yr|us, -i, erzinan|tis, -ti, nuobod|us, -i

◦ *Tūūtu on iga pāev sama juttu kuulata.*

Nusibosta kasdien girdėti tą pačią istoriją.

● **tūūtu kohustus** erzinanti pareiga, **tūūtu tōō**

nuobodus darbas, **tūūtu tegevus** erzinantis

užsiėmimas

U

uba s <uba, `oa, uba; *pl* `oad, ubade, ube = ubasid>
pupa *f*; pupelė *f*

udu s <udu, udu, udu, `uttu>
rūkas *m* ◦ *Eksisime tiheda udu tōttu teelt*. Dėl tiršto rūko išklydome iš kelio. *Varahommikul kerkis põllu kohale udu*. Anksti rytą virš lauko pakilo rūkas.

udune adj <udune, uduse, udust; *pl* udused, uduste, uduseid; *laipn.* udusem, kõige udusem>
1. miglot[as, -a, ūkanot[as, -a ◦ *Ilm oli udune*. Oras buvo ūkanotas.
2. rasot[as, -a ◦ *Aken lāks uduseks*. Langas aprasojo.

uhke adj <`uhke, `uhke, `uhket; *pl* `uhked, `uhkete, `uhkeid; *laipn.* `uhkem, kõige `uhkem = `uhkeim>

1. išdi[du]s, -di ◦ *Ta on tugev ja uhke inimene*. Jis stiprus ir išdidus žmogus.
■ *kelle-mille üle Vanemad olid poja üle uhked*. Tėvai didžiavosi sūnumi.
2. prabang[us, -i, prašmatn[us, -i; ištaiging[as, -a ◦ *Naaber sōidab uhke autoga*. Kaimynas važinėja prabangiu automobiliu. *Peeti uhked pulmad*. Buvo surengtos prašmatnios vestuvės.

uhkus s <`uhkus, `uhkuse, `uhkust>
išdidumas *m*; pasididžiavimas *m*
● *mille üle uhkst tundma* didžiuotis
◦ *Tunnen oma kooli üle uhkust*. Didžiuojuosi savo mokykla.

uisk s <`uisk, uisu, `uisku; *pl* uisud, `uiskude, `uiske> (*ppr. pl*) pačiūža *f* ◦ *Talvel on järve ääres uiskude laenutus*. Žiemą prie ežero stovi pačiūžų nuomos punktas.
+ **rulluisk** riedutis

uisutama v <uisutama, uisutada, uisutab>
čiuožti; čiuožinėti ◦ *Lapsed lāksid järvele uisutama*. Vaikai nuėjo čiuožinėti ant ledo.

ujula s <ujula, ujula, ujulat; *pl* ujulad, ujulate, ujulaid>
baseinas *m*

ujuma v <ujuma, ujuda, ujub>
plaukti; plaukioti ◦ *Ta ujub vāga hāsti*. Jis labai gerai plaukia. *Ma ei oska ujuda*. Aš nemoku plaukti. *Kāin kolm korda nādalas ujumas*. Plaukioti einu tris kartus per savaitę. *Kalad ujuvad akvaariumis*. Žuvis plaukioja akvariume.

ujumine s <ujumine, ujumise, ujumist>
plaukimas *m*; plaukiojimas *m* ◦ *Tegelen ujumisega*. Užsiimu plaukimu.

ujumispüksid *pl* s <ujumispüksid, ujumisp`ükste, ujumisp`ükse>
maudymosi kelnaitės *f pl*

ujumisriided *pl* s <ujumisr`iided, ujumisriete, ujumisr`iideid>
maudymosi drabužiai *m pl* ◦ *Vōtsin ujumisriided randa kaasa*. Į paplūdimį pasiemiau maudymosi drabužius.

uks s <`uks, ukse, `ust; *pl* ukсед, uste, `uksi>
durys *f pl* ◦ *Keegi on ukse taga*. Kažkas stovi už durų. *Panen ukse alati ööseks lukku*. Nakčiai visada užrakinu duris. *Uks on lukus*. Durys užrakintos.

● **ust avama /lahti tegema** atidaryti duris
◦ *Palun tee uks lahti!* Prašau atidaryti duris!
● **ust sulgema /kinni panema** uždaryti duris
◦ *Ta pani ukse kinni*. Jis uždarė duris.
● **uksele koputama** belsti(s) į duris
◦ *Koputasin kabineti uksele*. Pasibeldžiau į kabineto duris.

uksekel s <uksekel`ell, uksekella, uksek`ella; *pl* uksekellad, uksek`ellade, uksek`elli = uksek`ellasiid>

durų skambutis *m* ◦ *Uksekel helises*. Suskambo durų skambutis.

● **ukseella helistama /andma** skambinti į duris ◦ *Kūlaline helistas uksekella*. Svečias paskambino į duris.

ulatama v <ulatama, ulatada, ulatab>

1. paduoti ◦ *Ulatasin müüjale raha*. Padaviau pardavėjui pinigų. *Palun ulata mulle soola!* Prašom paduoti man druskos!

2. siekti, pasiekti; *SIN* ulatama ◦ *Vesi oli nii madal, et jalad ulatasid põhja*. Vandens buvo tiek mažai, kad kojos siekė dugną.

■ **milleni Seelik ulatas põlvedeni**. Sijonas siekė kelius.

■ **mida tegema** *Kas sa ulatad kapi otsast klaase võtma?* Ar tu pasieki paimti stiklines nuo spintelės?

ulatuma v <ulatuma, ulatuda, ulatub>
siekti, pasiekti; *SIN* ulatama

■ **milleni Tüdruku juuksed ulatuvad õlgadeni**. Mergaitės plaukai siekia pečius. *Poiss ei ulatunud ülemise riitulini*. Berniukas nepasiekė viršutinės lentynos.

■ **mida tegema** *Ta ei ulatunud üle aia vaatama*. Jis nepasiekė pažiūrėti per tvorą.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

ulatus s <ulatus, ulatuse, ulatust>

apimtis *f*, mastas *m* ◦ *Kogu tee ulatuses oli remont*. Visas kielas buvo remontuojamas. *Taipasin alles nüüd õnnetuse täit ulatust*. Tik dabar suvokiau tikrajį nelaimės mastą.

umbes¹ adv <`umbes>

apie; maždaug ◦ *Pood asub umbes kilomeetri kaugusel*. Parduotuvė yra maždaug už kilometro.

umbes² adv <`umbes>

užsikišm[š]es, -usi ◦ *Kraanikauss on umbes*. Kriauklė užsikišusi.

ummik s <ummik, ummiku, ummikut;

pl ummikud, ummikute, ummikuid> spūstis *f*, kamštis *f* ◦ *Avarii tekitas liikluses ummiku*. Avarija sukėlė eismo spūstį. *Suurtes linnades tekib sageli ummikuid*. Didžiuosiuose miestuose dažnai susidaro kamščiu.

und → uni

une → uni

unenägu s <unenägu, unen`äo, unenägu;

pl unen`äod, unenägude, unenägusid>

sapnas *m*

• **unenägusid nāgema** sapnuoti ◦ *Nāgin tāna öösel halba unenägu*. Šiandien sapnavau blogą sapną. *Ma ei näe unenägusid*. Aš nesapnuoju.

uni s <uni, une, `und, `unne>

1. miegas *m* ◦ *Lamasin voodis, aga uni ei tulnud*. Gulėjau lovoje, bet negalėjau užmigti.

• **sūgav, hea, rahulik uni** gilus, geras, ramus miegas

2. sapnas *m* ◦ *Nāgin eile öösel vanaema unes*. Vakar naktį sapnavau močiutę.

• **und nāgema** sapnuoti ◦ *Laps nāgi halba und*. Vaikas sapnavo blogą sapną.

unine adj <unine, unise, unist; *pl* unised, uniste, uniseid; *laipsn*. unisem, kõige unisem>

mieguist[as, -a] ◦ *Tundsin ennast pärast suurt õhtusööki unisena*. Po sočios vakarienės jaučiausi mieguistas. *Olime väsinud ja unised*. Buvome pavargę ir mieguisti.

unistama v <unistama, unistada, unistab> svajoti

■ **millest-kellest** *Mees unistas uuest autost*.

Vyras svajoto apie naują automobilį. *Olen alati unistanud kolmest lapsest*. Visada svajojau turėti tris vaikus.

■ **et Unistasime, et ükskord saame oma maja**. Svajojome, kad kada nors turėsime savo namą.

unistus s <unistus, unistuse, unistust, unistusse; *pl* unistused, unistuste, unistusi>

svajonė *f* ◦ *Kõik unistused ei täitu*. Ne visos svajonės išsipildo.

■ **mida teha** *Tal on suur unistus saada kuulsaks teadlaseks*. Didžiausia jo svajonė – tapti žinomu mokslininku.

unne → uni

unustama v <unustama, unustada, unustab, unustatud>

1. pamiršti, užmiršti; ANT mäletama ◦ *Ma ei unusta seda õhtut mitte kunagi*. Aš niekada nepamiršiu to vakaro. *Olen su telefoninumbri ära unustanud*. Užmiršau tavo telefono numerį.

2. (netyčia) pamiršti ką padaryti

■ **kuhu** *Unustasin võtmed koju*. Pamiršau raktus namie.

■ **mida teha** *Ta unustas akna kinni panna*. Jis užmiršo uždaryti langą.

■ **mida tegemata** *Unustasin arve maksmata*. Užmiršau apmokėti sąskaitą.

uppuma v <`uppuma, `uppuda, upub>

skęsti, nuskęsti ◦ *Ta püüdis uppuvat last päästa*. Jis bandė išgelbėti skęstantį vaiką. *Laev uppus tormi tõttu*. Laivas nuskendo dėl audros.

■ **kuhu** *Mees uppus järve*. Vyras nuskendo ežere.

upub → uppuma

uriin s <ur`iin, uriini, ur`iini>

šlapimas *m* ◦ *Sportlase uriinist leiti keelatud aineid*. Sportininko šlapime buvo rasta draudžiamų medžiagų.

usaldama v <usaldama, usaldada, usaldab, usaldatud>

1. pasitikėti, pasikliauti

■ **keda-mida** *Sa võid mind usaldada*. Tu gali manimi pasitikėti. *Uurimuse tulemusi ei saa pimesi usaldada*. Tyrimo rezultatai negalima akelai pasikliauti.

2. patikėti

■ **kellele** *Ma usaldan sulle ühe saladuse*. Patikėsiu tau vieną paslaptį.

usaldus s <usaldus, usalduse, usaldust>

pasitikėjimas *m* ◻ *Sõprus põhineb vastastikusel usaldusel.* Draugystė remiasi abipusiu pasitikėjimu.

● **täielik, liigne usaldus** visiškas, per didelis pasitikėjimas

● **usaldust äratama, tekitama** žadinti, kelti pasitikėjimą ◻ *Tema jutt ei äratanud minus usaldust.* Jo žodžiai nekėlė man pasitikėjimo.

● **usaldust võitma, kaotama** įgyti, prarasti pasitikėjimą ◻ *Poliitik võitis rahva usalduse.* Politikas įgijo tautos pasitikėjimą.

usk s <'usk, usu, 'usku, 'usku; *pl* usud, 'uskude, 'uske>

1. (*sg*) tikėjimas *m* ◻ *Ainult ravimid ei aita, usku peab ka olema.* Vien tik vaistai nepadės, taip pat reikia tikėti.

■ **kellesse-millesse** *Mul on tema võimetesse usku.* Aš tikiu jo galiomis.

● **usku kaotama, leidma** prarasti, atrasti tikėjimą ◻ *Ta on kaotanud usu paremasse tulevikku.* Jis nebetiki geresne ateitimi.

2. tikėjimas *m*, religija *f* ◻ *Mis usku sa oled?* Kokio tu tikėjimo?

● **katoliku usk** katalikų tikėjimas /katalikybė, **luteri usk** liuteronų tikėjimas /liuteronybė + **õigeusk** stačiatikybė

usklik adj, s <'uskl'ik, 'uskliku, 'uskl'ikku; *pl* 'usklikud, 'usklike, 'uskl'ikke; *laipsn.* 'usklikum, kõige 'usklikum>

1. tikin|tis, -ti; religing|as, -a ◻ *Ta on sügavalt usklik inimene.* Jis labai religingas žmogus.

2. tikint|ysis, -ioji ◻ *Kogudusse kuulub sadakond usklikku.* Parapijoje yra apie šimtą tikinčiųjų.

uskuma v <'uskuma, 'uskuda, usub> tikėti

■ **keda-mida** *Ma ei usu su juttu.* Aš netikiu tavo žodžiais.

■ **et Usun, et ta ei valeta.** Tikiu, kad jis nemeluoja.

■ **kellesse-millesse / keda-mida** *Kas sa usud jumalasse /jumalat?* Ar tu tiki Dievą?

uskumatu adj <'uskumatu, 'uskumatu, 'uskumatut; *pl* 'uskumatud, 'uskumatute, 'uskumatuid; *laipsn.* 'uskumatum, kõige 'uskumatum>

neįtikėtin|as, -a, neįtikim|as, -a ◻ *Lausa uskumatu, kui muutunud ta on!* Tiesiog neįtikėtina, kaip jis pasikeitęs!

● **uskumatu lugu, uudis** neįtikėtina istorija, naujiena; **uskumatud seiklused** neįtikėtini nuotyčiai

USS s <'us's, ussi, 'ussi; *pl* ussid, 'usside, 'us'se>

1. kirminas *m* ◻ *Õuna sees on uss.* Obuolyje yra kirminas. *Linnud otsisid usse.* Paukščiai ieškojo kirminų.

2. gyvatė *f* ◻ *Uss hammustas poissi jalga.* Gyvatė įkando berniukui į koją.

ust → uks

usu → usk

usub → uskuma

uttu → udu

uude → uus

uudis s <uudis, uudise, uudist; *pl* uudised, uudiste, uudiseid>

naujiena *f*; žinios *f pl* ◻ *Sain täna rõõmsa uudise: sõbranna ootab last.* Šiandien sužinojau džiugią naujieną: draugė laukiasi. *Mis töö! uudist on?* Kas naujo darbe? *Talle meeldib hommikul värskaid uudiseid lugeda.* Ryte jam patinka skaityti naujausias žinias.

● **hea, halb, kurb uudis** gera, bloga, liūdna naujiena

uudishimulik adj <uudishimul'ik, uudishimuliku, uudishimul'ikku; *pl* uudishimulikud, uudishimulike, uudishimul'ikke; *laipsn.* uudishimulikum, kõige uudishimulikum>

smals|us, -i ◻ *Ta on uudishimulik laps.* Jis yra smalsus vaikas.

uue → uus

uuendus s <uuendus, uuenduse, uuendust; *pl* uuendused, uuenduste, uuendusi>

atnaujinimas *m* ◻ *Ülikool vajab uuendusi.* Universitetą reikia atnaujinti.

uuesti adv <uuesti>

vėl, iš naujo, dar kartą ◻ *Hakkas uuesti sadama.* Vėl ėmė lyti. *Kui keegi ei vasta, siis helista hiljem uuesti.* Jei niekas neatsiliepia, vėliau paskambink dar kartą.

uurija s <'uurija, 'uurija, 'uurijat; *pl* 'uurijad, 'uurijate, 'uurijaid>

1. tyrinėtojas, -a ◻ *Ta on tuntud Eesti ajaloo uurija.* Jis žinomas Estijos istorijos tyrinėtojas.

2. tyrėjas, -a ◻ *Töötan politseis uurijana.* Aš dirbu policijoje tyrėju.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

V

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

uurima v <`uurima, `uurida, uurib, uuritud>
tirti; tyrinēti; nagrinēti

■ **keda-mida** *Politsei uurib kuritegusid.*

Policija tiria nusikaltimus. *Ma tegelen bioloogiaga, uurin taimi ja loomi.* Aš užsiimu biologija, tyrinēju augalus ir gyvūnus. *Arst uuris patsienti (= vaatas patsienti läbi).* Gydytojas apžiūrējo ligoņi.

uurimine s <`uurimine, `uurimise, `uurimist>
tyrimas m; tyrinējimas m; nagrinējimas m
◦ *Politsei uurimine nāitas, et tegemist oli mōrvaga.* Policijos tyrimas parodē, kad tai buvo žmogžudystē.

● **teaduslik, pōhjalik uurimine** mokslinis, išsamus tyrinējimas

uurimus s <`uurimus, `uurimuse, `uurimust, `uurimusse; pl `uurimused, `uurimuste, `uurimusi>
(mokslinis) tyrimas m; studija f (mokslo veikalas, nagrinējimas) ◦ *Sel teemal on ilmunud mitu pōhjalikku uurimust.* Šia tema yra paskelbti keli išsamūs tyrimai.

uuring s <uuring, uuringu, uuringut;
pl uuringud, uuringute, uuringuid>
tyrimas m

● **sotsioloogiline uuring** sociologinis tyrimas, **laboratoorsed uuringud** laboratoriniai tyrimai

uus adj <`uus, uue, `uut, `uude; pl uued, uute, `uusi; laipsn. uuem, kõige uuem = uusim>
nauj|as, -a; ANT vana ◦ *Kas sa oled tema uut filmi juba näinud?* Ar tu jau esi matēs jo naują filmą? *Mikk ostis endale uue ülikonna.* Mikas nusipirko naują kostiumą. *Poiss leidis endale kiiresti uued sõbrad.* Berniukas greitai susirado naujų draugų. *Minu uus kolleeg on väga tore.* Naujasis mano kolega labai šaunus. *Uus nädal algab ilusa ilmaga.* Nauja savaitē prasidēs geras orais.

+ **uhiius** visiškai naujas, naujutėlaitis

● **uued ideed, kogemused** naujos idėjos, patirtys, **uued muljed** nauji išpūdžiai

● **uus seadus, hooaeg** naujas įstatymas, sezonas

Head uut aastat! Laimingų Naujųjų metų!

uusaasta s <`uus`aasta, `uus`aasta, `uus`aastat>

Naujieji metai m pl

uut → uus

vaade s <vaade, v`aate, vaadet; pl v`aated, vaadete, v`aateid>

1. **vaizdas** m ◦ *Aknast avaneb ilus vaade merele.* Pro langą atsiveria gražus vaizdas į jūrą.

● **kaunis, suurepārane vaade** gražus, nuostabus vaizdas

2. (ppr. pl) **pažiūra** f ◦ *Meil on erinevad poliitilised vaated.* Mūsų politinės pažiūros yra skirtingos.

vaal s <v`aal, vaala, v`aala; pl vaalad, v`aalade, v`aalu = v`aalasid>

banginis m

vaarikas s <vaarikas, vaarika, vaarikat;
pl vaarikad, vaarikate, vaarikaid>
avietē f

● **vaarikaid korjama** rinkti avietes ◦ *Lapsed korjavad aias vaarikaid.* Vaikai sode renka avietes.

vaas s <v`aas', vaasi, v`aasi, v`aasi; pl vaasid, v`aaside, v`aas'e>

vaza f

vaataja s <v`aataja, v`aataja, v`aatajat;
pl v`aatajad, v`aatajate, v`aatajaid>

žiūrov|as, -ē ◦ *Saadet jālgis üle miljoni vaataja.* Laidą žiūrējo per milijoną žiūrovų.

+ **pealtvaataja** (spektaklio, rungtynių ir t. t.) žiūrovas

vaatama v <v`aatama, vaadata, v`aabab, vaadatud>

1. **žiūrēti** ◦ *Vaata mõlemale poole, enne kui üle tee lähed.* Ketindamas eiti per gatvę, pasižiūrėk į abi puses.

■ **keda-mida** *Vaatasime albumist pilte.* Žiūrėjome nuotraukas albume.

● **filmi, etendust vaatama** žiūrėti filmą, spektaklį ◦ *Vaatasin eile ühte head filmi.* Vakar žiūrėjau vieną gerą filmą.

2. **lankyti, aplankyti** ◦ *Ma lähen haiglasse sõpra vaatama.* Aš einu į ligoninę aplankyti draugo. *Ta käis Tartus sugulasi vaatamas.* Jis buvo Tartu aplankyti giminių.

vaatamata adpos <v`aatamata>
nepaisant; kad ir kas nutinka /yra; SIN hoolimata
■ **millele vaatamata** *Halvale ilmale*
vaatamata läksin jooksma. Nepaisydamas
blogu oro ėjau bēgioti.

■ **vaatamata millele** *Vaatamata kõigele jāime*
sõpradeks. Kad ir kas nutiko, likome draugais.

vaatamisväärsus s <v`aatamisv`äärsus,
v`aatamisv`äärsuse, v`aatamisv`äärsust;
pl v`aatamisv`äärsused, v`aatamisv`äärsuste,
v`aatamisv`äärsusi = v`aatamisv`äärsuseid>
lankytinas objektas *m* ◦ *Reisil tutvusime*
linna peamiste vaatamisväärsustega.
Kelionėje susipažinome su svarbiausiais
lankytiniais miesto objektais.

vaatlema v <v`aatlema, vaadelda, v`aatleb>

1. apžūrīnēti; stebēti

■ **keda-mida** *Vaatlesin muuseumis huviga*
maale. Muziejuje susidomējēs apžūrīnējau
paveikslus.

2. apžvelgti

■ **keda-mida** *Filmis vaadeldi Eesti riigi ajalugu*.
Filme buvo apžvelgta Estijos valstybės istorija.

vaba adj <vaba, vaba, vaba; *pl* vabad, vabade,
vabu = vabasis; *laipsn.* vabam, kōige vabam>

1. laisv|as, -a, nepriklausom|as, -a

◦ *Need on riigi esimesed vabad valimised*. Tai
pirmieji laisvi valstybės rinkimai.

● **vaba maa, rahvas, ūhiskond** laisva žemė,
tauta, visuomenė

2. laisv|as, -a, nevaržom|as, -a, nesaistom|as, a

◦ *Kirjutasin kirjandi vabal teemal*. Parašiau
rašinį laisva tema.

● **vaba aeg** laisvas laikas /laisvalaikis, **vaba**
hetk laisva minutėlė, **vaba pāev** laisva diena
/laisvadienis ◦ *Mul ei ole täna ühtegi vaba*
hetke. Šiandien neturiu nė vienos laisvos
minutėlės. *Sain töölt vaba pāeva*. Darbe gavau
laisvą dieną. *Osa vange lasti vabaks*. Dalį
kalinių paleido į laisvę.

● **vaba tahe** laisva valia, **vaba valik** laisvas
pasirinkimas

3. laisv|as, -a, neužimt|as, -a, tušč|jas, -a;
ANT kinni ◦ *Vabandage, kas see koht on vaba?*
Atsiprašau, ar ši vieta laisva? *Hotellis polnud*
enam ühtki vaba tuba. Viešbutyje nebebuvo
nė vieno laisvo kambario. *Kas oled täna õhtul*
vaba? Ar tu šandien vakare laisvas?

vabaabielu s <vabaabielu, vabaabielu,
vabaabielu; *pl* vabaabielud, vabaabielude,
vabaabielusid>
gyvenimas (kartu) **nesusituokus** ◦ *Nad elavad*
vabaabielus. Jie gyvena kartu nesusituokę.

vabadus s <vabadus, vabaduse, vabadust,
vabadusse>

1. laisvė *f* ◦ *Riik piiras inimeste isiklikku*
vabadust. Valstybė apribojo asmeninę žmonių
laisvę.

■ **mida teha** *Sul on täielik vabadus kas jääda*
või ära minna. Tu turi visišką laisvę likti arba
išeiti.

2. laisvė *f*; nepriklausymas *m* ◦ *Rahvas*
võitles vabaduse eest. Tauta kovojo už laisvę.

● **poliitiline, majanduslik vabadus** politinė,
ekonominė laisvė

3. laisvė *f* (buvimas neuždarytam)

◦ *Kurjategija pääses vabadusse*. Nusikaltėlis
išėjo į laisvę.

vabalt adv <vabalt; *laipsn.* vabamalt,
kōige vabamalt>

laisvai ◦ *Martin valdab vabalt jaapani keelt*.

Martynas laisvai kalba japoniskai. *Ansambli*
uus album on internetis vabalt (= *tasuta*)
kättesaadav. Naujasis grupės albumas laisvai
prieinamas internete.

vabandama v <vabandama, vabandada,
vabandab>

atsiprašyti

■ **kelle ees** *Sa pead tema ees vabandama*. Tu
turi jo atsiprašyti.

■ **et Poiss vabandas, et oli vennale haiget teinud**.
Berniukas atsiprašė, kad nuskriaudė brolių.

Vabandage! Atsiprašau! Atleiskite!

◦ *Vabandage, mis kell on?* Atsiprašau, kiek
dabar valandų?

vabandus s <vabandus, vabanduse, vabandust;
pl vabandused, vabanduste, vabandusi>

1. atsiprašymas *m* ◦ *Loodan, et võtad mu*
vabanduse vastu. Tikiuosi, kad priimsi mano
atsiprašymą.

● **vabandust paluma** prašyti atleidimo
◦ *Poiss palus õpetajalt oma halva käitumise*
pärast vabandust. Berniukas prašė mokytojo
atleisti už blogą elgesį.

2. atsiprašymas *m*, teisinimasis *m* ◦ *On*
sul midagi enda vabanduseks ütelda? Ar
atsiprašydamas turi ką pasakyti? *Ta lahkus,*
tuues vabanduseks peavalu. Jis išėjo
teisindamasis galvos skausmu.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

vabandust interj <vabandust>

atsiprašau, atleiskite ◦ *Vabandust, et*

hilinesin! Atsiprašau, kad pavélavau!

Vabandust, kas te teate, kus siin lähedal mõni pood on? Atsiprašau, gal žinote, kur čia netoli kokia parduotuvė?

vabanema v <vabanema, vabaneda, vabaneb>

1. atsilaisvinti ◦ *Oota mind, ma vabanen tunni aja pärast.* Palauk manęs, aš būsiu laisvas po valandos.

2. atsikratyti

■ *millest Arst andis soovitusi, kuidas stressist vabaneda.* Gydytojas patarė, kaip atsikratyti streso. *Püüan halbadest harjumustest vabaneda.* Stengiuosi atsikratyti blogų įpročių.

3. išeiti į laisvę

■ *kust Kurjategija vabanės vanglast.* Nusikaltėlis išėjo iš kalėjimo.

vabariik s <vabar`iik, vabariigi, vabar`iiki, vabar`iiki; pl vabariigid, vabar`iikide, vabar`iike>

respublika f ◦ *Eesti Vabariik kuulutati iseseisvaks 24. veebruaril 1918.* Estijos Respublika paskelbta nepriklausoma 1918 m. vasario 24 d.

● **vabariigi valitsus, president** respublikos vyriausybė, prezidentas

● **vabariigi aastapäev** (respublikos) nepriklausomybės diena ◦ *Eesti Vabariigi aastapäeva tähistatakse kontserdi ja presidendi vastuvõtuga.* Estijos nepriklausomybės diena pažymima koncertu ir prezidento priėmimu.

vabastama v <vabastama, vabastada, vabastab, vabastatud>

1. atleisti ◦ *Laps on kaks nädalat kehalise kasvatuses tannist vabastatud.* Vaikas dviem savaitėms atleistas nuo kūno kultūros pamokų.

■ *millest Üliõpilane vabastati õppemaksust.* Studentas atleistas nuo mokesčio už studijas. *Juhataja vabastati ametist omal soovil.* Vadovas atleistas iš pareigų savo noru.

■ *mille tõttu Ta vabastati tõölt korruptsiooni tõttu.* Jis atleistas iš darbo dėl korupcijos.

2. paleisti ◦ *Vangid vabastati.* Kaliniai buvo paleisti.

vabatahtlik adj, s <vabat`ahtl`ik,

vabat`ahtliku, vabat`ahtl`ikku; pl vabat`ahtlikud, vabat`ahtlike, vabat`ahtl`ikke>

1. savanorišk|as, -a; ANT kohustuslik

◦ *Uringus osalemine on vabatahtlik.* Dalyvavimas tyrime yra savanoriškas.

2. savanor|jis, -ė

● **vabatahtlik tuletõrjuja** savanoris gaisrininkas

◦ *Ta töötab vabatahtlikuna ühes lastekodus.*

Jis dirba savanoriu vienuose vaikų namuose.

vabatahtlikult adv <vabat`ahtlikult>

savanoriškai ◦ *Kas ta tuli vabatahtlikult või pidid sa teda sundima?* Ar jis atėjo savo noru, ar tu turėjai jį priversti?

vabrik s <vabrik, fabriku, vabrikut; pl vabrikud, vabrikute, vabrikuid>

fabrikas m, gamykla f; SIN tehas ◦ *Selles vabrikus valmistatakse mänguasju.* Šiame fabrike gaminami žaislai.

vaene adj, s <v`aene, v`aese, v`aest; pl v`aesed, v`aeste, v`aeseid; laipsn. v`aesem, kõige v`aesem = v`aeseim>

1. skurd|us, -i, varging|as, -a;

vargš|as, -ė; menk|as, -a; ANT rikas ◦ *Nende pere oli nii vaene, et ei jõudnud isegi süüa osta.* Jų šeima buvo tokia varginga, kad neįstengė net maisto nusipirkti.

2. vargš|as, -ė; ANT rikas ◦ *Ta püüab alati vaeseid aidata.* Jis visada stengiasi padėti vargšams.

3. stoka f, trūkumas m, nepriteklius m; ANT rikas

■ *mille poolest Toit oli vitamiinide poolest vaene.* Maiste buvo mažai vitaminų.

vaenlane s <v`aenlane, v`aenlase, v`aenlast; pl v`aenlased, v`aenlaste, v`aenlasi>

prieš|as, -ė; ANT sōber ◦ *Tal on ohtlikke vaenlasi.* Jis turi pavojingų priešų.

vaesus s <v`aesus, v`aesuse, v`aesust>

skurdas m; ANT rikkus ◦ *Pere elas vaesuses.* Šeima gyveno skurde.

vaev s <v`aev, vaeva, v`aeva>

pastangos f pl; vargas m ◦ *Ta võitis vastase ilma suurema vaevata.* Jis be didelio vargo įveikė priešininką. *Sain töö kerge vaevaga tehtud.* Darbą padariau nesunkiai.

● *millega vaeva nägema* įdėti pastangų, stengtis ◦ *Nägin õppimisega suurt vaeva.* Labai stengiausi mokytis.

vaevalt adv <vaevalt>

vargu ▫ *Vaevalt ta mulle andestab.* Vargu ar jis man ateis. *Mis sa arvad, kas Evelin tuleb veel? – Vaevalt (küll).* Kaip manai, ar Evelina dar ateis? – Vargu.

vagun s <vagun, vaguni, vagunit; pl vagunid, vagunite, vaguneid>
vagonas m

vahe s <vahe, vahe, vahet; pl vahed, vahede, vahesid>

1. skirtumas m ▫ *Elanike arvu vahe linnades ja maal on suur.* Miesto ir kaimo gyventojų skaičius labai skiriasi.

● **palkade, hindade, sissetulekute vahe** algų, kainų, pajamų skirtumas

● **vahet tegema** atskirti ▫ *Kaksikutel on raske vahet teha (= kaksikuid on raske eristada).* Dvynius sunku atskirti.

2. tarpas m; **atstumumas** m ▫ *Hoia enda ees sõitva autoga vahet!* Laikykis atstumo nuo priekyje važiuojančio automobilio! *Kahe hamba vahel on lai vahe.* Tarp dviejų dantų yra platus tarpas.

3. pauzė f, **pertrauka** f ▫ *Kui sa õppimisest väsid, pea natuke vahet.* Kai pavargsi mokytis, padaryk trumpą pertrauką. *Ta räägib vahet pidamata.* Jis kalba nesustodamas.

vaheaeg s <vahe`aeg, vaheaja, vahe`aega; pl vaheajad, vahe`aegade, vahe`aegu>

pertrauka f; (mokinių) **atostogos** f pl
▫ *Millal sul koolis vaheaeg algab?* Kada tau mokykloje prasideda atostogos? *Etenduse vaheaeg kestab 10 minutit.* Spektaklio pertrauka trunka 10 minučių.

vahekord s <vahek`ord, vahekorra, vahek`orda, vahek`orda; pl vahekorrad, vahek`ordade, vahek`ordi>

1. santykis m ▫ *Pulber segatakse veega vahekorras 1:8.* Milteliai sumaišomi su vandeniu santykiu 1:8. *Puhkus ja töö peavad olema õiges vahekorras.* Poilsio ir darbo santykis turi būti tinkamas.

2. santykiai m pl ▫ *Tema vahekord töökaaslastega on väga ametlik.* Jo santykiai su bendradarbiais labai oficialūs.

● **hea, sõbralik vahekord** geri, draugiški santykiai

3. lytiniai santykiai m pl

● **juhuslik vahekord** atsitiktiniai lytiniai santykiai

● **vahekorda astuma** lytiškai santykiauti

vahel adpos, adv <vahel>

1. tarp (vieta)

■ **kelle-mille vahel** *Laps istus ema ja isa vahel.* Vaikas sėdėjo tarp tėvo ir motinos. *Laud seisab akna ja kapi vahel.* Stalas stovi tarp lango ir spintos.

2. tarp (laikas)

■ **mille vahel** *Kohtume kella nelja ja viie vahel.* Susitinkame tarp ketvirtos ir penktos valandos. *Kahe loengu vahel on pool tundi vaba aega.* Tarp dviejų paskaitų yra pusvalandis laisvo laiko.

3. panašumo, skirtumo, prieštaravimo ir kt. santykiai

■ **kelle-mille vahel** *Õdede vahel oli palju sarnast.* Seserys daug kuo panašios. *Jagasime jäätise kolme vahel.* Pasidalijome ledus trise.

4. kartais ▫ *Vahel tahaks ükski olla.* Kartais norėtusi pabūti vienam. *Vahel harva sadas vihma.* Retkarčiais palydavo.

vaheldus s <vaheldus, vahelduse, vaheldust>

1. įvairumas m, **įvairovė** f ▫ *Mängime vahelduseks jalgpalli.* Dėl įvairovės pažaiskime futbolą.

● **vaheldust tooma** pajvairinti ▫ *Reisimine toob minu ellu vaheldust.* Kelionės pajvairina mano gyvenimą.

2. kaita f ▫ *Eesti looduses on hästi näha aastaaegade vaheldus.* Estijos gamtoje gerai matyti metų laikų kaita.

vahele adpos, adv <vahele>

1. tarp (kryptis į vietą, ribojamą dviejų objektų)

■ **kelle-mille vahele** *Istusin Rita ja Roberti vahele.* Atsisėdau tarp Ritos ir Roberto.

2. tarp (dviejų ar kelių objektų tarpusavio santykiai)

■ **kelle-mille vahele** *Las see jutt jääb ainult meie vahele.* Telioka šis pokalbis tik tarp mūsų.

vahele jääma v <vahele j`ääma, vahele j`ääda, j`ääb vahele>

1. praleisti ▫ *Selles lauses on üks sõna vahele jäänud.* Šiame sakinyje praleistas vienas žodis. *Käisin iga päev ujumas, ühtegi päeva ei jäänud vahele.* Kasdien ėjau maudytis, nepraleidau nė vienos dienos.

2. įkliūti ▫ *Vargad jäid vahele.* Vagys įkliuvo.

■ **millega** *Poisid jäid pettusega vahele.* Berniukai įkliuvo sukčiaudami.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

vahele segama v <vahele segama, vahele segada, segab vahele>

isiterpti; kištis

■ **kellele-millele** *Ära sega teistele vahele, las nad räägivad.* Nesikišk, tegul jie kalba. *Pole viisakas õpetaja jutule vahele segada.* Nemandagu pertraukti mokytojo kalbą.

vaheline adj <vaheline, vahelise, vahelist, vahelisse; pl vahelised, vaheliste, vahelisi>

1. tarp ◻ *Tallinna ja Tartu vaheline tee läheb suvel remonti.* Kelias tarp Talino ir Tartu vasarą bus remontuojamas.

2. tarpusavis m ◻ *Mehe ja naise vahelised suhted on keerulised.* Vyro ir moters tarpusavio santykiai sudėtingi.

vahelt adv, adpos <vahelt>

iš vietos, ribojamos dviejų objektų

■ **kelle-mille vahelt** *Jooksin inimeste vahelt läbi.* Prabėgau pro žmones. *Leidsin raamatu vahelt raha.* Knygoje radau pinigų.

vahemaa s <vahem`aa, vahem`aa, vahem`aad;

pl vahem`aad, vahem`aade, vahem`aid>

atstumas m ◻ *Pean autoga tihti pikki vahemaid läbima.* Dažnai turiu automobiliu nuvažiuoti didelius atstumus.

vahend s <vahend, vahendi, vahendit;

pl vahendid, vahendite, vahendeid>

priemonė f ◻ *Mis vahendiga sa pesu pesed?*

Su kokia priemone tu skalbi skalbinius? *Keel on vahend, mille abil inimesed suhtlevad.*

Kalba yra žmonių bendravimo priemonė.

vahendusel adpos <vahendusel>

per (verčiama įnagininku reiškiant perdavimo priemonę)

• **ajakirjanduse vahendusel** spaudoje,

interneti vahendusel per internetą/internetu,

televisiooni vahendusel per televiziją

◻ *Jälgisin kontserti interneti vahendusel.*

Stebėjau koncerto transliaciją internetu.

vahepeal adv <vahep`eal>

tuo tarpu, tuo metu ◻ *Vahepeal on pimedaks läinud.* Tuo tarpu sutemo. *Keegi helistas sulle vahepeal.* Tuo metu kažkas tau skambino.

vaher s <vaher, v`ahtra, v`ahtrat; pl v`ahtrad, v`ahtrate, v`ahtraid>

klevas m ◻ *Lapsed korjavad sügisel vahtrate alt värvilisi lehti.* Rudenį po klevais vaikai renka spalvotus lapus.

vahetama v <vahetama, vahetada, vahetab, vahetatud>

1. keisti, mainyti ◻ *Pere soovib oma korterit suurema vastu vahetada.* Šeima nori pasikeisti butą į didesnį. *Vahetasime saalis Lauraga kohad.* Salėje pasikeitėme su Laura vietomis.

■ **mille vastu** *Ta vahetab auto krundi vastu.* Jis keičia automobilį į sklypą.

■ **milleks** *Vahetasin euro sentideks.*

Pasikeičiau eurą centais.

2. keisti; perjungti ◻ *Vaheta kanalit, see on igav saade.* Perjunk kanalą, ši laida nuobodi. *Ta vahetab sageli ametit.* Jis dažnai keičia darbą.

• **töökohta, elukohta vahetama** keisti darbą, gyvenamąją vietą

• **riideid vahetama** persirengti ◻ *Tahan enne pidu riideid vahetada.* Noriu prieš vakarėlį persirengti.

3. dalytis

• **kogemusi, mõtteid, arvamusi, muljeid vahetama** dalytis patirtimi, mintimis, nuomonėmis, išpūdžiais ◻ *Pärast kontserti vahetasime sõpradega muljeid.* Po koncerto su draugais dalijomės išpūdžiais.

vahetamine s <vahetamine, vahetamise, vahetamist>

keitimas m, pakeitimas m ◻ *Jäin rehvide vahetamisega hiljaks.* Pavėlavau pasikeisti padangas.

vahetu adj <vahetu, vahetu, vahetut;

pl vahetud, vahetute, vahetuid; laipsn. vahetum, kõige vahetum>

betarpišk|as, -a; tiesiogin|is, -ė ◻ *Maja asub pargi vahetus läheduses.* Namas stovi labai arti parko. *Ametniku tööd hindab tema vahetu ülemus.* Pareigūno darbą vertina jo tiesioginis viršininkas.

vahetult adv <vahetult>

tiesiogiai ◻ *Mina direktoriga vahetult kokku ei puutu.* Aš su direktoriumi tiesiogiai nesusiduriu.

vahetuma v <vahetuma, vahetuda, vahetub>

keistis ◻ *Firma juhtkond vahetus.* Pasikeitė įmonės vadovybė. *Valgusfooris vahetus tuli.* Pasikeitė šviesoforo šviesa.

vahetund s <vahet`un`d, vahetunni,

vahet`un`di, vahet`un`di; pl vahetunnid,

vahet`un`dide, vahet`un`de>

pertrauka f ◻ *Vahetunni ajal käisid õpilased söömas.* Per pertrauką mokiniai ėjo valgyti.

vahetus s <vahetus, vahetuse, vahetust, vahetusse; *pl* vahetused, vahetuste, vahetusi>

1. keitimas *m*, **pakeitimas** *m*, **keitimasis** *m*
 ▫ *Korterite vahetusest ei tulnud midagi välja.*
 Iš butų keitimosi nieko neišėjo.

● **töökoha, elukoha vahetus** darbo, gyvenamosios vietos keitimas

● **vahetust tegema** (= vahetama) keisti(s)
 ▫ *Teeme vahetust, ma annan sulle sinise pastaka, sa anna mulle must.* Pasikeiskime, aš tau duosiu mėlyną rašiklį, tu man duok juodą.

2. kaita *f*; **sandūra** *f* ▫ *See hoone on ehitatud 15. ja 16. sajandi vahetusel.* Šis pastatas buvo pastatytas XV ir XVI a. sandūroje.

● **valitsuse, juhtkonna, omaniku vahetus** vyriausybės, vadovybės, savininko pasikeitimas

+ **aastavahetus** Naujųjų metų išvakarės, **nädalavahetus** savaitgalis

3. pamaina *f* ▫ *Uus vahetus alustab tööd kahe tunni pärast.* Nauja pamaina darba pradės po dviejų valandų. *Minu vahetus kestab 12 tundi.* Mano pamaina trunka 12 valandų.

● **vahetuse algus, lõpp** pamainos pradžia, pabaiga; **vahetuse vanem** pamainos vyresnysis, **vahetuse ülem** pamainos viršininkas

● **hommikune, õhtune, öine vahetus** rytinė, vakarinė, naktinė pamaina

vaht¹ s <v`aht, vahi, v`ahiti; *pl* vahid, vahtide, vahte>

sarglas, -ė

+ **väravavaht** vartininkas

vaht² s <v`aht, vahu, v`ahtu; *pl* vahud, vahtude, vahtusid>

puta *f* ▫ *Õlle peal oli valge vaht.* Alus buvo su balta puta.

vahva adj <v`ahva, v`ahva, v`ahvat; *pl* v`ahvad, v`ahvate, v`ahvaid; *laipsn.* v`ahvam, kõige v`ahvam>

šauņ|us, -i; puik|us, -i ▫ *Nii vahva on teid jälle näha!* Kaip puiku jus vėl matyti!

● **vahva pidu** šaunus vakarėlis, **vahva üritus** puikus renginys, **vahva idee** puiki idėja; **vahva poiss** šaunus berniukas, **vahva tüdruk** šauni mergaitė

vaid adv, konj <v`aid>

1. tik; *sin* ainult ▫ *Mul on vaid kaks eurot.* Aš turiu tik du eurus. *Sain vaid korraks puhata.* Galėjau tik trumpai atsikvėpti. *Ütlen seda vaid sulle.* Pasakysiu tai tik tau. *Soodustus kehtib vaid üliõpilastele.* Nuolaida galioja tik studentams.

2. ne... bet ▫ *Neil pole mitte poeg, vaid tütar.* Jie turi ne sūnų, o dukterį. *Kristjan ei läinud kinno, vaid teatrisse.* Kristjanas ėjo ne į kiną, bet į teatrą.

● **mitte ainult... vaid ka** (= mõlemad samamoodi) ne tik.. bet ir... ▫ *Mari ei ole mitte ainult andekas, vaid ka töökas.* Marytė ne tik gabi, bet ir darbšti.

vaidlema v <v`aidlema, vaielda, v`aidleb, vaieldud>

ginčytis ▫ *Kõik hakkasid omavahel vaidlema.* Visi ėmė ginčytis tarpusavyje.

■ **kellega** *Mängija vaidles kohtunikuga.* Žaidėjas ginčijosi su teisėju.

■ **mille üle** *Nad vaidlevad alati poliitika üle.* Jie visada ginčijasi dėl politikos.

vaidlus s <v`aidlus, v`aidluse, v`aidlust, v`aidlusse; *pl* v`aidlused, v`aidluste, v`aidlusi = v`aidluseid>

ginčas *m*

■ **mille üle** *Partnerite vahel käib vaidlus lepingu tingimuste üle.* Tarp partnerių vyksta ginčas dėl sutarties sąlygų.

● **pikk, äge vaidlus** ilgas, smarkus ginčas

vaikima v <v`aikima, v`aikida, v`aikib>

nutilti; **tyletti** ▫ *Ütle ometi midagi, mis sa vaikid!* Pasakyk pagaliau ką nors, netylėk! *Lõpuks muusika vaikis.* Pagaliau muzika nutilo.

vaikne adj <v`aikne, v`aikse, v`aikset;

pl v`aiksed, v`aiksete, v`aikseid; *laipsn.* v`aiksem, kõige v`aiksem>

1. tyl|us, -i; *ant* vali ▫ *Elutoast kostis vaikset muusikat.* Iš svetainės sklido tyli muzika.

● **vaikne hääl, heli** tylus balsas, garsas

2. tyk|us, -i; **tyll|us, -i** ▫ *Majas oli vaikne.* Name buvo tylu.

● **vaikne ilm** tykus oras ▫ *Päris mere lähedal vaikset ilma peaaegu polegi.* Visai šalia jūros tykaus oro beveik nebūna.

3. ram|us, -i ▫ *Ta on vaikne ja tagasihoidlik mees.* Jis ramus ir kuklus vyras. *Maal on vaiksem elu kui linnas.* Kaime gyvenimas ramesnis nei mieste.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

vaikselt adv <v`aiksel; *laipn.* v`aiksemalt, kõige v`aiksemalt>

1. tyliai, ramiai ◦ *Keegi koputas vaikselt uksele.* Kažkas tyliai pasibeldė į duris. *Laps nuttis vaikselt.* Vaikas tyliai verkė. *Haige pidi vaikselt lamama.* Ligonis turėjo ramiai gulėti.
2. pamažu, iš lėto ◦ *Ilm läheb vaikselt külmemaks.* Oras pamažu vės.

vaikus s <v`aikus, v`aikuse, v`aikust, v`aikusse>

tyla *f* ◦ *Klassis valitses täielik vaikus.* Klasėje vyravo visiška tyła. *Haige vajab vaikust ja rahu.* Ligoniuvi reikia tylos ir ramybės.

vaim s <v`aim, vaimu, v`aimu; *pl* vaimud, v`aimude, v`aimē>

1. (*sg*) *dvasia f* ◦ *Ta on rahutu vaimuga inimene.* Jis neramios dvasios žmogus.
2. (*sg*) *dvasia f* ◦ *Koolis valitses rahvuslik vaim.* Mokykloje vyravo tautinė dvasia.
3. *dvasia f*, *vėlē f*, *vaiduoklis m* ◦ *Nägin öösel surnuaitas vaimu.* Naktį kapinėse mačiau dvasią.

vaimne adj <v`aimne, v`aimse, v`aimset; *pl* v`aimsed, v`aimsete, v`aimseid>

1. psichin|is, -ē, protin|is, -ē; ANT kehaline
- **vaimne** **tervis** psichinė sveikata, **vaimne** **areng** psichinė raida, **vaimne** **seisund** psichinė būklė, **vaimne** **puue** psichinė negalia;
- vaimsed** **võimed** psichiniai gebėjimai
2. *dvasin|is, -ē* (susijęs su psichika, vidiniu pasauliu) ◦ *Vaimsed väärtused on tema jaoks olulisemad kui materiaalsed.* Dvasinės vertybės jam svarbesnės nei materialinės.

vaimsel adv <v`aimsel>

protiškai, psichiškai ◦ *Töö oli vaimsel väga väsitav.* Darbas buvo labai protiškai varginantis.

vaip s <v`aip, vaiba, v`aipa; *pl* vaibad, v`aipade, v`aipu>

kilimas *m*

vait adv <v`ait>

tyliai ◦ *Tunnis tuleb vait olla ja õpetajat kuulata.* Per pamoką reikia būti tyliai ir klausyti mokytojo.

- **vait jääma** nutilti ◦ *Koer jäi lõpuks vait.* Šuo pagaliau nutilo.

vaja adv <vaja>

rodo poreikį, kad kas reikiamas; *SIN* tarvis

- **mida** *Kas sul läheb abi vaja?* Ar tau reikės pagalbos? *Mul on uut rahakotti vaja.* Man reikia naujos piniginių.
- **mida teha** *Meil oli vaja maale sõita.* Mums reikėjo važiuoti į kaimą.

vajadus s <vajadus, vajaduse, vajadust, vajadusse; *pl* vajadused, vajaduste, vajadusi>

poreikis *m* ◦ *Taimi tuleb kasta vajaduse järgi.* Augalus reikia laistyti pagal poreikį.

- **mille järele** *Tal on suur vajadus tunnustuse järele.* Jam labai reikia pripažinimo.
- **mida teha** *Tundsin vajadust kellegagi rääkida.* Jaučiau, kad man reikia su kuo nors pasikalbėti.
- **isiklikud vajadused** asmeniniai poreikiai
- **vajadusi rahuldama** tenkinti poreikius

vajalik adj <vajal`ik, vajaliku, vajal`ikku, vajal`ikku; *pl* vajalikud, vajalike, vajal`ikke; *laipn.* vajaliku, kõige vajalikum>

reikaling|as, -a, būtin|as, -a ◦ *Ta on meile väga vajalik töötaja.* Jis mums labai reikalingas darbuotojas. *Esitasin vajalikud dokumendid.* Pateikiau reikalingus dokumentus.

- **vajalikud tingimused** būtinos sąlygos,
- vajalikud andmed** reikalingi duomenys

vajalikkus s <vajal`ikkus, vajal`ikkuse, vajal`ikkust>

reikalingumas *m*; būtinumas *m*, būtinybė *f* ◦ *Olen kindel selle töö vajalikkuses.* Esu įsitikinęs šio darbo reikalingumu.

vajama v <vajama, vajada, vajab>

reikėti

- **keda-mida** *Laps vajab ema.* Vaikui reikia mamos. *Vajan su abi.* Man reikia tavo pagalbos.

vajuma v <vajuma, vajuda, vajub>

grimzti; smukti; leisti ◦ *Lained tõusevad ja vajuvad.* Bangos kyla ir leidžiasi. *Mees vajuks läbi jää.* Vyras įsmuko į properšą.

- **kuhu** *Laev vajuks põhja.* Laivas nugrimzdo į dugną.

vajutama v <vajutama, vajutada, vajutab>

spausti, paspausti ◦ *Vajutasin uksekella.* Paspaudžiau durų skambutį.

- **nupule, klahvile vajutama** paspausti mygtuką, klavišą
- **pidurit vajutama** spausti stabdį

valama v <valama, valada, valab, valatud>
pilti, ipilti ◦ *Palun vala mulle veel teed.* Prašau man ipilti dar arbatos.

■ **kuhu** *Valasin klaasi vett.* Įpyliau vandens į stiklinę.

vald s <v`ald, valla, v`alda, v`alda; pl vallad, v`aldade, v`aldu>

1. **seniūnija** f ◦ *Elan Valga vallas.* Gyvenu Valgos seniūnijoje. *Kaks väikest valda ühinesid.* Susijungė dvi mažos seniūnijos.

● **valla elanikud, territoorium** seniūnijos gyventojai, teritorija

2. (sg) **sritis** f ◦ *Kõik küsimused olid spordi vallast.* Visi klausimai buvo iš sporto srities.

valdama v <v`aldama, vallata, v`aldab>
mokėti, kalbėti

■ **mida** *Valdan vabalt saksa, inglise ja prantsuse keelt.* Aš laisvai kalbu vokiečių, anglų ir prancūzų kalbomis.

valdavalt adv <v`aldavalt>

daugiausia ◦ *Homme on valdavalt kuiv ilm.* Rytoj daugiausia be kritulių.

valdkond s <v`aldk`ond, v`aldkonna, v`aldk`onda, v`aldk`onda; pl v`aldkonnad, v`aldk`ondade, v`aldk`ondi>

sritis f ◦ *Infotehnoloogia valdkonnas toimuvad suured muutused.* Informacinių technologijų srityje vyksta didelių pokyčių. *Ta uurib majanduse eri valdkondi.* Jis tyrinėja įvairias ekonomikos sritis.

valdus s <v`aldus, v`alduse, v`aldust, v`aldusse>
valda f ◦ *Osa metsast on riigi valduses.* Dalis miškų priklauso valstybei. *Pere sai oma valdusesse uhke maja.* Šeima įsigijo prabangų namą.

vale adj, s <vale, vale, valet; pl valed, valedė, valesid>

1. **klaiding|jas, -a; neteising|jas, -a; ne tas, ne ta;** ANT **õige** ◦ *Sul on asjast täiesti vale arusaam!* Tu visiškai neteisingai supranti! *Istusin kogemata vale bussipeale.* Netyčia įsėdau ne į tą autobusą.

● **vale vastus** klaidingas atsakymas, **vale mulje** klaidingas įspūdis

● **vale suund** ne ta kryptis, **vale otsus** klaidingas sprendimas, **vale valik** klaidingas pasirinkimas

2. **melas** m ◦ *Ta ütles, et oskab autot juhtida, aga see oli vale.* Jis sakė, kad moka vairuoti automobilį, bet tai buvo melas.

● **valet üles tunnistama** prisipažinti melavus

valesti adv <valesti>

neteisingai; netinkamai; ANT **õigesti** ◦ *Ta parkis auto valesti ja sai trahvi.* Jis netinkamai pasistatė automobilį ir gavo baudą. *Ma sain ülesandest valesti aru.* Aš neteisingai supratau užduotį.

valetama v <valetama, valetada, valetab, valetatud>

meluoti ◦ *Ära usu teda, ta valetab.* Netikėk juo, jis meluoja.

■ **kellele** *Ma ei ole oma vanematele mitte kunagi valetanud.* Aš niekada nesu melavęs savo tėvams.

valge adj <v`alge, v`alge, v`alget; pl v`alged, v`algete, v`algeid>

1. **balt|jas, -a** ◦ *Pruut kandis valget kleiti.*

Nuotaka vilkėjo baltą suknelę. *Jõuluvanal oli pikk valge habe.* Kalėdų Senelis buvo su ilga balta barzda.

● **valge vein** baltas vynas

2. **švies|jus, -i;** ANT **pime** ◦ *Väljas on veel valge, pole vaja tuld põlema panna.* Lauke dar šviesu, nereikia degti šviesos. *Tänu suurele aknale on see tuba valgem kui teised.* Dėl didelio lango šis kambarys šviesesnis nei kiti.

valgus s <v`algus, v`alguse, v`algust, v`algusse>

šviesa f; ANT **pimedus** ◦ *Lamp ei anna lugemiseks piisavalt valgust.* Lempa per silpnai apšviečia, kad būtų galima skaityti. *See taim vajab palju valgust.* Šiam augalui reikia daug šviesos.

valgusfoor s <v`algusf`oor, v`algusfoori, v`algusf`oori; pl v`algusfoorid, v`algusf`ooride, v`algusf`oore>

šviesoforas m ◦ *Auto peatus valgusfoori ees ja ootas rohelist tuld.* Automobilis sustojo prie šviesoforo ir laukė žalios šviesos. *Valgusfooris süttis punane tuli.* Užsidedė raudona šviesoforo šviesa.

valgustama v <valgustama, valgustada, valgustab, valgustatud>

šviesti, apšviesti ◦ *See lamp valgustab hästi.* Ši lempa gerai šviečia. *Ruum oli halvasti valgustatud.* Patalpa buvo prastai apšviesta.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

vali adj <vali, valju, v`alju; *pl* valjud, v`aljude, v`aljusid; *laipsn.* valjem, kõige valjem>
gars|us, -i; ANT vaikne ◦ *Ōpetaja räägib valju häälega.* Mokytojas kalba garsiai. *Vanaisa keeras teleka valjemaks.* Senelis pagarsino televizorių.

● **vali muusika** garsi muzika,
vali müra, kisa garsus triukšmas, riksmas

valija s <valija, valija, valijat; *pl* valijad, valijate, valijaid>
rinkēj|jas, -a ◦ *Enne valimisi käivad poliitikud valijatega kohtumas.* Prieš rinkimus politikai dalyvauja susitikimuose su rinkėjais.

valik s <valik, valiku, valikut; *pl* valikud, valikute, valikuid>
1. pasirinkimas *m* ◦ *Millest tuleks eriala valikul lähtuda?* Kuo reikėtų remtis renkantis specialybę? *Meil seisab ees raske valik.* Mums prieš akis sunkus pasirinkimas. *Mul pole valikut (= võimalust valida).* Neturiu pasirinkimo.

● **kindel, juhuslik, vaba valik** tvirtas, atsitiktinis, laisvas pasirinkimas

● **valikut tegema** pasirinkti ◦ *Tegin õige valiku.* Pasirinkau teisingai.
2. pasirinkimas *m* ◦ *Kaupluses oli lai valik käekotte.* Parduotuvėje buvo didelis rankinių pasirinkimas.

valima v <valima, valida, valib, valitud>
1. rinkti, išsirinkti, pasirinkti ◦ *Ta valis kleidi juurde sobivad kingad.* Ji išsirinko prie suknelės derančius batelius. *Vali sina, ma ei suuda otsustada.* Išrink tu, aš nesugebu apsispręsti.

■ **millest / mille hulgast** *Valisin apelsinidest / apelsinide hulgast kõige suurema.* Išrinkau iš apelsinų patį didžiausią.

■ **kas** *Ta peab valima, kas minna tööle või ülikooli.* Jis turi pasirinkti, ar eiti dirbti, ar stoti į universitetą.

2. rinkti (balsuojant paskirti) ◦ *President valitakse viieks aastaks.* Prezidentas renkamas penkeriems metams.

■ **kelleks** *Toomas valiti ühingu esimeheks.* Tomas buvo išrinktas bendruomenės pirmininku.

■ **millesse** *Mind valiti juhatusse.* Mane išrinko į valdybą.

valimine s <valimine, valimise, valimist; *pl* valimised, valimiste, valimisi>

1. rinkimas *m* ◦ *Uue auto valimisel lähtusin hinnast.* Rinkdamasis naują automobilį vadovavausi kaina.

2. (pl) rinkimai *m pl* ◦ *Kevadel toimuvad riigikogu valimised.* Pavasarį vyks parlamento rinkimai.

● **kohalikud, erakorralised valimised** vietiniai, neeiliniai rinkimai

valimiskampania s <valimiskamp`aania, valimiskamp`aania, valimiskamp`aaniat; *pl* valimiskamp`aaniad, valimiskamp`aaniate, valimiskamp`aaniaid>
rinkimų kampanija *f* ◦ *Partei aktiivne valimiskampania oli edukas.* Aktyvi partijos rinkimų kampanija buvo sėkminga.

valitseja s <valitseja, valitseja, valitsejat; *pl* valitsejad, valitsejate, valitsejaid>
valdov|jas, -ė

valitsema v <valitsema, valitseda, valitseb>

1. valdyti, karaliauti ◦ *Riiki valitses kuningas.* Šalį valdė karalius.

2. suvaldyti, sutramdyti ◦ *Juht ei suutnud enam sõidukit valitseda.* Vairuotojas nebegalėjo suvaldyti transporto priemonės.

3. viešpatauti, vyrauti ◦ *Klassis valitses täielik vaikus.* Klasėje vyravo visiška tyła.
Looduses valitseb tasakaal. Gamtoje vyrauja pusiausvyra. *Sama olukord valitseb Tallinnas.* Tokia pat padėtis vyrauja Taline.

valitsemine s <valitsemine, valitsemise, valitsemist>

valdymas *m*, **viešpatavimas** *m* ◦ *Kuninga surma järel läks riigi valitsemine üle tema pojale.* Mirus karaliui šalies valdymas perėjo į jo sūnaus rankas.

valitsus s <valitsus, valitsuse, valitsust, valitsusse; *pl* valitsused, valitsuste, valitsusi>

1. vyriausybė *f* ◦ *Valitsus arutab seda küsimust järgmisel nädalal.* Vyriausybė šį klausimą nagrinės kitą savaitę.

● **valitsuse istung, otsus, määrus** vyriausybės posėdis, sprendimas / nutarimas, nuostatas

2. valdžia *f*, **valdymas** ◦ *Uue kuninga valitsuse ajal rahva elu paranes.* Valdant naujam karaliui žmonių gyvenimas pagerėjo.

vallaline adj, s <vallaline, vallalise, vallalist; pl vallalised, vallaliste, vallalisi>
 nevedeš, netekėjusi; viengungļis, -ē ▫ *Kas ta on abielus vōi vallaline?* Ar jis yra vedęs, ar nevedęs? *Minu tuttavate hulgas on vallalisi vāhe.* Tarp mano pažįstamų mažai viengungių.
 ● **vallaline naine** netekėjusi moteris,
vallaline mees nevedęs vyras

vallandama v <vallandama, vallandada, vallandab, vallandatud>
 atleisti ▫ *Miks direktor ta vallandas?* Kodėl direktorius jį atleido?

■ **mille pārast** *Ta vallandati tōō tegemata jātmise pārast.* Jis buvo atleistas už tai, kad neatliko darbo.

vallutama v <vallutama, vallutada, vallutab, vallutatud>
 užkariauti, užimti ▫ *Vaenlase sōjavāgi vallutas pealinna.* Priešo kariuomenė užėmė sostinę. *Kindlus vallutati.* Tvirtovė buvo užimta.

valmima v <v`al'mima, v`al'mida, v`al'mib>
 1. pabaigti ▫ *Uus maja valmib sel aastal.* Naujas namas bus baigtas šiemet. *Laulja uus album valmis kahe kuuga.* Naujasis dainininko albumas buvo įrašytas per du mėnesius.
 2. prinokti; prisirpti ▫ *Ōunad valmivad augustis.* Obuoliai prinoksta rugpjūtį.

valmis adv <v`al'mis>
 1. gatav|as, -a, atlikt|as, -a, baigt|as, -a ▫ *Toit on valmis.* Maistas jau paruoštas. *Tōō on peaaegu valmis.* Darbas beveik baigtas.
 2. pasiruoš|ęs, -usi, pasireng|ęs, -usi
 ■ **milleks** *Olen nūiūd minekuks valmis.* Jau esu pasiruošęs eiti. *Reisil tuleb kōigeks valmis olla.* Keliaujant reikia būti viskam pasiruošusiam.

■ **mida tegema** *Olen valmis sind aitama.* Aš pasirengęs tau padėti. *Laps on valmis kooli minema.* Vaikas jau pasirengęs eiti į mokyklą.

valmis saama v <v`al'mis s`aama, v`al'mis s`aada, s`aab v`al'mis>
 pabaigti ▫ *Sain oma tōō kiiresti valmis.* Greitai pabaigiau savo darbą.

valmistama v <val'mistama, val'mistada, val'mistab, val'mistatud>
 1. gaminti, pagaminti ▫ *Sōrmus oli valmistatud hōbedast.* Žiedas buvo pagamintas iš sidabro. *Ema valmistab kōōgis ōhtusōōki.* Mama virtuvėje gamina vakarienę.
 2. teikti; kelti (emocijas)
 ● **rōōmu valmistama** suteikti džiaugsmo, **muret valmistama** sukelti rūpestį, **raskusi valmistama** sukelti sunkumą
 ▫ *Kingitus valmistas mulle suurt rōōmu.* Dovana man suteikė daug džiaugsmo. *Ūlesanne ei valmistanud ōpilasele mingeid raskusi.* Užduotis nesukėlė mokiniui jokių sunkumų.

valmistamine s <val'mistamine, val'mistamise, val'mistamist>
 ruošimas m, paruošimas m; gaminimas m
 ▫ *Toidu valmistamiseks kulus pool tundi.* Maistui paruošti prireikė pusvalandžio.

valmistuma v <val'mistuma, val'mistuda, val'mistub>
 ruoštis; rengtis
 ■ **milleks** *Nad valmistuvad Aafrika reisiks.* Jie ruošiasi kelionei į Afriką.
 ■ **mida tegema** *Valmistusin vālja minema, kui telefon helises.* Ruošiausi išeiti, kai suskambo telefonas.

valu s <valu, valu, valu; pl valud, valude, valusid>
 1. skausmas m ▫ *Haigel on suured valud.* Ligonis kenčia didelius skausmus.
 ● **valu tundma** jausti skausmą ▫ *Ma ei tundnud valu.* Aš nejutau skausmo.
 ● **valu tegema** kelti skausmą ▫ *Iga liigutus tegi talle valu.* Kiekvienas judesys jam kėlė skausmą.
 + **peavalu** galvos skausmas
 2. (sg) kančia f, kentėjimas m ▫ *Tema valu pōhjus on ōnnetu armastus.* Jo kančios priežastis – nelaiminga meilė.

valus adj <valus, valusa, valusat; pl valusad, valusate, valusaid; laipsn. valusam, kōige valusam = valusaim>
 skausming|as, -a; skau|dus, -di ▫ *Kurk on valus.* Skauda gerklę. *Valus oli kuulda lapse nuttu.* Buvo skaudu girdėti vaiko verksmą.

valutama v <valutama, valutada, valutab>
 skaudėti ▫ *Mu pea valutab.* Man skauda galvą. *Lapsel hakkas hammas valutama.* Vaikui ėmė skaudėti dantį.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ō

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

valuuta s <valuuta, valuuta, valuutat; *pl* valuutad, valutade, valutasiid>

valiuta *f*

• **rahvuslik, kohalik, ühine valuuta**

nacionalinē, vietinē, bendra valiuta

valvama v <v`alvama, valvata, v`alvab, valvatud> saugoti; prižiūrēti

■ **mida-keda** *Koer valvab maja.* Šuo saugo namā. *Sōdurid valvasid vange.* Kareiviai prižiūrējo kalinius.

valve s <valve, v`alve, valvet>

priežiūra *f*; saugojimas *m* ◦ *Majas on pidev valve.* Namas nuolat saugomas. *Vangid olid politsei valve all.* Kaliniai buvo prižiūrēti policijos.

+ **järelevalve** priežiūra, **piirivalve** pasienio apsargos tarnyba

valvur s <v`alvur, v`alvuri, v`alvurit; *pl* v`alvurid, v`alvurite, v`alvureid>

sargļas, -ē, prižiūrētoļļas, -a ◦ *Ta tōōtab muuseumis valvurina.* Jis dirba muziejuje sargu.

vana adj <vana, vana, vana; *pl* vanad, vanade, vanu = vanasiid; *laipsn.* vanem, kōige vanem = vanim>

1. senļas, -a; ANT noor ◦ *Vanu inimesi tuleb aidata.* Reikia padēti seniems žmonēms.

2. amžiaus, metų ◦ *Ta on 43 aastat vana.*

Jis keturiasdešimt trejų metų. *Kui vana sa oled?* Kiek tau metų? *Sa oled sama vana kui mina.* Tu tokio pat amžiaus kaip ir aš. *Ta on oma abikaasast vanem.* Jis vyresnis už savo sutuoktinę.

3. senļas, -a; buvļes, -usi; ANT uus ◦ *Peetrite meeldivad vanad autod.* Petruī patinka seni automobiliai. *Vanad majad lammutati maha.* Seni namai buvo nugriauti. *Kohtusin vana koolivennaga.* Susitikau su senu mokyklos draugu.

• **vana traditsioon** sena tradicija, **vana komme** senas paprotys

• **vanad sōbrad, tuttavad** seni draugai, pažįstami; **vana tōōkaaslane** senas bendradarbis, **vana kolleeg** senas kolega

3. senļas, -a; buvļes, -usi; ankstesnļis, -ē; ANT uus ◦ *Mis su vana aadress oli?* Koks buvo tavo senasis adresas? *Mulle meeldis mu vana tōō rohkem.* Man labiau patiko mano buvēs darbas.

Head vana aasta lõppu!

Gerai pabaigti senuosius metus!

vanaema s <vanaema, vanaema, vanaema;

pl vanaemad, vanaemade, vanaemasid>

močiutė *f*

vanaisa s <vanaisa, vanaisa, vanaisa;

pl vanaisad, vanaisade, vanaisasiid>

senelis *m*

vanalinn s <vanal`inn, vanalinna, vanal`inna,

vanal`inna; *pl* vanalinnad, vanal`innade,

vanal`innu>

senamiestis *m* ◦ *Jalutasime möōda vanalinna kitsaid tånavaid.* Vaikšciojome siauromis senamiesčio gatvelēmis.

vanasti adv <vanasti>

seniau; kitados, kadaise ◦ *Vanasti oli siin jār̄v.* Kadaise čia buvo ežeras.

vanem s <vanem, vanema, vanemat; *pl* vanemad, vanemate, vanemaid>

1. (*sg*) motina *f*; tėvas *m* ◦ *Päevikusse oli tarvis vanema allkirja.* Pažymių knygelėje turėjo pasirašyti vienas iš tėvų.

2. (*pl*) tėvai *m pl* ◦ *Mu vanemad elavad maal.* Mano tėvai gyvena kaime.

• **vanemateta laps** našlaitis, našlaitė

vang s <v`ang, vangi, v`angi; *pl* vangid, v`angide, v`ange>

1. kalinļys, -ē ◦ *Vang vabastati enne tähtaega.* Kalinys buvo paleistas anksčiau laiko.

2. belaisvļis, -ē ◦ *Selles sōjas ei vōetud ūhtegi vangi.* Šiame kare nebuvo paimtas nė vienas belaisvis.

vangi adv <v`angi>

į kalėjimą; į nelaisvę

• **vangi mōistma / panema** nuteisti kalėti, pasodinti į kalėjimą;

vangi minema patekti į kalėjimą ◦ *Mōrvar mōisteti /pandi pikaks ajaks vangi.* Žudikas buvo nuteistas ilgus metus kalėti. *Kurjategija lāks vangi.* Nusikaltēlis pateko į kalėjimą.

• **vangi vōtma** paimti į nelaisvę ◦ *Sōdurid vōeti vangi.* Kareiviai buvo paimti į nelaisvę.

vangis adv <vangis>

kalėjime; nelaisvėje ◦ *Kurjategija istub varguse eest vangis.* Nusikaltēlis sēdi kalėjime už vagystę. *Sōdurid on vaenlase kāes vangis.* Kareiviai yra priešō nelaisvėje.

vangist adv <vangist>

iš kalėjimo; iš nelaisvės

● **vangist vabanema /välja saama** išeiti iš kalėjimo; **vangist pōgenema** pabėgti iš kalėjimo ◦ *Kurjategija vabanės vangist*. Nusikaltėlis išėjo iš kalėjimo.

● **vangist vabastama** paleisti iš kalėjimo ◦ *Ta vabastati vangist enne tähtaega*. Jis buvo paleistas iš kalėjimo anksčiau laiko.

vangla s <v`angla, v`angla, v`anglat; pl v`anglad, v`anglate, v`anglaid>

kalėjimas m ◦ *Ta vabastati vanglast enne tähtaega*. Jis buvo išleistas iš kalėjimo anksčiau laiko.

vanker s <v`anker, v`ankri, v`ankrit; pl v`ankrid, v`ankrite, v`ankreid>

vežimas m; (vaikiškas) **vežimēlis** m ◦ *Vankrit vedas kaks hobust*. Vežimą traukė du arkliai. *Laps magab vankris*. Vaikas miega vežimėlyje.

vann s <v`an`n, vanni, v`anni, v`anni; pl vannid, v`annide, v`an`ne>

vonia f ◦ *Korteris oli nii dušš kui ka vann*. Bute buvo ir dušas, ir vonia.

● **vanni tegema** maudyti vonioje ◦ *Tegin lapsele vanni*. Išmaudžiau vaiką vonioje.

● **vannis käima** maudytis vonioje ◦ *Käin vannis vähemalt kaks korda nädalas*. Vonioje maudausi bent du kartus per savaitę.

vannituba s <vannituba, vannit`oa, vannituba, vannit`uppa; pl vannit`oad, vannitubade, vannitube = vannitubasid>

vonia f, **vonios kambarys** m ◦ *Ta läks vannituppa käsi pesema*. Jis nuėjo į vonią nusiplauti rankų.

vanur s <vanur, vanuri, vanurit; pl vanurid, vanurite, vanureid>

senas žmogus m; **senukas, senutė** ◦ *Pakun bussis alati vanuritele istet*. Autobuse visada užleidžiu vietą senukams.

vanus s <vanus, vanuse, vanust>

amžius m ◦ *Kirja tuli panna oma nimi, vanus ja elukoht*. Reikėjo užrašyti savo vardą, amžių ir gyvenamąją vietą.

vapp s <v`app, vapi, v`appi; pl vapid, v`appide, v`appe>

herbas m ◦ *Eesti vapil on kolm lõvi*. Estijos herbe yra trys liūtai.

vapper adj <v`apper, v`apra, v`aprat; pl v`aprad, v`aprate, v`apraid; laipsn. v`apram, kõige v`apram>

nars|us, -i; drąs|us, -i ◦ *Püüa vapper olla*. Pasistenk būti drąsus.

● **vapper sõdur** narsus kareivis

vara¹ s <vara, vara, vara; pl varad, varade, varasid>

turtas m ◦ *Abielu jooksul kogutud vara kuulub mõlemale abikaasale*. Turtas, sukauptas gyvenant santuokoje, priklauso abiem situoktiniam.

● **isiklik, võõras vara** asmeninis, svetimas turtas

vara² adv <vara; laipsn. varem, kõige varem>

anksti; ANT hilja ◦ *Kõige varem tõuseb ema*.

Anksčiausiai keliasi mama. *Läksin õhtul vara magama*. Vakare anksti nuėjau miegoti. *Ta tuli liiga vara*. Jis atėjo per anksti.

varahommik s <varahommik, varahommiku, varahommikut; pl varahommikud, varahommikute, varahommikuid>

ankstus / ankstyvas rytas m ◦ *Ärkasime varahommikul kell 5*. Atsibudome ankstų rytą, 5 valandą. *Ta töötav varahommikust hilisõhtuni*. Jis dirba nuo ankstyvo ryto iki vėlyvo vakaro.

varajane adj <varajane, varajase, varajast, varajasse; pl varajased, varajaste, varajasi; laipsn. varajasem, kõige varajasem>

ankst|us, -i; ankstyv|as, -a; SIN varane; ANT hiline ◦ *Ärkasime varajasel hommikul*.

Atsibudome ankstų rytą. *Sel aastal on kevad varajane*. Šiais metais pavasaris ankstyvas.

varane adj <varane, varase, varast; pl varased, varaste, varaseid; laipsn. varasem, kõige varasem>

1. ankst|us, -i; ankstyv|as, -a; SIN varajane; ANT hiline ◦ *Mulle meeldivad varased hommikud*. Man patinka ankstūs rytai. *Tunnen kaasa õe varase surma puhul*. Užjaučiu dėl ankstyvos sesers mirties.

2. ankstesn|is, -e; ANT hiline ◦ *Tallinna varasem nimi on Reval*. Ankstesnis Talino pavadinimas – Revelis.

varas s <varas, v`arga, varast; pl v`argad, varaste, v`argaid>

vagis m /f

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

varastama v <varastama, varastada, varastab, varastatud>

vogti, pavogti ▫ *Kurjategija varastas mu rahakoti ära.* Nusikaltėlis pavogė mano pinigėnė.

■ **kellelt** *Mehelt varastati auto.* Buvo pavogtas vyro automobilis.

■ **kust** *Poest varastati kolm fotoaparaati.* Iš parduotuvės buvo pavogti trys fotoaparatai.

varblane s <v`arblane, v`arblase, v`arblast; pl v`arblased, v`arblaste, v`arblasi>
žvirblis m

varem adv <varem>

anksčiau; ANT hiljem ▫ *Ma pole kunagi varem nii õnnelik olnud kui praegu.* Niekada nesu buvęs toks laimingas kaip dabar. *Varem õppisid sa palju paremini.* Anksčiau tu mokeisi daug geriau.

● **varem vői hiljem** (= ūkskord ikkagi) anksčiau ar vėliau ▫ *Varem vői hiljem tuleb see töö ära teha.* Anksčiau ar vėliau vis tiek teks šį darbą padaryti.

varemed pl s <varemed, varemete, varemeid> griuvėsiai m pl

● **kiriku, kloostri, lossi varemed** bažnyčios, vienuolyno, pilies griuvėsiai

vares s <vares, varese, varest; pl varesed, vareste, vareseid>
varna f

vargus s <v`argus, v`arguse, v`argust; pl v`argused, v`arguste, v`argusi = v`arguseid>
vagystė f ▫ *Teatasin auto vargusest politseisse.* Apie automobilio vagystę pranešiau policijai. *Sportlane langes varguse ohvriks.* Sportininkas buvo apvogtas.

Apie automobilio vagystę pranešiau policijai. *Sportlane langes varguse ohvriks.* Sportininkas buvo apvogtas.

vari s <vari, varju, v`arju, v`arju; pl varjud, v`arjude, v`arje>

1. **šešėlis** m ▫ *Mida kõrgemal on päike, seda lühemad on varjud.* Kuo saulė aukščiau, tuo trumpesni šešėliai. *Seinale langes vari.* Ant sienos krito šešėlis.

● **tume, must vari** tamsus, juodas šešėlis

2. (sg) **pavėsis** m; **užuovėja** f; **pastogė** f

● **varju minema** eiti į pavėsi, į užuovėja,

varju otsima ieškoti užuovėjos,

varjus olema būti pavėsyje ▫ *Otsisime päikese eest varju.* Ieškojome pavėsio nuo saulės.

variant s <vari`an't, varian'di, vari`an'ti; pl varian'did, vari`an'tide, vari`an'te>

variantas m ▫ *Sellest raamatust on olemas kolm varianti.* Yra trys šios knygos variantai.

varjama v <v`arjama, varjata, v`arjab, varjatud>

1. **užstoti** ▫ *Pilv varjas päikese.* Debesis užstojo saulę. *Kõrged majad varjavad vaadet merele.* Aukšti namai užstoja vaizdą į jūrą.

2. **saugoti, apsaugoti**

■ **mille eest Kübar varjab nägu päikese eest.** Skrybėlė saugo veidą nuo saulės.

3. **slėpti; slapstyti** ▫ *Tagaotsitav suutis end kolm aastat varjata.* Ieškomasis sugebėjo slapstytis trejus metus. *Kas nende valitsus varjab tõde?* Ar jų vyriausybė slepia tiesą?

● **fakte / tōsiasju varjama** slėpti faktus, **infot varjama** slėpti informaciją

varras s <varras, v`arda, varrast; pl v`ardad, varraste, v`ardaid>

1. **iešmas** m ▫ *Ta torkas vorstid varda otsa ja asetās lõkke kohale.* Jis pamovė dešras ant iešmo ir įtaisė šį virš laužo.

2. **virbalas** m ▫ *Puust varrastega on mugav kududa.* Mediniais virbalais patogu megzti.

varrukas s <varrukas, varruka, varrukat; pl varrukad, varrukate, varrukaid>

rankovė f

● **pikad, lūhikese** **varrukad** ilgos, trumpos rankovės ▫ *Ta kandis pikkade varrukatega särki.* Jis vilkėjo marškinius ilgomis rankovėmis.

vars s <v`ars, varre, v`art; pl varred, varte, v`arsi>

1. **stiebas** m ▫ *Võilille vars on seest tühi.*

Kiaulpienės stiebas tuščiaviduris.

2. **kotas** m ▫ *Sellel haamril on pikk vars.* Šio plaktuko kotas ilgas.

varsti adv <v`arsti>

greit, greitai; **netrukus** ▫ *Küll sa varsti terveks saad.* Tu tikrai greitai pasveiksi. *Varsti näeme!* Netrukus pasimatysime!

varu s <varu, varu, varu; pl varud, varude, varusid>

atsarga f ▫ *Laos on suured toiduainete varud.* Sandėlyje yra daug maisto atsargų. *Jätsin paar kommi varuks.* Pasilikau porą saldinių atsargai.

varuosa s <varuosa, varuosa, varuosa;
pl varuosad, varuosade, varuosi = varuosasid>
atsarginė dalis f^o Siin müüakse autode
varuosi. Čia parduodamos atsarginės
automobilių dalys.

varustama v <varustama, varustada,
varustab, varustatud>
aprūpinti; tiekti
■ **keda-mida** + **millega** Ettevõtte varustab
restorane värske kalaga. Įmonė tiekia
restoranams šviežią žuvis.

varustus s <varustus, varustuse, varustust,
varustusse>
(speciali) apranga f, reikmenys f pl, amunicija f^o
■ Korralikud jalanõud kuuluvad iga sportlase
varustusse. Tinkama avalynė yra kiekvieno
sportininko specialios aprangos dalis.

varvas s <varvas, v` arba, varvast; pl v` arbad,
varvaste, v` arбайд>
kojos pirštas m^o Lõin varba vastu kivi ära.
Užsigavau kojos pirštą į akmenį.

vasak adj <vasak, vasaku, vasakut; pl vasakud,
vasakute, vasakuid>

kairlys, -ė; ANT parem

● **vasak käsi, jalg** kairė ranka, koja
□ Laps kirjutab vasaku käega. Vaikas rašo
kaire ranka.

● **vasakul pool** kairėje pusėje □ Maanteel
tuleb kõndida vasakul pool teed. Plentų reikia
eiti kaire kelio puse.

● **vasakule poole** į kairę pusę □ Rand jääb
sadamast vasakule poole. Paplūdimys yra į
kairę nuo uosto.

● **vasakult poolt** iš kairės pusės □ Mina
olen sellel fotol vasakult poolt kolmas. Šioje
nuotraukoje aš trečias iš kairės.

vasakul adv <vasakul>

kairėje; ANT paremal □ Istusin Raimondist
vasakul. Sėdėjau Raimondo kairėje.

vasakule adv <vasakule>

į kairę; ANT paremale □ Põõra ristmikult
vasakule. Sankryžoje pasuk į kairę.

vasakult adv <vasakult>

iš kairės; ANT paremalt □ Enamikus keeltes
loetakse teksti vasakult paremale, mõnes aga
paremalt vasakule. Daugumoje kalbų tekstas
skaitomas iš kairės į dešinę, o kai kuriose – iš
dešinės į kairę.

vastama v <v`astama, vastata, v`astab, vastatud>

1. atsakyti; ANT kūsima

■ **kellele-millele** Ma ei oska sulle vastata. Aš
nemoku tau atsakyti. Ta pole mu kirjale veel
vastanud. Jis dar neatsakė į mano laišką.

2. atitikti

■ **millele** Töö vastas nõuetele. Darbas atitiko
reikalavimus. See jutt ei vasta tõele (= on
vale). Šis pasakojimas neatitinka tikrovės.

vastand s <vastand, vastandi, vastandit;
pl vastandid, vastandite, vastandeid>

1. antonimas m

2. priešybė f^o Isa ja poeg on iseloomult
täielikud vastandid. Pagal būdą tėvas ir sūnus
yra visiškos priešybės.

vastane s <vastane, vastase, vastast; pl vastased,
vastaste, vastaseid>

1. varžov|as, -ė; prieš|as, -ė □ Suusataja
võitis oma vastast kahe sekundiga. Slidininkas
aplenkė savo varžovą dviem sekundėmis.
Vastase väed jõudsid pealinn. Priešo
kariuomenė pasiekė sostinę.

● **tugev, võrdne, nõrk vastane** stiprus, lygus,
silpnas varžovas

2. priešinink|as, -ė □ Igal juhul on toetajaid
ja vastaseid. Bet kokiu atveju yra šalininkų ir
priešininkų.

vastas adv, adpos <vastas>

1. prieš, priešais (vieta) □ Pood on siinsamas
vastas üle tänava. Parduotuvė yra čia pat
priešais, kitapus gatvės.

■ **kelle-mille vastas** Ta istus lauas otse minu
vastas. Jis sėdėjo prie stalo tiesiai prieš mane.
Aptek asub hotelli vastas. Vaistinė yra
priešais viešbutį.

2. pasitikti □ Käisin lennujaamas külalistel
vastas. Nuvažiauvau į oro uostą pasitikti
svečių.

vastastikune adj <vastastikune,

vastastikuse, vastastikust; pl vastastikused,
vastastikuste, vastastikuseid>

abipus|is, -ė □ Vestlus on vastastikune
tegevus. Pokalbis yra tarpusavio veikla. Abielu
lahutati abikaasade vastastikusel kokkuleppel.
Santuoka buvo nutraukta abipusiu sutuoktinių
sutarimu.

● **vastastikune abi** abipusė pagalba,
vastastikune huvi abipusis susidomėjimas

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

vastav adj <v`astav, v`astava, v`astavat; pl v`astavad, v`astavate, v`astavaid>
atitinkam[as, -a ◦ *Tal pole selle töökohta jaoks vastavat haridust. Jis neturi šiam darbui atitinkamo išsilavinimo.*

vastik adj <vas'tik, vas'tiku, vas'tikut; pl vas'tikud, vas'tikute, vas'tikuid; laipsn. vas'tikum, kōige vas'tikum = vas'tikuim>
bjaur[us, -i; šlykšt[us, -i ◦ *Tāna on vastik ilm – külme ja vihmane. Šiandien bjaurus oras – šaltas ir lietingas. Tal on vastik iseloom. Jis bjauraus būdo.*

● **vastik hais** bjauri smarvė, **vastik maitse** bjaurus skonis

vastu adv, adpos <v`astu>

1. priešais; prieš (kryptis į)

■ **kelle-mille vastu** *Kino ehitatakse üle tänava kaubamaja vastu. Kino teatras statomas kitapus gatvės, priešais universalinę parduotuvę. Istusin lauda isa vastu. Atsisēdau už stalo priešais tėvą.*

■ **vastu mida** *Vastu tuult on raske joosta. Sunku bėgti prieš vėją.*

2. į

■ **vastu mida** *Auto sōitis vastu puud. Automobilis atsitrenkė į medį.*

■ **mille vastu** *Toetasin redeli seina vastu. Atrėmiau kopėčias į sieną.*

3. rodo kam, prieš ką

■ **kelle-mille vastu** *Ta oli ōpetaja vastu ebaviisakas. Jis nemandagiai elgėsi su mokytoja. Mul on tolmu vastu allergia. Man alergija dulkėms.*

4. nuo

■ **kelle-mille vastu** *Rottide vastu aitab ainult mūrķ. Nuo žiurkių padeda tik nuodai. Vōtsin peavalu vastu tableti. Išgėriau tablete nuo galvos skausmo.*

5. prieš; ANT poolt ◦ *Ma ei ole poolt ega vastu, olen erapooletu. Aš nesu nei už, nei prieš, esu nešališkas.*

■ **kelle-mille vastu** *Komisjon hāāletas ettepaneku vastu. Komisija balsavo prieš pasiūlymą.*

● **vastu tahtmist** (= mitte omal soovil) prieš savo valią ◦ *Pidin vastu tahtmist töökohta vahetama. Darbo vietą turėjau pakeisti prieš savo valią.*

vastu hakkama v <v`astu h`akkama, v`astu hakata, h`akkab v`astu>
priešintis

■ **kellele Poiss hakkas vanematele vastu.** Berniukas pasipriešino tėvams.

vastu minema v <v`astu minema, v`astu m`inna, läheb v`astu>

pasitikti

■ **kellele Läksin sõbrale bussijaama vastu.** Nuėjau į autobusų stotį pasitikti draugo.

vastuolu s <v`astuolu, v`astuolu, v`astuolu, v`astu`ollu; pl v`astuolud, v`astuolude, v`astuolusid>

prieštaravimas m; konfliktas m

■ **kelle-mille vahel** *Tema jutu ja tegude vahel on suur vastuolu. Jo kalbos labai prieštarauja jo veiksmams.*

■ **millega** *Uudis on vastuolus tegelike sündmustega. Naujiena neatitinka tikrųjų įvykių.*

vastu pidama v <v`astu pidama, v`astu pidada, p`eab v`astu; pidas v`astu>

išsilaikyti; atlaikyti ◦ *Auto pidas vastu kümme aastat. Automobilis išlaikė dešimt metų.*

■ **millele** *Närvid ei pidanud pingele vastu. Nervai neatlaikė įtamos.*

vastupidav adj <v`astupidav, v`astupidava, v`astupidavat; pl v`astupidavad, v`astupidavate, v`astupidavaid; laipsn. v`astupidavam, kōige v`astupidavam = v`astupidavaim>

patvar[us, -i ◦ *Need saapad on väga vastupidavad. Šie batai labai patvarūs.*

● **vastupidav matejal** patvari medžiaga

vastupidi adv <v`astupidi>

priešingai, atvirkščiai ◦ *Sa siis ei taha kaasa tulla? – Vastupidi, väga tahan! Tai tu nenori eiti kartu? – Priešingai, labai noriu! Kas tüdruk vihastas poisi peale või oli see vastupidi? Ar mergina supyko ant vaikino, ar atvirkščiai?*

vastupidine adj <v`astupidine, v`astupidise, v`astupidist; pl v`astupidised, v`astupidiste, v`astupidiseid>

priešing[as, -a ◦ *Olen vastupidisel arvamusel. Esu priešingos nuomonės.*

vastus s <vastus, vastuse, vastust; *pl* vastused, vastuste, vastuseid>

1. atsakymas *m* ◦ *Ootan kiiret vastust.*

Laukiu greito atsakymo.

● **vastust andma** atsakyti ◦ *Ta lubas vastuse anda kolme päeva pärast.* Jis pažadėjo atsakyti po trijų dienų.

● **vastust saama** gauti atsakymą ◦ *Sain vastuse, et pileteid tagasi ei osteta.* Gavau atsakymą, kad bilietai negražinami.

2. atsakymas *m* (uždavinio sprendimo rezultatas) ◦ *Ülesannet lahendades sai õpilane õige vastuse.* Spręsdamas uždavinį, mokinys gavo teisingą atsakymą.

vastutama v <vastutama, vastutada, vastutab> atsakyti

■ **kelle-mille eest** *Vanemad vastutavad oma laste eest.* Tėvai atsako už savo vaikus. *Peol vastutasid ohutuse eest turvamehed.* Šventės saugumu rūpinosi apsaugos darbuotojai.

vastutav adj <vastutav, vastutava, vastutavat; *pl* vastutavad, vastutavate, vastutavaid>

atsaking[as, -a] ◦ *Ta töötav vastutaval ametikohal.* Jis eina atsakingas pareigas.

● **vastutav isik** atsakingas asmuo, **vastutav toimetaja** atsakingasis redaktorius

vastu tulema v <v`astu tulema, v`astu t`ulla, tuleb v`astu>

1. pasitikti

■ **kellele** *Isa tuli pojale bussijaama vastu.*

Tėvas atėjo į autobusų stotį pasitikti sūnaus.

2. sutikti

■ **kellele-millele** *Tööandja tuli töötajate soovidele vastu.* Darbdavys sutiko su darbuotojų pageidavimais.

vastutus s <vastutus, vastutuse, vastutust> atsakomybė *f* ◦ *Juht ei pea endale võtma vastutust alluvate töö eest.* Vadovas neturi prisiimti atsakomybės už pavaldinių darbą.

● **vastutust kandma** (= vastutama) būti atsakingam, atsakyti ◦ *Nii noore inimese tegude eest kannavad vastutust tema vanemad.* Už tokio jauno žmogaus veiksmus atsako jo tėvai.

vastu vaidlema v <v`astu v`aidlema, v`astu vaielda, v`aidleb v`astu>

ginčytis; prieštarauti, priešgyniauti ◦ *Ta on väga tagasihoidlik ja ei vaidle kunagi vastu.* Jis labai santūrus ir niekada nepriešgyniauja.

■ **kellele** *Ära vaidle mulle vastu!* Nesiginčyk su manimi!

■ **milles** *Selles küsimuses ma vaidleksin vastu.* Šiuo klausimu aš prieštaraučiau.

vastu võtma v <v`astu v`õtma, v`astu v`õtta, võtab v`astu>

1. priimti (sutikti, kad ateitų, įsileisti) ◦ *Arst võtab vastu hommikuti.* Gydytojas priima rytais.

2. priimti (pavaišinti) ◦ *Mart võttis külalised rõõmuga vastu.* Martas džiaugsmingai priėmė (vaišino) svečius.

3. priimti (į narius) ◦ *Kool võtab vastu uusi õpilasi.* Mokykla priima naujus mokinius. *Eesti võeti NATOsse vastu 2004. aastal.* Estija buvo priimta į NATO 2004 metais.

4. pritarti, patvirtinti, sutikti ◦ *Ettepanekut ei võetud vastu.* Pasiūlymas nebuvo priimtas.

● **avaldust vastu võtma** priimti pareiškimą, **dokumente vastu võtma** priimti dokumentus, **seadust vastu võtma** priimti įstatymą ◦ *Valitsus võttis vastu uue seaduse.* Vyriausybė priėmė naują įstatymą.

5. atsiliepti ◦ *Helistasin, aga keegi ei võtnud vastu.* Skambinau, bet niekas neatsiliepė.

6. sutikti

● **uut aastat vastu võtma** sutikti Naujuosius metus ◦ *Kus sa uut aastat vastu võtad?* Kur tu sutiksi Naujuosius metus?

vastuvõtmine s <v`astuv`õtmine, v`astuv`õtmise, v`astuv`õtmist>

priėmimas *m* ◦ *Seaduse vastuvõtmise poolt oli 29 riigikogu liiget.* Įstatymo priėmimui pritarė 29 parlamento nariai.

vastuvõtt s <v`astuv`õtt, v`astuvõtu, v`astuv`õttu; *pl* v`astuvõtud, v`astuv`õttude, v`astuv`õtte>

1. priėmimas *m* ◦ *Eile lõppes üliõpilaste vastuvõtt Tartu ülikooli.* Vakar baigėsi studentų priėmimas į Tartu universitetą.

● **dokumentide, avalduste vastuvõtt** dokumentų, prašymų priėmimas

2. priėmimas *m* ◦ *Arsti vastuvõtt on kella 9-st 12-ni.* Gydytojas priima nuo 9 iki 12 valandos.

3. priėmimas *m* ◦ *Ta sai kutse presidendi vastuvõttule.* Jis gavo kvietimą į prezidento priėmimą.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

vatt s <v`at't, vati, v`atti>
vata *f*

B

vea → viga

C

veab → vedama

D

vedama¹ v <vedama, vedada, v`eab, v`eetud>
1. vežti; gabenti

E

■ **kuhu** + **millega** *Kaup veeti Soome lennukiga. Prekės į Suomiją buvo gabenamos lėktuvu.*

F

2. traukti, vilkti, tempti ◦ *Reisija vedas järeel ratastega kohvrit. Keleivis paskui save traukė lagaminą su ratukais. Laps vedas kelgu mäe otsa. Vaikas užtempė roges į kalną.*

G

H

3. nešti ◦ *Poiss veab rasket kotti. Berniukas neša sunkų krepšį.*

I

J

vedama² v <vedama, vedada, v`eab>
sektis; pasisekti

K

■ **kellel** *Tal veab alati. Jam visada sekasi.*

L

■ **millega** *Tööga on mul vedanud. Su darbu man pasisekė. Meil ei vedanud ilmaga. Mums nepasisekė su oru.*

M

N

vedel adj <vedel, vedela, vedelat; *pl* vedelad, vedelate, vedelaid; *laipsn.* vedelam, kõige vedelam>

O

skyst|as, -a ◦ *See aine võib esineda vedelas või tahkes olekus. Ši medžiaga gali būti skysto arba kieto pavidalo.*

P

R

vedelik s <vedel`ik, vedeliku, vedel`ikku, vedel`ikku; *pl* vedelikud, vedelike, vedel`ikke>
skystis *m* ◦ *Pudelis oli mingi lābipaistev vedelik. Butelyje buvo kažkokos skaidrus skystis.*

S

Š

Ž

T

vedu s <vedu, v`eo, vedu; *pl* v`eod, vedude, vedusid>

U

pervežimas *m*; gabenimas *m* ◦ *Palkide veoks oli veomasinat vaja. Raštams gabenti reikėjo sunkvežimio.*

V

vee → vesi

W

Ö

veebruar s <v`eebruar, v`eebruari, v`eebruari>
vasaris *m*

Ä

Ö

veekogu s <v`eekogu, v`eekogu, v`eekogu;
pl v`eekogud, v`eekogude, v`eekogusid>
vandens telkinys *m* ◦ *Meie suvila läheduses on mitu veekogu. Netoli mūsų vasarnamio yra keli vandens telkiniai.*

Ü

veel adv <v`eel>

1. dar (papildomai) ◦ *Palun veel üks kohv. Prašom dar vieną kavos. Mis sa veel soovid? Ko tu dar nori? Ütlen veel kord, mina seda ei teinud. Sakau dar kartą, aš to nepadariau.*

2. kol kas, iki šiol, iki tol ◦ *Lapsed veel magavad. Vaikai dar miega. Ta on ikka veel töö. Jis iki šiol darbe.*

3. dar (daugiau, didesniu laipsniu) ◦ *Ta tahaks veel rohkem palka saada. Jis norėtų gauti dar didesnę algą.*

veemõõtja s <v`eem`õõtja, v`eem`õõtja, v`eem`õõtjat; *pl* v`eem`õõtjad, v`eem`õõtjate, v`eem`õõtjaid>

vandens skaitiklis *m*

veenduma v <v`eenduma, v`eenduda, v`eendub>
įsitikinti

■ **milles** *Olen tema aususes veendunud. Esu įsitikinęs jo sąžiningumu.*

■ **et** *Ma olen täiesti veendunud, et Sander ei ole poliitikaga seotud. Aš visiškai įsitikinęs, kad Sanderis nesusijęs su politika.*

veendumus s <v`eendumus, v`eendumuse, v`eendumust, v`eendumusse; *pl* v`eendumused, v`eendumuste, v`eendumusi>

įsitikinimas *m* ◦ *Veendusin, et teda ei tasu usaldada. Įsitikinau, kad juo neverta pasitikėti.*

● **poliitilised veendumused** politiniai įsitikinimai

● **veendumust avaldama** (iš)reikšti įsitikinimą ◦ *Ta avaldas veendumust, et olukord paraneb. Jis pareiškė tikįs, kad padėtis gerėja.*

veenma v <v`eenma, v`eenda, veenab; v`eenis, v`eennud>
įtikinti

■ **keda** *Ta oskab inimesi hästi veenda. Jis puikiai moka įtikinti žmones.*

■ **milles** *Veensin oma vanemaid uue arvuti vajalikkuses. Įtikinau savo tėvus, kad reikia naujo kompiuterio.*

■ **mida tegema** *Mees veenis naist auto ostmisest loobuma. Vyras įtikino žmoną atsisakyti minties pirkti automobilį.*

veerand num, s <veerand, veerandi, veerandit; pl veerandid, veerandite, veerandeid>

ketvirtadalis m, **ketvirtis** m ▫ *Vaheaeg kestis veerand tundi (= 15 minutit).*

Pertrauka truko penkiolika minučių. *Kell on veerand üksteist (= 10.15).* Dešimt valandų penkiolika minučių. *Õppeaasta jaguneb neljaks veerandiks.* Mokslo metai dalijami į ketvirčius. *See kirik on ehitatud 19. sajandi esimesel veerandil.* Ši bažnyčia pastatyta XIX amžiaus pirmajame ketvirtyje.

• **kolmveerand** trys ketvirtadaliai

veetma v <v`eetma, v`eeta, veedab, veedetud; v`eetis, v`eetnud>

praleisti ▫ *Ta veetis jõulud kodus.* Kalėdas jis praleido namie.

• **agea veetma** (pra)leisti laikā ▫ *Kuidas sa oma vaba aega veedad?* Kaip tu leidi savo laisvalaikį?

veetud → vedama

Veevalaja s <V`eevalaja, V`eevalaja, V`eevalajat; pl V`eevalajad, V`eevalajate, V`eevalajaid>

Vandenis m

veider adj <v`eider, v`eidra, v`eidrat;

pl v`eidrad, v`eidrate, v`eidraid; laipsn. v`eidram, kõige v`eidram = v`eidraim>

keist|as, -a ▫ *Ta näeb selle suure kübaraga veider välja.* Su ta didele skrybėle ji atrodo keistai.

veidi adv <veidi>

truputis m; SIN pisut, natuke ▫ *Vend on õest veidi pikem.* Brolis truputį aukštesnis už seserį. *Puhka veidi!* Pailsėk truputį!

vein s <v`ein, veini, v`eini; pl veinid, v`einide, v`eine>

vynas m ▫ *Jõime õhtusöögi kõrvale veini.*

Per vakarienę gėrėme vyną.

• **punane, valge, roosa vein** raudonas, baltas, rožinis vynas; **kuiv, poolkuiv, magus vein** sausas, pusiau sausas, saldus vynas

veiseliha s <v`eiseliha, v`eiseliha, v`eiseliha> jautiena f; SIN loomaliha

vend s <v`end, venna, v`enda; pl vennad, v`endade, v`endi>

brolis m ▫ *Mul on üks vend ja üks õde.* Aš turiu vieną brolių ir vieną seserį.

• **noorem, vanem vend** jaunesnis, vyresnis brolis

vene adj <vene (*nekait.*)>

rusų

• **vene keel, kultuur** rusų kalba, kultūra

venekeelne adj <venek`eelne, venek`eelse, venek`eelset; pl venek`eelsed, venek`eelsete, venek`eelseid>

rusišk|as, -a (kas nors rusų kalba)

• **venekeelne saade** rusiška laida, **venekeelne ajaleht** rusiškas laikraštis

venelane s <venelane, venelase, venelast, venelasse; pl venelased, venelaste, venelasi> rus|as, -ė

venima v <venima, venida, venib>

1. temptis; tampytis ▫ *Kumm venib.* Guma tempiasi. *Sellest materjalist püksid ei veni.* Kelnės iš šio audinio nesitampo.

2. tęstis; prailgti ▫ *Sõit venis pikaks.* Kelionė užsitęsė. *Päevad venisid.* Dienos prailgo.

veo → vedu

veoauto s <v`eoauto, v`eoauto, v`eoautot; pl v`eoautod, v`eoautode, v`eoautosid>

sunkvežimis m ▫ *Ristmikul tegid avarii sõiduauto ja veoauto.* Sankryžoje į avariją pateko lengvasis automobilis ir sunkvežimis.

veok s <v`eok, v`eoki, v`eokit; pl v`eokid, v`eokite, v`eokeid>

sunkiasvorė transporto priemonė f ▫ *Kahe veoki kokkupõrkes keegi viga ei saanud.*

Susidūrus dviem sunkiasvorėms transporto priemonėms niekas (iš žmonių) nenukentėjo.

vererõhk s <verer`õhk, vererõhu, verer`õhku> kraujospūdis m

• **kõrge, normaalne, madal vererõhk** aukštas, normalus, žemas kraujospūdis

• **vererõhku mõõtma** matuoti kraujospūdį ▫ *Arst mõõtis patsiendil vererõhku.* Gydytojas matavo ligonio kraujospūdį.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

veri s <veri, vere, v`erd, v`erre>

kraujas *m* ▫ *Haavast voolab verd*. Iš žaizdos bėga kraujas.

verine adj <verine, verise, verist; *pl* verised, veriste, veriseid; *laipsn.* verisem, kõige verisem = veriseim>

kruvin|as, -a, kraujuot|as, -a ▫ *Mehel oli nina verine*. Vyro nosis buvo kruvina.

- **verine sōda** kruvinas karas,
- verine lahing** kruvina kova

verivorst s <veriv`orst, verivorsti, veriv`orsti; *pl* verivorstid, veriv`orstide, veriv`orste>

kraujinē dešra *f* ▫ *Paljud eestlased sōovad jõulude ajal verivorsti ja hapukapsast*.

Daugelis estų per Kalėdas valgo kraujinę dešrą ir troškintus raugintus kopūstus.

versioon s <versi`oon, versiooni, versi`ooni; *pl* versioonid, versi`oonide, versi`oone>

versija *f* ▫ *Filmi ingliskeelne versioon on lühem*. Angliška filmo versija trumpesnė. *Ta ei usu ametlikku versiooni juhtunust*. Jis netiki oficialia versija apie tai, kas atsitiko.

vesi s <vesi, v`ee, v`ett, v`ette>

vanduo *m* ▫ *Jōin klaasi vett*. Išgėriau stiklinę vandens. *Vesi on ujumiseks liiga külm*. Vanduo maudytis per šaltas.

+ **joogivesi** geriamasis vanduo, **mineraalvesi** mineralinis vanduo

vestlema v <v`estlema, vestelda, v`estleb> kalbėtis; šnekėtis; šnekučiuotis

■ **kellega** *Vestlesin tāna mitme inimesega*. Kalbējaisi šandien su keliais žmonėmis.

■ **millest** *Tūdrukud vestlesid muusikast*. Mergaitės šnekučiavosi apie muziką.

vestlus s <v`estlus, v`estluse, v`estlust, v`estlusse; *pl* v`estlused, v`estluse, v`estlusi = v`estluseid>

1. pokalbis *m* ▫ *Ta ei vōtnud vestlusest osa*. Jis nedalyvavo pokalbyje.

• **elav, huvitav, tōsine vestlus** gyvas, įdomus, rimtas pokalbis

• **vestlust alustama, jātka, lōpetama** pradėti, tęsti, baigti pokalbį ▫ *Alustasin vōdraga vestlust*. Ėmiau kalbėtis su nepažįstamuoju.

2. (darbo) pokalbis *m* ▫ *Saatsin firmale oma CV ja mind kutsuti vestlusele*. Nusiunčiau įmonei savo CV ir mane pakvietė į darbo pokalbį.

vett → vesi

video s <video, video, videot; *pl* videod, videote, videoid>

vaizdo įrašas *m* ▫ *Vaatasime pulmadest tehtud videot*. Žiūrėjome vestuvių vaizdo įrašą.

viga s <viga, v`ea, viga; *pl* v`ead, vigaide, vigu = vigašid>

1. klaida *f* ▫ *Inglise keeles kirjutades teen vigu*. Rašydamas angliškai darau klaidų. *Oma vigašidest õpitakse*. Mekomasi iš savo klaidų. *Ta ei tunnista oma vigu*. Jis nepripažįsta savo klaidų.

• **vigu parandama** taisyti klaidas ▫ *Õpetaja parandas õpilaste vigu*. Mokytoja taisė mokinių klaidas.

2. kaltė *f* ▫ *Oma viga, et hiljaks jäid*. Pats kaltas, kad pavėlavai. *Vabandust, minu viga!* Atsiprašau, mano kaltė! *Kui auto ei lähe käima, on viga mootoris*. Jei automobilis neužsiveda, kaltas variklis.

3. sužalojimas *m* ▫ *Ta tegi endale raske tööga viga*. Jis susižalojo dirbdamas sunkų darbą.

• **viga saama** susižaloti ▫ *Avariis sai viga kaks inimest*. Avarijoje susižalojo du žmonės.

4. bėda *f* ▫ *Mis sul viga on, et sa nii õnnetu välja näed?* Kas tau negerai, kad atrodai toks nelaimingas?

Pole viga! Nieko tokio!; Neblogai!

▫ *Vabandust!* – *Pole viga*. Atsiprašau! – Nieko tokio. *Kuidas läheb?* – *Pole viga*. Kaip sekasi? – Neblogai.

vigastama v <vigastama, vigastada, vigastab, vigastatud> sužaloti

■ **keda-mida** *Karu vigastas jahimeest*. Lokys sužalojo medžiotoją. *Sportlane vigastas oma jalga*. Sportininkas susižalojo koją.

• **vigastada saama** susižaloti ▫ *Autojuht sai õnnetuses vigastada*. Per avariją buvo sužalotas vairuotojas.

vigastus s <vigastus, vigastuse, vigastust, vigastusse; *pl* vigastused, vigastuste, vigastusi>

sužalojimas *m* ▫ *Sportlane ei saa vigastuse tõttu vōistelda*. Dėl sužalojimo sportininkas negali dalyvauti rungtynėse.

• **raske, tōsine, kerge vigastus** sunkus, rimtas, lengvas sužalojimas

viha s <viha, viha, viha>

pyktis m ◦ *Selline asi teeb viha* (= teeb vihaseks). Toks dalykas pykdo.

■ **kelle-mille vastu** *Ta tunneb viha kogu maailma vastu*. Jis pyksta ant viso pasaulio.

● **viha pidama** (= kellegi peale kaua vihane olema) turėti pyktį ◦ *Nii inetu lugu, aga ma ei pea viha*. Tokia bjauri istorija, bet aš neturiu pykčio.

● **vihale ajama** (= vihaseks tegema) kelti pyktį ◦ *Miski on mehe vihale ajanud*. Kažkas vyrui sukėlė pyktį.

vihane adj <vihane, vihase, vihas; pl vihased, vihaste, vihaseid; laipsn. vihasem, kōige vihasem = vihaseim>

pikt|as, -a, įpyk|ęs, -usi, išird|ęs, -usi ◦ *Isa sai vihaseks*. Tėvas įpyko. *Kogu meeskond oli kaotuse pärast vihane*. Visa komanda dėl pralaimėjimo buvo iširdusi.

■ **kelle peale** *Āra ole minu peale vihane*. Nėpyk ant manęs.

vihaselt adv <vihaselt; laipsn. vihasemalt, kōige vihasemalt>

piktai ◦ *Ta lōi ukse vihaselt kinni*. Jis piktai užtrenkė duris.

vihastama v <vihastama, vihastada, vihastab> pykti; pykdyti, supykdyti, supykti

■ **keda** *Alluva kaitumine vihastas direktorit*. Pavaldinio elgesys supykė direktorių. *Mind vihastab, kui inimesed valetavad*. Mane pykdo, kai žmonės meluoja. *Ma vihastan harva*. Aš retai supykstu.

■ **kelle peale** *Mees vihastas koera peale*. Vyras supyko ant šuns.

■ **mille pärast** *Sellise asja pärast ei ole vaja vihastada*. Dėl tokio dalyko nereikia pykti.

vihik s <vihik, vihiku, vihikut; pl vihikud, vihikute, vihikuid>

sąsiuvinis m

● **ruuduline vihik** languotas sąsiuvinis ◦ *Matemaatika tunnis kasutame ruudulist vihikut*. Matematikos pamokoje naudojame sąsiuvinius langeliais.

vihjama v <v`ihjama, vihjata, v`ihjab, vihjatud>

užsiminti

■ **kellele-millele** *Esineja vihjas ühele tuntud isikule*. Atlikėjas užsiminė apie vieną žinomą asmenį.

■ **et** *Naine vihjas, et tahaks last*. Moteris užsiminė, kad norėtų vaiko.

vihje s <vihje, v`ihje, vihjet; pl v`ihjed, vihjete, v`ihjeid>

užuomina f ◦ *Tema jutus peitus mingi vihje*. Jo pasakojime buvo paslėpta kažkokia užuomina.

● **vihjet andma** duoti užuominą ◦ *Ma ei tea õiget vastust, anna mulle mingi vihje*. Aš nežinau teisingo atsakymo, duok man kokią užuominą.

● **vihjet saama** gauti užuominą ◦ *Politsei sai vihje kurjategija asukoha kohta*. Policija gavo užuominą apie nusikaltėlio buvimo vietą.

vihkama v <v`ihkama, vihata, v`ihkab, vihatud> nekęsti

■ **keda-mida** *Mikk vihkab Jaani*. Mikas nekenčia Jono. *Ma vihkan sügist*. Aš nekenčiu rudens.

vihm s <v`ihm, vihma, v`ihma; pl vihmad, v`ihmade, v`ihmasid>

(ppr. sg) lietus m ◦ *Eile sadas terve päeva vihma*. Vakar lijo visą dieną. *Ilmateade ennustab vihma ja tugevat tuult*. Orų prognozė žada lietų ir stiprų vėją. *Jäime vihma kätte*. Patekome į lietų. *Vihm jäi järele*. Nustojo lyti.

vihmane adj <vihmane, vihmase, vihmast; pl vihmased, vihmaste, vihmaseid; laipsn. vihmasem, kōige vihmasem = vihmaseim> lieting|as, -a

● **vihmane päev, suvi** lietinga diena, vasara, **vihmane sügis** lietingas ruduo

vihmavari s <vihmavari, vihmavarju, vihmav`arju; pl vihmavarjud, vihmav`arjude, vihmav`arje>

skėtis m ◦ *Hakkas sadama, nii et tegin vihmavarju lahti*. Pradėjo lyti, todėl išskleidžiau skėtį. *Pane vihmavari kinni*. Suskleisk skėtį.

viibima v <v`iibima, v`iibida, v`iibib>

1. (kažkur) būti

■ **kus** *Ta viibib praegu välismaal*. Dabar jis yra užsienyje.

2. užtrukti ◦ *Kiirabi tulek viibis* (= vōttis kaua aega). Greitoji pagalba užtruko atvykti.

viiendik num <viiend`ik, viiendiku, viiend`ikku>

penktadalis m ◦ *Tal on raamatust viiendik loetud*. Jis perskaitęs penktadalį knygos.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

viies num <viies, viienda, viiendat; *pl* viiendad, viiendate, viiendaid>

penktjās, -a ◦ *Ūpin viiendas klassis*. Mokausi penktoje klasēje.

viik s <v`iik, viigi, v`iiki, v`iiki>

lygiosios *f pl* ◦ *Pārast poolt tundi oli seis viigis*. Po pusvalandžio rezultatas buvo lygus.

• **viiki jāāma** sužaisti lygiosiomis ◦ *Kolmas partii jāi viiki*. Trečioji partija sužaista lygiosiomis.

viil¹ s <v`iil, viilu, v`iilu; *pl* viilud, v`iilude, v`iile>

riekē *f*; griežinēlis *m*, skiltelē *f* ◦ *Lōika kurk ōhukesteks viiludeks*. Supjaustyk agurkā plonais griežinēliais. *Panin vōileva peale viilu sinki*. Uždējau ant sumuštinio skiltelē kumpio.

• **viil saia, leiba** riekē batono, duonos, **viil juustu** skiltelē sūrio

viil² s <v`iil, viili, v`iili; *pl* viilid, v`iilide, v`iile> dildē *f* ◦ *Ostsin kūunte jaoks uued kāārid ja viili*. Nupirkau nagams naujas žirklutes ir dildē.

viima v <v`iima, v`iia, v`iib, v`iidud; v`iis, viinud, viiakse>

1. vesti; nešti, nunešti; vežti, nuvežti ◦ *Laps viis ōpetajale lilli*. Vaikas nunešē mokytojui gēliū.

■ **kuhu** *Ema viis lapsed lasteaeda*. Mama nuvedē vaikus ī darželī.

■ **kust + kuhu** *Viisin asjad tōōlt koju*. Parnešiau daiktus īš darbo namo.

■ **kuhu + millega** *Kannatanu viidi haiglasse helikopteriga*. Nukentējusijī nuskraidino ī lignonē sraigtasparniū.

2. prīvesti (sudaryti sąlygas īvykti) ◦ *Kodune vāgivald viis naise enesetapuni*. Smurtas namuose prīvedē moterī prie savižudybēs.

• **lōpule/lōpuni viima** (= lōpetama) padaryti iki galo, pabaigti ◦ *Alustatud tōō tuleb lōpule viia*. Pradētā darbā reikia padaryti iki galo.

3. vesti

■ **kuhu** *Rada viis mē tippu*. Takas vedē ī kalno viršūnē. *Tānav viib otse bussijaama juurde*. Gatvē veda tiesiai ī autobusū stotī.

4. nukreipti; perkelti, nukelti ◦ *Film viis mu mōttdet mujale*. Filmas nukreipē mano mintis kitur.

■ **kuhu** *Asutus viidi teise linna*. Įstaiga buvo perkelta ī kitā miestā. *Ūpilane viidi jārgmisse klassi*. Mokinyš buvo perkeltas ī kitā klasē.

viimane adj <viimane, viimase, viimast; *pl* viimased, viimaste, viimaseid>

1. paskutinjīs, -ē, galutinjīs, -ē ◦ *Tāhestiku esimene tāht on A ja viimane tāht on Y*. Pirmoji abėcėlēs raidē yra A, o paskutinē – Y. *Olen jārjekorras viimane*. Eilēje esu paskutinis.

• **viimane korrus** paskutinis aukštās,

viimane rida paskutinē eilē

2. pastarjās, -a, paskutinjīs, -ē ◦ *Tema tervis on viimasel ajal kehv*. Jo sveikata pastaruojū metu prasta. *Koosolek toimub deisebri viimasel nādadal*. Susirinkimas vyks paskutinē gruodžio savaitē.

• **viimastel aastatel** pastaraisiais metais,

viimastel pāevadel pastarosiomis dienomis

3. paskutinjīs, -ē; kraštutinjīs, -ē ◦ *Jōudsins viimasel hetkel bussija peale*. Paskutinē akimirkā spējau ī autobusa. *Ta kūsis abi alles viimases hādas*. Pagalbos jis prašydavo tik kraštutiniū atveju.

4. paskutinjīs, -ē (vienintelis likēs) ◦ *Kas see on viimane pirukas?* Ar čia paskutinis pyragēlis? *Ta raiskas oma viimase raha āra*. Jis īššvaistē paskutinius savo pinigūs.

viimati adv <viimati>

paskutinī kartā ◦ *Ma ei māleta, kus ma teda viimati nāgin*. Aš neatsimenu, kur mačiau jī paskutinī kartā.

viin s <v`iin, viina, v`iina> degtinē *f*

viinamari s <viinamari, viinamarja, viinam`arja; *pl* viinamarjad, viinam`arjade, viinam`arju>

(*ppr pl*) vynuogē *f*

• **heledad, tumedad viinamarjad** šviesios, tamsios vynuogēs

viiner s <v`iiner, v`iineri, v`iinerit; *pl* v`iinerid, v`iinerite, v`iinerid> dešrelē *f*

• **grillitud, keedetud, praetud viinerid** ant groteliū keptos, virtos, keptos dešrelēs

viirus s <v`iirus, v`iiruse, v`iirust; *pl* v`iirused, v`iiruste, v`iirusi = v`iiruseid>

1. virusas *m*

• **viirused ja bakterid** virusai ir bakterijos

2. (kompiuteriū) virusas *m* ◦ *Arvutis on viirus*. Kompiuteris užkrēstas virusu.

viis¹ num <v`iis, viie, v`iit>

penki, penkios ◦ *Viis pluss viis on kümme.*

Penki plius penki yra dešimt. *Peres on viis last.* Šeimoje yra penki vaikai. *Kell on veerand viis (= 4.15).* Po keturių penkiolika.

● **viis aastat** penkeri metai, **viis kuud** penki mėnesiai, **viis päeva, tundi, minutit** penkios dienos, valandos, minutės

viis² s <v`iis, viisi, v`iisi; pl viisid, v`iiside, v`iise>

būdas m ◦ *Parim viis kaalust alla võtta on teha sporti.* Geriausias būdas numesti svorio – sportuoti. *Selle ülesande lahendamiseks on erinevaid viise.* Yra įvairių būdų išspręsti šį uždavinį.

● **muul viisil** kitokiu būdu, **mitmel viisil** keliais būdais ◦ *Kala saab küpsetada mitmel viisil.* Žuvį galima kepti keliais būdais.

● **mil viisil** (= kuidas) koku būdu, kaip ◦ *Pole päris selge, mil viisil alkohol aju mõjutab.* Nėra visiškai aišku, kaip alkoholis veikia smegenis.

viis³ s <v`iis, viisi, v`iisi; pl viisid, v`iiside, v`iise>

melodija f ◦ *See laul on üsna lihtsa viisiga.* Šios dainos melodija gana paprasta.

● **viisi pidama** (= õigesti laulma) išlaikyti melodiją ◦ *Poiss ei pea viisi.* Berniukas neišlaiko melodijos.

viisa s <viisa, viisa, viisat; pl viisad, viisade, viisamid>

viza f

● **viisat taotlema** prašyti vizos ◦ *Ta taotleb Venemaa viisat.* Jis prašo Rusijos vizos.

● **viisat väljastama** išduoti vizą ◦ *Viisamid väljastab vastava riigi saatkond.* Vizas išduoda atitinkamos valstybės ambasada.

● **viisat pikendama** pratęsti vizą ◦ *Ametnikud keeldusid viisat pikendamast.* Pareigūnai atsisakė pratęsti vizą.

viisakalt adv <viisakalt; laipsn. viisakamalt, kõige viisakamalt>

mandagiai ◦ *Noormees tänas viisakalt.*

Jaunuolis mandagiai padėkojo.

viisakas adj <viisakas, viisaka, viisakat; pl

viisakad, viisakate, viisakaid; laipsn. viisakam> **mandaglus**, -i; ANT ebaviisakas ◦ *Viisakad lapsed nii ei räägi.* Mandagūs vaikai taip nekalba. *Restoranis oli väga viisakas teenindus.* Restorane buvo aptarnaujama labai mandagiai.

■ **kelle vastu** *Ta on minu vastu alati viisakas.* Jis su manimi visada elgiasi labai mandagiai.

viiskümmend num <v`iiskümmend,

viiek`ümne, v`iitkümmet = v`iitkümmend>

penkiasdešimt ◦ *Saalis oli viiskümmend inimest.* Salėje buvo penkiasdešimt žmonių. *Ta on minust noorem, alla viiekümne.*

Jis jaunesnis už mane, jam mažiau nei penkiasdešimt.

viissada num <v`iissada, viiesaja, v`iitsada = v`iitsadat>

penki šimtai m ◦ *Selles koolis õpib ligi viissada õpilast.* Šioje mokykloje mokosi beveik penki šimtai mokinių.

viisteist num <v`iist`eist, viiet`eist =

viiet`eistk`ümne, v`iitt`eist = v`iitt`eistkümmet;

viiet`eistk`ümnesse>

penkiolika ◦ *Tüdruk on viisteist aastat vana.*

Mergaitei penkiolika metų. *Ettekanne kestis viisteist minutit.* Pranešimas truko penkiolika minučių. *Päeval tõuseb temperatuur viieteist / viieteistkümne kraadini.* Dieną temperatūra pakils iki penkiolikos laipsnių.

viitama v <v`iitama, viidata, v`iitab>

1. parodyti; nurodyti; užsiminti

■ **millele** *Uuring viitab võimalusele, et mobiiltelefon kahjustab aju.* Tyrimas parodo, kad mobilieji telefonai gali pakenkti smegenims. *Kõik märgid viitavad enesetapule.* Visi ženklai rodo, kad tai savižudybė.

2. nurodyti, minėti šaltinį

■ **millele-kellele** *Kohtunik viitas seadusele.* Teisėjas nurodė įstatymą. *Autor viitab oma tekstis teistele uurijatele.* Autorius savo tekste nurodo kitus tyrėjus.

viitenumber s <v`iiten`umber, v`iiten`umbri, v`iiten`umbrit; pl v`iiten`umbrid, v`iiten`umbrite, v`iiten`umbreid>

įmokos kodas m

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

viitsima v <v`iitsima, v`iitsida, viitsib>
(*ppr. neig. s.*) sutikti ką daryti, panaudoti savo energiją, netingėti ◦ *Teeme seda mõni teine päev, täna ei viitsi.* Padarykime tai kurią kitą dieną, šiandien tingiu.

■ **mida teha** *Ma ei viitsi praegu poodi minna.* Tingiu dabar eiti į parduotuvę.

viitul s <viitul, viiuli, viulit; *pl* viiulid, viiulite, viiuleid>
smuikas *m*

● **viulit mängima** griežti smuiku ◦ *Ta mängib orkestris viulit.* Jis orkestre griežia smuiku.

viivis s <viivis, viivise, viivist; *pl* viivised, viiviste, viiviseid>
delspinigiai *m pl* ◦ *Tasumata summale lisandub viivis 0,5% päevas.* Nuo nesumokėtos sumos skaičiuojami delspinigiai, kurių dydis – 0,5% už pradelstą dieną.

● **viivist maksma** mokėti delspinigius

vikerkaar s <vikerk`aar, vikerkaare, vikerk`aart>

vaivorykštė *f* ◦ *Pärast vihma ilmus taevasse vikerkaar.* Po lietaus danguje pasirodė vaivorykštė.

vilets adj <vilets, viletsa, viletsat; *pl* viletsad, viletsate, viletsaid; *laipsn.* viletsam, kõige viletsam = viletsaim>

1. prast|jas, -a ◦ *Haige enesetunne on vilets.* Ligonio savijauta prasta. *Maja oli viletsas seisus.* Namas buvo prastos būklės.

● **vilets ilm** prastas oras, **vilets tervis** prasta sveikata, **vilets kvaliteet** prasta kokybė

2. menk|jas, -a, negaus|jus, -i

● **vilets saak** menkas derlius

vili s <vili, vilja, v`ilja; *pl* viljad, v`iljade, v`ilju>

1. vaisius *m*

● **vilja kandma** (= saaki andma) vesti vaisius, derėti ◦ *See õunapuu ei kannu vilja.* Ši obelis neveda vaisių.

+ **aedvili/köögvili** daržovės, **juurvili** šakniavaisinės daržovės, puuvili vaisius

2. jvas *m (ppr. pl.)*

vill¹ s <v`ill, villa, v`illa>

vilna *f* ◦ *Villast tehakse riiet ja vaipu.* Iš vilnos gaminami audiniai ir kilimai.

vill² s <v`il'l, villi, v`illi; *pl* villid, v`illide, v`il'le>
nuospauda *f* ◦ *Uued kingad pigistasid ja varba peale tekkis vill.* Nauji bateliai spaudė ir ant kojos piršto iškilo nuospauda.

villane adj <villane, villase, villast; *pl* villased, villaste, villaseid>

vilnon|jis, -ė ◦ *Vanaema kodus mulle jõuludeks villased sokid.* Kalėdoms močiutė man numezgė vilnones kojines.

● **villane müts** vilnonė kepurė,

villane riie vilnonis audinys

virisema v <virisema, viriseda, viriseb>

verkšlenti, zirzti ◦ *Iga väikse asja pärast ei tasu viriseda.* Neverta verkšlenti dėl kiekvieno nieko.

virsik s <virsik, virsiku, virsikut; *pl* virsikud, virsikute, virsikuid>
persikas *m*

visiit s <vis`iit, visiidi, vis`iiti; *pl* visiidiid, vis`iitide, vis`iite>

1. vizitas *m* (oficialus lankymasis) ◦ *Soome president tuleb Eestisse visiidile.* Suomijos prezidentas atvyksta į Estiją su vizitu.

2. vizitas *m* (gydytojo lankymasis ar lankymas tikrinti sveikatos) ◦ *Arst on visiidil.* Gydytojas lanko ligonius.

viskama v <v`iskama, visata, v`iskab, visatud>
mesti, sviesti ◦ *Aken visati kiviga puruks.*

Langas buvo išdaužtas į jį sviestu akmeniu.

■ **kuhu** *Viska tühi pakk prügikasti.* Išmesk tuščią pakuotę į šiukšlių dėžę. *Sportlane viskas palli korvi.* Sportininkas metė kamuolį į krepšį.

vist adv <v`ist>

galbūt, tikriausiai; *SIN* arvatavasti ◦ *Hakkab vist sadama.* Tikriausiai lis. *Paul elab vist Soomes.* Paulius tikriausiai gyvena Suomijoje.

vistrik s <v`istr`ik, v`istriku, v`istr`ikku; *pl* v`istrikud, v`istrike, v`istr`ikke>

spuogas *m* ◦ *Näkku oli tekkinud uus vistrik.* Ant veido buvo iškilęs naujas spuogas.

vitamiin s <vitam`iin, vitamiini, vitam`iini;

pl vitamiinid, vitam`iinide, vitam`iine>

vitaminas m ◦ *Apelsinis on palju C-vitamiini.*
Apelsinas turi daug vitamino C.

vms santrumpa

ar panašiai (ar pan.) ◦ *Tahaksin õppida keemiat, bioloogiat vms.* Norėčiau studijuoti chemiją, biologiją ar pan.

volitus s <volitus, volituse, volitust;

pl volitused, volituste, volitusi>

1. įgaliojimas m ◦ *Kirjutasin vennale volituse, et ta saaks koosolekul minu eest hääletada.*

Parašiau įgaliojimą, kad brolis galėtų susirinkime balsuoti už mane.

2. (ppr. pl) įgaliojimai m pl ◦ *Praeguse presidendi volitused lõppevad poole aasta pärast.* Dabartinio prezidento įgaliojimai baigsis po pusės metų.

voodi s <v`oodi, v`oodi, v`oodit; pl v`oodid,

v`oodite, v`oodeid>

lova f

voodipesu s <v`oodipesu, v`oodipesu,

v`oodipesu>

patalynė f ◦ *Vahetame voodipesu iga kahe nädala tagant.* Patalynę keičiame kas dvi savaites.

vol s <v`ool, voolu, v`oolu>

1. tékmė f, **srovė** f ◦ *See jõgi on kiire vooluga.* Šios upės srovė smarki.

2. (elektros) srovė f ◦ *Majas kadus pooleks tunniks vol.* Name pusvalandį buvo dingusi elektros srovė. *Vool läks ära.* Dingo elektra.

voolama v <v`oolama, voolata, v`oolab>

tekėti; bėgti ◦ *Kraanist voolab vett.* Iš čiaupo bėga vanduo. *Pisarad voolasid mööda tüdrukü põski alla.* Ašaros riedėjo mergaitės skruostais.

• **jõgi, oja voolab** upė, upelis teka,

higi, veri voolab prakaitas, kraujas bėga

voor s <v`oor, vooru, v`ooru, v`ooru; pl voorud,

v`oorude, v`oore>

turas m, **etapas** m ◦ *Konkurss toimub kolmes voorus.* Konkursas vyks trimis etapais.

Pääsesin edasi turniiri teise vooru. Patekau į antrąjį turnyro etapą.

vorm s <v`orm, vormi, v`ormi, v`ormi;

pl vormid, v`ormide, v`orme>

1. forma f ◦ *Kingad on kaotanud oma esialgse vormi.* Bateliai praradę savo pirminę formą.

2. (sg) forma f (gera fizinė ir /ar dvasinė forma, būseną, geras pasirengimas) ◦ *Sportlase füüsiline vorm on suurepärane.* Sportininko fizinė forma puiki.

• **heas, parimas, halvas vormis** geros, geriausios, prastos formos ◦ *Vanaisa on endiselt heas vormis.* Senelis vis dar geros formos.

• **vormis olema** būti pasirengusiam ◦ *Arutame homme, ma pole täna vormis.* Aptarsime rytoj, šiandien aš nepasirengęs.

3. forma f ◦ *Gripil on mitmesuguseid vorme.* Gripas gali būti įvairių formų. *Avaldus tuleb kirjutada vabas vormis.* Prašymą reikia rašyti laisva forma.

• **sisu ja vorm** turinys ir forma

4. blankas m

• **avalduse, taotluse, aruande vorm**

prašymo, paraiškos, ataskaitos blankas

5. forma f (įtaisas norimo pavidalo daiktams gauti) ◦ *Tahtsin piparkooke teha, aga mul pole vorme.* Norėjau kepti imbierinius sausainius, bet neturiu formų.

6. uniforma f ◦ *Politseinik pani vormi selga.*

Policininkas apsilvilko uniformą. *Meie koolis kannavad õpilased vormi.* Mūsų mokykloje mokiniai dėvi uniformas.

7. žodžio forma f (lingv.) ◦ *Käin on vorm sõnast käima.* „Einu“ yra žodžio „eiti“ forma.

vormistama v <vormistama, vormistada,

vormistab, vormistatud>

įforminti ◦ *Vormistasime lepingu notari juures.*

Įforminome sutartį pas notarą. *See uurimus*

on hästi vormistatud. Šis tyrimas gerai

įformintas.

vorst s <v`orst, vorsti, v`orsti; pl vorstid,

v`orstide, v`orste>

dešra f ◦ *Perenaine lõikab võileiva peale*

vorsti. Šeiminkė pjausto dešrą sumuštiniai.

vuntsid pl s <vuntsid, v`untside, v`untse>

ūsai m pl ◦ *Tal on vuntsid ja habe.* Jis turi

ūsus ir barzdą.

võetud → vőtma

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

või¹ s <v`õi, v`õi, v`õid>sviestas *m* ◦ *Ostsin poest paki võid*. Nupirkau parduotuvėje pakelį sviesto.**või²** konj <v`õi>arba, ar ◦ *Kas sa soovid teed või kohvi?*

Ar tu nori arbatos, ar kavos ?

• **kas... või** (= ainult üks kahest) arba...arba... ◦ *Osta kas kurki või tomatit*. Nupirk arba agurkų, arba pomidorų.**võib-olla** adv <v`õib-`olla>galbūt, gal; *SIN* ehk ◦ *Lähem suvel võib-olla välismaale puhkama*. Galbūt vasarą važiuosiu atostogauti už sienį. *Võib-olla on sul õigus*. Galbūt tu teisus.**võidupüha** s <võidupüha, võidupüha, võidupüha>Pergalės diena *f* (Estijos valstybinė šventė)◦ *Vaatasime telekast võidupüha paraadi*.

Žiūrėjome per televizorių Pergalės dienos parada.

võileib s <v`õil`eib, v`õileiva, v`õil`eiba;*pl* v`õileivad, v`õil`eibade, v`õil`eibu>sumuštinis *m***võilill** s <v`õil`ill, v`õilille, v`õil`ille;*pl* v`õililled, v`õil`illede, v`õil`illi>kiaulpienė *f* ◦ *Võililled juba õitsevad*.

Kiaulpienės jau žydi.

võim s <v`õim, võimu, v`õimu; *pl* võimud, v`õimude, v`õime = v`õimusid>1. galia *f*; valdžia *f*■ **kelle-mille üle** *Mees tahtis saavutada võimu naise üle*. Vyras norėjo įgyti valdžią prieš moterį.• **võimule pääsema, saama, tulema** gauti valdžią/ateiti į valdžią **võimul olema** būti valdžioje ◦ *Pärast vana kuninga surma tuli võimule tema poeg*. Po senojo karaliaus mirties į valdžią atėjo jo sūnus.2. (*ppr. pl*) valdžia *f* ◦ *Mees anti võimude kätte*. Vyras buvo atiduotas į valdžios rankas.3. (*sg*) galia *f*, įtaka *f* ◦ *Raha võim kasvab*. Pinigų galia auga.**võima** v <v`õima, v`õida, v`õib; v`õis, võinud, v`õidakse>

1. galėti (turėti teisę, būti leidžiamam)

■ **mida teha** *Võite minna!* Galite eiti! *Kas ma võin sulle täna külla tulla?* Ar aš galiu šiandien ateiti pas tave į svečius? *Talle võib ka koju helistada*. Jam galima paskambinti ir į namus.

2. galėti (turėti galimybę)

■ **mida teha** *Ma võin sulle homme selle raamatu tuua*. Aš galiu tau rytoj atnešti tą knygą.

3. galėti, mokėti

■ **mida teha** *Võin selle ülesande viie minutiga lahendada*. Šį uždavinį galiu išspręsti per penkias minutes.

4. galėti (būti įmanomam, spėjant, nujaučiant)

■ **mida teha** *Piim võib soojas toas hapuks minna*. Šiltame kambaryje pienas gali surūgti. *Homme võib tulla halb ilm*. Rytoj gali būti blogas oras.

5. galėti (būti pageidaujama)

■ **mida teha** *Külalised võiks juba kohale jõuda*. Svečiai galėtų jau ateiti. *Võiksite homme oma töö ära saata*. Galėtumėte rytoj savo darbą išsiųsti.**võimaldama** v <võimaldama, võimaldada, võimaldab>

leisti, įgalinti

■ **mida teha** *Internet võimaldab kiiresti infot leida*. Internetas leidžia greitai rasti informaciją.■ **kellel + mida teha** *Ülemus võimaldas mul puhkusele minna*. Viršininkas leido man išeiti atostogų.**võimalik** adj <võimal`ik, võimaliku, võimal`ikku; *pl* võimalikud, võimalike, võimal`ikke>1. galim|jas, -a, įmanom|jas, -a; ANT võimatu ◦ *Palun vastake nii kiiresti kui võimalik* (= esimesel võimalusel). Prašom atsakyti kaip įmanoma greičiau.■ **mida teha** *Sinu soovi pole võimalik täita*. Tavo noro neįmanoma išpildyti. *Kõigil on võimalik ettepanekuid esitada*. Pasiūlymus gali teikti visi.• **võimalik lahendus** galimas sprendimas ◦ *Võimalikke lahendusi on mitu*. Yra keletas galimų sprendimų.2. potencial|us, -i, galim|jas, -a ◦ *Keda te peate oma ajakirja võimalikuks lugejaks?* Ką laikote potencialiais savo žurnalo skaitytojais? *Väga võimalik, et oleme varem kohtunud*. Visai galimas dalykas, kad esame anksčiau susitikę.

võimalikult adv <võimalikult>

kiek tik įmanoma [▫] *Arst soovitas tal*

võimalikult palju (= *nii palju kui võimalik*)
jalutada. Gydytojas jam patarė kiek įmanoma
daugiau vaikščioti.

võimalus s <võimalus, võimaluse, võimalust;
pl võimalused, võimaluste, võimalusi>

1. galimybė *f*, proga *f* [▫] *Nii kui võimalus*
tekib, teen eksami uuesti. Kai tik atsiras
galimybė, laikysiu egzaminą iš naujo.

■ **mida teha** *Avanes hea võimalus Indiasse*
minna. Pasitaikė puiki galimybė važiuoti
į Indiją. *Otsisime võimalusi raha teenida*.
Ieškojome galimybių užsidirbti pinigų.

● **head, vōrdsed võimalused** geros, lygios
galimybės

● **võimalust pakkuma** pasiūlyti galimybę,
võimalust kasutama pasinaudoti galimybę
[▫] *Sellist võimalust pakutakse vaid kord elus*.
Tokia galimybė pasitaiko tik kartą gyvenime.
Kasutasin võimalust ja läksin kalale.

Pasinaudojau galimybę ir išėjau žvejoti.

2. (*ppr. pl*) galimybė *f*, sąlyga *f*

● **rahalised / materiaalsed võimalused**
finansinės galimybės [▫] *Mul pole selliseks*
reisiks rahalisi võimalusi. Aš neturiu
finansinių galimybių tokiai kelionei.

võimas adj <võimas, võimsa, võimast =
võimsat; *pl* võimsad, võimsate, võimsaid;
laipn. v võimsam, kõige võimsam = võimsaim>

1. galingas, -a, pajėgus, -i [▫] *Otsin uue*
võimsama arvuti. Nusipirkau naują galingesnį
kompiuterį. *Aleksander Suur oli võimas*
valitseja. Aleksandras Didysis buvo galingas
valdovas.

● **võimas plahvatus, maavärin, ilutulestik**
galingas sprogimas, žemės drebėjimas,
fejerverkas

2. stiprus, -i; didellis, -ė [▫] *Armastus on*
võimas tunne. Meilė yra stiprus jausmas.

● **võimas kogemus** įspūdinga patirtis,
võimas elamus didžiulis įspūdis

võimatu adj <võimatu, võimatu, võimatu;
pl võimatud, võimatute, võimatuid>

neįmanomas, -a; ANT võimalik [▫] *See tundus*
võimatu ülesandena. Tai atrodė neįveikiama
užduotis.

■ **mida teha** *Tema jutust oli võimatu aru*
saada. Buvo neįmanoma suprasti jo kalbą.

võime s <võime, võime, võimet; *pl* võimed,
võimete, võimeid>

gebėjimas *m*, gabumas *m* [▫] *Kõik inimesed*
pole oma võimetelt võrdsed. Ne visi žmonės
vienodai gabūs. *Ta töötab alla oma võimete*.
Jis dirba blogiau, nei gebėjimai leistų.

● **vaimsed, füüsilised võimed** protiniai,
fiziniai gebėjimai, **erilised võimed** ypatingi
gebėjimai

võimeline adj <võimeline, võimelise,
võimelist; *pl* võimelised, võimeliste, võimelisi>
galint[is, -i, gebant[is, -i

■ **milleks** *Ta on kõigeks võimeline*. Jis gali
padaryti bet ką.

■ **mida tegema** *Ma pole võimeline nii kiiresti*
jooksma. Aš nesugebu taip greitai bėgti.

võimlema v <võimlema, võimelda, võimleb>
mankštintis [▫] *Võimlen igaal hommikul*
pool tundi. Kiekvieną rytą pusvalandį
mankštiniuosi.

võimlemine s <võimlemine, võimlemise,
võimlemist>

gimnastika *f* [▫] *Võimlemine arendab jõudu*
ja tasakaalu. Gimnastika ugdo jėgas ir
pusiausvyrą.

võistkond s <võistk'ond, võistkonna,
võistk'onda, võistk'onda; *pl* võistkonnad,
võistk'ondade, võistk'ondi>

(sporto) komanda *f* [▫] *Võistlustel osales*
kuus võistkonda. Varžybose dalyvavo šešios
komandos. *Meie võistkond võitis*. Mūsų
komanda laimėjo.

● **võistkonna kapten, trener** komandos
kapitonas, treneris, **võistkonna liikmed**
komandos nariai

võistleja s <võistleja, võistleja, võistlejat;
pl võistlejad, võistlejate, võistlejaid>

varžov[as, -ė, varžybų dalyv[is, -ė
[▫] *Võistlejad alustasid jooksu*. Varžybų dalyviai
pradėjo bėgti.

võistlema v <võistlema, võistelda, võistleb>
varžytis, rungtyniauti, rungtis [▫] *Konkursil*
võistleb kümme noort. Konkurse varžysis
dešimt jaunuolių.

■ **milles** *Sportlased võistlevad 100 meetri*
jooksus. Sportininkai varžosi 100 metrų bėgime.

■ **kellega** *Poisid võistlesid tüdrukutega*.
Berniukai rungsi su mergaitėmis.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

võistlus s <v`õistlus, v`õistluse, v`õistlust, v`õistlusse; pl v`õistlused, v`õistluste, v`õistlusi = v`õistluseid>

varžybos f pl; **rungtynės** f pl ◦ *Seekordse võistluse võitis kohalik meeskond.* Šī kartā varžybose nugalējo vietas komanda. *Võistlus toimub teist aastat.* Varžybos vyksta antrus metus.

- **rahvusvahelised võistlused** tarptautinēs varžybos

- **võistlust korraldama** rengti varžybas

võit s <v`õit, võidu, v`õitu; pl võidud, v`õitude, v`õite>

pergalė f; ANT kaotus ◦ *Mäng lõppes kohaliku meeskonna võiduga.* Žaidimas baigėsi vietinēs komandos pergale.

võitja s <v`õitja, v`õitja, v`õitjat; pl v`õitjad, v`õitjate, v`õitjaid>

nugalētojas, -a; ANT kaotaja ◦ *Turniiri võitja saab auhinnaks 1000 eurot.* Turnyro nugalētojas gaus 1000 eurų prizā.

võitlema v <v`õitlema, võidelda, v`õitleb> kovoti

- **kellega / kelle vastu** *Sõdurid võitlesid vaenlasega / vaenlase vastu.* Kariai kovojo su priešū.

- **mille eest** *Nad võitlesid vabaduse eest.* Jie kovojo už laisvę.

- **millega** *Ta võitleb raske haigusega.* Jis kovoja su sunkia liga.

- **mille vastu** *Politsei võitleb kuritegevuse vastu.* Policija kovoja su nusikalstamumu.

- **mille pärast** *Sportlased võitlevad esikoha pärast.* Sportininkai kovoja dėl pirmos vietas.

võitlus s <v`õitlus, v`õitluse, v`õitlust, v`õitlusse; pl v`õitlused, v`õitluste, v`õitlusi> kova f

- **kellega / kelle vastu** *Algas pikk ja raske võitlus vaenlasega / vaenlase vastu.* Prasidėjo ilga ir sunki kova su priešū.

- **mille eest** *Raamat kirjeldab rahva võitlust vabaduse eest.* Knygoje aprašoma tautos kova dėl laisvės.

- **millega / mille vastu** *Ministeerium peab võitlust korruptsiooniga / korruptsiooni vastu.* Ministerija kovoja su korupcija.

- **mille pärast** *Stadionil käis võitlus esikoha pärast.* Stadione virė kova dėl pirmos vietas.

võitma v <v`õitma, v`õita, võidab; v`õitis, v`õitnud>

1. laimėti, nugalėti; ANT kaotama ◦ *Võistluse võitis meie meeskond.* Varžybas laimėjo mūsų komanda. *Kes võitis sõja?* Kas laimėjo karą?

- **milles** *Itaalia võitis Eestit jalgpallis 5:1.* Futbolo rungtynėse Italija nugalėjo Estijā rezultatu 5:1.

2. laimėti, išlošti ◦ *Suusataja võitis kolm medalit.* Slidininkas laimėjo tris medalius. *Võitsin loteriil suure summa.* Laimėjau loterijoje didelę sumą pinigų.

võlakiri s <võlakiri, võlakirja, võlak`irja;

pl võlakirjad, võlak`irjade, võlak`irju>

vekselis m ◦ *Pank saab võlakirjade pealt intresse.* Bankas gauna palūkanas už vekselius.

võlg s <v`õlg, võla, v`õlga; pl vōlad, v`õlgade, v`õlgu = v`õlgasid>

skola f

- **võlg kasvab** skola auga

- **võlga tasuma / tagasi maksma / ära maksma** sumokėti / gražinti skolā ◦ *Maksan sulle võla palgapäeval tagasi.* Gražinsiu tau skolā gavęs atlyginimą.

võlgu olema v <v`õlgu olema, v`õlgu`olla, `on v`õlgu>

būti skolingam, -ai

- **kellele** *Ta on mulle 50 eurot võlgu.* Jis man skolingas 50 eurų.

- **mille eest** *Ma olen sulle veel pileti eest võlgu.* Aš tau dar skolingas už bilieta.

võltsima v <v`õltsima, v`õltsida, võltsib, võltsitud>

klastoti ◦ *Alaealine poiss püüdis võltsitud dokumendiga alkoholi osta.* Nepilnametis bandė nusipirkti akloholio pateikdamas suklastotā dokumentā. *Ta oskab allkirju võltsida.* Jis moka klastoti parašus.

võlu s <võlu, võlu, võlu>

žavesys m ◦ *Just suured silmad andsid tüdrukule erilise võlu.* Būtent didelės akys teikė mergaitei ypatingo žavesio. *Abielu oli tema jaoks oma võlu kaotanud.* Santuoka jam prarado žavesį.

võlur s <võlur, võluri, võlurit; pl võlurid, võlurite, võlureid>
burtinink|jas, -ê ◦ *Muinasjuttudes tegutsevad nõiad ja võlurid.* Pasakose veikia raganos ir burtininkai.

võrdlema v <v`õrdlema, võrrelda, v`õrdleb, võrreldud>

lyginti, palyginti ◦ *Tulekahjusid oli võrreldes eelmise aastaga vähem.* Palyginti su praėjusiais metais, gaisrų buvo mažiau.
 ■ **keda-mida** *Martat ja Paulat ei tasu omavahel võrrelda, nad on väga erinevad.* Martos ir Paulos neverta lyginti, jos labai skirtingos. *Teadlased võrdlesid uurimuste tulemusi.* Mokslininkai palygino tyrimų rezultatus.
 ■ **kellega-millega** *Võrdlesin fotot maaliga.* Palyginau nuotrauką su paveikslu.

võrdlus s <v`õrdlus, v`õrdluse, v`õrdlust, v`õrdlusse>

1. palyginimas m ◦ *Hindade võrdlus näitab, millist poodi eelistada.* Kainų palyginimas rodo, kurią parduotuvę verčiau rinktis.

2. laipsniavimas m (*lingv.*)

võrdne adj <v`õrdne, v`õrdse, v`õrdset; pl v`õrdsed, v`õrdsete, v`õrdseid>

1. vienod|jas, -a, lyglus, -i ◦ *Seis oli võrdne – mõlemal meeskonnal oli 30 punkti.* Rezultatas buvo lygus – abi komandos turėjo po 30 taškų. *Naised soovivad meestega võrdset palka saada.* Moterys nori gauti tokį pat atlyginimą kaip vyrai.
2. lygiavert|jis, -ê, lyglus, -i ◦ *Ta ei ole mulle võrdne partner.* Jis man nėra lygiavertis partneris.

● **võrdsed võimed** lygūs gebėjimai, **võrdsed võimalused** lygios galimybės

võrdselt adv <v`õrdselt>

vienodai; lygiai ◦ *Ta armastab kõiki oma lapsi võrdselt.* Jis vienodai myli visus savo vaikus.

võrk s <v`õrk, võrgu, v`õrku, v`õrku; pl võrgud, v`õrkude, v`õrke>

1. tinklas m, **tinklelis** m ◦ *Akende ees on võrgud, et kärbsed sisse ei lendaks.* Ant langu užkabinti tinkleliai, kad musės nepatektų į vidų. *Püüdsime võrguga palju kalu.* Tinklu pagavome daug žuvų.

2. (interneto) tinklas m ◦ *Suhtleme tavaliselt võrgus.* Paprastai bendraujame internetu. *Pane pildid võrku üles.* Įkelk nuotraukas į internetą.

võrkpall s <v`õrkp`al'l, v`õrkpalli, v`õrkp`alli; pl v`õrkpallid, v`õrkp`allide, v`õrkp`all'le>

1. (sg) tinklinis m

● **võrkpalli mängima** žaisti tinklinį
 ◦ *Mängisime rannas võrkpalli.* Paplūdimyje žaidėme tinklinį.

2. tinklinio kamuolys m

võrra adpos <võrra>

verčiama įnagininku reiškiant konkretų dydį, ilgį, plotį, aukštį, gylį, kiekį ◦ *Ilm soojenes mõne kraadi võrra.* Oras atšilo keliais laipsniais. *Tüdruk on poisist kümne sentimeetri võrra pikem.* Mergaitė dešimčia centimetrų aukštesnė už berniuką. *Jaauvaris tõuseb palk 10 protsendi võrra.* Sausį atlyginimai padidės dešimčia procentų.

võte s <võte, v`õtte, võtet; pl v`õtted, võtete, v`õtteid>

1. būdas m, **metodas** m ◦ *Sain peavalust lahti ühe lihtsa võttega.* Galvos skausmo atsikračiau vienu paprastu būdu. *Ta hoiab ebaseaduslike võtetega maksudest kõrvale.* Jis nelegaliais būdais vengia mokesčių.

2. (ppr. pl) filmavimas m ◦ *Uue filmi võtted algavad suvel.* Naujas filmas bus pradėtas filmuoti vasarą.

võti s <võti, v`õt'me, võtit; pl v`õt'med, v`õt'mete, v`õt'meid>

raktas m ◦ *Kaotasin võtmed ära.* Pamečiau raktus.

● **korteris, auto võtmed** buto, automobilio raktai

● **võtit keerama** (pa)sukti raktą ◦ *Ta keeras võtit ja avas ukse.* Jis pasuko raktą ir atidarė duris.

võtma v <v`õtma, v`õtta, võtab, v`õtetud; v`õttis, v`õtnud>

1. imti, paimti ◦ *Võtsin laua pealt võtmed.* Paėmiau nuo stalo raktus. *Kas sa telefoni võtsid?* Ar pasiėmei telefoną? *Võtsin lapsed reisile kaasa.* Į kelionę pasiėmiau vaikus.

2. imti, paimti (naudotis, globoti) ◦ *Katrin võttis endale kassi.* Kotryna paėmė auginti katę. *Võtame takso!* Važiuojame taksi!

● **laenu võtma** imti paskolą ◦ *Pidin korteri ostmiseks laenu võtma.* Turėjau imti paskolą butui pirkti.

3. naudoti; užimti

■ **mida** *Võimsam auto võtab rohkem kütust.* Galingesnis automobilis naudoja daugiau kuro. *Koristamine ei võtnud palju aega.* Tvarkymas netruko ilgai. *Uus diivan võtab palju ruumi.* Nauja sofa užima daug vietos.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

4. vartoti; gerti, išgerti

● **tabletti, rohtu võtma** gerti tablete, vaistus
 ◦ *Kas sa hommikul rohtu võtsid? Ar isgèrei rytä vaistus.*

5. žiūrėti; manyti

■ **kuidas** *Võta asja rahulikult! Nusiramink! / Nesijaudink! Ta võtab kõike väga tõsiselt.*
 Jis į viską žiūri labai rimtai.

● **seisukohta võtma** susidaryti nuomone
 ◦ *Ma ei oska selles küsimuses seisukohta võtta.* Aš nežinau, kokios nuomonės laikytis šiuo klausimu.

● **istet võtma** (= istuma) sėstis, atsisėsti
 ◦ *Palun võtke istet! Prašom sėstis!*

● **päikest võtma** (= päevitama) (saulėje) degintis ◦ *Võtsime sõbrannaga rannas päikest.*
 Su drauge deginomės paplūdimyje.

● **kellega ühendust võtma** (= helistama või kirjutama) susisiekti ◦ *Me võtame sinuga ise ühendust.* Mes patys susisieksime su tavimi.

Võta /Võtke heaks! Prašom!

◦ *Suur tänu abi eest. – Võta heaks! Labai ačiū už pagalbą. – Prašom!*

võtmehoidja s <v`õt'meh`oidja, v`õt'meh`oidja, v`õt'meh`oidjat; pl v`õt'meh`oidjad, v`õt'meh`oidjate, v`õt'meh`oidjaid>
 raktų pakabutis m

võtmine s <v`õtmine, v`õtmise, v`õtmist>
 émimas m ◦ *Enne õppelaenu võtmist tuleb summa suurust põhjalikult kaaluda.* Prieš imant studijų paskolą reikia gerai apsvarstyti paskolos dydį.

võõras adj, s <võõras, v`õõra, võõrast;
 pl v`õõrad, võõraste, v`õõraid; laipsn. v`õõram, kõige v`õõram = v`õõraim>

1. **nepažįstam|as, -a; nežinom|as, -a**
 ◦ *Sattusin täiesti võõraste kohta.* Atsidūriau visiškai nepažįstamoje vietoje.

● **võõras inimene, mees** nepažįstamas žmogus, vyras, **võõras naine** nepažįstama moteris; **võõras keel** svetimoji kalba, **võõras maa** svetima šalis

2. **svetim|as, -a** ◦ *Pole ilus võõraid kirju lugeda.* Negražu skaityti svetimus laiškus.

3. **nepažįstam|asis, -oji** ◦ *Kes on see võõras, kes peremehega räägib? Kas tas nepažįstamasis, kuris kalbasi su šeimininku?*

võõrkeel s <v`õõrk`eel, v`õõrkeele, v`õõrk`eelt, v`õõrk`eelde; pl v`õõrkeeled, v`õõrkeelte, v`õõrk`eeli>

užsienio kalba f ◦ *Ta oskab lugeda mitmes võõrkeeles.* Jis moka skaityti keliomis užsienio kalbomis.

võõrkeelne adj <v`õõrk`eelne, v`õõrk`eelse, v`õõrk`eelset; pl v`õõrk`eelsed, v`õõrk`eelsete, v`õõrk`eelsid>

užsienin|is, -ė; (kas nors užsienio kalba) užsienio kalba

● **võõrkeelne kirjandus** literatūra užsienio kalba

väe → **vägi**

väel adpos <v`äel>

vilkint, dėvint, mūvint, segint

■ **mille väel** *Hommikul meeldib mulle öösärgi väel kohvi juua.* Rytą man patinka gerti kavą dar vilkint naktiniais marškiniais.

● **sokkide väel** vienomis kojiniemis ◦ *Poiss astus õue sokkide väel (= sokkides, ilma jalanõudeta).* Berniukas išėjo į kiemą vienomis kojiniemis.

väeosa s <v`äeosa, v`äeosa, v`äeosa, v`äe`ossa; pl v`äeosad, v`äeosade, v`äeosi = v`äeosasid>
 (karinis) dalinys m ◦ *Teenisime temaga ühes väeosas.* Tarnavome su juo viename dalinyje.

väga adv <v`äga>

labai ◦ *Õues on väga külm.* Lauke labai šalta.
Ma armastan sind väga! Aš labai tave myliu! See on väga hea mõte. Tai labai gera mintis.

vägi s <vägi, v`äe, väge, v`äkke; pl v`äed, vägede, vägesid>

(ppr. pl) (karinės) pajėgos f pl, armija f
 ◦ *Võõrad väed lahkusid riigist.* Svetimos karinės pajėgos paliko šalį.

● **rahvusvahelised väed** tarptautinės pajėgos

vägistama v <vägistama, vägistada, vägistab, vägistatud>

prievartauti ◦ *Vägistatud naine pöördus politseisse.* Išprievertauta moteris kreipėsi į policiją.

vägivald s <vägiv`ald, vägivalla, vägiv`alda> smurtas *m*, prievarta *f* ◦ *Filmides näidatakse palju vägivaldada*. Filmuose rodoma daug smurto. *Ühing pakub abi koduse vägivalla ohvriks langenud naistele*. Draugija teikia pagalbą smurtą šeimoje patyruosioms moterims.

• **füüsiline, vaimne vägivald** fizinis, psichologinis smurtas, **seksuaalne vägivald** seksualinė prievarta

• **vägivalda kasutama / tarvitama** smurtauti

vähe adv <vähe; *laipsn.* vähem, kõige vähem> mažai; ANT palju¹ ◦ *Ta loeb vähe*. Jis mažai skaito. *Lapsi sünnib liiga vähe*. Vaikų gimsta per mažai.

■ **keda-mida** *Tal on vähe sõpru*. Jis turi mažai draugų. *Muuseumis käib vähe inimesi*. Muziejų lanko mažai žmonių. *Mul on praegu vähe aega, helista hiljem*. Dabar turiu mažai laiko, paskambink vėliau.

vähegi adv <vähegi>

bent, nors (kiek) ◦ *Arst lubas teha kõik, mis vähegi võimalik*. Gydytojas pažadėjo padaryti viską, kas įmanoma. *Tee sporti, kui sa oma tervisest vähegi hoolid*. Sportuok, jei tau nors kiek rūpi tavo sveikata. *Lugu on nii halb, kui vähegi olla saab*. Padėtis tokia bloga, kokia tik gali būti.

vähem adv <vähem>

mažiau; ANT rohkem, enam ◦ *Mees teenib vähem kui tema naine*. Vyras uždirba mažiau nei jo žmona.

vähemalt adv <vähemalt>

mažiausiai, bent; nors ◦ *Kontserdil oli vähemalt 400 inimest*. Koncerte buvo mažiausiai 400 žmonių. *Film kestab vähemalt kaks tundi*. Filmas trunka bent dvi valandas. *Raamat oli huvitav, vähemalt minule küll meeldis*. Knyga buvo įdomi, bent jau man patiko. *Hea vähemalt, et ei saja*. Gerai nors, kad nelyja.

vähemus s <vähemus, vähemuse, vähemust, vähemusse; *pl* vähemused, vähemuste, vähemusi> mažuma *f*; ANT enamus

• **vähemuses olema** sudaryti mažuma ◦ *Poliitikas on naised vähemuses*. Moterys politikoje sudaro mažumą.

• **vähemusse jääma** būti mažuma ◦ *Streigi toetajad jäid vähemusse*. Streiko šalininkų buvo mažuma.

vähendama v <vähendama, vähendada, vähendab, vähendatud>

mažinti; ANT suurendama

■ **mida** *Valitsus otsustas ametnike palku vähendada*. Vyriausybė nutarė sumažinti pareigūnų atlyginimus.

vähene adj <vähene, vähese, vähest; *pl* vähesed, väheste, väheseid>

1. menk|as, -a, maž|as, -a;

nepakankam|as, -a ◦ *Vähese huvi tõttu jäi reis ära*. Dėl menko susidomėjimo kelionė buvo atšaukta.

2. (*pl*) ret|as, -a ◦ *See teema huvitab vaid väheseid inimesi*. Ši tema domina tik retą žmogų.

vähenuma v <vähenuma, väheneda, väheneb>

1. mažėti; ANT suurenema ◦ *Firma kasum vähenes iga aastaga*. Įmonės pelnas kasmet mažėjo. *Elanike arv väheneb*. Mažėja gyventojų skaičius.

2. menkti; sekti ◦ *Haige tundis, kuidas jõud väheneb*. Ligonis jautė, kaip senka jėgos. *Minu lugupidamine tema vastu ei ole vähenenud*. Mano pagarba jam nesumenko.

vähenumine s <vähenumine, vähenumise, vähenumist>

mažėjimas *m* ◦ *Elanike arvu vähenumine mõjutab korterite hindu*. Gyventojų skaičiaus mažėjimas turi įtakos butų kainoms.

vähk s <v`ähk, vähi, v`ähki, v`ähki; *pl* vähid, v`ähkide, v`ähke>

1. vėžys *m* ◦ *Käisime vähke püüdmäs*.

Buvome gaudyti vėžių.

2. (*sg*) vėžys *m* ◦ *Ta suri vähki*. Jis mirė nuo vėžio.

Vähk s <V`ähk, Vähi, V`ähki, V`ähki; *pl* Vähid, V`ähkide, V`ähke>

Vėžys *m*

väide s <väide, v`äite, väidet; *pl* v`äited, väidete, v`äiteid>

teiginys *m* ◦ *Millel teie väide põhineb?*

Kuo pagrįstas jūsų teiginys? *Ajakirjanduse väitel viibib poliitik välismaal*. Žiniasklaidos teigimu, politikas išvykęs į užsienį.

• **õige, vale, alusetu väide** teisingas, klaidingas, nepagrįstas teiginys

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

väike adj <v`äike, v`äikese, v`äikest; pl v`äikesed, v`äikeste, v`äikesi; laipsn. v`äikesem, kõige v`äikesem> arba <v`äike, v`äikse, v`äikest; pl v`äiksed, v`äikeste, v`äikeid; laipsn. v`äiksem, kõige v`äiksem>
1. maž|as, -a; ANT suur ◦ *Ta elab väiksel saarel. Jis gyvena mažoje saloje. Korter jāāb meie perele väikseks.* Butas darosi per mažas mūsų šeimai.

● **väike palk** mažas atlyginimas, **väike sissetulek** mažos pajamos

2. nedidel|is, -ē; ANT suur ◦ *Mul on väike palavik. Turiu šiek tiek temperatūros. See on väike mure.* Tai nedidelis rūpestis.

3. trump|as, -a ◦ *Konverents jātkub väikese pausi jārel.* Konferencija tęsis po trumpos pertraukėlės.

vāitma v <v`āitma, v`āita, vāidab; v`āitis, v`āitnad>
teigi

■ *et Mees vāitis, et ta ei ole kuriteos sūiidi.* Vyras teigė esąs nekaltas.

vākke → **vāgi**

vāli s <vāli, vālja, v`ālja; pl vāljad, v`āljade, v`ālju>
laukas m ◦ *Fotol olid hobused lumisel vāljal.* Nuotraukoje buvo arkliai apsnigtame lauke.

● **suur, tūhi vāli** didelis, tuščias laukas
+ lennuvāli aerodromas

vālimus s <vālimus, vālimuse, vālimust, vālimusse>
išvaizda f ◦ *Neiu hoolitseb oma vālimuse eest.* Mergina rūpinasi savo išvaizda. *Talle meeldivad sportliku vālimusega noormehed.* Jai patinka sportinės išvazos vaikinai.

vāline adj <vāline, vālise, vālist; pl vālised, vāliste, vāliseid>
išorin|is, -ē ◦ *Vāline surve ohustab riigi julgeolekut.* Išorinis spaudimas kelia grėsmę šalies saugumui.

vālismaa s <vālis`aa, vālis`aa, vālis`aad>
užsienis m ◦ *Ta lāks pārast keskkooli vālismaale õppima.* Baigęs vidurinę mokyklą jis išvyko studijuoti į užsienį.

● **vālismaal viibima** būti užsienyje ◦ *Ta viibis mitu aastat vālismaal.* Užsienyje jis praleido keletą metų.

● **vālismaale sōitma** vykti į užsienį ◦ *Mees sōitis vālismaale tööle.* Vyras išvyko į užsienį dirbti.

vālismaalane s <vālis`aalane, vālis`aalase, vālis`aalast; pl vālis`aalased, vālis`aalaste, vālis`aalasi>

užsieniet|is, -ē ◦ *Sellel erialal õpib palju vālismaalasi.* Šios specialybės mokosi daug užsieniečių.

vālismaine adj <vālis`aine, vālis`aise, vālis`aist; pl vālis`aised, vālis`aiste, vālis`aiseid>

užsienietiš|as, -a; užsienio ◦ *Kas eelistad kodumaiseid vōi vālismaiseid puuvilju?* Ar tau labiau patinka vietiniai, ar užsienietiški vaisiai?

● **vālismaine kaup** užsienietiška prekė, **vālismaised ettevōtted** užsienio įmonės, **vālismaised ūlikoolid** užsienio universitetai

vālisriik s <vālisr`iik, vālisriigi, vālisr`iiki, vālisr`iiki; pl vālisriigid, vālisr`iikide, vālisr`iike>
užsienio valstybė f ◦ *Artikkel käsitleb Eesti suhteid vālisriikidega.* Straipsnyje nagrinėjami Estijos santykiai su užsienio valstybėmis.

vālistama v <vālistama, vālistada, vālistab, vālistatud>
atmesti ◦ *Politsei vālistas vōimaluse, et tegu oli õnnetusega.* Policija atmetė galimybę, kad tai nelaimingas atsitikimas.

vālisuks s <vālis`uks, vālisukse, vālis`ust; pl vālisuksed, vālisuste, vālis`uksi>
laukujēs /laukinēs durys f ◦ *Maja vālisuks on alati lukus.* Namu laukinės durys visada užrakintos.

vālja adv <v`ālja>

1. į lauką; ANT sisse ◦ *Lāhme vālja jālutama.* Einame į lauką pasivaikščioti.

2. iš- ◦ *Vōta raamatud kastist vālja.* Ištrauk knygas iš dėžės. *Pāike tuli pilve tagant vālja.* Saulė išlindo iš už debesies. *Ūpetaja saatis poiis klassist vālja.* Mokytoja išvarė berniuką iš klasės. *Austin parteist vālja.* Išstojau iš partijos.

vālja andma v <v`ālja `andma, v`ālja `anda, annab v`ālja>

1. išleisti ◦ *Kirjastus andis vālja uue raamatu.* Leidykla išleido naują knygą.

2. išduoti ◦ *Millal see pass on vālja antud?* Kada išduotas šis pasas?

väljaanne s <v`äljaanne, v`älja`ande, v`äljaannet; pl v`älja`anded, v`äljaannete, v`älja`andeid>

leidimas m ◦ *Raamatu eestikeelne väljaanne ilmub järgmisel aastal.* Estiškask knygos leidimas pasirodys kitais metais.

● **elektrooniline väljaanne** elektroninis leidimas

välja arvatud adv <v`älja arvatud>

išskyrus ◦ *Kõik on kohal, välja arvatud Joosep.* Visi susirinko, išskyrus Juoza.

välja arvutama v <v`älja arvutama, v`älja arvutada, arvutab v`älja>

apskaičiuoti ◦ *Arvutasin välja, kui palju aega see töö võtab.* Apskaičiavau, kiek laiko užims šis darbas.

välja astuma v <v`älja`astuma, v`älja`astuda, astub v`älja>

išstoti

■ **millest Astusin erakonnast välja.** Išstojau iš partijos.

väljaheide s <v`äljaheide, v`äljah`eite, v`äljaheidet; pl v`äljah`eited, v`äljaheidete, v`äljah`eiteid>

išmatos f pl

välja jätma v <v`älja j`ätma, v`älja j`ätta, jätab v`älja>

pašalinti, neįtraukti

■ **kust Egle jāeti vōistlejate nimekirjast välja.** Eglē buvo neįtraukta į varžybų dalyvių sąrašą.

väljak s <väljak, väljaku, väljakut; pl väljakud, väljakute, väljakuid>

aikštē f; sin plats ◦ *Paraad toimub Tallinnas Vabaduse väljakul.* Paradas vyks Taline Laisvēs aikštēje. *Nad lāksid väljakule tennist māngima.* Jie nuējo į aikšteļę žaisti teniso.

välja kujunema v <v`älja kujunema, v`älja kujuneda, kujuneb v`älja>

susiformuoti ◦ *Inimese iseloom kujuneb välja lapsepõlves.* Žmogaus charakteris susiformuoja vaikystėje.

väljakutse s <v`äljakutse, v`äljak`utse, v`äljakutset; pl v`äljak`utsed, v`äljakutsete, v`äljak`utseid>

1. iškvietimas m ◦ *Politseil oli pūhade ajal palju väljakutseid.* Per šventes policija turėjo daug iškvietimų. *Kiirabi sai väljakutse.*

Greitoji pagalba gavo iškvietimą.

2. iššūkis m ◦ *Otsin pidevalt uusi väljakutseid.* Nuolat ieškau naujų iššūkių.

● **väljakutset pakkuma /esitama** daryti iššūki

välja kutsuma v <v`älja k`utsuma, v`älja k`utsuda, kutsub v`älja>

iškviesti ◦ *Tuleb vist politsei välja kutsuda.* Tikriausiai reikia iškviesti policiją.

välja kuulutama v <v`älja kuulutama, v`älja kuulutada, kuulutab v`älja>

skelbti ◦ *Kuulutati välja konkurs vabade ametikohtade täitmiseks.* Buvo paskelbtas konkursas laisvoms darbo vietoms užimti.

välja langema v <v`älja l`angema, v`älja l`angeda, l`angeb v`älja>

1. slinkti ◦ *Tal hakkasid juuksed välja langema.* Jam ėmė slinkti plaukai.

2. iškristi

■ **kust Poiss langes koolist välja.** Berniukas iškrito iš mokyklos.

välja lülitama v <v`älja lülitama, v`älja lülitada, lülitab v`älja>

išjungti; ANT sisse lülitama ◦ *Lülitasin raadio välja.* Išjungiau radiją.

välja magama v <v`älja magama, v`älja magada, magab v`älja>

išsimiegoti ◦ *Tulin just pikalt reisilt, pean ennast välja magama.* Ką tik grįžau iš ilgos kelionės, turiu išsimiegoti.

väljaminek s <v`äljaminek, v`äljamineku, v`äljaminekut; pl v`äljaminekud, v`äljaminekute, v`äljaminekuid>

išlaidos f pl; ANT sissetulek ◦ *Lapse sünniga pere väljaminekud suurenevad.* Gimus vaikui padidėja šeimos išlaidos. *Mul tekkis ootamatuid väljaminekuid.* Turėjau nenumatytų išlaidų.

välja mõtlema v <v`älja m`õtlemā, v`älja m`õelda, m`õtleb v`älja>

sugalvoti; išgalvoti ◦ *Kõik raamatu tegelased on välja mõeldud.* Visi knygos veikėjai išgalvoti. *Poiss mõtles välja, kuidas karistusest pääseda.* Berniukas sugalvojo, kaip išsisukti nuo baismės.

välja müüma v <v`älja m`üüma, v`älja m`üüa, m`üüb v`älja>

išparduoti ◦ *See etendus on välja müüudud.* Visi bilietai į šį spektaklį parduoti.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

välja nägema v <v`älja nägema, v`älja näha, n`äeb v`älja>

atrodyti

■ **milline** *Sa näed täna väga kaunis välja.* Šiandien tu labai gražiai atrodai. *Auto näeb üsna uus välja.* Automobilis atrod gana naujas.

välja näitama v <v`älja n`aitama, v`älja näidata, n`aitab v`älja>

parodyti ◦ *Ta ei näita kunagi oma tundeid välja.* Jis niekada nerodo savo jausmų.

välja otsima v <v`älja `ot`sima, v`älja `ot`sida, ot`sib v`älja>

surasti; susirasti; išrinkti; išsirinkti

■ **millest / kust** *Õpilased pidid tekstist kõik vead välja otsima.* Mokiniai turėjo surasti visas tekste esančias klaidas. *Otsisin kapist need riided välja.* Pasirinkau iš spintos šiuos drabužius.

välja pakkuma v <v`älja p`akkuma, v`älja p`akkuda, pakub v`älja>

pasiülyti ◦ *Pakkusin välja teistsuguse lahenduse.* Pasiüliau kitokį sprendimą.

väljapoole adv <v`äljap`oole>

ī išorē; ANT sissepoole ◦ *Uks avaneb väljapoole.* Durys atidaromos ī išorē.

välja pressima v <v`älja pr`essima, v`älja pr`essida, pressib v`älja>

prievarta išgauti, prievarta išreikalauti

● **raha välja pressima** prievarta reikalauti pinigų ◦ *Ärimehelt pressiti raha välja.* Iš verslininko buvo prievarta reikalaujama pinigų.

väljapääs s <v`äljap`ääs, v`äljapääsu, v`äljap`ääsu; pl v`äljapääsud, v`äljap`ääsude, v`äljap`ääse>

1. išėjimas m; ANT sissepääs ◦ *Teatril on kaks väljapääsu.* Teatre yra du išėjimai. *Tulekahju korral on raske leida majast väljapääsu.* Gaisro atveju sunku rasti išėjimą iš pastato.

2. (sg) išeitis f

■ **millest** *Tema ainus väljapääs vaesusest on leida parem töö.* Jam vienintelė išeitis iš skurdo – rasti geresnį darbą.

väljas adv <väljas>

1. lauke; ANT sees ◦ *Väljas paistab päike.* Lauke šviečia saulė. *Treenida tuleb nii sees kui ka väljas.* Treniruotis reikia tiek viduje, tiek lauke.

2. už ◦ *Ta elab linnast väljas.* Jis gyvena už miesto.

3. eksponuojam[as], -a ◦ *Muuseumis on väljas uus näitus.* Muziejuje – nauja paroda.

4. iš-; ne- ◦ *Organism on tasakaalust väljas.* Organizmas išsiderinęs. *Mobiiltelefon on levist väljas.* Mobilusis telefonas yra ne ryšio zonoje.

välja saatma v <v`älja s`aatma, v`älja s`aata, saadab v`älja>

išsiųsti, liepti išvykti ◦ *Ta mõisteti süüdi ja saadeti riigist välja.* Jis buvo pripažintas kaltu ir išsiųstas iš šalies. *Kutsed on juba kõikidele välja saadetud.* Kvietimai jau išsiųsti visiems.

väljaspool adv, adpos <väljasp`ool>

už; išorėje, lauke; ANT seespool ◦ *Uksel on vōti väljaspool.* Durų raktas išorėje.

■ **väljaspool mida** *Ta on tuntud ka väljaspool Eestit.* Jis žinomas ir už Estijos ribų. *Laps sündis väljaspool abielu.* Vaikas gimė ne santuokoje.

väljast adv <väljast>

1. iš lauko; ANT seest ◦ *Tulen just väljast, seal on ikka külm.* Grįžtu iš lauko, ten vis dar šalta. *Väljast kostab muusikat.* Iš lauko girdėti muzika.

2. iš išorės, iš lauko pusės; ANT seest ◦ *Tahame maja remontida nii väljast kui ka seest.* Norime suremontuoti namą ir iš išorės, ir iš vidaus.

3. iš kitur; iš toliau ◦ *Firma palkab väljast tulnud odavat tööjõudu.* Įmonė pigią darbo jėgą samdo iš svetur.

väljastama v <väljastama, väljastada, väljastab, väljastatud>

išduoti ◦ *Tööluba väljastati üheks aastaks.* Leidimas dirbti išduotas vieniems metams. *Pank väljastab laene.* Bankas išduoda paskolas.

väljastpoolt adv <väljastp`oolt>

iš išorės, iš lauko pusės; ANT seestpoolt ◦ *Keerasin ukse väljastpoolt lukku.* Užrakinau duris iš išorės.

välja surema v <v`älja surema, v`älja s`urra, sureb v`älja>

išmirti ◦ *See rahvas on ammu välja surnud.* Ši tauta jau seniai išmirusi.

välja tegema v <v`älja tegema, v`älja teha, t`eeb v`älja>

1. vaišinti, pavaišinti

■ **kellele** *Teen sõpradele oma sünnipäeval õhtusöögi välja.* Savo gimtadienio proga pavaišinsiu draugus vakariene.

2. kreipti dēmesj ◻ *Āra tee väljagi, ta ütleb kõigile halvasti.* Nekreipk dēmesio, jis su visais kalba nemaloniai.

■ **kellest-millest** *Ta ei teinud minust ūldse välja.* Jis visiškai nekreipē dēmesio ģ mane. *Mees oli vapper ega teinud valust väljagi.* Vyras buvo drąsus ir nekreipē dēmesio ģ skausma.

välja tooma v <v`älja t`ooma, v`älja t`uua, t`oob v`älja>

1. išdēstyti ◻ *Autori seisukohad on artiklis selgelt välja toodud.* Straipsnyje aiškiai išdēstytos autoriaus pažiūros.

2. ištraukti, išvaduoti; gelbēti

■ **millest** *Valitsus lubas riigi kriisist välja tuua.* Vyriausybē pažadējo šalġ išvesti iš krizēs.

välja tulema v <v`älja tulema, v`älja t`ulla, tuleb v`älja>

1. išēiti, pavykti ◻ *Katse ei tulnud välja.* Bandyngas nepavyko. *Kook tuli hästi välja.* Pyragas išējo geras.

■ **millest** *Meie plaanidest ei tulnud midagi välja.* Iš mūsų planų nieko neišējo.

2. paaiškēti ◻ *Tuli välja, et ta valetas.* Paaiškējo, kad jis melavo.

välja uurima v <v`älja `uurima, v`älja `uurida, uurib v`älja>

išsiaiškinti, nustatyti ◻ *Uurisin välja, kuidas sõita Tallinnast Londonisse.* Išsiaiškinau, kaip iš Talino nuvykti ģ Londoną.

välja valima v <v`älja valima, v`älja valida, valib v`älja, v`älja valitud>

išrinkti; išsirinkti ◻ *Žürii valib välja parimad tööd.* Vertinimo komisija išrinks geriausias darbus. *Ma valisin endale uue arvuti välja.* Išsirinkau naują kompiuterį.

välja viskama v <v`älja v`iskama, v`älja visata, v`iskab v`älja>

išmesti; mētyti ◻ *Õpilane visati koolist välja.* Mokinys buvo išmestas iš mokyklos. *Turvamees viskas mehed ööklubist välja.* Apsaugininkas išmetē vyrus iš naktinio klubo. *Auto aknast ei tohi prügi välja visata.* Per automobilio langą negalima mētyti šiukšlių.

väljavõte s <v`äljavõte, v`äljav`õtte, v`äljavõtet; pl v`äljav`õtted, v`äljavõtete, v`äljav`õtteid>

išrašas m ◻ *Laenu saamiseks on vaja esitada pangakonto väljavõte.* Norint gauti paskolą, reikia pateikti banko sąskaitos išrašą.

väljaõpe s <v`äljaõpe, v`älja`õppe, v`äljaõpet; pl v`älja`õpped, v`äljaõpete, v`älja`õppeid>

mokymas; rengimas(is), pa(si)rengimas; mokymai ◻ *See töö ei nõua eelnevat väljaõpet.* Šis darbas nereikalauja išankstinio pasirengimo. *Väljaõpe toimub kohapeal.* Mokymai vyksta vietoje.

● **väljaõpet saama** įgyti parengimą

välja üürima v <v`älja `üürima, v`älja `üürida, üürib v`älja>

išnuomoti ◻ *Üürisin oma korteri välja.* Išnuomavau savo butą.

väljend s <väljend, väljendi, väljendit; pl väljendid, väljendite, väljendeid>

posakis m, pasakymas m

väljendama v <väljendama, väljendada, väljendab, väljendatud>

išreikšti

■ **mida** *Püüdke oma mõtteid täpselt väljendada.* Pabandykite tiksliai išreikšti savo mintis.

● **muret, lootust, seisukohta, arvamust**

väljendama išreikšti susirūpinimą, viltį, požiūrį, nuomonę ◻ *Peaminister väljendas muret töötute pärast.* Ministras pirmininkas išreiškē susirūpinimą dėl bedarbių.

väljuma v <v`äljuma, v`äljuda, v`äljub>

išēiti; išvykti; ANT sisenema ◻ *Rong on juba väljunud.* Traukinys jau išvykęs.

■ **kust** *Mees väljus majast.* Vyras išējo iš namo.

välk s <v`älk, vālgu, v`älku>

žaiabas m ◻ *Väljas lööb välku ja müristab.*

Lauke žaibuoja ir griaudžia. *Välk lōi sisse ja maja läks põlema.* Trenkē žaiabas ir namas užsidegē.

vältel adpos <v`ältel>

per kokį nors laikotarpį

■ **mille vältel** *Ravimit võib kasutada pikema aja vältel.* Vaistus galima vartoti ilgesnį laiką.

● **aasta, kuu, nädala vältel** per metus, mėnesį, savaitę

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

vältima v <v`äl'tima, v`äl'tida, väl'dib>
vengti; išvengti

■ **mida** *Ta püüab alati konflikte vältida. Jis visada stengiasi vengti konfliktų. Autojuht ei suutnud õnnetust vältida. Vairuotojas nesugebėjo išvengti nelaimės.*

■ **keda-mida** *Mõned poliitikud lihtsalt väldivad ajakirjanikke. Kai kurie politikai žurnalistų tiesiog vengia. Vältisime reisil suuri teid. Kelionėje vengėme pagrindinių kelių.*

värav s <värav, värava, väravat; pl väravad, väravate, väravaid>

1. vartai m pl

● **väravat avama /lahti tegema** atidaryti / atkelti vartus ◦ *Tegin värava küllaliste jaoks lahti. Atidarau svečiams vartus.*

● **väravat sulgema /kinni panema** uždaryti / užkelti vartus ◦ *Palun pane värav kinni. Prašau uždaryti vartus.*

2. vartai m pl (sport.) ◦ *Pall läks väravast mööda. Kamuolys pralėkė pro vartus.*

● **väravat lööma** (= palli väravasse lööma) mušti įvartį ◦ *Kristjan lõi mängu jooksul kaks väravat. Per žaidimą Kristijonas įmušė du įvartčius.*

värisema v <värisema, väriseda, väriseb>
drebėti ◦ *Mul hakkavad enne eksamit käed värisema. Prieš egzaminą man ima drebėti rankos. Tundsin, kuidas maa värises. Jaučiau, kaip drebėjo žemė.*

■ **millest** *Ta värises külmast. Jis drebėjo iš šalčio.*

värske adj <v`ärske, v`ärske, v`ärsket;
pl v`ärsked, v`ärskete, v`ärskeid; laipsn. v`ärskem, kõige v`ärskem = v`ärskem>

1. šviežias, -ia, nevirtjas, -a, nekeptjas, -a (maistas) ◦ *Kas see liha on värske? Ar ši mėsa šviežia? Poes müüdi nii värskeid kui külmutatud kõõgivilju. Parduotuvėje buvo parduodamos tiek šviežios, tiek šaldytos daržovės.*

● **värske salat** šviežios salotos, **värske kala** šviežia žuvis, **värske piim** šviežias pienas, **värske kurk** šviežias agurkas ◦ *Mulle maitseb värske kurk, aga mu vend armastab hapukurki. Man patinka švieži agurkai, o mano brolis mėgsta raugintus agurkus.*

2. naujjas, -a ◦ *Laul on värsked ajalehed. Ant stalo guli nauji laikraščiai.*

3. tyrjas, -a, grynjjas, -a ◦ *Lähen korraks õue värsket õhku hingama. Einu trumpam į kiemą pakvėpuoti grynu oru.*

värav s <v`ärv, värvi, v`ärvi; pl värvid, v`ärvide, v`ärve>

1. spalva f ◦ *Mis värvi su uued kingad on? – Punased. Kokios spalvos tavo naujieji bateliai? – Raudonos.*

● **juuste, silmade värv** plaukų, akių spalva
● **heledad, tumedad värvid** šviesios, tamsios spalvos

2. dažai m pl ◦ *Kastsin pintslu värvi sisse. Pamirkiau teptuką į dažus.*

● **värske värv** (= selline, mis pole veel kuivanud) šviežiai dažyta

värviline adj <värviline, värvilise, värvilist, värvilisse; pl värvilised, värviliste, värvilisi; laipsn. värvilisem, kõige värvilisem>
spalvotjas, -a; margaspalvjis, -ė ◦ *Matusel ei kanta värvilisi riideid. Einant į laidotuves netinka rengtis spalvotais drabužiais.*

● **värvilised pliatsid** spalvoti pieštukai,

värvilised paberid spalvotas popierius

● **värviline foto /pilt** spalvota nuotrauka,

värviline liblikas margaspalvis drugelis

värvima v <v`ärvima, v`ärvida, värvib, värvitud>

dažyti, nudažyti

■ **milliseks** *Seinad värviti valgeks. Sienos buvo nudažytos baltai. Tüdruk värvis oma juuksed punaseks. Mergina nusidažė plaukus raudonai.*

värvus s <v`ärvus, v`ärvuse, v`ärvust;
pl v`ärvused, v`ärvuste, v`ärvusi = v`ärvuseid>
spalva f; atspalvis m ◦ *Vesi oli imeliku pruuni värvusega. Vanduo buvo keistos rudos spalvos.*

väsima v <väsima, väsida, väsib>
pavargti ◦ *Laps väsib kiiresti. Vaikas greitai pavargsta.*

■ **millest** *Olen pikast tööpäevast väsinud. Esu pavargęs nuo ilgos darbo dienos.*

■ **mida tegemast** *Läksin koju, sest väsisin sind ootamast. Išėjau namo, nes pavargau tavęs laukti.*

väsimus s <väsimus, väsimume, väsimumst, väsimumse>
nuovargis m ◦ *Ta tundis kerget väsimumst. Jis jautė lengvą nuovargį.*

väsitama v <väsitama, väsitada, väsitab>
varginti, išvarginti ◦ *See on väga väsitav töö. Tai labai varginantis darbas.*

■ **keda** *Pikk reis väsitab mind. Ilga kelionė mane išvargino.*

väärima v <v`äärima, v`äärida, väärib>

būti vert|am, -ai; nusipelnyti

■ *mida Poiss väärib karistust.* Berniukas nusipelnė bausmės.

● **tähelepanu, tunnustust väärima** vertas dėmesio, pripažinimo ▫ *See ettepanek väärib tähelepanu.* Šis pasiūlymas vertas dėmesio.

väärt adv, adj <v`äärt>

1. vert|as, -a ▫ *Maja on väärt kaks miljonit.* Namas vertas dviejų milijonų.

2. ger|as, -a, verting|as, -a, svarb|us, -i
▫ *Soovita mulle mõni väärt raamat.*

Rekomenduok man kokią gerą knygą. *Tervis on palju väärt.* Sveikata labai brangi.

Pole tänu väärt! Nėra už ką!

▫ *Ole sa tänatud!* – *Pole tänu väärt!* Dėkui tau! – Nėra už ką!

väärtus s <v`äärtus, v`äärtuse, v`äärtust; pl v`äärtused, v`äärtuste, v`äärtusi = v`äärtuseid>

1. vertė f ▫ *Aktsiate väärtus langeb.* Akcijų vertė krinta. *Poest varastati 10 000 euro väärtuses kaup.* Iš parduotuvės pavogta prekių už 10 000 eurų.

2. reikšmė f, svarba f ▫ *Majal on suur ajalooline väärtus.* Namas turi didelę istorinę reikšmę. *See info tundus mulle kahtlase väärtusega* (= *seda infot ei saa vist usaldada*). Ta informacija man atrodė abejotina.

3. (ppr. pl) vertybė f

● **vaimsed väärtused** dvasinės vertybės
▫ *Ta hindab eelkõige vaimseid väärtusi.* Jam svarbiausios dvasinės vertybės.

väärtuslik adj <v`äärtusl`ik, v`äärtusliku, v`äärtusl`ikku, v`äärtusl`ikku; pl v`äärtuslikud, v`äärtuslike, v`äärtusl`ikke; laipsn. v`äärtuslikum, kõige v`äärtuslikum = v`äärtuslikem>

verting|as, -a ▫ *Ärge jätke väärtuslikke esemeid autosse.* Nepalikite vertingų daiktų automobilyje. *Ta andis mulle väärtuslikku nõu.* Jis davė man vertingą patarimą.

● **väärtuslik info, kogemus** vertinga informacija, patirtis

vöö s <v`öö, v`öö, v`ööd; pl v`ööd, v`ööde, v`öösid>
juosta f, **diržas** m ▫ *Mantli juurde kuulub lai vöö.* Prie palto priklauso platus diržas.

vürtsikas adj <vürtsikas, vürtsika, vürtsikat; pl vürtsikad, vürtsikate, vürtsikaid; laipsn. vürtsikam, kõige vürtsikam = vürtsikaim>

aštraus skonio, pikantišk|as, -a ▫ *Talle meeldivad vürtsikad toidud.* Jam patinka pikantiški patiekalai. *Supp on liiga vürtsikas.* Sriuba yra pernelyg aštraus skonio.

W

WC santrumpa [vee-tsee]
tualetas m, WC

Wi-Fi santrumpa [wifi], **wifi** santrumpa
belaidis internetas

Õ

õde s <õde, `õe, õde; pl `õed, õdede, õdesid>

1. sesuo f ▫ *Mul on kaks venda ja üks õde.* Aš turiu du brolius ir vieną seserį.

● **noorem, vanem õde** jaunesnioji, vyresnioji sesuo

2. seselė f ▫ *Ta töötab haiglas õena.* Ji dirba ligoninėje sesele.

õe → õde

õhk s <`õhk, õhu, `õhku, `õhku>

oras m

● **värške, kuiv, niiske õhk** šviežias, sausas, drėgnas oras ▫ *Tee aken lahti, et tuleks värsket õhku.* Atidaryk langą, kad įeitų šviežio oro.

● **vabas õhus** (= väljas, mitte ruumis sees) lauke
▫ *Etendus toimus vabas õhus.* Spektaklis vyko lauke.

● **õhku tõusma** pakilti į orą ▫ *Helikopter tõusis õhku.* Sraigtasparnis pakilo į orą.

● **õhku laskma** susprogdinti ▫ *Sild lasti õhku.*

Tiltas buvo susprogdintas.

● **õhku lendama** susprogti ▫ *Auto lendas õhku.* Automobilis susprogo.

õhkkond s <`õhkk`ond, `õhkkonna, `õhkk`onda, `õhkk`onda>

atmosfera f, nuotaika f; SIN atmosfäär

▫ *Küünlad loovad romantilise õhkkonna.*

Žvakės sukuria romantišką atmosferą.

● **sõbralik, rahulik, nārviline, ametlik,**

pidulik õhkkond draugiška, rami, nervinga, oficiali, šventiška atmosfera

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

õhtu s <`õhtu, `õhtu, `õhtut; pl `õhtud, `õhtute, `õhtuid>

vakaras m ◦ *Läksin eile õhtul hilja magama.* Vakar vakare vėlai nuėjau miegoti. *Ta tõotab hommikust õhtuni.* Jis dirba nuo ryto iki vakaro. *Õhtu on juba käes.* Jau vakaras.

+ **hilisõhtu** vėlus (vėlyvas) vakaras

Head õhtut! Gero vakaro!

õhtune adj <`õhtune, `õhtuse, `õhtust; pl `õhtused, `õhtuste, `õhtusi = `õhtuseid> vakarin|jis, -ė; vakaro ◦ *Õhtune kontsert jääb ära.* Vakarinis koncertas neįvyks.

• **õhtust sööma** (= õhtusööki sööma) valgyti vakarienė ◦ *Sõime õhtust kell seitse.* Vakarienė valgėme septintą valandą.

õhtusöök s <`õhtus`öök, `õhtusöögi, `õhtus`öoki; pl `õhtusöögid, `õhtus`öökide, `õhtus`ööke>

vakarienė f ◦ *Õhtusöögiks pakuti kala.* Vakarienei buvo patiekta žuvis. *Saime kutse pidulikule õhtusöögile.* Gavome kvietimą į šventinę vakarienę.

õhtuti adv <`õhtuti>

vakarais; ANT hommikuti ◦ *Käin õhtuti jooksmas.* Vakarais bėgioju.

õhu → õhk

õhuke adj <õhuke, õhukese, õhukest, õhukesse; pl õhukesed, õhukeste, õhukesi; laipsn. õhem, kõige õhem>

plon|jas, -a; ANT paks ◦ *Lõikasin õuna õhukesteks viiludeks.* Supjausčiau obuolį plonais griežinėliais. *Kleit on õhukesest riidest.* Suknelė iš plonos medžiagos.

õhupall s <õhup`al`l, õhupalli, õhup`alli; pl õhupallid, õhup`allide, õhup`al`le> balionas m

õhutemperatuur s <õhutemperat`uur, õhutemperatuuri, õhutemperat`uuri; pl õhutemperatuurid, õhutemperat`uuride, õhutemperat`uure>

oro temperatūra f ◦ *Päeval tõuseb õhutemperatuur 20 kraadini, öösel langeb alla 10 kraadi.* Dieną oro temperatūra pakils iki 20 laipsnių, naktį nukris žemiau 10 laipsnių. *Juuli keskmine õhutemperatuur oli 18 °C.* Liepos mėnesio vidutinė oro temperatūra buvo 18 laipsnių.

õide → õis

õie → õis

õieti adv <õieti>

iš tikrųjų; atvirai kalbant, tiesą sakant ◦ *Palun seleta, mis siin õieti juhtus.* Prašau paaiškinti, kas iš tikrųjų čia atsitiko. *Ma ei teagi õieti, millega ta tegeleb.* Atvirai kalbant, aš ir nežinau, kuo jis užsiima.

õige adj <`õige, `õige, `õiget; pl `õiged, `õigete, `õigeid; laipsn. `õigem, kõige `õigem = `õigeim>

1. teising|jas, -a; tiks|jus, -i; tinkamas, -a; ANT vale ◦ *Vali õige vastus.* Išrink teisingą atsakymą. *Jutusta sündmustest õiges järjekorras.* Pasakok apie įvykius tinkama tvarka. *Panin kella õigeks.* Tiksliai nustačiau laikrodį.

2. tinkam|jas, -a; tiksling|jas, -a; ANT vale ◦ *Tee nii, nagu õigeks pead.* Daryk taip, kaip manai esant teisinga. *Need pole vihase ilma jaoks õiged saapad.* Šie batai netinkami vaikščioti lietingu oru.

• **õige suund** teisinga kryptis, **õige tee, valik, samm** teisingas kelias, pasirinkimas, žingsnis

õigesti adv <`õigesti; laipsn. `õigemini, kõige `õigemini>

teisingai; ANT valesti ◦ *Ta käitus õigesti, et politsei poole pöördus.* Jis pasielgė teisingai, kad kreipėsi į policiją. *Kui ma õigesti mäletan, siis sündis neil tütar.* Jei aš teisingai pamenu, jiems gimė dukra.

õigeusk s <`õige`usk, `õigeusu, `õige`usku> stačiatikybė f

õiglane adj <`õiglane, `õiglase, `õiglast;

pl `õiglased, `õiglaste, `õiglasi; laipsn. `õiglasem, kõige `õiglasem>

teising|jas, -a, nešališk|jas, -a; sąžining|jas, -a; ANT ebaõiglane ◦ *Õpetaja on karm, aga õiglane.* Mokytojas yra griežtas, bet teisingas. *Kohtunik peab olema õiglane.* Teisėjas turi būti nešališkas.

■ **kelle suhtes** *See pole minu suhtes õiglane!* Mano atžvilgiu tai nėra teisinga!

• **õiglane karistus** teisinga bausmė, **õiglane otsus** teisingas sprendimas, **õiglane tasu** teisingas užmokestis

õigus s <`õigus, `õiguse, `õigust;

pl`õigused, `õiguste, `õigusi = `õiguseid

1. teisē f *° Põhiseaduse järgi on meestel ja naistel võrdsed õigused.* Pagal konstitucija, vyrai ir moterys turi lygias teises.

■ **õigus mida teha** *Müüjal on õigus alkoholi ostjalt dokumenti nõuda.* Pardavējas turi teisē reikalauti dokumento iš pirkėjo, perkančio alkoholį.

• **õigus haridusele, tööle, eraelule** teisē į išsilavinimą, į darbą, į asmeninį gyvenimą

• **õigusi rikkuma** pažeisti teises *° Mida teha, kui sinu õigusi rikutakse?* Ką daryti, kai tavo teisės yra pažeistos?

• **avalik, rahvusvaheline õigus** viešoji, tarptautinė teisē

2. tiesa f, teisybē f *Sul on õigus.* Tu teigus. *Kohus selgitab, kummal on õigus.* Teisme paaiškēs, kieno teisybē.

õigustama v <`õigustama, õigustada, õigustab, õigustatud> pateisinti

■ **keda-mida** *Varas püüdis oma tegusid õigustada.* Vagis bandē pateisinti savo veiksmus.

õis s <`õis, õie, `õit, `õide; *pl* õied, õite, `õisi> žiedas m

• **õide puhkema / minema** pražysti *° Ūunapuu on õide puhkenud.* Obelis pražydo.

õit → õis

õitsema v <`õitsema, `õitseda, õitseb>

žydēti *° Nartsissid õitsevad kevadel.* Narcizai žydi pavasarį.

õla → õlg

õlg s <`õlg, õla, `õlga, `õlga; *pl* õlad, `õlgade, `õlgu>

pētys m *° Juuksed langesid õlgadele.* Plaukai krito ant pečių.

• **kitsad, laiad õlad** siauri, platūs pečiai

õli s <`õli, õli, õli; *pl* õlid, õlide, õlisid>

1. aliejus m *° Valasin õli pannile, et liha praadida.* Įpyliau į keptuvę aliejaus mėšai kepti.

2. tepalas m, **alyva** f *° Mehaanik vahetas autol õli ära.* Mechanikas pakeitē automobilio tepalus.

õlle → õlu

õlu s <`õlu, õlle, õlut; *pl* õlled, `õllede, `õllesid>

alus m *° Ta joob baaris õlut.* Jis bare geria alų. *Ostsin kaks pudelit õlut.* Nusipirkau du butelius alaus.

• **tume, hele, alkoholivaba õlu** tamsus, šviesus, nealkoholinis alus

õmblema v <`õmblema, õmmelda, `õmbleb, õmmeldud>

siūti *° Ūmblesin pluusile nõobi ette.* Įsiuvau į palaidinę sągą.

õmblemine s <`õmblemine, `õmblemise, `õmblemist>

siuvimas m *° Kleidi õmblemiseks kulus nādal.* Suknelei pasiūti pririekē savaitēs.

õmmelda → õmblema

õnn s <`õn`n, õnne, `õnne>

laimē f *° Ta hakkas suurest õnnest tantsima.* Iš didelēs laimēs jis pradėjo šokti.

• **õnne soovima** linkēti laimēs, sveikinti *° Soovisime pruudile õnne.* Palinkėjome nuotakai laimēs.

• **õnne otsima** ieškoti laimēs, **õnne leidma** rasti laimē, **õnne tooma** atnešti laimē *° Raha ei too alati õnne.* Pinigai ne visada atneša laimē.

Palju õnne! Sveikinimai!, Sveikinimai!

° Palju õnne sünnipäevaks! Su gimimo diena! *Palju õnne lapse sünni puhul!* Sveikinimai vaiko gimimo proga!

õnnelik adj <`õnnel`ik, õnneliku, õnnel`ikku; *pl* õnnelikud, õnnelike, õnnel`ikke; *laipsn.* õnnelikum, kõige õnnelikum>

laiming[as, -a]; ANT õnnetu *° Nad tunduvad koos väga õnnelikud.* Kartu jie atrodo labai laimingi. *Film oli õnneliku lõpuga.* Filmas buvo su laiminga pabaiga.

■ **mille üle** *Sportlane oli oma võidu üle õnnelik.* Sportininkas buvo laimingas dėl savo pergalēs.

• **õnnelik abielu, lapsepõlv** laiminga santuoka, vaikystē

• **õnnelik naeratus** laiminga šypsena

õnnestuma v <`õnnestuma, õnnestuda, õnnestub>

pasisekti; pavykti; nusisekti; ANT ebaõnnestuma *° Kas su plaan õnnestus?* Ar tavo planas pavyko?

■ **kellel** *Eilne start õnnestus suusataval väga hästi.* Vakarykštis startas slidininkui pavyko labai gerai.

■ **kellel + mida teha** *Vangil õnnestus põgeneda.* Kaliniui pavyko pabēgti.

• **õnnestunud ost** vykēs pirkinys, **õnnestunud valik** nusisekēs pasirinkimas, **õnnestunud foto** vykusi nuotrauka

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

õnetu adj <õnetu, õnetu, õnetut;
pl õnetud, õnetute, õnetuid; *laipsn.* õnetum,
kõige õnetum>

nelaiming|as, -a; nusimin|çes, -usi,
liüdn|as, -a; ANT õnnelik ◻ *Ema lohutas
õnnetut last.* Mama guodë nuliüdušį vaiką.

■ *mille pärast* *Olen meie tüli pärast väga õnnetu.* Man labai liūdna dėl mūsų barnio.

● **õnetu armastus** nelaiminga meilė,
õnetu saatus nelaimingas likimas
● **õnetu nägu** nelaimingas veidas,
õnetu ilme nelaiminga išraiška

õnnetus s <õnnetus, õnnetuse, õnnetust,
õnnetusse; *pl* õnnetused, õnnetuste, õnnetusi>
nelaimė *f*, nelaimingas atsitikimas *m*; avarija *f*
◻ *Õnnetus juhtus Kose ristmikul.* Nelaimė
įvyko Kose sankryžoje. *Buss sattus õnnetusse.*
Autobusas pakliuvo į avariją. *Õnnetuses hukkus
kaks inimest.* Per nelaimingą atsitikimą žuvo
du žmonės.

● **õnnetuse põhjus, asjaolud, tagajärjed**
nelaimės priežastis, aplinkybės, pasekmės /
padariniai
● **raske, kohutav õnnetus** sunki, baisi
nelaimė

õnnitlema v <õnnitlema, õnnitleda, õnnitleb,
õnnitletud>
sveikinti, pasveikinti

■ *keda* *Kõik õnnitlesid võistluse võitjaid.* Visi
sveikino varžybų nugalėtojus.
■ *mille puhul* *Õnnitlen sind sünnipäeva puhul!*
Sveikinu gimimo dienos proga!

õnnitlus s <õnnitlus, õnnitluse, õnnitlust;
pl õnnitlused, õnnitluste, õnnitlusi>
(*ppr. pl*) sveikinimas *m* ◻ *Tänasin külalisi
õnnitluste eest.* Padėkojau svečiams už
sveikinimus. *Sõber saatis oma õnnitlused
meili teel.* Draugas pasiuntė sveikinimus
elektroniniu paštu.

● **südamlikud õnnitlused** nuoširdūs
sveikinimai

õpe s <õpe, `õppe, õpet>
mokslas *m*; mokymasis *m*; studijos *f pl*
● **tasuline õpe** (= õppimine õppemaksu eest)
mokamas mokslas ◻ *Ülikoolis jätkub avalduste
vastuvõtt tasulisse õppesse.* Universitete
tęsiasi prašymų priėmimas į mokamas studijų
vietas.

+ **väljaõpe** mokymas, rengimas

õpetaja s <õpetaja, õpetaja, õpetajat;
pl õpetajad, õpetajate, õpetajaid>

1. **mokytojjas, -a** ◻ *Ta töötab gümnaasiumis
eesti keele õpetajana.* Jis dirba gimnazijoje
estų kalbos mokytoju.

2. **pastorjius, -ė, (liuteronų) kunigjas, -ė**
◻ *Ta on Jaani koguduse õpetaja.* Jis yra
Šv. Jono parapijos pastorius.

+ **kirikuõpetaja** pastorius (bažnyčios mokytojas)

õpetama v <õpetama, õpetada, õpetab,
õpetatud>

mokyti ◻ *Ta õpetab gümnaasiumis
matemaatikat.* Jis moko gimnazijoje
matematikos.

■ *kellele* *Ema õpetas lastele käsitööd.* Mama
mokė vaikus rankdarbių.

■ *mida tegema* *Õde õpetas venna lugema.*
Sesuo mokė brolių skaityti.

õpetamine s <õpetamine, õpetamise,
õpetamist>

mokymas *m* ◻ *Paljudes koolides algab
võõrkeelte õpetamine juba 1. klassist.*
Daugelyje mokyklų užsienio kalbos mokyti
pradedama nuo pirmos klasės.

õpetus s <õpetus, õpetuse, õpetust, õpetusse;
pl õpetused, õpetuste, õpetusi>

1. **mokymas** *m* ◻ *Kogu õpetus toimus eesti
keeles.* Visas mokymas vyko estų kalba. *Saksa
keele õpetus on meie koolis heal tasemel.*
Vokiečių kalbos mokymas mūsų mokykloje
yra gero lygio.

● **õpetuse eesmärk, sisu** mokymo tikslas,
turinys

2. **patarimas** *m*; instrukcija *f* ◻ *Tegin kõik
isa õpetuse järgi.* Viską dariau pagal tėvo
patarimus. *Karbi peal on õpetus, kuidas
masinat kasutada.* Ant dėžutės yra instrukcija,
kaip naudotis įrenginiu.

● **õpetusi jagama** dalyti patarimus ◻ *Noortele
jagati õpetusi iseseisvaks eluks.* Jaunuoliams
buvo dalijami patarimai savarankiškam
gyvenimui.

3. **pamoka** *f*, **pamokymas** *m*; **bausmė** *f*
◻ *Olgu see sulle õpetuseks, et saladusi edasi ei
räägita!* Tebūnie tai tau pamoka, kad negalima
išplepėti paslapčių!

õpib → õppima

õpik s <õpik, õpiku, õpikut; *pl* õpikud, õpikute, õpikuid>

vadovēlis *m*

õpilane s <õpilane, õpilase, õpilast, õpilasse;

pl õpilased, õpilaste, õpilasi>

mokin|ys, -ē ◻ *Õpetaja kutsus endised õpilased külla.* Mokytoja pakvietē buvusius mokinius i svečius.

+ **üliõpilane** studentas

• **andekas, edukas, tubli õpilane** gabus, daug pasiekę / puikus, šaunus mokinys

õpilaspilet s <õpilaspilet, õpilaspileti,

õpilaspiletit; *pl* õpilaspiletid, õpilaspiletite, õpilaspileteid>

mokinio pažymėjimas *m* ◻ *Soodustuse saamiseks esitage õpilaspilet.* Norėdami gauti nuolaidą, pateikite mokinio pažymėjimą.

õpingud *pl* s <õpingud, õpingute, õpinguid>

mokslai *m pl*; studijos *f pl* ◻ *Ta jättis õpingud pooleli.* Jis nutraukė studijas.

Jätkasin õpinguid ülikoolis. Tęšiau mokslus universitete.

õppe → õpe

õppeaasta s <õppe`aasta, `õppe`aasta,

`õppe`aastat; *pl* `õppe`aastad, `õppe`aastate, `õppe`aastaid>

mokslo metai *m pl* ◻ *Õppeaasta algab septembris ja lõpeb juunis.* Mokslo metai prasideda rugsėjį ir baigiasi birželį.

• **õppeaasta algus, lõpp** mokslo metų pradžia, pabaiga

• **celmisel, järgmisel õppeaastal** praeitais, ateinančiais mokslo metais

õppeaine s <`õppeaine, `õppe`aine,

`õppeainet; *pl* `õppe`ained, `õppeainete, `õppe`aineid>

dalykas *m* ◻ *Ettevõtlust õpetati ülikoolis eraldi õppeainena.* Universitete buvo mokoma verslumo kaip atskiro dalyko.

• **kohustuslikud õppeained** privalomi dalykai

õppejõud s <`õppej`õud, `õppej`õu,

`õppej`õudu; *pl* `õppej`õud, `õppej`õudude, `õppej`õude>

dēstytoj|as, -a ◻ *Ta on töötanud ka ülikooli õppejõuna.* Jis yra dirbęs ir dėstytoju universitete.

õppelaen s <`õppel`aen, `õppelaenu,

`õppel`aenu; *pl* `õppelaenu, `õppel`aenu, `õppel`aene>

studijų paskola *f* ◻ *Paljud üliõpilased võtavad õppelaenu.* Daug studentų ima studijų paskolą.

õppemaks s <`õppem`aks, `õppemaksu, `õppem`aksu>

studijų mokestis *m* ◻ *Ülikool tõstis õppemaksu.* Universitetas pakėlė mokestį už mokslą.

• **õppemaksu maksma / tasuma** mokėti / atsiskaityti už studijas

õppetöö s <`õppet`öö, `õppet`öö, `õppet`ööd>

studijos *f pl*; (mokomasis) darbas *m*

◻ *Õppetöö toimub eesti keeles.* Studijos vyksta estų kalba. *Sügisest alustab õppetööd 29 kõrgkooli.* Nuo rudens darbą pradeda 29 aukštosios mokyklos.

õppima v <`õppima, `õppida, õpib, õpitud>

mokytis ◻ *Õpin põhikoolis.* Mokausi pagrindinėje mokykloje. *Ta õpib eksamiteks.* Jis mokosi egzaminams.

■ **mida** *Ma õpin eesti keelt.* Aš mokausi estų kalbos.

■ **mida tegema** *Laps õpib lugema.* Vaikas mokosi skaityti.

■ **kelleks** *Ta õpib arstiks.* Jis mokosi gydytoju.

õppimine s <`õppimine, `õppimise,

`õppimist>

mokymasis *m* ◻ *Välismaal õppimine annab väärtuslikke kogemusi.* Mokymasis užsienyje suteikia vertingos patirties.

õppus s <`õppus, `õppuse, `õppust;

pl `õppused, `õppuste, `õppusi = `õppuseid> (*ppr. pl*) pratybos *f pl* ◻ *Algasid kaitsevää õppused.* Prasadėjo gynybos pajėgų pratybos.

• **millest õppust võtma** pasimokyti ◻ *Ta on oma vigadest õppust võtnud ja elab nüüd korralikku elu.* Jis pasimokė iš savo klaidų ir dabar gyvena padoriai.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

örn adj <`örn, örna, `örna, `örna; pl örnad, `örnade, `örnu; laipsn. örnem, kōige örnem>

1. šveln|us, -i; meil|us, -i, širding|as, -a

▫ *Ta on oma lapsega väga örn.* Jis elgiasi labai švelniai su savo vaiku.

• **örn hääl, pilk** švelnus balsas, žvilgsnis
2. jautr|us, -i ▫ *Tal on örn nahk.* Jo oda jautri.
Luuletaja oli örna hingege. Poetas buvo jautrios sielos.

õu s <`õu, õue, `õue, `õue>

kiemas *m*; SIN hoov ▫ *Talu õuel kasvab suur tamm.* Sodybos kieme auga didelis ažuolas.

õudne adj <`õudne, `õudse, `õudset;

pl `õudsed, `õudsete, `õudseid; laipsn. `õudsem, kōige `õudsem>

bais|us, -i, bjaur|us, -i, siaubing|as, -a; ANT kohutav, jube ▫ *Mul hakkas pimedas surnuaias õudne.* Man pasidarė baisu tamsiose kapinėse.

• **õudne unenägu** baisus sapnas,
õudne õnnetus baisi nelaimė

õue adv <`õue>

laukan, į lauką ▫ *Lapsed läksid õue mängima.* Vaikai išėjo žaisti į lauką. *Ta kutsus mu õue jalutama.* Jis pakvietė mane į lauką pasivaikščioti.

õues adv <õues>

lauke ▫ *Õues läheb juba pimedaks.* Lauke jau temsta. *Õues on kümme kraadi külma.* Lauke yra dešimt laipsnių šalčio.

õun s <`õun, õuna, `õuna; pl õunad, õunte, `õunu>

obuolys *m* ▫ *Õunad on alles toored.* Obuoliai dar neprinokę.

• **magus, hapu õun** saldus, rūgštus obuolys

õunapuu s <õunap`uu, õunap`uu, õunap`uud; pl õunap`uud, õunap`uude, õunap`uid>

obelis *m* ▫ *Aias õitsevad õunapuud.* Sode žydi obelys.

õuest adv <õuest>

iš lauko (į vidų) ▫ *Ema kutsus lapsed õuest tupp.* Mama pakvietė vaikus į vidų.

äge adj <äge, ägeda, ägedat; pl ägedad, ägedate, ägedaid; laipsn. ägedam, kōige ägedam>

1. ūm|us, -i; smark|us, -i ▫ *Ta on igasuguse sõja äge vastane.* Jis smarkus bet kokio karo priešininkas.

• **äge vaidlus, tüli** smarkus ginčas, barnis;

äge kritika smarki kritika

2. ūmin|is, -ė; ANT krooniline ▫ *Poiss viidi ägeda kopsupõletiku tõttu haiglasse.*

Berniukas buvo išvežtas į ligoninę dėl ūminio plaučių uždegimo.

• **äge nohu** ūminė sloga, **äge kõha** ūminis kosulys

ähvardama v <ähvardama, ähvardada, ähvardab, ähvardatud>

1. grasinti

■ *keda Ära ähvarda mind, ma ei karda.*

Negrasink man, aš nebijau.

■ *millega Kurjategija ähvardas meest noaga.*

Nusikaltėlis grasino vyriškiui peiliu.

■ *mida teha Ta ähvardas end ära tappa.* Jis grasino nusižudyti.

2. grėsti

■ *mida Firmat ähvardab pankrot.*

Firmai gresia bankrotas. *Linna ähvardab üleujutus.* Miestui gresia potvynis.

■ *Ära ähvarda, ähvarduse, ähvardust, ähvardusse; pl ähvardused, ähvarduste, ähvardusi>*

ähvardus s <ähvardus, ähvarduse,

ähvardust, ähvardusse; pl ähvardused,

ähvarduste, ähvardusi>

grasinimas *m* ▫ *Ma ei võta tema ähvardusi tõsiselt.* Aš jo grasinimą rimtai nepriimu.

• **ähvardust täide viima** įvykdyti grasinimą

• **relva, noa ähvardusel** grasinti ginklu,

peiliu ▫ *Taksojuhti rööviti relva ähvardusel.*

Taksi vairuotojas buvo apiplėštas grasinant

ginklu.

• **äi s** <`äi, äia, `äia; pl äiad, `äiade, `äiasid>

uošvis *m* ▫ *Lähen homme äiale ja ämmale*

kulla. Rytoj eisiu į svečius pas uošvį ir uošvę.

• **uošvis** *m* ▫ *Lähen homme äiale ja ämmale kulla.* Rytoj eisiu į svečius pas uošvį ir uošvę.

äike s <`äike, `äikse, `äikest> arba

<`äike, `äikese, `äikest>

perkūnija *f* ◦ *Ilmateade ennustab vihma ja äikest.* Orų prognozė pranašauja lietu ir perkūniją.

äkki adv <`äkki>

1. staiga ◦ *Äkki helises uksekell.* Staiga suskambo durų skambutis.

2. gal, galbūt ◦ *Äkki ta ei tulegi?* Gal jis ir neateis? *Võta vihmavari kaasa, äkki hakkab sadama.* Pasiimk skėtį, galbūt pradės lyti.

ämber s <`ämber, `ämbri, `ämbrit;

pl `ämbrid, `ämbrite, `ämbreid>

kibiras *m* ◦ *Võtsin kaevust ämbriga vett.* Pasėmiau kibiru vandens iš šulinio.

ämblik s <`ämblik, `ämbliku, `ämblikku;

pl `ämblikud, `ämblike, `ämblikke>

voras *m* ◦ *Ämblik on siia võrgu kudunud.* Voras čia yra surezges tinklą.

ämm s <`ämm, ämma, `ämma; *pl* ämmad,

`ämmade, `ämmasid>

uošvė *f*, uošvienė *f* (žmonos motina), anyta *f* (vyro motina) ◦ *Ta saab oma ämma ja äiaga hästi läbi.* Jis gerai sutaria su savo uošve ir uošviu.

ära¹ adv <ära>

1. nebūti minimoje vietoje ◦ *Isa on kodunt ära.* Tėvo nėra namuose.

2. eiti iš minimos vietos ◦ *Lähme siit ära.* Eime iš čia. *Toit viidi laualt ära.* Valgis buvo nuneštas nuo stalo. *Tule eest ära!* Pasitrauk!

3. proceso baigtis ◦ *Tuli kustus ära.* Šviesa užgeso. *Müüsin oma jalgratta ära.* Pardaviau savo dviratį. *Laps sõi leiva ära.* Vaikas suvalgė duoną.

ära² v <ära, ärgu, ärgem (ärme), ärge, ärgu>

pagalbinis žodis **ne**, eina su veiksmoždžiu ir rodo draudimą ◦ *Ära üttele nii!* Nesakyk taip! *Ära sina nii tee!* Tu taip nedaryk! *Ärgu ta / nad mulle enam helistagu!* Tegul jis /jie man daugiau nebeskambina! *Ärme (meie) enam vaidle.* Nebesiginčykim. *Sinna ärge (te) enam minge!* Ten daugiau neikit!

ära arvama v <ära `arvama, ära arvata, `arvab ära>

spėti, atspėti ◦ *Arva ära, mis mul käes on!* Atspėk, ką aš turiu rankoje!

ära eksima v <ära `eksima, ära `eksida, eksib ära>

paklysti, pasiklysti

■ *kus Me eksisime võõras linnas ära.* Mes pasiklydome svetimame mieste.

■ *kuhu Lapsed eksisid metsa ära.* Vaikai pasiklydo miške.

ära elama v <ära elama, ära elada,

elab ära>

pragyventi

■ *millega Selle palgaga ei saa ära elada.* Iš tokios algos neįmanoma pragyventi.

ära hoidma v <ära h`oidma, ära h`oida,

hoiab ära>

išvengti ◦ *Meil õnnestus konflikt ära hoida.*

Mums pasisekė išvengti konflikto. *Korralikult kinnitatud turvavöö hoidis ära suurema õnnetuse.* Didesnės nelaimės pavyko išvengti dėl tvarkingai prisegto saugos diržo.

ära jätma v <ära j`ätma, ära j`ätta, jätab ära>

atšaukti ◦ *Halva ilma tõttu jäeti lend ära.* Dėl blogo oro skrydis buvo atšauktas.

ära jääma v <ära j`ääma, ära j`ääda, j`ääb ära>

neįvykti ◦ *Loeng jäi ära, sest õppejõud oli haige.* Paskaita neįvyko, nes dėstytojas susirgo.

ära kuluma v <ära kuluma, ära kuluda, kulub ära>

1. reikėti, būtų į naudą, būtų ne pro šalį

■ *kellele Mulle kuluks puhkus ära.* Man reikėtų atostogų.

2. nudėvėti, nunešioti ◦ *Mu püksid on täiesti ära kulunud.* Mano kelnės jau visiškai nudėvėtos.

ära langema v <ära l`angema, ära l`angeda, l`angeb ära>

atkristi ◦ *See probleem langes ära.* Ši problema atkrito.

ära leppima v <ära l`eppima, ära l`eppida, lepib ära>

susitaikyti ◦ *Miks te tülitsete, leppige ära!*

Kodėl jūs pykstatės, susitaikykite!

■ *kellega Vend leppis õega ära.* Brolis susitaikė su seserimi.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

ära maksma v <ära m`aksuma, ära m`aksta, maksab ära>

išmokėti, sumokėti ▫ *Maksin sōbrale vōla ära.* Aš išmokėjau draugui skolą.

ära minema v <ära minema, ära m`inna, läheb ära>

1. išėiti ▫ *Ma pean kell kuus ära minema.* Aš turiu išėiti šeštą valandą.

■ *kust Jaan läks just kodust ära.* Jonas ką tik išėjo iš namų.

2. dingti ▫ *Mul läks uni ära.* Man visi miegai išlakstē.

ära ootama v <ära `ootama, ära oodata, `ootab ära>

sulaukti ▫ *Ärge ilma minuta minge, oodake mind kindlasti ära.* Neikite be manēš, būtinai manēš sulaukite. *Kohtuotsus tuleb ära oodata.* Reikia sulaukti teismo sprendimo.

ära põlema v <ära põlema, ära põleda, põleb ära>

sudegti ▫ *Kaminas on puud juba ära põlenud.* Židinyje malkos jau sudegusios.

äratama v <äratama, äratada, äratab, äratatud>

1. žadinti, pažadinti ▫ *Palun ärata mind homme vara.* Prašom rytoj pažadinti mane anksti.

2. žadinti; kelti

● **huvi äratama** sudominti, sukelti susidomėjimą,

tähelepanu äratama patraukti dėmesį, **kahtlust äratama** sukelti įtarimą ▫ *Raamat äratas suurt huvi.* Knyga sukėlė didelį susidomėjimą. *Ettekanne äratas kuulajates tähelepanu.* Pranešimas patraukė klausytojų dėmesį.

ära teenima v <ära `teenima, ära `teenida, teenib ära>

nusipelnyti, užsitarnauti ▫ *Hea tööga teenis ta ära kõigi lugupidamise.* Geru darbu jis užsitarnavo visų pagarbą. *Ma pole sellist kingitust ära teeninud.* Aš nenusipelniau tokios dovanos.

ära tegema v <ära tegema, ära teha, t`eeb ära>

atlikti; išlaikyti ▫ *Ta teeb oma töö alati õigeaks ajaks ära.* Jis visuomet atlieka savo darbą laiku. *Tegin kõik eksamid ära.* Išlaikiau visus egzaminus.

ära tulema v <ära tulema, ära t`ulla, tuleb ära>

1. išėiti ▫ *Ta otsustas töölt ära tulla ja välismaale õppima minna.* Jis nusprendė išėiti iš darbo ir išvažiuoti mokytis į užsienį.

2. iš- ▫ *Mantlil tuli nõõp eest ära.* Ištrūko palto saga. *Mul tuli hammas ära.* Man iškrito dantis.

ära tundma v <ära t`undma, ära t`unda, tunneb ära>

pažinti; atpažinti ▫ *Tundsin ta hääle järgi ära.* Atpažinau jį iš balso. *Linn on nii muutunud, et seda on raske ära tunda.*

Miestas taip pasikeitēs, kad net sunku atpažinti.

äratuskell s <äratusk`ell, äratuskella, äratusk`ella; pl äratuskellad, äratusk`ellade, äratusk`elli>

žadintuvas m ▫ *Panin äratuskella kella kaheksaks helisema.* Nusistačiau žadintuvą aštuntai valandai.

ära võtma v <ära v`õtma, ära v`õtta, võtab ära>

atimti ▫ *Röövliid võtsid naiselt kogu raha ära.* Plėšikai atėmė iš moters visus pinigus.

ära õppima v <ära `õppima, ära `õppida, õpib ära>

išmokti ▫ *Õppisin itaalia keele kahe aastaga ära.* Per dvejus metus išmokau italų kalbą.

ära ütleva v <ära `ütleva, ära `õelda, `ütleb ära>

atsisakyti

■ *kellele Tahtsin pangast laenu võtta, aga mulle õeldi ära.* Norėjau pasiimti paskolą iš banko, bet man buvo atsakyta.

■ *millest Ütlesin intervjuust ära.* Atsisakiau interviu.

ärevus s <ärevus, ärevuse, ärevust, ärevusse>
nerimas *m*; jaudulys *m* ▫ *Kuritegu ajas inimesed ärevusse*. Nusikaltimas kėlė žmonėms nerimą. *Laps ootas ärevusega jõuluvana tulekut*. Vaikas su jauduliu laukė Kalėdų Senelio pasirodymo.

● **ärevist tekitama, tundma** kelti, jausti nerimą
▫ *Lähenev eksam tekitas õpilastes suurt ärevust*. Artėjantis egzaminas kėlė mokiniams didelį nerimą.

ärgata → ärkama

ärge → ära²

ärgu → ära²

äri s <äri, äri, äri>

verslas *m* ▫ *Äri läheb hästi*. Verslas sekasi gerai.

● **äri ajama / tegema** verslauti, imtis verslo
▫ *Sõpradega ta äri ei aja*. Su draugais jis neverslauja.

ärimees s <ärim`ees, ärimehe, ärim`eest;
pl ärimehed, ärimeeste, ärimehi>
verslinink[as, -ė] ▫ *Tema isa on edukas ärimees, kellele kuulub mitu firmat*. Jo tėvas yra klestintis verslininkas, jam priklauso kelios firmos.

ärkama v <`ärkama, ärgata, `ärkab>
pabusti ▫ *Ärkasin täna hommikul väga vara*. Šiandien ryte pabudau labai anksti.

■ **mille peale** *Ärkasin müra peale*. Pabudau nuo triukšmo.

ärme → ära²

ärritama v <ärritama, ärritada, ärritab, ärritatud>

1. pykdyti, erzinti ▫ *Mõne inimese jutt või olek ärritab*. Kai kurių žmonių kalba ar būdas erzina.

■ **keda** *Teiste käitumine ärritas mind*. Kitų elgesys mane erzino.

2. dirginti

■ **mida** *Tugev valgus ärritab silmi*. Stipri šviesa dirgina akis. *Kreem ärritas mu nahka*. Kremas dirgino man odą.

äsja adv <äsja>

neseniai, ką tik ▫ *Saabusin äsja reisilt*. Neseniai grįžau iš kelionės. *Ansamlil ilmus äsja uus album*. Neseniai pasirodė naujasis grupės albumas.

äädikas s <äädikas, äädika, äädikat>

actas *m* ▫ *Segasin õlist ja äädikast salatile kastme*. Sumaišiau salotoms padažą iš aliejaus ir acto.

äär s <`äär, ääre, `äärt; *pl* ääred, äärte, `ääri>

1. kraštas *m*; pakrašty *m*; SIN serv
▫ *Maanteel tuleb kõndida tee vasakus ääres*. Plente reikia eiti kairiuoju kelkraščiu. *Istusin voodi äärele*. Atsisėdau ant lovos krašto.

2. kraštas *m* (apatinė skrybėlės dalis)
▫ *Ta kandis laia ääreaga kübarat*. Jis nešiojo skrybėlę plačiais kraštais.

3. kraštas *m* (viršutinė indo dalis) ▫ *Valasin klaasi ääreni täis*. Pripyliau stiklinę iki kraštų.

äärde adpos <`äärde>

prie (kryptis į); palei, šalia

■ **mille äärde** *Auto jäi tee äärde seisma*. Automobilis sustojo palei kelią.

● **mere äärde** prie jūros, **järve äärde** prie ežero, **jõe äärde** prie upės ▫ *Siit läheb rada mere äärde*. Nuo čia takelis veda prie jūros.

äärelinn s <äärel`inn, äärelinna, äärel`inna, äärel`inna; *pl* äärelinnad, äärel`innade, äärel`innu>
priemiestis *m* ▫ *Ta eelistab elada äärelinnas, sest seal on rahulik ja vaikne*. Jis teikia pirmenybę gyvenimui priemiestyje, nes ten ramu ir tylu.

ääres adpos <ääres>

prie (vieta)

■ **mille ääres** *Tee ääres kasvavad lilled*. Prie kelio auga gėlės. *Jaanipäeval istusime lõkke ääres*. Per Jonines sėdėjome prie laužo.

● **mere ääres** prie jūros, **järve ääres** prie ežero, **jõe ääres** prie upės ▫ *Suvila asub järve ääres*. Vasarnamis yra prie ežero.

äärest adpos <äärest>

nuo; prie (kryptis iš)

■ **mille äärest** *Ärge korjake seeni maantee äärest*. Nerinkite grybų prie kelio.

● **mere äärest** nuo jūros, **jõe äärest** nuo upės, **järve äärest** nuo ežero ▫ *Lapsed tulid mere äärest*. Vaikai parėjo nuo jūros.

äärmiselt adv <äärmiselt>

labai, nepaprastai, be galo ▫ *Tervislik toit on äärmiselt oluline*. Sveikas maistas yra nepaprastai svarbus. *Ta on äärmiselt meeldiv inimene*. Jis be galo malonus žmogus.

● **äärmiselt vajalik** nepaprastai reikalingas, **äärmiselt keeruline** labai sudėtingas, **äärmiselt ohtlik** nepaprastai pavojingas

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

Ö

Ü

öelda → ütleva

öid → öö

öine adj <`öine, `öise, `öist;
pl `öised, `öiste, `öiseid>

naktin|jis, -ë; nakties ◻ *Ta töötab öises vahetuses. Jis dirba naktinêje pamainoje. Meie naabrid kuulavad öisel ajal kõvasti muusikat.* Mūsų kaimynai naktimis garsiai klausosi muzikos.

- **öine uni** nakties miegas,
- öine taevas** naktinis dangus

öö s <`öö, `öö, `ööd; pl `ööd, `ööde, `öid>
naktis f ◻ *Ärkasin öö jooksul mitu korda üles.* Naktį buvau prabudęs kelis kartus. *Kogu öö / terve öö sadas vihma.* Lijo visą naktį.

- **ööd veetma** praleisti naktį ◻ *Veetsime öö hotellis.* Naktį praleidome viešbutyje.

Head ööd! Labanakt!

ööbima v <`ööbima, `ööbida, `ööbib>
nakvoti

- **kus / kelle juures** *Me ööbisime hotellis. Mes nakvojome viešbutyje. Ööbin oma tuttavate juures.* Nakvosiu pas pažįstamus.

ööklubi s <`ööklubi, `ööklubi, `ööklubi;
pl `ööklubid, `ööklubide, `ööklubisid>
naktinis klubas m

öökull s <`öök`ul`l, `öökulli, `öök`ulli;
pl `öökullid, `öök`ullide, `öök`ul`le>
pelëda f ◻ *Öökull on tarkuse sümbol.* Pelëda yra išminties simbolis.

ööpäev s <`ööp`äev, `ööpäeva, `ööp`äeva>
para f ◻ *Sõit kestis terve ööpäeva.* Kelionė truko visą parą.

öösel adv <`öösel>
nakčia, naktį ◻ *Ma magasin öösel vähe.* Naktį mažai miegojau. *Isa jõudis alles öösel koju.* Tėvas grįžo namo tik nakčia.

öösärk s <`öös`ärk, `öösärgi, `öös`ärki;
pl `öösärgid, `öös`ärkide, `öös`ärke>
naktiniai marškiniai m pl ◻ *Kas sulle meeldib rohkem pidžaama või öösärk?* Kas tau labiau patinka – pizama ar naktiniai marškiniai?

üha adv <üha>

vis; SIN aina, järjest ◻ *Huvi õppimise vastu üha suureneb.* Susidomėjimas mokslu vis didėja. *Taevas läks üha pilvisemaks.* Dangus vis labiau niukėsi.

ühe → üks¹; üks²

ühegi → ükski

ühekordne adj <ühek`ordne, ühek`ordse, ühek`ordset; pl ühek`ordsed, ühek`ordsete, ühek`ordseid>

vienkartin|jis, -ë

- **ühekordne toetus** vienkartinė parama,
- ühekordne tasu** vienkartinis mokestis,
- ühekordne väljaminek** vienkartinės išlaidos
- **ühekordsed nõud** vienkartiniai indai

üheksa num <üheksa, üheksa, üheksat>
devyni, devynios ◻ *Kolm korda kolm on üheksa.* Triskart trys yra devyni. *Projekt kestis üheksa kuud.* Projektas truko devynis mėnesius. *Kell on üheksa.* Devynios valandos.

üheksakümmend num

<üheksakümmend, üheksak`ümne, üheksatkümmet = üheksatkümmend>

devyniasdešimt ◻ *Ajalehe esimene number ilmus üheksakümmend aastat tagasi.* Pirmasis laikraščio numeris pasirodė prieš devyniasdešimt metų.

üheksas num <üheksas, üheksanda, üheksandat; pl üheksandad, üheksandate, üheksandaid>

devint|jas, -a ◻ *Ta elab üheksandal korrusel.* Jis gyvena devintame aukšte.

üheksasada num <üheksasada, üheksasaja, üheksatsada = üheksatsadat>
devyni šimtai ◻ *Konverentsil osales üheksasada inimest.* Konferencijoje dalyvavo devyni šimtai žmonių.

üheksateist num <üheksat`eist, üheksat`eist = üheksat`eistk`ümne, üheksatt`eist; üheksat`eistk`ümnesse>

devyniolika ◻ *Linnani on üheksateist kilomeetrit.* Iki miesto devyniolika kilometrų.

ūhend s <ūhend, ūhendi, ūhendit; *pl* ūhendid, ūhendite, ūhendeid>
(žodžiū, cheminis) junginys *m*

ūhendama v <ūhendama, ūhendada, ūhendab, ūhendatud>

1. sujungti; prijungti

■ **mida** *Elektrik ūhendas juhtmeid*. Elektrikas sujungė laidus.

■ **kuhu** *Kas arvuti on vōrku ūhendatud?* Ar kompiuteris prijungtas prie tinklo?

2. sujungti ◦ *Kaks pankā ūhendati*. Du bankai buvo sujungti.

3. sujungti; suvienyti ◦ *Muusika ūhendab noori*. Muzika vienija jaunimā.

■ **kellega-millega** *Palun ūhendage mind direktoriga (= telefonis)!* Prašau sujungti mane su direktoriumi. *Raudtee ūhendab Tallinnat Tartuga*. Geležinkelis jungia Talinā ir Tartu.

ūhendus s <ūhendus, ūhenduse, ūhendust, ūhendusse; *pl* ūhendused, ūhenduste, ūhendusi>

1. susisiekimas *m* ◦ *Ūhendus mandri ja saare vahel on tormi tōttu katkenud*. Susisiekimas tarp žemyno ir salos dėl audros yra nutrūkęs.

● **kellega ūhendust vōtma** susisiekti ◦ *Palume teid ajakirja toimetusega ūhendust vōtta!* Prašome jūšų susisiekti su žurnalo redakcija!

● **kellega ūhendust saama** (= telefoni teel) susisiekti, prisiskambinti ◦ *Ma ei saanud haiglaga ūhendust*. Neprisiskambinau / negalėjau susisiekti su ligonine.

2. bendrija *f*, sąjunga *f* ◦ *Ta kuulub kohalikku pensionāride ūhendusse*. Jis priklauso vietos pensininkų sąjungai. *Euroopa Liit on riikide ūhendus*. Europos Sąjunga – tai valstybių bendrija.

ūhesugune adj <ūhesugune, ūhesuguse, ūhesugust; *pl* ūhesugused, ūhesuguste, ūhesuguseid>

vienod|as, -a; panaš|us, -i ◦ *Kōik majad tundusid mulle ūhesugused*. Visi namai man atrodė vienodi.

ūhesuunaline adj <ūhesuunaline, ūhesuunalise, ūhesuunalist; *pl* ūhesuunalised, ūhesuunaliste, ūhesuunalisi>

vienpus|is, -ė ◦ *Sellel tānavaļ on ūhesuunaline liiklus*. Šioje gatvėje eismas vienpusis.

● **ūhesuunaline tee** vienapasis kelias, **ūhesuunaline tānav** vienpusė gatvė

ūhetoaline adj <ūhet`oaline, ūhet`oalise, ūhet`oalist, ūhet`oalisse; *pl* ūhet`oalised, ūhet`oaliste, ūhet`oalisi>
vieno kambario

● **ūhetoaline korter** vienokambario butas
◦ *Ta elab vāikses ūhetoalises korteris*. Jis gyvena mažame vienokambario bute.

ūhine adj <ūhine, ūhise, ūhist; *pl* ūhised, ūhiste, ūhiseid>

bendr|as, -a ◦ *Meil on palju ūhist, on millest rāākida*. Mes turime daug bendro, yra apie ką kalbėti. *Tal ei ole oma abikaasaga ūhiseid lapsi*. Jis su savo žmona neturi bendrų vaikų.

● **ūhised huvid** bendri interesai,

ūhised arusaamad bendras supratimas,

ūhised seisukohad, vāārtused bendros pažiūros, vertybės

● **ūhine tōō** bendras darbas ◦ *Ūhise tōō tulemused avaldatakse raamatuna*. Knyga bus išleista kaip bendro darbo rezultatas.

ūhinema v <ūhinema, ūhineda, ūhineb>

prisijungti, susijungti ◦ *Eesti ūhines Euroopa Liiduga 2004. aastal*. Estija prisijungė prie Europos Sąjungos 2004 metais. *Kaks parteid ūhinevad oktoobris*. Dvi partijos susijungs spalio mėnesį.

■ **kellega-millega** *Me lāhme kinno, kas sa ūhined meiega?* Mes einame į kiną, ar prisijungsi? *Arstid ūhinesid ōpetajate streigiga*. Gydytojai prisijungė prie mokytojų streiko.

ūhing s <ūhing, ūhingu, ūhingut; *pl* ūhingud, ūhingute, ūhinguid>

bendrija *f*; bendrovė *f*; sąjunga *f*;

◦ *Ūhingusse kuulub kakssada liiget*. Bendrijai priklauso du šimtai narių.

● **ūhingu juhatus, esimees** bendrovės valdyba, pirmininkas

ūhiselamu s <ūhiselamu, ūhiselamu, ūhiselamut; *pl* ūhiselamud, ūhiselamute, ūhiselamuid>

bendrabutis *m* ◦ *Ta elas ūlikooli ajal ūhiselamus*. Studijų metais jis gyvena bendrabutyje.

ūhiselt adv <ūhiselt>

bendrai ◦ *Tegime tōō ūhiselt āra*. Atlikome darbą bendrai.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ō

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

ühiskond s <ühisk`ond, ühiskonna, ühisk`onda; *pl* ühiskonnad, ühisk`ondade, ühisk`ondi>

visuomenē *f* ◦ *Ajakirjandus mõjutab ühiskonda*. Spauda veikia visuomenę.

• **ühiskonna areng** visuomenės vystymasis

ühiskondlik adj <ühisk`ondl`ik, ühisk`ondliku, ühisk`ondl`ikku, ühisk`ondl`ikku; *pl* ühisk`ondlikud, ühisk`ondlike, ühisk`ondl`ikke>

visuomenin|is, -ē ◦ *Ta osaleb aktiivselt ühiskondlikus elus*. Jis aktyviai dalyvauja visuomeniniame gyvenime.

• **ühiskondlik kord** visuomeninė tvarka, **ühiskondlikud organisatsioonid** visuomeninės organizacijos

ühistransport s <ühistr`ansp`ort, ühistr`anspordi, ühistr`ansp`orti>

viešasis transportas *m*

ühistu s <ühistu, ühistu, ühistut; *pl* ühistud, ühistute, ühistuid>

bendrija *f* ◦ *Majas ei ole ühistut moodustatud*. Name nėra susikūrusios bendrijos.

• **ühistu esimees, juhatus, liikmed** bendrijos pirmininkas, valdyba, nariai

üht → üks¹; üks²

ühte → üks¹; üks²

ühtegi → ükski

ühtki → ükski

ühtlane adj <`ühtlane, `ühtlase, `ühtlast; *pl* `ühtlased, `ühtlaste, `ühtlasi; *laipsn.* `ühtlasem, kõige `ühtlasem>

vienod|as, -a, pastov|us, -i, tolyd|us, -i ◦ *Kõndisime ühtlases tempos*. Ėjome vienodu tempu.

• **ühtlane kiirus** vienodas greitis, **ühtlane temperatuur** vienoda temperatūra

ühtlaselt adv <`ühtlaselt; *laipsn.* `ühtlasemalt, kõige `ühtlasemalt>

vienodai, tolygiai ◦ *Taevas on ühtlaselt hall*. Dangus yra vienodai pilkas. *Jooksen ühtlaselt aeglases tempos*. Bėgu vienodai lėtu tempu.

ühtlasi adv <`ühtlasi>

tuo pat metu; taip pat ir ◦ *Direktor oli ühtlasi eesti keele õpetaja*. Direktorius taip pat buvo ir estų kalbos mokytojas.

üks¹ pron <`üks, ühe, `ühte = `üht; *pl* ühed, `ühtede, `ühtesid>

1. kažkok|s, -ia, toks, -ia, vien|as, -a ◦ *Üks mees helistas sulle*. Tau skambino vienas vyras. *Ma nägin eile üht vana tuttavat*. Vakar mačiau vieną seną pažįstamą. *Mul on sulle üks palve*. Turiu tau vieną prašymą.

• **ühel päeval** vieną dieną, **ühel hetkel** vieną akimirką ◦ *Ühel hetkel hakkas mul halb*. Vieną akimirką man pasidarė bloga.

2. rodo, kad kokie objektai, reiškiniai ir situacijos yra bendri ar vienodi ◦ *Elame vennaga ühes toas*. Su broliu gyvename viename kambaryje. *Meil Mariaga on ühte värvi mantlid*. Mano ir Marijos paltai yra tos pačios spalvos.

• **ühel meele** (= samal arvamusel) tos pačios nuomonės, vienos nuomonės ◦ *Selles küsimuses oleme kõik ühel meelel*. Šiuo klausimu visi esame tos pačios nuomonės.

üks² num <`üks, ühe, `ühte = `üht>

vien|as, -a ◦ *Kell on üks öösel*. Pirma nakties. *Selles majas elab ainult üks inimene*. Šiame name gyvena tik vienas žmogus. *Olen Rootsis käinud vaid ühe korra*. Švedijoje esu buvęs tik vieną kartą.

üksi adv <üksi>

vien|as, -a (kuris be kitų, vienintelis); SIN üksinda ◦ *Ta elab üksi*. Jis gyvena vienas. *Ma pean kõigega üksi hakkama saama*. Su viskuo turiu susitvarkyti vienas pats.

üksik adj <üksik, üksiku, üksikut; *pl* üksikud, üksikute, üksikuid>

1. vien|as, -a; vienintell|is, -ē (visai vienas, pats vienas, be kitų) ◦ *Ta jäi elu lõpuni üksikuks*. Jis iki gyvenimo galo buvo vienas. *Olen üksik laps, õdesid-vendi mul pole*. Esu vienturtis, nei brolių, nei seserų neturiu.

2. atskir|as, -a ◦ *Millised kolm asja sa üksikule saarele kaasa võtaksid?* Kokius tris dalykus tu pasiimtum į negyvenamą salą?

3. pavien|is, -ē; vienas kitas, viena kita ◦ *Kaupluses käis vaid mõni üksik ostja*. Parduotuvėje lankydavosi tik vienas kitas pirkėjas. *Leidub ka üksikuid erandeid*. Galima rasti ir vieną kitą išimtį.

üksikasjalik adj <üksikasjal`ik, üksikasjaliku, üksikasjal`ikku, üksikasjal`ikku; pl üksikasjalikud, üksikasjalike, üksikasjal`ikke; laipsn. üksikasjalikum, kõige üksikasjalikum> išsam|us, -i; detal|us, -i ◦ *Tuli esitada üksikasjalik elulookirjeldus*. Reikėjo pateikti išsamų gyvenimo aprašymą.

• **üksikasjalik kava** išsami programa, **üksikasjalik plaan** išsamus planas

üksikasjalikult adv <üksikasjalikult; laipsn. üksikasjalikumalt, kõige üksikasjalikumalt> išsamiai; detaliai ◦ *Õpetaja seletas ülesannet üksikasjalikult*. Mokytojas išsamiai paaiškino užduotį.

üksinda adv <üksinda> vien|as, -a (kuris be kitų, vienintelis); SIN üksi ◦ *Marta läks üksinda kinno*. Morta ėjo į kiną viena. *Lapsed jäid üksinda koju*. Vaikai pasilikio namuose vieni.

ükski pron <`ükski, ühegi, `ühtegi = `ühtki; ühessegi, üheski, ühestki, ühelegi, ühelgi, üheltki, ühelsinki, ühenigi, ühenagi, ühetagi, ühegagi> nē vien|as, -a; joks, jokia; niekas *m* ◦ *Ükski küsimus ei ole rumal*. Joks klausimas nėra kvailas. *Tal pole ühtegi (= mitte ainsatki) sõpra*. Jis neturi nė vieno draugo. *Seda ei tohi ühelgi juhul teha*. Jokiū būdu to negalima padaryti. *Kõik on kohal, mitte ükski ei puudu*. Visi yra susirinę, netrūksta nė vieno.

ükskord adv <`üksk`ord>
1. vieną kartą; kadaise (praeityje); SIN kord³ ◦ *Ükskord juhtus temaga naljakas lugu*. Vieną kartą jam nutiko juokinga istorija.
2. kada nors; vieną kartą (ateityje); SIN kord³ ◦ *Ma tulen sind ükskord vaatama*. Kada nors aš tave aplankysiu.
3. pagaliau ◦ *Jäta mind ükskord rahule!* Palik pagaliau mane ramybėje! *Tulge juba ükskord sööma!* Gal pagaliau ateisite valgyti!

ükskõik adv <`üksk`õik> nesvarbu; vis tiek ◦ *Mul on ükskõik, mida sa minust arvad*. Man nesvarbu, ką tu apie mane manai. *Kas sa soovid teed või kohvi?* – *Ükskõik*. Norėtumei arbatos ar kavos? – Nesvarbu.

• **ükskõik kes / mis** nesvarbu kas / bet kas, **ükskõik milline** nesvarbu koks / bet koks, **ükskõik kus** nesvarbu kur / bet kur, **ükskõik kuhu** nesvarbu į kur, **ükskõik kuidas** nesvarbu kaip / bet kaip ◦ *Ostaksin selle raamatu ükskõik mis hinna eest*. Pirkčiau šią knygą už bet kokią kainą. *Olen valmis tegema ükskõik mida, et ta mulle andestaks*. Esu pasiruošęs padaryti bet ką, kad tik jis man atleistų.

ükskõikne adj <`üksk`õikne, `üksk`õikse, `üksk`õikset; pl `üksk`õiksed, `üksk`õiksete, `üksk`õikseid; laipsn. `üksk`õiksem, kõige `üksk`õiksem>

abejing|as, -a ◦ *Teiste mure jättis ta ükskõikseks*. Jis buvo abejingas kitų problemoms.

■ **mille suhtes** *Olen poliitika suhtes täiesti ükskõikne*. Esu visiškai abejingas politikai.

• **ükskõikne suhtumine** abejingas požiūris

üksmeelne adj <`üksm`eelne, `üksm`eelse, `üksm`eelset; pl `üksm`eelsed, `üksm`eelsete, `üksm`eelseid; laipsn. `üksm`eelsem, kõige `üksm`eelsem>

viening|as, -a ◦ *Valitsus on selles küsimuses üsna üksmeelne*. Vyriausybė šiuo klausimu yra gana vieninga.

• **üksmeelne otsus** vieningas sprendimas, **üksmeelne arvamus** vieninga nuomonė

üksnes adv <`üksnes> tik; SIN ainult, vaid ◦ *Olin Soomes üksnes kaks päeva*. Suomijoje buvau tik dvi dienas. *Ta käib tõöl üksnes raha pärast*. Jis dirba tik dėl pinigų.

ükssada num <`ükssada, ühesaja, `ühtsada = `ühtesada = `ühtsadat = `ühtesadat>

šimtas ◦ *Selles külas elab tuhat ükssada (= 1100) inimest*. Šiame kaime gyvena tūkstantis šimtas žmonių.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

üksteise pron <`üksteise, `ükst`eist (*nom. nėra*)> vienas kitas ▫ *Matkal tuleb üksteist abistada. Žygyje reikia vienas kitam pagalbėti. Kūūnlad kustusid üksteise järel. Žvakės viena po kitos geso.*

üksteist num <`ükst`eist, `ühet`eist = `ühet`eistk`ümne, `üht`eist `ühtet`eist; `ühet`eistk`ümnesse> vienuolika ▫ *See juhtus üksteist aastat tagasi. Tai nutiko prieš vienuolika metų. Magasin kella üheteistkümmeni. Miegojau iki vienuoliktos valandos.*

üksus s <`üksus, `üksuse, `üksust, `üksusse; *pl`üksused, `üksuste, `üksusi = `üksuseid*> padalinys *m*; dalinys *m* ▫ *Õppusel osalevad üksused Eestist, Lätist ja Leedust. Mokymuose dalyvauja daliniai iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos.*

ülal adv <ülal> virš; aukštai; *SIN* üleval ▫ *Ülal pea kohal lendab lennuk. Virš galvos skrenda lėktuvas.*

ülal pidama v <ülal pidama, ülal pidada, *p`eab ülal; pidas ülal*> išlaikyti; *SIN* üleval pidama ▫ *keda Vanematel tuleb ülal pidada kahte täiskasvanud last. Tėvai turi išlaikyti du suaugusius vaikus.*

ülalpool adv <ülalp`ool> aukščiau; *ANT* allpool ▫ *Meist korrus ülalpool elab üks arst. Aukštu aukščiau mūsų gyvena vienas gydytojas.*

ülaltpoolt adv <ülaltp`oolt> iš viršaus; *ANT* altpoolt ▫ *Kusagilt ülaltpoolt kostab hääli. Kažkur iš viršaus sklinda balsai.*

ülbe adj <`ülbe, `ülbe, `ülbet; *pl`ülbed, `ülbete, `ülbeid; laipn. `ülbem, kõige `ülbem*> išpuikļes, -usi, pasipūtļes, -usi, arogantiškļas, -a

• **ülbe kaitumine** arogantiškas elgesys, **ülbe suhtumine** arogantiškas požiūris

üldine adj <`ül`dine, `ül`dise, `ül`dist, `ül`disse; *pl`ül`dised, `ül`diste, `ül`disi = `ül`diseid; laipn. `ül`disem, kõige `ül`disem*> bendrļas, -a ▫ *Üldine suhtumine töötajatesse on asutuses sõbralik. Įstaigoje bendras požiūris į darbuotojus yra draugiškas. Ōpilaste üldine tase oli nõrk.*

Bendras mokinių lygis buvo žemas.

• **üldine arvamus, hoiak** bendra nuomonė, pozicija
• **üldised põhimõtted** bendri principai,
üldised reeglid bendros taisyklės

üldiselt adv <`ül`diselt; *laipn. `ül`disemalt, kõige `ül`disemalt*>

1. **apskritai; dažniausiai; paprastai** ▫ *Eva on oma tööga üldiselt rahul. Apskritai Ieva yra patenkinta savo darbu. Üldiselt oli konverents väga põnev. Apskritai konferencija buvo labai įdomi. Üldiselt ma liha ei söö. Paprastai aš mėšos nevalgau.*
2. **bendrai** ▫ *Ōpilane vastas küsimusele liiga üldiselt. Mokinyš atsakė į klausimą per daug bendrai.*

üldse adv <`ül`dse>

1. **apskritai; išvis** ▫ *Jüri on üldse laisk inimene. Apskritai Jurgis tingus žmogus. Kuidas selline asi üldse võimalik on? Kaip išvis toks dalykas įmanomas?*
2. (*neig. s.*) **visai; visiškai** ▫ *Ma ei joo üldse alkoholi. Aš visiškai negeriu alkoholio. Ma ei oska üldse laulda. Aš visai nemoku dainuoti.*
3. **iš viso** ▫ *Klassis on üldse ainult 13 õpilast. Iš viso klasėje yra tik 13 mokinių.*

üldsus s <`ül`dsus, `ül`dsuse, `ül`dsust> viešumas *m*; *SIN* avalikkus

üle adpos, adv <üle>

1. **per; virš** ▫ *Pall lendas väravast kõrgelt üle. Kamuolys skrido aukštai virš vartų.*

▫ **üle mille** *Laps jooksis üle tee. Vaikas bėgo per gatvę. Auto sõitis üle silla. Automobilis važiavo per tiltą. Pikk lend üle ookeani on väsitav. Ilgas skrydis per vandenyną vargina.*

2. **daugiau nei**

▫ **üle mille** *Remont läks perele maksma üle 10 000 euro. Remontas kainavo šeimai daugiau nei 10 000 eurų. Ōues on üle 30 kraadi sooja. Lauke daugiau nei 30 laipsnių šilumos.*

3. **laiko dažnis, periodas**

▫ **üle mis aja** *Loengud toimuvad üle nädala. Paskaitos vyksta kas antrą savaitę.*

4. **iš; dėl** (kalbėjimo, mąstymo objektas)

▫ **kelle-mille üle** *Ära naera minu üle! Nesijuok iš manęs! Olen rõõmus kingituse üle. Džiaugiuosi dovana.*

5. **iš naujo; dar kartą** ▫ *Küsi üle, mis ta tahtis. Paklausk dar kartą, ko jis norėjo.*

6. **persi-** (perteklius) ▫ *Oled üle töötanud, pead puhkust võtma. Persidirbai, turėtum pasiimti atostogų. Ära pinguta üle! Nepersistenk!*

üle andma v <üle `andma, üle `anda, annab üle>
 įteikti

■ **kellele** Kirjanikule anti üle tähtis auhind. Rašytojui buvo įteiktas svarbus prizas.

üleeile adv <üleeile>

užvakar ◦ *Sa pidid ju üleeile külla tulema.* Tu juk užvakar turėjai ateiti į svečius.

● **üleeile hommikul, õhtul** užvakar ryte, vakare

üle elama v <üle elama, üle elada, elab üle>
 išgyventi ◦ *See taim ei elanud talve üle.* Šis augalas neišgyveno per žiemą.

üle hindama v <üle h`indama, üle hinnata, h`indab üle>
 perversinti

■ **keda-mida** Hindasin oma jõudu üle. Pervertinau savo jėgas.

ülehomme adv <üle h`omme>

poryt ◦ *Puhkus lõpeb ülehomme.* Atostogos baigiasi poryt.

● **ülehomme hommikul, õhtul** poryt ryte, vakare

üle jääma v <üle j`ääma, üle j`ääda, j`aab üle>

1. likti nenaudot|am, -ai, laisv|am, -ai
 ◦ *Kogu toit, mis üle jäi, anti koerale.* Visas likęs nesuvalgytas maistas buvo atiduotas šuniui. *Kui homme aega üle jääb, lähen raamatukokku.* Jei rytoj liks laiko, eisiu į biblioteką.

2. belikti ◦ *Kui tal muud üle ei jää, küll ta siis tuleb.* Kai jam nieko kito nebeliks, tuomet ir pareis.

■ **mida teha** Nüüd jääb üle ainult oodata. Dabar belieka tik laukti.

3. baigtis ◦ *Kui vihm üle jääb, hakkame minema.* Kai nustos lyti, tada ir eisim.

ülejäänu s <ülejäänu, üle j`äänu, ülejäänut; pl üle j`äänud, ülejäänute, üle j`äänuid>

kit|as, -a ◦ *Ainult kaks üliõpilast tegid eksami ära, ülejäänud kukkusid läbi.* Tik du studentai išlaikė egzaminą, kiti neišlaikė.

üle kandma v <üle k`andma, üle k`anda, kannab üle>

1. pervesti ◦ *Kandsin sulle üle 600 eurot.* Pavedžiau tau 600 eurų.

2. transliuoti ◦ *Homme kontsert kantakse üle televisioonis.* Rytojaus koncertas bus transliuojamas per televiziją.

ülekanne s <ülekanne, üle k`ande, ülekannet; pl üle k`anded, ülekannete, üle k`andeid>

1. pervedimas m; (mokėjimo) pavedimas m
 ◦ *Maksta saab nii sularahas kui ülekandega.*

Atsiskaityti galima tiek grynaisiais, tiek pavedimu.
 2. transliacija f ◦ *Vaatasin telekast kontserdi ülekannet.* Žiūrėjau koncerto transliaciją per televizorių.

üle kuulama v <üle k`uulama, üle kuulata, k`uulab üle>

apklausti ◦ *Kohus kuulas tunnistajad üle.* Teismas apklausė liudytojus.

ülekäigurada s <ülekäigurada, ülekäiguraja, ülekäigurada; pl ülekäigurajad, ülekäiguradade, ülekäiguradu = ülekäigurasid>
 perėja f

ülem s, adj <ülem, ülema, ülema; pl ülema, ülemate, ülemaid>

1. vadov|as, -ė; vad|as, -ė ◦ *Ülema ja alluvate vahel on head suhted.* Vadovo ir pavaldinių santykiai yra geri. *Roland määrati väeosa ülemaks.* Rolandas buvo paskirtas bataliono vadu.

2. aukštesn|ysis, -ioji ◦ *Otsus kaevati edasi ülema astme kohtusse.* Sprendimas buvo apskūstas aukštesniajam teismui.

ülemaailmne adj <ülem`aa`ilmne, ülem`aa`ilmse, ülem`aa`ilmset; pl ülem`aa`ilmsed, ülem`aa`ilmsete, ülem`aa`ilmseid>

pasaulin|is, -ė ◦ *Raamat tõi autorile ülemaailmse kuulsuse.* Knyga atnešė autoriui pasaulinę šlovę.

ülemine adj <ülemine, ülemise, ülemist, ülemisse; pl ülemised, ülemiste, ülemisi>

viršutin|is, -ė; ANT alumine ◦ *Panin passi kirjutuslaua ülemisse sahtlisse.* Pasą įdėjau į rašomojo stalo viršutinį stalčių.

üle minema v <üle minema, üle m`inna, läheb üle>

1. praėiti; nustoti; baigtis ◦ *Vihm on üle läinud.* Nustojo lyti. *Peavalu läks kiiresti üle.* Galvos skausmas greitai praėjo.

2. pereiti

■ **millele** *Ta alustas inglise keeles, siis aga läks üle eesti keelele.* Jis pradėjo anglų kalba, bet perėjo prie estų kalbos.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ö

Ä

Ö

Ü

ülemus s <ülemus, ülemuse, ülemust;
pl ülemused, ülemuste, ülemusi>
viršinink[as, -ė; ANT alluv ◦ *Ülemuse kasku
peab täitma*. Viršininko įsakymą būtina
vykdyti.

üles adv <üles>

1. į viršų, aukštyn ◦ *Jooksin trepist üles*.
Bėgau laiptais aukštyn. *Auto sõidab mäest
üles*. Automobilis važiuoja į kalną. *Kes
vastust teab, palun tõstke käsi üles*. Kas žino
atsakymą, prašom pakelti ranką.
2. su-; pa- (reiškiamo baigtis) ◦ *Kurjategija
poodi üles*. Nusikaltėlių pakorė.

üle saama v <üle s`aama, üle s`aada,
s`aab üle>

įveikti; atsigauti

■ *millest Vanemate surmast on raske üle saada*.
Po tėvų mirties sunku atsigauti.

● **murest, hirmust, väsimusest, raskustest
üle saama** įveikti rūpesčius, baime, nuovargį,
sunkumus; **õnnetusest üle saama** atsigauti po
nelaimės

ülesanne s <ülesanne, üles`ande, ülesannet;
pl üles`anded, ülesannete, üles`andeid>

1. užduotis f, uždavinys m ◦ *Minu ülesanne
oli süüa teha*. Mano užduotis buvo gaminti
valgį. *Ta ei saanud oma ülesandega hakkama*.
Jis nesusitvarkė su savo užduotimi.

● **peamine, esmane, raske, keeruline ülesanne**
pagrindinė, pirminė, sunki, sudėtinga užduotis
● **ülesandeid täitma** vykdyti uždavinius / darbus
◦ *Juhatus ei täida oma ülesandeid*. Valdyba
nevykdo savo uždavinių.

2. uždavinys m ◦ *Matemaatikas tuleb homseks
teha kaks ülesannet*. Matematikos namų darbai
rytojui – išspręsti du uždavinius.

● **kodused ülesanded** namų darbai

3. tikslas m ◦ *Ajakirjanduse ülesanne on tõde
välja selgitada*. Žurnalistikos tiklas yra
išaiškinti tiesą.

üles ehitama v <üles ehitama, üles ehitada,
ehitab üles>

1. sudaryti ◦ *See süsteem on väga hästi üles
ehitatud*. Ši sistema yra labai gerai sudaryta.
2. pastatyti ◦ *Mees esitas endale uhke maja
üles*. Vyras pasistatė prabangų namą.

üles kasvama v <üles k`asvama, üles
k`asvada, kasvab üles>

užaugti ◦ *Olen üles kasvanud suures linnas*.
Užaugau dideliame mieste.

üles kasvatama v <üles kasvatama,
üles kasvatada, kasvatab üles, üles kasvatatud>
užauginti ◦ *Ta on üles kasvatanud kolm
poega*. Jis užaugino tris sūnus.

üles kirjutama v <üles kirjutama, üles
kirjutada, kirjutab üles>
užsirašyti ◦ *Kirjutasin arsti telefoninumbri
üles*. Užsirašiau gydytojo telefono numerį.

üles kutsuma v <üles k`utsuma, üles
k`utsuda, kutsub üles>
raginti, skatinti

■ *mida tegema Poliitikud kutsusid rahvast
üles valimistel osalema*. Politikai ragino
žmones dalyvauti rinkimuose.

üles laadima v <üles l`aadima, üles
l`aadida, laadib üles>

įkelti (iš kompiuterio įkelti failą į internetą);
ANT alla laadima ◦ *Laadisin pildid internetti
üles*. Įkėliau nuotraukas į internetą.

üles leidma v <üles l`eidma, üles l`eida, leiab üles>
surasti ◦ *Leidsin võtmed pärast pikka otsimist
üles*. Po ilgų ieškojimų suradau raktus.

üles lugema v <üles lugema, üles lugeda,
l`oeb üles>

suskaityti ◦ *Laps luges üles kõik kingitused,
mis jõuluvana tõi*. Vaikas suskaitė visas
Kalėdų Senelio atneštas dovanas.

üles märkima v <üles m`ärkima, üles
m`ärkida, mąrgib üles>

pasižymėti ◦ *Valvur märkis kõik nimed üles*.
Prižiūrėtojas pasižymėjo visų vardus.

üles otsima v <üles `ot`sima, üles `ot`sida,
ot`sib üles>

surasti ◦ *Pean oma võtmed üles otsima, olen
need kuhugi kaotanud*. Turiu surasti savo
raktus, esu juos kažkur pametęs.

üles panema v <üles panema, üles p`anna,
paneb üles>

1. pastatyti ◦ *Matkajad panid telgid üles*.
Žygeiviai pasistatė palapines.

2. rengti ◦ *Muuseumis pannakse uut näitust
üles*. Muziejuje rengiama nauja paroda.

ülespoole adv <ülesp`oole>

į viršų, aukštyn; ANT allapoole ◦ *Soe õhk
liigub ülespoole*. Šiltas oras kyla į viršų.

üles tunnistama v <üles tunnistama, üles tunnistada, tunnistab üles>

prisipažinti ◻ *Poiss tunnistas varguse üles.*
Berniukas prisipažino vogęs.

üles tõusma v <üles t`õusma, üles t`õusta, tõuseb üles>

atsikelti ◻ *Miks sa nii vara üles tõusid?* Kodėl tu taip anksti atsikėlei?

üles äratama v <üles äratama, üles äratada, äratab üles>

pažadinti ◻ *Äratasin lapsed üles.* Pažadinau vaikus. *Äike äratas mu keset ööd üles.*
Perkūnija pažadino mane vidury nakties.

üles ärkama v <üles `arkama, üles ärgata, `arkab üles>

pabusti ◻ *Ärkasin öösel mitu korda üles.* Naktį pabudau kelis kartus. *Ärka üles, kell on juba kaheksa.* Pabus, jau aštuonios.

ületama v <ületama, ületada, ületab, ületatud>

1. viršyti ◻ *Firma kulud ületasid tulusid.*
Įmonės išlaidos viršijo pajamas.

• **kiirust ületama** viršyti greitį ◻ *Auto ületas kiirust.* Automobilis viršijo greitį.

2. kirsti ◻ *Ületasime Eesti ja Läti piiri.*
Kirtome Estijos ir Latvijos sieną.

• **sõiduteed, tänavat ületama** kirsti kelią, gatvę ◻ *Sain trahvi, sest ületasin vales kohas sõiduteed.* Gavau baudą už tai, kad kirtau važiuojamąjį kelio dalį netinkamoje vietoje.

üleujutus s <üleujutus, üleujutuse, üleujutust; pl üleujutused, üleujutuste, üleujutusi>

potvynis m ◻ *Tugevad vihmad põhjustasid üleujutusi.* Smarkūs lietūs sukėlė potvynius.

ülevaade s <ülevaade, ülev`aate, ülevaadet; pl ülev`aated, ülevaadete, ülev`aateid>

1. apžvalga f (bendras supratimas)

• **millest ülevaadet andma** apžvelgti
◻ *Ettekanne andis põhjaliku ülevaate noorte probleemidest.* Pranešime išsamiai apžvelgtos jaunimo problemos.

• **millest ülevaadet saama** būti supažindintam
◻ *Näitusel said õpilased hea ülevaate kunstniku elust ja loomingust.* Parodoje mokiniai gerai susipažinosu meninko gyvenimu ir kūryba.

2. apžvalga f (glaustas rašinys)

■ **millest Ajakirjas ilmub ülevaade Tallinna ajaloost.** Žurnale pasirodys Talino istorijos apžvalga.

üle vaatama v <üle v`aatama, üle vaadata, v`aatab üle>

peržvelgti, peržiūrėti; patikrinti ◻ *Pean töö enne esitamist veel kord üle vaatama.* Prieš atiduodamas darbą turiu jį dar kartą peržiūrėti.

ülevaatus s <ülev`aatus, ülev`aature, ülev`aatur>

(techninė) apžiūra f ◻ *Autol on ülevaatus tegemata.* Automobiliui neatlikta techninė apžiūra.

üleval adv <üleval>

1. viršuje; aukštai; SIN ülal ◻ *Üleval mäe peal on tuuline.* Aukštai ant kalno yra vėjuota.

Vannituba on üleval (= ülemisel korrusel).

Vonios kambarys yra viršuje.

2. nemiegoti ◻ *Lapsed olid terve öö üleval.*

Vaikai nemiegojo visą naktį. *Olin eile kella kolmeni üleval.* Vakar nemiegojau iki trečios valandos.

üleval pidama v <üleval pidama, üleval pidada, p`eab üleval; pidas üleval>

išlaikyti; SIN ülal pidama

■ **keda Mees peab üksi oma peret üleval.**

Vyras vienas išlaiko savo šeimą.

ülevalt adv <ülevalt>

iš viršaus ◻ *Ülevalt mäe otsast avanes ilus vaade.* Nuo kalno viršaus atsivėrė gražus vaizdas. *Tulin jooksuga ülevalt alla.* Bėgte atbėgau iš viršaus į apačią.

üle viima v <üle v`iima, üle v`iia, v`iib üle> perkelti

■ **kuhu Asutus viiakse üle pealinna.** Įstaiga perkeliama į sostinę. *Mind viidi teise osakonda üle.* Mane perkėlė į kitą skyrių.

üle võtma v <üle v`õtma, üle v`õtta, võtab üle>

1. perimti ◻ *Poeg võttis isalt firma juhtimise üle.*
Sūnus perėmė iš tėvo įmonės valdymą.

2. perimti, skolinti

■ **kellelt-millelt Eesti keel on soome keelelt palju sõnu üle võtnud.** Estų kalba daug žodžių yra perėmusi iš suomių kalbos.

ülikond s <ülik`ond, ülikonna, ülik`onda;

pl ülikonnad, ülik`ondade, ülik`ondi>

kostiumas m ◻ *Noormees kannab elegantset ülikonda.* Vaikinas vilki puošnų kostiumą.

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

ülükool s <ülük'ool', ülikooli, ülik'ooli, ülik'ooli; *pl* ülikoolid, ülik'oolide, ülik'ool'e>
universitetas m ◦ *Ta jättis ülikooli pooleli.* Jis nebaigē universiteto.

• **ülükooli rektor, professor, õppejõud**
 universiteto rektorius, profesorius, dėstytojas
 • **ülükooli astuma** stoti į universitetą ◦ *Kas sa plaanid ülikooli astuda?* Ar tu ketini stoti į universitetą?

• **ülükooli lõpetama** baigti universitetą ◦ *Lõpetasin kevadel ülikooli.* Pavasarį baigiau universitetą.

ülimalt adv <ülimalt>
 labai, be galo ◦ *Turvaline kodu on lapse jaoks ülimalt oluline.* Saugūs namai vaikui be galo svarbūs. *Olen oma eluga ülimalt rahul.* Esu labai patenkintas savo gyvenimu.

üliõpilane s <üliõpilane, üliõpilase, üliõpilast, üliõpilasse; *pl* üliõpilased, üliõpilaste, üliõpilasi>
student|jas, -ė; SIN tudeng ◦ *Ta on Tartu ülikooli esimese kursuse üliõpilane.* Jis yra Tartu universiteto pirmo kurso studentas.

üllatama v <üllatama, üllatada, üllatab>
 nustebinti
 ■ *keda Teda on raske üllatada.* Jį sunku nustebinti. *Minu sõnad üllatasid vanemaid.* Mano žodžiai nustebino tėvus.

■ *millega Sõber üllatas mind lilledega.* Draugas nustebino mane gėlėmis.

üllatav adj <üllatav, üllatava, üllatavat; *pl* üllatavad, üllatavate, üllatavaid; *laipsn.* üllatavam, kõige üllatavam>
 stebinantis; netikėt|jas, -a ◦ *Filmi lõpp oli üllatav.* Filmo pabaiga buvo stebinanti.

• **üllatav tulemus** stebinantis rezultatas,
üllatav uudis stebinanti naujiena

üllatavalt adv <üllatavalt>
 stebėtinai, stulbinamai; neįtikėtinai
 ◦ *Õed olid üllatavalt sarnased.* Seserys buvo stebėtinai panašios.

üllatuma v <üllatuma, üllatuda, üllatub>
 nustebti ◦ *Olin üllatunud, et ta jäi hiljaks.* Nustebau, kad jis pavėlavo.
 ■ *millest Naine oli kingitusest väga üllatunud.* Moteris labai nustebo gavusi dovaną.

üllatus s <üllatus, üllatuse, üllatust, üllatusse; *pl* üllatused, üllatuste, üllatusi>

1. **staigmena** f ◦ *Võit tuli meeskonnale täieliku üllatusena.* Pergalė komandai buvo tikra staigmena.

• **meeldiv, ebameeldiv üllatus** maloni, nemaloni staigmena ◦ *Kodus ootas mind suur üllatus.* Namie manęs laukė didelė staigmena.

2. **nuostaba** f, **nustebimas** m ◦ *Kõigi üllatuseks loobus ta heast töökohast.* Visu nuostabai, jis atsisakė gero darbo.

ümar adj <ümar, ümara, ümarat; *pl* ümarad, ümarate, ümaraid; *laipsn.* ümaram>
apval|us, -i ◦ *Kas ostame ümara või kandilise akvaariumi?* Ar perkame apvalų, ar stačiakampį akvariumą?

• **ümar nägu, kõht** apvalus veidas, pilvas

üंबर adpos, adv <`üंबर>
 1. **aplink** (žymint vietą, apie kurią kas vyksta)
 ■ *mille üंबर Maja üंबर kasvavad õunapuud.* Aplink namą auga obelys. *Laua üंबर istub kümme inimest.* Aplink stalą sėdi dešimt žmonių.

■ *üंबर mille Mehed istuvad üंबर lõkke.* Vyrai sėdi aplink laužą.

2. **aplink** (ratu, ne tiesiog, apsukui)
 ■ *üंबर mille Koer jookseb üंबर maja.* Šuo bėga aplink namą. *Maa liigub üंबर Päikese.* Žemė sukasi aplink Saulę.

3. **nu-; ap-** (padėties erdvėje keitimas) ◦ *Vaas läks üंबर.* Vaza apvirto.

4. **per-** (vietos keitimas) ◦ *Istutasin lilled üंबर.* Persodinau gėles.

5. **per-** (būsenos kitimas, virsmas) ◦ *Hoone ehitati üंबर hotelliks.* Pastatas buvo perstatytas į viešbutį.

üंबर ajama v <`üंबर ajama, `üंबर ajada, ajab `üंबर>
 nuversti, apversti ◦ *Kass ajas vaasi üंबर.* Katė nuvertė vază. *Suur laine ajas paadi üंबर.* Didelė banga apvertė valtį.

üंबर istuma v <`üंबर `istuma, `üंबर `istuda, istub `üंबर>
persėsti ◦ *Järgmises peatuses tuleb üंबर istuda teisele trammile.* Kitoje stotelėje reikia persėsti į kitą tramvajų.

ūmber jutustama v <`ūmber jutustama, `ūmber jutustada, jutustab `ūmber>

perpasakoti ◦ *Ma ei hakka sulle tervet filmi ūmber jutustama.* Aš nepradėsiu tau perpasakoti viso filmo.

ūmber lūkkama v <`ūmber l`ūkkama, `ūmber lūkata, l`ūkkab `ūmber>

1. nuversti, pargriauti ◦ *Lūkkasin kogemata klaasi ūmber.* Netyčia apverčiau stiklinę.

2. paneigti ◦ *Poliitik lūkkas kōik sūūdistused ūmber.* Politikas paneigė visus kaltinimus.

ūmber mōtlema v <`ūmber m`ōtlema, `ūmber m`ōelda, m`ōtleb `ūmber>

persigalvoti ◦ *Pidin tāna kontserdile minema, aga mōtlesin ūmber.* Turėjau šiandien eiti į koncertą, bet persigalvojau.

ūmbermōōt s <`ūmberm`ōōt, `ūmbermōōdu, `ūmberm`ōōtu; pl `ūmbermōōdud, `ūmberm`ōōtude, `ūmberm`ōōte>

apimtis f, perimetras m ◦ *Pidime matemaatika tunnīs kolmnurga ūmbermōōtu ja pindala arvutama.* Per matematikos pamoką turėjome apskaičiuoti trikampio perimetrą ir plotą. *Minu talje ūmbermōōt on 80 cm.* Mano liemens apimtis – 80 cm.

ūmber pōōrama v <`ūmber p`ōōrama, `ūmber pōōrata, p`ōōrab `ūmber>

1. apsisukti ◦ *Pōōrasin ūmber ja lāksin koju tagasi.* Apsisukau ir nuėjau namo.

2. apversti ◦ *Pōōrasin liha pannil ūmber.* Apverčiau keptuvėje mėsą.

ūmber sōnastama v <`ūmber sōnastama, `ūmber sōnastada, sōnastab `ūmber>

parafrazuoti, išreikšti kitais žodžiais
◦ *Sōnasta see lause ūmber.* Perfrazuok šį sakinį.

ūmber tegema v <`ūmber tegema, `ūmber teha, t`eeb `ūmber>

perdaryti ◦ *Laulja tegi laulu sōnad ūmber.* Dainininkas perrašė dainos žodžius. *Ōpilane pidi kogu tōō ūmber tegema.* Mokinys turėjo perdaryti visą darbą.

ūmbrīk s <`ūmbr`ik, `ūmbrīku, `ūmbr`ikku, `ūmbr`ikku; pl `ūmbrīkud, `ūmbrīke, `ūmbr`ikke>
vokas m ◦ *Ta avas ūmbrīku ja luges kirja lābi.* Jis atplėšė voką ir perskaitė laišką.

● **kinnine ūmbrīk** (= suletud ūmbrīk)
užklijuotas vokas ◦ *Kirjalik pakkumine tuleb esitada kinnises ūmbrīkus.* Raštišką pasiūlymą reikia pateikti užklijuotame voke.

ūmbrītsema v <ūmbrītsema, ūmbrītse, ūmbrītseb>

1. supti ◦ *Maja ūmbrītsevad ōunapuud.* Namą supa obelys. *Meid ūmbrītses tāielik vaikus.* Mus supo visiška tyla.

■ **millega** *Suvila on ūmbrītsetud metsaga.* Vasarnamis apsuptas miško.

2. aptverti

■ **millega** *Kool ūmbrītseti aiaga.* Mokykla buvo aptverta tvora.

ūmbrus s <`ūmbrus, `ūmbruse, `ūmbrust, `ūmbrusse>

apylinkė f, aplinka f ◦ *Hotelli ūmbruses on palju restorane.* Aplink viešbutį daug restoranų. *Jārve ūmbrus on vāga kaunis.* Ežero apylinkės labai gražios.

ūmmargune adj <ūmmargune,

ūmmarguse, ūmmargust, ūmmargusse; pl ūmmargused, ūmmarguste, ūmmargusi>

apval|us, -i, apskrit|as, -a ◦ *Toas oli ūmmargune laud.* Kambaryje stovėjo apskritas stalas. *Ōōkullil on ūmmargused silmad.*

Pelėdos akys apvalios.

ūpris adv <`ūpris>

gana; sin ūsna ◦ *Olime pārast reisi ūpris vāsinud.* Po kelionės buvome gana pavargę. *Osalejaid oli ūpris palju.* Dalyvių buvo gana daug.

ūritama v <ūritama, ūritada, ūritab, ūritatud>

bandyti, mėginti; sin proovima

■ **mida teha** *Poiss ūritas puu otsa ronida, aga ei saanud.* Berniukas bandė įlipti į medį, bet jam nepavyko. *Vang ūritas pōgeneda.* Kalinys mėgino pabėgti.

ūritus s <ūritus, ūrituse, ūritust, ūritusse; pl ūritused, ūrituste, ūritusi>

renginys m ◦ *Kontsert on koolīs iga-aastane ūritus.* Koncertas yra kasmetinis mokyklos renginys. *Ūritus toimub Tallinnas.* Renginys vyks Taline.

● **avalik, rahvusvaheline, pidulik ūritus** viešas, tarptautinis, šventinis renginys
● **ūritust korraldama** organizuoti renginį

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Ō

Ä

Ö

Ü

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

Š

Ž

T

U

V

W

Õ

Ä

Ö

Ü

ūsna adv <ūsna>

gana; SIN ūpris ◦ *Väljas oli ūsna soe*. Lauke buvo gana šilta. *Ma olen ūsna kindel, et saan töö homseks valmis*. Aš esu gana tikras, kad rytojui darbą pabaigsiu.

ütlema v <ütlema, `öelda, `ütleb, `öeldud>
sakyti, pasakyti ◦ *Öelge palun, mis kell on?*

Prašom pasakyti, kiek valandų. „*Pane müts pähe*,“ – *ütles ema*. „Užsidėk kepurę“, – pasakė mama.

■ **kellele** *Ütle mulle oma telefoninumber*.

Pasakyk man savo telefono numerį.

■ **kelle-mille kohta** *Ma ei oska juhtunu kohta midagi öelda*. Aš nieko nemoku pasakyti apie tai, kas nutiko.

■ **et Maria ütles, et tal on külm**. Marija pasakė, kad jai šalta. *Silt ütleb, et keera vasakule*. Ženklas rodo, kad reikia pasukti į kairę.

● **ausalt öeldes** (= kui aus olla) atvirai kalbant
 ◦ *Ausalt öeldes ma ei viitsi kinno minna*.

Atvirai kalbant, aš tingiu eiti į kiną.

● **raske öelda** (= ei tea) sunku pasakyti (nežinau)
 ◦ *Raske öelda, millal ma koju jõuan*. Sunku pasakyti, kada grįšiu namo.

üür s <üür, üüri, `üüri; pl üürid, `üüride, `üüre>

1. nuoma f (ko nors nuomojimas)

● **üürile andma** išnuomoti;

üürile võtma išsinuomoti ◦ *Andsin oma korteri üürile*. Išnuomojau savo butą.

2. nuoma f (nuompinigiai) ◦ *Omanik tõstis üüri*. Šeimininkas padidino nuomą. *Korteri üür on 400 eurot kuus*. Buto nuoma – 400 eurų per mėnesį.

● **kallis, odav, kõrge, madal üür** brangi, pigi, aukšta, žema nuoma

● **üüri maksma / tasuma** mokėti nuomą

üürima v <`üürima, `üürida, üürib, üüritud>

1. nuomoti; išnuomoti ◦ *Üürisin oma korteri üliõpilastele*. Išnuomojau savo butą studentams.

2. nuomoti; išsinuomoti ◦ *Üürisime nädalavahetuseks auto*. Savaitgaliui išsinuomojome automobilį.

üürnik s <`üürn`ik, `üürniku, `üürn`ikku;

pl `üürnikud, `üürnike, `üürn`ikke>

nuominink|as, -ė ◦ *Selle maja üürnikud maksavad oma üüri alati õigel ajal*. Šio namo nuomininkai nuomą visada sumoka laiku.

LISAD / PRIEDAI

1. Estų kalbos gramatikos lentelės	380-400
Kaip naudotis lentelėmis	380
Linksniavimas	381-383
Vardažodžių formų daryba	384-385
Daiktavardinių junginių su būdvardžiais linksniavimas	386
Asmeniniai įvardžiai	387
Būdvardžių laipsniavimas	388
Laipsnių formų daryba	389-390
Asmenavimas	391-395
Veiksmožodžių formų daryba	396-400
2. Šalys ir tautos	401-404
3. Santrumpos	405-412

ESTŲ KALBOS GRAMATIKOS LENTELĖS

KAIP NAUDOTIS LENTELĖMIS

Estų kalba sudaryta iš linksniuojamų žodžių, arba vardažodžių (*käändsõnad*), asmenuojamų žodžių (*pöördõnad*) ir nekaitomų žodžių (*muutumatud sõnad*).

Vardažodžiai yra daiktavardžiai (*nimisõnad*), pvz., *kass, maja*, būdvardžiai (*omadussõnad*), pvz., *noor, tugev*, skaitvardžiai (*arvsõnad*), pvz., *kolm, kolmas* ir įvardžiai (*asesõnad*), pvz., *mina, ise, see*).

Būdvardžiai dažnai turi ir laipsnius (*võrdluse vormid*), pvz., *ilus, ilusam, kõige ilusam*. Asmenuojamieji žodžiai yra veiksmažodžiai (*tegasõnad*), pvz., *armastama, tegema*.

Nekaitomi žodžiai yrarieveksmiai (*määrsõnad*), pvz., *kiiresti, lähedal*, esama ir nelinksniuojamų būdvardžių bei įvardžių, pvz., *pilves, lugupeetud, kogu*. Taip pat nekaitomos tarnybinės kalbos dalys: adpozicijos (*kaassõnad*), arba prielinksniai ir polinksniai, pvz., *taga, ilma*, jungtukai (*sidesõnad*), pvz., *ja, ehk* ir jaustukai (*hüüdsõnad*), pvz., *aitäh, oh*.

Nekaitomi žodžiai paprastai turi vieną formą. Tik kai kurierieveksmiai, prielinksniai ir polinksniai gali turėti dvi ar tris formas: *kuhu? kus? kust?*, pvz., *rikkis, rikki; alla, all, alt*. Prieveksmiai taip pat gali būti laipsniuojami, pvz., *kaugelt, kaugemalt, kõige kaugemalt; kõvasti, kõvemini, kõige kõvemini*.

Paprastai žodį sudaro dvi dalys: šaknis (*tüvi*), rodanti žodžio reikšmę, ir gramatinę informaciją perteikiantis formantas (*grammatiline tunnus*). Formantai rodo, pvz., skaičių, linksnį, laiką ir pan. (lentelėse jie pateikiami **paryškintu** šriftu).

Dažnai viena žodžio forma turi kelis formantus, pvz.: *keel + te + ga* (daugiskaita + įnagininko linksnis), *ela + si + me* (paprastasis būtasis laikas + daugiskaitos 1 asmuo), tačiau formantas gali būti ir neišreikštas (tuo atveju lentelėse žymima taip: **Ø**), pvz., *õpi-lase* (vienaskaita + kilmininko linksnis), *õpi* (liepiamoji nuosaka + esamasis laikas + vienaskaitos 2 asmuo).

Iš lentelių susidarysite bendrą žodžių kaitybos paradigmų vaizdą. Lentelėse taip pat parodoma žodžių formų daryba (žymima ženklų →): kurios formos yra pagrindinės ir kaip iš jų padaromos kitos formos.

Žodyne pateikiamos visos pagrindinės žodžių formos.

Formos sudaromos pagal taisykles. Taisyklėse prieš juodą rodyklę (→) pateikiamas pagrindinės formos formanto variantas, o po rodyklės – iš jos padarytos formos variantas. Pavyzdžiui, taisyklę **te** → **tel** skaitome taip: jei pagrindinės formos formantas yra **te**, tai iš jos daroma forma su formantu **tel** (pvz., *raamatute* → *raamatutel*), taisyklę **Ø** → **d** skaitome taip: jei pagrindinė forma formanto neturi, iš jos daroma forma su formantu **d** (pvz., *kooli* → *koolid*).

Žodžio formose taip pat nurodytas ir trečiasis garso kokybės laipsnis (*III välde*), žymimas **ženklų**, ir kartais tai yra vienintelis formų skirtumas. Pavyzdžiui, žodžio *k`ool* genityvo forma yra *kooli* (II kokybės laipsnis), partityvo ir iliatyvo (vidaus einamojo vietininko) trumposios formos – *k`ooli* (III kokybės laipsnis).

LINKSNIAVIMAS

Vardžodžių formomis reiškiamas **skaičius** (*ary*) ir **linksnis** (*käine*). Skaiciaus kategoriją sudaro dvi morfologinių formų grupės: vienaskaita (*ainsus*) (= vienas) ir daugiskaita (*mitmus*) (= du ir daugiau). Estų kalbos linksnių kategoriją sudaro 14 linksnių. Pirmieji trys yra abstraktieji, arba gramatiniai, linksniai. Visi kiti – konkretieji, arba reikšmę turintys (semantiniai), linksniai. Iliatyvas (*sisseütlev*), arba vidaus einamasis vietininkas, gali turėti dvi vienaskaitos formas: ilgąją (*pikk vorm*), pvz., *klubisse*, *t'eatrisse* ir trumpąją (*lühike vorm*), pvz., *k'unno*, *k'ooli*. Lentelėje trumpojo iliatyvo forma pateikta atskiroje eilutėje. Jei žodis turi trumpąją šio vietininko formą, ji pateikiama ir žodyne.

Estų kalbos linksniai	
<i>nimetav</i>	nominatyvas
<i>omastav</i>	genityvas
<i>osastav</i>	partityvas
<i>sisseütlev</i>	iliatyvas
<i>seesütlev</i>	inesyvas
<i>seestiitlev</i>	elatyvas
<i>alaleütlev</i>	aliatyvas
<i>alaliitlev</i>	adesyvas
<i>alaltiitlev</i>	abliatyvas
<i>saav</i>	translatyvas
<i>rajav</i>	terminatyvas
<i>olev</i>	esyvas
<i>ilmaütlev</i>	abesyvas
<i>kaasatitlev</i>	komitatyvas

Vardažodžių formos (vienaskaita)

<i>linksniai</i>	<i>klausimai</i>	<i>formantai</i>	<i>pavyzdžiai</i>			
nominatyvas	kes? mis?	Ø	n`aaber	tuba	oluline	ðnnel`ik
genityvas	kelle? mille?	Ø	n`aabri	t`oa	olulise	ðnneliku
partityvas	keda? mida?	t, Ø, d, tt	n`aabrit	tuba	olulist	ðnnel`ikku
			(k`uud, v`ett)			
iliatyvas	kellesse? millesse?	sse	n`aabrisse	t`oasse	olulisse	ðnnelikusse
trumpoji iliatyvo forma	kuhu?	Ø, de, tte	–	t`uppa	olulisse	ðnnel`ikku
			(k`eelde, v`ette)			
inesyvas	kelles? milles? kus?	s	n`aabris	t`oas	olulises	ðnnelikus
elatyvas	kellest? millest? kust?	st	n`aabrist	t`oast	olulisest	ðnnelikust
aliatyvas	kellele? millele? kuhu?	le	n`aabrite	t`oale	olulisele	ðnnelikule
adesyvas	kellel? millet? kus?	l	n`aabril	t`oal	olulisel	ðnnelikul
abliatyvas	kellelt? milletl? kust?	lt	n`aabril	t`oalt	olulise	ðnnelikult
translatyvas	kelleks? milleks?	ks	n`aabriks	t`oaks	oluliseks	ðnnelikuks
terminatyvas	kelleni? milleni?	ni	n`aabri	t`oani	oluliseni	ðnnelikuni
esyvas	kellena? millena?	na	n`aabrina	t`oana	olulisen	ðnnelikuna
abesyvas	kelleta? milleta?	ta	n`aabrita	t`oata	oluliset	ðnnelikuta
komitatyvas	kellega? millega?	ga	n`aabriga	t`oaga	olulise	ðnnelikuga

Vardžodžių formos (daugiskaita)

<i>linksniai</i>	<i>klausimai</i>	<i>formantai</i>	<i>pavyzdžiai</i>			
nominatyvas	kes? mis?	d	n`aabrid	t`oad	olulised	ðnnelikud
genityvas	kelle? mille?	te, de, e	n`aabrite	tubade	oluliste	ðnnelike = ðnnel`ikkude
partityvas	keda? mida?	id, sid, e/i/u*	n`aabreid	tube = tubasid (j`algu, v`endi)	olulisi	ðnnel`ikke = ðnnel`ikkusid
iliatyvas	kellesse? millesse?	tesse, desse, esse	n`aabritesse	tubadesse	olulistesse	ðnnelikesse = ðnnel`ikkudesse
inesyvas	kelles? milles? kus?	tes, des, es	n`aabrites	tubades	olulistes	ðnnelikes = ðnnel`ikkudes
elatyvas	kellest? millest? kust?	test, dest, est	n`aabritest	tubadest	olulistest	ðnnelikest = ðnnel`ikkudest
aliatyvas	kellele? millele? kuhu?	tele, dele, ele	n`aabritele	tubadele	olulistele	ðnnelikele = ðnnel`ikkudele
adesyvas	kellel? millel? kus?	tel, del, el	n`aabritel	tubadel	olulistel	ðnnelikel = ðnnel`ikkudel
abliatyvas	kellelt? millelt? kust?	telt, delt, elt	n`aabritelt	tubadelt	olulistelt	ðnnelikelt = ðnnel`ikkudelt
translatyvas	kelleks? milleks?	teke, deks, eks	n`aabriteks	tubadeks	olulisteks	ðnnelikeks = ðnnel`ikkudeks
terminatyvas	kelleni? milleni?	teni, deni, eni	n`aabriteni	tubadeni	olulisteni	ðnnelikeni = ðnnel`ikkudeni
esyvas	kellena? millena?	tena, dena, ena	n`aabritena	tubadena	olulistena	ðnnelikena = ðnnel`ikkudena
abesyvas	kelleta? milleta?	teta, deta, eta	n`aabriteta	tubadeta	olulisteta	ðnneliketa = ðnnel`ikkudeta
komitatyvas	kellega? millega?	tega, dega, ega	n`aabritega	tubadega	olulistega	ðnnelikega = ðnnel`ikkudega

* Daugelis žodžių turi dvi daugiskaitos partityvo formas: trumpąją (formantas **e/i/u**) ir ilgąją (formantas **sid**), pvz., *tube* = *tubasid*, *j`algu* = *j`algasid*, *v`endi* = *v`endasid*.

VARDAŽODŽIŲ FORMŲ DARYBA

Pagrindinės vardažodžių formos yra vienaskaitos nominatyvas, genityvas, partityvas ir trumpoji iliatyvo forma bei daugiskaitos genityvas ir partityvas. Iš vienaskaitos ir daugiskaitos genityvo padaromos kitos formos.

• iš **vienaskaitos genityvo** daroma:

→ vienaskaitos linksniai, pradedant ilgąja iliatyvo forma
→ daugiskaitos nominatyvas

• iš **daugiskaitos genityvo** daroma:

→ daugiskaitos linksniai, pradedant iliatyvu

Pagrindinės žodžių formos pateikiamos žodyne. Kitos formos sudaromos taip: prie pagrindinės formos šaknies pridedamas reikiamas formantas (formantai pateikti vardažodžio formų lentelėje). Jei konkreti forma turi kelis formantų variantus, tinkamą variantą rinkitės pagal pagrindinės formos formantą, pvz., *n`aabrite* → *n`aabrites*, *tubade* → *tubades*, *ðnnelike* → *ðnnelikes*.

Iš vienaskaitos genityvo daroma:

vienaskaitos genityvas		taisyklės	
m`ðtite	Ø → d	daugiskaitos nominatyvas	
soolase		m`ðtted	soolased
venna		vienaskaitos linksniai	
t`oa	Ø → sse, s, st, le, l, lt, ks, ni, na, ta, ga	m`ðttesse	soolasesse
		m`ðttes	soolases
		m`ðttest	soolasesst
		m`ðttele	soolasele
		m`ðttel	soolasel
		m`ðttelt	soolasett
		m`ðtteks	soolaseks
		m`ðtteni	soolaseeni
		m`ðttena	soolaseena
		m`ðtteta	soolaseteta
		m`ðttega	soolasega
		vennad	t`oasd
		vennasse	t`oasse
		vennas	t`oas
		vennast	t`oast
		vennale	t`oale
		vennal	t`oal
		vennalt	t`oalt
		vennaks	t`oaks
		vennani	t`oani
		vennana	t`oana
		vennata	t`oata
		vennaga	t`oaga

Iš daugiskaitos genityvo daroma:

daugiskaitos genityvas		taisyklės				
		daugiskaitos linksniai				
mōtete	te →	tesse, tes, test, tele, telt,	mōtietesse	v' endadesse	kōnedesse	ōnnelikesse
soolaste	teks, teni, tena, teta, tega		soolastes	v' endades	kōnedes	ōnnelikes
v' endade	de →	desse, des, dest, dele, del, delt,	soolastest	v' endadest	kōnedest	ōnnelikest
kōnede	deks, deni, dena, deta, dega		soolastele	v' endadele	kōnedele	ōnnelikele
ōnnelike	e →	esse, es, est, ele, el, elt,	soolastel	v' endadel	kōnedel	ōnnelikel
	eks, eni, ena, eta, ega		soolastelt	v' endadelt	kōnedelt	ōnnelikelt
			soolasteks	v' endadeks	kōnedeks	ōnnelikeks
			soolasteni	v' endadeni	kōnedeni	ōnnelikeni
			soolastena	v' endadena	kōnedena	ōnnelikena
			soolasteta	v' endadeta	kōnedeta	ōnneliketa
			soolastega	v' endadega	kōnedega	ōnnelikega

Trumpųjų daugiskaitos partityvo formų daryba

Paprastai trumpąją daugiskaitos partityvo formą turi žodžiai, kurių vienaskaitos partityvas neturi formanto (žymimas Ø). Daugiskaitos partityvo formantų variantai (e/i/u) yra susiję su vienaskaitos partityvo formos paskutiniu balsiu (a, e, i, u). Jei forma baigiasi balsiu a, svarbus ir pirmojo skiemens garsas. Trumpoji daugiskaitos partityvo forma sudaroma pakeičiant vienaskaitos partityvo formos paskutinį balsį daugiskaitos partityvo formantu, pvz., *l'ehte* → *l'ehii*.

vienaskaitos partityvas	→	trumpoji daugiskaitos partityvo forma
	<i>taisyklės</i>	
t'oitu, ōnnel'ikku	u → e	t'oitē, ōnnel'ikke
k'ooli, seminari, kivi	i → e	k'oolē, seminare, kive
s'ōrme, l'ēhte, j'ālge	e → i	s'ōrmi, l'ēht i, j'ālgi
j'alga, sōna, l'inna, l'eiba	a → u (jei l skiemenyje a, ō, i, ei, ai)*	j'algu, sōnu, l'innu, l'eibu,
v'ēnda, k'uuma, pūha, osa, k'oera	a → i (jei l skiemenyje e, o, u, ā, ō, ū)*	v'ēndi, k'uumi, pūhi, osi, k'oeri
muna, tuba	a → e (jei l trumpajame skiemenyje u)	mune, tube

* a balsio taisyklė turi išimčių: *p'ikkī, s'ilmi, k'ingi, n'elju, v'ālju, k'urje, ōrje, t'ūhje*.

DAIKTAVARDINIŲ JUNGINIŲ SU BŪDVAŽDŽIAIS LINKSNIATIVIMAS

Linksniuojant daiktavardinius junginius su būdvardžiais, paskutiniuose keturiuose linksniuose būdvardžiai yra genityvo formos.

	vienaskaita		daugiskaita
<i>linksniai</i>	<i>pavyzdžiai</i>		<i>pavyzdžiai</i>
nominatyvas	tubli ōpilane	puhas kási	tublid ōpilased p`uhtad k`æed
genityvas	tubli ōpilase	p`uhta k`æe	tublide ōpilaste puhaste kâte
partityvas	tublīt ōpilast	puhast k`ätt	tublisid ōpilasi p`uhtaid kási
iliatyvas	tublisse ōpilasesse	p`uhtasse k`æesse	tublidesse ōpilasesse puhastesse kâtesse
trumpoji iliatyvo forma	tublisse ōpilasse	p`uhtasse k`ätte	
inesyvas	tublis ōpilases	p`uhtas k`æes	tublides ōpilastes puhastes kâtes
elatyvas	tublīst ōpilasest	p`uhtast k`æest	tublīdest ōpilastest puhastest kâtest
aliatyvas	tublīte ōpilasele	p`uhtale k`æele	tublīdele ōpilastele puhastele kâtele
adesyvas	tublīl ōpilasel	p`uhtal k`æel	tublīdel ōpilastel puhastel kâtel
abliatyvas	tublīt ōpilaselīt	p`uhtalt k`æelt	tublīdelt ōpilastelt puhastelt kâtelīt
translatyvas	tublīks ōpilaseks	p`uhtaks k`æeks	tublīdeks ōpilasteks puhasteks kâteks
terminatyvas	tubli ōpilaseni	p`uhta k`æeni	tublīde ōpilasteni puhaste kâteni
esyvas	tubli ōpilasena	p`uhta k`æena	tublīde ōpilastena puhaste kâtena
abesyvas	tubli ōpilaseta	p`uhta k`æeta	tublīde ōpilaseta puhaste kâteta
komitatyvas	tubli ōpilasega	p`uhta k`æega	tublīde ōpilastega puhaste kâtega

ASMENINIAI ĮVARDŽIAI

Estų kalbos asmeniniai įvardžiai turi ilgąsias ir trumpąsias formas. Trumposios formos vartojamos tada, kai nenorima veikėjo išskirti. Tačiau ne visi linksniai yra dvejopų formų.

	vienaskaita			daugiskaita		
	1. asmuo	2. asmuo	3. asmuo	1. asmuo	2. asmuo	3. asmuo
<i>linksniai</i>						
nominatyvas	mina	sina	ta	meie	teie	nemad
genityvas	minu	sinu	ta	meie	teie	nende
partytyvas	m`ind	s`ind	teda	m`eid	t`eid	n`eid
iliatyvas	minusse	sinusse	temasse	m`eisse	t`eisse	nendesse
inesyvas	minus	sinus	temas	m`eís	t`eís	nendes
elatyvas	minust	sinust	temast	m`eist	t`eist	nendest
aliatyvas	minule	minule	temale	m`eile	t`eile	nendele
adesyvas	minul	sul	temal	m`eil	t`eil	nendel
abliatyvas	minult	minult	temalt	m`eilt	t`eilt	nendelt
translatyvas	minuks	sinuks	temaks	meieks	teieks	nendeks
terminatyvas	minuni	sinuni	temani	meieni	teieni	nendeni
esyvas	minuna	sinuna	temana	meiena	teiena	nendena
abesyvas	minuta	sinuta	temata	meieta	teieta	nendeta
komitatyvas	minuga	sinuga	temaga	meiega	teiega	nendega

BŪDWARDŽIŲ LAIPSNIAIVIMAS

Estų kalboje laipsnio kategoriją sudaro trys laipsniai:

- nelyginamasis laipsnis (*algvõrre*), nerodantis ypatybės kiekio skirtumų
- aukštesnysis laipsnis (*keskvõrre*), rodantis didesnę ypatybės kiekį
- aukščiausiasis laipsnis (*ülivõrre*), rodantis didžiausią ypatybės kiekį

Aukščiausiojo laipsnio formos yra dvejopos: ilgosios, pvz., *kõige ilusam* ir trumposios, pvz., *ilusaim*. Trumpąsias formas galima sudaryti ne iš visų būdvardžių. Jei žodis turi tiek ilgąją, tiek trumpąją aukščiausiojo laipsnio formą, žodyne jos pateikiamos su lygybės ženklu, pvz., *kõige ilusam* = *ilusaim*.

	<i>formantai</i>	<i>pavyzdžiai</i>
nelyginamasis laipsnis	Ø	ilus vana õnnelik
aukštesnysis laipsnis	m	ilusam vanem õnnelikum
aukščiausiojo laipsnio ilgoji forma	kõige + keskvõrre	kõige ilusam kõige vanem kõige õnnelikum
aukščiausiojo laipsnio trumpoji forma	im, em	ilusaim vanim õnnelikem

LAIPSNŪ FORMŲ DARYBA

Laipsniuojant pagrindinė forma yra nelyginamojo laipsnio vienaskaitos genityvas.

Iš vienaskaitos genityvo padaromi:

- aukštesnysis laipsnis
- trumpoji aukščiausiojo laipsnio forma

Pagrindinės būdvardžių formos pateikiamos žodyne, kitos formos sudaromos taip: prie vienaskaitos genityvo šaknies pridedamas aukštesniojo laipsnio arba trumposios aukščiausiojo laipsnio formos formantas. Ilgoji aukščiausiojo laipsnio forma sudaroma su žodžiu **kõige**, kuris eina prieš aukštesniojo laipsnio žodį. Kai kurių žodžių aukštesniojo ir aukščiausiojo laipsnio šaknys skiriasi, pvz., *h`ea – parem, parim, pisike – pisem, pisim*.

Iš nelyginamojo laipsnio vienaskaitos genityvo daroma:

vienaskaitos genityvas	taisyklės	taisyklė	ilgoji aukščiausiojo laipsnio forma
ilusa, k`õrge, suure vana, paksu õnnelikū, hapu	∅ → m	<p>aukštesnysis laipsnis →</p> <p>ilusam, k`õrgem, suurem vanem, paksem* õnnelikum, hapum</p>	<p>kõige + aukštesniojo laipsnio forma</p> <p>kõige ilusam, kõige k`õrgem, kõige suurem kõige vanem, kõige paksem kõige õnnelikum, kõige hapum</p>
		<p>trumpoji aukščiausiojo laipsnio forma</p> <p>ilusaim, k`õrgeim suurim, vanim õnnelikem</p>	

* Kai kurių žodžių genityvo baigimėnė *a* arba *u* aukštesniajame laipsnyje gali virsti į *e*, pvz., *vanā + ∅ – vanē + m, paksu + ∅ – pakse + m*.

** Taisyklė galioja tik baigėnėn *-ik* turintiems žodžiams.

Trumposios aukščiausiojo laipsnio formos daryba

Trumpųjų aukščiausiojo laipsnio formų darybos būdai yra keli, o tokios formos daromos ne iš visų žodžių. Ar galima padaryti trumpąją aukščiausiojo laipsnio formą ir kaip ji daroma, priklauso nuo daugiskaitos partityvo formanto:

- jei daugiskaitos partityvas turi tik formą su formantu **-sid** (pvz., hapus**id**), trumposios aukščiausiojo laipsnio formos nėra;
- jei daugiskaitos partityvo formantas yra **-id** (pvz., k`õrge**id**), trumpoji aukščiausiojo laipsnio forma padaroma prie vienaskaitos genityvo šaknies pridėdant formantą **-im** (\emptyset + **im**);
- jei daugiskaitos partityvo formantas yra **-e/-i/-u** (pvz., vanu, õnnel`ikke), trumpoji forma sudaroma vienaskaitos genityvo galinės balsį pakeičiant aukščiausiojo laipsnio formantu **-im/-em** (\emptyset – **im/em**).

daugiskaitos partityvas		vienaskaitos genityvas → trumpoji aukščiausiojo laipsnio forma	
<i>formantai</i>	<i>pavyzdžiai</i>	<i>taisryklės</i>	
sid	hapus id	–	–
id	ilusaid, k`õrge id	\emptyset + im	ilusa → ilusa im , k`õrge → k`õrge im
e/i/u	p`ikki, vanu	\emptyset – im	pika → pik im , vana → van im
ikke	õnnel`ikke	\emptyset – em	õnneliku → õnnelik em

ASMENAVIMAS

Asmenuojamųjų žodžių formomis reiškiami šie gramatiniai požymiai:

- **asmuo** (*isik* arba *pööre*), reiškiantis veikėją, ir **skaičius** (*arv*), reiškiantis vienaskaitą arba daugiskaitą:
 - » vienaskaitos I asmuo (= ma), 2 asmuo (= sa), 3 asmuo (= ta)
 - » daugiskaitos I asmuo (= me), 2 asmuo (= te), 3 asmuo (= nad)
- **rūšis** (*tegumood*):
 - » veikiamoji (*isikuline*), kai veikėjas išreikštas
 - » neveikiamoji (*umbisikuline*), kai veikėjas neišreikštas
- **nuosaka** (*kõneviis*):
 - » tiesioginė (*kindel kõneviis*), reiškia, kad kalbėtojas yra tikras dėl ko nors, kas nors yra realus
 - » tariamoji (*tingiv kõneviis*), reiškia veiksmą, kuris vyksta tik esant tam tikroms sąlygoms
 - » netiesioginė (*kaudne kõneviis*), rodo, kad informacija sužinota iš kitur, kalbėtojas tik perteikia tą informaciją
 - » liepiamoji (*käskiv kõneviis*), reiškia liepimą, leidimą arba draudimą
- **laikas** (*aeg*):
 - » esamasis laikas (*olevik*) rodo, kad veiksmas vyksta kalbėjimo ar rašymo momentu arba vyks ateityje
 - » būtasis laikas (*minevik*) rodo, kad veiksmas vyko prieš kalbamąjį momentą

Tiesioginės nuosakos būtasis laikas yra trijų rūšių:

- » vientisinis būtasis (*lihtminevik*), kuris rodo, kad veiksmas vyko prieš kalbamąjį momentą, veiksmas gali tęstis arba būti pasibaigęs
- » sudėtinis būtasis atliktninis (*täisminevik*), kuris rodo, kad veiksmas kalbėjimo momentu jau pasibaigęs

- » sudėtinis praėities būtasis atliktninis (*enneminevik*), kuris rodo, kad praėityje buvusiu momentu veiksmas jau buvo pasibaigęs

- **poliškumas** (*kõnelaad*):
 - » teigimas (*jaatav*), kuris rodo, kad veiksmas vyksta
 - » neigimas (*eitav*), kuris rodo, kad veiksmas nevyksta

Veiksmažodžiai turi ir bendresnės gramatinės reikšmės formų:

- **infinityvai** (*tegevusümed*) reiškia veiksmą apskritai ir paprastai yra vartojami su kitais veiksmažodžiais:
 - » *-ma* infinityvas ir jo formos: *-mas*, *-mast*, *-maks* ir *-mata*, pvz., *h`akkan`õppima*, *k`äin`ujumas*, *tulin`sõõmast*, *j`äisin`tegemata*
 - » *-da* infinityvas, pvz., *tahab`magada*
 - » *-des* forma, pvz., *üites`n`aerdes*
- **dalyviai** (*kesksõnad*), veiksmažodžio ir vardažodžio požymių turinčios formos:
 - » *-v* formos dalyvis, pvz., *t`õõtav`masin*, linksniuojamas kaip būdvardis
 - » *-tav* formos dalyvis, pvz., *s`õõdav`t`aim*, linksniuojamas kaip būdvardis

- » *-nud* formos dalyvis, pvz., *puhanud*, vartojamas arba iš kelių žodžių sudarytose veiksmažodžio formose, pvz., *oleks`puhanud*, arba kaip būdvardis, pvz., *puhanud`lapsed*
- » *-tud* formos dalyvis, pvz., *m`üüudud*, vartojamas arba iš kelių žodžių sudarytose veiksmažodžio formose, pvz., *on`m`üüudud*, arba kaip būdvardis, pvz., *m`üüudud`auto*

Veiksmažodžių formos

Infinityvai

	<i>formantai</i>	<i>pavyzdžiai</i>	
<i>-ma</i> infinityvas	ma	lubama	k`äima
inesyvas	mas	lubamas	k`äimas
elatyvas	mast	lubamast	k`äimast
translatyvas	maks	lubamaks	k`äimaks
abesyvas	mata	lubamata	käimata
<i>-da</i> infinityvas	da, ta, a	lubada	k`äia
<i>-des</i> forma	des, tes, es	lubades	k`äies

Dalyviai

	<i>formantai</i>	<i>esamasis laikas</i>	<i>būtas is laikas</i>
		<i>pavyzdžiai</i>	<i>pavyzdžiai</i>
veikiamoji r.	v, ev	lubav	k`äiv
neveikiamoji r.	tav, dav	lubatav	k`äidav
veikiamoji r.	nud		käimud
neveikiamoji r.	tud, dud		k`äidud

Tiesioginė nuosaka

		esamasis laikas		vientisinis būtasis laikas				
		<i>formantai</i>	<i>pavyzdžiai</i>	<i>formantai</i>	<i>pavyzdžiai</i>			
teigiamoji f.	(ma)	n	laulan	tulen	lubasin	l'aulsin	tulin	
	(sa)	d	laulad	tuled	lubasid	l'aulsid	tulid	
	(ta)	b	laulab	tuleb	lubas	l'aulis	tuli	
	(me)	me	laulame	tuleme	lubasime	l'aulsime	tulime	
	(te)	te	laulate	tulete	lubasite	l'aulsite	tulite	
	(nad)	vad	laulavad	tulevad	lubasid	l'aulsid	tulid	
neigiamoji f.	(ma ... nad)	ei + Ø	ei laula	ei tule	ei lubanud	ei l'aulnud	ei tulnud	
teigiamoji f.	neveik. r.	takse, dakse, akse	lubatakse	l'auldakse	tullakse	tubi, di	l'auldi	t'uldi
neigiamoji f.		ei + ta, da	ei lubata	ei l'aulda	ei t'ulda	ei + tud, dud	ei l'auldud	ei t'uldu
		sudėtinis būtasis atliktinis laikas		sudėtinis praėties būtasis atliktinis laikas				
		<i>formantai</i>	<i>pavyzdžiai</i>	<i>formantai</i>	<i>pavyzdžiai</i>			
teigiamoji f.	(ma)	olen + nud	olen lubanud, l'aulnud, tulnud	olin + nud	olin lubanud, l'aulnud, tulnud			
	(sa)	oled + nud	oled lubanud, l'aulnud, tulnud	olid + nud	olid lubanud, l'aulnud, tulnud			
	(ta)	on + nud	on lubanud, l'aulnud, tulnud	oli + nud	oli lubanud, l'aulnud, tulnud			
	(me)	oleme + nud	oleme lubanud, l'aulnud, tulnud	olime + nud	olime lubanud, l'aulnud, tulnud			
	(te)	olete + nud	olete lubanud, l'aulnud, tulnud	olite + nud	olite lubanud, l'aulnud, tulnud			
	(nad)	on + nud	on lubanud, l'aulnud, tulnud	olid + nud	olid lubanud, l'aulnud, tulnud			
neigiamoji f.	(ma ... nad)	ei ole + nud	ei ole lubanud, l'aulnud, tulnud	ei olnud + nud	ei olnud lubanud, l'aulnud, tulnud			
teigiamoji f.	neveik. r.	on + tud, dud	on lubatud, l'auldud, t'uldu	oli + tud, dud	oli lubatud, l'auldud, t'uldu			
neigiamoji f.		ei ole + tud, dud	ei ole lubatud, l'auldud, t'uldu	ei olnud + tud, dud	ei olnud lubatud, l'auldud, t'uldu			

Tariamoji nuosaka

		esamasis laikas			būtamasis laikas		
		<i>formantai</i>	<i>pavyzdžiai</i>	<i>formantai</i>	<i>formantai</i>	<i>pavyzdžiai</i>	
teigiamoji f.	(ma)	ks(in)*	lubaks(in) laulaks(in)	tuleks(in)	oleks(in) + nud	lubanud, l`aulnūd, tulnūd oleks(in)	
	(sa)	ks(id)	lubaks(id) laulaks(id)	tuleks(id)	oleks(id) + nud	lubanud, l`aulnūd, tulnūd oleks(id)	
	(ta)	ks	lubaks laulaks	tuleks	oleks + nud	lubanud, l`aulnūd, tulnūd oleks	
	(me)	ks(ime)	lubaks(ime) laulaks(ime)	tuleks(ime)	oleks(ime) + nud	lubanud, l`aulnūd, tulnūd oleks(ime)	
	(te)	ks(ite)	lubaks(ite) laulaks(ite)	tuleks(ite)	oleks(ite) + nud	lubanud, l`aulnūd, tulnūd oleks(ite)	
	(nad)	ks(id)	lubaks(id) laulaks(id)	tuleks(id)	oleks(id) + nud	lubanud, l`aulnūd, tulnūd oleks(id)	
neigiamoji f.	(ma ... nad)	ei + ks	ei lubaks ei laulaks	ei tuleks	ei oleks + nud	lubanud, l`aulnūd, tulnūd ei oleks	
teigiamoji f.	neveik. r.**	taks, daks	lubataks l`auldaks	t`uldaks	oleks + tud, dud	lubatud, l`auldūd, t`uldūd oleks	
neigiamoji f.		ei + taks, daks	ei lubataks ei l`auldaks	ei t`uldaks	ei oleks + tud, dud	lubatud, l`auldūd, t`uldūd ei oleks	

* Asmenis todančių baigmenų (pateikti skliaustuose) galima nevertoti, jei veikėjas numanomas iš sakinio.

** Neveikiamosios rūšies formos vartojamos retai.

Netiesioginė nuosaka

		esamasis laikas			būtamasis laikas		
		<i>formantai</i>	<i>pavyzdžiai</i>	<i>formantai</i>	<i>formantai</i>	<i>pavyzdžiai</i>	
teigiamoji f.	(ma ... nad)	vat	lubavat l`aulvat	tulevat	olevat + nud	lubanud, l`aulnūd, tulnūd olevat	
neigiamoji f.		ei + vat	ei lubavat ei l`aulvat	ei tulevat	ei olevat + nud	lubanud, l`aulnūd, tulnūd ei olevat	
teigiamoji f.	neveik. r.*	tavat, davat	lubatavat l`auldavat	t`uldavat	olevat + tud, dud	lubatud, l`auldūd, t`uldūd olevat	
neigiamoji f.		ei + tavat, davat	ei lubatavat ei l`auldavat	ei t`uldavat	ei olevat + tud, dud	lubatud, l`auldūd, t`uldūd ei olevat	

* Neveikiamosios rūšies formos vartojamos retai.

Liepiamoji nuosaka

		esamasis laikas	
		<i>formantai</i>	<i>pavyzdžiai</i>
teigiamoji f.	(ma)	–	–
	(sa)	Ø	luba
	(ta)	gu, ku	h`akka
	(me)	gem, kem	laua
	(te)	ge, ke	l`aulgu
	(nad)	gu, ku	l`aulgem
	(ma)	–	l`aulge
	(sa)	ära + Ø	l`aulgu
	(ta)	ärgu + gu, ku	l`aulgu
neigiamoji f.	(ma)	–	–
	(sa)	ära + Ø	ära l`aulga
	(ta)	ärgu + gu, ku	ära h`akka
	(me)	ärgem + gem, kem	ära l`aulga
	(te)	ärge + ge, ke	ärgu l`aulgu
	(nad)	ärgu + gu, ku	ärgem l`aulgem
	(ma)	–	ärgem l`aulgem
	(sa)	ära + Ø	ärge l`aulge
	(ta)	ärgu + gu, ku	ärge l`aulge
teigiamoji f.	neveik. r.*	tagu, dagu	l`auldagu
	neigiamoji f.	ärgu + tagu, dagu	l`auldagu

* Neveikiamosios rūšies formos vartojamos retai.

VEIKSMAŽODŽIŲ FORMŲ DARYBA

Pagrindinės veiksmažodžio formos yra *-ma* infinityvas, pvz., *elama*, *-da* infinityvas, pvz., *elada*, tiesioginės nuosakos esamojo laiko trečiojo asmens forma, pvz., *elab*, ir *-tud* dalyvis, pvz., *elattud*. Iš jų daromos kitos formos.

- Iš **-ma** infinityvo daroma:
 - vientisinio būtojo laiko teigiamosios formos
 - netiesioginės nuosakos esamojo laiko forma
 - *-v* formos dalyvis
 - *-ma* infinityvo formos
- Iš **-da** infinityvo daroma:
 - *-nud* formos dalyvis
 - liepiamosios nuosakos formos (išskyrus vienaskaitos 2 asmens formą)
 - *-des* formos
- Iš **tiesioginės nuosakos vienaskaitos 3 asmens** daroma:
 - tiesioginės nuosakos esamojo laiko kitos formos
 - tariamosios nuosakos esamojo laiko formos
 - liepiamosios nuosakos vienaskaitos 2 asmens forma
- Iš **-tud** formos dalyvio daroma:
 - visų nuosakų neveikiamosios rūšies formos

Pagrindinės veiksmažodžių formos pateiktos žodyne. Kitos formos sudaromos taip: prie reikiamos pagrindinės formos šaknies pridedamas reikiamas formantas (formantai pateikti veiksmažodžių formų lentelėse). Toliau lentelėse pateikiama, kokios kitos formos daromos iš kiekvienos pagrindinės formos. Jei galimi keli reikiamos formos formantų variantai, reikia rinktis tą, kuris tinka pagal pagrindinės formos formantą, pvz., *lugeda* → *lugege*, *hakata* → *hakake*, *s' aata* → *s' aatke*.

Iš *-ma* infinityvo daroma:

<i>-ma</i> infinityvas	taisyklės	vientisinio būtojo laiko teigiamosios formos
lugema	ma → sin/in *	(ma) lugesin h`akkasin s`aatšin tulin
h`akkama	sin → sid, s/is ** , sime, site, sid in → id, i, ime, ite, id	(sa) lugesid h`akkasid s`aatsid tulid
s`aatma		(ta) luges h`akkas s`aatis tuli
tulema		(me) lugesime h`akkasime s`aatsime tulime
		(te) lugesite h`akkasite s`aatsite tulite
		(nad) lugesid h`akkasid s`aatsid tulid
		nefiesioginė nuosaka
	ma → vat	(ma ... nad) lugevat h`akkavat s`aatvat tulevat
		-v formos dalyvis
	ma → v/ev ***	lugev h`akkav s`aatev tulev
		-mas, -mast, -maks, -mata formos
		lugemas h`akkamas s`aatmas tulemas
		lugemast h`akkamast s`aatmast tulemast
		lugemaks h`akkamaks s`aatmaks tulemaks
		lugemata h`akkamata s`aatmata tulemata

* Kai kurių žodžių *-ma* infinityvo ir vientisinio būtojo laiko šaknies formos skiriasi, pvz., *tule* + *ma* – *tul* + *in*, *s`öö* + *ma* – *s`ö* + *in*.

** *s/is* priklauso nuo prieš formantą einančio garso, pvz., *s`aatis*, *s`aatis*, *s`eisis*, bet *k`äis*, *elas*.

*** *v/ev* priklauso nuo prieš formantą einančio garso, pvz., *s`aatev*, *t`aulev*, bet *öppiv*, *elav*.

Iš *-da* infinityvo daroma:

<i>-da</i> infinityvas	<i>taisyklės</i>	<i>-nud</i> formos dalyvis
luggeda hakata s'aata k'äia	da / ta / a → nud*	lugenud hakanud s'aatnud k'äinud
		liepiamoji nuosaka, išskyrus vns. 2 asmens formą
da → gu, gem, ge	(ta) lugegu hakaku s'aatku k'äigu	
ta → ku, kem, ke	(me) lugegem hakakem s'aatkem k'äigem	
a → ku/gu**	(te) lugege hakake s'aatke k'äige	
ku → kem, ke	(nad) lugegu hakaku s'aatku k'äigu	
gu → gem, ge		
	-des forma	
da → des	lugedes hakates s'aates k'äies	
ta → tes		
a → es		

* Kai kurių žodžių *da-* infinityvo ir *-nud* dalyvio šaknys skiriasi, pvz., *t'ull + a – tul + nud*, *s'üüi + a – söö + nud*.

** **ku/gu** priklauso nuo prieš formantą einančio garso, pvz., *v'ötku, andku*, bet *viigu, tulgu*.

Iš tiesioginės nuosakos esamojo laiko vienaskaitos 3 asmens formos daroma:

tiesioginės nuosakos esamojo laiko vienaskaitos 3 asmuo	<i>taisyklės</i>	tiesioginės nuosakos esamojo laiko kitos formos
l`oeb h`akkab saadab	b → n, d, me, te, vad	(ma) l`oen h`akkan saadan (sa) l`oed h`akkad saadad (me) l`oeme h`akkame saadame (te) l`oete h`akkate saadate (nad) l`oevad h`akkavad saadavad (ma ... nad) ei l`oe ei h`akka ei saada
	b → ksin, ksid, ks, ksime, ksite, ksid	tariamiosios nuosakos esamojo laiko formos (ma) l`oeksin h`akkaksin saadaksin (sa) l`oeksid h`akkaksid saadaksid (ta) l`oeks h`akkaks saadaks (me) l`oeksime h`akkaksime saadaksime (te) l`oeksite h`akkaksite saadaksite (nad) l`oeksid h`akkaksid saadaksid (ma ... nad) ei l`oeks ei h`akkaks ei saadaks
b → Ø		liepiamosios nuosakos vienaskaitos 2 asmens forma (sa) l`oe h`akka saada (sa) ära l`oe ära h`akka ära saada

Iš *-tud* formos dalyvio daroma:

<i>-tud</i> formos dalyvis	<i>taisyklės</i>	neveikiamosios r. visų nuosakų formos
l`oetud	tud → takse, ti, ta, tav, taks*, tagu*, tavat*	l`oetakse hakatakse saadetakse k`äirakse
hakatud	dud → dakse/akse**, di, da, dav, daks*, dagu*, davat*	l`oeti hakati saadeti k`äidi
saadetud		(ei) l`oeta hakata saadeta k`äida
k`äidud		l`oetav hakatav saadetav k`äidav
		l`oetaks hakataks saadetaks k`äidaks
		l`oetagu hakatagu saadetagu k`äidagu
		l`oetavat hakatavat saadetavat k`äidavat

* Retai vartojamos formos.

** Formantas **-akse** vartojamas tik su tam tikro tipo veiksmažodžiuose, pvz., *m`iüü + dud – müü + akse, t`ul + dud – tull + akse*.

MAAD JA RAHVAD / ŠALYS IR TAUTOS

Lentelėje pateikiami šalių, jų gyventojų ir kalbų pavadinimai. Jei šaliai ar gyventojui pavadinti vartojamos dvejopos formos, lentelėje pateikiamos abi. Pirmoji pateikiama dažnesnė forma.

ŠALIS	GYVENTOJAS	KALBA
Aafrika <kuhu Aafrikasse>	aafriklane <aafriklane, aafrikalse, aafriklast>	
Asia <kuhu `Aasiasse>	asiaat <asi`aat, asiaadi, asi`aati> aasialane <`aasialane, `aasialase, `aasialast>	
Afganistan <kuhu Afganist`ani>	afgaan <afg`aan, afgaani, afg`aani>	
Albaania <kuhu Alb`aaniasse>	albaanlane <alb`aanlane, alb`aanlase, alb`aanlast>	albaania <alb`aania>
Alžeeria <kuhu Alž`eeriase>	alžeerlane <alž`eerlane, alž`eerlase, alž`eerlast>	
Ameerika Ūhendriigid <kuhu Ameerika Ūhendr`iikidese> (santr. USA)	ameeriklane <ameeriklane, ameeriklase, ameeriklast>	
Andorra <kuhu And`orrase>	andorralane <and`orralane, and`orralase, and`orralast>	
Araabia <kuhu Ar`aabiase>	araablane <ar`aablane, ar`aablase, ar`aablast>	araabia <ar`aabia>
Argentina <kuhu Argent`inasse> Argentiina <kuhu Argentiinasse>	argentiinlane <argent`iinlane, argent`iinlase, argent`iinlast>	
Armenia <kuhu Arm`eeniase>	armeenlane <arm`eenlane, arm`eenlase, arm`eenlast>	armeenia <arm`eenia>
Aserbaidžaan <kuhu Aserbaidž`aani>	aserbaidžaanlane <aserbaidž`aanlane, aserbaidž`aanlase, aserbaidž`aanlast>	aserbaidžaan <aserbaidž`aani>
Austraalia <kuhu Austr`aaiasse>	austraallane <austr`aallane, austr`aallase, austr`aallast>	
Austria <kuhu `Austriasse>	austerlane <austerlane, austerlase, austerlast>	
Baltikum <kuhu Bal`tikumi> Baltimaad¹ <kuhu Bal`timaadesse>	baltlane <b`al`tlane, b`al`tlase, b`al`tlast>	
Belgia <kuhu B`el`giase>	belglane <b`elglane, b`elglase, b`elglast>	
Bosnia ja Hertsegoviina <kuhu B`osniase ja Hertsegoviinasse>	bosnialane <b`osnialane, b`osnialase, b`osnialast>	bosnia <b`osnia>
Brasilia <kuhu Bras`iiliase>	brasiillane <bras`iillane, bras`iillase, bras`iillast>	
Bulgaaria <kuhu Bulg`aariase>	bulgaarlane <bulg`aarlane, bulg`aarlase, bulg`aarlast>	bulgaaria <bulg`aaria>
Eesti <kuhu Eestise>	eestlane <`eestlane, `eestlase, `eestlast>	eesti <eesti>
Egiptus <kuhu Eg`iptusese = Eg`iptusse>	egiptlane <eg`iptlane, eg`iptlase, eg`iptlast>	

Euroopa <kuhu Eur`oopasse>	eurooplane <eur`ooplane, eur`ooplase, eur`ooplast>	
Filipiinid <kuhu Filip`iinidele>	filipiinlane <filip`iinlane, filip`iinlase, filip`iinlast>	filipiini <filipiini>
Gruusia <kuhu Gr`uusiase>	grusiin <grus`iin, grusiini, grus`iini>	gruusia <gr`uusia>
Gröönimaa <kuhu Gröönim`aale>	gröönlane <gr`öönlane, gr`öönlase, gr`öönlast>	grööni <grööni>
Hiina <kuhu Hiinasse>	hiinlane <h`iinlane, h`iinlase, h`iinlast>	hiina <hiina>
Hispaania <kuhu Hisp`aaniase>	hispaanlane <hisp`aanlane, hisp`aanlase, hisp`aanlast>	hispaania <hisp`aania>
Holland <kuhu Hollandisse> Madalmaad <kuhu Madalmaadesse>	hollandlane <hollandlane, hollandlase, hollandlast>	hollandi <hollandi>
Horvaatia <kuhu Horv`aatiase>	horvaat <horv`aat, horvaadi, horv`aati>	horvaadi <horvaadi>
Iirimaa <kuhu Iirim`aale> Iiri <kuhu Iirisse = `Iiri>	iirlane <`iirlane, `iirlase, `iirlast>	iiri <iiri>
Iisrael <kuhu `Iisr`aeli>	iisraellane <`iisraellane, `iisraellase, `iisraellast>	
India <kuhu `Indiasse>	indialane <`indialane, `indialase, `indialast>	
Indoneesia <kuhu Indon`eesiasse>	indoneeslane <indon`eeslane, indon`eeslase, indon`eeslast>	indoneesia <indon`eesia>
Inglismaa ² <kuhu `Inglism`aale>	inglane <`inglane, `inglase, `inglast>	inglise <`inglise>
Iraak <kuhu Ir`aaki>	iraaklane <ir`aaklane, ir`aaklase, ir`aaklast>	
Iraan <kuhu Ir`aani>	iraanlane <ir`aanlane, ir`aanlase, ir`aanlast>	
Island <kuhu `Islandile>	islandlane <`islandlane, `islandlase, `islandlast>	islandi <`islandi>
Itaalia <kuhu It`aaliase>	itaallane <it`aallane, it`aallase, it`aallast>	itaalia <it`aalia>
Jaapan <kuhu J`aapanisse>	jaapanlane <j`aapanlane, j`aapanlase, j`aapanlast>	jaapani <j`aapani>
Kanada <kuhu Kanadasse>	kanadalane <kanadalane, kanadalase, kanadalast>	
Kasahstan <kuhu Kasahstani>	kasahh <kas`ahh, kasahhi, kas`ahhi>	kasahhi <kas`ahhi>
Kosovo <kuhu Kosovosse>	kosovlane <kosovlane, kosovlase, kosovlast>	
Kreeka <kuhu Kreekasse>	kreeklane <kr`eeklane, kr`eeklase, kr`eeklast>	kreeka <kreeka>
Kuuba <kuhu Kuubale / Kuubasse>	kuubalane <kuubalane, kuubalase, kuubalast>	
Küpros <kuhu K`üprosele / K`üprosesse>	küproslane <k`üproslane, k`üproslase, k`üproslast>	

Leedu <kuhu L`eetu = Leedusse>	leedulane <leedulane, leedulase, leedulast>	leedu <leedu>
Liibüa <kuhu L`iibüasse>	liibüalane <l`iibüalane, l`iibüalase, l`iibüalast>	
Lõuna-Ameerika <kuhu L`õuna-Ameerikasse>	lõunaameeriklane <l`õunaameeriklane, l`õunaameeriklase, l`õunaameeriklast>	
Lõuna-Korea <kuhu L`õuna- Kor`easse>	lõunakorealane <l`õunakor`ealane, l`õunakor`ealase, l`õunakor`ealast>	
Läti <kuhu L`ätti = Lätisse>	lätlane <l`ätlane, l`ätlase, l`ätlast>	läti <läti>
Makedoonia <kuhu Maked`ooniasse>	makedoonlane <maked`oonlane, maked`oonlase, maked`oonlast>	makedoonia <maked`oonia>
Malaisia <kuhu Mal`aisiasse>	malaislane <mal`aislane, mal`aislase, mal`aislast>	malai <mal`ai>
Malta <kuhu Maltale / Maltasse>	maltalane <maltalane, maltalase, maltalast>	malta <malta>
Maroko <kuhu Mar`okosse>	marokolane <mar`okolane, mar`okolase, mar`okolast>	
Mehhiko <kuhu Mehhikosse>	mehhiklane <mehhiklane, mehhiklase, mehhiklast>	
Moldova <kuhu M`oldovasse>	moldaavlane <mold`aavlane, mold`aavlase, mold`aavlast>, moldovlane <m`oldovlane, m`oldovlase, m`oldovlast>	moldova <m`oldova>
Mongoolia <kuhu Mong`ooliasse>	mongol <m`ongol, m`ongoli, m`ongolit> mongoollane <mong`oollane, mong`oollase, mong`oollast>	mongoli <m`ongoli>
Montenegro <kuhu Monten`egrosse>	montenegrolane <monten`egrolane, monten`egrolase, monten`egrolast>	
Norra <kuhu Norrassse>	norrallane <norrallane, norralase, norralast>	norra <norra>
Pakistan <kuhu Pakistani>	pakistanlane <pakistanlane, pakistanlase, pakistanlast>	
Poola <kuhu Poolasse = P`oola>	poolakas <poolakas, poolaka, poolakat>	poola <poola>
Portugal <kuhu Portugali>	portugallane <portugallane, portugallase, portugallast>	portugali <portugali>
Prantsusmaa <kuhu Pr`antsusm`aale>	prantslane <pr`antslane, pr`antslase, pr`antslast>	prantsuse <pr`antsuse>
Põhja-Ameerika <kuhu Põhja-Ameerikasse>	põhjaameeriklane <põhjaameeriklane, põhjaameeriklase, põhjaameeriklast>	
Põhja-Korea <kuhu Põhja-Kor`easse>	põhjakorealane <põhjakor`ealane, põhjakor`ealase, põhjakor`ealast>	
Rootsi <kuhu R`ootsi = Root`sisse>	rootslane <r`ootslane, r`ootslase, r`ootslast>	rootsi <rootsi>
Rumeenia <kuhu Rum`eeniasse>	rumeenlane <rum`eenlane, rum`eenlase, rum`eenlast>	rumeenia <rum`eenia>
Saksamaa <kuhu Saksam`aale>	sakslane <s`akslane, s`akslase, s`akslast>	saksa <saksa>
Serbia <kuhu S`erbiasse>	serblane <s`erblane, s`erblase, s`erblast>	serbia <s`erbia>

Skandinaavia ³ <kuhu Skandin`aaviasse>	skandinaavlane <skandin`aavlane, skandin`aavlase, skandin`aavlast>	
Slovakia <kuhu Slov`akkiasse>	slovakk <slov`akk, slovaki, slov`akki>	slovaki <slov`aki>
Sloveenia <kuhu Slov`eeniasse>	sloveen <slov`een, sloveeni, slov`eeni>	sloveeni <sloveeni>
Soome <kuhu S`oome = Soomesse>	soomlane <s`oomlane, s`oomlase, s`oomlast>	soome <soome>
Suurbritannia ⁴ <kuhu S`uurbrit`anniasse> Ūhendkuningriik <kuhu Ūhendkuningr`iiki>	britt <br`it't, briti, br`itti>	
Šotimaa <kuhu Šotim`aale>	šotlane <š`otlane, š`otlase, š`otlast>	šoti <šoti>
Šveits <kuhu Šv`eitsi>	šveitslane <šv`eitslane, šv`eitslase, šv`eitslast>	
Taani <kuhu T`aani = Taanisse>	taanlane <t`aanlane, t`aanlase, t`aanlast>	taani <taani>
Tai <kuhu T`aisse>	tailane <t`ailane, t`ailase, t`ailast>	tai <tai>
Tšehhi <kuhu Tš`ehhi = Tšehhisse>	tšehh <tš`ehh, tšehhi, tš`ehhi>	tšehhi <tšehhi>
Tuneesia <kuhu Tun`eesiasse>	tuneeslane <tun`eeslane, tun`eeslase, tun`eeslast>	
Türgi <kuhu T`ürki = Türgisse>	türklane <t`ürklane, t`ürklase, t`ürklast>	türgi <türgi>
Ukraina <kuhu Ukr`ainasse>	ukrainlane <ukr`ainlane, ukr`ainlase, ukr`ainlast>	ukraina <ukr`aina>
Ungari <kuhu `Ungarisse>	ungarlane <ungarlane, ungarlase, ungarlast>	ungari <`ungari>
Usbekistan <kuhu Usb`ekistani>	usbekk <usb`ekki, usbeki, usb`ekki>	usbeki <usb`eki>
Uus-Meremaa <kuhu `Uus-Merem`aale>	uusmeremaalane <`uusmerem`aalane, `uusmerem`aalase, `uusmerem`aalast>	
Valgevene <kuhu V`algevenesse>	valgevenelane <v`algevenelane, v`algevenelase, v`algevenelast>	valgevene <v`algevene>
Venemaa <kuhu Venem`aale>	venelane <venelane, venelase, venelast>	vene <vene>
Vietnam <kuhu V`ietnamisse>	vietnamlane <v`ietnamlane, v`ietnamlase, v`ietnamlast>	vietnami <v`ietnami>
Wales <kuhu Walesi [u`eilzi]>	waleslane <waleslane [u`eilzlane], waleslase [u`eilzase], waleslast [u`eilzlast]>	

¹ Baltijos šaly (Balti riigid) yra Estija, Latvija ir Lietuva.

² Anglija (Inglismaa) yra Didžiosios Britanijos (Suurbritannia) salos dalis be Škotijos ir Velso. Dabar žodis *Anglija* visai šaliai pavadinti vartojamas tik istoriniame kontekste ar neoficialiuosiuose tekstuose.

³ Skandinavijos šaly (Skandinaavia maad) yra Švedija ir Norvegija.

⁴ Didžioji Britanija (Suurbritannia) yra Europos šalis ir sala, kurią sudaro Anglija, Škotija ir Velsas. Kai kalbama apie Jungtinę Karalystę (Ūhendkuningriik), turima galvoje politinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos sąjunga.

LÜHENDID / SANTRUMPOS

Kuud / mēnesiai

jaan	jaanuar	saussis
veebr	veebruār	vasaris
-	mārts	kovas
apr	aprill	balandis
-	mai	gegužē
-	juuni	birželis

-	juuli	liepa
aug	august	rugpjūtis
sept	september	rugsējis
okt	oktoober	spalis
nov	november	lapkritis
dets	detsember	gruodis

Nādalapāevad / savaitēs dienās

E	esmaspāev	pirmadienis	P
T	teisipāev	antradienis	A
K	kolmapāev	trečīadienis	T
N	neljapāev	ketvirtādieis	K
R	reede	penktādienis	Pn
L	laupāev	šeštādienis	Š
P	pūhapāev	sekmādienis	S

-A-			
a	aasta	metai	m.
ak	arvelduskonto	atsiskaitomoji saskaita	a. s.
akad	akadeemik	akademik as, -ē	akad.
al	alates	pradedant, nuo	-
ARK	autoregistrīkeskus	valstybės įmonė Regitra / transporto priemonių registravimo centras	-
art	artikkel	straipsnis	str.
AS	aktsiaselts	akcinė bendrovė	AB
ass	assistent	asistent as, -ė	asist.
at	aastatuhāt	tūkstantmetis	tūkstantm.
āū	ametiūhing	profesinė sąjunga	prof. s-ga
AÜE	Araabia Ühendemiraadid	Jungtiniai Arabų Emyratai	JAE
-B-			
BNS	ingl <i>Baltic News Service</i> (uudiste agentuur)	angl. <i>Baltic News Service</i> (naujienų agentūra)	BNS

-C-			
°C	Celsiuse kraad	Celsijaus laipsnis	°C
ca	ld <i>circa</i> (umbes)	apie	-
cal	kalor	kalorija	cal
cm	sentimeeter	centimetras	cm
CV	elulugu	gyvenimo aprašymas	CV
-D-			
dl	detsiliiter	decilitras	dl
dots	dotsent	docent as, -ė	doc.
dr	doktor	daktar as, -ė	dr.
-E-			
e	ehk	arba	-
e-	elektroonline, elektron-	elektroninis	e.
€	euro	euras	Eur, EUR
EAP	Euroopa ainepunkt	Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistema	ECTS
EE	Eesti	Estija	EST
ee	eesti keeles	estiškai	est.
EK	Euroopa Komisjon	Europos Komisija	EK
EKP	Euroopa Keskpank	Europos Centrinis Bankas	ECB
eKr	enne Kristust	prieš Kristų	pr. Kr.
eks	eksemplar	egzempliorius	egz.
EL	Euroopa Liit	Europos Sąjunga	ES
EM	Euroopa meistrivõistlused	Europos čempionatas	-
e.m.a	enne meie ajaarvamist	prieš mūsų erą	p. m. e.
EMO	erakorralise meditsiini osakond	skubios būtiniosios medicinos pagalbos skyrius	-
EMÜ	Euroopa Majandusühendus	Europos ekonominė bendrija	EEB
EN	Euroopa Nõukogu	Europos Taryba	ET
end	endine	buv ęs, -usi, ankstesn is, -ė	buv.
ENSV	Eesti Nõukogude Sotsialistlik Vabariik	Estijos sovietų socialistinė respublika	ESSR
EOK	Eesti olümpiakomitee	Estijos olimpinis komitetas	EOK
EP	Euroopa Parlament	Europos Parlamentas	EP
e-post	elektronpost	elektroninis paštas	el. p.
EST	Eesti (maatähis)	Estija (šalies simbolis)	EST
EÜ	Euroopa Ühendus	Europos Bendrija	EB
-F-			
FIE	füüsilisest isikust ettevõtja	individualią veiklą vykdančias asmuo	-

-G-			
g	gramm	gramas	g
-H-			
ha	hektar	hektaras	ha
HEJ, hej	hüdroelektriijaam	hidroelektrinė	HE
hj	hobujõud	arklio galia	AG
hr	härä	ponas	p.
hrl	harilikult	įprastai; paprastai	ppr.
-I-			
ID-kaart	isikutunnistus	asmens tapatybės kortelė	ATK
ik	isikukood	asmens kodas	a. k.
in	inimene	žmogus	-
ingl	inglise keeles	angliškai	angl.
IT	infotehnoloogia	informacinės technologijos	IT
-J-			
jj	ja järgmine, ja järgmised	ir kitas, ir kiti	ir kt.
jm	ja muu(d); ja mujal	ir kita; ir kitur	ir kt.
jms	ja muud sellised, ja muud seesugused	ir kiti tokie, ir kiti panašūs	ir pan.
jmt	ja mitmed (mõned) teised	ir kai kurie kiti	ir kt.
jne	ja nii edasi	ir taip toliau	ir t. t.
jpm	ja palju muud, ja palju muid	ir daug ko kita	-
jpt	ja paljud teised	ir daugelis kitų	ir kt.
jr	juunior, noorem	jaunesnysis	jaun.
jrj	järjekord	eilė	eil.
jrj	järjekorranumber	eilės numeris	eil. Nr.
jt	ja teised	ir kiti	ir kt.
juh	juhataja	vedėjas, -ė	ved.
jun	juunior, noorem	jaunesnysis	jaun.
-K-			
k	keel	kalba	k.
k	kuu	mėnuo	mėn.
k	korrus	aukštas	a.
k.a	kaasa arvatud	įskaitant (ir)	-
k.a	käesoleval aastal	šiais metais, šių metų	š. m.
kab	kabinet	kabinetas	kab.
kcal	kilokalor	kilokalorija	kcal
kd	kõide	tomas	t.

kg	kilogramm	kilogramas	kg
kk	keskkool	vidurinė mokykla	vid. m-kla
kl	kell	laikas	-
kl	klass	klasė	kl.
km	kilomeeter	kilometras	km
km	käibemaks	pidētinēs vertēs mokestis	PVM
km²	ruutkilomeeter	kvadratinis kilometras	km²
knd	kandidaat	kandidat as, -ė	kand.
kod	kodanik	piliēt is, -ė	pil.
corp!	korporatsioon (ūliōpilasorganisatsioon)	korporacija (studentų organizacija)	-
kpl	kauplus	parduotuvė	-
krt	korter	butas	bt.
kt	kohusetāitja	laikinai einant is, -i pareigas	l. e. p.
<b(kv< b=""></b(kv<>	kvartal	ketvirtis	ketv.
KÜ	korteriūhistu	daugiabučių namų savininkų bendrija	DNSB
-L-			
l	liiter	litras	l
lad	ladina keeles	lotynų kalba	lot.
LAV	Lōuna-Aafrika Vabariik	Pietų Afrikos Respublika	PAR
ld	leedu keeles	lietuvių kalba	liet.
LE	liikluseeskiri	kelių eismo taisyklės	KET
lk	lehekūlg	puslapis	p.
lp	lugupeetud	gerbiam as, -a	gerb.
lt	lāti keeles	latviškai	la.
lüh	lühend; lühendatud	santrumpa; sutrumpint as, -a	santr.
-M-			
m	meeter	metras	m
m²	ruutmeeter	kvadratinis metras	m²
m³	kuupmeeter	kubinis metras	m³
m.a.j.	meie ajaarvamise järgi	mūsų eros metais	m. e. m.
maj	majandus; majanduslik	ekonomika; ekonomin is, -ė	ekon.
mg	milligramm	miligramas	mg
mh	muu hulgas	be kita ko	-
min	minut	minutė	min
mk	maakond	apskritis	apskr.
ml	milliliiter	mililitras	ml
mld	miljard	milijardas	mlrd.
mln	miljon	milijonas	mln.

MM	maailmameistrivõistlused	pasaulio čempionatas	-
mm	millimeeter	milimetras	mm
mnt	maantee	plentas	pl.
mob	mobiiltelefon	mobilusis telefonas	mob.
ms	muu seas; muide	be kita ko; beje	-
MTÜ	mittetulundusühing	ne pelno organizacija	NPO
-N-			
NATO	ingl <i>North Atlantic Treaty Organisation</i> (Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsioon)	angl. <i>North Atlantic Treaty Organisation</i> (Šiaurės Atlanto sutarties organizacija)	NATO
nim	nimeline	vardo	-
NL	Nõukogude Liit	Sovietų Sąjunga	SSSR
nn	niinimetatud	vadinam asis, -oji	vad.
nr	number	numerus	Nr.
NSVL	Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liit	Sovietų socialistinių respublikų sąjunga	SSSR
nt	näiteks	pavyzdžiui	pvz.
nād	nādal	savaitė	sav.
n-õ	nii-õelda, nõnda-õelda	taip sakant	-
-O-			
OM	olümpiamängud	olimpinės žaidynės	-
OÜ	osaühing	uždaroji akcinė bendrovė	UAB
-P-			
pdl	pudel	butelis	but.
pk	postkast	pašto dėžutė	p. d.
pKr	pärast Kristust	po Kristaus	po Kr.
pl	plats	aikštė	a.
pl	poola keeles	lenkiškai	lenk.
pms	peamiselt	daugiausia	-
p.o	peab olema	turi būti	-
prg	praegu, praegune	dabar, dabartin is, -ė	dab.
pr	proua	ponia	p.
prk	perekond	šeima	-
prl	preili	panelė	p.
prof	professor	profesor ius, -ė	prof.
ps	poolsaar	pusiasalis	pss.
pst	puiestee	alėja	al.
ptk	peatükk	(knygos) skyrius	sk.

-R-			
r	rida	eilė	eil.
RAS	riigiaktsiaselts	valstybinė akcinė bendrovė	-
rbl	rubla	rublis	rb
raj	rajoon	rajonas	raj.
rdt	raudtee	geležinkelis	glžk.
rdtj, rtj	raudteejaam	geležinkelio stotis	glžk. st.
RE	riigiettevõte	valstybės įmonė	VĮ
rmtk	raamatukogu	biblioteka	b-ka
rmt	raamat	knyga	kn.
rmtp	raamatupidamine	buhalterija	buh.
rv	rahvusvaheline	tarptautin is, -ė	tarptaut.
-S-			
s	sajand	amžius	a.
s	sent	centas	ct.
s	sekund	sekundė	s
SA	sihtasutus	tikslinė įstaiga (fondas)	-
s.a	sel aastal	šiais metais	š. m.
saj	sajand	amžius	a.
sh	sealhulgas	tarp jų, iš jų (ir)	-
SEJ, sej	soojuselektrijaam	šiluminė elektrinė	ŠE
sek	sekund	sekundė	sek.
sem	semester	semestras	sem.
sen	senior, senior, vanem	vyresnysis	vyr.
SKP	sisemajanduse koguprodukt	bendrasis vidaus produktas	BVP
skp	selle kuu päeval	šio mėnesio dieną	-
sl, spl	supilusikatäis	valgomas šaukštas (kiekis)	valg. šaukšt.
sm	seltsimees	draugas, -ė (tarybinis žmogus)	drg.
snd, sünd	sündinud	gim ęs, -usi	g., gim.
s.o	see on	tai yra	t. y.
srn, surn	surnud	mir ęs, -usi	m.
SRÜ	Sõltumatute Riikide Ühendus	Nepriklausomų valstybių sandrauga	NVS
st, s.t	see tähendab	tai reiškia	-

-T-			
t	talu	sodyba	sodyb.
t	tonn	tona	t.
t	tund	valanda	val.
t	tānav	gatvė	g.
t°	temperatuur	temperatūra	t°
tbl	tablett	tableté	-
TEJ	tuumaelektrijaam	atominė elektrinė	AE
tel	telefoninumber	telefono numeris	tel.
tk	tükk	vienetas	vnt.
tl	teelusikatäis	arbatinis šaukštelis (kiekis)	arb. šaukšt.
tlk	tõlkija; tõlkinud	vertėjas, -a; vertė	vert.
Tln	Tallinn	Talinas	-
tn	tānav	gatvė	g.
tr	trükk	leidimas	leid.
Trt	Tartu	Tartu	-
TV	televisioon	televizija	TV
TÜ	Tartu ülikool	Tartu universitetas	-
-U-			
u	umbes	apie, maždaug	-
ukj	uue kalendri järgi	pagal naujaji kalendorių	-
USA	ingl <i>United States of Amerika</i> (Ameerika Ühendriigid)	Jungtinės Amerikos Valstijos	JAV
UT	Uus Testament	Naujasis Testamentas	NT
-V-			
v	vald	seniūnija	sen.
v	või	arba	-
v.a	välja arvatud	išskyrus	išsk.
v.a	vāga austatud	gerbiam asis, -oji	gerb.
van	vananenud	pasen ęs, -usi	psn.
vkj	vana kalendri järgi	pagal senaji kalendorių	-
vm	või muu(d), või mujal	ar kita, ar kitur	ar kt.
vms	või muud sellist, või muu	ar kita	ar kt.
vk	vene keeles	rusiškai	rus.
v-o	võib-olla	galbūt	-
vrđ	võrdle	palygink	plg.
VT	Vana Testament	Senasis Testamentas	ST
vt	vaata	žiūrėk	žr.

-W-			
Wi-Fi, wifi	ingl <i>wireless fidelity</i> (traadita andmeside standart)	angl. <i>wireless fidelity</i> (belaidis ryšys)	Wi-Fi
-Ō-			
ō	ōhtul	vakare	-
ōa	ōppeaasta	mokslo metai	m. m.
ōp	ōpetaja	mokytoj as, -a	mokyt.
ōpil	ōpilane	mokin ys, -ē	mok.
ŌS	ōigekeelsussōnaraamat	norminamasis estų kalbos žodynas	NEKŽ
-Ū-			
ŪE	ūhisettevōte	bendroji įmonė	-
ŪK	Ūhendkuningriik	Jungtinė Karalystė	JK
ŪRO	Ūhinenud Rahvaste Organisatsioon	Jungtinių Tautų Organizacija	JTO

UDK 811.511.113'374.8-022.215=172
Ka596

Estų-lietuvių kalbų žodynas / Eesti-leedu sõnaraamat
Autorės Tiina Kattel, Giedrė Priks, Reda Šmitaitė. – Vilnius, 2015. – 416 p.

ISBN 978-609-460-121-7

Tiražas 300 vnt.
Užsakymo Nr. 01601

Išleido UAB „Baltic Printing House“
Šilutės pl. 83, LT-94101 Klaipėda
info@balticprinting.com
www.balticprinting.com